



Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her:

<https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

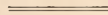
Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Et Tidsskrift til kristelig Oplysnings og Opbyggelses Fremme.



Udgivet af

Ansgarius-Foreningen.



Redigeret af

ANDR. JOHANSEN,
Præst ved St. Ansgars Kirke.

46. Aargang.

KJØBENHAVN.

I Kommission hos Grosserer A. Millech.

Wm V. Mohns Bogtrykkeri.

1898.

Register

til

Nordisk Ugeblad for 1898.

I. Afhandlinger, Aktstykker, Fortællinger o. desl.

	Side
Pave Leo XIII, Jubeloldingen i Vatikanet	1
Ved Aarsskiftet	5
Privatvelgjørenheden i Middelalderen. (W. Schmitz) 8, 20, 33,	54
Syforeningen	11
Biskoppens Privataudiens hos Pave Leo XIII	17
Domitian. (Ant. de Waal). 26, 39, 58, 67, 84, 117, 133, 162,	
180, 194, 213, 236, 247 262, 279, 290,	290,
De kristelige Familiers fromme Forening til Ære for den hl. Familie i Nazareth.....	49
Kyndelmisse.....	81
Fortegnelse over Aungariusforeningens Forlagsskrifter.....	93
De 26 japanske Martyrer (Hoysholt).....	97
Fastemandat	113
Den hellige Fastetid.....	129
Pave Leo XIII's Jubilæum	138
Protestantiske Konvertiter. (Benedictus).....	145
Den hl. Plejefader Josef.....	151
Cistercienser-Ordenens Jubilæum	166
Nationaltidende og Gammelkatholikerne (Cl. Storp).....	170
Den pavelige eller apostoliske Velsignelse.....	177

IV

	Side
„Sp.“ og Gammelkatholicismen. (S.).....	198
Elisabethforeningen.....	200
Et Mesterværk af Guldsmedekunst	210
Langfredag.....	218
Paaske.....	225
Joh. Jørgensen: Helvedsfjender (Literaturanmeldelse).....	229
Jesu Hjærte Kirkens Indvielse i Reykjavik (M. Osterhammel).	241
„Nordisk Familie-Bibliothek.“ (F. Esser).....	259
Digteren Thor Lange og Catholicismen.....	273
Pave Leo XIII. og Vincentsforeningen	277
Den mismodige Præst — Bededagene	305
Pavestolens Stilling i Nutiden (Dr. H.)	308
St. Josefs Hospitals 25 Aars Jubilæum.....	313
Vejen til vor h. Faders Gemakker (Dr. H.)	321
Spanien og Nordamerika.....	331
Den hellige Pintsefest	337
Kirkeligt Dekret om den h. Antonius af Padua.....	340
Cistercienserordenens Virksomhed i Danmark. (F. Kerff.) 342,	
374 418, 511, 585,	687
† Professor Bernhard Courlænder.....	346
Verden og Visdom. (Ant. de Waal.) 349, 378, 404, 417, 463,	
482, 523, 578, 610, 657, 706,	
722, 737, 768 815, 825, 844,	857
St. Aulgars Lærlingeforening	358
En Mindedag (Dr. H.)	361
En „Reformationens Forløber“? (Dr. H.).....	366
Kristi Legemsfest (Dr. H.)	368
Leo XIII's Skrivelse til Kard. Ferrari.....	372
St. Knuds Broderskab	382
Rosenkranskirkens Lærlingeforening.....	383
Søndag i Kristi Legemsfestens Oktav (Dr. H.).....	385
En Beretelse i Tyskland (F. Pohl)..... 388, 422, 444,	476
Odder Valgmenigheds Sommermøde	393
Det radikale Despoti (Efter „Vort Land“)......	396
En Dansker i Spanien (Joh. Jørgensen).....	400
St. Josefshjemmet i Poppel-Alleen (Sv.).....	426
„Udenfor Kirken iugen Frelse!“ (W. i Horsens).....	431
Katholsk eller protestantisk. I. Et Frafald. Literatur. (Cl. Storp)	435
Meddelelse om „Katholiken“	438
Paramentforeningernes første Begyndelse..... 441, 473,	489
Pastor V. Beck og det danske Missionsselskab	449
Et Brev fra Belgien (E. Martens.)	457

V

	Side.
Til den danske Hustru (efter Afholdsbladet).....	458
De ældste Haandværk	461
Munkene (O. P. Jensen).....	479
St. Pauli og Pastor V. Becks Syn paa Coelibatet. (A. Perger)	494
„Andre Apostle, som f. Ex. Peder“. (A. Perger).....	505
Ærkekebiskop Affre af Paris	521
En Helvednægters Taktik (A. Perger).....	537, 553
Det lutherske Kapel paa Ledreborg.....	545
En lille Historie med en alvorlig Lære.....	557
Leo XIII's Encyklika til de skotske Biskopper	569
Katholiker, arbejder for eders Presse	576
Tysk Grammatik af C. E. (Literaturanmeldelse).....	577
Leo XIII's Encyklika til Italiens Klerus og Folk.....	590, 601
Mit Besøg i Kjøbenhavn (Lærer O. Kobel).....	607
Jesuitenre (sr.)	618
Romerkirken og Reformationen (A. Helmke).....	626
En Pilgrimsfærd til Kevelaer.....	636
St. Andreas Kollcgiets Jubilæum (L.).....	640
Jesuiternes Fjender (sr.).....	649, 665
Sørgehøjtideligheden for Kejserinde Elisabeth.....	674
„Munkene“. (O. P. Jensen).....	679
† Hds. Majestæt Dronning Louise af Danmark.....	681
Leo XIII's Encyklika om Rosenkransbønnen	683
Som man saar, saa høster man. (Dr. Kiefer).	697
Jesuiternes religiøse Fanatisme (sr.).....	713, 730, 747, 777
Hs. Majestæt Kongens Tak til sit Folk	729
† Dr. Bernhard Höting, Biskop af Osnabrück.....	739
Pastor emer. M. C. Jensens andet Foredrag i Horsens ...	761
„Katholiken“s Redaktør.....	766
Paveligt Breve om Alle Sjæles Maaneden.....	788
P. Eymard: Den guddommelige Eucharisti. (Literatur).....	789
Joh. Jørgensen: Digte 1894—98 og Lignelser (Literatur)...	793
Hvad er Gruuden til Katholicismens Fremgang i Danmark? (M. C. Jensen)	797
Det katholske Kirkeaar	809
Den engelske Statskirkes Undergang.....	812
Katholicismens Stilling i Østasien	829
Hvilket Evangelium? (Efter St. Olaf.)	833
Højtidsfrets Afløsuug paa Frederiksberg.....	835
St. Knuds Broderskab (I. C. B. Berg)	841
Fortegnelse over katholsk Literatur	854, 869, 885
Juletræet.....	864

VI

	Side.
Mange Ægtepar vilde leve lykkeligere	868
Den højhellige Julefest.	874
Tre Mindedage efter Jul	874
St. Ansgarskirken's Restauration	876
Julekrybberne	880

II. Digte.

St. Ansgar (M. C. J.)	65
St. Franciskus paa Holmegaard (M. C. J.)	124
Jesu Korsvej (1012)	132, 157, 161, 193, 209
St. Franciskus (1012)	186
Konfirmationens h. Sakramente (1012)	257
Madonna over Bølgerne (Thor Lange)	289
Ved Grev G. L. Moltke-Huitfeldts Bisættelse (M. C. J.)	564
Et højt Kirkespir og et mindre. (L. G.)	567
Den h. Skytsengel (sr.)	617
Den h. Gudsmoders Fødsel (Joh. Jørgensen)	633
Den h. Rosenkransbøn (1012)	686
Julehymne (Thor Lange)	873
Bethlehem (Joh. Jørgensen)	882

III. Fra Vejbnret.

En mangelfuld Reformation, 190. Verdens Ende nær, 253. Ligklæde — ikke Ærkesæde, 318. Thor Lauges Mindesmærker, 437. Prof. Fr. Nielsen og Jesuiterne, 519. Sekter i Vendsyssel, 534. X-Straalernes Opdager, 535. Pavernes Regeringstid, 647. Den kristelige Families Forening og Alle Sjæles Maaned, 759.

IV. Efterretninger fra Ind- og Udland.

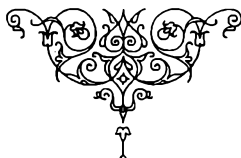
• **Rom.** 31, 77, 91, 126, 159, 174, 221, 269, 301, 413, 471, 502, 533, 583, 614, 663, 711, 728, 758, 823, 836. — **Italien.** 302, 356,

VII

410, 712. — **Frankrig.** 270, 532, 806. — **Tyskland.** 205, 411, 468, 499, 583, 631, 646, 711, 726, 757, 823. — **Holland.** 692, 807. — **Belgien.** 78, 408, 469, 565. — **Østerrig-Ungarn.** 415, 487, 773. — **England.** 31, 78, 174, 188, 303, 469, 531, 692, 727, 804, 838. — **Schweiz.** 662, — **Tyrkiet.** 774. — **Asien.** 188, 206, 287, 317. — **Afrika.** 615. **Amerika.** 79, 206, — **Australien.** 614, — **Sverige.** Stockholm. 677. Sjælemesse for Kejserinde Elisabeth. 853, Østerrigsk Jubilæums-Messe. — Gøttheborg. 334, Biskoppelig Visitats. 335, Søstrenes Jubilæum. — Malmø. 644, Søstrenes Basar. — **Norge.** Christiania. 691, Sjælemesse for Kejserinde Elisabeth. — **Stavanger.** 187, Kirken og Hospitalet aabnes. — **Danmark.** Frederiksberg. 110, Nye Korsvejsstationer. 269, Konfirmation. 299, Første h. Kommunion. 383, Læringsforeningen. 599, Kirkelige Meddelelser. — Sundbyerne. 437. Past. em. N. Hansen. 468, Kapellet og Skolen. 883, Past. Ronges Afrejse til Silkeborg. — Ordrup. 550, Vincentsmøde. — Odense. 743, Helgenskrinene i St. Knuds Kirke. — Svendborg. 76, St. Knuds Broderskab. Nyborg. 550, Grev Moltke-Huitfeldts Bisættelse. Kolding. 30, Ny Korsvej. 45, Religiøse Foredrag. Fredericia. 44, Concordia. 467, Sr. Gertruds Død. — Horsens. 486, 498, Visitats og Konfirmation. 755, Religiøse Foredrag. — Silkeborg. 519, Ejendomskjøb. 883, Søstrenes Ankomst. — Aarhus. 596, Menighedsjubilæum. — Randers. 62, Nye Stationer i Aalborg og Viborg. 486, 517, 531, Visitats og Konfirmation. 644, Vincentsforeningen. — Viborg. 142, Kapellet aabnes. 518, Biskoppens Besøg. — Aalborg. 519, Cisterciensere. — **Kjøbenhavn.** 13, Juleindsamlingen. Organistjubilæum. Ægtevielser. 30 Lykønskningstelegram til Paven. 43, 725, St. Elisabeths Syforening. 44, 89, 158, 392, 852, 869, St. Knuds Broderskab. 45, Dødsfald. 61, Dr. Niehaus Portræt. 75, Den kristelige Families Forening. 76, 285, 530, St. Josefs Gilde. 89, Ansargariusforeningens Generalmøde. 109, Biskoppen i Rom. 110, Syge- og Ligkassen. 125, Biskoppens Audiens i Rom og Dr. E. 141, 269, 408, 516, 582, 742, Unio: 175, Biskoppens Hjemkomst fra Rom. 187, Vincentsforeningen. 202, Pavelig Velsignelse. 238, Skole-Examen. 252, Nordisk Familiebibliothek. 268, Pavelig Lykønskning til Kongen. 269, Hvide Søndag. 270, Bekjendtgjørelser fra Forstanderskabet 285, Konfirmation. 300, Fælles Paa-skekommunioner. Elisabethforeningens Basar. 316, 803, Ynglinge-Kongregationen. 333, St. Josefs Hospitals Jubilæum. 358, St. Ausgars Læringsforening. 437, Sv. Alexandrines Død. 438 Katholiken. 535, Ægtevielser og Dødsfald. 547, Statistik Tabel-

VIII

værk. 661, Biskoppens Afrejse. St. Ansgars Kirkens Restauration. 691, Børgergave til Skolen. 710, 741, St. Ansgars Kirkens Gjenaabning. 741, Mindetale over Dronningen. 773, Biskoppens Hjemkomst. 802, 821, Elisabethforeningens Kollekt. 850, Østerriksk Jubilæums-Messe. 852, St. Elisabeths Understøttelsesforening. 854, 869, 885, Katholsk Literaturfortegnelse. 884 Nordisk Ugeblad og Katholikerne. — Island. 486, Gauldrée Boilleau og Hvitavellir.



Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Sexogfyrretyvende Aargang

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær. Grosserer A. Millech, Kjøbnagergade 13. 1. S.. Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen Bredgade 64. 1. S. — Annoncer: 10 Øre pr. Petitlinie.

N^o 1.

Søndagen den 2. Januar.

1898.

Indhold: Leo XIII.s Jubilæum. Ved Aarsskiftet. Privatvelgørenheden i Middelalderen. Syforeningen. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Ægtevielser. — Bekjendtgjørelser.

Pave Leo XIII. Jubeloldingen i Vatikanet.



At fejre *Diamant-Præstjubilæum* eller i *tresindstyve Aar* at have helliget i præstelig Virksomhed baade sin Aands og sit Legemes Kræfter til den mest op-højede og helligste Opgave, som tænkes kan, til Arbejdet

paa udødelige Sjæles Frelse, udbredende endnu Velsignelse til alle Sider med fuldkommen Aandsfriskhed og Livskraft — det er noget Stort og bør fremhæves som en ganske særegen Naadesbevisning, og bliver ogsaa, hvor det end hænder, fejret med Taknemlighed, og Jubeldagen er en Glædens Fest for Præsten saa vel som for hans Menighed. *Leo XIII.*, den ædle Præstecolding, som paa Nytaarsdagen fejrer denne Begivenhed, er jo desuden af Herren bleven stillet paa en saa fremragende Plads i hans hellige Kirke, at denne *Leo XIII's* Æresdag, den 1. Januar 1898, paa hvilken han for 60 Aar siden frembar sit første hellige Messeoffer til Gud, med Rette bliver fejret af hele den katholske Verden som en Festdag.

Leo XIII. er en Ypperstepræst efter Guds Hjærte. Hans hele Stræben gaar altid ud paa, at føre Menneskene til Frelseren, for at de maa blive salige og naa til Sandheds Erkjendelse, og derfor opløfter han ogsaa strax i sin første Rundskrivelse til alle Biskopper paa hele Jorden sin Hylderøst med Ord, der ere fulde af apostolisk Iver. Men han lader sig ikke nøje med Ord alene. *Leo XIII. er en daadskraftig Udvider og Forøger af Guds Rige i Himlen og paa Jorden.* En af hans første Embedsgjæringer var Fuldbyrdelsen af Gjenoprettelsen af det kirkelige Hierarki i Skotland, som hans Forgænger Pius IX. allerede havde forberedt; og efter at Ro og Orden var vendt tilbage i Bosnien, blev dette ulykkelige Land betænkt med en lignende Velgjærning. Ogsaa i andre Lande bleve paa denne Maade de kirkelige Forhold bedre ordnede, og for hele Missionsvæsenet havde han den største Omsorg. Vi, Danmarks Katholiker, ere ej heller blevene oversete af Pave Leo XIII.; thi under hans Regering have vi faaet vor egen Biskop og er den danske Mission bleven ophøjet til et Apostolisk Vikariat. Talrige Guds Tjenere i Himlen bleve ved højtidelig Kanonisation eller Beatification fremstillede for os som lysende Mønstre paa en hellig Livsvandel og som virksomme For-

bonnens Talsmænd hos Gud. Heller ikke Guds Riges indre Fornyelse og Befæstelse blev glemt.

Leo XIII. er en Befordrer af den ægte Videnskab. Selv udrustet med usædvanlige Anlæg i Henseende til Aand og Hjærte og lyksaliggjort i Henseende til deres Uddannelse ved Hjælp af en fortræffelig Skole og Opdragelse, vil han ogsaa delagtiggjøre alle Andre i den samme Lykke. Med det Maal for Øje drager han Omsorg for Grundlæggelsen af Skoler for kristelig Visdom og belønner ydmyge Lærde med Kirkens højeste Værdigheder og gjør sine Bibliothekers rige Skatte tilgængelige for Alle.

Leo XIII. er en Vogter af kristelige Sæder og kristelig Tro. I sine apostoliske Rundskrivelser forklarer han tydeligt og bestemt Kirkens Lære om Ægteskabet og om Skilsmisse og gjør Nationernes Styrere opmærksomme paa, at ikke blot Religionen, men ogsaa Staten lider Skade, naar Ægteskabet vanhelliges. Han hæver sin Røst mod Socialismens Vranglærdomme, brændemærker deres Forkyndere og Anførerne for den antikristelige socialistiske Bevægelse som Omvæltningens og Oprørets Mænd. Frimureriets og de øvrige hemmelige Selskabers Hyklery afslører han og brændemærker deres Tilhængere som det, de i Virkeligheden ere, som Kristi og Menneskeslægtens Fjender og Modstandere, og ikke som de selv foregive, dens Velgjørere og Venner.

Leo XIII. er en Fredsfyrste. Den utrættelige Taalmodighed og Omhu, hvormed han søger at bringe de Vildfarende tilbage; den faderlige Alvor, hvormed han fordrer Lydighed af de Undergivne, og Frimodigheden, hvormed han kræver Retfærdighed af de Regerende; den Imødekommenhed, han overfor de vanskeligste Statsspørgsmaal har vist enhver Nation; Resultaterne, han har opnaaet under Forhandlingerne og Overenskomsterne med denne Verdens Magthavere i alle fem Verdensdele, minde om Frelserens Ord: »Salige ere de Sagtmodige, thi de skulle besidde Jorden.«

Leo XIII. er en stor Statsmand. Tro mod den Frelseres Lære, hvis Stedfortræder han er, forkynder han: »Giver Kejseren, hvad Kejsere er, og Gud, hvad Guds er!» For Jordens Mægtige udvikler han Grundvoldene, paa hvilke Staterne maa opbygges, for at Menneskene kunne blive gode Borgere, ikke blot i denne Verden, men ogsaa i Himlen. Han henpeger paa Skrøbelighederne og Sygdommene, som det menneskelige Samfund lider af, og henviser tillige til Frelsemidlerne. Hans skarpe Blik og hans Retfærdighed føre Kongerne med deres Stridsspørgsmaal til hans Trone, og de bøje sig for hans Voldgiftsdom.

Leo XIII er den fælles Fader for hele Kristenheden. Ikke blot paa de Store og Mægtige har han kastet sine Øjne, ingen Nød og Elendighed blandt de Fattige og Ringe er undgaaet hans elskende Omsorg, og selv berøvet sin retmæssige Ejendom og levende af sine Troendes Almisser, søger han alle Vegne at lindre enhver Nød og Lidelse, hvad enten det nu er Smitsot, som bryder ind over enkelte Dele af hans Hjord, eller det er andre Ulykker, som hjemsøge dem. Han glemmer ikke Arbejderne, han tager sig af den forladte Ungdom, han retter den kristelige Kjærligheds Blik paa de allermost Forladte, paa de blinde Hedninger. Og for Alle har han gjentagende ved hellige Jubilæer aabnet Kirkens Naadeskatte; ved Rosenkransbønnen har han henvist os til Barmhjertighedens Moder, og ved en tidssvarende Omordning af den hellige Franciskus III's Orden banet Vejen for Bod og Fuldkommeuhed.

Kort sagt: Leo XIII. er en Ypperstepræst efter Guds Hjærte, en god Hyrde for sin Hjord, en vis Husfader for sin Familie, en klog Læge for den syge Tid. Hans første Akt efter at være bleven valgt og kronet til Pave var en Velsignelse; en fortsat, vedblivende Velsignelse for Verden var hans Pontifikat indtil denne Dag.

God Grund har derfor »Nordisk Ugeblad for katolske

Kristne« til, i Dag at tiltræde sin Vandring i det nye Aar iført en Festklædning og at tilraabe alle sine Læsere:

Lader os bede for vor h. Fader Leo XIII.!

Herren opholde og bevare ham, og gjøre ham lykkelig paa Jorden og overgive ham ikke i hans Fjenders Hænder!

Ved Aarsskiftet.

—0—

Kjære Læsere, vi have her ikke noget blivende Sted, men vi søge det tilkommende. Vort Liv er kun en Rejse, og Jorden er kun et Herberg. Alt tilraaber os: Du er en Pilgrim heneden. Himlen tilraaber os: Du er en Pilgrim, saalænge jeg venter paa Dig. Jorden tilraaber os: Du er en Pilgrim, saalænge jeg holder Dig tilbage. Og — som den h. Bernhard siger — hvormeget Smukt og Godt Jorden end kan vise den kristelige Pilgrim, saa kan det dog aldrig fængsle hans Hjærte; nej, kun efter Fædrelandet sukker han, kun efter Fædrelandet higer han.

Velan, kjære Læsere, en Dagsrejse have vi vandret sammen, rigtignok en Dagsrejse, som varede et Aar, og det er mit Haab at vi ogsaa skulle vandre sammen en Tidlang endnu. Derfor tilraaber jeg Eder: Et lykkeligt og af Herren velsignet Nytaar!

Millioner udtale i disse Dage det venlige Ønske om et lykkeligt Nytaar. Men Du ved, kjære Læser, at der ikke kan tænkes nogen sand Lykke uden *Fred i Hjærtet*. Lad os derfor stride for Opnaelsen af denne Fred, lad os trofast bevare denne Fred, saa vil det nye Aar ogsaa blive lykkeligt for os. Og denne Fred, som Englene forkyndte os og som den opstandne Frelser bragte sine Disciple som

første himmelske Paaskegave, være ogsaa mit hjærteligste Ønske i Anledning af Aarsskiftet.

Kjærc Ungdom, Børn, Ynglinge og Jomfruer, Fred være med Eder, at I maa voxe og blomstre som ædle Planter i Herrens Vinbjerg, at I maa bevare det barnligt fromme Sindelag og blomstre i Uskyldighed og Dyd, at I maa stedse være til Trøst for Forældrene, til Opbyggelse for Menigheden, til Guds Forherligelse.

Fred være med Eder, *kristelige Forældre*, at I maa opdrage Eders Børn i al Fromhed og foregaa dem som Monstre paa Guds frygt, at I maa beskytte dem mod alt Ondt og føre dem til alt Godt. Banlyser al Kiv og Gnavenhed, og tager ingen Vrede eller Ondskab med over i det nye Aar. Hvem ved, hvorlænge det varer, saa staar den Ene ved den Andens Grav og ønsker grædende at kunne gjøre Mangt og Meget ugjort. Hvad I ønske i et saadant Øjeblik at have gjort, medens Ægtefællen levede, gjør det nu, medens der endnu er Tid. Lad Guds Fred bo hos Eder her i Tiden, saa vil Eders Bolig ogsaa engang blive opslaaet i den evige Freds Land.

Fred være med Eder, I *Enligtstillede*! Mange iblandt Eders tidligere Ledsagere ere allerede gaaede over i Evigheden. I se Eder om efter dem, og deres Plads er tom. Hvor længe vil det vare, saa staar ogsaa din Plads tom. Din Dag begynder maaske at hælde, o lad din Aften dog være for Dig en Fredens Aften! Har Du endnu noget at oprette, maaske endnu Meget at indhente, saa gjør det, før Du gaar til Hvile.

Fred være med alle *Lidende*! Ogsaa denne Nytaarsdag ser uden Tvivl mange Taarebække flyde fra det gamle Aar ind i det nye Aar, i hvilket de maaske heller ikke ville helt forsvinde. Den ser saa mangan Pilgrim bære et tungt Kors fra det gamle Aar ind i det nye Aar, og maaske bliver Byrden endnu tungere. Men den ser ogsaa saamangen Naadekilde, der udsprang af Guds Kjærlighed og Barmhjer-

tighed, flyde fra det himmelske Paradis ned over Jorden, og af hvilken Alle, som ere tørstige og mødige, kunne drikke. Den ser saa mangan Trøstens Engel, som trofast ledsager sin Myndling.

Fred være med de *Fattige*, thi ogsaa Fattigdom vil ledsage saare mange Pilgrimme over i det nye Aar. Men ved Siden af Fattigdommen gaar ogsaa Medlidenhed og Barmhjærtigheden, den kristelige Næstekjærlighed. Og hin velhavende Kristen, hvis største Glæde det er, at gjøre Godt imod Andre og hvem Gud sendte som Almisseeuddeleer iblandt hans Brødre; denne Kristen gaar ogsaa med over i det nye Aar, for at fortsætte sin Virksomhed i Næstekjærlighedens Tjeneste.

Velan, kjære Læsere, hvad det nye Aar end maatte bringe os, vil det dog ikke være i Stand til at fjærne os fra vort ophøjede Maal, saafremt vi staa faste i Troen, bevare Haabet og blive i Kjærligheden.

Og saa ville vi da med Kristus som Fører fortsætte vor Rejse i 1898! »*Nordisk Ugeblad for katholske Kristne*« tiltræder med denne Aargang sit 46de Leveaar og kan saaledes om fire Aar fejre Jubilæum — lad os haabe, i en forynget og fyldigere Skikkelse. *Redaktionen* ønsker for 16de Gang alle Bladets *Abonnenter* og *Læsere* et lykkeligt og velsignet Nytaar med en hjærtelig Tak for deres Troskab i det gamle Aar. Det samme Ønske, den samme Tak skal det nye Aars første Morgen ogsaa bringe alle vore trofaste *Medarbejdere* — de prosaiske saavel som de poetiske —, og *last not least* den opofrende *Expedition*, som for 19de Gang spreder Ugebladets Nytaarsnummer for alle Vinde.

Redaktionen.



Privatvelgørenheden i Middelalderen, særlig i Norden.

Af W. Schmitz.

—O—

(Fortsat fra forr. Aarg.)

Den hidtil omtalte Privatvelgjørenhed kom alle Fattige uden Forskjel tilgode, en anden Velgjørenhed søgte at hjælpe enkelte Klasser af dem.

Omsorgen for Skoledisciplene tilfaldt i Middelalderen næsten udelukkende Privatvelgjørenheden. For de Læreres Ophold, som virkede ved Domskolerne, havde Kapitlerne at sørge, for Klostrenes Skoler deres Abbeder og andre Klosterforstandere. I alle andre Skoler skulde moderate Skolepenge tilvejebringe Lærernes Lønning. I dette Tilfælde var det til syvende og sidst dog Privatvelgjørenheden, som maatte forskaffe disse Penge.¹⁾ Til Privatvelgjørenheden maatte der dog tyes endnu meget mere for selve Scholarernes Ophold og øvrige Fornødenheder. Den kan ikke værdsættes højt nok, fordi Flertallet af alle Studerende hørte til fattige Familier, som for Undervisningens Skyld dog vare nødte til at leve i Byer, der havde en Latinskole. Midlerne til deres Ophold bleve da ydede dem af hine Byers Borgere, Gejstlighed og Klostre: i deres Huse fik de deres Maaltid, havde de deres Ophold og modtog de alle Slags Almisser.

Hvor talrige de Scholarerne ydede Gaver maa have været, kunne vi ogsaa gætte os til af de Ord, Luther skriver i den 113. Salmes Forklaring: »Man siger, og det er sandt, at ogsaa Paven selv har været en Skolepebling; foragt derfor ikke de Smaafyre, som udenfor Dørene sige: panem propter Deum! og synge Brødvisen. Du horer (som denne Salme siger), store Her-

1, I Tyskland gaves der ved Middelalderens Slutning dog ogsaa Kommuner, som holdt rigelig lønnede og derfor meget ansele Lærere. Smlgn. Janssen s. St. I, Bd. 1, Bog. 2, Afsnit (Gehälter der Lehrer, Stellung der Lehrer).

rer og Fyrster synge: Jeg har ogsaa været en saadan »Partekenhengst« og har faaet mit Brød ved Hvermands Dør, især i Eisenach, i min kære By; omendskjønt min elskede Fader sidenefter med al Kjærlighed og Omhu har holdt mig paa Højskolen i Erfurt og ved sit sure Arbejde og ved sin Sved bragt mig frem til det, jeg er; men jeg har desuagtet været en »Partekenhengst.« Efter Sammes Forsikring stode, saa længe man endnu sad dybt inde i Pavedømmets Grueligheder og tjente Djævelen, »alle Punge aabne og man kendte ingen Maade med at give til Kirker og Skoler og allehaande Afskyeligheder.«¹⁾

Og som Luther gentagne Gange saa sig nødt til denne og lignende Tilstaaelser, var det ikke mindre Tilfældet med Kristiern Pedersen og Palladius for Danmarks Vedkommende. Hvad gjorde f. Eks. efter Sidstnævnte ikke Ribe alene for Skolepeblingene. Et Blik paa den gamle Plan over Byen er tilstrækkeligt til at overtøye os om, at den i Middelalderen ikke havde mere end nogle Tusinde Indbyggere. Og dog levede det overvejende Flertal af dens syv Hundrede Skoledisciple af Almisser, som de indsamlede i Byen og dens nærmeste Omegn. Noget lignende var Tilfældet i Roskilde med dens ni Hundrede. Faa Aar senere saa Palladius sig nødsaget til bittert at klage over de Studerendes ringe Antal mod tidligere. Men ogsaa da kunde han rette følgende betegnende Ord til sine Tilhørere: »Der er halftredie hundred deylige peblinge paa denne dag, ocsaa bønderbørn, udi Københaffns schole; deris foreldre hielpe minst til deris føde; de faa den alligeuel, Gud være loff! Gud forsecr dem uel; de hellige engle ere hoss dem, oc gode gudfryctige borgere forseec dem med huss oc almisse, saa dem skader dog inted «¹⁾

1) Udgave af Plochmann og Irmscher, Bd. XX. S. 38 og 43. Den Pave, Luther taler om, er Hadrian VI.

2) Palladius' Visitatzbog S. 75 f.: Lignende Udtalelser af ham og Christiern Pedersen i Einfluss der Religion auf das Leben beim angehenden Mittelalter S. 46 og Anm. 1 samt S. 63 f.

I Paris og andre Byer med berømte Universiteter havde ikke blot de fire »Nationer«, men ogsaa ethvert andet af de kristne Folkeslag, som Danmark og Sverige, deres eget Hus eller Kollegium, som optog det paagældende Lands Studenter.¹⁾ Mindre Universiteter besad i det mindste et eller andet af saadanne Kollegier. Til Erhvervelse af de Bygninger, som behøvedes dertil, til vedblivende Opretholdelse af dem og til Stiftelse af Stipendier ved samme have enkelte Rigmænd ikke blot ydet de nødvendige Midler, man ogsaa mange Andre, som ikke vare rige, have efter Evne bidraget.

Frem for alle andre Lande udmærkede England sig med det store Antal af Kollegier med rige Legater. I Oxford havde man allerede i en tidlig Periode oprettet fælles Herberger for at muliggjøre eller dog at lette de Studerende deres Ophold og Uddannelse, men snart traadte fortræffelig ledede Kollegier i deres Sted, i hvilke Tusinder af ubemidlede Studenter have fundet Optagelse lige til vore Dage. Flertallet af disse Kollegier ere stiftede og doterede af Biskopper, som Grosseteste og Marton, og af andre fromme og højtstaaende Gejstlige. Til Bispernes og Prælaternes Stiftelser sluttede sig saa forskjellige Ordeners, især Franciskanerordenens, men ogsaa Lægfolk toge ivrig Del i Omsorgen for Skolerne. Herved voksede Kollegiernes Antal, ikke blot i Oxford alene, men ogsaa i Cambridge. Legater oprettedes for dem, Renter og Afgifter bleve dem tilskrevne, og rige Bogsamlinger overlodes dem, saa at de bleve satte i Stand til forøget Virksomhed. For de Studerende oprettedes der Laanekasser, af hvilke de mod Haandpant kunde erholde rentefrie

¹⁾ Det de Danske tilhørende Kollegium, som behøvedes af dem siden omtrent Aaret 1255, laa i St. Genovefakvarteret, tæt ved Karmeliterklosteret. I Aaret 1386 blev det imidlertid afstaaet til dette Kloster af Rektor Joh. Basse mod en aarlig Afgift. (Denise et Chatelein, Chartularium Universitatis Parisiensis Tom. III. pg. 317; Gram, Oratio De origine et statu rei litterariae in Dania et Norvegia i Danske Bibliothek, syvende Stykke, S. 485 f.)

Laan; Offerblokkene, som vare opstillede for dem, bleve rigelig betænkte, og der sørgedes i fuldeste Maal for alle Studenternes Fornødenheder. Derfor behøvede de, som i England vilde besøge Skolerne og nyde højere eller lavere Undervisning, ikke at frygte Nød eller Savn. I Aaret 1406 tillodes det endog udtrykkelig enhver Livegen at sende sine Sønner og Dotre paa en Skole, endskjønt det netop dengang paa Grund af Arbejderstandens Stilling maatte forbydes Livegenes Børn at lære et Haandværk, naar Forældrene ikke havde en aarlig Indtægt af mindst tyve Shilling.¹⁾

Syforeningen.

— 0 —

Som det kan ses af omstaaende Annonce, optager St. Elisabeths Syforening atter paa Mandag Arbejdet efter en kort Juleferie.

Det er maaske mange af Menighedens velstillede Medlemmer ubekjendt, hvormegen Nytte Syforeningen gjør, men saa meget mere bekjendt er det for de Fattige, derom vidne de mange Modre og Børn, der hver Mandag flokkes ved Forsamlingsværelsets Dør i St. Ansgars Præstebolig. Dette Værelse er nemlig Systue om Mandagen, her mødes de ca. 20 Damer, der for Tiden udgjøre Foreningens faste Medlemmer, og sy Klæder til Børn fra begge vore Sogne, og Sognene ere som bekjendt vidtstrakte, de indbefatte baade selve Byen, Vesterbro, Frederiksberg, Nørrebro, Østerbro, Kristianshavn og Amager.

Paa Systuen bliver der taget Maal af de Børn, der faa Klæder; Tojet bliver klippet af kyndige Hænder

¹⁾ Zimmermann, Die Universitäten Englands im 16. Jahrhundert (Ergänzungsheft 46 zu den Stimmen aus Maria-Laach) Einleitung n. S. 7. f.; Blakiston i Traill, Social England II 64. ff.

og provet, da som bekjendt det Toj, der passer, holder længst.

Tre Symaskiner ere som Regel i Gang; der forfærdiges Dragter fra inderst til yderst, endog det svære Kaabestof ere Damerne ikke bange for at give sig i Lag med, og mangen en gammel Kaabe, som den Voxne aflægger, kan afgive et udmærket Overstykke, naar den syes om til et Barn.

Over alt, hvad der bliver uddelt, føres der det nøjagtigste Regnskab, saa der altid kan ses efter, hvad hver Familie har faaet; tillige sørger Bestyrelsen for saavidt muligt at skaffe sig Oplysning om de Fattiges Forhold i Hjemmet og om Børnenes Opførsel i Skolen, for at kunne fordele Gaverne saa samvittighedsfuldt som muligt.

Ogsaa de Bidrag, der blive skjænkede Foreningen, det være sig i Penge eller i Toj, blive førte til Bogs — men desværre, de strække langt fra til for at imødekomme de talrige Bønner, der hver Uge strømme ind fra de Fattige, saa Mange maa af den Grund vente længe paa det tiltrængte Toj.

Vi opfordre derfor Ugebladets Læsere, ja, alle vor Menigheds Medlemmer, glem ikke Syforeningen, den kan baade bruge Nyt og Gammelt, Herretøj, Dametøj og Børnetøj, Uld og Linned, Skotøj, Strømper og Strømpegarn. — En Pakke, mrkt. Syforeningen i St. Ansgars Præstebolig, Bredgade 64, vil altid være særdeles velkommen, og Indholdet vil blive anvendt med Skjønnsomhed og Omtanke.

Ved Vinterens Slutning vil Aarsberetningen komme i Ugebladet, og sikkert vil Enhver glæde sig, der ved at gjennemlæse den kan sige sig selv: »dertil har ogsaa jeg givet min Skjærv«.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Kjøbenhavn. Fra Bestyrelsen for *Juleindsamlingen i St. Ansgars Sogn* have vi modtaget følgende Beretning med Anmodning om, gennem Ugebladet at bringe Giverne en hjertelig Tak baade i Bestyrelsens og i de Fattiges Navn. Indsamlingen havde et saa glædeligt Resultat, at det endog blev større end ifjor, idet der ialt indkom *452 Kr. 25 Øre*. Den samlede Udgift beløb sig til *451 Kr. 66 Øre*, saa at der blev et Overskud af 59 Øre, som nedlagdes i Bøssen paa St. Josefs Hospital. 105 Familier modtog Fødevarer, bestaaende af Flæsk, Sukker, Kaffebonner og Smør; desforuden modtog 7 Enligstillede paa Almindeligheden hver 2 Kr. De specificerede Udgifter vare følgende:

105 Pd. Smør a 0,95.....	Kr. 99,75.
474 Pd. Flæsk a 0,48	— 227,52.
105 Pd. Sukker a 0,18	— 18,90.
50 Pd. Kaffe a 1,25 (afmaalt i halve Pd.).....	— 62,50.
175 Sigtebrød a 0,12 (Kr. 4,20 i Rabat).....	— 16,80.
Paalæg til 3 Familier.....	— 6,00.
7 Enligstillede paa Almindeligheden	— 14,00.
Frimærker og Indpknings-Papir.....	4,69.
Arbejdsløn	— 1,50.

 Kr. 451,66.

— Ogsaa Bestyrelsen for *Juleindsamlingen i Rosenskranssognet* paa Frederiksberg sender gennem Ugebladet sin inderligste Tak til Alle i Menigheden, som have bidraget til Indsamlingen. Resultatet har ogsaa her været større end ifjor, idet der indkom *170 Kr.*, som efter bedste Skjøn ere uddelte til de mest trængende i Sognet. — Det smukke Resultat, som de to Juleindsamlinger i Aar have opnaaet, vidner om, at »Privatvelgjørenheden i Norden« heldigvis endnu blomstrer blandt Katholikerne ligesom i gamle Dage.

— Nytaarsdag kan St. Ansgars-Kirkens dygtige

Organist, Hr. *Josef Hammermüller*, (Baggesensgade 2) fejre *Jubilæum*, idet det den Dag er 25 Aar, siden han som ungt Menneske begyndte at spille Orgelet under Gudstjenesten i det tidligere St. Knuds Kapel i Ny Kongensgade. Den højærværdigste Biskop vil i Dagens Anledning lade overrække til Hr. Hammermüller et smukt Exemplar af det nye Testamente med en egenhændig Dedikation. Søndag den 2. Januar vil muligvis et blandet Kor af Voxne og Børn under Hr. Hammermüllers Ledelse forherlige Højmesse-Gudstjenesten i St. Ansgars-Kirken.

Ægtevielser

i

Sct. Ansgars Kirke i 1897.

Forgylder Vilhelm Georg Eduard Neess og Sigrid Månsson (d. 17. Januar.) — Metalarbejder Carl Emil Rasmussen og Alma Clorinda Martha Sarpetti (d. 21. Februar). — Træskomand Johann Hermann og Maria Gerl (d. 28. Februar) — Bud Christian Pedersen Holst og Clara Lovise Rasmussen (d. 28. Februar) — Godsforvalter Axel Albrecht Borges og Agnes Bentzen (d. 27. April). — Forvalter. Lieutenant Peder Ernst Valdemar Bæklund og Dagmar Franciska Jensen (d. 6. Juni). — Artist Jsaia Giovanni Stefano Pavia og Hilma Victoria Fischer (d. 8. Juni). — Handskemager Franz v. Borgias Stoiber og Amalie Henriette Ipsen f. Hübner (d. 4 Juli). — Vævermester Josef Eduard Blasius Ludwig og Maria Martha Schneider (d. 11. Juli). — Maskinist Lars Christian Hansen og Maria Jacobine Breuning (d. 12. Juli). — Arkivassistent Georg Urban Fritz Jürgensen West og Agnes Francisca Petrina Gertrud Hutters (d. 17. Juli). — Kamertjener Ignazio La Barbéra og Theresia Brossmann (d. 25. Juli). — Theatermaler Robert Johannes Krause og Maria Magdalena Corneliussen (d. 1. August). — Tapetserer Louis Nicolai Heide og Caroline Mathilde Buchardt (d. 29. August). — Gravør Carl Otto Stütz og Anna Rosaline Florentine Johansen (d. 5. September). — Sadelmager Johannes Metz og Cecilie Kristine Nielsen (d. 5. September). — Kusk Felix Edmund Petersen og Maria Elisabeth Rasmussen.

Kirkelig Kalender.

Lørdag den 1. Januar 1898. Herrens Omskærelses Fest. Nytaarsdag. (Gudstjeneste som paa alm. Søndag). Paa Nytaarsdag afholdes den første **Halvaarskollekt af Peterspenge** til Bedste for **den h. Fader**, som paa denne Dag fejrer sit **Diamantpræsteejubelæum**. I Dagens Anledning fejres højtidelig Levitmesse med **Te Deum** i St. Ansgars Kirke Kl. 10. — Rosenkransandagt og Procession Kl. 6.

Søndag den 2. Januar. Oktav af St. Stefans Fest. — **3. M.** Oktav af St. Johannes Fest. Genovefa, Jomfru og Mart. — **4. Ti.** Oktav af de uskyldige Børns Fest. — **5. O.** Ferialdag (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ i St. Ansgar h. Messe for Ansgariusforeningen).

Torsdag den 6. Januar. Epiphania eller **Herrens Aabenbarelsefest** ogsaa kaldet **Hellig tre Konger**. Befalet Festdag, som forpligter til Bivaanelse af den h. Messe. **Kollekt** ifølge pavelig Anordning i alle Vikariatets Kirker og Kapeller til Bedste for **de afrikanske Missioner**. — **7. F.** Oktavdag (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ i St. Ansgar Broderskabsmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjærte; Kl. 8 Aftenandagt). — **8. L.** Oktavdag.

Søndag den 9. Januar. 1. Søndag e. H. 3 Konger.

Jesu Hjærte Kirke. Nytaarsdag Kl. 10 Levitmesse og Prædiken; Kl. 6 Festandagt med Prædiken og Te Deum i Anledning af Pavejubelæet.

Onsdag den 5. Januar Kl. 8 Aften gjenoptages de katekettiske Foredrag.

Mariakongregationen for Ynglinge holder ikke Møde den første Mandag i det nye Aar. — Julefornøjelsen holdes Søndag 9. Januar; fra Klampenborg St. Kl. 1.40.

Rosenkransbroderskabet holder i det nye Aar sit første maanedlige Møde med Procession Lørdag den 1. Januar (Nytaarsdag) Kl. 6 Aften i St. Ansgars Kirke. — Jomfruerne's Forening deltager i Processionen med Broderskabets Faner.

Mødreforeningens Møde bortfalder i Januar Maaned.

Den eucharistiske Forenings Medlemmer anmodes om at møde til sædvanlig Tid til Tilbedelse i St. Ansgars Kirke Fredag den 7. Januar.

St. Elisabeths Syforening gjenoptager sine sædvanlige Møder Mandag den 3. Januar Kl. 1 $\frac{1}{2}$. Bidrag i Form af nyt Tøj, brugt Tøj eller Penge modtages med Taknemlighed saavel af Bestyrelsen som af de enkelte Medlemmer. Pakker kunne adresseres til „Syforeningen, Bredgade 64.“ Aarsberetningen vil indeholde Regnskab over Gaverne og deres Anvendelse.

Bestyrelsen.

Unio. Tirsdagen d. 4. Januar 1898. Aftenunderholdning og Julebal (kun for Voxne) i Koncertpalæet. Medlemmer 50 Øre, Besøgende 1 Kr.

St. Josefs Gilde afholder sin aarlige Julefest

Søndag den 2. Januar 1898, Kl. 7 $\frac{1}{2}$, i Lokalerne Bredgade 67. Af Programmet fremhæves: Juletræ, Uddeling af Gaver til Børnene, Musik, Sang, humoristisk Oplæsning m. m.

Brødrene, deres Hustruer og Børn have **gratis** Entré (for Kontrollens Skyld maa Br. afhente Billetter hos Kredsformændene).

Besøgende, baade Vøxne og Børn (indførte ved en Broder) betale **50 Øre**. Eventuelle Gaver til Julefesten modtages med Taknemlighed.



St. Knuds Broderskab bringer med Ønsket om et **glædeligt Nytaar** sin hjerteligste Tak til Alle, som have ydet os Støtte i det gamle Aar.

Tirsdag den 4. Januar. Kl. 8 $\frac{1}{4}$ (Bredgade 67), Oplæsning af Formanden. — Kornet-Solo af A. Höhling. **Alle ere velkomne!**

P. B. V.
C. Meyer.

Reverendi DD. Missionarii, qui novam **Directorium** accipere optant, pretium (à 1 Krone) committant ministerio cursus publici, Hafniam (Andr. Johansen, Bredgade 64 K.) transmittendum, et tunc franco recipient Directorium.

Vins fins de la Gironde.

V^{ve} F. Froidefond & Fils,

Vinbjergerere.

Chateau de Rolland. Barsac (Gironde)

anbefale sine første Rangs, absolut rene og ublandede, røde og hvide

Bordeauxvine

Château de Rolland (château Sauternes)	1894 hvid	Kr. 1,60	pr. Fl.
— — — (orig. Slotsvin)	1893 rød	— 1,25	—
— — — — —	1895 —	— 1,00	—
Sainte croix du mont = Saint Georges	1895 —	— 0,75	—

Levres i enkelte Flasker fra Husets Dépôt i Kjøbenhavn. Betydelig Rabat ved direkte Aftagning i Oxhofter fra Barsac (fra 150 frs. pr. 300 Fl.).

Leverandører af Messevin.

Rikard W. Mariboe,

Husets Repræsentant og Eneforhandler for Danmark.
Ahornsgade 2, (Hj. af Nørre-Allé).
Kjøbenhavn N.

Udkommen er: **Katholsk Væggekalendar for 1898**. Pris 20 Øre.

Dette Nr. af Ugebladet kommer Abonnenterne maaske lidt senere i Hænde paa Grund af Helligdagene.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Sexogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement. 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen Bredgade 64, 1. S. — Annoncer: 10 Øre pr. Petitlinie.

N^o 2.

Søndagen den 9. Januar.

1898.

Indhold: Biskoppens Audiens hos Pave Leo XIII. Privatvelgørelser i Middelalderen. Domitian. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Kolding. Rom. England. — Bekjendtgjørelser.

Biskoppens Privataudiens hos den h. Fader, Pave Leo XIII.

— 0 —

Rom, den 2. Januar 1898.

Den højærværdigste Biskop skriver fra Rom under ovenstaaende Datum følgende:

Lige i dette Øjeblik kommer jeg tilbage fra den uforglemmelige Privataudiens, som den h. Fader havde den store Naade at forunde mig. I al Hast vil jeg forsøge at fæstne nogle af de kostbare Erindringer, som den næsten en Time varende private Samtale med den h. Fader har efterladt hos mig. Behøver jeg at sige, at han modtog mig som en aandelig Fader modtager sin aandelige Søn? Hvor let faldt det mig ikke, at tale saa ganske ud af Hjærtet, at forelægge vor fælles Fader, Petri Efterfølger, Kristi Statholder, Alt hvad der laa mig paa Hjærtet, vore fælles

Glæder og Bekymringer. vore fælles Arbejder og Forhaabninger.

Efter at jeg knælende havde modtaget den h. Faders Velsignelse, overrakte jeg, siddende ligeoverfor ham, allerførst vore danske Katholikers Gave i Anledning af Jubilæet, 1700 Francs; jeg gjorde opmærksom paa, at det var den første Gave siden Reformationen. en Biskop havde den Ære personlig at kunne overrække til den h. Fader som sit Bidrag fra danske Katholiker til den Apostoliske Stols Fornødenheder.

Den h. Fader modtog denne Gave med synlig Overraskelse og med et venligt Smil sagde han til mig: »Jeg ser i denne Gave et Bevis for, at mine Børn i Danmark tænke paa deres Overhyrde og ere bekymrede for den Apostoliske Stols Interesser.« Da jeg derefter tillod mig at overgive til den h. Fader det Exemplar af »Nordisk Ugeblad«, som indeholdt min Hyrdeskrivelse i Anledning af Jubilæet, idet jeg tilføjede, at der i alle Vikariatets Kirker havde fundet en Højtidelighed Sted i Anledning af Jubilæet, at mange hellige Kommunioner vare bleve opofrede i samme Aand, og at flere Menigheder og forskjellige Foreninger havde foranstaltet Festligheder, for at forherlige denne Dag, udtalte den h. Fader sin hjærteligste Tak for, at vi paa denne Maade havde villet ihukomme den for ham saa minderværdige Dag.

I Samtalens videre Forløb fandt jeg Lejlighed til at fremhæve vore Katholikers Enighed og Nidkjærhed i alle kirkelige Anliggender og den almindelige saavel som stedlige Udvikling, vor Kirkesag havde faaet i de sidste Decennier; jeg talte om mine Medarbejderes Iver og Vedhængenhed ved den Apostoliske Stol, om vore forskjellige Ordeners og religiøse Kongregationers rosværdige Medarbejde, om vort blomstrende Foreningsliv, som jeg skildrede i det Enkelte; — men hvorledes skulde jeg i korte Træk kunne gjengive, hvad jeg i en timelang uafbrudt Samtale fandt Lejlighed til at sige til den h. Fader! — Endnu langt mindre er jeg

i Stand til at skildre den Livlighed, den Interesse, med hvilken den 87aarige Olding hørte paa Alt, hvad jeg havde at sige ham om denne lille Del af hans Hjord, om disse hengivne Børn iblandt de utallige aandelige Børn, der flokkes omkring Kirkens Overhoved i den evige Stad.

Ikke mindre glædede den h. Fader sig over den udstrakte religiøse Frihed, vor hellige Kirke nyder i Danmark, da han hørte af mig om den Velvillie, med hvilken vi blive behandlede, om vi end kun dannede en lille Minoritet; det — mente den h. Fader — vidnede om Noblesse, om stor Almindannelse iblandt dette Folk, hvis Fortid han elskede, og hvis Fremtid han vilde bede for.

Da jeg antydede et Ønske om, at maatte kunne medbringe fra den h. Fader nogle Gaver til enkelte fremragende Velgjørelser af vor h. Kirke i Danmark, tilstod han mig øjeblikkelig denne Gunst. Han vilde saa gjerne gjøre for os, hvad der stod i hans Magt, hvad der kunde opmuntre og styrke os; vi skulde være overbeviste om hans faderlige Kjærlighed til os. Han stillede endog i Udsigt, at han paa anden Maade som Kirkens Overhoved vilde udtale sin Aerkjendelse af vore Arbejder og de af os opnaaede Resultater; det skulde blive baade et Udtryk af hans Kjærlighed til Danmark og af de Forhaabninger, han nærede om dets kirkelige Fremtid.

Endvidere glædede den h. Fader sig øjensynlig over de Meddelelser, jeg kunde gjøre ham om vort Arbejde paa Island. Da jeg overrakte ham et Fotografi af de 9 katholske Børn, som besøge vor Skole i Reykjavik, betragtede han dem med synlig Interesse og udbrod: »Hvor intelligente og tiltalende disse Børn se ud!« og tilføjede senere i Talens Løb: »Hvor vilde det glæde mig, om Deres Bestræbelser maatte lykkes, at oprette et Hospital for de Spedalske iblandt dette ædle Folk! Gud styrke deres Medarbejdere og de offervillige Søstre!«

Idet jeg slutter disse i Hast nedskrevne Erindringer,

tilføjer jeg, at *den h. Fader har overdraget mig Fuldmagt til at meddele den apostoliske Velsignelse til alle Katholiker i vort danske Vikariat, til alle Præster, Ordenspersoner og Lægfolk.* Det vil være mig en kjær og dyrebar Pligt senerehen personlig at overbringe til den mig anbettede Hjord, hvad jeg nu allerede ved disse Linier foreløbig oversender den som den dyrebareste og kosteligste Vinding af min uforglemmelige Privataudiens hos den h. Fader.

Privatvelgørenheden i Middelalderen, særlig i Norden.

Af W. Schmitz.

—o—

(Fortsat.)

Store vare de Almisser, som af talrige Legater meddeltes for at løsrive faldne Piger fra en lastefuld Livsvandel og ligeledes for at forskaffe ærbare Jomfruer et *Udstyr* til at kunne indtræde i Ægtestanden. Bidrag i dette Øjemed tilstodes der gerne. Da Berthold af Regensburg en Dag skildrede sine Tusinder af Tilhørere Lastens Afskyelighed med de mest levende Farver, blev en Pige saa greben deraf, at hun under Hulken offentlig bekendte sine Synder. Saa ytrede Berthold det Ønske, at hun maatte finde en Ægtefælle og komme paa bedre Veje. Og se, en ung Tilhører erklærede sig straks rede til at indgaa Ægteskab med den Angergivne. Berthold foranstaltede derpaa til Udstyret en Kollekt, som gav et rigeligt Udbytte.

For faldne Personer oprettedes der baade Asyler og særlige Klostre. Asylerne, til hvis Anlæg der erhvervedes Huse i flere Byer, skulde sætte Vedkommende i Stand til ved en oprigtig Omvendelse at blive skikket til at indgaa et ærbart Ægteskab og at forbe-

rede sig dertil ved frivillig og alvorlig Bod. Derhos bestræbte baade den gejstlige og den verdslige Øvrighed sig for ved højtidelige Erklæringer at gengive disse Bodfærdige den tabte Ære, og søgte tillige at bevæge unge Mænd til af Kærlighed til Gud at tage netop saadanne unge Kvinder til Ægte. Den kanoniske Ret erklærede Indgaaelsen af Ægteskab med en omvendt Synderinde for en Gud velbehagelig Gerning. Innocens den Tredie tilstod unge Mænd, som vilde tage en Bodfærdig til Hustru, en fuldkommen Aflad. I Halle blev der stiftet et Legat, af hvis Renter Udstyret ved en saadan Vielse bekostedes. Asylet i Wien lededes af uberygtede Kvinder, der røgtede det samme Hverv, som i vore Dage »den gode Hyrdes Søstre«; kun forpligtede de sig ikke ved noget Løfte; heller ikke vare disse Asyler Klostre.

Talrige vare de klosterlige Samfund, som kun optog bodfærdige Kvinder, og som først henimod Slutningen af Middelalderen aabnede sig ogsaa for Uberygtede. Senerehen kaldtes de mest »Hvide Kvinder« og havde Filialer i de fleste kristne Lande, især vare de hyppige i Tyskland. Disse Samfund ærede som deres Skytspatron den hl. Maria Magdalene og søgte ved streng, livsvarig Klausur at holde sig borte fra alle Farer i Verden og ved Bodsøvelser at bøde for deres tidligere, syndefulde Liv. »Les Filles-Dieu«, »St. Viktors Søstre« og lignende Kongregationer vare sandsynligvis alle identiske med de »Hvide Kvinder«, i ethvert Tilfælde dog beslægtede med dem.¹⁾

Allerede i den tidligere Middelalder havde mange Klostre sørget for Udstyret af deres Livegnes Døtre.²⁾ Ved dens Slutning bleve intet Steds saa mange Stiftel-

¹⁾ Wassermann, d. Aussteuer armer Jungfrauen im Mittelalter; i „Katholik“ for 1891 Bd. I. S. 432 f., 435. Uhlhorn II. 298 ff. Alberdingk Thijm S. 97. 201 f.

²⁾ Wassermann S. 434.

ser oprettede som i *Italien* for ved Bevilgelse af Udstyr at hjælpe Mange til at indgaa Ægteskab. Om Pave Eugen IV. er det bekendt, at han lod sig dette være saare magtpaaliggende. Den lærde Kardinal Torquemada af Dominikanerordenen stiftede 1460 i Rom »Anunziata-Broderskabet«. Det kunde straks begynde sin Virksomhed med hvert Aar paa Maria Bebudelsesdag at udstyre tolv fattige Jomfruer. Det Bifald og den Tilslutning, som dette Broderskab ved sit Formaal vandt, gjorde, at dets Kapital stadig voksede, saa at man tre Hundrede Aar senere aarlig kunde udstyre ikke færre end fire Hundrede Jomfruer med tresindstyve Scudi og en ny Klædning hver. I Aaret 1493 havde Parma et lignende Broderskab, dog nærmest for unge Mænd, som vilde indtræde i Ægtestanden. I Neapel stiftede Slagter- og Smedelavene ved den hl. Eligius Hospital fire og tyve Medgifter, som aarlig uddeltes til lige saa mange ubemidlede og uberygtede Jomfruer. Lavene eller Gilderne toge sig overhovedet ikke blot af selve Gildebrødrene, men ogsaa af deres Familier og maatte da ogsaa sørge for at Døtrene, i Fald de vare fattige, kunde indgaa Ægteskab. Indtil Aaret 1524 taltes i Italien og paa Sicilien mindst ni og halvtresindstyve Foreninger, som alene havde til Formaal at sørge for Medgift til ubemidlede Jomfruer. Bestemt vides det at have været Skik i italienske Gilder. Og da de »*pie opere*« i 1880 faldt som Offer for det nuværende Italiens Havesyge, fandtes der ikke mindre end 2916 Legater, som mere eller mindre sørgede for Brudeudstyr og Medgift. Det er udenfor al Tvivl, at mange af disse stamme fra Middelalderen.

Man var i dette Tidsrum mere end nogensinde tilbøjelig til at oprette saadanne Stiftelser, naar en Egn blev hjemsøgt af store Ulykker, eller Jubelaarets Højtideligholdelse formanede til at gøre noget Godt. Saaledes søgte man i Aaret 1496 i Siena, da Byen ramtes

af store Hjemsogelser, ved Medgifter at formilde Guds Vrede. I Mantua traf Ludvig af Gonzaga i Forening med sin Gemalinde Henriette af Cleve alle Forberedelserne til at stifte et Legat, af hvis Renter der aarlig skulde skænkes Udstyr til tresindstyve Jomfruer. Ogsaa den hell. Antonin, Ærkebiskop af Florents, og den hellige Katharina af Ricci toge sig med Iver, af saadanne Brudelegater. Alle vare af samme Mening, som Kardinal Silvio Antoniano: »Den, som udstyrer fattige Dotre, giver en Almisse, der behager Gud.« Hvilke Frugter denne Anskuelse modnede, viser en Beretning af Max Stinzel, som paa Pintsefesten i Aaret 1616 bivaanede en stor Fest i Florents, idet 170 unge Piger hver fik halvtresindstyve florentinske Kroner til deres Udstyr. Han forsikrer, at Storhertugen hvert Aar uddelte det samme Beløb til et lignende Antal unge Piger, der skulde holde Bryllup. Ganske vist stammede sidste Beretninger ikke nøje fra den Periode, der nærmest beskæftiger os, men de ere dog en Fortsættelse af det, som var Skik og Brug i Middelalderen.¹⁾

Ønsket om at hjælpe unge Piger til at indgaa Ægteskab er vist ikke først opstaaet hos Torquemada i Rom. I hans Fædreland *Spanien* havde man allerede længe ovet denne kristelige Kærlighedsgerning. Senere, paa Reformationstiden, udmærkede især den hl. Thomas af Villanova, Ærkebiskop af Valencia, sig ved sin Omsorg for at forskaffe giftefærdige, unge Piger Udstyr. Bragte end hans rigelige Almisser ham saa vidt, at han døde paa en laant Seng, saa havde han dog stedse nok tilovers for ovennævnte Formaal. Ingen ung Pige, som selv eller ved sine Forældre bad ham om Udstyr, gik tomhændet bort. Løde de indhen-

¹⁾ Pastor. Geschichte der Päpste (2. Oplag) I. 283, 297; III. 28; Tabellen III. S. 48; S. 66 f; Wassermann S. 432. 436 ff.; Köbler-Digby, Kathol. Leben im Mittelalter II. 817; Hist. Jahrbuch XV. 633.

tede Oplysninger om den Paagældende end mindre gunstige, saa gav han dog idetmindste en Almisse som Bidrag til Medgiften; vare de derimod gunstige for Vedkommende, saa skænkede han efter deres Trang og efter sin egen øjeblikkelige Pengebeholdning hver Gang fra atten til firsindstyve Dukater. Gennemsnitlig understøttede han saaledes tyve til tredive Jomfruer aarlig. Skulde den Paagældende ægte en Haandværker, saa sørgede han for at forsyne den unge Ægtemand med det nødvendige Værktøj. Traf det sig, at Døtre af adelige eller andre ansete men uformuende Forældre skulde giftes, forstod han paa den skaansomste Maade at tilstille dem Hundrede til tre Hundrede Dukater som Hjælp dertil. Samtidig med den hl. Thomas af Villanova sørgede ogsaa den hl. Ignatius af Loyola med sine første Ordensfæller for fattige Jomfruer, som ved deres hjælpeløse Stilling stode i Fare for at priggives til Lasten, saa at de kunde indgaa Ægteskab.

I *Portugal* gav den hellige Dronning Elisabeth mange fattige Jomfruer, hvis Uskyldighed svævede i Fare, det nødvendige Udstyr, for at de kunde gifte sig.¹⁾

Ogsaa for *Frankrigs* Vedkommende meddeles der, at alle Lavens Mestre ifølge Statutterne vare forpligtede til at udstyre de unge, forældreløse Piger, hvis Fædre have hørt til Lavene.²⁾

I *England* plejede den hl. Edmund, Ærkebiskop af Canterbury, at udstyre fattige Jomfruer. Da et Riddergods engang tilfaldt ham, solgte han det straks, for med den indvundne Sum at udstyre den tidligere Ejers Døtre.¹⁾

¹⁾ Wassermann S. 438 ff.; Genelli. Leben des hl. Ignatius S. 176.

²⁾ Kobler-Digby I. 292; Wassermann S. 435.

¹⁾ Kobler-Digby II. 381; Wassermann S. 438. — I den nyere Tid har Markien af Bute skænkét Byraadet i Cardiff 1000 Pd. St. til Brudeudstyr for fattige Piger. paa den Betingelse, at Stadens Mayor skal oplæse Evangeliet om Brylluppet i Kana for de Personer, der modtage Brudeudstyret.

I *Tyskland* stiftede i Aaret 1437 Hertugerne Ernst og Albrecht af Bayern et Legat, hvis Renter aarlig skulde anvendes til Udstyr for fire fattige Jomfruer fra München og Landshut. Hertug Georg af Bayern-Landshut stiftede 1494 i atten Byer en »Almisse«, af hvilken tre fattige Jomfruer hvert Aar skulde have deres Udstyr; flere andre Byer satte han i Stand til at give enhver fattig Brud mindst sexten Gylden. Ogsaa den frie Rigsstad Nürnberg havde »en Almisse« for fattige Jomfruer. Domfabrikken, det vil sige Domkirkens Rentekammer i Basel, erholdt af Kanniken Cornelius af Lichtenfels en Kapital, for aarlig at kunne give to ærbare Jomfruer, som agtede at gifte sig, hver ti Gylden. Kölner Domherren Bley testamenterede sin fædrene By Dorsten saa meget, at tyve fattige Jomfruer hvert Aar kunde faa hver halvtredsindstyve Gylden til Udstyr. De maatte da til Gengæld overvære Sjølemessen for den Afdøde. Heinrich Haich i Köln testamenterede denne By seks Hundrede Gylden, af hvis Renter unge Piger skulde udstyres, enten til Klosteret eller til Ægteskab. Abbed Vincens af Heinrichau i Schlesien efterlod til sin fædrene By Strehlau et Legat paa Tusinde Gylden med den Bestemmelse, at Renterne skulde tjene til Udstyr for »fattige, men velartede Jomfruer, som ikke arve noget efter deres Forældre«. ¹⁾

I det *skandinaviske Norden* kjendes der fra den katholske Tid kun faa Stiftelser og Legater til Brudeudstyr. Der er dog sikre Tegn paa, at man heller ikke i Norden helt har tabt Hovedøjemedet med at udstyre de fattige Jomfruer, nemlig derved at værne om deres Sædelighed, helt af Syne. Man nodes imidlertid til at antage, at dette fromme Formaal ikke altid har været det ledende, men at der ikke sjældent tænktes mere paa Bryllupsgildet. Ved dette udfoldedes der hos Høje

¹⁾ Wassermann S. 433 f. sm. St. nogle Eksempler fra Tiden efter Reformationen. Uhlhorn, II. 303 f.

og Lave ofte en saadan Luksus, at mangen en Familje derved blev ruineret, saa at Kristian den Anden endog maatte udstede Lovbestemmelser imod denne Uskik. Henimod Midten af det femtende Aarhundrede havde allerede Kristoffer af Bayern truffet lignende Bestemmelser, ja for Norges Vedkommende var dette alt sket imod Slutningen af det trettende ved Magnus Lagabætr. Omkostningerne vare ved fornemme Folks Bryllup endog saa betydelige, at man for samme havde kunnet købe en eller endog to Herregaarde. Ved denne almindelige Bryllupsluksus synes man ikke sjældent at have været mere tilbøjelig til at hjælpe Rige end Fattige. I Aaret 1484 fandt i Nyborg Dronning Christines Kirkegang Sted. Ved samme Lejlighed blev den nyfødte Prinsesse Elisabeth fremstillet i Kirken og de ved Hjemmedaaben paa Slottet udeladte Ceremonier foretagne. I denne Anledning afholdt Kong Hans Omkostningerne ved flere Jomfruers (Hofdamer) Bryllup.¹⁾

(Fortsættes.)

Domitian.

En Fortælling fra det første kristelige Aarhundrede.

Af Anton de Waal.

—O— (Fortsat fra forr. Aarg.)

Paa den første Minervafestdag havde Kejseren indbudt et talrigt Selskab til Taflet om Aftenen. I en af utallige Kandelabrer og Lamper oplyst Hal, hvis Vægge og Loft straaledede af blændende Gulddekorationer, stod der en Række Borde af Cithrustræ, hvis Plader kun bestode af et eneste Stykke, forarbejdet af

¹⁾ Secher, Danmark i ældre og nyere Tid I. 19; Nyerup, Tilstande I. 199, 247; Allen, Tre Riger IV. 1. 188; Nordisk Tidsskrift udg. af Chr. Molbech I. 431. Magnus Lagabætrs (Gula-Things-Laug, Erfdabölkr 24. Kap.

Træ fra Atlasbjærgenes Skove; hvert enkelt af disse Borde, som hvilede paa en med Elfenben og Guld indlagt Trefod, var beregnet for syv Personer. Om Bordene stode i en Halvkreds Løgbænke prydede med Skildpadde og Guld og Purpurtæpper; forneden vare de behængte med guldindvirkede Stoffer fra Babylon. Paa smaa Kredensborde prangede større og mindre Kar af alle Slags, Pokaler af Rav i ophøjet Arbejdet eller alexandrinske Glasbægere, paa hvis Sider Kunstneren med aarelang Taalmodighed havde slebet smukke Forsiringer, Ordsprog og Ornamente; ved Siden af Glassene stode smaa Kar af Ædelstene med Guldrande, Guldskaaler og Fade med Herkules' Arbejder og Akilles' Heltegerninger: en Pindias Mesterværker af umaadelig Værdi; desuden fandtes antike Amphorer af Korinthisk Malm, som, hvad Materialets Kostbarhed og de drevne Figurers Finhed angik, ikke havde deres Lige.

De indbudte Gæster mødte Alle i fuldeste Puds: Over *toga prætexta*, den hvide med Guldbroderi kantede Klædning, bar de den højrøde *synthesis*; de havde Kransen af Roser og Myrther om Panden, Haaret duftede af Salve og paa Fingrene funkede de med Ædelstene prydede Ringe.

Kejseren laa paa den halvkredsformede Løgbænk ved det øverste Bord tilhøjre, som hed Minervas Plads; den næste Plads efter ham indtog Konsulen Titus Flavius Clemens.

Slaverne — baade Voksne og Børn — alle i højrødt Livré, bragte Maden ind og satte den paa de forskellige Borde. Andre sørgede for Vinen, som blev heldt i Krystalbægrene fra de mægtige Amphorer: Falerner, Cæcuber og fremfor alt Setiner, som blev anset for at være den kostbareste og fyrgste Vin.

Domitian, der imod romersk Sædvane plejede at holde sit Hovedmaaltid ved Middagstid, spiste meget lidt ved saadanne Lejligheder og indskrænkede sig

mest til lidt Frugt og et Bæger Vin; desto skarpere iagttog han sine Gæster og lod sine Øjne strejfe fra det ene Bord til det andet. Over mere end een af de Indbudne havde han allerede i sit stille Sind fældet Dødsdommen: selv om nu denne eller hin i Aften kunde fraase og paa Hjemvejen glæde sig over den Elskværdighed, hvormed Kejseren havde udmærket ham, — han vilde dog ikke komme til at se Solen gaa ned den næste Dags Aften. —

Da Konsul Flavius Clemens var kommen hjem efter hint Optrin hos Kejseren, havde han, fattet paa alt og uden at vide, hvad den næste Time kunde bringe, givet sig til at benytte den Frist, han endnu havde, idet han udstedte Dokumenter til sine Slavers Frigivelse og andre testamentariske Bestemmelser. I den Anledning havde Domitilla lagt alt tilrette i Forvejen. Begge Ægtefællerne bleve den følgende Morgen borte fra Offerfesten i Minervatemplet; det syntes imidlertid som om Domitian endnu ved Aftenstid ikke havde fattet nogen Beslutning om deres Skæbne.

Pligtmæssig begav Clemens sig om Aftenen til det kejserlige Taffel. Domitian lod som ingenting; — kæmpede maaske den gode og den onde Aand endnu i ham om, hvad han skulde bestemme?

Efter *coena* fulgte *commissatio* eller Drikkegildet, til hvilket Gæsterne bleve førte fra Spisesalen til den saakaldte ægyptiske Sal, hvor orientalsk Pragt og Yppighed indbød til den højeste Nydelse. Ved Indgangen til Salen laa der Sfinxer af Basalt, af hvis Bryster velugtende Essenser fremsprudlede. Malerierne paa Væggene hensatte Tilskueren til Nilens Bredder, i hvis Vande Pyramiderne og Memphis' og Thebens stolte Templer spejlede sig; mellein Søjlerækkerne prangede Iris, Osiris og andre Guddommes gyldne Statuer, og i Baggrunden, i en Klippegrotte af straalende Krystaller, saa man den berømte Kæmpefigur af Nilguden ligge lænet

mod en Sfinx, omgivet af de forskellige Symboler paa Landets Frugtbarhed; denne Figur pryder nu *Braccio nuovo* i det vatikanske Musæum.

Da Kejseren, som sædvanlig, allerede rejste sig fra Bordet under Maaltidet, kunde Gæsterne utvungent hengive sig til Bægrenes Nydelse, ligesom befriede fra et trykkende Marerit.

Konsul Flavius havde tilligemed flere ældre Mænd foretrukket at gaa hjem efter *coena*. Han gav ogsaa Stephanus, som igjen var tilsagt til Festen, et Vink om at følge med ham. Men Parthenius havde allerede faaet ham under Armen og bad ham blot blive et lille Øjeblik endnu, mere for at se paa det muntre Liv, end for selv at tage Del i de berusende Nydelser.

Og Stephanus lod sig lokke, trods en indre Stemme, der advarede ham mod et Selskab, hvori han som Kristen ikke hørte hjemme, og som, hvad han ogsaa indsaa, kunde blive farligt for ham.

Den brusende Musik og de letfærdige Danserinders yppige Bevægelser tilligemed de af ægyptiske Drengestadigt paa ny fyldte Bægre havde allerede ophidset Hovederne; ved enkelte Borde begyndte man at blive temmelig højroestet; baade paa det ene og andet Sted blev der drukket Skaaler; hist og her havde man allerede begyndt at spille Terninger; de vare af Elfenben og bleve kastede ud paa Bordpladen fra en *Fritillus* af Sølv, — pludselig blev der Dødsstilhed og Alle rejste sig fra deres Sæder: — Kejseren var kommen.

Efterat have befalet Gæsterne at sætte sig igen og ikke lade sig forstyrre af hans Nærværelse, gik han taus omkring ved de forskjellige Borde, medens Alle rettede stjaalne Blikke paa Herskeren.

Saaledes kom han ogsaa hen til det Selskab, hvor Stephanus befandt sig.

Parthenius havde faaet Vennen til endnu engang

at fortælle Gæsterne Historien om Hugormen. og Domitian hørte med Velbehag paa Slutningen af den.

Da den Frigivne vidste, hvor lidenskabelig Kejseren elskede Tærningsspil, gav han under Fortællingen en Slave et Vink om at hente *abacus* eller Tærningebrædtet med de fire Tærninger; Kejseren gav gjerne sin Tilladelse til at begynde Spillet, og med stedse stigende Interesse saa han paa, hvorledes to og to ad Gangen efter Tur forsøgte deres Lykke.¹⁾

(Fortsættes)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Kjøbenhavn. I Anledning af den hellige Faders Diamant-Præstejubilæum blev der Nytaarsdag afsendt af Menighedens Forstanderskab et Lykønskings-Telegram til Pave Leo XIII. Fra Kardinal-Statssekretæren er der i Tirsdags indløbet følgende Svar-Telegram til højærv. Pastor Braun: »*Den hellige Fader takker og velsigner af ganske Hjærte Menigheden. Kardinal Rampolla.*»

Kolding. Vor Kirke har til Aarets Slutning endnu modtaget en herlig Prydelse, nemlig *en ny Korsvej*. Dens 14 store Billeder ere malede paa rigt forgyldte Kobberplader og indfattede i smagfuldt udskaarne Egetræsrammer. Med Rammen er hvert Billede 1 Alen 20 T. højt og 1 Alen 10 T. bredt. Fordi Korsvejsbillederne skulle være et Led i den planlagte Dekoration af Kirken i gothisk Stil, valgtes til Korsvejen Kompositionerne af afdøde Professor Klein i Wien, de udmærke sig ved en klar, overskuelig Gruppering og ved deres harmoniske Farvetone. I Modsætning til saa mange moderne Malerier, paa hvilke Kristus og Apostlene fremstilles meget realistisk som uvidende, jødiske

¹⁾ I Katakomberne har man baade fundet Spillebrædter af Marmor og Tærningebægere; de førstnævnte ere bleve anvendte som Gravstene, idet Indskriften blev indmejslet paa Bagsiden.

Haandværkere eller forkuede Arbejdsmænd, har Kunstneren lagt Vægt paa, ogsaa i sine Tegninger at give os et Billede af Jesus Kristus som Guds Søn. Vi maa derfor især fremhæve, at Frelserens Hoved og Aasyn paa alle Stationer er blevet behandlet med særlig Omhu og Kjærlighed. Saaledes ere disse Billeder blevne til Kunstværker, som fuldtud gjøre Fyldest i kunstnerisk Henseende, og tillige tjene til at forøge og styrke Andagtens og Fromhedens Aand hos dem, som besøge Kirken og gaa Korsvejen.

Rom. Pave Leo XIII. fejrede den 1ste Januar sin Jubilæumsmesse i den store Sal ovenover Peterskirken Vestibule. Henved 5000 Personer turde overvære denne Messe, som begyndte Kl. 9. Efter Jubelmessen bivaandede den h. Fader knælende en Taksigelsesmesse, som blev frembaaret af en af de pavelige Kapellaner. Derefter traadte Leo XIII. frem foran Altret og udtalte med kraftig Stemme den højtidelige Velsignelse. Om Eftermiddagen blev der i Peterskirken afsunget et højtideligt »Te Deum« og meddelt Velsignelsen med det allerhelligste Alterens Sakramente.

England. Hertugen af Norfolk har til den engelske Kabinetschef Lord Salisbury indgivet Andragende om at meddele Kardinal-Ærkebiskop *Vaughan* af Westminster *Peers-Værdigheden*, for at Kardinalen kan blive Medlem af *det engelske Overhus*. Den engelske Presse stiller sig næsten uden Undtagelse venlig overfor denne Plan.

Handelsskolen,

Sankt Knuds Gade 24, Odense.

Oprettet 1890.

Februar, Maj, September og November begynde nye Kursus for unge Piger, som ville uddannes til Bogholdersker, Kasserersker og Ekspeditricer. Skolen anbefales tillige unge Piger, som efter Konfirmationen ønske videre Uddannelse. Program tilsendes.

Eugénie Schmidt.

Smør, Æg, Ost og Margarine!

Min nyaabnede 1. Klasses Smør og Osteforretning anbefales til Menighedens Velvilje. — Kun virkelig friske og gode Varer føres. Varerne bringes overalt i Byen og kunne bestilles pr. Telefon: 170 Godthaab.

Peter Günther,
24 Roarsvej, Hj. af Adilsvej.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 9. Januar. 1. Søndag e. H. 3 Konger. — 10. M., 11. Ti., 12. O., 13. T., Oktavdage. — 14. F. Hilarius, Biskop og Kirkelærer. — 15. L. Paulus, Eremit.

Søndag den 16. Januar. 2. Søndag efter H. 3 K. Jesu Navnefest.

Mariakongregationen for Ynglinge. Den lovede Juleforøjelse finder Sted Søndag 9. Januar. — Afgang fra Klampenborg St. Kl. 1,40.

Den h. Barndoms Forening. De indkomne Bidrag til den h. Barndoms Forening bedes sendte til Undertegnede inden den 20. Januar.

Kolding, den 3. Januar 1898.

Olem. Storp, Sognepræst.

Den levende Rosenkrans' Møde paa Toldbodvejen bortfalder i denne Maaned.

Med velvillig Tilladelse af St. Knuds Skoles Rektor agter en Kreds af denne Skoles forhenværende Elever fra den Tid, da Skolens Stifter, nu afdøde højærv. Pastor Niehaus, forestod samme, som et Udtryk for deres Erkjendtlighed, at ophænge et Billede af Pastor Niehaus i Skolens nye Lokaler i Stenosgade.

Alle Pastorens gamle Elever og Venner indbydes til at overvære Billedets Afsløring, som finder Sted Søndagen den 16. Januar Kl. 4 pr.



St. Knuds Broderskab. Tirsdag den 11. Januar Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Møde. Adgang alene for Medlemmer.

Onsdag den 26. Januar, stor Koncert med Tombola og Assemblé i Hr. Larsens Lokaler paa St. Anna-plads. — Gaver til Tombolaen modtages med Taknemlighed af Bestyrelsen. Nærmere i næste Nr.

✚ At min kjære trofaste Mand, vore Børns opofrende Fader, forhenværende Glashandler **Wilhelm Ronge**, Nytaarsmorgen hjemkaldtes af Gud ved en blid og rolig Død i sit 75. Aar, efter Modtagelsen af de hh. Sakramenter, meddeles herved Slægt og Venner.

Paa egne, Børns og Afdødes Søsters Vegue:

Josephine Ronge,
født Siegler.

Begravelsen foregaaer Lørdag den 8. Kl. 10 fra Rosenkranskirken. Den kjære Afdøde anbefales til Menighedens Forbøn.

Kranse frabedes ifølge den Afdødes Ønske.

Hermed følger Titelblad og Indholdsfortegnelse til Aarg. 1897.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Sexogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen Bredgade 64, 1. S. — Annoncer: 10 Øre pr. Petitlinie.

N^o 3.

Søndagen den 16. Januar.

1898.

Indhold: Privatvelgørenheden i Middelalderen. Domitian. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Fredericia. Kina. Kolding. Dødsfald. — Bekjendtgørelser.

Privatvelgørenheden i Middelalderen, særlig i Norden.

Af W. Schmitz.

—o—

(Fortsat.)

Bryllupsfesterne udartede til stedse vildere Drikkelag; Omkostningerne søgte man stedse hyppigere at vælte over paa Andre, saa der udspandt sig en endeløs Handlen frem og tilbage mellem Brudeparrets Familier om, hvem der skulde betale Omkostningerne. Adelige og højtstillede Embedsmænd anmodede ofte Kongerne om allernaadigst at ville overtage Udgifterne. Blandt mindre bemidlede Folk skete det ikke sjældent, at Brudgommen saavel som Bruden hver for sig, droge omkring med en Vogn, eller ogsaa kun med en oppyntet Sæk for at samle Bidrag til det forestaaende Bryllupsgilde og det fremtidige Hjems Indretning. Selv rigere Bønder forsmaaede tilsidst ikke mere denne Erhvervsgren. I Norge fik giftelystne protestantiske Gejst-

lige Ret til at udsende Andre i deres Sted, indtil disse antciperede Bryllupstog endelig i det attende Aarhundrede bleve forbudte og kun efterlode enkelte Spor. Saaledes hedder det i en norsk Beretning fra Aaret 1736, at Bønderne holdt det for en »Religion« ved en saadan Lejlighed at yde rige Bidrag.

Bøndernes Syn paa Sagen var nogenlunde berettiget, fordi de ved at skænke Køkkenudstyr ikke just agtede at bidrage til Bryllupsgildet, men kun vilde fremme et ordnet Familieliv. Ønsket om ved Udstyrelsen at fremme dette maa derfor ogsaa i Norden have været tilstede baade i den katholske og protestantiske Tid. Dette turde dog endnu tydeligere fremgaa af en Ytring hos Palladius, som formaner sine Tilhørere til at give Almisse til »fattige piger, som haffue lenge oc vel tient, ere nu mand voxne oc kunne dog icke komme til it skamløst brød for deris fattigdoms skyld.« Han vilde næppe være falden paa at opfordre sine Tilhørere til at hjælpe netop saadanne Piger, hvis ikke dette allerede tidligere havde været Skik. I Aaret 1543 døde Lübecks Borgermester, Nikolaus Brömse, bekendt for at have været en ivrig Katholik. Han stiftede i sit Testament flere fromme Legater, deriblandt et, hvis Renter skulde tjene til Brudeudstyr for fattige Jomfruer.¹⁾

3. Med Hensyn til de velgjørende Foretagender, vi hidtil have omtalt, maa man med Uhlhorn beundre den store »Selvopofrelse og Offervillighed«, hvormed de bleve udførte. Først og fremmest udøvedes disse Dyder af deres store Mængde, som havde viet deres Liv

¹⁾ Troels Lund, X. Bd. 39 ff., 45 ff., 68 ff. 80. smlgn. IX. 116. Hele hans tiende Bind behandler for Resten Forberedelserne til Brylluppet, og der anføres i det lignende Skikke fra Holsten og enkelte Egne af Tyskland; Palladii Visitatzbog S. 55, Waitz, Lübeck unter Jürgen Wüllenwever u. d. europ. Politik III. 310 f.

til de Fattige, Hjælpeløse og Lidende: af Ordensfolkene, som lige til deres Død saa og tjente i den Fattige Kristus selv. Men ogsaa talrige Lægfolk viede deres virksomme Kjærlighed og Omhu til de Fattige, og gav dem ikke blot Almisser, men tog ogsaa *selv personlig* Del i de Fattiges Pleje, idet de mindedes, at Frelseren har anbefalet syv legemlige Barmhjærtigheds-gjerninger. Naar Vincentsforeningerne i Nutiden høste de Fattiges Kjærlighed og oprigtige Tak ved at opsøge de Fattige i deres Boliger og ved personlig at overbringe de milde Gaver, saa kunde Middelalderen opvise lignende Resultater. Vi behøve kun at minde om Fodvaskningen og den uhyre Gjæstfrihed, der vist mod saa mangfoldige Mennesker.

Mange traadte i Følge en dem overdragen Hæderspost i Forbindelse med de Fattige og lededes derved til personlig at yde deres Velgjerninger. Næsten hvert Sogn havde Fattigforstandere, Fattigplejere, Fattigfogeder, Forstandere for Helligaandsbordene o. s. v.

Ofte fastsattes det udtrykkelig i Legater og Testamenter, at man skulde bringe Almisserne til deres Hjem, som paa Grund af Sygdom eller Alderdomssvaghed ikke selv vare i Stand til at hente dem. Det var vist ikke Skik og Brug alene i det femtende Aarhundrede eller kun i Belgien, at en Del Lægfolk gik omkring i Sognene for at samle milde Gaver til de Fattige, og at der valgtes Vajsenbørns-Fædre- og -Mødre. I Middelalderen foretrak man nemlig at opdrage Vajsenbørnene i Familiernes Skød, ikke i Vajsenhuse. Derfor bestemte ogsaa Ærkebiskop Jons Kristenret, at naar fattig Kone efterlod sig Barn, skulde alle Sognets Beboere underholde det, dog saaledes, at ingen af dem maatte bruge det som sit eget. Overalt var der ansat Folk, som skulde paase, at alle Sultne fik Mad, at Alle, som manglede Klæder, bleve forsynede med saadanne. De skulde besøge de Fangne

og drage Omsorg for, at de Fattiges Lig bleve begravede paa en anstændig Maade. De Syge og Aandsvage skulde de ikke alene besøge, men ogsaa i Tilfælde af Armod forsyne dem med Krydderier, Sukker og lignende Ting.¹⁾

Hele denne Virksomhed i Næstekjærlighedens Tjeneste var dog ikke indskrænket til disse Mænd eller Kvinder, som af deres Medborgere vare blevne valgte til dette Tilidshverv. Det laa meget mere i hine Tiders religiøse Retning, som ogsaa i Kristendommens Aand overhovedet, at Alle gjærne søgte med egen Haand at lindre Andres Nød. Derfor anbefaledes det Alle i Prædikener og Skriftebøger at besøge og pleje de Syge og Fattige. Naar hellige Personer havde udmærket sig ved opofrende Kjærlighed til de Fattige og Syge, undlod man ikke at fremhæve netop dette Træk i deres Levnetsbeskrivelse. Allerede dette maa fremkalde hos os den Anskuelse, at utallige Personer virkelig fulgte alle disse, baade direkte og indirekte, Opfordringer til at tjene Nødlidende. Opfordringerne selv ere kun Udtrykket for det, Middelalderen følte overfor de Nødlidende og for dens Beredvillighed til at yde dem sin Bistand.

Ved Udgangen af Middelalderen hørte omtrent alle Voxne til et eller andet Gilde og det med samme forbundne Broderskab. I Overensstemmelse med Statutterne plejede Medlemmerne deres syge Medbrødre eller Medsøstre og vaagede om Natten ved deres Leje. Naar Døden indtraadte, bad de afvexlende ved Liget. Alle skulde yde deres Skærv til Sjælømmessen og vise den Afdøde den sidste Ære, ved at følge Liget til Graven. Mange Gildestatuter bød, at man skulde bringe en Læskedrik hjem til dem, som paa Grund af

¹⁾ Smlgn. Alberdingk-Thijm S. 93, 95; Ærkebiskop Jons Kristenret Kap. 6.

deres fremrykkede Alder ikke mere vare i Stand til at bivaane Møderne.

Ved Siden af de med Gilder forbundne Broderskaber bestod ogsaa saadanne, hvis Medlemmer tilhørte alle Stænder. De havde ofte til Hovedformaal at vie deres personlige Virksomhed til Næstekjærlighedens Tjeneste eller til et bestemt Omraade indenfor de legemlige Barmhjærtighedgjerningers Kreds, som f. Eks. Elendebroderskaberne og her i Norden St. Gjertrudis Broderskab. Berømt var det i Florents tidligt opstaaede »Misericordiae Broderskab«. Dets Medlemmer tilhørte i Reglen de højeste Stænder. Og dog forpligtede de sig til at opsøge Syge og Saarede paa Gaderne, at bringe dem til Hospitalerne, og til med egen Haand at begrave de Døde. For ikke at blive gjenkjendte under deres Beskjæftigelse, tilnyllede de deres Ansigt med tætte Slør af tykt Klæde, som kun havde to smaa Aabninger for Øjnene. Dette Broderskab udbredte sig til de fleste Stæder i Italien, gik over Alperne og ydede mod Slutningen af det femtende Aarhundrede betydelig og heltemodig Hjælp under flere Pest-Epidemier. Et Broderskab under Titelen »Broderskab af den kristelige Kjærlighed til Johannes den Halshuggedes Ære« gjorde det særlig til sin Oppave at besøge, trøste og understøtte Fangerne, og i paakommende Tiltælde at staa den Dødsdømte bi med Bøn og opmuntrende Ord paa hans sidste Vandring og paa Retterstedet. I Italien havde Medlemmerne af dette Broderskab en egen Dragt paa deres Gang til Retterstedet, og et Medlem bar et tilhyllet Kors foran Toget. Det virkede ogsaa i Belgien.¹⁾

Mange Lægfolk viede hele deres Liv til Næstens Tjeneste. De levede ofte sammen i eet Hus for mere uforstyrret at kunne udøve deres selvvalgte Virksomhed. De »fromme Kvinder« i Belgien havde endog i

¹⁾ Pastor III. S. 30 ff. S. 44. Alberdingk-Thijm S. 97.

langt over Hundrede Aar ikke engang en fælles Bøllig og bar hele denne Tid kun den almindelige Kvinde- dragt, skjønt de dannede en Forening til from Virksomhed i Næstens Tjeneste. Først under Pave Nikolaus V. begyndte disse Foreninger paa den hellige Stols Tilskyndelse at binde sig ved Løfter og at danne Klosterordner. De fleste af dem antog da den hellige Augustins Regler eller Reglerne i den hl. Franciskus' tredje Orden. Til disse Ordener hørte foruden de allerede omtalte især Alexianerne eller Cellebrødrene, som fandtes i et stort Antal ved Rhinen og Nederlandene, Cellesøstrene, de »graa Søstre« og lignende Kongregationer i Frankrig, Tyskland og Belgien. Cellebrødrene gjorde sig overordentlig fortjente af de Pestsyge og Spedalske, hvem de plejede og hvis Lig de begravede; senere paatog de sig ogsaa de Aandssvages Pleje. I nogle Egne af Tyskland overtog Russ- eller Sodbrødrene en Tidlang de Pestsyges Pleje. De fik deres Navn af, at de betjente sig af Sod, som Desinfektionsmiddel. I Belgien deltog forskjellige Klasser af Beguinerne med Alexianerne i de Pestsyges Pleje, ligesom ogsaa de »graa Søstre« og Celliterne. De graa Søstre besørgede ellers Fattigplejen i Hjemmene, i Byerne og paa Landet; de »fromme Kvinder« besørgede først den almindelige Sygepleje, senere blev Fattigplejen og Børnenes Undervisning deres Hovedbeskjæftigelse.¹⁾

(Fortsættes.)

¹⁾ Alberdingk Thijm, S. 93, 100, 139, 173, 196 f., 199.



Domitian.

En Fortælling fra det første kristelige Aarhundrede.

Af Anton de Waal.

—o—

(Fortsat.)

Enhver Tærning eller *talus* havde paa sine fire Sider Tal; det bedste Kast skete, naar alle fire Terninger viste forskellige Tal og kaldtes »Venuskastet«; var det modsatte Tilfældet hed det »Hunden«.

Nu kom Turen ogsaa til Stephanus; — kunde han vægre sig ved at kaste Tærninger lige foran Kejserens Øjne, skjønt han aldrig nogensinde før havde spillet?

Hans Modpart var Petronius Secundus, den kejserlige Livgardes Præfekt.

Allerede hans første Kast var et Venuskast. Indsatsen var kun 20 Denarer eller omtrent 8 Kroner. Efter Datidens Spillemaade var det en meget lav Indsats.

Strax lagde Modparten det Dobbelte ud; 80 Denarer laa nu som Gevinst.

Efter at gjentagne Kast fra begge Sider vare forblevne uden Resultat, kastede Stephanus igjen »Venus«.

Hans Ophidselse voxede, da Petronius Secundus atter fordoblede Indsatsen.

Denne Gang sejrede Modparten og strøg 460 Denarer, henimod 315 Kroner, til sig.

»Hold nu op!« raabte en Stemme i Stephanus' Indre til ham; men tillige hviskede Petronius ham i Øret: »Jeg skal laane Dig lige saa mange Penge, Du vil have.« —

Stephanus skyllede et Bæger Vin ned og satte den samme Sum ud.

»Ved alle Guder!« lo Domitian, da Stephanus efter fire eller fem Kast atter kastede Venus, »hvis Fortuna vil være Dig lige saa huld i Ægteskab som i Spil, vil Du blive det lykkeligste Menneske blandt alle Dødelige.«

Med et rasende Blik erklærede Petronius Secundus, at han ikke vilde spille mere.

»Saa vil jeg træde i den Besejredes Sted,« sagde Kejseren smilende, henreven af sin Lidenskab.

To tusind fem hundrede og tredsindstyve Denarer, omtrent 1900 Kroner, laa som Indsats paa Bordet.

Stephanus rystede over alle sine Lemmer; hans Hjærte bankede, saa man næsten kunde høre det, og han følte Svimmelhed. Med rystende Haand tog han Sølvbægeret, rystede Tærningerne — og kastede atter »Venus«.

Lidt efter lidt havde der samlet sig en Del Gæster omkring denne Gruppe, fordi Kejseren havde slaet sig ned der, dog navnlig fordi Domitian selv havde grebet Tærningerne.

Uden at sige et Ord havde han atter indsat den tabte Sum; og — Stephanus vandt igjen.

Siddende lige overfor Kejseren med Alles Blikke henvendte paa sig, foran sig de skinnende Gulddynge, som han havde vundet i Løbet af en halv Time og maaske atter tabte i næste Øjeblik, bedøvet af Forundringsudbruddene over hans uhørte Held ved hvert nyt Venuskast i denne frygtelige Ophidselse, som klemte hans Bryst sammen og fik den kolde Sved til at springe ud af hans Pande, hørte han en af dem, der stode i Kredsen omkring Bordet, gjøre den Bemærkning:

»Hm! Han spiller med kaldæiske Tryllekunster.«

Det var Petronius Secundus, der havde sagt disse Ord.

»Hvad?« raabte Stephanus ligbleg, »det er den første Gang i mit Liv, at jeg rører ved Tærninger.«

En vantro Latter fra de Omstaaende svarede ham; — Domitian, der mer end nogen anden troede paa Kaldæernes hemmelige Kræfter og Kunster, fæstede taust sit gjennemborende Blik paa Stephanus.

»Bring saa andre Tærninger,« stønnede denne, »naar I tro, at jeg ikke spiller ærligt.«

Saa blev der da bragt et nyt Tærningebrædt og et andet Bæger med andre Tærninger; Kejseren maatte laane en Del Guldstykker hos en Senator for at kunne sætte den samme Sum ind imod Stephanus' Gevinst, og — »Nu vandt han igjen!« lød det fra alle de Omkringstaaendes Læber.

»Lige over for ham vil Kejseren tabe hele det romerske Rige!« raabte Petronius, og føjede derpaa til med et hadefuldt Blik: »Han er jo en Kristen!«

Stephanus følte Gulvet forsvinde under sine Fødder, da han hørte det Ord, som Alle omkring ham nu gjentog: »En Kristen? — En Kristen?«

»Han har jo selv for et Par Uger siden tilstaaet det for Dommeren,« vedblev Præfekten; »spørg kun Parthenius derom!«

»Ja, det har han været engang!« raabte Hofmanden, hvem denne Vending af Samtalen i højeste Grad var imod, og som ikke gjerne vilde have sin Person blandet med ind i Sagen.

»Lad os saa forsøge en Gang til!« sagde Kejseren med dyb Stemme og føjede saa til: »*Minerva mod Kristus!*«

»*Ludere felix*, lykkeligt Spil!« raabte de Omkringstaaende til Herskeren.

Domitian kastede; — et Jubelraab lød igjennem Salen; han havde kastet »Venus«.

Som ramt af et Slag sank Stephanus sammen; men nu raabte en Stemme i hans Indre til ham: »Hvorledes? Skal Minerva seje over Kristus?«

Stemmen kom ikke fra nogen Lysets Engel.

Stephanus, som allerede længe ikke havde været sig selv mægtig, laante imidlertid Øre til Stemmen; han bad nu Parthenius om at gaa i Borgen for ham, og satte saa hele Summen ind imod Kejseren.

Med rystende Haand tog han Bægeret; Tærningerne faldt —: »Ha. ha, ha, Hunden! Hunden!« rungede det under Haanlatter gennem Salen; — Stephanus havde tabt og styrtede bevidstløs til Jorden.

Paa et Vink af Herskeren bare nogle Slaver den Ulykkelige ud i det Fri, hvor de lagde ham op mod Foden af en Søjle og derpaa forlode ham.

Han maatte have ligget der temmelig længe; thi da han vaagnede, var alt omkring ham øde og stille. Man hørte ikke en Lyd fra det Indre af Paladset; Lydene og Faklerne paa Pladsen vare næsten alle slukkede; kun hist og her brændte endnu en lille Flamme i den kolde Foraarsnat.

Stephanus kunde mærke, at hans Pande brændte i Feberhede; en uendelig tung Byrde havde lagt sig paa hans Sjæl; Nat var der udenom ham og dyb, mørk Nat indeni ham. Kun lidt efter lidt var det ham muligt at samle sine Tanker; men jo mere den henrundne Aftens Tildragelser vaagnede for hans Bevidsthed, desto skrækkeligere forekom ham den bundløse Afgrund, hvori han havde styrtet sig.

Med stort Besvær kom han endelig paa Benene, da alle hans Lemmer vare stivnede af Kulde, og ravede saa afsted som en beskjenket Mand, hvorhen? . . . helst ud i Tiberfloden.

Instinktmæssig tumlede Stephanus tilbage til sin Bolig, forfærdet over et Springvands Brusen og over Skriget af en Ugle, hvis Stemme lød som en Haanlatter fra Helvede. —

Solen stod allerede højt paa Himlen, da Stephanus blev vækket af Parthenius, hans onde Dæmon.

»Du vil nok sørge for,« sagde han koldt, »at jeg kan betale Kejseren Pengene inden Aften. Det bliver paa lidt nær 54,000 Denarer.« ¹⁾

¹⁾ Noget over 35,000 Kroner.

Stephanus svarede ikke; men Parthenius henkastede, da han forlod ham, endnu den Ytring:

»Din Herskerinde har jo Penge nok.« —

Samme Aften udbetalte Parthenius hele Summen til Kejseren, — og Domitian spurgte ikke om, hvorfra Domitillas Forvalter havde faaet alle Pengene.

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Kjøbenhavn. »*St. Elisabeth Syforenings*« Bestyrelse har, idet den takker for de forskjellige Pakker, som indløb til Systuen i forrige Uge, bedet os henlede vore Læses Opmærksomhed paa, at da de Anmodninger om Stromper, der rettes til Syforeningen, stadig tage til, vilde det være kærkomment, hvis Damer, som have Tiden til deres Raadighed, kunde tage imod Garn til Strikning fra Foreningen. Garnet vil blive sendt Vedkommende efter Adresse, der ved Brevkort bedes opgivet Bostyrelsen gennem Fru Petersen, Bredgade 64, 2. S.

-- Vor katholske Atholdsforening »*St. Knuds Broderskab*«, som arbejder med saa stor Iver og Energi for sit smukke og vigtige Formaal iblandt vor Menigheds Medlemmer, vil Onsdag den 26. Januar Aften Kl. 8 foranstalte en stor Koncert med Tombola og Assemblé i Hr. Larsens Lokaler paa St. Annæ Plads Nr. 13. Det righoldige Program fremviser, foruden et Par Oplæsninger af Hr. *I. C. Berg*, ikke mindre end 18 forskjellige Musiknumre, blandt hvilke en ganske ny Marsch, til egnet St. Knuds Broderskab af Hr. A. Høhling. I det vi henlede Menighedsmedlemmernes Opmærksomhed paa denne Festlighed, nære vi det Haab, at Mange ville benytte denne Lejlighed til at skaffe Broderskabet en

lille Intægt og sig selv en smuk musikalsk Nydelse, ved at overvære Koncerten. St. Knuds Broderskab, der virker under saa vanskelige Forhold, fortjener sandelig at støttes.

Fredericia. (C-Sd.) Katholsk, selskabelig Forening »*Concordia*« afholdt Søndag den 9. Januar en Aftenunderholdning, ved hvilken Forfatteren *Johannes Jørgensen* medvirkede. Efter at Garnisonens Regimentsmusik med vanlig Dygtighed havde udført nogle Koncertnumre, oplæste Forfatteren med dyb Følelse nogle velvalgte Udtog af sin Bog »Den yderste Dag«. Ingen Oplæsning er nogensinde før bleven fulgt med større Interesse. Uvilkaarligt blev man betaget af den ejendommelige Stemning og rige Fantasi, som Forfatteren med fin Kunst har forstaaet at lægge ind i Skildringen af den døende Digter. Hr. Jørgensen høstede da ogsaa kraftigt Bifald. — Til Slutning foredrog et blandet Kor nogle kvikke Smaasange, og da man skiltes, var alle enige om at have tilbragt en nydelsesrig Aften.

Kina. Den foreløbige Forstander for den tyske Mission i Kina, P. *Freinademetz*, beretter følgende om Mordet paa de to katholske Missionærer P. *Nies* og P. *Henle*:

Den 31. Oktober besøgte P. Henle og P. Stenz den katholske Menighed i Tschang-tja-Tschang, maaske den skjønneste i Syd-Schantung. Den 1. Nov. om Formiddagen indtraf P. Nies. Henimod Kl. 10 begav man sig Hvile. Præsterne Nies og Henle sov i en Stue i et nybygget Hus, medens P. Stenz af Mangel paa et Sengested lagde sig til Hvile i Portværelset. Henimod Kl. 11, da Missionærene vel lige vare faldne i Søvn, styrtede en bevæbnet Hob af 20—30 Mænd ind i Gaarden og gennem et opbrudt Vindue ind til de to Missionærer. I Løbet af fire Minutter blev alt, hvad der ikke var mur- og nagelfast, plyndret og begge Missionærer

laa stønnende i deres Blod. Efter andre sex Minutters Forløb gjorde Døden en Ende paa deres forfærdelige Lidelser. P. Nies havde 13 Stiksaar, P. Henle 9 Stiksaar.

Efter Drabet løb Hoben omkring i Gaarden og raabte: »Vi have endnu ikke slaet den Langskæggede (P. Stenz) ihjel! Hvor er den Langskæggede?« Den stakkels P. Stenz laa i det lille Portværelse. Hans Liv hang altsaa i en Traad. Men Himlen vilde endnu bevare ham en Tidlang for Missionen.

Næppe havde Sværmen forladt Gaarden, førend P. Stenz krøb frem fra sit Skjulested, for at se til sine to Medbrødre. P. Henle var endnu ved Bevidsthed, modtog Absolutionen og den sidste Salvelse og døde faa Minutter efter. P. Nies viste intet Livstegn og modtog derfor betingelsesvis Absolutionen. Fra Overfaldet indtil de to Missionærers Død hengik kun 10 Minutter eller maaske et Kvarter.

Kolding. (—k—) Hr. Pastor em. *M. C. Jensen* holdt i denne Uge tre religiøse offentlige Foredrag her i St. Michaels Kirke. Foredragene omhandlede Alterets hellige Sakramente, Skærsilden og Kirkens Ufejlbarehed. De gave Taleren rig Lejlighed til at imødegaa mange Angreb imod og Misforstaaelser af den katholske Kirkes Lære og tillige at vise, hvorledes denne i sig selv er saa trøstefuld for vort Hjærte og i nøje Overensstemmelse med den i den hellige Skrift nedlagte Aabenbaring. Talrige Protestanter overværede disse oplysende Foredrag, som uden Tvivl have fjernet mange af deres Fordomme imod den katholske Kirke.

Dødsfald

i

St. Ansgars Menighed i 1897.

D. 14. Januar: Enkefru Jacobine Schierup (64 A.) — d. 7. Februar: Enkefru Anna Marie Jørgensen (76 A.) — d. 13. Fe-

bruar: Typograf Lassens Barn, Knud Philip Bernhardt René (2 $\frac{3}{4}$ A.) — 14. Februar: Skomager Øbergs Barn, Karl (1 A.) — 13. Marts: Enke Büllows Barn, Carla Lilli Asta (2 A.) — 19. Marts: Frk. Barbara Wilhelmine Jürzick (48 A.) — 19. Marts: Enkefru Manucla Poulsen (59 A.) — 26. Marts: Cigarsorterer Krügers Barn, Aage Julius Johannes (1 $\frac{1}{2}$ A.) — 28. Marts: Sejlmager Iversens Barn, Hans (1 Dag) — 29. Marts: Grosserer Ernest Durandin (61 A.) — 2. April: Styrmand Alexander Déans (51 A.) — 16. April: Skræder Mortensens Hustru, Karen Marie (41 A.) — 24. April: Murer Thøstesens Barn, Frihof Ejnar Johannes (8 Maaneder) — 24 April: Søster Louise Michelle (69 A.) — 1. Maj: Arbejder Rügges Barn, Axel Josef (2 Uger). — 4. Maj: Portner Johannes Lillienborg (69 A.) — 19. Maj: Maskinarbejder Wolfs Barn, Heinrich Joseph (1 A.) — 23. Maj: Enke Johanne Cathrine Braudt (84 A.) — 23. Maj: Urmager Emil August Olsen (39 A.) — 27. Maj: Smedkersvend Marius Hansen Benfeldt (22 A.) — 19. Juni: Murer Niels Mikkelsen Thøstesen (47 A.) — 5. Juli: Fhv. Kjøbmand Fridolin Ritschel (37 A.) — 24. Juli: Asta Andrea Diechmann (1 A.) — 30. Juli: Skomager Øbergs Barn, Marie Dusine Josefa (7 Maaneder.) — 4. August: Frk. Louise Dujardin (58 A.) — 4. August: Enke Anc Marie Bigum (73 A.) — 30 August: Syerske Olga Larsen (20 A.) — 15. September: Opvarter Hansens Barn, Carla Fanny Henriette (6 Uger). — 19. September: Hospitalsforstanderinde Mére Placide (74 A.) — 4. November: Hanskemager Mårtensens Datter, Sophie Elisabeth Ieanette (13 A.) — 29. November: Frk. Edel Louise Augusta Valløe (27 A.) — 2. December: Tømrer Petersens Søn, Holger Christian Joseph (7 A.) — 4. December: Elev Albert Louis Baumann (13 A.) — 15. December: Læge Holms Barn, Jens Aage (5 Dage). — 20. December: Kabinetsbud Petersens Barn, Anna Svendborg Emilie Petra Ella (5 Maaneder).

Smør, Æg, Ost og Margarine!

Min nyaabnede 1. Klasses Smør og Osteforretning anbefales til Menighedens Velvillie. — Kun virkelig friske og gode Varer søres. Varerne bringes overalt i Byen og kunne bestilles pr. Telefon: 170 Godthaab.

Peter Günther,
24 Roarsvej, Hj. af Adilsvej.

Den katolske Syge- og Ligkasse af 1867
giver fri Læge og Sygepenge, eller event. Indlæggelse paa St. Josefs Hospital. Indmeldelser modtages daglig. Love og Blanketter samt nærmere Underretning faas hos Kassereren.

Træffes hver Sognedag fra Kl. 2-4
samt Lørdag Aften fra Kl. 7-9.



F. Simonsen,
Petersens Passage 9 A, 1. S.

A. C. Møde den 26. Jan. Kl. 9. Søvavillonen. Foredrag af P. Breitung. Talrigt Møde udbedes.

Vins fins de la Gironde.

V^{ve} F. Froidefond & Fils,

Vinbjergerjere.

Chateau de Rolland. Barsac (Gironde)

anbefale sine første Rangs, absolut rene og ublandede, røde og hvide

Bordeauxvine

Château de Rolland (château Sauternes)	1894	hvid	Kr. 1,60	pr. Fl.
— " — (orig. Slotsvin)	1893	rød	— 1,25	—
— " —	1895	—	— 1,00	—
Sainte croix du mont = Saint Georges	1895	—	— 0,75	—

Leveres i enkelte Flasker fra Husets Dépôt i Kjøbenhavn. Betydelig Rabat ved direkte Aftagning i Oxhofter fra Barsac (fra 150 frs. pr. 300 Fl.).

Leverandeurer af Messevin.

Rikard W. Mariboe,

Husets Repræsentant og Eneforhandler for Danmark,
Åhornsgade 2, (Hj. af Nørre-Allé).
Kjøbenhavn N.

Handelsskolen,

Sankt Knuds Gade 24, Odense.

Oprettet 1890.

Februar, Maj, September og November begynde nye Kursus for unge Piger, som ville uddannes til Bogholdersker, Kasserersker og Ekspeditricer. Skolen anbefales tillige unge Piger, som efter Konfirmationen ønske videre Uddannelse. Program tilsendes.

Eugénie Schmidt.

Undertegnede anbefaler sig til Hjælp ved al Slags Vadsk og Rengjøring i Hjemmene. Man bedes henvende sig til Madam Nielsen, Matthæusgade Nr. 1, V. Sal.

Til den forestaaende Kyndelmisse anbefales **Voxlys** saavel Holmblads som Asp's til Fabrikspriser.

E. Justiniano,
Gernersgade Nr. 45.

For al udvist Deltagelse ved min kjære Mands Sygdom og Begravelse bringes herved vor hjerteligste Tak.

Fredbrg. d. 10. Jan. 1898.

Paa egne, Børns og Svigerindes Vegne:
Josephine Ronge.

St. Josefs Gilde. Mandag den 17. Januar Kl. 8½ præcis. Møde for alle Brødre. — 1. Forhandling. 2. Den h. Faders 60-aarige Præstjubilæum. 3. Efterslet fra Julefesten. — **Alle Brødre bedes møde.**

„St. Knuds Broderskab“
afholder

Stor Koncert (20 Mand)
Tombola og Assemblé,

med Assistance af Theatersextetten og Oplæseren Hr. J. C. Berg.
i Hr. Larsens Lokaler, St. Annaplads 13.

Onsdag d. 26. Januar, Kl. 8 præcis.

Billetter á 50 Øre for Voksne, 25 Øre for Børn, reserve-
rede Pladser á 1 Kr. for Voksne, 50 Øre for Børn, faas hos
C. Meyer, Fredericiagade 53, 2. S., — Lærer Ertner, Bred-
gade 67, — Bogtrykker Mohn, st. Kongensgade 31, — J. C. Berg,
Nørrebrogade 108, 2. S., — A. Høhling, Ravnsborgtværgade 6,
3. S., — P. Johansen, Regnegade 24, 2. S., — C. Eriksen,
Øhlenschlægersgade 7 St.

*Gaver til Tombolaen modtages med Taknemlighed
samme Steder.*

St. Knuds Broderskab. Tirsdag Aften den 18. Januar, Op-
læsning af Hr. Høhling.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 16 Januar. Jesu Navnefest. — **17. M.** Anto-
nius, Abbed. — **18. Ti.** Petri Stol i Rom. — **19. O. Knud,**
Konge og Martyr. — **20. To.** Fabian og Sebastian, Marty-
rer. — **21. F.** Agnes, Jomfru og Mart. — **22. L.** Vincentius
og Anastasia, Martyrer.

Søndag den 23. Januar. Hovedfesten til Ære for den h. Fa-
milie Jesus, Maria og Josef.

St. Ansgars Kirke. Onsdag den 19. Januar Kl. 8 $\frac{1}{2}$, fej-
res en stiftet højtidelig Levitmesse i Anledning af Kong **Knud**
den Helliges festlige Mindedag.

Jesu Hjærte Kirke. Hver Onsdag Aften Kl. 8 kateke-
tisk Foredrag.

Gudstjeneste i Helsingør. Fredag den 21. Januar Form.
Kl. 9 $\frac{1}{2}$ i Sudergade 8, 2. Sal.

Mariakongregationen for Ynglinge holder Fælleskommun-
ion i Jesu Hjærte Kirke Søndag den 23. Januar Kl. 8 $\frac{1}{2}$.

Med velvillig Tilladelse af St. Knuds Skoles Rektor agter en
Kreds af denne Skoles forhenværende Elever fra den Tid, da
Skolens Stifter, nu afdøde højærv. Pastor Niehaus, forestod
samme, som et Udtryk for deres Erkjendtlighed, at ophænge et
Billede af Pastor Niehaus i Skolens nye Lokaler i Stenosgade.

Alle Pastorens gamle Elever og Venner indbydes til at over-
være Billedets Afsløring, som finder Sted Søndagen den 16. Ja-
nuar Kl. 4 pr.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Sexogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen Bredgade 64, 1. S. — Annoncer: 10 Øre pr. Petitlinie.

N^o 4.

Søndagen den 23. Januar.

1898.

Indhold: Den h. Families Hovedfest. Privatvelgørenheden i Midaldderen. Domitian. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Randers. — Bekjendtgjørelser.

De kristelige Familiers almindelige fromme Forening til Ære for den h. Familie i Nazareth.

—o—

Januar Maaned er særlig indviet til *Andagten til den h. Familie Jesus, Maria og Josef*. Næsten alle Søndags-Evangeliene i denne Maaned henvise os til den h. Familie og i Dag, den tredje Søndag efter Epifanie, fejre de kristelige Familiers almindelige fromme Forening *Hovedfesten til Ære for den h. Familie i Nazareth*. Vi træde saaledes ofte i denne Maaned i Aanden ind i det fromme Hjem i Nazareth, for der at se, hvorledes den helligste blandt alle Familier lever og virker. Vi ere ligesom Øjen- og Ørenvidner til dens Virksomhed, for at vi af den maa lære, hvorledes vort eget Familieliv bør være. Vi ere der ikke Vidner til Vidundere og Jertegn eller til de saakaldte storartede Gjerninger, som blive beundrede af Verden og omtalte

i alle Aviser; vi se der kun et *stille* og *beskedent* og *arbejdsomt* Familieliv.

Betragt en Gang den h. Families Bolig. Rigtig-nok bor i det den menneskevordne Gudssøn selv, hvis Vuggesang de himmelske Hærskarer istemte, hvem de tre Vise fra Østerland tilbade, for hvem alle Knæ skulie bøje sig i Himlen, paa Jorden og under Jorden. Hans Moder, der virker som Husmoder i Hjemmet, er Maria, den allersaligste Jomfru, hvem Ærkeengelen Gabriel i Guds Navn hilste med de Ord: »Du er fuld af Naade, Herren er med dig«. Som Plejefader bor hos Jesus og Maria den h. Josef, en Tømmermand, der var et Mønster paa sædelig Renhed, Hellighed og Retfærdighed. Trods alt dette ser Du ingen Indskrift paa Huset, som gjør Dig opmærksom paa hine tre Perso-ners ophøjede Værdighed og Hellighed. Huset ligner alle andre Huse i Nazareth, i hvilke fattige Arbejdere, fattige Folk bo. Huset er beskedent i sit Ydre, men ogsaa i sit Indre. Træd ind og se dig om: Overalt hersker der en omhyggelig Renlighed og Orden, og den største Simpelhed. Hvilken Rigdom, hvilken Pragt og Glans havde ikke kunnet herske der, hvor Himlens og Jordens almægtige Herre boede! Dersom Frelseren havde villet det, havde den h. Familie i Nazareth været i Stand til at føre et Liv, der var mere glimrende og prægtigere, end Kong Salomon i al hans Pragt og Herlighed. Men Jesus ønskede ikke jordisk Pomp, jordisk Herlighed. Han valgte for sig selv og for sin Moder og for sin Plejefader et stille, ydmygt og beske-dent Liv. Simple ere Møblerne og simpelt hele Bo-havet, beskedne ere de hellige Personer i deres Klæde-dragt, i deres Mad og Drikke, ydmyge ere de i deres Omgang, stille og tilbagetrukne i deres hele Levevis. Aldrig have de vist overfor deres Medmennesker, hvor højtbenaaede de vare i Guds Øjne. Man ansaa det guddommelige Barn for et almindeligt Menneskebarn,

for Tømmermandens Søn, — og Barnet taalte det stille og beskedent. Man ansaa Maria for en almindelig Arbejderhustru, og hun bar det stille og beskedent. Man ansaa Josef for en almindelig Haandværker, for en Tømmermand, og han tog imod det stille og beskedent. Menneskene kjendte ikke deres Værdighed, men Gud kjendte den.

Hvilken Lykke og Tilfredshed og Fred herskede der ikke i det stille og beskedne Hjem i Nazareth! Guds Engle gik ud og ind der; og Jesus, Maria og Josef vare ét Hjærte og én Sjæl.

Det er jo netop Ydmyghedens, Beskedenhedens og Nøjsomhedens Belønning. Lær af den h. Familie, hvorledes Du i din Familie kan blive i Sandhed lykkelig. Ikke den ydre Pomp, ikke et Hjem, der staar aabent for alle Verdens Glæder og Fornøjelser, gjør lykkelig, men et stille, beskedent og nøjsømt Familieliv gjør lykkelig.

Imidlertid forbandt den h. Familie i Nazareth med deres stille og beskedne Levevis ogsaa *Arbejdsomhed* og *flittig Virksomhed*. Hvorledes havde vel Jesus, Maria og Josef kunnet friste Livet, saafremt de ikke havde været virksomme og flittige! De vare jo fattige, og skjønt de nedstammede fra Davids kongelige Slægt, vare de dog henviste til at skaffe sig det Fornødne til Livets Ophold ved deres Hænders Gjærning.

En stor Vildfarelse vilde det dog være at antage, at den h. Familie kun havde arbejdet, for at fortjene det daglige Brød. Havde de ikke haft noget andet Formaal med Arbejdet, saa havde Frelseren uden Tvivl ikke behøvet at arbejde; med sin Almagt havde han kunnet sørge for Levnedsmidler i Hjemmet i Nazareth. Arbejdet har meget mere i Følge Guds Anordning og Frelserens Mening og Hensigt et langt højere Formaal: Arbejdet er nemlig Menneskets Pligt og en Bodsøvelse og en Kilde til timelig og evig Fortjeneste for Menne-

skene. Og i denne Hensigt og med denne Forstaaelse for Øje arbejdede Jesus, Maria og Josef.

Arbejd ogsaa Du i denne Hensigt. Det er bundfalsk, naar Du mener: »Var jeg rig, behøvede jeg ikke at arbejde mere«. Denne Tanke gjør Arbejdet svært og bittert. Aflæg derfor disse falske Tanker og tænk derimod, at ethvert Menneske, han være rig eller fattig, skal og maa bruge sine Kræfter til flittig Virksomhed; thi det er vor Pligt, det skaffer os en rigelig Belønning, det gjør vort Liv Gud velbehageligt.

Den h. Families Arbejde lærer os imidlertid endnu en anden Sandhed. Jesus, Maria og Josef vare ganske almindelige Arbejdere. Maria udførte som Husmoder alle de Arbejder, som daglig, Aar ud Aar ind paa-hvile og kræves af en Husmoder. Josef var en Haandværker, en Tømmermand. Hans Arbejde var møjsommeligt og anstrengende, og den guddommelige Frelser hjalp sin Plejefader med hans Arbejde. Det er altsaa ikke de saakaldte finere Arbejder, som bleve udførte i Nazareth; alle tre hellige Personer arbejdede som ganske almindelige Mennesker af Folket.

Hvorfor anføre dette? Fordi Du deraf kan se, at det slet ikke kommer an paa, *hvad Slags Arbejde* vi udføre. Thi det er en saare forkert Opfattelse, naar man anser en Daglejers, en Arbejders, en Haandværkers, et Tjenestetyendes, en Husmoders sædvanlige Arbejde for at være mindre ærefuldt, end de højere og mere dannede Klassers Virksomhed i deres Kald. Arbejdets Værd overfor Gud ligger ikke i Menneskenes Værd-sættelse, ikke i den større eller mindre pekuniære Fortjeneste, men i den Hensigts Renhed, hvormed Arbejdet udføres. Derfor havde de simple Arbejder, som Jesus, Maria og Josef udførte, en langt højere Værd overfor Gud, end alle de berømmelige og glimrende Gjerninger, som Verdens Store og Mægtige og Vise have udført. Og dette er en saare trøstefuld Sandhed

for mangfoldige Mennesker, som i hele deres Liv kun ere henviste til ganske almindelige Arbejder.

Har Du ret forstaaet det, kjære Husmoder, Husfader, trofaste Haandværker og Tjenestetyende? Dit Arbejde har den allerstørste Værd overfor Gud, naar Du udfører det i en god Hensigt, af trofast Pligtfølelse, med Taalmodighed og Udholdenhed. Saaledes arbejdede Jesus, Maria og Josef i mange, mange Aar i Hjemmet i Nazareth. Efterlign Du dem! Tag den hellige Familie til Mønster og Forbillede og dit Familienliv vil stedse være lykkeligt og velsignet af Gud, og en evig Løn er henlagt for Dig i Himlen.

Maatte *de kristelige Familiers Hovedfest til Ære for den hellige Familie i Nazareth* da blive fejret i alle vore Menigheder med stor Højtidelighed! Maatte Familierne paa denne Dag ret talrig modtage de hellige Sakramenter og alle gjentage og fornye deres Indvielse til den hellige Familie! Til denne højtidelige Fornyelse af Indvielsen er der knyttet en *fuldkommen Aflad*, naar Medlemmerne tillige modtage *Bodens* og *Altrets hellige Sakramente*. Uden Tvivl ville de højærv. Sognepræster i denne Anledning vide at indrette Guds-tjenesten paa denne Dag saaledes, at de kristelige Familier paany føle sig tilskyndede til at indvie sig til den hellige Familie Jesus, Maria og Josef og til at efterligne deres ophøjede Exempel.



Privatvelgørenheden i Middelalderen, særlig i Norden.

Af W. Schmitz.

—o—

(Sluttet.)

Ogsaa blandt de i Skandinavien og Nordtyskland talrige Helligaands-Brødre og Søstre hørte de Fleste sikkert til Lægfolket, saa meget mere, som netop de iblandt dem, der toge sig af selve Sygeplejen, ikke for bestandig bandt sig ved Ordensløfter. Ordensfolk vare de kun i det Tilfælde, at deres Samfund enten udgik fra det romerske Hospital »di Santo Spiritu in Sassia« eller de stillede sig under samme. Sassias Brødre og Søstre aflagde evige Løfter og vare af Paverne om-dannede til et Ordenssamfund. I Danmark, Norge og Sverige kan denne Forbindelse ikke være bleven iværksat før Kristjern I.'s Rejse til Rom i Aaret 1574. Men hvad enten de nu vare Lægfolk eller Ordensfolk, have Helligaands-Brødrene dog udøvet Størsteparten af Sygeplejen i Norden. Foruden deres Hospitaler gaves der dog endnu andre mindre betydelige. Ogsaa i disse sidste havde mange Lægfolk Plejen under sig, da det er en Kjendsgjerning, at de ikke Alle stode i Forbindelse med et egentlig Kloster.¹⁾

¹⁾ Om Helligaands-Brødrene i Montpellier og om Sassia i Rom se Hélyot, Histoire des ordres monastiques, religieux et militaires Tome. II. pag. 202 og hele Chap. XXX. — Om de danske Helligaandsbrødre: Daagaard, De danske Klostre i Middelalderen Side 24 ff., hvor han ogsaa optæller de talrige Byer i Danmark, som havde Helligaandshuse. Men det er overordentligt vanskeligt at afgjøre, hvilke iblandt dem stode i Forbindelse med Sassia, paa Grund af de faa Efterretninger vi have om dem. Om Helligaandshospitalet og Klostret i Kjøbenhavn, se Holg. Rørdam, Kjøbenhavns Kirker og Klostre S. 297 ff.; Allen, Tre Riger IV. 1. 240 nævner endnu flere danske Hospitaler. Hedquist giver S. 63 en Oversigt over alle større Hospitaler i Sverige, baade over Helligaandsbrødrenes, og over de Andre, og behandler dem i det Føl-

Hele Middelalderen igjennem gave Hospitaler og Klostre Føde og Tag til mange Lægfolk af begge Kjøen som »familiares«, »hospites« eller »Indkjøbte«. Ogsaa disse toge ofte Del i de Syges og Nødlidendes Pleje, og overhovedet i Hospitalstjenesten.¹⁾ Det samme gjorde ogsaa undertiden Pilegrimme og Rejsende, som paa Forbirejsen toge ind i Hospitalerne. De kappedes alle med Ordensfolkene i den heltemodigste og offervilligste Kjærlighed til deres lidende Næste. Selv højtforne Personer paatog sig ikke sjældent af Kjærlighed til Næsten saadanne Tjenestgjerninger, som vor forfinede Tid næppe kan taale blot at høre omtale. Undertiden kan vel deres Handlemaade have haft sin dybeste Grund i den fejlagtige Mening, at de ved deres Maade at pleje de Syge paa hjælp dem bedst, men for det meste var det deres Stræben efter Selvydmygelser og Selvfornægtelser, der ledede dem dertil.

Saadanne Heroer i den kristelige Kjærlighed holdt ud Dag og Nat hos Pestsyge og Spedalske, Syge og Saarede, naar alle Andre ikke turde nærme sig. De kyssede ikke sjældent deres Saar eller sugede dem rene. Saaledes udmærkede den hellige Bernardin af Siena sig ved nidkjær Pleje af de Pestsyge i Aaret 1400, endnu førend han indtraadte i Franciskanerorde-

gende lige til Slutningen af sit Skrift. I hvert Fald bleve mange af dem ikke ledede af Ordensfolk. — Norge synes efter Lange, de norske Klostre (2. Opl. S. 227) kun at have haft et Helligaandshospital for Sygeplejen ved Siden af andre Hospitaler. Det laa paa Øen Halsnø, og stod næppe i Forbindelse med Sassia i Rom. Huhn bringer et Udtog af Ordenens Historie i sin Beretning over Helligaands-Hospitalet, Sognet og Kirken i München. For Helligaandsbrødrenes omfattende Virksomhed i Norden tale endnu Resterne af deres Anstalter i Lybek og Randers, ligesom ogsaa det for deres Penge byggede og doterede Vartovhospital i Kjøbenhavn.

¹⁾ Smlgn. Falk i Hist. polit. Blätter Bd. CXIV. S. 348 ff.

nen som tyveaarig Yngling. Paa Nikolaus V's Tid sugede den hellige Didakus de Syges Saar rene. Dietrich Cölda lod under en Pest opslaa et stort Telt paa Torvet i Bryssel, bragte selv de Pestsyge derind og plejede der en stor Mængde paa den mest opofrende Maade. Fra den Tid, da den h. Leo IX. endnu var Ærkebiskop af Toul, meldes der, at han delte sit Leje med en Spedalsk; Robert I. og Ludvig den Hellige af Frankrig kyssede de Spedalskes Saar. I samme Tidsalder udmærkede flere Kvinder af høj Rang sig ved kjærlighedsfuld og offervillig Pleje af de Pestsyge. Blandt disse tog Grevinde Sybilla af Jerusalem det Vand, hvormed hun havde vasket de Spedalskes Saar, i Munden, maaske for at forjage Andres Frygt for Smitte.¹⁾

Kjærligheden til Næsten der havde sin Rod i Religionen og stadig tog Næring derfra, bevirkede overhovedet, at man gjerne tog sig af de Syge og Fattige, hyppigt besøgte dem og kjærligt plejede dem. At Mange grebe Flugten, naar en Pest udbrød, og at de Spedalske hist og her behandledes haardt, er kun altfor vel begrundet i Menneskets svage Natur og i hans Frygt for Døden. Men Pest, Spedalskhed og andre smitsomme Sygdomme gave ogsaa Lejlighed til Udøvelsen af de mest ophøjede Dyder.

Beundringsværdig er det, Klaus Denne gjorde for de Syge, endog under Reformationens Storme. Han tilhørte den lavere danske Adel og var falden i et haardt Fangenskab, men ifølge et Løfte befriet derfra. Efter Løfte byggede han St. Annahospital i Kjøbenhavn, og levede nu kun for sine Syge, med hvilke han delte sit Brød. Disse erklærede, da man ved Reformationen truede med at ophæve Hospitalet, at de

¹⁾ Smlgn. Héry: Leproseries dans l'ancienne France page 26 et suivantes; Alberdingk Thijm S. 73; Pastor I. 191: Beusen S. 27).

hellere vilde sænkes i Havet end forlade Dennes Hus. Fordreven første Gang fra Kjøbenhavn drog han med sine Syge over til sit Gods i Eskilstrup (Smaaland i Sverige). Derpaa grundede han et Hospital i Ahus og vendte saa atter tilbage til Kjøbenhavn. Men heller ikke nu var hans blivende Sted der. Efter at hans Stiftelser vare sekulariserede, og han selv berøvet alt, tog han til Malmø, hvor han til sin Død beskjæftigede sig udelukkende med Sygeplejen.¹⁾

Paa samme Tid udfoldede Martin Skinnare tillige med sin Ven Lars Petersson og andre ligesindede Velgjørere en lignende Virksomhed i Sverige. I Aaret 1519 fik han af Birgittinerabbediet i Vadstena en Byggegrund til et Kapel og et Hospital »for svagelige, blinde og lamme Personer, som paa Grund af deres Armod ikke finde Optagelse i Helliggejsthuset«. Senere forbandt han dermed ogsaa et Herberge »for fattige Pilegrimme«. I Aaret 1521 gav Hans Brask, Biskop af Linkøping, og i 1522 Gustav Vasa, den kombinerede Anstalt Skytsbreve. I Aaret 1526 forogede Skinnare sin Stiftelse ved nye Legater. Men i Aaret 1523 overgav Gustav Vasa hele Anstalten tilligemed Helligaandshuset til Borgmesteren og Raadet i Vadstena. Nu tjene disse Bygninger til Sindssygeanstalt. I dem viser man endnu den Dag i Dag med taknemlig Ihukommelse Skinnares Bolig og paa Kirkegaardens hans Gravsten. Fru Margit Skinnare, som i Aaret

¹⁾ Holger Rørdam, Kjøbenhavns Kirker og Kløstre S. 346 f.; Allen. Tre Riger IV. 1. 241 f.; O. Nielsen, Kjøbenhavn i Midtaldren S. 193 f. Alle nyere (danske) Historieskrivere tale med den største Anerkjendelse om Denne. Af Palladius (St. Peders Skib). O. 2. verso) erfare vi, at Folket mente, at Denne stod i overnaturlig Forbindelse med Gud og de Hellige. og at han besad den Gave at virke Undere. Det er jo ikke mærkeligt, at denne Sjællands første lutherske „Biskop“ og Hovedreformatør fælder en meget ringeagtende Dom over Klavs Denne.

1510 gav Helligaandshuset i Stockholm rige Gaver, har sandsynligvis hørt til samme Familie.¹⁾

Domitian.

En Fortælling fra det første kristelige Aarhundrede.

Af Anton de Waal.

—o—

(Fortsat.)

OTTENDE KAPITEL.

Paaskefesten.

Skont Domitian havde skaaet Flavius Clemens, maaske i den Tanke, at denne maaske i Farens Stund kunde blive hans Redningsmand, saa havde dog hin Dag skabt en dyb Kløft mellem dem.

Hvorledes kunde et Medlem af Flaviernes Slægt, den Slægt, der havde gjort sig berømt ved Jerusalem og dets Tempels Ødelæggelse og den jødiske Nations Tilintetgørelse, hvorledes kunde han være en Tilhænger af dette Folks Religion? Hvorledes kunde en romersk Senator og Konsul bekjende sig til disse Jøders mest foragtelige Sekt? Og det med en Fanatisme, saa han endogsaa vilde gaa i Døden for disse orientalske Smaglosheder?

Nu havde altsaa Domitian fundet Opløsningen paa den Gaade, hvorfor Konsulen i lange Tider havde trukket sig tilbage fra hele det offentlige Liv. Men jo mere han i de sidste Maaneder havde lært sin Fætters Begavelse at kjende, desto fordærveligere for den romerske Stat forekom ham ogsaa denne Religion, som unddrog det almindelige Vel de bedste Hoveder og fordømte dem til Uvirksomhed.

Fremfor alt maatte det være Kejseren magtpaa-

¹⁾ Hedqvist, S. 85, 119; Sellin, Vadstena S. 74.

liggende at faa de Ideer, som Forældrene i den Henseende havde indpodet begge deres Sønner, udryddede fra Roden af. Han havde jo faaet at vide af deres egen Fader, at de endnu ikke vare blevne indviede i de egentlige Mysterier. Idet derfor Kejseren paa alle mulige Maader indskrænkede Forældrenes Samkvem med Cæsarerne, gjorde han det til en Pligt for disses Lærer Quintilian at gjøre Jøderne, deres Læresætninger og Skikke saa foragtelige for Børnene som muligt og at skildre Jerusalems og dens Nationalhelligdoms Ødelæggelse som et af de almægtige Guder fuldført Værk, idet han skulde ægge deres Familiestolthed ved Henvisning til Titus' Triumfbue, hvor man saa Romerne afbildede belæssede med Byttet fra Jerusalems Tempel; ligeledes skulde han klart paaavise, at Nazarenernes Lære var et Indbegreb af al orientalsk Overtro.

En Quintilians Talefærdighed vilde det vel nok være lykkedes lidt efter lidt at faa udryddet Kristendommens smaa Spirer i Børnenes Hjærter og at vinde dem med deres hele Sjæl for de Gudinder, der havde gjort Rom til Verdens Behersker; men Himlen sendte sine Skytsengle til Børnene. Det var allerførst de to gamle Nereus og Achilleus.

Saasnart Domitilla havde faaet at vide, at den første Pædagogus, som Kejseren havde givet de to Drengene, havde taget Livet af sig i Anledning af Slangebiddet, skyndte hun sig med at bringe disse hendes to Tjenere i Forslag, for at de skulde erstatte ham, og Domitian kunde ikke godt afslaa hendes Bøn. Saaledes havde Børnene som heldig Modvægt mod hendes Indflydelse nu faaet to kristelige Vogtere, som ikke trængte til Forældrenes særlige Formaning forat tilskyndes til at sørge for, at Drengene bleve bevarede og befæstede i deres hellige Tro.

I den lille Irene havde de Gamle fundet en velkommen Bistand. Den opvakte Pige var for Drengene

bleven en Autoritet, hvis Dom og hvis Ros og Dadel gjaldt endnu mere for dem, end begge Mændenes. Den Lille havde ogsaa givet dem nøjagtige Forskrifter om, hvorledes de havde at forholde sig under Offerhøjtideligheden i Templet ved Minervas Fest, og idet Drenge i enhver Henseende fulgte hendes Instrukser under Højtideligheden, hvori de maatte medvirke som *camilli*, gjentog de stadig i deres Hjærter de Ord: »Fy! du ækle Minerva, jeg vil ikke have det mindste med dig at bestilte, du er ingen Gudinde, men Djævelens Søster, og din Fader Jupiter er alle Djævlens Fader.«

I hine Tider blev ingen Barnedaab tilstedt før Vedkommende havde faaet Fornuftens fulde Brug -- naar undtages, at man befandt sig i Dødsfare. I Reglen blev dette Sakramente modtaget i det 9. eller 10. Aar, efter en foregaaende Undervisning i Kristendommens hellige Sandheder, og med Daaben var tillige forbunden den hellige Salvelse, den højtidelige Optagelse i Kirken og den første Kommunion. De to Cæsarer vare nu i en Alder, at de kunde stedes dertil, men de voksende Farer, hvoraf de vare omgivne, maatte gjøre det til et indtrængende Ønske for de fromme Forældre, at Børnene kunde modtage den hellige Daab allerede ved den nu forestaaende Paaskefest

Først under lang Betænkning gav Pave Clemens sit Samtykke dertil. Hvorledes skulde dog Børnene, naar de efter Domitians Bestemmelse engang besteg den romerske Kejsertrone, kunne holde sig borte fra alle disse religiøse Handlinger, som paa det nøjeste vare forbundne med hele det offentlige Liv i Rom? Men, hvad der for Øjeblikket var det vigtigste: stod ikke Børnenes Liv i Fare, naar Domitian fik at vide, at de vare blevne Kristne? Og vilde der saa ikke med det samme blive fremmanet en Forfølgelse mod Kirken, som maaske vilde blive endnu blodigere end Forføl-

gelsen under Nero? Imod disse Overvejelser stode saa ogsaa andre.

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Kjøbenhavn. I Søndags afsløredes i St. Knuds Skole et Portræt af afdøde Pastor, Dr. theol. *H. Niehaus*, Stifteren af St. Knuds Skole. I et af Skolens Lokaler, hvor det tilhyllede Billede, der er skjænket af tidligere Elever, var ophængt, samledes Kl. 4 en Del af disse, alle i Festdragt, samt, efter Indbydelse, D'hr. *Muus*, *Schleisner* og *Carlsen*, alle tidligere Lærere ved Skolen, og endvidere nogle Menighedsmedlemmer. Efter at der var afsunget en Sang, forfattet af en tidligere Elev, holdt Hr. Organist *Hammermüller* Festtalen, idet han begyndte med at citere Baggese's bekjendte Sang: »Der var engang en Tid, da jeg var ganske lille —« og efter at have forklaret Anledningen, der havde samlet de Tilstedeværende, udtalte han paa Kammeraternes Vegne i hjertelige og begejstrede Ord den Kjærlighed og Højagtelse, alle Eleverne nærrede for den afdøde Stifters Minde, og at det derfor havde været dem magtpaaliggende at give dette et synligt Udtryk ved at lade et Billede udføre, der forestillede Dr. Niehaus saaledes, som han stod for dem fra deres Skoletid. Derefter afsløredes Billedet, og Hr. Hammermüller bad Skolens nuværende Rektor, som havde givet Tilladelse til dets Ophængning, om at værne om det og sluttede med Ønsket om, at den Skole, som Dr. Niehaus havde grundlagt og Pastor *Heiden* fortsat, under sin nuværende dygtige Ledelse maatte blomstre til Gavn for Kirken og Menigheden.

Hr. *Herm. Hoffmann* oplæste forskellige i Dagens Anledning ankomne Telegrammer fra tidligere Elever, der ikke kunde være tilstede ved Festen. bl. a. fra Pastor *Schreiber* i Odense og Pastor *Wang* i Christiania.

Skolens nuværende Rektor, højærv. Hr. Pastor *Frins*, besteg saa Talerstolen og udtalte, at han kun havde kjendt lidt til Pastor Niehaus personligt, men

maatte tilstaa, at den Vedhængenhed og Begejstring, som de tidligere Elever lagde for Dagen for hans Minde, havde givet Taleren et fuldstændigt Billede af Pastor Niehaus' Person og Virksomhed, og han vilde sige, at mellem Tusinde, ja mellem Titusinde fandtes kun Faa som Pastor Niehaus. Det skulde være Taleren en Glæde at værne om det Minde, som nu var ophængt om Skolens Stifter, men han maatte tillige tage det Løfte af de tidligere Elever, at de af al Magt ogsaa støttede St. Knuds Skole i dens nuværende Skikkelse, hvad den absolut trængte til. Der var nu ti Klasser og ti Lærere, Elevantallet var f. T. 65; for nogle Aar siden var Skolen bleven anerkjendt af Autoriteterne, saa at den kunde forberede til Præliminærexamen, og man havde haft den Glæde, at alle de, der hidtil vare blevne forberedte til denne Examen, havde bestaaet den med Glands.

Efter at der endnu var afsunget en Sang, udbragte Hr. Hammermüller et Leve for Dr. Niehaus' Minde, som besvaredes med tre kraftige Hurra. De til Festen forfattede Sange skulle lejlighedsvis finde en Plads i Ugebladet.

Randers. Som overalt her i Landet har Katholikernes Antal ogsaa i det nordligste Jylland taget til fra Aar til Aar. Især i de enkelte nørrejydske Byer have mange katholske Familier nedsat sig. Derfor maatte allerede fra den Tid af, at der var en Kirke i Randers, Præsten hvert Aar gjøre mange udstrakte og ofte møjsommelige Rejser til de spredte katholske Familier, for at læse den h. Messe i deres Hjem og give dem Lejlighed til at modtage de hellige Sakramenter. Nu er Katholikernes Antal navnlig bleven forøget i to Byer, nemlig i *Aalborg* og *Viborg*; saa at det blev vanskeligere og vanskeligere i et privat Hjem at samle alle Kirkens Medlemmer. Højærværdige Hr. Pastor *Helmke* i Randers har derfor allerede i længere Tid samlet Bidrag for at kunne forberede Kjøbet af en Grund i Aalborg og er det nu lykkedes ham at erhverve et passende Grundstykke i denne By, forat der senere kan blive opført et lille Kapel der og muligvis i Fremtiden ogsaa Præstebolig og Skole. Samtidig har han nu ogsaa lejet i Viborg et mindre Lokale, som skal omforandres til Kapel, og det er Meningen,

at en af Præsterne i Randers en Gang hver Maaned skal rejse til Viborg for at holde Gudstjeneste der. Maatte der dog findes ret mange Velgjørere, som vilde støtte Hr. Pastor Helmke i hans Foretagender, saa at han sættes i Stand til at føre denne saa vigtige Sag til en heldig Afslutning.

Ansgariusforeningen. Fredag den 28. Januar Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Aften Bestyrelsesmøde.

Søndag den 30. Januar, efter Levitænsen i St. Ansgars Kirke, afholdes i Forsamlingsværelset, Bredgade 64, **den aarlige Generalforsamling.** Regnskabet fremlægges og Valg af Bestyrelsesmedlemmer foretages.

„St. Knuds Broderskab“
afholder

Stor Koncert (20 Mand) Tombola og Assemblé,

med Assistance af Theatersextetten og Oplæseren Hr. J. C. Berg, i Hr. Larsens Lokaler, St. Annaplads 13.

Onsdag d. 26. Januar, Kl. 8 præcis.

Billetter á 50 Øre for Voksne, 25 Øre for Børn, reserve-rede Pladser á 1 Kr. for Voksne, 50 Øre for Børn, faas hos C. Meyer, Fredericiagade 53, 2. S., — Lærer Ertner, Bredgade 67, — Bogtrykker Mohn, st. Kongensgade 31, — J. C. Berg, Nørrebrogade 108, 2. S., — A. Høhling, Ravensborgtværgade 6, 3. S., — P. Johansen, Regnegade 24, 2. S., — C. Eriksen, Øhlenschlægersgade 7 St.

Gaver til Tombolaen modtages med Taknemlighed samme Steder.

St. Knuds Broderskab. Tirsdag Aften den 25. Januar. Op-læsning af Hr. C. Meyer.

Den katolske Syge- og Ligkasse afholder sin aarlige **Generalforsamling** Mandag den 31. Januar Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Aften i Forsamlingsværelset, Bredgade 64. Talrigt Møde forventes, da vigtige Sager skulle forhandles.

Butiksjomfru.

En Butiksjomfru kan faa Plads til den 1. Maj i en Fedevare-Forretning i en større Provinsby. — Billet mrk. **C. M.** modtager Redaktionen.

Til den forestaaende Kyndelmisse anbefales **Voxlys** saavel Holmblads som Asp's til Fabrikspriser.

E. Justiniano,
Gærnersgade Nr. 45.

A. C. Møde den 26. Jan. Kl. 9. Højærv. P. Breitung: „Tro og Videnskab i Spørgsmaalet om Menneskets Afstamning“. — Besøgende har Adgang.

Handelsskolen,

Sankt Knuds Gade 24, Odense.

Oprettet 1890.

Februar, Maj, September og November begynde nye Kursus for unge Piger, som ville uddannes til Bogholdersker, Kasserersker og Ekspeditricer. Skolen anbefales tillige unge Piger, som efter Konfirmationen ønske videre Uddannelse. Program tilsendes.

Eugénie Schmidt.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 23. Januar. Hovedfesten til Ære for den h. Familie Jesus, Maria og Josef. — **24. M.** Timotheus, Martyr og Biskop. — **25. Ti.** Pauli Omvendelse. — **26. O.** Oktav af St. Knuds Fest. — **27. To.** Johannes Chrysostomus, Biskop og Kirkelærer. — **28. F.** Marias Troløvelse. — **22. L.** Frants af Sales, Biskop og Kirkelærer.

Søndag den 30. Januar. **4. Søndag e. H. 3 K.** Nordens Apostel, den h. Ansgars festlige Mindedag. (Ansgarius-Bonifacius-Kollekt i samtlige Kirker).

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion Søndag den 23. Januar Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i Jesu Hjærte Kirke.

Mariakongregationen for Ynglinge holder Fælleskommunion Søndag den 30. Januar Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i Jesu Hjærte Kirke; ikke som i forr. Nr. angivet, den 23. ds.

Den h. Families Forening.

St. Ansgars Kirke: Søndag den 23. Januar (Hovedfesten til Ære for den h. Familie) Kl. 6 Aften højtidelig Festandagt, under hvilken Medlemmerne af den kristelige Families Forening fornye den højtidelige Indvielse til den h. Familie i Nazareth. I den Anledning vil det prægtige Gruppébillede af den h. Familie være udstillet i Kirken omgivet af Ministranter og hvidklædte Skolebørn. Sognepræsten oplæser Indvielsesbønnen, som Sætning for Sætning gjentages af Medlemmerne og Børnene. Da det er den eneste offentlige Fest, Foreningen fejrer, vil det uden Tvivl svare til Foreningens Aand, at Medlemmerne ikke blot overvære denne højtidelige Aftengudstjeneste, men ogsaa ret talrig indfinde sig til Herrens Bord paa denne Dag i deres Sognekirke. Familiebogen bør medbringes.

Det Samme gjælder om **Rosenkranskirken** og Familie-Foreningens Medlemmer i dette Sogn, hvor Festandagten holdes Kl. 5.

Onsdag den 26. ds. Kl. 8 $\frac{1}{4}$ læses i St. Ansgars Kirke en h. Messe for afdøde Frantz Georg Schreiber.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Sexogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen Bredgade 64, 1. S. — Annoncer: 10 Øre pr. Petitlinie.

N^o 5.

Søndagen den 30. Januar.

1898.

Indhold: St. Ansgar, Nordens Apostel. Domitian. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Svendborg. Rom. Belgien. England. Amerika. — Bekjendtgjørelser.

St. Ansgar, Nordens Apostel.

— o —

Med festlig Lovsangstone
Vi priser Dig, Ansgar,
Som Ærens Krans og Krone
Af Gud opnaaet har.

Fra tidligst Ungdom har Du
Dit Hjærte viet Gud,
Og Dyders Mønster var Du
I Ordensdragtens Skrud.

Til Herrens Kirke sanke
 Den vilde Hedningflok,
Det altid var din Tanke,
 Var der end Trængsler nok.

Det drog Dig hid til Norden
 Til Danmarks fjerne Kyst,
 Ilvor Hyrde udvalgt vorden
 Du virked' fromt med Lyst.

Afguders Fyrste fnyste,
 Dog knuste Du hans Magt —
 Foran Dig Korset lyste
 Som Stjernen i sin Pragt.

Nu har Du herligt vundet
 Den skjønnne Helgenkrans,
 Du Lør. hos Gud har fundet
 For Kamp for Riget hans.

Udbed for Norden Naade,
 At snart med Liv og Lyst
 Det lader Sandhed raade
 Og hører Kirkens Røst!

Send Præster og tillige
 Med Troesmod stort som dit,
 At Kirkens Naaderige
 Maa blomstre hos os frit!

Og hjælp, mens Tider rinde,
 Din Hjord at kæmpe tro
 Og siden Kronen vinde
 I Herlighedens Bo!

M. C. J.

Domitian.

En Fortælling fra det første kristelige Aarhundrede.

Af Anton de Waal.

—o—

(Fortsat.)

Først og fremmest gjaldt det jo dog om at frelse Bornenes Sjæle midt under alle disse Farer, som omgav dem, dernæst nærede man ogsaa Haab om Korsets hurtige Sejr, naar to af Troen paa Kristus dybt gennemtrængte Imperatorer bestege Tronen. Var Domitians blodige Herredømme netop ikke en Guds Tilskikkelse, for at bane Vej for en Regering, som i Kristendommens milde Aand skulde bringe Held og Lykke over det romerske Folk og hele Riget?¹⁾

Biskoppen gav da efter for Domitillas Bønner, og de to Vogtere Nereus og Achilleus fik det Hverv, at forberede Børnene til at modtage den hellige Daab. Hvor ivrigt og med hvilken Fromhed søgte de ikke begge at opfylde dette Hverv!

Det varede ikke længe, saa kom der endnu en lærvillig Elev til, foruden Cæsarerne — det var Sigamber.

Fra den Dag, Germaneren uvilkaarlig paa sin barbariske Maade havde bragt Kejseren en saa glimrende Hyldest for dennes Sikkerhed i at haandtere Bue og

¹⁾ Man maa ret levende tænke sig tilbage til hine Tider, da Kirken, efter de blodige Forfølgelser under Nero, fik fuldstændig Fred under de to Kejsere Vespasian og Titus og vidunderlig hurtigt udbredte sig blandt hele det romerske Folk. Faa Aar i Forvejen var Jerusalem bleven ødelagt og Titus Triumfbue paa Forum var det store Mindesmærke om Jødedømmens Undergang. De ofte misforstaaelige Forudsigelser om Herrens Gjenkomst var Grunden til, at man ventede en snarlig Triumf for Korset. Det er jo ikke muligt den Dag i Dag at kunne sige, hvorledes Oldkirkeens Historie vilde have udviklet sig, hvis begge Drengene vare komne til Herredømmet som kristelige Kejsere; men dengang laa det nær at se en Himlens Tilskikkelse deri, at Domitian adopte-

Pil, saa' Domitian gjerne Sigamber. Da Domitilla havde bragt Achilles og Nereus i Forslag som Vogtere for Cæsarerne, havde Kejseren af sig selv føjet Sigamber til. Over Herskerens haarde Træk lagde der sig et Smil allerede den første Dag, Sigamber havde tiltraadt sin Tjeneste, da han saa begge Bornene komme tilbage fra deres Spadseretur siddende overskrevet paa Kæmpens brede Skuldre.

»Se, Herre!« raabte den lille Domitian triumferende til Kejseren, »hvad det er for en prægtig Hest, vi ride paa. Naar jeg bliver stor, maa Du lade mig gjøre et Felttog ind i Tyskland, Herre! og saa skal jeg bringe Tusinde saadanne Heste med hjem som Krigsbytte.«

Medens Sigamber gjerne horte paa, hvorledes de Gamle fortalte Drengene om Herrens Liv, gjorde han sine ejendommelige Bemærkninger til mange af Beretningerne. Saaledes kunde han slet ikke faa i sit Hoved, at den nyfødte Frelser maatte flygte for Herodes og tillod, at alle Smaabornene i Bethlehem bleve myrdede, istedetfor at sende en Legion himmelske Stridsfolk mod Jerusalem og tugte Niddingen. — Sigamber kunde slet ikke tilgive Petrus, at han blot havde hugget Øret af Malchus. »Aah,« raabte han, »Petrus daarlig Krigsmand! Sigamber været der, hugget hele Hovedet af; alle deres Hoveder væk med.« — Ligledes rystede han uvilligt paa Hovedet ved Fortællingen om Vagtens Flugt fra Herrens Grav: det havde næppe været Germanere, mente han.

Efter den i den kristelige Oldtid gjældende Skik

rede dem, saa at Rom og Verden maaske allerede i den paafølgende Menneskealder kunde bringes til Sædhedserkjendelse. Selv i de mørkeste Tider og under de blodigste Følgesels har Kristendommen altid haft Følelsen af, at den engang i Tiden skulde sejre og triumfere: derfor var det ikke saa underligt, at man dengang tænkte sig den glørværdige Dag nærmere end den i Virkeligheden var.

foretoges Daaben i den hellige Paaskenat. Umiddelbart for Modtagelsen af Daaben gik Undervisningen om Alterets allerhelligste Sakramente, som forst nu blev forklaret for dem, der skulde døbes. Efter Daaben bivaanede de for første Gang hele Gudstjenesten og modtog tilligemed de øvrige Troende Herrens Legeme.

Paa Grund af den Paapasselighed, hvormed Domitian afskar sine Adoptiv sønner Samkvemmet med Forældrene, maatte det synes en Umulighed at bringe Børnene om Natten ud af Paladset; paa Grund af Vagterne, der vare opstillede alle Vegne, var det slet ikke til at tænke paa, at fjerne sig i Hemmelighed. Men hvor skulde man finde et Paaskud, som var vægtigt nok, til at faa Kejseren til at give den nødvendige Tilladelse? Vel blev Daabens hellige Sakramente paa de Tider, hvor der var en blodig Forfølgelse, eller under truende Dødsfare, meddelt uden den rige Krans af Ceremonier og Bonner, som vi tildels have arvet fra hine ældste Aarhundreder; men en hemmelig Daab stemmede ikke overens med den gamle Kirkes Aand, ikke heller med Forældrenes Ønske i det foreliggende Tilfælde: Ved Modtagelsen af Daaben i den højtideligste Form i Forbindelse med Konfirmationens hellige Sakramente og den første hellige Kommunion skulde det paa en uforglemmelig Maade indpræges i deres Børns Bevidsthed, at de tilhørte Kristus.

Kærligheden er opfindsom, og blev der efter mange Planer og Overvejelser endelig funden en Udvej, til hemmelig, trods alle de kejserlige Vagtposter, at bringe Drengene i Paaskenatten til de Troendes Forsamling, saa var det den hellige Moderkærligheds Hovedfortjeneste, at have udtænkt en saadan Plan med de tilhørende nærmere og fjernere Omstændigheder. Den hjælpende Haand maatte fremfor alt — Sigamber række hende.

Nogle Dage før Paaskefesten kom Petronius Secundus ind til Kejseren.

»Herre,« sagde han, »Prætorianerne lade mig ikke i Ro, før jeg har fremført en Bøn for Din Guddommelighed. Germanerne pleje nemlig hvert Aar indenfor deres Kreds at fejre Naturens Gjenopvaagnen ved naturlige Vaabendanse og alle Slags krigerske Lege, som det er Skik og Brug i deres Hjemstavn. Nu vilde de gjerne have, Herre, at Cæsarerne bærede dem med deres Nærværelse. Men din Guddommelighed vil vel ikke tillade at Drengene ved Nattetid.«

»Sigamber, som jeg har givet dem til Vogter,« faldt Kejseren ham i Talen, »er allerede før Dig kommen til mig med den samme Bøn. Naa, han er jo en paalidelig Karl; Børnene kunne jo se paa Øvelserne fra et eller andet Vindu. Det vil være ganske lærerigt for dem. Germanerne,« vedblev Domitian, »have i Aarhundreder været det romerske Riges farligste Fjender, som vi vel have besejret, men endnu have meget ondt ved at underkue.«

»Heldigvis er deres indbyrdes Uenighed vor bedste Forbundsfælle,« bemærkede Petronius.

»Hvis de var enige,« svarede Kejseren, »vilde de ligesom fordem Cimbrenne og Teutonerne marschere over Alperne, og hvem kunde i et saadant Tilfælde forsvare Rom mod deres Stormløb?«

»Nu, saa længe din Guddommelighed regerer, er dit blandt alle Barbarer saa frygtede Navn det bedste Værn for os.«

Domitians Krigstog mod Germanerne havde opnaaet en saare tvivlsom Berømmelse; men ikke desto mindre havde han dog flere Gange holdt Sejrsfester i Anledning af dem i Rom. Paa alle de offentlige Pladser i Byen stod der Statuer af Kejseren, der priste ham som Sejrherrn over Barbarerne baade ved Rhinen og ved

Donaus Bredder. Derfor opfattedede han ogsaa Præfektens Smiger som alvorlig ment og svarede:

»Men jeg maa ogsaa tænke paa den Tid, der kommer efter mig, og derfor vil det være heldigt, at begge Cæsarerne allerede i god Tid gjøre sig bekendt med deres Skikke og Kampmaade.«

»Befaler da din Guddommelighed, at jeg med alle Æresbevisninger skal.«

»Har man maaske,« afbrød Kejseren ham ærgerlig, »modtaget den guddommelige Domitian med Æresbevisninger, da han i sin Ungdom, i disse Smaaafyres Alder, viste sig i Templerne eller i Soldaternes Kvarterer? Og foretrækker Du maaske Barbarernes Vaabenlege for det kejserlige Taffel, hvor jeg venter din Nærværelse? En Centurion kan tage mod Drengene og bringe dem ind i et Værelse, hvorfra de kunne se paa Øvelserne. Saadan skal det være og ikke anderledes.«

Det var Kejseren's stadige Frygt for, at En eller Anden tragtede efter Herredømmet, der var Grunden til, at han ikke vilde have, at Anførere for den kejserlige Livgarde skulde gaa med Cæsarerne til Prætorianerne; senere gav han endog Børnene den Befaling, at de skulde vise sig saa lidt som muligt for Soldaterne. Tillige befalede han Parthenius, at denne ved Hjælp af sine Spioner skulde underrette ham om alt, hvad der maatte hænde den Aften.

Det var Sigamber, der havde arrangeret, at Germanerne i Kejsergarden saa indtrængende havde forlangt, at Cæsarerne skulde se paa deres natlige Vaabenlag. Paa Grund af de lovede Amphoræ eller Vinkrus havde de tapre Kæmper uden Tvivl ogsaa meget gjerne fejret »Naturens Gjenopvækkelse« midt om Sommeren eller ud paa Efteraaret.

Forresten var der ogsaa blandt Prætorianerne nogle Kristne, paa hvis velvillige Bistand man kunde gjøre Regning ved Udførelsen af denne dristige Plan.

Det var Vigilien før Paaskefesten. I det kejserlige Palads' Atrium ventede den lukkede *lectica* eller Bærestol, i hvilken to Slaver skulde bringe Cæsarerne til *Castrum* eller Prætorianernes Standkvarter. Endelig kom Børnene, festlig paaklædte og fulgte af Nereus og Achilleus; foran dem skred Sigamber i højrodt Livré, med en Herolds tunge Sølvstav over Skulderen. Drengene havde først maattet vise sig for Kejseren, som sad ved *coena* eller Aftensbordet, omgivet af en Del Gæster, blandt hvilke ogsaa Petronius paa Kejserefs Befaling befandt sig. Med faa og skarpe Ord underrettede Domitian Drengene om, hvorledes de havde at forholde sig, derpaa kyssede de ham paa Haanden og kunde gaa. Med to Fakkeltæere i Spidsen satte Toget sig i Bevægelse igjennem Titus Triumfbue forbi Colosseum til den viminalske Høj, hvor den kejserlige Livvagts *Castrum* eller Kasserne var, i Nærheden af den nuværende Petri Lænkens Kirke.¹⁾

En Centurion modtog Cæsarerne ved Portalen og førte dem ind i en Sal, hvor deres Fader, Konsulen, ogsaa lidt efter kom tilstede.

Da Drengene traadte hen til Vinduet, som vendte ud mod den store, oplyste Gaard, bleve de hilste af Soldaterne med kraftige *salve* og *vivat*; derefter begyndte saa Vaabenlegen.

Germanerne vare opstillede i to Afdelinger og fra begge Sider kastede de tørst Landser og derefter Sværd mod hverandre, idet de med beundringsværdig Dygtighed fangede dem i Luiten; saa dansede de under nationale Sange, idet de sloge Takt paa deres Skjolde

¹⁾ Prætorianernes egentlige Kasserne, hvoraf der endnu findes betydelige Levninger i vore Dage, laa længere borte ved *Porta Nomentana*. I den hellige Nikomedes' Katakomber, som ligge i Nærheden, er der opbevaret Gravskrifter over kristne Soldater, der hørte til den kejserlige Garde. (Smilgn. De Rossi Bull. 1865 p. 49 f.).

og snoede sig kunstfærdig mellem hverandre, medens de paa samme Tid kastede Sværdene i Luften og atter greb dem ved Fæstet. Saa kom Bue og Pil frem; snart søgte de med Pilene at gjennembore en udskudt Pil, snart at træffe et Pengestykke som blev kastet op i Luften. Idet Nogle i en vis Afstand fra hverandre holdt Skjoldene op over deres Hoveder, sprang Andre med beundringsværdig Lethed efter Tur fra det ene Skjold til det andet, og saaledes fulgte i broget Afvexling de forskjellige Øvelser efter hverandre.

Hvor meget denne Vaabenleg kunde tiltale begge Drengene, vare de dog i dette Tilfælde alt for levende gjennemtrængte af de næste Timers Vigtighed, til at de saa længere paa disse Øvelser end strængt nødvendigt for at kunne svare Kejseren paa de Spørgsmaal, han næste Dag vilde stille til dem. Ligeledes søgte Konsulen atter og atter ved korte Bemærkninger at samle sine Børns Tanker for den hellige Højtidelighed.

Skønt Flavius Clemens forsigtig holdt sig borte fra Vinduet, hændte det dog, at han en Gang kom saa nær til det, at Soldaterne bemærkede ham, og da disse følte sig smigrede over hans Nærværelse, hilste de ham med lydelige Tilraab. —

Da Øjeblikket nærmede sig, da Gudstjensten skulde begynde, kom en af de kristne Soldater og meldte, at Vejen var sikker og fri og at en Bærestol ventede ved *posticum* eller Bagporten.

Indhyllet i en almindelig Soldaterkappe og med Hjelm paa Hovedet skred Flavius Clemens i Nattens Mørke henad Vejen foran sine Børn, som bleve baarne i en almindelig borgerlig Bærestol, indtil de naaede et Palads, paa det Sted, hvor nu den hellige Clemens Kirke staar.

Her havde Pave Clemens i en stor Sal, der var indrettet til Gudstjeneste, forsamlet de Troende, for at fejre den

hellige Paaskenat. Et Bassin med et pladskende Springvand i Midten af den indre Gaard skulde benyttes ved Daabshandlingen;¹⁾ i den tilstødende Hal stod den simple Egetræsstol, som Apostelfyrsten Petrus havde brugt ved de hellige Hemmeligheders Højtideligholdelse og paa hvilken Pave Clemens nu skulde salve Neophyterne med den hellige Olie. —

Det forekom de Nydøbte at de traadte ind i Himlen, da Bedesalens Døre bleve aabnede og Lyset fra talrige Lamper straaede dem i Møde²⁾; paa begge Sider af Salen — Mændene paa den ene og Kvinderne paa den anden Side --- ventede de Troende paa Bornene og bød dem med hellig Glæde velkomne som nye Brødre. Med hvilken Andagt fulgte ikke de to Drenges Øjne den hellige Offerhandling foran Alteret; hvor bleve de ikke grebne af den festlige Paaskesang; med hvilken Ærefrygt nærmede de sig ikke Herrens Bord, for for første Gang at modtage Livets Brød! --

Morgenen kastede sit blege Dæmringslys over det slumrende Rom, da den kejsrerlige Bærestol med Siggamber i Spidsen vendte tilbage fra Prætorianernes Kasserne til Palatium. Da begge Drengene vare komne tilbage til de krigerske Lege — lige saa ubemærket som de vare gaaede bort — var Slutningsnummeret,

¹⁾ Daabens Meddelelse som Gjenfødselsens Sakrament skete i Oldkirken ved fuldstændig Neddykkelse i Vand (submersio), som det endnu den Dag idag sker hos Grækerne. Men der brugtes ogsaa ofte Overgydelse (infusio) af deres Hoveder, som skulde døbes. Der findes Afbildninger af begge disse Daabs-Maader i Callistus Katakomber fra Begyndelsen af det tredie Aarhundrede. I Pontianus Katakomber findes endnu et fuldstændigt bevaret Døbebassin med Trappetrin, som førte ned i Vandet.

²⁾ Hvad Belysningen angik i hine Dage vare Romerne meget beskedne, ikke alene fordi de ikke havde Gas eller elektrisk Lys, men de kjendte heller ikke det mindste til vore almindelige Lamper med Glas og Kupler, og selv om de fik det tilstrækkelige Lys, var det dog meget ubehageligt for dem, at der

Stormen af en Vognborg, lige begyndt. En Del af Soldaterne, klædte i deres Hjemstavns Rustninger og med Tyrehjelmen paa Hovedet, kæmpede oppe fra Vognborgen mod en anden Del, der, klædte som romerske Legionssoldater og bevæbnede som disse, stormede imod Vognborgen. Idag gjaldt det imidlertid ikke Kone og Barn, men Prisen var en Række Amphoraer, som de Sejrende og Besejrede derefter delte i al Gemytlighed.

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Kjøbenhavn. I Søndags fejrede »*De kristelige Familiers almindelige fromme Forening til Ære for den h. Familie i Nazareth*« sin første Aarsfest. En glædelig Fremgang har Foreningen haft i Aarets Løb, idet der stadig har meldt sig nye Familier hos Sognepræsten for at begjære Optagelse i Foreningen, som i St. Ansgars Sogn nu tæller 361 Medlemmer. Til den højtidelige Fornyelse af Indvielsen til den h. Familie, som fandt Sted under Aftenandagten, havde en Mængde Medlemmer indfundet sig baade i St. Ansgars Kirken og Rosenkranskirken, saa begge Gudshuse vare fyldte indtil sidste Plads under den højtidelige Gudstjeneste som leledes af Sognepræsterne. Talrige Medlemmer

kom en stærk Os fra de mange brændende Olielamper. Disse Lamper hvoraf utallige ere bevarede indtil vore Dage, vare dels af brændt Lær, dels af Metal; de sidstnævnte vare naturligvis kunstfærdigt forarbejdede og forsynede med Kjæder, saa at de kunde ophænges; de vare tidt beregnede til to eller flere Blus og for det meste prydede med Figurer som f. Ex. Fisk, Duer, Skibe o.s.v. Af saadanne Broucelamper fra det fjerde og femte Aarhundrede ere mange bevarede indtil vor Tid, og der findes paa dem ogsaa Kristi Navnetræk, Jonas Billede o.l.

benyttede ogsaa den festlige Lejlighed til at modtage i Sognekirken den h. Kommunion, til hvis Modtagelse der, som bekjendt, var knyttet en fuldkommen Aflad. Desværre gives der jo indenfor Menigheden endnu mange Familier, som ikke have ladet sig optage i Foreningen; vi ville imidlertid haabe, at ogsaa dette nye Aar vil bringe Foreningen Fremgang, og at ret mange katholske Hjem ville fatte den store Betydning, som den fælles Husandagt har for Hjemmet, og den rige Velsignelse, som denne korte Andagtsøvelse neddrager over alle Hjemmets Medlemmer.

-- I *St. Josefs Gildets* Møde i Mandags mindede Formanden i en kort Tale om den h. Fader, Pave *Leo XIII.s Diamant Præstefubilæum*, idet han baade omtalte den katholske Præsts ophøjede Værdighed og velsignelsesrige Virksomhed i Almindelighed og den pavelige Jubeloldings i Særdeleshed. Til de hjertelige Ord, der vidnede om Begejstring for vor hellige Kirke og dens Overhoved, gave de forsamlede Brødre deres Tilslutning tilkjende ved at rejse sig efter Talens Slutning. Gildets Præsident, højærv. Pastor Braun sluttede senere den lille Mindefest med nogle praktiske og belærende Ord til Brødrene.

Svendborg. Den herværende katholske Afholdsforening »*St. Knuds Broderskab*« afholdt den 5. Januar sin gaarige Stiftelsesfest, ved hvilken Lejlighed det nye Lokale tillige indviedes. Efter at Formanden havde holdt Indvielsestalen, fremtraadte Menighedens Sognepræst, højærv. Pastor *F. Pohl*, og talte for Afholdssagen, idet han tillige opfordrede Medlemmerne til vedtrofast Arbejde at vinde Flere for denne gode og vigtige Sag. Ogsaa Kirkens Sangkor bidrog Sit til at forskjønne den lille Festlighed. — Lokalet overdroges af den højærværdigste Biskop under hans sidste Visitationstogsrejse ifjor til »*St. Knuds Broderskab*« til forelobig

Afbenyttelse; men, da det trængte til en grundig Reparation, kunde det dog først nu tages i Brug.

I forynget Skikkelse fremtræder det nu som et smukt Foreningslokale, i hvilket Medlemmerne mødes hver Mandag Aften og hvor Alle ere velkomne. Broderskabet har ogsaa oprettet en *Sygekasse*, som allerede har udrettet meget til Gavn for Medlemmerne, og flere sociale Arbejder forberedes. »St. Knuds Broderskab» bringer gennem disse Linier sin Tak til Alle, som paa forskjellig Maade have bidraget til, at det hyggelige Lokale kunde aabnes, og haaber, at det vil blive til Fremgang for Afholdssagen.

Rom Den h. Faders *Sundhedstilstand* er upaaklagelig. Anstrengelserne, som Audienserne i Anledning af Jubilæet og Aarsskiftet paadroge ham, ere lykkelig overstaaede, og paa Hellig tre Kongers Fest modtog Leo XIII. atter en Mængde Personer fra forskjellige Lande.

— Da de hellige tre Konger ifølge Traditionen som bekjendt vare »Magiere« eller Astronomer, ere de ogsaa Patroner for *det vatikanske Observatorium*, som paa en værdig Maade fortsætter den berømte Astronom Pater *Secchi's* mangeaarige Virksomhed. Observatoriets Personale bivaanede i Dagens Anledning en h. Messe i dets Ærespræsidents, Kardinal *Mocennis* Huskapel.

— I Anledning af sit Jubilæum modtog Pave Leo XIII. som Gave et *Originalbrev af den hellige Frants af Assisi*. Pergamentbrevet, der er 5 Tom. højt og 1½ Tom. bredt er skrevet af Helgenen til hans trofaste Medbroder *Fra Leone di Viterbo*.

— Hellig tre Kongers F'esten giver aarlig Anledning til en glimrende og derhos i høj Grad interessant *Festoktav* i Kirken »St. Andrea della Valle«. For et halvt Aarhundrede siden bleve de ejendommelige Festligheder kaldte i Live af Stifteren af Læreselskabet,

den ærværdige Vincents Palotti. De forskjellige Rituser og Sprog i den katholske Verdenskirke finde her Anvendelse. Hver Dag i Oktaven fejres det h. Messeoffer i Kirken foruden efter den latinske Ritus ogsaa efter de forskjellige østerlandske Rituser, og man ser her den nye Pagts ublodige Offer blive frembaaret af armeniske, maronitiske, bulgariske, rutheniske, koptiske, græske, syriske og kaldæiske Biskopper og Præster, som assisteres af Elever fra de forskjellige nationale Kollegier. Ogsaa Prædikenerne i Festoktaven blive holdte hver Dag i forskjellige Sprog, og man hører saaledes baade italienske, franske, tyske, engelske og polske Prædikanter.

— Den 16. Januar døde i Rom den berømte Komponist *Gaetano Capocci*, siden 1854 Kordirigent i Laterankirken, i en Alder af 87 Aar. Han skrev talrige Motetter, Antifoner, Litanier og Messer. Blandt hans Oratorier ere de berømteste »St. Johannes den Døber« og »Absalon.«

Belgien. Kongen af Belgien har anmodet den h. Fader om at udnævne en belgisk Kardinal med Residens i Rom. Dette er et Tegn paa den h. Stols voxende Indflydelse i Belgien og i de belgiske Kolonier.

— Nytaar har bragt Katholikerne en glimrende Sejr i Termonde, hvor deres Kandidat Thibaut ved et Suppleringsvalg sejrede over de forenede Liberale, Socialdemokrater og kristelige Demokrater.

England. Kardinal Vaughan haaber at kunne aabne *den nye katholske Domkirke i Westminster* (London) om to Aar, naar de engelske Katholiker fejre det 50aarige Jubilæum for Gjenoprettelsen af det katholske Hierarki.

— I Wales gjør den katholske Kirke betydelige Fremskridt under den nye Biskop *Mostym*, som nedstammer fra en af de ældste og første Adelsfamilier i Wales.

Amerika. Miss *Marion Garney*, Stifterinde af det protestantiske Episcopal-Missionshus ved Frelserens Kirke i New York, er vendt tilbage til den katolske Kirke. Rektoren ved denne Kirke, Mr. *Henry Adams* blev allerede tidligere optaget i Kirkens Skød. I Følge Kardinal Gibbons Beretninger ere i det sidste Aar 300,000 Protestanter vendte tilbage til den katolske Kirke i de Forenede Stater.

Vins fins de la Gironde.

V^{ve} F. Froidefond & Fils,

Vinbjergerjere.

Chateau de Rolland. Barsac (Gironde)

anbefale sine første Rangs, absolut rene og ublandede, røde og hvide

Bordeauxvine

Château de Rolland (château Sauternes)	1894	hvid	Kr. 1,60	pr. Fl.
— — — (orig. Slotsvin)	1893	rød	— 1,25	—
— — — — —	1895	—	— 1,00	—
Sainte croix du mont = Saint Georges	1895	—	— 0,75	—

Leveres i enkelte Flasker fra Husets Dépôt i Kjøbenhavn.
Betydelig Rabat ved direkte Aftagning i Oxhofter fra Barsac (fra 150 frs. pr. 300 Fl.).

Leverandører af Messevin.

Rikard W. Mariboe,

Husets Repræsentant og Eneforhandler for Danmark,
Åhornsgade 2. (Hj. af Nørre-Allé).
Kjøbenhavn N.

Til den forestaaende Kyndelmisse anbefales **Voxlys** saavel Holmblads som Asp's til Fabrikspriser.

E. Justiniano,
Gernersgade Nr. 45.

Den katolske Syge- og Ligkasse afholder sin aarlige **Generalforsamling** Mandag den 31. Januar Kl. 8¹/₂ Aften i Forsamlingsværelset, Bredgade 64. Talrigt Møde forventes, da vigtige Sager skulle forhandles.

Butiksjomfru.

En Butiksjomfru kan faa Plads til den 1. Maj i en Fedevare-Forretning i en større Provinsby. — Billet mrk. **C. M.** modtager Redaktionen.

St. Josefs Gildet. Mandag den 31. Januar Kl. 8¹/₂ Aften alm. Møde for alle Brødre. Forhandling og derefter Op-læsning.



St. Knuds Broderskab. Tirsdag den 1. Februar Kl 8¹/₂, Aften i Lokalct. Bredgade 67, 2. S. o. G. **Stor Kaffe- og Pakkefest.** Gratis for Medlemmerne. Besøgende 25 Øre.

Ansgariusforeningen.

Søndag den 30. Januar, efter Levitmessen i St. Ansgars Kirke, afholdes i Forsamlingsværelset. Bredgade 64, **den aarlige Generalforsamling.** Regnskabet fremlægges og Valg af Bestyrelsesmedlemmer foretages.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 30. Januar. 4. Søndag e. H. 3 K. Nordens Apostel, den h. Ansgars festlige Mindedag. (Ansgarius-Bonifacius-Kollekt i samtlige Kirker til Bedste for de mest trængende Institutioner i Vikariatet; hvilken Kollekt anbefales paa det mest indtrængende). — **24. M. Petrus Nolasus, Bekjender.** — **1. Februar, Ti. Ignatius, Biskop og Martyr.** — **2. O. Marias Renselse eller Kyndelmisse** (Kl 8¹/₂ i St. Ansgar Kirke h. Messe for Ansgariusforeningen). — **3. To. Ansgarius, Biskop og Bekjender.** — **4. F. Andreas Corsini, Biskop og Bekjender** (Kl. 8¹/₂ h. Broderskabsmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjærte; Kl. 8 Aften Broderskabsandagt.) — **5. L. Agathe, Jomfru og Mart.**

Søndag den 6. Februar. Septuagesima. Marias Renselses Fest eller Kyndelmisse (Den højtidelige Lysvielse med Procession i St. Ansgars Kirke begynder Kl. 9¹/₂. Enhver, som ønsker Voxlys indviende, kan aflevere dem til Sakristanen).

St. Ansgars Kirke: Søndag den 30. Januar (St. Ansgars Fest) holdes Kl. 10 højtidelig Levitmesse med Prædiken og Kl. 6 Aften Festandagt med Prædiken og **Procession med den h. Ansgars Relikvieskrin**, som er udstillet i Kirken hele Dagen. — Jomfruernes Forening deltage i Processionen med Rosenkransbroderskabets Faner. Rosenkransmødet i Februar bortfalder.

Mariakongregationen for Ynglinge holder Fælleskommunion i Dag Søndag den 30. Januar Kl. 8¹/₂ i Jesu Hjærte Kirke.

Den eucharistiske Forenings Medlemmer anmodes om at møde til sædvanlig Tid til Tilbedelse i St. Ansgars Kirke førstkommande Fredag den 4. Februar.

Mødreforeningen. Tirsdag den 1. Februar Kl. 8¹/₂ læses i St. Ansgars Kirke den h. Messe for Foreningens Medlemmer og Anliggender. — Efter Messen holdes et kort Foredrag for Medlemmerne.

Trykfejl. Ugebl. Nr. 4 Side 54. L. 16 f. o. 1574, læs: 1474.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Sexogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen Bredgade 64, 1. S. — Annoncer: 10 Øre pr. Petitlinie.

Nº 6.

Søndagen den 6. Februar.

1898.

Indhold: Kyndelmisse. Domitian. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Rom. Ansgariusforeningens Bogfortegnelse. Bekjendtgjørelse fra Forstanderskabet. — Bekjendtgjørelser.

Kyndelmisse.

—o—

I Dag paa *Marias Renselsesfest* ogsaa kaldet »Kyndelmisse« eller »Lysmesse« indvies Størstedelen af de Lys, som Kirken bruger til Gudstjenesten.

Det er en ældgammel Skik at bruge Lys ved Gudstjenesten, saa gammel, at vi dristig kunne sige, at den naar op indtil Kristendommens første Tider. I Begyndelsen var det en naturlig Trang, som indførte Lysene ved Gudstjenesten. I Forfølgelsens sørgelige Tider, da de Kristne kun turde fejre de hellige Hemmeligheder i Nattens Mulm og Mørke eller nede i Katakomberne over Martyrernes Grave, straaede Lysene paa Altret og lode de første Kristne skue deres Frelser under Brødets Skikkelse. Hvad Kirken imidlertid havde faaet kjært i Katakombernes Mørke og under Forfølgelsernes Trængsler, det opgav den heller ikke mere, efter at den turde træde frem i det offentlige Liv; da der blev bygget Templer og Kirker midt i

de store Stæders Folkevrimmel og Guds Sol kastede sit straalende Lys ind i de høje Haller under den højtidelige Gudstjeneste.

Lyset beholdt sine Rettigheder; uden Lys tør intet helligt Messeoffer frembæres, og under alle vigtige Handlinger brænder der Lys paa Alteret. Kirken indvier Lysene og den har givet dem en symbolsk Betydning. Man ser i dem Jesus Kristus, som har kaldt sig selv Verdens Lys, og deres Indvielser finder navnlig Sted med særegen Højtidelighed paa Marias Renselses Fest til Minde om den fromme Olding Simeon, som fuld af hellig Glæde tog det guddommelige Barn i sin Favn og fuld af salig Henrykkelse udbød i de Ord: »Nu lade Du, o Herre, din Tjener fare i Fred, thi mine Øjne have set Frelseren; et Lys til Aabenbarelse for Hedningerne.«

Men Kirken tillægger Lysene endnu en Betydning; den sammenligner de Troende selv med Lysets Glands. Den gjør det, idet den ser hen til det Sted i Bjærgprædikenen, hvor Herren siger: »I ere Verdens Lys, En Stad, som ligger paa et Bjærg, kan ikke forblive skjult. Ejheller tænder man et Lys og sætter det under en Skjæppe, men paa en Lysestage, for at det kan lyse for Alle, som ere i Huset: Lader altsaa eders Lys skinne for Menneskene. for at de maa se eders gode Gjæringer og prise eders Fader, som er i Himlene.«

Menneskets og hele det menneskelige Livs Sammenligning med et Lys er overordentlig træffende og indeholder mange dybe Sandheder og Belæringer i Henseende til det aandelige Liv.

Lyset, som indvies i Dag, skal brænde til Guds Ære paa den Allerhøjstes Alter. Ogsaa Menneskets Livslys, som Gud har tændt, skal fortæres og opofres i hans Tjeneste. Men desværre, utallige Livslys brænde paa Altre, der ikke ere Guds, paa Verdens Alter,

paa Syndens og Lidenskabernes Alter. De opbrændes og svinde bort, og i Døden er der ikke blevet noget-somhelst tilbage, som kunde have Værd overfor Gud, den evige Dommer. Deres jordiske Liv er svundet hen og har fortæret sig selv — har det i Sandhed været lykkeligt? Nej, det var det ikke og kunde ikke blive det. Mennesket er skabt for Gud. Dets Opgave hernede er at erkjende, elske og tjene Gud, og dets Maal i den anden Verden og Indbegrebet af al Salighed er det at besidde Gud evindeligt. Men et Menneske, som ikke tjener Gud, vender op og ned paa Alt i sig; han ligner et Lys, som er faldet ned af Stagen eller stillet under en Skæppe. Lyset ødelægges, men det lyser ikke; smudsig Røg udbreder den bedrøvelige Flamme og Syndens Sod lægger sig som et tykt Lag Smuds over alle Hjærtets Folder. Men det menneskelige Hjærte er ikke skabt til at leve i Dynd og Smuds og at føle sig vel som et smudsigt Dyr. Det vaagner stadig og anklager sig selv, gjør sig selv bitre Bebrejdelser og pines af Samvittighedsnag. Følgelig er dets Liv ikke lykkeligt og kan aldrig blive det, saalænge det ikke lyser til Guds Ære og paa hans Alter.

Hvor lykkeligt er derimod ikke det Menneske, hvis Hjærte og Liv er tændt af den guddommelige Naades Straaler og som ofrer og fortærer sig i den Allerhøjestes Tjeneste paa Guds Alter. »Alt tjener dem til Bedste, som elske Gud,« lover den h. Skrift os. Heller ikke det gode Menneske forskaanes her paa Jorden for Modgang; ofte rammes han haardere end andre af Smertens og Prøvelsernes Kors. Men alt dette er ikke i Stand til at berøve ham hans indre Lykke og hans Hjærtets Fred. Han véd, at Lønningen venter ham i den anden Verden.

Lad det heller ikke være let, at naa til dette Trin af Fuldkommenhed, og lad ogsaa Sjælen, ligesom Lysets Flammer, der blæser frem og tilbage i Stormen, æng-

stes og bedroves under denne Verdens Storme, under Fristelsernes og Lidenskabernes heftige Angreb, Gud vil dog ikke tillade, at hans guddommelige Lys slukkes i en saadan Sjæl. Herren vil komme til os i rette Tid og i Bønnens Time holder den algode Gud ligesom sin Haand beskyttende over den menneskelige Sjæl, for at den maa finde Hvile og samle sig og Lyset af dens Kjærlighed til Gud atter maa brænde roligt i usigelig Lykke. Og hvilken Hvile og Lykke vil Mennesket ikke føle, naar Herren tager det op til sig i sin Himmel, hvor ingen Smerte rammer os og ingen Fristelse gjør os forvirret; naar Gud skjænker os som Løn det, hvorom den h. Skrift forsikrer: »Intet Øje har set, intet Øre har hørt, intet Menneskehjærte har fattet, hvad Gud har beredet dem, som elske ham!«

Paa Marias Renselsesfest, hvor Lysene ere opstillede ved det jordiske Alter og vente paa Velsignelsen, som Præstens Haand meddeler dem, for at de maa kunne tjene ved Gudstjenesten i Kirken eller ved private Andagtsovelser i Hjemmet, ville vi indvie til den Allerhøjestes Tjeneste vor Sjæl og vort Hjærtes Kjærligheds Flamme. Og til Maria ville vi vende os, for at den guddommelige Kjærligheds Flamme ved hendes Forbøn ret maa blive tændt i os.

Domitian.

En Fortælling fra det første kristelige Aarhundrede.

Af Anton de Waal.

(Fortsat.)

—o—

NIENDE KAPITEL.

De første Ofre.

For kristne Forældres Hjærte, for hvem Religionen er det Første og Højeste i Livet, gives der ikke noget saligere Øjeblik end det, i hvilket de for første Gang se deres ældste Barn træde hen til Herrens Bord. Hvor

have de ikke glædet sig til denne Naadesdag og hvor have de ikke baade bedt *med* og *for* deres Barn, at det dog maatte vise sig værdig! Aldrig er Forældrenes Kjærlighed mere hellig og forklaret, end i det Øjeblik, i hvilket de i deres Barn faa et Guds Barn at se, en Jesu Yndling i pletfri Uskyldighed hendraget til hans guddommelige Hjerter og af ham bespist med Englenes Brød. Denne hellige Time erstatter Forældrene Alt, hvad de hidtil have gjort og ofret for deres Barn; og, man tør vel sige, aldrig have de opsendt en inderligere Bøn til Himlen om, at Herren dog i sin Kjærlighed maatte bevare det under alle Livets Storme, som det nu ved Iudtrædelsen i den modnere Alder gaar imøde.

Ikke blot maatte i de første Aarhundreder, hvor Daab, Konfirmation og den første hellige Kommunion vare samlede i én eneste Højtidelighed, hele denne hellige Handling gjøre et saare dybt Indtryk, men ogsaa hele Kristendommens ydre Stilling paa den Tid gav Højtideligheden en ganske overordentlig dyb Betydning. Det var et af Staten forbudt Religionssamfund, hvori den Døbte indlemmedes, og Daaben blev derfor ogsaa for Mange tillige Indvielsen til Martyriet.

Paa dette Martyrium vare Flavius Clemens og hans Hustru allerede længe forberedte; nu førte de ogsaa deres Børn til Alteret, for at frembære dem som Offerlam for Herren.

Da Domitilla saa sine Sønner vende tilbage fra Gjenfødselsens hellige Bad, iførte de Nydøbtes hvide Klæder; da hun førte sine Børn hen til Biskoppen, for at han kunde bede over dem, lægge Hænderne paa dem og salve dem med hellig Olie i Konfirmationens Sakramente, og da saa begge Sønnerne ved Siden af hende med foldede Hænder modtog foran Altret den hellige Spise — da var Moderhjertet overfyldt af himmelsk Fred og Lykke. Men samtidig lagde da ogsaa hendes Hænder begge de dyrebare Skatte

paa den guddommelige Trones Trin som Offergaver, idet hun med glødende Inderlighed bad Gud om, at han vilde forunde hendes Sønner den Naade, at være tro og standhaftige i Bekjendelsens Time.

Andre Mødre vilde have været overordentlig lykkelige ved den stolte Tanke, at deres Sønner engang skulde bestige de romerske Imperatorers Trone. Domitilla havde altid med Sorg og Bekymring tænkt paa denne Udsigt. Ganske vist kunde hendes Sønner, naar de vare i Besiddelse af den kejserlige Magts Fylde, gøre uendelig meget Godt. Men paa et Menneske, som bliver draget op til den jordiske Majestæts mest svimlende Højde, venter ogsaa den samme Hovmodsdjævel, som fordem engang fra Toppen af Bjærgene viste Forløseren alle Riger i Verden og al deres Herlighed, idet han sagde til Frelseren: »Se, alt dette vil jeg give Dig, dersom Du vil falde ned og tilbede mig!«

Domitilla skjælvede, hver Gang hun i Aanden saa det kejserlige Diadem paa sine Sønners Hoved; — hvor langt skjønnere og mere straalende stode de ikke for hendes Sjæl med Martyriets Krans om Panden!

»Før dem, Herre, paa Dine Veje,« saaledes havde hun bedt i den hellige Paaskenat af sit inderste Hjærte under det hellige Messeoffer, og hede Taarer vædede hendes Kinder, »men tag dem bort herfra, førend Du tillader, at de blive Dig utro!«

En manglede ved den hellige Højtidelighed, — Stephanus.

At Flavius Clemens og hans Hustru ikke havde Anelse om, hvad der var sket hin ulyksalige Nat ved Spillebordet i Kejserens Palads, det kunde Stephanus dels takke den fuldstændig tilbagetrukne Levevis for, som Familien førte, dels den Omstændighed, at det kun var meget faa af de kejserlige Gæster, der kjendte ham. Petronius Secundus var rigtignok allerede næste

Dag gaaet til Konsulens Bolig, for at fortælle Konsulen Alt; men Stephanus havde givet Dørvogteren den Ordre, at han ikke maatte indlade Nogensomhelst, idet han foregav, at denne Befaling kom fra Husets Herre. Petronius var derfor atter gaaet sin Vej.

Siden hin Nat var Stephanus bleven et ganske andet Menneske. Den svære Synd, som tyngede paa hans Samvittighed, skræmmede enhver Glæde bort fra ham; Dag og Nat pintes han af Angst for at hans Forseelse skulde komme frem for Dagens Lys og at hans Herskerinde skulde kræve ham til Regnskab for hans Forvaltning. For at forhale Opdagelsen af det store Underskud i Kassen maatte Stephanus mod høje Renter laane Penge hos en Jøde, og for at tilfredsstille Jødens Fordringer greb han til den Udvej, at udstede Gjældsbeviser lydende paa sin Herskerindes Navn.

Hvor meget Stephanus end tog sig sammen i sin Herskerindes Nærværelse, kunde Domitilla dog ikke undlade at lægge Mærke til Forvalterens forandrede Væsen. Var maaske Hugormens Gift, som han havde suget ud af hendes Søns Saar, trængt ind i hans Legeme? — Ja, vel var det en Gift, som han havde faaet ind i Blodet, men en ganske anden Slags Gift! En Gang havde Domitilla bemærket, at der vist maatte være en Uorden tilstede i hans Regnskabsførelse, men hun havde skaansomt tiet derom og udsat Gjennemsynet af Regnskabsbøgerne for ikke at ophidse Stephanus. I sin taknemlige Omhyggelighed havde hun henvendt sig til en Læge, men denne havde svaret, at der slet ikke kunde være Tale om Forgiftning, da denne ellers vilde have ytret sig tidligere og med bestemte Symptomer. Naar hun tænkte paa Forvalterens Omgang med Parthenius, dukkede ganske vist en Mistænke af den værste Art op i hendes Sjæl; men hun bortjog stadig disse Tanker som syndige: Nej, nej,

Stephanus var for fromt et Menneske til at han kunde blive en Slave af Vellysten.

Domitilla havde bemærket Forvalterens Fraværelse ved Paaskefesten: den ubekjendte Sygdom havde altsaa endog holdt ham borte fra denne ophøjede Højtidelighed! Nu ansaa hun det som sin Pligt at lade Stephanus komme og opbyde alt. for at faa ham til at udtale sig. Hun valgte uden Tøven samme Paaske-dags Aften dertil.

»Nu maa jeg dog endelig en Gang tale et aabent Ord med Dig,« sagde hun, »fortæl mig, hvad der er i Vejen med Dig! Din gamle Munterhed har forvandlet sig til Græmmelse, der mere og mere tærer paa Dig.«

»Ganske vist føler jeg mig af og til noget utilpas,« svarede Stephanus undvigende, »og jeg havde ogsaa tænkt paa, ædle Herskerinde, at bede Dig om en Uges Permission, for at se, om ikke en Luftforandring kunde hjælpe.«

»Og hvad hindrer Dig i at tage til Artium og bo paa vor Villa, hvor Søluften kan give Dig nye Kræfter? Men,« fortsatte Domitilla, »Din Lidelse synes mig ikke at være rent legemlig; sig mig ligefrem hvad Du fejler. Min Taknemmelighed mod Dig for mit Barns Redning er saa stor, at jeg vilde glæde mig over enhver Lejlighed, hvorved jeg kunde betale en Del af den Gjæld, hvori jeg staar til Dig.«

Stephanus taug. — Den Ulyksalige! Hvorfor kastede han sig ikke ned for sin Herskerindes Fødder og bekjendte hele sin Brøde?

Men Skamfølelsen lukkede Munden paa ham, og da Domitilla atter trængte ind paa ham, svarede han:

»Høje Herskerinde! Forlang ikke nogen Forklaring af mig nu; senere skal Du nok engang faa den.«

Saa kyssede han hende paa Haanden og skyndte sig bort.

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Kjøbenhavn. (*I. H.*) »*St. Knuds Broderskab*« havde til Onsdag d. 26 Jan. arrangeret en Koncert med Tombola og Assemblé. Koncerten anførtes af en ung, katholsk Mand, Hr. *A. Hohling*, som til denne Lejlighed havde komponeret en rask March, tilegnet »*St. Knuds Broderskab*«. Om Dirigenten kan med Rette siges, at man skulde tro, han som Musikdirektør havde mange Aars Rutine bag sig, medens hans egen Komposition bar Vidne om en sjælden Dygtighed, hvorfor den ogsaa modtoges med Jubel. Til Festen havde indfundet sig 3—400 Deltagere, blandt hvilke adskillige fremragende Menighedsmedlemmer, ligesom ogsaa Dhrr. Gejstlige, Pastor Braun og Dr. theol. Hansen bærede Festen med deres Nærværelse. Vi kunne med Glæde notere, at Festen var overordentlig vellykket, og beklage kun, at ikke endnu langt flere deltog i den. Man maa sige, er den unge Forening arbejder paa en Maade, der gør den Ære, ligesom dens Formaal: Afholdenhed fra berusende Drikke, er saa ædelt, at det fortjener den kraftigste Støtte hos Alle. Flere Højtstaaende have ogsaa indset dette, idet de have tegnet sig for større aarlige Bidrag, saa at Broderskabet stedse bedre og bedre bliver i Stand til at kæmpe for sin ophøjede Sag. — Vi ønske Broderskabet og især dets dygtige Ledelse til Lykke og haabe, at det stedse maa finde voxende Velvilje blandt Menighedens Medlemmer.

— I Søndags afholdt *Ansgariusforeningen* sin aarlige Generalforsamling i Forsamlingsværelset ved St. Ansgars Kirke. Femten Medlemmer vare mødte tillige med Bestyrelsen. Sekretæren oplæste Protokollen fra forrige Aars Generalmøde, hvorefter Regnskabet blev oplæst af Kassereren og godkendt af de Tilstedeværende. Det fremviste en Kassebeholdning paa

2090 Kr. 10 Øre mod 1686 Kr. 25 Øre ifjor. I Aarets Lob vare 4 Medlemmer afgaaede ved Doden og 2 havde udmeldt sig; til Gjengjæld vare 5 nye Medlemmer indtraadte, saa at Foreningen for Tiden tæller 132 Medlemmer. Formanden gav dernæst en kort Oversigt over Foreningens Virksomhed i det henrundne Aar, som navnlig havde bestaaet i Udgivelsen af »Nordisk Ugeblad for katholske Kristne;« tillige havde Foreningen udgivet som i foregaaende Aar en »Væggekalendar« og fortsat med Trykningen af en katholsk Fædrelandshistorie, som vil blive færdig i Løbet af Sommeren. Af Bestyrelsen var det i Aarets Løb blevet vedtaget at sælge Foreningens Skrifter, naar undtages den lille Bønnebog for Ungdommen, til Medlemmerne mod 33^{0/0} Rabat. Vi henvise i den Anledning til Fortegnelsen over Foreningens Skrifter, som findes andensteds her i Bladet. I Overensstemmelse med et Forslag som fremkom paa forrige Aars Generalmøde, var det tillige blevet vedtaget at foranstalte Ugebladet ophængt i offentlige Udhængsskabe paa forskjellige Steder her i Byen, i Lighed med Dagbladenes Fremgangsmaade. Man havde foreløbig bestemt sig til Anskaffelsen af tre saadanne Udhængsskabe, som med rette Vedkommendes Tilladelse vilde blive ophængte paa Menighedens Ejendom i Bredgade 67, paa Hjørnet af Griffenfeldts-gade og Korsgade og paa Hjørnet af Gamle Kongevej og Stenosgade. Under Mødet udspandt der sig en længere Diskussion angaaende Ugebladet, Kalenderen, Udgivelsen af Børnebøger, Annonceringen o. s. v., under hvilken fremkom en Del Ønsker og Forslag, som ville blive gjorte til Gjenstand for Bestyrelsens Overvejelser i det nye Aar.

Til sidst foretoges Valg af Bestyrelsesmedlemmer; de fratrædende Medlemmer blev alle gjenvalgte med Undtagelse af højærv. Hr. Dr. theol. B. Hansen, som ikke ønskede Gjenvalg, og i hvis Sted valgtes som

Assistent Hr. Kand. mag. *H. Kayser*. Ansgariusforeningens Bestyrelse bestaar saaledes af følgende Herrer: Observator *C. F. Pechüle*, Formand; Pastor *J. Braun*, Næstformand; Grosserer *J. May*, Sekretær; Grosserer *C. B. Lohrer*, Kasserer; Kand. mag. *H. Kayser*, Assistent; Lærer *F. M. Jensen* og Fuldmægtig *P. Petersen*, Revisorer.

Rom, Den 20. f. M. overværede vor højærværdigste Biskop, Msgr. *Johannes von Euch*, i *Propaganda-Kollegiet* i Rom en saak. *Sprogfest* i Anledningen af den h. Faders 60aarige Præstejubilæum og 20aarige Regeering som Pave. Blandt de Tilstedeværende var 8 Kardinaler, en Del Biskopper og Prælater, talrige Medlemmer af Roms fornemste Adel, de fremmede Landes Gesandter o. v. s. En saadan Sprogfest i *Propaganda-Kollegiet* i Rom er uden Tvivl noget af det Interessanteste i Verden. Her er det ikke lærde Professorer, som holde Foredrag i fremmede Sprog, som de majsommelig have tilegnet sig, men Kollegiets Elever, som med Frejdighed og Livlighed holde korte Foredrag, enhver i sit eget Modersmaal. Sprogfesten i *Propaganda-Kollegiet* er derfor ogsaa enestaaende i sit Slags.

I 32 Sprog og Dialekter blev der holdt Foredrag. Med passende Mellemlum udførte Eleverne ogsaa forskjellige Musiknumre, blandt hvilke et Par Hymner vare komponerede af Kollegiets mangeaarige Sanglærer, Professor *Francesco Borghi*. Enhver Taler traadte frem for Publikum og nævnede paa Italiensk det Sprog, i hvilket han vilde tale. Alle høstede Bifald, navnlig vilde Jubelen ikke ende, naar Sproget blev udtalt med meget mærkværdigt klingende Lyde og Foredragsholderen udviklede stor Livlighed. Den første Afdeling var Asiens og Afrikas Sprog. Til Ære for det Sprog, som vore Stamfædre sandsynligvis have talt i Paradiset og i hvilket saamange hellige Bøger ere forfattede, optraadte først Repræsentanten for *Hebraisk*, Hr. Dallal

fra Syrien, hvis orientalske Typus levende mindede om en af Israels Sønner. De følgende Talere vare: Gariba (Kaldæisk), Kandila (Syrisk), Auad (Arabisk), Cerkescilian (Armenisk), Kamil (Koptisk), Saliba (Kinesisk), Kurialaccery (Malabarisk), Paul (Hindostansk), Slivu (Persisk), Bedrossian (Tyrkisk), Müller (Zulu) og Mashonga (Kaffersproget). Efter en Hymne fulgte saa anden Afdeling: Europæiske Sprog. Den første Taler var Hr. Delenda (Gl. Græsk), derefter fulgte Ariotti (Ny Græsk) Dobrecic (Latinsk), Tamo (Italiensk), Banville (Fransk), Goggin og Deasy (Engelsk), Wittmann (Tysk), Jarecki (Polsk), Pereira (Portugisisk), Ronan (Irlandsk), Cameron (Celtisk), Medin (Slavisk), Kaccia (Albanesisk), Derckx (Hollandsk), Kielstrup (Norsk), Lauran (Ungarsk), Lucaciu (Rumenisk) og Kälín (Rhetisk). Danmark og Sverige ere for Tiden ikke repræsenterede af nogen Elev i Kollegiet.

— Om en meget interessant Opdagelse beretter »Berl. Tgbl.« fra Rom. Professor *Marucchi* har nemlig i et underjordisk Værelse i Ruinerne af Tiberiuspaladset paa Palatinerhøjen fundet indridset i Muren en stor detailleret *Fremstilling af Kristi Korsfæstelse*, med alle Enkeltheder, som stod i Forbindelse med denne Tildragelse, bl. a. ogsaa med Navnene paa alle Soldaterne, som var tilstede ved Korsfæstelsen. Oven over Billedet findes en lang latinsk Indskrift, som handler om Tildragelsen og omtaler Kristi Navn. Bladet siger i en senere Meddelelse: »Det synes, ifølge den berømte Arkæologs Mening, at Billedet hidrører fra *en Soldat, som selv har været tilstede ved Korsfæstelsen*. Tegningen er kun udført i raa Omrids og af en ukyndig Haand. Figurernes ere 15 Centimeter høje. I Midten af Billedet ses Korset. Fra højre og venstre Side komme Soldater slæbende med Stiger. Ved Siden af Korset staar ogsaa Pilatus. Ved samtlige Personer er Navnet tilføjet. Indskriften, femten Linier i pompæjan-

ske Bogstaver, der ere vanskelige at tyde, begynder med Ordet »*Chrestus*» for Christus og handler om Kristi Lidelseshistorie og Lære.

— Den ny Aarbog, »*La Gerarchia cattolica*» godtgjør, at af de 263 Paver, der siden Apostelfyrsten Petrus til Leo XIII have styret Kristi Kirke, kun 11 sad over 20 Aar paa Petri Stol. Den nuværende Pave fuldender dette Tidsrum den 20. Februar. Af de 59 nuværende Medlemmer af det hellige Kollegium staa den ældste, Kardinal Mertel, i sit 93de Leveaar og i det 41de Aar af sit Kardinalat. Tvende andre have for længe siden overskredet deres 80de Aar. 19 staa mellem det 70de og 79de, 28 mellem det 60de og 69de, 7 mellem det 50de og 59de og 2 staa først i det 48de, henholdsvis 47de Leveaar. Kun 5 af de nuværende Kardinaler bleve udvalgte af Pius IX. alle øvrige af Leo XIII, som i det Hele har udnævnt 117 Kardinaler, hvoraf der døde 63, foruden 54 af Pius IX.s og 4 af Gregor XVI.s. Leo XIII er det eneste nulevende Medlem af det kirkelige Hierarki, som har modtaget den biskoppelige Værdighed af Gregor XVI. Ifjor døde, foruden 5 Kardinaler, 3 Patriarker, 23 Ærkebiskopper og 47 Biskopper.

Fortegnelse

over

Ansgariusforeningens Forlagsskrifter.*)

—o—

Ansgar, en lille Bog om den hellige. 1865	Kr. 0,35
<i>Beugny, G. de.</i> , Fredløs. Fortælling fra Revolutionstiden. 1886	— 0,25
<i>Hirschfeld, H.</i> , Et mørkt Øjeblik. Novelle. 1884 —	0,25
<i>Holstein, Greve J. L.</i> , Evangelisk Luthersk. 1872 —	1,00
Karl den Danske, Greve af Flandern. 1884	— 0,25
Kirke, den katolske, i Danmark. Kirkehist. Skildringer fra 828—1536. 1859	— 1,00

Korsvej, lille, med Billeder. 1894.....	— 0,10
<i>Lange, H.</i> , Konferentser i Fasten 1893 (heftede Ugeblade)	— 1,00
— Conférences du Careme. 1892	— 2,00
<i>Lasserre, H.</i> , Vor Frue af Lourdes. Med Titelbillede. 1894	— 1,00
<i>I.co XIII.</i> , Encyklika om de hemmelige Selskaber 1884	— 0,25
— Encyklika om Kirkens Enhed. 1896.	— 0,25
Lucilia og Dionysius. Kejser og Pave. Katakomberne. Fortællinger. 1884.....	— 0,50
<i>Schmitt, Ludv.</i> , Hans Tavsens eller den danske Luther. 1895	— 1,00
<i>Stolz, A.</i> , Guds Billedbog. Kalender for Tid og Evighed 1883	— 0,50
— Engelens Hilsen. Kalender for Tid og Evighed. 1886.....	— 0,50
— Den hellige Germana. 1885.....	— 0,25
— Den hellige Zita. 1883.....	— 0,25
Under Polititilsyn. Fortælling. 1881	— 0,50
<i>Waal, A. de.</i> , Krans og Krone. Fortælling fra — Kirkens første Tider. 1897.....	— 1,00
.Eldre Aargange af Ugebladet sælges, for saa vidt de endnu forefindes, til 1 Kr. pr. Aargang.	

*) Aungariusforeningens Medlemmer faa 33%, Rabat.

Skolebørns Bispising

har ved St. Josefs Søstrenes Bistand allerede længe været i Gang i vore Kirke-Skoler. Midlerne begynde imidlertid at blive knappe. Vi anmode i den Anledning indtrængende Alle om at yde deres Bidrag til dette for Børnene saa velgjørende Øjemed; thi selv om Vinteren ogsaa foreløbig viser sig saare mild, hersker der dog megen Arbejdsløshed og Fattigdom i mange af

Børnenes Hjem, og en Skaal varm Mad er og bliver en stor Velgjerning for disse Børn. Smaa og store Bidrag i nævnte Øjemed modtages med Glæde og Taknemlighed af St. Joseffsøstrene og D'hrr. Gejstlige.

Bekjendtgjørelse fra Forstanderskabet.

Da Menighedens Regnskaber skal afsluttes den 28. Februar, bedes de resterende Bidrag til Menigheden og Præsterne for Aaret 1897 indbetalte til Budet, som i disse Dage vil komme for at afhente dem. Bidrag, som ikke ere indbetalte inden 1. Marts, ville blive opførte paa Restancelisten for næste Aar.

Samtidig henledes Opmærksomheden paa § 3 g. i Regulativet for Menighedens Forstanderskab, ifølge hvilken man, for at være valgbar, *i de sidste 3 Aar før Valgt maa have ydet et Bidrag af mindst 5 Kr. i Præstepenge og mindst 5 Kr. i Kirkeskat til St. Ansgars eller St. Mariæ Sogn*, og at denne forhøjede Ydelse, for at man kan være valgbar ved næste Valg, allerede maa finde Sted for Aaret 1897.

Mariaforeningen vil ogsaa i Aar efter Evne komme trængende Førstkommunikanter og Konfirmander til Hjælp, for saa vidt de have gjort sig værdige dertil. Skemaer, som de Ansøgendes Forældre eller Værger selv maa afhente hos Undertegnede (Form. Kl. 9—10 eller Efterm. 3—4), maa ligeledes udfyldes og afleveres af dem selv inden den 18. Februar enten hos Fru Günther (Bangertsgade 7.) eller Fru Ronge (Iykkesholmsallé 14 C.) eller hos undertegnede

Joh. Braun, Sognepræst.



St. Knuds Broderskab. Tirsdag den 8. Februar Oplæsning af Hr. A. Høhling. — Festudvalget, for hvilket det er en Umulighed at takke enhver enkelt for de mange Gaver til vor Tombola og for Deltagelsen i Koncerten, udtaler her igjennem sin hjærteligste Tak, idet det tillige meddeler, at Festen bragte Broderskabets Kasse et Overskud af **21 Kr. 25 Øre**.

Udenlansk Literatur

leveres efter Beregning:

1 Franc = 73 Ø., 1 Sh. = 92 Ø., 1 Rmk. = 90. Ø.

Stort Lager. Hurtig Forskrivning.

Siegfried Michaelsens Eff.,

Einar Møller.

Telefon 2179. Frederiksborggade 1.

Unio. Da Lokalet, i hvilket Foreningens ugentlige Møder afholdtes, er bleven lukket, begrundet paa Værtens Konkurs, og det endnu ikke er lykkedes at skaffe et andet passende Lokale, saa vil de ugentlige Sammenkomster muligvis bortfalde et Par Uger. Saasnart det er lykkedes Bestyrelsen at leje et andet fast eller foreløbigt Lokale vil det blive bragt til Medlemmernes Kundskab.

Søndag den 20. Februar **Fastelavnstest** i Koncertpalæet. Dilettantforestilling og Bal. Nærmere Meddelelse i næste Nr. af Ugebladet.

St. Josefs Gildet. Mandag den 7. Februar Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Aften Møde for 3. Grad. Brødre af 2. Grad have Ret til at møde.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 6. Februar. Septuagesima. Marias Renselses Fest eller Kyndelmisse (Den højtidelige Lysvielse med Procession i St. Ansgars Kirke begynder Kl. 9 $\frac{1}{2}$. Enhver, som ønsker Voxlys indviede, kan aflevere dem til Sakristanen). — **7. M.** Romualdus, Abbed. — **8. Ti.** Ihukommelse af Frelserens Bøn i Oliehaven. — **9. O.** Blasius, Biskop og Martyr (**Blasiusvelsignelse** efter enhver h. Messe). — **10. To.** Oktav af St. Ansgars Fest. — **11. F.** Johannes af Britto, Martyr. — **12. L.** Polykarpus, Biskop og Martyr.

Søndag den 13. Februar. Sexagesima. 26 japanesiske Martyrer.

Jesu Hjerter Kirke. Højmesse-Gudstjenesten paa Marias Renselses Fest begynder som sædvanlig Kl. 10.

Hver Onsdag Aften Kl. 8 holdes kateketisk Foredrag.

St. Mariæ Skole ved Rosenkranskirken, Boyesgade 3, afholder den **aarlige Examen** Onsdagen den 16. ds. i Drengklasserne og Torsdag den 17. ds. i Pigeklasserne. — Børnenes Forældre og alle Skolens Venner og Velyndere indbydes til at overvære denne Examen.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Sexogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement. 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen Bredgade 64, 1. S. — Annoncer: 10 Øre pr. Petitlinie.

N^o 7.

Søndagen den 13. Februar.

1898.

Indhold: De 26 japan. Martyrer. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Frederiksberg. — Bekjendtgjørelser.

De 26 japanske Martyrer.

(13. Februar).

—o—

400 Aar var ifjor forløbet, siden 26 Kristne — Præster og Lægfolk — den 5te Februar 1597 led Martyrdøden i Nagasaki. Hermed begyndte en hundredaarig Forfølgelse, der vel bragte Kirken talrige Martyrer, men sluttede med, at den katholske Tro foreløbig mistede al Udsigt til Fremgang i Japan.

I vor Tid, da saa mange Jubilæer finder Omtale, er der vægtige Grunde til at mindes hine Martyrer, der kanoniseredes 1862.

De fortjener at kendes af alle. — Som bekendt var Indiens Apostel, den hellige Frants Xaver, den første katholske Missionær, der satte sin Fod paa Japans Jord (1549). Paa bar Grund byggedes her et Værk op, der fortsattes af den h. Frants' Efterfølgere. Senere, da Arbejdet øgedes, traadte (1593) Franciskanerne og Dominikanerne til. 1607, et halvt Aarhun-

drede efter den første Missionærs Ankomst, havde Japan 750,000 Katholiker, og man havde Grund til at vente Japan indskrevet blandt de kristne Stater; saa udbrod under Kejser Taikosama den første Kristenforfølgelse. Med beundringsværdigt Mod bar den unge Kirke de Ulykker, der væltede ind over den, med flammende Begejstring for deres Tro hørte de Kristne, at der skulde foretages en almindelig Nedslagtning af alle, der bøjede sig for Korset. Det skræmmede dem ikke, — det at vinde Martyrkronen blev nu deres inderligste Ønske og dette Heltmod hos de Forfulgte havde, som altid, en mægtig Indflydelse paa Forfølgerne. Midt i Trænglernes Tid modtog Tusinder Daaben.

Her kun et Par Træk fra hine Dage. —

Da Kejserens Edikt mod de Kristne blev offentliggjort, spurgte en fire Aars Dreng en Jesuitpater, om det dog virkelig var sandt, at nu skulde alle Kristne slaas ihjel.

Da Pateren bekræftede det og spurgte: »Hvad vilde du nu sige, naar man spurgte hvilken Religion du havde«, saa svarede Drengen: »Jeg vilde højt og tydelig svare, jeg var Kristen«.

»Men naar de saa vilde slaa dig ihjel?«

»Saa vilde jeg gøre saadan«.

Drengen knælede ned, foldede Hænderne og strakte Halsen frem, som skulde han henrettes.

»Men naar saa Bøddelen kom og vilde hugge Hovedet af dig —?« spurgte Pateren videre.

Saa begyndte Drengen at græde. Han tænkte, man i saa Tilfælde skulde sige noget, han ikke havde lært ved Undervisningen; men saa pludselig tog han sig sammen og svarede: »Saa vilde jeg blive ved med at sige: Jesus, Maria! Jesus, Maria! lige til de havde hugget Hovedet af mig. — Men skal man sige noget andet, saa vær saa god at lære mig det«.

Selv Børn var altsaa rede til at lide Martyrdommen

og i stort Tal udholdt de virkelige ogsaa de skrækkeligste Pinsler.

Ogsaa Kvinder gik glade i Døden. Det var almindelig Skik i Japan at korsfæste de Kristne med Klæderne paa; derfor arbejdede Koner og Jomfruer ivrig paa at lave Festklædninger til sig selv og deres Trosfæller, at de alle i Højtidsdragt kunde gaa deres himmelske Brudgom imøde.

Med dette Arbejde beskæftigede man sig ogsaa i et fornemt japansk Hus. Blandt Familiens Medlemmer var en gammel Mand, der nylig var bleven Kristen. Han havde før været General i den japanske Armé. Nu hørte han, at de Kristne skulde drives som værgeløse Lam til Slagtebænken, noget, han ikke ret forstod; derfor hentede han sin gamle Sabel, trak blank og svang med ungdommelig Kraft Vaabenet over Hovedet.

»Dø skal jeg gjerne,« sagde han, »men ikke som en fejg Hund, nej, som en Helt med Sværd i Haand!«

Man fortalte ham, at en Kristen burde lide Martyrdøden uden at sætte sig til Modværge; men den gamle Krieger kunde ikke fatte dette; først da han hørte, hvad Husets Kvinder talte, mens de arbejdede paa Ligdragterne, og hvad de vilde sige, naar man naglede dem til Korset, gik der et Lys op for ham, og han lærte det største Heltemod at kende: at taale og at lide.

Saa hængte han sit gode Sværd op igen, og var rede til at dø som det værgeløse Lam. —

— Taikosama havde først dømt alle Kristne uden Undtagelse til Døden; men lidt efter lidt besindede han sig. At slaa omtrent en Million Mennesker ihjel og saaledes iværksætte en almindelig Nedslagtning, det havde ikke været Meningen, paastod han. Man skulde bare henrette 200 Kristne til afskrækkende Eksempel for Ligesindede. Senere satte han Tallet ned til 50, og

tilsidst var det kun de spanske Missionærer (Franciskanerne) og deres Menighed, der skulde korsfæstes.

I Byen Osaka havde Franciskanerne et Kloster, som nu blev omringet.

Da man brød ind for at tage Brødrene tilfange, traf man i Kirken 50 Kristne samlede om det allerhelligste Sakramente, alle rede til at lide Martyrdøden.

Man nøjedes imidlertid med at fængsle Føreren for den tapre Forsamling, Pater Petrus Baptista, og 3 andre Kristne, blandt hvilke var Pater Petrus' Ministrant, den 10aarige Ludvig, der var Medlem af den hellige Franciskus' tredje Orden.

Til at begynde med undlod Pater Petrus at erklære Ludvig for Medlem af den tredje Orden, at han ikke skulde udsættes for at blive dræbt; men den Lille bad saa længe for sig, at Pateren tilsidst gav efter.

I Franciskanerklosteret i Meako fængslede man 5 Franciskanere og 12 Lægfolk, der befandtes at være Medlemmer af den tredje Orden. Ved dette Overfald skete følgende: Paa Listen over de Eftersøgte stod en Mand, der hed Mathias. Nu, man søgte ham, var han ikke til at finde, og man tænkte, han havde skjult sig af Frygt. Man søgte vidt og bredt. Saa kom endelig en Mand.

»I søger En, der hedder Mathias. Det hedder jeg ogsaa, og jeg er Kristen. Ganske vist er jeg ikke den, I søger, men vil I tage til Takke med mig, saa tag mig i den Andens Sted.«

Ogsaa hos Jesuiterne i Meako brød man ind. Der traf man den 33 Aar gamle Paulus Miki, der skulde vies til Præst om et Aar. Han var den Gang Japans mest fremragende Prædikant. Sammen med ham fængslede man den nittenaarige Skolar Johannes Gotto og den fire og tredsaaarige Portner Jakob Chisai. —

Den 2den Januar 1597 vare alle Martyrerne fængslede i Meako. Ialt var der 6 Franciskanere, 3 Jesuiter

og 15 Lægfolk, altsaa 24. Senere fængslede man endnu to Kristne — altsaa med de forrige ialt 26. Naar undtages de 6 Franciskanere, der, som omtalt, vare Spaniere, vare de alle fødte i Japan.

Blandt Fangerne var foruden den tiaarige Ludvig to andre Dreng, Anthon og Thomas, henholdsvis 13 og 14 Aar gamle, begge vare de Ministranter hos Franciskanerne og Medlemmer af den tredje Orden. Thomas' Fader var ogsaa blandt Martyrerne.

Den 3die Januar led de alle den Krænkelse at blive mærkede som Forbrydere; hver enkelt fik et Stykke skaaret af det venstre Øre. Da man kom til den lille Thomas tiltalte han dristig Bødlen:

»Mæt dig kun med Kristenblod! Tag mit højre Øre med, om Du vil!«—

Derpaa anbragte man dem alle paa Kærrer for at føre dem rundt i Landet, særlig der, hvor der var Kristne, dels for at skræmme de Troende, dels for at afskrække Hedningerne fra at omvende sig. Men Hensigten blev ikke opnaaet. Mange Steder modtog man de Dødsdømte med triumferende Hyldest. Ofte var der strøet Sand paa Gaderne, hvad ellers kun sker i Japan, naar Kongen kommer; ofte sprang de Kristne op paa Vognene og raabte: »Triumf! Triumf! Martyrium! Martyrium!« Tilsidst maatte man drive dem bort med Magt. Ludvig, Anthon og Thomas vare især Genstand for Opmærksomhed. Mange Hedninger, der saa dem, blev rørte og udbrød: »Hvor grusomt at føre Børn til Retterstedet for deres Tros Skyld!«

Med store Resultater prædikede Blodvidnerne oppe fra deres Kærrer Kristendommens Lære. I Fængslerne, hvor der overnattedes, omvendte saaledes Jesuiten Paulus Miki flere Fanger. Ogsaa en af de Officerer, der ledede Fangetransporten blev omvendt. De indenske Præster var rasende; de saa jo, at intet tjente Kristen-

dommens Sag bedre end at trække dens Blodvidner fra By til By.

Under alt dette blev Martyrerne ført rundt paa deres Kærrer, tyndtklædte midt om Vinteren, haanede af Hedningerne, som Frelseren blev det. To Kristne ledsagede dem stadig og hjalp dem saa godt de formaaede. Tilsidst fandt Soldaterne paa at spørge dem, om de ogsaa vilde være Kristne. De svarede Ja, og Martyrernes Tal blev saaledes, som før sagt, 26.

Den 4. Februar naaede man endelig Nagasaki. Her skulde Henrettelsen foregaa. Aftenen forinden bekendte Martyrerne deres Synder for hinanden, og Thomas skrev til sin Moder, at hun dog endelig ikke maatte give hans to smaa Brødre, Mancius og Philip, i Hedningernes Hænder. Ogsaa Moderens Frelse laa ham paa Hjærte; derfor skrev han: »Har du ingen Præst, du kan skrifte for, saa maa du vide, det er nok at opvække Anger af Kærlighed til Gud«. Anthon og Ludvig havde endnu en haard Prøve at bestaa. Anthon's Forældre havde givet Møde og søgte paa det kraftigste at afholde ham fra at ofre sit unge Liv. Han kunde jo frelse sig selv ved at frasige sig al Omgang med Franciskanerne og de Kristne.

Drengen tog sin Overklædning af og gav Forældrene den.

»Tag den til Erindring. Mer kan jeg ikke give jer. Min Sjæl tilhører Gud, og jeg svigter ikke. Gud give mig Kraft til at lide Martyrdøden. Græd ikke over mig, men over Hedningerne«.

Statholderen i Nagasaki stod i Nærheden og hørte Samtalen. Mest af Hensyn til Anthon's unge Alder støttede han Forældrenes Forslag, uagtet han selv sympathiserede med de Kristne. Han sagde blandt andet:

»Jeg tager dig i Huset som min Søn. Du har gode Evner; jeg skal anbefale dig hos Kejseren, bare du vil afsværge din Tro.«

Men Drengen svarede:

»Tror du jeg er en Nar! Dette usle Liv skulde jeg foretrække for det evige. Nej, jeg dør for Kristus, som først er død for mig.«

Da Statholderens Anstrængelser her var frugtesløse, forsøgte han med Ludvig.

»Mit Barn,« sagde han, »jeg har dit Liv i min Haand. Gaa i min Tjeneste, og jeg skænker dig Livet.«

Drengen svarede:

»Jeg staar allerede i Pater' Petrus Tjeneste: alt hvad han siger, det gør jeg.«

Pater Petrus, der var tilstede, sagde venlig:

»Svar Statholderen, at du vil tjene ham, naar han giver dig Lov at være Kristen.

»Nej,« udbrød Statholderen, »kommer du til mig, skal du være Hedning.«

Uden Betænkning svarede Ludvig:

»Nej, lad mig saa dø. At bytte Livet her med det tilkommende, var kun et slet Bytte.«

Hermed var Drengens Skæbne afgjort.

Den nittenaarige Johannes Gotos kristne Fader var ogsaa kommet til. Johannes faldt ham om Halsen og sagde:

»Se, Fader, hvilket Offer man maa bringe for at frelse sin Sjæl.«

Faderen følte sig uendelig lykkelig ved at have en Søn, der skulde lide Martyrdøden. Johannes sendte sin Moder sin Rosenkrans til Erindring.

Imidlertid var Dagen for Henrettelsen kommen. Den 5. Februar fik man om Formiddagen Befaling til at begive sig til Retterstedet.

Martyrerne stiller sig op to og to i Række. Foran gaar de tre Dreng og synger straalende af Glæde. Hedningerne ser til, maalløse af Forbavselse.

Hvad er det for en Tro, der saaden omskaber Men-

neskene, at selv Børn gaar med Smil og Sang i Døden! --

Man nærmer sig Retterstedet, en anseelig, foroven flad Høj, der som et Næs skyder sig ud i Havet.

Paa Jorden laa i Række 26 Kors; ved hvert stod en Rakkerknægt.

De japanske Kors har to Tværtræer, det øverste til Armene, det nederste, der er mindre, til Fødderne. Midt paa Langbjælken er fæstet en Klods til Støtte for Legemet. Den, der skal henrettes, nagles ikke til Korset, men bliver, iført sine Klæder, surret fast med Jærnringe eller Strikker, to om Haandleddene, to om Anklerne og en om Halsen. At hænge saaledes bliver mer og mer uudholdeligt, som Tiden gaar; dog kommer Døden ikke, den hidføres først ved at man jager en Lanse ind ved venstre Hofte, saa den kommer ud ved højre Skulder, og en anden ind ved højre Hofte og ud ved venstre Skulder. Ligene bliver til Skræk og Advarsel hængende, til de falder ned af sig selv eller bliver Bytte for Aadselfugle.

Da Martyrerne saa Korsene, fremskyndte de deres Skridt, og hver af dem søgte med Iver det Kors, hvorpaa hans Navn stod; selv den lille Ludvig søgte det Kors, der passede til hans Højde. Da han havde fundet det, knælede han, kyssede det og lagde sig straks paa det. Pater Petrus bad, om han, ligesom sin Frelser, maatte blive naglet til Korset, men den Soldat, der stod hos, nægtede det; han havde ingen Befaling dertil.

Paa Kommando blev alle Kors rejst samtidig. Paa en Lanse stod Dødsdommen fæstet. Det hed deri, at de 26 led Døden, fordi de mod Kejserens Vilje havde vovet at prædike en fremmed Tro.

Korsfæstelsen foregik saa skaansomt som muligt. Korsene var smukt tømrede med afrundede Kanter; thi Statholderen var venlig sindet mod de Kristne.

Retterstedet var afspærret, men udenfor stod Folk

i Tusindtal. Hele Nagasaki var paa Benene. Alle Vinduer og Tage var overfyldte af Tilskuere, imellem hvilke var mange Tusind Kristne. De Korsfæstede vendte Ansigterne mod Byen. :

Næppe var alle Korsene rejste, saa istemte Pater Petrus »*Te Deum*« og alle Martyrerne stemte begejstret i med.

Pater Petrus havde tidligere lovet de tre Drengene, at han paa Korset vilde synge *Laudate pueri Dominum*, og den havde de nu trolig øvet sig paa; da *Te Deum* var sluttet ventede de forgæves, at Pateren skulde begynde; men han var i en saa dyb Henrykkelsestilstand, at han ikke huskede det. Saa tog den lille Anton en rask Beslutning og begyndte selv, og saa lød det som Englestemmer fra de tre Drengene:

*Laudate pueri Dominum,
Laudate nomen Domini!*

Hvor maatte ikke de Tilstedeværende blive grebne af dette!

Senere bevidnede de Kristne, at man snarere maatte tro at høre de salige Engle i Himlen end korsfæstede Martyrer.

Statholderen, der, som før omtalt, var venlig sindet mod de Kristne, havde givet to Jesuiter, Pater Paz og Pater Rodriguez, Lov at komme indenfor Afspærringen og at gaa fra Kors til Kors og trøste de Korsfæstede.

Da han kom til den nittenaarige Jesuit Johannes Goto og sagde til ham, at han snart vilde være i Himlen, svarede han: »Himlen — den har jeg allerede i Hjærtet.« Han kunde næsten ikke fatte, at han var værdig til at lide Martyrdøden.

Da de to Patres kom til den tiaarige Ludvigs Kors, talte de ligelædes til ham om Himlens Glæder, og Ludvig begyndte, saa godt han kunde for Korset, at hoppe af Glæde og at røre Arme og Ben, saa Korset rystede.

Ude af sig selv af Glæde blev han ved at gentage:
Paradis! Paradis! Paradis!

Den 33 Aar gamle Paulus Miki holdt fra Korset en Tale af følgende Indhold:

»Hør mig, I dernede! Jeg er Japaner som I, men Kristen og Medlem af Jesu Selskab. Til Korset dømte man mig — ikke fordi jeg var en Forbryder, men fordi jeg prædikede Jesu Kristi Lære. At dø er mig en Fryd, ja, jeg er stolt derover. Døden er for mig den bedste Løn for mit Arbejde. — Nu mit Liv stunder mod sin Afslutning og jeg stirrer Døden i Øjnene — tro mig nu, jeg bedrager Jer ikke! Ja, Ansigt til Ansigt med Døden bekender jeg: Der gives intet andet, der fører til Himlen, end den kristne Tro! — Men denne Tro byder blandt andet at elske sine Fjender og gøre dem godt, som forfølger os. Derfor tilgiver jeg alle dem, der er Skyld i min Død. Fjendskab eller Had imod dem kender jeg ikke; jeg ønsker og beder om, at hele Japan maa blive kristent og gennem Kristendommen vinde den evige Salighed.«

Dette og mere sagde Paulus, og han talte med en saadan Begejstring, at Alle lyttede opmærksomt til. Selv Vagten stimlede sammen om hans Kors og glemte ganske sit Arbejde.

Saa kom det Øjeblik, da Soldaterne tog Lanserne frem. Paulus Miki talte opmuntrende til sin Nabo, Drengene blev ved at synge til sidste Øjeblik. Tilskuerne stod i aandeløs Tavshed. Man hørte kun Martyrernes Sang og de kristne Tilskueres Graad og Sukke.

Hedningerne fattede ikke, at de Dømte jublede og sang, medens de, der saa til, jamrede og klagede. Kommandanten spurgte Pater Paz om Grunden hertil. »Jo,« svarede Pateren, »de Kristne føler Medynk med Martyrerne og misunder dem paa den anden Side

den Naade, der bliver dem til Del; men Martyrerne selv synger Jubelsange i Bevidstheden om deres Triumf.«

Saa begyndte Henrettelsen. Ved hvert Kors stod to Soldater med Lanser. Men Bødlerne var blevne saa forvirrede ved, hvad de saa og hørte, at de ikke vovede at gøre deres Pligt. Kommandanten maatte tvinge dem til at begynde Bloddaaden. Den Første, der blev henrettet, var Franciskaneren Philip af Jesus. Den Klods, der var hæftet til Korset for at støtte Legemet, var paa hans Kors anbragt saa lavt, at hans Legeme med hele sin Tyngde hængte i Halsringen. Da han led utrolig, befalede Guvernøren, at man skulde begynde med ham. Først efter det tredje Lansestød udaandede han med Ordene: Jesus, Maria! Jesus, Maria!

Dernæst døde Franciskaneren Frants Blanco. Da man rettede det første Lansestød mod ham, gled hans højre Arm ud af Ringen, men uagtet han var dødelig saaret, stak han koldblodig Haanden ind igen, og da det andet Stød rettedes mod ham, raabte han: »I dine Hænder befaler jeg min Aand!«

Da Turen kom til Pater Martin af Himmelfarten, stødte Bødlen saa kraftig til, at Landsen knækkede, og Spidsen blev siddende i Saaret. Hurtig klatrede han op paa Korset og rev med et voldsomt Tag Spidsen ud, saa Indvoldene fulgte med. Men Martyren syntes ikke at lide det mindste. Han sang rolig Gloria til Ende; saa først berøvede det andet Landsestød ham Mælet.

Hver Gang en Martyr døde raabte de Kristne med høj Røst: »Jesus, Maria!« saa højt, at Raabet rungede over Byen.

Lille Anthon var just ved at slutte *Laudate pueri* med Gloria, da Døden gjorde Ende paa hans Lidelser. Saa sang Ludvig Salmen til Ende, og da han nu en Gang havde sat sig for at dø med Sang paa Læberne, men ikke vidste, hvad han skulde synge, saa vendte

han sig mod Pater Petrus; men denne var netop i en ekstatisk Tilstand, og lydlig som Ludvig var, vilde han ikke forstyrre ved at spørge, hvad han nu skulde begynde paa. Inden han fik Lejlighed dertil, gennemboede et Lansestød hans Hjærte. Ti Maaneder havde han været Kristen; nu er han en Helgen i Himlen.

Man mener, at det, at disse Drengene fik en saa vidunderlig Kraft i Døden, ene skyldtes Konfirmationens h. Sakrament, som de havde modtaget faa Maaneder i Forvejen af Jesuiten Biskop Martinez.

Da Johannes Goto døde, brød hans Fader, der var nærværende som Tilskuere, alle Skranker, ilede hen til Sønnens Kors, optørrede det rindende Blod, rev nogle Stykker af hans Klæder og bragte dem som dyrebare Relikvier hjem, hvor hans Hustru med ham glædede sig over at have haft en Søn, der døde som Martyr.

Paulus Miki straaled af Fryd over at dø omtrent paa samme Maade som sin Frelser. Han døde Korsdøden som Medlem af Jesu Selskab i 30-Aars Alderen, og hans Dødsdag var, som Frelserens, en Fredag. Hans sidste Ord var: »I dine Hænder befaler jeg min Aand!«

Lægbroder Jakob Chisai af Jesu Selskab havde altid højlig æret Jesu Lidelse, ja havde endog skrevet en Bog derom med Andagtsovelser til den lidende Frelser og selv givet Udkast til det Billede i den, der fremstiller Jesu Lidelse. Ogsaa han glædede sig ved at dø Korsdøden.

Sidst af alle døde Lederen af Skaren, Petrus Baptista. Han havde forud bedt om at blive den Sidste, at han kunde styrke sine Brødre. Nu udaandede han ved det første Landestød. —

Den stolte Skare havde udstridt.

Over Hegn og Gærder styrtede de Kristne frem til Korsene for at hente Relikvier. Med Vold drev Soldaterne dem bort.

To Maaneder hængte Martyrernes Legemer paa Retterstedet; men Aadseluglene rørte dem ikke. Hver Fredag Nat kunde man iagttage et mærkeligt Skuespil. Sælsomme Ildsluer daledede fra Himlen ned over Korsene og svævede saa atter mod Himlen.

Ogsaa ved andre Undere forherligede Gud sine Tjenere. Og fremdeles, — her som altid: Martyrernes Blod blev en Udsæd, der skabte talrige Kristne. Et Aar efter Martyriet dobte alene Jesuiten Baëza 32,000 Hedninger. I Nagasaki fandtes der før Martyriet kun et Par Tusind Kristne, nogle Aar senere var der 40,000 og de Kristnes Tal voksede i de 3 (tre!) Aar efter Martyriet til 300,000, og det midt under de grueligste Forfølgelser; thi hine 26 Bekendere, der døde hist paa Højen ved Nagasaki, var kun Martyriets Førstegrøde. Under Taikosamas Efterfølgere, særlig under Kejser Daifusama, brød Forfølgelserne løs i hele deres Afskyelighed. Kristne i Hundredtusindvis døde under de frygteligste Pinsler, og de katholske Præster blev fordrevne. Kirkerne i Japan stod i 200 Aar uden Hyrder. Først midt i dette Aarhundrede har Mikadoriget atter aabnet sine Porte for den sande Kirkes Apostle. Skade, at det japanske Folk imidlertid paa anden Vis er undergaaet Forandringer, der er alt andet end heldige for Kristendommens Udbredelse.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Kjøbenhavn. Vor højærværdigste Biskop, Msgr. *Johannes von Euch*, overværede den 7. Februar det højtidelige *Requiem*, som i Anledning af 20-Aarsdagen for Pave Pius IX.s Dod blev frembaaret i det Sixtinske Kapel i Vatikanet.

Biskoppen har nu forladt Kristenhedens Hovedstad

og kan ventes tilbage til Kjobenhavn i de sidste Dage af Februar. De danske Katholiker ville uden Tvivl i denne Maaned ledsage den højærværdigste Biskop med deres Forbønner om en lykkelig Hjemrejse.

— I Slutningen af forrige Maaned afholdt *den katolske Syge- og Ligkasse* sin aarlige Generalforsamling, der var ret talrig besøgt. Af Aarsberetningen for 1897 fremgik, at Syge- og Ligkassens Formue er ca. 1725 Kr., hvilket, trods megen Sygdom i det forløbne Aar er ca. 350 Kr. mere end ifjor, altsaa et særdeles smukt Resultat. Medlemsantallet var 69, nemlig 29 Herrer og 40 Damer.

Efter at de ordinære Valg vare foretagne, fremkom fra Bestyrelsens Side et Forslag om, at Sygeunderstøttelserne skulde forhøjes med 50%, altsaa til 1 Kr. 50 Øre for Mænd og til 1 Kr. daglig for Kvinder i Sygdomstilfælde. Skjønt Forslaget uden Tvivl var i Medlemmernes Interesse, blev det, saa mærkeligt det end lyder, ikke vedtaget, idet nemlig Lovene fordre $\frac{3}{4}$ af de tilstedeværende Stemmers Samtykke, og paa Grund af Opposition mod Forslaget opnaaedes ikke en saadan Stemme flerhed. Ville Medlemmerne derfor fremtidig, som Bestyrelsen ønsker det, have større Fordele i Kassen, bør de møde endnu mere fuldtallic til Generalforsamlingerne.

En Forhøjelse af Sygepengene til lige det dobbelte maatte dog ethvert Medlem være glad ved. Derfor give vi Medlemmerne det Raad: Mød alle Mand næste Aar, saa bliver Forslaget nok vedtaget.

Frederiksberg. Søndag den 6. ds. fandt en smuk Højtidelighed Sted i Rosenkranskirken, som i den Anledning var fyldt indtil sidste Plads. Det var nemlig Indvielsen af *de nye Korsvejstationer*, som foretoges under Eftermiddagsandagten af Kirkens Sognepræst, Pastor *Slump*. Allerede for nogle Aar siden var en Indsamling begyndt i det Øjemed at skaffe Rosenkranskirken en ny smuk Korsvej; men der vilde sikkert endnu have været lange Udsigter, dersom ikke en Dame af Menigheden havde tilbudt at yde det manglende og ved en betydelig Pengegave at sætte Kirken i Stand til straks at anskaffe de nye Stationer.

De bleve bestilte i Kunstakademiet i München og

ankom forholdsvis hurtig hertil. Hvert enkelt Maleri er udført med fin Smag og kunstnerisk Sans af Kunstmaler *Krombach* i München; Kobberpladen, hvorpaa hvert Billede er udtørt, har foruden Rammen, der er af Egetræ, en Størrelse af 50 × 55 Centm. Den nye Korsvej er saaledes utvivlsomt til overordentlig stor Pryd for Gudshuset.

Efter at Hr. Pastor Slump i sin Prædiken havde skildret Korsvejsandagts Oprindelse, dens store Betydning og de dertil knyttede aandelige Fordele, sluttede han med en hjertelig Tak til Alle, som ved større eller mindre Gaver havde bidraget til den nye Korsvej. Derefter foretoges selve Indvielsen af Stationerne og Korsene, som efterhaanden bleve ophængte i Kirkens Midterskib, medens man samtidig efter Ritualets Forskrifter holdt Korsvejsandagt under hele Menighedens Tilslutning. Den smukke Højtidelighed sluttede med den sakramentale Velsignelse.

Udenlansk Literatur

leveres efter Beregning:

1 Franc = 73 Ø., 1 Sh. = 92 Ø., 1 Rmk. = 90 Ø.

Stort Lager. Hurtig Forskrivning.

Siegfried Michaelsens Eff,

Einar Møller.

Telefon 2179. Frederiksborggade 1.

Mariaforeningen vil ogsaa i Aar efter Evne komme trængende Førstkommunikanter og Konfirmander til Hjælp, for saa vidt de have gjort sig værdige dertil. Skemaer, som de Ansøgendes Forældre eller Værger selv maa afhente hos Undertegnede (Form. Kl. 9—10 eller Efterm. 3—4), maa ligeledes udfyldes og afleveres af dem selv inden den 18. Februar enten hos Fru Günther (Bangertsgade 7.) eller Fru Rønge (Jykkesholmsallé 14 C.) eller hos undertegnede

Joh. Braun, Sognepræst.

St. Josefs Gildet. Til Unios Fastelavnsfest, Søndag den 20. Febr., i Koncertpalæet, kunne Brødrene faa Billetter til den dramatiske Del for modereret Pris (50 Øre) hos Gildets Formand J. C. Jørgensen, Gothersgade 41.

Bemærk. Mandag den 28. Februar Kl. 8½ almindeligt Møde for alle Brødre.

St. Knuds Broderskab. Tirsdag den 15. Februar Kl 8 $\frac{1}{4}$ præcis, halvaarlig **Generalforsamling** hvortil Medlemmerne alene have Adgang.

Unio.

Søndag den 20. Februar Kl. 7 $\frac{3}{4}$, afholdes

Fastelavnstfest

med **Theaterforestilling** og **Bal** i **Koncertpalæet**, Bredgade 28. Adgangskort koste for **Medlemmer** 50 Øre til **hele Festen** for **Besøgende** 1 Kr. 50 Øre til **hele Festen**. — Til **Forestillingen** alene 1 Kr. Reserveret Plads 50 Øre extra. Adgangskort faas hos

Herm. Hoffmann,
Kjøbmagergade 48.

Alb. Hitzinger,
Sølvgade 86.

A. V. Günther,
Nørre Allé 11 $\frac{3}{4}$.

F. Simonsen,
Petersens Passage 9 A.

Se iøvrigt Programmet, som følger med Bladet til indenbys Abonnenter.

Unio. De ugentlige Møder fortsættes hver Onsdag i Foreningens nye Lokale: **Hotel Bellevue** (Stue-Etagen) paa Hjørnet af Vestergade og Raadhuspladsen 39. — I Fastelavnssugen holdes Mødet om Tirsdagen istedetfor paa Askeonsdag.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 13. Februar. Sexagesima. 26 japanesiske Martyrer. — **14. M.** Scholastica, Jomfru. — **15. Ti.** Ihukommelse af Frelserens Lidelse. — **16. O.** Cyrillus af Alexandria, Biskop og Kirkelærer. — **17. To.** Serviterordenens syv Grundlæggere, Bekjendere. — **18. F.** Simeon, Biskop og Martyr. — **19. L.** Votivofficium af den ubesm. Undfangelse.

Søndag den 20. Februar. Quinquagesima. (Fastelavn-Søndag) Leo XIII. vælges i 1878 til Petri Efterfølger paa Bispestolen i Rom.

St. Mariæ Skole ved Rosenkranskirken, Boyesgade 3, afholder **den aarlige Examen** Onsdagen den 16. ds. i Drengeklasserne og Torsdag den 17. ds. i Pigeklasserne. — Børnenes Forældre og alle Skolens Venner og Velyndere indbydes til at overvære denne Examen.

Kapellet i Viborg (St. Peders Stræde Nr. 3) aabnes Søndag den 20. ds. Fra Kl. 9 af Lejlighed til Skrifte. Kl. 10 Indvielse. Højmesse og Prædiken. Kl. 3 Andagt. Undertegnede tillader sig hertil særlig at indbyde Katholikerne i Viborg-Eggen og paa Vestkysten. Ogsaa for Fremtiden vil Gudstjenesten i Viborg Søndagen forud blive bekjendtgjort i nærværende Blad. Randers. d. 9. Febr., 1898.

A. Helmke, Sognepræst.

Hermed følger et Program fra Unio til indenbys Abonnenter.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Sexogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement. 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen Bredgade 64, 1. S. — Annoncer: 10 Øre pr. Petitlinie.

N^o 8.

Søndagen den 20. Februar.

1898.

Indhold: Fastemandat. Domitian. St. Franciskus. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Rom. — Bekjendtgjørelser.

Fastemandat

for Tiden fra Askeonsdag 1898 indtil den samme Dag 1899 bliver herved i Henhold til de af den hellige Fader Os overdragne Special-Fuldmagter for det Apostoliske Vikariats Omraade bestemt som følger:

- I. Den paabudte *Faste*, som kun tillader ét fuldstændigt Maaltid, én Kollation og en Smule Brød om Morgen^{*)}), men udelukker al anden Nydelse af *Spise*, bliver bestaaende paa alle Dage af *den 40 Dages Fastetid* med Undtagelse af Søndagene, desuden paa alle *Tamperdage og Vigilie-Fastedage* før Jul, før Pintse, før Petri og Pauli Fest, Mariæ Himmelfart og Allehelgen. De øvrige Vigilie-Fastedage ere forlagte til Onsdagene

^{*)} Theologerne pleje at regne indtil 4 Lod.

og *Fredagene i Adventstiden*. Fastedagene skulle hvergang Søndagen forud forkyndes fra Prædikestolen.

- II. *Abstinentbudet*, som forpligter til fuldstændig Afholdelse fra Kjødspise, forbliver bestaaende paa *Askeonsdag, Skærtorsdag, Paaskelørdag* og Aarets *samtlige Fredage*. Paa alle de øvrige Dage tillades Nydelsen af Kødspiser, dog med den Indskrænkning, at der paa samtlige befalede *Fastedage* (cfr. Nr. 1) tillades Nydelsen af Kjød kun *én Gang*, nemlig ved Hovedmaaltidet.
- III. Paa alle Aarets Fastedage som ogsaa paa Søndagene i Fastetiden er den *samtidige* Nydelse af *Kjød- og Fiskespiser* forbuden ved et og samme Maaltid. Dette Forbud *gjælder* for Alle *uden Undtagelse* fra det fyldte syvende Leveaar, saafremt de ikke ere alvorligt syge.
- IV. *Kjødsupper* og med Fedt, Flæsk eller Blod tilberedte Spiser, for saa vidt de enten ikke indeholde Kjøddele eller kun i en aldeles uvæsentlig Grad, tør nydes hver Dag, alene med Undtagelse af den h. *Langfredag*, og det ogsaa i Forening med Fiskespiser.
- V. De i aktiv Tjeneste staaende Militærpersoner, og, saafremt disse føre egen Husholdning, ogsaa deres Hus- og Bordfæller; — fremdeles Gjæstgivere og Spiseværter og deres Gjæster, samt alle de, som jævnlig faa deres Mad fra et offentligt Spisested; Handelsbetjente, Svende, Lærlinge, Tjenestetyende og Arbejdere, naar de koster af Ikke-Katholiker; Medlemmerne og Tjenestefolkene i konfessionelt blandede Familier; de af Ikke-Katholiker Indbudne, samt Ikke-Katholikernes øvrige Hus- og Bordfæller, endvidere de paa offentlige Bade- og Kuranstalter under Kur værende Personer, Rejsende og Fattige

ere, med Undtagelse af den h. *Langfredag*, aldeles fritagne for *Abstinenten*.

- VI. Alle approberede Skriftefædre meddeles herved Myndighed til, i paatrængende Tilfælde, hvor det synes nødvendigt, og hvor ikke blot *Sandseligheden* forlanger det, at forvandle Faste- eller Abstinentbudet for *enkelt* Troende til en anden from Gjerning; dog kunne kun Sognepræsterne og Rektorerne gjøre Brug af denne Fuldmagt udenfor Skriftemaalet.

Hermed er forøvrigt ingen Fuldmagt givet til at dispensere fra den *samtidige* Nydelse af *Kjød- og Fiskespiser* paa de befalede Fastedage (cfr. Nr. III).

- VII. Med Hensyn til den for *Alle* eftergivne Stræng-
hed af det oprindelige Faste- og Abstinentbud, *skulle alle Troende, som ere i Stand dertil*, i Fastetiden nedlægge en *Almisse* i de Bøsser, som til den Ende blive at anbringe i alle Kirker og Kapeller med Paaskrift: »**Faste-Almisser**«. Disse Faste-Almisser, som anvendes til Bedste for Vikariatets kirkelige Anstalter, blive at *indsende* til Vikariatet straks efter Fastetidens Afslutning. Hvo, som ikke er i Stand til at give en saadan Almisse, skal paa Søndagene i den hellige Faste-
tid bede den smertefulde Rosenkrans for Kirkens Anliggender.

- VIII. I Overensstemmelse med det h. Tridentiner-Kon-
cils Bestemmelse (S. XXIV. de ref. c. 4) forordne Vi, at der i samtlige Sognekirker i den hellige Fastetid skal holdes en *særegen Fasteandagt*, bestaaende af en Prædiken, Salmer og Bønner, hvorom Vi overlade d'Hrr. Sognepræster at anordne det Nærmere. Disse Andagter skulle slutte med den sakramentale Velsignelse og Prædikenerne have Menneskets sidste Ting eller Frelserens Lidelse og

Død eller et andet dermed i nær Forbindelse staaende Æmne til Gjenstand.

Paa *Søgnedagene* i den h. Fastetid bliver under eller efter Skolemessen Rosenkransen om Kristi Lidelse eller andre passende Bønner at forebede for Kirkens Anliggender.

IX. I de saakaldte *lukkede* Tider, d. e. fra Askeonsdag indtil den første Søndag efter Paaske, og fra første Adventssøndag indtil Herrens Aabenbarelse inkl., maa ingen Bryllupper finde Sted. Men i selve *Faste- og Adventstiden* skulle de Troende ogsaa overhovedet afholde sig fra alle *Danse og andre støjende offentlige Forlystelser*.

X. Tiden for Opfyldelsen af det kirkelige Bud om *Paaske-Kommunionen* fastsættes i Medfør af et paveligt Indult, at skulle vare fra Palmesøndag indtil Kristi Himmelfart, og for Katholikerne, som bo langt borte fra en Kirke, indtil anden Pintsedag. De Troende gjøres herved opmærksomme paa den ældgamle kirkelige Forskrift om at modtage Paaske-Kommunionen i deres resp. *Sognekirker*, en Forskrift, der ogsaa under vore kirkelige Forhold bør søges saavidt muligt overholdt.

XI. *Højtideligholdelsen af den første h. Kommunion* bliver fastsat til den *første* Søndag efter Paaske, forsaavidt der ikke af særlige Grunde udtrykkelig maatte blive tilstaaet en Undtagelse fra denne Forskrift.

Nærværende *Fastemandat* bliver at oplæse i alle katholske Gudshuse i Vikariatet Søndag Quinquagesima d. 20. Februar.

f. T. Rom, den 9. Februar 1898.

 Johannes,

Biskop af Anastasiopolis,
Apostolisk Vikar for Danmark og Island.

Domitian.

En Fortælling fra det første kristelige Aarhundrede.

Af Anton de Waal.

(Fortsat.)

—o—

Medens den ulykkelige Stephanus var i Forhør hos sin Herskerinde Domitilla, befandt Parthenius sig hos Kejseren, der havde sendt Bud efter ham, for at høre hans Beretninger om, hvorledes alt var gaaet til den foregaaende Aften i Prætorianernes Castrum.

Hofmanden traf Domitian i en usædvanlig god Stemning. For en Time siden havde han haft begge Drengene hos sig, og især den lille Domitian, som var hans Yndling, havde med en saadan Livlighed beskrevet Germanernes Kampelege og Stormen paa Vognborgen samt paa barnlig Vis skildret Barbarernes Optræden saaledes, at Kejseren mere end én Gang fortrak Læberne til et Smil. Saa var den lille Irene, kommen med Blomster til ham og havde snakket lidt med ham, saa at al Græmmelse og Vrede, om kun i Forbigaaende, var veget fra hans mørke Sind.

Da Domitian imidlertid erfarede af Parthenius, at ogsaa Flavius Clemens havde været tilstede hos sine Børn under Legene i Castrum, rynkede han vredt sin Pande.

»Han maa endelig engang vænne sig til,« sagde han, »at hans Drengene ikke mere tilhøre ham selv, men at den guddommelige Domitianus har adopteret dem, og han skulde takke Guderne, — eller sin Jødegud,« tilføjede han haanligt, — »at jeg vil tage mig af dem og gjøre alt for dem. Men,« vedblev han, og en mørk Skygge drog hen over Kejsersens Pande, »har han vist sig for Soldaterne? og have disse vist ham deres Ærbødighed og Hyldest?«

»Drengene viste sig kun af og til, saa bleve de en Tidlang helt borte og først ved Slutningen saa de

i længere Tid paa Øvelserne. Konsulen viste sig kun én Gang, vistnok uden at ville det, og da hilste Prætorianerne ham med høje *Ave*-Raab.«

»Altsaa dog! Konsulen tillader sig uden Kejserens Vidende at gaa ind i *min* Livvagts Castrum og lade sig hilse af *min* Livvagt! Og han bliver der hele Natten, — naturligvis kun for at bejle til min Gardes Gunst!«

Med Armene overkors skred Domitian op og ned i Gemakket, rugende uden Tvivl paa noget Ondt.

Hans Tanker toge en anden Retning, da han opdagede nogle Fluer i Vinduet. Domitian havde faaet lavet sig et særegent lille Instrument, til at spidde Fluer med, Dyr, som han særlig afskyede. Han hvilede heller ikke, før han havde faaet tre, som havde vovet at trænge ind i hans Gemak, paa Spidsen af sin Naal.

Efter at han en Tid lang havde set paa de ulykkelige Væseners Smerter, vendte han sig igjen mod Parthenius:

»Hvad har Du saa ellers videre at fortælle? Hvis Du sætter Pris paa dit Hoved, saa skjul Intet for mig!«

»Der er ellers ikke bemærket noget Vigtigt, undtagen«

»Om det er noget Vigtigt eller ikke,« afbrød Kejseren Hofmanden, »det er noget, jeg selv afgjør; naa hvad er der ellers sket?«

»Begge Vogterne Nereus og Achilleus forlode Castrum efter en Times Tids Forløb. Jeg sendte en Spejder efter dem, som sagde, han havde set dem gaa ind i et Palads i Nærheden af Colosseum. Lidt efter lidt kom flere andre Folk derhen, hvoriblandt flere Kvinder, blandt hvilke Nogle endogsaa havde fornemme Bærestole, — der kunde vel i det Hele være lidt over hundrede Personer.

»Altsaa en hemmelig natlig Forsamling!« skreg Domitian op, »og det kalder Du ikke noget Vigtigt?«

»Der er en Synagoge paa det Sted,« vovede Parthenius at indvende, hvor Jøder og Kristne pleje at fejre deres Gudstjeneste«.

»Aha! Nu er det mig klart,« raabte Kejseren med en bitter Haanlatter; »derfor har Du, Domitilla, altsaa anbefalet mig dine »tro« Tjenere som Vogtere for mine Sønner! Begge de Karle ere Kristne!«

Pludselig blev Domitian staaende foran Parthenius og kastede et Blik paa ham, som vilde han læse i hans inderste Sjæl, og sagde:

»Sig mig, have Drengene ogsaa været med til denne Kristenforsamling? Ved alle Guder, sig mig Sandheden!«

»Det have de ikke, Herre, det er aldeles umuligt! Mine Folk have ikke et eneste Øjeblik tabt dem af Syne. Jeg vil indestaa med mit Hoved for, at de ikke have forladt hint Værelse i Castrum.«

Med mørke Miner gik Kejseren op og ned i Værelset.

»Altsaa,« her vendte han sig igjen mod Parthenius, idet han gjorde et Ophold mellem hver Sætning, »altsaa have begge Vogtere gjort sig skyldige i Pligtforømmelse og i flere Timer forladt Cæsarerne, for at overvære, hvem ved hvor modbydelige Orgier af orientalsk Sværmeri! — Lad dem strax blive lagte i Lænker — nej, den Straf er for ringe, de skulle lægges paa Blokken¹⁾ i den nederste Fængselskjælder, og

¹⁾ Denne Straf er ofte omtalt i Martyrakterne. Den Dømtes Hoved og begge hans Hænder bleve indeklemte mellem to Blokke saaledes, at enhver Bevægelse var umulig for Offeret, der laa udstrakt paa Jorden. En anden Fremgangsmaade var den, at begge Benene bleve udspændte i en saadan Blok (nervus). I Martyrakterne fra Lyon berettes der om, at de Kristne bleve kastede i Fangehullerne, ut pedes in nervo ad quintum usque foramen distentos haberent.

saa giver Du Dommerne Befaling til at dømme dem til Døden — fordi de paa den strafværdigste Maade have forladt deres Tjeneste«.

»Faderen var jo hos Drengene,« bemærkede Parthenius undskyldende; men de krampagtige Nervetrækninger, der viste sig i Kejserens Træk og vare det sædvanlige Forvarsel for et Udbrud af hans frygteligste Raseri, kvalte Ordet paa den Frigivnes Læber.

»Gaa og sig Flavius Clemens«, vedblev Domitian, medens en uhyggelig Ild glødede i hans Øjne, »at en Konsuls Hoved ikke sidder en Haarsbred fastere paa Halsen end en Slaves, — — — og bring ham ogsaa den Befaling — min bestemte Befaling — at han selv — og hans Kone med skulle være tilstede, naar de to Vogteres Hoveder falde. — — Og Drengene skulle ogsaa bringes derhen! Ha,« brølede Domitian og strakte den knyttede Næve i Vejret, »jeg, som er en Søn af Vespasian, der ødelagde Jødedommen, skulde jeg opdrage to Jødeunger, for at Rom og Riget skal underkastes Jøderne og de Kristne, — ved alle Guder, en saa stor Skjændsel skal Solen aldrig se! Drengene skal jeg dog nok faa Bugt med!« — — —

Neppe havde Stephanus forladt Domitilla efter den før omtalte Samtale, saa traadte Flavius Clemens ligbleg ind til sin Hustru; Parthenius havde lige overbragt ham Kejserens Befaling. — —

Næste Nat bare *vespilonos* eller Graverne, ledsagede af Sigamber, to Lig paa en tilhyllet Baare ud af *porta Capena* ved den appiske Vej og bøjede fra denne om ad den ardeatinske Vej til Domitillas Landsted.

Ved Indgangen til de kristne Flaviers Gravmæle ventede Konsulen og hans Hustru, Pave Clemens og

Blokken havde altsaa forskellige Huller, og Pinslerne vare saa meget større, jo mere Hullerne, hvori Fødderne vare anbragte, vare fjærnedede fra hverandre. Det var kun faa Martyrer, der gik denne Tortur igjennem.

hans Præster og et stort Antal Troende; med brændende Kjærter og med Palmegrene i Hænderne ledsagede de de tvende Døde til deres Hvilested. I et særskilt Gravkammer bleve de bisatte i en fælles Nischegrav, som var udhugget i Tufstenen og hvis Frontside var smykket med Blomsterkranse i Stukkaturarbejde. I Marmorpladen, som blev lagt paa Kisten, var følgende simple Indskrift bleven indmejslet:

NEREUS — ACHILLEUS — MM.

De to Bogstaver M efter Navnene betøde, at de begge døde som Martyrer. Paaskemorgen havde de højtideligholdt sammen med den stridende Kirke; om Aftenen sang de det evige Alleluja med den triumferende Kirke.¹⁾ —

Samme Aften traf Parthenius og Petronius Secundus sammen, efter at de i længere Tid ikke havde set hinanden; naturligvis var Germanernes Vaabenleg og de derpaa følgende Begivenheder Gjenstand for deres Samtale.

»Jeg kan stadig ikke orientere mig,« sagde den kejserlige Gardes Præfekt. »At Germanerne saa indtrængende kræve begge Cæsarernes Besøg; at Konsulen ogsaa kommer og ligesom Børnene blot engang imellem ser til, og saa dog holder ud med dem hele Natten igjennem, — derunder maa skjule sig en eller anden Hemmelighed.«

¹⁾ Disse to Martyrers Grav har altid været holdt højt i Ære. Henimod Aaret 386 byggede Pave Siricius en Basilika over Graven, som atter blev fundet og udgravet i Aaret 1874. Man fandt der Brudstykkerne af to Søjler, som fordum havde baaret en Alterbaldakin; paa dem var de to Martyrers Halshuggelse afbildet i Relief. Af den versificerede Indskrift, hvormed Pave Damasus havde prydet disse Martyrers Grav, er der fundet et stort Brudstykke. Pave Gregor den Store holdt en af sine skønneste Homilier i denne underjordiske Kirke paa deres Ihukommelsesdag. Nu hvile de to Hellige indenfor Stadens Mure i en efter dem opkaldt Basilika ved den appiske Vej, i Nærheden af Caracallas saak. Thermer.

»Jeg skulde nok have gennemskuet denne fint spundne Traad,« svarede Parthenius, »hvis ikke mine Sporhunde saa bestemt havde forsikret mig om, at Konsulen og hans Børn ikke havde forladt Castrum et eneste Øjeblik. — Det er imidlertid sikkert, at Kejseren ikke vil vise den mindste Skaansel, hvis Konsulen og hans Gemalinde skulde gøre nogetsomhelst Forsøg paa at bibringe Cæsarerne den jodiske eller kristne Overtro.«

»Hvis jeg ikke havde noget bedre at tage mig for,« bemærkede Præfekten, »kunde jeg have Lyst til at gjøre et Strejftog ind paa denne Sekts Enemærker.«

»Lagde Du mærke til,« sagde Parthenius, »med hvilken Ro, ja man kunde næsten sige Glæde, begge Vogterne gik i Døden?«

»Det var jo gamle Soldater,« svarede Petronius Secundus.

»Men man gaar dog ikke paa samme Maade til sin Henrettelse som til et Slag. Kejseren, som ellers har været vant til at se de Dømte ligblege og rystende paa alle Lemmer gaa til Retterstedet, var øjensynlig i høj Grad forbauset over begge Vogternes Dødsforagt.«

»Jeg forundrer mig endnu mere over den Iver, hvormed en Hob Kvinder, deriblandt endog nogle af de højeste Stænder, straks efter Henrettelsen styrtede til og opsamlede Blodet i Lommetørklæder og Svampe, indtil Kejseren fuld af Harm befalede mig at lade Prætorianerne gøre Indhug og adsplitte dem allesammen.«

»Jeg tror,« bemærkede den Frigivne, »at Jøder og Kristne bruge de Henrettedes Blod til Trolddomskunster. Man hører jo saa meget Underligt, ja endog Uhyggeligt om deres Mysterier.«

»Jeg kan blot ikke forstaa,« sagde Præfekten, »hvorledes en Flavius Clemens kan hengive sig til saa

overspændte Sværmerier; tidligere var han dog et meget fornuftigt Menneske.«

»Men det er altid gaaet saaledes i Verden,« svarede Parthenius. »Det Usædvanlige, det Hemmelighedsfulde drager Aanderne. Det gamle Kram fra Eders Olymp har allerede længe ikke passet til vor oplyste Tid, og Mithras, Jehova og Isis ere dragne ind i Eders Himmelborg og have skubbet den gamle Jupiter til Side. Hidtil har jo dog Enhver haft Lov til at holde fast ved sin gamle Gud, og i Grunden var Jupiter, Beel, Mithras og Apollo blot forskjellige Navne paa den samme Guddom. Men nu komme disse Jøder og Kristne og sige, at alle de gamle Guder blot ere Bedrageri og Indbildning, idet de paastaa, at kun deres Gud er den eneste og sande Gud.«

»Det er dog en Anmasselse, som ligefrem er utaalelig,« sagde Præfekten.

»Naa, saadanne Sværmerier have deres Tid; man skal blot overlade dem til sig selv. Nero har vist de Kristne den største Tjeneste, da han begyndte paa at forfølge dem. Derved æggede han deres Fanatisme, og enhver Blodsdraabe blev et Sædekorn, hvoraf nye Kristne spirede frem.«

»Det største Bytte fange de ved deres foregivne meget strenge Moral,« bemærkede Petronius Secundus.

»Som vist ikke har stor Betydning,« sagde Parthenius leende, »tag blot for Exempel Stephanus, Domitillas Forvalter.«

»Nej, hold mig det Udskud fra Livet!« raabte Præfekten. »Ved første Lejlighed vil jeg aabne Øjnene paa hans Herskerinde. Saadan en Karl er værre, end Rotter og Mus i et Krigsmagasin.«

»Le Du kun af mig, om Du vil,« sagde Parthenius, idet han pludselig blev alvorlig, »men jeg har fornylig haft en Drøm, der var højst mærkelig, og hvis den

skulde gaa i Opfyldelse, — *vil denne Stephanus dog
engang komme til at gjøre os en stor Tjeneste.*

(Fortsættes.)

Sct. Franciscus paa Holmegaard.

Mel.: „Domsbasunen lydt forkynder“.

—o—

Stjerneglans fra Kirkens Himmel
Straaler gennem Tidens Nat,
Hvem kan tælle denne Vrimmel,
Denne Kirkens rige Skat.
Disse Lys fra Evighedens
Himmeldyb, af Herren tændt,
Disse Helte, Himmelfredens
Sande Vidner, til os sendt?

Men blandt alle disse Stjerner,
Som med Fryd vi ser igen,
Om hvis Minde Engle værner,
Medens Tider rinde hen:
Sct. Franciscus, dig vi priser
Med vor Læbes varme Ord,
Dig, som Vejen for os viser
Mod det lyse Helgenkor!

Ild der brændte i dit Indre:
Kjærlighedens stærke Glød,
Gjenskin saa's i Øjet tindre,
Finkle klarest imod Død.
Jordens Rigdom du foragted'
Og for Gud du alt forlod.
Tornekronen eftertragted'
Du med Troens Heltemod.

Fattigdommen var din Ære,
 Vidned' højt, du elsked' *Ham*,
 Som for Slægtens Frelse bære
 Vilde Fattigdom og Skam.
 Jesu Kors med Roser hulde
 Sødt omslynget, favned' du,
 Til med Øjne taarefulde
Ham du saa med hellig Hu.

Sct. Franciscus, for Guds Trone
 Troen ser dig, Jesus nær,
 Bære Livets skønne Krone
 Blandt den store Helgenhær.
 Højt dens Forbøn vi paakalde,
 Og vi raabe haabfuldt nu:
 »Sct. Franciscus, bed, at Alle
 Elske Jesus maa som du!«

Sct. Franciscus, dig til Ære
 Denne Helligdom er bygt,
 Hvor vi frem for Gud vil bære
 Hjærtets Suk og Bønner trygt.
 Vi, som Jesus Frelser kalde,
 Søge her hans hulde Fred;
 Sct. Franciscus, bed for Alle,
 Som i Tro her knæle ned!

M. C. J.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Kjøbenhavn. I Anledning af en Artikel i »Socialdemokraten« for Søndag den 6. Feb. og »Berlingske Tidende« for Tirsdag d. 8. Feb. har den højærværdigste Biskop i sidstnævnte Blad for Onsdag den 16. ds. faaet optaget Følgende: »Turde jeg bede den ærede Redak-

tion om at optage følgende: Under mit midlertidige Ophold i Wien er jeg bleven gjort opmærksom paa, at der i Aftennumret af »Berlingske Tidende« for Tirsdag den 8. Febr. fandtes en Udtalelse i en lille Artikel, mrk. *Dr. E.*, der kunde give det Udseende af, som om Pave Leo XIII. i en Privataudiens havde udtalt sig ugunstigt ligeoverfor mig om den danske Regjerings Forhold til den islandske Befolkning resp. til Spedalskhedssagen dersteds. I den Anledning være det mig tilladt at afgive den formelle og kategoriske Erklæring, at den danske Regjerings Forhold til den islandske Befolkning, resp. til Spedalskhedssagen paa Island, ikke med et eneste Ord er bleven omtalt i den Audiens, Paven har haft den Godhed at tilstede mig. Wien, 14. Febr. 1898. *Johannes von Euch*, Biskop.

Rom. Den 14. ds. frembar den h. Fader et højtideligt Messeoffer i St. Peterskirken i Anledning af den forestaaende Aarsdag for hans Valg, der, som bekjendt, fandt Sted den 20. Februar 1878. En stor Menneskemængde, over 40,000 Personer, deriblandt 20,000 italienske Pilgrimme, overværede Højtideligheden. Ogsaa det diplomatiske Korps havde indfundet sig. Pave Leo XIII., som med høj Røst meddelte den apostoliske Velsignelse efter Messen, blev hilst med Begejstring, da han forlod Vatikanets Basilika.

Bekjendtgjørelse fra Forstanderskabet.

Da Menighedens Regnskaber skal afsluttes den 28. Februar, bedes de resterende Bidrag til Menigheden og Præsterne for Aaret 1897 indbetalte til Budet, som i disse Dage vil komme for at afhente dem. Bidrag, som ikke ere indbetalte inden 1. Marts, ville blive opførte paa Restancelisten for næste Aar.

Samtidig henledes Opmærksomheden paa § 3 g. i

Regulativet for Menighedens Forstanderskab, ifølge hvilken man, for at være valgbar, *i de sidste 3 Aar før Valget maa have ydet et Bidrag af mindst 5 Kr. i Præstepenge og mindst 5 Kr. i Kirkeskat til St. Ansgars eller St. Mariæ Sogn.*, og at denne forhøjede Ydelse, for at man kan være valgbar ved næste Valg, allerede maa finde Sted for Aaret 1897.



Søndag den 20. Febr. Kl. 2
afholder St. Knuds Broderskab
Fastelavnstfest

i Gymnastiksalen i Bredgade 67, St. o. G.
(Gratis for Menighedens Børn, som indbydes. — Besøgende 25 Øre.

Tirsdag den 22. Februar Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Aften stort offentligt Møde med Foredrag af Hr. L. Christensen om **Kvinden og Afholdssagen**. Alle indbydes.

Unio.

Søndag den 20. Februar Kl. 7 $\frac{3}{4}$ afholdes

Fastelavnstfest

med **Theaterforestilling og Bal i Koncertpalæet**, Bredgade 28.
Adgangskort koste for **Medlemmer** 50 Øre til **hele Festen**, for **Besøgende** 1 Kr. 50 Øre til **hele Festen**. — Til **Forestillingen alene** 1 Kr. Reserveret Plads 50 Øre extra.

Unio. De ugentlige Møder fortsættes hver Onsdag i Forningens nye Lokale: **Hotel Bellevue** (Stue-Etagen) paa Hjørnet af Vestergade og Raadhuspladsen 39. — I Fastelavnssugen holdes Mødet om Tirsdagen istedetfor paa Askeonsdag.

Udenlandsk Literatur

leveres efter Beregning:

1 Franc = 73 Ø., 1 Sh. = 92 Ø., 1 Rmk. = 90 Ø.

Stort Lager. Hurtig Forskrivning.

Siegfried Michaelsens Eftf.,

Einar Møller.

Telefon 2179. Frederiksborggade 1.

Den katolske Syge- og Ligkasse af 1867
giver fri Læge og Sygepenge, eller event. Indlæggelse paa St. Josefs Hospital. Indmeldelser modtages daglig. Love og Blanketter samt nærmere Underretning faas hos Kassereren.

Træffes hver Søndag fra Kl. 2-4
samt Lørdag Aften fra Kl. 7-9.



F. Simonsen,
Petersens Passage 9 A, 1. S.

St. Josefs Gilde. Mandag den 28. Februar Kl. 8 $\frac{1}{2}$ alm. Møde for alle Brødre.

Vincentiskonferentsernes

Generalmøde finder Sted **Søndag den 27. Februar** Kl. c. 11 $\frac{1}{2}$ (efter Højmessen i St. Ansgars Kirke). Til Mødet, som afholdes i Lokalet, Bredgade 67, 2. S. o. G., indbydes herved indtrængende alle aktive og bidragydende samt Æresmedlemmer. Til Fælleskommunionen i de resp. Konferentskirker er samme Dag ifølge Statutterne knyttet en fuldkommen Aflad.

A. C. Møde Onsdag den 23. ds. Kl. 9. Højærv. P. Breitung slutter sit Foredrag. Akademikere kan medtages.

Kirkelig Kalønder.

Søndag den 20. Februar. Quinquagesima. (Fastelavns-Søndag) Leo XIII. vælges i 1878 til Petri Efterfølger paa Bispestolen i Rom. — **21. M.** Votivofficium af St. Ansgar. — **22. Ti.** Petri Stol i Antiochia.

Onsdag den 23. Februar. Askensdag. Fastens Begyndelse. (I St. Ansgars Kirke Kl. 9 højtidelig Askevielse og Højmesse). — **24. To.** Mathias, Apostel. — **25. F.** Ihukommelse af vor Frelzers Tornkrone. — **26. L.** Petrus Damian, Biskop og Kirkelærer.

Søndag den 27. Februar. 1. Søndag i Fasten.

St. Ansgars Kirke. I Fastetiden holdes hver Fredag Aften Kl. 8 **Korsvejsandagt** (første Gang den 25. Febr.) og hver Søndag Aften Kl. 6 Fasteandagt med Prædiken. — Hos Kirkebetjenten, Hr. Stein, faas „**Korsvejsandagt med Billeder**“ á 10 Ørc.

Jesu Hjærte Kirke. Hver Onsdag Aften Kl. 8 kateketisk Foredrag om det h. Messeoffer.

Kapellet i Helsingør (Sudergade 8, 2. Sal). Søndag den 27. Febr. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Prædiken og Bøn. — Mandag den 28. Febr. Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Form. Messe med Prædiken.

Kapellet i Viborg (St. Peders Stræde Nr. 3) aabnes Søndag den 20. ds. Fra Kl. 9 af Løjlighed til Skrifte. Kl. 10 Indvielse, Højmesse og Prædiken, Kl. 3 Andagt. Undertegnede tillader sig hertil særlig at indbyde Katholikerne i Viborg-Eggen og paa Vestkysten. Ogsaa for Fremtiden vil Gudstjenesten i Viborg Søndagen forud blive bekjendtgjort i nærværende Blad. Randers, d. 9. Febr. 1898.

A. Helmke, Sognepræst.

Mariakongregationen for Ynglinge. Søndag den 27. Febr. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ holdes Fælleskommunion i Jesu Hjærte Kirke.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Sexogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen Bredgade 64, 1. S. — Annoncer: 10 Øre pr. Petitlinie.

N^o 9.

Søndagen den 27. Februar.

1898.

Indhold: Den h. Fastetid. Jesu Korsvej. Domitian. Pave Leo XIII.s Jubilæum. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Viborg. — Bekjendtgjørelser.

Den hellige Fastetid.

—o—

De 40 Dages Faste har sin Oprindelse fra vor guddommelige Frelser's 40 Dages Faste, som var bleven symboliseret af Profeterne i den gamle Pagt og er bleven indført af Apostlene i det nye Testamente.

Ikke blot *Bøn*, men ogsaa *Faste* var længe før Kristi Fødsel Skik og Brug blandt fromme Folk i den gamle Pagt, og i Henseende til Fasten havde vor guddommelige Frelser navnlig to store Profeter til Forgængere: Moses og Elias. Moses fastede paa Sinai Bjærg i 40 Dage og opnaede derefter af Gud den Naade, at modtage de hellige Bud. Ogsaa Elias fastede i 40 Dage paa sin Flugt til Bjærgene Herob; derefter har Gud selv vist sig for ham og personlig talt med ham. Ogsaa vi ville modtage store Naadegaver af Gud, naar vi faste og efterfølge vor guddommelige Frelser i Lidelse, Selvfornægtelse og Bodsgjæringer;

thi, som Apostlen Paulus siger: »Naar vi lide med ham, skulle vi ogsaa blive forherligede med ham.«

Kort efter Kristi Himmelfart have Apostlene fastsat en længere Fastetid for den kristne Kirke. Johannes' Disciple traadte en Gang hen til Jesus og sagde: »Hvorfor faste vi og Farisæerne saa ofte, men dine Disciple faste ikke?« Og Jesus sagde til dem: »Kunne da Brudgommens Venner sørge, saalænge Brudgommen er hos dem? Men der skal komme Dage, da man skal tage Brudgommen fra dem, saa skulle de faste.« Fasten er en Bodsøvelse, som ikke passer for Glædens Tid. Han vilde ikke, at hans Disciple skulde faste og sørge, saalænge han var midt iblandt dem; men han forudsagde, at efter hans Bortgang vilde hans Disciple og hans Troende faste. Der findes flere Beviser for, at Apostlene have indført Fastetiden. Den h. Biskop og Martyr Ignatius, en Discipel af Apostlene, skriver til Filippenserne: »Ringeagter ikke de 40 Dages Faste; thi den indeholder vor Herres Livsvandels Mønster.«

En tredobbelt Hensigt har Kirken, idet den byder os at overholde en 40 Dages Faste: Vi skulle faste for at ihukomme og ære Jesu Kristi Lidelse, for at gjøre sand Bod for vore Synder og for at forberede os til den h. Paaskekommunion. Frelseren sagde gjentagende: »Vil Nogen følge mig efter, saa fornægte han sig selv og tage sit Kors op og følge mig!« En Modsigelse, en Umulighed er det altsaa, at ville være en Kristen, og ikke at ville følge Jesus efter. At ville holde Jesu Faste og Lidelse i Ære, og dog ikke selv at ville faste og lide, det lader sig ikke forene, thi Frelseren siger: »Hvo som ikke tager sit Kors op og følger mig, han kan ikke være min Discipel,« og den h. Petrus siger: »Kristus har lidt for os og efterladt eder et Exempel, for at I skulle følge i hans Fodspor.«

Jesus er bleven korsfæstet og er død for os; og

derfor er Fastetiden ogsaa indsat, for at vi nemlig skulle gjøre Bod og ved Faste udslette vore Synder og de guddommelige Straffe, som vi ved vore Synder have fortjent. Den h. Pave Gregor siger: »Fast, fordi du har syndet; fast, for at du ikke skal synde. Det er ikke tilstrækkelig, at skrifte Synderne, man maa ogsaa, som der staar i Evangeliet, bære Bodens værdige Frugter.«

Af Hensyn til det, vor korsfæstede Frelser har lidt paa sit Legeme for vore Synders Skyld, er det billig og ret, at vi ogsaa korsfæste en Smule vort Kjød og tugte det ved Hjælp af Fasten; intet er nødvendiggere til Opnaelsen af sand Fromhed, end Spægelse, Selvfor-nægtelse og Korsfæstelse af Kjødet; men den fornemste Øvelse i saa Henseende er Faste.

Paa Guds Befaling kom Profeten Jonas til Byen Ninive, hvor der fandtes saa store Syndere, at Gud truede hele Byen med Undergang. »Endnu 40 Dage, og Ninive skal gaa til Grunde!« Niniviterne troede paa Gud og forkyndte en Faste og gjorde Bod. Og Gud forbarmede sig over Niniviterne, fordi de omvendte sig og gjorde Bod. Lad ogsaa os gjøre Bod ved at faste i 40 Dage. Faste skulle de Fattige, idet de idetmindste opofre som Faste til Gud, at de ikke kunne spise sig mætte. Faste skulle de Rige, for at de maa have saameget mere tilovers til de Fattige.

»Ligesom den materielle Spise,« siger den h. Johannes Krysostomus, »styrker Legemet, saaledes styrker Faste Sjælen og skjænker den Vinger, hvormed den svinger sig op mod Himlen for at betragte de himmelske Ting.«

Fasten er et Bodsmiddel; men den er ogsaa et Dydsmiddel. Fasten lærer os Selvbeherskelse, den gjør skikket til Bøn, gjør Kjødet Aanden underdanig. Ved Fasten øver man med et angerfuldt og ydmygt Hjærte Forsagelsens og Maadeholdenhedens Dyd og Lydighe-

dens Dyd overfor Kirken, og viser man denne Lydighed af Ydmyghed og af Kjærlighed til Gud, saa øver man et Slags Næstekjærlighed, idet man ved Fasten opbygger Næstens Sjæl. En skjøn Krans af Dyder slynger sig saaledes omkring Fastens Offer.

Jesu Korsvej. *)

—o—

VI.

Veronica med Svededugen.

Jesus slæbes fremad, medens Sveden rinder blodig fra hans Pande og hans Øjne blinder. Da en Kvinde trænger gennem Vagtens Række for en Svededug mod Herren frem at strække.

O Veronica! vær priset alle Dage!
Da vor Frelser giver Dugen dig tilbage af hans dyre Blod og Dødssved gennemvædet, staar hans eget Billed tegnet skarpt paa Klædet.

Du, som for min Frelse vilde Døden lide, hvormed kan jeg Synder lindre dig din Kvide? Ikkun ét jeg ejer, som jeg kan dig byde; men et ydmygt Hjærte vil du ej forskyde.

Se, jeg knæler for dig som en fattig Stakkel; tag imod mit Hjærte, gjør saa dit Mirakel: præg deri dit Billed ved din overvætted Miskundhed, o Herre, saa det aldrig slettes!

1012

*) Smlgn. Numrene fra Fastetiden ifjor.

Domitian.

En Fortælling fra det første kristelige Aarhundrede.

Af Anton de Waal.

(Fortsat.)

—o—

TIENDE KAPITEL.

Opdagelsen.

Hvor tilfreds Domitian end var med den betydelige Indtægt af Jødeskatten, som overgik de dristigste Forventninger, da ivrigt søgende Opkrævere stadigt fandt nye Ofre, blev han dog højlig overrasket af den Kjendsgjerning, at Jødernes Gud havde Tilhængere i næsten alle Lag af Roms Befolkning og det endog i saa stort et Antal, at dette maatte synes højst betænkeligt for den gamle Kultus. I Riddernes og Senatorernes Familier var det især Kvinderne, som bekjendte sig til denne Lære og som anvendte deres Rigdom til at understøtte deres fattige Trosfæller; i hans eget Palads og blandt hans egne Frigivne havde Kejseren ikke Faa, der bekjendte sig til Jødedommen og dens Sekter; endog hans lille Yndling Irenes Forældre hørte til dem.

Saa meget desto nødvendigere syntes det ham derfor, at lade begge Cæsarerne blive bevogtede med den størst mulige Omhyggelighed, for at de kunde holdes fri for enhver Indflydelse fra Orientalernes Side.

Dernæst laa den Formodning nær, at Sigamberlige saa godt som Nereus og Achilleus kunde være en Kristen.

»Sigamber,« svarede Germaneren paa Kejserens Spørgsmaal, »blive sit Folks Guder tro. Kristus ingen Gud efter Sigambers Smag; Odin, Thor og Freja store Guder, stærke Guder.«

»Men er da ikke Jupiter, Minerva og Mars endnu

større og stærkere, da de jo dog have givet Romerne Sejr over Germanerne?»

»Vent, Herre, til Germanernes Guder vaagne op og slaa med Spydene paa Malmskjoldene og lave Torden. Saa Germanerne over Rhinen og over Bjærge, og da se, hvilken Guder stærkeste og største.«

Blev Domitian end beroliget ved disse Ord med Hensyn til Sigamber, voldte hans lille Yndling ham saa meget større Besvær.

»Jeg er en Kristen,« erklærede Irene ligefrem. »Hug Du kun Hovedet af mig, saa kommer jeg til den kjære Gud i Himlen og dør er meget smukkere end i dit Palads.«

»Men,« sagde Kejseren, idet han ærgerlig stampede med Foden i Gulvet, »Du maa ikke tale mere med de to Cæsarer om Eders Lære; ikke et eneste Ord, hører Du? for de maa ikke blive Jøder eller Kristne; ellers slaar jeg dem ihjel.«

»Herre,« svarede Irene, »jeg kan dog ikke altid tale med dem om mine Dukker. Og det, som de lære i Skolen, er noget forrykt Tøjeri! Tænk Dig, Herre, Guden Kronos har fortæret sine egne Børn! Det gjør jo Dyrene ikke engang.«

Domitian vidste ikke straks, hvad han skulde svare derpaa.

»Du lille Vaasehoved,« sagde han »det er jo blot billedlig talt. Fordi Tiden er saa mægtig, have Grækerne gjort den til en Gud, Kronos, og ligesom alt opstaar i Tiden, forgaar det ogsaa igjen ved den.«

»Har ogsaa de gamle *Romcre* selv lavet sig deres Guder? — *Vi* tro, at Gud har skabt Mennesket og alle Ting.«

»Lad mig være fri for dine næsvise Spørgsmaal!« raabte Domitian ærgerlig. »Du kjender nu min Villie, og hvis Du en Gang endnu taler med Drengene om

disse Ting, skal jeg straffe baade dem og Dig ordentlig.«

Men trods denne strænge Befaling var Domitian dog ikke ganske sikker med Hensyn til sin lille Irene, og saa kom han paa den Tanke, at give Cæsarerne nogle af de kejserlige Pager til Legekammerater; dertil valgte han nogle Ældre blandt de mest Opvakte, som ogsaa tillige vare de Kaaeste. Samtidig fik de to nye Vogtere, som Kejseren selv havde valgt, den Besked, at de skulde tillade det unge Selskab Alt, hvad det kunde finde paa i Henseende til Overmod og Tøjlesløshed. Instinktmæssig fandt Domitian paa det samme Middel, som Ondskaben til alle Tider har anvendt overfor Ungdommen -- at gjøre den usædelig, for at gjøre den ukristelig.

Valget af de fire Legekammerater kunde ikke godt tænkes værre.

Kun altfor snart mærkede disse, hvad der var deres hemmelige Opgave, og i det Ondes Tjeneste er desværre Ungdommen ikke mindre opfindsom og ivrig, end Alderdommen.

Den lille Domitian viste sig temmelig modtagelig for deres Indflydelse, og han blev snart deres specielle Yndling.

Vel advarede den ældre Broder ham; vel kunde ogsaa et Blik fra Irene, naar en god Engel førte hende paa deres Vej, være tilstrækkeligt til at afholde ham fra mangan slem Streg; vel lagde Sigamber, der med sit ærlige Sind strax havde gennemskuet Pagernes Ondskab, sig imellem med germanisk Djærvhed. Men Frygten for, at Drengen ikke i Længden kunde modstaa de mange daglige Angreb, var kun alt for vel begrundet, og saa vilde den ældre Broder vel ogsaa snart følge i den Yngres Fodspor.

Siden Nerius og Achilleus Henrettelse havde Domitian forhindret ethvert personligt Samkvem mellem

Cæsarerne og deres Forældre. Moderen led især under denne Adskillelse. Men hvad der skar Domitilla gjennem Hjærtet var Børnenes Omgang med de fire Legekammerater. Om disse havde Sigamber fortalt hende Ting, som fyldte hendes Sind med den største Bekymring for hendes Sønners Dyd og Uskyldighed og som tvang hende til at søge paa en eller anden Maade at komme til at tale alene med Børnene, selv om det kun var for et Øjeblik. O ja! saa vilde det ganske sikkert for Moderkjærligheden lykkes at rette de af Stormen bøjede smaa Træer og igen at binde dem fast til Jesu Kristi Kors. Naar Stephanus havde kunnet suge Slangens Gift ud af Saaret, skulde saa ikke en Moders Mund være i Stand til at bortfjerne den langt værre Gift, Fristelsens Gift, af hendes Børns Hjærter. Kun et Øjeblik, saa vilde hun kunne raade Bod paa det Altsammen og med sine Ord atter styrke de unge Sjæle mod alle Angreb. Hvor ofte laa ikke Domitilla om Natten, naar Sorg og Angst for hendes Sønner jog Søvn fra hendes Øjne, og bad paa sine Knæ med Hænderne hævede mod Himlen, om at Gud vilde hjælpe og frelse der, hvor Moderhænderne vare bundne og Modermunden lukket.

Skjønt Domitian havde tvunget Konsulen og med endnu større Grusomhed endog hans Hustru til at overvære Nereus og Achilleus Henrettelse, syntes han dog, det havde været en altfor mild Straf for dem: Domitilla havde jo gjort sig skyldig i Bedrageri lige overfor Kejseren med Hensyn til de to Gamle, og hendes Mand havde vovet bag hans Ryg at bejle til Prætorianernes Gunst.

For at føle sig sikker, maatte han nu have Underretning om Alt, hvad der foregik hos Konsulen. Den indesluttede Maade, som Flavius Clemens endog i Paladset vedblev at leve paa, havde for Kejseren i Længden noget Utaaleligt, Uhyggeligt ved sig, noget, som

uophørlig forøgede hans Mistro. Han maatte have en Spion i selve Huset, i Familiens Midte, og hvem kunde saa Domitian vel snarere tænke paa end Stephanus? Hin Aften ved Spillebordet havde han gennemskuet denne Mands Karakter: han vilde være et brugbart Værktøj.

En af de paafølgende Dage lod Kejseren ham komme til sig og sagde:

»Allerede for længe siden vilde jeg have givet Dig en bedre lønnet Plads i min egen Tjeneste end den, Du nu har hos Konsulen; men foreløbig maa Du forblive i Konsulens Hus. — Jeg trænger nemlig til tro Tjenere, som sørge for deres Herres Vel og som stadig og overalt holde deres Øjne og Øren aabne. Den Hengivenhed, hvormed Du den Gang frelste Cæsarsens Liv, borger mig for din Troskab: Du kan være sikker paa en kejserlig Belønning.«

Stephanus saa forbauset paa Kejseren: denne Anmodning var ikke til at misforstaa; --- men han vovede ikke at komme med nogen Indvending.

»Jeg ønsker,« vedblev Domitian, »at se Dig oftere ved mit Taffel. Ganske vist vil Du der komme sammen med Petronius Secundus, som hin Aften i saa høj Grad fornærmede Dig, rasende, som han var, over sit Tab. Men jeg skal befale ham, at han gør Dig en Undskyldning derfor.«

»Du er vel i Gjæld. Naa; jeg vil vise mig taknemmelig mod min Søns Redningsmand: tag denne Pung med Guld; det vil forhaabentlig strække til.« —

Judaspenge! saaledes lød en Stemme i hans Hjærte, og Stephanus rystede i den Grad for denne Stemme, at han lod Haanden, som han lige vilde udstrække, for at modtage Guldet, synke.

Judaspenge — det eneste Ord viste ham tydelig den Afgrund, foran hvilken han stod.

»Naa,« sagde Kejseren gnaven, »vil Du ikke tage

mod min Gave? Da jeg den Gang, Du frelste Drengen, tilbød Dig en Belønning, afslog Du den; nu, da Du er i Gjæld, vil Du vel ikke vægre Dig ved at modtage den?»

Stephanus tænkte paa Aagerkarlen, den Jøde, som han havde laant Pengene af, som han ventede en af de første Dage; — tøvende tog han mod Pengepungen, fremstammede nogle Ord til Tak og gik.

»Forbandet være enhver Sten i dette Hus!« sagde han, idet han skar Tænder af Harmen, da han var kommen udenfor, »gid jeg aldrig havde betraadt det! Men, Domitianus, saa langt skal Du ikke faa mig, at jeg endogsaa skulde blive en Spion og Førræder mod min Herskerinde!« —

(Fortsættes.)

Pave Leo XIII.s Jubilæum.

—o—

Den 3. Marts er det 20 Aar, siden *Leo XIII.*, som den Gang allerede stod ved Tærskelen til Oldingalderen, blev kronet med den pavelige Tiara. Sjældent er en Paves Pontifikat blevet saa rigeligt velsignet af den guddommelige Naade, sjældent var et Pontifikat ogsaa saa rigt paa Arbejde og paa kæmpestore Opgaver. Som Leo den Store frelste Kirken og Europa mod »Guds Svøbe« Attila, og Pius V. mod Tyrkernes Udskejelser, saaledes synes Leo XIII. at være den af Gud kaldede Forkæmper og Frelser, som skal beskytte mod en endnu værre »Guds Svøbe« og en endnu større Nød, der truer med en almindelig Omvæltning, nemlig *den sociale Revolution*.

Rigtignok en kæmpemæssig Opgave, et overmaade højt Maal, som kun kan naas efter lange, svære Kampe. Allerede som Biskop af Perugia viste Leo XIII., der

den 2. Marts begynder sit 89 Leveaar, sig som en ægte *kristelig* og *praktisk Socialpolitiker*, idet han ikke hentedede sin Visdom alene fra Bøger og lod sig nøje med at opstille smukke Theorier, men ogsaa havde et aabent Øje og en aaben Haand for Folkets Tarv og i enhver Henseende forstod at holde den truende Nød og Elendighed tilbage fra sit Bispedømme, saa at han med Rette fik Navn af »*social Biskop*.« Berømte ere begge hans sidste Hyrdebrev fra Perugia blevne. De handlede om den katholske Kirke og Civilisationen og ere baade hvad Formen og Indholdet angaar vel det mest Fuldentde i Henseende til det, som Nutidens kristelige Apologetik har frembragt om dette vigtige Thema, og de ere paa en Maade blevne den nuværende Paves sociale Livsprogram.

Som Petri Efterfølger har Leo XIII. snart i højtidelige Taler til Pilgrimmene, snart i Allokutioner til Kardinalerne, snart i apostoliske Skrivelser og Encyklikaer til alle Jordens Biskopper, utallige Gange forkyndt Verden de heldbringende Sandheder fra den af Kristus til Kirkens Omsorg betroede Troens Skat. Navnlig komme her hans Encyklikaer eller apostoliske Rundskrivelser i Betragtning, i hvilke han med stigende Alvor og voxende Kraft henviser til de tiltagende Farer for det menneskelige Samfund og fremlægger de eneste sande Beskyttelses- og Frelsemidler mod den sociale Nød. Disse Encyklikaer ere lige saa mange gyldne Stjærner, som ere blevne udstrøede midt i den menneskelige Aands Vildfarelser og det menneskelige Samfunds forvirrede Forhold. Alle disse Rundskrivelser danne et eneste stort Hele: Kirkens Lærebog om Nutidens sociale Forhold. Fremragende Frelsemidler til Bekæmpelse af den sociale Nød ere for den store Pave *Videnskabernes Restauration og Helligholdelsen af det sakramentale Ægteskab*. I den herlige Rundskrivelse »*Diuturnum illud*« stiller Paven den *verdslige Autoritet*

i det klareste Lys; hans ledende Grundsætning er: »Enhver Autoritet bestaar ved Guds Villie, og det kan aldrig være tilladt, at modsætte sig en virkelig bestaaende Øvrigheds Herredømme.« I den mod Frimurerne og de hemmelige Selskaber rettede Encyklica »Humanum genus« fremstillede han derimod den *kirkelige og religiøse Autoritets* overnaturlige Sendelse og guddommelige Karakter. I Rundskrivelsen »Libertas præstantissimum« endelig fører Leo XIII. en sejrrig Kamp mod den antikristelige Liberalisme og priser og opstiller i Modsætning til den sande kristelige af Fornuften og Guds Lov styrede Frihed som Moderen til de højeste Goder, medens han skarpt fordømmer Socialismers falske, af Guds Bud ikke bundne, grænseløse Frihed som en Moder til de største Onder.

Afslutningen og Fuldendelsen af Pavens sociale Belæringer danner paa en vis Maade den berømte Encyklica »Rerum novarum«, i hvilken den h. Fader underkaster Arbejderspørgsmaalet og Midlerne til dets Løsning den kristelige Bedømmelse. Denne Rundskrivelse fra den ypperstepræstelige Olding paa Petri Stol er strax, da den udkom, bleven modtaget af hele Verden med usædvanlig Opmærksomhed og Beundring. Endog antikatholske og socialdemokratiske Stemmer have ikke kunnet nægte at anerkjende vor h. Faders ophøjede Visdom, Maadehold og højhjærtede Sindelag, som aabenbarede sig i den. Endog det tyske Socialdemokratiets Hovedorgan »Vorwärts« erklærede, at Encyklikaen løste det sociale Spørgsmaal saavidt det overhovedet lod lig løse under de bestaaende Forhold. Og Henry George, den berømte amerikanske Socialpolitiker, sendte Paven et længere Memorandum, hvori han udtalte sin særegne Tak og erklærede det som sin Overbevisning, at Pavens modige Indgriben vilde bidrage til at udfinde de formaalstjenlige Veje til Løsningen af det sociale Spørgsmaal.

Saaledes har Leo XIII. vaaget over og draget Omsorg for det meneskelige Samfunds aandelige og timelige Vel som den vise Husfader for sin Familie, som den gode Hyrde for sin Hjord, men ogsaa som den kloge Læge for den syge Tid og det syge Samfund. Himlen har velsignet hans Bestræbelser. Og med ædel Stolthed tør vi Katholiker se op til vor h. Fader og rose ham for, at — takket være hans uafsladelige Bestræbelser — har den katholske Kirke og Pavedømmet, siden den store, skjæbnsvangre, kirkelige Revolution i det 16. Aarhundrede, aldrig kunnet glæde sig over en mere ophøjet Værdighed, en stærkere indre Kraft, en større Autoritet og mægtigere Indflydelse udadtil, end netop under Leo XIII.s Pontifikat.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Kjøbenhavn. Søndag den 20. ds. afholdt den katholske selskabelige Forening »*Unio*« sin sidste aarlige Vinterfest i Koncertpalæet inden Fastetidens Begyndelse. I et Par Smaastykker, som opførtes ved denne Lejlighed, udførte en Del af Foreningens Medlemmer Rollerne med sædvanlig Dygtighed. Under en Fællespisning, som fandt Sted ud paa Aftenen og i hvilken over 80 Herrer og Damer deltog, rejste Foreningens Næstformand, Hr. Fabrikant *Herm. Hoffmann*, sig og udtalte omtrent følgende: »Tillad mig et Øjeblik at lede Deres Tanker hen til et alvorligt Thema, til Rom, til Jubeloldingen paa Petri Stol. Det er jo netop i Dag 20 Aar, siden vor h. Fader, Pave Leo XIII., valgtes til sit ophøjede Embede. For ikke lang Tid siden, den 1. Januar, fejrede vor h. Fader en anden betydningsfuld Mindedag, nemlig sit 60aarige Præstejubilæum; den Gang gaves der ikke vor Forening nogen Lejlighed til paa en særlig Maade at mindes dette; nu i Dag, da vi ere samlede netop paa Jubilæumsdagen, vil jeg bede Dem give vore Følelser et Udtryk ved at

istemme et kraftigt »Leve vor h. Fader, Pave Leo!« Som Svar istemtes ni rungende Hurra af de Tilstedeværende, blandt hvilke ogsaa flere Anderledestroende befandt sig. Festen, der var ret godt besøgt, overværedes bl. a. ogsaa af D'hr. Sognepræster *Braun* og *Slump*, Dr. theol. *B. Hansen* og Pastor *Müller*, som for Tiden opholder sig paa Rekonvalescenthjemmet i Ordrup.

Viborg. (G.) Det lille Kapel i *Viborg*, som tidligere er bleven omtalt her i Bladet, blev i Søndags aabnet med en højtidelig Gudstjeneste, som overværedes af talrige Medlemmer af Menigheden i Viborg, og Nabobyerne. Efter at højærv. Pastor *Helmske* fra Randers foran Altret havde bedet den Bøn, som findes i Rituallet under Overskriften »Benedictio loci,« blev Kappellets Vægge bestænkede med Vievand, medens nogle Sangere fra Randers smukt udførte Antifonen »Asperges«. Med faa Ord forklarede Præsten derefter Indvielsens Betydning og dvælede særlig ved den historiske Stilling, som Viborg engang havde indtaget som den katolske Kirkes vigtigste Bispesæde i Jylland og som den By, i hvilken den h. Kjeld havde levet og virket og hvor endnu saa meget minder om de gamle katolske Tider.

Saa blev Salmen »Højlovet Jesus Kristus« afsunget og derefter det hellige Messeoffer frembaaret, under hvilket en kraftig Menighedssang lød, der ledsagedes paa et lejet Harmonium af en Herre fra Randers. Prædikenen sluttede sig til Dagens Evangelium om den Blinde ved Vejen, i hvem vi erkjende den blinde Menneskeslægt, som Kristus vil helbrede ved Hjælp af Kirkens hellige Sakramenter. Gudstjenesten sluttede med Oplæsningen af Fastemandatet. Om Eftermiddagen samledes Menigheden i Kapellet til en højtidelig Festandagt med sakramental Velsignelse og Te Deum.

Kapellet er vistnok lille, men tilstrækkeligt til Menigheden i Viborg og de vestlige Nabobyer, som vil faa bedre Lejlighed til at kunne opfylde sine kristelige Pligter. Det lille Alter er udført af Snedkermester *Jensen* i Randers og smukt malet af Malermester *Hjermind* i Viborg. En pæn lille Korsvej i forgyldte Rammer smykker Væggene i det lille Guds-
hus, som kaldes St. Kjelds Kapel.

Vins fins de la Gironde.

V^{ve} F. Froidefond & Fils,

Vinbjergerere.

Chateau de Rolland. Barsac (Gironde)

anbefale sine første Rangs, absolut rene og ublandede, røde og hvide

Bordeauxvine

Château de Rolland (château Sauternes)	1894	hvid	Kr. 1.60	pr. Fl.
— : — (orig. Slotsvin)	1893	rød	— 1,25	—
— : —	1895	—	— 1,00	—
Sainte croix du mont = Saint Georges	1895	—	— 0,75	—

Leveres i enkelte Flasker fra Husets Dépôt i Kjøbenhavn.
Betydelig Rabat ved direkte Aftagning i Oxhofter fra Barsac (fra 150 frs. pr. 300 Fl.).

Edsvorne Leverandører af Messevin.

Rikard W. Mariboe,

Husets Repræsentant og Eneforhandler for Danmark.
Ahornsgade 2. (Hj. af Nørre-Allé).
Kjøbenhavn N.



St. Knuds Broderskab. Tirsdag den 1. Marts
Kl 8: Fortsættelse af Generalforsamlingen.
Kun Medlemmer have Adgang.

Plads tilbydes. En katholsk **Kokkepige** fra Provindserne kan faa Plads til Oktober hos **Baronesse Wedel-Jarlsberg**. Ansøgninger med Kopi af Anbefalinger bedes sendte til **Piazza Borghese, 3. Rom. Italien.**

Udenlandsk Literatur

leveres efter Beregning:

1 Franc = 73 Ø., 1 Sh. = 92 Ø., 1 Rmk. = 90 Ø.

Stort Lager. Hurtig Forskrivning.

Siegfried Michaelsens Eff.,

Einar Møller.

Telefon 2179. Frederiksborggade 1.

✚ At min kjære Mand. Ingenieur **Jacob Nicolaus Maria Joseph Muus**, Søndag den 20. ds. er afgaaet ved Døden, bekjendtgjøres herved.

Christine Muus.

Den kjære Afdøde anbefales til de Troendes Forbøn.

St. Josefs Gilde. Mandag den 28. Februar Kl. 8 $\frac{1}{2}$ alm. Møde for alle Brødre.

Vincentskonferentsernes

Generalmøde finder Sted **Søndag den 27. Februar** Kl. c. 11 $\frac{1}{2}$ (efter Højmessen i St. Ansgars Kirke). Til Mødet, som afholdes i Lokalet, Bredgade 67, 2. S. o. G., indbydes herved indtrængende alle aktive og bidragydende samt Æresmedlemmer. Til Fælleskommunionen i de resp. Konferentskirker er samme Dag ifølge Statutterne knyttet en fuldkommen Aflad.

Mariaforeningen. I Dag **Søndag den 27. Febr.** (efter Højmessen i St. Ansgars Kirke) holdes Møde, under hvilket Skemacarne fremlægges.

A. C. Extramøde Onsdag d. 2. Marts Kl. 9.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 27. Februar. 1. **Søndag i Fasten.** — 28. **M.** Ferialdag. — 1. **Marts, Ti.** Ferialdag. — 2. **O.** (Tamperdag) Karl den Gode, Martyr (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ h. Messe for Ansgariusforeningen). — 3. **To.** Ferialdag (Leo XIII.s Krøning 1878) — 4. **F.** Tamperdag. Ihukommelse af Frelserens h. Landse og Nagler (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ h. Broderskabsmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjærte; Kl. 8 Aften Korsvejsandagt og sakramental Velsignelse. — 5. **L.** Tamperdag. Votivofficium af den ubesm. Undfangelse.

Søndag den 6. Marts. 2. **Søndag i Fasten.**

St. Ansgars Kirke. I Fastetiden holdes hver Fredag Aften Kl. 8 **Korsvejsandagt** (første Gang den 25. Febr.) og hver Søndag Aften Kl. 6 **Fasteandagt** med Prædiken. — Hos Kirkebetjenten, Hr. Stein, faas „**Korsvejsandagt med Billeder**“ á 10 Øre.

Jesu Hjærte Kirke. Hver Onsdag Aften Kl. 8 kateketisk Foredrag om det h. Messeoffer.

Kapellet i Helsingør (Sudergade 8, 2. Sal). Søndag den 27. Febr. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Prædiken og Bøn. — Mandag den 28. Febr. Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Form. Messe med Prædiken.

Mariakongregationen for Ynglinge. Søndag den 27. Febr. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ holdes Fælleskommunion i Jesu Hjærte Kirke.

Mødreforeningen. Tirsdag den 1. Marts Kl. 8 $\frac{1}{4}$ læses i St. Ansgars Kirke den h. Messe for Foreningens Medlemmer og Anliggender. Efter Messen holdes et kort Foredrag for Mødrene.

Rosenkransbroderskabet holder sit maanedlige Møde med Procession Søndag den 6. Marts Kl. 6 i St. Ansgars Kirke — Jomfruernes Forening deltagte i Processionen med Broderskabets Faner.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Søxogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen Bredgade 64, 1. S. — Annoncer: 10 Øre pr. Petitlinie.

Nº 10.

Søndagen den 6. Marts.

1898.

Indhold: Protestantiske Konvertiter. Den h. Plejefader Josef. Jesu Korsvej. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Rom. — Bekjendtgjørelser.

Protestantiske Konvertiter.

—o—

Hr. *M.*, som længe har forholdt sig ret rolig, har i de to sidste Numre af »Nationaltidende«s Søndagsblad igen ladet høre fra sig. Og denne Gang er det intet mindre end »en evangelisk Bevægelse blandt Frankrigs katholske Præster«, han har faaet fat paa.

Hvad han sigter til, er ikke noget stort — et Par Udtrædelser af Kirken blandt de mod Pave Leo XIII.s Socialpolitik fjendtligsindede Katholiker, der grupperer sig om Bladet *La Vérité*. En enkelt af disse udtraadte Præster, Victor Charbonnel, har erklæret sig for fuldstændig *konfessionsløs* og optræder nu som Literat af den allermoderneste Skole i Dagblade og Tidsskrifter. Andre har foretrukket det *reformerte* Standpunkt, og disse er det, som nu tages under Armene af vor lutherske Hr. *M.*

Værdien af disse Erhvervelser karakteriseres formentlig bedst ved — efter Hr. *M.*'s autentiske Over-

sættelse — at gengive nogle af d'Hrrs. egne Udtalelser. Man vil derved faa Lejlighed til at bestemme disse Konvertiters Art, baade hvad Begavelse og Karakter angaar.

En af dem, fhv. Pastor *Philippot* har nylig i Paris holdt en Tale, som Hr. M. meddeler sine Læsere. Philippot fortæller her, hvordan han — da han følte sin katholske Tro rokket — ansaa det for sin Pligt at gøre sine Sognebørn delagtige i sine nye Anskuelser, skønt disse endnu ere meget vaklende. Han siger endog selv, at han »ikke vidste, hvad han kunde give i Erstatning« for den katholske Lære.

Alligevel begyndte han at udbrede sine Anskuelser efter bedste Ævne og paaberaabte sig intet mindre end »Christi Exempel«. Ligesom Jesus »forargede« Farisæerne, vilde Philippot »forarge« — den katholske Kirke! Og da dette var bleven ham klart, viste han sig i Besiddelse af et -- som han selv siger — »ubetingeligt Mod«.

Det forekommer maaske En og Anden, at Analogien mellem de to Tilfælde ikke er tilstrækkelig iøjnefaldende. For Philippot var Ligheden imidlertid tydelig nok — Katholicismen var Farisæismen, og *han* var kaldet til at spille Vor Herres Rolle.

Han begyndte da — og paa hvad Maade?

Vcd at benytte sig af sin Stilling som katholsk Præst og i Ly af denne at indsmugle reformerte Lærdomme blandt sine Sognebørn. Saa vidt vides gik Jesus dog aldrig rundt som Farisæer for paa den Maade at vinde Tilhængere. I hvert Fald paa dette Punkt halter altsaa Ligheden lidt. Derimod *taler* Jesus om *andre*, der gik forklædte rundt . . . Men lad os hellere springe dette Bibelsted over!

Philippot skildrer sin Sjælekamp paa dramatisk Maade. Han beretter, hvorledes han i sit Indre maatte spørge sig selv:

»Naar Syndere og Synderinder komme til din Skriftestol, kan Du saa undlade at prædike Bod for dem, kan Du lade dem vedblive at tro, at det er dit Korstegn, din Absolution, som udsletter Synden? Naar Du har Børn at undervise, som stoler ubetinget paa Dit Ord, kan Du da lade være at tale til dem om Jesus Christus og hans Evangelium? Naar Du skal trøste Syge og berede Døende . . . kan Du saa holde Ordet tilbage om Syndernes Forladelse, uforskyldt af Guds Naade, om Frelsen, der er tilsikret hver Sjæl, der angrrer og troer. Nej, saa fejj kan Du ikke være, o. s. v.«

Philippot var altsaa *modig* nok, til under Katholicismens Maske at udbrede, hvad han kaldte »Evangeliet«. (Hvilken Anmasselse der iøvrigt ligger i dette, at *Evangeliet* ikke skulde være rettelig forkyndt siden Apostlenes Dage før af Luther, Calvin og de øvrige *uennige* Evangelister!). Han vedblev hermed, indtil — som han siger — »den kirkelige Øvrighed, støttet og styrket af den verdslige, drev mig bort fra min Post«. Gud ved, om Hr. Philippot ikke ogsaa i den *lutherske* Kirke vilde være bleven »drevet bort fra sin Post«, baade af gejstlig og verdslig Øvrighed, naar han prøvede paa at lære sine Konfirmander og øvrige Sognebørn f. Ex. *Calvinisme*?

Og hvilken mærkelig katholsk Præst denne Philippot har været! Som Hr. *M.* oplyser, hørte han under Dioceset Soissons. Den, som skriver disse Linjer, har desværre ikke Katechismen for dette Dioces hos sig. Men mon den kan afvige meget fra den af Kardinalærkebiskop Richard approberede Katechisme for Paris? Formodenlig næppe.

Det første, hvorved Philippot betegner sit nye Standpunkt, er imidlertid, at han »prædiker Bod« for sine Skriftebørn. Det synes han altsaa ikke at have gjort før. En mærkelig Sjælesørger har han da sikkert

nok været og saare ubevandret, ikke blot i Theologi, men endog i den simpleste Børnelærdom.

Katechismen for Diøceset Paris (Poussielgues Forlag) indeholder nemlig S. 116—117 følgende Spørgsmaal og Svar, beregnede netop for Børneundervisningen:

Sp. »Hvilke er Betingelserne for at erholde sine Synders Forladelse ved Absolutionen?

Sv. »Der er tre Betingelser — Anger, Bekendelse og Genoprettelse af det Onde, man har gjort.

Sp. »Hvilken af disse tre Betingelser er den nødvendigeste?

Sv. »Angeren, uden hvilken man ingensinde kan opnaa sine Synders Forladelse.«

Hvis Philippot med *Bod* har ment Anger og Omvendelse — og det mends der i hvert Fald i Biblen med dette Ord — saa synes det unægteligt, at han ikke behøvede at blive Protestant for at begynde at »prædike Bod«. Og har han som katholsk Præst ladet sine Sognebørn svæve i den Vildfarelse, at den blotte Absolution udslettede Synden, saa har han grovelig forbrudt sig mod sine simpleste Pligter som Lærer og Sjælehyrde. Pariserkatechismen siger nemlig udtrykkeligt, paa oven citerede Sted:

»Angeren bør være en *indre* Anger, det er: *man maa af Hjærtens Grund afsky sine Synder*, og det er ikke nok blot at angre dem med Munden.«

Det er da ganske ubegribeligt, hvorfor Philippot ikke har holdt sig sin Kirkes Lærdomme efterrettelig, og hvorfor han i Protestantismen vil hente, hvad Katholicismen har.

Ligesaa underligt er det, naar Philippot tilstaar, at han først som Protestant begyndte at tale til Børnene om Jesus og hans Evangelium. Har Philippot da aldrig undervist de stakkels Dreng og Piger i sine to Sogne i *Bibelhistorie*? Eller har han sprunget alt over, der handlede om Jesus? Har han baaret sig ligedan ad

med Katechismen (S. 57—64 i Pariserlærebogen)? Og *hvorfor* har han gjort dette?

At Syndernes Forladelse gives uforskyldt af Guds Naade, og at Frelsen er sikret enhver, der af Hjærtet angreder sin Brøde og vender sig til Gud om Forbarmelse — det kunde Philippot ogsaa have funden i sin Katechisme. Det hedder saaledes i *le Catechisme de Paris*: »Den fuldkomne Anger virker Syndernes Udslettelse, endog før Absolutionen, forudsat at vi er villige til at modtage denne.« Philippot var altsaa ikke som katolsk Præst forpligtet til at »holde Ordet tilbage« om Frelse for hver angrende Sjæl. Tværtimod — han var netop forpligtet til at vejlede den Syge til at opvække *fuldkommen Anger* — Anger, som Katechismen siger, »over at have krænket Gud, som er uendelig god og uendelig værd at elske, og hvem Synden er inderligt imod.«

Som man ser, har Philippot ikke været inde i de simpleste Begyndelsesgrunde af den Lære, som han nu angriber. Eller ogsaa har han mærkværdig hurtigt — *glemt* det altsammen.

Blot han nu maa nemme Protestantismen bedre og beholde den længere! Dog — det er jo endnu ikke afgjort, *hvad* Art Protestantisme Philippot vil tilhøre. Han venter nemlig paa en Opfordring til at indtræde i et af de bestaaende protestantiske Troessamfund. Han staar ledig paa Torvet, og han ejer hverken Guld eller Sølv, siger han selv. »Men jeg er rede til at paatage mig Tjeneste for *enhver Kirke, enhver Komité, enhver Enkeltmand*, som vil sige til mig: Gaa hen og forkynd Christi Evangelium!« Eventuelle Lysthavende til Philippots Ævner henvises til hans Ven Bourrier — »han vil tage sig af *de praktiske Spørgsmaal*«.

Med denne diskrete Antydning slutter den af Hr. M. oversatte Tale.

Man ser, at Philippot er en fremkommelig Mand.

Han vil gjøre Tjeneste for enhver Kirke, enhver Komité, ja enhver Enkeltmand! Han vil prædike Baptisme, hvis Baptisterne engagerer ham — Methodisme, hvis Methodisterne sikrer sig ham — Anglikanisme, Irvingianisme, Presbyterianisme osv. osv. alt efter Arbejdsgiverens Behag. Og skulde en Enkeltmand have et lille særligt Evangelium, han ønskede udbredt, saa er Philippot ogsaa rede. Mon det ikke var noget for Pastor Carstensen ved Herrens Kirke? Thi ogsaa Pastor Carstensen regner jo *sit* Evangelium og *Christi* Evangelium for ét — de Udsendelsesord, som Philippot ønsker, kan Pastor Carstensen da sige ligesaa godt som Baptister, Methodister, Kvækere osv.

Philippot mener ikke, det vil falde ham vanskeligt at faa sine gamle Sognebørn til at falde fra Katholicismen. Man kan f. Ex. faa dem bort fra Messen, siger han, »ved at vise dem, at Katholikernes Messe kun er Halvdelen af Nadveren hos Protestanterne«. Denne Oplysning er ligesaa ny som den er mærkelig. Den hl. Messe er — som bekendt — Ofret af Christi Legem og Blod; den er imidlertid kun *det Halve* af den prot. Nadver, hvoraf altsaa følger, at denne maa være *en Fordobling af Messeofret*. Man har hidtil ikke paaagtet denne Omstændighed tilstrækkeligt.

Philippot giver endvidere en Del Oplysninger om *Fritænkerne*. Disse viser sig gennemgaaende at være religiøse Naturer. De forlange intet bedre, end at man »skal tale til dem om Gud«. Hvor rørende! Der forlyder intet om, *hvad* man skal sige til dem om Gud. Tør man f. Ex. sige, at Gud fordrer en bestemt Tro af Menneskene — at han fordømmer de Vantro o. dsl.?

En anden Fritænker har til Philippot erklæret, at Evangeliet »netop er hans Religion«. Det samme kan man herhjemme læse i »Social-Demokraten« og i Hr. Henning Jensens Artikler. Evangeliet — det

ægte, oprindelige, uforfalskede Evangelium — det er netop noget for Fritænkerne!

En tredje Fritænder har sagt de »mærkelige Ord«, at de katholske Præster aldrig talte om »den himmelske Fader«. Gud ved, om den Mand ikke har hørt til Philippots Sogn? Det kunde jo tænkes, at Philippot havde glemt Gud Fader, ligesom han — efter egen Tilstaaelse — ganske havde glemt Guds Søn. . .

Philippot er, taget under ét, baade en pæn Mand og en begavet Mand. Hr. *M.* vil sikkert nok faa Glæde af ham. Der er aabenbart Stof i Philippot til en ny Chiniqy.

Benedictus.

Den hellige Plejefader Josef.

—o—

Marts Maaned er som bekjendt indviet af Kirken særlig til den h. Josefs Ære og kaldes i Almindelighed St. Josefs Maaned. Blandt de Personer, som Gud har skjænket de største Naadegaver, indtager uden Tvivl i hele den hellige Historie vor Herres og Frelser, Jesu Kristi hellige Plejefader *Josef* en meget fremragende Plads; ja, vi tør med Rette antage, at ingen anden Helgen, den allersaligste Jomfru og Gudsmoder Maria undtagen, har modtaget saa store Naadegaver af Gud, som den Mand, Herren havde udvalgt til at være hans enbaarne Søns Plejefader og Beskytter.

Den h. Josef var selv, efter menneskeligt Skjøn, af meget fornem Herkomst, thi han nedstammede fra den store Kong Davids berømte Slægt; den h. Evangelist optæller endog hans samtlige Forfædre lige indtil den store Patriark Abraham. Om Josefs Ungdomshistorie er intet sikkert bekjendt; han omtales først i den hellige Skrift, da der er Tale om hans Trolovelse med

den allersaligste Jomfru. Der siges her om ham, at han var en Tømmermand, et Bevis paa, at Davids kongelige Slægt fuldstændig havde mistet sin gamle Glans. Men netop denne Omstændighed var nødvendig, for at gjøre ham ret værdig til den ophøjede Bestemmelse, hvortil Gud havde udvalgt ham. Frelseren selv vilde jo komme til Verden under de fattigste og ringeste Kaar, og derfor skulde ogsaa hans Moder være en fattig, ukjendt Jomfru. Hvorledes turde hans Plejefader da være en fornem og rig Mand, der nød Ære og Anseelse i Verden?

Men skønt fattig og trængende, skønt levende under ganske almindelige Forhold og derfor ukjendt og upaaagtet af Verden, har dog, som den h. Kirkelærer Epifanius med Rette skriver, Ingen været ædlere og rigere for Guds Aasyn end Josef, fordi Ingen er bleven hævet af Herren til en saa ophøjet Værdighed som han. »Josef er,« siger træffende den h. Bernhard, »bleven udvalgt af Gud til at være som en Forvalter over hans store Hemmeligheder paa Jorden, til at kjende og fremme hans enbaarne Søns Menneskevordelses ophøjede Hemmelighed, til at være Marias Brudgom og en Beskytter af hendes Jomfruelighed og til at være Jesu Kristi Plejefader.«

Af Hensyn til den ophøjede Værdighed, hvortil Gud har hævet den h. Josef, tør vi med Rette antage, at han, ligesom den allersaligste Jomfru, ogsaa maa have udmærket sig ved store Dyder og ved en ganske særegen Hellighed, da kun en saadan kunde gjøre ham værdig til det ophøjede Fortrin, der blev ham tildel. Evangeliet stadfæster ogsaa dette udtrykkelig, idet det kalder ham en »retfærdig« Mand (Matth. 1, 19.).

Betragte vi nu den h. Josefs Historie, som den fremstilles for os af Evangeliet med korte, men skønne og lærerige Træk, saa se vi, hvorledes Gud den Almægtige, i Lighed med hans sædvanlige Handlemaade

overfor alle andre højtbenaaede Personer, ogsaa har hjemsogt denne sin udvalgte Tjener med mange forskjellige og tunge Prøvelser, for at prøve hans Ydmyghed og hans Lydighed, hans Standhaftighed og Taalmodighed, men paa samme Tid ogsaa stedse trøstet ham med store, ofte uventede Glæder; og vi se tillige, at denne retfærdige Mand, i Lighed med hans højtbenaaede Brud, under alle Livets skiftende Forhold, i Lykke og Ulykke, i Glæder og Lidelser, stedse har vist sig som den ydmyge, i Guds helligste Villie fuldkomment hengivne Herrens Tjener, der ikke kjendte til nogen anden Villie end Guds Villie, ikke havde noget andet Ønske, end at opfylde denne helligste Villie.

Som den allerseligste Jomfrus Liv, saaledes var ogsaa hans Liv rigt paa Omskiftelser, paa Glæde og Sorg, paa Bedrøvelse og Fryd. Thi ligesom Herrens hellige Moder, saaledes har ogsaa den trofaste Plejefader taget den inderligste Del i Alt, hvad der angik Frelseren. Som sin højtvelsignede Bruds trofaste Ledsager paa den besværlige Rejse til Bethlehem har ogsaa han uden Tvivl smerteligt følt det haarde i hendes Stilling, da han tillige med hende, hvis Tilstand krævede den omhyggeligste Skaansel, midt i den raa Aarstid intetsteds kunde finde Husly, da de alle Vegne bleve bortviste med Uvenlighed og endelig efter lang, forgæves Søgen maatte opslaa deres Bolig i en Stald. Men hvem kan vel saa ogsaa beskrive den søde Trøst og himmelske Glæde, som blev den fromme Mand til Del, da den saa længe ventede og uden Tvivl ogsaa af ham længselsfuldt attraaede Frelser blev født i denne Stald, og han tillige med den allerseligste Jomfru nød den usigelige Lykke, at se og tilbede ham først, ja at turde hilse ham som sin Plejesøn! De fromme Hyrder og kort efter ogsaa de fromme Vises Tilbedelse af det guddommelige Barn, saa vel som Simeons og Annas Tilbedelse af Barnet i Templet, og de underfulde Begi-

venheder, som dengang tildroge sig, det maatte alt-sammen endnu mere forøge den h. Josefs Glæde; men den fromme Simeons alvorsfulde Spaadom om de Mod-sigelser og Lidelser, som skulde vederfares Frelseren og hans hellige Moder, var vel egnet til at formørke denne Glæde. Saa hørte han af Engelen det skrække-lige Budskab om, at en grusom Konge stræbte Bar-net efter Livet; han maa strax staa op midt om Nat-ten og gjøre sig rede og drage tilligemed Moderen og det guddommelige Barn til Ægypten.

Da han, paa Efterretningen om, at den blodtørstige Tyran Herodes er død, vender tilbage til sit Hjem, faar han at vide, at Herodes' Søn Archelaus, Faderen lig i Grusomhed, har overtaget Herredømmet, og følgende en ny guddommelig Befaling vender han sig nu, for at undgaa den ny Fare, til Galilæa og finder endelig i Nazareth den længe attraaede Hvile.

Ogsaa derefter optræder den h. Josef som den ungdommelige Frelsers og hans jomfruelige Moder Marias Beskytter. I Overensstemmelse med Lovens Forskrift fører han tillige med den allerseligste Jom-fru det 12aarige Barn til Templet i Jerusalem og maa, i Begreb med at rejse tilbage til Nazareth til-lige med Maria, taale den store Smerte, at tabe det guddommelige Barn af Syne, saa han en Tidlang ikke ved, hvor det er blevet af. Hvilken Ængstelse og Uro maa ikke ved Mindet om tidligere Forfølgelser have opfyldt de trofaste Ægtefællers Sjæle i hine tre Dage! Da de ikke finde ham undervejs, vende de om og tage tilbage til Jerusalem og søge ham der; efter tre kummerfulde Dage, i hvilke de alle Vegne have søgt efter ham med Smerte, forvandles deres Sorg og Bedrøvelse atter til Glæde og Jubel: de finde ham i Templet, hvor han sidder midt iblandt Lærerne, dem han baade hørte paa og adspurgte (Lukas 2.).

Om den h. Josefs senere Historie melder Evange-

liet ikke andet, end at Jesus under sit Ophold i Nazareth, hvor Frelseren levede indtil sit 30. Aar, var baade Josef og Maria *underdanig* (Lukas. 2, 56). Men, bemærker med Rette den lærde og fromme Gerson, »hvad kunde vel have givet os et mere ophøjet Begreb om Josefs fremragende Hellighed end dette Evangeliets Udsagn om, at Jesus, Guds Søn, har været ham underdanig, har adlydt ham, skattet ham, elsket og æret ham som sin Fader!« Noget Nærmere er heller ikke bekjendt om den h. Josefs Død; det er imidlertid efter de mest fremragende Kirkelæreres enstemmige Udsagn højst sandsynligt, at han allerede var død før Frelserens offentlige Optræden, da han slet ikke mere omtales i Jesu senere Historie. Havde han endnu levet paa den Tid, saa vilde han uden Tvivl være bleven omtalt baade ved Brylluppet i Kana, hvor jo ogsaa Jesu Moder, der sandsynligvis var beslægtet med Brudeparret, var tilstede, og ved forskjellige andre Lejligheder.

Med Sikkerhed tør det vel under alle Omstændigheder antages, at han ikke mere levede, da Jesus blev korsfæstet, thi havde han dengang endnu været i Live, vilde ogsaa han uden Tvivl have været tilstede ved Frelserens Side i hine tunge og kvalfulde Timer; heller ikke vilde Jesus, saafremt den trofaste Plejefader endnu havde været i Live, have behøvet paa Korset at anbefale sin Moder til den h. Johannes, for at denne Apostel skulde drage Omsorg for hende. Den h. Josef er derfor uden Tvivl død en salig Død i Nazareth i Jesu og Marias Nærværelse og bistaaet af dem, hvorfor han ogsaa æres og paakaldes som særlig Skytspatron for de Døende. Den h. Josefs Dødsdag fejres den 19. Marts.

Da den h. Josef af Gud selv er bleven Udvalgt til at være en Beskytter for Guds enbaarne Søn og for Herrens højtvelsignede Moder, er det ganske naturligt, at de Kristne stedse have holdt denne Guds saa højt benaadede Tjener højt i Ære og i mange forskellige

Anliggender have anbefalet sig til hans Forbøn og Beskyttelse. Vi finde denne særegne Andagt til den hellige Plejefader Josef ogsaa hos de berømteste Helgener, som stedse have bestræbt sig for ogsaa at anbefale den ret indtrængende til andre Troende. Navnlig nærede den h. Theresia, den berømte Fornyerinde af Karmeliterordenen, en stor Andagt til den hellige Josef; hun havde valgt ham til sin særegne Skytspatron og søgte ogsaa ivrigt at fremme Andagten til ham baade iblandt sin Ordens Medlemmer og blandt sin Tids Kristne overhovedet. I sin Levnedbeskrivelse, som hun selv har forfattet, udtaler hun sig herom paa følgende Maade:

»Til min særegne Skytspatron og Talsmand hos Gud har jeg valgt den hellige Josef; jeg har indtrængende anbefalet mig til ham og stedse erfaret, at han ved denne Lejlighed og i mange andre Tilfælde, hvor jeg var udsat for at tabe min Ære og min evige Frelse, har ydet mig (ved sin Forbøns Kraft) en stærkere og hurtigere Bistand, end jeg nogen Sinde vilde have vovet at bede om. Jeg mindes ikke, at jeg indtil denne Time nogen Sinde har bedet ham om Noget, som jeg jo ikke ogsaa har opnaaet; og jeg kan ikke uden Forbauselse tænke paa de Naadegaver, som Gud har skjænket mig paa hans Forbøn, og paa de legemlige og sjælelige Farer, som han har befriet mig fra. Det synes, som om Gud har skjænket de andre Hellige den Naade, at de tør staa os bi i visse Anliggender; men jeg véd af Erfaring, at den h. Josef hjælper i alle Anliggender, ret som om Herren vilde lægge for Dagen, at ligesom han paa Jorden var den h. Josef underdanig, fordi denne var hans Plejefader og bar dette ærværdige Navn i Hjemmet i Nazareth, saaledes kunde han heller ikke i Himlen nægte at bønføre hans Forbønner. Andre Personer, hvem jeg har tilraadet at anbefale sig til den h. Josefs Forbøn, have høstet en lignende Er-

faring. Mange nære stor Andagt til ham. Og jeg erkjender daglig bedre end nogen Sinde Sandheden af mit Udsagn.«

Paa Vatikaner-Konciliets Anmodning i Aaret 1870 har Pave Pius IX. udnævnt den h. Josef til hele den katholske Kirkes Skytspatron. Ogsaa Kirkens nuværende Overhoved, Pave Leo XIII., har ved forskjellige Lejligheder opfordret Kirkens Børn til at anbefale baade deres egne private og Kirkens store almindelige Angiggender til den h. Josefs mægtige Forbøn hos Gud.

Ja, o hellige Josef, tag os Alle under din stadige Beskyttelse, for at vi efter dit Exempel og med din Hjælp maa føre et helligt Liv, dø en salig Død og opnaa den evige Salighed i Himlen!

Jesu Korsvej.

—o—

VII.

Jesus segner anden Gang under Korset.

Langsomt, ganske langsomt Jesus fremad skrider;
for hvert Skridt, han tager, navnløs Kval han lider.
Panden tornekrønet, Ryggen øm og saaret,
Solens Glød paa Issen, Foden sønderskaaret.

Langsomt frem han vandrer, indtil helt han standser;
intet mer omkring sig i sin Nød han sanser;
end et Skridt han vakler, og al Kraft berøvet
synker Verdens Frelser anden Gang i Støvet.

Jesus segner atter, knuget af min Brøde;
skjønt mit Hjærte maatte ved hans Kvaler bløde,
skjønt jeg saa ham falde midt i Folkets Klynge,
tør med nye Synder jeg hans Kors betyngede.

Vær dog mild og naadig, Herre, hør mig bede:
 ind paa dine Stier Du igjen mig lede,
 læg de dybe Vunder, Synden har mig givet,
 Du, som selv er Vejen, Du, som selv er Livet!

1012.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Kjøbenhavn. Afholdsforeningen *St. Knuds Broderskab* holdt Tirsdag d. 1. Marts sin halvaarlige Generalforsamling. Til Dirigent valgtes Hr. Politibetjent *I. C. Berg*. Formanden, Hr. *C. Meyer*, meddelte en Oversigt over Broderskabets Virksomhed i det første Aar, hvoraf fremgik, at St. Knuds Broderskab blev stiftet d. 11. December 1896 af fem Medlemmer, men fandt i Begyndelsen kun liden Tilslutning, og det er egentlig først efter den extraordinære Generalforsamling d. 13. Juli 1897, paa hvilken den nuværende Formand blev valgt, at Broderskabet har vundet større Fremgang i vor Menighed.

Broderskabet har i Aarets Løb udfoldet en overordentlig livlig og energisk Virksomhed. Der har været afholdt 51 Møder og 2 offentlige Fester, som have været besøgte af ialt 1792 Personer. 30 Personer have assisteret Broderskabet med Foredrag, Oplæsning m. m. Der er i Aarets Løb indkommet 53 Kr. i Gaver samt skjænket Foreningen et Krucifix. Broderskabet har anskaffet sig Inventarsager til en Værdi af 48 Kr. 30 Øre. I Indskud er der indbetalt 30 Kr. og i Kontingenter 132 Kr. 75 Øre, og Festen d. 10. Oktober gav 35 Kr. 40 Øre i Overskud. Medlemsantallet var d. 1. Januar d. A. 28, og Broderskabet ejede d. 1. Januar 1898 en Sparekassebog, hvori 55 Kr. 18 Øre og en kontant Kassebeholdning paa 2 Kr. 12 Øre.

I de sidste tre Maaneder af det henrundne Aar har der tillige været oprettet en Spareafdeling for Medlemmerne, af hvilken udbetaltes 17 Kr. 60 Øre i Anledning af Julefesten. Syv Medlemmer ere i Aarets Løb blevne dels udmeldte dels udviste af Broderskabet. Medlemsantallet var d. 1. Marts d. A. steget til 38.

Til Bestyrelse valgtes paa Generalforsamlingen: Hr. *C. Meyer*, Formand; Hr. Politibetjent *I. C. Berg*, Næstformand; Hr. Musiker *A. Hohling*, Kasserer; Hr. Typograf *J. Hansen*, Sekretær; samt Damerne *Fru Petersen* og *Fru Meyer*. Til Revisor valgtes Hr. Typograf *C. Rasmussen*.

Rom. Den 2. Marts fejrede den h. Fader, Pave *Leo XIII.* sin 88de Fødselsdag og har saaledes nu begyndt sit 89 Leveaar. Dagen efter, den 3. Marts, højtideligholdtes den 20. Aarsdag for hans Kroning. Den h. Fader befinder sig trods Aarernes og Embedets Byrde særdeles vel.

— Det ældste Medlem af Kardinal-Kollegiet, Kardinal *Mertel*, den romerske Kirkes Kansler, begyndte den 9. f. M. sit 93. Leveaar.

— Professor Marucchis Opdagelse af en Vægtegning i det gamle Kejserpalads, om hvilken man antog, at den forestillede Herrens Korsfæstelse, synes at bero paa en Fejltagelse. Tegningen kan forestille hvadsomhelst, og Indskriften, som man mener at have tydet, er alt andet end religiøs. Navnene har Professoren ogsaa i sin første Iver læst forkert, og han skal selv være meget kjed af, at Tegningen er bleven omtalt for tidlig i Bladene.

Plads tilbydes. En katholsk **Kokkepige** fra Provindserne kan faa Plads til Oktober hos **Baronesse Wedel-Jarlsberg**. Ansøgninger med Kopi af Anbefalinger bedes sendte til **Piazza Borghese, 3. Rom. Italien.**

For al udvist Deltagelse ved vor kjære lille **Martha's Død** og Begravelse bringes herved vor hjærteligste Tak.

Olivia May,
f. Assam.

Julius May.

St. Josefs Gilde. Mandag den 7. Marts Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Møde for Brødre af 2. Grad, hvortil kun Medlemmer af **II. Grad** have Ret til at møde.



St. Knuds Broderskab (Afholdsforening).
Tirsdag den 8. Marts Kl. 8 humoristisk Oplæsning af Hr. A. Høbling; Revysange foredrages af Hr. H. Petersen.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 6. Marts. 2. Søndag i Fasten. — 7. **M.** Thomas af Aquin, Bekjender. — 8. **Ti.** Johannes af Gud, Bekjender. — 9. **O.** Franciska Romana, Enke. — 10. **To.** 40 Martyrer i Sebaste. — 11. **F.** Ihukommelse af Frelserens h. Ligklæde. — 12. **L.** Gregor. Pave og Kirkelærer.
Søndag den 13. Marts. 3. Søndag i Fasten.

Rosenkranskirken. Hver **Fredag** i Fastetiden holdes **Korsvejsandagt** Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften. — Søndagsgudstjenesten som sædvanlig.

St. Anna Kapel (Sundbyerne, Kristian 2dens Allé). Hver **Søn- og Helligdag** h. Messe og Prædiken Kl. 10. — Før Messen er Lejlighed til Skriftemaal.

Rosenkransbroderskabet holder sit maanedlige Møde med Procession Søndag den 6. Marts Kl. 6 i St. Ansgars Kirke. — Jomfruernes Forening deltager i Processionen med Broderskabets Faner.

Elisabethforeningens Basar,

som afholdes til Bedste for forældreløse Børn **Palmesøndag** d. 3. April og **Mandag** d. 4. April i Skolelokalet, Bredgade 69, St. o. G., bringes i Menighedens velvillige Erindring. Gaver modtages af Fru A. Osterhammel, Nørrefarimagsgade 53, 2. Sal; Enkefru M. Larsen, Nansensgade 40, 2. Sal, 1. Opg. A.; Frøken Stratbøcker, Ordrup, og hos Dhrr. Gejstlige.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Sexogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64, 1. S. — Annoncer: 10 Øre pr. Petitlinie.

Nº 11.

Søndagen den 13. Marts.

1898.

Indhold: Jesu Korsvej. Domitian. Cistercienser-Ordenens Jubilæum. Nationaltidende og Gammelkatholikerne. Efterretninger fra Ind- og Udland: Rom. England. Kjøbenhavn. — Bekjendtgjørelser.

Jesu Korsvej.

—o—

VIII.

De grædende Kvinder.

»Sions Døtre, græder ej for mine Kvaler!
for jer selv I græde!« saadan Jesus taler,
»græder for jer selv og for de Børn, I føde!
snart skal Fjendehære lægge Sion øde.«

»Der skal komme Dage, da det kaldes Lykke
aldrig til sit Hjærte noget Barn at trykke,
Dage, da man raaber: dækker os, I Høje,
knus os blot, men skjul os for vor Fjendes Øje!«

Hvorhen skal jeg Synder fly fra Herrens Domme?
 Vil da ikke ogsaa snarlig Dagen komme,
 da jeg maa forgjæves efter Fristed lede,
 hvor jeg kan mig skjule for Gud Herrens Vrede?

Lad hos Dig, min Frelser, mig dog Tilflugt finde,
 giv mig Del i Naaden, mens den er at vinde,
 giv mig nu at angre, giv mig nu at græde
 for engang at juble i din Helgenkjæde!

1012.

Domitian.

En Fortælling fra det første kristelige Aarhundrede.

Af Anton de Waal.

(Fortsat.)

—o—

Foruden den forhen omtalte *Quinquatrus* i Marts, til Ære for Minerva, fejrede man ogsaa den 13. Juni i Rom den saakaldte *Quinquatrus minusculæ*. Det var en Folkefest, hvor det gik i højeste Grad overgivent til. Gaderne gjenlode af Fløitespillernes Musik; man maskerede sig og det var tilladt Mændene at gaa omkring i Kvindeklæder.

Morgenen efter denne Fest fik Konsul Clemens at vide, at hans yngste Søn, forført af Kammeraterne, havde gaaet i Pigeklæder omkring i Gaderne til langt ud paa Natten. Efterretningen kom fra en saa paalidelig Kilde, at enhver Tvivl var udelukket.

Havde man underrettet Faderen om, at begge hans Sønner vare druknede i Tiberen, vilde den Meddelelse uden Tvivl ikke have rystet ham mere, end Efterretningen om Sønnens Optræden gjorde.

Gjentagne Gange havde Flavius Clemens bebrejdet

Quintilian, Børnenes Opdrager, paa den alvorligste Maade, at man havde givet Cæsarerne saa slette Legekammerater. Quintilian havde svaret, at han misbilligede dette i lige saa høj Grad som Konsulen, men undskyldte sig med, at det var sket efter Kejsereus udtrykkelige Ordre. Nu var det imidlertid bleven en Samvittighedspligt for Faderen at henvende sig til Kejsereus og nedlægge bestemt Indsigelse imod en saadan Opdragelse.

Men først maatte han tale med sine Børn, og da særlig med den Yngste. Ak Gud! Ved Paaskefesten havde han set Drengene i de Nydøbtes hvide Naadesklædning, og allerede nu, efter et Fjerdingsaaars Forløb, var denne bleven forvandlet — Gud maatte vide, til hvilke Klæder!

Efter Domitians Ordre turde den Frigivne, som var bleven sat til at holde Vagt ved de Værelser, der vare anviste Cæsarerne, ikke tillade Faderen at komme ind.

»Kejsereus kan forbyde *Faderen* at se til sine Sønner,« svarede Clemens med stor Værdighed, »men Du vil vist næppe vove at hindre *Konsulen* i at træde ind til Cæsarerne.«

»Jeg viger for *Konsulen*,« sagde den Frigivne efter et Øjebliks Betænkning; »men *Konsulen* maa saa ogsaa bære Ansvaret for mig.«

»Gaa og sig til Kejsereus, at jeg er hos mine Børn og at jeg endelig maa tale med ham angaaende en paatrængende Sag.« —

Clemens fandt de fire Kammerater hos sine Børn; han viste dem ud af Værelset, og Konsulens strænge Blik taalte ikke nogen Modsigelse.

Flavius Clemens var endelig engang igjen alene med sine Børn, og nu — efter saa mange Ugers Adskillelse — overvældede Faderkjærligheden ham; taus

sluttede han dem i sine Arme og hede Taarer randt ham ned ad Kinderne.

Han behøvede ikke at sige et eneste Ord til den lille Domitian, for at belære ham om hans Fejltrin. Først havde Drengen kun betragtet Forklædningen som en Spøg inde i Huset, der jo ikke kunde være saa slem; men trods sin Modstræben blev han saa af Kammeraterne trukket ud paa Gaden; aldrig i sit Liv havde han følt et saa bittert Samvittighedsnag, som da han vendte hjem. Og nu kom oven i Kjøbet ogsaa hans Fader!

Drengen rødmede af Skam, da han maatte hente de Klæder, hvormed han havde maskeret sig Aftenen iforvejen.

Uden at sige et Ord trak Clemens den hvide Klædning, som hans Søn havde baaret ved Daaben, frem under sin Kappe og lagde den ved Siden af Narredragten.

»Jeg vil bringe din Moder disse brogede Klæder,« sagde han, medens Taarerne løb ned ad hans Kinder, »og hun skal gaa med dem til den hellige Biskop, som har døbt Dig, og hun skal rette det samme Spørgsmaal til ham, som blev gjort til den gamle Jakob, da man viste ham hans Søn Josephs Klædning: »Se, om det er din Søns Klædning?« — Da vil den hellige Olding klagende udbryde: »Et vildt Dyr, — Synden, har sønderrevet min Son.«

Hulkende laa den lille Domitian paa Knæ foran Faderen; den ældre Broder knælede ned ved Siden af ham; hvert Ord, der blev sagt til dem, brændte som gloende Kul i deres Hjerte. Under Taarer lovede de begge at omvende sig, men klagede tillige over, at de fire Kammerater uophørlig trængte ind paa dem, førte slibrig Tale, bespottede den kristne Religion og lokkede dem baade ved Ord og Gjærning til det Onde.

»Kunde Daniel opholde sig i Løvekulen,« svarede

Faderen, »uden at blive sønderrevet af de vilde Dyr, saa staar den samme Gud, der beskyttede ham, ogsaa ved Eders Side. Naar Bødlerne ved de skrækkeligste Pinsler ikke kunde formaa Martyrerne til at fornægte Kristus, skulde I saa være mindre stærke, I, som hverken have maattet taale Pinsler eller Ild? Have I virkelig glemt, hvad I lovede ved Daaben, Salvelsen og det hellige Maaltid?«

Clemens taug nogle Øjeblikke, saa vedblev han dybt bevæget og med bævende Stemme:

»Det bliver vel nu, kjære Børn, sidste Gang, at Eders Fader kommer til at tale med Eder. Jeg gaar, hvorhen Gud fører mig; men idet vi skilles, ser jeg mig med ængstelig Bekymring om efter Eder: — Børn, hvad skal der blive af Eder? Helst tog jeg Eder med derhen, hvor ingen Forførelse mere truer Uskyldigheden. Maaske fører Eders Livsbane Eder over stejle Højder og bratte Afgrunde. Ak, gid den dog vilde føre Eder til det rette Maal, for at jeg engang igjen kan møde Eder der. En Faders Velsignelse og en Moders Bonner ledsage Eder! Men indprent disse Skilsmisssens Ord uudslettelig inde i Eders Hjærter: *Hvad I i hin hellige Time, da I bleve Kristne, have svoret Gud, bevar det tro for enhver Pris! Livet kan man berøve os, men vor Gud, den eneste sande Gud, og vor Tro paa Jesus Kristus, den skal ingen Magt i Verden berøve os!*«

I dette Øjeblik traadte — — Kejser Domitian frem. Den Frigivne, hos hvem Clemens havde tiltvunget sig Adgang til sine Børn, var strax ilet til Kejseren. I højeste Grad opbragt over Konsulens Forvovenhed, havde Domitian personlig begivet sig paa Vej, idet han rasende udtalte den Trusel:

»Jeg skal vise Faderen og Konsulen, at Kejseren er Herre i det kejserlige Palads!«

Han havde allerede faaet Underretning om Dren-

genes gale Streger og fandt selv, at de fortjente Straf; men hvad kom det Flavius Clemens ved? Vilde han maaske som Konsul gjøre Indgreb i Kejsereus og som Fader i den kejserlige Herres Rettigheder? Vilde han maaske endog komme med Bebrejdelser?

Vejen gennem de forskjellige Sale og Gange var lang nok, til at han kunde overlægge, hvorledes han skulde vise en saadan Anmasselse tilbage. For at straffe Drengene for deres Uvæsen, vilde han i Faderens Nærværelse lade to Liktorer piske Drengene til blods.

Kejseren fandt Værelsets Dør aaben; hverken Clemens eller Drengene bemærkede ham. Med tilbageholdt Aandedræt lyttede han til det, som blev talt.

·Hvorledes? — hørte han rigtigt? »*I hin Time, da I bleve Kristne*« — — Ha! — altsaa dog!

Med hastige Skridt traadte Kejseren hen til Konsulen, — Drengene vege forskrækkede tilbage med Forfærdelsens Raab: »Herren!»

Og nu fæstede Domitian sit Blik paa Clemens med et Udtryk af det frygteligste Had og sagde til ham med bævende Stemme, idet hans Ansigt fordrejedes af Vrede og Raseri:

»Flavius Clemens! — Jeg skal hjælpe Dig til, at din *Advarsel* — kan blive fulgt af *et Exempel!*«

(Fortsættes)

Cistercienser-Ordenens Jubilæum.

—o—

Som den h. Benedikts Orden er en af de herligste indenfor Guds stridende Kirke, saaledes er ogsaa *Cistercienser-Ordenen*, der er fremgaaet af Benediktiner-Ordenen og siden selv er bleven et stort Ordens-Sam-

fund, en af de mægtigste, talrigste, indflydelsesrigeste og velsignelsesfuldeste.

Cistercienser-Ordenen fejrer som sit *Fødselsaar* Aaret 1098 og som sine *første Fædre* de tre første paa hinanden følgende Abbeder i det samme Aar stiftede *Ærkekloster Citeaux* (Cistercium) i Frankrig: *den h. Robert, den h. Alberik og den h. Stefan*, og som en af sine mest fremragende Udbredere og som sin skønneste Pryd den elskværdige Kirkelærer, *den h. Bernhard*.

Champagne i Frankrig var *den h. Roberts* Fødeland. Hans Fader Theodorik, en nær Slægtning af Hertugerne af Burgund, og hans Moder Emergardis af Greverne af Nevers Stamhus, vare begge fromme og gudfrygtige Ægtefæller, men længe uden Arvinger. Da Emergardis endelig blev en lykkelig Moder, viste den h. Gudsmoder sig for hende i Drømme med en smuk Guld-ring i Haanden og sagde: »Min kjære Emergardis, jeg vil med denne Ring trolove mig med den Søn, som Du bærer i dit Skjød.« — Da denne Drøm gjentog sig, kan man vel forstaa, at Moderen med stor Omhu opdrog sin Søn og navnlig vaagede over hans Hjertes Renhed. Ynglingen traadte ind i Benediktinerklostret i Zell. I Løbet af kort Tid gjorde han saa store Fremskridt paa Fuldkommenhedens Vej, at man udnævnte ham til Prior, og senere kaldte man ham til Abbedværdigheden i Klostret Tordonor. Denne Værdighed nedlagde han imidlertid inden ret længe og vendte tilbage til Zell, men maatte dog senere overtage Priorstillingen i Klostret St. Agiulf.

Paa den Tid kom to adelige Brødre i en heftig Strid med hinanden paa Grund af en Arvedeling og besluttede, at Striden skulde udjævnes ved en blodig Duel i en Skov, kaldet Colanus. Som de nu staa overfor hinanden, føle de sig pludselig dybt grebne af Anger over deres ukristelige Fjenskab, som i dette Øje-

blik udsætter dem for at begaa et Brodermord; de begynde at skælve, at betragte hinanden med stum Forbauselse og ende med at omfavne hinanden. Og da Stedet nu engang var bestemt til, at det skulde være Vidne til en af disse Brødrers Død, kom de overens om Begge at dø — nemlig for Verden — og opførte to Eneboerhytter, hvor de begyndte en stræng og hellig Livsvandel. Rygtet herom kaldte Andre derhen, blandt dem ogsaa Robert, hvem de valgte til deres Forstander. Da Stedet imidlertid ikke passede for et større Antal Eneboere, vandrede de ind i de store Skove ved Molesme i Hertugdømmet Burgund, hvor ogsaa *Alberik* og *Stefan* tilligemed Andre sluttede sig til dem. De rigelige Almisser undergravede dog snart Klostertugten, og Robert flygtede da til Klostret Haur, hvor man valgte ham til Abbed. Rigtignok maatte han paa Paves Befaling atter vende tilbage til Molesme. Men, da det ikke lykkedes ham at gjenoprette Tugten der, gik han tillige med Alberik, Stefan og 18 Andre, efter at have opnaaet den pavelige Legats, Ærkebiskop Hugo af Lyons og Hertug Otto af Burgunds Tilladelse, til det efter de derværende Cisterner opkaldte *Cistercium* i Skovene ved Dijon, hvor Hertug Otto først skaffede dem de allernødvendigste Boliger, men senere byggede et smukt Kloster i Aaret 1098, hvoraf der, som Pave Klemens IV. skriver, fra »en lille Kilde« er bleven »en mægtig Strøm«, »en stor Søjle for den kristelige Kirke« (h. Antoninus) og, som allerede Pave Eugen III. udtrykker sig, »en rig Ager fuld af Vellugt og velsignet af Herren«. Ti andre Kongregationer eller Ordener ere udgaaede fra den, blandt hvilke *Trappistordenen* i vore Dage er bleven den betydeligste. Femten gejstlige Ridderordener stode i nærmere eller fjærnere Forbindelse med den, blandt hvilke den senere hen saa ulykkelige *Tempelherreorden* modtog Regelen af den h. Bernhard selv og ved

Siden af *Ridderne af Calatrava* og *Alcantara* i Spanien, er bleven den berømteste. En herlig Skare af *Martyrer* af denne Orden farvede deres hvide Ordensdragt med deres for Kristus udgydte Blod. To *Faver* havde forhen baaret Cistercienser-Ordenens Klædedragt, 400 Kardinaler, 1800 *Ærkebiskopper* og *Biskopper*, en Mængde lærde *Doktorer*, Professorer og asketiske Forfattere fremgik af dette Ordenssamfunds friske Kilde. *Konger* og *Dronninger*, *Prinscer* og *Prinsesser*, Hertuger og Fyrster ansaa det for en Lykke, at ombytte deres prægtige Klæder med Cisterciensermunkenes hvide Ordensdragt, f. Ex. en *Kong Erik af Danmark*, *Kong Gunnar af Sardinien*, en *Theresia af Leon* og *Blanca*, den h. Ludvigs Moder, den skotske Kongesøn *Walter*, den danske *Eskild* og *Ulfo* af Sverige, den h. Birgittes Ægtefælle, og den h. Hedvig og talrige Andre.

Men ligesom ethvert stort Værk ikke blot begynder smaat, men ogsaa maa gjenneemgaa en Lidelseskole fuld af Kors og Prøvelser, saaledes maatte ogsaa Cistercienserordenen gjenneemgaa den.

Allerede et Aar efter Grundlæggelsen af Cistercium fik Munkene i Molesme for anden Gang udvirket i Rom, at den h. Robert maatte vende tilbage til deres Kloster, hvor han ogsaa døde i Aaret 1100.

Efter ham blev den h. *Alberik* Abbed i Cistercium. Under ham blev Ordenen stadfæstet af Pave Paskalis II. Hans salige Død fandt Sted den 26. Februar 1109. Under ham og endnu mere under hans Efterfølger den h. *Stefan Harding*, en Englænder, som elskede Fattigdommen, døde lidt efter lidt de første Munke, uden at nye Brødre indfandt sig. Ordenen truede med at skulle uddø, idet dens store Strængthed syntes at afholde Folk fra at indtræde i den. Medens den fromme Stefan plagede sig med Bekymringer herover, havde Guds Raadslutning allerede for længe

siden forud bestemt den Mand, som alene vilde være tilstrækkelig til at sikre Ordenen evig Berømmelse. En Dag mødte den adelige og uskyldige Yngling *Bernhard* med tredive Venner, blandt hvilke fire af hans egne Brødre, og bad om Ordensdragten. Hans yngste Broder *Nivard* havde ved Afskeden, da Guido, den ældre Broder, sagde til ham: »Se, kjære Nivard, nu tilfalder hele vor Arv dig,« — givet det smukke Svar: »Hvorledes? I ville tage Himlen som Arv og kun efterlade mig Jorden?« — Saasnart hans Alder tillod det, fulgte han Brødrene, og alle Sønnerne efterfulgtes saa af deres Fader *Tesselin* og deres Moder *Aleidis* saavel som af deres eneste Søster *Humbelina*. En hellig Begejstring greb den unge Verden, saa at Fædrene begyndte at frygte for, at deres Sønner, og Mødrene for, at deres Døtre skulde finde den hellige Abbed Stefans »*Charta Charitatis*« værdifuldere end al Verdens Kjærlighed og Glæde. I Virkeligheden skal Cistercienser-Ordenen i sin Blomstringstid have talt over 4000 Mandsklostre og henved 6000 Kvindeklostre, som alle forenede ved den kristelige Kjærligheds og aandelige Slægtskabs Baand aftvang Verden. Beundring og tjente til Rettensnor for de øvrige Ordener. Med Jubel kan derfor i Aar dette Ordenssamfund, efter at have bestaaet i 800 Aar, fejre sit Jubilæum, idet det ser tilbage paa en herlig Fortid og tillidsfuldt ser Fremtiden i Møde.

Nationaltidende og Gammelkatholikerne.

—o—

Det kunde næsten se ud, som om Nationaltidendens ærede Redaktion havde ladet sine theologiske Medar-

bejdere tilflyde en fornyet Opfordring til at angribe den katholske Kirke. I det mindste finder jeg igjen i Søndagsnummeret for den 6. Marts en Artikel imod den katholske Kirke af *Sp.*

Artiklens Indhold gaar ud paa at bevise, at der ske talrigere Overgange fra den katholske Kirke til Protestantismen end omvendt. Men dersom det er sandt, hvorfor have da de protestantiske kirkelige Autoriteter baade i Danmark og i Tyskland en saadan Frygt for den katholske Kirke? Hvorfor tale de da atter og atter om den foregivne katholske Propaganda? Dersom ikke Overgangene vare saa talrige og saa betydningsfulde, hvorfor da al denne Larm?

Men lad os engang se, om Nationaltidendes Medarbejder vel har Ret. Han støtter sig først til følgende Angivelse: »I Tyskland er i Femaaret 1890—94 kun gaaet 2794 Protestanter over til Romerkirken, derimod er omtrent 17,000 Romerskkatholske gaaet over til den evangeliske Kirke.« Men jeg spørger, hvorfra har Hr. *Sp.* denne Meddelelse? Er den troværdig eller paalidelig? Der offentliggjøres i Tyskland aldrig fra katholsk Side, hvormange Konversioner have fundet Sted, og derfor kan hverken Hr. *Sp.* eller hans Hjemmelsmand vide det. Vel offentliggjør det protestantiske Overkirkeaad i Berlin aarlig, hvormange Protestanter, der have anmeldt hos Øvrigheden eller de protestantiske Præster, at de ere gaaede over til den katholske Kirke, men til en saadan Angivelse er ingen tvungen i Tyskland med Undtagelse af nogle Smaastater, ligesaalidt som her i Danmark. Og dersom nu her i Danmark Kirkeaadet eller en anden kirkelig Autoritet vilde offentlig meddele, hvor mange Udmeldelser af Folkekirken have fundet Sted, saa vilde de vel ogsaa forundres over, at der var saa faa. Iblandt Ugebladets Læsere ere jo mangfoldige Konvertiter, hvor mange af dem have vel anmeldt deres Udtrædelse af Folkekirken hos deres tidligere Præst?

Saaledes kunne altsaa heller ikke i Tyskland de protestantiske kirkelige Autoriteters Angivelse alene oplyse os om, hvor mange der ere blevne Katholiker.

Men Tallene ere heller ikke her det afgjørende. Det er Bevæggrundene til Konversionen, som det kommer an paa. Og det er da unægtelig lettere, at en lunken Katholik bliver Protestant, end at en lunken Protestant bliver Katholik. I det mindste ved jeg da af Erfaring, at det sædvanlig ikke er udelukkende religiøse Grunde, som bevæge en Katholik til at blive Protestant. Sædvanlig falder Opfyldelsen af de kirkelige Bud den lunkne Katholik besværlig, og dette fører ham til Protestantismen, hvor der hersker en mindre streng Kirketugt. Derfor tror jeg ikke, at den protestantiske Kirke faar megen Glæde af saadanne Overgange.

Derefter omtaler Hr. Sp. Gammelkatholicismen og dens Historie. Det er her aldeles umuligt at fremhæve alle de falske Fortællinger om Vatikanerkonciliet, som Hr. Sp. opvarter med. Men de hører jo engang med til de protestantiske Polemikeres faste Bestand, og hvor mange Gange vi Katholiker end have bevist deres Urigtighed, saa leve de dog op igen. Jeg vil kun holde mig til et Punkt. Hr. Sp. beregner meget flot Gammelkatholikernes Antal til 250,000. Han anfører i Tyskland 60,000, i Schweiz 80,000, i Nordamerika 30,000. Hvoraf ved han det? Og hvor er da den manglende Rest? Gammelkatholikerne selv have aldrig paa-staaet, at de var mere end 45-50,000 i Tyskland og det maa være os Katholiker tilladt at tvivle meget, om dette er sandt. Thi da netop i Gammelkatholicismens Blomstringstid i 1880 en almindelig Folketælling i Tyskland skulde finde Sted, og man saaledes hastede med at faa at vide, hvor mange Gammelkatholiker der da virkelig fandtes, gav Biskop Reinkens i Bonn det snilde Raad under Rubriken »Konfession« i Folketællingsli-

sterne ikke at skrive »gammelkatholsk«, men simpelt hen: »katholsk.« Havde Biskop Reinkens selv stolet paa, at der var henimod 50,000 Gammelkatholiker i Tyskland, saa vilde han ikke have raadet saaledes. Og siden den Tid er Gammelkatholicismen vitterligen gaaet meget tilbage i Tyskland trods al Understøttelse fra protestantiske eller liberalkatholske Regeringer. Og jeg synes da ogsaa, at de indflydelsesrige protestantiske Kredse nu overalt have opgivet det Haab, at Gammelkatholicismen kunde sprænge den katholske Kirke og føre mange Katholiker til Protestantismen.

Og hvorledes staar det til med det religiøse Liv hos Gammelkatholikerne? De selv klage stadig i deres egne Blade over, at der hersker megen religiøs Lunkenhed hos dem. Jeg har kendt flere af Gammelkatholikerne første og indflydelsesrigeste Mænd og mange Familier, som havde sluttet sig til dem, men det kan jeg forsikre om, at mindst $\frac{4}{5}$ Dele havde været meget lidt ivrige Katholiker, der ikke geraadede den katholske Kirke til Ære. Det stadsfæstes jo ogsaa af den Kendsgjerning, at under Bismarcks forulykkede Kamp imod den katholske Kirke i Preussen, Gammelkatholikerne alle stillede sig paa Bismarcks Side og saaledes billigede og endda højlig glædede sig over de Lov, som hindrede og tilintetgjorde Kirkens Virksomhed. Derfor mener jeg, at virkelig troende og alvorlige Protestanter heller ikke kunne føle nogen Sympathi for Gammelkatholikerne, og aldrig vil deres Overgang til Protestantismen styrke det religiøse Liv indenfor den protestantiske Kirke.

Kolding, den 7. Marts 1898.

Clem. Størp.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Rom. Den 7. Marts overværede 250 *Pilgrimme* fra Bayern, Baden, Württemberg og Elsass, saavel som fra Schweiz og Luxemburg, det h. Messeoffer, som *Paven* frembar i Konsistoriums-Salen i Vatikanet. Efter Messen modtog Paven Pilgrimmene i Audiens og holdt en Tale til dem, hvorefter den h. Fader meddelte dem den apostoliske Velsignelse. Tilstede ved Audien- sen var ogsaa den tyske Kardinal *Steinhuber*, der er Medlem af Jesuiterordenen.

— De romerske *Katakomber* ville i Løbet af dette Aar blive oplyste ved Hjælp af elektrisk Lys. En Kontrakt i saa Henseende skal være afsluttet med et engelsk Selskab, og Belysningen skal omfatte Katakomberne St. Callixtus, St. Agnes, St. Cyriaca, St. Domitilla, St. Priscilla og St. Venantius.

— Ifølge Propaganda-Kongregationens Aarsberetning er Katholikernes Antal i de sidste tre Aar blevet betydelig forøget i de forskjellige Missionslande, som staa under Propaganda-Kongregationen. Saaledes bl. a. i England med 37,200, saa at det samlede Antal Katholiker nu beløber sig til næsten 5,300,000; fremdeles i Holland med 62,338 saa at det samlede Antal nu er henved 1,900,000. I Amerika har Kanada 2,184,000 og de nordamerikanske Fristater 9,479,200 Katholiker. I Patagonien findes 50,280 Katholiker og i Occanien henved 900,000.

England. Ti gejstlige Sødskende — det forekommer vistnok meget sjældent, ja er maaske aldrig tidligere hændet. I Anledning af *Kardinal Vaughans* 25aarige Bispejubilæum meddeles imidlertid følgende. Den engelske Kardinal Vaughan, som i 1872 blev Biskop af Salford, blev som bekjendt i 1892 Wisemans og Mannings Efterfølger som Ærkebiskop af Westminster og Overhoved for den katholske Kirke i England.

Kardinalens Fader, Oberst John Francis Vaughan af Courtfield, havde 13 Børn, af hvilke de 10 (6 Sønner og 4 Døtre) helligede sig den gejstlige Stand. To af Sønerne blev Biskopper: den nuværende Kardinal Herbert Vaughan (f. 1832) og den i 1884 afdøde Ærkebiskop af Sidney i Australien, Beda Vaughan (f. 1834). Blandt de øvrige 4 Sønner hørte to til Ordensgejstligheden. Hertil kommer endnu, at Oberst Vaughan ogsaa blandt sine 6 Sødskende talte 3 Præster, blandt hvilke den i 1855 til Biskop af Plymouth udnævnte Vilhelm Vaughan, og tre Nonner. Familien Vaughan hører til en af de ældste katholske Adelsfamilier i England og er maaske mere eller mindre beslægtet med Halvdelen af det engelske Aristokrati.

— En Konversion, som vækker Opsigt i England er Viscount *Encombe*, Arving til Earlen af Eldons Tilbagevenden til Katholicismen. I 1829 var Earlen af Eldon den ivrigste Modstander af Lovforslaget om Religionsfrihed for Katholikerne, som Hertugen af Wellington fremkom med i Herrehuset i London. Og nu? Tiderne forandre sig; — den intollerante Earl af Eldon, Georg III.s og Georg IV.s Lordkanslers direkte Efterkommer i lige Linje, er nu havnet i Katholicismen.

Kjøbenhavn. Den højærværdigste Biskop og apostoliske Vikar, Msgr. *Johannes von Euch*, vendte i Fredags tilbage fra sin Udenlandsrejse, under hvilken Biskoppen, som bekjendt, har aflagt Besøg hos den h. Fader, Pave *Leo XIII.* i Rom, i hvilken Anledning Hs. biskoppelige Højærværdighed overbringer den apostoliske Velsignelse til Danmarks Katholiker. Vi tro at være i Overensstemmelse med Ugebladets Læsere, naar vi her ønske Biskoppen: *Et hjærteligt Velkommen tilbage!*

Udenlandsk Literatur

leveres efter Beregning:

1 Franc = 73 Ø., 1 Sh. = 92 Ø., 1 Rmk. = 90 Ø.

Stort Lager. Hurtig Forskrivning.

Siegfried Michaelsens Efft.,

Einar Møller.

Telefon 2179. Frederiksborggade 1.

Plads tilbydes. En katholsk Kokkepige fra Provindserne kan faa Plads til Oktober hos **Baronesse Wedel-Jarlsberg.** Ansøgninger med Kopi af anbefalinger bedes sendte til **Piazza Borghese, 3. Rom. Italien.**

Literatur. A. Stolz: Rejse i det hl. Land (1 Kr.); Via crucis eller Korsvejen (25 Øre); Lille Korsvej med Billeder (10 Øre); Bønnebog (2 Kr.); Salmebog (1 Kr.). Kardinal Manning: **Vatikaner Conciliets sande Historie** (1 Kr.); P. P. Til Forsvar for Sindheden: Nr. 1 **Kristi Kirke**; Nr. 2 **Hierarkiet**; Nr. 6 **Ufejlbareheden**; Nr. 9 **St. Josef** (à 25 Øre), faas i Kommission hos Andr. Fred. Høst & Søn, Bredgade 35.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 13. Marts. 3. Søndag i Fasten. — 14. M., 15. Ti., 16. O. (Midfaste), Ferialdage. — **17. To.** Patritius, Biskop og Bekjender, Irlands Apostel. — **18. F.** Ærkeengelen Gabriel. — **19. L. Josef, vor Frelsers h. Plejefader.**

Søndag den 20. Marts. 4. Søndag i Fasten. Lætare.

St. Ansgars Kirke. Onsdag den 16. Marts Kl. 8 Aften begynder den aarlige **Triduums-Andagt** til Ære for den h. **Josef** og fortsættes Torsdag den 17. og Fredag den 18., hver Aften Kl. 8. — Lørdag den 19. Marts, St. Josefs Fest, holdes om Morgencu Kl. 8¹/₄ Højmesse. — **Bønner**, som benyttes under Andagterne, faas ved Kirkens Indgang hos Hr. Kirkebetjent Stein.

St. Kjelds Kapel i Viborg. Søndag den 20. Marts Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 3 Andagt. Fra Kl. 9 Morgen Lejlighed til Skriftemaal.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion i Dag Søndag den 13. Marts Kl. 8¹/₂ i Jesu Hjærte Kirke.

Elisabethforeningens Basar,

som afholdes til Bedste for forældreløse Børn **Palmesøndag** d. 3. April og Mandag d. 4. April i Skolelokalet, Bredgade 69. St. o. G., bringes i Menighedens velvillige Erindring. Gaver modtages af Fru A. Osterhammel, Nørrefarimagsgade 53, 2. Sal; Enkefru M. Larsen, Nansensgade 40, 2. Sal, 1. Opg. A.; Frøken Stratbøcker, Ordrup, og hos Dhrr. Gejstlige.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Sexogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64, 1. S. — Annoncer: 10 Øre pr. Petitlinie.

Nº 12.

Søndagen den 20. Marts.

1898.

Indhold: Den pavelige Velsignelse. Domitian. St. Franciskus. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Stavanger. Japan. England. „Fra Vejbyrnet“. — Bekjendtgjørelser.

Den pavelige eller apostoliske Velsignelse.

— o —

Ved den pavelige Velsignelse, som vor højærværdigste Biskop agter at meddele i Dag efter Højmessens i St. Ansgars Kirke, forstaar man den fuldkomne Aflad, som den h. Fader i Rom har forundt alle Troende, som efter at have annammet Skriftemaalets og Altrets hellige Sakramenter, modtage den højtidelige Velsignelse, som Paven selv plejer at meddele paa de store Festedage i en af Roms Basilikaer, naar han selv frembærer eller assisterer ved det højtidelige Pontifikal-Messeoffer. I en apostolisk Skrivelse af 3. Sept. 1762 opfordrer Pave Klemens XIII. imidlertid alle Patriarker, Primater, Ærkebiskopper og Biskopper til at udbede sig af den h. Stol Fuldmagt til paa Pavens Vegne og i hans Navn at meddele efter den højtidelige Messe

denne samme pavelige eller apostoliske Velsignelse med den dertil knyttede fuldkomne Aflad til alle de Troende et Par Gange aarlig, nemlig paa første Paa-skedag og paa en anden Festdag, som Biskopperne selv maatte vælge.

De Troende kunne vinde denne Aflad, naar de samme Dag modtage den hellige Kommunion, ere til-stede i Kirken under Meddelelsen af Velsignelsen og bede for Kirken, dens Overhoved og for Biskoppen, som fejrer Gudstjenesten.

Den af Pave Klemens XIII. foreskrevne Ritus er følgende:

Efter at det hellige Messeoffer er tilende, oplæses det apostoliske Breve, som bemyndiger Biskoppen til at meddele de Troende den fuldkomne Aflad tillige med den apostoliske Velsignelse. Derefter rejser Biskoppen sig og siger følgende:

*

*

Formedelst den salige, altid rene Jomfru Marias, den salige Ærkeengel Mikael, den salige Johannes den Døbers, de hellige Apostle Petri og Pauli og alle Helgeners Forbønner og Fortjenester: forbarme den almægtige Gud sig over eder, han forlade eder alle eders Synder, og Jesus Kristus føre eder til det evige Liv.

Rigelig Naade, Forladelse og alle eders Synders Tilgivelse, en sand og frugtbringende Bodfærdighed, et altid bodfærdigt Hjærte og Livets Omvendelse, Udholdenhed i gode Gjærninger skjænke eder den almægtige og barmhjærte Gud.

R. Amen.

Og den almægtige Guds, Faderens og Sønnens og den Helligaands Velsignelse stige ned over eder, og den forblive stedse over eder.

R. Amen.

Efter Meddelelsen af den ovenstaaende Velsignelse forkyndes den fuldkomne Aflad paa følgende Maade:

I Overensstemmelse med de Fuldmagter, som vor helligste Fader og Herre i Kristo, Pave Leo XIII., har udtalt i sit apostoliske Breve, givet til den højjærværdigste Herre Johannes, ved Guds og den apostoliske Stols Naade Titular-Biskop af Anastasiopolis, forunder og tilstaar samme højjærværdigste Herre i Pavens Navn alle her Tilstedeværende, som med et i Sandhed bodfærdigt Hjærte have modtaget Skriftemaalets og Altrets hellige Sakramenter en fuldkommen Aflad i Kirkens vanlige Form. Beder derfor til Gud for Hs. Helighed Paven, for Hs. biskoppelige Højjærværdighed og for vor hellige Moder, Kirkens Velfærd.

* * *

Maatte ret mange af Menighedens Medlemmer i Anledning af denne Velsignelse, den kostbareste Gave, vor højjærværdigste Biskop medbringer fra den h. Fader i Kristenhedens Hovedstad, modtage de hellige Sakramenter og delagtiggjøre sig i Kirkens rige Naadeskatte, som aabnes for dem. i Form af en fuldkommen Aflad! Den ypperstepræstelige Velsignelse, der er et dyrebart Pant paa vor h. Faders, Pave Leo XIII.s Kjærlighed til Danmarks Katholiker, er ingenlunde blot et tomt Velsignelsesønske, men en virkelig velsignende Kraft fra Gud, i hvis Navn den h. Fader velsigner os, og som vil faa en velsignelsesrig Virkning i ethvert modtageligt og værdigt Hjærte.



Domitian.

En Fortælling fra det første kristelige Aarhundrede.

Af Anton de Waal.

(Fortsat.)

—o—

Drommen, som Parthenius havde haft og som han havde omtalt for Prætorianernes Befalingsmand, var efter hans Mening ikke noget tomt Fantasibillede, og han opfattede Sagen saa meget alvorligere som Orientalerne overhovedet tillagde Dromme en stor Betydning og endog havde gjort Udtydningen af saadanne Dromme til en særegen Videnskab. Men hvis denne Drøm skulde opfyldes, var det nødvendigt, at der først fandt en Forsoning Sted mellem Stephanus og Petronius Secundus. Skjønt den Frigivne i Begyndelsen stødte paa megen Modstand fra begge Sider, fik han dog Vejen lidt efter lidt banet. Kejseren kom ham i den Henseende ogsaa til Hjælp, idet han efter hin Samtale med Stephanus havde givet Parthenius Befaling til, at formaa Præfekten til at gjøre Afbigt. Denne var ganske vist ikke villig dertil, da en saadan Nedværdigelse satte en Plet paa hans militære Ære, men Parthenius, som var plaget af sin Drøm, holdt ikke op med sine Anstrengelser, førend det endelig lykkedes ham, at faa de to Fjender til at tage mod en Indbydelse og drikke et Bæger Vin hos ham en eller anden Aftenstund. Ved den Lejlighed blev saa alt, hvad der var sket, begravet i den bedste Setinervin; men ingen Vin formaaede at bortskylle den Foragt, som Petronius Secundus nærrede i sit Hjærte mod Stephanus.

Dette lille Gilde fandt Sted samme Dag, som Domitian om Morgenen havde overrasket Konsulen hos Børnene. Stephanus var strax efter bleven kaldt ind til Kejseren og deres Samtale havde varet længe. Ved Afskeden havde Domitian igjen givet Forvalteren en Pung med

Guldstykker; denne Gang havde Stephanus uden videre taget imod den.

Med Kejsereis Penge havde Stephanus kunnet tilfredsstille en af de mest uforskammede Aagerkarle; derved var han bleven en Sorg kvit og derfor var han da ogsaa om Aftenen saa oprømt og munter som han ikke havde været i lange Tider.

Samtalen drejede sig snart af sig selv om Konsulen. Foruden Domitian var der ogsaa Andre, som havde beluret Faderens Sammenkomst med sine to Sønner og været Vidne til Oprindet mellem Kejseren og Konsulen. Som en Løbeild havde Efterretningen, om at Flavius Clemens var falden i Unaade, hurtigt udbredt sig over hele Rom.

»Om et Par Dage,« bemærkede Parthenius, »er det konsulariske Halvaar tilende, og dermed ophører Flavius Clemens med at være en ukrænkelig Person. Anklagen vil komme til at lyde paa Højforræderi og Omvæltning af den bestaaende Statsforfatning, og Herren vil sammensætte Domstolen saaledes, at der bliver en enstemmig Domfældelse.«

»Naa,« indvendte Petronius Secundus, »man kan dog ikke saadan lige strax jævne en fjendtlig Stad med Jorden. Naar Kejsereis Vrede har lagt sig, vil han vel nok betænke sig to Gange, inden han lader sin kjødelige Fætter henrette.«

»Saa det tror Du? Maaske vil han skaane Konsulens Gemalinde, men over ham selv er Dommen fældet.«

»Blandt Senatorernes Fruer,« vedblev Præfekten, »gives der ingen, som i Hensende til Dyd og ædelt Sindelag kan maale sig med Domitilla. Adskillelsen fra hendes Børn ligesom nu hendes Mands Skæbne, som hun dog maa have forudset, lar forvandlet den engang saa blomstrende Kvinde til en Skygge; det vilde være en stor Lykke for hende, dersom hun kunde

faa Lov til at dø med sin Mand. — Naa, saa Kejseren har sendt Bud efter Dig?» vedblev han henvendt til Stephanus, aabenbart for at give sine Tanker en anden Retning.

»Jeg maatte give ham en nøjagtig Besked om, hvilke Ceremonier der brugtes ved Indvielsen og Op-tagelsen i de Kristnes Samfund.«

»Det maa da være en Hemmelighed,« bemærkede den Frigivne spottende, »hvis Aabenbarelse Eders Præster straffe med Gift og Dolk eller med Forvandling til en Varulv eller noget Lignende.«

»Nej, det er saa lidt nogen Hemmelighed, at jeg godt kan røbe den for Eder, uden at behøve at frygte for en eneste af de skrækkelige Følger, Du omtaler. Efter en lang Forberedelse gennem Undervisning og Bøn forsamle Kandidaterne sig hos Biskoppen eller Ypperstepræsten Natten før den største Fest, de Kristne fejre, for at afsværge Dæmonernes og alle de andre falske Guders Tilbedelse. Saa blive de førte hen til en Flod, en Sø eller et tilstrækkelig dybt Bassin, hvori deres hele Legeme tre Gange bliver neddykket, ligesom begravet i Vandet. Det kalde vi Daaben og tro, at alle de Synder, vi have begaaet i det henrundne Liv, der-ved blive aftvættede. Ved denne Lejlighed faa de Døbte en hvid Klædning paa, hvorefter de føres hen til Biskoppen, som gjør et Tegn paa deres Pande og salver dem med indviet Olie, for at de som aandelige Gladiatorer kunne blive dygtiggjorte til en stadig Kamp mod Synden. Dernæst træde de ind i de andre Kristnes Forsamling og deltage for første Gang i vort Mysterium, idet de modtage en Spise, som af de Kristne anses for det Helligste og hvorved de træde i den inderligste Forbindelse med Guddommen.«

»Ved Jupiter,« mente Petronius Secundus efter nogen Overvejelse, »det lyder jo meget fornuftigt. Det ligner ogsaa i høj Grad det, der sker, naar en *Tiro*

(Rekrut) tages til Soldat: Eden, Tegnet paa Panden, den nye Klædning og den højtidelige Indrullering i Legionen, det er jo alt sammen noget, der er taget fra os!»

»Men sig mig,« sagde Parthenius, hvis Tanker havde taget en alvorlig Retning, »en saadan Højtidelighed maa da vel vare flere Timer?«

»Den varer fra om Aftenen indtil Morgenens Frembrud.«

»Og paa hvilken Tid falder saa denne højeste Fest, under hvilken Indvielsen i Eders Mysterier finder Sted?«

»Den falder ved Foraars Fuldmaanetid. Husker Du ikke, ædle Petronius,« — her henvendte Stephanus sig til Præfekten — »de natlige Vaabenlege, som Germanerne opførte i din prætorianske Kohorte? Samme Nat højtideligholdt vi netop den Fest.«

»Har Du ogsaa fortalt Kejseren det?« spurgte Parthenius i ængstelig Spænding.

»Da jeg havde beskrevet Optagelsesceremonierne for ham, spurgte han mig under de frygteligste Trusler, saafremt jeg ikke sagde ham den fulde Sandhed, om begge Cæsarerne ogsaa vare blevne optagne under en saadan Højtidelighed. Da jeg besvarede dette Spørgsmaal bekræftende, bemærkede han, at de saa maatte have været udenfor Paladset en hel Nat. Saa spurgte han nøje om, hvilken Dag det havde været, og fandt saa selv ud, at begge Begivenheder maatte have tildraget sig netop den Nat.«

»Og hvad sagde han videre?« spurgte den Frigivne i stigende Ophidselse.

»Efter at Herren nogle Gange var gaaet frem og tilbage i Værelset, traadte han hen foran mig og spurgte: »Var Du ogsaa med?« Da jeg svarede ham, at jeg havde været forhindret paa Grund af et Ildebefindende, spurgte han, om denne Indvielse ogsaa kunde finde

Sted ved andre Lejligheder, og da jeg benægtede dette, raabte han i mægtig Vrede, at saa maatte Cæsarerne jo have fjærnet sig hemmeligt fra Prætorianernes Lejr og ligesaa hemmeligt igjen være vendte tilbage til den.«

»Jeg er fortabt!« raabte Parthenius, idet han sank tilbage paa sin Stol.

Petronius Secundus, Præfekten for den kejslerlige Livvagt, blegnede ligeledes. Domitian maatte jo antage, at alt dette var sket med hans Billigelse.

»Men véd Du ganske sikkert,« sagde den Frigivne »at Cæsarerne bleve optagne netop den Nat?«

»Ja, det kan der ikke være nogen Tvivl om.«

»Og jeg,« raabte Parthenius, »har givet Kejseren mit Hoved paa, at Drengene ikke have forladt Lejren et Øjeblik! — Men hvorledes have de dog kunnet forsvinde tillige med Konsulen og komme tilbage igjen. uden at blive sete af alle de Spioner, jeg havde stillet paa Vagt? Ved alle Guder, I Kristne maa være i Besiddelse af hemmelige Tryllemidler, som kunne gjøre Eder usynlige?«

»Paa ingen Maade. Men naar Du betænker, at der ogsaa findes mange Kristne i den kejslerlige Livvagt, at Lejren har en hemmelig Bagdør, at Konsulen bar en Prætorianers Hjælm og Krigskappe, og at de i Stedet for en kejslerlig *lectica* havde en ganske almindelig borgerlig Bærestol, saa vil Du finde deres Forsvinden og Tilbagekomst udført med megen Klogskab, men paa en ganske naturlig Maade.«

Parthenius lyttede i dyb Taushed. — Kunde han ikke finde paa en eller anden Udflugt, der tilfredsstillede Kejseren, var han sikker paa Døden.

Præfekten sad ogsaa i alvorlig Eftertanke med Hagen støttet paa Sværdheftet.

»Vi ere faldne i et Baghold,« sagde han endelig, idet han rejste sig, »værre end det, hvorved Varus blev overrumplet i de germaniske Skove.« —

Efter at Domitian havde opdaget, at begge Cæsarerne vare blevne Kristne, saa han dermed ogsaa sin Yndlingsplan ødelagt. Hvormange Rænker havde der ikke været og hvilken Underfundighed maatte der ikke være bleven brugt, for at faa Drengene indviede i denne Sekts Mysterier trods alle de Foranstaltninger, han havde truffet, for at forhindre det!

Var Dommen over Konsulen uigjenkaldelig afsagt, saa maatte Straffen ogsaa ramme alle dem, der havde været hans Medhjælpere, og da først og fremmest de Kristnes øverste Biskop; hans Brøde var ligesom Konsulens saameget større, som ogsaa han hørte til Flaviernes Slægt.

Med særlig Vrede tænkte Domitian paa sin Frigivne Parthenius. Enten maatte han ogsaa være en Kristen eller ogsaa maatte han være bleven bestukken af dem med store Summer. Overhovedet forekom det Kejseren, jo mere han ovejede Sagen, at der hin Nat maatte have været en hel Sæmmensværgelse i Gang, og Petronius Secundus maatte da ogsaa have taget Del i den. Ja, han bar egentlig Hovedskylden: Var det ikke ham, der under Paaskud af at Soldaterne forlangte Cæsarernes Nærværelse ved deres Krigsleg, havde faaet ham til at give Drengene den ønskede Tilladelse? Dog var det nu ikke det rette Øjeblik, at skride ind mod Prætorianernes Befalingsmand; Tyranner have til alle Tider været Slaver af deres Livgarde -- men Dødsdommen var ogsaa idag afsagt over Petronius. — —

(Fortsættes.)

St. Franciskus.

Mel.: Højtidsdag i Kristi Kirke.

—o—

St. Franciskus, Armod's Fader,
af vor Gud til Frelse sendt
for en Tid, hvis Sjæl og Øje
kun mod Guld og Glans var vendt,
højt du løfted Christi Fane
for dit Folk til Bod at mane;
vend da ogsaa i vort Bryst
Hjærtet bort fra Verdens Lyst!

St. Franciskus, du, som satte
al din Lid til Jesu Blod,
han har præget sine Vunder
paa din Haand og paa din Fod.
Ogsaa vi de Saar vil mindes,
hvori al vor Frelse findes;
bær da du vort Hjærtes Bøn
frem for Guds enbaarne Søn!

St. Franciskus, du blev kaldet
til at rejse Herrens Hus,
da det under Slægtens Synder
var som sunket hen i Grus.
Før vort Land og Folk du bede,
vend fra os Gud Faders Vrede,
saa hans Kirke fri og stor
atter rejses kan i Nord!

Lov og Tak og evig Ære
være dig, vor stærke Gud!
Du gav St. Franciskus Kraften
til at vidne som dit Bud.
Tak for alle Helgens Skare!
Tak, at Haab vi tør bevare,
at med dem vi mødes skal
i din store Nadverhal!

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Kjøbenhavn. *Vincentiusforeningen* afholdt sin første Generalforsamling i Aar den 27de Februar. I den højærværdigste Hr. Biskops Fraværelse præsiderede Hr. Billedhugger *C. Hartmann*. Der var mødt 34 Brødre. Først aflagdes Beretningen om de enkelte Konferencers Virksomhed i sidste Kvartal. Afdøde Uhrmager *E. Olsen* havde til St. Ansgars Konference testamenteret 1000 Kr., hvilke nu vare modtagne. Dernæst forelagde Hr. Observator *Pechüle* den Generalberetning for Aaret 1897, der skal tilstilles Generalraadet i Paris. Af denne fremgik, at Foreningen i 1897 havde anvendt omtrent 1000 Kr. til Understøttelser, og, hvad der er Hovedsagen, aflagt omtrent 30 Fattigbesøg om Ugen. Antallet af aktive Medlemmer er opgivet til 64, af kun bidragydende til 30. En Mængde aflagte Klæder er bleven uddelt. Bibliothekerne indeholde 780 Bind.

Stavanger. I Søndags indviede den højærværdigste Biskop, Msgr. *Fallize*, ifølge »St. Olaf«, den nye *St. Svituns Kirke* i Stavanger samt *St. Franciskus-Sostrenes Hospital* dersteds.

Hospitalet vil kunne rumme 40 Senge. Tegningen til den nye, stilfulde Trækirke er leveret af Hr. Arkitekt *O. Sverre* i Kristiania, hvis Dygtighed foruden at være knyttet til flere bekendte Bygninger, bl. a. »Holmenkollen«, ogsaa har sat sig et smukt Mindesmærke i Vorfrue Hospital samt St. Halvards Kirke i Kristiania og i de praktisk inrettede Bygninger i Kristianssand.

Den nye Kirke i Stavanger, der er smagfuld opført i gammel-norsk Stil, tager sig vakkert ud fra sin herlige Beliggenhed i en af Stavangers nyere Anlæg fra hvis Højde man tillige nyder en henrivende Udsigt over hele Byen. Den bidrager heller ikke lidet til Stedets Forskjønnelse.

Det nye Gudshus indviedes Gud til Ære og til Minde om den hellige Svitun, hvis Navn findes kyttet til Stavanger By allerede fra den Tid, da Kong Magnus Erlingssøn i 1175 skjænkede hele Byen som kongelig Gave til St. Svituns Helligdom.

Japan. I Kina og Japan, navnlig i det sidste Land, er Grunden til Kristendommens Udbredelse udmærket forberedt af Missionærer, som have ofret deres Liv for vor hellige katholske Tro. Denne udvalgte Hær af Martyrer omfatter Sønner af den h. Franciskus, den h. Augustinus, den h. Dominikus og den h. Ignatius, og af Jordan, som disse Troshelte have vædet med deres Blod, er siden fremvoxt en herlig Sæd. Endnu i 1860 fandtes der i Japan kun en apostolisk Præfekt og 2 katholske Missionærer. Den første apostoliske Vikar (fra 1866—1884) var Biskop Petitjean, til hvem de hemmelige Kristne havde meddelt deres Navne i 1865. I Aaret 1880 besad Japan allerede 2 apostoliske Vikarer og en Hjælpebiskop, med 40 Præster, 27 Ordenssøstre og 38 Kateketer. Den katholske Kirke havde den Gang 80 Kirker og Kapeller, 67 Skoler og Vajsenhuse med 3139 Elever, og 23,909 Troende. I 1895 besad Japan en Ærkebiskop og 3 Biskopper med 88 europæiske Præster, 20 japanesiske Præster og 304 Kateketer. Kirkernes og Kapellernes Antal var indtil det Aar steget til 169, Skolernes og Vajsenhusenes til 70 med 5479 Elever, og den katholske Befolkning beløb sig til 50,302. Protestanternes Antal i Japan beløb sig ifølge deres egne statistiske Meddelelser i 1895 til 39,419, som vare delte i 34 forskellige Sekter.

England. Om de kirkelige Forhold i England talte fornylig i Crefeld Kapucinerguardianen *P. Gregor*, der nøje kjender de engelske Forhold. Han ytrede bl. a.: Der gives vel neppe noget andet Land, i hvilket den katholske Kirke kan fremvise saa skjønne Resultater i Løbet af de sidste 10 Aar, som i England. Disse Frem-

skridt datere navnlig fra den Tid, da Kulturkampens Storme bruste hen over Tyskland og berøvede mange Menigheder deres Sjælesørgere, som saa udvandrede og fortsatte deres velsignelsesrige Virksomhed i andre Lande. Mange af disse Præster ere tyede til England, og England tog ikke blot imod dem, men ydede dem ogsaa Beskyttelse og understøttede deres Virksomhed i enhver Henseende. Siden Pius IX. gjenoprettede Hierarkiet har den katholske Kirke faaet en fastere og bedre Organisation; det katholske Element blev forstærket ved mange Konversioner, og i vore Dage er det blevet stærkt og stort. I Almindelighed opfører de engelske Katholiker selv deres Kirker. I Manchester og Omegn findes der saaledes 25 Kirker, som alle ere byggede for Arbejdernes Pennys. Til Kirkeformue kjendte man ikke; de gamle, rige Stiftelser ere i den engelske Højkirkes Besiddelse. I hele England findes maaske ikke en eneste katholsk Kirke, som har faste Indtægter. Men Kirkerne og Skolerne nyde fuldkommen Frihed, thi Englænderne have Agtelse for Andres religiøse Overbevisning og skamme sig nu over deres tidligere Intolerance. Det er nu bleven Skik og god Tone, ikke at forstyrre sine Medmennesker i Henseende til deres Religion. Af denne religiøse Agtelse og Tolerance er da ogsaa fremgaaet en fuldstændig Frihed i Henseende til Skolesystemet. Saasomt en Skole er bleven grundlagt, bidrager Regeringen en meget betydelig Del til dens Underhold. Lovene er nu saaledes fastslaaede, at flere katholske Sogne have smukke Skoler, hvor Regeringens Tilskud næsten fuldstændig dækker Skoleudgifterne. England er i saa Henseende virkelig mønsterværdigt. Der gives i England katholske Lærer- og Lærerinde-Seminarier, som faa klækkelige Tilskud af Regeringen, skjønt disse Institutioner ledes af Præster og Ordenssøstre. I de sidste 30 til 40 Aar har den katholske Kirkes Forhold

forbedret sig betydeligt i England. En betydelig Tilvæxt faar Kirken ved de bestandige Konversioner. En stor Indflydelse havde navnlig flere fremragende anglikanske Gejstliges Overgang til Katholicismen, som f. Ex. Mannings, Newmanns m. fl. Den katholske Præstestand rekruterer sig nu i England for største Delen af Konvertiter fra den anglikanske Kirkes Præstestand. Om den katholske Kirkes velsignelsesrige Virksomhed aflægger navnlig Kirkernes Antal Vidnesbyrd. Medens Manchester f. Ex. i Aaret 1860 kun havde en katholsk Kirke, har Byen nu 25 Kirker, og London har nu maaske 100 katholske Kirker og Kapeller. England er et Land, hvor der hersker en velordnet Frihed. Alle religiøse Ordenssamfund, som Kirken kjender, ere repræsenterede i Landet og overalt udbrede de Lykke og Velstand.

❧ Fra Vejbyrnet. ❧

En mangelfuld Reformation. Følgende længselsfulde Suk udstøder *Thorvald Elmquist* i »*Kirkbladet*» for 15. Januar: »Der er adskillige Punkter i Henseende til Lære- og Kirkeordning, hvor den evangeliske Kirke nu gjerne vil indrømme, at den kan lære af den romerske, ligesom den ogsaa erkjender, at Reformatorerne i deres Iver nok paa et eller andet Punkt have bortkastet Ting, der ikke burde have været bortkastede, og hvis Værdi man senere er bleven opmærksom paa. Hertil kan f. Ex. henregnes Synet for *Traditionens* Betydning (den mundtlige Overlevering gennem Kirken) overfor det altfor ensidige og protestantiske Skriftprincip; fremdeles Troen paa en »*Mellemtilstand*» med Muligheden for en Udvikling mellem Doden og Dommen; ligeledes Fremhævelsen af, at Troen

maa være »*virksom i Kjærlighed*« o. s. v. Vi maa indrømme, at her ere Sandheder bevarede i den romerske Kirke, som den evangeliske Kirke ikke var opmærksom paa. . . . « Intet Under, at Hr. Elmquist derfor med Rette betragter hele Luthrs Værk som et Menneskeværk og tilstaar, at »Fejl og Mangler klæbede ved Luther og hans Reformation som ved alt Menneskeligt«. Luther selv havde imidlertid en anden Mening om sit Værk, da han sagde: »Jeg Martin Luther er eders Evangelist. Hvo som ikke anammer min Lære, hører hjemme i Helvedes dybeste Afgrund!«

St. Josefs Gilde. Mandag d. 21. Marts Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Aften alm. Møde for alle Brødre. — **Gildets Titularfest** fejres Mandag d. 2. Maj Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Aften i Lokalet, Brogade 67, med højtidelig Optagelse af de nye Brødre, hvorefter Overrækkelsen af det kronede Emblem til de Brødre, som i 12 Aar have arbejdet for Gildets Fremgang.

Paa Bestyrelsens Vegne
J. C. Jørgensen,
f. T. Formand.

Værelse tilleje. Et smukt **Gadeværelse**, med eller uden Møbler, er billigt tilleje fra Flyttedagen eller 1. Maj i Nærheden af Toldbodvejen. Billet mrk. **Nr. 8** modtager C. B. Lohrer, Adelgade 31, 1. Sal.

Plads ledig. En flink, tro og paalidelig Pige, med nogen Kendskab til Madlavning, kan faa Plads til 1. Maj i et Herskabs-hus i Kjøbenhavn. Husstanden bestaar af 2 Voxne; der holdes 2 Piger og Fruen gaar med i Huset. En Pige fra Landet eller Provindsen vil blive foretrukken. Lønnen er 140 Kr. aarlig. Billet mrk. **S. H. 40** modtager Redaktionen.

Paa alle Slags **Brandmalerier**: Krucifixer, Madonnabilleder, Bøger, Mapper, Møbler o. s. v. modtages Bestillinger, Vesterbrogade 95 St., hvor Prøver i Træ, Læder og Pap forefindes.

Wilh. F. Heiden, Skrædermester,
anbefaler

Cheviot-Klædninger, ægte i alle Farver, fra 35 Kr. **Konfirmations-Klædninger** fra 24 Kr. — Garanteret bedste Udførelse, 1. Kl. Snit.

Stof modtages til Forarbejdning billigst.

Suhmsgade 2, 2., Hj. af Landemærket.



Vil De høre et godt Foredrag?

Afæg da et Besøg i St. Knuds Broderskab
Tirsdag den 22. ds. Kl. 8¹/₂, i Lokalet, Bredgade 67,
 2. S. o. G., hvor Hr. Kand. mag. **V. Rasmussen** vil tale.
Alle ere velkomne.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 20. Marts. 4. Søndag i Fasten. Lætare. — **21. M.** Benedikt, Abbed og Ordensstifter. — **22. Ti.** Cyrillus af Jerusalem, Biskop og Kirkelærer. — **23. O.** Katharina af Vadstena, Jomfru. — **24. To.** Ihukommelse af Frelserens fem h. Vunder. — **25. F.** Marias Bebudelse (fejres 6. Maj). — **26. L.** Ihukommelse af Frelserens h. Blod.
Søndag den 27. Marts. Passionssøndag.

St. Ansgars Kirke. Lørdag den 19. Marts, **St. Josefs Fest**, holdes om Morgencn Kl. 8¹/₂, Højmesse.

Søndag den 20. Marts Kl. 10 Højmesse og Prædiken. Efter Højmesscn meddeler den højjærværdigste Biskop den pavelige eller apostoliske Velsignelse.

St. Kjelds Kapel i Viborg. Søndag den 20. Marts Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 3 Andagt. Fra Kl. 9 Morgen Løjlighed til Skriftemaal.

Gudstjeneste i Helsingør. (Sudergade 8, 2. S.). Fredag den 25. Marts (Marias Bebudelse) Kl. 9¹/₂ h. Messe med Prædiken; Kl. 7¹/₂ Aften Sakramentsandagt med Prædiken. — Lørdag den 26. ds. h. Messe Kl. 8.

St. Josefs Gilde. Da den højjærværdigste Biskop Søndag den 20. Marts efter Højmesscn i St. Ansgars Kirke meddeler den apostoliske Velsignelse, hvortil er knyttet en fuldkommen Afad, naar den h. Kommunion modtages samme Dag, saa opfordres Brødrene herved til at modtage den h. Kommunion Kl. 8 i St. Ansgars Kirke og efter Højmesscn sammesteds den pavelige Velsignelse.

Gildets aarlige Fælles-Paaskekommunion finder først Sted 3. Søndag efter Paaske (St. Josefs Skytsfest) den 1. Maj Kl. 8 i St. Ansgars Kirke.

Paa Bestyrelsens Vegne
 J. C. Jørgensen,
 f. T. Formand.

Elisabethforeningens Basar,

som afholdes til Bedste for forældreløse Børn **Palmesøndag** d. 3. April og Mandag d. 4. April i Skolelokalet, Bredgade 69, St. o. G., bringes i Menighedens velvillige Erindring. Gaver modtages af Fru A. Osterhammel, Nørrefarimagsgade 53, 2. Sal; Enkefru M. Larsen, Nansensgade 40, 2. Sal, 1. Opg. A.; Frøken Stratbøcker, Ordrup, og hos Dhrr. Gejstlige.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Sexogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64, 1. S. — Annoncer: 10 Øre pr. Petitlinie.

N^o 13.

Søndagen den 27. Marts.

1898.

Indhold: Jesu Korsvej. Domitian. Sp. og Gammelkatholicismen. Elisabethforeningen. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Slesvig. Lübeck. Baden. Kina. Amerika. — Bekjendtgjørelser.

Jesu Korsvej.

—o—

IX.

Jesus segner tredje Gang under Korset.

Ud til Golgatha er Toget naaet omsider,
og mod Bjærgets Tinde Skaren fremad skrider.
Jesus slæber Korset op ad Dødens Klippe;
han er nær ved Maalet — da hans Kræfter glippe.

Svag og mat han samler al den Kraft han ejer,
men forgjæves: Dødens Træthed vinder Sejer.
Tredje Gang han segner, og dog faar han ikke
Hvile; indtil Bunden skal sin Kalk han drikke.

Naar jeg ser ham ligge hjælpeløs i Støvet,
 hader jeg de mange Synder, jeg har øvet.
 Jeg, hvem han har gjenrejst, lod paa ny mig hilde;
 Gang paa Gang jeg snubled, just naar staa jeg vilde.

Og min egen Styrke kan mig ej bevare:
 naar jeg tror mig sikrest, er jeg mest i Fare.
 Hjælp da du mig, Herre, giv mig det at mærke:
 du, som ligger slagen, du er dog den stærke.

1012.

Domitian.

En Fortælling fra det første kristelige Aarhundrede.

Af Anton de Waal.

(Fortsat.)

—o—

Den 30. Juni var det konsulariske Halvaar udløbet. Kejseren havde forordnet et stort Senatsmøde, i hvilket Senatorerne i Kejserens og Flavius Clemens Nærværelse skulde bekræfte Valget af de *consules suffecti*, som skulde overtage det konsulariske Embede i den anden Halvdel af Aaret. I dette Møde optraadte Clemens endnu engang i sin prægtige Embedsdragt, og tolv Liktorer gik foran ham.

Hele Rom vidste, at Domitian kun havde ventet paa denne Dag, da Flavius Clemens ophørte med at være en ukrænkelig Embedsperson, for den næste Dag at lade ham anklage for Højforræderi. Næsten alle *patres conscripti* vare komne tilstede, ikke fordi man ventede, at der skulde ske noget usædvanligt, men alene for at udtrykke deres Højagtelse for Clemens, og udenfor Skrankerne stod der en tæt pakket Mængde nysgjærrige Mennesker.

Efter at Kejseren havde taget Plads paa sit Elfenbenssæde, og ved Siden af ham Konsulen, holdt Domitian en kort Tale til de forsamlede Fædre, hvori han fremhævede sin Embedsbroders Fortjenester i det forløbne Halvaar og fremstillede ham som et Mønster og Forbillede for hans Efterfølger. Mod Clemens selv var han venlig, som om der aldeles ikke var noget i Vejen. Men allerede paa Hjemvejen til Palatinet gav Domitian hemmelig Petronius Secundus denne Befaling:

»Sørg for, at Flavius Clemens inden Aften er i din Magt; men gør det saaledes, at det ikke vækker Opsigt. Indespær ham i det samme Værelse, hvorfra han saa paa Vaabenlegen sammen med Cæsarerne. — Jeg haaber, Du husker det,« føjede han til med et betydningsfuldt Sideblik.

De Anklagede, til hvem han enten paa Grund af deres Fødsel eller Embede maatte tage noget Hensyn, bleve ikke kastede i Fængsel, men overgivne til *Præfectus prætorio*, som skulde bevogte dem til den Dag, Retsforhandlingen fandt Sted. Det samme havde jo endog været Tilfældet med Apostlen Paulus, som blev bragt til Rom, fordi han appellerede til Kejseren.

Da det begyndte at blive mørkt, indfandt Petronius Secundus sig i Tiberius' Palads og forlangte' at faa Konsulen i Tale.

»Jeg ved, hvorfor Du kommer,« sagde Clemens, »og jeg er færdig til at følge med Dig. Forund mig blot et Par Øjeblikke, for at jeg kan tage Afsked med min Hustru.«

»Hvor vilde jeg ønske,« svarede Præfekten, »at jeg i denne Time laa i Lejr ved Rhinens eller Donaus Bredder i Stedet for at gøre Bøddeltjeneste her mod en Mand, som jeg anser for en af den romerske Adæls ypperste. Men vil Du dog ikke hellere spare Dig og din Hustru for Afskedens Smerte?«

»Det vil være en Trøst for os Begge; vi have været forberedte paa denne Time.«

I dette Øjeblik kom Domitilla ind; hun havde faaet at vide, at Præfekten var hos hendes Mand; i Taushed trykkede Petronius Secundus et Kys paa den ædle Frues Haand.

»Efterretningen, Du er Overbringer af,« sagde hun rolig, »er ikke saa tung for os, som Du maaske tænker Dig. Vi vide nemlig, hvorfor vi dø og det gjør os Døden let,«

Derpaa vendte hun sig mod sin Ægtefælle, tog hans Haand i sin og sagde rolig og fattet:

»Min kjære Mand, i tyve Aar have vi nu vandret sammen her i Livet og delt baade Sorg og Glæde; jo stejlere og møjsommeligere den sidste Strækning af Vejen har været, desto mere nærme vi os det lykkelige Maal; blot et Par Skridt endnu, og vi staa ved Døren til det himmelske Jerusalem.«

»Hvorledes skal jeg kunne takke Dig, dyrebare Hustru,« sagde Flavius Clemens dybt bevæget, »for alt, hvad Du har været for mig? Du har været mere end en Hustru for mig — en Engel, der forøgede mine Glæder, delte mine Kampe, forsødede mine Sorger og holdt mig oprejst, naar jeg var nær ved at synke. Det Eneste, som gjør mig Døden tung og Skilsmissen svær, er Tanken paa din og vore Børns Skæbne.«

»Bøddelens Sværd,« svarede Domitilla, »kan ikke skære de Baand over, som forbinde Sjælene i hellig Kjærlighed. Martyren, som staar for Guds Trone, vil i Kampens Time være sine Kjære nær; vi ville være vor Ægtefælle og Fader værdige og kæmpe for Opnaaelsen af den samme Sejrspalme.«

»Ja, paa Gjensyn histoppe!« sagde Clemens; »lev vel, elskede Domitilla! Oh! hvor skal jeg bede for Eder!«¹⁾

¹⁾ Læren om de Helliges Forbønner for os hos Gud er udtalt paa

De to Ægtefæller stode et Øjeblik med Armene slyngede om hinanden; saa trykkede Clemens et Kys paa sin dyrebare Hustrus Pande og gik ud af Døren foran Præfekten.

»Det var med Taarer i Øjnene at Petronius havde været Vidne til denne Afskedsscene. Han havde mange Gange tidligere i Embeds-Medfør været nødt til at skille Hjærter, som vare fast sammenknyttede — og havde saa altid kun sét Fortvivlelse og hørt rasende Klager. Aldrig havde han overværet som her en Afsked, der med den blodige Død for Øje dog var saa ophøjet, saa ædel og saa fuld af saligt Haab.¹⁾

Da Domitilla var bleven alene, gjorde Naturen sin Ret gjældende; hun sank paa Knæ og hulkende brast hun ud i en voldsom Graad; hun havde elsket sin Mand med hin rene og skønne Kjærlighed, som er et Slags Billede paa den forklarede Kjærlighed, der forbinder Sjælene i den evige Herlighed. Men selv om

mange Steder i Katakombernes Indskrifter. I Lateranets kristelige Museum ses blandt andet følgende Indskrifter: In orationibus tuis roges pro nobis, quia scimus te in pace Christi: „Bed for os i dine Bønner, thi vi vide, at Du er i Fred hos Kristus.“ — Pete pro nobis ut salvi simus: „bed for os, at vi maa blive frelste.“ (Andre Exemppler findes hos Kraus, *Encycl.* I, S. 566). — Ligeledes blive de Levendes Bønner for de Afdøde paakaldte paa talrige Indskrifter. Som Exempel nævne vi kun Indskriften over „Agape“, som først er bleven funden for nogle Aar siden i den ældste Del af den hellige Priscillas apostoliske Katakomber:

Vos precor, o fratres, orare huc quando venitis
Et praecibus totis patrem natumque rogatis,
Sit vestrae mentis Agapes carae meminisse,
Ut Deus omnipotens Agapen in saecula servet.

„Jeg bønfaller Eder, Brødre, naar I ere her tilstede i inderlig Bøn til Gud Fader og Gud Søn, at I da ikke glemme ogsaa at ihukomme den elskede Agape, for at den almægtige Gud maa bevare Agape i al Evighed.“ (De Rossi, *Bullett.* 1886, Tav. IX).

¹⁾ Under de nyeste Udgravninger af den hlg. Priscillas Katakomb-

Adskillelsen fra ham ogsaa blev forsødet ved Tanken om Martyriets Sejrskrone, — saa blødte hendes Hjærte dog under Sorg og Bæven for hendes Børns Skæbne.

»O Herre,« bad hun, idet hun med glødende Moderkjærlighed pressede Hænderne mod sit Bryst, »forund dog, at jeg, naar jeg engang dør, maa kunne føre begge mine Sønner — den ene ved min Højre og den anden ved min Venstre — i deres Uskylds Klædebon op til deres Fader — — eller ogsaa, at *han med Drengene ved Siden af sig* maa ile mig i Møde ved Himlens Port!«

Domitilla anede, hvad hendes egen Skæbne vilde blive; men hun vovede ikke en Gang at udtale den for sig selv. Der gives et Martyrium, som er tungere end det *blodige* under Bøddelens Sværd, nemlig det *aandelige*, og hun anede, at det var denne tornefulde Bane, hun skulde gjennebløbe, indtil hun efter en lang Vandring selv skulde naa Maalet.

(Fortsættes.)

„Sp.“ og Gammelkatholicismen.

—o—

Fornylig mente Hr. *Sp.* i »Nationaltidende«s Søndagsnummer, at Gammelkatholicismen i Nordamerika var i betydelig Fremgang, fordi den gammelkatholske »Biskop« Herzog i Bern havde viet en Polak til Biskop for Gammelkatholikerne i de forenede Stater.

ber i Aaret 1889 har man fundet en Gravsten fra det tredie Aarhundrede, som en L. Petronius Secundus har sat over sin 23aarige Søn. Der er ingen Tvivl om, at disse to Mænd have været Efterkommere af vor Præfekt for den kejserlige Livgarde; men vi have ingen Underretning om, hvornaar Familien antog Kristendommen eller om vor Petronius Secundus selv senere er bleven Kristen.

Men hvad Slags »Biskopper« Gammelkatholikerne i Nordamerika have, ses bedst af en Meddelelse i det for sin Paalidelighed bekjendte store Blad »Kölnische Volkszeitung« Nr. 196 fra 15. Marts 1898. Bladets Korrespondent skriver: »Gammelkatholicismen i Nordamerika kan i sine Annaler indføre en Begivenhed, som kun er lidet glædeligt for den. Det, som man allerede længe havde ventet, er nu indtraadt, thi »Ærkebiskoppen« Villatte, »den gammelkatholske Kirkes Primas i Amerika«, som residerer i Greenbay, staar der som et Træ uden Blade, uden Kirke, uden Hjord. Hans Kirke var nemlig fuldstændig forgjældet og nu er den bleven solgt ved Auktion. De polske Katholiker have kjøbt den. Paa Washingtons Fødselsdag vil Hr. Biskop Messmer indvie den til den katholske Gudstjeneste. Desuden har Villatte tabt endnu en Kirke, idet hans faa Tilhængere i Duval, Kewannee County, som dels stammede fra Belgien og dels fra Polen, have skilt sig fra ham. Villatte har allerede gennemgaaet forskjellige religiøse Udviklinger. Først var han »Broder« i et katholsk Kollegium ved Chikago. Saa traadte han ud af den katholske Kirke og blev presbyteriansk Præst, og som saadan var han en Tidlang i Greenbay. Derefter gik han over til Episkopalkirken og modtog de første Vielser af dens Biskop Brown. Men han var dog ikke tilfreds med disse Vielser og han lod sig derfor ordinere af den gammelkatholske Biskop Herzog. Da han nu vendte tilbage til Greenbay, blev han uenig med Brown's Efterfølger Grafton, og i San Francisco indledede han Underhandlinger med en græsk-skismatisk Biskop. Derefter tiltraadte han store Rejser, opdukkede igjen i Asien og paastaar at være bleven viet til Biskop af Metropoliten af Malabar. Men sandsynligvis vil han endnu gennemgaa flere Omskiftninger.« Det er jo ikke umuligt, at vi maaske senere en Gang faa at læse i Nationaltidende

»at den tidligere katolske Ærkebiskop Villatte er bleven Protestant« og »at dette er et betydningsfuldt Tegn, at mange i Romerkirken føle sig dragne til Protestantismen«, men saa ville vi tage Sagen med Ro. Saadanne Mænds Frafald skader ikke den katolske Kirke, men gavner heller ikke Protestantismen.

S.

Elisabethforeningen

hvis Formaal er, at drage Omsorg for *forældrelose* eller under sørgelige Forhold opvoxende Børns kristelige Opdragelse, for derved at fremme disse Samfundets Stedbørns timelige og evige Velfærd, holdt i Torsdags Bestyrelsesmøde. Af Aarsregnskabet for 1897 fremgik, at Foreningen i det henrundne Regnskabsaar har haft *13 Børn*, nemlig 11 Dreng og 2 Piger, at drage Omsorg for, *samt 2 Piger*, til hvis Underhold Foreningeu yder et mindre aarligt Tilskud. Børnene ere dels anbragte i de tvende Vajsenhuse ved Rosenkranskirken, dels i katolske Hjem under Bestyrelsens Tilsyn.

Den samlede aarlige *Indtægt* har i Aarets Løb været *2715 Kr. 15 Øre*, deri indbefattet Indtægterne af forrige Aars *Basar* med en Sum af *1261 Kr. 21 Øre*. De bidragydende Medlemmers Antal beløb sig ved Aarets Slutning til 102 dels mandlige dels kvindelige Medlemmer, hvis Kontingenter beløb sig til *442 Kr.* I Gaver og ekstraordinære Bidrag indkom *270 Kr.*

Udgifterne i Aarets Løb havde andraget den Sum *2506 Kr. 55 Øre*, saa at der viste sig et *Overskud paa 208 Kr. 60 Øre*, hvormed Bestyrelsen begynder sit nye Regnskabsaar i Tillid til Medlemmernes uforan-

drede Offervillighed og Troskab mod Foreningens skjønne og velsignelsesrige Formaal.

Ved at bringe Ovenstaaende til Medlemmernes Kundskab, tillader Bestyrelsen sig endnu at anbefale paa det mest indtrængende til Katholikernes Velvillie *den forestaaende aarlige Basar*, som afholdes *Palmesøndag* og *Mandagen* derefter, og uden hvilken Foreningen ifjor ikke vilde have opnaaet det ovenstaaende smukke Resultat, idet næsten Halvdelen af Udgifterne ved Børnenes Opdragelse ere blevne udredede ved dens Hjælp.

Tillige er det for Bestyrelsen en kjær Pligt, paa Børnenes og egne Vegne at udtale sin hjærteligste Tak til Alle, som paa nogen Maade have bidraget til Opnaaelsen af det omtalte Resultat, det være ved Medlemsbidrag, Gaver eller Nærværelse paa Basaren. Paa den anden Side kan Bestyrelsen heller ikke undlade at bede Alle om, ogsaa fremdeles med Iver og Udholdenhed at støtte Foreningens Sag, samt om muligt at vinde endnu flere Medlemmer for Foreningen. Maatte ogsaa »Elisabethforeningen til forældrelose Børns Frelse« føle, at der stadig føres af den barmhjertige Gud nye offervillige Sjæle til vor hellige Kirke, saa at ogsaa Foreningens Medlemsantal maa tiltage med hvert Aar, der gaar. Det er vel nok sandt, at Forholdene for Tiden ikke ere de bedste og at *Kirke- og Skolesagen* lægger særlig Beslag paa Menighedens Offervillighed; men vor Frelser har jo da ogsaa givet det Løfte: »Giver og der skal gives eder«. Og naar vi nogen Sinde tør forvente, at dette guddommelige Løfte vil gaa i Opfyldelse, saa er det vistnok Tilfældet her, hvor Gaverne jo ogsaa komme vor Frelseres Yndlinge, Børnene, til Bedste og skulle bidrage til deres timelige og evige Vel. *Det ordinære aarlige Medlemsbidrag* er 2 eller 4 Kr. og under et Besøg paa *Palmesøndags-Basaren* tager Bestyrelsen med oprigtig Tak

og Glæde imod de mindste »Smuler«, som Menighedens Medlemmer maatte kunne afse. Ingen bør holde sig tilbage, thi enhver Tiøre er os velkommen, efter det gamle Princip, at »mange Bække smaa danne en stor Aa«.

Bestyrelsen for Elisabethforeningen :

Fru A. Osterhammel,

Præsidentinde.

Enkefru **M. Larsen,**

Kassererinde.

Frk. F. Stratbøcker,

Sekretærinde.

Andr. Johansen,

Regnskabsf. Formand.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Kjøbenhavn. I Søndags meddelte vor højærværdigste Biskop *den pavelige Velsignelse* efter Højmessens i St. Ansgars Sognekirke, i hvilken Anledning Kirken var fyldt indtil sidste Plads af en Mængde Menighedsmedlemmer, som ønskede at delagtiggjøre sig i den fuldkomne Aflad, der er knyttet til denne højtidelige Velsignelse. Fra alle Byens Kanter, ja endog fra Ordrup vare Katholikerne strømmede til den gamle Moderkirke i Bredgade og talrige Kommunioner bleve uddelte under de hh. Messer, navnlig under Biskoppens Messe Kl. 8.

Efter Højmessens traadte Biskoppen, iført det biskoppelige Ornat med Mithra og Stav og assisteret af Kirkens Gejstlighed, frem foran Alteret og holdt en begejstret Tale til de Tilstedeværende, hvem han først takkede, fordi de saa trofast havde ledsaget ham med deres fromme Forbønner paa hans lange Rejse. Dernæst omtalte den højærværdigste Biskop i Korthed nogle af de skønneste Indtryk, han havde modtaget i Kristenhedens Hovedstad, blandt hvilke han navnlig

fremhævede sine Besøg i de forskjellige Katakomber og i den h. Agnes' underjordiske Kirke, hvor man følte sig hensat i de første kristne Tider og levende mindes vor hellige Kirkes herlige Blodvidner fra hine Dage. En stor Glæde havde det ogsaa beredt ham, at kunne frembære det h. Messeoffer paa vor store Landspatrons, den h. Kong Knuds Alter i Karmeliterkirken i Rom og i det Kloster, hvor Nørdens berømte Helgeninde, den h. Birgitta havde færdedes. Dog det uforglemmeligste Besøg havde været Besøget hos Kirkens synlige Overhoved, vor h. Fader Pave Leo XIII., som med sand Faderkjærlighed havde taget imod ham og med den inderligste Interesse og synlig Glæde havde hørt hans Beretning om de danske Katholikers Troskab mod den apostoliske Stol og deres Bestræbelser for vor h. Kirkes Interesser og Anliggender i Danmark. I hint Øjeblik, da den h. Fader havde sagt til ham: »Jeg velsigner ganske særlig Dig og Din Hjord«, havde Biskoppen saa ret følt hele Betydningen af Frelserens Ord til Petrus: »Vogt mine Lam, vogt mine Faar!« og hine andre Ord: »Jeg har bedet for Dig, Petrus, at din Tro ikke skal vakle; og naar Du er omvendt, saa styrk dine Brødre«; thi med den gode Hyrdes hele Kjærlighed havde Leo XIII. velsignet sin fjærne Hjord, og styrket havde Biskoppen atter forladt den 88aarige ypperstepræstelige Olding paa Apostelfyrsten Petri Stol. Det Kostbareste, han havde medbragt fra Rom, var denne Kristi Statholders hjærteligste Velsignelse, og den vilde han da nu meddele de Tilstedeværende, som ved den Talrighed, hvormed de vare mødte heri Gudshuset, aflagde Vidnesbyrd om, at de satte Pris paa denne Velsignelse, en aandelig Faders Velsignelse over sine aandelige Børn.

Efter at Sognepræsten derpaa baade paa Latin og paa Dansk havde oplæst Pave Leo XIII's Tilladelse til at meddele Velsignelsen — en særegen Tilladelse, som

Biskoppen havde modtaget under sin Audiens hos den h. Fader — bad højærv. Pastor Braun den liturgiske Syndsbekjendelse »Confiteor«, hvorefter Biskoppen fra sit Sæde paa Epistelsiden bad de i Ritualet foreskrevne Bønner og derpaa meddelte den apostoliske Velsignelse i den treenige Guds Navn.

Slesvig, 22. Marts. (X.) Den ny katholske Kirke i denne gamle danske By er bleven indviet idag under talrig Deltagelse fra nær og fjern. Den katholske Menighed i Slesvig er bleven grundlagt i 1869, da der kom mange katholske Embedsmænd og Soldater til Byen. Man var saa heldig at kunne kjøbe en gammel Gaard midt i den langstrakte By, og nogle Værelser bleve omdannede til et beskedent Kapel. I Aarenes Løb er nu Menigheden voxet betydelig, og det gamle Kapel kunde ikke mere rumme den. Derfor blev det en paatrængende Nødvendighed at bygge en ny Kirke, hvortil Menighedens nidkjære Sognepræst, Pastor *Völker*, paa mange og anstrængende Kollektrejser har samlet de nødvendige Midler. Kirken er indviet til Ære for den h. Ansgar, som jo i Slesvig byggede den første Kirke i Danmark og som netop fra Slesvig udfoldede sin rige Missionsvirksomhed i Danmark. Den smukke ny Kirke har en henrivende Beliggenhed i Nærheden af Slien. Dens høje Taarn synes venlig at hilse til den gamle Kirke i Hådeby paa den anden Side af Slien, hvor netop St. Ansgars første Kirke skal have ligget. Indvielsen foregik med stor Højtidelighed under det smukkeste Vejr. Efter Benediktionen blev det h. Sakramente i Procession bragt fra det gamle Kapel til den ny Kirke. Under denne Procession paraderede de katholske Soldater paa begge Sider af Vejen, et ejendommeligt og smukt Syn. Alle Nabomenigheder i Slesvig og Holsten og selv Hamborg og Eutin havde sendt deres Repræsentanter og fra Danmark mødte Pastor *Storp* fra Kolding. Efter

Indvielsen var der Festmiddag paa Hotellet »Stadt Hamburg«, hvor der blev holdt mange Taler. Pastor Storp overbragte en Hilsen fra de danske Katholiker til den katholske Menighed i Slesvig, en By, som vækker mange Minder i alle danske Hjærter.

Lübeck. I Søndags indviedes tre nye Klokker i Jesu Hjærte Kirken i Lübeck af Stedets Sognepræst Pastor *Illigens*. Indskriften paa den største Klokke lyder saaledes: »Jeg, Eduard, forkynder Festedagene. Kommer, lader os tilbede vor Gud (Ps. 94).« Den mellemste Klokkens Indskrift var følgende: »Jeg ærer min Patron, den h. Everhard; om Søndagen kalder jeg Gejstligheden og Folket sammen. Jeg har glædet mig over det, som blev sagt mig: Vi ville drage ind i Herrens Hus (Ps. 121).« Den mindste Klokkens Indskrift er denne: »Ser, jeg, Maria, er Herrens Tjenerinde. Min Røst er Livets Røst; jeg kalder eder til Gudstjeneste, kommer!«

Baden. Til Ærkebispstolen i Freiburg er endelig Biskop *Komp* af Fulda bleven kaldet, efter at Ærke-diöceset Freiburg har været uden Overhyrde i 17 Maaneder, siden Ærkebiskop Dr. Roos' Død. Den lange Vakance har været begrundet i Regeringens fjendtlige Holdning overfor Domkapitlet, idet den dels undlod at tilbagesende Domkapitlets Kandidatliste, dels søgte at forhandle direkte med den h. Stol og saaledes forbigaa Domkapitlet og tilsidesætte dets Rettigheder, og endelig gjorde Forsøg paa at forsumpe hele Anliggendet. Med en Mængde Fraser søgte man i Karlsruhe at skjule de egentlige Betingelser, paa hvilke en Kandidat til Ærkebispstolen vilde finde Naade hos Regeringen — Betingelser, der gik ud paa, at Ingen maatte blive Ærkebiskop i Freiburg, naar han ikke vilde hjælpe med til at bryde det katholske Centrums Betydning og Magt og fremfor Alt hindre den katholske Gejstligheds politiske Virksomhed.

Dr. *Georg Ignatius Komp* er født i Hammelburg i Bayern den 5. Juni 1828 og staar saaledes allerede i sit 70. Leveaar. Han var i lang Tid Rektor i Seminariet i Fulda og besteg efter Biskop Weylands Død i 1894 Bispestolen i Fulda.

Kina. Til Biskop af Peking er for nylig den franske Missionær *P. Favier* bleven indviet. De øverste kinesiske Autoriteter og Medlemmerne af alle europæiske Gesanetskaber og Konsulater vare tilstede ved Gudstjenesten i Pekings Cathedral. P. Favier har allerede opholdt sig i 30 Aar i Kina og er meget anset der. Det var ogsaa P. Favier, som i sin Tid førte Forhandlinger med den kinesiske Regering om Oprettelsen af *et apostolisk Nuntiatur* i Peking. Kejseren af Kina har i Anledning af Bispevielsen udnævnt ham til Mandarin med to Knapper, og det skal endog være Kejseren, som selv har anmodet Vatikanet om F. Faviers Udnævnelse til Biskop af Peking.

Amerika. Ifølge Hoffmanns officielle »*Catholic Directory*» for 1898, som udkommer i Milevaukee, tæller den katholske Kirke i de Forenede Stater i Nordamerika 13 Ærkebiskopper, 77 Biskopper, 10,911 Præster 9570 Kirker, 5105 Kappeller, 16 Universiteter, 97 Seminarier med 3873 Studenter, 215 Kollegier for Drengene 614 Akademier for Piger, 3636 Sogneskoler med 819,575 Børn, 248 Vajsenhuse med 33,089 Vajsenbørn og 757 Velgørenheds-Anstalter. Katholikernes samlede Antal beløber sig til henved *9,856,622 Sjæle*. Blandt de forskellige Bispedømmer har Baltimore 240,000 Katholiker; Boston 600,000; Chicago 650,000; Cincinnati 190,000; Milevankee 250,000; New Orleans 325,000; New York 825,000; Brooklyn 500,000; Philadelphia 450,000; Pittsburgh 275,000; St. Paul 212,000; San Francisco 225,000; Sante Fe 133,000; Newarh 200,000 Cleveland 275,000; Hartford 250,000. De fleste *Born* i katholske Anstalter findes i Bispedømmet New York,

62,066; Chicago, 53,955. Philadelphia, 44,749; Boston, 40,275; Brooklyn 37,00.

Vi kunne endnu tilføje, at *Negrenes* Antal i de Forenede Stater beregnes til 4,666,386. Af disse ere 137,507 Katholiker med 7,424 Børn i katholske Skoler.

Indianernes Antal beregnes til 229,300, hvoraf 71,159 ere Katholiker med 3,534 Børn i katholske Skoler. I de Forenede Stater udgives der 260 *kathol-Blade*; iblandt dem ere kun 10 Dagblade, Størstedelen er derimod Ugeblade. 40 Blade ere tyske, 19 franske, 7 polske, 6 bømske, 2 spanske, 1 hollandsk, 1 italiensk, 1 indisk og Resten engelske.

Unio. Eventuelle Forslag til den forestaaende halvaarlige Generalforsamling bedes indsendte til Bestyrelsen inden 1. April.

St. Josefs Gildets Hjælpekasse. Restancer indtil 1. Marts bedes, paa Grund af Regnskabsafslutning, indbetalt snarest til Kassereren, Bogtrykker Mohn, st. Kongensgade 31.

Værelser ønskes. To umøblerede Værelser søges af en Herre hos en dannet Familie. Tilbud med Pris i Billet, mrkt. 9., modtager C. B. Lohrer, Adelgade 31.

Værelse tilleje. Et smukt Gadeværelse, med eller uden Møbler, er billigt tilleje fra Flyttedagen eller 1. Maj i Nærheden af Toldbodvejen. Billet mrk. Nr. 8 modtager C. B. Lohrer, Adelgade 31, 1. Sal.

En opvakt Dreng, med gode Skolekundskaber, kan antages i Lære i Mohns Bogtrykkeri, st. Kongensgade 31.

Udenlandsk Literatur

leveres efter Beregning:

1 Franc = 73 Ø., 1 Sh. = 92 Ø., 1 Rmk. = 90 Ø.

Stort Lager. Hurtig Forskrivning.

Siegfried Michaelsens Efft.,

Einar Møller.

Telefon 2179. Frederiksborggade 1.



St. Knuds Broderskab. Tirsdag den 29. ds. Kl. 8 $\frac{1}{4}$, Aften i Lokalet, Bredgade 67, 2. Sal o. G. Foredrag af Hr. Kommunelærer C. P. Lyngs. Alle ere velkomne.

Søndag den 3. April (Palmesøndag) Fælleskommunion i St. Ansgars Kirke Kl. 8. Emblem bæres.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 27. Marts. Passions søndag. — 28. M. Johannes af Capistran, Bekjender. — 29. Ti. Johannes af Damaskus, Biskop og Kirkelærer. — 30. O. Ferialdag. — 31. To. Ferialdag. — 1. April, F. Ihukommelse af den smertefulde Guds- (Kl. 8 $\frac{1}{4}$, i St. Ansgars Kirke højtidelig Prælatmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjærte; Kl. 8 Aften Korsvejsandagt. — 2. L. Frants af Paula, Bekjender.

Søndag den 3. April. Palmesøndag. (Gudstjeneste i St. Ansgars Kirke begynder Kl. 9 $\frac{1}{2}$, med højtidelig Pontifikal-Palmevielse og Procession). Med denne Søndag begynder Tiden for den pligtmæssige Annæmmelse af den h. Paaskekommunion.

Rosenkranskirken. I Dag, Søndag den 27. Marts, Passions søndag, vil den højærværdigste Biskop meddele den pavelige eller apostoliske Velsignelse efter Højmessens i Rosenkranskirken. Gudstjenesten begynder Kl. 9 $\frac{1}{2}$. Til den apostoliske Velsignelse er efter Modtagelsen af Bodens og Altrets hb. Sakramenter knyttet en fuldkommen Aflad.

Jesu Hjærte Kirke. De kateketiske Onsdags Foredrag ere foreløbig ophørte.

St. Anna Kapel (Sundbyerne, Kristian 2dens Allé). Hver Søn- og Helligdag h. Messe og Prædiken Kl. 10. — Før Messen er Lejlighed til Skriftemaal.

Den eucharistiske Forenings Medlemmer anmodes om at møde til sædvanlig Tid til Tiibedelse i St. Ansgars Kirke førstkommande Fredag den 1, April.

Mariakongregationen for Ynglinge holder Fælleskommunion i Dag Søndag den 27. Marts Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i Jesu Hjærte Kirke.

Den offentlige Examen med St. Ansgars Kirkeskoles Elever afholdes i Bredgade 67 & 69 Bagbygningen Mandag den 28. Marts i begge Drengklasserne, Tirsdag den 29. Marts i begge Pige-klasserne fra Kl. 8 — 12 $\frac{1}{2}$; Onsdag den 30. Marts i Forberedelsesklassen fra Kl. 8 — 12. Børnenes Forældre og Alle, som interessere sig for Skolen, indbydes til at overvære denne Examen.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Sexogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udkommer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64, 1. S. — Annoncer: 10 Øre pr. Petitlinie.

N^o 14.

Søndagen den 3. April.

1898.

Indhold: Jesu Korsvej. Et Mesterværk af Guldsmedekunst. Domitian. Langfredag. Efterretninger fra Ind- og Udland: Rom. — Bekjendtgjørelser.

Jesu Korsvej.

—o—

X.

Jesus afføres sine Klæder.

Jesus staar ved Maalet, Hovedpandestedet.

Hil dig, dyre Jordbund, som hans Blod har vædet!

Om mit Legem kunde flyve med min Tanke,

stod jeg tit og ofte paa din golde Banke.

Ja, jeg ser min Herre, afklædt og forhaanet.

Selv for denne Pinsel blev han ej forskaanet.

Nøgen skal han stilles frem for Mængdens Øje;

deres Spot og vilde Latter maa han døje.

Engang slaar og Timen, da jeg skal afklædes:
 nøgen, som jeg fødtes, for min Gud jeg stedes:
 ind til Evigheden kan jeg intet bære,
 ej mit Gods og Eje, ingen jordisk Ære.

Hjælp mig derfor, Herre, ej min Hu at binde
 til de Ting, der hastigt som en Drøm skal svinde;
 ifør mig din Rustning, den som Sejren kranser,
 Frelsens Hjælm og Troens Skjold og Retfærds Panser!

1012.

Et Mesterværk af Guldsmedekunst.

— 0 —

Den Monstrans, som den h. Fader for en Maanedes Tid siden fik overrakt af fromme Italienerne og som han i Anledning af sit Diamant-Præstebubilæum har skjænket til Peterskirken, beskrives paa følgende Maade. Monstransen er ca. 1½ Alen høj og smedet af Guld og Sølv. Den hviler paa et ottekantet, gyldent Fodstykke, paa hvis nederste og fremstaaende Hjørner staar fire allegoriske Skikkelser af drevet Sølv, ca. 6 Tom. høje, forestillende Filosofien, Kunsten, Historien og Freden. Som Kjendetegn bære de i Hænderne henholdsvis en lukket Bog, en Palet, en Tavle og et gyldent Griffel, og en Palmegren. Mellem hvert Par Figurer findes paa den hvælvede Guldgrund en reliefagtig Fremstilling i drevet Sølv; mellem Filosofien og Kunsten ses Kristus ved Nadverbordet og underneden Indskriften: »*Sacrum convivium Christi.*» Paa den højre Side, mellem Kunsten og Historien, findes en Kristusfigur paa et Guldkors, ved hvis Fod den

h. Jomfru knæler og beder, medens der til højre slaar gyldne Flammer op af Jorden, hvorfra Menneskeskikkelser bedende strække Hænderne op mod Frelseren; derunder staar Indskriften »*Memoria passionis*«; paa den venstre Side, mellem Filosofiens og Fredens Figurer, er anbragt en Fremstilling af den h. Treenighed; Gud Fader med den trekantede Helgenglorie om Hovedet hæver velsignende sin Haand over Frelseren, medens Duen i en gylden Straalekrans svæver ned fra Himlen; nedenunder ses Indskriften »*Pignus gloriae futurac*«. Disse tre Relief, som ere 4 Tom. høje, og paa hvilke trods Skikkelsernes Lidenhed alle Ansigtstræk og Klædernes Folder ere udarbejdede med minutøs Omhyggelighed, anskueliggjøre Kristendommens Frelsenssandheder i symbolske Billeder fra Fortiden, Nutiden og Fremtiden. Paa Bagsiden mellem Historiens og Fredens Skikkelser er der istedetfor et Relief i Sokkelens Hvælving indgraveret en latinsk Indskrift, som er fyldt med blaa Emalie. Indskriften lyder i Oversættelse: »*Dette Monument skjænkes Pave Leo XIII. som Bod for den d. 9. Juni 1889 i Rom forøvede Forbrydelse og for den det højhellige Sakramente tilføjede Krænkelser af Italienerne, som deltog i Pavens Smerte og som haabe, at den menneskevordne Gud derfor vil skjænke sin Kirke og ved den hele Jorden og Fædrelandet Fremgang. Aar 1896.*« Under Indskriften staar med ganske smaa Bogstaver Forfatterens Navn Kardinal *Nocella*. Over Indskriften findes et Miniaturportræt af Leo XIII. og over dette en gylden Mitra.

Paa de øverste Hjørner af Sokkelen er anbragt Sindbillederne paa de fire Evangelister, nemlig Hovederne af en Ørn, en Engel, en Tyr og en Løve. De ere cicelerede i Guld og forbundne med Frugtguirlander. Paa dem støtter sig en anden firkantet, slank Sokkel, hvis afglattede Kanter ere af Sølv og hvis Sider danne fire runde, muslingeformede Nischer, hvori

staa fire, ca. 6 Tom. høje Sølvfigurer; i den forreste Nische: Troen med Kalken i den opløftede højre Haand og Korset i den venstre; i Nischen til højre: den h. Bonaventura, i Nischen til venstre den h. Thomas af Aquin og paa Bagsiden den h. Margaretha af Alacoque, som ofrer sit Hjærte til Gud. De sindbilledliggjøre den eucharistiske Funktion i de Helgener, som have udviklet Nadverlæren, medens Helgeninden fremstiller den guddommelige Kjærligheds Offer. I hver af Muslingehvælvingerne oven over Hovedet paa Figurerne straa-ler en stor firkantet Amethyst. Paa de øverste Hjørner af denne anden Sokkel svæve Sølvengle, som paa deres udbredte Vinger bære en ca. 12 Tom. høj Baldakin, der er en nøjagtig Kopi af Berninis Baldakin over Apostelfyrsternes Grav. Baldakinens snoede Søjler hvile paa firkantede Fodstykker, paa hvis Sider er udført i Emaillé de italienske Byers Vaaben, som have bidraget til Indsamlingen til Mindesmærket. Søjlerne ere af Guld og deres midterste Del omvunden med Sølv-løv. Af vidunderlig Finhed ere de i Guld cicelerede Kapitæler. Paa Tagets fire Hjørner svæve fire Engle med flagrende Klæder og udbredte Vinger, som blæse i Guldbasuner. Bag dem strække fire barokke Ornamenter i Skikkelse af Overflødighedshorn, oversaaede med Arabesker, sig op mod Midten af Taget og forene sig der i et lille gyldent Postament, som bærer Jordkloden. Ovenpaa denne staa Frelseren, forarbejdet af Sølv, med udbredte Arme, i en Stilling, der ligner den, Thorvaldsen har givet sin Kristusfigur i Frue Kirke i Kjøbenhavn. Over Frelserens Hoved svæver en Glorie af Diamanter. Mellem Basunenglene paa Midten af Baldakinens Sider findes Mithraen, Nøglerne, Korset og Veronikas Svededug.

Under Baldakinen staa Monstransens Lunula. Kry-stalglasset, som skal omslutte Hostien, er omgivet af en Ramme af store Diamanter og Rubiner og en Glo-

rie af gyldne Straaler, som bryde frem af Sølvskyer, i hvilke smaa bevingede Englehoveder svæve. Lunulaen i Krystalglassets Indre, som skal bære Hostien, bestaar af store Solitærer og er en Gave af Mailands Damer.

Paa den nederste Sokkel er ogsaa anbragt elipsoformede Emailleskilte med de to Ærkebiskoppers og Biskoppers Vaaben, hvis Diøceser have deltaget i Indsamlingen. Over Troens Skikkelse ses Leo XIII.s Vaaben og over de to Hellige i Sidenisjerne findes Kardinalstatssekretær Rampollas og Kardinalvikar Parochis Vaaben.

Domitian.

En Fortælling fra det første kristelige Aarhundrede.

Af Anton de Waal.

(Fortsat.)

—o—

TOLVTE KAPITEL.

Aftenen.

Den højeste Ret, *consilium principis*, bestod foruden af begge Konsulerne tillige af en Del Tillidsmænd fra Senatet. I Stedet for nu at lade denne Ret faa med Sagen mod Clemens at gjøre og saa selv fælde Dommen. lod Domitian en af sine underdanige Venner bringe Anklagen mod Titus Flavius Clemens frem i det næste Senatsmøde. Paa denne Maade søgte Kejseren at bevare Skinnet af en regelmæssig Retsforhandling; han vidste nemlig godt, at Senatet var feigt og svagt nok til at fælde Dommen over Enhver, hvis Undergang Herskeren havde besluttet. Anklagen lød paa Foragt mod den romerske Statsreligion, Fornærmelser mod den kejserslige Majestæt og Rænker mod den bestaaende Rigsforfatning.

Læseren kjender de Kjendsgjerninger, hvorpaa disse Anklager vare byggede.

Netop den Forbrydelse, som i Domitians Øjne var den, der mest fortjente Døden, de formentlige Rænker, for at Jødedommen og dens Sekter kunde komme til at bestige de romerske Imperators Throne, maatte i enhver Romers Øjne anses som den svageste af Anklagerne. Forgjæves udviklede Anklageren, hvorledes Jødedommen ved Flavius Clemens Hjælp havde tragtet efter Herredømmet over Rom, for igjen at kunne opbygge Jerusalem og dets Tempel og gjøre den Triumfbue, som Titus havde ladet opføre i Anledning af deres Undertvingelse, til et Mindesmærke om deres Guds Sejr over de romerske Guder. — Hvilket fornuftigt Menneske vilde vel overfor Romerne endog kun have tænkt paa for fuldt Alvor at tale om saadanne Planer? Derfor siger ogsaa Historieskriveren Svetonius, at Domitian har ladet Konsulen dræbe *extenuissima suspicione*, paa en løs Mistanke, som savnede enhver Grund.

Efter Anklagerens Fremstilling vare derimod Beviserne paa Skylden saa klare og overvældende, at der ikke kunde være Tale om Retfærdiggjørelse eller nogetsomhelst Forsvar. Paa en anden ligesaa værdig Senators Forslag blev det vedtaget, at man ikke engang behøvede at forhøre den Anklagede. Senatet afsagde strax enstemmig Dødsdommen over Flavius Clemens; hans Hustru derimod blev anbefalet til Keiserens Naade. Den Eneste, der havde Mod til at lægge et godt Ord ind for den uretfærdig anklagede Mand, var Petronius Secundus; men han allene kunde ogsaa som øverste Befalingsmand over Livvagten føre et friere Sprog.

Paa samme Tid havde Domitian ogsaa ladet Pave Clemens og en stor Del Kristne gribe som Konsulens Medskyldige og kastet dem i Fængsel.

Han præsidere selv i Retsforhandlingen, i hvilken de bleve beskyldte for Atheisme, d. v. s. Fornægtelse af de af den romerske Stat anerkjendte Guder. Alle, som vægrede sig ved at ofre til Minerva, bleve dømt til Døden. Mange iblandt dem lod Domitian strax halshugge. Andre bleve kastede i Fængsel eller sendte til Gladiatorskolen, for at bruges ved de næste Festlege. Kun for Pave Clemens Vedkommende forandrede Kejseren Dødsstraffen til Landsforvisning og livsvarigt Tvangsarbejde i Bjærgværkerne i Chersonés (det nuværende Krim). Dette skete ikke for at skaane ham paa Grund af hans Slægtskab med den kejserlige Familie, men fordi Domitian vilde straffe de Kristnes Overhoved endnu haardere; thi at blive dømt *ad metalla* var ligesaa tungt og haabløst som vanærende, og de Dømtes Lig maatte ikke uden en særlig Tilladelse fra Kejseren føres til Rom og bisættes i Vedkommendes Familiebegrovelser.

Da Domitian endnu ikke var bleven tilfredsstillet ved disse Ofre, befalede han, at man skulde bemægtige sig de Kristne i hele Riget, især da i Orienten, hvorfra den nye Lære stammede, og lade dem dræbe, hvis de nægtede at ofre.¹⁾ —

I Lobet af Eftermiddagen før Konsulens Henrettelse traadte Kejsersinde Domitia uanmeldt ind i sin Gemals Værelse.

Da Domitian saa hende, lagde hans Pande sig i

¹⁾ Den hellige Evangelist Johannes, som blev forvist af Domitian til Øen Patmos, omtaler i sin Aabenbaring gjentagne Gange denne Forfølgelse, som især krævede talrige Ofre i de lilleasiatiske Byer (Smlgn. Allard: *Histoire des persécutions* I. 113.). Havde det hidtil nærmest været fornemme Personer, som faldt for Tyrannens Raseri, kom Turen nu ogsaa til „*humiliores*“, og navnlig dette var tillige med Mordet paa Flavius Clemens en af Aarsagerne til Domitians Fald (Smlgn. Allard p. 122.)

mørke Folder og, idet han rejste sig langsomt, spurgte han med kold Høflighed:

»Hvad begjærer Du af mig, Herskerinde?«

»Jeg ulejliger Dig ikke uden Grund,« svarede hun, »og denne Gang til Dig har kostet mig stor Overvindelse. Jeg haaber derfor ogsaa, at Du desto snarere vil opfylde min Bøn.«

»En Bøn?« spurgte Domitian i en langtrukken Tone.

»Du har ladet Flavius Clemens dømme til Døden,« vedblev Kejsrerinden. »Har Du glemt, at han er din kjødelige Fætter? Er det virkelig din Mening, at Flaviernes berømmelige Slægt skal gaa til Grunde, og det endog ved din egen Haand? Du kan gjerne udrydde andre Senator-Familier; hvad kommer det mig ved? Men i dette Tilfælde vover jeg at bede Dig: Skaan dit eget Blod og hug ikke selv den Stamme om, som har frembragt tre Kejsere.«

»Den Mand synes at ligge Dig ganske særlig paa Hjærte,« svarede Domitian og tilføjede derpaa med bidende Bitterhed: »Du har i alt Fald ikke bidraget til at holde Flaviernes Stamme i Live.«

»Guderne,« raabte Kejsrerinden oprørt over hans saarende Hentydning til, at hun ingen Børn havde skjænket ham, »have taget mine Børn fra mig, medens de endnu laa i Vuggen, for at bevare mig fra at være Moder til Børn, der have en saadan Fader.«

»Maaske Du hellere vilde have haft Flavius Clemens til at være dine Børns Fader,« svarede Kejseren med skærende Haan. »Bryd Dig ikke mere om ham, Herskerinde, hans Dom er fældet.«

»Saa give da Guderne, at dette maa blive den sidste Dom, Du fælder,« raabte Domitia, idet hun sendte sin Gemal et Blik, som udtrykte det dybeste Had; derpaa forlod hun Værelset. — —

Solen var ved at gaa ned og en frisk Vestenvind

bragte Kølighed over Rom, hvor der hele Dagen havde hersket en trykkende Hede. Hist og her i Nærheden af den store Perron, der førte fra Forum ned til Palatium, stod der smaa Grupper i taus Forventning, hovedsagelig bestaaende af Kvinder, over hvis Træk var udbredt et usædvanligt Alvor. Kun sagte vovede man at hviske et Ord til sin Naboerske, og denne svarede saa helst med en stum Mine af Frygt for de Spioner, som luskede omkring alle Vegne.

Pludselig rettedes Alles Øjne imod Perronen og: »Der kommer hun, der kommer hun,« lød det fra Mund til Mund.

Det var Domitilla, som kom, klædt i Sørgedragt og med et tæt Slør for Ansigtet. Foran hende gik Sigamber, der aldrig før havde set saa vred og bister ud, og bagefter nogle Tjenestefolk ligeledes i Sørgedragt; disse bare en Del Gjenstande og da et Vindstød et Øjeblik blæste Klædet til Side, hvori de vare indhyllede, saa man Purpurstoffer, Linklæder med prægtige Kniplinger og en kostbar Guldskaal.

I taus Medfølelse fæstede Kvinderne, der stode langs med Vejen, deres Blikke paa Domitilla og der var Taarer i Manges Øjne.

Gjennem Titus' Triumfbue og forbi Colosseum drejede Sørgetoget ind paa Vejen til Prætorianernes Castrum, ved hvis Portal der stod en Del større Grupper, som med stille Deltagelse lod den høje Frue gaa forbi og saa efter hende, til hun var traadt indenfor Porthvælvingen.

Foruden den større Gaard, hvori de germanske Soldater havde fejret deres Foraarsfest, var der i Castrum endnu en Gaard, som var mindre og hvori der fandtes en Del Blomsteranlæg. Palmetræernes store Blade viftede i Aftenvinden; brusende kastede et Springvand sine plaskende Straaler i Vejret; Roser, Lilier og mange andre Slags Blomster udbredte deres Velugt fra Bede, som vare indhegnede med Buxbom.

I Hallen, som omfattede Gaarden paa alle fire Sider, stod der Decurioner eller Smaaafdelinger af Prætorianere i fuld Rustning; tillige saa man en Del Mænd og Kvinder, som af Petronius Secundus havde faaet Lov til at komme ind; det var Kristne, tildels af fornem Stand og som vare komne herhen uden at tage Hensyn til Kejsers Vrede.

Da Domitilla viste sig, gik der en Bevægelse af levende Deltagelse gennem Forsamlingen; nogle fornemme Kvinder traadte hen til hende og trykkede grædende hendes Haand i Taushed, hvorefter de førte hende ind til en Gruppe Kristne i den ene Sidehal.

(Fortsættes.)

Langfredag.

Langfredag er en Sorgens og Klagens Dag. I Protestantismen er denne Karakter næsten helt udslettet, fordi man har gjort Dagen til en fuldstændig, ja til den højeste Festdag og rykket den glædelige Side af Dagens Hemmelighed, den velsignelsesrige Virkning af Herrens Lidelse i Forgrunden.

Det er et Slags Egoisme, naar man paa denne Korsofrets Mindedag mere tænker paa de Fordele, vi have opnaaet, end paa Frelserens bitre Lidelse. Vor Forløsning fejre vi paa Paaskefesten; men paa Langfredagen staa vi paa Kalvariebjærgets Foden af Jesu Kors, for at sørge over den menneskelige Synds skrækkelige Følger og for med et sonderknust Hjærte at beundre den guddommelige Kjærligheds ubegrænsede Offervillighed. Ved Foden af det Kors, paa hvilket Frelseren kæmper med Døden, er der ingen Plads for Jubelsange, allermindst Plads for en farisæisk Pukken paa formentlig Frelsessikkerhed ved Troen. Ligesom

Naturen den Gang forfærdedes i Form af Solformørkelse og Jordskjælv over Tildragelsen paa Kalvariebjerget, saaledes bør ogsaa Menneskenes Hjærter forfærdes ved Tanken paa, at Guds Søn blev korsfæstet af Menneskehænder, for at udsone Menneskers Skyld og Brøde.

Til denne Opfattelse af Langfredagen passer ogsaa det strænge *Abstinensbud*, som gjælder for denne Dag og baade har sin asketiske og symbolske Betydning. Da menneskelige Hænder fuldbyrdede deres grufulde Boddelgjerning paa den menneskevordne Guddom, havde Kjødets Vanhelligelse og Forsyndelse naact sit Topunkt; først efter at Herren var opstanden og til den elendige Verden sagde sit »Fred være med eder,« var Vanhelligelsen bleven hævet. Abstinensens Symbolik er trængt dybt ind i den katholske Bevidsthed, saa at Langfredag med et særligt lækkert Festmaaltid, som Protestanterne ynde det, er noget Uforstaaeligt for en katholsk Kristens Gemyt. Vantroens Fanatikere i Paris pleje at benytte netop Langfredag til en Demonstration, som skal vidne om deres »Oplysning,« idet de foranstalte en højtidelig Kjødspisning med mange udsøgte Kjødretter; de vide nemlig, at Ringeagt for Abstinensforskrifterne, som dog ellers kun ere et disciplinært Anliggende, paa Langfredagen i en ganske særlig Grad fornægter og krænker den katholske Følelse.

Klokkernes Taushed meddeler til Dagene for Paa-ske baade en Sorgens Karakter og et Slags *Forvirringens* Særpræg, hvad der jo ogsaa gjentagende paa en gri-bende Maade giver sig tilkjende i de gudstjenestelige Ceremonier paa de Dage. Dette er et fint psykologisk Moment, som Grundlæggerne af den protestantiske Rit-us ikke have forstaaet at værdsætte. Betragter man ret det Skrækkelige, som den menneskelige Ondskab udfører, maa man blive et Bytte for Skamfuldhed, For-

virring og Angst. Der maa snige sig noget af den h. Petrus' Sjælsstemning ind i det kristelige Gemyt, en Sjælsstemning, som var Aarsag til, at Apostlen, med Bevidstheden om at han havde fornægtet sin Herre, sneg sig omkring paa Kalvariebjerget raadløs og daadløs, mismodig og forsagt, næsten fortvivlet. Fejrer man derimod Langfredagen med en stolt Følelse af sin Frelsessikkerhed, saa minder man om Pilatus, som vadskede sine Hænder og erklærede sig uskyldig i denne Retfærdiges Blod.

Forskjellen mellem den katholske og protestantiske Højtideligholdelse af Langfredagen er ikke tilfældigt opstaaet, men ligger i den katholske og protestantiske Læres Væsen. Af den protestantiske Lære om Retfærdiggjørelsen ved Troen alene fremgaar den ensidige Fremhævelse af Forløsningens Frugt og Mis kjendelsen af den menneskelige Medvirkning i Henseende til Tiløgnelsen af denne Frugt. Katholiken ved, at han maa gjennevandre en lang Korsvej i Henseende til Selvfornægtelse og Kjødets Spægelse, førend han kan naa til Frelsens Paaskedag; Protestanten derimod mener, at han med en eneste Trosakt strax kan flytte sig ind i Paaskefestens Triumf, uden først at have opholdt sig paa Golgatha, Kristi Formaning om, at vi skulle fornægte os selv, tage vort Kors op og følge ham, altsaa ikke blot i Tro og Tanke, men ogsaa i *Gjærning* skulle ledsage ham henad Korsvejen, bliver ikke værdsat i Protestantismen, hverken i dens Ritus eller i dens Lære. Her hedder det stedse: Gud, jeg takker Dig, fordi Du har forløst og retfærdiggjort os, Dine Troende! I Katholicismen derimod lyder stadig den ydmyge Bøn: Gud vær mig stakkels Synder naadig og hjælp mig til at gøre mig værdig til og delagtig i din Forløsnings Frugter!

Vi holde os til *Korsvejen* som den rette Vej til Frelse. Ja, den *sande* Tro gjør rigtignok salig, men den sande Tro er netop noget mere end en blot og bar

Forstands- og Følelsessag, den er hele Menneskets Hengivelse med hele dets aandelige og legemlige Villie og Evne til det Sande og Godes Urkilde; den kan ikke bestaa uden stræng Pligtopfyldelse, uden Bod og Offer.

Per aspera ad astra! Per crucem ad lucem! Gjen- nem Lidelser og Glæder. Vil man fejre Paaske, maa man først holde Langfredag; Sejerherren over Synd og Død vil lade os triumfere tillige med ham; men vi skulle ogsaa først have lidt og stridt med ham, saavidt vore Kræfter tillade det. Sejren falder ikke uden Videre ned paa den Kristnes Hoved som en Laurbærkrans, der falder ned fra Himlen, men »Himmerige lider *Vold*, og kun de, som bruge *Vold*, rive det til sig.

Langfredag forkynder Frelsens Magt. Det aar- lige Minde om de skrækkelige Følger af menneskelig Svaghed og Slethed og af djævelsk Ondskab skal ry- ste os af Søvn, af den Ligegyldighed, hvori de jor- diske Sysler og Adspredelser saa let dysse os. Den guddommelige Bærer af Korset har aabnet Vejen til Frelse for os, han viser os den og fører os; men vi tage højlig Fejl, naar vi tro, at han vil bære os til Maalet. Han gav os Fødder til at gaa med, og vi maa bruge dem. Naar vi paa vort Dødsleje have afsluttet vor Korsvej, saa begynder *vor Paaskedags* Morgen at gløde, først da kunne vi være sikre paa vor Frelse. Indtil det Øjeblik maa vi blive i *den stille Uge* med dens Lidelser, Angst, Nød og Smertensraab; indtil det Øjeblik maa vi kæmpe, taale og arbejde paa vor Frelse med Frygt og Bæven.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Rom. Den nyeste officielle Aarvog «*La Gerarchia cattolica*» viser os, at blandt de 263 Paver, som siden

Apostelfyrsten Petrus indtil Leo XIII. have styret Kristi Kirke, have kun 11 regjeret over 20 Aar, og iblandt dem er som bekjendt den nuværende Pave. Blandt Kardinal-Kollegiets 59 nuværende Medlemmer staa den ældste (Kardinal Mertel) ved Begyndelsen af det 93de Leveaar og det 41de Kardinalats-Aar. To andre Kardinaler have for længe siden overskredet det 80de Leveaar, 19 staa mellem det 70de og 79de, 28 mellem det 60de og 69de, 7 mellem det 50de og 59de, og to staa i det 48de resp. det 47de Leveaar. Blandt Kardinalerne er der 10 Ordensfolk, nemlig 2 Benediktinere, Dominikanere, Jesuiter og Oratorianere og 1 Franciskaner og 1 Karmelit. Kun 5 af de nulevende Kardinaler ere kreerede af Pius IX., alle øvrige ere blevne udnævnte af Leo XIII., som i Løbet af sit 20aarige Pontifikat har udnævnt ialt 117 Kardinaler, af hvilke 63 ere døde foruden 54, der vare udnævnte af Pius IX., og 4 af Gregor XVI. Kun et eneste Medlem af det nuværende katholske Hierarki har modtaget Bispevielsen af Gregor XVI., nemlig vor h. Fader Pave Leo XIII. I Løbet af 1897 døde 5 Kardinaler, 3 Patriarker, 23 Ærkebiskopper, 47 Biskopper og 1 Abbed med biskoppelig Vielse. Pave Sixtus V. fastsatte Kardinalernes Antal til 70 og ved dette Antal har man hidtil siden holdt fast som formaalstjenligt. 23 Kardinaler opholde sig i Rom selv; de øvrige leve udenfor Rom i Italien og i forskjellige andre Lande.

Unio. Den ordinære halvaarlige **Generalforsamling** afholdes Onsdag den 13. April.

I den stille Uge bortfalder Sammenkomsten.

Værelse tilleje. Et smukt **Gadeværelse**, med eller uden Møbler, er billigt tilleje fra Flyttedagen eller 1. Maj i Nærheden af Toldbodvejen. Billet mrk. **Nr. 8** modtager C. B. Lohrer, Adelgade 31, 1. Sal.

En opvakt Dreng, med gode Skolekundskaber, kan antages i Lære i Mohns Bogtrykkeri, st. Kongensgade 31.

Vesterbrogade 95 St. kan i Brandmaleri erholdes de smukkeste Konfirmationsgaver, naar Bestillinger indløbe betids. Da hverken Lager eller Butik holdes, kunne Priserne sættes meget lavt.

**Skræder August Wiehe,
Rømersgade 20, 3. Sal,**

anbefaler sig med flot Arbejde. Klædninger fra 35 Kr. til højere Priser. Flot Snit og god Pasning garanteres. Stof modtages til Forarbejdning billigt.

Literatur. Til Hvide Søndag og Konfirmations-Søndagen anbefales: Ign. Schmid, **Jesu Hjærte Andagten**, en Bønne- og Betragtningebog. Pris indb. 1 Krone.

Tillige: **Fuldstændig Bønnebog** (2 Kr. heftet), **Salnebog** (1 Kr. heftet) og Rippel: **Kirkens Skjønhed**, en Fremstilling af Kirkeaaet og dets Ceremonier (2 Kr. 25 Øre heftet.)

Kirkelig Kalender.

- Søndag den 3. April. Palmesøndag.** (Gulstjenesten i St. Ansgars Kirke begynder Kl. 9 $\frac{1}{2}$ med højtidelig **Pontifikal-Palmevielse** og **Procession**; derefter Højmesse med Oplæsning af Lidelseshistorien efter Matthæus. — Med denne Søndag begynder Tiden for den pligtmæssige Annæmmelse af den h. **Paaskekommunion**. — 4. M., 5. Ti., 6. O., Ferialdage. (Tirsdag og Onsdag oplæses Lidelseshistorien efter Markus resp. Lukas under den h. Messe Kl. 8 $\frac{1}{4}$.)
- Skjærtorsdag den 7. April.** I St. Ansgars Kirke: Kl. 9 Pontifikalmesse, de hh. Oliers Indvielse og derefter Procession. — Kl. 3 foretager Biskoppen den højtidelige Fodtvætning. — Kl. 6 Aftenandagt til det allerh. Sakramente med Prædiken.
- Langfredag den 8. April.** I St. Ansgars Kirke: Kl. 10 Pontifikal-Gudstjeneste: Lektie, Lidelseshistorien efter Johannes synges, Forbønner, Korsets Afhylling og Hylding, Procession og Præsanktifikatmesse. (Den aarlige **Kollekt** for de hh. Steder i **Palæstina** finder Sted paa denne Dag i samtlige Kirker og Kapeller.) — Kl. 6 Aftenandagt til Jesu Lidelse med Prædiken.
- Paaskelørdag den 9. April.** I St. Ansgars Kirke. Kl. 8 Ildens og Paaskelysets Indvielse, de tolv Profetiers Læsning, Døbevandets Indvielse. Litani til alle Helgener og henved Kl. 9 Højmesse med Vesper.
- Søndag den 10. April. Herrens Opstandelse. 1. Paaskedag.** I St. Ansgars Kirke: Kl. 6 Morgen: Korsets højtidelige Opstandelse; derefter Procession, Levitmesse og Prædiken: Kl. 8 stille Messe: Kl. 10 Pontifikalmesse og Prædiken — Kl. 6 Festandagt og Prædiken.
- Mandag den 11. April. 2. Paaskedag.** I St. Ansgars Kirke: Kl. 8 stille Messe: Kl. 10 Højmesse og Prædiken: Kl. 6 Aften Festandagt.

Bekjendtgjørelse. Paa den højhellige Paaskedag vil der ligesom ifjor under begge Messerne Kl. 6 og Kl. 10 i St. Ansgars Kirke blive foranstaltet en offentlig Indsamling, i Stedet for den sædvanlige Kollekt til Bestridelse af Kirkens Udgifter til Lys. Forstanderskabet.

Jesu Hjærte Kirke. Palmesøndag: Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Palmevielse og Procession; derefter Højmesse. — **Skjærtorsdag** er den eneste Messe Kl. 7. Om Aftenen Kl. 6 Prædiken og Andagt. — **Langfredag** begynder den højtidelige Gudstjeneste Kl. 10. Om Aftenen Kl. 6 Prædiken og Andagt. — Paaskelørdag begynde Ceremonierne Kl. 8 $\frac{1}{2}$; Messen fejres henved Kl. 10. — **Paaskesøndag.** Stille h. Messe Kl. 7 og 8 $\frac{1}{2}$; Løvtmesse med Prædiken Kl. 10. Om Aftenen Kl. 6 Prædiken og Festandagt. — **Paaskemandag.** Kl. 10 Højmesse og Prædiken; Aften Kl. 6 Festandagt.

Rosenkranskirken: Skjærtorsdag Kl. 7 Stille h. Messe; Kl. 5 Andagt. — **Langfredag** begynder Gudstjenesten Kl. 9 $\frac{1}{2}$; Efterm. Kl. 5 Andagt med Prædiken. — Paaskelørdag begynder Gudstjenesten Kl. 7; Højmesse henved Kl. 8. — **Paaskesøndag:** Korsets Optagelse og Højmesse Kl. 6; anden Højmesse med Prædiken Kl. 9 $\frac{1}{2}$ og Efterm. Kl. 5 Festandagt med Prædiken.

St. Kjelds Kapel i Viborg. Skjærtorsdag Efterm. Kl. 5: Korsvejens Indvielse med Prædiken.

St. Anna Kapel (Sundbyerne.) Langfredag Kl. 10 Form. Korsvej med Prædiken; ellers ingen Gudstjeneste i den stille Uge. — **Begge Paaskedagene** højtidelig Messe Kl. 10.

Mødreforeningen. Tirsdag den 5. April Kl. 8 $\frac{1}{4}$ læses i St. Ansgars Kirke den h. Messe for Foreningens Medlemmer og Anliggender. Efter Messen et kort Foredrag for Mødrene.

Elisabethforeningens Basar, med Tombola og Restauration,

som afholdes til Bedste for forældreløse Børn **Palmesøndag** den 3. April fra Kl. 8 Morgen til Kl. 8 Aften og Mandag den 4. April fra Kl. 10 indtil Kl. 4 Efterm. i Skolelokalet, Bredgade 69 Stuen, anbefales til Menighedens Velvillie. — Basaren er en væsentlig Støtte for Foreningens Virksomhed.



St. Knuds Broderskab. Søndag den 3. April (Palmesøndag) **Fælleskommunion** i St. Ansgars Kirke Kl. 8. Emblem bæres.

Tirsdag den 5. April Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Møde alene for Medlemmer.

Næste Nr. udsendes først Paaskelørdag paa Grund af den h. Langfredag.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Sexogfyrretyvende. Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement. 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer Lohrer, Adelgade 31. Træf. 9-2 og 5-7.

N^o 15.

Søndagen den 10. April.

1898.

Indhold: Paaske. Johannes Jørgensen: Helvedsfjender. Domitian. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. — Bekjendtgjørelser.

PAASKE.

--o--

Til Paaskefesten hører Allelujaet, dette Jubelens, Triumfens og det fortrøstningsfulde Haabs glade Raab. Ogsaa de andre store Kirkefester ere Glædens Fester, men Allelujaet lyder i hele sin Fylde kun paa Paaskefesten. Jul har sit Gloria, Ære være Gud i det Høje, som har sendt sin enbaarne Søn til Verden; det er den glade Taksigelses Fest. Pintse er den ydmyge Bøns Fest: *veni sancte spiritus*, kom Helligaand. Paaske er en Fest for den glade Sejrsfølelse. Herren er opstanden som Sejrrherre over Synd, Død og Helvede, Alleluja! I Ordet Paaske ligger der en Følelse af Befrielse, af Overvindelse, af nyt Liv og Haab om en glædelig Fremtid. Dette styrkes i os ganske særlig derved, at Naturen ligesom fejrer Festen tillige med os: efter Vinterens Kulde og Storm og Mørke vaagner Jorden til nyt Liv

og ny Skjønhed; Foraaret triumferer over Naturens Død, og Planter og Dyr juble paa deres Maade tillige med den forløste Menneskeslægt. Ikke af sig selv har Jordan været i Stand til at frigjøre sig for den stivnende Vinterdvale. Det er Solens Lys og Varme, som har brudt Isskorpen og vakt nyt Liv. Paa samme Maade kan Menneskeslægten heller ikke takke sig selv, sin egen Kraft, for Sejren over Synd og Død, men den fra Himlen nedstegne Gudssøn, som har bragt Sandhed og Kjærlighed ned til Jordan og *mortem vitam pertulit*, og ved Døden erhvervede Livet. Men derfor tør vi da ogsaa istemme det festlige Alleluja med desto større Glæde, thi det viser os, hvor dyrebare vi ere i Guds Øjne og det skjænker os Vished om, at Sejren er afgjørende, er evig.

Naar en Modstander i en jordisk Krig har besejret sin Modstander, saa slutte begge en evig Fred. Men ikke destomindre tænker den Overvundne kun paa, at der skal vise sig en gunstig Lejlighed for ham til at gjøre Gjengjæld og til selv at blive Sejrherr. Kristus har nu rigtignok ikke sluttet Fred med den besejrede Satan, fordi dette er en Umulighed og fordi Sejren er uigjenkaldelig. Kristus har hellerikke tilintetgjort ham tuldstændigt, men tilladt den onde Aand, at det endnu til en vis Grad er ham muligt at skade Menneskene. Ved sin Sejr har Frelseren imidlertid ogsaa skjænket Menneskene Kraft til at overvinde Synden og Satan. Mennesket behøver kun at ville det, saa har han Fred for Satan, hvis Overvindelse Helvedes guddommelige Overvinder gjør let for Mennesket. Herren er kommen til Verden, for at bringe Fred. Da han blev født, sagde Englene: Fred med Menneskene paa Jordan. Da han tog Afsked med sine Disciple, for at gaa i Døden for os og derved erhverve os Livet, sagde han: Min Fred lader jeg eder, min Fred giver jeg eder. Og efter at det store Forløsningsoffer var bleven fuld-

byrdet, hilste den Opstandne sine Disciple med de Ord: Fred være med eder!

Men er Freden da i Virkeligheden kommen ind i Verden med ham? Gjennemløbe vi de 19 Aarhundreders Historie, saa se vi rigtignok Intriger, Kamp, Mord, Blod, Had, Forfølgelse, Misundelse, Strid, Grusomheder og Elendighed, som vi i Almindelighed ogsaa finde det før Kristus. Og endnu den Dag i Dag er der ingen Fred paa Jorden. Er der maaske ikke lige i dette Øjeblik Krig i vor nærmeste Nærhed, saa er der Spektakel i andre Verdensdele, i Asien, Amerika eller Afrika. Vi have hørt om de forfærdelige Grusomheder, som de Vilde i Afrika gjensidig forøvede mod hverandre, og som ogsaa ere blevne forøvede mod Tusinder af Kristne i Armenien. Fred er der heller ikke iblandt os selv. Partierne ligge uafadelig i Haarene paa hverandre, forfølge og bagtale hverandre; med sand Lidenskab strides der om de materielle Interesser; den Ene søger sin Fordel paa den Andens Bekostning, og vil man ikke tillade ham det, saa udskjælder og raser han. Og kaste vi Blikket ind i den Enkeltes private Liv, i Hjemmet, i hans Familie, saa finde vi, at det i mange Tilfælde kun er saare slet bevendt med Freden.

Altsaa har Kristus slet ikke bragt Freden? Jo! Den afhænger kun af os. Allerede paa Bethlehems Mark blev der knyttet til Freden, som forkyndtes for Menneskene, den Betingelse, at Menneskene skulde »have en god Villie«. Freden maa bo i Menneskets Hjærte; det kan Mennesket opnaa, naar han holder sig fri for enhver Lidenskab, for Had, Misundelse, Havesyge o. s. v. og holder Kjærlighedens Ild ved Lige. Kraften til alt dette har Jesus skjænket ham, idet han overvandt Døden, døde for os og paa den tredie Dag atter opstod fra de Døde. Millioner og atter Millioner have nydt denne indre Fred og været lykkelige trods al den Ufred og Jammer, som omgav dem. Og saaledes gaar

det endnu den Dag i Dag. Enhver, som vil Fred, kan ogsaa opnaa den.

»Han fornødrede sig selv og blev lydlig indtil Døden paa Korset. Derfor har Gud ogsaa ophøjet ham og skjænket ham et Navn, som er over alle Navne.« I disse Verdensapostelens Ord er ikke blot indeholdt en kristelig Sandhed, Vidnesbyrdet om en Kjendsgjerning, men ogsaa en Lære og Formaning for os. Forud for Paaskemorgens Triumf gik Fornedrelsens, Skændselens, Lidelsernes og Dødens Dage. I Fastetiden og navnlig i den stille Uge vil Kirken ikke blot minde os om Frelserens Lidelser og Død, men den formaner og opfordrer os ogsaa til Efterlignelse. Den paalægger os Faste og Selvfornægtelse, for at vi indvortes maa gjøre os værdige til at tage Del i Kristi Triumf. Ved Kamp til Sejr, ved Lidelser til Glæde, ved Fornedrelse til Opøjelse og Herlighed.

Vi ere tilbøjelige til stedse at se Fortiden i et skjønnere Lys, anse Nutiden for slet og spaa endnu værre Ting for Fremtidens Vedkommende. Dette er i Grunden et stort Selvbedrag. Thi selv om det ogsaa hist og her en Tidlang igjen gaar tilbage, bliver Verden dog, naar man tager Alt i Almindelighed, bedre, og, naar man kjender Historien, vil man vanskelig finde en Tid, i hvilken man hellere vilde have levet, end netop den nuværende. Trods Alt er og bliver Kristendommen dog stadig et Fremskridt for Menneskeslægten. Hvad der mangler vor Tid, er den Ydmyghed, Selvfornægtelse, Lydighed, som Paulus roser hos Kristus. Enhver vil for sig selv, Ingen for det Hele; Ingen vil adlyde, Enhver vil befale. Herfra stammer Ufreden, herfra Klagerne over Ungdommens, Tjenestefolkernes og Mængdens Mangel paa Lydighed, over de enkelte Klassers hensynsløse Egoisme eller Selvsyge. Men dette bliver ikke bedre derved, at man ivrer imod det og bliver opbragt over det og farisæisk forsikrer: I min Ungdom var det

ganske anderledes! Det bliver kun bedre, naar Enhver randsager sin egen Samvittighed, overvinder sin egen Selvsyge og virkelig elsker Næsten som sig selv. Her er Knuden. Kristus har vel vist, hvorledes man kan have Fred, men Enhver mener kun altfor gjerne, at de Andre ere Skyld i Ufreden. »Du skal elske din Næste som dig selv,« det er den simpleste Løsning af alle politiske, sociale og huslige Spørgsmaal.

Paaske er en Mindefest om Sejren over Lidelser, Synd og Død, en Mindefest om det fortrøstningsfulde Haab om en lykkelig Fremtid. Efter at Kristus engang har paavist Vejen, ad hvilken Menneskeslægten kan naa til Fred, Lykke og Salighed, kan denne Vej ikke mere forsvinde. Derfor se vi gennem alle Skyer og al Taage med tillidsfuldt Haab Fremtiden i Møde; den kan her paa Jorden vel ikke være fuldkommen, men den vil blive bedre, naar vi selv kun ville det. Alleluja!

Johannes Jørgensen: Helvedfjender.

—o—

De Gamle fortalte om den Fugl Struds, at, naar den blev forfulgt af Jægerne og ikke længer troede at kunne redde sig ved sit hurtige Løb, da stak sit Hoved ned i Sandet i den Formening, at, fordi den selv ikke kunde se sine Fjender, Fjenderne heller ikke kunde se den. Denne Fabel fra den uvidende Oldtid er bleven til Virkelighed i vore oplyste Dage. Der findes nutildags utallige Strudse, der handle som Strudsen i Fablen. Strudsen er nu snart en Arbejder i luvslidt Trøje, snart en højkerd Herre i Kjole og med Brillen paa Næsen. Jægeren, der, er i Hælene paa den, er Djævelen med Helvedsilden i Vente. Frygten for ikke at kunne undgaa Fjenden er den skyldbetyngede Sam-

vittighed, der uhyggelig føler sig opskræmt ved hint Profetens Ord: »I Øgleyngel, hvø har lært eder at undfly den kommende Vrede« (Luk. 3, 7)? I deres Sorg og Angst gjøre de som Strudsen. De stikke Hovedet ned i Sandet, idet de dristig nægte: Der gives jo ingen Djævel! Der er intet Helvede til!

Men mange nøjes ikke med at nægte Helvede for deres eget Vedkommende. De gøre Propaganda for deres Anskuelser, og det med velberaad Hu. Thi de Andres Tro paa Helvede og endnu mere deres Liv efter denne Tro er for dem en stadig Paamindelse om, at de ere paa Vildfarelsens Vej, og at der trods deres Nægtelse endnu eksisterer en Djævel og et Helvede. Derfor denne Syndflod af Skrifter og Avisartikler, hvormed de ligesom i Storm synes at ville skylle en Lære bort, der er dem selv til saa stor Forargelse, men som maa henregnes til Kristentroens Grunddogmer og Kulturens og Civilisationens Grundpiller.

Det er derfor i høj Grad tidssvarende, at den navnkundige Forfatter Johannes Jørgensen har taget til Gjenmæle i ovennævnte Skrift. Han gjør det ikke som Dogmatiker, skjønt alt, hvad han skriver, er dikteret af en klar, dogmatisk Erkjendelse. Men forøvrigt fornægter han heller ikke her sin Digternatur; hele hans Opfattelse, hans Fremstilling og Stil er præget af den Aandrihed og Sprogfinhed, der er et Særkjende for ham som en af Skjøn litteraturens mest fremragende Bannerbærere. Man læse f. Ex. den gribende Skildring af de Følelser, den første Efterretning om Gentoftelykken vakte i ham. Naar man i hans Skrift læser de mange Citater, tagne fra alle Landes Litteraturer, mindes man uvilkaarlig om den *apis argumentosa*, den tungtbelæssede Bi, Kirken synger om i den stille Uges Officium. Joh. Jørgensen ligner denne Bi, idet han samler Støvet af alle Blomster og tilbereder deraf den kosteligste Honning.

Vi ville ikke opholde os ved at skitsere hele Bogens Indhold. Vi ville nøjes med at fremhæve nogle af de vigtigste og interessanteste Partier deraf. At der fra de forskellige Sider føres en forbitret Kamp imod vor hellige Tro, som i den senere Tid navnlig har vendt sig mod en af Troens vigtigste Lærdomme, »Læren om et evigt Helvede og en evig Fordømmelse«, det er bekendt nok; men i Aviserne faar man det kun enkeltvis, draabevis; her faar man det som et Styrtbad, overvældende, bedøvende. Her ligesom griber man det hykkelske, løgnagtige, gudsbespottelige, der ligger i hin Kamp, idet dens Ophavsmænd snart give sig Skin af at ville forsvare Moraliteten, snart igjen med egen Haand nedbryde alle Skranker, der værne om den, idet de med den væmmeligste Kynisme anbefale Institutioner og Bøger, der spotte al Renhed og Sædelighed og ikke kan bevirke andet, end udrydde dens sidste Rod af Menneskenes Hjærte; og samtidig dermed tramper de alt helligt under Fødder, forhaane de trøsteligste Trossandheder, saasom Læren om Guds kjærlige og vise Forsyn, fordriste sig endog til at sammenligne Korset med Hestefoden. Man faar en kvælende Fornemmelse af, at man staar overfor en overhængende Fare, der truer hele Samfundet med Fordærvelse.

Forf. afslører uden Skaansel Helvedfjendernes sande Hensigt, river »Faareklæderne« af Ulvene, fremstiller »Judas« i hele den Usselhed, hvormed han paatrykker »sin Kirke« Forræderkysset, og om han end i 6. Kapitel lader det staa hen, hvorvidt de handle »i god Tro«, blotter han dog deres sande Sindelag aktmæssigt saa klart, at Læserne vist ikke vil være saa tilbageholden med sin Dom.

Dernæst viser Forf. paa en haandgribelig Maade, hvorhen Kampen bærer, hvilke dens Følger nødvendig maa blive. Særlig instruktivt er i den Henseende Ka-

pitel VII., hvor han navnlig paa de gamle Romeres Exempel viser, hvordan de ere, som ikke tro paa Helvede. Endvidere Kap. VIII. »En Galgenfugl«, noget af det uhyggeligste, man kan tænke sig, ja, uhyggeligere end man kunde have tænkt sig det. Er det den Moral, der gjælder i Helvedfjendernes Lejr, da Gud naade Verden, om Troen paa Helvede nogen Sinde skulde forkastes i videre Kredse. Kap. X. »Af deres Frugter«, og Kap. XII. »Onde Magter«, viser ved Kjendsgjerninger og ved statistiske Tal fra den nyere Tid, hvad Følgen bliver, naar Trosforkyndelsen forvises fra Skolerne. Man læse Tabellen over Selvmordene af Mindreaarige (S. 73); man vil sige med Forf.: »En Tabel som denne er sørgelig, men god at faa Forstand af«. Naar man læser de her skildrede Tilstande og Kjendsgjerninger, kommer man af sig selv til at tænke paa, om ikke den h. Paulus' Ord i 2. Tim. 3, 1 ff. netop ere skrevne om vor Tid: »I de sidste Dage skal der komme stormfulde Tider; thi Menneskene skulle vorde egenkjærlige, have syge, overmodige, hoffærdige, smædelystne, ulydige mod Forældre, lastefulde, ukjærlige, uforligelige, bagtaleriske, umaadelige, grusomme, uvillige til alt godt, forræderske, kaade, opblæste, som elske deres Lyster mere end Gud, som vel have Gudfrygtighedens Skin, men fornægte dens Kraft«. Hvert Ord rammer vore Forhold, som om det udtrykkelig sigtede dertil. Det er derfor intet Under, at selv Fritænkere, som Thomas Carlyle (Kap. XI.) giver Sandheden Æren og »som den eneste Hjælp for en sunken og ulykkelig Verden ikke vidste andet end at vende tilbage til gamle Munkes og middelalderlige Barbarers Himmel og Helvede« (S. 85).

Bogens Glanspunkt er det sidste Kapitel, hvori det vises, »at Helvede er for de onde, ikke for de gode«, hvilket praktisk taget er det samme som, at Helvede er for de vantro. Idet Forfatteren udvikler denne

Tanke, har han rig Lejlighed til at fremlægge sin Anskuelse om Troen, Troens Forhold til Moralen, Troens Liv i Kirken. Jeg hidsætter i Korthed de centrale Sætninger i hans Tankegang. »Evangeliet forkyndes fra første Færd som et Budskab til *dem, der have god Vilje.*« Da nu Jesus kom, var det, han først og fremmest forlangte, *Troen paa hans Guddom, Bckjendelsen: Du er Kristus, den levende Guds Son.* Deraf følger, at »Troen paa Jesus, fastholdt alle Tvivl og Vanskeligheder til Trods, er *et Værk af Viljen til at gjøre det gode.* Thi hvo, som tror paa ham, maa *holde hans Bud.*« »Den kristne Tro er levende som sin Herre, virksom i det gode som sin Mester og retfærdiggjøres af sine Gjerninger. Og netop derfor er Troen *Naaleojet* for Menneskets Vilje til det gode. Den, som for Alvor har denne Vilje, slipper igjennem.« »Der gives ingen virkelig *Fornufthindring* for at tro . . . Med andre Ord — Princippet i Vantroen er væsentlig *praktisk* »ikke theoretisk.« »*At ville tjene Gud,* det er hele Troens Hemmelighed. Og *ikke at ville tjene ham,* det er hele *Vantroens.*« »Logisk følger nu heraf den evige Sondring mellem Himmel og Helvede . . . Troen — *Livet i Troen* — er med andre Ord *Forberedelsen til Himlen.* Og Vantroen — *Livet i Vantroen* — er *Forberedelsen til Helvede.*« »Saaledes er Kirkens frygtelig sande og retfærdige Lære.« Forf. slutter meget smukt med Trappistmunkens gribende Ord:

»Helvede er meget retfærdigt — det er Sandheden.

»Meget frygteligt — det er Sandheden.

»Og Helvede er evigt — det er endnu en Gang Sandheden.«

I Overensstemmelse med Bogens skiftende Indhold frembyder ogsaa Stilen en rig Afveksling, snart er Sproget rolig eksponerende, snart let spøgende, snart alvorligt. Engang svinger Forfatteren en blodig Sarkasmes Svøbe (saaledes i 8de Kap.), en anden Gang

mener man at se et Iunt Smil spille om hans Læber, som naar han i 13de Kap. tegner sine »smaa Portrætter«, atter en anden Gang taler han med udfordrende, truende, knusende Alvor, som naar han udpeger de »onde Magter«, der mere og mere gribe om sig og true med fuldstændig at underminere Samfundet.

Bogen fortjener den videste Udbredelse; men den er selvfølgelig ikke skreven for Børn; den kan kun virke den største Gavn. Men desværre vil den vist næppe naa de Kredse, som kunde have størst Nytte af den, de store Masser, som netop gaa i deres Ledebaand, imod hvem Bogen er skreven, og som netop derved mere og mere berøves deres kristne Tro. De ere blinde og lade sig lede af Blinde. Derfor kan Enden kun blive, at de tidligere eller senere falde i Grøften tillige med deres Førere. sr.

*

*

*

Til ovenstaaende Anmeldelse fra katholsk Side ville vi tilføje, hvad Pastor *Monrad* skriver om Joh. Jørgensens nye Bog i »*Dansk Kirketidende*« for 3. April.

»Denne Bog gjør et stærkt Indtryk. Dette skyldes selvfølgelig for en Del, at den er skrevet af en Kunstner, af en Mand, hvem »en Pen er betroet«. Det er jo Kunstens Hemmelighed, at den sætter Fantasien i Bevægelse og derigjennem gjør et vist Indtryk paa Sindet. — Men Forfatteren gjør imidlertid Fordring paa at være andet og mere end en Kunstner. Han dyrker ikke Kunsten for Kunstens Skyld, men han ønsker, idet han vender sig imod »Helvedsfjenderne«, at være, som han selv siger det, »Retfærdighedens Skriver og en Kopist af Sandheden«. Og der er ikke Spor af Grund til at tro, at det forholder sig anderledes; Forfatteren ønsker med sin Pen og sine Evner

at opfylde en Pligt, som hans Tro paa Kristendommens Sandhed paalægger ham.

Hvem er da disse Helvedfjender, som han bekri- ger? Det er alle dem, der igjennem Piecer og Avisar- tikler i Hovedstadspressen lige siden Harboøre-Affæren har angrebet Kristendommen under Skin af, at det kun var »Indre Mission«, som man vilde til Livs. Det er Henning Jensen, J. Aakjær, og den anonyme For- fatter til Skriftet om »Fordømmelses-Læren«, som Jo- hannes Jørgensen retter sine Angreb imod. Skribenter altsaa, der har deres Tilhængere og Beundrere i Kredse, der staa saa langt fjernede fra al Kirke og al Kristen- dom, at Debatten med dem fra kristne Menneskers Side forlængst er standset, fordi ethvert Tilknytnings- punkt synes at mangle, men til hvilke Joh. Jørgensens Bog dog mulig kan naa. — Og saa er der ved Siden deraf den bundraadne, usædelige og ugudelige Littera- tur! Forf. angriber den Litteratur, som kristne Menne- sker knap gider lugte til, hvis de ikke netop har sat sig den Opgave at bestride den, men om hvis Tilvæ- relse man dog maaske kan have godt af at mindes. Eller skulde det være af Vejen, at man gjennem Johs. Jørgensens Bog faar at vide, hvad der »kan udkomme paa vort ældste og største Forlag og modtages med Velvilje, ja, Ros af alle Pressens fremragende Mænd.« De Prøver, Forf. leverer herpaa, taler for sig selv. Og endelig indskrænker Forf. sig ikke til at angribe mere eller mindre obskure Skribenter. Han er ikke bange for i disse Dage, da Virakskyerne ombølger Henrik Ib- sen, at tale nogle Ord om »det hvide Troldehoved«, der kan nikke med Tilfredsstillelse, naar han ved sit historiske Bord paa »Grand« læser de danske Blade og dér ser, hvorledes de danske Bøgeskove for hvert Aar stinker stærkere af Lig fordi »Hedda Gablers Evan- gelium« hernede har fundet altfor aabne Øren.

Dette stærke og uforbeholdne Angreb paa den

moderne Vantro og Usædelighed kommer, som man ved, fra en Mand, der har søgt Ly i Romerkirken. Denne Omstændighed bør imidlertid ikke forhindre, at Kristne af anden Bekjendelse yder ham den Paaskjøn- nelse og Tak, som han utvivlsomt fortjener. At han tilhører Romerkirken, kan, hvormeget man end i sig selv vilde beklage det, maaske endog i Øjeblikkets Situation være heldigt, for saa vidt hans Skrift utvivlsomt maa virke afkølende paa det Kurmageri, hvormed man, ligesaa taabeligt som modbydeligt, fra Fritänkernes Side i de senere Aar har trakteret Romerne, og som disse ikke altid synes at have været lige ufølsomme for.*)

Men iøvrigt var det godt, om der ogsaa indenfor den danske Folkekirke maatte findes Mænd, hvem »en Pen var betroet«, og som kunde bruge deres Evner og deres Tid til med Vægt og Alvor at bekrige den literære Fordærvelse.«

Domitian.

En Fortælling fra det første kristelige Aarhundrede.

Af Anton de Waal.

(Fortsat.)

—o—

Det varede ikke længe, før man hørte de tunge taktfaste Skridt af Soldater, som nærmede sig. Foran dem gik Skarpretteren iført en blodrød Tunica uden Ærmer, et rødt Bind havde han om Panden og det store Bøddelsværd i Armen. De rykkede ind i Midten af Gaarden og stillede sig i en Rundkreds i Nærheden af Springvandet.

*) Disse sidste Sætninger maa vi nærmest betegne som „mørk Tale“; thi hvad Hr. Monrad mener med Fritänkernes „Kurmageri“ overfor Romerne, som disse „ikke altid synes at have været lige ufølsomme for,“ forstaa vi oprigtigt talt ikke.

Kort efter kom Titus Flavius Clemens ført af to Centurioner eller Hovedsmænd; — fra nu af hvilede Alles Øjne kun paa ham.

Med opløftet Pande og faste Skridt traadte Konsulen, der kun var iført Tunicaen, ind i Prætorianernes Kreds; hans ædle Ansigt var blegt, men præget af rolig Fatning; hans Øjne saa forskende rundt omkring i Forsamlingen. Domitilla vidste, at det var hende, hans Blik søgte.

»Forund mig et Øjeblik endnu,« sagde han til de to Hovedsmænd, »for at jeg kan tage Afsked med min Hustru.«

Domitilla omfavnede i Taushed sin Mand og længe varede denne Omfavnelse. Ikke et Ord hørte man, og Mængdens Hulken alene afbrød dette Øjeblikks ophøjede Stilhed.

»*Anima dulcissima*, elskede Sjæl,« sagde endelig Clemens. »Nu skal jeg altid leve hos Gud, der vil jeg bede for Dig og vore Børn; der vil jeg vente paa Eder. Lev nu vel, min elskede Hustru! Paa Gjensyn foran Guds Trone.«

Blidt trak han sig ud af sin Hustrus Arme og sagde:

»Af *dine* kjære Hænder vil jeg modtage den sidste Tjeneste: Bind Du mine Øjne til. Klædet dertil har jeg selv medbragt.«

Med disse Ord tog Clemens et Stykke Tøj, som var lagt sammen som et Bind, frem fra Brystet og rakte sin Hustru det, idet han sagde:

»Hvis jeg var død en naturlig Død, vilde Du have trykket Øjnene til paa mit afsjælede Legeme, nu gør Du det paa den Levende, men jeg vil atter aabne dem om faa Øjeblikke, for at skue den evige Salighed.«

Domitilla kunde ikke faa et Ord frem paa Grund af sin store Sorg og Smerte, hun fulgte taus sin Ægtefælle hen til Soldaterne. Der knælede han ned

og Domitilla tog Bindet ud af hans Hænder; endnu engang mødtes deres Øjne og Hjærter — saa bandt hun Bindet for sin Mands Øjne, trykkede et Kys, den inderligste Kjærligheds sidste Kys, paa hans Pande og trak sig saa tilbage til sine Venners Kreds, hvor hun hulkende faldt sammen i en Slægtnings Arme. — —

Saa usigelig tungt det end havde været for Domitilla at tage Afsked med sin Mand, faldt der dog i hans Dødsstund en lys Straale af sød Trøst ind i hendes Sjæl, ligesom naar Solen pludselig bryder frem gennem Skyerne og kaster sine Straaler ned paa Jorden med deres Alt oplivende Glans. Følte hun maaske Nærværelsen af Engle, som svævede ned fra Himlen med Kranse og Palmegrene, for at føre den hellige Martyr ind til den evige Herlighed? Lyste der maaske ogsaa en Straale af den himmelske Salighed ind i hendes Sjæl, hvorved hendes Sorg blev lindret og som meddelte til hendes Sjæl en forunderlig Kraft og Styrke?

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Kjøbenhavn. I Dagene fra d. 27—29. Marts afholdtes i St. Ansgars Kirkeskole den aarlige *Examen*; den første Dag i Drengeklasseerne og de to sidste Dage i Pige-klasserne og Forberedelsesklassen. Examen overværedes hver Dag af den højjærværdigste Biskop og af samtlige Medlemmer af Menighedens Forstanderskab og Skolekommission. Resultatet af Ekamen var gennemgaaende rigtig godt, og man maatte beundre den Udholdenhed og Nidkjerhed, hvormed saavel Lærere som Lærerinder (St. Josefs Søstre) ere naede til et saa udmærket Resultat. Navnlig bør ogsaa fremhæves den store Udstilling af Haandarbejder, som Børnene have udført i Aarets Løb under Søstrenes Vejledning. Her fandtes saavel almindelige strikkede og syede Nødvendighedsgjenstande, som ogsaa finere broderede

Arbejder, medens det heller ikke er bleven glemt at lære Børnene at stoppe, hvorom talrige Arbejder af lagde Vidnesbyrd. De mange, som i de sidste Aar have vist deres Interesse for Skolen ved at støtte samme med Bidrag, vilde sikkert med Tilfredssuilelse have overværet Examen og taget de udstillede Haandarbejder i Øjesyn. I Aarets Løb er der anskaffet flere nye, store Væggekort til forskellige Klasser, og der vil ogsaa i det kommende Aar ved Nyanskaffelse af Lærebøger og paa anden Maade blive sørget for Skolen.

Examen sluttede saavel i Drenges- som i Pige-klasserne med Deklamation og Sang, hvorefter den højærværdigste Biskop uddelte Præmierne. Desuden skænkede Biskoppen til hvert enkelt Barn en Medalje, som han havde medbragt fra Rom, med den hl. Faders Billede og indviet af Paven. Vi kunne endnu tilføje, at Biskoppen i sin Tale opfordrede de Drenges, som nu gaa ud af Skolen, til at indtræde i en *Lærlingsforening* under Hr. Overlærer Ertners Vejledning, i hvilken Anledning 16 Drenges straks meldte sig. Paa samme Maade opfordredes ogsaa Pigerne til at indtræde i den herværende *Nothburgaforening* for unge Piger.

Elisabethforeningens Basar. Tæppet blev vundet paa Nr. 62. Vognen paa Nr. 68, Stellet paa Nr. 158 og Dukken paa Nr. 334. Lodtrækningen fandt Sted Mandag Efterm. i Overværelse af Foreningens Formand og øvrige Bestyrelse, som har sendt Meddelelse til de Vindende.



St. Knuds Broderskab. Tirsdag den 12. ds. Kl. 8 $\frac{1}{4}$ (Bredgade 67, 2. S. o. G.): Oplæsning af Hr. J. C. Berg. — **Alle ere velkomne.**

Unio. Den ordinære halvårlige **Generalforsamling** afholdes Onsdag den 13. April Kl. 9 i Concertpalæet. Dagsorden: Beretning om Foreningens Virksomhed. — Reguskabsaflæggelse — Valg af Bestyrelse.

— Medlemmerne kunne faa Billetter til Foraarsudstillingen paa Charlottenborg til halv Pris (25 Øre) hos Fabrikant H. Hoffmann, Kjøbmagergade 48.

A. C. Møde Onsdag den 13. April Kl. 9. Forslag om ny Virksomhed fremsættes.

St. Josefs Gildet. Gildets aarlige **Generalmøde** afholdes Mandag d. 18. April Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i Lokalet, Bredgade 67. — Det reviderede Regnskab fremlægges. Valg af Formand og 4 Repræsentanter.

Kirkelig Kalænder.

Søndag den 10. April. Herrens Opstandelse. 1. Paaskedag. I St. Ansgars Kirke: Kl. 6 Morgen: Korsets højtidelige Optagelse; derefter Procession, Levitmesse og Prædiken; Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Pontifikalmesse og Prædiken — Kl. 6 Festandagt og Prædiken.

Mandag den 11. April. 2. Paaskedag. I St. Ansgars Kirke: Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse og Prædiken; Kl. 6 Aften Festandagt. **12. Ti., 13. O., 14. To., 15. F., 16. L.,** Oktavdage.

Søndag den 17. April. Hvide Søndag. Den højtidelige Messe, under hvilken Neokommunikanterne i St. Ansgars Kirke forny Daabspagten og modtage deres første hellige Kommunion, begynder allerede Kl. 9. — Kl. 7 og Kl. 11 stille h. Messe; Kl. 5 Efterm. Festandagt med Prædiken og Te Deum.

De Troende mindes om, at de paabudte **Fastealmisser**, som ere forpligtende for Alle uden Hensyn til om de have været dispenserede for Fasten eller ikke, maa være nedlagte i de dertil opstillede Bøsser senest anden Paaskedag.

Bekjendtgjørelse. Paa den højhellige Paaskedag vil der ligesom ifjor under Messerne i St. Ansgars Kirke og Rosenkranskirken blive foranstaltet en offentlig Indsamling, i Stedet for den sædvanlige Kollekt, til Bestridelse af Kirkens Udgifter til Lys.

Rev. D. D. Missionarii, qui sacra olea Hafniae accipere optant, eorum vascula vacua et nitida huc mittant oportet ante Dominicam in Albis.

Hafniae, 7. Aprilis 1898.

Secretar. Vic. ap.

Jesu Hjærte Kirke. Paaskesøndag: Stille h. Messe Kl. 7 og 8 $\frac{1}{2}$; Levitmesse med Prædiken Kl. 10. Om Aftenen Kl. 6 Prædiken og Festandagt. — **Paaskemandag.** Kl. 10 Højmesse og Prædiken; Aften Kl. 6 Festandagt.

Rosenkranskirken: Paaskesøndag: Korsets Optagelse og Højmesse Kl. 6; anden Højmesse med Prædiken Kl. 9 $\frac{1}{2}$ og Efterm. Kl. 5 Festandagt med Prædiken. — **Paaskemandag:** Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Højmesse og Prædiken; Kl. 5 Efterm. Festandagt.

St. Anna Kapel (Sundbyerne) Begge Paaskedagene højtidelig Messe Kl. 10.

Dette Nr. af Ugebladet er udsendt senere paa Grund af Helligdagene.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Sexogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement. 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer Lohrer, Adelgade 31. Træf. 9-2 og 5-7.

N^o 16.

Søndagen den 17. April.

1898.

Indhold: Jesu Hjærte Kirkens Indvielse i Reykjavik. Domitian. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. „Fra Vejbyrnet“. — Bekjendtgjørelser.

Jesu Hjærte Kirkens Indvielse i Reykjavik.

— 0 —

Reykjavik, 27. Jan. 1898.

Julen, fejret i Reykjaviks gamle katholske Kirke, havde altid noget særlig tiltrækkende ved sig. Ingen Fest syntes at klæde denne Kirke saa godt som Jesu Fødselsfest, vel nærmest af den Grund, at den kristelige Tanke paa den Dag er optagen af den Usselhed og Elendighed, hvori det guddommelige Barn fødtes i Bethlehem. Dog denne Jul agtede det at forlade sin Stald for at vælge sig et værdigere Opholdssted.

Den herværende Sognepræst, højærv. Hr. Pastor Frederiksen, har ved energiske Anstrengelser bragt de fornødne Midler til Veje til en lille Kirke, som man nu ser rage i Vejret med sit nydelige Taarn. Klokker haves endnu ikke; men alligevel skulde man Jule-

dag, der var den nye Kirkes Indvielsesdag, troet, at de havde lokket og kaldt med Malmrøst, at dømme efter den Masse Mennesker, der havde indfundet sig.

Da Hs. biskoppelige Højærværdighed ikke saa let kunde komme hid i Vintertiden, havde det naturligvis tilkommet Hr. Pastor Frederiksen efter Biskoppens Bemyndigelse at foretage Indvielsen. Dog ved Sygdom blev han hindret heri, og selv havde han ved sin Afrejse i Sommer ønsket, at Indvielsen skulde ske hurtigst muligt, og i saa Henseende ansøgt om Fuldmagt til Hr. Pastor Osterhammel, der nu ogsaa kom til at foretage den.

Indvielsen begyndte med en Bøn ved Kirkedøren, og saa bestændtes Kirkens ydre Vægge med Vievand. Under denne Del af Ceremonien maa Alle blive udenfor. Folk stod i en tæt Klynge omkring Kirkens Indgang, og ingen af dem, der stod Kirkedøren nærmest, var tilsinds at vige endda for Præsterne, da de skulde ind; det gjaldt jo om at faa en Siddeplads og tilmed en god. Da Præsterne og Menigheden derefter drog ind i Kirken, idet de sang Litaniet til alle Helgen, fortsattes Processionen af de Tilstedeværende saa længe, at man næsten undrede sig over, at Kirken kunde rumme saa mange. Hele Kirken var fyldt og det blev et sandt Kunststykke for Præsterne og Ministranten at bane sig Vej ved Kirkens indvendige Bestændelse med Vievand. Farligst blev det i Nærheden af vor amerikanske Kirkeovn, over hvis Stilling mere end en klagede; men som en fornuftig Mand ganske rigtig bemærkede: »Hvor skulde den da i Grunden staaet den Dag uden at genere?« Efter Indvielsen istemtes den baade hvad Vers og Melodi angaar smukke Salme: »Paa Sandheds Fjæld en Bygning staaer«. Saa begyndte Højmessen, der skulde fylde Gudshuset med vor Frelzers Majestæt.

Kjøbmand Einarssons otteaarige Frederik mini-

strerede, vel ikke aldeles upaaklagelig; men det er jo heller ikke saa let for enhver at være Ministeranter og det ved en Lejlighed, som for ham var den første. Dagen efter, da alt gik sin vanlige Gang, gjorde han til Gjengjæld sine Sager meget godt.

Sangen lededes af Søster Louise og gik godt; skjønt Stemmerne vare faa og middelmaadige for de flestes Vedkommende, saa blev det dog til noget ved Resonnansen, der gjorde dem fyldigere og opmuntrede Alle til at bruge deres Stemmer.

Festprædikenen holdtes af Hr. Pastor Klemp. Den var smuk og tiltalende, passende til Højtideligheden. Alt hvad man ser og hører i Kirken er helligt, vare Grundtankerne, hvortil han knyttede Forklaringen om Vievandskarrets, Korsets, Alterets og Prædikestolens Betydning. Folk sad endda paa Trappen til den øverste Lejlighed i Præstehuset og lyttede til hans Ord.

Under hele Gudstjenesten iagttog Folk en mønster-værdig Holdning, skønt nogle ganske faa stillede sig op paa Bænkene for at kunne betragte Alteret og se, hvad der foregik.

Man forstaar imidlertid let, at Alteret fængslede saa meget, eftersom det er straalende herligt. Det er en Gave fra Tyskland, og det bærer Vidne om, at det var en glad Giver, der undte vor Frelser paa Island noget i Sandhed smukt. Det er udskaaret i Egetræ. Paa Forsiden ses Abrahams Møde med Melchisedek. I Midten af Gruppen staar et Alter med Dug; paa hver sin Side staar Abrabam og Kongen af Salem, denne løftende Brødet og Vinen, hin i ærefrygtsfuld Holdning med Hatten i den ene Haand og med den anden Haand paa Sværdet, der tillige med Rustningen, som kigger frem gennem Kappen, minder om, at han just vendte tilbage fra Krig og Sejr. Værdighed, Enfold og Liv er Gruppens Træk; de forskjønes og fremhæves ved en fin Polychromering og Forgyldning. Til

begge Sider af Gruppen findes en forgyldt udciseleret Kobberplade med Profeten Malachias og Kong David, der skuende fremad i Tiden talte om og uddybede det, vi se fremstillet i Gruppen. Som Afslutning paa Forsiden er der to dejlige Søjler, der samtidig med at de forlænge, utvivlsomt ogsaa forskjønne Forsiden. Oven paa Alteret hviler et Tabernakel af Jærn med Guds Lammet ligeledes i forgyldt udciseleret Kobber. Lyseskamlerne ere af samme Metal, og har hver 3 Helgener: Den hl. Jomfru, den hl. Johannes den Døber og den hl. Antonius — den hl. Josef, den hl. Maria Magdalene og den hl. Elisabeth. Hvilket ejendommeligt Præg just disse fint udarbejdede og forgyldte Kobberplader giver det Hele, maa man se, ikke læse om. Om Tabernaklet hæver sig en udskaaret Opsats, bestaaende af fire Søjler, der bære de smaa Hvælvinger og Bladværket. Sex forgyldte Lysestager og et forgyldt Kors med Sølvfigur høre til Alterets øvrige Dekoration.

Glasmaleriet, en Gave fra Frankrig, er ankommet, men desværre har det faaet Revner paa Rejsen, en endog midt over Ansigtet. Det kan imidlertid først blive indsat til Foraaret, og man kan maaske til den Tid faa et nyt Ansigt. Motivet er et Jesu Hjærte Billede. Foreløbig hænger der et Maleri af samme Motiv. En venetiansk Lampe paa en Arm fra Sidevæggen tjener som Evighedslampe. Koret er altsaa færdigt, naar foruden Glasmaleriets Indsættelse undtages en Bue, hvis Spænding imidlertid bedst kan angives efter Maleriets Indsætning. Den øvrige Del af Kirken mangler nye Bænke, Skriftestol, Døbefont og Korsvejsstationer. Dog det vil alt sammen komme med Tiden; de fornødne Skridt dertil gjøres.

Vi kunne endnu tilføje, at Kirkeskibet er 20×12 , Kirkens Kor $6 \times 6\frac{1}{2}$, Kirkens indre Højde ca. 11 Alen.

Gid nu bare det nye Guds.Hus maatte samle lige

saa mange og lige saa andægtige og flittige Kirkesøgende som det gamle, og flere til. Beder, kjære Læsere, i dette Øjemed.

*

*

*

Hvad vi ellers have foretaget os? spørge I maaske. Vi holde Gudstjeneste og Skole og virke for de Syge. Om Søndagen have vi Højmesse med Prædiken Kl. 10 og om Eftermiddagen Kl. 3 Andagt med sakramental Velsignelse. Aftenandagt med Prædiken er hidtil bortfalden af Mangel paa Belysning.

Forresten hindres vi en Del i vor Virksomhed, saa længe vi ikke ere det svære islandske Sprog mægtige, da mange af dem, der indfinde sig til Gudstjenesten, ikke komme igjen, eftersom de ikke evne at følge en Prædiken paa dansk.

Det har siden Midten af September blæst med næsten uafbrudt Voldsomhed, saa at man næppe kan forstaa, hvorfra al den Blæst kan komme, og dog har man endnu den Dag i Dag paa Fornemmelsen, at Magasinet, hvor det end ligger, maa være rigeligt forsynet endnu. For Mænd kan det gaa an at færdes ude, men for Kvinder er det næsten en Umulighed. »Men hvorledes klare da de stakkels Søstre sig under disse Forhold?« tænker man saa vist.

I forrige Tider var det Præsterne, som maatte spadsere til Kirken; nu er det Søstrene. »Men hvilken Hensynsløshed? Kunde Kirkens Beliggenhed ikke være bleven en anden?« Ganske vist, havde man kun skullet tage Hensyn til Søstrene, havde det været den nemmeste Sag af Verden; men Kirken maatte først og fremmest have en saadan Plads, at Folk med Lethed kunde komme did, og det har den faaet, idet vi gjorde Regning paa Søstrenes Offervillighed, som nu staar sin Prøve. Allerede den 3. Jan. havde Søstrene første Lejlighed til at vise deres Mod og Behændighed. Men

de stod deres Prøve, nogle ved at blæse omkuld og famle hjem, andre — naturligvis mere øvede — ved at komme i Messe; men naaedes Maalet af de prøvede og øvede, saa øvedes de andre, saa at Tallet paa de messesøgende ved næste Lejlighed blev øget, og ved næste igjen utvivlsomt vil blive fuldtalligt. — Naar der nu til Blæst kommer Sne, saa er det endnu værre. Sneen fra Himmelen og Jorden hvirvles op om en, hist og her ligger der en Snedrive, og da Jorden paa mange Steder er bedækket med Isskorper, saa bliver Balancen ens svage Side. Øjnene nytte ikke stort, selv om man kniber dem sammen til smaa Muldvarpeøjne, thi ogsaa i saadanne piskes Snefnuggene ind. Det kan imidlertid, saadant Vejr uagtet, lykkes at se ud af Øjnene et Øjeblik, og for det lykkelige Tilfælde tænde vi Præster, naar Tiden nærmer sig, vore Fyr, og afbetale derved paa en gammel Gjæld, hvori vi staa til Søstrene for Udgifter ved de Fyrtaarne, de oprettede og passede i Fjor.

Sygesøstrene her ere idelig optagne; to af dem have vaaget hveranden Nat fra 10. Oktober og fortsætte stadig; mange Gange maatte de vaage flere Nætter i Træk, saa at flere i Byen er af den Mening, at det næsten er formeget, hvilken Mening Brevskriveren, som godt kjender til at vaage, uden Vanskelighed vil underskrive*). Kommer da ovennævnte Forhold om Vejret med i Betragtning, saa forstaar enhver uhildet Læser, at kun Kjærlighed til Gud kan lade godt Humør være deres Gjernings stadige Ledsager.

O.

*) Da Søstrene nu snart skulle pleje de franske Fiskere har Priorinden ladet Sygeplejerskerne høre op med at vaage, saa at de have Tid til at komme til Kræfter, førend deres Hovedgjerning skal begynde.

Domitian.

En Fortælling fra det første kristelige Aarhundrede.

Af Anton de Waal.

(Fortsat.)

—o—

Domitilla rejste sig, gik hen og tog selv sin Mands Hoved op fra Jorden, svøbte det ind i et kostbart Stykke Tøj og gjemte det ved sit Bryst. Saa sad hun der paa Kanten af Springvandets Bassin, hvori Straalerne faldt med en sagte Brus; oven over hende viftede Palmetræernes Blade i Aftenluften. Med ufravendt Blik saa hun, at hendes Undergivne samlede Martyrens Blod ved Hjælp af Svampe og Tørklæder i Guldskaalen, medens nogle Mænd vare ifærd med at svøbe Liget ind i kostbart Linned.

Sigamber havde hulkende og grædende som et Barn været tilstede under hele Henrettelsen, og man lod ham gjerne faa den Trøst, at han alene turde bære Liget ud og lægge det paa Baaren. Efter at han havde gjort dette, vedblev han med at kysse sin Herres Hænder, og skjønt ingen af de Omkringstaaende forstod de Ord, hvormed han i sit Modersmaal udtrykte sin Kjærlighed og Smerte, vare Alle dog rørte over hans Taarer og over hans ømme Hengivenhed for sin Herre, som Kæmpen her lagde for Dagen.

Domitilla lagde det dyrebare Hoved til Liget, bredte et guldbroderet Purpurklæde hen over den Døde og lagde to Palmegrene overkors ovenpaa Liget. Kvinderne plukkede Roser og Lilier fra Bedene i Anlægget og strøede dem rundt omkring den Døde som en dufte Indfatning; Andre gøde kostbar Olie og vellugtende Essentser ud over Liget.

Kejseren havde selv bestemt Tiden til Henrettelsen og skjult bag et Forhæng havde han set Domitilla gaa i Sørgedragt gennem de mange Grupper af deltagende Mennesker til sin Mands Henrettelse. — — — Var

hun nu, i Stedet for at gaa til Retterstedet, gaaet til ham og havde hun kastet sig for hans Fødder, saa vilde han have tilbagekaldt Dødsdommen.

Tidligere havde ingen af hans Ofres Død voldt ham den mindste Uro; for første Gang følte han nu Samvittighedsnag.

Domitian mindedes den Time, da Konsulen var traadt saa dristigt op imod ham: som om det var første Gang, at Ordene bleve henvendte til ham, hørte han nu igjen tydeligt det Spørgsmaal, som den Gang havde gjort et saa dybt Indtryk paa ham: »Har Du mange, paa hvem Du kan stole i Farens Stund?»

Kejseren blev mere og mere urolig og ophidset, jo nærmere det Øjeblik kom, da Clemens' Hoved skulde falde for Bøddelens Sværd.

Hvis han nu i en Fart sendte en Slave til Castrum, var det endnu tidsnok at forhindre Dommens Udførelse.

Han vilde just give Befaling hertil — da kom han til at huske paa Kejserinden og de Ord, hun havde sagt til ham.

»Nej,« raabte Domitian, »han maa dø!«

TRETTENDE KAPITEL.

Natten.

Da det var bleven Nat, kom et Ligtog ud fra Prætorianernes Castrum og bevægede sig under Ledsagelse af Fakler henimod Porta Capena. Senatoren og Konsulen havde vel nok fortjent en Begravelse, som passede til hans Stand; men i Stedet for at bringe Liget ud om Dagen, førtes det ud om Natten, som ved Tiggeres og Slavers Begravelse; der var hverken Musikanter, Grædekvinde eller Skuespillere, som ellers plejede at aabne Toget;

der var ingen Frigivne, som bar Voxbillederne af Forfædrene og Mindetavlerne, der priste den Afdøde og hans Hus; ingen Ven besteg Talerstolen paa Forum, for at fremhæve den Afdødes Dyder og Fortjenester. Ligeledes manglede foran Porten det med Blomsterkranse og kostbare Tæpper smykkede Baal, hvor de nærmeste Slægtninge, under Trompeternes dumpe Toner, stak Faklerne til Fyrretræet og de tørre Kviste, for senere at samle Asken, der blev overgydt med Vin og frisk Mælk, i en Urne, som blev henstillet i Familiebegravelsen. Alt det var hedenske Skikke, og en Trøst for Domitilla var det, at hun kunde slippe for disse Ceremonier, der i saa høj Grad stred mod Kristendommens Aand.

Denne Begravelses ualmindelige Simpelhed forøgede endnu mere det dybe Indtryk, som denne ædle og højtstaaende Mands Henrettelse havde fremkaldt i alle Stænder og Stillinger blandt Romerne. I hele Staden herskede der stor Ophidselse, og Deltagelsen for den ulykkelige Enke overvandt hos mange Frygten for Tyrannen, saa at de, uden at være indbudte af Herolden, sørgeklædte ledsagede den Døde et Stykke henad Vejen.

Det var en forunderlig mild Sommernat; tusinde Stjærner skuede klart og venligt fra deres evige Fred ned paa Jorden med al dens Strid og Møje; St. Hansormene glimtede paa begge Sider af Landevejen i det fugtige Græs; de mørke Cypresser strakte deres slanke Top med alvorsfuld Sørgmodighed op imod den natlige Himmel. I det blege Maanelys stode, stive og spøgelseagtige, de hedenske Gravmonumenter af hvidt Marmor paa begge Sider af den appiske og den ardeatinske Vej, som Toget maatte følge for at komme ud til Domitillas Landsted. Der skulde Flavius Clemens være den første, som blev bisat i den for nylig fuldførte Familiebegravelse.

Medens Tjenerskabet og en Del Kristne fulgte den Døde tilføds. ledsagede Domitilla og nogle andre Kvinder Liget i lukkede Bærestole, da det vilde have været for anstrengende for dem at gaa den lange og støvede Vej.

I Stedet for Pave Clemens, som sad i Fængsel og snart skulde blive sendt i Landflygtighed, ventede Præsten Anakletus med Diakonerne og andre Gejstlige ved Indgangen til Gravstedet, hvis Hal, der langsomt skraaned nedad, var straalende oplyst med Kerter. Den aabne Marmorkiste, som skulde modtage Liget, stod i en af de store Nischer, som vare anbragte paa begge Sider af den hvælvede Gang.

Paa den Tid fandtes der endnu ikke nogen kristelig Skulptur, som indmejslede bibelske Scener, Allegorier over Opstandelsen og det evige Liv paa Marmorkisterne. Domitilla havde været nødt til at købe Sarkophagen i et hedensk Værksted; hun havde valgt en, paa hvilken der ikke fandtes nogensomhelst Hentydning til Afguderier og som i Midten var smykket med simple bølgende Linier og med Løver paa begge Sider*). Paa Kanten af Pladen, som skulde lukke for Kisten, havde hun ladet indgravere sin Mands Navn tilligemed Ordene: PAX TECUM, Fred være med Dig.

Under Salmesang traadte Ligetoget ind i det oplyste Gravkammer. Den Døde blev tagen af Baaren og lagt i Sarkophagen, medens Domitilla sagte bad:

*) Man kan endnu træffe saadanne simple Sarkophager fra den ældste Tid i Katakomberne. Saaledes fandt man i Callistus' Coemeterium en saadan Ligkiste, som kun ganske svagt var prydet med bølgende Linier. Den havde følgende Indskrift paa Kanten af Laaget: BLASTIANE PAX TECUM. Da Hedningerne ogsaa holdt af Fremstillinger af Hyrdelivet paa deres Sarkophager, valgte de Kristne saa meget hellere saadanne Ligkister, som de i Hyrderne saa et Billede paa Herren selv, der bærer sine Faar fra denne Verdens Ørken ind til de himmelske Græsanges evige Fred.

»*Vivas in Christo!*« Derpaa gød hun som en sidste Kjærlighedsgave vellugtende Nardusolie ud over Liget, hvorefter Marmorlaaget under Bøn og Kirkens Velsigelse blev lagt over Kisten.

Det var over Midnat, inden Sørgetoget igjen vendte tilbage til Staden gennem Porta Capena. —

Stephanus havde været tilstede baade ved Henrettelsen og Bisættelsen. Ganske vist vilde han have gjort det af egen fri Villie; men i Virkeligheden var det dog Kejserens Befaling, der havde sendt ham afsted, fordi Domitian havde forlangt, at han næste Dag skulde give ham nøjagtig Underretning om alt, hvad der var sket ved denne Lejlighed.

Den Ro og hellige Tillid, hvormed Flavius Clemens var gaaet i Døden, den gribende Afsked med Hustruen, Processionen i Nattens dybe Stilhed og hele Højtideligheden ved Bisættelsen, det havde Altsammen gjort et rystende Indtryk paa Stephanus. Ligfaklerne havde belyst den dybe Afgrund, hvori han var styrtet. Traadene, hvormed Synden først havde omspændt ham, vare nu blevne til Touge og Lænker — og desværre, han følte nu, at han ikke mere kunde sønderrive dem.

Pint af Samvittighedsnag havde han om Natten med Angst og Bæven tilbagelagt Vejen forbi de hedske Gravmonumenter; en Gang havde han endog givet et højt Skrig fra sig, da en Ugle fløj op fra et Buskads.

For et halvt Aar siden vilde ogsaa han med Mod og Glæde være gaaet i Døden for sin Gud og Tro; men nu skælvede han ved Tanken om Døden, — og oven i Kjøbet følte han sig i Hænderne paa en Mand, hvis Gunst og Naade kun hang i et Haar.

Alligevel var der dog endnu et Haab om Redning tilbage for ham.

Der var ingen Tvivl om, at Domitilla nu vilde vende tilbage fra Palatium til sin tidligere Bopæl og

leve der endnu mere tilbagetrukkent end forhen. Paa den Maade kunde han ogsaa sønderrive alle de usalige Baand, han var indviklet i, og hvis han saa kastede sig for sin Herskerindes Fødder og bekjendte sin Brøde, ja da vilde hun visselig tilgive ham, og de ulyksalige Maaneder i Paladset vilde da kun staa for ham som en ond Drøm.

Ja, det vilde være Vejen til hans Redning — hvis han ikke var bleven hildet ogsaa i andre Garn.

Fra det Øjeblik, Stephanus havde mistet sit religiøse Holdepunkt, var ogsaa den Kraft forsvunden, hvormed han kunde modstaa Fristelserne, der fandtes alle Vegne ved det kejserlige Hof. En ung og smuk Grækerinde, Lycoris, havde fanget ham for nogle Uger siden og holdt ham fast ved sin uimodstaaelige Tiltrækningskraft. Selv nu, trods alle de rystende Indtryk, var den Lidenskab, hun havde optændt i hans Hjærte, saa stor, at han fik sin Samvittighed til at tie og sneg sig, ubemærket af de Øvrige, bort i Nærheden af Colossæum, for at slaa ind paa Vejen til en Gyde i Forstaden, hvor hans Lycoris ventede paa ham. —

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Kjøbenhavn. Vi ere blevne anmodede om at henvende Katholikernes Opmærksomhed paa, at der siden Paaske af Hr. Typograf *Jul. Hansen* er paabegyndt en heftevis Udgivelse af gode Noveller, Rejseskildringer o. L. af tyske, franske og engelske Forfattere, for at skabe en Modvægt mod den moderne usædelige og irreligiøse Lektur. Hefterne, som udkomme under Navn af »*Nordisk Familie-Bibliotek*«, udgaa hver Uge med et 32sidigt Ark á 10 Øre. Første Hefte indeholder Begyndelsen af *M. Lacheses* Novelle »*Malercens Pleje*»

datter«, som vil udgjøre c. 230 Sider. Det er en Selvfølge, at man med Glæde kan hilse dette l'oretagende, som kun vil bringe de bedste Frembringelser paa Litteraturens Omraade og tillige staar under en herværende Gejstligs Censur, der garanterer for, at l'orældrene uden Betænkning kunne give deres Børn de grønne Hefter i Hænde.

Subskription, der kan tegnes saavel kvartals- som ugevis, modtages hos Hr. *C. Meyer*, Gernersgade 39, 3. Sal, Hr. Politibetjent *B. Berg*, Nørrebrogade 108, 2. Sal, Hr. *Aug. Høhling*, Ravensborg Tværgade 6, 3. Sal, Fru *Josephine Petersen*, Sofievej 23. 1. Sal, 2. Opg., hos *Portneren* ved Skolen i Stenosgade samt i *Ekspe-ditionen*: Gothersgade 75, 3. Sal.

❧ Fra Vejbyrnet. ❧

— **Verdens Ende maa være nær!** Er der noget, den moderne Lutherdom har Respekt for, da er det den hellige Jomfru og Guds Moder *Maria*. Det viste sig atter i Anledning af den for nylig stedfundne Indvielse af Valkyrien til en protestantisk Bedesal. »Kristeligt Dagblad« fik en lille Fejde i Gang, da det rygtedes, at Salen skulde hedde »*Marielirken*«. Nogle kunde ikke fatte, hvorledes man i et protestantisk Land kunde vælge et saadant Navn, der maatte betragtes som søgt, og spurgte ganske naivt: »Hvad mon Navnet Marie her skal betegne?« En Anden, Student *Severinsen*, slog derimod et vældigt Slag for Maria — et Navn, som Katholicismen aldeles ikke havde nogen Ret til fuldstændig at tilegne sig. Og han sluttede med en Trumf saalydende: »Naar man forlanger af os, at vi skulle tage Kirkefædrenes Statuer ned fra Marmor-

kirken, saa svare vi, at dem eje vi med fuld Ret. Og ligesaa lidt udlevere vi Jesu Moder til Biskop Johannes af Anastasiopolis, som vi udlevere ham, der er »født af Jomfruen Marie.« En Anonymus »P.« søgte at trøste de Bedrøvede, idet han udtalte som sin Overbevisning, at der var saare liden Udsigt til, at »Valkyrien« kunde faa Navnet »Mariekirken«, af den simple Grund, at Kjøbenhavn allerede havde en Mariekirke, nemlig »Vor Frue Kirke«! Og »P.« tillige med Ligesindede i Vestjylland kunde ikke rigtig forstaa, at Kjøbenhavn trængte til mere end en Mariekirke.

Imidlertid var Trøsten forgjæves, thi Salen blev indviet og fik Navn af »*St. Marie Kirkesal*« — og det lyder jo da saa katholsk som tænkes kan. Den hellige Jomfru og Gudsmoder Maria, som den katholske Kirke nu har hædret og æret i 19 Aarhundreder, kommer endelig ogsaa til Ære og Værdighed i Protestantismen. Et glædeligt Tidens Tegn! Man begynder rimeligvis at indse, at man i Lutherdommen allerede længe har forsømt at deltage i den Lovprisning og Forherligelse af Maria, som hun selv, oplyst af den Helligaand, forudforkyndte i sin Højsang »Magnificat«, idet hun udraaber: »Se, fra nu af skulle alle Slægter prise mig salig!« Er man indenfor Protestantismen først naaet til den Erkjendelse, saa tør man haabe, at mangen anden Erkjendelse kan følge efter — paa hendes Forbøn, som Herren fra Korsets Træ jo har givet os Alle til *Moder*.

Hr. Severinsen mener at have Ret til Fædrene paa »Marmorkirken«; det maa blive hans egen Sag og vi agte heller ikke at berøve ham dem. Men gaadefuldt er det at skue dem, og vi kunne med Rette spørge: »Hvad er Meningen?« Hvad er Meningen med *Ausgar*, der staar med *den første katholske Kirke* i Armen, den han grundlagde i Hedeby for over 1000 Aar siden, naar man protesterer mod ham og hans Kirke?

Hvad er Meningen med *Pave Gregor med Monstransen*, naar man hverken tror paa Pavedømmet eller paa Kristi vedblivende Nærværelse i Sakramentet? Hvad er Meningen med *Petrus og hans to Nøgler*, naar man nægter, at han har faaet Nøglemagten? Hvad er Meningen med *Augustinus*, der skrev de bekjendte Ord: »Rom har talet — Sagen er afgjort,« naar man nægter Pavens Primat? Hvad er Meningen med *Bernhard*, der med de mest begejstrede Ord har forherliget Maria og anraabt hende om hendes moderlige Forbøn hos Gud? — Naa, i ham er der jo begyndt at blive Mening — derom vidner »St. Marie Kirkesal«, hvor Hr. Severinsen maaske vil synge:

Evviva Maria e chi la creò!

Den katolske Syge- og Ligkasse af 1867
 giver fri Læge og Sygepenge, eller event. Indlæggelse paa St. Josefs Hospital. Indmeldelser modtages daglig. Love og Blanketter samt nærmere Underretning faas hos Kassereren,

Træffes hver Sognedag fra Kl. 2-4
 samt Lørdag Aften fra Kl. 7-9.



F. Simonsen,
 Petersens Passage 9 A, I. S.

St. Josefs Gildet. Gildets aarlige **Generalmøde** afholdes Mandag d. 18. April Kl. 8½ i Lokalet, Bredgade 67. — Det reviderede Regnskab fremlægges. Valg af Formand og 4 Repræsentanter.



St. Knuds Broderskab. Tirsdag den 19. ds. Kl. 8¼ (Bredgade 67, 2. S. o. G.): Foredrag af Hr. Professor **Fr. Dahl**. — **Alle ere velkomne.**

NB. Fra Flyttedag er Formandens Adresse: Gernersgade 39, 3. Sal.

Unio. Møde Onsdag d. 20. April og Onsdag d. 27. April i Tourist-Hotellet, Vestre-Boulevard Nr. 8 (ved Aborreparcken).

— Medlemmerne kunne faa Billetter til Foraarsudstillingen paa Charlottenborg til halv Pris (25 Øre) hos Fabrikant H. Hoffmann, Kjøbmagergade 48.

Frk. M. Magners Legat. En Portion — stor 20 Kr. halvaarlig i fem Aar — er ledig. Den kan søges af „ældre værdige, trængende Kvinder, hørende til den katolske Menighed i Kjøbenhavn eller paa Frederiksberg og som fortrinsvis ernære sig eller have ernæret sig ved Syning.“ Ansøgninger, stiledt til St. Ansgars Kirkes Forstanderskab, kunne indsendes inden 1. Maj d. A. J. Braun, Sognepræst.

Arbejde søges ved hvadsomhelst af en yngre, gift Mand.
W. Sewohl, St. Annæ Gade 4, 2. Sal. Kristianshavn.

Udenlandsk Literatur

leveres efter Beregning:

1 Franc = 73 Ø., 1 Sh. = 92 Ø., 1 Rmk. = 90 Ø.

Stort Lager. Hurtig Forskrivning.

Siegfried Michaelsens Eff.,

Einar Møller.

Telefon 2179. Frederiksborggade 1.

Literatur. Til Hvide Søndag og Konfirmations-Søndagen anbefales: Ign. Schmid, **Jesu Hjærte Andagten**, en Bønne- og Betragtningbog. Pris indb. 1 Krone.

Tillige: **Fuldstændig Bønnebog** (2 Kr. heftet), **Salmebog** (1 Kr. heftet) og Rippel: **Kirkens Skjønhed**, en Fremstilling af Kirkeaaet og dets Ceremonier (2 Kr. 25 Øre heftet.)

Kirkelig Kalender.

Søndag den 17. April. Hvide Søndag. Den højtidelige Messe, under hvilken Neokommunikanterne i St. Ansgars Kirke forny Daabspagten og modtage deres første hellige Kommunion, begynder allerede Kl. 9. — Kl. 7 og Kl. 11 stille h. Messe; Kl. 5 Efterm. Festandagt med Prædiken og Te Deum. — **18 M.** Isidor Biskop og Kirkelærer. — **19 Ti.** Leo den Store, Pave og Kirkelærer. — **20. O.** Votivofficium af St. Ansgar. — **21. To.** Anselm. Biskop og Kirkelærer. — **22. F.** Soter og Cajus, Paver og Mart. — **23. L.** Georg, Martyr.

Søndag den 24. April. 2. Søndag e. Paaske. Fidelis af Sigmaeringen, Mart. I St. Ansgars Kirke Kl. 9 højtidelig Prælatmesse, efter hvilken Konfirmationens h. Sakramente meddeles til Børnene i St. Ansgars Menighed. — Kl. 7 og Kl. 11 stille h. Messe; Kl. 5 Efterm. Festandagt med Prædiken.

Rosenkranskirken: Søndag den 17. April (Hvide Søndag) meddeler den højærværdigste Biskop Konfirmationens h. Sakramente i Rosenkranskirken. Den højtidelige Prælatmesse, efter hvilken Sakramentet meddeles, begynder Kl. 9. Om Efterm. Kl. 5 holdes Festandagt med Prædiken.

Gudstjeneste i Helsingør (Sudergade 8, 2. Sal). Tirsdag den 26. April Kl. 7½ Aften: Prædiken og Sakramentsandagt. Onsdag den 27. April Kl. 9½ Messe med Prædiken; Kl. 7½ Prædiken og Sakramentsandagt. Torsdag den 28. April Kl. 8 Morgen: h. Messe.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Sexogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement. 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitlinien. Private Annonceer modtages kun af Grosserer Lohrer, Adelgade 31. Træf. 9—2 og 5—7.

N^o 17.

Søndagen den 24. April.

1898.

Indhold: Konfirmationens h. Sakrament. Nordisk Familie-Bibliothek. Domitian. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Frederiksberg. Rom. Frankrig. Bekjendtgjørelse fra Forstanderskabet. — Bekjendtgjørelser.

Konfirmationens hellige Sakrament.

—o—

Hvor er det svært at fatte,
hvor er det sødt at tro:
Guds Aand med Naadens Skatte
hos os vil fæste Bo.
Er vore Hjærter kolde,
hans Kjærlighed er varm;
just derfor vil han holde
sit Indtog i vor Barm.

Han skuer alting nøje,
han kender vore Kaar,
han ved, at Fjendens Øje
os følger, hvor vi gaar,

han ved, at Mørkets Hære
 en Kreds omkring os slaa,
 at Kampene er svære,
 og vore Kræfter faa.

Han ved, det Liv, der skabes
 i Daabens Sakrament,
 kun altfor let kan tabes,
 før Livets Vej er endt.
 Selv vi, som fik at smage
 det sande Livsens Brød,
 hvor er vi ofte svage
 til Kamp mod Blod og Kjød!

Men Herrens Faderhænder
 os slipper ingen Tid;
 sin Helligaand han sender
 til Hjælp i Livets Strid.
 Han kommer som en Due
 med Oliebladets Fred,
 dog mest som Lys og Lue
 han daler til os ned.

I, som i Dag nedknæle
 for Gud paa Barnevis,
 vend eders unge Sjæle
 mod ham med Lov og Pris,
 med Tak for, hvad I skylde
 ham, og med Bøn i Sind,
 at nu i al sin Fylde
 han vil hos jer gaa ind.

Han, som i Daabens Vande
 har slettet Syndens Plet,
 han salve eders Pande
 til ham at tjene ret.

Han lyse for jert Øje
 med Himmeriges Glans,
 saa bagved Kampens Møje
 I skimter Sejrens Krans.

I eders Hjærtekammer
 berede han sig Bo
 og tænde sine Flammer
 af Kjærlighed og Tro.
 Hver syndig Tanke dræbe
 han selv i eders Bryst
 og lægge paa jer Læbe
 sin egen Sandheds Røst.

Saa vogter Mindet trolig
 om, hvad I blev i Dag:
 Gud Helligaandens Bolig
 og Vagt for Christi Flag.
 Naar Gud da vil jer kalde
 til hist om ham at staa,
 saa gid af eder alle
 ej én der mangle maa!

1012.

„Nordisk Familie-Bibliothek“.

—o—

Den stedse mere omsiggribende Indflydelse af den trosfjendtlige og umoralske Presse nar for kort Tid siden foranlediget Biskoppen af Siebenbürgen, Grev Gustav Majlath, til i en særegen Rundskrivelse at opfordre den ham underordnede Gejstlighed til at oprette katholske Folkebibliotheker, hvormed der kan beredes en kraftig Modgift mod den ovennævnte Presses fordærlige Frembringelser.

Det er en lignende Betragtning, der har givet Stødet til det Foretagende, som ved de følgende Linier skal anbefales alle Katholiker, der elske deres Kirke. Naar man læser den »Fortegnelse over katholsk dansk Litteratur«, der gjentagne Gange er fulgt med Ugebladet, ser man, at den religiøse Litteratur i Aarenes Løb har udviklet sig ret godt og fyldigt. Hvad derimod Underholdningslitteraturen angaar, saa findes der af større Fortællinger ikke andre end *Craven*, »En Søsters Fortælling« og »Fleurange«, *Manzoni* »De Trolovede«, *Wiseman* »Fabiola« og desuden en Række mindre Fortællinger.

Her ser altsaa endnu meget tarveligt ud. Og dog er Underholdningslitteraturen i vore Dage — man kan gerne sige — næppe af ringere Betydning end den religiøse Belæringslitteratur. Saa godt som alle vil læse. Har de saa ingen gode katholske Bøger at gribe til, gribe de paa Maa og Faa efter de Bøger, der falbydes paa det protestantiske eller vantro Bogmarked. Men hvilke Bøger faa de ikke mange Gange der? Man kan ikke se paa Bindet, hvad Indhold Bogen har. Tidt skjules den værste Usædelighed under den uskyldigste Titel. Og hvilke Forvrængelser af katholsk Lære og Brug, hvilke Forhaanelser af alt det, der er en Katholik helligst og dyrebarest, findes der ikke i talløse Frembringelser at Skønlitteraturen — hvis de da ikke direkte arbejde for Vantroens Sag. En moden voksen Katholik er maaske, naar han læser slige Ting, klog nok til at tænke: Aa, det er jo Vrøvl. Men naar saadanne Bøger komme i Børns Hænder? Hvad skal de komme til at tænke om deres Moder, Kirken?

Derfor skulde vi Katholiker af al Magt stræbe efter at faa en katholsk Litteratur, og *derfor skulde nu, da Lejligheden byder sig, alle Katholiker som en Mand rejse sig for at understøtte et saa overordentlig betydningsfuldt Foretagende.* Meningen med »Nordisk

Familie-Bibliothek« er ikke at skaffe Bøger, hvori der paa Fortællingens Traad optrækkes alle mulige salvesfulde Prædikener og Formaninger som Perler paa en Snor; den Slags Fortællinger frastøde mere end de vinde, skade mere end de gavne. Nej, Meningen er at levere *Bøger, der, prægede af katholsk Aand* uden dog direkte at prædike Katholicismen, *underholde Fantasiën, fængsle Gemyttet og forædle Aanden*. Derfor skal kun saadanne Bøger optages i »Nordisk Familie-Bibliothek, som efter Autoriteternes Omdømme danne en Pryd for deres Hjemlandes Litteratur.

Det ny Foretagende har den højærværdigste Biskops varmeste Sympathi, og ifølge Sammes Opfordring har Undertegnede med Glæde overtaget i Forvejen (baade i Originalen og i Oversættelsen) at gennemlæse de Bøger, der ere bestemte til Optagelse. Derved bydes der Katholikerne et absolut sikkert Garanti for, at Bibliotheket kun vil komme til at bestaa af Bøger, som Enhver kan læse med Nydelse og aandelig Gavn, og som i det hele taget selv modnere Børn vil kunne tage i Hænderne uden at tage Skade paa deres Sjæl.

Men — det maa endnu bemærkes — Foretagendet kan kun gennemføres, dersom alle Katholiker understøtte det ved Abonnement og derved sikre det det absolut nødvendige pekuniære Grundlag. Det vilde være sørgeligt, om det skulde strande af Mangel paa Tilslutning. Derfor være det alle Katholiker i hele Landet paa det varmeste anbefalet.

F. Esser.



Domitian.

En Fortælling fra det første kristelige Aarhundrede.

Af Anton de Waal.

(Fortsat.)

—o—

Da Domitilla tillige med sit Følge kom tilbage til Palatium, stod der ved Paladsets Portal tre Liktorer, som allerede længe havde ventet paa hende; flere andre stode i Baghold længere borte.

Just som hun vilde stige ud af Bærestolen, traadte Politibetjentenes Anfører hen til hende og sagde med dæmpet Stemme:

»Ædle Frue! den guddommelige Domitian befaler, at Du skal følge med mig. Giv dit Tjenerskab Ordre til at gaa ind i Huset, for at vi kunne undgaa al mulig Opsigt.«

Men endnu førend Domitilla kunde svare, var Sigamber faret frem; da han saa disse Bevæbnede midt om Natten paa dette Sted, tænkte han nok, at der var Fare paa Færde for hans Herskerinde — han greb Liktoren og smed ham som en Klud imod Muren.

Nu kom det undertrykte Raseri, som kogte i hans Indre, frem. Da de to andre Liktorer vilde ile deres Overordnede til Hjælp, greb han dem, den ene med højre Haand den anden med venstre Haand, og slyngede dem hen ad Stenbroen, hvor de blev liggende og raabte om Hjælp.

»Ha,« raabte Germaneren, »hvem vove lægge Haand paa min Herskerinde? — vil mase Jer alle sammen! Ha! Galde løber over! Kommt hier, I Hunde! Sigamber muntre Jer!«

Imidlertid havde Tjenerskabet samlet sig omkring Domitillas Bærestol, ligesom en Bisværn om sin Dronning; Mændene ventede med Angst paa, hvad der vilde ske, og Kvinderne jamrede og klagede sig. Alle stirrede paa Kæmpen, der lignede en Løve, som var brudt

ud af sit Bur; med drønende Stemme brølede han ud i Natten:

»Ah, Domitian, Du ogsaa dræbe min Herskerinde? — Hvis være Kristen, en Forbrydelse, saa er Sigamber ogsaa Kristen. Men, ved Odin og alle Guder, Sigamber ikke Petrus i Oliehaven.«

I dette Øjeblik susede flere Øxer, kastede af øvede Hænder, gennem Luften; to af dem traf Germanerens Hoved og knuste det. Uden at give en Lyd fra sig segnede Sigamber til Jorden.

Da Liktorerne, som stode i Baghold, hørte deres Kammeraters Raab om Hjælp, ilede de til; men da de vidste, at de ikke vilde kunne faa Bugt med den rasende Germaner i aaben Kamp, havde de taget Øxerne frem af Risknipperne og benyttet dem som Kastevaaben.

Sigambers ædle Hjærte havde beseglet sin Troskab mod sin Herskerinde med Opofrelsen af Livet.

Domitilla udstødte et Skrig, da hun saa Sigamber segne til Jorden. Hun var strax steget ud af Bærestolen, for at berolige det rasende Menneske, da hun saa ham overfalde Liktorerne; hendes Omgivelser havde dog holdt hende tilbage, og det Følgende var sket saa hurtigt, at al Mægling blev umulig.

Efterat Domitilla nu var bleven omringet af Politibetjentene, erklærede hun sig villig til at følge med dem; alle hendes Undergivne brød ud i lydelig Jamren og Graad; Nogle kastede sig for hendes Fødder, Andre holdt hende fast med Hænderne, for at man ikke skulde rive deres Herskerinde fra dem. Tilsidst maatte Liktorerne bruge Magt, idet de kastede Mændene og Kvinderne tilside og førte Domitilla bort.

En Time senere, ligesom Dagen begyndte at gry, lettede et Skib, som laa ved Tiberværftet neden for Byen, Anker. Foruden forskellige Varer, som vare bestemte for Orienten, havde det ogsaa en Del Fanger

ombord, Kristne, som paa Kejsereus Befaling skulde sendes i Landflygtighed; blandt disse vare ogsaa Pave Clemens og — Domitilla.

Medens Skibet fløj ned ad Floden under regelmæssige Aareslag, stod hun lænet til Masten med Taarer i Øjnene og Hjærtet fuldt af uendelig Smerte og stirrede over mod Palatium, hvor Moderhjærtet søgte Børnene. Trøst Dig, Du stakkels Moder: — *Dine Børne ere ikke mere i Live.*

Da Domitian havde faaet Vished om, at begge Cæsarerne vare Kristne, maatte hans tidligere Bestemmelser om Tronfølgen forandres. Ligesaa glad han før havde været, da han ansaa deres Adoption for en umiddelbar Indskydelse af hans Skytsgudinde Minerva, ligesaa opfyldt blev nu hans Hjærte med Bitterhed og Had imod dem paa Grund af denne Skuffelse.

Efter Aftensmaden bleve begge Drengene pludselig syge, — i samme Øjeblik som deres Moder blev greben af Liktorerne paa Gaden, stredes Sønnerne med Døden.

Før Morgendæmringen den følgende Dag saa man to *vespiloner* eller Gravere komme ud fra Paladset, uden at nogen levende Sjæl fulgte den tilhyllede Baare, som de førte med sig. Man kunde tro, at det var en Slave, de skulde begrave, eftersom de sloge ind paa Vejen til Esquilinum, hvorhen man ellers kun bar Ligene af Forbrydere, Slaver og andre Folk af de allerværeste Klasser; der bleve de uden Forskjel kastede mellem hverandre ned i store Gravhvelvinger.

Inden Bærerne havde naaet denne uhyggelige Begravelsesplads og stillet Baaren hen ved Gravhvelvingens firkantede Aabning, vare allerede flere andre Lig fra forskellige Dele af Byen blevne bragte derhen, og Arbejderne vare ivrigt beskæftigede med at kaste dem, det ene efter det andet, ned i Hullet.

Det var en forfærdelig hjærteløs Begravelse. Naar

en Hvælving var fyldt med Døde, blev der kastet et Par Sække ulæsket Kalk derind, hvorefter den firkan-
tede Aabning blev tillukket med en stor Sten.

Ovenpaa Baaren, som var kommen fra Paladset, laa der et kostbart Klæde, hvad man ellers ikke var vant til at se paa den esquilinske Begravelsesplads. Dette vakte de andre Ligbæreres Nysgjerrighed og de sloge Klædet tilside; men forfærdede saa de paa hverandre uden at sige et Ord: — de havde i Ligene gjenkjendt de to Cæsarer.

Efter en Pause sagde den ene af de Ligbærere, som havde baaret Børnene ud: »Lad dem dog i det mindste beholde det broderede Ligklæde som det eneste Tegn paa deres Værdighed.«

I Taushed bleve Børnene atter indhyllede i Klædet: i Taushed bleve de løftede op fra Baaren og med Varsomhed sænkede ned i Rummet, — og med dem forsvandt det Haab, som Rom havde sat til de sidste Ætlinge af Flaviernes Slægt.

FJORTENDE KAPITEL.

Morgenen.

Domitian havde haft en skrækkelig Nat. Skjønt han allerede havde overgivet saa mange Mennesker i Boddelens Hænder, havde de Døde dog aldrig forstyrret hans Nattero. Flavius Clemens var den første, som hindrede ham i at sove, og hvem han virkelig troede at se for sig med det hvide Klædebon overstrømmet af Blod og med Dødens iskolde og truende, tause Blik stadig heftet paa sig. Domitian kastede sig frem og tilbage paa sit Leje og holdt begge Hænderne for Øjnene; men den Døde blev uafsladelig ved med at stirre

paa ham og Blikket borede sig dybt ind i hans Sjæl. Og det varede ikke længe, saa var det ikke mere Flavius Clemens alene, der pinte ham. Ved Konsulens Side viste hans to Børn sig ogsaa med Ansigterne fordrejede af Smerte og holdende i deres Hænder Skaaler, hvorfra en mat, lysende Os opsteg. De talte heller ikke, men stirrede paa ham med det glasagtige, kolde Blik, som er et Særkjende for de Døde. — Saaledes stode de for ham som tre Hævners Aander og som Budbringere fra en Gjengjældelsens Domstol.

Pludselig sprang Kejseren op og tilkaldte ved Hjælp af *Tintinnabulum* den Frigivne, som holdt Vagt i Forværelset.

»Skynd Dig,« sagde han, »og giv Befaling til, at Skibet med de Landsforviste ikke skal afsejle.«

Derpaa rev han de svære Forhæng tilside, som lukkede for Vinduerne. Den gryende Dags første Dæmring begyndte at kaste sit Skær ind i Værelset; men istedetfor en vederkvægende Morgenkølighed var det en fugtigvarm Vind, som slog Kejseren imøde; Luften var trykkende kvalm og Himlen overtrukket med Tordenskyer, — noget meget usædvanligt i Rom paa denne Tid af Sommeren.

I mørke Tanker skuede Domitian fra sit højtliggende Palads ned paa det endnu mennesketomme Forum; den øde Dødsstilhed, der herskede dernede, hvor der ellers plejede at være fuldt op af Liv, forøgede hans dybe Tungsindighed.

Efter en halv Times Forløb kom den Frigivne tilbage og meddelte, at Skibet lige var sejlet, da han naaede ned til Tiberen.

Kejseren hørte i Taushed paa denne Meddelelse, men Furerne i hans Pande bleve endnu dybere.

Fra Skyerne paa den mørke Himmel kom nu det første Lynglimt, i det Fjerne hørte man Tordenens rullende Brag.

Nu begyndte der at komme Liv paa Forum. Bagerdrengene med Kurve fulde af Brød raabte med deres Varer, Frugthandlere og Kræmmere spændte Telte ud over deres Boder og Haandværkere og Slaver gik til deres Arbejde. De vestalske Jomfruer droge under gudelig Sang til Morgenofret i deres Gudindes Helligdom; bag Castors og Pollux's Tempel havde et elskende Par sat hinanden Stævne, sikre paa, ikke at blive forstyrrede af deres endnu sovende Forældre.

Domitian saa paa hele den brogede Vrimmel af livlige og beskjæftigede Mennesker, som færdedes foran hans Vinduer; de glædede sig Alle ved Livet og anede ikke, at deres Herre og Hersker, hvis Sjæl var opfyldt af Had og Fortvivlelse, betragtede dem bag Vinduesforhængene oppe i sit Palads. Uvejret havde imidlertid samlet sig over Rom, Stormen hylede, Lynene fo'r gjennem Luften og det ene Tordenskrald fulgte efter det andet. Ha! Nu maatte det være slaaet ned lige i Nærheden, maaske endogsaa i selve Paladset!

Domitian gav atter et Tegn med *Tintinnabulum* og befalede den Frigivne, at se efter, om Lynet havde anrettet nogen Skade.

Allerede efter et Par Minutters Forløb kom Tjeneren tilbage med Rædsel malet i sit forstyrrede Ansigt, og som Svar paa Kejserens Spørgsmaal meddelte han skælvende, at Lynet havde splintret Domitians Statue og væltet den om paa Jorden.

Ved denne Efterretning fo'r Kejseren rædselsslagen sammen; det var det Værste blandt alle de ulykkespaaende Varsler, der havde vist sig i den forløbne Maaned.

Idet han nu grublende stirrede hen for sig, spurgte han sig selv: »Hvem vilde vel blive mest glad over min Undergang?» Domitian tog et Stykke Papir og begyndte at skrive.

»I Spidsen for Alle staar *huvv*,« sagde han med Bitterhed, idet han skrev Kejsrerindens Navn.

Efter at han endnu havde opskrevet flere Navne, særlig adskillige Senatorers, vedblev han med en haanlig Latter, idet han talte til sig selv:

»Naa, I skulle ikke komme til at glæde Eder over at se mit Lig; det skal Bøddelen nok sørge for.«

»Petronius Secundus skal ogsaa paa Listen; det er hans Skyld, at Cæsarerne hin Nat kom sammen med de Kristne.«

»Og denne Parthenius! Han har jo indestaaet med sit Hoved for, at Drengene ikke havde forladt Prætorianernes Castrum! Jeg vil tage ham paa Ordet!«

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Kjøbenhavn. Tirsdag den 19. April Kl. 11 $\frac{1}{2}$ Form. behagede *Hs. Majestæt Kongen* at modtage i Audiens i Residenspalæet paa Amalienborg den højærværdigste apostoliske Vikar for Danmark, Biskop *Johannes von Euch*, som ved denne Lejlighed havde den Ære at overrække en personlig Lykønskningsskrivelse fra *Hs. Hellighed Pave Leo XIII.* til *Hs. Majestæt Kongen* i Anledning af dennes 80aarige Fødselsdag.

— I Søndags modtog en Del Børn i St. Ansgars Menighed deres *første hellige Kommunion*, som Sognepræsten, højærv. Hr Pastor Braun, rakte dem under den højtidelige Messe Kl. 9. Den store Lykke og Naade, at turde modtage deres Gud og Frelser i Sakramentet, blev 39 Børn (23 Dreng og 16 Piger) til Del. Den opløftende Højtidelighed overværedes af Børnenes Forældre og talrige Menighedsmedlemmer.

— (*F. J.*) Onsdag den 13. April afholdt Foreningen *Unio* sin ordinære halvårlige Generalfor-

samling i Koncertpalæet under Ledelse af Cand. mag. *H. Kejser*. I Beretningen om Foreningens Virksomhed meddeltes, at der i Halvaarets Lob var afholdt forskjellige Fester og Sammenkomster, blandt hvilke kan fremhæves: Stiftelsesfesten, Julefesten og Fastelavnshfesten. Da Restauratøren, af hvem Foreningen lejede de egentlige Lokaler, var gaaet fallit, var man pludselig bleven husvild, og det var umuligt saa sent paa Sæsonen at erholde passende Lokaler. Til næste Vinter haabede man at kunne byde Medlemmerne hyggelige og gode Lokaler. Medlemsantallet er f. T. 72 Herrer og 57 Damer. Regnskabet forelagdes og godkjendtes enstemmigt.

Derefter foretoges Valg af Bestyrelse. Da Formanden, Hr. Grosserer May, ikke ønskede Gjenvalg, valgtes i hans Sted Hr. Murermester *A. V. Günther*. til Formand. Isredetfor den hidtidige Sekretær Hr. Frantz Jørgensen, der heller ikke ønskede Gjenvalg, blev Hr. Cand. phil. *Josef Hoffmann* valgt til Sekretær. Til Kasserer valgtes Hr. Assistent *L. A. Nielsen*, til Repræsentanter d'Hrr. *Henrichsen*, *Weber* og *Pfafstedter*, og til Revisorer d'Hrr. *F. Heinlein* og *F. Jørgensen*.

Mødet sluttede med et Leve for Unio.

Frederiksberg. I Rosenkranskirken var der i Søndags stor Fest, som havde fyldt den lille hyggelige Sognekirke indtil sidste Plads. Den apostoliske Overhyrde var nemlig mødt, for at meddele under Bon, Haandspaalæggelse og Salvelse *Konfirmationens hellige Sakramente* til 35 Børn i Menigheden (18 Dreng og 17 Piger). Et glædeligt Tegn paa Menighedens Fremgang er uden Tvivl Konfirmanternes stedse voxende aarlige Antal. Imidlertid vare dog ogsaa nogle af Børnene fra St. Anna Skole paa Amager, som i Henseende til Sogne-Anliggender jo foreløbig er henlagt under Rosenkranskirken.

Rom. Under det sidste offentlige *Konsistorium* den 24. f. M., i hvilket Ærkebiskopperne af Compostella,

Lyon, Reimes og Rouen modtog Kardinalhatten, holdt Konsistoriets Advokat det tredje og sidste Foredrag vedrørende Jomfruen af Orleans, Jeanne d'Arcs Beatifikation. Blandt de Tilstedeværende saas Kronprinsen af Sverrig og Norge, Stormesteren for Maltheser-Ordenen og hele det romerske Patriciat. I de forskjellige Sale, gennem hvilke den h. Fader passerede, blev han hilst med begejstret Jubel af de talrige Pilegrimme.

Frankrig. Af nogle Meddelelser, som »Figaro« for nylig offentliggjorte, fremgaar det, at *den katholske Velgjørenhed* i Paris yder noget Storartet. En Forening f. Ex. gjør sig paa forskjellige Maader nyttig for over 150,000 fattige Børn; flere andre Foreninger tage sig af 60,000 Vajsenbørn; Værneforeninger drage Omsorg for 20,000 Børn; Vincentsforeningerne sørge for 100,000 Familier; en eneste af disse Foreninger uddeler aarlig 2 Millioner Portioner Mad; en anden gjør 180,000 Fatigbesøg. I hele Frankrig findes der over 4000 Vincentsforeninger. Trods alt det Gode, som saaledes sker i et saa rigt Maal, bliver der dog ogsaa i Frankrig megen Nød og Elendighed tilbage uden Hjælp. Thi heller ikke den største og mest opofrende Barmhøjertighed er i Stand til at helbrede alle Vunder, som Uretfærdighed og Ufornuft i det økonomiske og socialpolitiske Liv har tilføjet Frankrigs Folk.

Bekjendtgjørelse.

Med Hensyn til Opkrævning af Menighedens nedenfor nævnte Bidrag har Forstanderskabet vedtaget følgende Ordning, som herved bringes til Menighedens Kundskab:

- | | |
|---------------------------|--------------------------------|
| I Januar Kvartal opkræves | Stolepengene. |
| - April Kvartal | — Kirkeskatten for I. Halvaar, |
| - Juli Kvartal | — Bidrag til Præsterne, |
| - Oktober Kvartal | — Kirkeskatten f. II. Halvaar. |

Bidragene til *Kirkens Funktionærer* ville som hidindtil blive opkrævede af Sakristanen ved Nytaarstid.

Bidragydere, som muligvis skulde ønske at erlægge samtlige Bidrag en Gang årligt, bedes anmelde dette skriftligt. For Bidragydere, som foretrække selv at indbetale Bidragene, ville Kvitteringerne være fremlagte hver Fredag hos Fabrikant *Herm. Hoffmann* (Kjøbmagergade Nr. 48, Mezzaninetagen), til hvem ogsaa Anmeldelse om Bidrag, Bopælsforandringer o. lg. bedes sendt.

Da *Stolepengene* i Aar endnu ikke ere blevne opkrævede, ville disse i Aar undtagelsesvis blive opkrævede i April sammen med Kirkeskatten.

I April 1898.

**Forstanderskabet
for St. Ansgars Menighed.**

Vincentskonferentsernes andet Generalmøde finder Sted Søndag den 1. Maj Kl. c. 11^{1/2}, efter Højmessens i St. Ansgars Kirke. Til Mødet, som afholdes i Lokalet Bredgade 67, 2. Sal o. G., indbydes samtlige aktive og bidragydende Medlemmer.



St. Knuds Broderskab. Tirsdag den 26. ds. Kl. 8 Aften **Kaffe- og Pakkefest.** — Foredrag af Hr. Folkethingsmand **H. Trier** i Restaurationen paa Kvægtorvet (Ny Halmtorv). — Besøgende 25 Øre og gratis Kaffe.

Frk. M. Magners Legat. En Portion — stor 20 Kr. halvårlig i fem Aar — er ledig. Den kan søges af „ældre værdige, trængende Kvinder, hørende til den katolske Menighed i København eller paa Frederiksberg og som fortrinnsvis ernære sig eller have ernæret sig ved Syning.“ Ansøgninger, stiledte til St. Ansgars Kirkes Forstanderskab, kunne indsendes inden 1. Maj d. A. J. Braun. Sognepræst.

Unio. Sidste Møde i Vintersæsonen Onsdag d. 27. April i Tourist-Hotellet, Vestre-Boulevard Nr. 8 (ved Aborreparken). De ugentlige Møder bortfalde i der kommende Sommersæson.

— Medlemmerne kunne faa Billetter til Foraarsudstillingen paa Charlottenborg til halv Pris (25 Øre) hos Fabrikant **H. Hoffmann**, Kjøbmagergade 48.

St. Josefs Gilde.

Extra Generalmøde

i Henhold til Lovenes § 9, Punkt 8, afholdes

Mandag d. 25. April Kl. 8 $\frac{1}{2}$

i Lokalet Bredgade 67.

Dagsorden:

Valg af Formand, Repræsentanter for II., III., IV. & V. Kreds samt to Revisorer.

— Gildets aarlige **Fælles-Paaskekommunion** fejres **Søndag den 1. Maj Kl. 8** i St. Ansgars Kirke. — Emblem bæres.

Gildets Titularfest

afholdes **Mandag den 2. Maj Kl. 9** i Lokalet Bredgade 67. Den ceremonielle Optagelse af nye Brødre finder Sted.

Alle Brødre maa møde!

(Se Statut B. 20.)

Kirkelig Kalender.

Søndag den 24. April. 2. Søndag e. Paaske. Fidelis af Sigmaringen, Mart. I St. Ansgars Kirke Kl. 9 højtidelig Prælatmesse, efter hvilken Konfirmationens h. Sakramente meddeles til Børnene i St. Ansgars Menighed. — Kl. 7 og Kl. 11 stille h. Messe; Kl. 5 Efterm. Festandagt med Prædiken. — **25. M.** Markus, Evangelist (Bededag; efter Skolemessen Kl. 8 $\frac{1}{2}$, i St. Ansgars Kirke Bønprocession og Litani til alle Helgener). — **26. Ti.** Cletus og Marcellus, Paver og Martyrer. — **27. O.** Petrus Canisius, Bekjender. — **28. To.** Paul af Korset, Bekjender. — **29. F.** Petrus, Martyr. — **30. L.** Katharina af Siena, Jomfru.

Søndag den 1. Maj. 3. Søndag e. Paaske. Filippus og Jakobus, Apostle. (St. Josefs Skytsfest). (I alle Kirker og Kapeller afholdes paa denne Dag den sædvanlige **Bonifacius-Ansgarius-Kollekt** til Fordel for de mest trængende kirkelige Institutioner i Vikariatet. Da denne Kollekt har vore egne kirkelige Fornødenheder for Øje, anbefales den ganske særlig til Katholikernes Offervillighed.)

Rosenkranskirken. Søndag den 24. April modtage Børnene i Rosenkranskirkenes Sogn deres første hellige Kommunion under den højtidelige Messe, som begynder Kl. 9. — Om Efterm. Kl. 5 holdes Festandagt med Prædiken og Te Deum.

Majandagts højtidelige Aabning i St. Ansgars Kirke finder Sted Søndag den 1. Maj Kl. 8 Aften i Forbindelse med Rosenkransprocessionen. — Jomfruernes Forening deltage i Processionen med Broderskabets Faner. Paa de øvrige Søndag og Hverdage i Maaneden holdes derefter Majandagt hver Aften Kl. 8.

St. Kjelds Kapel i Viborg. Søndag den 1. Maj Kl. 10 Messe med Prædiken; Kl. 3 Andagt. — Fra Kl. 9 Morgen Lejlighed til Skriftemaal.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Sexogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer Lohrer, Adelgade 31. Træf. 9-2 og 5-7.

N^o 18.

Søndagen den 1. Maj.

1898.

Indhold: Digteren Thor Lange og Katholicismen. Pave Leo XIII. og Vincentsforeningen. Domitian. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Kina. — Bekjendtgørelser.

Digteren Thor Lange og Katholicismen.

—o—

Flere af vore Læsere kender uden Tvivl den i Rusland bosatte danske Digter Thor *Lange* og har mange Gange glædet sig over hans smukke Vers, der ofte anslaaer katholske Strænge. Hr. Thor Lange er imidlertid ikke Katholik; han tilhører stadig det lutherske Kirkesamfund. Om hans Kærlighed til og Ærbødighed for den katholske Kirke har vi imidlertid paany faaet et Vidnesbyrd, nemlig i en Artikel, som nylig stod i et herværende Blad (»Dannebrog« for 21. April).

Hr. Lange skriver i Anledning af det indenfor Protestantismen saa brændende Spørgsmaal om Skriftinspirationen. Han aflægger først følgende Vidnesbyrd om sin egen christelige Tro:

»Maaske vil Vorherre ikke kjendes ved mig, men jeg vilde nok kjendes ved ham, og skjønt jeg ikke kan lide hverken at høre Prædikener eller prædike for Andre, bekjender jeg, om Anledning dertil gives, meget gjerne, at den Herre Kristus er Guds Søn og Menneskens Frelser. Det kan jeg jo sagtens, thi ingen uden en Dumrian kunde beskylde mig for Hykleri; da jeg ikke tilhører Stedets ogsaa politisk stærke magthavende Kirke, kan den Bekjendelse aldrig bringe mig Spor af Hæder eller Fordel, skaffer den mig blot ikke snarere noget andet, hvad dog ingen Fare har. Og Anklage af ræsonnerende, maaske akademiske Medborgere for Bornethed vilde jeg ret rolig til Blødgjørelse af saadannes Hjærneskaller lægge over paa deres egne halv-studerede Hoveder. Thi Sandheden er, at alle vi Mennesker ere halv-studerede og udenfor vore smaa begrænsede Specialiteter intet som helst vide klækkelig og sammenhængende. Det vilde være en Beskedenhed, der strejfede Løgneren, om jeg erklærede mig selv største Parten af de absolute Fornægttere synderlig underlegen i Kundskaber eller Aandsbevægelighed.«

Thor Lange gaar dernæst over til at omtale det, der er Anledningen til hans Artikel — et Udtryk af den svenske Protestant, *Dr. theol.* Rudin fra Upsala, som forklarer de Fejl, den moderne Bibelkritik mener at kunne finde i Skriften, derved at »Ordet er *menneskeliggjort*« : at der kan klæbe menneskelige Fejl ved den Form, hvori det er os overleveret. »Fejlen tilhører da det Menneske, som blev Ordets Tolk,« mener *Dr.* Rudin.

Med Rette ser Thor Lange i denne Theori en Fare for »den væsenlig paa Skriftens Ordlyd grundede Lutheranisme«. Er man nemlig ikke mere sikker paa, at enhver Troende i sin Bibel har det uforfalskede Guds Ord, umiddelbart indblæst af den Hellig Aand, saa bli-

ver en Myndighed nødvendig, der kan fortolke Skriften paa rette Maade — med andre Ord: man kommer til Nødvendigheden af *en ufejlbart lærende Kirke*.

Thor Lange betyder sine Læsere dette ved følgende smukke og ærbødige Skildring af sit Møde med en katholsk Præst i det fjærne Syden og ved det indflettede Referat af denne Gejstliges Udtalelser om det protestantiske System. Thor Lange skriver:

»Det var i Kairo. Jeg kom fra Museet i Bulak. En tilfældig Rejsefælle havde vist mig omkring. Udmærket Ægyptolog forstod jeg nok, at han var, og hvor kunde han lære fra sig! Nogle Ugers Samliv med en saadan Mand maatte være at samle aandelig Rigdom. Jeg er nogenlunde forvænt med oplyst Selskab, men her gik jeg fra Forbauselse til Forbauselse. Lad gaa med Hieroglyfer og anden beslægtet Viden; dem havde han tilegnet sig ved længere Ophold paa Stedet. Men Latin talte han omkap med Madvigianeren; paa græsk Syntax forstaar jeg mig ret grundig, men havde Følelsen af, at den Anden var stærkere; nogle nyere Sprog kjender jeg, men han kjendte dem adskilligt bedre og dertil flere end jeg. Hans Kundskaber i mange Literaturer var, saavidt jeg kunde kontrollere dem, mærkelig omfattende. Minderige Dage! Det løfter op at føle sig som den Lille i stærkt aandsoverløgent Selskab. Jeg mindes, vi gik over Nilbroen; nedenfor ilede det gule Vand af Sted, og Solen straaledede paa to store Stenløver, hver med en mægtig Fjerpalmé foran sig. Men Øjnene søgte fra alt andet tilbage til min Ledsager, en Art nymodens Dantefigur, paafaldende elegant i sin simple Ordensdragt. Nogen høj Stilling i Romerkirkens Hierarki beklædte han ikke; selv omtalte han sig som en af de ringeste i den stedlige Mission; var det sandt, maa *ecclesia militans* være stærk. Jeg kom tilfældig ind paa den værste Anke mod Rom, Menig-

mands Udelukkelse fra Kalken i Sakramentet. »Driker alle heraf« staar der. — Ja, svarede han, men ikke paa alle Sagen angaaende Steder; der staar ogsaa i Fadervor hos Lukas: »Thi vi selv forlader alle vore Skyldnere,« men De og jeg læser alligevel med Matthæus: »Som vi forlade vore Skyldnere.« Forskjellen er stor, om end paa dette Sted ikke i Ordet »alle«; det er ikke »alle«, hvorpaa det her kommer an, det er paa »thi« og paa »selv«. Uoverensstemmelserne ere betydelige indenfor Skriften; Ordet kommer til os menneskegligjort; derfor er dets Kjærne naturligvis lige guddommelig, men for de menneskelige Fejl, som klæber ved dets Overlevering, har vi Katholiker taget Ordet fra Menigmand og ladet Kirken forvalte det; ellers kommer der Strid, Splid og Sektanteri ud deraf. Han anførte nogle Tvivlspørgsmaal, grundede paa urigtig Sprogfortolkning; de gik Luther imod, og filologisk set havde Katholiken Ret. Men, sagde han, det er Aanden, ikke Udtrykket hvorom det gjælder; ved Siden af den menneskeliggjorte Skrift staar Kirken og Traditionen. Kan De uddele Sakramentet? spurgte han pludselig. Hvor falder det Dem ind; jeg er jo ikke ordineret og haandspaalagt. --- Er Deres Præster i Danmark da haandspaalagte? Bandstraalen kan de naturligvis trodse, men den apostoliske Rækkefølge i Haandspaalæggelsen maa de anerkjende; ellers bliver Ordinationen hos dem meningsløs som noget andet end verdslig Embedsindsættelse. — Jeg kom til at tænke paa Bugenhagen, der uden selv at have biskoppelig Vielse, uvist med hvilken Adkomst haandspaalagde syv Bisper i mit Fædreland, og det faldt mig ind, at Grundtvig af denne Aarsag i et Brev, tror jeg, til Enkedronningen skal have ytret Tvivl om senere danske Præsters følgegyldige Ordination og Berettigelse til at uddele Sakramentet.

Maaske mindes jeg dog fejl og har ingen Mulighed til at undersøge Sagen.«

Saavidt Hr. Thor Lange. Enhver Katholik vil med Glæde og Stolthed læse denne næsten begejstrede Skildring af en af vor hellige Kirkes Tjenere, især naar Skildringen kommer fra en saa ædel Personlighed, saa fin en Begavelse som den dansk-russiske Digter.

Hr. Thor Lange er aabenbart, selv om han er Lutheraner, ikke meget af en *Protestant*. Han savner ganske det, der til alle Tider har været alle Sekternes Kjendetegn og Enhedsmærke: *Hadet til Rom*. Derfor betyder det ikke meget, naar han søger at afdæmpe Virkningen af sine Ord ved den Bemærkning, at han jo ikke er Theolog, hvorfor Ingen bør lade sig foruro-lige af hans Meninger. Langt mere betyder de smukke Linier, hvormed hans Artikel slutter:

»Et er fornødent, sagde dernede paa Afrikas brændende Strand min Ven til Afsked. *Dieu veut la paix*, ytrede han og tilføjede: *Jacta curam tuam in Dominum*, kast dine Sorger paa Herren din Gud og stræb at tro som et Barn, saa kommer det andet nok af sig selv.«

Ja — *det Andet* vil sikkert komme om ikke just »af sig selv«, saa fordi Guds Moder, hvem Thor Lange har besungen med saa stor Kjærlighed, er den, ved hvem alle Kætterier i Verden tilintetgjøres*). Hun vil føre den ærligt Stræbende og Søgende til den sande Tro!

Pave Leo XIII. og Vincentsforeningen.

—o—

Følgende Brev, som den h. Fader har sendt til Generalpræsidenten for den h. Vincents af Pauls For-

*) *Gaude, Maria Virgo, cunctas haereses sola interemisti in uniuerso mundo.* (Off. parv. B. V. Mariae).

ening, Hr. *A. Pagés* i Paris, vil uden Tvivl ogsaa glæde vore herværende trofaste Vincentsbrødre og være for dem en ny Opfordring til Udholdenhed og Iver i den gode Sags Interesser. Den h. Fader skriver:

Leo P. P. XIII.

Elskede Søn, Hilsen og Apostolisk Velsignelse.

Den hl. Vincents af Pauls Forening, som følger sit Væsen og sine Regler ved fuldstændig at vie sine Kræfter til at lindre de fattiges Lod og ved med al Iver og Omhu at bestræbe sig for at efterligne og i Praxis at virkeliggjøre Kristi udtømmelige Barmhøjertighed, har altid været og vil vedblive at være en Gjenstand for Vor kjærlighedsfulde Velvillie. Vi modtage derfor med stor Tilfredsstillelse de Skrivelser, ved hvilke I Aar efter andet stadig paany have villet bevidne Eders Ærbødighed mod Os og gjort Os bekendt med de vedvarende Fremskridt, som Eders Foretagender stedse har gjort under den guddommelige Naades Bistand. Dog har Læsningen af det sidste Brev, som fornylig er bleven Os tilstillet, vakt en ganske særlig Glæde i Os, navnlig af to Grunde, der, som bekendt, berøre vort Hjærte. Vi have nemlig set af Skrivelsen, at Eders Forening udbreder sig blandt Englænderne, at og I med Ildid ere betænkte paa ved Stiftelsen af gjensidige Understøttelsesforeninger for Arbejderklassen at forbedre det lidende Folks Kaar. De bedste Virkninger tør man vente heraf. Det ene vil uden Tvivl røre deres Hjærter, der ere adskilte fra Os og tilskynde dem til at hidføre Gjenforeningens Øjeblik, medens det andet fra det borgerlige Samfund vil bortvende Faren, som fra Dag til Dag rykker nærmere ved Udbredelsen af Socialismens fordærvelige Grundsatninger. Medens Vi takke Gud, fordi han saa rigeligt har velsignet vore Hensigter og Bestræbelser, kunne Vi Selv ikke nægte Os at yde Eder den velfortjente Ros og opmuntre Eder til yderligere Anstrængelser.

Sluttelig meddele Vi herved som Bevis paa Vor Velvillie og som et Pant paa Guds Naade den Apostoliske Velsignelse til Dig, elskede Søn, til de oplyste Mænd, der danne dit Raad i Ledelsen af den hl. Vincents Forening og til alle Foreningens Medlemmer.

Givet i Rom ved St. Peter, den 10. Februar 1898,
i Vort Pontifikats tyvende Aar.

Leo P. P. XIII.

Domitian.

En Fortælling fra det første kristelige Aarhundrede.

Af Anton de Waal.

(Fortsat.)

—o—

Domitian tilføjede endnu nogle Navne, saa kastede han Papiret paa Bordet og sank igjen tilbage i sine mørke Grublerier.

»Hvem mon de ville vælge til min Efterfølger?« spurgte Kejseren sig selv og, idet han gennemgik Rækken af Senatorerne, syntes det ham, at *Coccejus Nerva* havde den største Udsigt.

Det var netop ham, mod hvem en Stjærnetyder fornylig havde advaret Kejseren; men Astrologen havde rigtignok senere forsikret ham om, at *Nerva* ikke havde mere end et Par Dage at leve i endnu.

»Jeg vil hjælpe Parcerne med hurtigst muligt at spinde hans Livstraad til Ende,« sagde Domitian og satte ogsaa *Nervas* Navn med paa Listen. — —

Ved den tredje Time kom den lille Irene for som sædvanligt at stille en Kurv med friske Roser paa Bordet. Men medens hun ellers, naar hun sagde god Morgen, plejede at kysse Herskeren paa Haanden, blev hun i Dag staaende foran ham med sænket Hoved; og da Domitian nu saa paa hende, sagde hun med græ-

dende Stemme, idet hun fæstede sine smaa uskyldige Øjne paa ham:

»Ved Du, Herre, at begge Cæsarerne«

En stærk Hulken afbrød hendes Tale og hun skjulte Ansigtet i sine Hænder; men snart fattede hun sig og fortsatte;

»Hvem skal nu hjælpe Irene med at bede for Herren? Aah! jeg drømte i Nat, at der var nogle stygge sorte Hunde, der vilde bide Dig; saa kaldte jeg paa begge Cæsarerne for at de skulde hjælpe mig med at jage Dyrene bort. Men de sov, og jeg kunde ikke paa nogensomhelst Maade faa dem vaagne. Ak ja!« hulkede Barnet, »jeg kan slet ikke faa dem vaagne, jeg ved ikke engang hvor de ere.«

Hvert Ord fra hans Yndlings Læber var som et Knivstik i Kejsereus Hjerter; det taarefyldte Blik, hvormed hendes sjælfuide Øjne saa paa ham, forvirrede ham og mindede ham om Blodskylden.

Med barske Ord viste han Barnet ud af Værelset og tilføjede:

»Tag ogsaa Blomsterne med Dig; jeg vil ikke se paa disse røde Roser.« —

Kort efter lod Stephanus sig melde; Kejsereus havde nemlig befalet ham at komme paa den Tid, for at afgive Beretning. Forvalteren havde intet Begreb om hvad der var sket med Domitilla om Natten, da han kom lige fra Lycoris til Paladset.

»Jeg er ikke oplagt nu,« sagde Domitian, »til at høre paa din Beretning, kom igjen imorgen. Siden din Herskerinde ikke længere er her,« vedblev han, »vil Du nu helt træde i min Tjeneste.«

»Min Herskerinde ikke længere her?« stammede Stephanus blegnende; — havde Kejsereus ogsaa ladet hende dræbe?

»Hendes Godser,« vedblev Domitian, uden at tage Hensyn, til det Indtryk, hans Ord havde gjort, »ere nu

hjemfaldne til min Privatkasse; endnu idag ville mine Embedsmænd lægge Beslag paa Formuen. Jeg venter, at Du letter dem deres Arbejde.«

Derpaa lod han Stephanus ved Tegn forstaa, at han kunde gaa.

Den Ulykkelige var sønderknust. Naar Embedsmændene reviderede hans Regnskaber, vilde hans Underslæb saavel som hele hans uordentlige Bogføring komme for Dagen; — saa var han redningsløst fortabt. Næppe sig selv mægtig tumlede han ned ad Trappen, som førte fra Paladsets højere Etager ned til den indre Gaard.

Nej, der var ikke Hjælp eller Redning at øjne; han havde kun Valget mellem at berøve sig selv Livet eller at falde for Bøddelens Haand.

Fortvivlet af Skræk over denne Tanke lagde han slet ikke Mærke til den lille Irene, som sad paa et af Trappetrinene med Hovedet i sine Hænder og den forsmaaede Blomsterkurv ved Siden af sig.

Da han gik forbi hende, saa hun op.

»Herre,« sagde hun, »Du kan maaske sige mig, hvor begge Cæsarerne ere henne? Deres Værelse er tomt og de svarede slet ikke, hvor meget jeg end kaldte paa dem. Aah! jeg er saa bange for dem.«

Stephanus stod som forstenet; altsaa vare Cæsarerne ogsaa blevne myrdede.

»Se engang,« vedblev den Lille, »hvad der er skrevet paa dette Stykke Papir; jeg kan jo ikke læse.«

Stephanus tog Papiret og hans Kinder bleve endnu blegere.

Hvor har Du faaet det fra?« spurgte han hurtigt.

»Det maa vel have hængt sig fast ved Blomsterkurven, jeg havde sat paa Herskerens Bord, og som jeg igjen maatte tage med mig, da han idag ikke vilde have de smukke røde Roser; det faldt ned paa Trappen fra Kurven, da jeg gik ud af Døren.«

»Saa vil jeg ved Lejlighed lægge det paa Bordet igjen, uden at Herren mærker det,« sagde Stephanus, der havde ondt ved at skjule sin Ophidselse; han puttede Papiret i sin Lomme og skyndte sig hen til Parthenius.

Efterretningen om, at Lynet havde slaaet ned og splintret Kejserens Statue, var som en Løbeild faret gjennem Staden; det havde gjort et dybt Indtryk paa Folk, navnlig efter at Efterretningen om Cæsarerne Mord og Domitillas Landsforvisning var bleven almindelig bekjendt.

Selv om Romerne under Domitian vare blevene følelseløse overfor blodige Scener, var dog Konsul Flavius Clemens Henrettelse, Mordet paa begge hans Børn, som ikke engang vare blevene bisatte i deres Familiebegravelse, men kastede ned i de rædselsfulde esquilinske Grave sammen med Slaver og Forbrydere, og endelig Domitillas Landsforvisning — Udryddelsen af hele hans egen Slægt, uden at der kunde paavises nogen som helst Skyld, — altsammen Forbrydelser, som Palatium, der ellers var vant til at se skrækkelige Ting, endnu aldrig forhen havde været Vidne til. Hvem kunde vel for Fremtiden være sikker paa sit Liv? Hvad vilde der blive tilbage af de gamle patriciske Slægter, naar Domitian, der endnu kun var 34 Aar gammel, i sin Afsindighed vedblev at dyngte Mord paa Mord? Hvis det romerske Rige ikke skulde gaa tilgrunde, maatte Guderne bringe Hjælp. — Var Kejserstatuens Ødelæggelse ved det himmelske Lyn maaske en Bebudelse af den frelsende Katastrofe? — —

Imidlertid var Skibet, der skulde overføre de Landsforviste til Stedet for deres Lidelser allerede i rum Sø og styrede mod Syd. De fleste vare forviste tillige med Pave Clemens til Bjergværkerne i Chersonéés; kun for Domitilla havde Kejseren bestemt et nærmere lig-

gende Sted, nemlig Øen Pandataria, ikke langt fra Neapel.

Hvilken Smerte følte hun ikke i det Øjeblik, Skibet lagde til ved Øen, og hun nu maatte tage Afsked med Pave Clemens og de andre Kristne! Under Sejladsen havde hun fundet Trøst i Omgangen med dem og Kraft i den gamle Paves Exempel og i hans styrkende Ord; nu havde hun heller ikke dem mere.

Domitilla stod længe paa den ensomme Øs Strandbred og stirrede ud efter Skibet, indtil det atter forsvandt i Horisonten, saa rettede hun sine Skridt — hvorhen? Ja, det vidste hun selv ikke — foreløbig til det Indre af Øen.

Snart opdagede hun en Kilde og i Nærheden af den en Hule; — her besluttede hun at blive. Mon hun nogen Sinde i denne Udørk skulde faa et menneskeligt Ansigt at se eller et Menneskes Stemme at høre? —

Nej! Her maa hun dø ensom og forladt. Men den Dag vil komme, da fromme Pilgrimme ville valfarte til Øen Pandataria og da Slægt efter Slægt vil ære det Sted, hvor en Kristi Bekjenderinde fra Landsforvisningen paa Jorden var gaaet ind til det evige Hjem i Himlen*).

FEMTENDE KAPITEL.

Afgjørelsen.

Om Eftermiddagen paa hin Dag var et ganske ejendommeligt Selskab samlet hos Kejserinden i et af-sides liggende Værelse, hvor man kunde være sikker

*) Den hellige Hieronymus omtaler, hvorledes Andægtige paa hans Tid besøgte den Hule, hvori Domitilla havde boet. Og har Domitians Efterfølger ogsaa kaldt de Landsforviste tilbage, saa synes det dog, som om han har udelukket alle Medlemmer af Flaviernes Slægt fra Amnistien.

paa, ikke at blive beluret. Det var alle dem, hvis Navne stode paa den Seddel, Stephanus havde faaet af den lille Irene. Der var ingen af de Tilstedeværende, der tvivlede om, at det jo var en Proskriptionsliste, de havde foran sig, og at Kejseren havde besluttet at lade alle dem dræbe, hvis Navne vare optegnede paa Sedlen. Og skønt Stephanus ikke stod paa Listen, var der dog ingen af de Tilstedeværende, som maaske følte sig mere truet, end netop han.

»Der staar kun én Udvej aaben for os,« begyndte Domitia, »hvis vi ikke alle skulle lide Døden — den Ene ved Sværdet, den Anden ved Gift — og det er, at række hverandre Haanden og komme Morderen i Forkjøbet.«

Denne Tanke, at myrde Kejseren, forekom imidlertid de Tilstedeværende saa skrækkelig, at Ingen turde svare Kejserrinden paa hendes Forslag.

»Have Guderne ikke,« vedblev hun, »ved de tydeligste Forvarsler bebudet Tyrannens Fald; de have allerede besluttet hans Undergang og derfor ville de ogsaa lede den Haand, som skal udføre deres Villie.«

»Du ved, høje Herskerinde,« sagde Senatoren Cocceus Nerva, »hvor stærk Kejseren er. Dødsangsten vil forøge hans Kræfter, og lykkes det ikke at støde ham ned i et Øjeblik, ville 10 Mand ikke være istand til at faa Bugt med ham.«

»Det vanskeligste,« tilføjede nu Parthenius, »vil være Spørgsmaalet om, hvorledes vi kunne komme ham nær; ikke alene bliver ethvert af hans Skridt bevogtet af hans tro Prætorianere, der altid holde Vagt om ham; ikke alene melde hans Spejdere, der lure alle Vegne, ham enhver som helst Ting, der kunde synes mistænkelig — men han kan endog i Væggenes spejlblanke Marmorplader opdage hver eneste lille Flue, som nærmer sig.«

»Naa! Hvad det angaar med Vagtposterne, da

skal jeg nok faa dem bort i det afgjørende Øjeblik,« sagde Petronius Secundus, den kejserlige Livgardes Præfekt, berøligende, »og hvad Spejlene angaa, behøve vi sandelig ikke at tage Hensyn til dem, da vi jo ikke ville overfalde ham bagfra, men under et eller andet Paaskud træde ham aabenlyst imøde og gjøre det af med ham.«

»Et Paaskud skal jeg ikke være længe om at finde,« sagde Kejsrerinden koldblodig, »naar vi først have fat i ham, som skal befri Verden for et Uhyre; det Øvrige kommer saa af sig selv.«

Idet hun sagde disse Ord, lod hun Blikket glide om i Kredsen og endte med at fæste det paa Stephanus, som var langt større og stærkere end nogen af de Øvrige.

»I min Ungdom,« sagde hun henvendt til Stephanus, »har jeg beskæftiget mig en Del med Eders jødiske Skrifter og blandt andet læst om en Kvinde, der hed Judith. For at frelse sin Fødeby sneg hun sig ind i Fjendens Lejr og huggede Hovedet af deres Feltherre. Hvad I, Jøder og Kristne, kunne vente Eder af Domitian, synes jeg de sidste Begivenheder maa kunne sige Eder. Ved alle Guder! hvis jeg tilhørte Eders Religion skulde jeg ikke være bange for at blive en anden Judith.«

»Selv om jeg,« svarede Stephanus efter nogen Betænkning, »vilde opofre mig for mit Folk, saa ved Parthenius dog, at jeg ikke er sikker paa mit Liv og min Frihed mere end denne Dag over.«

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udlana.

—o—

Kjøbenhavn. (F. J.) Mandag den 18. April afholdt *St. Josefs Gilde* sit aarlige *Generalmode* under

Ledelse af Hr. Malermester *N. P. Nielsen*. Tilstede vare 20 Brødre. Formanden aflagde først Beretning om Foreningens Virksomhed, hvorefter Kassereren fremlagde det reviderede Regnskab, som godkjenndes enstemmigt. I Følge en afdød Broders, Uhrmager *E. A. Olsens* Testamente havde Gildet modtaget 2000 Kr. til sit Stiftelsesfond for Gamle og Trængende. Brødrenes Antal beløb sig nu til 71 og af en hel Del Menighedsmedlemmer ydedes der særlige aarlige Bidrag, saa at Gildet i Aar saa sig i Stand til at uddele et betydeligt Beløb af sit Overskud til sine trængende Medlemmer.

Valget af Bestyrelsesmedlemmer maatte udsættes til et extraordinært Generalmøde, da der ikke var et saa stort Antal Brødre tilstede, som Lovene fordre, for at en Valghandling kunde finde Sted. Mandag den 25. April afholdtes saa dette *andet Generalmøde*, som overværedes af 24 Brødre. Resultatet af Valghandlingen blev følgende: I Stedet for Hr. Naalemagermester *J. C. Jørgensen*, som ikke ønskede Gjenvalg, blev Hr. Bogtrykker *Wm V. Mohn* valgt til *Gildets Formand*. Til Næstformand valgtes Hr. Frisør *Hansen* og til Repræsentant for Kredsen Dhrr. *Hartel, J. Nielsen* og *Ruith*.

Ved Mødets Slutning opfordrede Gildets Præsident, højærv. Pastor *Braun*, Brødrene til at møde fuldtallig til Gildets Fælles-Paaskekommunion Søndag den 1. Maj Kl. 8 i St. Ansgars Kirke.

— I Søndags meddelte den højærværdigste Biskop Konfirmationens hellige Sakramente i St. Ansgars Kirke, som baade om Morgen og om Eftermiddagen var fyldt indtil sidste Plads. Efter den højtidelige Prælatsmesse Kl. 9 modtog 53 Børn (35 Dreng og 18 Piger) Konfirmationens h. Sakramente ved Haandspaalægelse, Salvelse og Bøn af den højærværdigste Biskop, som tillige prædikede over dette h. Sakramentes Be-

tydning og over Skrift- og Traditionsbeviserne for dets Indstiftelse.

Kina. I Følge Beretninger fra Østasien er der i *Fung-Tscheng* i den kinesiske Provins Kiangsi af en Pøbelhob bleven rettet et Angreb mod den derværende katholske Mission. Mængden var bevæbnet med Knive og Sværd. De franske Missionærer kaldte et Antal kristne Kinesere til Hjælp. Der opstod en hidsig Kamp, under hvilken en af Præsterne og tre Kristne bleve dræbte. En Afdeling Soldater er afgaaet til Byen for at dæmpe Oprøret.

Vincentskonferentsernes andet Generalmøde finder Sted Søndag den 1. Maj Kl. c. 11 $\frac{1}{2}$, efter Højmessen i St. Ansgars Kirke. Til Mødet, som afholdes i Lokalet Bredgade 67, 2. Sal o. G., indbydes samtlige aktive og bidragydende Medlemmer.

Organist J. Hammermüller
er flyttet til Evaldsgade 12, 3. Sal.



St. Knuds Broderskab. Tirsdag den 3. Maj Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Aften i Lokalet, Bredgade 67. Foredrag af Hr. Handelsgartner C. Nielsen om „**Vore Skove**“. — Efter Foredraget er Oplæsning og Bortlodning af Pakker. — **Alle ere velkomne!**

Nyheder i Herrehatte!

Et meget stort Udvalgt af moderne bløde og stive Filthatte samt lette og fixe Straa- og Silkehatte anbefales i Menighedens velvillige Erindring.

Ernst Bæklund,
59. Kjøbmagergade 59.

Udenlandsk Literatur

leveres efter Beregning:

1 Franc = 73 Ø., 1 Sh. = 92 Ø., 1 Rmk. = 90 Ø.

Stort Lager. Hurtig Forskrivning.

Siegfried Michaelsens Eftf.,

Einar Møller.

Telefon 2179. Frederiksborggade 1.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 1. Maj. 3. Søndag e. Paaske. Filippus og Jakobus, Apostle, (St. Josefs Skytsfest). (I alle Kirker og Kapeller afholdes paa denne Dag den sædvanlige **Bonifacius-Ansgarius-Kollekt** til Fordel for de mest trængende kirkelige Institutioner i Vikariatet. Da denne Kollekt har vore egne kirkelige Fornødenheder for Øje, anbefales den ganske særlig til Katholikernes Offervillighed.) — **2. M.** Athanasius, Biskop og Kirkelærer. — **3. Ti.** Korsets Finding. — **4. O.** Monika, den h. Augustinus Moder (Kl. 8¹/₄ h, Messe for Ansgariusforeningen.) — **5. To.** Pius V., Pave.

Fredag den 6. Maj. Marias Bebudelse (Gudstjeneste som paa Søndagene). — **7. L.** Stanislaus, Biskop og Martyr.

Søndag den 8. Maj. 4. Søndag e. Paaske. Ærkeengelen Mikael's Aabenbaring.

Majandagt holdes hver Søn- og Hverdag Aften i St. Ansgars Kirke Kl. 8 og i Jesu Hjærte Kirke Kl. 7¹/₂; i Rosenkranskirken hver Søndag Kl. 5 Efterm. og paa Hverdagene Kl. 7¹/₂ Aften; i St. Josefs Hospitals Kapel Kl. 7¹/₂.

Majandagts højtidelige Aabning i St. Ansgars Kirke finder Sted Søndag den 1. Maj Kl. 8 Aften i Forbindelse med Rosenkransprocessionen. — Jomfruernes Forening deltager i Processionen med Broderskabets Faner.

St. Kjelds Kapel i Viborg. Søndag den 1. Maj Kl. 10 Messe med Prædiken; Kl. 3 Andagt. — Fra Kl. 9 Morgen Lejlighed til Skrittemaal.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion i St. Ansgars Kirke Søndag den 1. Maj (St. Josefs Skytsfest) under den h. Messe Kl. 8.

Mariakongregationen for Ynglinge fejrer sin **Titularfest** (Marias Bebudelse) Søndag den 8. Maj. — Kl. 8 Fælleskommunion i St. Ansgars Kirke og om Aftenen Kl. 8 højtidelig Kongregationsandagt sammesteds med Prædiken, Optagelse af nye Medlemmer og „Te Deum“.

Mødreforeningen. Tirsdag den 3. Maj Kl. 8¹/₄ læses i St. Ansgars Kirke en h. Messe for Foreningens Medlemmer og Anliggender. Efter Messen holdes et kort Foredrag for Mødrene. Da det Dagen efter netop er den h. Augustinus Moder, den helige Monikas festlige Mindedag, forventes et talrigt Møde og ret mange hellige Kommunioner.

St. Josefs Gildets Titularfest fejres med Fælles-Paaskekommunion Søndag den 1. Maj Kl. 8 i St. Ansgars Kirke. — Emblem bæres.

Mandag den 2. Maj Kl. 9 Festmøde i Lokalet Bredgade 67. Den ceremonielle Optagelse af nye Brødre finder Sted.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Sexogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement. 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær. Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer Lohrer, Adelgade 31. Træf. 9.-2 og 5-7.

N^o 19.

Søndagen den 8. Maj.

1898.

Indhold: Madonna over Bølgerne. Domitian. Efterretninger fra Ind- og Udland: Frederiksberg. Kjøbenhavn. Rom. Italien. England. Bekjendtgjørelse fra Forstanderskabet. — Bekjendtgjørelser.

Madonna over Bølgerne.*)

—o—

Hil Dig, Du Lys over Havet, Du tindrende
Blus paa den skummende, stenede Strand,
hil Dig, de Ængstedes Frelse, som lindrende
aabner din Favn for hver skibbruden Mand.
Du, som paa Revet omkring Opatija
sprang som et Under af Fjeldblokken ud,
hil Dig, Mysteriets Dronning, Maria,
Sjælenes Moder og Søster og Brud!

Her, hvor min jordiske Længsel forstummede,
daler det Hjerte, som Du kun gjør glad,
ned for din snehvide, bølgeomskummede
Jomfrufod tyst som et faldende Blad.

Ungmø og Liljeblostm, gratiae via,
Moder, evindeligt pletfri og prud,
hil Dig, al Kjærligheds Dronning, Maria,
Sjælenes Moder og Søster og Brud!

*) Thor Lange: Nocturner.

Domitian.

En Fortælling fra det første kristelige Aarhundrede.

Af Anton de Waal.

(Sluttet.)

—o—

Stephanus anede ikke, at Kejsers Frigivne allerede i Forvejen havde haft en hemmelig Samtale med Kejsersinden og omtalt hans Underslæb og den Fare, som truede ham, naar hans Bedragerier bleve opdagede — og at han netop derfor var bleven udset til at forøve Mordet.

»Jeg ved,« svarede Domitia smilende, »at Du er kommen i en lille Pengeforlegenhed — men hvem anden end Kejseren er Skyld deri? Jeg vil ikke alene dække dette Beløb, men ogsaa fra i Dag udnævne Dig til min Prokurator og til Forvalter over alle mine Ejendomme.«

For den saa dybt sunkne Mand var Afgjørelsen ikke vanskelig at træffe: paa den ene Side en vanærende Død en af de første Dage for Bøddelens Haand, paa den anden Side Udfrielse af enhver Nød ved Kejsersindens Tilbud og tillige Udsigt til en ny glimrende Fremtid. Hans Samvittighed med Hensyn til Fyrstemordet blev ogsaa beroliget ved Sammenligningen med Judith.

»Herskerinde,« sagde han efter en Pause, »vil Du give mig den Sum, hvoraf mit Liv afhænger, og holde dit Løfte til mig, — saa vil jeg gjøre det.«

»Det er en helt modig Beslutning!« raabte Alle i Munden paa hverandre, idet de tillige skyndte sig med at trykke Stephanus' Haand.

Det næstvigtigste Spørgsmaal var Spørgsmaalet om Efterfølgeren.

»Det er Senatet,« bemærkede Petronius Secundus, »som skal vælge den ny Kejser; men vi maa i For-

vejen have Pilen i Koggeret, inden vi give Senatet Buen i Haanden.«

»Den, der skal vælges,« tilføjede Kejserinden, »maa være en Mand, som ikke alene er sikker paa Senatorernes Stemmer, men ogsaa er yndet af Prætorianerne og hele det romerske Folk.«

»Ja, saa behøve vi ikke at lede længe,« sagde Gardens Befalingsmand, »hvad Prætorianerne ere blandt Soldaterne, det er vor Ven Coccejus Nerva blandt Senatorerne.«

Petronius udtalte kun, hvad Alle havde tænkt sig, især da visse Tegn allerede i lang Tid havde udpeget Nerva som den kommende Hersker.

De Sammensvorne bleve længe siddende for at drøfte Sagerne, og da de endelig skiltes, var der endnu saa mange Spørgsmaal, som ikke vare blevne besvarede, at de maatte beramme en ny Sammenkomst til en af de følgende Dage.

Samme Aften betalte Stephanus sin Gjæld, og da Fiscalembedsmændene nogle Dage derefter fordrede hans Regnskab over Forvaltningen af Domitillas Formue, kunde de senere underrette Kejseren om, at Kassen var i fuldstændig Orden.

Fra dette Øjeblik havde Domitian endnu større Tillid til Stephanus. —

Kejsren havde været vant til at se Cæsarerne hos sig for *cocna* eller Aftensmaaltidet; endog i de sidste Dage havde han taget imod dem nogle Øjeblikke. Idag var det første Gang, de ikke kom; men Domitians Fantasi saa dem atter staa der paa samme Maade, som de viste sig for ham om Natten.

Istedetfor Cæsarerne kom den Frigivne, som hidtil havde haft Opsyn med Børnene og hvis Haand havde blandet Giften i deres Mad. Idet han i Tavshed lagde de to gyldne Buller, som Drengene havde baaret om Halsen, tilligemed andre Værdisager paa

Bordet, rakte han Kejseren en Bog, som laa i et Omslag, der var prydet med Guldbroderi og Perler, og sagde:

»Herre, jeg har fundet denne Bog i et hemmeligt Rum; den handler om de Kristnes Lære og Gudsdyrkelse.«

Uden at sige et Ord lod Domitian den Frigivne gaa.

Idet Kejseren nu lod sine Øjne hvile paa de to Drenges sørgelige Efterladenskaber, sukkede han: »Hvor ulyksalig er dog ikke en Herskers Stilling! Det Gode, han befaler, bliver ikke udført; derimod ere Alle saa meget ivrigere i at gjøre det modsatte!«

I det halve Aar vare Børnene dog blevne ham kjærere, end han havde ment.

For at adsprede sig, tog han Bogen, som den Frigivne havde bragt ham; den var skrevet paa Græsk og smykket med ejendommelige Billeder i Guld og Farver.

Efter at Domitian med en vis Ligegyldighed havde set lidt hist og her i Bogen, vilde han just lægge den tilside, da hans Øjne faldt paa et Sted, hvor der stod Ordet »Kejser«.

Kunde der vel dér staa noget andet end en Forbandelse?

Stedet indeholdt den ældste Kirkebøn for Øvrigheden, en Bøn, som stammer fra Apostlenes Dage og findes i den hellige Clemens' Brev til Konrinthierne; den lyder saaledes:

»Du, o Gud, har i din store, usigelige Almagt overdraget Kejseren og alle jordiske Myndigheder Herredømmet, saa at vi skulle være dem underdanige, hvem Du har tildelt Ære og Værdighed, og saaledes underkaste os din Villie. Giv dem, o Herre! Sundhed, Fred, Samdrægtighed og Held, saa at de uden Hindring maa kunne udøve det Herredømme, Du har

lagt dem i Hænderne. Thi Du, Himlens Herre og Evighedens Konge, giver Menneskenes Børn Ære og Værdighed og Magt over alt, hvad der findes paa Jorden: styr Du, o Herre, deres Planer saaledes, som Du anser det for godt og velbehageligt, saa at de kunne udøve den Magt, som Du har betroet dem, i Fred og Mildhed og derved glæde sig ved dit Velbehag. Du, som alene er i Stand til at give os dette og alle andre Goder, Dig prise vi gennem vor Ypperstepræst og vore Sjæles Herre, Jesus Kristus, ved hvem ske Dig Pris og Ære nu og i al Evighed.«

Domitian læste dette Sted om igjen. Det var jo en hel anden Aand, der slog ham i Møde i denne Bon, end i de Bønner, hans Præster plejede at fremføre; kunde man vel paa en bedre Maade lægge Undersaatterne Lydighed paa Sinde, end netop ved de Tanker, som her bleve saa skarpt fremsatte, at nemlig al Magt og alt Herredømme over Mennesker var en Gave ovenfra? Kejseren læste flere forskjellige Steder i Bogen; nej, der fandtes virkelig ingen Læresætning eller Anskuelse deri, som kunde skade den bestaaende Stats-Orden.

Hvorfor havde man ikke tidligere bragt ham en saadan Bog? Hvorfor fik han den nu endelig, nu, da det var for sent?

Længe sad han og grundede; saa sagde han til sig selv:

»Jeg vil sende Bud til Palæstina og lade alle Jesus af Nazareths Slægtninge og Disciple, som endnu maatte være i Live, komme til Rom. Af deres egen Mund vil jeg bedst kunne danne mig en Mening om ham, og stemmer det altsammen med det, som der staar denne Bog — ja, saa vil jeg se, hvad jeg kan gjøre.¹⁾

¹⁾ Vi henholde os her til en kirke'lig Overlevering, som findes hos Hegesippus, en af de ældste Kirkehistorikere. (Citeret af Eusebius, Hist. III. Cp. 15.). Efter denne Historieskriver

Bønnen havde gjort et saa dybt Indtryk paa Kejseren, at han ikke alene befalede, at forskjellige Kristnes Henrettelse, som var fastsat til den følgende Dag, skulde udsættes, men ogsaa gav Ordre til, at flere Landsforviste skulde kaldes tilbage. — —

Da Stephanus ifølge Kejsereus Befaling atter mødte hos Herskeren den følgende Morgen for at fortælle ham om Konsulens Henrettelse og Bisættelse, bar han den højre Arm i et Bind. Da Domitian forundret spurgte ham, om han var kommen til Skade, svarede han:

»Jeg var sent ude i Aftes«

»Formodentlig ude i Forstaden,« afbrød Kejseren ham med et haanligt Smil, »der ude boer nok en vis Grækerinde Lycoris.«

»Paa Tilbagevejen,« vedblev Stephanus, uden at ændse Afbrydelsen, »snublede jeg i Mørket over en Sten og brækkede Armen. Nu kan jeg i flere Uger ikke røre en Haand; og med Skaden følger jo nu ogsaa Spotten.«

Domitian aandede lettere. Sidste Nat var han i et Drømmesyn bleven advaret mod Stephanus — men nu var denne jo i den første Tid gjort uskadelig paa Grund af den brækkede Arm, og senere hen kunde han skille sig af ved ham paa den sædvanlige Maade.

I Virkeligheden havde Stephanus slet ikke brækket Armen; det var kun en List, som de Sømmensvorne havde fundet paa, for at gjøre Kejseren mere tryk overfor Stephanus.

lod Domitian alle af Davids Stamme og Herrens Slægt, som endnu vare i Live, komme til Rom; men da han hørte af dem, at de vare fattige Folk, og da han saa, hvor haardt deres Hænder vare paa Grund af Markarbejdet, lod han dem igjen drage bort i Fred, navnlig ogsaa paa Grund af, at de paa Kejsereus Spørgsmaal om Kristi Rige erklærede, at Kristus vilde komme igjen ved Dagens Ende for at herske over Levende og Døde.

Hvor formaalstjenligt dette var, det viste sig allerede de følgende Dage; der stødte nemlig flere og flere Varsler til, som vare Aarsag til, at Kejseren blev opfyldt af Mistro mod Alle og Enhver. Alene for Stephanus med den brækkede Arm behøvede han dog ikke at nære nogen Frygt. — —

Det var den 18de September, tidlig paa Eftermiddagen, at Rygtet om, at Kejseren var bleven myrdet, udbredte sig i Rom. Alle ilede til Forum for at høre, om Rygtet talte Sandhed og for at erfare de nærmere Omstændigheder. I Tusindvis bølgede Folkemængden mellem Templerne og Forums Bygninger, fra Kapitolium og til Titusbuen og paa alle Veje og Stier til Palatium. Det var sikkert nok: Kejseren var død; men med Hensyn til de nærmere Omstændigheder ved hans Død fortaltes der de besynderligste Ting rundt omkring i de forsamlede Grupper. Men i Et stemmede alle Beretninger overens, at nemlig Domitian i sin sidste Time havde udraabt Navnet *Flavius Clemens*.

Senatet var mødt fuldtalligt for at raadslaa om, hvad der nu skulde gøres. I alle Ansigter lyste Glæde og Tilfredshed over, at Rom var bleven befriet for Tyrannen; Domitian havde jo ogsaa udset sig de fleste Ofre blandt Adelen. Under den almindelige Ophidselse vilde Alle tale og stille Forslag. En foreslog, at Domitians Lig skulde nedgraves paa samme Maade, som en almindelig Gladiators; en Anden vilde, at alle Domitians Marmormonumenter skulde ødelægges og hans Statuer af Guld eller Sølv indsmeltes, samt at alle hans Indskrifter paa de offentlige Mindesmærker skulde udskræbes; en Tredie forlangte, at alle hans Forordninger straks skulde ophæves; en Fjerde, at de Landsforviste skulde kaldes tilbage og Fangerne løslades af Fængslerne o. s. v. De Forstandigere blandt Senatorerne

fordrede imidlertid, at en ny Imperator skulde vælges saa hurtigt som muligt.

Alle de ovennævnte Forslag bleve vedtagne med Akklamation, og en Herold forkyndte straks det forsamlede Folk Senatets Beslutninger. Under øredøvende Hyl og Skrig begyndte Mængden strax at rive Domitians Statuer paa Forum ned fra Fodstykkerne; nogle skyndte sig til Fængslerne for at befri Fangerne, og i Jøde kvarteret jublede baade Unge og Gamle over, at Tempelskatten var ophævet.

Blandt de mange Hundrede, der vansmægtede i Fængslerne, var der ikke faa Kristne, som Domitian først for nylig havde ladet kaste i Fængsel, for at lade dem kæmpe med de vilde Dyr under de næste festlige Lege. Med hvilken Glæde bleve ikke disse Kristi Bekjendere modtagne af deres Trosfæller. Evangelisten Johannes lægger i sin Aabenbaring det Spørgsmaal i Munden paa Martyrerne, der vare døde under Domitians Forfølgelse: »Hvor længe, o Herre, Du Hellige og Sanddru, tøver Du med at dømme og hævne vort Blod paa dem, som bo paa Jorden?« — og den hellige Seer fortsætter derpaa: »Og der blev givet Enhver iblandt dem hvide Kjortler, og der blev sagt til dem, at de skulde hvile endnu en liden Tid, indtil Tallet fyldtes af deres Medtjenere og Brødre, som skulde myrdes ligesom de.« Hvor hurtigt og mod al Forventning gik ikke denne Forjættelse i Opfyldelse!

Det vanskeligste Spørgsmaal, som Senatorerne endnu havde at løse, var Spørgsmaalet om Efterfølgeren; enhver af de forsamlede Fædre havde helst set sig selv ophøjet til denne Ære. Men Afgjørelsen lod dog ikke længe vente paa sig, da Petronius Secundus pludselig mødte i Senatet i stor Ophidselse og meddelte, at Prætorianerne vare rasende over deres Kejsers Død, forlangte de Sammensvornes Henrettelse og strax vilde

give Møde i Kurien, for at sætte en Imperator efter deres eget Valg paa Tronen.

Domitian havde stedse og overalt fremhævet sin Livgarde, fordoblet deres Lønninger ved alle Lejligheder og belønnet enhver Fortjeneste med Udmærkelser og Gaver. Det var derfor kun med stor Møje lykkedes deres Præfekt Petronius Secundus at holde dem tilbage en Tid lang i Castrum. — Deres Kammerater, som havde Vagttjeneste i Paladset, vare ilede til paa Kejserens Raab om Hjælp; det var ogsaa omkring Domitians Lig kommet til en blodig Kamp mellem Prætorianerne og Tjenerne, som Kejserinde Domitia i det afgjørende Øjeblik havde sendt for at hjælpe de Sammensvorne.

Af Frygt for Prætorianerne skyndte man sig saa i Senatet med at vælge en ny Imperator; flere vare jo ogsaa allerede for længe siden blevne vundne for Coccejus Nerva.

Den nye Imperator drog saa, smykket med de kejserlige Insignier, fra Kurien over Forum til Palatium. 24 Liktorer gik i Forvejen; hele Senatet og alle Ridderne fulgte ham. Petronius Secundus havde skyndt sig til Castrum, for ved glimrende Løfter at vinde sine Prætorianere for Nerva. —

Da det var bleven Nat, kom de samme Gravere, som havde baaret Cæsarerne ud af Paladset, med Kejserens Lig paa den samme simple Baare. En gammel Kone var den eneste, der fulgte. Det var Phyllis, Domitians gamle Amme. Hun havde, mod god Betaling, lejet dem til hemmeligt at bringe den Døde ud til hendes lille Landsted udenfor Roms Porte, for at hun der kunde bevise ham den sidste Ære. —

Efter Baaren, paa hvilken Kejserens Lig hvilede, bare andre Gravere et andet Lig ud af Paladset og fulgte Vejen til de store Esquilinske Begravelsespladser.

»Hvem bringe I nu der?« spurgte de øvrige Graverne, som allerede havde afleveret deres Lig til Opsynsmanden ved den store Begravelsesplads.

»Ved Hades,« svarede en af Graverne fra Paladset, *han* havde egentlig fortjent en kejserlig Ligbegængelse. Det er ham, som ragede Kastanierne ud af Ilden for Coccejus Nerva og derved brændte sine egne Fingre.«

»Er det ham,« raabte de Andre, »som stødte Dolken i Domitian og saa selv blev dræbt af Prætorianerne under Kampen i Kejserens Værelse?«

De sloge Klædet tilside, som bedækkede den Døde: — det var *Stephanus*, Domitillas tidligere Forvalter.¹⁾

¹⁾ Suctonius og Dio Cassius give følgende Beskrivelse af Domitians Mord. Den lille Pige, som han havde hos sig for at adspredde ham, traadte en Dag ind i hans Værelse, medens han sov, og fandt under hans Hovedpude et Stykke Papir, som hun tog med sig for at lege med det. Tilfældigvis traf Kejserinde Domitia den Lille og tog Papiret fra hende, for at se hvad der stod paa det. Hun blev meget forbauset over at finde, ikke alene sit eget Navn, men ogsaa Norbanus, Petronius Secundus, Parthenius og Andres Navne paa det. Kejserinden viste nu denne Liste til alle dem, der saaledes vare udpegede til at skulle lide Døden, og man fattede da den Beslutning, at komme Tyrannen i Forkjøbet. Det var den 18de September, at Domitian, efter at have beskæftiget sig med Retsager, var vendt tilbage til sit Værelse. Klokken var elleve, — det Klokkeslet, han frygtede for. Da han nu spurgte om, hvad Tid paa Dagen det var, svarede de Sammensvorne ham, at det var Middag. Saa troede Domitian at Faren var overstaaet den Dag og vilde lige gaa bort, for at tage sig et Bad før Maaltidet, da Parthenius og Stephanus mødte og erklærede, at de havde meget vigtige Sager at meddele ham i Enrum. Efter at alle de Øvrige vare fjærnede, overgav Parthenius Kejseren et Aktstykke, hvori en Sammensværgelse blev afsløret, som paaviste, at Flavius Clemens ikke var bleven halshugget, men i al Hemmelighed gik og pøusede paa Hævn. Medens Domitian læste dette Dokument med stor

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Frederiksberg. Søndag den 24de April modtog en Del af Børnene i Rosenkranskirkens Menighed deres *første hellige Kommunion*. Sognepræsten, højærv. Pastor *H. Slump*, havde ved denne festlige Lejlighed den Glæde, at kunne række den h. Kommunion til 41 unge Menighedsmedlemmer (15 Dreng og 26 Piger). Blandt Førstkommikanterne vare 5, nemlig 3 Dreng og 2 Piger, fra St. Anna Skole i Sundbyerne paa Amager, som i kirkelig Henseende foreløbig hører ind under Rosenkranskirkens Sogn. Kirken var baade om Morgenen og ved Eftermiddagsgudstjenesten fyldt

Opmærksomhed, tog Stephanus Dolken, som var gjemt i den Forbinding, han havde om Armen, og stødte den i Brystet paa Kejseren. Denne raabte om Hjælp, og da Saaret ikke var dødeligt, kom det til en voldsom Kamp mellem ham og Stephanus. Skjønt Kejseren saarede sig i Haanden paa Modstanderens Dolk, trængte han dog ind paa ham, for at kradse hans Øjne ud; men saa lod Parthenius de øvrige Sammen-svorne komme ind i Værelset, og de gjorde det saa i For-enig af med Domitian. Paa samme Tid trængte ogsaa Prætorianerne ind, for at komme Kejseren til Hjælp, og Stephanus blev dræbt af dem i den Kamp, som nu paafulgte. Domitian plejede altid at have et Sværd liggende under sit Hovedgjærde, og da Stephanus havde saaret ham med Dol-ken, raabte Kejseren til den lille Pige, der endnu opholdt sig i Værelset, at hun skulde hente det. Men der fandtes ikke andet end Skeden. Parthenius havde i Forvejen sørget for, at selve Sværdet var taget bort. — Kejsereus gamle Amme Phyllis lod Liget bringe med Fattigbaaren udenfor Staden, hvor hun brændte det og derefter i al Hemmelighed fik Asken bragt hen i Familiens Gravsted.

De nyere Historikere strides om, hvorvidt Stephanus, den landsforviste Domitillas Forvalter, har været Kristen. Et er i alt Fald sikkert, at det nemlig ikke var af religiøse Grunde, at han lod sig leje til at myrde Kejseren, men fordi han vidste, at han ikke vilde have kunnet undgaa Døden, saafremt han var bleven anklaget for Underslæb med Hen-syn til Forvaltningen af sin Herskerindes Ejendomme.

indtil sidste Plads, og en Mængde Voxne gik om Morgenen tillige med de lykkelige Førstkommunikanter til Herrens Bord under den højtidelige Festmesse. Om Eftermiddagen prædikede højærv. Pastor *Werhahn* fra St. Andreas Kollegiet.

Kjøbenhavn. I Søndags, d. h. Josefs Skytsfest, fejredes en overordentlig opbyggelig Højtidelighed i St. Ansgars Kirke, idet tre af Menighedens større Foreninger i Fællesskab modtog *den hellige Paaskekommunion* under den højtidelige Prælatmesse Kl. 11¹/₈, nemlig *Mariakongregationen for Mænd, St. Josefs Gildet* og *Vincentiskonferentserne*. Fra alle tre Institutioner vare talrige Medlemmer mødte med deres Emblemer, og en Mængde hh. Kommunioner bleve uddelte af den højærværdigste Biskop, som efter Evangeliet i den h. Messe holdt en kort Tale til de forsamlede Mænd.

— Ogsaa *Modreforeningens* Fælleskommunion i Tirsdags kunde glæde sig ved en overordentlig stor Tilslutning fra Medlemmernes Side. Det var uden Tvivl Paasketiden, som bidrog dertil i Forening med den festlige Mindedag til Ære for den store Kirkelærer Augustinus' berømte Moder, *den h. Monika*, der indtil Tidernes Ende vil vedblive at staa som et straalende Mønster paa en kristelig Hustru og Moder.

— *Elisabethforeningens Basar*, som afholdtes den 3die og 4de April i Skolelokalerne i Bredgade 69, til Fordel for Foreningens forældreløse Børn, kunde glæde sig ved en stor Deltagelse fra Menighedens Side. En Mængde smukke og værdifulde Sager vare skjænkede til Basaren, nogle til Bortlodning og andre til Salg. Ligeledes var Alt til Restaurationen med stor Rundhaandethed skjænket af forskellige Damer. Besøget var godt, og Mandag Eftermiddag kunde man baade ved Salgsbordene, Tombolaen og ved Buffetten erklære, at næsten Alt var udsolgt. Resultatet blev da ogsaa, at dette Aars Basar overgik alle de tidligere, idet den

indbragte **1270 Kr.** (ifjor var Indtægten 1261 Kr.). Vi kunne særlig fremhæve, at Buffetten indbragte 130 Kr. 80 Øre; Tombolaen 69 Kr. 70 Øre; Dukken 91 Kr. 50 Øre; Tæppet 71 Kr. 85 Øre; Vognen 71 Kr. 25 Øre; Stellet 54 Kr. og Gramseposen 24 Kr. 50 Øre.

For dette glædelige Resultat har Elisabethforeningens Formand anmodet os om, her i Bladet at takke baade Bidragyderne, de Besøgende saavel som alle de assisterende Damer, der med en utrættelig Iver og Interesse holdt ud i de to Basardage, hvoraf saameget afhænger for Foreningen.

Elisabethforeningens *Indtægter* i det henrundne Aar vare 2735 Kr. 15 Øre, *Udgifterne* beløb sig til 2519 Kr. 55 Øre, saa at det nye Aar kunde begynde med en Kassebeholdning paa 215 Kr. 60 Øre. Ifølge afdøde Uhrmager *E. A. Olsens* Testamente har Foreningen tillige modtaget 1000 Kr. Stolende paa Guds Velsignelse og de bidragydende Medlemmers Troskab ser Elisabethforeningens Bestyrelse derfor med Tillid Fremtiden i Møde.

Rom. Den h. Fader, som paa Paaskesøndag frembar det hellige Messeoffer i det sextinske Kapel i Overværelse af henved 2000 Personer, har atter den 13. April fejret den h. Messe i Kapellet, ved hvilken Lejlighed over 1200 Personer vare tilstede.

— Siden den 22. Sept. 1897, da Kardinal-Ærkebiskop *Josef Guarinos* af Messina afgik ved Døden, har Døden skaanet Kardinal-Kollegiet. Nu er imidlertid atter en Kardinal død, nemlig Kardinal-Ærkebiskoppen af Quebec i Kanada, *Elzéar Taschereau*, som blev født den 17. Febr. 1820 i Quebec og den 19. Marts 1871 modtog Bispevielsen. Den 7. Juni 1886 udnævnte Pave Leo XIII. ham til Kardinal.

— Dette Aars *eucharistiske Verdenskongres* finder Sted i Bryssel fra den 13.—17. Juli. Præsidiet indtager Kardinal-Ærkebiskop *Goossens* af Mecheln.

— Kardinal *L. di Canossa*, Biskop af Verona, det h. Kollegiums næstældste Medlem, begyndte d. 20. f. M. sit 90. Leveaar. Det ældste Medlem, Kardinal *T. Mertel*, fyldte den 9. Februar sit 92. Aar.

Italien. For det »herligt forenede« Italien kniber det allerede i mange Aar og kun liden Velsignelse har der været ved alt det kirkelige Gods, som Staten for længe siden har tilranet sig og opbrugt. Nu begynder man at sælge de nye Krigsskibe til fremmede Magter, efter at man har udgivet ikke Millioner, nej, Milliarder til en mægtig Flaade. De gamle Skibe beholder Italien selv, efter at de ere blevne lidt udbedrede. Flere nye Skibe ere allerede solgte til forskjellige sydamerikanske Republikker, og for Tiden forhandler man med Nordamerika. Skatterne som betales, til Regeringen, beløbe sig til en Milliard 600 Millioner Lire og de kommunale Skatter til 700 Millioner Lire. De offentlige Udgifter have saaledes naaet en Højde af to Milliarder 300 Millioner Lire!! Enhver Italiener arbejder idetmindste 180 Dage i Aarets Løb alene for Udredelsen af Skatterne! Og saa gjentager man dog endnu i alle Tonearter, at det tidligere »Præsteregimente« ruinerede Land og Folk!

Imidlertid vinder den *katholske* Bevægelse mer og mere Fremgang i Landet, og det bliver uden Tvivl den, som frelser Italien ud af Korruptionens bundløse Sump, hvori den herskende Parlamentarisme og Frimureriet har styrtet Landet. Hele Italien er nu allerede ompundet med et Net af *katholske Foreninger*, som ere centraliserede og godt organiserede og lidt efter lidt vil løsrive Landet fra Frimureriets herskende Indflydelse, som efter 25 Aars uindskrænket Herredømme har ødelagt Landet baade i finansiell og moralsk Henseende. Befolkningen har nu efter 25 Aars Forløb tilstrækkelig faaet Øjnene op for »Det forenede Italiens« Velsignelser. Ikke uden Grund spørger Folket: Hvem er Skyld i, at

Glæden og Begejstringen for Italiens Enhed er forsvunden? Hvem er Skyld i, at Tusinder for Bagateller maa forlade Hus og Hjem, leve i Nød og Elendighed og udvandre? Hvem er Skyld i Bankskandalerne og Embedsmændenes Korruption? Hvem er Skyld i, at Italien sukker under et vanvittigt Skatte-Aag? Hvem er Skyld i, at dette godmodige Folk, der saa let lader sig regere, tvinges til Udvandring eller af Sult til *Revolution*?

England. »Den protestantiske Forsvarsliga i Norwich og Norfolk« er bleven i høj Grad foruroliget paa Grund af *Rev. James Spurgeon Greens* Overgang til Katholicismen. I 44 Aar har Green været anglikansk Vikar af Brundall og Wilton i Norfolk. Paa samme Tid er ogsaa den protestantiske Sognepræst i Cardiff, *Rev. Evans* vendt tilbage til den katholske Kirke i Rom.

Bekjendtgjørelse.

Man undlader herved ikke at bringe til Menighedens Kundskab, at Hr. Kirkeforstander, Grosserer **Alb. Hitzinger** (Sølvgade 84) i et Forstanderskabsmøde er bleven valgt til **tilsynshavende Skoleforstander**, som særlig vil have at tage sig af Kirkeskolevæsenet.

Kjøbenhavn i Maj 1898.

Forstanderskabet ved St. Ansgars Kirke.

St. Ansgars Lærlingeforening. Ynglingene, som have indtegnet sig i nævnte Forening, bedes møde: **Søndag den 15. Maj Kl. 6 Eftm.** i Lokalet, Bredgade 67, 2. S.

Chr. Ertner.

Nyheder i Herrehatte!

Et meget stort Udvalg af moderne bløde og stive Filthatte samt lette og fixe Straa- og Silkehatte anbefales i Menighedens velvillige Erindring.

Ernst Bæklund,
59, Kjøbmagergade 59.

Literatur.

Udkommen er og faas i Kommission hos Andr. Fred. Høst & Søns kgl. Hofboghandel Bredgade 35, Kjøbenhavn:

Til den religiøse Oplysnings Fremme. Nr. 9 **Katholsk eller protestantisk? I. Et Frafald.** Ved F. Esser. Pris 35 Øre.

St. Josefs Gilde. 11. Gradsmode og de sædvanlige ord. Møders Afholdelse vil senere blive bekendtgjort.

St. Knuds Broderskab (Afholdsforening). Tirsdag den 10 Maj Møde i Lokalet i Bredgade 67, 2. S. o. G. alene for Medlemmer.



St. Knuds Broderskab

afholder **Søndag den 15. Maj** fra Kl. 4

stor offentlig Folkefest

i **Etablissementet St. Thomas,**

(Fredriksberg Allé.)

Med Assistance af Sangforeningen **Gefion,**

Oplæseren. Hr. **J. C. Berg,** Trylleprofessoren. Hr. **H. Wilsoni.**

Negerkomikeren **Mr. Jakson,** m. fl.

Gratis Uddeling af 5 Malerier.

Adgang til Haven **25 Ø.** for Voxne **15 Ø.** for Børn.

Damer i Nationaldragter.

Haven er festlig smykket.

Madkurve kan medbringes.

Bestyrelsen.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 8. Maj. 4. **Søndag e. Paaske.** Ærkeengelen Mikael's Aabenbarelse. — **9. M.** Gregor af Nazianz. Biskop og Kirkelærer. — **10. Ti.** Antoninus, Biskop og Bekjender. — **11. O.** Frants af Hieronymo, Bekjender. — **12. To.** Nereus og Lidelsesfæller. Martyrer. — **13. F.** Josefs Skytsfest (fejredes d. 1. Maj). — **14. L.** Votivofficium af den ubesmitte Leedfangelse.

Søndag den 15. Maj. 5. **Søndag e. Paaske.**

Majandagt holdes hver Søn- og Hverdag Aften i St. Ansgars Kirke Kl. 8 og i Jesu Hjærte Kirke Kl. 7 $\frac{1}{2}$; i Rosenkranskirken hver Søndag Kl. 5 Efternt. og paa Hverdagene Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften; i St. Josefs Hospitals Kapel Kl. 7 $\frac{1}{2}$.

Mariakongregationen for Ynglinge fejrer sin **Titularfest** (Marias Bebudelse) Søndag den 8. Maj. — Kl. 8 **Fælleskommunion** i **St. Ansgars Kirke** og om Aftenen Kl. 8 **højtidelig Kongregationsandagt sammesteds** med Prædiken. Optagelse af nye Medlemmer og „Te Deum“.

Dette Nr. er udsendt senere paa Grund af Helligdagen.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Sexogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement. 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær. Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petittlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer Lohrer, Adelgade 31. Træf. 9-2 og 5-7.

№ 20.

Søndagen den 15. Maj.

1898.

Indhold: Den mismodige Præst — Bededagene. Pavestolens Stilling i Nutiden. St. Josefs Hospitals 25-Aars Jubilæum. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Kina. Ligklæde — ikke Ærkesæde. — Bekjendtgjærelser.

Den mismodige Præst — Bededagene.

— 0 —

Skjønt Vantro og Usædelighed paa en forfærdelig Maade tager Overhaand i vore Dage, hører den gode Hyrde dog ikke op med, ved sin Stedfortræders Mund at rette baade alvorligt formanende Ord og kjærlighedsfulde Bønner til Syndernes Hjærter. Men desværre er ogsaa nu ofte, ligesom fordem, Spot og Haan og Forfølgelse Lonnen for hans ubegrænsede Kjærlighed. Hvad Under derfor, at mangen Sjælesørger sørgmodig og forsagt ser paa de faa Frugter, som mange Aars Arbejde og Møjsommeligheder have modnet. Et Liv fuldt af Sorger og Bekymringer, af Kampe og Gjenvordigheder var hans Arvelod. Ofte opholdt han sig ved den nedslaaende Tanke: Maaske kunde en Anden have virket mere Godt i dit Sted! Trøstesløs og for-

sagt ser han Fremtiden i Møde. Præsten har det netop ikke bedre, end Frelseren i Oliehaven: men ogsaa i hans Nærhed er dog den trøstende Engel, og er Korset end tungt, som han maa bære, saa er til Gjengjæld ogsaa Frelseren selv hans Simon af Cyrene.

En from Præst af Franciskanerordenen blev engang opfyldt af stor Sørgmodighed og Modløshed, fordi hans Prædikener og Arbejder næsten vare ganske uden Resultat. I sin Ydmyghed tilskrev han sig selv Skylden for disse ringe Frugter, som hans Arbejder opnaaede, derfor bad han Frelseren om, at han dog vilde drage Omsorg for, at oplyse de Foresatte om hans Udygtighed, saa at de anviste ham en anden Stilling.

Det var bleven Aften; Præsten befandt sig ganske alene i Kirken. Stille brændte den evige Lampe for det Allerhelligste, til hvem Præsten rettede sine indtrængende Bønner, — og den i Sakramentet skjulte Gud og Frelser forbarmede sig over den Forsagte. Thi pludselig saa han Frelseren med det tunge Kors paa sine Skuldre, saa træt og udmattet, som skulde han hvert Øjeblik segne til Jorden under Korsets Byrde. Greben af Medlidenhed ilede Præsten hen til Frelseren og raabte: »Herre, hvad er det? Hvorfor vil Du segne til Jorden?« Jesus saa paa ham med et Blik fuldt af Forbarmelse og sagde: »Skal jeg ikke falde, naar Du, som holdt mig oprejst, vil forlade mig til Skade for de vildfarne Faar?« I samme Øjeblik forsvandt Synet og med det ogsaa Præstens Forsagthed. Et nyt Mod til at arbejde for Jesus indtil sit Livs sidste Øjeblik, selv om det skulde være uden synlig Frugt, gennemstrømmede Præsten, og besjælet af glad Offervillighed har han ogsaa ført utallige Sjæle til Gud. —

Mere eller mindre har Enhver den Opgave, efter Evne og Kræfter at virke, som for sin egen Sjæls Frelse, saaledes ogsaa for Næstens sjælelige Vel; thi Ingen staar for sig alene; Enhver er Medlem af et

stort Hele, og Guds Villie var det, da han anordnede det saaledes, at Enhver skal bidrage til de Andres Frelse og Alle til Enhvers Frelse. — Et Middel i saa Henseende har Enhver til sin Raadighed, nemlig: *Forbønnen*.

Vær derfor ivrig, min kjære Kristen, i Anvendelsen af dette Middel. Og forekommer det Dig, at din Bøn dog ikke nytter noget, at det dog ikke bliver bedre, saa tænk paa den »forsagte Præst«. Den fromme og oplyste Kristen opgiver aldrig Haabet. Han ved, at Guds Naade er mægtig, at den kan overvinde Alt udrette Alt; derfor har han ogsaa Mod til at forvente Alt af Gud, til at bønfalde ham om Alt, og gør han det med barnlig Tillid, vil han ogsaa blive bønørt. Intet »Fader vor«, intet »Ave Maria« — bedet paa den rette Maade for Andre — vil blive uden Velsignelse.

Mandag, Tirsdag og Onsdag i denne Uge ere de saakaldte *Bededage*, paa hvilke der hver Morgen afholdes *Bonprocession* i vore Gudshuse; under Bønner og Processioner anbefaler vor hellige Kirke alle sine Anliggender og alle sine Børn til Herren, og indtrængende indbyder den de Troende til at deltage i disse Bønner og Processioner. Som en Indledning til disse Bønner bringer Kirken som Søndags-Evangelium i Dag det Evangelium, i hvilket Herren underviser sine Disciple om Bønnens Kraft og opmuntrer dem til ret at bruge dette Naademiddel. »Alt hvad I bede Faderen om i mit Navn, det skal han give Eder.« Det er, som om Kirken i de tre Dage før Kristi Himmelfarts Fest vilde samle alle sine Anliggender, for ligesom at medgive Frelseren dem ved hans Himmelfart. I Himlen er han jo vor Talsmand. Til ham overgive vi først og fremmest vore Bønner, og hvor tillidsfuldt tør vi ikke haabe at blive bønørte, naar han frembærer dem for den himmelske Fader! Det giver os ogsaa det rette

Mod til at bede for Andre og at haabe paa Bønhørelse ogsaa for deres Vedkommende. — Deltager derfor i de forestaaende Bønprocessioner og over Eder med Iver og Tillid i *Bøn* og i *Forbønner*.

Pavestolens Stilling i Nutiden.

— 0 —

„Gi siamo, ci resteremo!“

»Her er vi, her blive vi,« lød Victor Emanuels Ord efter Byen Roms Indtagelse. Snart tre Aartier vajer allerede Tricoloren over den evige Stad og den italienske Regjering har slaaet sit varige Sæde op der. Trods al Misregjering og trykkende Skattebyrde har Begrebet »det enige Italien med Rom som Hovedstad«, vundet sejrrig Indpas i Folkets Bevidsthed og det store Flertal ønsker foreløbig ikke *governo pontificio's* Tilbagevendende. Det ved Enhver, der har levet i Rom i de senere Aar og kjender lidt til de italienske Forhold.

Ikke mindre levende er Længslen efter Udsoning med Pavedømmet, som, berøvet sit verdslige Herredømme, ikke har ophørt med at protestere mod Voldshandlingen. Den offentlige Mening gaar ud paa, at Besiddelsen af Rom kroner Italiens Enhed, og da Paven, bundet ved de helligste Forpligtelser, hverken kan eller vil opgive sine Rettigheder, gjælder han for at være *Italia unita's* Modstander, Fædrelandets Fjende, og Frimureriet sørger for, at man ikke glemmer det. Heraf og af det i lang Tid kunstigt vedligeholdte Had mod Kirken og Pavedømmet forklares de fjendtlige Demonstrationer imod dem. Regjeringen har vel udstedt en Garantilov, der efter dens Formening gaar til den yderste Grænse af de Indrømmelser, Staten tør gjøre Kirken. Men Paven har aldrig taget imod den,

da Parlamentet til enhver Tid atter kan afskaffe den. Paven har ligelædes nægtet at modtage en ham tilbudt Dotation af 3,225,000 Lire, da han ikke vilde være italiensk Statspensionist.

Garantiloven har forøvrigt ikke staaet sin Prøve; Regeringen selv har ikke overholdt den. Endskjønt der var tilsikret Paven fuld Souverainetet og personlig Uantastelighed, har den taalt, at der i Pressen blev rettede cyniske Angreb paa Pavens Person, den har ikke forhindret Forhaanelsen af Pave Pius IX.s Lig den 13de Juli 1883, den har, Paven til Haan, sat Giordano Bruno-Monumentet, den har 1895 holdt Brechefestlighederne og for nylig, da Studenterne i Rom haandede Paven, ikke engang ydet ham den Beskyttelse, den vilde tilstaa den første den bedste protestantiske Pastor og jødiske Rabbiner. Den forlanger af Paven, at han skal føje sig i Tingenes nye Ordning, men gjør ikke det Mindste for at vinde Kuriens Tillid. Tværtimod viser den daglig, at den endnu altid er behersket af den røde Revolution, denne den italienske Stats Arvesynd. Den kan ikke mere blive de Aander kvit, den har fremmanet. Den Mephisto, som staar mellem Kurien og Italien, er ikke saa meget Frankrig, hvad en fremragende tysk Kirkepolitiker mener, som hin hemmelige, social organiserede Magt, der nu til Dags i sig personificerer Revolutionen -- *Frimureriet*, som holder Staten og Kirken i Tvedragt, for lettere at kunne beherske begge og fordi en Forsoning vilde være ensbetydende med dets sluttelige Nederlag. Man kan gjøre sig en Forestilling om, hvilken Indflydelse Frimureriet har i Italien, naar man betænker, at det ved Brechefesterne gik forud for Armeen til Tegn paa, at Kirkestatens Ødelæggelse og Italiens Enhed var dets Værk.

Alle ere enige om, at det nuværende Forhold mellem Italien og den hellige Stol ikke kan vedblive at

bestaa. Men det er netop Spørgsmaalet, hvorledes »det romerske Spørgsmaal« skal løses. Skjønt der allerede er udtømt et Hav af Blæk om dette Spørgsmaal, er man indtil nu ikke naaet noget Skridt videre. Italien har gjort den første store Fejl derved, at det behandler »det romerske Spørgsmaal«, der dog paa Grund af Pavedømmets universelle Karakter, er et *universalt*, som et *indrcpolitisk italiensk* Anliggende. Italien formentlig ligesaa let at kunne blive færdig med Paven, som med de andre depossederede Fyrster, ingen Hane galer efter; men det har ikke husket paa Pavedømmets uhyre moralske Magt. Som en Blyvægt hænger »det romerske Spørgsmaal« baade ved Italiens indre og ydre Politik's Fodsaal og kræver bydende en Løsning ved Forsoning imellem Vatikanet og Kvirinalet. At den nuværende Tilstand kun er provisorisk, fremgaar af Visconti Venostas Ord, da han i Parlamentet erklærede, at det sidste Ord om »det romerske Spørgsmaal« endnu ikke var talt. Det maa endnu tales.

Enhver erkjender, at Paven maa være fri og uafhængig for at kunne udøve sit høje Embede, men selv Modstandere have indrømmet, at han, som Sagerne nu ligge, ikke er det, at hans Frihed, for at bruge Pave Leos XIII. eget Udtryk, kun er *ephemer* og Andres gode Vilje underlagt. Men Vanskeligheden bestaar i at »*joindre les deux bouts*.«

Regeringen forlanger Aerkjendelsen af Kirkestatens Annexion og »*Roma intangibile*« (det urørlige Rom). Men ogsaa Paven stiller sin Betingelse for »*la Conciliazione*«. Han forlanger som Basis for Underhandlingerne, at Regjeringen i det Mindste skal tilkjende ham Besiddelsen af Kirkestaten *de jure* (Retten til at besidde Kirkestaten); han vil forhandle, ikke som Besejret med Sejrherren, men som Ligemand med Ligemand, som Souverain med Souverain. Regjeringen skal altsaa indrømme, at den kun usurpatorisk sidder inde

med Pavernes verdslige Besiddelse — og saa — — — ?
 »*L'Italia s'affidi al Papa*«, »Italien stole paa Paven!«
 og Paven vil udfinde en Modus, at bringe Retfærdig-
 hedens Fordringer i Samklang med den italienske
 Nations berettigede Aspirationer. (*Osservatore Romano*
 Nr. 63, Aargang 1898). Det vil paa godt Dansk sige:
 Paven vil *pro bono pacis* (for Fredens Skyld) i Betragt-
 ning af de forandrede Tidsforhold og for ikke at til-
 foje de højeste aandelige Interesser yderligere Skade,
 give Afkald paa *stati pontificii* og nøjes med Besid-
 delsen af selve Byen Rom. Dette turde vel til Trods
 for alle øvrige nok saa godt mente Forsøningsforsøg
 vedblivende være Vatikanets Minimalfordring. Men
 Italien har endnu den 4de Marts d. A. ved sin Kon-
 ges, Umberto Is Mund erklæret det italienske Rom
 for urørlig. Da der foreløbig, selv med det bedste
 Teleskop, endnu ikke er at opdage noget som helst
 Varsel om, at Italien vil tiltræde Vandringen til Canossa,
 vil man maatte overlade Knudens Løsning til Historien
 og til Tiden, som gjør det tilsyneladende mest Umu-
 lige muligt. Vatikanet vil blive staaende ved sin gamle,
 mangfoldige Gange prøvede *Afvente-Politik*. Dets
 tusindaarige Erfaring lærer det, at allerede mange Tro-
 ner og Sceptre ere sønderslaaede mod Petri Klippe, og
 det har det sikre Haab, at »Bølgerne vil gjenbringe
 Ynglingen,« at der efter kort eller lang Afbrydelse vil
 indtræde et Omsving, som gjenindsætter Pavestolen i
 mindst delvis Besiddelse af Kirkestaten, som den anser
 for nødvendig til dens Frihed og Uafhængighed.

Den verdslige Souverainitet er vel ikke *væsentlig*
 nødvendig for Paven og er aldeles ingen Trossætning.
 Historien lærer os, hvorledes Paverne Aarhundreder
 igjennem ikke have ejet nogen Souverainitet, ja hvor-
 ledes de selv have været en verdslig Herres Under-
 saatter. Men netop af den samme Historie lære vi,
 hvor nødvendig den verdslige Souverainitet er for Paven,

for at han frit kan udøve sin aandelige Magt. Hvis Paven var fri og uafhængig fra hvilken som helst menneskelig og jordisk Magt, saa vilde rigtignok hans verdslige Souverainetet ikke være nødvendig for ham. (*Osserv. Rom.* Nr. 27, Aarg. 1898. *Le due Sovranità del Papa.*) Nægtelsen af denne Nødvendighed hviler paa Forvexling og falsk Opfattelse af Religion, Kirke og Pavedømme. Kirken er ikke, som man har sagt, »et Aandernes Samfund i Lyset og Kjærligheden.« Den er en Forening af Mennesker, som bibeholde deres Trang, ofte deres Lidenskaber, og som under Kirkens Indflydelse, ved Underkastelse under dens ufejlbare Læreembede, ville komme i Himlen. Kirken er et Samfund af Mennesker, d. v. s. af væsentlig til Legemet knyttede Aander, af Væsener, for hvilke »*struggle for life*« er den første Existensbetingelse, og som sædvanlig føle fysisk Savn haardere end moralske Smerter. Deraf følger, at Kirken, hvis Maal er et helt aandeligt, ikke kan frigjøre sig fra materielle Midler. Men det materielle Middel, for at kunne udøve den fri og uafhængige aandelige Souverainitet, er netop en, om end nok saa lille og beskednen verdslig Souverainetet:

Mange vil i fuldstændig Miskjendelse af Kirkens Væsen, indskrænke dens Virksomhed til det ideale, aandelige Omraade, sagtens i den Hensigt, at tilintetgjøre dens Virksomhed og at bryde dens Magt. Man tro ikke, at det er Kirken, respektive Paven, om at gjøre, at befale over et Par Politibetjente, at opkræve Told og Skat o. s. v., men det er ene og alene af afgjørende Nødvendighed for ham, at sikre sig den sande Frihed og fuldstændige Uafhængighed i Udøvelsen af sit Embede.

Til at begynde med, er, da Italien ikke giver efter og de øvrige Magter ikke skride ind, højst en *modus vivendi* opnaaelig. Det er maaske ogsaa bedre for Paven, netop nu, hvor Italien gaar indre Omdannelser

i Møde, at være fri for en verdslig Regjerings Byrder. Italien kunde kun nærme sig til Vatikanet, naar det frigjorde sig fra Frimureriets Aag, gjorde Indrømmelser paa Skolens Omraade og vilde give den endnu forhaandenværende kirkelige Ejendom tilbage. Saa vilde det være muligt, at Vatikanet vilde ophæve sit »*nè eletti, rì elettori*« (hverken vælges eller vælge), og Katholikerne kunde deltage i det parlamentariske Liv. Vatikanet sætter nu aabenbart store Forhaabninger til *l'azione cattolica* (den katholse Bevægelse), der er virksom til Pavestolens Frihed. Dr. H.

St. Josefs Hospital.

25-Aars Jubilæum.

—o—

Forskjellige herværende større Dagblade have under den 11. ds. bragt anerkjendende Artikler om St. Josefshospital i Anledning af dets 25aarige Bestaaen og Virksomhed. Det er os en Fornøjelse nedenstaaende at gjengive »Dagens Nyheder«s Udtalelser for 11. Maj.

»Paa Façaden af St. Josefs Hospital findes Aars-tallet 1883. Altsaa er der i Aar 25-Aars Jubilæum. — 25-Aarsdagen for Grundstenens Nedlæggelse er allerede forbi; men den 11. Maj er valgt som Jubilæums-Festdag af en anden Grund. Nævnte Dag er det nemlig 42 Aar siden, »St. Josef Søstrene« kom her til Danmark og begyndte deres Gjerning. Dette skete under meget beskedne Forhold i en lille indskrænket Lejlighed paa St. Annæ Plads. Stille og ubemærket øvede de deres Velgjørenhedsværk Aar efter andet, indtil de i det ulykkelige Aar 1864 bleve mere bemærkede ved deres Virksomhed paa Lazaretterne baade her i Byen og umiddelbart nær Kamppladserne. Navnlig var det den nu afdøde Forstanderinde Søster Maria *Placida*, der

der som overalt var Sjælen og den ordnende og ledende Aand.

St. Josefs Søstrenes Arbejde heri Byen udvidedes mere og mere. En stor, frit beliggende Grund, Griffenfeldtsgade 44, blev kjøbt til Opførelse af et Hospital, og trods Pengeknaphed blev dette opført 1873. Pengemangel var dog Grund til, at det ikke straks kunde aabnes; Søstrene ejede kun nogle faa Madratser til selv at sove paa. Maria Placida og de øvrige Søstre maatte selv male og fernisere Vægge, Døre, Vinduer, Gulve og Alt indvendig, efterhaanden som de kunde faa lidt Penge dertil, og saaledes var det med Alt. Endelig aabnedes Hospitalet for Afbenyttelse. 6 Senge var den beskedne Begyndelse, nu disponeres der over 139 Senge; 1897 har Hospitalet haft 1106 Patienter, deraf 252 gratis eller til meget nedsat Pris, hvilket repræsenterer en Nedgang i Indtægter eller en Gave ydet af Hospitalet paa 7,842 Kroner. Forplejningsdagene i 1897 beløbe sig til 36,948, og Nattevagter ydede af Søstrene i samme Aar til 2138. — I alt har Hospitalet haft over 11,500 Patienter. Naboejendommen Nr. 42 er kjøbt, og Hospitalets Grund støder nu til 3 Gader; men en Udvidelse er ogsaa meget nødvendig, da næsten daglig Patienter maa nægtes Optagelse paa Grund af Pladsmangel. Denne Udvidelse er heller ikke Andet end en Fuldendelse af Bygningskomplekset efter den oprindelige Plan og Tegning, idet man i 1873 ikke turde vove Opførelsen af det Hele, men indskrænkede sig til en Del deraf. Pengeknapheden er dog endnu tilstede, saa det maa synes en vovelig og betænkelig Sag at begynde Opførelsen af Resten af Hospitalet uden Tilskud eller Gaver. — At der paa en eller anden Maade bliver ydet et større Bidrag til Hospitalets Byggefond, skulde ogsaa synes rimeligt, da det jo ikke er til Fordel for Søstrene, men for hele vort Samfund. Hospitalet optager nemlig fra hele Landet

alle Slags Syge med Undtagelse af saadanne, der lide af smitsom Sygdom, og der spørges ikke om Trosbekjendelse, Enhver modtages uanset hans Religion, og ingen utidig Propaganda drives. Meddelelsen af disse Linier har selv under et længere Ophold paa Hospitalet som Patient haft rig Lejlighed til at blive bekjendt med Alt og har samlet de her meddelte Efterretninger fra forskjellige Sider.

Intet i Verden er jo fuldkomment, og Patienterne paa St. Josefs Hospital lide under en stor Ulempe, som bør paatales, og det er den storartede Vogntummel fra Gaden. Da Grunden kjøbtes, og Bygningerne opførtes 1873, var der Stilhed derude og kun megen svag Bebyggelse og meget lille Færdsel. Nu derimod er Griffenfeldsgade en Forbindelse og en af de Gader i Byen, hvor der er allermest Vognrummel, og dette er i høj Grad generende for Patienterne.

Asfaltering af Gadestroget forbi Hospitalet er en absolut Nødvendighed. Denne Asfaltering bør det være Kommunens Sag at bekoste, især da det ikke alene er Hospitalets filantropiske Formaal, der her kommer i Betragtning; men St. Josefs Hospital frier jo aarlig de andre Hospitaler, specielt Kommunehospitalet, fra et meget stort Antal Patienter. Denne Asfaltering vilde være en smuk Anerkjendelse fra Kommunalbestyrelsen nu til Jubilæet.

For ikke at trætte Læserne skal Meddelelsen indskrænke sig til Følgende: Hospitalets Forstanderinde, paa hvem hele Ledelsen hviler, er Søster Anna Henriette, der trofast bistaaes af en hel Stab Ordenssøstre. Overlægen er Dr. med. Halk.

Til Hospitalet er endvidere knyttet Professor, Dr. med. Saxtorph, Professor Dr. med. Fritz Levy og Læge Saxild samt stadig en yngre Læge. Endvidere træffer man der Dr. med. Schmiegelov og flere af vore i Lægeverdenen mest kjendte Navne.

11. Maj er en Festdag for St. Josefs Hospital og for St. Josefs Søstrene, og vi ønske Hospitalet og dem Lykke og Velsignelse til Fremtiden. St. Josefs Søstrenes Liv er et Liv i Barmhjertigheds Arbejde, et Liv i Forsagelse og Opofrelse bundet af Ordensregler. Gjerningen her gennem Hospitalet trænger ikke til Anbefaling. At yde den Anerkjendelse er kun Retfærdighed«

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Kjøbenhavn. Mariakongregationen for Ynglinge fejrede i Søndags sin Hoved- og Titularfest i St. Ansgars Kirke. Den højærværdigste Hr. Biskop glædede sig meget ved Synet af de mange Ynglinge — 50 —, som vare samlede ved Herrens Bord, og han gav sin Anerkendelse et varmt Udtryk i sin Tale.

Om Aften holdt Kongregationens Præses, Pastor v. Geyr, Festtalen. Han udviklede, hvorledes den h. Skrift opfordrer os til Kjærlighed og Tillid til Herrens Moder; og da Kongregationen var stillet under Marias Beskyttelse, skulle ogsaa Kongregationisterne særlig elske og tillidsfuldt paakalde hende. Endvidere talte han om Ynglingekongregationens Vigtighed og store Opgave og fremhævede dernæst, at Kongregationen i høj Grad vilde fremmes, dersom de to andre Foreninger fuldtud svarede til deres Opgave: Foreningen af den hellige Familie og Modreforeningen. Var Familien ordnet, og havde vi Mødre, der vare deres vigtige Opgave voksne, saa vilde vi snart have dydige Ynglinge. Derfor skulde Forældrene staa i Forbindelse med Kongregationens Præses og arbejde Haand i Haand med ham.

Syv nye Medlemmer bleve optagne. Optagelsen

holdtes af den højærværdige Biskop selv efter det kirkelige Cereemoniel, hvorefter enhver aflægger det højtidelige Løfte at ville holde Kongregationens Regler og aldrig ferlade samme. Maatte disse syv Nyoptagne og alle de, som allerede før have været Kongregationens Medlemmer trofast overholde deres saa højtidelig aflagte Løfte og aldrig troløst svigte det.

Kongregationen tæller for Tiden — Kandidaterne iberegnete — 70 Medlemmer.

— Nordisk Ugeblads Redaktør, Hr. A. Johansen, har i Tirsdags tiltraadt en længere Rekreatjonsrejse sydpaa. Alle Bladet vedkommende Meddelelser, bedes som hidtil sendt til »Nordisk Ugeblad«s Redaktion, Bredgade 64.

Kina. I Kina synes den katholske Kirke at gaa en glimrende Fremtid i Møde. I Peking prædikede som de første Trossendebud henimod Slutningen af det 13de Aarhundrede, Francikanermunke Evangeliet, og vandt talrige Hedninger for Kristendommen. Den italienske Pater, *Giovanni da Monte Corvino*, var den Første, som naaede ind i Peking i Aaret 1288. Paa Pave Klemens V.s Befaling, residerede han der som Ærkebiskop. Med Fordrivelsen af det kejserlige Dynasti Yuen, gik den fremspirede Sæd desværre atter til Grunde i det følgende Aarhundrede. Henimod Slutningen af det 16de Aarhundrede foretog den italienske Jesuit, *Matteo Ricci*, tillige med nogle Ledsagere, atter det store Vovestykke, som lykkedes, saa at Pave Alexander VIII. i Aaret 1688 kunde oprette et Bispedømme i Peking. Trods de blodige Forfølgelser, som senere indtraadte, hævdede Katholicismen dog sin Stilling. For Tiden har Vikariatet Peking 38,640 Katholiker, som ere fordelt paa forskjellige Missionsstationer, 35 Kirker, 145 Kapeller, 107 Bedesale, 2 Præsteseminarier, 133 stærkt besøgte Kirkeskoler, flere højere Skoler, 3 Hospitaler, 2 Vajsenhuse, 7 Asyler

for hedenske og 2 for kristne Vajsenhusbørn. Den smukkeste af Pekings Kirker er den ubesmittede Undfangelses Kirke, bygget i Renaissancetil. Den 20de Februar d. A. blev, som vi allerede tidligere have omtalt, i Peking den derværende Missionspræst *A. Faviers* Bispevielse til en sand Triumf for vor hellige katholske Tro. Ikke blot toge samtlige ved Hoffet i Peking ansatte fremmede Magters Gesandter Del i Højtideligheden, men ogsaa Vicekongen og Guvernøren i Peking, samtlige Medlemmer af det kinesiske Udenrigsministerium, og endog to Prinser af den kejserlige Familie. Over 3000 Katholiker fra hele Vikariatet vare strømmede sammen i Vor Frelzers Cathedralkirke i Peking, medens et mindst ti Gange større Antal Hedninger stode opstillede udenfor Kirken. Som tidligere omtalt, skjænkede Kejseren af Kina den røde Knap af første Klasse til den nyviede Biskop, en Udmærkelse, der sætter Biskoppen i lige Rang med Vicekongen og Rigets fornemste Matadorer.

Ligklæde — ikke Ærkesæde. En rystende Begivenhed er Ærkebiskop Dr. *Georg Ignatius Komps* pludselige Død Onsdag d. 11. Maj Nat Kl. 1 i Mainz paa Rejsen til Freiburg i Breisgau, hvor han skulde have været inthroniseret som Ærkebiskop Torsdag d. 12. Maj. Ærkebiskop Dr. *Komp* havde bragt Kirken det tunge Offer, i en Alder af c. 70 Aar at følge Pavens Vilje, at fratræde Diöceset Fulda, han var sammenvoxet med, for at gjøre Ende paa det sytten Maaneders Interregnum i Freiburg. Hans rørende Kjærlighed til Fulda har i hans Afskedshyrdeskrivelse sat sig et varigt Mindesmærke. *R. I. P.*

Ærkebiskoppens Lig er ført til Fulda, for at bisættes der. — Præsident *Gönnér* mindedes i det

andet Badensiske Kammer den afdøde Excellence i gri-
bende Ord.



St. Knuds Broderskab

afholder **Søndag den 15. Maj** fra Kl. 4

stor offentlig Folkefest

i **Etablissementet St. Thomas,**
(Frederiksberg Allé.)

Med Assistance af Sangforeningen **Gefion,**
Oplæseren, Hr. **J. C. Berg,** Trylleprofessoren, Hr. **H. Wilsoni,**
Negerkomikeren **Mr. Jakson,** m. fl.

Gratis Uddeling af 5 Malerier.

Adgang til Haven **25 Ø.** for Voxne **15 Ø.** for Børn.

Damer i Nationaldragter.

Haven er festlig smykket.

Madkurve kan medbringes.

Bestyrelsen.

Nyheder i Herrehatte!

Et meget stort Udvalg af moderne bløde og stive Filthatte
samt lette og fixe Straa- og Silkehatte anbefales i Menighedens
velvillige Erindring.

Ernst Bæklund,

59, Kjøbmagergade 59.

Undertegnede har aabnet en **Rulle- og Grøntforretning**
i **Knudsgade 20** og anbefaler sig til sine Trosfællers Velville.
Alt Tøj hentes og bringes. Alle Slags Børster og Koste anbe-
fales.
C. Jensen.

Udenlandsk Literatur

leveres efter Beregning:

1 Franc = 73 Ø., 1 Sh. = 92 Ø., 1 Rmk. = 90 Ø.

Stort Lager Hurtig Forskrivning.

Siegfried Michaelsens Eff.,

Einar Møller.

Telefon 2179. Frederiksborggade 1.

Literatur.

Udkommen er og faas i Kommission hos Andr. Fred. Høst
& Søns kgl. Hofboghandel Bredgade 35. Kjøbenhavn:

Til den religiøse Oplysnings Fremme. Nr. 9 **Katholsk eller
protestantisk? 1. Et Frafald.** Ved F. Esser. Pris 35 Øre.

Organist J. Hammermüller
er flyttet til Evaldsgade 12, 3. Sal.

St. Ansgars Lærlingeforening. Yuglingene, som have indtegnet sig i nævnte Forening, bedes møde: **Søndag den 15. Maj Kl. 6 Eftm.** i Lokalet, Bredgade 67, 2. S.

Chr. Ertner.

St. Josefs Gilde. II. Grads Møde afholdes førstk. Mandag d. 16. Maj, Kl. 8¹/₂, i Lokalet Bredgade 67.

— **De alm. Møder** optages paany Mandag d. 23. Maj.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 15. Maj. 5. Søndag e. Paaske. — 16. **M.** Johannes af Nepomuk, Martyr. Bededag.*) — 17. **Ti.** Paschalis Baylon, Bekjender. Bededag. — 18. **O.** Erik, Konge og Martyr. Bededag.

Torsdag den 19. Maj. Kristi Himmelfart. (Gudstjenesten som paa Søndagene; efter Højmessens synges Te Deum i Anledning af Paasketidens Slutning. Samme Dag udløber Tiden for den pligtmæssige Annæmmelse af Paaskekommunionen for deres Vedkommende, som bo i Ryer, hvor der findes et katolsk Gudshus.) — 20. **F.** Bernardin af Siena, Bekjender. — 21. **L.** Felix af Cantalicio, Bekjender.

Søndag den 22. Maj. 6. Søndag e. Paaske. Venantius, Martyr.

*) Mandag, Tirsdag og Onsdag i denne Uge ere kirkelige Bededage, paa hvilke der efter Skolemessen Kl. 8¹/₄, i St. Ansgars Kirke holdes Bønprocession under Afsyngelsen af Litauiet til alle Helgener.

Den sædvanlige **Kirkekollekt** til Fordel for **Hedningemissionen** finder Sted ved Formiddags- og Aftengudstjenesten paa **Kristi Himmelfart** i alle Vikariatets Kirker og Kapeller.

Novene til den Helligaand. Fra Fredag den 20. Maj indtil Lørdag den 28. Maj (begge Dage medregnede) holdes en ni Dages Andagt til den Helligaand ifølge vor h. Faders Mening, med Bønnen om de Kristnes Gjenforening i Troens Enhed. Novenen holdes i Forbindelse med Majandagten. Den til Novenen knyttede Aflad, som ogsaa kan tilvendes Sjælene i Skærsilden, har atter i Aar Gyldighed. Forøvrigt henvises til „Nord. Ugeblad“ Nr. 22 for 1895.

St. Franciscus Kapellet paa Holmegaard. **Søndag den 22. Maj** Kl. 9 højtidelig Messe. Kl. 2 Eftermiddag Festandagt med Prædiken. **Fredag den 20. Maj** h. Messe i Haslev. **Lørdag den 21. Maj** i Næstved.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Sexogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer Lohrer, Adelgade 31. Træf. 9-2 og 5-7.

N^o 21.

Søndagen den 22. Maj.

1898.

Indhold: Vejen til vor h. Faders Gemakker. Spanien og Nordamerika. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Gøteborg. Kirkelig Kundgjørelse. — Bekjendtgjørelser.

Vejen til vor h. Faders Gemakker.

— 0 —

Paa Peterspladsen ved Vatikanets store Broncedør staar sædvanlig et større Antal Mennesker og betragter med let begribelig Nysgjærrighed det vagthavende Kompagni af Schweizergarden, som i deres brogede Uniformer har Vagttjeneste her. Stige vi op ad de til Indgangen førende Trappetrin og bede vi Gardens »*Maresciallo*« (Sergeant) at vise os Vejen til vor hellige Faders Gemakker, blive vi strax til Højre viste op ad Trappen. Trappehuset har en overordentlig Udstrækning. I tre Afdelinger vandre vi ad brede Travertinertrin, som have et Gelænder af italiensk Marmor, op til Højden, der fører os ind i den hellige Damasus' Gaard. Fra Peterspladsen over opadførende Trapper til en Gaard? vil en Ukyndig spørge. Saaledes er det. Vatikanerhøjen, paa hvilken Pavepaladset er bygget,

sænker sig lodret strax bag Berninis Colonnade; og for at naa dens Højde, maa man netop op ad disse tre Trapper. Det prægtige Trappeanlæg stammer fra Pave Pius den Niendes Tid, hvad en stor Marmorindskrift paa den første Trappeafsats belærer os om. Paa den anden Afsats fører strax til Venstre en tung Nødde-træsdør til *Maestro di Camcras* Gemakker, medens oppe paa Trappen de apostoliske Paladsers *Maggiordomo* har sin Embedsbolig i de herligt restaurerede Rum. En af Gensdarmene, som stedse have Gaardvagten ved den øvre Indgang til Trappen, viser os videre, at vi halvt til Højre gaa over den i Mosaikmønstre brolagte Gaard og gjennem Døren i Midten af den ene Langside naa til den saakaldte *scala dei nobili* (de Adeliges Trappe). Denne Trappe, der helt er af Marmor, fører op til Paladsets øverste Etage, hvor Kardinal-Statssekretær *Rampolla* har sin Embedsbolig. Væggene ere beklædte med gult og grønt sjældent Marmor og Loftets Tøndehvælving prydet af rigt Stukkatur i klassiske Former. I hver Etage faar Trappen Lys fra to store Vinduer med kostbare Glasmalerier. De to nederste forestille Apostelfyrsterne Petrus og Paulus og bleve i sin Tid skænkede til Pius IX. af Kong Ludvig I. af Bayern. Ved den store Krudttaarnsekspllosion for nogle Aar siden ere de desværre blevne stærkt beskadigede. *Collegium Germanicum* udbad sig ved Pave Leo XIII.s Jubilæum den Ære at turde forsyne de to følgende Vinduer med Glasmalerier. Det lod saa i Innsbruck forfærdige to Vinduer hos det berømte Firma Neuhaus, af hvilke det ene fremstiller den hl. Pave Gregor den Store, det andet den hl. Pave Leo den Store. De nederste Vinduer svare i Farvernes Sammenstilling fuldt harmonisk til de dem omgivende Lys- og Farvevirkninger; de ere ogsaa i Kompositionen langt roligere end de øverste.

I hver Etage møde vi en vagthavende Schweizer-

Gardist, som med sin Hellebarde gaar frem og tilbage i det lille Rum, Trappeomdrejningen tilvejebringer. Den maleriske Uniform passer fortræffelig til denne Marmorpragt. Ere vi naaede op til anden Etage, gaa vi gjennem en Glasdør lige ind i *Sala Clementina* eller *Sala degli Svizzeri*. Den udstrakte Pragtsals høje Hvælving naar op til Paladsets Tag. Pave Clemens VIII., der var af Aldobrandinis fyrstelige Familie, lod det herlige Rum udstyre saaledes, som vi beundre det den Dag i Dag. I en Etages Højde prydet med Marmor-mosaik. er Salen i hele den øvre Del og i Hvælvingen udmalet paa en fantastisk Maade. Paa Balustraderne af en opadtil aaben Marmorhal se vi alle Slags allegoriske Figurer, som have Hentydning til Aldobrandinernes Vaabentegn, Murtinderuder og Kuglestjærnen. Disse to Ting vende stadig igjen tilbage, og Malerens Fantasi opfandt de mest utrolige Anvendelser, saa at man med Rette betegner Salen som *Sala Clementina*. Gulvet i Marmor-mosaik tjener paa samme Maade til Familievaabnets Forherligelse. Den ensomt mægtige Lysekrone, der hænger ned fra Loftet, er af Bronze og udstyret med de samme Emblemer, forøvrigt et sjældent dygtigt Arbejde af Broncestøberi, paa hvilket Tiden har lagt en herlig Patina.

Her opholder sig den saakaldte Sal-Vagt d. e. et halvt Kompagni Schweizer-Gardister, som under Kommando af en Underofficer bevogte den umiddelbare Indgang til de pavelige Gemakker. Om Vinteren staar Kæmpe-Trækulbækkener i Salens bagerste Hjørner, ved hvilke de vagthavende Schweizere søge Varme. Fra denne Sal-Vagt har Salen faaet sit andet Navn: *Sala degli Svizzeri*.

Til Venstre fører en Dør ud til *Loggie Mantovine* forbi Markgrevinde Mathildes Gemakker til *Loggia di Rafaele*, medens Døren til Højre fører til *Anticamera bassa*, en stor Forsal med rummelige Marmorborde til

Opbevaring af Garderoben; her ere *Palafrenieri* med deres *Dekan*. Prægtige røde Uniformer, Skjødfrakker med vide spanske Ærmer, korte Knæbuxer, røde Silkestrømper og smaa Sko med rødt Læderopslag klæder disse Tjenere meget fordelagtigt. Deres Opgave er det blandt Andet at bære den hellige Fader i Bærebøren eller paa den høje Tronbærebør, den saakaldte *Sedia gestatoria*, hvor han agter sig hen. Ved vor Indtræden staa de alle op fra deres Siddepladser og ere os behjælpelige med at aflægge vort Overtøj. Dekanen i den sorte Kjole — ved højtidelige Lejligheder i Knæbuxer, Silkestrømper og sort Silke-Mantelet — ledsager os ind i Gemakkerne. Tilgangen er ved en Forbygning indrettet saaledes, at man ikke træder ind gennem Døren ligefor, men gaar ind fra Siden af. Paa denne Maade er baade direkte Trækvind undgaaet og et Gjennemblik i de bagved liggende Gemakker fra *Anticamera bassa* eller Schweizersalen umuliggjort.

Salen, vi træde ind i, kalder man sædvanlig for *Sala dei gendarmi*, fordi ved højtidelige Lejligheder her en Afdeling Palads-Gensdarmen har at gjøre Honneurs. Marmor-Dørpladen bærer Indskriften: Clemens VIII. Pont. Max.; et Tegn paa, at vi endnu ere i Clemens VIII.s Tilbygninger. Afrikansk Marmor, afbrudt af Striber *Giallo Antico*, glindser os i Møde fra Væggene, hvis vidtudstrakte Flader paa det Behageligste inddeles ved et Antal Mesterværker af Middelalderens og Renaissancens Malerkunst. Næsten uden at agte derpaa, gaar man over det grønne Tæppe, som ligger paa det pragtfulde Marmor-Mosaikgulv, forbi disse store Kunstskatte. Fordi Salen bliver benyttet til Gjennemgangsrum, tager man sig sjældent Tid til at skue op til det herlige Billede af den hellige Cæcilia, som hænger over Døren. Blikket strejfer kun i l'orbisgaaende hin middelalderlige Madonna med det ynde-

fulde Aasyn, medens Bagsidens Væg med dens Billed-
 pryde vel næppe finder Opmærksomhed. Gensdarmene,
 med deres mægtige Galla-Bjørneskindshuer, den stramt
 siddende Kjole, Stulphandskerne, hvide Læderbuxer
 og lange Støvler, hilse mekanisk, medens vi vandre
 forbi.

»*Portat' arm'*,« lyder os i Møde, idet vi træde ind
 i den næste Sal, et afkortet Kommandoord for: »Præ-
 senter Gevær!« Sex Mand af Palatingarden i deres
 mærkeligt brogede Uniform præsentere Gevær, for at
 hilse os. Glat, rødt Damask danner her Væggens Be-
 klædning. Den harmonerer fortrinligt med det i den
 samme Farve holdte Tæppe. Her hænge værdifulde
 Oliemalerier i stort Antal. Rummet er udstyret med
 flere ved Væggene opstillede monumentale Borde med
 mægtige Marmorplader og med et Antal tilsvarende
 Stole. Her venter Bærestolen paa Paven, naar han
 gaar ud i sin Have eller agter at foretage en Funktion
 i det Sixtinske Kapel, *Sala Regia* eller paa Loggiaen
 af St. Peter. Den ældste Kardinal-Diakon, endnu den
 snart 93aarige Kardinal *Mertel*, den eneste af det hl.
 Kolleg, der ikke er præsteviet (ligesom i sin Tid Stats-
 sekretær Antonelli), ifører Paven her altid *Stolone*, d.
 e. den store og brede Pavestola, naar højtidelige
 Audientser eller *Konsistorier* skulle afholdes. Det er
 et Hjørneværelse, som ligger ved Enden af den med
 Schweizersalen begyndende Række Værelser og danner
 Indgangen til *Anticamera Nobiles* egentlige Rum.
 En Forbygning forhindrer ogsaa her Gjennemblikket
 til Tronsalen og til *Anticamera Segreta*. Med stor
 Forstaaelse for fornem, rolig Simpelhed er denne Sal
 udstyret, og Fordringsløsheden, med hvilken her sande
 Skatte af Oliemalerier fra Væggene skue ned paa den
 Betragtende, kommer man først til fuld Bevidsthed om,
 naar man hermed sammenligner, hvorledes et eneste
 langtfra saa kostbart Maleri ofte i Adelens og det

højere Bourgeoisies Paladser bliver gjort til Middelpunkt for en hel Salsindretning. De hidtil gennemvandrede Sale ligge alle imod Nord. Saa behageligt kjølige de ere om Sommeren, saa kolde ere de om Vinteren. Og hvad vil et stort Trækulsbækken sige i en saa stor Sal, i hvilken ingen Solstraale trænger ind? Det er lige nok til at kunne varme sine Hænder lidt ved. De tjenestegjørende Soldater ere hjærteligt glade, naar St. Katharinadag nærmer sig, at Tæpperne blive lagte paa, at den i Oktober og November der herskende, allerede ret følelige Kjølighed i det Mindste for Fødderne nogenlunde bliver mildnet. Paa Apostelfyrster-nes Festdag (29. Juni) tages Tæpperne atter bort; uden dem have Salene med det spejlglatte Marmorgulv, paa hvilket hvert Trin giver Gjenlyd, et helt andet Udseende.

Hjørneværelset er Grænsen, til hvilken det sædvanlige Tjenerskab, d. e. Palafrenieri og menige Soldater, tør naa hen. Det er forbudt dem paa det Strengeste at betræde alle nærmere Sale henimod den hellige Faders Appartementer. Disse Forskrifter blive overholdte med en ejendommelig Omhu og give Salenes hele Overforvaltning noget overordentligt roligt og stabilt Præg. Der er ingen Gaaen frem og tilbage af Tjenere, som af Nysgjerrighed eller af hvilken som helst anden Grund gjøre sig noget at bestille i Anticamera Nobiles Sale, og som Følge deraf en god Portion mindre Paladssladder, end der ellers plejer at være i Souverænerens Omgivelser.

Forlade vi *Sala della Guardia Palatina*, for at gaa videre, saa træder i *Sala degli Arazzi* strax den elskværdige Kaptajn *Bommer* fra Schweizergarden os i Møde. Med et kraftigt Haandtryk og et hjærteligt »*Griiss Gott!*« meddeler han os, at de nye Kardinaler i Dag skulle modtages af den hellige Fader. I Vinduesfor- dybningen samtale to Officerer af Palatingarden med

den tjenestegjørende *Bussolante*, hvis violette *Soutane* ikke passer saa ilde til hans kraftige, sorte Moustacher. Da Klokken næppe er ti, sender Solen endnu sine sidste Straaler gennem begge de høje Vinduer, inden den helt forsvinder paa Sydsiden. Det ved de hvide Silkeforhæng lidt dæmpede Lys lader de tre kæmpestore Gobelins eller Arrazzi, af hvilke Salen har sit Navn, i fortrinlig Belysning komme til deres Ret. Brylluppet i Kana, Bjærgprædikenen og Ynglingen af Naims Opvækkelse ere fremstillede i fuld Legemsstørrelse med stor Rigdom paa Figurer. Desværre have de fine Kompositioner ved Krusning af de enkelte Dele, af hvilke Gobelinerne ere sammensatte, faaet noget Bølgeagtigt, ved hvilket det rolige Overblik ikke uvæsentligt bliver vanskeliggjort. Den massive, helt simple Guldramme bærer oppe i Midten et Vaabenfelt med de bourbonske Liljer, for at minde om Kunstværkerne franske Oprindelse. Straks over Rammen ophører ogsaa Væggenes røde Damask-Betræk, som bærer Pius IX.s Vaabendele, og Væggenes øvre Del er prydet med Fresker, Landskaber, allegoriske Figurer og Helgenbilleder.

Paul V., af Borghesernes Familie, har ladet disse udføre, det viser os hans i Hjørnerne anbragte Vaaben med Ørn og Drage. Paa Væggen mellem begge Vinduer staar et monumentalt Krucifix med smukt modelleret Fodstykke. De faa massive Træstole danne det eneste Mobilar i det herlige Rum.

Mellem *Sala degli Arrazzi* og Tronsalen ligger et ganske lille Værelse, fra hvilket Klirren af Sporer og Raslen af Sabler toner os i Møde. *Guardia Nobile*, i hvilken ogsaa den menige Gardist maa være romersk Adelsmand, trækker her op til Vagt, for at besætte Posterne i Tronsalen foran *Anticamera Segreta*. Deres rige, yderst klædelige Uniform belyses fra en lystigt blussende, aaben Kaminild. Da bliver pludselig Her-

rernes livlige Underholdning afbrudt; Obersten drager sin Sabel og paa Kommandoen »*Præsentat' arm'*« vises den skyldige Reverens for Kardinalfyrst-Erkebiskoppen af Prag, Grev *Schonborns* højtragende Skikkelse. Endskjønt Guardia Nobile næsten udelukkende bestaar af meget høje Adelsmænd, rager Prager-Fyrsterkebiskoppen næsten et Hoved op over den Højeste. Fra dette Gemak, ligeoverfor Vinduet, fører en Dør ind i Pavens Privatkapel, i hvilket Sakramentet stedse bliver opbevaret. Selve Kapellet er udstyret med megen Smag, men er meget lille; flere end femten Personer kunne næppe være derinde samtidig. Sædvanlig frembærer Paven her sin daglige Messe, naar kun Faa skulle have Tilladelse til at overvære den.

Efter at vi ere gaaede ind igennem disse syv Sale, naar vi endelig *Tronsalen*. Strax ved den lige over for begge Vinduerne liggende Væg tilhøjre fra Indgangen drager Pavens Trone vor Opmærksomhed til sig. Et halvanden Fod højt Podium staar paa et yderst værdifuldt persisk Tæppe. Umiddelbart op til Væggen er den herligt udskaarne, helt forgyldte Tronstol, hvis Sæde og høje Ryglæn er betrukket med rødt Fløjl.

Paa Ryglæns halve Højde er Pecciernes Vaaben anbragt. Mellemrummet imellem Stolens to Forben er udfyldt med gennembrudt Træskærerarbejde. Den høje Ryg nødvendiggjør, at man, naar Paven tager Plads paa Tronen, maa anbringe en rød Fløjelspude. Over Tronen er en rigt i Guld broderet og med Pavens Vaaben prydet Baldakin. Fra Baldakinen nedad hænger paa Væggen et Drapperi af rødt Fløjel, hvis Guldforsiringer virke oplivende. Til højre og venstre Side af Tronen, umiddelbart ved Siden af Podium, staa to Skamler, som betegne Pladserne for Majordomus og for Maestro di Camera. Ved samme Væg ere to Døre, af hvilke den ene fører til et lille Tjenerværelse, den anden til et Forværelse, fra hvilken en Trappe fører

op til nogle mindre Sale. Ved Siden af Døren tilhøjre for Tronen staar det pavelige Processionskors, der kun har en eneste Tværbjælke. Korset med de tre Tværbjælker, man ser paa saa mange Billeder, eksisterer slet ikke til officiel Brug. Loftet har Pius IX. ladet forsyne med en svær Casettering, hvis Tegning i Linierne ikke er saa ueffen, men taber paa Grund af den for stærke Profilering. Mellemfeltet er prydet med Pius IX.s Vaaben. Omtrent den øverste Trediedel af Væggen har Pave Paul V. ladet udmale med Helgenfigurer, allegoriske Fremstillinger og frit opfundne landskabelige Scener al Fresco. Hans Vaaben i de fire Hjørner vidne derom. Umiddelbart til disse Fresker slutter sig Væggenes røde Damastbeklædning, kantet med en bred Guldlidse. Det herlige, svære Stof er gennemvævet med Pave Pius IX's Vaaben, som er omgivet af harmoniske Voluteforsiringer. Dørpostbeklædningerne ere af mørkerødt svensk Granit og passe saaledes udmærket til det hele Farveindtryk.

Paa begge Salens Langsider afbryde to Borde og flere af de omtalte tunge Træstole den lige Linie. Massive Plader af Verde Antico, en sjælden Marmor-sort, der ofte anvendtes af de gamle Romere, bedække de helt forgyldte, rigt udarbejdede Borde. Paa hvert Bord staar der et højt, meget værdifuldt Uhr i Ludvig den Fjortendes Stil og to Lamper i fineste kinesisk Kobber-Email, medens fire mægtige Lysestager hver til tolv Lys staa paa Gulvet ved Siden af Bordene. Ligeoverfor Tronen, mellem begge Vinduerne, staar et mægtigt Krucifix paa et højt Postament, dets Kristusbillede af Elfenben er et Mesterværk. Sædvanlig ligger et Brysseler Tæppe med Blomstermønster og en bred ornamenteret Rand paa Marmorgulvet; men ved højtidelige Lejligheder lægger man det af Spanierne til Jubilæet skænkede pragtfulde Tæppe paa. Nøje forarbejdet efter Tronsalens Maal glimrer det i de mest levende

Farver og forøger væsentligt den prægtige Tronsals fornemme Indtryk.

Store, dobbelte Vinduer lade Lyset falde ind i Salen. De kunne udvendig fra lukkes med stærke Træskodder. Forhæng af hvid Silke dæmpe indvendig det skærende Lys. Gardiner af hvid Silke, garnerede med rødmønstrede Borter, hænge fra Loftet ned til Gulvet og ere altid trukne helt for. Derover har man anbragt Dobbeltgardiner af grøn Silke med hvide Borter, som oppe gaa over hinanden i en Bredde af fire Fod. Disse sidste ere altid trukne tilbage for ikke at gøre Rummet for mørkt. En særlig fin Smag har hersket baade ved Anordningen af denne Vinduespryd og ved Farvernes rette Udvalg. Salsindretningens røde Tone forener sig paa en ypperlig Maade med Vinduesforhængenes hvide og grønne Farve.

Ligesom vi have fuldendt vor Rundgang igennem Salen, træde Kardinaler ind, som skulle modtages i Audients af Hs. Hellighed. Vi ledsage dem ind i *Anticamera Segreta*, den paafølgende Sal, fra hvilken Bagdøren fører ind til den hellige Faders private Gemakker. Ved den ude herskende friske Nordenvind samles alle ved Kaminen, fra hvilken store Stykker Brænde udstraale en behagelig Varme. Loftet i denne Sal er Højden af et helt Værelse lavere end de foregaaende Sale, vi have vandret igennem.

Pave Pius IX. har ladet *Anticamera Segreta*, sit *Cabinetto Segreto*, sit Arbejdsværelse og sin Sovesal dele i halv Højde og saaledes ovenpaa vundet fire Værelser, der kun ere tilgængelige for Paven, Hoflægen og Kammertjeneren. Det rigt smykkede Loft, Udstyret og Væggenes Beklædning er omtrent det samme som i de foregaaende Sale, kun ere her, som ogsaa i Tronsalen, ingen Malerier ophængte. Det yderst fine og smagfuldt tegnede Gobelintæppe stammer ifølgede Indskrift fra Aaret 1869 og er et i Sandhed uop-

slideligt Kunstværk, der er udgaaet fra Vatikanets Gobelinfabrik. Umiddelbart ved Døren til de pavelige Gemakker har *Maestro di Camera* sit Skrivebord staaende; derpaa ligger altid sidste Aargang af *Gerarchia Cattolica* og af Gotha-Hofkalenderen og sidste Numer af *Civiltà Cattolica*. Lige overfor har i den sidste Tid er Mesterværk af et Uhr paa højt Postament faaet Plads, som af den pavelige Finantsforvaltning blev skænket Paven til hans Jubilæum; dets Tegning, Teknik og Udførelse ere fuldkomne. *Anticamera Segreta* er et Hjørneværelse, som svarer til *Sala della Guardia Palatina* paa den ligeoverfor liggende Side. Dets Vinduer byde baade en herlig Udsigt over Rom til Sabiner- og Albanerbjærgene og paa den anden Side til St. Peter og Peterspladsen med den bagved liggende Janiculushøj.

Dr. H.

Spanien og Nordamerika.

—o—

Det gjøres i de fleste danske Blade for Tiden gjældende, at den Krig, Nordamerika fører med Spanien, er en Art hellig Krig, et Slags vordende Korstog, ved hvilket Kuba skal udrives af det frygtelige spanske Tyranni. Og Nordamerika selv pynter sig rigeligt med velklingende Humanitetsfraser. At den spansk-nordamerikanske Krig i Virkeligheden ikke er et Korstog, men et *Rovertog* — at der bag de store Ord om Kubas Befrielse kun ligger en meget materiel Interesse for de mange Millioner gode Yankee-Dollars, som er sat i kubanske Ejendomme — det forbliver skjult for de Fleste. Der er heller ikke Mange, som tænker paa, at de forenede Fristater, hvis ganske utrolige offentlige Demoralisation netop er bleven afsløret af den bekjendte

Londonnerpublicist *Stead* i Bogen »Satans usynlige Verden aabenbaret« — at et saadant Land helst skulde tale meget lavmælt om »Korruptionen« i andre Stater . . .

Desto interessantere og glædeligere er det, naar liberale Blade, hvis Sympathi ellers ufravigeligt er paa Unionens Side, engang giver Sandheden Æren. Dette har i den allersidste Tid et af Tysklands toneangivende Venstreblade — den bekjendte »Kølnische Zeitung« — gjort, og det er os en Glæde at gjengive Bladets for Spanien saa gunstige Udtalelser.

Det liberale tyske Organ skriver:

»Naar man erklærer *Magt* for lige saa god som *Ret*, er det uomtvisteligt, at Amerikanerne er i deres gode Ret. Men selv i dette Tilfælde vilde det være smukkere og ærligere, ikke at lægge Beslag paa de i Nutiden saa yndede Humanitetsfraser. I det engelsktalende Nordamerika ere de Indfødte næsten fuldstændig udryddede, og ligesaa i det engelske Australien; i det spansktalende Sydamerika ere de, trods Cortez og Pizarro, væsentlig blevne i Live. Om en Pizarros i Omfang meget begrænsede Misgjerninger, taler Verdenshistorien i lange Kapitler, medens de Indfødte i Nordamerika og Australien, der lige op til vor Tid ere blevne jagede som vilde Dyr og udryddede af den hensynsløst fremskridende Civilisation, aldrig har funden nogen Historieskriver — maaske fordi deres Undergang aldrig har givet Anledning til større historiske Optrin. De romanske Folk — i Særdeleshed Spanierne — ere ganske vist ufølsomme overfor Dyr. Overfor Mennesker derimod, ere de i Almindelighed mindre haarde end de angelsachsiske Folkeslag. Dertil kommer, at naar Spanierne optræde hensynsløst, har de aldrig — saaledes som Angelsachserne — vidst at hylle sig i Hykleriets Kaabe.

Om der er mest Fordærvelse at finde under spansk

eller under nordamerikansk Regimente turde i det Mindste være tvivlsomt. Saaledes befinder næsten hele Vestindien, der i forforrige og i forrige Aarhundrede var Jordens produktrigeste og vigtigste Kolonialland, sig nu i paafaldende og stadig fremadskridende Tilbagegang. Af det fordums blomstrende Haïti er bleven et Vrægebilled af en Negerrepublik, af det rige Jamaica den dovneste og usædeligste blandt alle engelske Kolonier. *Kuba alene danner en priselig Undtagelse* mellem Vestindiens engelske, franske, hollandske, danske og uafhængige Øer. Medens de dovneste Negere paa Jamaica vistnok arbejde mindre endnu end deres afrikanske Stammefrænder, er den europæiske Befolkning paa Kuba uafbrudt taget til, og hvad der fandtes af Negere og Mestizer saa sig af Forholdenes Magt tvungne til Rørighed . . .

Endelig er det uretfærdigt at sigte Spanien for en uhørt Udsugelse af sine Kolonier. *Indien* for Exempel *bliver langt grundigere udsuget af England* — om end under Iagttagelse af alle Slags skinhellige Former — end Kuba eller Filippinerne af Spanien.«

Saavidt det tyske Blad. Det har været os en Fornøjelse at gjengive denne Artikel, der i sig rummer en uforbeholden *Æresoprejsning* for det bagvaskede spanske Regimente. Som Katholiker kan det kun være os kjært at se en Plet aftvættet af et katholsk Folks Vaabenskjold.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Kjøbenhavn. I Anledning af St. Josefs Hospitals 25-Aars Jubilæum den 11. Maj afholdtes i Hospitalets Kapel om Eftermiddagen Kl. 3½ en Takkegudstjeneste.

— Fredag den 13. Maj indklædtes i Moderhuset paa Toldbodvejen ti Postulantinder, to som Slør- og otte som Lægsøstre. Fire Novicer, en Slør- og tre Lægsøstre aflagde Klosterløfterne for et Aar, en Slørsøster (født i Indien) for Livstid.

— Lørdag den 14. Maj afrejste Søster *Ernestine* til Fakrudsljord paa Island, tor der sammen med to Lægsøstre fra Reykjavik at overtage Hospitalsgjerningen i Sommermaanederne, i hvilken Tid den franske Fiskerflaade aarligt opholder sig der. I det derværende Kapel forrettes i den Tid Guds'tjeneste af en af de Præster, der ellers bo i Reykjavik.

Gøteborg. St. Josefs Skytsfest fejredes i Aar i den herværende katholske Menighed med usædvanlig Højtidelighed i en dobbelt Anledning. Først og fremmest var det Hs. biskoppelige Højærværdighed Dr. theol. *Albertus Bitter*, som holdt Visitats, hvorved Festen af den hl. Josef, som er den herværende katholske Kirkes Patron, fik en større Glans end sædvanlig. Kl. 10 Form. færtes Hs. biskoppelige Højærværdighed i fuldt Bispeskrud under Tonerne af den prægtige Sang: »*Ecce sacerdos magnus*» til Højaltret. Derpaa fulgte Biskoppens tidsvarende Tale om den hl. Josef som Arbejdsverdenens Forbillede. Efter endt Prædiken tog Pontifikalmessen sin Begyndelse. Kirkekoret udførte paa en fortræffelig Maade »*Missa in hon. SS. Cordis*» af Ign. Mitterer. *Introutus, Graduale, Communio* blev sunget *cantu firmo*; efter Offertoriets Recitation indlagdes den vakre Motett »*Laudate*» af Caspar Ett. Ligesaa højtidelig var Eftermiddagsgudstjenesten, under hvilken følgende Sange kom til Udførelse: »*Sacris solemniss*» af M. Haller; — »*Te Joseph celebrent*»; — »*Ecce Deus*» af Aiblinger; — »*Regina coeli*» af Witt; — »*Protector noster*» af Fr. Koenen; — »*Tantum ergo*» af L. Ebner; — »Gaar Alle til Josef«. — Konfirmationens hl. Sakramente meddeltes til Aarets Førstekom-

munikanter og flere voxne Personer. — Fra Kirkens Taarn vajede det pavelige Flag, medens det svensk-norske Flag prydede Præstehusets Front.

Foruden denne kirkelige Højtidelighed fejrede Menigheden endnu en anden Fest. Det var nemlig i April 25 Aar siden, at St. Josefssøstrene overtog Ledelsen af Menighedens Skole; disse 25 Aar igjennem har den nuværende Forstanderinde, Mère *Marie Casparine*, baa-ret de mange Besværligheder, Skolens Ledelse har medført. Desaaarsag begav sig Hs. biskoppelige Højærværdighed, ledsaget af Præsterne og flere Menigheds-medlemmer, efter Pontifikalmessen til Skolen. Her skildrede Bispen i en hjertelig Tale Søstrenes møj-sommelige Virksomhed og udtalte sine egne og hele Menighedens dybtfølte Lykønskninger. Derefter ind-viede han en udmærket skjøn Jesu Hjærte-Statue, som Menigheden til Jubeldagen havde skjænket St. Josefs-søstrene som et lille Taknemmelighedsbevis. Selv Børnene i Skolen havde forstaaet, paa en meget pas-sende og tiltalende Maade, at vise deres Hengivenhed og Taknemmelighed imod St. Josefssøstrene. Da i de henrundne 25 Aar Børn af forskellige Nationer havde nydt Søstrenes Undervisning og Pleje, reciteredes der af dem nogle særligt for Festdagen udarbejdede Digte paa Fransk, Engelsk, Tysk og Svensk, hvorefter alle Bør-nene istemte en vakker Hyldestsang til Forstand er-inden. Derefter opførtes et lille, net Theaterstykke, som paa en drastisk Maade fremstillede de gode og de onde Aanders Virksomhed, for at lede Barnets Sjæl enten til den evige Lyksalighed eller til den evige Fordærvelse. Djævelen sender som sine fristende Aander: Lediggangens, Forfængelighedens og Avindens Aander, Skytsengelen derimod Flidens, Blufærdighedens og Kjærlighedens Engle. Efter en længere Strid sej- rer Skytsengelen over Djævelens Anstrengelser og af-slutter med en Lovprisningsbøn til Gud, som har red-

det Barnets Sjæl. De optrædende Børn, ni i Tallet, udførte alle Enkeltheder til Tilhørernes fulde Tilfredshed.

Kirkelig Kundgjørelse.

Som fælles Bønner ved den ni Dages Andagt til den Helligaand, der blev anordnet ved vor hl. Faders Rundskrivelse af 9. Maj 1897, foreskrive Vi atter i Aar for Vikariatets samtlige Kirker og offentlige Kapeller:

1. *Hymnen Veni Creator Spiritus med tilhørende Versikel og Oration.*
2. *Bønnen om den Helligaands syv Gaver. (Bønnebog S. 202.)*

Novenen kan holdes enten efter Skolemessen eller ved Majandagten.

Kjøbenhavn, d. 18. Maj 1897.

✠ **Johannes von Euch,**
Biskop, Apostolisk Vikar for Danmark.

Kirkelig Kalænder.

Søndag den 22. Maj. 6. Søndag e. Paaske. — Venantius, Martyr. — **23. M.** Andreas Bobola, Martyr. — **24. Ti.** Maria, de Kristnes Hjælp. — **25. O.** Gregor VII., Pave og Bekjender. — **26. To.** Filip Neri, Bekjender. — **27. F.** Maria Magdalena af Pazzi, Jomfru. — **28. L.** Vigili fastedag til Pintsefesten. (I St. Ansgars Kirke: Kl. 8 Morgen Profetiernes Læsning. Døbevandets Indvielse, Litani til alle Helgener og Højmesse henved Kl. 8^{3/4}.)

Søndag den 29. Maj. Den Helligaands Sendelse. 1. Pintsedag.

St. Elisabeths Understøttelsesforening holder Kvartalsmøde **Søndag d. 22. Maj** i Lokalet, Bredgade 67, 2. Sal. o. G., umiddelbart efter Højmessen i St. Ansgars Kirke. Medlemmerne aflægge Beretning og modtage nye Adresser for Sommerhalvaaret.

St. Josefs Gilde. Alm. Møde for alle Br. førstk. **Mandag d. 23. Maj** Kl. 8^{1/2} i Lokalet Bredgade 67.

Samme Tid og Sted afholder saavel **Begravelses-** som **Hjælpekassen** Generalmøde, hvortil samtlige Interessenter anmodes om at møde, da vigtige Sager foreligge.

A. C. Generalforsamling **Tirsdag d. 24. Maj** Kl. 9 i Søpavillonen.

Unio. Medlemmerne kunne faa Billetter til Foraarsudstillingen paa Charlottenborg til halv Pris (25 Øre) og til Kjøbenhavns Panorama og Kinoptikon (foran det nye Raadhus) til nedsat Pris (35 Øre) hos Fabrikant H. Hoffmann, Kjøbmagergade 48.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Sexogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær. Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petittlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer Lohrer, Adelgade 31. Træf. 9-2 og 5-7.

N^o 22.

Søndagen den 29. Maj.

1898.

Indhold: Den hellige Pinsefest. Kirkeligt Dekret om Andagten til den h. Antonius af Padua. Cistercienserordenen og dens Virksomhed særlig i Danmark. Professor Bernh. Courlænder. Verden og Visdom. Efterretninger: Milano. — St. Ansgars Lærlingeforening. — Bekjendtgjørelser.

Den hellige Pinsefest.

—o—

»Jeg tror paa den Hellig Aand, den hellige katholske Kirke« — saaledes bede vi i den apostoliske Trosbekjendelse. Lige saa nøje som »den Hellig Aand« og »den hl. katholske Kirke« ere forbundne her i Trosbekjendelsen, ligesaa inderlig, ja endnu langt inderligere, er den Forbindelse, som i Virkeligheden bestaar mellem den Hellig Aand og Kirken. Den katholske Kirke kan ikke engang tænkes uden den Hellig Aand, lige saa lidt som et Menneske kan tænkes uden Sjæl. Uden den Hellig Aand vilde Kirken kun være en Forening af Mennesker, som levede efter bestemte Love og Indretninger; Kirken vilde ikke være Kristi hemmelighedsfulde Legeme, den fortlevende Kristus. »Var den Hellig Aand ikke,« siger derfor St. Chrysostomus, »vilde Kirken heller ikke bestaa.«

Hvorpaa beror Kirkens egentlige Grundlæggelse? Paa den Hellig Aands Komme. Naar er det Kirkens egentlige Fødselsdag? Paa den hellige Pinsefest. Vel havde Kristus fuldbragt de store Frelserkjendsgjerninger — Menneskevordelsen, Korsdøden, Opstandelsen — og det frelsende Evangelium var forkyndt, den frelsende Naade fortjent. Ogsaa det aandelige Bygningsmateriale til Kirken var samlet af Kristus. Efter hans Himmelfart finde vi det i Salen i Jerusalem. Der ere Apostlene, flere Disciple og fromme Kvinder samlede om Jesu Moder, om Maria. Ialt er der hundredeogtyve Mennesker til Stede. Disse danne nu det jordisk-menneskelige Raastof til Kirkens guddommelige Bygning. De indeholde ogsaa allerede Kirkens væsentlige Grundformer — de Spirer, hvoraf Kristi mystiske Legeme skal udfolde sig. I Petrus har vi det øverste Hyrdeembede, i Apostlene det biskoppelige Embede, i det samlede hellige Kollegium den lærende Kirke. De øvrige Disciple og Tilhængerinder er Grundvolden for den hørende Kirke, ligesom Maria og de øvrige fromme Kvinder repræsenterer det gudindviede Liv. Alt dette er Byggemateriale, men endnu ikke Kirken selv.

Hvad mangler da endnu? Udgydelsen af den Hellig Aand i dens Fylde. Derfor blive de hundredeogtyve efter Jesu Paabud endrægtig sammen i Bøn. Deres Bøn er et uafbrudt *Veni, sancte Spiritus*, »kom, Hellig Aand«. Ni samfulde Dage — den første Nidages-Andagt — har de sendt deres Raab mod det Høje; da, paa den højhellige Pinsefest kommer Aanden ned og føjer de levende Stene sammen til Kristi hemmelighedsfulde Legeme.

Nu er Kirken fuldbragt. Ligesom den guddommelige Natur i Kristus var forenet med den menneskelige til én Person for at virke Forløsningen, saaledes er nu atter menneskeligt og guddommeligt traadt i den inderligste Forbindelse for at tilvende alle Mennesker til

alle Tider og paa alle Steder Forløsningens Frugter og fortsætte Jesu Kristi Værk til alle Dages Ende.

Pinse er saaledes Kirkens *Fødselsdag*. Og strax i sin Oprindelse viser Kirken sig nu ogsaa som den eneste sande Kirke. *Synlig* er den i sit Hoved og sine Lemmer. Den viser sig som *én* og som den *eneste*, fordi den i ét Hus enigt er samlet om ét Overhoved. Som *hellig* viser den sig, idet den jo er fyldt af Hellighedens Aand. Som *apostolisk* staar den dér, opbygget paa Apostlenes Grundvold. Som *katholsk* optræder den strax, idet den vinder Disciple af alle Slags Folkeslag, der paa Pinsefesten høre Guds store Gjerninger forkyndes paa alle Sprog. *Ufejlbart* er den, fordi den er opfyldt af Sandhedens Aand.

Som Kirken viser sig paa sin Fødselsdag, saaledes skal og vil den forblive til Dagenes Ende. Den Forbindelse, som den Hellig Aand har indgaaet med den, er ingen forbigaaende; den skal efter Jesu Ord være bestandig; »Trøsteren skal *blive* hos Eder«. Dette følger ogsaa ganske selvfølgelig af det Forhold, hvori den Hellig Aand paa Pinsedagen er traadt til Kirken. »Hvad Sjælen er for Menneskets Legeme, det er den Hellig Aand for Kirken,« siger St. Augustinus. Saa længe derfor Kirken skal vedblive at være Kristi Legeme — og det skal den til Dagenes Ende — saa længe bliver den Helligaand i Kirken, levendegjørende, lærende, styrkende, trøstende, ledende og styrende.

Nu begriber Du, kjære kristne Læser, hvorfor den Hellig Aand og Kirken ere saa nær forbundne med hinanden i Trosbekjendelsen.

Nu begriber Du, hvorfor Kirken er og bliver den usvigelige Sandhedslærer, og hvorfor Apostlene paa det første Koncil og deres Efterfølgere paa de andre almindelige Koncilier kunde og kan sige: »Det har behaget den Hellig Aand og os«.

Nu begriber Du den Gudsbespottelse, det er, at

visse Folk beskylder det hellige almindelige vaticanske Koncil for at være faldet i Vildfarelse. Nu begriber Du, at det er Synd mod den Hellig Aand at bestride Kirkens Lære. Nu begriber Du ogsaa, hvilken Forbrydelse det er, at kæmpe mod Guds hellige Kirke! Men Du begriber tillige, hvor *afmægtige* alle menneskelige Angreb paa Kirken er.

Den Hellig Aand er Kirkens Værge: derfor rase Hedningerne forgjæves. Trods alle Storme, alle Forfølgelser gaar Kirken sin Sejrgang gennem Verden. Lad os da være ved godt Mod: vi lide jo paa den Hellig Aand!

Kirkeligt Dekret om Andagten til den h. Antonius af Padua.

—o—

Det apostoliske Sekretariat for Breverne har publiceret følgende Breve af vor h. Fader, Pave Leo XIII., dat. 1. Marts d. A.

Ad perpetuam rei memoriam. Det har glædet Vort Hjærte og i fuldkommen Overensstemmelse med Vore Ønsker er den skriftlige Bon, som Vor elskede Søn *Laurentius Caratelli*, General for den h. Frants af Assisis Minoriterorden, fornylig har rettet til Os og hvori han udtaler det som sit inderligste Ønske, at Andagten til *den h. Antonius af Padua* alle Vegne maa voxe og gjøre Fremskridt. Alle katholske Kristne have deres særegne Grunde, hvorfor de nære en saa stor Andagt til den h. Antonius og ære ham ved deres Efterfølgelse. Ifølge Guds særegne Tilladelse uddeler han Dag ud og Dag ind saa mange Gaver og Velgjerninger til det troende Folk, at Kirken selv for-

maner de Troende til at tage deres Tilflugt til ham, naar de bede Gud om særegne Naadesbevisninger. — Ja, i vor ulykkelige Tid har den hellige Antonius af Padua ligesom forenet sig med den hellige Vincens af Paul til en Kærlighedspagt, de have forenet sig i broderligt Venskab, for at hæve eller idetmindste lindre den sørgelige Elendighed, som hersker blandt de Fattige, saa at den Første skaffer Brød for Velgjernerne, og den Anden uddeler det.

For at skaffe Almisser til de Fattiges Bespisning, er der i mange Gudshuse ophængt et Billede af den h. Antonius, fremstillende ham med det guddommelige Barn paa Armen idet han bønfalder det om Gunstbevisninger. Dette Billede ligesom opfordrer de Troende til at bede om Velgjerninger, efter hvis Modtagelse de saa yde Almisser, som anvendes til Indkjøb af Brød til de Fattige. Derfor love ogsaa den hellige Vincens Foreninger, som i Følge deres Statuter skaffe de nødvendige Levnedsmidler til fattige Familier, sig en kraftig Hjælp og Støtte af den hellige Antonius. Med et glad Hjærte bifalde Vi ogsaa den Os forelagte Bøn, og idet Vi kjærlighedsfuldt forvalte Kirkens aandelige Skatte, for at fremme de Troendes Religiositet og Sjælenes Frelse, forunde Vi *alle* Troende af begge Kjøn, som med sand Anger paa 13 paa hinanden følgende Tirsdage eller Søndage, til enhver Tid af Aaret, efter Modtagelsen af Bodens Sakramente og den hellige Kommunion beskjæftige sig med fromme Betragtninger og Bønner eller andre fromme Øvelser, paa enhver af disse 13 Tirsdage og Søndage en fuldkommen Aflad og Eftergivelse af alle Syndestraffe, som ogsaa kan tilvendes de lidende Sjæle i Skjærsilden. Dette Breve har Gyldighed for alle Tider.

Cistercienserordenen og dens Virksomhed særlig i Danmark.

Nogle Optegnelser

i Anledning af Ordenens 800-Aars Jubilæum

af F. Kerff.

—o—

For 800 Aar siden stiftedes Cisterciensernes Munkeorden, og trindtom i katholske Lande fejrer Cistercienserne dette Jubilæumsaar. Ogsaa hertillands var Ordenen i gamle Dage godt kjendt; dens Klostre kaldtes Herreklostre og fandt særlige Velyndere i Erkebisperne Eskild og Absalon og andre Biskopper; de havde stor Indflydelse og Betydning lige til deres Ophævelse ved Kirkeomvæltningen 1536.

Der kan derfor være Grund til netop i Aar lidt nærmere at omtale Cistercienser-Ordenens Grundlæggelse og den dermed i nær Forbindelse staaende hellige Bernhard af Clairvaux, samt Ordenens Forhold til Danmark.

I det tiende og ellefte Aarhundrede er Cluniacenser-Munkenes Kulturarbejde vel kjendt. Benediktiner-Ordenen, denne den ældste Munkeorden i Vesterleden, hvortil iblandt Andre hellig Ansgar hørte, havde i Cluny i Frankrig indført en streng Overholdelse af Benedikts Regler i Aaret 910. Cluny og dets Filialer gav Kirken mange betydningsfulde Mænd, som de hellige Abbeder Odo, Odilo og Peter den Ærværdige, ja selv Paver udgik derfra, saaledes Gregor d. 7., Urban d. 2. og Gelasius d. 2. Cluniacenserne naaede ogsaa herop i Norden; vi vide, at Allehelgens-Klosteret i Lund og St. Mikkels-Klosteret ved Byen Slesvig tilhørte denne Orden.

Efter to hundrede Aars velsignelsesrig Virksomhed indtraadte en Slappelse i den oprindelige strenge Overholdelse af Klosterregelen, der havde udmærket Mun-

kene i Cluny. Forskriften om Afholdelse fra Kjødspiser overholdtes vel, men lettedes ved altfor udsøgte Fastespiser; den haarde Klædedragt ombyttedes med en blødere. Midler manglede ikke; thi Godgjørenheden havde beriget Klosteret.

Denne Slappelse bragte adskillige af Clunys Ordensfolk paa den Tanke at udsondre sig, for i oprindelig Strenghed at efterleve Klosterregelen. Nogle af Munkene med den hellige Robert som Formand drog til Moslesme, der ligger paa Grænsen af Champagne og Burgund; der ryddede de et større Stykke Skov og byggede af Træ smaa Hytter. Robert forlod efter nogen Tid Moslesme, og med 6 Munke: Englænderen Stefan, Alberik, Odon, Johannes, Lætaldus og Peter, anlagde han i Nærheden af Citeaux atter et Kloster, idet han ryddede en næsten uigjennemtrængelig Skov og byggede Træhuse med en Kirke, den hellige Gudsmoder til Ære; Klosteret fuldendtes i Aaret 1098, der derfor betragtedes som Begyndelsesaaret for Munkene i Citeaux, som efter Stedet kaldtes Cisterciensere. Da Robert senere nødtes til at vende tilbage til Moslesme, overtog Alberik Ledelsen af Klosteret. Da Alberik nogen Tid efter døde, blev Stefanus valgt til Abbed, og under hans mangeaarige Ledelse blev Ordensregelen nøje fastslaaet og Ordenen rodfæstet, dog ikke uden forudgaaende Modgang.

Ordensdragten var væsentlig i Form som Benediktinernes, men af graat Toj, som senere forandredes til Hvidt, de kaldtes derfor herhjemme i Begyndelsen de graa, senere de hvide Munke. Den nye Klosterorden i Citeaux overholdt strengt Tausheden til de bestemte Dagstider, som Benedikts Regel foreskrev: I Kirkekoret sang Munkene de foreskrevne Timebønner, simpel var den daglige Kost med de bestemte Fastedage, Klædedragten tarvelig, og Enhver havde sin anviste Gjærning og sit Arbejde, det være sig Mark- og Skov-

arbejde eller huslig Syssel, Studium og Bogafskrivning; dog hvilede over Alle en hellig Glæde og Fred, og Flere og Flere søgte hen til Citeaux. Som tænkeligt er, syntes adskillige af Clunys Munke ikke om denne Udsondring, der jo dog var en stille Bebrejdelse overfor Cluny, men den hellige Stefan forstod med stor Taalmodighed og Kjærlighed at bringe denne Knurren til Taushed, saa Stormen fra dette Hjørne Tid efter anden lagde sig. Men en større Modgang forestod.

En Smitsot hjemsøgte paa denne Tid Frankrig; den bredte sig fra By til By og naaede omsider ikke blot til Byen Citeaux, men ogsaa til dens Omegn og til St. Stefans Kloster. Den ene Klosterbroder døde efter den anden, steds mere tyndedes Rækkerne, indtil omsider kun Faa vare tilbage. De tiloversblevne indsaa, at der var Fare for, at de Alle kunde dø, og saaledes den begyndte Gjerning vilde dø med dem. De bade Alle indtrængende Dag ud og Dag ind, at Gud dog vilde beskytte Klosteret for Undergang. Klosterets Krønike fortæller om en Broder, der i Drømme saa en Skare af unge Mænd, der kom vandrende til Klosterets Kildevæld; de standsede og toede deres Overkjortler, og han hørte en Røst, som sagde: »denne Kilde skal hedde »Ennon« (saaledes kaldtes det Sted hvor Forløberen Johannes løbte). Da den fromme Klosterbroder fortalte sin Drøm, opfattedes den som et Tegn fra Himmelen og daglig ventede derfor Brødrene paa Skaren, der, som Klosterkrøniken siger, »skulde komme for at aftvætte deres Sjæle i Bodslivets Arbejder og Taarer«.

Og saaledes skete det. En Dag, da den hellige Stefanus med de faa tiloversblevne Brødre bad indstændig til Gud om Hjælp, kom en ung Mand, ledsaget af 30 unge Adelsmænd, vandrende gennem Skoven og bankede paa Klosterets Port. Da man aabnede denne, kastede de sig paa Knæ og bade om Optagelse i

Klosteret; den Yngling, der førte an, var den senere berømte Helgen *Bernhard af Clairvaux*. De bleve modtagne som sendte af Gud og indførte i Kirken, hvor Takkebønnen blev afsungen.

Hvem var hellig Bernhard, og hvorledes kom han med de 30 unge Adelsmænd til Citeaux?

Bernhard fødtes Aar 1091 paa Slottet Fontaines ved Dijon i Frankrig og var af Adelslægt. Fra Ungdommen af elskede han Ensomheden, var elskværdig, beskeden og from. Hans Bøn til Gud tidlig og sildig var den, at Gud vilde bevare ham ren og uskyldig. Som ganske ung saa han en Julenat i Drømme Guds menneskevordne Søn i Barneskikkelse, saa skøn, at han ingensinde kunde glemme det; hans Taler senere hen strømmede over af Sødme og Salvelse, naar han talte om Æmnet »Kristi Menneskevordelse«. Hans fromme Moder døde, da han var 19 Aar gammel, og fra den Tid overlodes han mere til sig selv, da Faderen fornemmelig var beskjæftiget med sin Riddergjerning efter Datidens Sædvane.

Bernhard fornam, hvor udsat han var for Snarer og Farer, og ihvorvel han undgik, hvad han formaaede, og overvandt Alt, saa vendte hans Hu sig dog altid mere til Klosterets Ensomhed og fortrinnsvis til de fromme Munke i Citeaux, hvis Ry havde naaet hans Øren. Efter moden Overvejelse rejste han til sine Slægtninge og Brødre, der opholdt sig andetsteds i Landet, og efter at han havde bedet Gud om Kraft til at udføre sit Forsæt, førte han sin Beslutning paa Tale. I Begyndelsen fandt man denne sælsom og modsagde ham; men Bernhard forsvarede saa aandrigt og overbevisende sin Beslutning, at man ikke blot fandt den rigtig, men baade hans Onkel Galdrik og hans Brødre Guido, Gerhard, Andreas og Bartholomæus bestemte sig til at følge med ham, og i Fællesskab rejste de 5 Brødre til Slottet Fontaines for at udbede sig Faderens Samtykke

og hans Velsignelse. Det hele kom lidt uventet for Faderen; men hans paa en Gang religiøse og ridderlige Aand, som Middelalderen kan fremvise saa mange Exempler paa, samtykkede i Sønnernes Beslutning og velsignede dem, — ja, ham selv finder vi senere, som gammel, i Cistercienserdragt hos sin Søn Bernhard; der tilbragte han sine sidste Leveaar og døde i Clairveaux.

Bernhards og hans Brødrers Beslutning rygtedes iblandt deres Ligestillede; den ene unge Adelsmand efter den anden besluttede sig til at følge med Bernhard, og tilsidst udgjorde disse en lille Skare af 30 Mand, der som anført, med Bernhard kom til Klosterporten i Citeaux.

Bernhard havde opnaaet, hvad han attraaede. Ofte sagde han efter sin Ankomst til Klosteret til sig selv: »Bernhard, hvad er Du kommen for? Har Du begyndt, da begynd for Alvor«.

Bernhard bidrog tilfulde til Cistercienser-Ordenens Udbredelse, ikke blot ved sit Komme med den lille Skare, men ogsaa ved sin senere Virksomhed udadtil. Derfor siger med Rette Citeaux' Klosterkrønike om hans Ankomst: *»Fra den Dag af udgiød Cistercienser-Ordenens Herre sin Velsignelse over Hærskarernes Herres Vingaard, der bar Frugt og udstrakte sine Grene til Havets Grænser, ja længere endda.*

(Fortsættes).



Professor Bernhard Courlænder.

—o—

Vi læse i et amerikansk Blad fra Baltimore U. S. A., 7. Maj 1898, følgende for danske Læsere højst interessante Artikel:

»Den 14. April døde i vor By Professor *Bernhard Courlænder*, 82 Aar gammel. Professor Courlænder var født i Kjøbenhavn. Hans meget ansete Familie stammede fra Tyskland. Allerede som femaarig Dreng blev han i den danske Hovedstad fejret som et musikalsk Vidunderbarn. Han var ogsaa virkelig et Kunstnergeni af Guds Naade. Sin musikalske Uddannelse fik han i Tyskland, hvor han levede i mange Aar, hovedsagelig i Frankfurt a. M. Han blev derefter, endnu som ung Mand, Musiklærer ved det danske Kongehof. Da han saa, efter nogle Aar, med Pension trak sig tilbage fra Hoffet, gennemrejste han Tyskland, Frankrig og Sydamerika, indtil han, for henimod 40 Aar siden, bosatte sig i Baltimore. Siden »*Peabody Institut*«s Grundlæggelse, har han uafbrudt været Direktør for Piano-Musikken i denne Anstalt, og hans Elever af begge Kjøen ere nu i hundredevis spredte ud over det hele Land. Disse sidste have bevaret ligeoverfor deres Lærer den mest rørende Taknemmelighed. Intet Under. Thi Professoren var ikke blot en genial Mand, en Mester i sit Fag, han var ogsaa for sine Elever en samvittighedsfuld, hengiven Lærer og Raadgiver. Han indskrænkede sig ikke blot til at give en tør Time i Musik, han forstod ogsaa at begejstre sine Disciple, og fandt han en særlig begavet Elev, saa helligede han mangen en Fritime til hans Uddannelse, og mange ubemidlede Elever gav han fri Undervisning.

Som glimrende Pianist og Komponist havde han let kunnet skabe sig et berømt Navn, ligesom saa mange Andre, der ikke vare ham jævnbyrdige, men han foretrak at leve stille og beskedent for sig selv, som en ægte Kunstner, en afgjort Modstander af al støjende Reklame. Iøvrigt var han tillige en højt dannet Mand, med de fineste Omgangsformer, der i Tale og Skrift fuldstændig beherskede fem moderne Sprog.

Professor Courlænder var født og opdragen i sit Fædrelands lutherske Folkekirke. For nogle Aar siden blev han imidlertid bekjendt med en tysk Jesuitpater fra Loyola College i Baltimore. Der opstod snart et intimt Venskab imellem de to Mænd. Professoren holdt af at høre Paterens Prædikener i St. Ignatius Kirken, og lod sig ogsaa af ham give Bøger og mundtlige Forklaringer over de to Religioners Differentpunkter. Især gjorde den berømte Konvertit, Jesuitpater Ludvig von Hammersteins Skrifter et dybt og vedvarende Indtryk paa ham. Dennes »Erinnerungen eines alten Lutheraners« og »Controvers Katechismus« læste han med Opmærksomhed og dyb Interesse. Saaledes overbeviste han sig lidt efter lidt om den lutherske Læres Uholdbarhed. Imidlertid blev hans Ven, Jesuitpateren fra Loyola College, forflyttet til det nærliggende Woodstock College. I samme Tidsrum faldt den højtbedagede Professor i en svær Sygdom, og der blev ivrigt bedet for hans Omvendelse. Endelig blev da ogsaa Naturens sidste Modstand mod Naadens Stemme overvunden. Den 2den Oktober ilede den førnævnte Pater, paa den Syges telegrafiske Anmodning, til Baltimore og havde den Trøst at kunne optage sin højt ærede Ven i den katholske Kirkes Skød. Fra den Dag af, skjønt han ikke mere blev rask igjen, følte han sig usigelig lykkelig og kunde ikke ofte nok takke Gud for Troens store Naade. Ved en Guds Førelse føjede Omstændighederne sig saaledes, at hans Ven ogsaa kunde staa ham bi i hans sidste Stund. Han døde den 14. April og hans Jordfæstelse blev foretaget af Pater Guldner s. J. med Messe og Prædiken Hvide-Søndag i St. Ignatius Kirken.« R. I. P.

Verden og Visdom.

En Fortælling fra Kejser Marc Aurels Tid.

Af Anton de Waal.

—o—

FØRSTE KAPITEL.

Gjæstebudet.¹⁾



Kejser *Marc Aurel's* seks og fyrretyveaarige Fødselsfest stod for Døren.²⁾ I otte Dage havde der allerede paa alle Gadehjørner, i Templernes Forhaller og paa Triumfbuerne, været op-hængt store Plakater, paa hvilke man kunde læse Fest-programmet, og Unge og Gamle, Herrer og Slaver tænkte og talte ikke om andet end Skuespillene i Pompejus' Theater, Vædekørslerne i Cirkus Maximus og de store Dyrekampe i Colosseum. I Anledning af disse sidste var der ankommet nye Sendinger vilde Dyr fra Afrika, Asien og alle de andre romerske Provinser; Løver, Tigre. Bjørne, Leoparder, Elefanter, Ur-okser, Elsdyr, Næshorn, Giraffer og mange andre Sjæl-denheder. Man havde ogsaa bestilt de berømteste Fægtere fra Gladiatorskolen i Capua, og Alle betragtede med Velbehag de herkuliske Skikkelser, naar de gruppevis færdedes paa Gaderne. Folket havde allerede delt sig i to Partier om Pertinax og Hippolytus, de to berømteste Gladiatører, og der var væddet store Sum-

¹⁾ Stoffet til efterfølgende Fortælling er taget fra den hellige Philosoph og Martyr Justinus' anden Apologic. Den hellige Blandinas og hendes Lidelsesfællers Martyrium, som fandt Sted under Marc Aurel, er kun bleven forlagt fra Lyon til Rom. Den autentiske Beretning om deres Lidelser findes i den samtidige Sendeskrivelse fra Kirken i Lyon til Søsterkirken i Asien. Personerne, der optræde i Fortællingen, ere alle historiske.

²⁾ Kejseren var født den 26de April 121.

mer om, hvem af de to der vilde blive Sejrherr i den Tvekamp, hvori de skulde optræde. Selv de fornemste Damer sværmede lige saa meget som Folket i Almindelighed for Arenaens Helte.

Det var ogsaa Pertinax og Hippolytus, som gav Anledningen til en livlig Underholdning i Salonen hos en Dame, der uomtvistet blev anset for Dronning i Hovedstadens fornemme Verden paa den Tid. Det var *Cornelia*, gift med Aelius Octavius Cæcilianus; begge Ægtefællerne kunde tælle Konsuler, Guvernører og berømte Feltherrer blandt deres Forfædre. Cæcilianus havde udstyret sit Palads, som laa paa den viminalske Høj, med en umaadelig Pragt. Der var Buster og Statuer af Marmor, Alabast og forgyldt Malm; der var kostbare Tæpper og Purpurstoffer fra Orienten, prægtige Bægre og Kar af enhver Slags, baade af Guld, Sølv, Glas og Rav; der var Borde og Skabe, hvorpaa fandtes Figurer, som vare indlagte i Guld og Elfenben — altsammen Kunstværker, som turde have vist sig i Pragtgemakkerne i det kejserlige Palads. Disse Sager vare nu ordnede og opstillede i de høje Haller og i de rigt forsirede, med forgyldt Stuk dekorerede Sale og Værelser, med en saa fin Smag og paa en saadan Maade, at det mere var den fine Kunstsands, end den uendelige Rigdom, som her blændede Øjet og vakte Ens Beundring.

I Selskabet, som i Dag er bleven indbudt af Husets Herskerinde, skulle vi indføres af to Mænd, som lige have mødt hinanden paa Forum og nu følges ad til Cæcilianus' Bolig.

Vel bære de begge den hvide Toga, som i vide Folder kastes over Tunicaen eller Underklædningen, og som er foreskrevet ved fornemme Besøg, og glimrende Guldringe med kostbare Ædelstene, have de ogsaa paa Fingrene. Men man mærker dog snart, at al den Rigdom, de bære til Skue, kun er laant Gods, som de

benytte, for ikke at blive vist bort af Dørvogteren, der ikke lader Nogen træde ind i Huset, som ikke ere tilstrækkelig elegant paaklædt. Begge Mændene have langt Skæg, som Filosoferne bare det paa den Tid.

»Ved Jupiter, kjære *Justinus*,« sagde den Ene, en svær Person, som søgte at skaffe sig Kølighed med en Vifte, medens Sveden strømmede ned over hans fede Ansigt og skaldede Isse, skjønt man endnu kun var midt inde i Foraaret. »Ved Jupiter, naar jeg skal være ærlig, saa glæder jeg mig meget mere til denne Aften, end til Kejserefesten. Der er Ingen i hele Rom, der har et saa udmærket Bord, som vor Patron Cæcilianus; selv den guddommelige Lucius Verus,³⁾ som, ved Guderne! nok ved, hvad der smager godt, har ikke saa udsøgte Lækkerbidskener. — Især,« fortsatte han, idet han blev staaende og foldede begge sine brede Hænder over den tykke Mave, medens hans smaa Øjne lyste ud fra de fede, røde Kinder, »især glæder jeg mig til de smaa Postejer, som ingen Kok i Verden kan lave saa henrivende, som den udmærkede Carpus. Og disse Muræner, og Kapunerne! — og det er sandt, fremfor Alt de galliske Medisterpølser, som ere min Livret! Jeg vil aldeles ikke tale om de prægtige Vine, men Tænderne løbe i Vand paa mig, blot ved Tanken om de fedede Østers fra Circeij, de ere dog Numer et af Alt!«

»Du bliver dog ved med at være den samme gamle Epikuræer, som Du har været alle dine Levedage, min gode *Crescens*,« svarede den anden, en Mand omkring de Halvtreds og med orientalske Ansigtstræk, »for mit Vedkommende vilde jeg ikke gaa et eneste Skridt for alle disse Retter, hvis Cornelia ikke krydrede Gjæstebudet med sine Aandrigheder. Jeg

³⁾ Det var Marc Aurels Broder og Medkejsler, en fuldstændig Levemand, der slet ikke lignede ham.

har truffet mange Mænd og Kvinder baade i Antiochia, Alexandria og Athen, som med Aand og Forstand kunde tale med om de almindeligste Ting, men som ogsaa kunde drøfte Filosofiens højeste Spørgsmaal; — men naar jeg hører Cornelia tale, forekommer hine mig ikke som Andet, end som smaa Bække i Forhold til en rivende Flod, eller som Maanens Skin i Sammenligning med Middagssolens klare Lys.«

»Ja vel, kjære Justinus, hun er en enestaaende Kvinde, og selv den guddommelige Marc Aurel, som Filosofien satte paa Imperatorernes Trone, lytter med stor Glæde til hendes Taler om Stoikerne og Peripathetikerne; — men jeg synes allerbedst om hende, naar hun tager sin Zither og synger anakreontiske Sange. Ved Bakkus! hvor er hendes Stemme ikke henrivende! Ved Siden af hende er Nattergalen kun en ganske almindelig Spurv.«

»Sidste Gang, jeg havde den Ære at blive indbudet til Middag hos hende,« vedblev Justinus, uden at tage Hensyn til sin Ledsagers Ord, »udviklede hun i en Samtale mellem os to alene, paa en saadan Maade Ideen om det Skjønnes og det Sandes Begreb, at jeg vilde ønske, der havde været en *Notarius* tilstede, som kunde have nedskrevet ethvert af hendes Ord, uden at hun vidste af det.«

»Og hvor er hun ikke dejlig!« raabte Crescens. »Jeg erindrer ogsaa tydeligt den sidste Gang, jeg saa hende — hun traadte ind i Spisesalen og havde et Diadem med Brillanter i det fyldige, sorte Haar og en Perlesnor, som var slynget tre Gange om hendes Alabasterhals; da jeg saa hende saaledes, høj og imponerende som Juno, og alligevel med et lille Smil paa Rosenlæberne, — ja, da forekom hendes Gemal mig som en gammel And ved Siden af en slank Svane.«

Crescens brast ud i en høj Latter over den Sammenligning, han havde gjort, stod et Øjeblik stille og

holdt sig paa Maven: »Ho, ho, ho! det er brillant: en gammel And ved Siden af en Svane.«

»Jeg haaber da.« fortsatte Justinus, »at Cornelia ogsaa har indbudt *Rusticus* idag; han er jo Kejserens tidligere Lærer og det skarpeste Hoved, jeg nogen Sinde har kjendt. Og skulde saa ogsaa den guddommelige Marc Aurel komme i egen høje Person, hvad han jo ofte før har gjort, vilde jeg sandelig glemme Maden over alle de aandrige filosofiske Samtaler.«

»Den guddommelige Marcus,« tilføjede Crescens, idet han listigt blinkede med Øjnene, »har trods sin stoiske Filosofi dog kastet sine Øjne paa Cornelia. Denne prægtige Kvinde er sandelig ogsaa født til Herskerinde, tusinde Gange mere end Faustina, der blot forbitrer Kejseren Livet.«

Under denne Samtale vare begge Filosofferne naaede hen til Cæcilianus' Palads. De viste Dørvogteren deres Indbydelseskort eller *tessera*, og efter at have givet ham de sædvanlige Drikkepenge, traadte de ind i *Atrium*. De bleve meldte af en Slave og kom saa ind i et Værelse, der laa foran Spisesalen eller *triclinium*. Her var der allerede forsamlet et større Selskab, Herrer og Damer, som horte til Hovedstadens fornemste Kredse, og Crescens' spejdende Øjne opdagede strax i Nærheden af dem Kjøkkenmesteren eller *architriclinus* med sine Hjælpere, *structores*, som lagde den sidste Haand paa Værket, for at ordne Drikkeskaalene og Fadene paa Skænken og de forskellige Smaaborde og tillige forklare det talrige Tjenerskab, hvad hver Enkelt havde at gjøre.

Cornelia laa paa en pragtfuld Divan, som var indlagt med Guld og Skildpadde; en lille Skare af de mest begunstigede Gæster stode i en Halvkreds omkring hende, men dog paa den Maade, at hun allerede i Afstand kunde bemærke enhver ny Gæst, for da ef-

ter Vedkommendes Rang eller af særlige Hensyn enten at rejse sig og gaa den Indtrædende imøde eller blive siddende og modtage et Haandkys.

Vi maa give Justinus og Crescens fuldstændig Ret i den Beskrivelse de i deres ovenanførte Samtale have givet af Cornelia. Hun kunde vel være sex eller syv og tyve Aar gammel, optraadte som en Fyrstinde, havde klassiske Ansigtstræk og Øjne, der straaledede af Liv og Aand. Hvor kostbare end hendes Smykker vare, Perlerne og Juvelerne, de gyldne Ørenringe og Armbaadene, saa fremtraadte de dog kun som en værdig Indfatning af den glimrende Diamant, hun selv var. I hele Selskabet var Cornelia Solen, hvorefter de øvrige Stjerner bevægede sig; et Blik, et lille Smil og en munter Spøg af hende, henrykkede enhver; det var et ganske ejendommeligt Trylleri, der omgav hende og hendrog Alle til hende.

Da Kejseren havde ladet sig undskylde paa Grund af vigtige Statsforretninger, indtager Bypræfekten Quintus Lollius *Urbicus* Ærespladsen ved Husfruens Side; det er en stolt Skikkelse med strenge, næsten mørke Træk, og man mærker strax, at han føler sig, i Anledning af den høje Stilling, han beklæder. Folket hader ham, Nogle paa Grund af hans Gjerrighed, Andre for hans Haardheds Skyld. Lige over for ham har Senatoren Junius Arulenus *Rusticus* Plads; han var tidligere Opdrager og Lærer for Marc Aurel, men nu har Kejseren taget ham fra Bøgerne og gjort ham til sin Fortrolige, for altid at have ham ved Haanden som Raadgiver baade i offentlige og private Sager. Husherren, *Cæcilianus*, er en Levemand fra Top til Taa. Højdepunktet af Velvære bestaar for hans Vedkommende i at sidde ved et rigt besat Bord og, efter at have nydt umaadeligt meget af de allerfineste Sager, at le af de betalte Spadsmageres tvetydige Vittigheder, eller ogsaa med sine af Vin glødende Øjne at betragte

Danserinderne, som man paa den Tid plejede at lade optræde ved storartede Gjæstebud. Desværre maa han undvære denne Nydelse i sit eget Hus og i Stedet derfor kjede sig over Deklamationer, Sange og alle de filosofiske Disputationer, hvormed hans Gemalinde elsker at underholde Gjæsterne. Men for denne Forsagelse holder han sig skadesløs ved sammen med en snevrere Kreds af Venner at spille Tærninger og drikke Setinervin hele Natten igjennem, indtil han om Morgenen i en stærkt beruset Tilstand bliver bragt i Seng af sine Slaver.

Førend vi kunne gjøre Bekjendtskab med de andre Gjæster, melder Kjøkkenmesteren, at der er rettet an.

Hele Salen igjennem var der anbragt en Række Borde og uden om dem polstrede Hynder, paa hvilke Gjæsterne toge Plads; disse vare delte paa den Maade, at hvert Bord var beregnet paa 7 Personer, som saaledes dannede en Gruppe for sig. De nederste Borde vare forbeholdte Husets Klienter, og Justinus og Crescens havde ogsaa faaet deres Plads anvist der.

Da Kejsers Marc Aurel var en ivrig Beskytter af det filosofiske Studium, som han fra sin Ungdom havde beskæftiget sig med, var Rom bleven ligesom *conciliabulum* af Professorer, der docerede de forskjellige Systemer. De berømteste Lærere, endog fra Athen, Alexandria og Antiochia, vare dragne til Verdens Hovedstad paa Grund af de høje Statslønninger, de kunde faa der, og saa holdt de Foredrag for deres Disciple og andre Tilhørere; blandt hvilke man ogsaa ofte kunde se Kejseren. Hørte det ellers i det Hele taget til den fine Tone overalt i Rom at optage det kejserslige Hofsmag og Anskuelse indtil de mindste Enkeltheder, saa var dog Filosofien nu navnlig bleven Mode i alle Kredse. Baade Mænd og Kvinder studerede paa det ivrigste ikke alene Platos og Aristoteles' Skrifter, men ingen Værker paa Bogmarkedet vare saa efterspurgte,

som de forskjellige Professorers nyeste Afhandlinger. Da der imidlertid var en saadan Mængde filosofiske Systemer og Skoler, lige fra Cynikernes og Epikuræernes til Stoikernes, Pythagoræernes, Peripathetikernes og Platonikernes, kan man nok forstaa, at der ingen Ende var paa Disputer i alle Cirkler og Selskaber. Kejserens ædle Karakter og moralske Vandel maatte naturligvis pege hen paa de alvorlige filosofiske Systemer, som han selv hyldede; men Verdensstadens store Korruption førte med sig, at der ogsaa var talrige Tilhængere af de Lærere, der opstillede Nydelse og Glæde som det højeste og eneste Maal, man skulde trakte efter her i dette Liv.

Det kunde saaledes heller ikke fejle, at Samtalen ved de forskjellige Borde ved Cæcilianus' Gjæstebud strax kom ind paa Filosofiens Omraade, efter at Dagens brændende Spørgsmaal om de forestaaende Festelege vare udtømte. Ved det øverste Bord forsvarede Kejserens tidligere Lærer Julius Arulenus Rusticus Stoikernes strenge Retning, som satte Livets højeste Lykke i den største Nøjsomhed og som mente, at baade Lidelser og Glæder burde tages med den samme Sindsro. Cæcilianus, som længtes efter sine Terninger, afbrød ham ofte med spottende Bemærkninger, hvortil forresten Parvenuens Rigdom og ansete Stilling gav tilstrækkeligt Stof.

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Milano. Katholske Munke deltog ikke i Opstanden, som man for en Tid siden kunde læse i forskellige herværende Blade. Et Øjenvidne meddeler til »Köln. Vztg.«: »Efterretningerne om Oprøret i Milano havde blandt de fængslede Oprørere ogsaa anført en

Del Kapucinermunke. Den liberale tyske Presse paa-
stod strax, de havde været i Forstaaelse med Oprørerne.
Men nu meddeler »*La perseveranza di Milano*« »paa
Grund af nøje Efterspørgsler«, at Oprørerne i ydmyg
Holdning vare komne til Klosterporten og havde bedet
om Brød til at stille deres foregivne Hunger med. Men
næppe havde Broder Portner aabnet, førend Skaren
trængte ind i Klostret, tog de under Klæderne skjulte
Vaaben frem og befalede Munkene at overgive sig. De
kunde bønfalde og besværges saa meget de vilde; nogle
af dem bleve raat mishandlede; tilsidst maatte de vige
for Magten. Kapucinerne i Milanos Kloster kjender
Meddeleren personlig som udmærkede Ordensfolk.
Derfor blive de vel ogsaa forhaanede af den samme
liberale tyske Presse, der fejrede de vanartede Munke
i Klostret *La Gancia* i Palermo som Helte, da de i
1860 toge aktiv Del i Revolutionen mod den retmæs-
sige Konge.«

Et andet Øjenvidne meddeler til »Daily Chron.«:
»Kapucinerklostret er en vidtløftig Bygning, som lig-
ner en Fæstning og ligger ved et Hjørne af strada
Monforte. Det huser 42 Munke og Lægbrødre. Søn-
dag Formiddag, da Oprørslarmen trængte ind i Klo-
stret, bød Prioeren at lukke Kirken og Klostrets Port
for Publikum. Men alligevel skulde den daglige Ud-
deling af Brød og Suppe finde Sted og ved Middagstid
indfandt sig mange fattige Mennesker og Tiggere ved
de lukkede Porte. Udenfor en af dem stod en Munk
med Levnetsmidler, som vare ordnede til at uddeles.
Da kom pludselig en Hob Oprørere stormende gennem
Gaden, forfulgte af en Afdeling Soldater. Tiggerne
aabnede, slagte af Forsærdelse, Portene og trængte
ind i Klostret. Derefter fulgte umiddelbart en Snes
Oprørere, deriblandt tolv Studenter. Prioeren lod nu
den store Port lukke og tilspærre indvendig fra. Trods
Munkenes Bønner aabnede Studenterne Vinduerne og

fyrede paa de forbimarscherende Soldater, af hvilke flere dræbtes og saaredes. Derpaa stormede Tropperne Klostret og arresterede alle dets Beboere; kun Tiggerne fik Lov at gaa deres Vej. 28 Munke fængsledes og førtes bort; de øvrige, man fandt skjulte i Kjælderen, bleve bevogtede der.«

I Følge telegrafisk Meddelelse fra 17. Maj ville disse Kapucinermunke blive frigivne, uden at der rejstes Anklage imod dem. Om en Skadeserstatning og Æresoprejsning derimod meldes intet.

St. Ansgars Læringleforening

—o—

Denne, St. Ansgars Menigheds nye Forening for Ynglinge, som er kaldt ilive ifølge Biskoppens udtrykkelige Ønske, havde sit første forberedende Møde Søndagen den 15. Maj. Der mødte 11 Lærlinge. — Under Mødet havde Lærlingene den Glæde at se Hr. Pastor Braun i deres Midte, ligesom der ogsaa fra Wien var indløbet en Lykønkning til den nye Forening. — I Foreningen, som bestaar af 2 Afdelinger: *A.* Lærlinge under 16 Aar, *B.* Lærlinge over 16 Aar, have i Afdeling *A.* indmeldt sig 11 Lærlinge, i Afdeling *B.* 4 Lærlinge. Medlemsantallet er altsaa 15 Lærlinge, hvoraf dog 3 ere bortrejste. Foreningens Formue til at begynde med er Kr. 0,35, som indkom ved første Møde. Begyndelsen er altsaa ringe nok, men vi nære det sikre Haab, at Lærlingenes Forældre, Værger og Velyndere ikke ville undlade at skænke denne saa praktiske og længe savnede Forening deres Bistand og Velvillie. Det vilde være ønskeligt, om ret Mange vilde tegne sig som *Æresmedlemmer* af St. Ansgars Læringleforening og ved Ydelsen af et lille Tilskud (mindst 10 Øre pr. Maaned) vilde støtte den og saaledes arbejde med paa den gode Sags Fremme.

Foreningen vil fejre sin Stiftelsesfest første Søndag i September Maaned paa de h. Skytsengles Fæst. Idet vi saaledes stille den unge Forening under de hh. Skytsengles Patronat, ville vi tillidsfuldt begynde vor Vandring, og hengive os til det glade Haab, at efterhaanden alle tidligere Elever af St. Ansgars Kirkeskole vil samles under de hellige Skytsengles beskyttende Banner:

C. Ertner,

Overlærer ved St. Ansgars Kirkeskole.

Unio. Grundlovsdagen: **Udflygt til Charlottenlund.** Afgang Kl. 2 med Klampenborgbanen. Madkurve medtages. Der spises til Aften „ved Stalden“.

Moderationsbilletter til Charlottenborg-Udstillingen og Kinooptikon kunne faas hos H. Hoffmann, Kjøbmagergade 48.



St. Knuds Broderskab afholder intet Møde

Tirsdag den 31. ds. (3. Pintsedag.) — **Tirsdag den 7. Juni** Kl. 8½, Efterm. afholdes i Lokalet Bredgade 67. Foredrag og Oplæsning, samt Salg af de ved Festen paa „St. Thomas“ udsatte Gjenstande. —

Alle ere velkomne.

Den **katholske Syge- og Ligkasse af 1867** giver fri Læge og Sygepenge, eller event. Indlæggelse paa St. Josefs Hospital. Indmeldelser modtages daglig. Love og Blanketter, samt nærmere Underretning faas hos Kassereren

Træffes hver Søndag fra Kl. 2-4
samt Lørdag Aften fra Kl. 7-9.



F. Simonsen,
Petersens Passage 9 A, 1. S.

Literatur. I Anledning af Jesu Hjærte-Maaneden anbefales: Arnold: Jesu Hjærte, Betragtninger og Belæringer, heftet 1 Kr. 50 Ø. Schmidt: Andagt til Jesu Hjærte. 1 Kr. — Brinckmann: Den h. Aloysius, heftet 1 Kr. — Scupoli: Deu aandelige Kamp, heftet 1 Kr. 25 Ø. — P.P. Brochure Nr. 11. Alterets h. Sakramente. — Nr. 12: Messeofret.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 29. Maj. Den Helligaands Sendelse. 1. Pintsedag. (I Ansgars Kirke. Kl. 8 stille Messe. Kl. 10 Pontifikalmesse og Prædiken; Kl. 8 Majandagt.)

Mandag den 30. Maj. 2. Pintsedag. (Gudstjeneste som paa almindelige Søndage.) — **31. Ti.** Angela Mericia. (Slutning af Majandagterne i St. Ansgars Kirke Kl. 8 Aften). — **1. Juni O,*** **2. To., 3.* F., 4. L.*** Oktavdage i Pintseugen.

* Onsdag, Fredag og Lørdag i Pintseugen ere befalede Tamperfastedage.

Søndag den 5. Juni. 1. Søndag e. Pintse. Den allerhelligste Treenigheds Fest eller Trinitatis Søndag.

St. Ansgars Kirke. Tirsdag d. 31. Maj Kl. 8 Aften højtidelig Slutning af Majandagterne med Prædiken og Procession.

Rosenkranskirken. Pintsesøndag og Mandag Kl. 7 stille h. Messe, Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Højmesse med Prædiken, Kl. 5 Andagt med Prædiken.

St. Josefssøstrenes Kapel (Toldbodvejen). Kl. 6 stille Messe, Kl. 2 $\frac{1}{2}$ Andagt.

St. Josefs Hospital. Pintsesøndag og Mandag: Kl. 6 $\frac{1}{2}$ stille h. Messe, Kl. 9 Højmesse med Prædiken, Kl. 3 Festandagt.

St. Josefs Kapellet (Strandvejen 91). Kl. 8 Højmesse, Kl. 2 $\frac{1}{2}$ Efterm. Vesper.

St. Annæ Kapel (Chr. II.s Allé, Sundbyerne). Kl. 10 Højmesse med Prædiken.

Jesu Hjærte Kirken. Pintsesøndag: Kl. 6, 7 og 8 $\frac{1}{2}$ stille h. Messe, Kl. 10 Levitmesse med Prædiken. — **Pintsemandag:** Kl. 6, 7 og 8 $\frac{1}{2}$ stille h. Messe, Kl. 10 Højmesse med Prædiken. Om Aftenen Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Majandagt med sakramental Velsignelse.

St. Andreas Kirken i Ordrup. Pintsesøndag Kl. 10 Levitmesse med Prædiken, Kl. 5 Festandagt. — **Pintsemandag:** Kl. 10 Højmesse med Prædiken, Kl. 5 Andagt. — Stille h. Messe læses hver Dag Kl. 6 $\frac{1}{2}$, 7 og 7 $\frac{3}{4}$; om Søndagen og paa befalede Helligdage tillige Kl. 6.

Gudstjeneste i Helsingør (Sudergade 8, 2.) **Pintsemandag:** Kl. 9 $\frac{1}{2}$ h. Messe med Prædiken, Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Prædiken og Sakramentsandagt.

St. Kjelds Kapel i Viborg. **Pintsemandag:** Kl. 10 h. Messe med Prædiken, Kl. 3 Andagt. Fra Kl. 9 Morgen Løjlighed til Skrifte.

Rosenkransbroderskabets maanedlige Møder slutte med Majandagts Slutningsprocession Tirsdag den 31. Maj. — **Jomfruernes Forening** deltager paa denne Dag med Broderskabets Faner.

Mødreforeningen. Tirsdag den 7. Juni Kl. 8 $\frac{1}{4}$ læses i St. Ansgars Kirke den h. Messe for Foreningens Medlemmer og Anliggender.

Den eucharistiske Forening holder i Juni Maaned dens Tilbedelsestimer Dagen efter Kristi Legemsfest Fredag den 10. Juni og anmodes alle Foreningens Medlemmer om at møde præcis til sædvanlig Tid til Tilbedelse i St. Ansgars Kirke. Da det h. Sakramente vil blive udstillet hele Dagen ventes en talrig Deltagelse.

 Dette Nr. af Ugebladet indeholder 24 Sider.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Sexogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petittlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer Lohrer, Adelgade 31. Træf. 9-2 og 5-7.

N^o 23.

Søndagen den 5. Juni.

1898.

Indhold: En Mindedag. En „Reformationens Forløber.“ Kristi Legemsfest. Pave Leo XIII.s Skrivelse til Kardinal Ferrari. Cistercienserordenen og dens Virksomhed særlig i Danmark. Verden og Visdom. „St. Knuds Broderskab“. Indbydelse. — Bekjendtgjørelse.

En Mindedag.

—o—

Den 20. Maj var en vækkende Mindedag. Det var 400 Aar siden at Søvejen til Ostindien opdagedes. Den 20. Maj 1498 kastede *Vasco de Gama*, efter for første Gang at have omsejlet Afrika, Anker i den ostindiske Havneby Calicut. Den 20. Maj 1506 døde *Christoph Columbus*.

Columbus er bleven en Folkehelt; hans Stordaad, Amerikas Opdagelse, er kjendt af ethvert Barn. Men Vasco de Gama er meget mindre kjendt og de Færreste have vel nogen klar Forestilling om Søvejen til Ostindiens internationale Betydning. Og dog har mangan én fremsat den Paastand, at *Vascos* Daad var større end Columbus'. Rangstriden er nu noget ørkesløs. Da Tyskerne for et hundrede Aar siden disputerede om, Goethe var større end Schiller eller Schiller større end

Goethe, skal Goethe have udtalt det bevingede Ord, Tyskerne burde holde op at kives, da de havde al Grund til at glædes over at eje to slige Karle. Saaledes kunde ogsaa Menneskeheden for 400 Aar siden juble over, at den ene store Opdager kom til den anden og at Jorden blev tilgængelig ved begges forenede Arbejde.

Det handlede sig virkelig om at gjøre Jorden tilgængelig. 7600 Aar vare forløbne siden Kristi Fødsel, og Kristenheden kjendte af Jorden kun en forholdsvis ringe Del: Europa, Nordkysten af Afrika og Forsiden af Asien. Der dreves ganske vist en meget livlig Handel med Indien, men kun ved Asiaternes Mellemkomst. Europæerne havde ingen Adgang til Indien ad Landvejen og kjendte ikke noget til Søvejen.

Naar Nogen betragter en Globus, undrer han sig maaske, at man ikke lige strax »ad nærmeste Omvej« er sejlet rundt om Afrika. Bare de Godtfolk havde haft en Globus! De maatte først lægge Grundlaget til de Kundskaber, som nu enhver Pog kan se paa en Aftegning af Jordkloden.

Som Bibemærkning turde her indskydes, at en Globus endnu er altfor lidt udbredt. Mangen en Familie-fader, der har ti og tyve Kroner til Etagerepynt og unyttige Nibsgjenstande, holder det for Ødselhed at sætte fem til seks Kroner i en Globus, om han end har nok saa godt Raad, og anser den for en »lærd Tingest«, man allerede har faaet nok af at se paa i Geografitimen i Skolen eller i Boghandlervinduet i Vimmelskaftet. *Bøger* kjøber man selvfølgelig heller ikke. Bøger existere jo kun for Lejebibliothekerne, højst lader man sig dem forære i Mangel af noget Bedre, f. Ex. en Brosche eller et Armbaad eller en eller anden Brugsgjenstand. Og dog ere gode Bøger, man selv ejer, de bedste, behageligste og mest velgjørende Husvenner. Men en Globus er mere end en Bog; man

kunde kalde den et belærende Legetøj. Hvad den lærer, foredrager den ikke i alenlange Afhandlinger, man møjsommeligt maa gennemstudere Linie for Linie, men foreviser os det strax i plastisk Afbildning. Af *Andriés* bekjendte *Atlas*, der netop udkommer i tredje Oplag og ikke noksom kan anbefales til vore Læsere, kunne vi lære Jordoverfladens enkelte *Dele* at kjende, men Oversigten over det *Hele*, Erkjendelsen af Verdensdelenes og de enkelte Landes gjensidige Forhold, den klare Forestilling om Jordens Helhedsudformning i dens vidunderligt leddelte Overflade, bydes os paa den behageligste og virksomste Maade af en Globus, der ikke burde savnes i nogen velstillet Familie.

Efter dette Sideblik vende vi tilbage til de kjække Søfarere. Man havde aldeles ikke overset Vejen omkring Afrika; men da kom den gamle støvede Boglærdom de foretagsomme Mænd paatværs. Hedenskabet's Videnskabsmænd havde bidt sig fast i den Vildfarelse, at det indiske Hav var en Indsø og at Afrika var landfast med Bagasien.

I Middelalderen havde Kristenheden ydet Stordaad i Kunst, Filosofi, Theologi, sociale og charitative Indretninger, Politik o. s. v., men vist en mærkelig Svagthed paa Naturvidenskabernes Omraade, og dertil hører netop Jordbeskrivelsen. Hvad Oldtidens lærde Hedninger, Aristoteles, Ptolomæus og Andre havde skrevet derom, betragtede man fuldt og fast som et Slags naturvidenskabeligt Evangelium. Selv Columbus var ved disse gamle Overleveringer bleven forledet til den Tro, at man rundt om Afrika ikke kunde komme til Indien. Men hans enestaaende Fortjeneste bestod nu deri, at han ikke slog sig til Ro med denne Vildfarelse, men fattede den revolutionære Tanke: Naar det ikke gaar ad den sydlige Omvej, maa det gaa ad den lige Vej *mod Vest*. Han vilde *bag fra* naa det indiske Vidunderland. I Virkeligheden er han ikke kommen

til Indien, ikke engang halvvejs. Thi paa Vejen, som var meget længere, end han havde tænkt sig den, stødte han paa en mægtig Barrière, og dette Kæmpefastland, som kom ham paatværs, hedder nu Amerika, medens det egentlig burde hedde Columbia. Columbus har rigtignok til sin salige Ende troet, at de Lande, han havde opdaget, hørte til Bagasien.

Amerikas Opdagelse bragte *Spanien* paa Hæderens Tinde og vakte *Portugisernes* Skinsyge. Disse holdt med stor Sejghed fast ved Tanken, at der til Trods for den gamle Overlevering maatte være at finde en Vej rundt omkring Afrika. Deres Plan var rigtigere end Columbus' og deres Udholdenhed er hævet over enhver Ros. Man maa betænke, at Vejen omkring Afrika til Indien er dobbelt saa lang som Columbus' Vej. *Vasco de Gama*, der har fuldbragt denne storstilede Daad, tør kjækt stille sig ved Siden af Columbus. Begge have de opdaget en ny Verdensdel. Det kæmpestore, østlige Asien, der indtil da havde været utilgængeligt, opvejer Amerika. En Tid lang syntes det selv, som om Asien endnu før Amerika skulde blive vundet for Kristendommen og Kulturen, nemlig efter de forunderlige Resultater, som den store Apostel Franciscus Xaver og hans Ledsagere naaede ved at kristne hened en Million Hedninger. Men desværre gik den paa en saa vidunderlig Maade frenspirede Kristendom i Syd- og Østasien tildels atter til Grunde; og endnu den Dag i Dag, efter 400 Aars Forløb, taler kinesiske Missionæres Drab højt om den Kæmpeopgave, der endnu er tilbage at løse.

Vejen til Indien og Østasien er for en Menneskealder siden bleven betydeligt afkortet ved Suezkanalen; men det forringer ikke Vascos og hans Fædreland Portugals Fortjeneste. Naar man ihukommer Datidens Spanieres og Portugiseres Stordaad, vækker disse Nationers senere Forfald vor dybe Medlidenhed. Spaniens

nuværende Krig med Nordamerika er jo heller ikke andet end et Bevis paa Nutidens Spanieres Mathed og Kraftløshed. Mon Spanien efter Amputationen af sine Kolonier vil vise en ny Spirekraft som et beskaaret Træ?

Man hører ofte det Spørgsmaal blive opkastet, hvor lang Tid er mon til Dommedagen. Muligvis har Menneskeheden endnu en lang Udviklingsperiode paa Jorden for sig. Man huske kun, at Menneskene først for nogle hundrede Aar siden have forskaffet sig en Oversigt over deres eget Opholdssted, Jordens Overflade. Først fra den Tid af har der været en Verden til. Australien er endnu langt senere kommen til som femte Hjul paa Vognen. Først nylig ere vi naaede ind til Afrikas Indre. Udviklingen af hele Afrika og Asien til vort nuværende Kulturtrin vil endnu kræve Aarhundreders Arbejde. Menneskelig tænkt maa det dog ligge i Guds Plan at lade hele Jorden tilkomme Kristi Frelse og den til Kristendommen hørende Civilisation, at lade sin Kirke i Ordets fuldeste Betydning blive *katholsk* d. v. s. omfattende hele den beboede Jord, én Hjord og én Hyrde.

Efter Udviklingens hidtidige Gangart, som Menneskenes Daarskaber ofte gjøre til en Echternach-Springprocession,¹⁾ turde dette Maal vanskelig kunne naas de første Aartusinder. Vi ville som fordums Jordbeboere oppe fra se til, sammen med Adam og Abraham, som vi i Evigheden kunne hilse som vore »Samtidige«. For Gud ere tusinde Aar mindre end én Dag.

Dr. H.

¹⁾ I Echternach ved Luxemburg holdes tredie Pintsedag hvert Aar en Springprocession; samtlige Deltagere, ofte adskillige Tusinde Mennesker, springe to Skridt frem og et tilbage under hele Processionen, der varer flere Timer.

En „Reformationens Forløber“?

—o—

Den 23de Maj var det 400 Aar siden Dominikanermunken *Girolamo Savonarola* maatte bestige Baalet i Florents. Han var en ejendommelig Fremtoning. Helt ud Asket, streng i sine Sæder, bitter i sit Væsen, var han vel berettiget til, ved den herskende Yppighed og sædelige Forvildelse dengang, at formane baade Fyrsten og Folket til Bod og Omvendelse og at ivre imod de ikke faa praktiske Misbrug, Kirkens »Hoved og Lemmer« tillode sig. Desværre var han en ikke saa lidt overspændt Natur, der tilskrev sig et vist, overjordisk Kald, en Egenskab, der drev ham til at sætte sig op imod den kirkelige som den borgerlige Autoritet, uden dog paa nogensomhelst Maade at angribe de kirkelige Dogmer. Han er da heller ikke bleven dømt for sine *religiøse* Meningers Skyld, men af den verdslige Regering i Florents, som han voldsomt havde angrebet paa det politiske Omraade, da han vilde oprette en theokratisk Mønsterstat af en fantastisk Art. »Savonarola har selv forskyldt sit Endeligt, idet han havde sammenknyttet sin kirkelige Reform med det politiske Liv,« tilstaar selv den katholikfjendtlige »Voss. Ztg.« i sin Artikel til denne Mindedag. Vi lægge Vægt paa at fastslaa det ligeoverfor mulige Forsøg paa at udgive Savonarola som et Offer for »Pavens Herskesyge og Hævnjerrighed«. Han er da heller ikke død som Oprører imod Kirkeregimentet, men efter at have tilbagekaldt sine Vildfarelser og andægtig modtaget de hellige Sakramenter. Paa protestantisk Side har man indtil den nyeste Tid regnet ham iblandt »Reformationens Forløbere«, ja anvist ham Plads paa Luthermonumentet i Worms; men nu er den alvorlige protestantiske Historieforskning kommen bort derfra. Den allerede anførte Artikel i »Voss. Ztg.« siger Følgende

desangaaende: »At man kalder Savonarola den italienske »Reformator«, er forkert og man kan ligeledes neppe betegne ham som en »Reformationens Forløber«. Man henholder sig herved til Bibelens Benyttelse i hans Prædikener og den Forklaring af den 51de Psalme, han har nedskrevet i Fængslet. Med Hensyn til Biblen, har han næsten udelukkende benyttet Bøgerne af apokalyptisk Indhold, som varsle Domme, for at forbedre det Bestaaende, men ikke indeholde nogle reformatoriske Tanker i evangelisk Forstand. Dette stemmer fortræffeligt med hans Ejendommelighed, men ikke med Reformationens Væsen, som optræder med Fordring paa at omstyrte det Gamle og at sætte noget Nyt, helt forskjelligartet, i det Gamles Sted. Forklaringen af den 51de Psalme nærmer sig rigtignok til den evangeliske Retfærdiggjørelseslære, for saa vidt som den ser bort fra de gode Gjerninger, selv fra Askesen, som noget fortjenstligt, og i sin Syndsbevidsthed anbetror sig til Guds Barmhærtighed alene — nogenlunde det Standpunkt, Luther indtog omkring Aaret 1505, da han levede i Klostret i Erfurt. Men denne Anskuelse har vel ogsaa været levende hos mangen en Anden; en Forløber vilde han først da have været, naar han havde aflagt offentlig Vidnesbyrd om denne sin Overbevisning. Savonarola har intet tilfælles med Reformatoren Luther; man kunde saa før sammenligne ham med Calvin, der var lige saa haard som hin og ligeledes i Genf oprettede et theokratisk Regimente.«

Vel har Artiklens Forfatter ikke Ret i Alt; thi Savonarola har i Retfærdiggjørelseslæren aldrig indtaget et hæretiserende Standpunkt; men han indrømmer dog i det Mindste tydeligt nok, at kun den *katholske* Kirke, og ikke en fra dens Livstræ løsreven Gren, kan gjøre Krav paa Savonarola.

Dr. H.

Kristi Legemsfest

er den herligste Manifestation af det katholske Troesliv. Gud selv har i Aaret 1208 indgivet den fromme Nonne *Juliana* i St. Kornelius' Klostret i Lüttich den Tanke, at hun skulde bede Kirkens Forstander om Tilladelse til, i sit Kloster at maatte fastsætte en bestemt Dag i Aaret til særlig Tilbedelse af det allerhelligste Sakrament. Hun meddelte Biskop *Robert* af Lüttich sit Andragende, og efter at han grundig havde prøvet og overvejet hendes Forslag, anordnede han »paa Herrens særlige Tilskyndelse« i Aaret 1246 Afholdelsen af Kristi Legemsfest i sit Bispedømme, men døde inden den dertil bestemte Dag. Stiftsherrerne ved St. Mortens Kirken i Lüttich vare de Første, der til Julianas store Glæde i Aaret 1247 holdt den med al mulig Pragt. Lidt efter lidt fandt Festen Indgang ogsaa i andre Kirker. I Aaret 1262 blev den ved Pave *Urban IV.s* (1261—1264) Anordning indført i hele Dioecesen Lüttich; han havde før som Ærke diakon Jacob Pantaleon af Lüttich (Datidens Ærke diakon svarer til Nutidens Generalvikar) taget Del i de theologiske Konferentser om denne Fest. Snart derpaa gav en vidunderlig Tildragelse Anledning til denne Fests Indførelse for hele den katholske Kirke. Medens Pave Urban IV. nemlig i Aaret 1264 residerede i Orvieto, tvivlede en Præst i Bolsena under Forvandlingen om Kristi virkelige Nærværelse i Sakramentet. Da strømmede Blod ud af den hl. Hostie og vædede Korporalet. Forfærdet sammenfoldede Præsten Linnedet, men det hl. Blod trængte helt igjennem Korporalet og efterlod overalt runde, blodrøde Pletter i en Hosties umiskjendelige Skikkelse. Biskoppen af Orvieto bragte dette vidunderlige Korporale i en højtidelig Procession fra Bolsena til sin Kathedralkirke. Rygtet om den mærkelige Tildragelse havde ogsaa naaet Pave Urban IV.s Øre. Overtødet om dette

Unders Virkelighed, rettede han den 11. August 1264 en Bulle til alle Ærkebiskopper, Biskopper og Troende, i hvilken han opfordrede dem til hvert Aar paa en værdig og løftende Maade at holde Kristi Legemsfesten. Kirkens Overhoved skriver: »For at styrke og ophøje den katholske Tro have Vi holdt det for værdigt og passende at anordne, at der for en saa op-højet Hemmelighed, foruden den daglige kirkelige Højtideligholdelse, aarlig skal være en særlig og højtidelig Mindédag og Vi bestemme dertil Torsdagen efter Pintseoktaven, for at paa den de Troendes andægtige Skarer i dette Øjemed fulde af Kjærlighed skulle forsamle sig i Kirkerne og Klerus og Folk glade istemme Lovsange. Da skulle Alles Hjærter, Stemmer og Læber synge heldbringende Glædes-Hymner, da skal Troen triumfere, Haabet løftes, Kjærligheden juble, Andagten frydes, Koret lovsynge, Renheden (de rene Sjæle) henrykkes af Fryd. Maatte de Troende ved Kjærligheden opflammes saaledes til Kristi Tjeneste, at de derved og ved andet tiltage i Fortjenester hos ham, som for dem har hengivet sig til Sonoffer og byder sig dem selv til Spise, og saaledes opnaa, at han efter dette Livs Forløb ogsaa giver sig dem til Løn.« Da Pave *Urban IV.* snart efter denne Forordnings Udstedelse afgik ved Døden, fandt Festens Højtideligholdelse ikke Sted, inden hans trettende Efterfølger, Pave *Clemens V.* (1305—1314), som i 1309 forlagde Residentsen til Avignon, paa Konciliet i Vienne (16. Oktbr. 1311—6. Maj 1312) stadfæstede og fornyede sin Forgængers Forordning. Dagens Officium har Middelalderens største Theolog, den hl. Dominikanermunk *Thomas af Aquin*, til Forfatter. Pave *Johannes XXII.* (1316—1334) har anordnet, at det h. Sakrament paa Kristi Legemsfest skulde bæres omkring i højtidelig Procession.

Pave Martin V. (1417—1431) og Pave Eugen IV. (1441—1447) have ved Bevilling af Aflad opmuntret

til Processionens Afholdelse. Den fandt snart Sted overalt i Frankrig, Italien og Tyskland. Konciliet i Konstanz (1414) omtaler den udtrykkelig og i Tridentinerkonciliet's trettende Mødes femte Kapitel læse vi: »Den hellige Synode erklærer, af en from og gudfrygtig Hensigt er den Skik bleven indført i Guds Kirke, at dette ophøjede og ærværdige Sakramente hvert Aar paa en egen og festlig Dag dyrkes med særlig Hyldest og Højtidelighed og at det i Procession ærbødigt og ærefuldt bliver baaret over Vejene og de offentlige Pladser.» Hvad den høje Kirkeforsamling har lært med Ord, har den paa den mest storstilede Maade vist Verden ogsaa ved sit Exempel. *Angelus Masarehus* beskriver i Tridentinerkonciliet's Akter, med hvilken Pragtudfoldning Konciliet's Fædre holdt Kristi Legemsfestprocessionen. I den højtidelige Procession deltog Legaterne (Pavens Gesandter og Repræsentanter) og Kardinalerne og de forskjellige Hoffers Gesandter og foruden dem og mange andre Præster og Lægfolk, tohundredeogti Biskopper, alle iførte Pluviale, med Mitra og Stav. Kardinal *Johannes Maronus* bar det Allershelligste, under en pragtfuld Baldakin.

Som fordem i den gamle Pagts Dage Pagts Ark med Mannaen, hin Sandhedens Skygge, i højtideligt Optog under Folkets Jubel, blev ført igjennem Landet (Jos. 6, 6; II. Kong. 6, 12; Ps. 67, 25—28); som Vorherre i sit Jordelivs Dage velsignende og gjørende godt, med Folkeskaren drog gjennem Stæder og Landsbyer; som han endelig i Triumf holdt sit Indtog i Byen Jerusalem, medens den begejstrede Mængde bredte deres Klæder paa Vejen og strøede Grene fra Træerne, og medens Skarerne, som gik forud for ham og fulgte efter ham, sang og raabte: »Hosanna for Davids Søn! Højlovet han, som kommer i Herrens Navn! Hosanna i det Høje!« (Matth. 21, 9) — saaledes finde de af Glæde opfyldte katholske Hjærter paa Kristi

Legemsfest Kirkens Haller for snevre. Frelseren drager i majestætisk Triumf ud gennem Gaderne og over Torvene. Med brogede Blomster ere Vejene strøede, alle Huse prydede med Faner, Tæpper og Kranse; Tusinder af brændende Kjærter, Billeder paa den flammende Kjærlighed, lyse fra Vinduesrækkerne. Fra Kirketaarnene lyder Klokkernes glade Malmrøst. Militærmusikens taktfaste Toner sætte Sindet i andægtig Stemning.

Saaledes drager Herren ud paa sin Trone, i den gyldne Monstrans, baaret af Biskoppen eller Sognepræsten i festligt Ornat, under den hvide Silkebaldakin, der læses af Kirkeforstandere, omgiven af Skarer hvidklædte Børn med smaa Faner og sindrige Billeder, med Kranse og Buketter, Blomster og Lys — klare Engleøjne lyse fra de krøllede Smaahoveder. Østerrigs Kejser følger i Wien med hele sit Hof og Rigets øverste Embedsmænd barhovedet med brændende Lys det Allerhelligste. Soldater af alle Vaabenarter danne i alle Østerrigs Byer Æreseskorten og afgive ved hvert af de fire Altere paa Byernes Torve under militær Honnør de tre Gevær- og Kanonsalver. Uoverskuelige Rækker Andægtige drage forud eller følge efter, mandlige og kvindlige Foreninger og Ordener og Kongregationer med deres Faner og Emblemer bede, synges, love og prise Sakramentet.

Selv i vore smaa beskedne Kaar, indsnevrede inden en lille Kirkes fire Vægge, blive Ingen tilbage. Kommer og bekjender Eders Tro paa det ophøjede Sakramente, bekjender den tydelig for Alle. Kommer og takker Kjærlighedens Gud, som har skjænket os dette Sakramente, ja takker ham for alle de Naadegaver, der ere tilflydte os fra dette alle Naadegavers Ophav. Kommer og soner offentlig alle de Fornærmelser, I selv have tilføjet den kjære Frelser, og de, han endnu hver Dag maa taale af slette Katholiker, Vrangtro og

Vantro. I Dag og indtil alle Tider lader os love og prise det allerhelligste Altrets Sakrament. *Venite adoremus.*

Dr. H.

Pave Leo XIII.s Skrivelse til Kardinal Ferrari.

— 0 —

Vor hl. Fader, Pave *Leo XIII.*, har i Anledning af de sidste Dages revolutionære Bevægelser i Italien, særlig i Milano, rettet følgende aabne Brev til Ærkebiskoppen af Milano, Kardinal *Ferrari*, som findes offentliggjort af Osservatore Romano den 24. Maj.

Hr. Kardinal!

Vor Sjæl kunde ikke væрге sig imod en dyb Rystelse, da Vi erfarede om de i Italiens forskjellige Egne stedfundne betydelige Uroligheder og om de særlig store, Milano i de sidste Dage har været hjemsøgt af. Dette Syn af Attentater, som gik ud paa Omvæltning, og af udgydt Borgerblod, vakte hos Os meget bekymrede Tanker. Bekymrede ikke blot over det Onde, det afslørede, men ogsaa over det, det lod ane. Men den i lang Tid ustraffet paa Halvøen udstrøede onde Sæd, fulgt af en saa stor Idéforvirring, saa stor sædelig Fordærvelse og ikke ringere Skade for Religionen, kunde ikke bringe andre end bitre Frugter. Man havde altsaa kunnet vente, at Kjendsgjerningernes Sprog bragte dem til Fornuft, der, efter at have bekæmpet Kirkens heldbringende Virksomhed og fjernet Gud fra Samfundet, nu haandgribelig kunde sé deres med saa stor Iver fortsatte Ødelæggelsesværks Hærgninger. Men i Stedet for blive Vi ikke uden Smerte var, at de benytte det nuværende Øjeblik til at udstrø de ondsksfuldeste Beskyldninger, idet de, som bærende Skyld for de forkastelige Rejsninger, fremstille hæderlige Borgere, som man kun derfor gjør til Skive, fordi de ere Kirken og den

Apostoliske Stol hengivne, og derhos ikke ved, eller lader som vidste man ikke, at det ikke er Kirken, der lærer Folkeopstande, og heller ikke er Katholikerne, som foranstalte dem, men at man andetsteds maa søge deres Ophavsmænd og Medskyldige.

Vi havde ønsket, at det paa et saa kritisk Tidspunkt havde været muligt for Dem, Hr. Kardinal (Ferrari var lige paa en Konfirmationsrejse), at dvæle i Deres elskede Milano som en Fredstifter og Trøstydere; men af en Omstændighed, som uden ildesindet Forudindtagenhed maaske vilde være bleven mindre bemærket, at tage et Paaskud, for at udgyde en Strøm af Skældsord over Herrens Salvedes Hoved og under tusinde Krænkelser drage et Medlem af det hellige Kollegium, som ved et særligt Baand er knyttet til Os og til den Apostoliske Stol, i Skarnet, som det sker siden nogle Dage, aabenbar i Følge af hemmelige Forbunds Sammensværgelse, er en Skændighed, som bedrøver Os ligesaa dybt, som den maa oprøre ethvert kristeligtsindet Gemyt.

Vi ere overbeviste om, at Hadet ikke saa meget er rettet imod Deres Person, da De ved enhver Lejlighed har givet et ædelt Exempel paa Overhyrdekjærlighed, som meget mere mod det af Dem repræsenterede Princip, nemlig i den inderligste Forbindelse med den Apostoliske Stol at bevare den Dem anbettede Hjord i den hl. Ambrosius' og Karls Fodspor. Vi begribe forøvrigt ikke, hvorhen dette Raseri imod en Biskops Autoritet skal føre, medens selve Samfundets Autoritet føler sig rystet ved Udbrud af Voldsdaad.

Naar et slikt Lidenskabernes Udbrud, Frugten af Frimureriets Overmagt, for Os kun kan være Grund til levende Kummer, har det geraadet Os til Trøst, at erfare de Beviser paa Hengivenhed og Højagtelse, som af det derværende Metropolitankapitel og Byens og Forstædernes Sognegeistlige af eget Initiativ ere blevne Dem bragte som Erstatning for de lidte Forurettelser. Vi ville ogsaa gjerne haabe, at de katholske Lægfolk i Milano, hvis Daadkraft, Standhaftighed og Vedhængenhed ved Kirken, Vi mere end engang have

lovprist, ikke ville blive modfaldne, men meget mere, for-
enede i Hengivenhed og Kjærlighed med deres Hyrde, blive
faste i de katholske Principper, paa hvilke ogsaa Fædrelandets
Frelse fortrinsvis hviler.

For ikke lang Tid siden have Vi glædet Os over de
glimrende Kundgivelser af Milanernes Tro og Fromhed ved
deres højhellige Patrons femtende² Centenarium. Det er Os
nu behageligt, paany at udtrykke dem og deres Hyrde Vor
særlige Bevaagenhed.

I denne Forstand meddele Vi af Vor faderlige Kjærlig-
heds Fylde Dem, Hr. Kardinal, Gejstligheden og det Deres
Hyrdeomsorg anbetroede Folk, den Apostoliske Velsignelse.

Vatikanet. d. 22. Maj 1898.

Pave Leo XIII.

Cistercienserordenen og dens Virksomhed særlig i Danmark.

Nogle Optegnelser
i Anledning af Ordenens 800-Aars Jubilæum

af F. Kerff.

—o—

(Fortsat)

Bernhard og hans Ledsageres Ankomst var Begyn-
delsen til Cistercienserordenens Opblomstring, snart kom
nye Skarer til Citeaux, saa Stefanus saa sig foranlediget
til endnu samme Aar 1113 at anlægge et nyt Kloster;
han kaldte det Firmitas-Fertè (Fasthed) for at betegne,
at nu var den begyndte Gjærning sikret. Aaret efter
blev Klosteret Pontigni i Provinsen Champagne stiftet.
Atter et Aar efter besluttede Stefanus at anlægge et
fjerde Kloster, og skønt Bernhard kun var 25 Aar gam-
mel, bestemte Stefanus, der havde faaet Øje for Bern-
hards usædvanlige Fromhed og Kløgt, sig til at udnævne
ham til Abbed for det paatænkte Kloster. I Provinsen
Langres fandtes en ensom skovbevokset Dal, kaldet

Mallurtdalen; til denne blev Bernhard sendt med 12 Munke. Under Salmesang droge de derhen. De maatte rydde en Del af Skoven og maatte til at begynde med bygge smaa Hytter, i hvilke de boede indtil de senere fik Klosteret og Kirken fuldendt. Ofte led de Nød; deres Spise bestod sædvanlig af Brød bagt af Byg, Hirs eller Vikker, samt en Suppe kogt paa Bøgeblade. Med Tiden blev Malurtsdalens Udseende ved Munkenes Arbejde helt forandret, og Bernhard kaldte den derfor den klare Dal (Claravallis-Clairvaux). Klosteret Clairvaux blev af de fire indtil da anlagte Klostre med Tiden det største, og skønt Citeaux var det oprindelige Udgangssted for Cistercienserordenen, foreslog Munkene i Citeaux selv, efter hellig Stefanus Død, at Clairvaux for Eftertiden skulde betragtes som Ordenens Midtpunkt. Clairvaux's Ry stod jo i nøje Forbindelse med Bernhards Virksomhed, der væsentlig bidrog til Ordenens Udbredelse.

Bernhard havde begyndt for Alvor, og med Strenghed og Alvor styrede han sit Kloster; den mindste Forseelse, der blev begaaet, blev nøje paataalt, hans Hensigt var god, men denne Vej førte ikke i Længden til Maalet. Da han var af spinkel Legemsbygning, blev hans Helbred snart nedbrudt, han blev alvorlig syg. Biskop Vilhelm af Champeaux, i hvis Stift Klosteret laa, rejste til Ordenskapitlet i Citeaux og fortalte om Bernhards Tilstand, samt udbad sig Tilladelse til at fjerne ham fra Klosteret, for at han under Bispens Tilsyn og Vejledning kunde gjenvinde sit Helbred. Tilladelsen blev givet og i Løbet af et Aar gjenvandt Bernhard sit Helbred, — dog stærk blev han aldrig. Han vendte saa atter tilbage til sit Kloster og gjenoptog sine vanlige Øvelser, men forandrede samtidig sin strenge Adfærd med Hensyn til Brødrenes Ledelse. Han fastholdt bestandig den Regel, at i Kjærlighedens Aand ledes Mennesket bedst til det Gode og fuldkomme. »Som

det er umuligt,« sagde han, »at behage Gud uden Tro, er det ligesaa umuligt at vinde Menneskenes Hjerter uden Venlighed.« Under Bernhards kjærlige Ledelse vare alle i Clairvaux en Sjæl og et Hjerte, det bitre Bødsliivs Malurt var under hans Ledelse forvandlet til sød Honning, Malurtdalen til et jordisk Paradis. Han kaldte derfor ogsaa Byerne for Udlændighedssteder, Klostercellen for et Paradis, og hans inderlige Ønske var at leve ukjendt og ubemærket i sit Kloster. Dog dette lykkedes ham ikke altid, thi han saa sig ofte nødsaget til paa højere Befaling at drage ud for at fremme Guds Sag i Verden. Snart ser vi ham drage omkring og prædike i Frankrig, snart er han virksom ved Kongehoffet eller i Bispegaarden. —

Sekter finde vi mer eller mindre i alle Aarhundreder, nye opstaa, ældre forsvinde og paa Bernhards Tid fandtes ogsaa adskillige i Frankrig, saaledes de Apostoliske, Patarerne, Arnoldisterne, Publikanerne, særlig skal nævnes den begavede Abelard, der nægtede væsenlige Trossandheder, saaledes Læren om Treenigheden og om Arvesynden. Det blev Bernhards Opgave at bekæmpe de mange Sekter og fornemmelig Abelard i Ord og Skrift; det lykkedes ham at vinde Abelard. Denne trak sig tilbage til Klostreet i Cluny, hvor han levede i Venskab med Bernhard og endte sit Liv som Benediktinermunk.

Bernhards offentlige Virksomhed var ikke begrændset til Frankrig, men strakte sig til andre Lande. Den ærværdige Olding Pave Innocents den Anden, var bleven fordreven fra Rom til Byen Pisa, idet man havde valgt en ærgjerrig Person til Modpave.

Bernhard maatte derfor rejse til Italien, og det lykkedes ham ved Tale og Formaning at dæmpe Oprøret og føre Paven tilbage til Rom. Senere kaldtes Bernhard til Tyskland for at bilægge Familietvistigheder mellem tyske Fyrster, ogsaa dette lykkedes ham. I Aaret 1147 kom Pave Eugen den Tredie, en forhenværende Discipel af

Bernhard, til Frankrig, hvor der var ankommen Udsendinge fra de Kristne i Østerleden, som bade om Hjælp mod Tyrkernes Forfølgelser. Kong Ludvig anmodede Paven om at opfordre Bernhard til at prædike et Kors-tog. Ihvorvel Bernhards Helbrød med Aarene stadig var bleven svagere, bøjede han sig dog for Pavens Ønske og berejste ikke blot det meste af Frankrig, men gæstede ogsaa Tysklands Hovedstæder. Overalt, hvor han kom frem, strømmede Folk skarevis til for at høre ham. Hans blege Aasyn og asketiske Skikkelse gjorde i Forening med hans beaandede Foredrag et mægtigt Indtryk paa Alle. Enhver uhildet Tilhører maatte erkjende, at Bernhard kun havde Guds Ære og Næstens sande Vel for Øje. Hans Prædiken bar derfor ogsaa overalt rig Frugt, Syndere omvendte sig, Stridigheder bilagdes, og baade Høje og Lave, ja selv Kejser Konrad, sluttede sig til Korsridderne Rækker. Særlig var Bernhards Rejse gennem Tyskland en Apostelgjerning, saa Gud endog, som i Apostlenes Dage, stadfæstede Ordet ved medfølgende Jertegn og vidunderlige Helbredelser. En af hans Ledsagere skrev hjem til Brødrene i Clairvaux: »denne Guds Tjener har lettere ved at virke Vidundere, end vi har ved at nedskrive dem alle«.

Bernhard vendte omsider atter tilbage til sit Kloster; men ogsaa derfra arbejdede han for Guds Sag. Hans offentlige Virksomhed havde sat ham i Forbindelse med Mennesker af enhver Stand og Rang. I Clairvaux færdedes baade Høje og Lave, Fyrster og Bisper. Erkebiskop Malakias af Armagh (Irland) besøgte ham og afsluttede sit Liv i Clairvaux; Prins Peter af Portugal, der havde kjendt Bernhard, døde som Cisterciensermunk; Kong Gumard af Sardinien gjorde ligesaa. Clairvaux husede 700 Munke, og endda havde Bernhard trindtom i Europa stiftet 160 Klostre, der alle hørte under Clairvaux; henimod den saakaldte Reformationstid var deres Tal naaet op til 800. Bernhard

døde den 20. August 1153 i sit 63. Aar, omringet af sine sørgende Klosterbrødre. Hans sidste Ord vare henvendte til disse, idet han, som hans Levnetsbeskriver siger, opløftede sine uskyldige Øjne mod Himlen og sagde: »Mine Børns Kjærlighed trænger paa at jeg skal forblive, men min Guds Kjærlighed drager mig op til sig.«

Den hellige Bernhard havde fuldført en stor Gjerning Klosterbroderen havde tilfulde Ret, da han skrev om Bernhards Komme til Citeaux: »Fra den Dag udgød Cistercienser-Ordenens Herre sin Velsignelse over Hærskarernes Herres Vingård, den bar Frugt og udstrakte sine Grene til Havets Grænser, *ja længere endda.*« Bernhards hvide Munke var allerede, før hans Død, naaede herop til Danmark. (Fortsættes.)

Verden og Visdom.

En Fortælling fra Kejser Marc Aurels Tid.

Af Anton de Waal.

—o—

(Fortsat.)

»Forøvrigt overlader jeg det til den guddommelige Marc Aurel,« sagde han tilsidst, ægget af sin Modstanders Indvendinger, »at vandre paa den højeste Dyds svimlende Højder; thi han er snarere en Gud end en Dødelig. Alle de andre Filosofer ere som Herolder, der paa Løbebanen give de Kørende Tegnet til Afgang, men aldrig selv sætte sig i en Vogn. Jeg for min Person holder det for den højeste Filosofi at bringe Tænkning og Handling, Lære og Liv i den mest fuldkomne Harmoni, og i det Hele taget faa Alt til at svare til sin Bestemmelse.«

»Ja, det er fuldstændig rigtigt,« sagde Rusticus,

og de øvrige Bordfæller gave deres Samstemning til Kjende.

»Men nu er jeg engang her i Verden for at leve,« vedblev Cæcilianus, idet han lo spodsk; »og saa vil jeg ogsaa leve, saa længe jeg er her; men Livet er Nydelse, og Nydelse er Fortæring. Har Flammen i Lampen fortæret hele Olien, maa den slukkes. Det er nu min Filosofi, og jeg synes, den er lige saa fornuftig som praktisk.«

Dette var Epikuræernes Anskuelse og Grundsætning, og Rusticus vilde lige til at svare, at denne Filosofi stillede Menneskene paa samme Standpunkt som Dyrene, men saa tog Cornelia til Orde:

»Jeg betragter Livet,« sagde hun smilende, »som en Have fuld af Blomster. Orme og Larver, disse grimme Dyr, ødelægge Blomsterne; men Bierne suge det Ædleste og Sødste ud af dem, nemlig Honningen. Min Filosofi er den, at søge, finde og nyde det Skønneste af det Skønne, indtil Dødens Genius jager mig ud af Haven.«

Alle Bordfællerne tilklappede hende Bifald ved disse Ord. Rusticus fandt i det Mindste, at Sammenligningen mellem Cæcilianus og en grim Larve, der ødelægger Blomsterne, var i høj Grad træffende, og det saa meget mere, som den for Øjeblikket lod til at overstige Cæcilianus' Fatteevne. Men Cornelia tog Brodden bort fra denne Sammenligning, ved at give sine Tanker Udtryk i et andet Billede:

»Jeg styrter mig ikke,« føjede hun til, »som Myggen ind i Flammen, der brænder den; men jeg sværmer om i den rene, klare Luft, som omgiver den, og fryder mig ved Lyset.«

Cornelias Filosofi var i Virkeligheden ikke forskjellig fra hendes Mands; den havde kun en ædlere Opfattelse af Nydelsesbegrebet. Ogsaa for hende laa bagved den jordiske Tilværelses snevre Grænse det

uendelige Intet; heller ikke hun haabede paa en Dag, da Myggen, Menneskesjælen, skulde komme bort fra denne Jords taagede Lys, for at finde sin saligste Lykke i en evig Livssols lyse og varme Skin. —

Ved Bordet, hvor vore to Filosofer sade tillige med nogle andre Kolleger, blev Diskussionen, som hovedsagelig førtes paa Græsk, livligere og livligere. Kun Crescens og Justinus deltog ikke i den; Førstnævnte fordi han nu fuldstændig var gaaet op i den praktiske Filosofi og blot ærgrede sig over, at Naturen havde givet Mennesket *to* Øjne og kun *én* Mave — den Anden fordi han haabede at kunne finde det Sande ud af alle disse hverandre modsatte Anskuelser. Da man til Slutning opfordrede ham til ogsaa at udtale sin Mening og erklære sig for det ene eller det andet filosofiske System, sagde han: ¹⁾

»Min første Lærer i Filosofi var en Stoiker. Men da han ikke kunde sige mig mere Besked om Gud, end hvad jeg selv vidste, og desuden heller ikke ansaa denne Kundskab for nødvendig, gik jeg til en Peripatetiker, som i det Mindste selv mente at være en meget skarp Tænkter. Efter nogle Dages Forløb begyndte han allerede at tale med mig om Honorar, og dermed var det saa ogsaa forbi med den Visdom.²⁾ Da jeg imidlertid ikke havde nogen Ro paa mig før jeg fik lært Filosofiens inderste Væsen at kjende, henvendte jeg mig til en Pythagoræer; han spurgte mig strax, om jeg allerede havde lært Musik, Astronomi og Geometri, da jeg uden det ikke vilde kunne forstaa en Tøddel af det, der fører til et lykkeligt Liv. Da nu denne Forskole syntes mig lovlig lang, valgte jeg ende-

¹⁾ Det følgende er taget fra Justinus' Selvbekjendelse i hans Dialog med Tryphon.

²⁾ Det gjaldt som en Selvfølge, at en rigtig Filosof og Ven af Visdommen underviste for selve Sagens Skyld og ikke for Penge.

lig en Platoniker til Lærer, og jeg var ogsaa i lang Tid hans Tilhænger. Jeg vilde søge at erkjende det Ulegemlige og følte virkelig ogsaa Vingerne voxe paa mig i Henseende til at sætte mig ind i Ideernes Verden, saa at jeg ad den Vej snart haabede at kunne skue Gud selv, og det er jo den platoniske Filosofies Maal.«

»Lutter Skum og Sæbebobler,« afbrød Crescens ham her, »gid Du blot strax,« vedblev han med lallende Tunge, thi den tunge Vin havde allerede virket paa ham, »havde valgt min guddommelige Epikur til Vejleder! Hvad er det Du snakker om, noget Ulegemligt og om Ideernes Verden! Der gives intet Ulegemligt, og et helt Liv fuldt af Drømme vejer ikke op imod et Øjeblik sandseligt Velbehag.«

»Du vil aldrig, kjære Cresceus,« svarede Justinus med dyb Alvor, »finde mig blandt din Mesters Disciple. Efter at jeg først har smagt lidt af den guddommelige Visdoms Mad kan jeg ikke finde Behag i *Mask*.«

»*Optime, optime!*« raabte de Omkringsiddende; men Crescens sendte Justinus et rasende Blik, dog uden at svare derpaa. Dette Ord havde saaret ham dybt.

»Men jeg maa tilstaa,« vedblev Justinus, »at jeg heller ikke i Platonikernes Skole fandt, hvad jeg søgte, og nu ligger min Baad foreløbig for Anker, indtil de udødelige Guder sende mig en Lods, der vil gribe Roret og føre Fartøjet hen til Erkjendelsen af det Skjønneste og Bedste.«

Imidlertid havde Cornelia som *regina* eller Præsidentinde hævet Taflet; hun kom just tilligemed sine Ledsagere forbi det Bordselskab, hvortil Justinus hørte, dengang han talte om sin filosofiske Omflakken. Hun stod nogle Øjeblikke og lyttede til Samtalen.

(Fortsættes.)

„Sct. Knuds Broderskab“

henstiller herved til Damer og Herrer indenfor den katholske Menighed, at tage alvorlig Del i denne Forenings Kampe imod de berusende Drikke. Det er overalt erkjendt, at de berusende Drikke virker hæmmende og nedbrydende paa alt Godt der vil frem. Vi har set nedbrudte og ødelagte Hjem. Vi har set Uskyldighed iført Pjalter og Skam. Vi har set Dannelse og Gudsfrygt gaa tilgrunde, hvor de berusende Drikke har siddet til Høibords. Vi ere blevne belærte om, at Ingen er blevet en Dranker paa en Gang, og at Ingen er begyndt at drikke med det Formaal at blive en Dranker, men desuagtet gaa Tusinder af Mennesker i en Drankers Grav, — ind til en Drankers Evighed.

Store Mænd indenfor den katholske Kirke have deltaget i Kampen mod de berusende Drikke. Vi skulle her kun nævne *Kardinal Manning*, hans Stilling overfor de berusende Drikke kommer klart frem i følgende Udtalelse: »I 35 Aar har jeg været Præst og Biskop i London, og jeg nærmer mig nu mine 80 Aar. Jeg har modtaget nogle Lærdomme i den Tid, og den første er denne: Den væsentligste Hindring for Gud den Helligaands Virkning i Mænds og Kvinders Hjærter er berusende Drikke. Jeg kjender ingen farligere, mere snu og allesteds indtrængende Modstander af alt Godt end Drikketrafikken.

Derfor henvender »Sct. Knuds Broderskab« sig til Eder Alle: *Kommer med og hjælp os med at gjøre Samfundet ædrueligt.*

Indmeldelse i Foreningen modtages hos Fru I. Petersen, Sofievej 23¹, 2. Opg., Bogtrykker Jul. Hansen, Gothersgade 75³, Musiker U. Høhling, Ravnsborg Tverg. 6³ og Politibetjent Berg, Nørrebrogade 108² samt i Lokallet, Bredgade 67² o. G., hver Tirsdag Aften Kl. 8¹/₂.

Ønsker De at optages i »Sct. Knuds Broderskab«

anmodes De om at underskrive nedenstaaende Løfte, og sende det efter en af ovennævnte Adresser:

»Undertegnede ønsker herved at optages i Afholdssamfundets Afdeling »Sct. Knuds Broderskab«, og jeg lover herved paa Ære og Samvittighed at jeg, saalænge jeg er Medlem af »Sct. Knuds Broderskab«, med Guds Bistand vil afholde mig fra Nydelsen af al Slags Alkohol som Drik, undtagen hvor det af Læge forordnes.«

Indbydelse.

Da det er den højærværdigste Biskops udtrykkelige Ønske, at der ogsaa i *Rosenkranskirkenes Sogn* oprettes en **Lærlingeforening**, indbydes herved atter dette Sogns Konfirmander baade fra i Aar og fra ifjor til snarest mulig at indmelde sig i nævnte Forening. Indmeldelse kan ske enten hos Kapellanen eller hos Br. Geraud.

Samtidig bedes ogsaa Forældrene at vise lidt Interesse for Sagen ved selv at tilskynde Konfirmanderne til at indtræde i Foreningen; ellers kan der nemlig umulig ventes noget Resultat.

Frederiksberg. 1. Juni 1898.

Fr. Ronge, Kapellan.



St. Knuds Broderskab. Tirsdag den 7. ds. Kl. 8 $\frac{1}{2}$, afholdes Møde i Lokalet Bredgade 67.² o. G. J. C. B. Berg vil oplæse „Smedenes Skrue“, derefter Salg af de ved Festen paa „St. Thomas“ uafsatte Gjenstande. — Alle ere velkomne.

Unio. Grundlovsdagen: **Udfugt til Charlottenlund.** Afgang Kl. 2 med Klampenborgbanen. Madkurve medtages. Der spises til Aften „ved Stalden“. (Børn kunne medtages.)

St. Josefs Gilde. III. Grad afholder Møde førstk. **Mandag 6. Juni**, Kl. 8 $\frac{1}{2}$, sædvanligt Sted.

— Alm. Møde for alle Br. afholdes **Mandag 13. Juni**, Kl. 8 $\frac{1}{2}$, Lokalet Bredgade 67. — Samme Tid og Sted afholder Gildets **Begravelseskasse** Generalmøde.

St. Josefs Gilde. Kristi Legemsfesten i St. Ansgars Kirke førstk. **Torsdag** den 9. Juni bringes i Br.s Erindring. — Emblem bæres.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 5. Juni. 1. Søndag e. Pintse. Den allerhelligste Treenigheds Fest eller Trinitatis Søndag. — **6. M.** Norbert, Biskop og Ordeusst. † 1134. — **7. Ti.** Robert, Abbed og Bekjender † 1459. — **8. O.** Medardus, Biskop og Bekj. † 545.

Torsdag den 9. Juni. Kristi Legems Fest. Befalet Festdag, som forpligter til Bivaanelse af den h. Messe. I St. Ansgars Kirke: Kl. 7 og 8 stille Messe; Kl. 10 Procession og Pontifikalmesse; Kl. 8 Aften Festandagt og Prædiken. — Hele Oktaven igjennem holdes hver Morgen Kl. 8¹/₄ højtidelig Messe med sakramental Velsignelse og hver Aften Kl. 8 Festandagt. — **10. F.** Margaretha, Dronning af Skotland † 1093. — **11. L.** Barnabas, Apostel, † 70.

Søndag den 12. Juni. 2. Søndag e. Pintse.

Gudstjenesten paa Søn- og Helligdage.

M. (stille Messe). H. (Højmesse). Pr. (Prædiken). A. (Andagt). K. (Katechese).
 St. Ansgar. Kl. 7 og 8 M., Kl. 10 H. med Pr., Kl. 8 A.
 St. Josefssøstrenes Kapel (Toldbodvejen). Kl. 6 M., Kl. 2¹/₂ A.
 Rosenkranskirken Kl. 7 M., Kl. 9¹/₂ H. med Pr., Kl. 5 A med K.
 St. Josefs Hospital. Kl. 6¹/₂ M., Kl. 9 H. med Pr., Kl. 3 Eftm. A.
 St. Josefs Kapellet (Strandvejen 91.) Kl. 8 H., Kl. 2¹/₂ Eft. Vesper.
 St. Annæ Kapel (Chr. II.s Allé, Sundbyerne). Kl. 10 H. med Pr.
 Jesu Hjærte Kirken. Kl. 6, 7, 8¹/₂ M., Kl. 10 H. med Pr., Kl. 7¹/₂ Af. A. med Pr.
 St. Andreas Kirken i Ordrup. Kl. 6, 7, 8 M., Kl. 10 H. med Pr. Kl. 5 Eftm. A.

St. Ansgars Kirke. Hver Dag i Kristi Legemsfestens Oktav indtil Fredag den 17. Juni inkl. holdes om Morgenen Kl. 8¹/₄ højtidelig Messe med sakramental Velsignelse og om Aftenen Kl. 8 Festandagt

Mødreforeningen. Tirsdag den 7. Juni Kl. 8¹/₄ læses i St. Ansgars Kirke den h. Messe for Foreningens Medlemmer og Anliggender.

St. Elisabeths Understøttelsesforening. Alle Medlemmer anmodes om at vedblive at besøge de dem anviste Familier endnu i følgende 4 Maaneder: Juni, Juli, August, September.
 Bestyrelsen.

Den eucharistiske Forening holder i Juni Maaned dens Tilbedelsestimer Dagen efter Kristi Legemsfest Fredag den 10. Juni og anmodes alle Foreningens Medlemmer om at møde præcis til sædvanlig Tid til Tilbedelse i St. Ansgars Kirke. Da det h. Sakramente vil blive udstillet hele Dagen ventes en talrig Deltagelse.

 Dette Nr. af Ugebladet indeholder 24 Sider.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Sexogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement. 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer Lohrer, Adelgade 31. Træf. 9-2 og 5-7.

№ 24.

Søndagen den 12. Juni.

1898.

Indhold: Den anden Søndag efter Pintsen. En Beretelse i Tyskland. Odder Valgmenigheds Sommermøde. Det radikale Despoti. En Dansker i Spanien. Verden og Visdom. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn, Belgien, Italien, Neumünster. Rom. Prag. — Bekjendtgjørelser.

Den anden Søndag efter Pintsen

er tillige Søndagen i Kristi Legemsfestens Oktav. Med Hensyn dertil forstaa vi Dagens Evangelium om den store Nadvere og om Indbydelsen til denne, om hint ophøjede Maaltid, vor hellige Kirke hilser med de Ord: »O hellige Maaltid, i hvilket vi nyde Kristus og fejre Mindet om hans Lidelse; her bliver Sjælen opfyldt med Naade og modtager Pant paa den tilkommende Herlighed.« Allerede længe før Kristi Legemsfestens Indførelse, har dette Evangelium om den store Nadvere været brugt denne Søndag, men hvor herligt passer det ikke efter hin opløftende Festdags Højtideligholdelse for Kristi Legemsfestens Oktav. Hvor Guds Visdom dog vaager over sin katholske Kirke!

Søndagens Evangelium, anvendt paa Altrets højhellige Sakramente, lærer os, at Kristus i sit Kjærligheds-Sakramente har opslaaet sin Bolig i vor Midte,

ikke blot for at vi skulle kunne besøge ham i hans Tabernakel og tilbedende hylde ham som vor Konge, ikke blot for velsignende (siden Aaret 1317) at lade sig bære gennem de kristne Byer, men for at indbyde os til det hellige Bord, for at give sig os til Spise som det levende Brød, der er kommet ned fra Himlen.

O i Sandhed store Nadvere! Stor paa Grund af den Spise, dér bydes os; thi det er selve Jesu Kristi Legeme og Blod; stor paa Grund af de Budnes Tal; thi det er alle Menneskene, i det Mindste alle de Troende; stor paa Grund af Deltagernes Værdighed og deres Forberedelses Hellighed; thi kun i den helliggjørende Naades Stand skulle de give Møde; stor paa Grund af Stedet, det forberedes paa; thi dette er Kirken; stor paa Grund af dens Varighed; thi den skal udstrække sig indtil Tidernes Ende; stor paa Grund af dens Betydning; thi den er Opfyldelsen af den gamle Pagts Hemmeligheder og Forbilleder og tillige Underpartet paa vor tilkommende Herlighed hist oppe i Faderens Hus.

Hist oppe i Himlen nyder den triumferende Kirke et uudsigeligt saligt Maaltid, Gudslammets Bryllupsmaaltid, Salighedsmaaltidet i Forløserens i Forning med sine Faar. Men Herren, som mætter vore triumferende Brødre i Himlen ved Salighedens evige Nadvere, ved hvilken han ogsaa ønsker at mætte os engang, vilde i sin forbarmende Kjærlighed tillige allerede heneden berede sin stridende Kirke et helligt Maaltid, i hvilket han, vel under de sakramentale Skikkelsers Slør, men dog sandeligt, virkeligt og væsentligt giver sig os til Spise, for som de Stærkes Brød at meddele os Kraft til ikke at udmattes ved dette Jordelivs haarde Kamp. Os Fattige, Trængende og Besværede indbyder han til sit hellige Bord for at hjælpe og styrke os. Her indgaar han den inderligste

Forbindelse og Forening med os som Underpant paa vor hinsidige evige Forening med ham hist oppe.

O hellige Maaltid, i hvilket vi nyde Kristus! O den himmelske Kjærligheds og Forbarmelses hellige Maaltid! Det er Gud, som her beværter og bespiser med det levende Himmelbrød. Kirken, der samles af alle Folkeslag, indbyder allevegne paa den hele Jord sine Børn til dette Maaltid, dens guddommelige Brudgom har beredet dem. Den sender sine Præster, som Guds Tjenere, for at indbyde til at komme til dette Maaltid; den beordrer dem, at undervise de Indbudne om denne store, kongelige Nadvere, indtrængende at opfordre dem, ja, naar det skal være, paa en vis Maade nøde dem til at træde ind i Nadversalen. Naar Alle vilde fatte den Ære, der ligger i at blive indbudt til denne Nadvere, vilde sikkert Ingen bede sig undskyldt. Og dog findes der altid endnu saadanne Kristne, der ikke ville følge Indbydelsen, der komme med Undskyldninger. Og med hvilke Paaskud! Snart er det verdslige Forretninger, snart Embedsforpligtelser. Den ene siger, nøjagtigt som i Søndagens Evangelium: Jeg har fuldt op af Arbejde, en Familie, som kræver al min Tid, Børn, som skulle forsørges. Den anden: Jeg har Godser, som skulle tilses, Forretninger, som skulle afsluttes, Embeder, som skulle varetages. Og saaledes har man, eller tror man meget mere altid at have Grunde til at holde sig borte fra dette livsstyrkende Sakramente. Hvilken Forblindelse, hvilken Utaknemmelighed! Enhver god Kommunion er et Anbefalingsbrev til Himlen. Fordi Kristi helligste Legeme, saa ofte vi værdigt nyde det, ligesaa vel helliger Legemet som Sjælen, indpræger det i os det evige Livs Segl. »Hvo som spiser mit Kjød og drikker mit Blod, han har det evige Liv, og jeg vil opvække ham paa den yderste Dag.« forsikrer Jesus selv, der har beredt os denne hl. Nadvere. »O at Du kjendte Guds Gave,«

sagde Frelseren engang ved Jakobsbrønden til Samariterinden. Saa være da Ingen nølevorn, kold eller ligegyldig mod Kristi Nadvere, som vi have modtaget en saa forbarmelsesfuld Indbydelse til. Vile vi engang tage Del i Lammets Bryllupsmaaltid, ville vi finde en Plads ved Familiebordet hist oppe i Faderens Hus, maa vi forinden med den tilbørlige Forberedelse her-neden indfinde os ved Kristi Familiebord, for i det hel-lige Maaltid, i hvilket vi nyde Kristus, at modtage Pantet paa den tilkommende Herlighed.

Ecce panis angelorum — factus cibus viatorum:
 »Se, det Brød, Gud Engle giver, Vandringsmand til Spise bliver.« Op og spis af de Stærkes Brød, at Du ved Kraften af denne Spise maa naa Faderhuset i Himlen.

Dr. H.

En Berettelse i Tyskland.

— 0 —

»En Berettelse i Tyskland? Er det da noget saa ualmindeligt? Det er jo noget saa dagligdags, som tænkes kan; der sendes Bud efter Præsten, han meddeler den Døende Kirkens Naademidler og begiver sig hjem igen efter at have opfyldt sin Pligt.«

»Saa helt dagligdags er det nu dog ikke.«

»Saa er det formodentlig en Omvendelsehistorie paa Dødslejet?«

»Ikke i mindste Maade.«

»Eller en særlig opløftende og hjærtegribende Skik, som maaske kan have vedligeholdt sig i en eller anden katholsk Afkrog af det tyske Rige?«

»Endnu langt mindre.«

»Naa, en Begivenhed som den med Rudolf af Habsburg vil dog heller ikke nu i vor Tid forefalde i Tyskland, at

Grever bortforære Hesten til Kirkens Tjeneste, naar Præsten med det Allerhelligste er redet paa den til en Syg eller Doende?»

»Heri maa jeg give Dem Ret.«

»Ak, da drejer det sig sikkert om de tyske Missioner derovre i Afrika eller, hvem ved, i Kiautschou? At man i de Egne maa være belavet paa at møde vanskelige og indviklede Tilfælde, det skal villigt indrømmes.«

»Nej, heller ikke det! Men hvorfor er De dog saa urolig og saa meget spørgende? Jeg vil jo gjerne fortælle Dem hele Sagen — den er højst simpel og harmløs. Det drejer sig ganske vist om Missioner — men i selve Tyskland, om de nordiske Missioner og om den Del af dem, der, takket være vor uforlignelige Frits Reuter, er Dem saa vel bekjendt som om De havde levet der en Række af Aar, om Mecklenborg. Men hvad De ikke ved, og hvad med Dem de fleste Katholiker — for helt at tie om de Anderledestroende — ikke vide, ja ikke engang ane, det vil jeg fortælle dem.«

»Og det skulde da være?«

»At der nu den Dag i Dag i Tyskland findes Strækninger paa 100 Kvadratmile, hvor der ikke er nogen eller dog kun én Præst, der bruger 10 Dage til en Sygeberettelse eller, hvis han vil sætte sin Helbred paa Spil, i det mindste maa rejse en Dag og en Nat.«

»En Dag og en Nat til en Berettelse? og det i selve Tyskland, og maaske endog under Sult og Tørst, i Kulde og Hede, mellem Røvere og Mordere til Lands og til Vands o. s. v. De behager sikkerligt at spørge, kjære Ven?«

»Nej, jeg spørger ikke i mindste Maade — Røverne og Morderne, som Deres livlige Fantasi manede frem, vil jeg jo højmodigen skjænke Dem, men det andet kan jeg trygt beholde for mig selv. Dog i Stedet for at spørge, hør blot nogle Minuter til, hvis jeg tør bede. Eller endnu bedre — De tager for et Øjeblik Deres Kort i Haanden, fæster Øjet paa mit kjære Mecklenborg og følger mig med Taalmodighed paa min Berettelsesrejse.

Der oppe i Nordostkanten ligger *Rostock* med sin Havneplads Warnemünde ved Østersøen, en By med over 50,000 Indbyggere og med Universitet, alle Slags høje og højeste Autoriteter og henved 1000 Katholiker i eller omkring Byen. Om Foraaret stiger Tallet til 7—8000, naar de østlige Provinser for de tre Fjerdedele af Aaret sender deres Arbejderskarer til de hektarrige Ridder- og andre Godser. Saa kan der hver Dag forefalde noget, der kræver Præstens Komme, og Post, Telegraf og Telefon arbejde da for at kalde ham hid saa hurtig som muligt.

Saaledes sidder jeg da en skøn Dag, ikke anende noget ondt, ved min Morgenkaffe -- det var allerede lidt sent paa Dagen; efter den hellige Messe havde der været Skriftefolk, Daab, Vielse og Undervisning, kort sagt, som det ikke saa sjældent sker for enhver Præst, der staar ene, én Ting var saa umiddelbart bleven efterfulgt af en anden, at Klokken var bleven over ti. Under disse Omstændigheder smagte den dampende Mokka fortrinlig, og mine Hensigter med Hensyn til Kaffebrødene vare ikke af blideste Slags. Da banker det. Et ligegyldigt »Kom ind« aabner Døren, og Telegrafbudet viser sig. Disse hæderlige Folk har jeg, om jeg saa maa sige, lidt i Kikkerten; de have endnu aldrig bragt mig den Efterretning, at jeg f. Ex. havde vundet den store Gevinst eller andre behagelige Ting i Pengeaffærer, men ofte nok, at der forestod Udgifter til en Rejse i Missionsdistriktet. Heller ikke nu stolede jeg rigtig paa Freden og før jeg aabnede Telegrammet, tog jeg endnu hurtig en Mundfuld Brød -- virkelig en nyttig Tanke, thi Telegrammet lød: »*En Døende i Røbel ønsker Dem.*« Telegrammet var sendt fra Neustrelitz; dér bor min kjære Ven, den eneste Sognepræst i Storhertugdømmet Mecklenborg-Strelitz, den eneste katholske Præst paa den 214 Kilometer lange Strækning Berlin--Neustrelitz--Rostock. Den Døendes Omgivelser havde altsaa henvendt sig til Neustrelitz, fordi denne By laa nærmere ved Røbel end Rostock, endskjønt Røbel hører til Rostock; men det havde Folkene sikkert ikke vidst, og i Nødstilfælde

er den nærmestboende ogsaa den første paa Pletten. Men denne Gang var det ikke rigtigt tænkt, thi Præsten i Neustrelitz var den Dag ikke hjemme, da han var bleven kaldet til et andet Sted i Storhertugdømmet. Med rask Beslutning telegraferede man derfor fra Præstegaarden til mig i Rostock. Vore Husholdninger ere ved mange Aars Erfaring indøvede paa slige Tilfælde; er Præsten fraværende, sendes Telegrammet efter ham eller ogsaa til den Missionstation, der ligger nærmest ved det Sted, hvorhen Præsten ønskes. Jeg kan næppe mindes noget Tilfælde, hvor Missionæren var kommen for sent til den Syge, og det til Trods for de store Afstande og mangehaande Besværligheder, der ere forbundne med Rejsen, naar kun den Syges Familie eller Venner have gjort deres Skyldighed og straks benyttet Telegraf eller Telefon.

Telegrammet fra Neustrelitz var altsaa ganske i Overensstemmelse med vor Aftale og Praksis. Men hvor ligger Røbel, og hvorledes kommer man derhen?

Paa Væggen i mit Arbejdsværelse hænger en stor Kjøreplan i Lighed med dem, der findes ved Biletudsalgene paa Banegaarden. Et hurtigt Blik paa samme, dernæst et i Kursbogen for mulige Dampskibs- og Postforbindelsers Skyld, og Rejseplanen, der kan bringe mig hurtigst frem og tilbage, er lagt. Men der er ikke nogen Tid at spille — Toget gaar Kl. 11 og 15 Minuter, og nu er det allerede over halv elleve. Husholdnings-Ministeriet faar sine Instrukser og bringer Rejsetæppe, Paraply og Taske.

»Men vil De ikke nyde lidt først?« »Det gaar ikke mere.«

Nu i en Fart til Kapellet. I Rejsetasken lægges Præstekjole, Biret, Stola, Oljerne, Bog, Lys, Kors og Vievand. Disse Ting opbevares hensigtsmæssigst i en Taske, da denne jo under Jernbanekjørslen og paa andre Befordringsmidler kan lægges ved Siden af den Rejsende. Men skal der gaas til Fods, da bliver det bekvemmere at have de nævnte Sager i Lommerne end i Rejsetasken. Thi paa en flere Timers Marsch bliver Tasken generende ved sin Vægt, der da udelukkende

tynger paa Haanden -- i Lommerne derimod fordeles Vægten til alle Sider.

Men hvor mange Lommer har De da i Deres Klæder til dette Øjemed?

For ikke længe siden har jeg vundet et Væddemaal, idet jeg, uden forudgaet Tælling, paastod, at der vel kunde være tyve. Tællingen blev foretaget under almindelig Latter og gav til Resultat: tre og tyve Lommer; det er utroligt, saa meget der kan gjemmes i dem, og vel at mærke uden at det bliver paafaldende i nogen synderlig Grad. Divide et impera! Fordel rigtig, og alt, lige til det sidste, hvad der kan udkræves til Daab og Vielse, til Skriftemaal og Kommunion, til Salvelser og Velsignelse faar nok saa pænt sin Plads. Men Præstekjolen slaar man over Armen, eller man lader den blive hjemme.

Missionspræsterne have nemlig faaet allehaande Privilegier paa Grund af de særlige Forhold, under hvilke de arbejde. Da jeg første Gang læste i mit Ansættelsesdokument, at jeg kunde gaa i Lægmandsdragt, kunde læse den hellige Messe uden Ministrant og uden Lys, med en sønderbrudt Altersten og uden Relikvier, paa hvert passende Sted over og under Jorden o. s. v. da forekom mig alt dette saa afrikansk og katekombeagtigt, at jeg ikke kunde afholde mig fra at smile. Men senere har jeg lært at beundre de Foresattes vise Hensynstagen; thi af alle disse Privilegier og Fuldmagter har jeg maattet gjøre Brug i en tyveaarig Praxis, og det vilde have været mig højst ubehageligt, naar jeg tvivlende skulde have vejet alle pro og kontra, om jeg vel i dette eller hint Tilfælde kunde tillade mig denne eller hin Uregelmæssighed uden Privileg.

De vilde altsaa gjøre Dem en fuldstændig falsk Forestilling, kjære Ven, dersom De tænkte Dem Missionspræsten, der er paa Rejse til en Syg, i Præstekjole, Rochet og Stola. Intet af alt dette. Klædt i Lægmandsdragt har han taget Plads i et Kupéhjørne, hvor han kan sidde mest uforstyrret, og naar De betragter ham, vil det maaske forekomme Dem,

som om han var falden i Søvn. Det er Hemmelighedernes Hemmelighed, Præsten bærer ved sit Bryst — under Frakken eller under Vesten eller paa det bare Bryst, Hjærtet nærmest i den lille Pose hviler Frelseren under Brødets sakramentale Skikkelse. Ingen af de Medrejsende ved det. Der ler, taler og synger man, og En eller Anden søger at drage ham med ind i Samtalen. Han svarer venlig og høflig men kort. Han tager en Bog, Breviar eller Betragtningbog, og beder dog uden at vække Opsigt, eller han læner sig tilbage og med Øjnene næsten lukkede hengiver han sig til Betragtningen af Menneskenes Lidenhed og Jesu Kristi Storhed: ham, der skabte den elektriske Kraft, der kalder Præsten hid, og Dampkraften, der bringer ham hen til den Syge milevidt, ham bærer han ved sit Bryst. Til højre og venstre staa i det skjønne Mecklenborg de prægtige Skove, der give Bolig for Mængder af Hjorte og Dyr, og i det Fjerne skimtes de blanke Søer, der ligesom med opslaaede Øjne overalt i Landet skue op mod Himlen. Og Skov, Hjort og Sø — de skabtes alle af ham, der hviler ved Præstens Bryst, ukjendt, uanet af alle dem, der nu sammen med deres Skaber og deres Frelser gjenemile Landet i det brusende Tog.

(Fortsætttes).

Odder Valgmenigheds Sommermøde.

— 0 —

Efter ›Aarhus Stiftstidende› Nr. 119 for 25. Maj meddele vi Følgende: Pastor *Malling* holdt et fængslende Foredrag om den romersk-katholske og den lutherske Kirke. Førstnævnte gjør i vor Tid stadig Fremgang i hele det protestantiske Nordeuropa, og en af de Mænd, der for nylig er gaaet over til Katholicismen og er bleven romersk-katholsk Præst, kjendte Taleren meget nøje og vidste, at det var en dyb og

fuldt ærlig religiøs Natur og i det hele et meget elskeligt Menneske. Hvad er Grunden til dette Særsyn?

En anden mærkelig Ting er denne: Naar man siger til vor Kirke: »Tag fat paa de praktiske Arbejder, søg at løse det sociale Spørgsmaal«, saa svarer man undvigende, der er ingen Klangbund for denne Opfordring.

Hvad er Grunden?

Taleren vilde i sit Foredrag blot søge at belyse én Grund.

Naar vi vil stille det simple Spørgsmaal: Hvor er den lutherske Kirke, saa er vi i det underlige Tilfælde, at vi i Virkeligheden ikke kan besvare det. Kultusministeren vælger Biskopperne, Kirken har ikke den ringeste Indflydelse paa dette Valg. Kirken i sin Helhed maa vel saa repræsenteres af Kultusministeren, altsaa tidligere af Fischer, derefter af Sca-venius og senere af de følgende Kultusministre; men Kultusministerens religiøse Opfattelser har jo, som bekjendt, været meget forskellige. Spørgsmaalet »Hvor er Kirken« kunde besvares klart og bestemt i de første 3 Aarhundreder. Den viste sig da at være en mægtig Kraft, der stadig vandt fremad, trods alle Forfølgelser. Kejser Konstantin var en stor Politiker, som fandt det klogt at alliere sig med denne Kraft. Aar 325 fik alle Bisper Indbydelse af Kejseren med Tilbud om fri Rejse til et Kirkemøde i Nikæa. Livvagten gjorde Honnør for Bisperne, da de mødte til Taffel hos Kejseren -- Spydbladene sænkedes og blinkede i Solen som Tusinde Lyn. En af Biskopperne udbød: »Nu er Tusindaarsriget oprundet«. — Men det blev herefter Statsmagten, der fik det afgjørende Ord ved Bestemmelsen af, hvad der var Kristendom, særlig i det østromerske Rige. Det vestromerske Rige kom hurtigt i Opløsning, og her blev Kirken mindre afhængig af Statsmagten; det blev virkelig Romerkirken, der maatte siges at være den virkelige Kristenkirke. At Fyrsterne fik den afgjørende Indflydelse paa Kirkens Ordning samtidig med, at de og Adelen tilrev sig Gejstlighedens store Indtægter, var dog noget, Luther kun gik ind paa efter uhyre Sjælekampe

og kun som en foreløbig Ordning. Her i Danmark var det Kongen og Adelen, der indførte Reformationen bogstavelig paa en Eftermiddag, og de fedede sig, saa det forslog noget ved det overordentlig rige Bytte. Her er saare meget, der ikke er, som det burde være, og Ordningen med Statsmagtens Kirkeforvaltning blev ikke foreløbig, men vedvarende. Den romersk-katholske Kirke har en kirkelig Ordning, og den har store Midler til at virke som Kirkesamfund, og benytter den i mange Henseender vel.

Taleren skildrede fra sin Rejse i Italien den romerske Kirkes Hittebørns-Institution. Enhver, rig eller fattig, gift eller ugift, kan indlægge sit Barn paa Hittebørnshospitalet. Kirken modtager ethvert Barn, der indlægges, uden mindste Spørgsmaal om, hvorfra det kommer, og uden at forlange det mindste Bidrag af Nogen til dets Underhold, og besørger dets Opdragelse og Anbringelse i en passende Plads efter 14-Aars Alderen, ligesom Hositalet vedbliver at være et Hjem for de Børn, der udgaar fra det.

Ligeledes omtaltes Kirkens humane Sygepleje-Institution. Midlerne faar Kirken fra de rige Katholiker.

Her er adskilligt i denne Kirkeordning, som er værd at efterligne.

Skal vi da gaa tilbage til Katholicismen?

Jeg svarer for min Part et bestemt Nej. Der er meget, som jeg paa ingen Maade kan finde mig i; men vi skal ud af den udviklede Forvrøvling med Statsmagten og danne en Folkekirke med folkeligt Selvstyre. Saa kan vi ved Udsendinge forhandle med andre Kirker om fælles kirkelige Forhold og Institutioner, og selv ordne vore indre Forhold med rent kirkelige Formaal for Øje. Dette er umuligt nu.

Jeg mener, at Valgmenighederne har en opdragende Gjerning i Retning af et saadant kirkeligt Selvstyre, til Forberedelse af en saadan Kirke, aldeles uafhængig af al Statsmagt, og det er Hovedgrunden til, at jeg staar i Valgmenighedens Tjeneste.

Det radikale Despoti.

Vi optage efterfølgende Artikel af „Vort Land“:

Det lød saa forbausende, da Doktor G. Brandes for en halv Snes Aar siden udslyngede Parolen »Aristokratisk Radikalisme«. Man var bleven vant til at forbinde to Begreber, som aldeles ikke have noget med hinanden at gøre -- nemlig *Fritærkeri og politisk Frihed* -- og man saa nu med Undren Atheismens hjemlige Fører erklære sig for et politisk Faatalsvælde.

I Virkeligheden var der intet Nyt heri. Det attende Aarhundredes Enevælde var jo paa det religiøse og moralske Omraade meget »frisindet« og »frenskredet«. Voltaire og Encyclopædisterne vare aldeles ikke Demokrater, men ventede sig deres Ideers Sejr af den oplyste Absolutisme. Det er bekendt, at Filosoferne ikke fandt døve Øren hos Monarkiets Mænd -- og Kvinder. Madame de *Pompadour* var »Encyclopædiens« ophøjede Beskytterinde, og takket være hende kunde det Arbejde uhindret fortsættes, som skulde omstyrte Bourbonernes Trone.

Uvilkaarligt mindes man om denne gamle Alliance mellem Despotiet og Radikalismen, naar man i »Politiken« læser Hr. Alfred *Rotbølls* Breve til Forsvar for den italienske Regering. Hr. Rottbøls sidste Artikel (Polit. 1ste Juni) var skreven i Iltoget mellem Firenze og Milano og røbede sig for den kyndige Læser som et lidet originalt Uddrag af Dagens italienske Regeringspresse, indkøbt paa Perronen i Florens. »Poliken« er saaledes for en Gangs Skyld i den behagelige Situation at støtte det *Bestaende*.

Og det italienske fritænkernes Despoti er ogsaa nok værd at støtte. Hvor forargeligt er det ikke, at Italiens Republikanere, Klerikale og Socialister i Forening »berede Regeringen de største Vanskeligheder!«. Man kan forstaa, at hele »Politiken«s konservative Natur maa krympe sig ved den blotte Tanke.

Det er virkelig at haabe, at Regeringen i Rom maa kunne »overvinde og tilintetgøre« Oppositionens »Muldvarpe-

arbejde, »holde Stillingen og bevare Forfatningen!« Hvor velgørende at læse Sligt i en Leder i »Politiken!»

At denne pludselige Konservatisme har sine bestemte Grunde er ikke skjult for Nogen. »Politikens« italienske Korrespondent er saa venlig stemt mod den Regering og det Regimente, der har bragt Italien til Tiggerstaven og til Hungeroprøret fordi denne Regering og dette Regimente ere besjælede af Fritænkeriets Aand. Skyggen af Giordano Brunos Støtte, som det moderne Italien har rejst til Protest mod Kristendommen, skjuler for Mænd som Hr. Rottbøll ganske al Uretfærdighed, al Udsugelse, alt Underslæb, som det moderne Italien har begaaet fra 1870 til nu. Og Pavens Sorg over Folkets Nød og Elendighed er for Hr. Rottbøll kun »Hadet til de vantro Undertrykkere« et Had, som Hr. Rottbøll med usædvanlig Fripostighed anser for at være en Stimulans, der »bidrager Sit til at holde den legemligt saa affældige Olding oppe«. Den kirkefjendske Fanatisme skinner her tydeligt igennem.

Faktum er og bliver dog trods alle Hr. Rottbølls Udflugter at Italien *aldrig* er bleven mishandlet saaledes som af disse fritænkerneske Parlamentarikere, der ikke have haft nogen anden Interesse end at plyndre de offentlige Kasser for at fylde deres egne. Faktum er, at Italiens Statsgjæld fra 1870 til 1895 er stegen med ca. 2700 Millioner Kr., og Italiens Kommunegjæld med ca. 1000 Millioner Kr. Faktum er, at enhver Gjenstand, hvorpaa der kan tænkes lagt en Skat, er beskattet ligetil Tændstikæskerne, man køber paa Gaden. Faktum er, at selv den offentlige Tigger, som har et Hul under en Trappe at sove i, maa betale *Huslejeskat* af dette Hul -- en Skat, der beløber sig til en og tyve Kr. aarligt. Faktum er -- som det stod fortalt i »Politiken« for 5te Maj iaar --- at af de Hundredtusender Lire, der i 1894 indsamledes til det af Jordskjælv ødelagte Messina, kom ikke en Skilling de Skadelidte til Gode. Alt forsvandt undervejs i rummelige Embedsmandsломmer, og Regeringen rejste ingen Tiltale mod de Skyldige. Faktum er, at den sidste officielle

Statistik viser, at der nu i det frugtbare, rige Italien gives Tusinder og atter Tusinder af Steder, hvor der aldrig findes Kjød og næsten aldrig Brød.

At Misfornøjelsen under disse Forhold er stor og stigende, det kan kun forbause de Mænd, der mene, at Alting er i Orden, blot Kristendommen bliver bekæmpet, og Kirken undertrykt.

Og at de Gejstlige, som leve Folket nærmere end d'Hrr. fritænkernes Embeds- og Rigsdagsmænd, nu lide og føle med de Undertrykte, det kan kun forarge Personer, som ellers ere rede til at raabe op om »Præstevælde« og »gejstligt Tyranni«, saa snart der er Tale om Lande, hvor Religionen ikke helt er sat i Skammekrogen.

Hvad de oprørske Ytringer angaar, som Hr. Rottbøll i sin Artikel tillægger Præster i Sogne, som han ikke nærmere specificerer, saa aftrykkes de i de klerikale Blade *uden Kommentar*, til undrende Beskuelse for Verden! I Virkeligheden er sligt ikke andet end Bagvaskelser, fremførte af navnlose Personer og holdte i en Ubestemthed, hvad Tid og Sted angaar, som umuliggjør Gjendrivelse. Taktiken er ikke ny, men derfor ikke mindre virksom.

Men hvis det Despoti, som nu tynger Italien, var reaktionært i Steden for radikalt, vilde de samme Herrer, der nu denuncerer hine imaginære Præster som Fædrelandsforrædere, ikke have Lovord nok til at prise de modige Mænd, der i sand kristelig Aand antog sig de Forkuedes og Betrængtes Sag. Saa forskjellig er Bedømmelsen — alt efter Synspunktet!

Til Syvende og Sidst bliver det virkelige Forhold dette:

Det radikale Despoti i Italien har ødelagt Landet, materielt og aandeligt. Nationalvelstanden er borte, Kirken rystet og svækket. Af den materielle Nød og af Fritænkeriets Haabløshed fremgaar den Revolutionens Aand, som endnu for denne Gang er bleven holdt nede, men som før eller senere vil rejse sig og feje hele det korrupte »Frisind« bort, som udsuger og dræber et bravt og taalmodigt Folk.

Og Leo XIII. beholder saaledes Ret, naar han i sit Brev til Milanos Militærdiktator, den raa Soldat General *Bava*, udtaler Følgende:

»Den onde Sæd, der saa længe ustraffet er bleven udstrøet i Italien, kunde ikke Andet end bære bitre Frugter. Man maatte derfor vente, at Kjendsgjerningernes Sprog vilde bringe dem til Besindelse, der først har hæmmet Kirkens helbringende Virksomhed og gjort Samfundet fremmed for Gud, og nu støder paa de Ruiner, som deres eget Værk er Aarsag til.«

»Og« — tilføjer Paven senere i Brevet — »vi forstaa ikke, hvad godt det kan føre til, at rase saa stærk, mod den gejstlige Autoritet i et Øjeblik, da Samfundsmagten føler sig rystet af Voldsgjerninger.«

Men det er ikke rimeligt, at Pavens Ord gjør stort Indtryk i Kvirinalet. Det nye Kabinet Rudini vil vel i det Væsentlige følge i det Gamles Spor. Skulde den italienske Regering imidlertid ville stille sig *allfor* aggressivt til Pavemagten, kunde det dog være, at den udefra fik et Vink om hellere at holde inde. Triplealliancens Overherre, den *tyske Kejsor*, har i de sidste Aaringer vist Vatikanet megen Opmærksomhed. Hans feudale Aand tiltales aabenbart af Tanken om en Gjenoprettelse af det hellige romerske Rige, og det er tillige en af hans Yndlingsplaner at fortrænge Frankrig fra dets Stilling som Protektor af de katholske Interesser i Østen. Udsendelsen af Prins Heinrich til Kina vidnede herom.

Leo XIII. stiller sig efter Sigende ikke særligt imødekommende overfor de tyske Tilnærmelser. Men dette forhindrer ikke, at Kejsor Wilhelm ved given Lejlighed kunde være villig til at vise, hvor paalidelig en Ven han er . . .

Benedictus.

En Dansker i Spanien.

„Politiken“ har for Tiden en Krigskorrespondent i Spanien, som hedder *Johs. V. Jensen* — en ung Forfatter, der har udgivet et Par Romaner, „Danskere“ og „Einar Elkær“. Om Hr. Johs. V. Jensens Talent skal der ikke tales her; det er ubestrideligt. Hr. Jensen er den bedste Begavelse imellem de nyeste Digttere herhjemme; hans Fantasi er original og letbevægelig, hans Stil farverig og af en næsten Shakespearesk Billedpragt.

Desværre staar dette betydelige Talent helt og afgjort i det Ondes Tjeneste. Med brutal Ærlighed proklamerer Hr. Jensen sig som en overbevist Fjende af Christendommen hvilket for saa vidt er behageligere end den vandle Snak om „Vorherre“, som en *Carl Ewald* og andre fromladne Fritænkere ynder at føre i Munden. En ærlig Fjende kan man slaas med og slaa ned; *Tartuffe* med de høviske Ord og det uhøviske Hjærte er vanskeligere at faa Ram paa.

Hr. Johs. V. Jensen er en Naturdyrker af det reneste og raaeste Vand. Den darwinistiske Kamp for Tilværelsen skal herske ogsaa i Menneskeverdenen. De Svage skal dø, de Stærke leve og formere sig. Det *Instinktiøe* i Mennesket er for ham det Bærende, det eneste Paalidelige og Værdifulde. Ligesom Rousseau prædiker han en Tilbagevenden til Naturen til *Bestiet*.

Det hedder i „Einar Elkær“ (S. 172 ff):

„Hvordan er det gaaet til, at vor Natur er bleven sig selv fjendsk, hvorfor er vore legemlige Funktioner saa godt som forbudte? Det er Klæderne, der har gjort Skade . . .“

Dog ikke blot Klæderne er det, Hr. Johs. Jensen ønsker at fritages for. Man høre videre:

„Folk tilbæder endnu en Mand, der hænger krum og dødssvedende paa et Kors med Saar i Hænder og Fødder — Menneskeidealet! Det er ham, der bragte Løgnen ind over Europa og satte Dyden under Statsmagternes Beskyttelse.“

Som 'man ser, Hr. Jensen er en uforknyt Blasfemiker. Det er en ganske ufarlig Sport for den unge Forfatter. I det christne Land Danmark udsætter man sig nemlig ikke mere for noget ubehageligt ved at spytte paa Krucifixet. Den barbariske Middelalder er heldigvis længst forbi, og vi leve ikke i de Tider, da den hellige Ludvig af Frankrig lod Bøddelen udrive Gudsbespotterens Tunge. Vi er blevne tolerante og taale gærne, at en fordomsfri Vandringsmand kaster Uhumskhed i den Brønd, hvoraf Folket drikker. Og dog har selv Agnostikeren Huxley, den darwinistiske Zoolog, den vældige Fjende af Aabenbaringens Religion selv denne moderne Mand erklæret i et fortroligt Øjeblik, at han egentlig havde Sympathi med den spanske Storinkvisitor *Torquemada* thi, sagde Huxley, »Last og Vildfarelse bør udryddes med Magt.« (*Vice and error ought to be extirpated by force.* Citeret af St. George Mivart i »Nineteenth Century«, December 1897).

Imidlertid disse Huxleyske Ideer er højst upopulære, og Hr. Johs. V. Jensen faar saaledes al ønskelig Fred og Ro til at beskyldte Jesus Christus for at have bragt *Løgneren* ind over Europa.

Det nytter nu ikke at henvise Hr. Jensen til, at hele vor Kultur simpelthen hviler paa Christendommen - at denne, bedømt efter sine Frugter, dog altsaa ikke kan være saa skadelig, som Hr. Jensen mener. Et saadant Argument er ganske virkningsløst thi med »Løgneren« mener Johs. Jensen netop *den christne Kultur*. Som alle konsekvente Christendomsfjender har han udviklet sig til *Kulturfejende*.

Einar Elkær Forfatterens Talerør udtaler sig herom saaledes:

»Kulturen skal være Christendommens Værk, Fredens. Men hvem kan sige, hvor vidt vi kunde have været nu, om vi havde holdt os klar af denne Albinustro (?) og var bleven ved at være hedenske og ærlige.«

Med Undtagelse af Udtrykket »Albinustro« lader en slig Udtalelse intet tilbage at ønske i Klarhed.

Nu — denne Mand sender »Politiken« til Spanien.

At hans Sympathi er paa Nordamerikas Side behøver vel næppe at erklæres — selvfølgelig tilbeder han den angelsachsiske Kraft og de angelsachsiske Penge, og ligesaa selvfølgelig foragter han de Dyder, der er særegne for Spanien — Tro, Barmhjærtighed, Æresfølelse . . .

Med Overlegenhed ser han ned paa de romanske Folkeslags Ævne til at forme, deres Mesterskab i Ordets Kunst og minder spotsk om Nymfen, hvoraf kun Stemmen blev tilbage. Han aner ikke, at uden hine foragtede Folkeslags Belæring og Indflydelse vilde han selv endnu have været en gothisk Barbar i en eller anden jysk Urskov. Man maa nemlig aldrig glemme, at den latinske Race *har* opdraget og — sammen med den keltiske — endnu opdrager Menneskeheden i aandelige Ting, til det Gode saavel som til det Onde.

Hr. Johs. Jensen skrev sine første Korrespondancer paa en Tid, da Spaniernes Nederlag syntes uundgaaeligt, og naturligtvis skyndte han sig da at sparke til den, han troede var den svageste. Som god Darwinist kunde han heller ikke godt gøre andet.

I »Politiken« for 22. Maj udtalte han sig bl. a. saaledes:

»Hvad man historisk vil faa at se, er en sentimental Scene ved en Nations Sygeleje — hysteriske Trækninger hos et Folk, som er blevet holdt umyndigt og uvant med Tænkning Det spanske Folk er porøst og *udhulet af Christendom* (!), opædt af Baciller, *fordærvet af falsk Livslære*. Smitsomme Sygdomme og al Slags Menneskeuærdighed beskyttes ved Kirkedørene, Barmhjærtigheden holder sin Haand over de af Naturen Dødsdømte.«

Som man ser — Spanierne er virkelig meget fordærvede! De beskytter Folk, som har smitsomme Sygdomme, og som af Naturen er dødsdømte, og det maaske ikke blot ved Kirkedørene, men endog paa de usædelige Instituter, som kaldes *Hospitaler, Alderdomshjem, milde Stiftelser*. Den danske Darwinist har nok Grund til at forarges! Hvilken *Unatur* disse Spaniere dog er henfalden til!

Man høre imidlertid Resten af det spanske Synderegister. Hr. Jensen skriver:

»Endnu gælder det taabelige Æresbegreb fra Tempelriddernes Dage . . . Der er maaske kun én Mand i Spanien, der forstaar det gamle *Vae victis* — det er General Weyler. Der er noget af en Bismarck i den Mand, som Spanierne skyndte sig at tage Magten fra, fordi han brugte den.«

Som man ser Hr. Jensens Mod er ubegrænset. Det eneste, der har hans Sympathi, er, hvad vi andre anser for en Skamplet paa det spanske Skjold — General Weylers frygtelige Grusomheder mod de kubanske Oprørere . . . *Vae victis*, »Ve de Svage«, den Moral har Hr. Jensens Bifald . . .

Naa, man behøver ikke at gaa langt for at finde, hvor den unge Forfatter har sin barbariske Visdom fra. Ikke forgæves har Nitzsches Bud »Værer *ondt*! ogsaa lydt i Danmark. *Dr. Georg Brandes* Agitation for den uhyggelige tyske Filosof, hvis Princip var bevidst *Antichristendom*, begynder at bære Frugter — maaske flere end *Dr. Brandes* skøtter om. Men nu formaar han ikke længer at besværgede Aander, han har fremmanet. Ytringer som de ovenfor citerede af Hr. Johs. V. Jensen viser med frygtelig Tydelighed, hvilke moralske Forvildelser Nægtelsen af Christendommens Sandheder ubønhørligt drager efter sig. Øjeblikket er nemlig nu kommet, da *de nye Ideer* ere blevne enevældige i Slægten — ikke længer modtager noget Korrektiv af den gamle, forhen ikke helt overvundne Tro. De nye Ideer maa følgelig helt og holdent overtage Ansvaret for Slægtens sædelige Adfærd. Øjeblikket er kommet, hvorom Generationer af det Nyes Profeter har drømt og spaæet — *Scjren* er endelig vunden — *det frigjorte Menneske* staar midt iblandt os . . . i al sin diaboliske, antichristelige Hæslighed!

Thi *hæsligt* er dette nye Menneske, skabt efter Darwins og Nitzsches Lærdomme! Saa hæsligt, at det — ligesom Medusa — ikke taaler Synet af sit eget Ansigt, men uafbrudt ledes og væmmes ved sig selv! Saa hæsligt som det Selvpor-

træt, Helten i »Einar Elkær« maler af sin Sjæl, — et Portræt, der er saaledes at se til:

»Der gaar Tanker op i mit Hoved — hvad tjener de til? Naar jeg dør, gaar mine Tanker ud af mig som Bobler — de oser ud som Svovlbrinte af et gammelt Æg, der ingen Kylling blev af. Og inderst inde har jeg en Tomhed, — der er ligesom et lille rundt Hul i mit Hoved. Det beboes af Livsligealdighed. Før holdt min »Sjæl« til der. Jeg var tyve Aar, før jeg blev Udødelighedstroen kvit. Men jeg haaber, at Hullet skal gro til. Jeg lever mig selv til Trods . . .«

Er Billedet ikke uhyggeligt? Man troer at høre en af de usalige Sjæle, som klager sin Nød for Dante i *Infernos* Kredse.

Og man undres meget, naar man ser dette fuldstændig *opædt* Væsens *alter ego* skrive i »Politiken«, at det spanske Folk er ødelagt, »udhullet«, »fordærvet af falsk Livslære. . . Farisæer! »Du selv er Manden«.

Johannes Jørgensen.

Verden og Visdom.

En Fortælling fra Kejser Marc Aurels Tid.

Af Anton de Waal.

—o—

(Fortsat.)

»Du vil finde Lodsens,« sagde hun med et muntert Smil, for at vise sig venlig mod Filosofen; derpaa vendte hun sig mod sine Omgivelser og sagde i samme lette Tone: »blandt alle Filosoferne synes jeg nu bedst om vor Justinus: han er den Eneste, der tilstaar, at han Intet véd, medens alle Andre mene at have fundet de Vises Sten. — Jeg taler selvfølgelig kun om de Filosofer, som ere komne hertil fra Orienten,« tilføjede hun smilende, idet hun kastede et skjelmisk Blik paa Rusticus. og hermed havde hun Latteren paa sin Side.

Allerede inden Taftet var bleven hævet havde Cæcilianus fundet Lejlighed til at forsvinde bag et Forhæng ind i sit eget lille Yndlingsværelse, hvor Bægre, Tærninger, friske Kranse og fortrolige Kammerater vinkede ham. Nu var han glad, fri for alle hæmmende Baand; han trykkede en Krans af Vinløv om sin glødende Pande, tog en Skaal med perlende Chiosvin i den ene Haand, kastede med den anden Elfenbens-tærningerne ud af Spillebægeret og raabte: »Leve den sejrende Venus.«

ANDET KAPITEL.

Festforestillingen.

Blandt alle de Forlystelser, som Kejser Marc Aurel havde anordnet i Anledning af sin Fødselsdag, var der ikke noget, der pirrede det romerske Folks Forventninger i højere Grad end Gladiatorkampene og Dyrejagterne i Colosseum. Alle de storartede Optog, Forestillingerne i Pompejus' Theater, ja selv Væddeløbene i Circus maximus vare næsten kun at kalde for en *præguatio* eller Forsmag paa den store Nydelse, som man ventede sig paa Amfitheatrets Arena.

Næppe begyndte derfor den længselsfuldt ventede Dag at gry, før det festklædte Folk allerede skyndte sig fra alle Gader og Stræder til Kæmpebygningen; hvert Minut blev Menneskestrømmen stærkere; enhver søgte den bedste Plads i den Afdeling, hvortil hans Stand gav ham Adgang, og der blev en stedse mere broget Vrimmel paa alle de ovenover hverandre anbragte Siddepladser, som kunde rumme henimod 90.000 Tilskuere.

Det, der den Dag i Dag endnu er tilbage af denne Kæmpebygning, kan kun sammenlignes med et Skelet,

hvorpaa det er meget vanskeligt igjen at bestemme de enkelte Dele, og dog horer det til de mest storartede Ruiner, Verden har at opvise.

Paa det øverste Galleri havde Matroserne Plads; de vare just i Begreb med at ordne den Masse Sejldug, der var nødvendig til at overdække hele Tilskuerspladsen saa at Folket kunde blive beskyttet mod Solens brændende Straaler.

Efterhaanden fyldtes nu Riddernes og Senatorernes Pladser; — fra Vestas Tempel paa Forum kom de til Gudindens Tjeneste indviede Jomfruer med ind i Festtoget; de vare alle i hvide Klæder og indtog de for dem bestemte Ærespladser; Alles Blikke vendte sig med større og større Længsel mod Kejserlogen, som var prydet med de kostbareste Tæpper og over alt dekoreret med Guld.

Endelig kom Marc Aurel; han havde en Laurbærkrans af Guld om Panden og Sceptret i Haanden; han bar en med Guldørne oversaaet hvid Toga. Hans Gemalinde Faustina og de øvrige Medlemmer af det kejserslige Hus ledsagede ham.

Da Herskeren viste sig, brød der et uendeligt Jubelraab løs; man viftede med Tørklæderne, klappede i Hænderne og Begejstringen vilde ikke høre op, skjønt Kejseren venligt hilste med Haanden for at faa Bifaldsstormen til at lægge sig.

Efter de Billeder, vi kjende af Marc Aurel, maa han have været en mager Mand med lyst krøllet Haar og Skæg. Havde han ellers af filosofiske Grunde givet Afkald paa al Umaadelighed i aandelige og sandselige Nydelser, saa havde hans svage Sundhedstilstand ogsaa sin Del deri. Men der var i hans Ansigt et saadant Udtryk af Velvillie og Godmodighed, at han strax maatte vinde Enhver. Han var derfor bleven sit Folks Afgud, thi siden Titus' Tid havde ingen ædlere Personlighed baaret Imperatorernes Krone.

Da Jubelen endelig havde lagt sig, traadte Kejseren hen til Logens Rand og gav Tegnet til, at Forestillingen kunde begynde. Først rykkede Gladiatorerne ud og gik Arenaen rundt under en vild og ophidsende Musik; de gjorde Holdt udenfor Kejserlogen og tilraabte Imperatoren den sædvanlige Hilsen »*Moriturus te salutans*.¹⁾

Derpaa begyndte Kampen.

Indledningen bestod i forskellige Slags Vaabenkampe mellem enkelte Stridsmænd; men efter at en Del almindelige Gladiatorer havde kæmpet mod hverandre bleve Raabene: Pertinax og Hippolytus, Pertinax og Hippolytus stedse stærkere og stærkere.

Endelig viste de sig; begge herkuliske Skikkelser og kun bevæbnede med Skjold og et kort Sværd; en ustandselig Jubel modtog de to stærke Brydere.

I Begyndelsen var Kampen imellem dem kun en Slags drillende Leg, og samtidig maatte andre Gladiatorer fægte indbyrdes for at aflede Opmærksomheden fra dem. Men efter hver ny Omgang blev Tvekampen alvorligere. Man havde aldrig nogensinde set to saa dygtige og kraftige Mænd staa over for hinanden; Sværdene lynede i Solskinnet, og Skjoldene klang, hver Gang Modstanderens Stød hurtigt blev afpareret. Begge Athleterne kæmpede med beundringsværdig Koldblodighed. Men efterhaanden blev Hippolytus hidsigere, og et let Saar, han gav sin Modstander, gjorde ham endnu ivrigere. For at forfølge sin Fordel styrtede han pludselig med Voldsomhed mod Pertinax og søgte ved en hurtig Sidebevægelse at faa ham til at blotte sig og saa give ham det dødbringende Stød. Men Pertinax havde mærket hans Hensigt, og idet han adræt benyttede Øjeblikket, stødte han Fjenden sit Sværd ind i Hoften, saa han faldt til Jorden, svømmende i sit Blod.

¹⁾ De som skulle gaa i Døden hilse Dig!

Nu hortes der et uhyre Skrig fra alle de Tusinder og atter Tusinder, der med tilbageholdt Aanddrag havde set paa Tvekampen. Nogle glædede sig og Andre skjældte ud og rasede eller græd af Vrede og Ærgrelse over, at den Gladiator, de havde taget Parti for, var bukket under. Hippolytus løftede sin Haand op mod Modstanderen for at bede ham om at skaane hans Liv; men med vilde Raab og ved det velbekjendte Tegn at lukke Haanden og stode Tommefingeren nedad, forlangte Alle, at den Besejrede skulde dø.

(Forts.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Kjøbenhavn. (F. J.) Søndagen d. 5. Juni (Grundlovsdagen) foretog Foreningen »Unio« sin første Sommerudflugt iaar. Kl. 2 samledes henved 50 Medlemmer ved Klampenborgstationen og kørte til Charlottenslund, hvor der blev drukket Kaffe; derfra spaserede man til Sletten bag Grøndalshuset, hvor der arrangeredes forskellige Lege og man underholdt sig med Ring- og Boldspil. Kl. 6 spistes til Aften »ved Stalden« og derefter spaserede Selskabet i den herlige Sommeraften ad Strandvejen til Kjøbenhavn. Hele Turen var overordentlig vellykket og Stemningen hjertelig og gemytlig.

Belgien. De nylig afsluttede belgiske Valg have trods alle Modstandernes Kraftanstrengelser styrket Katholikernes Totrediedelsflertal; medens der kun var 110 i det gamle Kammer, sidde nu 112 katholske Rigsdagsmænd i det nye. Endnu et andet Moment er værd at lægge Mærke til, *Socialisterne* have et Mandat mindre. Næsten overalt vuggede man sig i den Forestilling, at Storbyerne og Industridistrikterne i

Belgien, særlig i den wallonske Del af Landet, redningsløst vare hjemfaldne til Socialdemokratiet. Ved forrige Valg viste sig ogsaa en højst betænkelig Fremvæxt af Socialdemokratiet; men nu mærker man, selv om der endnu ikke kan tales om en almindelig Tilbagegang, dog en Stilstand i Bevægelsen, og den er allerede meget værd. Thi man bør huske, at Belgien i en endnu langt højere Grad end Frankrig og Tyskland, er et industridrivende Land, og at Arbejdermasserne ved Undladelsen af rettidige sociale Reformere ere blevne tirrede særlig stærkt, og at der ikke existerer en mægtig Kongemagt. Derfor maatte man være belavet paa en faretruende Stormflod af socialdemokratiske Stemmer. Da for fire Aar siden Socialdemokraterne for første Gang efter den almindelige Valgrets Indførelse kunde lade deres Tilhængere marschere op, udbrøde Kulturkæmperbladene spottende: man se dog, at heller ikke Katholicismen er noget fast Bolværk mod Socialismen. Nu maa disse Røster tie. Ved Valgene i 1896 og 1898 er Kamrets Skikkelse bleven fuldstændig fornyet. Naar nu ved den almindelige Valgret kun 28 Socialister staa overfor 112 Regeringstilhængere, er det for et saa fremragende Industriland som Belgien et forholdsvis *gunstigt* Resultat. Kun Liberalismen har maattet bukke under. Dens radikale Fløj er simpelthen dragen ind i den røde Lejr og frister kun som Socialismens Paahæng med før 9, nu 6 Mandater en ussel Tilværelse. Det liberale Bourgeois' Parti havde i forrige Kammer endnu kun tre Sæder, nu har det bragt det til 6, en Tilvæxt, man ikke behøver at misunde det. Man maa ikke glemme, at Liberalismen, som nu kun formaar at hævde et Dusin af de 152 Mandater, for mange Aar har siddet inde med Magten i Staten. Hvor jammerlig har dog den Valgret været, som gjentagende har mægtet at skaffe et saa ringe Mindretal Flertallet i Kamret. Af den

nugjældende Valgret kunne dens Skabere, Katholikerne, være stolte. Den betyder et betydeligt Fremskridt ligeoverfor den gamle oligarchiske Valgret; den tilfredsstiller Folkemassernes Længsel efter Deltagelse i Valgene og muliggjør dog et fast, regeringsdygtigt Flertal.

Italien. Kulturkampen fortsættes. Den italienske Regering har opløst næsten alle katholske *Foreninger* i Toscana og Lombardiet, idet den paastod, »at de ikke anerkjende Landets Love, baade hemmeligt og offentligt bekæmpe dem og ved at ophidse Folket forstyrre den offentlige Orden«. For at forsvare sig imod disse Beskyldninger, udsendte Grev *de Paganuzzi*, Italiens katholske Foreningers Centralpræsident, et aabent Brev, i hvilket han erklærer: »Hverken vore Foreningers Komiteer eller Medlemmer have som Anstiftere eller Deltagere nogen som helst Skyld i de seneste Dages beklagelsesværdige Optrin. Tværtimod er der blandt vore opløste Komiteers og Foreningers Medlemmer ikke Faa, som for deres fredelskende Bestræbelsers Skyld først ere blevne forfulgte af de revolterende Horder og ovenikjøbet bagefter af Regeringsmagten. Den »katholske Bevægelse« har nu allerede existeret i tredive Aar i Italien, men endnu aldrig har Statsmagten havt nogen som helst Aarsag til at skride ind med Magt mod vore Foreninger, ja ikke engang til at nære Mistanke imod dem. Vi have altid nøje holdt os indenfor de lovlige Skranker, som Foreningsstatutterne, der jo ere Statsmagten bekjendte, foreskrive os det. Heri følge vi vor Samvittigheds og den katholske Kirkes Forskrifter, som befaler os at adlyde Øvrigheden i Alt, hvad der er Ret. Vilde vi som Foreningsmedlemmer eller som Privatpersoner have noget som helst Samfund med dem, der gjøre Oprør imod Statens Autoritet eller hidse til Oprør, vilde vi høre op med at være Katholiker.« Saa be-

toner Præsidenten, at Italiens katholske Foreninger altid have bestræbt dem for at forkynde og virkeliggjøre den kristelige Retfærdigheds og Kjærligheds Bud, som Leo XIII.s Rundskrivelse om Arbejderspørgsmaalet lægger det de Fattige og Rige, Arbejderne og Arbejdsgiverne paa Sinde, og slutter med denne Sætning: »Havde disse vore Bestræbelser glædet sig ved større Frihed og større Velvilje hos dem, der betragtede Katholikerne med ugrundet Mistanke og Omstyrtningsmændene med uhildet Tillid, behøvede vi nu ikke at begræde udgydt Børgerblood.« Men alle disse Ord og Sandheder ere talte forgjæves. Regeringen trænger nu engang til en Syndebuk, for at afvælte Skylden for de sidste Revolter fra sin forfejlede Politik, og den søger den hos Socialisterne og hos de — katholske Foreninger.

Neumünster i Holsten. Den katholske Mission i Neumünster aabnedes 1866 under den østerrigske Okkupation, lige 300 Aar efter at det af den hellige *Vicelin* her grundlagte Kloster var bleven ophævet og saaledes den sidste Rest fra den katholske Fortid fjernet fra Holsten. Menighedens første Sjælesørger var Pastor *Beermann*, nu Pastor i Weseke i Westfalen. I hvor smaa og tarvelige Kaar han har begyndt sit Missionsarbejde, har han selv skildret i følgende Ord: »Mariæ syv Smerters Festdag, den 22. Marts 1866, kom jeg til Neumünster og lejede to Værelser i det daværende Gorrisske Hus ved Torvet, det ene til »Kirke«, det andet til Dagligstue, Soveværelse og Skolelokale. Det første Alter blev om Aftenen tømret sammen af Brædder og Bænke og beklædt med for 50 Øre Shirting, hvis Rest jeg anvendte som Gardiner. Om Lordagen opsøgte jeg Katholikerne. Palmesøndag den 24. Marts holdt jeg den første Messe — uden Ministrant, — tilstede vare 5 Personer, deraf vare to Protestanter; 2 Lys, 2 Flasker Messevin og en Altersten

havde jeg medbragt. Et lille Kors til Alteret havde jeg i Lommen. Som Vin- og Vandkande tjente to Overkopper. Paaskedag holdt jeg Højmesse, d. v. s. sang alene, hvad Præsten har at synge, da jeg gjerne vilde lade Allelujaet tone. Langfredag havde jeg oplæst Lidelseshistorien af en Haandpostil. To Kufferter og nogle Stole brugtes som »Kirkebænke«. Tirsdagen efter Paaske begyndte jeg Skolen med syv Børn. Den første Begravelse blev holdt helt kirkeligt, da jeg i Præsteornat med Krucifix og kirkeklædt Ministrant under stort Folkeopløb drog gennem Byens Gader. Fra Kirkegaarden fulgte flere Protestanter med til Kapellet, som de siden besøgte meget flittigt.« Pastor *Beer mann* fandt snart Lejlighed til at købe et Fabrikslokale paa en heldig liggende Plads. Udvendig lod han det være som det var; indvendig indrettede han dets ene Side til et Kapel, dets anden til Præstebolig. Efter Pastor *Beer mann* har Pastor *Ohters* fortjenstfuld virket her samfulde sexten Aar under de vanskeligste Forhold, indtil han 1888 blev forflyttet til *Haminkeln*. Pastor *Lohmeyer* blev hans Efterfølger. Hvilke Fortjenester denne har indlagt sig af Missionen i de ti Aar, han har arbejdet der, ses bedst af en Sammenligning mellem den katholske Menighed i Neumünster fra 1888 og fra 1898. I Aaret 1888 talte Menigheden 270 Sjæle, nu tæller den over 2000. 1888 blev der endnu holdt Gudstjeneste i Fabrikslokalet; nu findes der en smuk Kirke med et slankt Taarn og tre dejlige Klokker og to prægtige Altre og Glasmalerier. 1888 var Menigheden en af Staten ikke anerkjendt Missionsmenighed; nu er den en offentlig Sognemenighed. 1888 var der en lille katholsk Privatskole med 24 Børn; nu har Neumünster en offentlig katholsk Folkeskole med fire Klasser. I Aaret 1890 har Pastor *Lohmeyer* oprettet Svendeforeningen, som holder Menighedens Kjerne sammen og hæver og plejer den katholske Folkefølelse.

Mindes man dertil hans personlige Egenskaber, hans store Iver i Sjælesorgen, hans Anstrengelser for at hjælpe Enhver med Raad og Daad, vil man forstaa, at Menigheden i Neumünster med stor Kjærlighed var knyttet til sin Præst og med Sorg modtog Meddelelsen om, at Biskop, Dr. *Bernard Höting* af Osnabrück havde udnævnt ham til Regens i Priesteseminariet i Osnabrück, allerede den fjerde Regens efter *Kohms*, der i sin Tid har været Præst ved St. Ansgarskirken i Kjøbenhavn og saa en Række af Aar til sin Død forestod Uddannelsen af Osnabrückerdioecesets Præster. Menigheden i Neumünster har nu faaet Pastor *Münster* til Sjælesørger, der i ti Aar har været Kapellan i Kiel hos den højstfortjente Pastor *Joseph Plagge*, født i Emsdetten i Westfalen, der har hævet den katholske Menighed i Kiel til den Anseelse og Betydning den nu besidder.

Rom. Første Pintsedag foretoges en sjælden Handling i Vatikanet. Den nylig udnævnte Kardinal *Prisco* blev af selve Pave Leo XIII. konsekreret til Biskop. En Bispevielse med dens herlige Bønner og Ceremonier er i og for sig et sjældent Skuespil; denne Gang, hvor vor alderstegne hl. Fader i højstegen Person fuldbyrdede hele Funktionen, var dette selvfølgeligt dobbelt tiltrækkende og løftende. Allerede Stedet, Handlingen foregik paa, det pragtfulde Sixtinske Kapel med dets højtidelige graa-blaa Farvevirkning, med de uforlignelige Fresker, som ikke kunne undlade at paavirke Tilskuernes Gemyt, bidrog meget til at stemme Sindet til Andagt. Den gribende Maade, med hvilken Hs. Hellighed foretog Ceremonierne og udtalte de enkelte Bønner og Formularer, tilmed i en saa klar og høj Tone, at selv de Bagerste kunde opfatte hvert Ord, gjorde et Indtryk, der ikke lader sig skildre med Ord. Man kunde atter glæde sig over vor øverste Hyrdes beundringsværdige Spænsthed, da han uden synligt Tegn paa Udmat-

telse fuldendte denne lange, over to Timer varende, Funktion. Efter den af Paven og den Nykonsekrede i Fællesskab læste hl. Messe og den højtidelige Meddelelse af den biskoppelige Velsignelse fandt Overrækkelsen af det ærkebiskoppelige Pallium Sted.

Den nye Ærkebiskop, Kardinal *Giuseppe Prisco*, er i første Linie en Videnskabsmand og nød som saadan særlig Agtelse i sit snævrere Fædreland Neapel. Han virkede som Theologiprofessor ved det ærkebiskoppelige Seminar i Byen Neapel, indtil Pave Leo XIII. i November 1896 udnævnte ham til Kardinal. Det overraskede Enhver, at han dengang blev kaldet til Kurien; thi vor hl. Fader havde paa Grund af den Lærdes videnskabelige Fortjenester af egen Drift hædret ham med Romas Purpur. Efter Kardinal-Ærkebiskop *San Felices* Dod udnævnt til hans Efterfølger som Ærkebiskop af Neapel, maatte han først bispevies. Pave Leo XIII. har yderst sjældent i sit lange Pontifikat selv meddelt en Bispevielse; han vilde derved nu offentlig bevidne sin særdeles Højagtelse af den nye Ærkebiskop. Saasnart det i sin Tid blev bekjendt, at *Prisco* skulde blive Ærkebiskop, viste mange indflydelsesrige Neapolitanere sig utilfredse med, at Paven denne Gang var fravegen den gamle Sædvane, at sætte et Medlem af Landets høje Adel paa Ærkestolen i Neapel. Da slige Ytringer kom Pave Leo XIII. for Øren, svarede han: »Jeg har allerede udnævnt ham til Kirkefyrste, og en højere Adelstitel gives der ikke i hele Ærkedioecesets Annaler.«

— Pave Leo XIII. har erklæret sig villig til at mægle i Grænsestridighederne mellem Republikkerne *Haiti* og *San Domingo*.

— Den diplomatiske Forbindelse mellem den hl. Stol og Republiken *Chile*, der har været suspenderet henved ti Aar, er gjenoptaget ved Akkreditering af den nye chilensiske Gesandt i Rom, Dr. *Raymond Barros Zuco*.

— Pave Leo XIII. har skænket Kongen af Sachsen til Jubilæumsgave et herligt Mosaikbillede, der et bleven udført i det vatikanske Atelier. Billedet er 2 Meter højt og 0,80 Meter bredt og forestiller de berømte Tempelruiner i Paestum i Syditalien.

Prag. En kristelig Demonstration fandt den 5te Juni Sted paa Torvet (Altstädter Ring) foran Marie-Statuen. En Procession fra alle Prags Kirker paa ca. 4000 Personer, drog til denne Søjle, for der at protestere imod Oprettelsen af et Monument for *Huss*. Domherre *Krausl* holdt paa Torvet en czechisk Tale, i hvilken han fremhævede, at Byen Prag havde kun Guds Mod'er at takke for sin Frelse fra Svenskernes Haand. Ved Siden af hendes Statue var der ingen Plads for et Huss-Monument. Prags Katholiker havde samlet sig her, for at man skulde se og høre dem. En Mængde Politibetjente til Hest og tilfods oprettholdt Ordenen. Internationale og nationale Socialdemokrater gjorde Forsøg paa at bryde igjennem Politikordonen, men bleve energisk viste tilbage.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 12. Juni. 2. Søndag e. Pintse. Æskild. Biskop af Strengnæs i Södermanland, Martyr † 1026. — 13. M. Anton af Padua, Bekjender † 1231. — 14. Ti. Basilius den Store, Biskop og Kirkelærer † 379. — 15. O. Vitus, Modestus og Crescent. Martyr † 300. — 16. T. Oktav af Kristi Legemsfest (I St. Ansgars Kirke Kl. 8 Aften: højtidelig Slutning af Kristi Legemsfestens Oktav med Prædiken og Procession). Johan Frants Regis, † 1640. — 17. F. Jesu Hjertes Fest. — 18. L. Marcus og Marcellian, Martyrer † 286.

Søndag den 19. Juni. 1. Søndag e. Pintse. Jesu Hjertes Fest. Fuldkommen Aflad for Medlemmerne af Jesus Hjertes Broderskab. Gervasius og Protasius, Martyrer † c. 70.

St. Ansgars Kirke. Hver Dag i Kristi Legemsfestens Oktav indtil Fredag den 17. Juni inkl. holdes om Morgenen Kl. 8 $\frac{1}{4}$, højtidelig Messe med sakramental Velsignelse og om Aftenen Kl. 8 Festandagt.

Gudstjenesten paa Søn- og Helligdage.

- M. (stille Messe). H. (Højmesse). Pr. (Prædiken). A. (Andagt). K. (Katechese).
- St. Ansgar. Kl. 7 og 8 M., Kl. 10 H. med Pr., Kl. 8 A.
- St. Josefssostrønes Kapel (Toldbodvejen). Kl. 6 M., Kl. 2 $\frac{1}{2}$ A.
- Rosenkranskirken Kl. 7 M., Kl. 9 $\frac{1}{2}$ H. med Pr., Kl. 5 A med K.
- St. Josefs Hospital. Kl. 6 $\frac{1}{2}$ M., Kl. 9 H. med Pr., Kl. 3 Eftm. A.
- St. Josefs Kapellet (Strandvejen 91.) Kl. 8 H., Kl. 2 $\frac{1}{2}$ Eft. Vesper.
- St. Annæ Kapel (Chr. II.s Allé, Sundbyerne). Kl. 10 H. med Pr.
- Jesu Hjærte Kirken. Kl. 6, 7, 8 $\frac{1}{2}$ M., Kl. 10 H. med Pr., Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Af. A. med Pr.
- St. Andreas Kirken i Ordrup. Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7, 7 $\frac{3}{4}$ M., Kl. 10 H. med Pr., Kl. 5 Eftm. A.
- Odense. Kl. 8 M., Kl. 10 H. med Pr., Kl. 3 A. med K.
- Svendborg. Kl. 10 H. med Pr., Kl. 3 A. med K.
- Kolding. Kl. 9 $\frac{1}{2}$ H. med Pr., Kl. 3 A. med K.
- Fredericia. Kl. 7 M., Kl. 9 $\frac{1}{2}$ H. med Pr., Kl. 3 A. med K.
- Horsens. Kl. 8 M., Kl. 10 H. med Pr., Kl. 2 A med K.
- Aarhus. Kl. 6 $\frac{1}{2}$ M., Kl. 9 $\frac{1}{2}$ H. med Pr., Kl. 3 A.
- Randers. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ M., Kl. 10 H. med Pr., Kl. 3 A. med K.

Jesu Hjærte Kirke (Stenosgade.) Søndag den 12. Juni. Aften Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Prædiken. Procession og Andagt. Fredag den 17. (Jesu Hjærtets Fest) Kl. 7, 7 $\frac{1}{2}$, 8 $\frac{1}{2}$ stille h. Messer. Kl. 10 Levitmesse. Om Aftenen Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Prædiken og Festandagt. Det hh. Sakrament er udstillet hele Dagen.

I hele Kristi Legemsfestoktaven er hver Aften Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Sakramentsandagt.

Mariakongregationen for Ynglinge holder Fælleskommunion Søndag den 19. Juni.

Paramentforeningen ved St. Ausgars Kirke udsætter dens Møder for Sommermaanederne. De optages igjen i September.


St. Josefs Gilde. Alm. Møde for alle Br. afholdes **Mandag 13. Juni**, Kl. 8 $\frac{1}{2}$. Lokalet Bredgade 67. — Samme Tid og Sted afholder Gildets **Begravelseskasse** Generalmøde.

St. Knuds Broderskab. Tirsdag den 14. ds., Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Eftm., afholdes Foredrag og Oplæsning i Lokalet, Bredgade 67, o. G. — Alle ere velkomne.

✚ At vor gamle Fader og Bedstefader, fhv. Gartner i Lyngby **Christen Jensen**, 77 Aar. Onsdag Morgen roligt er hensovet i Herren, bekendtgjøres herved. R. I. P.
Emil Jensen. Sine Petersen.
fodt Jensen.

Begravelsen foregaar om Gud vil Søndag den 12. Juni fra Kapellet paa katholsk Vesterkirkegaard.

Alle Sendelser til Nordisk Ugeblad bedes adresserede: Redaktionen for Nordisk Ugeblad, Bredgade 64.

 Dette Nr. af Ugebladet indeholder 32 Sider.

Mohns Bogtrykkeri, st. Kongensgade 31, Kjøbenhavn

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Sexogfyrretyvende Aargang.

— Tillæg: „Katholiken“ Nr. I. —

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement. 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer Lohrer, Adelgade 31. Træf. 9—2 og 5—7.

Nº 25.

Søndagen den 19. Juni.

1898.

Indhold: Cistercienserordenen og dens Virksomhed særlig i Danmark. En Beretelse i Tyskland. St. Josefshjemmet i Pappelalléen. Udenfor Kirken ingen Frelse. Literatur. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Fra Vejbyrnet. Meddelelse til Nord. Ugeblads Læsere. — Bekjendtgjørelser.

Cistercienserordenen og dens Virksomhed særlig i Danmark.

Nogle Optegnelser

i Anledning af Ordenens 800-Aars Jubilæum

af F. Kerff.

O

(Fortsat)

Den første, som kaldte Cistercienserne til Danmark, var den bekendte Erkebisp af Lund, Eskild, Absalons Forgænger. Eskild var en stor Beundrer af den hl. Bernhard, han besøgte ham i Clairvaux, og stod i Brevveksling med ham. Da Eskild opgav Erkesædet i Lund, drog han til Clairvaux; der døde han og blev begravet i Klosterkirken.

Samtidig med, at Kong Sverker stiftede de første Cistercienser-Klostre, Nydal og Alvaster i Sverrig, anlagde Eskild det første danske Cistercienserkloster i Herrisvad i Skaane; han lod Munke komme baade fra Citeaux og Clairvaux. 1150 indviede han selv Klostrets Mariekirke. Omtrent samtidig

anlagdes — ligeledes af Eskild — Varnhem i Skaane, der imidlertid nogen Tid efter nedlagdes og Munkene flyttede derfra til Vidskøl i Jylland.

Eskild nøjedes ikke med de to Klostre i Skaane, men oprettede ogsaa det saa berømte Abbedi Esrom paa Sjælland. Det blev stiftet med Rundhaandethed og fik ad Aare store Besiddelser. Af alle de Klostre Eskild oprettede var Esrom det, han mest elskede; han kom tit dertil og tog i lang Tid Ophold hos Munkene, hvor han omgikkes med dem, som sine Ligemænd. Da han forlod Danmark, blev Bisp Absalon en ligesaa kærlig Beskytter af Esrom, som værdig Efterfølger af Eskild.

Esrom blev Moderkloster ikke blot til indenlandske men ogsaa til udenlandske Klostre; Klostreet Colbatz i Bagpommeren fik sine første Munke fra Esrom, Dargumkloster i Mecklenborg-Schwerin blev ligeledes tildels forsynet med Munke fra Esrom, og Klostreet Hilda i Nærheden af Gripswalde i Forpommeren fik Munke fra Esrom; om Klostreet Padis i Estland, som den fromme Konge Erik Plovpenning paabegyndte, ligeledes er bleven befolket med Munke fra Esrom, vides ikke.

I Asserbo paa Sjælland havde Eskild i Forening med Absalon stiftet et Kloster for Kartheusermunke, der hidkaldtes fra Frankrig; de forbleve ikke længe der, men vendte tilbage til deres Hjemstavn, og Eskild overgav da Klosteret til Munkene i Esrom.

De samme Munke vare godt kjendte med hl. Vilhelm, der fra Frankrig kom til Danmark og overtog Æbelholt Kloster paa Sjælland; de besøgte ham tit og da han som 98aarig Olding døde Aar 1203, kom Abbed Thorkil fra St. Maria Kirke i Esrom og fulgte med sine Munke hellig Vilhelms Kiste til Graven.

Den første Abbed i Esrom hed Vilhelm og var muligvis en Discipel af den hl. Bernhard. — En af vore bedste Krøniker fra Middelalderen, »*annales rerum danicarum Esromensis*,« er forfattet af en Munk i dette Kloster.

Et Cistercienserkloster, der blev ligesaa berømt som Es-

rom, skønt udgangen fra dette, var Sorø Kloster. Ligesom Esrom var anlagt ved den skønne Esrom Sø, opstod Sorø ved den af Skove omringede Sorø Sø. Først anlagdes et Benediktinerkloster paa Stedet; men da dette mislykkedes, hentede Biskop Absalon Munke fra Esrom til Sorø; han skjænkede Klosteret megen Jordegods og faste Indtægter og vedblev med faderlig Omhu at værne om sit Sorø Kloster. Naar Sagnet fortæller, at ved Absalons Død fornam Munkene i Kirkekoret hans bedende Røst: *Sora! Sora! pro me ora*, (Sorø, Sorø, bed for mig), da udtrykkes vistnok dermed den Tillid, han havde til de fromme Brødres Forbøn i Sorø, som han, mens han levede, havde støttet og elsket. Han blev begravet i Sorø Kirke. — Senere blev ligeledes Kongerne Kristoffer den Anden, Valdemar Atterdag og den unge Kong Oluf bisatte dér.

Absalons Broder Esbern Snare, og Peter Sunesøn, Absalons Efterfølger paa Roskilde Bispestol, berigede Sorø Kloster, og det samme gjordes af hans Efterfølger i Lund, Andreas Sunesøn.

Knardrup Kloster (2 $\frac{1}{2}$ Mil nordvest for Kjøbenhavn), der blev anlagt af Kong Kristoffer den Anden og oprindelig var en Kongsgaard, fik sine første Munke fra Sorø. Det kaldtes »*monasterium regalis curiae in Knardrop*.« Ligeledes blev Sorø Moderkloster til Aaskloster (*asylum*) i Halland og til Ryekloster (*rus regis*) i Sønderjylland.

Den første Abbed i Sorø hed Egbertus, han var tysk af Fødsel og han vendte efter to Aars Ophold tilbage til sit Hjemland. Hans Eftermand var en Englænder og hed Simon, han forestod Klosteret i 23 Aar. I hans Tid blev en from Kvinde ved Navn Margrete, som var i Slægtskab med Ærkebisp Absalon og Biskop Peter i Roskilde, myrdet af sin Mand Herlog og derpaa hængt op paa en Bjælke for at give det Udseende af, at hun havde aflivet sig. Hun blev, som Selvmorder, jordet paa Marken; men Gud tilkjendegav som Datidens Beretning fortæller, hendes Uskyldighed ved Jertegn, hvilket blev meldt til Erkebiskop Absalon. Han lod

nævnte Abbed Simon, der var Absalons særlige Ven, samt den forhenværende Abbed Rikard af Ringsted kalde, for med dem at overveje, hvad der burde gøres.

Margretes Mand blev forhørt og gik til Bekendelse. Hendes Frænder trængte ind paa Herlog, men Absalon forligte dem. I Forening med Abbederne og en stor Folkeskare drog Bisperne til Margretes Grav, og hendes Legeme blev med Vokskærter og Lamper under Hymner og Sange af Præsteskaabet, bragt til Jomfru Mariæ Kirke i Roskilde, hvor hun blev bisat og æredes af Folket som en Martyr. Ved denne Tid blev et Cistercienserinde-Kloster stiftet ved denne Kirke og Absalon skænkede Nonnerne det saakaldte »Margreteskud«, en Pengeindsamling fra tolv Herreder, der udgjorde den østlige Trediedel af Sjælland, samt en Trediedel af hvad der ofredes til Margrete-Kapel ved Stranden. De Gaver, der bragtes ved Margretes Grav i Frue Kirke, bestemte Absalon, skulde gives til Sorø Kloster.

Da Fyrst Jarimar 1193 stiftede et Nonnekloster af Cistercienserordenen i Byen Bergen, paa Øen Rygen, kom de første Nonner fra vor Frue Kloster i Roskilde; Biskoppen af Roskilde indviede Klosterkirken.

Under Abbed Josef i Sorø afbrændte Klosteret den 13. Maj 1247. Af Brandens Beskrivelse ses, hvor udstrakt Klosteret har været. Ilden fortærede nemlig alle Klosterets Værksteder, Kirken, saavel Munkenes som Conversernes Soverum, Omgangen om Klosteret, dets Sygestue, den større og mindre Gæstestue, Klædekammeret, Underkjældermesterens Hus, Biskoppens Kapel, Smedien og Havehusene, Væverens Hus, Hestestalden, Porten, Ladegaarden, Vand- og Hestemøllen samt alt Husgeraad.

Den, der af alle Abbeder forestod Sorø Kloster længst, hed Niels Clemensen; han var Abbed i 52 Aar.

Den mest bekendte af de sidste Abbeder er Henrik Christensen, der stammede fra den jyske Adelslægt Tornekran. Han var — efter [at have forestaaet Vidskøl Kloster i Jylland i 9 Aar og Esrom i 6 Aar — Abbed i Sorø i

30 Aar; han var ligesom flere af sine Forgængere Medlem af Rigsraadet. og var tillige en ivrig Forsvarer af den katholske Religion. Henrik Tornekrans døde kort efter at Kong Kristian den 3die havde fængslet Landets katholske Biskopper; han hædrede Biskop Absalons Minde ved at lægge en Marmorsten paa han Grav, da denne var bleven aabnet. Han selv ligger begravet i Sorø Kirke; paa hans Gravsten staar de Ord: »Mit eneste Haab er at opstaa i Kødets med Kristus.

Varnhem Kloster i Skaane, som er nævnt ovenfor, havde en Del Fortrædeligheder, derfor bestemte Abbed Henrik sig til at drage til Clairvaux for at forhandle om, hvad der var at gjøre; men undervejs traf han i Roskilde Erkebisp Eskild, for hvem han klagede sin Nød. Eskild anbefalede ham til Kong Valdemar den Store, der havde givet Gud det Løfte, at han vilde stifte et Kloster. Kongen foreslog ham da at anlægge et Kloster i Vitskøl ved Limfjorden (omtrent to Mil syd for Løgstør); dette skete Aar 1158. I sit Gavebrev fremhæver Kongen, at han med denne Stiftelse vil lægge sin Taknemmelighed mod Gud for Dagen, fordi Gud havde frelst ham fra hans Fjenders Hænder ved Overfaldet paa ham og Knud Magnussen i Roskilde. Han gav sit Arve-gods Witschuele med al dets tilliggende Gods til et Abbedi. Munkene kaldte Klosteret »vitae scholae« (Livets Skole). De forlode Varnhem, og Abbed Henrik med 22 Munke foruden Lægbrødre toge til Vitskøl.

Abbed Henrik var en Discipel af hellig Bernhard. Om ham fortælles, at da han som Nyling en Dag sad med 90 Klosterlærlinge i Prøvestuen i Clairvaux, kom Bernhard ind med en Kurv skaaren Ost, som han uddelte til de unge Klosterbrødre. Han gik hen til Henrik og begyndte med ham, idet han sagde: »Broder, spis; thi det bør Dig at gjøre en lang Rejse.« — Ingen forstod rigtig Bernhards Ord; men flere Aar derefter, da Henrik blev sendt til Danmark, opfattede de dem som en Forudsigelse om hans Rejse til Norden.

I et Skrift om Ømø Kloster skrives om den samme Henrik: »Abbed Henriks Vandel var særlig from; han var elsket baade af Kongen og af alle Landets Fyrster, saavel formedelst de guddommelige Naadegaver, der lyste af hans Aasyn, som paa Grund af den Strøm af sød Veltalenhed, der saa kraftig lød fra hans Læber.« Han døde i Vitskøl, og hans salige Ihukommelse mindes endnu aarlig af Cistercienserne den 11. Februar. (Fortsættes.)

En Beretelse i Tyskland.

— 0 —

(Fortsat.)

Jeg maa prise min Lykke, at jeg endnu lige i det yderste Øjeblik naar at løse Billet og komme ud paa Perronen. »Skynd Dem, skynd Dem, Hr. Pastor, det er højeste Tid.«

Det er den venlige Konduktør, som skyndte paa mig med disse Ord; han er endydermere lidt behjælpelig ved Indstigningen, Døren smækkes i, Tog- og Lokomotivførerne fløjte hinanden et Stykke og dampende og prustende sætter Jærnhesten sig i Bevægelse. Rejsens foreløbige Maal er Waren paa Strækningen Rostok-Neustrelitz. Jeg sidder i Afdelingen for Ikke-Rygere; thi med Sakramentet paa Brystet kan man dog selv ikke ryge og vil heller ikke gerne lade sig tilryge i timevis. Saa meget desto bedre skal den længe savnede Cigar smage paa Hjemvejen efter endt Arbejde. Men foreløbig ere vi endnu paa Henvejen. Vi have halvtredje Timers Kjørsel til Waren. Breviaret er bedet, Rosenkransen ligeledes, Betragningen taber alt mere og mere i Styrke og til Opmuntring lader man nu Blikket svæve ud i det Frie. Dér hilse os fra det Fjerne de gamle Kirker og Kapeller med deres høje og lave Taarne; de stamme alle fra den katholske Tid — i mange af dem findes endnu Sakramentshuset ved Siden af Alteret eller Resten af Tabernakiet.

»Hvorfor dvæler Du ikke mere dér, min Frelser? Hvem

har vist Dig bort, unddraget Dig Din Tilbedelse i Sakramentet, ja maaske endog brændemærket den som Afgudsdyrkelse?« Jeg sukkede dybt og bad for Landet og dets Beboere; de staa jo dog mit Hjærte saa nær! ere og blive Kjød af mit Kjød og Ben af mine Ben.

Se, der komme Warens gamle Kirker til Syne -- Vor Frue- og St. Georgskirken, i deres ældre Dele fra det 13de, i de yngre fra det 14de og 15de Aarhundrede. Omkring Kirkerne ligger Byen, der nu har 8-9000 Indbyggere. I Byen findes over 100, omkring Byen paa Godserne over 1000 Katholiker -- de have ingen regelmæssig Gudstjeneste, eller rettere sagt, slet ingen. Hvorfor ikke? Hvis de tillader, vil jeg opsætte Spørgsmaalets Besvarelse til en anden Lejlighed -- nu maa jeg rejse videre.

Klokken er henved to -- jeg kunde have Lyst til at spise og drikke en Smule; vel gjør jeg det ikke gjerne, naar jeg bærer det Allerbelligste hos mig, men naar Nøden byder, vil det sikkert ikke blive dadlet af Ham, der virkede et Under for at mætte alle dem, der havde fulgt Ham ud i Ørkenen. Men i Dag vover jeg ikke at gjøre noget længe Ophold paa Banegaarden. Dampskibet skal sejle noget over Kl. to eller halv tre, og jeg kjender ikke nøje Vejen, der fører fra Banegaarden til Skibet. En Mand viser mig Vejen med ægte mecklenburgsk Venlighed; det er en lille Fjerdingsvej, og jeg naar vor Damper i god Tid. »En pæn lille Kaffemaskine« mener en Herre, der tilligemed mig gaar om Bord.

»Men hvad er da det for et Vand der midt i Landet og saa stort, at det kan befares af Dampskibe?«

»Vær saa venlig endnu en Gang at tage Kortet i Haanden og betragt saa Søen -- den er flere Kvadratmile stor, og paa sine Steder kan man fra den ene Bred ikke se over til den modsatte; den har da snarere Udseende af at være et Hav end en Indsø. Dens vendiske Navn »Muritz« betyder derfor ogsaa netop Hav. Landets oprindelige Beboere vare nemlig Vender, som bleve germaniserede og kristnede

af de fremtrængende tyske Stammer. Derfor bære endnu den Dag i Dag næsten alle vore Byer og Landsbyer vendiske Navne.

Alle Navnene paa »an« (Doberan), paa »in« (Schwerin), paa »ow« (Güstrow) og mange andre, vise tilbage til det Vendiske; Schwerin betyder Vildtpark, Rostok Flodudvidelse o. s. v.

Müritz er altsaa en Sø af betydelig Størrelse, og netop i Dag, da jeg bestiger Damperen, slaar Bølgerne med Kraft mod den stejle Bred. Skibet springer i alle Gangarter lige som en Cirkushest, der rides i høj Skole. Endnu lægger den solide Fortøjning en Dæmper paa det dansende Skibs Kaadhed, men Klokke og Dampfløjte give Signalet til Afgang, Kjæden falder, og ud gaar det paa det »bølgende Hav«.

En svag Skygge af Anelse om truende Farer flyver gjennem Sjælen; skal vi komme til at gjøre nærmere Bekjendtskab med den hæslige Søsyege, eller vil Skibet maaske gaa under og berede os en vaad Grav paa Müritzsøens Bund? Men hvad er det dog for taabelige Tanker? Frelseren ved mit Bryst er den samme paa Müritz som paa Genesareth Sø, hvis oprørte Vover han truede, saa der blev en stor Stilhed. Farten forløb da ogsaa paa bedste Maade; da vi vare komne midt ud paa Søen, stillede Stormen af, Bølgerne bleve roligere, og tilsidst skvulpede de sagte og kælende op mod Skibets Sider, ret som om de aldrig havde haft ondt i Sinde. Jeg kunde endog anticipere — bede største Delen af den næste Dags Breviar forud —, og det er ligesom man beder med større Andagt derude paa den stille, rolige Sø. Mine Medrejsende kastede af og til et stjaalent Sideblik til den flittige Læser; Breviar og Sakramente kjende de jo intet til.

Efter halvanden Times Sejlads ere vi komne i Nærheden af Røbel; endnu en kort Strækning, og ved Landgangen vil jeg uden Tvivl blive modtagen af en af den Syges Bekjendte; Berettelsen vil forhaabentlig snart være endt,

og saa ville vi ogsaa tage os en ordentlig Hjærtstyrkning. Thi det er Kl. 4 om Eftermiddagen, og Søluften giver endnu mere Appetit end den lange Tid siden Morgenkaffen.

Skibet lægger til, Folk stimle sammen ved Broen, jeg kjender Ingen, og Ingen kjender mig. Langsomt gaar jeg i Land og giver mig til at spadserere op og ned. Mængden maa jo snart begynde at sprede sig, og da vil der blive én tilbage, der venter paa mig. Og virkelig, der blev ogsaa én tilbage, men denne ene var jeg selv, og ingen bekymrer sig mere om mig, efter at den sidste Hoteltjener forjæves har gjort Forsøg paa at kapre mig.

Hvad nu? Røbel har henved 4000 Indbyggere, og i en saadan By kan man altsaa ikke godt søge efter en Syg, hvis Navn man ikke kjender. I Telegrammet fra Neustrelitz havde der jo ikke været nævnt noget Navn. Under vore Forhold var det heller ikke videre paafaldende; thi fra Præstegaarden i Neustrelitz havde man sikkert telegraferet tilbage til Telegrammets Afsender, at jeg vilde komme fra Rostock, og at man burde afhente mig ved Skibsbroen. Folkene maa altsaa ubetinget komme, lad os kun vente lidt endnu. Men der kom ingen. Den Syge er sikkert død, Sorgen er stor. Enken sidder og græder og har helt glemt Præsten, der nu dog er tilovers, eller hun er Protestant, eller, eller, eller . . . Hvor mange »eller« præsenterer sig ikke for Indbildningskraften, medens jeg staar her og spejder! Der maa endelig handles. Handle? Men hvor er det første Punkt, der kan gaas ud fra?

»Kjære Gud, du som er mig saa nær, lad mig nu ikke vende tilbage med uforrettet Sag. Vis mig den Vej, jeg har at gaa. Det er jo dog din Syg, der har ladet mig eller meget mere dig kalde til sit Leje«.

Næppe var den korte Bøn bedet og det Allerseligste uvilkaarligt trykket fastere mod Brystet, før en frelsende Tanke fo'r mig gennem Sjælen: »Til en Døende hører der dog ogsaa en Læge, spørg Lægen!« Den første Mand jeg møder, spørges efter Lægen.

»Vi have her fire Læger, eller er det fem, jeg véd det selv ikke rigtig, kjære Herre.« — »Hvor bor Lægen, der har den største Praxis for Fattige?« — »Han, der bor i Nærheden af Posthuset, er vistnok den, der har mest med de Fattige at gjøre«.

»Posthuset!« Som Skjæl faldt det fra min Sjæls Øjne; at man ogsaa netop sidst skal komme i Tanke om de simpleste Ting — selvfølgelig maa man vide Besked paa Posthuset, thi derfra er Telegrammet jo blevet afsendt. Med raske Skridt bevægede jeg mig altsaa hen imod Posthuset — der vilde jeg ganske sikkert kunne faa nærmere Oplysning — men den utaaelige Tanke, at den Syge, for hvis Skyld jeg havde gjort denne Rejse, maaske allerede var død, trængte sig dybere og dybere ind i Sindet, — det var nu Kl. 5 om Eftermiddagen, og Telegrammet maatte allerede tidlig i Morges være blevet sendt til Neustrelitz.

(Fortsættes).

St. Josefshjemmet i Pappel-Alleen.

Et ejendommeligt Stykke katolsk Socialvirksomhed.

— 0 —

Paa Grund af saa mange Børns ubeskrivelige Elendighed har en ædel Kvinde, i August 1891, i Berlins østlige Del, midt iblandt den fattigste Befolkning, saa ganske smaat og fattigt grundlagt det saakaldte St. Josefshjem, d. v. s. et Hjem for hjemløse Børn. — Og dette har hun gjort uden Spor af Kapital, stolende alene paa Guds Forsyn og paa gode Menneskers Medlidenhed.

Stakkels forældreløse og forladte Børn, som midt i Kæmpebyens Malstrøm i tusindevis blive et let Bytte for alskens Elendighed, Fordærvelse, ja endog for Hungersdøden, skulde der, fra deres 1ste Aar af, finde Optagelse, moderlig Pleje og Kjærlighed. Hun vilde i det højst mulige Maal

skaffe dem et Hjemms naturlige Opdragelse, tilligemed alle Familielivets Glæder.

I dette Øjemed lejede hun en fattig Arbejderbolig i et lille Hus i »Pappel-Allee«, og der begyndtes med kun tre smaa Børn.

Børnenes Antal forøgedes imidlertid bestandig, og, i stadig Kamp med den bitterste Fattigdom, blev der sørget for den lille Families daglige Brød og øvrige Fornødenheder.

Snart strakte de oprindelige Lokalteter imidlertid ikke mere til, og ved Hjælp af Understøttelse fra det smukke Foretagendes Venner kunde hele det lille Hus tages tilleje.

Et lille Kammer blev nu indrettet til Kapel, og snart holdt den guddommelige Børneven, til Alles Forbauselse, sit Indtog i det fattige Hus, denne nye Bethlehems Stald. Han syntes at finde sin Glæde i at bo sammen med disse smaa Menneskebørn.

Snart sluttede der sig et Par unge Piger til Foretagendets Stifterinde, og Børnenes Tal tiltog nu langt hurtigere end før.

Men ogsaa det lille Hus blev snart meget for snævert, og man maatte tænke paa at opføre en stor Bygning.

Men hvor skulde man skaffe Midlerne fra? Med stor Vanskelighed havde man indtil da slaaet sig igjennem, hvorledes kunde man blot tænke paa at bygge et stort Hus?

Stifterinden mente: den hellige Josef er en rig Mand og de Fattiges Fader. I mange lignende Tilfælde har han hjulpet, hvorfor skulde han ikke ogsaa hjælpe her? Paa hans Regning blev der altsaa taget fat paa Byggeforetagendet, og han har da heller ikke ladet det mangle paa Hjælp. Fra alle Sider strømmede smaa og store Bidrag ind, og efter mange Hindringer, Vanskeligheder og Gjenvordigheder stod endelig den store Bygning der, som to Hundrede muntre Børn nu kalde deres kjære Hjem.

I en forbausende kort Tid udbredtes denne smukke Virksomhed ogsaa til andre Egne. Man købte to Huse i Weis-

sensee ved Berlin. I det ene bor 24 af de største Piger, som dog endnu ikke besøge nogen Skole, det andet er indrettet til et Asyl for de mindste Børn. For 30 skolepligtige Piger har man desuden lejet et Hus i Schöneberg ved Berlin, der rigtignok aarlig sluger 3000 Mark i Lejeomkostninger.

Ogsaa i Böhmen, hvor Fattigdommen iblandt Befolkningen er saa bekjendt, har man kunnet oprette to Filialer; den ene ved Mariaschein med et Asyl, den anden i Graupen ved Teplitz, hvor der kun optages Piger.

Hvor stor en Arbejdsmark staar der ikke her aaben for vore Søstre! Folkets aandelige og sociale Elendighed er ikke til at skildre. Socialdemokratiet er i Færd med at udbrede sit Herredømme i disse sidste Egne.

I Vechta (Oldenburg) opdrages der 24 større Drengene. Dels besøge de den derværende Skole, dels gaa de i Lære. Det fattige lille Hus, som Børnene bebo, tilligemed Søstrene, bestaar kun af en Stueetage og et Loft. Værelserne ere adskilte ved Bræddevægge.

I alle disse smaa Børnekolonier maa der stadig kæmpes med Nød og Fattigdom, men Gud har dog endnu aldrig ladet det komme saavidt, at man manglede det nødvendige.

I Vechta gaar der næppe en Dag, hvor ikke de gode Vechtaer bringe deres Gaver til Hjemmet: Brød, Kartofler, Frugt, Æg, Mælk, Smør o. l.

I alle disse forskellige Hjem ere Børnene inddelte, efter deres Alder, i Hold paa 12 til 16, og danne saaledes, med 2 Søstre hvert, en lille Familie med deres egne Sove- og Beboelsesværelser. F. Ex. Drengene og Pigerne fra 1--3 Aar, Drengene fra 3--6 Aar, Drengene fra 6--10 Aar, og igjen fra 10--14 Aar. Ligeledes med Hensyn til Pigerne.

Af alle disse Hold gjør det første, med de smaa fra 1--3 Aar, paa de Besøgende det behageligste Indtryk. Det er rørende at se disse mange rundkindede Smaadrenge og de nydelige Smaapiger sidde omkring deres lille Bord, ivrigt beskæftigede med at fortære deres beskedne Maaltid, der synes at smage dem saa fortræffeligt.

løvrigt, medens de Smaa ere beskjæftigede med deres Lege, maa de Store læse dygtigt og forrette deres Skolearbejder, og tillige af og til hjælpe til ved de forskjellige Arbejder i Huset.

Hver Søster er forpligtet til, som en kjærlig Moder, at sørge for de hende betroede Børns legemlige Vel og tillige for deres aandelige Fremskridt.

De fleste af disse Børn ere fuldstændig overgivne St. Josefshjemmet, eftersom ingen i Verden bekymrer sig videre om dem.

Det skete endog en Dag, at en Moder satte sine to smaa, forsultne Børn, 1—3 Aar gamle, udenfor St. Josefs-hjemmets Dør, idet hun overtalte dem til at holde sig rigtig rolige der, medens hun gik bort for at hente Kirsebær til dem. Hun vendte imidlertid ikke mere tilbage, og de ulykkelige Smaa, der snart ved deres Græden og Klagen tydelig lode høre fra sig, bleve optagne og plejede af Søstrene og ere nu rigtig fornøjede i St. Josefshjemmet.

En Fader af Arbejdsstanden, hvis Kone allerede i længere Tid havde ligget syg, bragte sine 5 elendigt udseende Børn til St. Josefshjemmet, og var i højeste Grad lykkelig over at se sig befriet fra denne store Bekymring.

Hvor glade og lykkelige ere nu ikke alle disse Børn! Ser man den muntre Skare ved deres lystige Leg, eller lytter man til den barnlige Bøn og den Sang, der i sølvklare Toner vælder frem fra disse Hundreder af uskyldige Børns Struber, ser man dem i al deres barnlige Uskyldighed folde deres smaa Hænder, og nedbede Himlens Velsignelse over deres Velgjørere, kan man ikke undgaa at blive inderlig rørt.

Som allerede bemærket beror hele dette ædle Foretagende paa gode Menneskers Velgjørenhed. Man gjør sig vanskelig en Idé om, hvilke finansielle Sorger disse opofrende Søstre have at kæmpe med. Det værste for dem har dog været, i afvigte Aar at have maattet nægte en Mængde Smaastakler Optagelse, alene paa Grund af Mangel paa de nødvendige Pengemidler.

Søstrenes Tal udgjør nu allerede 50. Efterat de i 6 Aar havde forsøgt at indrette deres Liv efter den h. Teresias Regel, forsaavidt dette lod sig forene med deres ydre Virksomhed, har Foretagendets Stifterinde, i December 1897, søgt at udvirke for sig og sine Medsøstre Forbindelse med Karmeliterordenen. Med Glæde modtog Karmeliternes Generalforstander denne Ansøgning og gav den nye Kongregation Navnet: Jesu helligste Hjertes Tjenerinder af Karmeliterordenen.

De danne saaledes en Del af den hellige Jomfru af Bjærgets Karmels reformerede Orden.

Hans Eminence, Kardinal-Vikar Parrochi har, i sin Egenkab af Karmeliterordenens Protektor, naadigst givet den en meget velvillig Anbefalingsskrivelse, hvori Hs. Eminence udtrykker sin særlige Tilfredshed over, at denne Kongregation har besluttet sig til at leve efter den h. Teresias Regel i en Tid, hvor Korset, under et Skin af Kjærlighed, ikke sjældent bliver berøvet al dets Kraft.

En af Kongregationens Hovedopgaver er, foruden en særlig Dyrkelse af Jesu helligste Hjerte, der sker ved Tilbedelse af Alterets h. Sakramente hver Uge fra Torsdag Aften indtil Fredag Aften, især at øve Missionsgjerning i de store Byer og i de Egne, hvor Befolkningen er bleven lunken i Troen og ligegyldig i Opfyldelsen af deres religiøse Pligter.

Denne Missionsgjerning skal bestaa deri, at de opsøge de ikke-døbte Børn og bringe dem til Daaben, at de besøge de Fattige, de Syge og Forladte, og bevæge dem til at modtage de hellige Sakramenter.

Deres Tal er ikke ringe, som, efter i Aarevis at have forsømt deres religiøse Pligter, have ladet sig bevæge til at modtage Bodens og Alterets Sakramenter. Sognepræsterne i Weissensee og Schöneberg ere desforuden højst glade over, at de Døbtes Tal i forrige Aar er meget betydelig større end i de forudgaaende Aar, og de kan ikke nok takke St. Josefs-hjemmets dygtige Søstre for deres velsignede Virksomhed.

St. Josefskapellet i Pappel-Allee har allerede været

til stor Velsignelse for mange, især for de i denne Gade talrige Italianere.

En italiensk Præst har allerede bosat sig i St. Josefs-hjemmet, for at kunne virke for disse sidste, der for største Delen ere meget fattige.

Maaske er den Tid ikke fjærn, da en stor Skare ædle, opofrende Jomfruer vil iføre sig den h. Teresias Klædebon, og hellige sig denne velsignelsesrige Missionsvirksomhed; thi vi tør uden Frygt paastaa, at der aldrig har været noget Tidsrum, hvor en saa udstrakt Missionsmark har aabnet sig for Kvindens Virksomhed, som netop vort. Dette har vi især Vantroen, Socialismen og Familielivets Opløsning at takke for.

Sv.

„Udenfor Kirken ingen Frelse!“

(Indsendt af W. i Horsens.)

—0—

De Ikke-Katholiker, der fare vild uden egen Skyld, høre til den katholske Kirke, derfor kan de ogsaa frelses. Og naar den katholske Kirke lærer, at der udenfor Kirken ikke gives Frelse eller Redning, saa tænker den sig derved den sande Kirkes Grænser draget videre, end de synlige Grænser gaa. Naturligvis lærer Kirken ikke, at det er ligegyldigt, om man er Katholik eller ikke, heller ikke, at Kirkens Træ har tre Grene, den katholske, den græsk-skismatiske og den protestantiske. Kirken lærer, at de uden egen Skyld vildfarende Kristne af alle Bekjendelser høre til dens Faar, og langtfra at fordømme den — den fordømmer overhovedet intet Menneske, men kun Vildfarelsen — regner den paa ingen Maade deres Vildfarelse for en subjektiv Synd. *Vildfarelsen* maa den kalde for Vildfarelse; men den *Vildfarende* har den Medlidenhed med, beder offentligt for ham og opfordrer sine Troende til at mindes ham i deres Bønner.

Imidlertid turde det altid være af Interesse at faa Klarhed

over denne Sag. Efterfølgende er uddraget af en Bog,^{*)} som P. *Anton Maurel* S. J. i Aaret 1871 har udgivet hos Pustet i Regensburg og som opstiller følgende Grundsætninger:

1) Naar den hellige Daab gyldig er meddelt — d. v. s. meddelt efter Kristi Indstiftelse, udslettes i ethvert Barn Arvesynd. Den gjør altsaa alle Døbte, ogsaa Børn af protestantiske Forældre, til sande Lemmer paa Jesu Kristi Legeme og Medlemmer af hans ene sande Kirke, hvis Ejendom Daaben er.

2) Uden Menneskets Samtykke gives der ingen personlig Synd. Hvor altsaa hos en Vrangtroende Erkjendelsen af Vildfarelsen og den *fric*, haardnakkede Tilslutning til denne mangler, er der overfor Gud ingen strafbar Skyld.

3) Kirken bestaar af en *synlig* og en *usynlig* Bestanddel, ligesom af *Legeme* og *Sjæl*. Ved Kirkens *Legeme* forstaar man alt, hvad der er synligt og haandgribeligt i Kirken, for saa vidt den er et ydre, synligt Samfund, f. Ex. dens Medlemmer, deres Overhyrder og Hyrder, Undergivne og Forsatte og de ydre Baand, ved hvilke disse samles til et synligt Samfund. Ved Kirkens *Sjæl* forstaar man alt, hvad man *ikke* ved Sansernes Hjælp kan fornemme, f. Ex. Troen, Naadelivet, den Helligaands Gaver, for saa vidt dette ikke gennem sine Virkninger udadtil kundgjøres og fornemmes. Herefter er der tre forskjellige Arter af Fællesskab med Kristi sande Kirke: én, ved hvilken man kun hører til Kirkens Legeme; hertil høre alle daarlige Katholiker, Navnkatholikerne, 2: saadanne, som befinde sig i Dødssyndens Stand og altsaa ere døde Lemmer; det andet Fællesskab danner de, som kun med deres *Sjæl* høre til Kirken, d. v. s. de, som uden deres Vidende leve i en Sekts Vildfarelser, men ved et rent Levned befinde sig i Guds Naade og Kjærlighed og følgelig ogsaa ere forbundne med Kirkens usynlige Hoved, Kristus; den tredje Klasse ere de, som baade legemligt og aandeligt høre til Kirken, det er alle gode Katholiker, som eje saavel den sande Tro som den helliggjørende Naades Liv.

*) „Die Kirche und ihr Oberhaupt.“

4) Efter Herrens Ord vil han fordre meget af dem, som han har givet meget, og mindre af dem, som han har givet mindre.

Vi ville nu se, hvilke praktiske Slutninger, Forfatteren drager af disse fire Grundsætninger.

Af den første følger, at da henved Halvdelen af Børnene dør i Barneaarene, bliver paa Forhaand allerede Halvdelen frelst. Dertil høre altsaa ogsaa Anderledestroendes døbte Børn.

Af den anden Grundsætning følger, at --- for at tale med Pave Pius IX. — »alle de, som ikke kjende den sande Religion, for saa vidt deres Uvidenhed er uforskyldt, i saa Henseende er uden Skyld i Herrens Øjne«. Selvfølgelig kan dette kun gjælde for saadanne Anderledestroende, der *ingen Tvivl* nære om Rigtigheden af deres Religion eller, hvis de tvivle derom, gjøre alt, hvad de formaa, for at komme til Klarhed.

Af den tredje Grundsætning følger særdeles meget saavel for Katholiker som for Ikke-Katholiker. Mest begunstigede med Hensyn til Opnaaelsen af deres Sjæls Frelse ere de *ivrigte Katholiker*, som høre saavel til Kirkens Sjæl som til dens Legeme. Da de i det Ydre tilhøre Kirken og bekjende den sande Tro, kunne de i rigeste Maal øse af »Frelsens Kilder« og saaledes forbinde den indre Hellighed med den ydre Bekjendelse. Dette gjør dem til Guds Børn og følgelig ogsaa til den himmelske Faders Arvinger.

I anden Række komme de døbte Mennesker, som leve i de forskjellige Konfessioner og saaledes kun høre til Kristi Kirkes *Sjæl*. De høre maaske kun til en Sekt eller et Skisma, fordi de ere opdragne deri, men tro forøvrigt sikkert at være paa den rette Vej. Med denne *gode Tro* forbinde de *Sædernes Renhed*. Disse kunne blive frelste; Arvesynden er hos dem udslettet ved Daaben, og vi forudsætte, at de have opnaaet Tilgivelse for de personlige Synder ved den fuldkomne Anger. Ganske vist er deres Stilling ikke saa gunstig som Katholikernes, da de maa undvære mange Naademidler til at

bevare Guds Venskab eller gjenopnaa det, hvis de have mistet det.

Til disse slutter sig som den tredje Klasse alle de, som ikke have modtaget Vanddaaben, men som have den oprigtige Vilje til at gjøre alt, hvad Gud kræver af Mennesket. De frelses ved *Aandedaaben* og høre derved til Kirkens Sjæl. Naar et Menneske gjør alt, hvad han formaar, sender Gud ham — ligesom han sendte til Kornelius — hellere en Engel, der viser ham den rette Vej, end han lader ham gaa fortabt. Dette er den hellige Thomas' Lære.

I sidste Linje komme de, der kun høre til Kirkens *Legeme*. Det er de Katholiker, der vel ere rettroende, men hvis Liv ikke stemmer overens med deres Tro. De gjøre sig skyldig i svære Synder og miste, hvis de ikke alvorlig gjøre Bod, Retten til Himlen, medens maaske Hedningerne »fra Solens Opgang og til dens Nedgang« komme og sidde til Bords med Patriarkerne i Himlen.

Hvad altsaa angaar *Letheden* med Hensyn til at erhverve Saligheden, da staa de katholske Kristne øverst, fordi de ere i den fulde Besiddelse af Troen og Frelsesmidlerne. Til dem slutte sig hine Anderledestroende, der ere i *god Tro* og gjøre, hvad de formaa, og sidst komme de Ikke-Kristne.

Hvad derimod *Strafværdigheden* i det Hinsidige angaar, da have de Katholiker, der skillees fra dette Liv i Dødssyndens Stand, en langt strængere Dom at vente end alle andre Mennesker.

Det er Læren om Trossætningen: »Udenfor den katholske Kirke gives der ingen Frelse« — en Lære, der er ligesaa mild og naadig, som den er sand. Mon de Anderledestroende dømme saaledes? Denne milde Dom giver Kirken Ret til at paastaa, at den alene i Sandhed er tolerant. Skulde denne Lære, der forkyndes af den strængeste af alle Religioner, ikke være en Trøst og en Opmuntring for alle Kristne, der med Iver søge efter Frelsen? Fortvivl derfor heller aldrig om Andres Frelse. Vejled dem, særlig paa deres Dødsleje, til at

opvække fuldkommen Anger over deres Synder af Kjærlighed til Gud, og du har vist dem Vejen til Himlen.

Literatur.

»Katholsk eller protestantisk. I. Et Frafald«. Af *Fred. Esser*. 35 Øre. (Anmeldt af *Cl. Storp* i Kolding.)

For nogen Tid siden blev der i »Nationaltidendes« Tillæg offentliggjort 3 Artikler med det bekendte Mærke M. som omtalte en foregiven Bevægelse imellem Frankrigs katolske Præster til Fordel for Protestantismen eller rettere den fransk-reformerte Kirke. Det var rigtignok kun ganske enkelte Præster, der kunde nævnes, men paa Grund af den Interesse, hvormed man her i Landets protestantiske Kredse følger alt, hvad der kun paa fjærneste Maade synes at kunne røkke den katolske Kirke, vakte disse Frafald ikke saa liden Opsigt.

Den ene af disse Mænd var en vis Abbé Philippot, og har »Nord. Ugeblad for kath. Kristne« allerede i Nr. 10 af indeværende Aargang givet en indgaaende Kritik af de Bevæggrunde, som forledede ham til at forlade den katolske Kirke.

Men M. Philippot er ikke Hovedmanden i denne Bevægelse, det er en tidligere Abbé Bourrier. Da han blev ordineret til reformert Prædikant, holdt han en Tale, som siden offentliggjordes og som Hr. M. i »Nationaltidendes« Tillæg har bragt til danske Læseres Kundskab. Denne Tale er ikke usympatetisk, thi Abbé Bourrier er i sine Udtalelser en meget maadeholden Mand, og netop det, at han undlod at overdænge sin gamle Kirke med Skældsord, men fremhævede den Lykke, Sjælsfred og Velsignelse, som den havde bragt ham, vidnede fordelagtig om ham. Dertil vidste han paa en snild Maade at dække over sine Inkonsekventser, og vi forstaa derfor vel, at netop Protestanter, der ikke have bedre Kjendskab til den katolske Kirke, kunde synes godt om den.

Vi hilse det derfor med oprigtig Glæde, at denne Tale

ikke er forbleven uimodsagt fra katholsk Side, idet nemlig Hr. P. Fred. Esser i et særligt Arbejde har vist dens Uvederhæftighed. P. Fred. Esser kalder sit lille Hæfte, som er Nr. 9 i Rækken af hans Smaaskrifter til den religiøse Oplysnings Fremme, »Katholsk eller protestantisk. I. Et Frafald«, og i dette viser han Læseren med ligesaa megen Grundighed som overbevisende Kraft, hvor mange Selvmodsigelser der findes i Abbé Bourriers Tale, og hvor intetsigende de Bevæggrunde ere, som have ført ham ud af den katholske Kirke.

Denne lille Broschyre hører ubetinget til de bedste polemiske Frembringelser, som vi i længere Tid have læst, og kunne vi derfor kun paa det bedste anbefale den til alle Katholikers Opmærksomhed. Vi ere ogsaa overbeviste om, at Protestanter ville læse den med megen Interesse, men desværre, man læser vel Angrebene imod den katholske Kirke, men kun meget sjældent hvad Katholikerne sige og skrive til deres Retfærdiggjørelse.

P. Fred. Esser betegner dette Hæfte som Nr. I.; vi glæde os meget til Nr. II., som forhaabentlig snart vil følge; turde vi her ytre et beskedent Ønske, saa vilde det være det, om den højærværdige Forfatter ikke ogsaa, støttet til paalidelige Oplysninger og Dokumenter, vilde give et Overblik over hele Bevægelsens Betydning og Resultater. Den er uden Tvivl bleven overvurderet af Hr. M. Det er morsomt at se, at denne i sin tredie og foreløbig sidste Artikel allerede har betydeligt taget Afstand fra M. Bourrier, som nu dog ogsaa efter Hr. M.s Mening er gaaet for vidt.¹⁾

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Kjøbenhavn. I Søndags døde paa St. Josefs-Søstrenes Hospital Søster *Alexandrine* i sit 50. Aar; omtrent 25 havde hun tilbragt i Klosteret, uafbrudt beskæftiget med Sygeplejen, dels paa Hospitalet, dels ved den ambulante Sygepleje. Hendes Selvfornægtelse og Offervillighed kjendte ingen Grænser; overalt var hun beredt, hvor det gjaldt om den vanskeligste og mest ubehagelige Pleje; hendes Beskedenhed og Kjærlighed vandt Alles Hjærter, med det samme venlige Smil kom hun alle i Møde, dog navnlig de Fattige og mest Forladte; mod dem droges hun med særlig Kjærlighed, og var opfindsom for at lindre deres Lidelser og lette deres tunge Skjæbne. Sikkert har mange Fattiges og Lidendes Taarer og Bønner ledsaget den gode Søster for Guds Domstol. Omtrent til det sidste har hun, trods sine store Lidelser, holdt ud i sin Offergjerning og man kan sige om hende, at hun er død paa Valpladsen med Vaaben i Hænde. Jordfæstelsen fandt Sted den 15. Juni. Hened 60 Josefsøstre, til hvilke ogsaa nogle Elisabethssøstre havde sluttet sig, fulgte i en lang Række den afdøde Søster til det sidste Hvilested. Hr. Pastor *Newel* foretog Begravelsen. Iblandt Sørgekaren bemærkedes den *Højærværdigste Biskop*, Pastorerne *v. Geyr*, *Desnos*, *Rougé*, samt mange Katholiker.

-- Cand. theol. *Niels Hansen*, forhenværende Sognepræst i Naur, der er ansat ved den katholske Skole i Sundbyerne, har den 8. Juni taget Tillægsexamen med Prædikaten: *admissus*, og er saaledes nu *candidatus magisterii*.

✻ Fra Vejbyrnet. ✻

— Thor Langes Mindesmærker. Den af Statsraad Thor Lange rejste Række danske Minder begynder efterhaanden at blive anselig. Til *Finderup Korset* (1891) kom Aaret

efter *Grathemonumentet*, saa kom Mindetavlerne over *Kristiern Pedersen* i Helsinge (1895) og over den katolske Sognepræst og Digter Hr. *Michael* (1897) i St. Knuds Kirke, og nu er det paany et større Mindesmærke, der er i Gang, nemlig en smuk og ejendommelig Sten til Minde om *Magnus den Godes* Sejr over Venderne 1043 paa Lyrskovhede. *Niels Skovgaard* er for Tiden beskjæftiget med at hugge den i Skibelund Krat ved Askov, hvor den skal staa. I en mægtig Sten der fra Egnen hugger han den kæmpende Konge og hans Mænd, medens Hellig Olufs Klokke fra Trondhjem antydes foroven. Dens Lyd klang jo efter Sagnet for de nordiske Krigere under Slaget og forjættede dem Sejr over de hedenske Skarer, der truede det danske Rige. Paa Stenens Bagside vil blive indhugget følgende Linier af Thor Lange:

»Magnus tvende Rigers Pryd,
unde Gud din Kongesjæl
at se Nordens Grænsepæl
atter rykket frem mod Syd.«

Meddelelse

til

„Nordisk Ugeblad“s Læsere.

»Nordisk Ugeblad«, som hidtil i henved et halvt Aarhundrede alene har baaret Dagens Hede og Byrde i Kampen for det katolske Liv og dets Interesser her i vort Land, har i Dag den Ære og Glæde, at fremstille for sine Læsere en yngre Ledsager og Kampfælle, der under Titelen »Katholiken« i samme Udstyr som »Ugebladet« og i organisk Forbindelse med det, men under en særlig selvstændig Redaktion, vil vandre samme Vej, vil tale til de samme Læsere, og om muligt til flere endnu, vil kæmpe for det samme Maal og for de samme Principper, om end Farveklangen og Valget af Æmnerne tidt maatte blive en Del forskelligt fra hvad Ugebladet har ment at maatte bringe, under Hensyntagen til de bredere Lag af vort katolske Folk.

Saa meget mere hilse vi med oprigtig Glæde vor nye Medarbejder; i den nye selvstændige og dog inderlig med

med os forbundne Aflægger vort gamle Blad har fostret, turde ses et ubestrideligt Bevis for Fremgang. Vore Interessers Omraade er blevet større og alsidigere i den senere Tid; lad da ogsaa de selvskrevne Ordføreres og Forsvareres Række tættes og fylkes.

Det skulde glæde os, om det Haab, vi nære, at vor Læsekreds maa faa en Udvidelse, der staar i Forhold til den udvidede Størrelse, i hvilken Ugebladet fra nu af vil fremtræde, ikke maatte blive skuffet.

I al Fald vil det ses, at der fra vor Side er gjort et alvorligt Forsøg paa at højne vor periodiske katholske Literatur og den Tilslutning, vi have fundet fra en fremragende katholsk Forfatters Side, synes at være et gunstig Varsel om, at dette Forsøg vil kunne lykkes.

»Nordisk Ugeblad« fortsætter sin vante Gang og vedbliver at være, som det hidtil har været, en væsentlig populær Fører og Vejleder for det kristelige Folk; »Katholiken« tager et højere Sigte, og vil forsøge at faa ogsaa Andre i Tale.

Saa være da Ugebladet paa sin fremtidige Vandring med sin nye Rejse- og Kampfælle paa det Varmeste anbefalet ikke blot til de gamle Læsere — thi det er jo selvforstaaeligt — men ogsaa til de Nye, der maatte føle sig tiltalte ved det klare Program med hvilket Hr. Johannes Jørgensen fremstiller sig paa »Katholikens« første Side.

Redaktionen for »Nordisk Ugeblad.«

Kjøbenhavn, den 15. Juni 1898.



Da Katholiken først kan forsendes med Posten fra Juli Kvartals Begyndelse, ville de vedkommende Postabonnenter faa de to i det løbende Kvartal udkommende Numre særligt tilstillede.

Redaktionen.



St. Knuds Broderskab. Tirsdag den 21. ds., Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Efterm., afholdes Møde i Lokalet Bredgade 67 o. G. — Foredrag af Hr. Detailh. A. Schmidt. derefter Oplæsning. — Alle ere velkomne.

Typograf. En paalidelig og duelig Værk- & Akcidentssætter, som har nøje Kjendskab til Hurtigpresse- og Digeltryk, Kalkulation og Korrektur, kan om nogen Tid faa fast Plads i »Nordisk Ugeblad s Bogtrykkeri, sl. Kongensgade 31. Kun skriftlig Henvendelse, med Referencer, udbedes.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 19. Juni. 3. Søndag e. Pintse. Jesu Hjertes Fest.
 Fuldkommen Afslad for Medlemmerne af Jesu Hjertes Broderskab. Gervasius og Protasius, Martyrer † c. 70. — **20. M.** Sylverius. Pave og Martyr † 539. — **21. T.** Alban, Martyr † 451; Aloysius, Bekjender † 1591. — **22. O.** Paulin af Nola, Bekjender † 431. — **23. T.** Edeltrudis. Jomfru † 679. — **24. F.** Johannes den Døbers Fødsel. — **25. L.** Vilhelm, Abbed † 1142. (Vigiliefastedag)

Søndag den 26. Juni. 4. Søndag e. Pintse. (Apostelfyrsterne Petri og Pauli Fest. (Kollekt af Peterspenge i Vikariatets samtlige Kirker og Kapeller.) Johannes og Paulus, Martyrer † 362.

Gudstjenesten paa Søn- og Helligdage.

M. (stille Messe). H. (Højmesse). Pr. (Prædiken). A. (Andagt). K. (Katechese).
 St. Ansgar. Kl. 7 og 8 M., Kl. 10 H. med Pr., Kl. 8 Af. A. med Pr.
 St. Josefssøstrenes Kapel (Toldbodvejen). Kl. 6 M., Kl. 2½ A.
 Rosenkranskirken Kl. 7 M., Kl. 9½ H. med Pr., Kl. 5 A. med K.
 St. Josefs Hospital. Kl. 6½ M., Kl. 9 H. med Pr., Kl. 3 Eftm. A.
 St. Josefs Kapellet (Strandvejen 91.) Kl. 8 H., Kl. 2½ Eft. Vesper.
 St. Annæ Kapel (Chr. II.s Allè, Sundbyerne). Kl. 10 H. med Pr.
 Jesu Hjærte Kirken, Kl. 7, 8½ M., Kl. 10 H. med Pr., Kl. 7½ Af. A.
 St. Andreas Kirken i Ordrup. Kl. 6, 6½, 7, 7½ M., Kl. 10 H. med Pr., Kl. 5 Eftm. A.

Odense. Kl. 8 M., Kl. 10 H. med Pr., Kl. 3 A. med K.

Svendborg. Kl. 10 H. med Pr., Kl. 3 A. med K.

Kolding. Kl. 9½ H. med Pr., Kl. 3 A. med K.

Fredericia. Kl. 7 M., Kl. 9½ H. med Pr., Kl. 3 A. med K.

Horsens. Kl. 8 M., Kl. 10 H. med Pr., Kl. 2 A. med K.

Aarhus. Kl. 6½ M., Kl. 9½ H. med Pr., Kl. 3 A.

Randers. Kl. 7½ M., Kl. 10 H. med Pr., Kl. 3 A. med K.

Jesu Hjærte Kirke. St. Aloysiusfest fejres Tirsdag den 21. Juni. Kl. 10 Levitmesse, om Aftenen Kl. 8¼, Prædiken og Kongregationshøjtidelighed.


Maria-Kongregationen for Ynglinge fejrer Stiftelsesfest i Jesu Hjærte Kirke paa følgende Maade: Søndag den 19. Fælleskommunion Kl. 8¼; Mandag den 20. bortfalder Mødet, saa at Festmødet holdes i Forening med Aloysiusfesten paa Tirsdag Aften Kl. 8¼, hvortil Kongreganisternes Forældre og Velyndere og Medlemmerne af Kongregationen for Mænd særligt indbydes.

Med dette Møde begynder Kongregationens Ferie. Møderne optages igjen Mandag den 28. August.

Kongregationens Skovtur finder o. G. v. Sted Søndag den 4. September.

Gudstjeneste i Helsingør (Sudergade 8, 2) Fredag den 24. (Joh. den Døbers Dag). Messe med Prædiken Kl. 9½, om Aftenen Kl. 7½, Prædiken og Sakramentsandagt.

Alle Sendelser til »Nordisk Ugeblad« bedes adresserede: Redaktionen for »Nordisk Ugeblad«, Bredgade 64.

 Dette Nr. af Ugebladet indeholder 24 Sider samt Tillæg.

Mohus Bogtrykkeri, st. Kongensgade 31, Kjøbenhavn

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Søxogfyrretyvende Aargang.

— Tillæg: „Katholiken“ Nr. 2. —

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement, uforandret som hidtil, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

Nr 27

Søndagen den 26. Juni.

1898.

Indhold: Paramentforeningernes første Begyndelse. En Beretelse i Tyskland. Pastor V. Becks Udtalelser om det danske Missionselskab. Et Brev fra Belgien. Broderskabet til Jesu guddommelige Hjærte. Til den danske Hustru. De ældste Haandværk. »Verden og Visdom«. Efterretninger fra Ind- og Udland: Fredericia. Suridby. Aachen. Belgien. England. Rom. — Bekjendtgjørelser.

Paramentforeningernes første Begyndelse.

— 0 —

Pensionærerne, der hos Sacré-Coeur-Damerne i Paris fik deres Opdragelse, skulde i Aaret 1841 lige rejse i Ferien, da Forstanderinden endnu engang samlede de afskedtagende unge Damer om sig, for at give dem nogle heldbringende Formaninger med paa Hjemrejsen. »En Ting,« sagde hun, »vilde jeg særlig lægge Eder paa Sinde. Naar I have Tiden til Eders Raadighed og ikke vide, hvorledes I skulle tilbringe den, saa spilder den ikke, men anvender den til en eller anden nyttig Beskjæftigelse. Hvor smukt er det ikke at benytte Eders Fritid til i Eders Sogn paa en værdig Maade at udstyre Kirken og Alteret, som maaske er i en daarlig

Tilstand.« En heldbringende Formaning er som et Sædekorn, der falder i god Jord; befrugtes den af Guds Naades Dug, bringer den rig, ofte hundredefold Frugt. Saaledes var det ogsaa Tilfældet med denne Forstanderindens Formaning. Men Ingen havde den gjort et saa dybt Indtryk paa som paa Frøken Anna de *Mecius*, der netop stod i Begreb med at forlade Pensionatet for at vende tilbage til sit Hjem i Bruxelles. Hun havde foresat sig i sin Familiekrede stedse at anvende Tiden godt, særlig for at forskønne Kirken og Altrene.

Efter nogle Maaneder kom en fattig Landbysognepræst fra Erkediooceset Mecheln for at aflægge en Visit hos hendes baade fromme og fornemme Familie og klagede der i høje Toner over, at hans Kirke var i en meget ussel Tilstand. Efter hendes Moders Ønske tog Frøken de *Mecius* derhen, for ved Selvsyn at overbevise sig om Sandheden af Sognepræstens Udsagn. Den unge Dame, der kun havde set de pragtfulde Kirker i Bruxelles og Paris, fandt virkelig der en saadan Armod, som hun aldrig havde holdt den for mulig. »Nej,« sagde hun, »Herrens, Himlens og Jordens Konges, Bord var dækket med en Dug, den tarveligste Borgermand vilde skamme sig ved. Det er ganske utilladeligt.« Saa skildrede hun Kirkens Armod med en saadan Veltalenhed, at alle Familiens Medlemmer besluttede, sammen med hende efter Evne at afhjælpe denne Nød. — Snart kom Dagen, paa hvilken det allerhelligste Sakramente i samme Sognekirke var udstillet til offentlig Tilbedelse. Frøken *de Mecius* bivaanede ved denne Lejlighed den hl. Messe der og maatte istedetfor en smuk Monstrants, som man plejer at have dem i Byerne, se et tarveligt Tin-ciborium, i hvilket den guddommelige Frelser havde taget Bolig og skulde modtage de Troendes Dyrkelse. Dette Syn gjorde et overvældende Indtryk paa hende og hun besluttede for sine Sparepenge i det Mindste at anskaffe et Ciborium af Sølv. —

Da hun paa denne Maade var kommen til Kundskab om mange Landsbykirkers Fattigdom, arbejdede hun daglig flere Timer, for efter Evne at afhjælpe denne for den euka-

ristiske Frelser guddommelige Majestæt saa uværdige Nød. Men hvad kunde hun og hendes Familie alene udrette, da der var saa mange trængende Kirker? Men Kjærligheden til den guddommelige Frelser gjorde hende stærk og opfindsom. I Aaret 1846 gav den som Taler berømte Jesuit *P. Boone* (siden 1815 Medlem af Ordenen) i en af Bruxelles, Kirker aandelige Øvelser for Damer, i hvilke Frøken de Meeûs tog Del. Hun opsøgte den fromme Ordenspræst og anmodede ham om, varmt at anbefale Damerne dette for hende saa vigtige Anliggende. »Dette var et af Guds særlige Forsyn hidført Bekjendtskab,« ytrede senere Kardinal *Dechamps*, »to Sjæle mødtes, som begge med dyb Smerte iagttog, hvorledes Jesus Kristus i det allerhelligste Sakramente behandles af saa mange med ubeskrivelig Kulde og Ligegyldighed; ja, Gud havde hidført dette Bekjendtskab med hin fromme Ordenspræst, fordi han ved ham vilde kalde Paramentforeningen i Live.«

Efter at *P. Boone* havde opfyldt hendes Bøn og begejstret sine Tilhørere for den nye Kjærlighedsgjerning, holdt man en Kollekt, der gav et godt Udbytte; men den langt nødvendigere Hjælp af flittige og duelige Hænder lod endnu længe vente paa sig. Da erfarede Frøken de Meeûs i Foraaret 1848, at Foreningen »for det allerhelligste Sakraments Tilbedelse om Natten« i Paris ogsaa havde sat sig den Opgave, at forsyne fattige Kirker med Linned og andre kirkelige Brugsgjenstande. Hun raadslog nu med *P. Boone*, om man ikke ogsaa i Bruxelles skulde grundlægge en saadan Forening. Han mente, man kunde gjøre Forsøget, og valgte af den Marianske Kongregation, hvis Leder han var, ti af de ivrigste Medlemmer, for med Frk. de Meeûs at begynde Foreningen. Saa snart de havde et Antal Paramenter færdige, bleve de ved Lodtrækning forærede til de fattigste Kirker i Landet.

I Oktober 1848 gav *P. Boone* hos *Sacré-Coeur-Damerne* i Bruxelles de aandelige Øvelser for Pensionatets tidligere Elever; Paramentforeningens første Medlemmer deltog i disse.

Den fromme Ordensmand begyndte nu at tage Ledelsen af dette smukke, eukaristiske Kjærlighedsværk i sin Haand og anmodede Frøken de Meeûs om at udkaste Foreningens Statuter, der i Aaret 1851 bleve approberede af alle belgiske Biskopper. Følgende Bestemmelser ere de vigtigste: Der skal hver Maaned læses en hl. Messe for Medlemmerne, som alle bør bivaane og under hvilken alle modtage den hl. Kommunion. Ved samme Lejlighed skal der holdes en Kollekt for de fattige Kirker. Alle Medlemmer skulle en Time hver Maaned holde Tilbedelse foran det Allerhelligste. Haandarbejdet skal udføres gratis. Der tages kun Hensyn til de Sognepræsters Bønskrifter, der ere forsynede med vedkommende Dechanters Anbefaling. (Forts.)

En Beretelse i Tyskland.

—o—

(Fortsat)

Fuldmægtigen var en høflig, forekommende Mand. Paa mit Spørgsmaal, om der ikke i Morges var blevet afsendt et Telegram angaaende en Syg, svarede han: »Jo, og De er altsaa Præsten fra Rostock?«

»Ja, og Gud være lovet, at De er underrettet om mit Komme — jeg kan ikke finde den Syge; hvem er Telegrammets Afsender?«

»Afsenderen? Ham kjender jeg heller ikke! Det var Arbejdsfolk, som opgave Telegrammet; Svaret er blevet betalt, Folkene ventede omtrent en halv Time, indtil der indløb Svar, at Præsten fra Rostock vilde komme, eftersom den Gejstlige i Neustrelitz var fraværende. Telegrammet, som sendtes herfra, havde ingen Underskrift — vi maatte derfor antage, at det drejede sig om en iforvejen skriftlig eller mundtlig afgjort Sag. Svartelegrammet fra Neustrelitz var adresseret til Posthuset her. Jeg kjender altsaa ikke Afsenderen — det syntes, som sagt, at være Arbejdsfolk fra Landet.«

»Og de har ikke efterladt nogen Adresse, ikke givet

nogen som helst Oplysning?« — »Ikke den mindste, de vare glade over at have faaet et bejaende Svar og bortfjernede sig skyndsomst.«

»Har maaske nogen af de andre Funktionærer set eller kjendt Folkene?« Der blev beredvilligst forhørt hos dem alle, men med negativt Resultat; kun saa meget lod sig slaa fast, at Folkene ikke kunde være fra selve Røbel, thi ellers maatte Postbudene have kjendt dem. Sagen bliver dunklere og dunklere.

»Hvilke ere Navnene paa de omliggende Herregaarde? Hvilke af dem have fremmede Høstarbejdere? Hvilken Læge praktiserer paa Godserne?«

Der nævnes fire eller fem Navne paa Godser, der kunde komme i Betragtning.

»Hvor langt ligge Gaardene herfra?« — »Henved en Mils Vej.« — »Og hvor langt ligge de fra hinanden?« — »Ogsaa omtrent en Mils Vej.«

»Ja, hvad skal jeg nu gribe til? Jesus, kjære Frelser, hjælp mig dog!« Disse sidste Ord bleve ikke udtalte højt, snarere tænkte med Inderlighed som en Bøn til Frelseren i Sakramentet. Og igjen hjalp han mig, netop som jeg vilde forlade Lokalet og begive mig hen til en eller anden af de betegnede Læger for om muligt der at faa nogen Oplysning.

Den venlige Sekretær, der havde Medlidenhed med mig og den Syge, raabte efter mig: »Hr. Pastor, vi have Telefonforbindelse med en af Gaardene, maaske kunne vi derfra faa Oplysning, og selv om Forespørgselen bliver uden Resultat, kommer der dog saa i hvert Tilfælde en Gaard mindre i Betragtning. Skal jeg telefonere?« — »O, jeg vilde være Dem meget taknemlig.«

Efter to Minuters Forløb kom Svaret: »Her er ingen Syg, men paa Nabogodset er der udbrudt Tyfus. Godsets Inspektør er netop her, vi skal lade forespørge i Inspektørboligen.«

Et stille, langt Kvarter fulgte nu; ak, naar dog blot Svaret »Ja« vilde komme; kommer der »Nej«, saa ere jo

rigtignok to Godser udelukkede, og det er altid en Vinding; i dette Tilfælde vil der heller ikke kunne være Tale om mere end én Læge, og da maa der endelig kunne opnaas et sikkert Resultat. Vel at mærke, alt i den Forudsætning, at den Syge, der har ladet mig kalde, virkelig findes paa en af disse Gaarde; i modsat Tilfælde — jeg begynder allerede at regne med den Mulighed, at jeg, for ikke at vende tilbage til Rostock med uforrettet Sag, maa tilbringe en Nat med Sakramentet paa Hotellet og anstille videre Undersøgelser. Men alt imedens blev Jesu Hjærte bestormet af mangfoldige Skudbønner, baade af dem, jeg havde lært og saadanne, som jeg selv i Øjeblikkets Nød satte sammen.

»Klingeling« — Telefonen svarer: »En polsk Arbejder, meget betænkelig syg, har bedet om at modtage Sakramenterne.«

Gud være lovet — nu har vi ham, nu hurtig derhen! Men hvorledes? Den lange Vej kan jeg ikke gaa, idetmindste ikke uden at have nydt Noget først — jeg er jo nær ved at falde om af Sult.

»Kan Hr. Inspektøren lade mig hente?«

»Beklager meget, alle Vogne, alle Heste borte fra Gaarden. Inden de komme tilbage og naa Røbel, vil De kunne være her med Vogn fra Byen. Og Opsættelse vilde være farlig — Manden er meget syg.«

Inspektøren har Ret. »Hvor kan jeg faa en Vogn, og hvad koster den?«

»Det vil ikke være saa nemt; alt hvad der hedder Hest, er efter de sidste Dages daarlige Vejr taget i Brug ved Indkjørslen. Men Postmesteren maa jo have Heste parat, og det vil koste cirka femten Kroner.«

»Femten Kroner? Saa mange Penge har jeg ikke engang mere hos mig!«

»Det gør aldeles ikke noget; Deres Kredit er saa meget desto større.«

Til Trods for den ved de smigrende Kreditforhold hævede Selvfølelse tøvede jeg endnu lidt — men Billedet af

den stakkels Tyfuspatient, der længes æfter mig i sin Forladthed, stiger frem for min Tanke, og enhver Betænkelighed maa vige.

»Hvor bor Postmesteren?«

Man viser mig Stedet, og medens jeg med raske Skridt begiver mig hen mod Postgaarden, kommer en Mand løbende efter mig og siger: Lige udenfor Byen bor en Mand, som har en Enspænder, et ungt Dyr, endnu ikke brugeligt til Høstarbejde, løber som Vinden — og 15 Kroner koster det heller ikke.«

»Det er jo netop mit Tilfælde; vil De føre mig derhen?«

Paa den korte Fremstilling af mit Anliggende svarer Hestens Ejermand overrasket og fornøjet: »Gjærne, meget gjærne. Jeg staaer netop og overvejer, hvor jeg skal kjøre hen. Hesten er ikke bleven rørt i to Dage, nu er den kjed af Stalden og saa kaad, at den nær havde baade bidt og slaaet mig; den maa ud, jo længere desto bedre. Men De skal ikke være ængstelig, jeg har en fast og sikker Haand. Og hvad det koster? Egentlig ikke noget, det er mig jo en Fornøjelse at kunne have Dem med paa Kjøreturen. Men som De vil, giv mig tre Kroner — er det for meget?«

»Nej, nej! men nu afsted! Gud være lovet, at vi naaede saa vidt.« Efter ti Minutters Forløb er alt parat — Hesten gjør sin Pligt, — den løber, springer, farer afsted, saa jeg tror Vognen skal splintres.

Vi ere paa Bestemmelsesstedet, det er Kl. 7 om Aftenen; den Syge lever endnu, han har det taaleligt, idetmindste er Hovedet klart, hvilket jo er af stor Betydning for den forestaaende Handling.

Aldrig glemmer jeg det Taknemmelighedens Udtryk, der lyste ud af hans Øjne, da han saa mig. »Nu er Alting godt; jeg tænkte allerede, at jeg skulde dø her som et andet Stykke Kvæg«, sagde han med det kraftige fra hans daglige Dont hentede Billede.

Mit Kjendskab til det polske Sprog, saa ringe det end er, og hans Forstaaelse af det tyske, hjalp os snart ud over

Skriftemaalet, og Meddelelsen af den h. Kommunion, den sidste Salvelse og Generalabsolutionen tog heller ikke lang Tid, skjønt det jo ikke kan gaa saa hurtigt som i katholske Lande.

Taskens Udpakning, Iførelsen af de kirkelige Klæder, Bordets Tilberedelse tager jo altid nogen Tid ligesom ogsaa Bortrydning af alle Sagerne efter den fuldførte Handling.

Desuden var der ingen Anden tilstede, og Bønnerne til Forberedelse og Taksigelse ved Uddelingen af de hl. Sakramenter varede ogsaa noget længere formedelst Sprogvanskelighederne — langsomt forelæser jeg den Syge nogle Sætninger ud af en polsk Bønnebog, sandsynligvis i rædselsfuld Udtale. Men hvad gør det? Den blotte Lyd af Modersmaalet i disse hellige Ting, som hans Moder først lærte ham at kjende, erstatte en hel Grammatik, og de forhakkede polske Brudstykker gribe dybere om Hjærtet, end den smukkeste formede Tale paa Tysk vilde have formaaet at gjøre det.

Af Overskriften ser jeg kun, hvad der bør læses før og hvad efter den h. Kommunion eller den sidste Salvelse, og jeg forstaar ikke helt Indholdet af hvad jeg læser, men den Syge forstaar alt og gjentager med rigtig Udtale og med rørende Andagt, hvad jeg læser op.

Saaledes føres Uddelingen af de hh. Hemmeligheder til Ende til gjensidig Tilfredshed.

»Er Du nu rolig og tilfreds?«

Efter polsk Skik kysser han uafbrudt Præstens Hænder og beder, vel ikke med de samme Ord, men efter Meningen, Simeons Lovsang: *Nunc dimittis servum tuum in pace* — nu vil jeg gjerne dø.

»Men panie proboszcz, Hr. Provst, et maa Du endnu love mig — love mig,« og ved det sidste »love mig« lød den før saa svage Stemme stærk og fast.

»Hvad da?« spurgte jeg spændt.

»Du maa komme igjen — retur — begrave, ikke i Jorden som Kvæg —.« Med Anstrengelse lagde han sig om

paa Siden, bøjede Armen om Nakken under Hovedpuden og lod en lille Pung komme frem for Dagens Lys.

»Tag mine Penge, begrave!«

Jeg maatte le, skjønt Taarerne stod mig i Øjnene.

»Foreløbig begraver jeg Dig ikke, fordi Du endnu er i Live — men naar Du dør, saa skal jeg nok begrave Dig, det lover jeg Dig — og indtil da behold ogsaa kun rolig Dine Penge.«

Efterhaanden vare ogsaa de øvrige Katholske Arbejdere komne til, og de glædede sig over, at alt var gaaet saa godt. Ogsaa Lægen kom; han ansaa Tilstanden for betænkelig men dog ikke for værre end ved sidste Besøg; Haabet om Helbredelse, mente han, var svagt. men dog ikke udelukket. Men over den Syge var der kommen en mærværdig Ro, efterat han havde faaet sit Ønske opfyldt. Var det Legemet Svækkelse eller Hjærtets Ro, nok, han begyndte at sove og aandede dybt og roligt — han skal have sovet i tre Dage og vaagnede som frelst — Begravelsespengene har jeg ikke faaet, men vel en hjærtelig Taksigelse fra vor helbredte Ven.

Pastor V. Becks Udtalelser om det danske Missionselskab.

—○—

Pastor V. Beck er den anerkjendte Fører for den indre Mission i Danmark. Samtidig har han i mange Aar været Medlem i Bestyrelsen af det danske Missionselskab. Paa Grund af forskjellig Opfattelse erklærede han for nogen Tid siden sin Udtrædelse af nævnte Selskab. I sit Organ »Annextet« Nr. 6 af 15. Juni anfører han nu de vægtige Grunde, der have bevæget ham til at gjøre dette Skridt. Motiveringer er af en saa sensationel Natur og yder et saa ejendommeligt Bidrag til den nyeste danske Missionshistorie, st vi ikke kunne undlade at tage Notits deraf. Foreløbig afholde vi os fra at gjøre nogen Kommentar, og lade os nøje med at

gjengive nogle større Brudstykker af den skarpe Anklage, V. Beck retter imod det store danske Missionsselskab:

»Lad mig begynde med Pengene og Bestyrelsen af disse. Det er jo i Virkeligheden en meget stor Sag, naar der er Tale om at drive Mission blandt Hedningerne, og der er saameget mere Grund til strax at tage fat paa denne Sag, da Kassen jo er tom, medens Missionsselskabet for faa Aar siden ejede Kapitaler. Hvad er da Grunden til denne Nedgang og Tomhed i Kassen? Jeg har nu den Tro, stadfæstet igjennem et langt Livs Erfaring, at naar vi arbejde troligt i Herrens Tjeneste, saa giver Herren os altid de til Arbejdet fornødne Penge. Vistnok kan han stundom holde Pengene tilbage for at sætte vor Tro paa Prøve, men min Erfaring er dog den, at naar han lader os mangle Penge til sit Arbejde, saa er det i Reglen, fordi vi have gjort nogle Dumheder, og saasnart vi have indset dette og rettet paa Dumhederne, saa kommer han med Pengene igjen. Dette er min Erfaring i Bestyrelsen af den indre Mission. Og jeg er ganske vis paa, at det er det Samme, som er Aarsagen til, at dansk Missionsselskabs Kasse er bleven tom! Bestyrelsen har begaaet nogle Dumheder, men --- har ikke villet erkjende det.

Det er jo rigtignok blevet sagt en Gang af et Bestyrelsesmedlem, at Kina-Missionen med sine store Udgifter er Aarsagen til Kassens Tomhed. Men jeg er ganske vis paa, at var det blot et forøget Arbejde i Herrens Tjeneste, som krævede flere Penge, saa vilde Herren ikke have ladet Pengene mangle. Nej, det er ikke Kina Missionen, men Dumhederne som have tømt Kassen. Og da hvilke Dumheder?

Først skal jeg nævne *Udsendelsen eller Ribeholdelsen af uduelige Missionærer*. Det er ikke altid let for en Bestyrelse paa Forhaand at dømme om en Mands Duelighed til at være Missionær; det erfares i Reglen først efter Udsendelsen. men naar saa Erfaringen viser, at Manden har taget fejl af sig selv, og Bestyrelsen ligesaa taget fejl af Manden, saa er det Bestyrelsens Pligt at kalde ham tilbage i Tide, og en Dumhed at beholde ham i Missionsarbejdet.

Og denne Dumhed har Bestyrelsen gjort sig skyldig i mere end én Gang, medens jeg stadig har protesteret derimod, men ogsaa stadigt *forgjæves*. Lad mig først nævne *Kofods* Udsendelse. Han var netop afrejst, da jeg kom ind i Bestyrelsen. Samtidigt fik jeg at vide adskilligt Paalideligt om ham, som godtgjorde, at han var en Æventyrer, der aldrig burde have været udsendt. Dertil kom at han Dagen før sin Afrejse havde været med til et Afdansningsbal (ja, bogstaveligt forstaaet), som navnlig en Del Kvinder gjorde for ham, hvor det gik saa lidet sømmeligt til for en Missionær, at det maatte have været nok til at sige Nej til hans Udsendelse. Jeg forelagde uomstødelige Beviser for Sandheden af dette og forlangte ham øjeblikkeligt tilbagekaldt ved Telegram, inden han naaede Indien. *Forgjæves!* I flere Aar forlangte jeg hans Tilbagekaldelse i hvert Bestyrelsesmøde. *Beständig forgjæves!* Endelig skrev han et uforskammet Brev til Formanden. Dalp, hah tjen blev afskediget. *Men hvormange Penge ere ikke spildte paa ham!*

Dernæst er det utvivlsomt og anerkendt af Bestyrelsen selv, at der findes *to Missionærer, som aldrig burde være udsendte*. Navnene vil jeg helst undgaa, saalænge det ikke er nødvendigt at nævne dem; Bestyrelsen véd, hvem jeg mener. Det er utvivlsomt ærlige troende Mennesker, men som blot have taget fejl af sig selv, da de bildte sig ind at være skikkede til Hedningemissionærer. Om den Ene blev det vedtaget i et Bestyrelsesmøde, at han skulde kaldes tilbage, en Beslutning, som dog aldrig er kommen længere end i Bestyrelsens Forhandlingsprotokol — der staar den. Men trods denne Bestyrelsesbeslutning, har han ikke blot været hjemme efter den Tid og er udsendt paany, men vedbliver at arbejde i Missionens Navn og paa dens Bekostning iblandt Hedningerne. *Hvor mange Tusinder af Kroner ere der ikke spildte!* Og for at sætte Kronen paa Dumheden har man tilmed laant ham 6000 Kr. til at drive et europæisk Agerbrug paa Indiens Bjerge! Dumhedernes Dumhed! Alle mine Protester derimod har været *forgjæves*.

En anden Missionær har Bestyrelsen længe anset for uskikket til Arbejdet blandt Hedningerne. Den eneste fornuf-tige Handlemaade havde dog været at kalde ham hjem. Man besluttede omsider ogsaa, at han skulde hjem, men dog først efter nogle Aars Forløb. *Atter Spild af Penge!*

Allerede disse Kjendsgjerninger kunde være tilstrække-lige til at vise, hvor uforsvarligt der er handlet med Missio-nens Penge, *Mcnighedens Penge*. Og dog, der er meget mere end dette. Lad mig nævne *Missionærernes Giftsygge*, som efter mit Syn paa Sagen hænger sammen med et fuld-stændigt Fejlsyn paa en Missionærs Stilling og Gjerning hos mange af dem, som melde sig til Udsendelse, og et ligesaa stort Fejlsyn hos Bestyrelsen. Det er jo en Kjendsgjerning, at noget af det Første, en Missionselev gjør, naar han er op-taget paa Missionsskolen, i Reglen er *at forlove sig*, og at ligesaa som Regel det Første, han gjør, naar han skal rejse ud til Hedningelandene, er *at holde Bryllup*. At dette er et Fejlsyn paa en Missionærs Stilling og Gjerning, vil Apo-stelen *Paulus* kunne godtgjøre, denne første Hedningemis-sionær og Forbilledet for alle andre Hedningemissionærer. Han sagde, at han havde Lov til at gifte sig, men for de med hans Missionsgjerning forbundne Trængslers Skyld ansaa' han det for bedst at være ugift. En anden Sag var det med andre Aposteler som f. Ex. *Pedcr*, der allerede var gift før han blev kaldet. Og lad os kun lægge nøje Mærke til, hvor stor en Vægt *Paulus* lagde paa dette, at han ved sin ugifte Stilling ikke trængte til Menighedens Penge. Og lad os saa give Agt paa, hvilke umaadelige Summer vore Missionærer koste, *netop fordi de ere gifte*. Disse Kvinder ere i Virke-ligheden Hovedudgiften for den danske Mission. Først skulle Kjæresterne uddannes herhjemme paa kostbare Uddannelses-skoler for at blive skikkede til at være en Missionærs Hustru — *dertil er brugt mange Penge*. Saa skulle de udstyres til Udsendelsen — *atter mange Penge*. Saa den kostbare Overrejse for to istedetfor en — *atter mange Penge*. Men saa kommer Hovedsagen: saa skal der bygges Huse derude

for Familier med alt dertil hørende Tjenerskab istedetfor Bolig til en ugift Missionær — *endnu mange, mange flere Pengc.* Saa komme Børnene — Lønnen maa forhøjes, for at den voxende Familie kan leve. Og saa kommer Missionærernes Hjemrejse hvert 10. Aar med Familie, Opholdet herhjemme i et Aar med Familie og atter Udrejse med Familie — *Tusinder og atter Tusinder af Kroner!*

Men hvad der endda er værre end Pengene, er, at disse Missionærers Hustruer i Reglen daarligt kunne taale Klimaet, de blive syge, Børnene blive syge. Og hvem kan fortænke en Mand i at tage sig af sin Hustru og sine Børn? *Men under alt dette lider hans Gjerning.* Her kommer Pauli Ord igjen: For de med at være en Missionær forbundne Trængsler er det bedst, at han er ugift. — En anden Sag er det med de Mænd, der have været Præster herhjemme og som Saadanne allerede have været gifte, og som senere have følt Kaldet til at gaa ud som Missionærer, ligesom Apostelen *Peder*, der var gift, før han blev kaldet. — Vistnok kunde det ogsaa tænkes, at en Missionær efter sin Udsendelse kunde blive enig med Herren om at gifte sig, men saa kan han jo tage sig en Ægtefælle derude, som ikke saa let bliver en Hindring i hans Arbejde, fordi hun er hjemme der og vant til Forholdene og Klimaet. *Livingstone*, denne særligt udmærkede Missionær i Afrika, som rejste ud ugift, giftede sig derude, men med en Missionærs Datter, som var opvoxet derude. Og en af vore egne Missionærer i Indien, Morten Andersen, har jo giftet sig med en Indfødt.

Men dette Gifteri blandt vore Missionærer hænger sammen med noget Andet. En stor Del af dem, som melde sig til at udsendes som Missionærer, ere jo af Bondestanden. Nu er det en Kjendsgjerning, at der er en stadigt voxende Drift i Bondestanden efter at komme bort fra Ploven, hvilket maaske tildels hænger sammen med de for Agerbruget ugunstige Forhold. Gaardmændene ville gjerne sælge deres Gaarde. De Unge ville til Kjøbstæderne til andre Livsstillinger. En Del af de Unge, som ere blevne troende Mennesker, ville gjerne

være *Præster*, men da de ikke let kunne blive det herhjemme paa Grund af de store dermed forbundne Udgifter, saa vil man være *Missionær* blandt Hedningerne, det gaar lettere, Opholdet paa Missionskolen koster dem jo Intet. Men som Regel kan det vist siges, at disse unge Mennesker, skjønt med den redeligste Vilje til at arbejde i Herrens Tjeneste, ikke have noget klart Begreb om *Forskjellen paa en Præsts Stilling herhjemme og en Missionærs Stilling blandt Hedningerne*; og derfor forlover og gifter man sig, ligesom naar man har faaet et Præsteembede herhjemme; og derfor indretter man sig derude blandt Hedningerne meget mere som en Sognepræst end som en Missionær; man skal have sig en Præstegaard med Tjenerskab, en Kirke, en Skole og Kateketer — ganske som om man var Sognepræst herhjemme. Dette skal ikke være en Bebrejdelse mod de Unge, men Bestyrelsen burde gjøre Ende paa alt dette ved at sætte dem, som melde sig, ind i, at *en Missionærs Stilling er noget helt Andet end en Præsts herhjemme, en Stilling, hvor man maa kunne forsage store Ting og fornægte sig selv i Alt, hvad der herhjemme hører til Familielivets Behagelighed*.

Mange mange Gange har jeg ført denne Sag frem i Bestyrelsen — for det meste *forgjæves*. Endelig blev det vedtaget, at Missionseleverne ikke maa forlove sig, medens de ere paa Skolen, men underligt nok: naar de ere færdige til at udsendes, have de alligevel strax en Kjæreste at gifte sig med. Flere Gange er det vedtaget i Bestyrelsen, at *ingen Missionær maa udsendes gift, men Gang efter Gang holde de dog Bryllup for deres Udsendelse*. Jeg har stadigt protesteret imod denne stadige Overtrædelse af Bestyrelsens egne Beslutninger — *altid forgjæves*.

Et Brev fra Belgien.

-- 0 --

Med megen Fornøjelse gjengive vi nedenstaaende Brev; hvorfor vi bibeholde Brevskriverens Skrivemaade, vil ikke undgaa Læserens Opmærksomhed; det er en Anerkjendelse af den beundringsværdige Færdighed, han viser i Brugen af vort Sprog.

Hr. Redaktør!

Med megen Interesse læser jeg det »*Nordiske Ugeblad*«, som underretter mig, blandt Andet, om den saa prisværdige katolske Bevægelse i Danmark. Det giver mig Anledning til at fremhæve en, ellers ubetydelig, Fejltagelse, jeg bemærker, S. 409, i hvad De skriver om de nylig afsluttede Valg for den belgiske Rigsdag.

Hvad De kalder det liberale Bourgeois' Parti, eller det liberale Partis højre Fløj, som indtil 1870, og igen fra 1878 til 1884, har siddet inde med Magten i Kongeriget, har ikke, som De mener, vundet 3 nye Sæder, men simpelthen bevaret de tre, som det, før Valgene, var i Besiddelse af, medens den venstre, radikale Fløj, som hælder mere eller mindre til Socialismen, ogsaa har beholdt de 9, den havde i Forvejen.

Den eneste Forandring, Valgene have frembragt i de forskjellige Partiers Stilling, er, at Katolikerne erobrede et Sæde fra Social-Democraterne.

Den store Miskredit, Liberalismen er kommen i hos os, maa for den største Del tilskrives dens Adfærd ligeoverfor Socialismen. Ikke alene er dens *radikale* Gren, i de fleste Tilfælde, dragen i Strid Haand i Haand med Social-Demokraterne; men endog, i mange Valgkredse, have Styresmændene af dens *højre* Fløj aabent sluttet et Forbund med Socialisterne, naar de ikke, uden dette Forbund, haabede at kunne sejre over de katolske Kandidater. *Hellere tyrkisk end papistisk*, skrege de fanatiske Protestanter i det XVI. Aarhundrede. *Hellere social-demokratisk eller anarkisk end*

katolsk, gentage vore Liberale. Og overalt hvor, for den anden Valgdag, Valget blev indskrænket imellem Katolikerne og Socialisterne, tilraadede Liberalismens Styresmænd og dens Aviser deres Tilhængere at give *de sidste* deres Stemmer, af Had til »Klerikalismen«. Heldigvis blev dette Raad ikke almindelig fulgt, og saa bleve Katholikerne, i nogle Kredse, valgt med de maadeholdne Liberales Hjælp.

Paa denne Maade forsvinder, lidt efter lidt, det gamle, fordem saa mægtige, liberale Parti; medens dens venstre Fløj gaar over til Socialismen, vænne sig dets maadeholdne Tilhængere til at betragte det katolske Parti som den eneste Samfundets Forsvarer imod den moderne Barbarisme. Saa skal om nogle Aar dette sidste staa alene i Belgien lige overfor Uordenens Parti.

Ved Enden af deres Artikel taler De om vor ny Valgret, og De siger, at den er et betydeligt Fremskridt ligeoverfor den gamle oligarkiske Valgret, vi havde før 1894. Deri har De fuldstændig ret: men maaske vider De ikke, at den almindelige Valgrettighed er hos os heldigvis formildet ved hvad vi kalde den flertallige Valgstemme. Belgierne udøve ikke alle den lige Indflydelse paa Landets Anliggender. De eje i Valgene 1, 2 eller 3 Stemmer, i Forhold til deres formodede Duelighed. Hver 25-aarige Mand har én Stemme. Den 35-aarige Ægtemand, eller Enkemand med Børn, som betaler Staten en Skat af i det mindste 5 Fr. (Kr. 3,60), kan raade over en anden Stemme. En tredje er indrømmet Enhver, der ejer en Formue af 2009 Fr. (Kr. 1430) i urørligt Gods, eller en Sparekassebog af samme Beløb, eller et Statsgælds-Bevis for en aarlig Indtægt af 100 Fr. (Kr. 71). De, som have frekventeret en Realskole, et Kollegium eller Seminarium, de, som eje et Universitets-Diplom, desuden Præsterne, Lærere af alle Slags, de højere Embedsmænd, o. s. v., nyde, af denne Grund, to Tillægsstemmer. Men ingen maa forene paa sit Hoved mere end tre Stemmer.

Dette snildt udtænkte System, som skyldes en Lærer af vort katolske Universitet, Hr. Nyssens, nu Minister for Industri-

væsenet, har en uvurderlig Fordel: det forhindrer, for saa vidt som muligt, de laveste Klasser i at nyde en altfor stor Overvægt i Riget. Der gives hos os nemlig flere *énstemmige* Vælgere, som for en stor Del ere Fattigfolk og Haandværksmænd, end *to-* eller *trestemmige*, som tilhøre Mellemstanden eller de højere Stænder, og derfor var det at frygte, at en lige Rettighed for Alle skulde befordre altfor meget Socialismen.

Jeg har skrevet disse Linier, Hr. Redaktør, for at underrette Dem lidt om vore politiske Forhold. Rimeligvis skal De bedømme, at det er ikke Umagen værdt at benytte dem videre. Men, i Fald De skulde være sindet i at optage til Dels min Skrivelse i *Ugebladet*, saa tør jeg bede Dem om at forbedre først mit halte Dansk. Jeg er ikke vant til at skrive paa dette Sprog, og har aldrig, hverken rejst i Danmark, eller hørt et Ord fra en dansk Mund. Det være min Undskyldning for de Sprogbommerter, De sikkert vil møde i mit Brev.

Med megen Højagtelse

16. Juni 1898.

E. Martens,

Professor ved Universitetet i Löwen, Belgien.

Broderskabet til Jesu guddommelige Hjærte,

som den 29. Juni 1862 kanonisk er bleven oprettet ved St. Ansgars Kirken, holdt d. 19. Juni d. A. sin Hovedfest. Broderskabsbogen opviser nu 628 Navne. Broderskabets Hovedregler ere følgende:

1. Medlemmerne læse *daglig* ét »*Fadervor.*», og »*Hil dig Maria.*» samt *Trosbekjendelsen* med den korte Bøn: »Jesu Hjærte Du søde, — Du min Kjærlighed stedse forøge!«

2. *Den første Fredag i hver Maaned* er særlig indviet til Dyrkelsen af Jesu hellige Hjærte. Paa denne Dag

læses i St. Ansgars Kirke Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Form. en hl. Messe for Broderskabets levende og afdøde Medlemmer og tillige for at gjøre Frelseren Afbigt for de utallige Fornærmelser og Forhaanelser, som tilføjes ham i dette Kjærlighedens Sakramente; samme Dags Aften Kl. 7 $\frac{1}{2}$ holdes i St. Ansgars Kirke Aftenandagt til Ære for Jesu h. Hjærte. Medlemmerne bivaane saa vidt mulig denne Broderskabsmesse og denne maanedlige Aftenandagt.

3. *Den første Søndag efter Kristi Legemsfests Oktav* er den aarlige Hovedfest for Jesu Kristi guddommelige Hjærte, og den skulle Broderskabets Medlemmer bestræbe sig for at fejre med særdeles Iver og om muligt paa denne Dag annamme den hl. Kommunion.

4. Nye Medlemmer skulle indskrives hos Sognepræsten ved St. Ansgars Kirke, højærværdige Hr. Pastor *J. Braun*.

Ingen af de ovennævnte Regler forpligte *under Synd*, d. v. s. man begaar ikke nogen Synd ved deres Overtrædelse. Ethvert Medlem har fra Indskrivningens Øjeblik af en særegen Andel i Fortjenesterne af alle Bods- og Andagtsøvelser, af alle gode og hellige Gjæringer og Lidelser, som ofres Gud af Broderskabets samtlige Medlemmer i hele den katholske Verden.

Til den danske Hustru.

Denne Henvendelse er udsendt som Nr. 2 af Blade til
Alkoholmisbrugens Bekæmpelse .

— 0 —

Du danske Hustru! Livet har ved din Side stillet en Mand, en Ægtemage. Det var ham, som i Pige dage fik dit Hjærte til at banke, han er dine Børns Fader, din Forsørger, din Arnes Vogter, din Støtte, din Medhjælp, din eneste Ven. Hans Hænders Gjærning danner dit Hjem, hans stadige Slid og Bekymring gjælder dig og dine, hans Sundhed og Ar-

bejdskraft er den Grundvold, hvorpaa du bygger dit eget Liv og dine Børns Fremtid.

Tænk dig nu, at en lønlig Fare truede ham, at den uophørlig svævede over hans Hoved som en Glente over en Due — i rædselsfuld ventende Ro, fordi hvert sorgløst Skridt, han daglig gik, bragte ham nærmere til det Tidspunkt, da han var Farens sikre Rov. Tænk dig, at der var en Giftsnog i dit eget Hus, som hver Time paa Dagen lurede paa hans Liv, hans Sundhed og hans Lykke, lurede paa at stinge ham med en snigende Gift — en Gift, der langsomt og gradvis slappede hans Arbejdskraft, sløvede hans Sind og Sanser, undergravede hans Helbred, gjorde ham vranten og trættekjør, vendte hans Hjærte og hans Tanker bort fra hans Hjem og hans Pligt. Tænk dig, at denne din Mands Fare og Fjende, hver Gang de mødtes Øje til Øje, forekom ham liflig og tiltrækkende, frydede og fristede ham. Tænk dig, at han i Stedet for at sky den, stadig greb begjærlig efter den, ja tænk dig, at du endogsaa selv rakte ham den — som Snigmorderen rækker sin dødelige Uven en forgiftet Dolk — og at du i din Blindhed netop rakte ham den for at styrke ham, sprede hans Mismod, glatte hans Pande, mildne hans Sind, berede ham et Øjeblikks Glæde og Glemsel.

Og dog er det just saaledes, *og just saa gjør du selv*. Der *er* en saadan Giftsnog i dit Hjem, og daglig truer en lønlig Snigsot din Mands Sundhed, dit Hjems Fred, dit Livs Lykke. Du kjender den godt, den har hvert Maaltid Hæderspladsen paa dit Bord — dens Navn er *Snapsen*.

Se, det Navn skræmmer dig ikke, det lokker maaske højst et Smil paa dine Læber. I bedste Fald synes du maaske kun, at det er en kjedelig og dyr Uvane hos din Mand; men det er vel, tænker du, et nødvendigt Onde, en tarvelig Fornøjelse, som du gjerne kan unde din Mand, naar han slider saa slemt i det.

Nej, Snapsens Navn skræmmer dig ikke! Du har selv saa mangen Gang set, hvorledes den kunde faa tør og haard

Kost til at glide ned — du mindes saa tit at have set den skjænket under en lystig Skjæmt, der stemte Sindet glad, — og du har fra Barnsben hørt og hører vel stundom endnu fra din Mands Krokammerater, at sligt Snapseri nu en Gang er Mandfolkevis.

Tro det ikke, tro det ikke for din Fremtids Skyld, dit Hjems Skyld, dine Børns og først og fremmest for din Mands Skyld, — tro det for Guds Skyld ikke! Saadan var altid Slangens Tale, og kun den Fare er en virkelig Fare, som tillige er en Fristelse. *Tro det ikke*, Titusinder og atter Titusinder af ulykkelige Hustruer have troet det før du og bitterlig fortrudt det, Titusinder af Hustruer have betalt denne Lettroenhed med deres Hjems Ruin, deres Børns Lykke. *Tro ikke*, at din Mands Træthed trænger til Snaps paa Snaps — lidt varm, veltillavet Mad og en sund styrkende Søvn er hundredfold bedre og billigere. *Tro ikke* hans falske Vens slette Tale, at slig en lille Extrasnaps en Gang imellem er en uskyldig Mandfolkemorskab — tro ham ikke, Brændevinen lyver ud af hans Mund. Kirkegaardene ere fulde af Gravkors over Mænd, hvem hin lystige Overtro har kostet en altfor tidlig Død. Rundt om dig fyldes aarlig Fængsler, Hospitaler og Galehuse med tætte Skarer og ynkværdige Drankere Familiefædre som din Mand, der have gjort sig selv, Hustru og Børn ulykkelige. Og alle have de en Gang været gode, flittige og ædruelige, bare af og til taget sig en Taar over Tørsten, en Vennesnaps i Utide, en »Opkradser«, Livsvækker«, »et lille Bær«, alt i største Troskyldighed og Tryghed. Og saa en Dag, der randt op som alle andre og i Intet syntes forskjellig fra enhver af alle de tidligere Dage, var det med Et uhjælpelig for sent. Giften var i hans Blod, Snigsoten i hans Hjærte, Fjenden havde faaet sit sejrriige Tag i hans Liv.

Pas du paa, det ikke gaar din Mand saaledes! Aabn dine Øjne og se Faren, tag i Tide Kampen op mod Fjenden i dit eget Hjem! Til Vaaben i denne Kamp har du

alle huslige Dyder, Hjemmets Hygge og din Mands Kjærlighed til dig og Børnene.

Se til, at du bruger dine Vaaben vel!

De ældste Haandværk.

— 0 —

Haandværket har ikke blot en gylden Jordbund, men er ogsaa gammelt og ærværdigt, enkelte Haandværk er først opfundne i nyere Tid, men mange møde vi allerede i Biblens første Bøger, som Teglbrændernes ved Bygningen af Babelstaarnet. Ægypternes fleste Boliger bestode af Teglsten og det gamle Testament beretter, at Israeliterne bleve tvungne til at brænde Teglsten, medens de vare under Ægypternes Aag. Baade i Moses Bøger og hos Profeterne nævnes Pottemagerne, hvis Haandværk fra Asien kom til Grækenland, hvor der fandtes store Pottemagerier, som leverede smukke Arbejder. Romerne bleve underviste af en Græker Demaratus, hvis Søn siden blev Konge af Rom. Den bekjendte Digter Virgil var en Pottemagers Søn. Den tidligste Beskjæftigelse, Menneskene gave sig af med, var Bjærgværksdrift. Thubalkain har været en Mester i alskens Erts og Jernværk, følgelig den første Smed. Heraf følger, at Menneskene dog forinden maa have bragt Erts og Jærn for Dagens Lys. Naturligvis, saa fuldkomment som i vor Tid var det langt fra. Ligeledes kunde man i de ældste Tider finde Klokkestøbere. Hebræerne, Kineserne, Ægypterne brugte allerede, særlig ved festlige Lejligheder, smaa Haandklokker, Bjælder og Cymbler; den første Kirkeklokke skal fireti Aar efter Kristi Fødsel være bleven støbt i Italien. I Biblen er mange Steder Tale om Guld- og Sølvkar og ogsaa om prægtige Mynter; deraf fremgaar, at der allerede maa have levet Guld- og Sølvarbejdere. Endnu selvfølgeligere er det, naar vi tænke paa Bygningen af Tabernaklet, af Templet o. s. v. Biblen opregner næsten alle Bygningshaandværkere. Man tænke paa Tømmermanden

Josef; ligeledes ere Snedkere og Fadbinderne eller Bødkerne af megen gammel Herkomst. Om Væveriet taler Biblen ikke meget; brugte end de gamle Israeliter meget Linned og gik end Præsterne og Leviterne kun i Linnedklæder, var dog Væveriet i Oldtiden kun Kvindernes Sag. I det gamle Ægypten vare ogsaa Bryggere; Øllets Opfindelse tilskrives Afguden Otiris. Det første Øl blev brygget af Byg; thi Humlen fandtes først ved Aaret 800 e. K. i Tyskland. Ligeledes stammer Brændevinsbrænderiet fra Østerlandet, men Tilvirkningsmaaden blev indtil det 14de Aarhundrede holdt meget hemmelig og Brændevinen anvendtes som Lægemedel. Meget tidlig møde vi Møllere. Biblen kjender kun Haandmøller, der først traadtes af Mennesker, siden af Heste, indtil Vandmøller lidt før Kristi Fødsel kom i Brug. Først hørte Bagning og Vævning til Husvæsenet og var Kvindernes Sag; senere bleve de et Haandværk. De første Bagere vare Grækere. Fra Grækenland indførtes de under Kejsertiden til Rom; under Augustus boede dér 300 Bagere. Senere gik det med Landets Forfald tilbage for de italienske Bagere, over hvilke tyske fik Overtaget, der endnu i Venedig ere de italienske overlegne og efter Sigende bage det bedste Brød. Garvere, Slagtere, Skomagere og Sadelmagere findes i den tidligste Oldtid og ogsaa Hattemagere. I det gamle Rom bare de frie Borgere Filthatte; en Træl turde ikke vove det.

Skrædderne paastaa, at deres Haandværk skal være det ældste, da allerede Adam og Eva efter Uddrivelsen fra Paradiset bare Klæder. I Oldtiden besørgede Kvinderne Syningen, først i Middelalderen blev det et regelret Haandværk.

Drejerhaandværket er gammelt; Grækere og Persere forstod det. Alexander den Store syslede i sine Fritimer med dette Haandværk, der allerede nærmede sig til Kunst. I hin Tid, hvor hele Folk udvandrede og søgte nye Hjem, lede mange Haandværk; men Drejernes holdt sig og øvedes i mange Klostre.

Rebslagerhaandværket er ligeledes gammelt; Rebslagerne havde før Ret til at handle med Sild og tørrede Fisk og

sælge Æddike, skjænke Brændevin og Frugtvine. Til de første Beskjæftigelser, man opfandt, hørte Kurvemageriet. Ogsaa Farveriet begyndtes tidlig. Jakob forærede Josef en broget Kjortel, og paa Moses' Tid havde man allerede gjort store Fremskridt deri. Glasmageriet er ligeledes gammelt. Stenhuggerne regnedes iblandt Kunstnerne. Frelseren valgte flere af sine Apostle iblandt Fiskerne og Paulus var Telt-dugvæver.

Verden og Visdom.

En Fortælling fra Kejser Marc Aurels Tid.

Efter Anton de Waal.

—O—

(Fortsat.)

Efter disse Tvekampe fulgte nu Fægtninger mellem større Afdelinger. Det varede ikke længe før Arenaen var fuld af Blod og bedækket med Døde og Saarede, der laa mellem hverandre. Stærkere og stærkere interesserede Folket sig for den gruelige Leg. — Kejseren, som havde trukket sig tilbage til den bagerste Del af sin Loge, gjennemsaa ganske rolig nogle Beretninger, han havde faaet fra sine Generaler ved Donauen og fra sin Broder Verus i det fjerne Østen; men han var ogsaa den Eneste af dem allesammen, der ikke blev revet med af den almindelige Lidenskab. Stoikerne og Platonikerne havde aldeles glemt deres filosofiske Grundsætninger, de vestalske Jomfruer deres Køns Blidhed og deres hellige Præstedømmes Værdighed. Gamle følte sig atter unge i den almindelige Ophidselse. Selv Cornelia havde ganske givet sig hen til den vellystige Glæde, som enhver Romer følte ved denne gruelige Kamp for Livet. Hvis nu Nogen havde erindret hende om den Sammenligning, hun havde gjort mellem Blomsten og Bien!! hvor var hun ikke selv, den fine Filosof, bleven til en hæsleg Larve?

Epikuræeren Crescens, som igaar havde været til en rigtig god Middag, havde ved denne Lejlighed puttet saa meget i Servietten eller *mappa* og gjemt det under sin folderige Toga, saa der efter hans Mening vilde være nok til et beskedent Middagsmaaltid idag.¹⁾ Medens alt omkring ham var lutter Lidenskab trak han lidt efter lidt sin Pose frem, aabnede den og udbredte Spisevarerne foran sig paa sit Skød.

»Hm, hm,« brummede han, idet han saa paa de medbragte Sager, »det kan maaske akkurat slaa til.« Først begyndte han med en halv Høne, saa kom der en Stegepølse frem, som han blot ønskede havde været sex Gange længere; derpaa kom Turen til et Stykke Svinesteg, som særlig smagte ham, og paa den Maade gik det Ene efter det Andet ind i hans opsvulmede fede Kinders store Møllekværn. Med en Stoikers Ro saa han først ned paa Arenaen just som Pertinax og Hippolytus kæmpede paa Liv og Død. Da hin stødte Modstanderen Sværdet i Livet sagde han blot *Habet* (»nu har han faaet nok«), og spiste derpaa den sidste Bid af sit Mundforraad. —

Pludselig raabte Mængden: *Christianos ad leones*, kast de Kristne for Løverne. Dette Ord var en Gnist, der tændte, og stedse vildere lød Mængdens Raab: *Christianos ad leones*.

Hvor mild og retfærdig Marc Aurel end selv var af Naturen, gjorde de tilvante Fordomme samt Kejser Trajans Straffelov, at han i Bekjenderne af den Korsfæstede saa en Sekt, som paa Grund af dens Ugudelighed og unaturlige Forbrydelser ikke kunde forfølges strængt og haardt nok. Derfor talte Kirken just under

¹⁾ Dette saaledes at tage Lækkerbidskeuer med hjem var en meget udbredt Uskik; selv Servietterne bleve stjælnet. (Sammenlign Becker, Gallus III. 274.) For at slæbe saa meget med sig, saa at der var nok til at tilfredsstille en Fraadser, maatte man i hvert Fald være en Crescens.

denne, den fortræffeligste af alle Kejserne, Skarer af Blodvidner, saavel i selve Rom som i Provinserne.

Efter at man i Fængslerne havde forsøgt at knække de der smægtende Bekjenderes Standhaftighed ved alle Slags Pinsler, var der udvalgt ti af de mest ubøjelige til at optræde ved Festsksespillet for Kejseren. Blandt disse var der en femtenaars Dreng, som hed Ponticus, og en Slavinde Blandina, som havde et meget svagt Legeme, men alligevel, til Bøddelens største Forbauselse og til de Kristnes sødeste Trøst, havde taalt de skrækeligste Pinsler uden at fortrække en Mine.

Da Mængden vedblev at larme, blev der endelig givet Befaling til at lade de Kristne træde frem. Bekjenderne blev nu, ledsagede af Soldater, førte omkring paa Amfitheatrets Arena og en Liktor bar en lang Stang foran dem med en Tavle eller *titulus* foroven, hvorpaa der med store Bogstaver var skrevet de Ord: «CHRISTIANI SVNT.»¹⁾

Ved Synet af de Kristne blev Folket, der allerede længe havde været ophidset af den vildeste Lidenskab, nu aldeles rasende. Man kastede Levningerne af de Spisevarer, som man havde taget med sig derhen paa Grund af den lange Tid, Skuespillet vilde vare, Æggeskaller, Ben o. s. v. paa dem — ja man spyttede endogsaa ad dem og de værste Skjældsord, som man kunde tænke sig, regnede ned over dem.

Bekjenderne traadte ind i stille Bøn og med sænkede Hoveder, gik langs med Arenaen og bleve førte til en Tribune af Træ (*catasta*) for at hele Folket bedre kunde se deres Død.

Forend Bøddelknægtene bandt dem til Pælen, kastede de Kristne sig endrægteligen paa Knæ, løftede Hænderne i Bøn mod Himlen og bragte sig selv

¹⁾ Saaledes var det Skik og Brug ved Henrettelser; det var en saadan *titulus*, der var sat som Indskrift over Frelserens Kors.

som et Offer til Gud; saa gave de hverandre Fredskysset i en sidste Omfavnelse.

»Min elskede Dreng,« sagde Blandina, idet hun med en Moders Kjærlighed trak Ponticus hen til sig og klappede ham smilende paa Kinden, »vær ikke bange for de vilde Dyrs Kløer og Tænder. Se, Englene i Himlen ere Vidner til din Kamp hernede og have allerede Herlighedens Sejrskrans i Haanden for at modtage Dig.«

»Elskede Søster,« sagde Drengen, idet hellig Begejstring lyste ud af hans rene Øjne, »jeg er jo Kristen og jeg skal ikke røre mig ud af Stedet, naar Løven falder over mig. Det er dog kun et lille Øjeblik, saa blive vi befriede for dette Folk, som forlanger vor Dod og saa kunne vi i Englenes Kreds gaa ind til det evige Liv.«

Da Cornelia saa Martyrerne blive førte gennem Arenaen rystede hun pludselig. Hvad var det? Kjendte hun ikke denne unge Pige? Var det ikke Blandina, den gode blide Blandina, som hun saa ofte havde set i Cæcilias' Hus? Denne lille svagelige Person med de dybe sværmeriske Øjne havde altid haft noget uforklarligt Tiltrækkende for hende — og hun — denne Pige var Kristen! Ja selv om de Kristne havde Skyld i mange Forbrydelser og Vederstyggeligheder, hvorom Rygtet gik, saa var Blandina en saa ren Sjæl, at det var umuligt, der kunde komme den ringeste Mistanke frem imod hende.

Lige som Toget kom forbi Cornelia løftede Blandina sit Hoved i Vejret og saa paa hende. Det var kun et Sekund, men dette Blik borede sig uudsletteligt ind i Cornelias Sjæl. ;

Hun kunde ikke lade være med, uafbrudt at stirre paa Pigen.

(Forts.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Fredericia. Søster *Anna Gertrud* døde paa det herværende Hospital d. 16. Juni efter i lang Tid med Gudhengivenhed at have baaret tunge Lidelser og lige at have overstaaet en farlig Operation. Den afdøde Søster var født 1844. Hun hed i Verden *Karoline Amalie Laurent*. Hendes Fader var protestantisk Præst i Nærheden af Randers. Efter Faderens Død kom hun som Plejedatter til Pastor *I. L. V. Hansen*, daværende Præst i Fjeldstrup, Haderslev Provsti, Konvertit siden 1863.

I Aaret 1864 traadte hun selv over til Katholicismen og blev i 1865 optaget i St. Josefssøstrenes Ordenssamfund.

Tre og tredive Aar har hun bragt Herren de utallige Ofre, der ere forbundne med Ordenslivet, og pligt-opfyldende i det Mindste som i det Største varetaget de Hverv, der i Aarenes Løb have været hende betroede. Mange Aar har hun som Overlærerinde været knyttet til St. Ansgars Kirkens Pigeskole, ligesom hun ogsaa har fungeret som Priorinde i de fleste af St. Josefssøstrenes Ordenshuse her i Vikariatet, senest i Odense.

Under almindelig Deltagelse fandt Begravelsen Sted fra St. Knudskirke i Fredericia Mandag d. 20. Juni. I den med grønne Planter smukt prydede Kirke havde de fleste af Menighedens Medlemmer indfundet sig for at vise den Afdøde den sidste Ære. Efter den højtidelige Requiemsmesse, under hvilken Hr. Pastor *Heiden* ledede Børnenes Sang, blev den med hvide Liljer smykkede Kiste af nogle af Menighedens Herrer baaret ud til Ligvognen, foran hvilken Søstrene og Børnene i Procession vandrede gennem Byen til den smukke nye Kirkegaard. Menigheden for nogle Aar siden har taget i Brug, og der fandt den Afdøde sit sidste Hvilested ved

Siden af den uforglemmelige Priorinde, Mère *Perrone*, med hvilken hun i levende Live i saa mange Aar havde delt Skolegjæringens Glæder og Besværligheder.

Hr. Pastor *Storp* fra Kolding, P. Superior *I. Schmid* fra Aarhus samt Hr. Kapellan *Gamel* fulgte med til Graven, hvor Hr. Kapellan *P. Schreiber* fra Odense foretog Jordpaakastelsen. *R. I. P.*

Sundby. St. Annæ Skole i Christian II. Allé i Sundby kan nu se tilbage paa det første Skoleaars Virksomhed. Skolen søges af alle katholske Børn paa Amager udenfor Voldgrænsen, og Elevantallet har været henad 30 Børn i det højeste, hvad det sandsynligvis ogsaa vil være efter Sommerferien. I Undervisningen har, foruden Skolens Lærer, følgende deltaget: Velærværdige Hr. Pastor Klemp til Novbr., og siden velærværdige Hr. Pastor Ronge, der have meddelt Religionsundervisning, Frk. A. v. Hveberg, der har undervist alle Pigerne i Haandarbejde og forøvrigt læst med de mindre Børn to Dage om Ugen, samt Frk. Walsøe, der har undervist Børnene i Sang. I det lille Kapel, som er indrettet i Villaens Stueetage ved Siden af Skolelokalet, holdes der ikke alene hver Søndag Kl. 10 Højmesse, men ogsaa stille Messe hver Torsdag Kl. 10. Orgelspillet til Højmessen har Frk. Schwartzlohse besørget, der ligesom ovennævnte Damer med Trofasthed og uden nogetsomhelst Vederlag har ydet dette Arbejde i det henrundne Aar.

Aachen. Den herværende »Gode Hyrdes Anstalt« fejrer til Oktober sit 50-Aars Jubilæum. Den 4. Oktober 1848 kom Mère *Marie de Sainte Euphrasie Fey*, en født Aachenerinde, med endnu to andre Søstre fra Moderhuset i Angers i Frankrig til Aachen, for her ved Anvendelse af sine arvede Penge og virksom Understøttelse af ansete Borgere i Byen, at grundlægge det første Kloster af »den gode Hyrde« i Preussen. Det var først meget lille og blev næsten 40 Aar i det nuværende Kuetgens-Nellessen'ske Institut i Bergstrasse, indtil Søstrene i 1887 flyttede ind i det store, nye Hus foran Pontporten, for der i betydeligt udvidet Om-

fang at udfolde deres velsignelsesrige Virksomhed. Mange Sjæle have i dette lange Tidsrum i den gode Hyrdes Kloster fundet Tilflugt og Skærm mod Verdenslivets Farer; mange kunne takke de gode Søstre for at være blevne frelste for Tid og Evighed. Gjentagende er Nonnernes offervillige Virken paa rosende Maade bleven anerkjendt baade af den gejstlige og verdslige Øvrighed. For Tiden findes Verden over 220 »den gode Hyrdes« Kloster med henved 5000 Nonner. I Aaret 1868, da den ærværdige Stifterinde Mère *Marie de Ste. Euphrasie Pelletier* døde, hvis Beatifikationsproces for nylig er begyndt i Rom, var der kun 110 Kloster. Deres Antal er altsaa i Løbet af de sidste 30 Aar steget til det dobbelte, et Bevis for Ordenssamfundets velsignelsesrige Virksomhed i de forskjellige Lande.

Belgien. Missionssekabet af Scheut. Pintsetirsdag foretog »Fædrene af Scheut«, under hvilket Navn Mariæ ubesmittede Hjertes Missionssekab er kjendt iblandt det belgiske Folk, Valget af en Generalforstander i Stedet for Msgr. *van Aertselaer*, der nylig er bleven udnævnt til Apostolisk Vikar af Zarai i Central-Mongoliet. Valget faldt paa P. *van Hecke*, hidtil Assistent hos Generalforstanderen. Denne, 43 Aar gammel, i Livets fulde Kraft, havde efter en grundig Uddannelse i Hjemlandet og i Rom, længe virket som Missionær i China. Mariæ ubesmittede Hjertes Missionssekab blev grundlagt i Aaret 1863 og tæller nu 250 Medlemmer. Af disse virke 87 Missionspræster i China og 37 Patres med 11 Brødre i Belgisk-Congo. 10 Patres og ligesaa mange Brødre er i Seminariet i Scheut, hvor der er 40 Filosofi-studenter og 25 Noviser. Mange yngre Medlemmer af Selskabet fortsatte deres theologiske Studier ved Universitetet Löven.

England. Den Apostoliske Vikar af *Wales*, Dr. *Mostyn*, har modtaget et paveligt Breve, ved hvilket Vikariatet Wales ophøjes til et Dioeces under Navnet *Mencvia*. Dr. *Mostyn*, der ogsaa fremtidig vil residere i *Wrexham*, er bleven udnævnt til første Biskop af dette nye Dioeces, som omfatter hele

Wales med Undtagelse af Glamorganshire. Det nye Bispedømmes Oprettelse kan gjælde som Tegn paa, at den katolske Kirke i Fyrstendømmet Wales er i stadig Fremgang.

— Englands katolske Biskopper agte at udstede en fælles Hyrdeskrivelse om de katolske Privatskolers Organisation.

— Kardinal *Vaughan* har ladet franske Søstre af den evige Tilbedelse oprette et Ordenshus i London, i Beaufortsstreet, Chelsea. I Klosters Kapel skulle Nonnerne Dag og Nat foran det udstillede Allerhelligste bede om Englands Gjenforening med den katolske Kirke. Pintsesøndag blev Søstrene højtideligt indførte i deres nye Hjem. Pave Leo XIII. sendte dem telegrafisk sin Velsignelse.

— Den anglikanske Kirkes Medlemmer kalde sig med Forkjærlighed anglikanske Katholiker. Greven af Cranroch har nylig i en offentlig Tale benævnet sig »protestantisk anglikansk Katholik«, Anglikanerne søge under dette katolske Flag at naa Tilslutning til de unerede, orientalske Katholiker. Da nu i Østerlandet Benævnelsen »katholsk« kun anvendes paa de med Rom unerede Kirker, medens Skismaikerne kalde sig »orthodoxe«, forledes Orientalerne ved Utrykket »anglikansk Katholik« til at mene, de havde at gjøre med romerske Katholiker af engelsk Nationalitet, medens Anglikanerne i Virkeligheden kun ere engelske Protestanter. Den protestantiske Erkebiskop af Canterbury tænker nu paa at oprette et Kolleg i Oxford, i hvilket ubemidlede Theologer af de ikke unerede orientalske Kirker gratis kunne studere. Det samme Forsøg har man allerede gjort for et halvt Aarhundrede siden. Dengang kom fra Konstantinopel ti orthodoxe Grækere til England. Efter et Aars Tid at have iagttaget den »anglikansk-katolske« Kirke paa nært Hold, vendte fem af dem atter tilbage til Konstantinopel, medens de øvrige fem traadte over til den romersk-katolske Kirke. Det er meget usandsynligt, at Erkebiskoppen af Can-

terburys Unionsbestræbelser denne Gang ville faa et andet Resultat.

— Sir *Henry Hawkins*, en agtet og anset Embedsmand i London, er nylig bleven optaget i den katholske Kirke; ligeledes en anglikansk Theolog, Mr. *George Alston*, der som „P. Cadoc“ har været Medlem af en anglikansk Munkeorden.

— De 26 protestantiske Missionssekskaber i England have ifjor udgivet 1,948,480 £, deraf Church Missionary Society 331,598 £, Selskabet for Evangeliets Udbredelse 317,512 £ og det britiske og udenlandske Bibelselskab 229,749 £.

— I Anledning af *Gladstones* Dod minde katholske Blade om, at Hertugen af *Norfolk*, som gik i Spidsen af Ligtoget, er den samme, til hvem i sin Tid Kardinal *Newman* har rettet sit berømte »Brev« som Svar paa Gladstones antivatikanske Flyveskrift; han er Svoger til Gladstones tidligere intime Ven *Hope-Scott*. Korherrn *Wilberforce*, der forrettede Bønnerne ved Begravelsen, er en Nevø af Kardinal *Manning*, hin anden Ven af Gladstone, hvis Overgang til den katholske Kirke der faldt sammen med Hope Scotts, fremkaldte Gladstones Ytring om derved »at have mistet begge sine Øjne“.

Rom. Kardinal *Mertel*, den ældste Kardinaldiakon og den hl. romerske Kirkes Vicekansler, som den 15. Marts holdt fyrretyve Aarsdagen for sin Udnævnelse til Kardinal, gaar nu i sit 93de Aar. Kardinalen, som stammer fra en tysk Familie, der er indvandret til Italien, er endnu fuldstændig aandsfrisk og sysler stadig med videnskabelige Arbejder. I det Tiberiske Akademi, hvis ældste Medlem han er, lod han for nylig oplæse en Afhandling om Kampen mellem Pave Innocents IV og Frederik II af Hohenstaufen, der paahørtes med stort Bifald af de tilstedeværnede Videnskabsmænd.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 26. Juni. 4. Søndag e. Pintse. (Apostelfyrsterne Petri og Pauli Fest. (Kollekt af Peterspenge i Vikariatets samtlige Kirker og Kapeller.) Johannes og Paulus. Martyrer † 362. — **27. M. Ladislaus, Konge af Ungarn, bekj. † 1095.** — **28. T. Leo II., Pave † 683.** — **29. O. Apostelfyrsterne Petri og Pauli Fest † 67,** (fejredes offentlig sidst Søndag i Juni.) — **31. T. Pauli Ihukommelse † 67.** — **1. F. Oktav af Joh.'s Fødsel.** (I St. Ansgars Kirken Kl. 8¼ h. Broderskabsmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjærte; Aften Kl. 8 Andagt.) — **2. L. Marias Besøgelse** (fejres offentlig første Søndag i Juli).

Søndag den 3. Juli. 5. Søndag e. Pintse. Marias Besøgelse. Jesu h Blods Fest. Irenæus, Biskop og Martyr † 202.

Gudstjenesten paa Søn- og Helligdage.

M. (stille Messe). H. (Højmesse). Pr. (Prædiken). A. (Andagt). K. (Katechese).
 St. Ansgar. Kl. 7 og 8 M., Kl. 10 H. med Pr., Kl. 8 Af. A. med Pr.
 St. Josefssøstrenes Kapel (Toldbodvejen). Kl. 6 M., Kl. 2½ A.
 Rosenkranskirken Kl. 7 M., Kl. 9½ H. med Pr., Kl. 5 A med K.
 St. Josefs Hospital. Kl. 6½ M., Kl. 9 H. med Pr., Kl. 3 Eftm. A.
 St. Josefs Kapellet (Strandvejen 91.) Kl. 8 H., Kl. 2½ Eft. Vesper.
 St. Annæ Kapel (Chr. II.s Allé, Sundbyerne). Kl. 10 H. med Pr.
 Jesu Hjærte Kirken. Kl. 7, 8½ M., Kl. 10 H. med Pr., Kl. 7½ Af. A.
 St. Andreas Kirken i Ordrup. Kl. 6, 6½, 7, 7¾ M., Kl. 10 H. med Pr., Kl. 5 Eftm. A.
 Odense. Kl. 8 M., Kl. 10 H. med Pr., Kl. 3 A. med K
 Svendborg. Kl. 10 H. med Pr., Kl. 3 A. med K.
 Kolding. Kl. 9½ H. med Pr., Kl. 3 A. med K.
 Fredericia. Kl. 7 M., Kl. 9½ H. med Pr., Kl. 3 A. med K.
 Horsens. Kl. 8 M., Kl. 10 H. med Pr., Kl. 2 A med K.
 Aarhus. Kl. 6½ M., Kl. 9½ H. med Pr., Kl. 3 A.
 Randers. Kl. 7½ M., Kl. 10 H. med Pr., Kl. 3 A. med K.

Mødreforeningen. Tirsdag den 5. Juli Kl. 8¼, læses i St. Ansgars Kirke den h. Messe for Foreningen og dens Anliggender. Efter Messen holdes et kort Foredrag.

St. Annæ Skole, Sundby. Tirsdag den 28. Juni Kl. 10 agtes der afholdt Examen i St. Annæ Skole. Kristian d. II.s Allé, Sundby. Til at overvære Examen indbydes saavel Børnenes Forældre som Skolens Velyndere. Niels Hansen, Cand. mag.



St. Knuds Broderskab afholder Møde Tirsdag d. 28. ds. Kl. 8¼, i Lokalet, Bredgade 67. 2. o. G. Oplæsning af Hr. A. Høhling. — Fredag d. 1. d. A. indbydes Medlemmerne til at aflægge et Besøg i Afdlg. „Odin“, Jagtvejen 49, hvor der afholdes Aftenunderholdning. — Gratis Adgang.

St. Josefs Gilde. Alm. Møde for alle Br. Mandag d. 27. Juni, Kl. 8¼, Bredgade 67.

Alle Sendelser til „Nordisk Ugeblad“ bedes adresserede: Redaktionen for „Nordisk Ugeblad“, Bredgade 64.

Dette Nr. af Ugebladet indeholder 32 Sider samt Katholiken.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,

Sexogfyrretyvende Aargang,

og „Katholiken“ Nr. 3.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement, uforandret som hidtil, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petittlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

Nr 27.*)

Søndagen den 3. Juli.

1898.

Indhold: Paramentforeningernes første Begyndelse. En Beretelse i Tyskland. Munkene. »Verden og Visdom». Efterretninger fra Ind- og Udland: Horsens. Randers. Island. Wien. Bekjendtgjørelser.

Paramentforeningernes første Begyndelse.

—o—

(Fortsat.)

Forsynet vilde, at dette til Ære for det Allerhelligste indviede Kjærlighedsværk skulde have sit Sæde i Kapellet »Salazar« i Bruxelles, hvor der i Midten af det 14de Aarhundrede af Jøder skal være begaaet en skjændig Vanhelligelse af det allerhelligste Sakramente. Synagogen, i hvilken denne skete, blev forladt af Jøderne og derefter 1436 forandret til et Kapel. Siden kom det i en Grev de Salazars Eje og fik Navn efter ham. Senere kom Kapellet og det dertil stødende Palais i forskjellige Ejeres Hænder.

To Gange (1802—1816 og 1845) var der et Salesianerindekloster.

*) Ugebladet for 26. Juni var fejl numereret som Nr. 27 istedetfor 26.

Søstrene af Mariæ Besøgelse havde for anden Gang forladt Kapellet Salazar, den Gang den ved sine eukaristiske Skrifter bekendte Abbé (senere Biskop) *de la Bouilleric* kom til Bruxelles, for ved sine begejstrende Ord at fremme den nyoprettede Paramentforenings Væxt. Foreningens hidtidige Lokale kunde ikke længere rumme de mange Medlemmer, der mødte regelmæssigt; man var derfor tvungen til at se sig om efter en større Plads; men alle Forsøg glippede. Da faldt man paa den Tanke, at vælge Kapellet Salazar. Søstrene af Mariæ Besøgelse vare henrykte over, at deres lige forladte Kapel nu kunde bruges til dette smukke Øjemed. Den 28. December 1848 bivaanede Medlemmerne her den af Abbé *de la Bouilleric* frembaarne hellige Messe og bleve ved hans vækkende Tiltale endnu mere opmuntrede til at vie alle deres Kræfter til den begyndte Kjærlighedsgjerning. Fra denne Dag af havde Foreningen her Foden under eget Bord. De maanedlige Møder holdtes i Kapellet Salazar, og paa de fastsatte Dage samledes stadig flere Damer i en tilstødende Sal, for at arbejde til Ære for det allerhelligste Sakrament og til fattige Kirkers Forskjønnelse. Det følgende Aar blev dette Kjærlighedsværk indlemmet i Erkebroderskabet af »det Allerhelligste Sakraments Tilbedelse om Natten« i Rom og gjort delagtigt i de samme Aflad; dog kunde Medlemmerne efter eget Forgodtbefindende holde deres Tilbedelsestimer enten om Dagen eller om Natten.

Fra nu af kaldtes dette Kjærlighedsværk: »Foreningen til det helligste Sakraments evige Tilbedelse og Kjærlighedsværket for fattige Kirker«.

Kapellet Salazar med den tilstødende Arbejdssal var paa Grund af de Minder, som knyttede sig dertil, særlig dyrebar baade for P. Boone og Frøken de Meeûs, og var, forekom det dem, af Forsynet bestemt til at blive Midtpunktet for deres Forening. Da det nu stod tomt, kunde det naar som helst falde i Hænder paa Folk, som ikke havde stor Omsorg for denne Helligdom og vilde vise Foreningen Døren. Alligevel kunde de ikke tænke paa at købe det, da de mang-

lede de fornødne Penge. Da erfarede Foreningens første Præsidentinde, Baronesse *van Hooghoort*, at Kapellet var til Salgs for 5000 Frcs. Saa snart hun hørte dette, anede det hende, dette var det Kjærlighedsværk, til hvilket hun skulde anvende en Kapital, hun havde liggende efter Mandens Død. Han havde været en stor Ynder af Rejser og havde lagt 10,000 Frcs. til Side dertil; men Enken mente ikke at kunne anvende denne Sum bedre end til Guds Ære. Hun havde nu allerede haft sin Opmærksomhed henvendt paa forskellige gode Gjerninger, men stadig tænkt ved sig selv: »Nej, det er ikke det«. Imellem havde hun bortskjænket nogle af Pengene; men hun havde aldrig været tilfreds dermed. Men da der blev sagt hende, man kunde købe Kapellet for 5000 Frcs., tvivlede hun ikke mere om, at hun skulde ofre Pengene dertil.

Da Kardinal-Erkebiskop *Sterckx* af Mecheln i Aaret 1850 i Bruxelles besøgte Paramentforeningens Udstilling, udtalte han sin store Tilfredshed med dens Bestræbelser og gav sit Minde til, at man maanedlig en Dag turde udstille det allerhelligste Sakramente til Tilbedelse for Medlemmerne. Da der allerede i nogle Byer vare dannede Bi-Foreninger, opfordrede Hs. Eminence Frøken de Meeüs til at sætte sig i Forbindelse med disse, for paa en virksom Maade at hjælpe de fattige Kirker i de vedkommende Dioceser. Som Følge deraf havde snart alle større Byer i Belgien deres egen Paramentforening; alle sluttede sig ved Statutterne til Foreningen i Bruxelles, der blev anset som Hoved- og Centralforening.

Efter at Paramentforeningen var bleven oprettet i Byerne, kom man snart paa den Tanke, ogsaa at udstrække den til Landsognene. Derfor dannede man for Bønderne og mindre bemidlede Byfolk en *anden* Afdeling, hvis Medlemmer foruden den maanedlige Tilbedelsestid kun behøvede at yde det ringe Bidrag af 25 Cts. om Aaret. Denne Tanke vandt almindeligt Bifald hos de belgiske Biskopper og de derved indvundne Resultater overgik de mest højtspændte Forventninger.

Paramenterne, som Foreningen skjænkede til en fattig Sognekirke, bleve nogle Timer til almindelig Opbyggelse udstillede i Kirken. Hvad der gjorde stærkest Indtryk paa Befolkningen, var ikke saa meget Paramenternes Skjønhed, som den Omstændighed, at de vare blevne skjænkede til deres Kirke af Mennesker, de slet ikke kjendte. Paa denne Maade tilskyndede til Taknemmelighed, var det for deres Sognepræst let at gjøre dem begribeligt, at *Nogen* dvælede i deres Midte, hvis Nærværelse de ikke havde vidst retteligt at værdsætte, og for hvis Skyld alene offervillige Mennesker havde sendt dem disse egenhændig udarbejdede Paramenter til Foræring. Paa denne Maade vaagnede hos dem en dobbelt Trang, nemlig mere at elske Frelseren i det allerhelligste Sakramente og at give deres Velgjørere et Bevis paa deres Taknemmelighed ved at lade sig indskrive i Foreningen og maanedlig holde en Tilbedelsestime. Som Følge deraf lode ofte hele Sogn sig indskrive; Tilbedelsestimen blev holdt i Fællesskab paa en Søndag foran det udstillede Allerhelligste, og paa denne Dag gik man fælles til den hl. Kommunion. Det skete ikke sjældent, at denne Andagt blev ligesom Begyndelsen til en hel Aandsfornyelse af Sognet. Imellem tilskyndede Paramentsendelserne de Troende til storartede Kjærligheds ofre. Man hørte dem ikke saa sjældent indbyrdes sige: »Disse Paramenter ere for smukke for vor fattige Kirke; der maa bygges en ny«; uden Tøven toge de fat; enhver bidrog sin Skjærv og bragte saaledes i forholdsvis kort Tid det til Veje,— som man før havde anset for helt umuligt.

(Fortsættes.)

En Beretelse i Tyskland.

—o—

(Sluttet.)

»Hr. Pastor, vi maa se at komme afsted, Hesten vil ikke længere staa rolig.«

Disse Kuskens Ord nødte mig til at bryde op og tage

Afsked. Altsaa igen til Vogns og i susende Galop tilbage til Røbel. Det var en herlig Tur, men Læseren vil forhaabentlig ikke forarges, naar jeg siger, at jeg var sulten for Alvor.

Det var nu Kl. 9 om Aftenen og bortset fra det 3 Øres Brød til Morgenkaffen havde jeg ikke nydt noget siden den foregaaende Dags Aften Kl. 7; paa Hotellet maatte jeg derfor ogsaa oplyse Værten om den 26 Timers Faste, han vilde ellers sikkert have undret sig for meget over min Appetit.

Men over mig kom der en ubeskrivelig behagelig Følelse, der dog mindre var af legemlig end aandelig Natur, nemlig Følelsen af at have bragt en vanskelig Opgave til lykkelig Afslutning.

»Afslutning? Men De sidder jo endnu i Røbel! Bliver De dér Natten over, eller rejser De hjem endnu samme Nat?«

»Jeg ønskede, oprigtigt talt, at kunne blive i Røbel; thi jeg er dygtig træt og vilde gjerne i Morgen se mig lidt om i Byen og dens Omegn. Man kommer jo saa sjælden herhen i dette vanskelig tilgængelige Hjørne af Missionsdistriktet, det er næsten terra incognita, ubekendt Land, og dog findes der overalt Katholiker. Lejligheden nu er gunstig, benyt den altsaa — dette er min naturlige Pligt som Præst og Sjælesørger. Men ak, jeg kan desværre ikke, jeg maa tilbage til Rostock. I Morgen tidlig komme Folk langt borte fra til Messe, Skriftemaal og Kommunion; de have meldt sig i Forvejen for at være sikre paa at forefinde Præsten ved deres Ankomst til Rostock; jeg har lovet at være tilstede og kan nu heller ikke mere, ikke en Gang pr. Telegraf, ændre noget herved. Ak, dersom vi dog blot vare to Præster!! hvor vilde det ikke være saa ganske anderledes baade for dem selv og de dem betroede Sjæle.«

Imidlertid hvad nytter det nu i Dag at filosofere over de Ting? — med Guds Hjælp og ved gode Menneskers Offervillighed vil den Tid ogsaa nok komme, hvor Biskoppen kan give os en Præst til af de faa, der staa til hans Disposition, og fremfor alt hvor de fornødne Midler ville være

tilstede til at bestride en anden Præsts Underhold. Midlerne, Midlerne — o du gode, kjære Bonifaciusforening, at Tallet paa dine Venner og Velgjørere dog stedse maatte voxel! sandelig, i Tyskland er du Foreningen over alle Foreninger!!

»God Aften, ærede Hr. Pastor, hvad fører Dem her til Røbel?« En Herre kommer hen imod mig og hilser venligst. Jeg fortæller. »Naar det passer Dem, saa følg med til mit Hjem og bliv lidt hos mig; min Hustru hører saa gjerne lidt fra sin Fødeby, og vi to opfriske Erindringer fra den Tid, jeg endnu studerede i Rostock og lærte Dem at kjende. Desuden kjører Postvognen i Nat Kl. 11 forbi min Bolig, og De kan stige ind dér for at naa tilbage til Waren.«

»Jeg er Dem meget taknemmelig.« Vi tilbragte en yderst behagelig Time sammen, indtil Postvognen kom. En hurtig Afsked, og nu gik Turen til Vogns langs med Søen, over hvilken jeg i Eftermiddags var kommen fra Waren.

Til alt Held var Postvognen tom, jeg gjorde mig det bekvemt, lyttede nogle Øjeblikke til Regnens Pladsken og var »borte« d. v. s. jeg sov den Dødstrættes Søvn med en saa verdensforglemmende Fasthed, at jeg ikke mærkede det mindste til den to Timers Fart, indtil jeg følte mig noget ublidt vækket og tiltalt med de hastige Ord: »De vil dog med Toget til Rostock, Toget maa i Øjeblikket være her.«

Søvndrukken tumlede jeg ud af Vognen og gik en Gang omkring den for mig liggende Bygning, før jeg kom til Bevidstheden om, at det var Warens Banegaard. Nu nærmer sig Nattoget, der forbinder Berlin med Kjøbenhavn. — Ind i Kupéen, Fortsættelse af Søvn, Ankomst til Rostock henved Kl. 3 og Kl. 4 i Seng.

At staa op til den h. Messe blev lettere, end man skulde have ventet, Arbejdet med de Folk, der vare komne tilrejsende, gik glat fra Haanden, og sjæleglad begav jeg mig igjen til Banegaarden for at tage til Heiligendamm. Der opholdt sig en af de højærværdigste tyske Biskopper til en Badekur. Jeg havde et Anliggende at drøfte med ham og tog mig ved samme Lejlighed et forfriskende Søbad. Styr-

kede og vederkvægede spadserede vi ved Stranden, til Højre det blaa Hav, til Venstre de hvide Villaer, i Baggrunden den grønne Skov med det lille katholske Kapel til Jesu helligste Hjærte.

Men hvem er det, der kommer til Syne der henne paa Vejen og nu nærmer sig med hurtige Skridt? Jeg kjender ham kun alt for godt, Telegrafbudet selvfølgelig.

»Hr. Pastoren fra Rostock?« — »Jo.« — »Vær saa god, et Telegram.« Aabne og læse — et Øjeblik. »Til en Syg i Tessin.« »Farvel, Deres Biskoppelige Højærværdighed, nu gaar det til et andet Hjørne af Missionsdistriktet.«

»Denne Rejse var mindre indviklet, jeg var hjemme ved god Tid samme Dags Aften. — Saadanne Tilfælde forekomme nu ikke hver Dag, — ganske vist ikke og heldigvis ikke, men De ser, at det dog undertiden kan være en egen Sag med — en Berettelse i Tyskland.«

»Ja, det kan være en egen Sag, tilgiv mig min lette Spot i Begyndelsen. Jeg vil ogsaa gjøre Bod derfor paa en Maade som det sikkert vil behage Dem.«

»Hvilken Bod da, kjære Ven?«

»Her har De 300 Kr. til Hjælp — ved en anden Præsts Ansættelse i Rostock eller et andet Sted i de nordiske Missioners vidtstrakte Gebet.«

»Bravo, bravo, leve »Berettelsen i Tyskland.«

Munkene.

—O—

»Agrardagbladet« for Torsdag den 23. Juni har under ovenstaaende Overskrift bragt en retledende Artikel, som det er os en Fornøjelse at gjengive. Vi glæde os fremforalt over, at der begynder at blive Lys iblandt Landbostanden, og at denne Stand, der mindst af alle Stænder hidtil har haft Lejlighed til at lære den katholske Kirke og dennes Institu-

tioner at kjende, igjennem sine Organer faar idetmindste brudstykkevis mere korrekte Forestillinger om hvad »Katholsk« er. Det vil vist endnu vare længe, førend de sidste Levninger af gyselige og rædselsfulde Munkehistorier, som de saakaldte »historiske« Romaner have udbredt iblandt det bredere Lag af Folket, ville være forsvundne. Men ethvert lille Bidrag til dette Renovationsarbejde i aandelig Forstand hilse vi med oprigtig Sympathi. — Kun en Restriktion maa vi gjøre med Hensyn til nedenstaaende Artikel. Naar der siges om Munkene, at de vare det eneste Lys i Middelalderens Mørke og Barbari, saa er det at tage fejl af denne herlige Tidsperiodes Karakter og Betydning. Ikke blot i Klostrene, men allevegne i Kirken og Staten fandtes der i den Tid stærke kristelige Skikkelser, som vi nu forgjæves lede efter. Vi minde her for vort Lands Vedkommende om Valdemarstiden og dens Mænd. Lys og Mørke vare dengang skarpt afgrændsede og aftegnede, men enhver Kjender af denne betydningsfulde og kraftige Tid véd, at Lyset overalt var i sejrrig Fremgang mod Mørket.

»Man kan ofte se Folk trække lidt paa Skuldrene og ryste paa Hovedet, naar de høre Ordene »Kloster« og »Munk« blive nævnet; men det kómmer vel for en stor Del deraf, at der mange Steder i vore Skoler er bibragt Børnene den Opfattelse, at »Kloster« og »Munk« er noget »katholsk« Væsen, som ingen renlivet »luthersk Protestant« kan se paa med milde Øjne.

Men dog er det ligefuldt Sandhed, at det var Munkene, som i Middelalderen drog frem gennem Landene og bragte Kristendom, Oplysning og en højere Kultur til Folkene. Og Klostrene blev som aandelige Fyrtaarne i Hedenskabets Mørke.

Der er sunget mange Sange til Ære for Krigens Helte, som har udgydt deres Fjenders Blod — og trampet ned hvad ikke burde være trampet ned — men kun faa af vore Digttere har stemt deres Harpe til Pris for »Forsagelsens Helte«, der ofte faldt som Martyrer paa Missionsmarken.

Munkene har gjort en stor Gjerning som Missionærer

og Lærere, og hvor de kom frem »med Korset og Ploven« bleve de lysende Forbilleder og Velgørere for Alle i deres Nærhed; og ingen Vejfarende bankede forgæves paa Klostersrets Port. Munkene fældede Skove og udtørrede Moser, de forvandlede Heder til frugtbart Agerland og anlagde Haver. Da de for en stor Del levede af Fisk og Planteføde, lagde de sig ogsaa efter Fiskeavl og Havedyrkning; ogsaa Biavl trivedes i Klostrene.

Medens Vikingerne fyldte Verden med Kampbulder, drog en Munk stille og sagtmodig om i Nordens Lande og forkyndte Fredens Evangelium. Uden Sværd og Blodsudgydelse, ved milde alvorlige Ord og offervillig Kjærlighed vandt han større Sejre end de sejrøse Kæmper; thi han sejrede i Hjærterne, lærte Nordens Folk en ny Tro, en ny Maade at leve paa, et helt andet Maal at stile efter. Denne Mand var Ansgar, Nordens Apostel.

Og hvor meget end Munkelivet vanartede siden hen efter, saa maa vi dog aldrig glemme, at i Middelalderens Mørke og Barbari, Kamp og Strid, da brændte Fredens, Barmhjærtighedens og Kjærlighedens Ild paa Arnen i Klostrene. (Ogsaa Kvinderne mødte frem -- og i mange Retninger tog de Arbejde som »barmhjærtige Søstre« op jævnsides Mændene.)

Munkelivet var et af Middelalderens største Idealer. Og vi kan være sikre paa, at det var nogle af Tidens bedste Ungersvende, af dem, der følte dybest og hvis Aand svang sig højest, der bankede paa Klosterporten for at blive optaget i Broderskabet.

Det var Fremtidens Mænd.

Bakkebølle Højskole ved Vordingborg.

O. P. Jensen.

Verden og Visdom.

En Fortælling fra Kejser Mac Aurels Tid.

Efter Anton de Waal.

—0—

(Fortsat.)

Hvilken Fred var der ikke udbredt over hendes milde Træk og hvilken Ro i dette Øjeblik, Ansigt til Ansigt med Døden. Hun klappede kjærligt Drengen paa Kinden! Ja sandelig, dette Barn var ligesaa uskyl-digt i alle Skændselsgjerningerne som Slavinden.

Imidlertid havde Bøddelknægtene bundet de andre Bckjendere til Pælene ved Siden af hverandre; nu rev de ogsaa Drengen bort fra Blandina; da de nu tilsidst ogsaa vilde lænke Jomfruen, vægrede hun sig og forlangte at dø i Frihed uden at blive bunden. Dette Bevis paa Mod, tilmed hos saa svag en Pige, behagede Mængden og mange tilklappede hende Bifald. Bødlerne trak sig nu tilbage og der herskede Dødsstilhed blandt de Tusinder og atter Tusinder, som i spændt Forventning betragtede Martyrerne.

Pludselig aabnede Jorden sig foran Martyrerne og ved et skjult Maskineri steg sex Bure op fra Jorden og to Løver, to Tigre og to Leopardter sprang ud af det aabnede Gitter.

De stode et lille Øjeblik stille, blændede af Dagslyset, men styrtede saa, da de mærkede de vare fri, med vældige Spring henover Arenaen; det var et glimrende, gyseligt Syn.

Men nu opdagede de de Ofre, der vare bestemte for dem og en Knurren af Tilfredshed viste Rovdyrenes Blodbegjærlighed.

Krybende langsomt fremad paa Kattermanér nærmede de sig de Kristne; saa krøb de sammen til Spring med deres glødende Øjne fæstede paa Offeret; i næste Øjeblik En Blodstrøm farvede Arenaens Sand og

Folket raabte: „bonum lotum, bonum lotum“¹⁾ og alle klappede i Hænderne.

Seks Kristne havde nu udstridt. De to Tigre, som vare mere blodtørstige end de andre Dyr, styrtede sig over begge de næste Ofre; derpaa slog en Løve sine Kløer i Drengen Ponticus' Hals.

Nu var kun Blandina tilbage, men intet af Dyrene vovede at nærme sig hende; hun havde strakt Armene op mod Himlen og med et saligt Smil i de forklarede Øjne følte hun ikke hvad der foregik omkring hende, saa' ikke, hvorledes de vilde Dyr rasede, og mærkede ikke, at Løvinden havde lagt sig som et Lam foran hendes Fødder. Hun var hensunken i Bøn og følte sig helt borte fra Jorden og skuede op mod et Syn, der fyldte hende med unævnelig Glæde.

Forbauset betragtede Folket dette vidunderlige Billede; Jomfruens forklarede Skikkelse midt iblandt alle de vilde Dyr, som ikke turde komme hende nær.²⁾ Man

1) „Bonum lotum“ et godt Bad, var det Raab, hvormed Pøbelen i Karthago efter den hellige Perpetuas og Felicitas' Martyrakter saa' Bekjendernes Blod flyde.

2) At Rovdyrene skaanede den hellige Blandina, som derpaa blev bragt tilbage til Fængslet, sige hendes Akter os udtrykkeligt, og det samme bliver os ogsaa berettet mange Gange om andre Martyrer. Allerede i Aposteldisciplen Ignatius' Brev til Romerne er der Tale herom. Han anmoder de Troende om, at de ikke ved deres Bønner skulde hindre Rovdyrene i at dræbe ham — ja, hvis disse endogsaa skulde skaane ham, vilde han drille dem. „Jeg beværgér Eder, beviser mig eudelig ikke nogen Velvillie! Lad mig fortæres af de vilde Dyr, for at jeg gjeuue dem kan komme til Gud. Jeg er et Guds Sædekorn og maa først knuses af Dyrenes Tænder, før at jeg kan blive funden som Kristi rene Brød. Nei, I skulle meget mere tirre dem, saa de blive min Bane, og intet levne af min Krop for at jeg ikke skal gøre Nogen Uleilighed med den, naar jeg er hensovet. O! at jeg dog snart kunde faa de Dyr, som ere bestemte for mig og som jeg haaber paa med Længsel, til hurtigst at ville gjøre det af med mig og

underrettede Keiseren om dette vidunderlige Tilfælde, som var forefaldet, og denne gik selv hen til Randen af Logen for at se ud over Arenaen. Da han derpaa opdagede Jomfruen med Lovinden for sine Fødder og at alle de andre vilde Dyr sky fjernede sig fra hende, gav han øjeblikkelig Befaling til, at den kristne Pige skulde befries og vende tilbage til Fængslet.

Strax rykkede en Del Bevæbnede ud, som dreve de vilde Dyr tilside og ledsagede Blandina ud af Arenaen. Cirkustjenerne og de allersimpleste Negerslaver slæbte Martyrernes Lig hen til *porta libitina* eller Dødsporten. Denne førte til en afsidesliggende Hvælving og her plejede Arenaens Ofre at blive kastede hen, for senere ved Mørkets Indtrædelse at blive skaffede ud til Equilinum, hvor de store underjordiske Grave, som vare bestemte for Slaver og Forbrydere, laa. At de hellige Blodvidners Lig ikke kom derhen, havde de Kristnes Kjærlighed og Ærefrygt sørget for. Allerede den foregaaende Dag havde man aftalt den Sum med Cirkustjenernes Formand, eller *præfectus*, for hvilken han vilde udlevere dem Martyrerne.

Efter hin Afbrydelse blev der strax indladt en vild Tyr, som var kommen til Rom fra Germaniens Skove, og Stridsmænd tilhest og tilfods bleve stillede imod den; med sænket Hoved og Halen i Veiret styrtede Dyret løs paa sine Modstandere, slyngede en med sine Horn op i Luften og kastede en anden om paa Jorden; men strax iløde de andre Kæmpende deres Staldbroder tilhjælp med Pile og Lanser. Det var med en forbausende Behændighed, de kunde modstaa ethvert Angreb, idet de endogsaa sprang over Tyren og til-

som jeg vil tirre, for at de strax skulle rive mig i Stykker og ikke gjøre ved mig som ved nogle de vare bange for at røre ved. Men hvis de ere modvillige, vil jeg tviøge dem til at angribe mig. Tilgiv mig, tilgiv mig, jeg véd hvad der er til mit Bedste“.

lige tirrede dens Raseri ved at vifte med røde Lomme-tørklæder og give det nogle lette Saar. Dyret jog snøftende omkring og fik hele Amfitheatret til at ryste ved sin Brølen. Det var den raa Kraft og Styrke i sin afmægtige Kamp mod Menneskets Snille, der som en Leg og med Lethed bliver Herre over hin.

Men selv om en saadan Kamp ellers vilde have spændt det romerske Folks Nerver paa det højeste, var dog det Indtryk, som Jomfruens vidunderlige Redning havde gjort paa Mængden, for stærkt; alle følte sig idag mætte af de blodige Skuespil, og overalt begyndte Tilskuerne at rejse sig for at forlade Amfiteatret.

Der var ingen, der var mere greben over det, der var hændt Blandina, end Cornelia. Hun havde under hele denne Scene stadig haft sine Øjne fæstede paa Slavinden og havde fulgt enhver af hendes Bevægelser; da hun saa Løvinden lægge sig foran Martyrindens Fødder som et front Lam kom der en Taare i Cornelias Øje. Nej! dette var sandelig ikke naturligt længere, men det var i hvert Fald ikke Virkningen af dæmonisk Trylleri, hvad man jo saa ofte gav de Kristne Skyld for!

Saa vel paa Tilbageveien som ogsaa efter at være kommen hjem, havde hun Bekjenderens Billede stadig for sig og hun søgte forgjæves at forjage det; — bestandig stod Slavinden for hende med hint Blik, som hun havde tilkastet hende i forbigaaende, med det vidunderligt forklarede Ansigt og med Armene strakte mod Himlen midt imellem de vilde Dyr.

TREDIE KAPITEL.

Den Ubekjendte.

Justinus havde ikke paa nogensomhelst Maade taget Deli i Festlegene; Forestillingerne paa Skuepladsen vare ham

for uanstændige, og Scenerne i Amfiteatret for blodige; han syntes ogsaa, at begge Dele set fra et filosofisk Standpunkt, vare lige uværdige for en Mand, der stræbte efter Visdommen og dens Erkjendelse.

Ja, han havde i de sidste Uger mere end nogensinde før følt en øde Tomhed i sit Hjærte, en hjælpeløs Sønderrevethed: han stod som ude i en uendelig Ørken, hvor han ikke kunde øjne et frelsende Maal, hvorhen han kunde rette sine Skridt. Nu havde han allerede i Aar og Dag beskæftiget sig med Filosofien og havde forsøgt alle Skoler og Systemer; men ingen af dem havde været i Stand til at give saavel hans Forstand som hans Hjærte Ro og Fred. Over enhver Dør, han var kommen til, havde der med gyldne Bogstaver staaet den Forjættelse, at han her skulde finde det, han i saa lange Tider havde segt, og enhver Lærer havde lovet ham at aabne Visdommens dybeste Hemmeligheder for ham.

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Horsens. Idag, den 3. Juli, meddeler den højærværdigste Biskop i den herværende St. Josefskirke Konfirmationens h. Sakramente.

Randers. Som vi har erfaret agter den højærværdigste Biskop at komme til os den 10. Juli, for at meddele Konfirmationens h. Sakramente.

Island. Fra Island faa vi den overraskende og interessante Efterretning, at en tysk Baron, Gauldrée Boilleau fra Bayern, som er Katholik, har købt en af de bedste Herregaarde paa Island, Hvitarvellir i Nærheden af Borgafjord for 30,000 Kr.; det er Kjøberens Agt at bo der om Sommeren, og gjøre Gaarden saavidt som mulig til en Mønstergaard.

Wien. Dominikanerordenens General-Kapitel har i Aar

holdt Møde her under General-Magister *P. Frühwirths'* Forsæde. Det var det 250de af Ordenens General-Kapitler, der siden dens Grundlæggelse for over 700 Aar siden, stedse holdes ved Pinsetid. Alle disse Forsamlings Forhandlinger skulle nu paa Ordenens Beköstning udkomme paa Tryk. Værkets første Bind, fra Aaret 1220-1303, er allerede udgivet.

St. Josefs Gilde. Mandag den 11. Juli, Aften Kl. 8 $\frac{1}{2}$, festlig Sammenkomst til Minde om Kong Knud den Hellige. Samme Aften vil for første Gang St. Josefs Gildets ældste Brødre blive højtidelig optagne i Gildets højeste Grad. Dertil berettigede ere de Brødre, som have været 12 Aar i Gildet. Nærmere af Fest-Programmet.

Paa selve Mindedagen — **Søndagen den 10. Juli** — anbefales det Brødrene med Familie at bivaane i Fællesskab en h. Messe og under samme at bede for Gildets Fremgang og Blomstring.

— **Søndag den 17. Juli** foretager Brødrene med Familie en Udflugt til Charlottenlund og Omegn. Det nærmere herom af Listen, der cirkulerer til Paategning.

Unio. Søndag den 10. Juli stor Skovtur til Vogns til Frederiksdal, Søllerød og Eremitagen. Madkurve medbringes. Medlemmer 2 Kr., Børn 1 Kr., Besøgende 3 Kr., Besøgendes Børn 1,50. En Liste til Tegning, som sluttes Onsdag den 6. Juli, er fremlagt hos

A. V. Günther, Herm. Hoffmann, Joh. Pfaffstetter.
Nørre-Allé 11.^a Kjøbmagergade 48. Sølgade 84.

Vogn afgaar fra Vesterbros Torv Kl. 9 $\frac{1}{4}$, fra Gl. Torv Kl. 9 $\frac{1}{2}$, fra Sølvtorvet Kl. 9 $\frac{1}{2}$ og fra St. Hans Torv Kl. 9 $\frac{3}{4}$.

— **Adgangskort til Zoologisk Have** samt til **Kinoptikon** til nedsat Pris faas hos Hoffmann, Kjøbmagergade 48.

A. C. Intet Møde i Juli.

Den katolske Syge- og Ligkasse af 1867
giver fri Læge og Sygepenge, eller event. Indlæggelse paa St. Josefs Hospital. Indmeldelser modtages daglig. Love og Blanketter samt nærmere Underretning faas hos Kassereren

Trælles hver Sognedag fra Kl. 2-4
samt Lordag Aften fra Kl. 7-9.



F Simonsen,
Petersens Passage 9 A, 1. S.

Udenlandsk Literatur

leveres efter Beregning:

1 Franc = 73 Ø., 1 Sh. = 92 Ø., 1 Rmk. = 90 Ø.

Stort Lager Hurtig Forskrivning.

Siegfried Michaelsens Eftf.,

Einar Møller

Telefon 2179. Frederiksborggade 1.



St. Knuds Broderskab afholder Møde Tirsdag den 5. Juli Kl. 8 $\frac{1}{4}$ i Lokalet, Bredgade 67,² o.G. Hr. *H. Stoltzner synger »Haandværkersange«*. — Alle ere velkomne.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 3. Juli. 5. Søndag e. Pintse. Marias Besøgelse.

Jesu h. Blods Fest. Irenæus, Biskop og Martyr † 202. —

4. M. Ulrich, Biskop af Augsburg † 973. — **5. Ti. Cyrillus**

Methodius † 885. Biskopper og Slavernes Apostle. — **6. O.**

Oktav af Petri og Pauli Fest. — **7. T. Willibald**, Biskop af

Eichstätt † 781. — **8. F. Elisabeth**, Dronning af Portugal †

1336 — **9. L. 19 Martyrer** i Gorkum † 1572.

Søndag den 10. Juni. 6. Søndag e. Pintse. Knuds Martyr-

død † 1086. Felicitas og syv Sønner, Martyrer † 150.

Gudstjenesten paa Søn- og Helligdage.

M. (stille Messe). H. (Hojmesse). Pr. (Prædiken). A. (Andagt). K. (Katechese).

St. Ansgar. Kl. 7 og 8 M., Kl. 10 H. med Pr., Kl. 6 Efterm. A.

St. Josefssøstrenes Kapel (Toldbodvejen). Kl. 6 M., Kl. 2 $\frac{1}{2}$ A.

Rosenkranskirken. Kl. 7 M., Kl. 9 $\frac{1}{2}$ H. med Pr., Kl. 5 A med K.

St. Josefs Hospital. Kl. 6 $\frac{1}{2}$ M., Kl. 9 H. med Pr., Kl. 3 Eftm. A.

St. Josefs Kapellet (Strandvejen 91.) Kl. 8 H., Kl. 2 $\frac{1}{2}$ Eft. Vesper.

St. Annæ Kapel (Chr. II.s Allè, Sundbyerne). Kl. 10 H. med Pr.

Jesu Hjærte Kirken. Kl. 7, 8 $\frac{1}{2}$ M., Kl. 10 H. med Pr., Kl. 7 $\frac{1}{2}$ A f. A.

St. Andreas Kirken i Ordrup. Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7, 7 $\frac{1}{4}$ M., Kl. 10 H. med

Pr., Kl. 5 Eftm. A.

Odense. Kl. 8 M., Kl. 10 H., med Pr., Kl. 3 A. med K.

Svendborg. Kl. 10 H. med Pr., Kl. 3 A. med K.

Kolding. Kl. 9 $\frac{1}{2}$ H. med Pr., Kl. 3 A. med K.

Fredericia. Kl. 7 M., Kl. 9 $\frac{1}{2}$ H. med Pr., Kl. 3 A. med K.

Horsens. Kl. 8 M., Kl. 10 H. med Pr., Kl. 2 A med K.

Aarhus. Kl. 6 $\frac{1}{2}$ M., Kl. 9 $\frac{1}{2}$ H. med Pr., Kl. 3 A.

Randers. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ M., Kl. 10 H. med Pr., Kl. 3 A. med K.

St. Kjelds Kapel i Viborg. Søndag d. 3. Juli Fm. Kl. 10 Messe. Derefter Konfirmationsundervisning.

Mødreforeningen. Tirsdag den 5. Juli Kl. 8 $\frac{1}{4}$ læses i St. Ansgars Kirke den h. Messe for Foreningen og dens Anliggender. Efter Messen holdes et kort Foredrag.



Vor lille kjære **Bengt Immanuel**, født 25. December, 1897, døde idag efter flere Maaneders bitre Lidelse.

Amalie og Johannes Jørgensen.

Frederiksberg, d. 29. Juni 1898.

Alle Sendelser til »Nordisk Ugeblad« bedes adresserede: Redaktionen for »Nordisk Ugeblad«, Bredgade 64.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,

Sexogfyrretyvende Aargang,

og „Katholiken“ Nr. 4.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement. uforandret som hidtil, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær. Grosserer A. Milloch, Kjøbnagergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petittlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

Nr 28.

Søndagen den 10. Juli.

1898.

Indhold: Paramentforeningernes første Begyndelse. Skt. Pauli og Pastor Becks Syn paa Coelibatet. Efterretninger fra Ind- og Udland: Horsens. Limburg. Rom. — Bekjendtgjørelser.

Paramentforeningernes første Begyndelse.

— 0 —

(Fortsat.)

Kardinal *Dechamps* holdt paa 25 Aarsdagen for Paramentforeningens Stiftelse en Festtale, i hvilken han blandt Andet ytrede: Frøken de Meeüs kunde som den hl. Vincents af Paul sige til sine første Medarbejdere: »Vi vidste selv ikke, hvad vi gjorde.« »Deres Værk begyndte lydløst, ikke efter en forud udtænkt, hurtigt udført og højlydt udbasunet Plan, som hine Foretagender, der stamme fra den menneskelige Ærgjerrighed og derfor snart igjen forsvinde. Hendes er fremspiret af en uanselig, god Handling uden videre Berregning og uden at hun anede, hvad der kunde udvikle sig deraf, og saaledes forholder det sig med alle hine Gjæringer,

der have Gud til Ophav og derfor have vedvarende Bestand.«

Dette første Værk, Paramentforeningen, var imidlertid kun Sædekornet, som skulde frembringe en endnu langt smukkere Plante. Det var rigtignok en stor Trøst for Frøken de Meeûs, at hun i Bruxelles og andre belgiske Byer havde fundet saa mange trofaste Medarbejdere, for at afhjælpe saa mange fattige Kirkers Nød. Biforeningerne vare paa det Inderligste forbundne med Hovedforeningen og alle besjælede af samme Aand. Alligevel ønskede man en sikker Garanti, for varigt at vedligeholde det begyndte gode Værk i den rette Aand og mente at finde en saadan i et religiøst Samfund, der særligt vilde arbejde i denne Retning.

Skulde det til Bedste for de fattige Kirker begyndte Kjærlighedsværk sikres, maatte det i Kjærligheden til det allerhelligste Sakrament have sit Fundament og sit Livsprincip. Dette stod klart for Frøken de Meeûs; hun var overbevist om, at det bedst kunde fremmes og bevares i den rette Aand ved Ordensfolk, som helt viede sig til denne store Hemmeligheds Dyrkelse. Vel var undertiden den Tanke opstaaet hos hende, selv at kalde et saadant religiøst Samfund i Live; men hun holdt sig for uduelig til at paabegynde en saa op-højet Gjærning. Hun udtalte sig derom lige overfor sin prøvede Sjælefører P. Boone. Denne erkjendte strax, at Gud havde en særlig Plan, og befalede hende derfor skriftlig at meddele ham hendes Tanker og hendes Plan. Dette gjorde hun ogsaa i Lydighed med al Ydmyghed og Enfold. Hendes Meddelelser vare saa vel overvejede og frembød saa tydelige Spor af overnaturlig Oplysning, at P. Boone ikke kunde andet end erkjende Guds Aand deri. De indeholdt allerede i deres store Helhed Indretningen af Samfundet, som dette nu bestaar, dets Aand, dets Øjemed, dets Regler og Bestemmelser, saa at man senere kun behøvede at udføre og udvide disse Grundtræk. Imens vedblev Frøken de Meeûs at beskæftige sig med sine Kjærlighedsværker, som middelbart eller umiddelbart angik det helligste Sakraments Dyrkelse, f. Ex. at forbe-

rede Børnene paa deres første hl. Kommunion, at besøge de Syge, for at faa dem til at annamme de hl. Sakramenter, at holde Katechese og Skoleundervisning. Men alligevel var hun saa fjern fra den Tanke at stifte et Ordenssamfund, at hun rejste til Paris for at se, om der ikke bestod en Kongregation, som svarede til hendes Planer. Men hun fandt ingen, der fuldtud, saaledes som hun ønskede det, viede sig til det helligste Sakraments Tjeneste.

Skjønt P. Boone beundrede den ham meddelte Plans Visdom, kunde han dog ikke beslutte sig til at tilraade Begyndelsen af Foretagendet, endnu mindre til at hjælpe med dertil. Han var slet ikke tilbøjelig til at kalde et nyt Værk i Live, saa længe Gud ikke paa en umiskjendelig Maade havde aabenbaret sin Vilje; ja, han gik saa vidt at sige: »Vil Gud virkelig dette Værk, give han os det derved til Kjende, at ikke blot Kapellet Salazar, men ogsaa det tilstødende store Beboelseshus bliver det tilkommende Samfunds Ejendom.« Og Gud vilde det nye Værk; han gav det ønskede Tegn; det nævnte Beboelseshus blev Samfundets Ejendom under en Mængde saa paafaldende og uventede Omstændigheder, at de grænsede til det Vidunderlige. Med sine Ordensforstanderes Samtykke begyndte nu P. Boone, efter den ham af Frøken de Meeûs meddelte Plan, at udkaste Samfundets Konstitutioner, hvortil han ved sin store Kjærlighed til det allerhelligste Sakrament var særlig egnet. Da Jesuiterordenens General, P. *Roothan*, indgaaende havde læst og prøvet dem, sagde han: »Dette Kjærlighedsværk er godt og helligt; det svarer ganske til det guddommelige Hjertes Ønsker. Jeg velsigner det af mit ganske Hjærte og beder til Gud om, at det maa brede sig vidt og voxe sig stærkt.« Kort derefter, den 15. August 1853, forpligtede de første syv Damer, som vilde indtræde i Samfundet, sig ved et Løfte til, saa snart Forholdene tillode det, at danne et religiøst Samfund og overholde denne Regel.

Ikke længe efter begyndte man ved Kapellet Salazar at bygge en ny, prægtig Kirke til Ære for det helligste Sakra-

ment. Kardinal *Strocx* havde allerede i Aaret 1856 billiget Konstitutionerne; men der stillede sig endnu stadig nye Hindringer i Vejen for det første Klostersamfunds Dannelses. Først den 5. Juli 1857 kunde man i fuldstændig Stilhed, kun med Kardinal-Erkebispens Vidende og Minde, aabne det første Kloster af »den evige Tilbedelses Samfund.« Fjorten Dage senere blev den nye Kirke eller det allerhelligste Sakramentes nye Soningskapel overgivet til offentlig Brug.

Saaledes var Frøken de Meeûs, næsten uden at mærke det og mod sin Vilje, bleven Stifterinde af og Forstanderinde for et nyt Ordenssamfund, der stod som et ungt Træ. Men skulde dette danne dybe Rødder, maatte det rystes af Stormen; enhver Kongregation, som skulde stifte meget Godt i Guds Kirke, har jo maattet taale Modstand og Forfølgelse. Næppe var det rygtedes, at dette nye Klostersamfund var dannet, førend aabenlyse Angreb begyndte. Kirkens Fjender sagde: »Foretagendet var latterligt og taabeligt; det passede til Middelalderens Mørke og ikke til det oplyste nittende Aarhundrede.« Selv mange Veltænkende mente: »Har man ikke allerede religiøse Ordener nok? Hvortil behøves endnu dette nye Samfund? Bagvaskelser, ond Eftertale, smaalige Bemærkninger, kort sagt, intet sparede, ved hvilket man kunde nedsætte Sagen og Personerne i Folks Agtelse. Dertil kom endnu andre Ubehageligheder. Af de syv Damer, der ved et Løfte havde forpligtet sig til at træde ind i det nye Ordenssamfund, saa nogle til deres store Sorg sig tvungne til at blive i Verden; andre maatte snart efter deres Indtrædelse paa Grund af Sygdom eller andre Aarsager vende tilbage til deres Familier; endelig havde Døden allerede hentet et Medlem af den lille Skare. Saa bleve tilsidst kun to Søstre af den nye Kongregation tilbage. Paa deres Skuldre hvilede nu for en stor Del hele Byrden, som »de fattige Kirkers og den evige Tilbedelses Kjærlighedsværk« forarsagede; denne var desto mere trykkende, jo flere af Paramentforeningens Velgjørere og Medlemmer paa Grund af Modstanden og Forfølgelserne havde formindsket deres første Iver.

Men Samfundets Dannelse var Guds Værk, og derfor bestod det denne Prøve. Midt i Forfølgelserne vandt det saa meget i indre Kraft, at der allerede i 1870 foruden Moderhuset i Bruxelles bestod tre Huse i Lüttich, Gent og Rotterdam og et Noviciat i Nærheden af Bruxelles. Indtil Aaret 1898 er der endnu oprettet Huse i London, Antwerpen, München, Rom og sidst i Palermo.

Efter at Pave Pius IX. (1863) havde udstedt et Dekret til Fordel for Ordenssamfundet, blev dette og dets Regler (1867) godkendte paa fem Aar, og efter disses Udløb (1872) definitivt stadfæstede. Neppe havde Pave Leo XIII. besteget Petri Stol, førend han roste og velsignede dette Kjærlighedsværk. Endnu i samme Aar (1878) blev Stifterinden som Generalforstanderinde kaldet til Rom i Ordenssamfundets Anliggender. Der blev det hende klart, at Samfundet og dets Kjærlighedsværk for fattige Kirker kun kunde blomstre og trives, naar man i selve Rom havde et Hus.

Hun henvendte sig derfor til Kardinal-Erkebiskop *De-champs* af Mecheln, som hun allerede i sin Ungdom havde raadspurgt om sit Kald og som ogsaa senere trofast havde staaet hende bi. Han bifaldt ikke blot hendes Plan, men opmuntrede hende ogsaa dertil efter Evne. Endnu i samme Aar blev Huset oprettet i Rom. Herefter blev ved Dekret af 1. Februar 1879 Hovedsædet for det med Samfundet forbundne og af dette afhængige Erkebroderskab af den evige Tilbedelse og Omsorgen for fattige Kirker forlagt til Rom, med Ret til, at kunne optage Broderskaber af samme Navn og Øjemed overalt i hele Verden og meddele dem alle sine Aflad.

(Fortsættes.)



Skt. Pauli og Pastor Becks Syn paa Coelibatet.

—o—

Som Ugebladets Læsere vide, har Hr. Pastor V. Beck i Annexet til »Den indre Missions Tidende« af den 15. Juni ivret mod »Gifteriet blandt Missionærerne«. »At det er et Fejlsyn paa en Missionærs Stilling og Gjerning«, skriver han dér, »vil Apostelen Paulus kunne godtgjøre, denne første Hedningemissionær og Forbilledet for alle andre Hedningemissionærer. Han sagde, at *han*¹⁾ havde Lov til at gifte sig, men for de *med hans Missionsgjerning forbundne*¹⁾ Trængslers Skyld ansaa han det for bedst at være ugift. . . Og lad os kun lægge nøje Mærke til, hvor stor Vægt Paulus lagde paa dette, at han ved sin ugifte Stilling ikke trængte til *Menighedens Penge*¹⁾. Og lad os saa give Agt paa, hvilke umaadelige Summer vore Missionærer koste, netop fordi de ere gifte.«

Grundtanken, at en gift Missionær med Hustru og Børn trænger til mange, mange flere Penge og en langt højere Løn end en enlig Mand, er saa ubestridelig og saa indlysende, at det kunde synes næppe at være værd at udtale den. Ogsaa det er uomtvisteligt, at Skt. Paulus er og til alle Tider vil være Forbilledet for alle Hedningemissionærer. Alligevel have Pastor Becks nævnte Ord berørt os sympathetisk; thi ellers faar man fra den Kant næppe andet at høre end ned-sættende Domme om den ugifte Stand -- stik imod Skt. Pauli og Herrens egen Lære. Dog kunne vi ikke bifalde Pastor Beck i et og alt. Af den Sandhed, at Skt. Paulus er Forbilledet for alle Hedningemissionærer, kunde og burde han have draget videre gaaende Slutninger.

1. Skt. Paulus fremsætter ganske vist som Grundtanke, at Mennesket har Lov til at gifte sig. Men paa den anden Side anbefaler han den ugifte Stand fremfor Ægtestanden, naar han 1. Kor. 7, 8. 9. skriver: »Men de ugifte og

¹⁾ Udhævet af os.

Enkerne siger jeg: det er dem godt, om de forblive saaledes, som ogsaa jeg er (ugift). Dog kunne de ikke afholde sig, saa gifte de sig«, da et ærbart Liv i Ægtestanden er at foretrække for en Tilstand, hvori Mennesket stedse er opflammet af sanselige Begjæringer uden at kunne tilfredsstille dem. Han paastaar ikke, at *han*, der var »et udvalgt Redskab til at bære Jesu Navn frem for Folkene, Kongerne og Israels Børn«, at *han med dette Kald* havde Lov til at gifte sig.

Hvor Paulus skal paastaa det, siger Pastor Beck ikke. Rimeligvis sigter Pastoren til 1. Kor. 9, 5. Men i saa Fald misforstaar han Apostelen. (Om dette Sted senere lidt mere.) Thi det turde dog vel sige sig selv, at det er to uforenelige Pligter, at sørge for Hustru og Børn -- *og* helt og holdent at hellige sig til Arbejdet i Herrens Vingaard og det som omrejsende Missionær. Martensen har anerkjendt det uden Forbehold. »Det kan blive *Pligt*,« skriver han i »Den kristelige Ethik« 3, 20, »at vælge Coelibatet for Guds Riges Skyld, fordi den Virksomhed, hvortil et Individ kan være kaldet for Guds Rige, f. Ex. en apostolisk Virksomhed eller en Missionærs Virksomhed, i Ægteskabet og Familielivet vilde finde altfor mange Hindringer for en kraftig Udfoldelse.«

2. Skt. Paulus ser paa den ugifte Stand med et mere *idcølt* Blik, end Hr. Beck synes at antage. Han har ikke valgt den bare af Sparsommelighed, ej heller blot for at blive fri for en Familiefaders Sorger og Bekymringer, idet han syntes, at der med hans Missionsgjerning var Trængsler nok forbundne.

Pastor Beck er vel kommen til denne Opfattelse ved 1 Kor. 7, 25, 26, hvor Apostelen anbefaler den enlige Stand paa Grund af »*den nærværende Nød*«. Men derved forstaar han ikke just Missionsgjerningens særegne Vanskeligheder — heller ikke de enestaaende Trængsler, der skulle gaa forud for Dommedagen, hvad nogle have antaget i den fejlagtige Forudsætning, at Skt. Paulus holdt Dommedagen for nærforestaaende — men det jordiske Livs mangfoldige

Sorger, Bekymringer og Besværligheder i Almindelighed, som ingen er aldeles fri for, men som tynde paa Ægtefæller mere end paa ugifte og hindre dem i fortrolig Omgang med Herren i Bøn. At dette er Apostelens Mening, fremgaar af Sammenhængen utvetydigt. Han taler ikke om sig alene eller om Missionærerne alene, men om alle ugifte, naar han skriver følgende, v. 25—34:

»Angaaende *Jomfruerne* . . giver jeg et Raad . . Jeg mener, at det er godt paa Grund af den *nærværende Nød*, (nemlig) at det er godt at være saaledes (ugift som jeg). . Er du løst fra en Hustru, da søg ikke en Hustru (forbliv ugift). Men naar en Jomfru giftede sig, da syndede hun ikke; dog *ville saadanne (gifte Folk) have Kjødets Trængsel*; men jeg skaaner eder (d. e. Livets Trængsler ville være mangfoldigere og føleligere for gifte end for ugifte; og jeg mener det godt med eder og ønsker ikke andet, end at I maa blive sparede for Livets haarde Kampe og de dermed forbundne Farer). Jeg ønsker nemlig, at I skulle være uden Bekymring. Den, som ingen Hustru har, sørger for det, som hører Herren til, hvorledes han skal behage Gud. Men den, som har én Hustru, sørger for det, som hører Verden til, hvorledes han skal behage sin Hustru, og han er delt. Den ugifte Kvinde og Jomfruen tænker paa det, som hører Herren til, at hun kan være hellig paa Legeme og i Aand; men den gifte tænker paa det, som hører Verden til, hvorledes hun skal behage Manden. Dog dette siger jeg til eders Bedste, ikke for at kaste en Snare over eder (berøve eder eders Frihed; thi at vælge den ugifte Stand er et Raad, ikke et forpligtende Bud), men af Hensyn til hvad der er sømmeligt og beforder en uforstyrret Forening med Herren i Bønnen . . . (v. 40). Saligere vil hun (en Enke) være, om hun bliver, som hun er (og ikke indgaar nyt Ægteskab) efter mit Raad; men jeg mener, at ogsaa jeg har Guds Aand.»

Atter her kunde Pator Beck have lært noget af Martensen, der indrømmer, at Paulus klarlig tilkjendegiver, at *Bønnen* forhindres ved Ægtelivets Pligter, idet han raader Ægte-

fællerne til en Tid at være afholdende, for at der kan blive Rum for Bønnen. Og som et andet Hovedpunkt, der anbefaler Coelibatet, nævner Martensen saa, at dette har en vis Lighed med »den Tilstand i det tilkommende Liv, hvor de Hellige hverken tage til Ægte eller udgiftes, og hvor de ere Engle lige. At denne himmelske Tilstand er højere end den jordiske, der er i Afhængighed af Kjønsforholdet, vil ikke nægtes af nogen. Og dersom det da var muligt allerede i Jordelivet at anticipere denne angeliske, denne englelige Tilstand, da vilde de Individer, hvilke dette blev givet, ogsaa have et højere, særeget Trin af Fuldkommenhed og allerede her være Himlen nærmere, idet de tillige mere *udelt* vilde kunne tjene Herren.« . . Nu gives der virkelig saadanne »englelige Naturer, i hvilke Driften mod Guds Rige er saa fremherskende over den verdslige Drift, i hvilke Kjærligheden til Gud og den religiøse Forlængsel er saa stærk, at den jordiske Kjærlighed er uden al Betydning for dem«. Med Hentydning til Valborgs Ord i den Oehlenschlägerske Tragedie:

Det jordiske, det røde Blus er slukt —
Som Englevinger staa de hvide Blade,

siger Martensen om saadanne særlig benaadede Mennesker: »De begynde med den hvide Rose, der minder om Englevingerne; den jordiske Kjærligheds røde Rose har ikke været og er ikke til for dem. De føle udelukkende Trang til at leve for *Herrens Samfund* i mystisk Indadvendthed og i tjenende *Kjærlighedsgjerninger* for Guds Rige og anticipere i denne Betydning den himmelske Tilstand. Vi kunne paa Grund af denne Anticipation tillægge dem en højere Fuldkommenhed.«

Martensen har rigtig forstaaet Skt. Paulus — blot skulde han i den sidste Sætning have skrevet: vi *bør* tillægge dem en højere Fuldkommenhed. Hovedgrunden, hvorfor Skt. Paulus foretrækker Coelibatet for Ægtestanden, er, at det baade letter Sjælens fortrolige Samkvem med Gud og en uegenlyttig, offervillig Virksomhed i Kjærlighedens Tjeneste. At

en enkelt Mand ikke trænger til saa mange Penge, som en Ægtemand med Kone og Børn, og at Menigheden som Følge deraf kan opholde en ugift Mand langt lettere end en hel Familie, det er noget, som ganske vist falder tungt i Vægtskaalen for et Missionselskab; men for en Missionær kan det kun være en underordnet Bevæggrund til at vælge Coelibatet.

A. P.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

— 0 —

Horsens. Søndag den 3. Juli meddelte den højjærværdigste Biskop Konfirmationens hellige Sakrament i den her-værende St. Josefskirke. Kirken var smagfuldt smykket af Søstrene. Kl. lidt over 9 begav Hs. biskoppelige Højjærværdighed sig, ledsaget af højjærv. Pastor *Günther* fra Aarhus, til Kirken; foran gik hvidklædte Smaapiger med Roser i Hænderne, og medens alle Kirkens Klokker ringede, holdt Biskoppen for første Gang sit højtidelige Indtog i vor nye Kirke. Ved Døren modtoges han af Sognepræsten, højjærværdige Pastor *Kerff*, der ledsagede ham op til Koret. Med Møje banede Processionen sig Vej gennem den tætfyldte Kirke. Ankommen til Alteret frembar Biskoppen det hellige Messeoffer; desværre var Hs. biskoppelige Højjærværdighed ved en ondartet Hæshed (Halskatarrh) forhindret i, som det havde været hans Hensigt, at prædike, hvorfor Pastor Kerff efter Evangeliet besteg Prædikestolen og udviklede Dagens Betydning for Menigheden, idet han omtalte den Helligaands Sendelse saavel til Kirken som til de enkelte Troende. Under Messen modtog et meget stort Antal af Menighedens Medlemmer den hellige Kommunion, og efter Messens Slutning meddelte Hs. biskoppelige Højjærværdighed Konfirmationens h. Sakramente til 78 Katholiker fra Byen og Omegnen.

Atter ved Aftengudsijenesten var Kirken fyldt til sidste

Plads. Efter at Pastor Kerff i sin Prædiken indtrængende havde lagt de Nykonfirmerede paa Sinde at bevare den modtagne Naade og »ikke slukke den Helligaands Lys«, og efter Velsignelsen med det Allershelligste, tog Hs. biskoppelige Højærværdighed Ordet, og skjønt den stærke Hæshed i høj Grad bekvæmliggjorde ham det, holdt han en af disse Taler, som Biskoppen er en Mester i, og hvori man ligesaa meget maa beundre Tankernes Rigdom og Klarhed som den Inderlighed og Kjærlighed, der gennemtrænger hver Sætning — men som gjør det saa vanskeligt, for ikke at sige umuligt, paa Papiret at give blot et svagt Billede af hans Tale og dens umiddelbare Virkning. Her skal derfor kun kortelig noteres, at Hs. biskoppelige Højærværdighed udtalte sin Glæde over den nye Kirkebygning og rettede en varm Tak til dens Velgjørere, hvoraf Flere vare nærværende, medens Nogle allerede vare gaaede over i Evigheden. Med særlig Glæde fremhævede Biskoppen den Væxt, Menigheden havde haft siden han for 4 Aar siden sidst havde meddelt Konfirmationens h. Sakramente her i Byen, den Gang i det gamle Kapel. Talen sluttede med en begejstret, aandrig Skildring af Biskoppens Romerrejse sidste Vinter, og de mange Indtryk, han havde modtaget i den evige Stad, Indtryk, der kulminerede ved Audientsen hos den hellige Fader, af hvem Biskoppen med faa Træk tegnede et storslaaet Billede . . . Men det vilde føre for vidt her at gaa i Detail. Efter Talens Slutning meddelte Hs. biskoppelige Højærværdighed den pavelige Velsignelse, og medens Menigheden sang: «Store Gud, vi love Dig«, forlod han Kirken.

I Ugens Løb agter Hs. biskoppelige Højærværdighed at besøge Katholikerne i Silkeborg, og næste Søndag, den 10de Juli, vil han meddele Konfirmations-Sakramentet i Randers.

Limburg. Cistercienserabbed *Dominicus Willi* valgtes den 15. Juni til Biskop af Limburg. Det er første Gang efter Sækularisationen i Aarhundredets Begyndelse, at en Ordenspræst kommer til at bestige en Bispe-

stol i Preussen. Han er Schweizer, født den 20. April 1844 i Ems ved Chur, en By paa 1500 Indbyggere, der har skjænket Kirken 4 Bisper af Chur, to Abbeder og mange baade Verdens- og Ordenspræster. Abbed *Willi*, Søn af en Kapitain, der havde staaet i neapolitansk Tjeneste, hører til samme Schweizer-Kanton, som de tvende Nassau'ske Centrumsmænd *Lieber* og *Cahensly's* Forfædre stamme fra. 1855—1861 besøgte Martin Carl Willi Gymnasiet i det verdensberømte Benediktinerkloster Einsiedeln, hvorfra han i Sommerferien 1859 for første Gang kom til Cistercienserklostret Mehrerau ved Bregenz ved Bodensøen. Paa sin 17 Aars Fødselsdag 1861 traadte den unge Gymnasiast ind i dette Kloster og modtog paa sin Navnedag, den 11. November 1861, samtidig med den senere Abbed *Maurus Kalkum* fra Coblenz, der allerede var Præst, den hvide Ordensdragt, og fik ved Lofternes Aflæggelse, den 13. November 1862, Ordensnavnet Dominicus. I en Alder af 22 Aar havde han fuldendt sine filosofisk-theologiske Studier, som han delvis havde gjort i Einsiedeln, og blev den 12. Mai 1867 af Viebiskop *Johannes Amberg* i Feldkirch i Vorarlberg viet til Præst. Endnu i det samme Aar udnævnte hans Abbed ham til Præfekt for Ordensens Undervisnings- og Opdragelsesanstalt i Mehrerau og 1875 til Direktor for samme. Ved Siden af dette arbejdsrige Embede beklædte han fra August 1878 af tillige en Priors Værdighed. Da det 1888 var lykkedes at opnaa Ministeriets Tilladelse til at gjenoprette det 1215 fra *Heisterbach* grundlagte Abbedi *Marienstatt*, blev han den 14. August udnævnt til Prior for den ny oprettede Koloni og da denne efter en 85 Aars Afbrydelse atter blomstrede frem, allerede den 8. December 1889 udnævnt til Abbed for dette første gjenoprettede Cistercienserabbedi i det tyske Rige. Den 27. April 1890 blev den unge Abbed med særlig pavelig Tilladelse benediceret af Abbed Maurus Kalkum under Assistance af

sin forhenværende Lærer, den i 1896 afdode Abbed af Einsiedeln, Pater *Basilus Oberholzer*, og Ci-terciencerabbeden af Ossegg i Bohmen, Pater *Meinrad Siegl*, i Stiftskirken i Mehrerau og den 8. Maj installeret i Marienstatt.

Abbed Dominicus Willi, der staar i den kraftige Alder af 54 Aar, nyder stor Agtelse og Yndest baade hos Præster og Lægmand og har ved sin overordentlig venlige Optræden ligeoverfor alle det gjenoprettede Abbedis mange Gjæster gjort dette til et Midtpunkt for alle Nabogejstlige fra Diocceserne Limburg, Trier, Koln og Paderborn.

Abbed Willi vil kun med tungt Hjærte skilles fra sit Kloster. Ligesom han ved sin mere end 20 Aars Lærervirksomhed har bragt Collegium Bernardinum (Gymnasiet og Realskolen i Mehrerau) til en stor Blomstring, er dette ogsaa lykkedes ham i hans snart 10 Aars Virksomhed med Abbediet Marienstatt, i hvilket der allerede atter er 17 Præster. Maatte han nu ogsaa som Biskop af Limburg faa en lang og lykkelig Regeringstid. Den afdøde Biskop Dr. *Klein* tænkte allerede for tre Aar siden paa at gjøre ham til sin Viebiskop, men tillige blive i Marienstatt som Abbed. Nu følger han efter ham som Overhyrde, hilset med Tillid og forhaabentlig kaldet til velsignelsesrig Førelse af Bispeembedet, som allerede en Fæter til ham, Caspar Willi, død 1879 som Biskop af Chur og hørende til Benediktinerklostret Einsiedeln, med saa store Resultater har beklædt i hans schweiziske Hjemland. Den nyvalgte Biskop af Limburg er navnlig ogsaa en grundig Kjender af sin Ordens berømte Historie. Han har siden 1879 udgivet en hel Række fortrinlige Skrifter om den og særlig beskæftiget sig med det 1841 ophævede schweiziske Cistercienserabbedi Wettingen, der siden 1854 er levet op igjen i Mehrerau. Hans Kildesamling til Cistercienserordenens Historie og Klostrene Wettingen

og Magdalene fylde allerede sex store Folic- og flere mindre Bind. Saaledes ledsage klosterlig Fromhed, frugtbar Virksomhed som Lærer og Lærd. prøvet Forvltnings- og Regeringstalent den nye Overhyrde af Limburg til det ham ved Domkapitlets Valg den 15. Juni d. A. tiltænkte Embede. til hvis Forelse et dygtigt Domkapitels Medvirkning vil erstatte, hvad der endnu mangler den nye Biskop paa Kundskab til Forholdene og Personerne.

Rom. *Trappisterne* danne siden 1892 den helt selvstændige Orden, der staar under en i Rom residerende Generalabbed og bærer Navnet: »Reformerte Cisterciensere af vor kjære Frue af La Trappe«. Et Uddrag af denne Ordens statistiske Tabeller fra i Aar giver en Idé om dens velsignelsesrige Virksomhed. Ordenen ejer for Tiden 58 Mandsklostre, fordelt over alle fem Verdensdele: I *Frankrig* findes 18 Abbedier og 3 Priorater med ialt 1397 Munke; i *Belgien* 4 Abbedier og 1 Priorat med ialt 347 Munke; i *Holland* 1 Abbedi og 3 Priorater med ialt 163 Munke; i *Tyskland* Abbediet Oelenberg i Elsass med 160 Munke, Prioraterne Mariawald (i Ærkedioeciset Köln) med 71 Munke og Maria-Veen (i Bispedømmet Münster) med 26 Munke; i *Østerrig* Abbediet Mariastern (i Bosnien) med 148 Munke, Abbediet Maria-Erlösung (i Bispedømmet Lawant) med 50 Munke og Prioratet Maria-Empfängniss (i Ærkedioeciset Zara) med 15 Munke; i *Italien* er der kun tre Huse. i Rom og dets Omegn, nemlig Generalatshuset med 14 Munke; Abbediet Tre Fontane med 45 Munke (Commendatarabbed er Kardinal *Oreglia di St. Stefano* og apostolisk Administrator er Generalabbed *Don Sebastian Wyart*) og Abbediet San Callisto med 55 Munke; i *Spanien* har Ordenen 1 Abbedi og 1 Priorat med ialt 126 Munke; i *Storbrittanien* og *Irland* 3 Abbedier med ialt 167 Munke.

Gaa vi nu til *Asien* finde vi ved *Alexandretta* i

Syrien Prioratet »Vor kjære Frue af det allerhelligste Hjærte« med 22 Munke og i *Palæstina* Prioratet »Vor kjære Fru af de syv Smerter« med 24 Munke; endvidere i *China* (i det apostoliske Vikariat Peking) Abbediet »Vor kjære Frue af Trøsten« med 50 Munke og i *Japan* (i Bispedømmet Hakoiate) Prioratet: »Vor kjære Frue af Fyrtaarnet« med 10 Munke.

I *Afrika* er der: Norden af *Algier* Abbediet Staouéli med 90 Munke, i *den belgiske Kongostat* Abbediet »Vor kjære Frue af den hl. Josef« med 12 Munke og i det tjerneste Syd (i *Natal*) Abbediet Mariannahill med 229 Munke og 22 Missionsstationer.

I *Nordamerikas forenede Stater* finde vi Abbediet Gethsemani (i Dioecenet Louisville i Staten *Kentucky*) med 49 Munke og Abbediet Ny-Melleray (i Dioecenet Dubuque i Staten *Jowa*) med 53 Munke; endvidere: i *Canada* Abbedierne »Vor kjære Frue af Søen« (i Ærkedioecenet Montréal) med 84 Munke og Lille-Clairvaux (i Dioecenet Antigonisch) med 12 Munke; endvidere Prioraterne »Vor kjære Frue af Englene« (i Ærkedioecenet St. Bonifacius) med 20 Munke og Mistassini (i Dioecenet Chihoutimi) med 15 Munke.

I *Australien* endelig er Abbediet »Vor kjære Frue af det allerhelligste Hjærte« (i Dioecenet Perth) med 18 Munke.

Ordenen tæller saaledes i Alt 3472 mandlige Medlemmer, der leve fordelt i 42 Abbedier og 16 Priorater.

Trappistordenen har desforuden ogsaa 17 *Kvindesklostre* med i Alt 1246 Søstre. Deraf ere 2 Abbedier og 11 Priorater med i Alt 829 Nonner i *Frankrig*, 1 Abbedie (Altbronn) i Bispedømmet Strassborg i *Tyskland* med 80 Nonner. 1 Priorat (San Vito) med 28 Nonner i Ærkedioecenet Turin i *Italien*, 1 Priorat (»Vor kjære Frue af Englene«) med 9 Nonner i *Japan* og 1 Priorat med 300 Nonner i Mariannahill ved *Natal* i *Afrika*.

Alle disse Klostre ere næsten uden Undtagelse grundlagte i dette Aarhundrede, de fleste først under Paverne Pius IX. og Leo XIII. Efter Foreningen under en fælles Generalabbed i Aaret 1892 er der bleven oprettet et Ordenshus i Canada, et i den belgiske Kongostat, et i Dalmatien og et i Japan.

St. Josefs Gilde. Mandag den 11. Juli, Aften Kl. 8^{1/2}, festlig Sammenkomst til Minde om Kong Kund den Hellige. Samme Aften vil for første Gang St. Josefs Gildets ældste Brødre blive højtidelig optagne i Gildets højeste Grad. Dertil berettigede ere de Brødre, som have været 12 Aar i Gildet. Nærmere af Fest-Programmet.

Paa selve Mindedagen — **Søndag den 10. Juli** — anbefales det Brødrene med Familie at bivaane i Fællesskab en h. Messe og under samme at bede for Gildets Fremgang og Blomstring.

— **Søndag den 17. Juli** foretage Brødrene med Familie en **Udflugt til Charlottenlund og Omegn.** Det nærmere herom af Listen, der cirkulerer til Paategning.

Unio. Søndag den 10. Juli stor **Skovtur til Vogns** til Frederiksdal, Søllerød og Eremitagen. Madkurve medbringes. Medlemmer 2 Kr., Børn 1 Kr., Besøgende 3 Kr., Besøgendes Børn 1.50. En Liste til Tegning, som slutes Onsdag den 6. Juli, er fremlagt hos

A. V. Günther, Nørre-Allé 11.² **Herm. Hoffmann,** Kjøbmagergade 48. **Joh. Pfaffstetter,** Sølvgade 84.

Vogn afgaar fra Vesterbros Torv Kl. 9^{1/3}, fra Gl. Torv Kl. 9^{1/2}, fra Sølvtorvet Kl. 9^{1/2} og fra St. Hans Torv Kl. 9^{3/4}.

— **Adgangskort til Zoologisk Have** samt til **Kinoptikon** til nedsat Pris faas hos Hoffmann, Kjøbmagergade 48.

St. Knuds Broderskab afholder intet Møde d. 12. ds.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 10. Juni. 6. Søndag e. Pintse. Knuds Martyr-død † 1086. Felicitas og syv Sønner, Martyrer † 150. — **11. M.** Kjeld af Viborg, Bekjender † 1150. — **12. Ti.** Johannes Gualbertus, Bekjender † 1073. — **13. O.** Anakletus, Pave og Martyr † 110. — **14. T.** Bonaventura, Biskop og Kirkelærer † 1274. — **15. F.** Apostlenes Deling. — **16. L.** Karmel-Fest.

Søndag den 17. Juli. 7. Søndag e. Pintse. Alexius, Bekj. † 390.

St. Andreas Kirken i Ordrup. I Juli og August Maaned holdes paa Søndagene Kl. 10 Højmesse med Prædiken og Kl. 7 Aftengudstjeneste. — Baade Søn- og Hverdag læses stille hh. Messer Kl. 6^{1/2}, 7 og 7^{3/4}.

† At min kjære Mand, **Olaf Emanuel Lorenzo Justiniano**, efter længere Tids Sygdom, Dags Morgen er hensovet blidt og rolig, bekjendtgjøres herved paa egne og Børns Vegne **Karen Justiniano.**

Den kjære Afdøde anbefales til Menighedens Forbøn.
R. I. P.

Begravelsen finder Sted fra St. Ansgars Kirke Mandag den 11. Juli Kl. 10.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,

Sexogfyrretyvende Aargang,

og „Katholiken“ Nr. 5.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement, uforandret som hidtil, 1 Kr. kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Bogladere samt hos Bladets Hovedkommissionær. Grosserer A. Millech, Kjøbnagergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petittlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

Nr. 29.

Søndagen den 17. Juli.

1898.

Indhold: »Andre Apostle, som f. E. Peder.« Cistercienserordenen og dens Virksomhed. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Randers. Viborg. Aalborg. Silkeborg. »Fra Vejbyrnet.« — Bekjendtgjørelser.

„Andre Apostle, som f. E. Peder.“

—0—

Efter at Postor Beck har opstillet Skt. Paulus, der aldrig var gift, som Forbilledet for alle Hedningemissionærer, fortsætter han: »En anden Sag var det med andre Apostler, som f. E. med Peder, der allerede var gift, før han blev kaldet.« Deraf drages saa den dobbelte Slutning, at Præster her hjemme, der senere føle Kaldet til at gaa ud som Missionærer, nok kunne gaa ud til Arbejdet paa Missionsmarken — og at en Missionær, der *efter* sin Udsendelse føler sig kaldet til Ægtestanden, nok kan gifte sig derude; ægter han en Indfødt, bliver denne ikke saa let en Hindring i hans Arbejde.

Om »Dansk Missionselskab« kan være tjent med gifte Missionærer, der høre til den ene eller den anden af de nævnte Arter, maa det naturligvis selv være om at afgjøre.

Det vedkommer ikke os her. Men naar Pastor Beck paabe-
raaber sig »andre Apostler, som f. E. Peder« for saaledes at
bevise saadanne Missionærs Duelighed, maa vi gjøre Ind-
sigelse mod denne hans Maade at udlægge Skriften paa.

Skt. Peder enten havde været gift eller var maaske
endnu gift, den Gang Herren kaldte ham. Det er der ikke
nogen Tvivl om; thi vi lære hos Luk. 4, 38. 39, at Herren
helbredte Petri Svigermoder. Men var end hans Hustru
endnu i Live paa den Tid, Herren indbød ham til at lade sig
uddanne til at »fange Mennesker«; havde han end maaske
uforsørgede Børn, hvad der ikke just er sandsynligt, men heller
ikke umuligt: sikkert er det, at han i saa Fald gav Afkald paa
Samlivet med dem og fulgte med Herren paa hans Vandringer
gjennem hele Landet.

Om nogen af de andre elleve Apostle var Ægte-
eller Enkemand, dengang de bleve Jesu Disciple og daglige
Omgangsvener, vides ikke. Traditionen hævder med Be-
stemthed kun det, at Johannes, Zebedæi Søn, var en af de
før omtalte englelige Sjæle, for hvilke »den jordiske Kjær-
ligheds røde Rose ikke er til«. Men sæt, enkelte af dem
havde Hustru og Børn paa den Tid, de bleve kaldede, saa af-
brød de det daglige Samvære med dem. Thi senere erklæ-
rede Petrus paa egne og alle sine Medapostles Vegne: »Se,
vi have forladt alt og fulgt dig; hvad Løn have vi i Vente?«
Og Herren godkjendte dette Udsagn ved at svare: »I, som
have fulgt mig, skulle paa Dommедagen sidde paa tolv
Stole og dømme Israels tolv Stammer. Og hver den, der
forlader sit Hus eller Brødre eller Søstre eller Fader eller
Moder eller *Hustru* eller *Sønner* for mit Navns Skyld, skal
faa hundredefold derfor og vinde det evige Liv.«

Baade Petri Spørgsmaal og Herrens Svar bevise afgjø-
rende, at de elleve andre Apostle enten ikke vare Ægtemænd
eller i det mindste ikke længer levede som Ægtemænd.

Foranlediget var Petri Erklæring ved at en rig ung
Mand havde spurgt den »gode Mester« om Vejene til Livet
og til Fuldkommenheden. Herren havde givet det dobbelte

Svar: Vejen til Livet er Overholdelse af de ti Guds Bud; og vil du være fuldkommen, da sælg alle dine Ejendele, saa du ikke kan tænke paa at indgaa Ægteskab og føde Hustru og Børn, og saa kom tilbage og følg mig, som mine Apostle gjøre. Men Manden var meget rig og hang for meget ved sin Rigdom til at give Afkald derpaa. Han gik derfor bedrøvet bort. Da Herren nu havde taget Anledning deraf til at advare sine Tilhørere mod Pengebegjærlighedens store Farer, traadte Petrus frem, tillige som Ordfører for de øvrige Apostle, og erklærede: Vi have forladt *Alt*; *vi*, ikke jeg alene, men alle tolv; *Alt*, ikke blot hvad vi ejede, men ogsaa Slægt og *Paarørende*, for udelukkende at tilhøre dig.

Mesteren stadfæster dette Vidnesbyrd i alle dets Dele. Den Løn, han forjætter dem for deres Hengivenhed, gjælder *alle tolv*; de skulle sidde paa tolv Dommersæder. Denne Forjættelse forudsætter, at de virkelig have forladt *Alt*, ogsaa deres Kjære; var der altsaa en Ægtemand blandt dem, har han forladt sin Hustru. Det have vi des mere Ret til at slutte, da Herren udvider sit Løfte, saa det gjælder Alle, der efterligne Apostlenes Exempel og for Evangeliets Skyld forlade hver sine Paarørende, Forældre, Søsken, *Hustru eller Børn* (Matth. 19, 29). Hvad der altsaa angaar den Tid, Apostlene drog om med Herren i Jødelandet, staar det fast, at enten ingen af dem var gift, eller i det mindste ingen levede sammen med sin Hustru.

Da Jesus skulde forlade dem og vende tilbage til Himlen, gav han dem Befaling til i Jerusalem at oppebie den Helligaands Komme, men saa at gaa ud i den hele Verden og vidne om ham ikke blot i Jerusalem, Judæa og Samaria, men lige til Jorderigets Grænser. Er det da antageligt, at en af dem faldt paa nu at gifte sig, inden han drog ud, eller paa sin apostoliske Vandring, og saa at tage sin Hustru med allevegne, hvor han selv skulde rejse hen? Umuligt. De havde hørt Herren ophøje den ugifte Stand, der vælges for Guds og Evangeliets Skyld, mere end én Gang (Matth. 19, 12. 21 og 29). De kunde ikke have glemt det. Ikke heller kan

det antages, at de nu tilsidesatte Herrens Raad. For *deres* Vedkommende var det blevet til et *Bud*. Deres apostoliske Sendelse forpligtede og nødte dem til at føre et Rejseliv; Hustru og Børn vilde have været dem en altfor stor Hindring deri.

Pastor Beck paastaar heller ikke, at en af Apostlene giftede sig *efter* at være traadt i Evangeliets Tjeneste. Men han synes at holde det for muligt eller maaske for en Kjendsgjerning, at Skt. Peter eller en anden Apostel, der som Ægte- mand var bleven kaldet, førte sin Hustru med sig paa sine apostoliske Rejser.

Hvor urimelig denne Anskuelse end er, findes den dog hos en Del »evangeliske« Skriftudlæggere, der ikke endnu have gjort sig frie for »Reformatorerne« uevangeliske For- domme mod Coelibatet. De søge at støtte den ved 1. Kor. 9, 5, idet de lade Skt. Paulus skrive her: »Have vi ikke Ret til at føre en *Søster som Hustru* omkring, som og de andre Apostler og Herrens Brødre og Kephaz.« Den auto- riserede danske Bibeloversættelse tillader sig endog, stik imod den protestantiske Anskuelse om Bibellæsning, at tilføje til Ordet »Søster« den Forklaring »en kristen Hustru«. Imidler- tid ere Oversættelse og Forklaring urigtige. Efter Sammen- hængtet bør der oversættes: »Have vi ikke Ret til at føre en *Kvinde, en Søster* omkring,« hvad der saa betyder enten »en Kvinde *som Søster*«, (d. e. ikke som Hustru, men saa at hun staar i et søsterligt Forhold til os) eller maaske »en *kristen* Kvinde« (thi »Søster« staar ogsaa 7, 15 i Stedet for »kristen Kvinde«).

Apostlen har nemlig 8, 13 sagt, at han aldrig vilde spise Kjød, hvis han derved gav Forargelse. Dertil knytter han saa i det følgende Vers den beslægtede Tanke: Skjønt jeg og Barnabas kunde kræve *Livets Ophold* af de Troende uden selv at arbejde for det, give vi dog helst Afkald paa denne Ret og tjene vort Ophold ved eget Arbejde for ikke at blive mistænkte for Egennytte og vanskeliggjøre Evange- liets Udbredelse. »Har jeg ikke Frihed?« spørger han (v. 1);

»er jeg ikke en Apostel? (v. 2). Have vi ikke Ret til at spise og drikke« (v. 4) og overhovedet at leve paa de Troendes Bekostning, af Menighedens Almisser? »Have vi ikke Ret til at føre en Kvinde, en Søster, med os, ligesom ogsaa de øvrige Apostle og Herrens Brødre og Kephas? (v. 5). Eller have ene jeg og Barnabas ikke Ret til at gjøre dette? (eller efter den græske Text: til ikke at arbejde? v. 6). Hvo tjener nogen Sinde i Krig paa egen Sold? Hvo planter en Vingaard og spiser ikke af dens Frugt? Hvo græsser en Hjord og nyder ikke af Hjordens Mælk?« (v. 7). Saa udvikles denne Tanke, at »de, som forkynde Evangeliet, kunne (eller i det mindste turde) leve af Evangeliet« (v. 14) endnu videre i de elleve følgende Vers. Som det ses, taler Skt. Paulus *kun* om Ret til *Livsophold*, ikke om Ret til Giftermaal og Ægteliv. Var vore Modstanderes Opfattelse af »en Kvinde, en Søster« rigtig, maatte han sagt: Have vi ikke Ret til (ikke blot selv at opholdes af de Troende, men) *endog* at føre en kristen Kvinde som vor Hustru omkring med os?

Efter Nutidens Skik og vore Begreber om Anstand og Sømmelighed kan det jo synes paafaldende, at Paulus mente at kunne rejse omkring med en ærbar kristen Kvinde som sin Forplejerske. For de Kristne i Korinth kan det ikke have været paafaldende. Thi han kan paaberaabe sig de andre Apostles Exempel, der altsaa maa forudsættes at have været Korinthierne bekendt.

Herren selv havde nemlig levet af Almisser, og Apostlene, hans daglige Omgangsvenner og Rejsefæller, med ham. En af dem, Judas Iskariot, havde den fælles Pengepung, bar det, som blev lagt i den, gjorde de fornødne Indkjøb og havde Almisser at give til Fattige paa Mesterens Anvisning (Joh. 12, 6 og 13, 19). Paa sine Vandringer med sine Apostle gennem Stæder og Byer blev Herren ledsaget af »nogle Kvinder, som vare helbredte for urene Aander og Sygdomme, Maria Magdalene, Johanna, Chusas Hustru, Susanna og mange andre, som tjente ham med deres Formue«. Det berettes af Evangelisten Lukas 8, 2. 3, og Matthæus

27, 55. 56 stadfæster det. Hieronymus, der jo godt kjendte de jødiske Forhold og Skikke, giver os, til Forklaring af det sidstnævnte Skriftsted, den Oplysning, at sligt var ældgammel jødisk Skik, at Kvinder saaledes gjerne bar Omsorg for omrejsende Rabineres Ophold og Forplejning. De andre Apostle, der fortrinsvis prædikede for Jøder, fulgte denne Skik ogsaa udenfor Palæstina; de lod sig ledsage paa deres Rejser af en ældre Kvinde (denne Betydning »ældre Kvinde« i Mod-sætning til en ung Pige har det græske Ord *gynæ* som oftest), der stod til dem i et søsterligt Forhold. Det gjorde de alle, selv Jesu »Brødre« d. c. Fætre, der nød særlig Anseelse, Jakob den Yngre og Judas Thaddæus (jfr. i »det nye Testament, oversat efter Vulgata af J. L. V. Hansen« Anmærkn. til Matth. 1, 25 og 13, 55); ja, endog Kephas d. e. Simon Petrus, der var »den første« af Alle (Matth. 10, 2).

Naar det var ret for alle andre Apostle, hvorfor skulde det da ikke have været billigt for Paulus og Barnabas? Imidlertid vare disse fortrinsvis Hedningeapostle, kaldede til at prædike for Hedningerne, medens de øvrige nærmest prædikede for de Omskaarne efter Gal. 2. 9. Det er da let at forstaa, at disse to gav Afkald paa deres gode Ret og den Lettelse, som det nok havde været for dem, at ledsages af en Kvinde, der vilde have forsynet dem med Livets mangfoldige Fornødenheder. Blandt Hedningerne kunde det jo lettere have vakt, om ikke Forargelse, dog Opsigt og Forundring og svækket deres Prædikens Virkning. Derfor foretrak de at søge Ophold ved deres Hænders Arbejde. *P.*

Cistercienserordenen og dens Virksomhed særlig i Danmark.

Nogle Optegnelser

i Anledning af Ordenens 800-Aars Jubilæum

af F. Kerff.

— 0 —

(Fortsat.)

Det første Cistercienserkloster i Herrisvad blev Moderkloster til flere Klostre foruden de før nævnte. Det berømte Lygumkloster i Sønderjylland fik de første Munke fra Herrisvad, ligesaa Holmekloster paa Fyn, der kaldtes paa Latin *insula Dei* (Guds Ø) og laa, hvor nu Herregaarden Brahetrolleborg ligger. Tvis Kloster, syd for Holstebro, befolkedes ogsaa med Munke fra Herrisvad og stiftedes af Hertug Buris, om hvem der gaar forskjellige Sagn, iblandt andet dette, at han selv blev Munk i Tvis Kloster; Klosteret kaldtes »*tuta vallis*«, den sikre Dal. Hertug Buris' Stiftelsesbrev for Tvis Kloster er dateret Tvisel den 24. Marts 1163. Han forudskikker til Abbed Peter og elskelige Brødre af Tvis, som nu ere eller derefter skulle komme, sit Ønske om evig Beskjærmelse og Naade. Betragtningen over Verdens og det jordiske Gods' Forfængelighed, samt over hans Faders (Henrik Skateler) og Brødres (Hertugerne Knuds og Bents) pludselige Død have bestemt ham til at gjøre sig Kristi Fattige til Venner ved Hjælp af denne Verdens Mammon og ved deres Hænder forhverve sig et Liggendefæ i Himlen. Derfor skjænker han sin Gaard Tvisel, som han udi hans Fædrearv tilkommer, for at deraf til Jomfru Marias Ære skal opbygges et Kloster af Cistercienserordenen, med al den Ejendom, som hører dertil, Agre og Skove, Enge, Fælle, Fiskevand, Møller, Huse, Kvæg og alt Boskab, fremdeles Skjerm-, Felling-, Hjarm- og Kvistrup Birker med aller disses Tilliggelser. Alt dette overantvorder han i Kristi Fattiges Hænder, som ere Brødre i Herrisvad, og forventer sig derfor ingen jordisk Løn, men haaber at faa hundredfold og et evigt Liv af Hans Haand, som saadant belønner. Af Klostret forbeholder han sig og

Arvinger ingen Ret, ingen Baade, ingen tjenlig Nytte og Gavn. For Brødrenes Forsvar og Beskjærmelse vil han drage Omsorg, men vil derfor ingen Tjeneste eller Lydighed have af dem, uden hvad de villig vil bevise ham. Han overantvorder Abbed Peter og Brødre, som ere did sendte, og deres Efterkommere, som sammesteds med Guds Hjælp indtil Verdens Ende, skulle blive, Magt over samme Sted og al fornævnte Ejendom; han frigjør Klostret for al Bekostning ud af, hvadsomhelst Skat det være kan. Han formaner endelig Abbed og Brødre at sørge for, at Klostret maa voxe og formeres og blive, som den tryggeste Havn, et Tilflugt for alle dem, som fra Verdens stormfulde og skibbrudfulde Bølger til samme maa henfly. Dersom nogen af hans Arvinger skulde fordriste sig til denne hans Gave at fordærve, da truer han den, som Helligdomrøvere, med Guds Straffes og evige Fordømmelses gruelige Dom og tillige med Kongens og Adelsens Hævn, hvis Beskyttelse han udbeder sig for sin Stiftelse. »Dette,« saa ender han, »begjære vi af Eders Mildhed, o Herre Konning! at I ville værdiges at befale Eders Efterkommere samme Steds og Brødres Omsorg, at de kunne trygge udi idel Fred love Herrens Mildhed og være Eder og Riget til Gavn med deres gudelige Bønner.«

Brevet er underskrevet af Abbederne: Robert af Herrisvad, Frederik af Esrom, Henrik af Vidskøl og Biskoppen af Børglum samt en Del Adelsmænd.

Alle de hidindtil anførte Cistercienserklostre grundlagdes i Løbet af neppe 50 Aar. I samme Tidsrum stiftedes i Jylland endnu et Cistercienserkloster, Ømø Kloster, om hvis Grudlæggelse vi besidde en fyldig Beskrivelse i et Skrift, kaldet »exordium carae insulae«, den kjære Øs Oprindelse, skrevet af en samtidig Munk i Ømø Kloster og fortsat indtil Aar 1267. Ved Hjælp af dette Skrift kan følgende anføres:

Bisp Eskild i Aarhus, der ligesom hans Efterfølger, Biskop Svend, havde ledsaget Bisp Absalon paa Korstoget til Rygen, havde en særegen Forkjærlighed for Cistercienserordenen; om han personlig har kendt hl. Bernhard vides ikke

men som Ven af Abbed Henrik af Vidskøl henvendte han sig til ham for at faa Munke til sit Bispedømme. Han anlagde et Kloster i Sabro, ikke langt fra Aarhus, og Munkene kom dertil Aar 1160. Da de ikke fandt Stedets Beliggenhed heldig, droge de 5 Aar efter til Sminge i Tvilum Sogn, en Milsvej nordvest for det nuværende Silkeborg; der forblev de heller ikke længe; thi Stedet var fattigt og utilstrækkeligt. Biskop Eskild døde paa et Tog mod Slaverne, men hans Efterfølger Svend tog sig fortrinsvis af Cistercienserordenen, saavel fordi han i Havsnød havde lovet Gud at stifte et Kloster af denne Orden, som fordi han omgikkes med den Tanke, at nedlægge sin Bispestav og træde ind i samme Orden; naar det sidste ikke skete, da skyldtes dette nærmest Ømø Klosters Abbeder, der raadete ham til at blive paa sin Plads. Bisp Svend henvendte sig til Kong Valdemar og bad ham overlade sig Veng Kloster nord for Skanderborg, for at han kunde lade Munkene fra Sminge komme derhen. Kongen indvilligede, og Abbeden Briennius rejste til Rom og fik Pave Alexander den Tredies Stadfæstelse paa den gjorde Forandring. I Veng Kloster vare tre Benedictinermunke med en Abbed ved Navn Johannes, der førte et uordentlig Levned. Dog indvilligede ikke blot Abbed Johannes i, at Cistercienserne tog Klosteret i Besiddelse, men han selv drog til Vitskøl og bad om Optagelse; han tilbragte saa dér sine sidste Leveaar, hvor han i Lydighed med Suk og Taarer gjorde alvorlig Bod for sin tidligere Livsvandel.

Veng Kloster havde alle Betingelser for at kunne blive et fast Opholdssted for Munkene; alligevel saa de sig tilsidst nødsaget til at drage bort derfra, og det af følgende Grund: En adelig Dame ved Navn Margrete, som var Søster til Munkenes Velgjører, Grev Erik, der formodentlig var Greve af Falster, plagede dem paa forskjellig Maade, idet hun absolut vilde have dem fordrevne for at indrette Klosteret til et Nonnekloster, uvist af hvilken Orden. Da der tilbødes dem et forfaldent Benedictinerkloster, toge de derhen, efter at Grev

Erik var død; det laa paa Kallø (Calue), vistnok Kallø ved Aarhus Bugt.

Paa Kallø forbleve de kun 4 Aar; thi Opholdet blev dem utaaleligt ved Vintertid, da Isen nemlig ofte hindrede dem i at faa Forbindelse med Omverdenen, saa at de maatte lide Nød paa denne Aarstid. Atter, men for sidste Gang, maatte de opsøge et nyt Sted til deres Ophold, og det fandt de i *Omo*, hvor de fandt den forønskede Rolighed, og af Kjærlighed til Stedet kaldte de det »*cara insula*«, den kjære Ø »Ømø.«

1¹/₂ Mil vest for Skanderborg, nær ved den gamle Landsby Ry, ligger Ømø, nu kaldet Emborg, mellem Gudensø (mod Nord) og Mossø (mod Syd). Mod Vest forbinder Sønder Aa de to Søer, saa at Ømø udgjør en Halvø, der saa af Munkene forandredes til en Ø, idet de ved en Kanal mod Øst forbandt begge Søer.

Da Munkene ankom, fandt de Egnen sumpig og vildt-bevoxet af Skov; de bedre Dele vare beboede. De opsøgte nogle Hytter paa den østlige Side af Øen og forsøgte ved Hjælp af Midler, de havde faaet for deres tidligere Besiddelser, at købe af Beboerne det fornødne Areal til Klosters Anlæggelse. De mindre Besiddere vare villige nok dertil, men ikke de større. Da skete det, fortæller Klosterkrøniken, at en velstaaende gammel Mand af høj Byrd, som hed *Apo*, med Efternavn *Hals*, ikke vilde afstaa noget, hvor meget man end bad ham derom, og hvor villig man end tilbød ham Betaling. En Nat saa han imidlertid i en Drøm en stor og smuk Kirke med et Taarn, der hævdede sig højt mod Himlen; ved at træde ind i Kirken saa han et stort Kor, hvorfra han hørte Salmesang, men tillige fornam han Gudsmoders Stemme, der bød ham ikke længere at bedrøve hendes Tjenere, ved at nægte dem hvad de attraaede, ja, hun truede ham endog med en hastig Død, hvis han ikke efterkom hendes Formaning. Efter denne Drøm tilbød han gladelig Brødrene til Kjøbs, hvad de ønskede, og Fortællingen om, hvad der var hændet, bevirkede, at alle Andre fulgte hans Exempel.

Skribenten slutter: »Jeg selv har hørt Fortællingen om Apos Drøm af ham selv, da jeg adspurgte ham; forinden tvivlede jeg om Rigtigheden af, hvad Andre sagde.«

Da Munkene havde erhvervet den fornødne Plads, tog de fat paa Arbejdet. Det der frembød en stor Vanskelighed, var Mangelen paa rindende Vand. De anlagde, som ovenfor anført, en Kanal paa en halv Fjerdingsvejs Længde, der forbandt Guden Sø og Mos Sø, Arbejdet blev foretaget under Ledelse af en af Brødrene ved Navn Martin, og ved Afslutningen af Arbejdet viste det sig, at den sydlige Sø laa en Alen højere end den nordlige; ved at lede Vandet ind gennem Bikanaler fik de det fornødne rindende Vand til Klosters forskellige Fornødenheder. Det synes, at de samtidig have anlagt et Teglværk og derfra faaet de Sten, de skulde bruge til Klosteret og Kirken, der byggedes i Nærheden af den anlagte Kanal.

Biskop Svend besøgte dem ofte, og Krøniken er fuld af Lovord over hans Godhed og Fromhed. Han blev omsider syg paa en Gaard, kaldet Oustrupgaard, i Sognet Røgind (Aarhus Stift). Saasnt det rygtedes, ilede Abbeden med flere Munke til hans Sygeleje. Han skriftede og annammede den hl. Kommunion samt de Syges Olie og opgav sin Aand, imens man sang Messen i hans Huskapel paa Gaarden. Hans Lig blev i Procession bragt til Klosteret, ledsaget saavel af hans egen Gejstlighed som af Munkene samt af et stort Følge af Lægfolk; han blev bisat foran Højalteret i Kirken, der var rejst til den salige Jomfrus Ære. Hans Gravsten ses endnu i den nærliggende Ry Kirke, hvorefter den efter Klosters Ophør blev bragt. Paa denne ser man Svend udhugget i Bispedragt med Hue og Stav. Indskriften omkring Figuren er følgende: »Hic tumulatus est vir venerandus in Christo pater Domnus Sueno *cruce signatus*¹⁾ Episcopus venerabilis fundator monasterii Caræ insulae anno Domini 1183 cujus anima requiescit in pace.« Her er jordfæstet den ærværdige Mand, Fader i Kristo, Her Svend, Kors-

¹⁾ Læsemaaden er forskjellig af disse to Ord.

ridder, ærværdig Biskop, Grundlægger af Ømø Kloster i det Herrens Aar 1183, hvis Sjæl hviler i Fred.

Biskop Svend døde i Aaret 1191; men Gravstenen angiver Aarstallet for hans sidste Testament, i hvilket han i Nærværelse af Kong Knud, Hertug Valdemar, Erkebisp Absalon af Lund samt Bisperne Valdemar af Slesvig, Homer af Børglum og Sten af Vexø samt Abbed Valbert af Esrom bortgav af sine private Ejendele store Jordegodser til Klosteret, berigede Klosterbibliotheket med haandskrevne Bøger og sikrede saaledes Klosters Fremtid.

Krønikeskriveren afslutter sin Beretning om Svends Død med følgende Ord: »Skjønt han ikke blev Cisterciensermunk, tror vi dog, at han ikke mistede en Munks Fortjenester; thi altid og overalt annammede han Munkene hos sig, var deres Beskytter, Hjælper og Forsvarer. Herren siger jo, at den, som annammer Profeten i Profetens Navn, faar Profetens Løn, og hvo som annammer den Retfærdige i den Retfærdiges Navn, skal faa den Retfærdiges Løn. Af hvilke Ord vi erkjender, at den, som er Profetens og den Retfærdiges Medhjælper, ikke skal mangle Profetens og den Retfærdiges Løn.«

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Kjøbenhavn. (F. J.) Søndagen d. 10. Juli foretog Foreningen *Unio* sin aarlige Skovtur til Vogns. Som Følge af den sidste Tids ustadige Vejr var Tilslutningen noget mindre, dog deltog ialt ca. 40 Personer. I Regnvejr kjørte man om Morgenen ud af Byen, men op ad Dagen bedredes Vejret. Den medbragte Frokost spistes ved Frederiksdal, derfra kjørtes gennem det smukke Landskab til Søllerød, hvor der indtoges en Forfriskning i Form af Kaffe, Øl eller Jordbær. Aftensmaaltidet fandt Sted paa Eremitagen og sluttede med en Bolle Punsch, ved hvilken der holdtes Taler for Forenin-

gen, den nye Formand o. s. v. I det smukke Aftenvejr kjørte man under Sang og Munterhed hjem ad Strandvejen.

Randers—Viborg. I Anledning af vor højærværdigste Biskops Besøg her i Byen og den stedfundne Konfirmation skriver »Randers Dagblad« for 11. ds.: »Biskop *Johannes von Euch* var, som tidligere omtalt, kommen hertil i Gaar for at holde Konfirmation i den herværende katolske Kirke. Den smukke lille Kirke, der for et Aarstid siden er bleven nydelig dekoreret, straaede i Dagens Anledning i sin skønneste Festdragt. Et Flor af Blomster og en Mangfoldighed af Lys prydede Altret. Udenfor skinnede Sommersolen og kastede sit Lys ind igjennem de farvede Glasrosetter og de smaa blyindfattede Ruder, foran hvilke Klosterhavens Trær viftede sagte med deres grønne Blade. Alle Befingelser var saaledes tilstede for at skabe den romantiske Stemning, der er den katolske Kirke særegen og som virker dragende paa mange Sjæle, der søger Fred i Livets Kamp og tror at kunne finde denne Fred i den katolske Kirkes Skød, hvor alt det Ydre — i alt Fald — er skikket til at døve »den gamle, brændende Vunde«. — Konfirmationen indlededes med Salmesang og med en Prædiken af den danskfødte katolske Præst i Aarhus, Pastor Günther. — Konfirmantinderne var alle klædt i hvide Kjoler og bar hvidt Slør, og Konfirmationshandlingen foregik under de brugelige Ceremonier, hvortil *ikke* hører nogen Examination, saaledes som vi bruger i vor Kirke. Hvormange Konfirmander der var, kunde Udenforstaaende vanskeligt skønne over; men nogen hel lille Flok var det ikke. — Biskoppen holdt sluttelig — staaende i Kordøren i hele sit biskoppelige Skrud med den gyldne Krumstav i venstre Haand og Bisperingen funklende paa den højre — en kraftig og velformet Tale til de forsamlede Tilhørere. Konfirmationshandlingen var dermed til Ende, og de Konfirmerede forlod derpaa Kirken i Procession. I Spidsen for denne bares Krucifixet. Derpaa kom Biskoppen og efter ham fulgte de Konfirmerede. — Blandt dem, der

overværede Konfirmationshandlingen, var mange Ikke-Katholiker.«

Foranstaaende kunne vi fuldstændiggøre ved at meddele, at der om Aftenen Kl. 6 var Festandagt, ved hvilken Sognepræsten, højærv. Hr. Pastor *Helmke*, prædikede om Konfirmandernes Pligter, og den højærværdigste Biskop efter begejstrede Ord bl. a. om sin Romerrejse meddelte den pavelige Velsignelse; Biskoppen dvælede med særlig Glæde ved den Kjendsgjerning, at Randers Menighed er bleven Udgangspunktet for Filialerne i Aalborg og Viborg.

Dagen efter, *hellig Kjelds Dag*, bærede Hs. biskopelige Højærværdighed den lille Viborg-Menighed med sit Besøg. Ved Formiddagsgudstjenesten prædikede Pastor *Günther* under Messen om Hovedtrækkene i det kristelige Liv og efter Messen fuldendte Pastor *Helmke* den af Pastor *Gethmann* paabegyndte Konfirmandundervisning. Meddelelsen af Konfirmationens Sakrament fandt saa Sted om Eftermiddagen Kl. 5; der konfirmeredes fire, to Ægtepar. Baade før og efter den hellige Handling holdt den højærværdigste Biskop en varm og hjærtelig Tale til de Tilstedeværende, Han udtrykte sin Glæde over paa St. Kjelds Fest at være i St. Kjelds By og Menighed, i den berømte gamle Bispestad med sine lyse Minder. Maatte Fremtiden dog bringe Fortiden tilbage! Vi kunde fortrøstningsfulde se de kommende Dage imøde. Men saa maa enhver ogsaa gjøre sin Pligt, holde fast ved Troen, undgaa det, som fortrænger den Helligaand, holde Guds Moder højt i Ære og navnlig ikke forsømme den udholdende Bøn.

De smukke Fester sluttede Tirsdag d. 12. Juli i Randers med Levitmesse til Ære for hellig Kjeld. Messen blev sunget af højærv. Pastor *Brüggemann* fra Aarhus.

Aalborg. »Randers Amtsavis« for 8de Juli indeholder følgende: »Cistercienserne og den katholske Menighed i *Aalborg*. Vi bragte forleden efter »Nordjyll.« en Meddelelse om den katholske Menighed i Aalborg, hvori der blev antydet, at Cisterciensermunkene vilde overtage Missions-

virksomheden dersteds. Man meddeler os i den Anledning, at den lille katolske Menighed i Aalborg er ligesom den i Viborg en Filial af den herv. katolske Menighed og betjenes af de herværende katolske Præster ved periodisk Gudstjeneste. Der arbejdes ganske vist hen til med Tiden at gjøre Aalborg Menighed selvstændig, men det er et Fremtidsspørgsmaal, ligesom der her intet er bekendt om, at nævnte Orden skulde overtage Præstevirksomheden der. Pastor Kerff's Artikler ere skrevne i Anledning af Cistersienserordenens 800-aarige Jubilæum og have intet at gjøre med den ovenfor omtalte Sag.«

Silkeborg. »Silkeb. Av.« meddeler: »St. Ansgars Stiftelse har ved Biskop von Euch afkjøbt Distriktslæge Schjødt, Lærerinde Frk. Thomsen, Ølhandler Holger Jensen og Bogtrykker Johansen samtlige dem tilhørende Parceller af den gamle Birkedommerhave i Silkeborg. Den paa Parcellerne staaende Bygning tænkes indrettet til Søsterhus for Medlemmer af den kristelige Kjærlighedsorden, til Etablering af saavel lavere som højere Skoleundervisning og foreløbig et mindre Kapel, helliget »Vor Frue«. Senere tænkes rejst en Kirke paa Hjørnet af Vestergade og Sygehusvejen samt Ordenshus paa Ejendommens nederste Parceller. Den samlede Kjøbesum er ca. 36,000 Kr.

➤ Fra Vejbrynet ➤

— Prof. Fred. Nielsen og Jesuiterne. Ved det kirkehistoriske Møde i Sorø den 21 Juni. holdt Prof. Fred. Nielsen et Foredrag om Menneskelivet, hvori bl. a. efter det udførlige Referat i »Sorø Amtstidende« forekomme følgende Passus:

»Efter Reformationen kommer der endnu en Klosterbevægelse, nemlig *Jesuiterne*. De bekjender aabent og ærligt, at det som hidtil har været sat som Nr. 2 i Virkeligheden er Nr. 1. De siger ikke: Verdens Fornylse og Verdensherredømmet; men: Verdensherredømmet først. Det er Munkevæsenet i den Skikkelse, der nu har faaet den største

indflydelse indenfor Pavekirken og et sidste Udslag af den gamle Bevægelse.«

Af Referatet fremgaar ikke, at Hr. Professoren har anført, *hvornaar* og af *hvem* denne »aabne og ærlige« Tilstaaelse er gjort; Prof. har maaske glemt det.



St. Knuds Broderskab afholder Møde Tirsdag d. 19. ds. Kl. 8¹/₄ i Lokalet Bredgade 67, 2^o. o. G. — Foredrag af J. C. Berg: »*Kjøbenhavn ved Nat*,« derefter vil Fru J. Petersen oplæse »*Paasketanker*« og »*Gademaleren i London*. — Alle ere velkomne.

St. Josefs Gilde holder Ferie indtil Sept. Udflugten til Charlottenlund er foreløbig udsat.

Unio. Onsdagen d. 20. ds. Sammenkomst i Slukefter paa Strandvejen for Herrer, Damer og Børn. Madkurve kunne medbringes. Keglebane forefindes og staar til Raadighed fra Kl. 6 Efterm. Talrigt Møde udbedes. Bestyrelsen.

Hjærtelig Tak for udvist Deltagelse ved min Mands Død og Begravelse.
Karen Justiniano,

Kirkelig Kalænder.

Søndag den 17. Juli. 7. Søndag e. Pintse. Alexius. Bekjender. 18. M. Kamillus af Lellis, Bekjender. — 19. Ti. Vincents af Paulo, Bekjender. — 20. O. Hieronymus af Æmilian, Bekjender. — 21. To. Henrik. Bekjender. — 22. F. Maria Magdalena, Bodfærdig. — 23. L. Apollinaris, Martyr og Biskop. **Søndag den 24. Juli. 8. Søndag e. Pintse.**

Vincentsforeningens Konferentser holde i Anledning af den h. Vincents af Pauls Fest *Generalmøde* Søndag den 24. Juli Kl. 6 Efterm. i *St. Andreas Kollegiets* Festsal paa Ordrupshøj. Efter Mødet *Festprædiken* og *Andagt* i St. Andreas Kirken Kl. 7. Til dette festlige Generalmøde indbydes alle Foreningens aktive og bidragydende Medlemmer og overhovedet alle katholske Mænd, som ville støtte den kristelige Velgjørenhed i vor Menighed.

St. Franciskus' Kapel (Holmegaard pr. Olstrup St.) Søndag den 24. Juli, holdes om Morgenen Kl. 9 højtidelig Messe og om Efterm. Kl. 2 Andagt med Prædiken.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,

Sexogfyrretyvende Aargang,

og „Katholiken“ Nr. 6.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement. uforandret som hidtil, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær. Grosserer A. Millech. Kjøbnagergade 13. Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petittlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

Nr 30.

Søndagen den 24. Juli.

1898.

Indhold: Ærkebiskop Affre af Paris. Verden og Visdom. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Randers. England. Frankrig. Rom. Fra Vejbyrnet. Ægtevielser i St. Ansgars Kirke og Dødsfald i 1898. — Bekjendtgjørelser.

Ærkebiskop Affre af Paris.

Til Minde om hans hæderfulde Død paa Barrikaderne i 1848.

—o—

Kirken i Paris fejrer i Aar et Jubilæum, men et i en vis Henseende sørgeligt Jubilæum: Ærkebiskop *Affres* Død, som fandt Sted den 27. Juni 1848, da han blev myrdet¹⁾ paa Barrikaderne, hvor han søgte at mægle mellem Oprørerne og Regeringens Soldater. En god Hyrde opofrer sit Liv for sine Faar. I 50 Timer rasede allerede i Paris Gadekampen mellem de regulære Tropper og Insurgenterne. Mange Uskyl-

¹⁾ Hidtil mente man, at Kuglen som ramte Ærkebiskoppen, var bleven afskudt ved en Fejltagelse. Imidlertid meddeler nu Domherre Sejourne af Orleans i Anledning af Jubilæet i „Annales religieuses d'Orleans“, at han paa Sindssygeanstalten i Orleans, hvor han virkede som Sjælesørger, har mødt en Sindssyg, der baade af Lægen og

diges Blod var allerede bleven udgydt. Og kunde disse Oprørere da ikke anføre en eneste formildende Grund til deres Oprør? Var *deres Elendighed* ikke den første Skyldige? En af Fangerne sagde til Kommissær Arrago: »De kan ikke forstaa os Arbejdere? Hr. Kommissær, De har aldrig været et Bytte for *Sult*«. Msgr. Affre ansaa det for sin Pligt, at mægle blandt Brødrene, saa der maatte blive Fred og Blodet høre op med at flyde i Gaderne. Den 26. Juni om Eftermiddagen begav han sig paa sin Mission. De regulære Tropper hørte op med at skyde; ogsaa Insurgen-terne standse-ede med Skydningen, da de saa Ærkebiskoppen nærme sig dem. Han var allerede naaet saa langt, at han kunde tale med Arbejderne og det syntes, som om hans fredelige Ord havde Udsigt til at opnaa et lykkeligt Resultat, men — da faldt pludselig det Skud, som saarede Ærkebiskoppen dødeligt.

»Jeg er ramt!« udraabte han og sank til Jorden. Insurgen-terne bare ham til den nærmeste Sognekirke og gave »Regeringens Briganter« Skylden og forsikrede, at de vilde hævne ham frygteligt. »Mit Blod skal være det sidste, som udgydes,« svarede han dem med Mildhed. »Underkaster eder; jeg har opnaaet Tilgivelse for eder! Min Gud, forbarm dig over dit Folk!« Med disse Ord døde han den følgende Dag i sin Bolig, hvorhen man havde bragt ham. Hans Værk, hvortil Forsynet havde kaldet ham, var tilendebragt. Frankrig havde set en Biskop, som stod udenfor alle politiske

Sygeplejerne blev betegnet som *Msgr. Affres Morder*. I lyse Øjeblikke omtalte han Ærkebiskoppens Død med en saadan Nøjagtighed og med saa mange Enkeltheder, at hans Selvanklage bliver til Sand-synlighed. Ifølge hans Udsagn saa fem Insurgen-ter, blandt hvilke han selv var, fra anden Etage i et barrikaderet Hus Msgr. Affre komme *alene* op ad Gaden. »Hvad skal den Blaakjole her? Lad os skyde ham!« Saa trak de Lod om, hvem der skulde skyde fra Vinduet. Loddet faldt paa den Sindssyge, som ogsaa sendte Ærke-biskoppen den dødbringende Kugle. De fire andre Insurgen-ter flygtede; Morderen blev derimod overfaldet af et pludseligt Raseri og maatte føres til Hospitalet. Saaledes lød hans Beretning i lyse Øjeblikke. I 1875 døde han i Asylet i Orleans.

Kævlerier og Partier, men til Gjengjæld var begejstret for sin Kirkes Rettigheder og i Stand til at forsvare dem og som elskede sin Hjord indtil Døden. Hans Ligbegængelse, som fandt Sted den 4. Juli 1848, var storartet og lignede i Sandhed en Sejrherres Triumftog. Overalt, hvor Ligtoget kom frem i Gaderne, knælede den tætte Menneskemængde ned, som vilde den modtage en sidste Velsignelse. Nationalforsamlingen proklamerede »Frankrigs Taknemlighed og Smerte over Ærkebiskoppens Død;« i Virkeligheden havde Revolutionen naaet sin Afslutning med Ærkebiskoppens Død.

Verden og Visdom.

En Fortælling fra Kejser Marc Aurels Tid.

Efter Anton de Waal.

—o—

(Fortsat.)

Men naar han derpaa var traadt ind i Huset og havde hørt vedkommende Mesters Tale, saa opdagede han kun malede Billeder uden Liv, og det var aldrig andet end Smuler, man gav ham, som ikke kunde mætte hans Hunger efter Erkjendelsens Brød.

En Aften vandrede Justinus ud ad den Vej, som fører gjennem det vatikanske Gebet op til Clivus Cinnæ, det nuværende Monte Mario. Det var den ensomste af alle den store Stads Landeveje og han trængte jo til at blive ene med alle sine Tanker. Især kunde han vist idag være sikker paa ikke at møde Nogen her, da hele Rom var samlet i Colosseum for at glædes ved Gladiatorkampene og de vilde Dyrs Blodtørst.

Da han var kommen op paa Toppen af Bjærgtet, satte han sig paa en Stenbænk, hvor en mægtig Pinie i alvorsfuld Taushed udbredte sin mørke Krone ved Siden af de dunkle Ruiner; med Sjælen fuld af bedrøvet Mismod saa' han ned paa Rom, der laa foran hans

Fødder, Staden med de halvanden Million Indbyggere, hvis Tal paa Grund af Kejserfesterne var bleven forøget med mange tusinde Tilrejsende fra alle Rigets Provinser. Hvor væmmedes han ikke over al den Færden og Bølgen frem og tilbage, denne Jagen og Higen efter Nydelse, denne vilde, forvirrede Tummel af et Folk, som kun levede for den Dag idag! Men *de* var dog glade ved Livet ligesom den Skarnbasse, der rodede i Hestesnavset ved hans Fødder — medens *hans* Sjæl forgæves søgte efter den Kilde, der kunde slukke hans Tørst.

Det var en mild Oktoberaften. Solen, der sagtelig sank ned bag Monte Mario, kastede sit Lys over paa Lati-ums fjærne Bjærge og overgød dem med de smukkeste Farver. Men hvor stor en Ven af Naturen Justinus ellers var: idag havde han ikke Øje for al dens Herlighed.

Han rejste sig for at fortsætte sin ensomme Vandring — da stod pludselig en Olding foran ham. Han havde et alvorligt, ærefrygtindgydende Udseende og der var et Udtryk i hans Ansigt, der uvilkaarligt fængslede Justinus.¹⁾

»Kjender Du mig?« spurgte den Ubekjendte.

Da Justinus benægtede det, vedblev hin:

»Hvorfor ser Du da saa vist paa mig?«

»Jo,« svarede Justinus, »jeg forundrer mig over at se Dig her, da jeg havde haabet ikke at møde Nogen paa denne ensomme Vej.«

»Jeg var bekymret for nogle af mine, som jeg ikke kan finde og derfor kom jeg herhen for at sé om de muligvis kunde være her. Men hvad fører Dig selv til dette stille Sted?«

»Hvad mig angaar,« svarede Justinus, »saa holder jeg af disse ensomme Spadsereture, hvor jeg uforstyrret kan hengive mig til mine egne Tanker.«

*) Den følgende Samtale er tagen efter Justinus' egen Beretning.

»Saa er Du altsaa mere en Tænknings end en Handlingens Mand?»

»Hvad nyttigere kan man vel foretage sig,« sagde Justinus, »end at betragte Meneskenes tomme Anstregelser paa alle de vilde Veje, de betræde, hvorledes de ikke gjøre nogetsomhelst Fornuftigt, ejheller noget, der er Gud velbehageligt — og saa selv give sig hen til Filosofien for at søge den indre Fred i den?«

»Du har Ret! Menneskene ere ofte, hvis jeg maa benytte er stor Vismands Ord, ligesom Heste og Muldyr, som ikke have nogen Forstand.¹⁾ — Men tror Du virkelig, at Du skal kunne naa hint Maal gjennem Filosofien?»

»Den er,« sagde Justinus, »Erkjendelsen af det som er, og Lønnen for den, som stræber derefter, er Fred.«

Til dette Svar knyttede nu den Fremmede sine øvrige Spørgsmaal for at overbevise Justinus om, at Filosofien alene ikke kan give fuldstændig tilfredsstillende Svar paa den menneskelige Aands vigtigste og mest afgjørende Spørgsmaal. Paa sin Side fortalte Justinus Oldingen, som for hvert Øjeblik der gik mere og mere vandt hans Fortrolighed, hvorledes han i aarevis havde gransket og dog ikke fundet det, hans Aand tragtede efter, i nogensomhelst filosofisk Skole.

»Tror Du,« bemærkede den Ubekjendte, »at Gud har lagt denne Længsel i dit Hjerte for at den aldrig skulde blive tilfredsstillet? Søg blot videre og Du vil finde hin Lærer, som har sagt: Kommer til mig alle I, som ere trætte og besværede; jeg vil vederkvæge Eder og I ville finde Fred for Eders Sjæle.«

»Ja gid jeg kunde finde denne Lærer,« sukkede Justinus.

De var nu Begge komne til et Sted paa Vejen, hvor der drejede en Sti af tilvenstre, og da den Ube-

¹⁾ Af den 31. Salme.

kjendte gjorde Mine til at sige Farvel, sagde Justinus:

»Vil Du ikke sige mig, hvor Du bor? Jeg vilde gjerne tale med Dig igjen.«

»Derhenne ved Enden af Hulvejen bor jeg,« svarede Oldingen, »og hvis Du har Lyst til at hvile lidt ud hos mig, skal Du ogsaa faa mine Smaabørn at se.«

Skjønt det allerede var begyndt at blive mørkt, tog Justinus med Tak mod Tilbudet.

Efter at være gaaede gennem Hulvejen, naaede de hen til Portalen af en Villa, som laa skjult bag Pinier, Cypresser og andre Træer. Over Portalen vare Ordene: PAX TIBI (Fred værø med Dig!) indhuggede.

Denne Hilsen havde noget særligt tiltalende ved sig for Justinus, og da han nu traadte ind i Huset, blev han i højeste Grad forbauset ved at sé en Skare Børn, vistnok over en Snes, som alle jublende sprang Oldingen imøde og klyngede sig op ad ham for at kysse hans Hænder og Klæder.

»Hvad er det dog for Børn, alle de der,« spurgte Justinus, »det kan jo ikke være dine Børnebørn, da de aldeles ikke ligne hverandre.«

»Det er Forældreløse,« svarede den Gamle, »som jeg har taget til mig, og hvem jeg er i Faders og Moders Sted. Jeg mener nemlig, at den rigtige, den bedste Filosofi ikke alene vil gjøre sig selv lykkelig men ogsaa i forbarmende Kjærlighed søge at skaffe Andre denne Lykke.«

»Ja, i den Henseende er din Filosofi væsentlig forskjellig fra de andre Filosofers,« svarede Justinus, idet han med Velbehag mønstrede den lille Skare og ved at sé deres friske Kinder og straalende Øjne blev overbevist om, at de følte sig lykkelige i dette Hus.

»Disse Smaa,« vedblev den Ubekjendte smilende, »have ogsaa begyndt paa at studere lidt Filosofi. Sig mig engang Irøne,« og han henvendte sig til den mind-

ste af Pigerne, »hvorledes lyder den første Artikel i Trosbekjendelsen?»

»Jeg tror paa Gud Fader, Himlens og Jordens almægtige Skaber,« svarede Barnet.

»Og hvorledes lyder din Bøn til ham?»

Fader vor! Du som er i Himlen, helliget vorde Dit Navn, til os komme dit Rige; ske Din Villie som i Himlen saaledes og paa Jorden.“

»Men naar Gud er i Himlen, hvorledes kan han da høre din Bøn?» afbrød den Gamle hende.

»Gud er en Aand, som er allestedsnærværende og som ser og hører alt.«

»Hvorfor har han skabt Menneskene, og for Exempel nu Dig?»

„For at jeg skal tjene ham her paa Jorden og engang komme til ham i Himlen.«

Justinus var i højeste Grad forbauset; snart saa' han paa den Gamle og snart paa Barnet, stadig spændt paa hvert nyt Spørgsmaal, stadig forundret over Svarene. Han matte gjøre Vold paa sig selv, for at hans Forbauselse ikke skulde komme til Udbrud. Det som han med al sin Filosofi kun havde anet, og som han havde arbejdet sig hen til gjennem en Labyrint af Tvivl, uden dog at naa' til fuld Klarhed — det hørte han nu her af et enfoldigt Barn, som ikke havde nogen Anelse om, hvad det var for ophøjede Læresætninger, hun udtalte og hvilken ligefrem Løsning, hun gav paa Filosofiens højeste Spørgsmaal.

»Men,« vedblev Oldingen, »hvorledes har Du lært Din Fader i Himlen at kjende, da Du jo dog ikke kan sé ham?»

»Ved hans enbørne Søn,« svarede den Lille, »som han sendte til Verden, for at hver den som tror paa ham ikke skal fortabes, men have det evige Liv.«

Justinus tænkte paa den Løds, som han havde talt om ved Cornelias Gjæstebud. Havde ikke den store

Plato ønsket og haabet, som den eneste Løsning paa de Spørgsmaal, der bevægede Menneskenes Sjæle mest, at Gud selv vilde værdiges at sende En, der kunde belære og hæve Menneskene — og nu forkyndte en Barnemund ham det glade Budskab, at Gud havde sendt sin egen Søn!

Justinus følte sig dybt greben; han havde søgt og søgt ligesom Guldgraveren, der Dag ud og Dag ind forgæves hugger og graver i den haarde Stenmasse uden at støde paa den længselsfuldt ventede Guldaare, — og nu blinkede paa éngang Guldkornene ham imøde, det ene kostbarere end det andet, og med begge Hænder samlede hans Aand begærlig de Skatte, som gjorde ham til en rig Mand. Og det var et Barn, et lille Barn, der uden videre kastede alle disse Guldkorn hen til ham.

»Sig mig, ædle Olding,« spurgte Justinus ivrigt, »hvorfra stamme disse Lærdomme? Hvor findes den Skole, der kan lære mig denne Visdom? — Ak hvor er dog alle vore Vises Kundskaber kun som et Barn i Forhold til den Visdom, der her taler ud af et Barns Mund?«

Justinus, som var født i Samaria, havde fra sin Ungdom indsuget saa mange Fordomme mod Jødedommen og endnu mere mod Kristendommen, saa at han selv langt snarere vilde have søgt efter Visdom i Epikuræernes og Cynikernes Skrifter end i Jødernes og de Kristnes Lære.

»Jeg skal,« svarede den Ubekjendte paa Justinus. Spørgsmaal, »tage to Steder frem til Dig af en hellig Bog: »Af Børnenes og de Diendes Mund, har Du, Gud, beredt Dig Din Lov;« — det var nu det ene Sted, og det andet har den enbaarne Søn, om hvem den Lille lige har talt, selv sagt: »Hvis I ikke blive som Børn, kunne I ikke indgaa i Himmeriges Rige.« — Men nu bliver det Nat,« vedblev den Gamle, »og Vejen er ensom og

øde. Forhaabentlig sés vi engang igjen og saa kunde vi jo,« tilføjede han smilende, „filosofere videre.«

»Jeg vil nu tænke over alt det, som jeg har sét og hørt idag,« svarede Justinus, »saa vil jeg komme igjen og og« udraabte han, »jeg vil ogsaa blive et Barn igjen for at lære dennes himmelske Visdom af Dig, hvorom et Barn idag har aabenbaret mig, saa meget.«

Oldingen fulgte Justinus ud til Landevejen og saa en Tid lang efter ham; derpaa løftede han sine Hænder mod Himlen og bad: Til os komme Dit Rige! —

Hvem var nu denne Ubekjendte?

Det var Præsten Ptolomæus, som havde lejet et Hus ude paa Landet for der at opdrage Martyrernes Børn i Herrens Frygt langt borte fra det farlige Liv i Byen. Han var født af kristne Forældre i Alexandria i Ægypten og havde faaet sin videnskabelige Uddannelse ved det berømte Universitet dér; sin religiøse Udvikling skyldte han Omgangen med den hellige Marcus' Efterfølgere, Biskopperne af Alexandria. Da han var bleven Præst, havde han besøgt Lilleasiens berømteste Apostelkirker, hvor han havde hørt Polycarp og Ignatius og var derpaa kommen til Rom, for paa dette Sted endnu grundigere at lære Frelsens Vej at kjende af Apostelfyrsternes Efterfølgere.¹⁾

(Fortsættes.)

¹⁾ Hvorledes Rom allerede fra de ældste Tider var ansét som Troens øverste Lærer og hvorledes den romerske Menighed med Petrus' Efterfølgere var bleven opsøgt af Biskopper endog fra de fjerneste Egne, kan man blandt andet sé af en græsk Gravskrift, som Biskop Abercius af Hierapolis, der levede omkring Aar 200, har sat over sig selv. Han betragter det som et umiddelbart guddommeligt Forsyn, at han var kommen til Rom, og den hellige Begejstring, med hvilken Helligdommene og de levende Hellige i Staden havde opfyldt ham, klinger endnu ud af hans Ord: Qui Romam me misit urbem regiam contemplaturum visurumque reginam aurea stola, aureis calceis decoram: ibique vidi populum splendido sigillo insignem. (Smagn. de Rossi, Inscript. II., 1; XVII.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Kjøbenhavn. *St. Josefs Gilde* afholdt den 11. Juli den sædvanlige aarlige Sammenkomst til Minde om sin anden Skytspatron, Kong Knud den Hellige. Mødet havde i Aar faaet et forøget festligt Præg derved, at Gildet for første Gang optog sine dertil berettigede Brødre i Gildets højeste Grad. Ifølge Gildets Statuter ere kun de Brødre berettigede til at optages i I. Grad, som have været Medlem af St. Josefs Gilde i 12 Aar (heraf 2 Aar i II. Grad) og opfyldt deres Forpligtelser, de nyde da som I. Grads Brødre særlige Fordele og Rettigheder. — Kl. 8½ Aften samledes Brødrene i Skolelokalerne i Bredgade og begav sig kort efter sluttet op i det ovenover beliggende Forsamlingslokale, der var rigt oplyst og smykket med Guirlander, Flag, det biskoppelige og St. Josefs Gildets Vaabenskjolde etc. og frembød et overmaade festligt og imponerende Skue. Her vare tilstede Pastorerne *Braun, Esser og Breitung*. Efter at Gildebrødrene havde indtaget deres Pladser med de ældste, „Veteranerne“, forrest, aabnedes Mødet med at Formanden, Bogtrykker *Mohn*, efter at Gildets Hilsen „Lovet være Jesus Kristus“ var udvexlet, bød velkommen og særlig bragte de tilstedeværende Gejstlige en Tak for deres Nærværelse. Han udtalte tillige paa Brødrenes Vegne en Beklagelse over, at disse ved denne festlige Sammenkomst ikke kunde have den Glæde at se deres Protektor i deres Midte, idet Hs. biskoppelige Højærværdighed fortiden opholdt sig i Jylland, Brødrene glemte dog ikke derfor med Taknemmelighed at mindes deres høje Protektor, der altid med den varmeste Interesse ogsaa omfattede St. Josefs Gilde, — en Udtalelse, som Brødrene viste deres Tilslutning ved at rejse sig. Efter at Sangen »Alt blomstrer, Knud, dit Minde« var afsungen, holdt højærv. Pater *Breitung* fra St. Andreas Kollegiet Aftenens Festtale, idet han, næst efter at omtale St. Knud, der lidet ændsende sine Fjenders Angreb, gik i Døden som en Martyr for vor hellige katholske Tro, dvælede ved Troens Kamp og Sejr over Van-

troen og sluttelig opfordrede Brødrene til at staa fast og urokkelig i den ene sande katholske Tro. Det smukke opløftende Foredrag lønnes med lydeligt Bifald af de Forsamlede, hvorefter atter en Sang blev afsungen.

Paa Bestyrelsens Vegne havde Formanden derefter den Ære at overrække Præsidenten, højærv. Hr. Pastor *Braun* Gildets smukke I. Grads Emblem; dette bestaar af et Maltheserkors med to sammenslyngede Hænder forneden og omgivet af Øxe og Sav, Lilje og Hyrdestav samt paa Korsets øverste Gren en Krone. Assisteret af en af Gildets Repræsentanter overrakte Præsidenten dernæst I. Grads Emblem til hver enkelt af de tilstedeværende 11 berettigede Brødre, efter forinden at have udtalt nogle hjertelige Ord til disse og mindet dem om, at de ikke nu maatte betragte deres Arbejde som afsluttet med deres Optagelse i Gildets I. Grad, men at de fremdeles ved trofast Pligtopfyldelse vedblivende skulde gaa foran med et godt Exempel for Andre. Hermed var saa den mere officielle Del af Festen afsluttet og Deltagerne samledes derefter ved et Bæger, hvor den ene Skaal afløste den anden, bl. a. for vor h. Fader Pave Leo, for Hs. biskoppel. Højærværdighed, Præsidenten, Foredragsholderen Pater Breitung, »Veteranerne« etc. Først sent skiltes Brødrene efter at have tilbragt en særdeles smuk og behagelig Aften sammen. — Det fortjener at bemærkes at Æren for Forsamlingslokalets festlige Udsmykning skyldtes Brødrene d'Hrr. *Raith* og *Stefani*.

Randers. Til Beretningen om Konfirmationen i Randers, som fandtes i forrige Nummer af Ugebladet, kunne vi endnu tilføje, at 41 Katholiker ved den Lejlighed modtog Konfirmationens hellige Sakramente.

England. Det synes, skriver »La Croix de Paris«, som om Herrens Kald til Petrus for 1900 Aar siden ved det galilæiske Havs Kyst: »Far ud paa Dybet« atter lyder, saa talrige ere Konversionerne til Moderkirken blevne i de sidste Aar. For at nævne nogle kunne vi anføre, at Rev. *George Alston*, efter forgæves at have søgt Sandheden hos Pseudo-

Benediktinerne i England, fandt den hos Cowley-Fædrene i Oxford; fremdeles *William Cator*, en Slægtning af en anden Konvertit, Oratorianerpateren Cator. Det anglikanske Sogn St. Peter i Vauxhall har mistet to af sine Sjælesørgere, som ere vendte tilbage til den katholske Kirke, nemlig Rev. *Charpe* og hans Vikar, Rev. *Barnes*. En anden fremragende Konversion er Sir *Fellowes* af Ministeriet for Sundhedsplejen og Hds. Majestæts Dommer Sir *Henry Hawkin*, en anset Personlighed, der er Medlem af Landets Højesteret. Der eksisterer kun 20 saadanne Dommere og blandt dem ere fire nu Katholiker; Lord *Russel af Killowen*, Rettens Præsident »Lord Chief of the Justice«, Sir *John Day*, Sir *James Mathew* og endelig *Henry Hawkin*.

— I London afholdtes i Anledning af Kristi Legems-Festen flere højtidelige Processioner i Gaderne, bl. a. ogsaa i Stratford og Forrest-Gate.

— Flere ultraritualistiske anglikanske Gejstlige bede daglig de romerske Breviarbønner, og »Church Times« profeterer endog, at den katholske Kirkes Breviar snart vil blive en nødvendig Haandbog for dem, som forberede sig til de anglikanske Vielser, fordi de senere skulle bede det.

— I de sidste ti Aar holdes der ogsaa offentlige Konferenter i Hyde-Parks Anlæg, hvor der af Konvertiter navnlig tales om religiøse Differentsspørgsmaal, som f. Ex. Søndag den 26. Juni, da Konvertiten Lister Dammond, Advokat i London, talte om Skjærsilden og Aflad.

Frankrig. I Clermont indviedes den 26. f. M. med stor Højtidelighed et Monument til Minde om *det første Korsstog*, hvis Centenarium, som bekjendt, blev fejret for to Aar siden, i Nærværelse af 11 Biskopper med Metropoliten af Bourges i Spidsen. Monumentet, hvis Piedestal er af Lava fra de udbrændte Vulkaner i Auvergne, bærer en Statue af Pave Urban II., som i den venstre Haand holder Pastoralkorset, medens han med den Højre peger mod Orienten. Monumentets Højde er 12 Meter. I Sidenischer findes Figurer, som fremstille de mest fremragende Helte i

Korstoget, Peter Eremiten, Gotfred af Boullion o. s. v. Til- lige ses Vaabnerne af de forskjellige endnu levende adelige Slægter, som rose sig af at nedstamme fra Korsfarerne.

Rom. Pave *Leo XIII's Helbredstilstand* er fuldstæn- dig normal. Hver Morgen og Aften foretager Hs. Hellig- hed en Spadseretur i Vatikanets Haver. I en nær Fremtid vil den hellige Fader, naar Sommervarmen ret begynder og Romerne flygte op til Villaerne i de kølige Albauerbjærg, ogsaa tage Ophold en Tidlang i en af Havens Pavilloner, som hvert Aar bliver indrettet i dette Øjemed og som Leo XIII. spøgende kalder sit Landsted.

— Maaske for at straffe en samvittighedsløs Presse, der fornylig udbredte foruroligende Rygter om Pavens Hel- bred, har Leo XIII. i disse Dage givet den amerikanske Fo- tograf W. Kennedy Laurie Dickson Tilladelse til at fotogra- fere ham kinematografisk, naar han paa sin Spadseretur gjen- nem Vatikanets Haver bliver ledsaget af et lille Følge og af nogle Nobelgardister. Fotograferingen, som bestaar af en Serie af 4000 Plader, er lykkedes udmærket, og Fotografen agter nu at udstille det saaledes vundne levende Billede af Pave Leo XIII. i flere europæiske og amerikanske Byer. Indtægten er bestemt til Understøttelse af katholske Institu- tioner i Amerika.

— Paa Apostelfyrsterne Petri og Pauli Fest fejrede Paven det h. Messeoffer i sit Privatkapel, hvor en Del Ro- mere og Fremmede vare tilstede. Efter Messen indviede Paven nogle ærkebiskoppelige Pallier, som senere bleve ned- lagte i en forgyldt Broncecasette fra Benedikt XIV.s Tid i Pe- terskirkenes Krypta, hvor Apostelfyrstens Relikvier hvile.

— Den h. Fader udsatte som bekjendt ifjor en høj Præmie for det bedste Kunstværk, som skulde forestille *den hellige Familic*. En Mængde Kunstnere have arbejdet paa denne Opgave, og der er til Udstillingen i Turin indleveret ialt 46 Malerier. I forrige Uge blev Udstillingen aabnet af Ærkebiskoppen af Turin. De præmierende Dommeres Af- gjørelse vil først blive bekjendtgjort om nogle Uger

— Den bekjendte Pater *Angelo Candea* har fornylig i en Audiens fremvist for Paven et af ham opfundet Desinfektionsapparat for Hospitaler og andre offentlige Bygninger. Pavens Livlæge, Dr. Lapponi, overværede Audiensen og var begejstret over Opfindelsens store sanitære Værd. Paa den sidste medicinske Kongres i Neapel blev den forøvrigt kronet med den første Præmie. Ved Hjælp af Indtægterne af sine tidligere Opfindelser har Pater Candea bygget en prægtig Kirke i Byen Mestrino, hvor han virker som Sjælesørger.

— Over 12,000 franske *Arbejder-Pilgrimme* ville under Leo Harmels Førelse ankomme med Extratog til Rom den 3. og 4. August.

❧ Fra Vejbynet ❧

— **Sekter i Vendsyssel.** Under denne Overskrift beretter J. H. M. i »Dansk Kirketidende«s Nr. 21 for 22. Maj d. A. følgende: »I Referatet fra Aalborg Stifts Landemode nævnedes lejlighedsvis to Sekter i Vendsyssel, der bære Navnene Julianerne og Larsenianerne. Da det forekom os at have nogen Interesse at faa nærmere Kundskab om disse Sekter og deres Tilværelsesmaade, henvendte vi os til en stedlig Præst om nærmere Oplysninger. Disse bleve os beredvillig ydede, forsaavidt Vedkommende selv vidste Besked. Julianerne kaldes de begejstrede Tilhængere af en vis Frøken Jul fra Norge, en af Frimissionens mundrappeste Udsendinge. Vor Hjemmelsmand har hørt hende engang, men tilføjer, at han ikke nogen Sinde har hørt noget saa rædselsfuldt. Hun har imidlertid et ustandseligt Snakketøj, som »Sjælesørgerske« gaar hun paa med Dødsforagt, og hun skal have tvunget ret kraftige Mandspersoner i Knæ til Bøn til »den kære Herre Jesus«. Hun viger endelig ikke tilbage for at sige om Daaben: »Saadan en Sjat Vand«. Larsenianerne antages at være en ganske lignende Fremtoning, kun benævnet efter en vis Lars. — Det vilde iøvrigt være af Interesse og ikke uden Betydning, om man kunde

faa nærmere Oplysninger om disse eller lignende Fremtoninger baade udenfor og indenfor Folkekirken fra paalidelige og navngivne Mænd, der havde Betingelser for at forstaa og værdsætte religiøse Bevægelser. Man faar ofte nok Beskrivelser i forskjellige Blade af beslægtede Fænomener. Men disse hidrøre ofte fra Saadanne, der ere uden al Forstaaelse af religiøst Liv, medens de, der kan opfatte og bedømme, hvad der rygtevis skal ske saare meget af, synes at være i en beklagelig Grad tilbageholdende.

— **Om X-Straalernes Opdagelse** skriver det italienske Blad »La vera Roma«: Al Verden taler for Tiden om X-straalernes epoke-gjørende Opdagelse — men ingen synes at spørge om, hvilke religiøse Anskuelser den berømte Opdagelse selv hylder. — Dog kunde det maaske interessere en eller anden at høre, at *Dr. Roentgen* ikke alene er en stor Videnskabsmand men ogsaa en ivrig Katholik og at han f. Ex. af Devotion til den hl. Gudsmoder plejer at overholde Abstinentsbudet, ikke blot om Fredagen men ogsaa om Lørdagen. Hermed skal der ingenlunde være sagt, at en katholsk Videnskabsmand er en usædvanlig Sjældenhed eller at alle Katholiker ere store Videnskabsmænd, men vi anføre det kun som Bevis for Taabeligheden af de Vantroes Paastand om, at der imellem Videnskab og Religion ligger en Afgrund, hvor ingen Bro fører over.

Ægtevielser

i St. Ansgars Kirke i 1898.

Tjenestekarl Carl Christian Nielsen og Johanna Svendsen, 9. Januar. — Expedient Olaf Kristian Henrik Gundersen og Anna Marie Villhelmine Budde, 20. Februar. — Kontorist Alexander Oscar Rudolph Amann og Anna Johanne Frederikke Kragh, 22. Februar. — Korsanger Christian Frederik Sophus Jürgensen og Emma Roos, 21. April. — Naalemager Johan Vilhelm Kliem og Marie Villhelmine Hartung, 1. Maj. — Metalarbejder Ferdinand Vilhelm Hugo Vermehren og Elisabeth Juditzki, 15. Maj. — Pottemager Franz Carl August Pietsch og Helga Stephansen, 19. Maj. — Barber Carl Christian Bartholin Buch og Franciska Camilla Cæcilie Diederich, 31. Maj. — Bogbinder Sophus Carl Martin Sørensen og Augusta Frederikke Dorthea Nielsen, 12. Juni. — Sygeplejer Vilhelm Aalberg og Lovise Josephine Eugenie Jensen, 15. Juli.

Dødsfald.

1. Januar: Fhv. Glashandler Carl Vilhelm Joseph Ronge (75 A.) — 19. Januar: Skomager Kleinscheks Hustru Catharina (40 A.), — 11. Fe-

bruar: Pharmaceut Carl August Jacob Moe (74 A.). — 12. Februar: Skolebestyrer Kjærs Hustru Emilie f. Feyll (44 A.). — 24. Februar: Grosserer J. Mays Datter Martha Olivia (1½ A.). — 2. Marts: Handelsrejsende Alfred Georg Ludwig Perger (36 A.). — 4. Marts: Paraplymager G. Hoffmanns Datter Rosa (2 A.). — 10. Marts: Malermester Jensen Hustru Camilla (54 A.). — 23. Marts: Barber Daniels Barn Kai Robert Johannes (3 A.). — 15. April: Glasmager Krszjamins Barn Catharine Augusta (2 A.). — 22. April: Bogbinder Barfreds Barn Christian Carl Louis (14 Dage). — 29. April: Fhv. Kobbersmedemester Jean Baptiste Daël (72 A.). — 30. April: Værftsarbejder Holst Barn, Knud Frederik Christian (14 Maaneder). — 11. Maj: Skræder Hansens Barn Marie (1A.). — 28. Maj: Glasmager Krszjamins Barn Albert Mathias (8 Maaneder). 10. Juni: Snedker Svanes Barn (3 Dage). — 12. Juni: Søster Maria Alexandrine (48 A.). — 15. Juni: Skomager Eiss' Barn Maria Magdalene Duzaine (6 Maaneder). — 25. Juni: Enke Thora Cæcilie Henriksen (49 A.). — 7. Juli: Fhv. Urtekræmmer Emmanuel Olaf Laurentius Justiniano (58 A.). — 10. Juli: Snedker Svanes Barn Viggo Heinrich (3 Maaneder).



St. Knuds Broderskab afholder Generalforsamling Tirsdag den 26. ds. Kl. 8½ i Lokalet Bredgade 67^a o. G. — Kun Medlemmer have Adgang.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 24. Juli. 8. Søndag e. Pintse. — 25. M. Jakobus, Apostel. — 26. Ti. Anna, den h. Jomfrus Moder. — 27. O. Votivofficium af St. Ansrar. — 28. To. Nazarius og Lidelsesfæller, Martyrer. — 29. F. Olaf, Konge og Martyr. — 30. L. Martha, Jomfru.
Søndag den 31. Juli. 9. Søndag e. Pintse. Ignatius af Loyola, Bekjender og Ordensstifter.

Vincentforeningens Konferentser holde i Anledning af den h. Vincents af Pauls Fest *Generalmøde* Søndag den 24. Juli Kl 6 Efterm. i *St. Andreas Kollegiets* Festsal paa Ordrupshøj. Efter Mødet *Festprædiken* og *Andagt* i St. Andreas Kirken Kl. 7. Til dette festlige Generalmøde indbydes alle Foreningens aktive og bidragydende Medlemmer og overhovedet alle katolske Mænd, som ville støtte den kristelige Velgjørenhed i vor Menighed.

St. Franciskus' Kapel (Holmegaard pr. Olstrup St.). Søndag den 24. Juli. holdes om Morgenen Kl. 9 højtidelig Messe og om Efterm. Kl. 2 Andagt med Prædiken.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,

Sexogfyrretyvende Aargang,

og „Katholiken“ Nr. 7.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement. uforandret som hidtil, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær. Grosserer A. Millech, Kjøbnærgade 13. Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7

N^o 31.

Søndagen den 31. Juli.

1898.

Indhold: En Helvednægters Taktik. Det lutherske Kapel paa Ledreborg. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Ordrup. Nyborg. — Bekjendtgjørelser.

En Helvednægters Taktik.

—o—

Der faldt mig fornylig et lille Skrift i Hænderne, som allerede er udkommet i andet Oplag, og som lægger an paa at rokke Læserens Tro paa den evangeliske Lære, at de Fordømtes Straf vil vare uden Ende og være evig, eller kort sagt, Læren om Helvede. Thi ved Helvede forstaas jo efter almindelig Sprogbrug det Sted eller den Tilstand, hvori de Onde ville blive straffede uden Ophør, evindeligt.

Forfatteren har ikke haft Mod til at møde med aabent Visir. Han tager tvertimod en dobbelt Maske paa: han skjuler sit Navn og sin Hensigt. Han dækker sin Person bag Anonymiteten og anmoder en bekjendt Forfatter om at bevidne for Publikum, at hans Skrift nok er værd at læses. Og hvad der er værre, han skjuler Skriftets egentlige Ten-

dens og Indhold. Han giver sig nemlig Udseende af at polemisere mod »Indre Missions Fordømmelselære«, medens han i Virkeligheden arbejder paa at undergrave selve den kristne Tro. Vaabnene, han bruger, lade ganske vist til at være nok saa blanke, hentede fra Videnskabens Rustkammer; men prøves de nøje, vise de sig at være alt andet end ærlige.

Han raillerer over »Indre Missions« Tilhængere, over *deres* Fordømmelsessyge og Fordømmelselære, at de udøbte Børn alle sammen brænde i Helvede; at ingen bliver frelst undtagen de selv, »de Hellige«, d. e. kun 1 af 100,000 Mennesker, og at Gud Herren og hans Helgener forlyste sig over de Fordømtes Pinsler. Men det er hverken den *bibelske* eller den *katholske* Lære om Helvede. De udøbte Børn kunne ikke indgaa i Himmerige og ikke nyde en *overnaturlig* Salighed ved at skue Gud Ansigt til Ansigt; men de ville heller ikke blive dømte til den evige Ild, hvormed Guds Retfærdighed kun straffer de personlige Synder, ikke Arvesynden. Frelste og delagtige i Himlens Salighed blive alle de, som Dommeren ved sit Komme finder vaagne og iførte den helliggjørende Naades Bryllupsdragt; hvem af de Levende hører til deres Tal, hvem ikke, derpaa have vi ikke noget ubedrageligt Kjendemærke. Gud *vil*, at alle Mennesker blive salige paa den Betingelse, at hver enkelt ogsaa selv *vil* det; han gjør det ogsaa muligt for hver enkelt. Men naar en ikke *vil* lade sig frelse og sætter sig op mod sin himmelske Faders Bud, ser denne, som vis Lovgiver og retfærdig Dommer, sig nødt til at straffe sit trodsige Barn med evig Straf.

Efter at den anonyme Forfatter saaledes har forvrænget Helvedlæren og bragt Læseren til den Overbevisning, at *denne* de foregivne »Helliges« Fordømmelselære er Opspind, glider han over til den gudsbespottelige Paastand, at den *bibelske* Lære om et evigt Helvede ligeledes er Opspind, og at »de, der have opfundet den, have gjort Gud, som de dog kalde god, til det allerafskyeligste Væsen«. I

det Følgende gennemgaa vi hans Hovedtanker, og tilføje nogle korte Bemærkninger om og imod dem.

»Indre Mission«, siger han, gjør Frelsen fra Helvede afhængig af Troen paa den Opfattelse af Kristendommen som *den selv* synes om.

Dertil har »Indre Mission«, som allerede antydet, ikke Ret. Den kan ikke bevise, at netop dens Opfattelse af Kristi Lærdomme er rigtig. Allermindst kan den gjøre Krav paa en saadan Ret, hvis den vil staa paa protestantisk Grund. Thi Protestantismen proklamerer jo uindskrænket Frihed i Forskningen i og Udlæggelsen af Bibelen.

Men vor Anonymus nøjes ikke med at nægte den »Indre Mission« denne Ret. Han paastaar, at *intet* Religionsfund har den, at intet kan sige: Min Fortolkning af Kristi Lærdomme er rigtig; enhver maa holde sig til *den* for ikke at rammes af Herrens bekjendte Trusel: »Hvo som ikke tror, er allerede dømt.« -- Bevise kan han det ikke; vi kunne bevise det Modsatte. Men han prøver paa at bevise det. Og det kan jo nok have nogen Interesse for os, at se, hvorledes han prøver paa at bevise det.

Der gives, siger han, saa mange hverandre fordømmende Religioner — hvad der jo desværre er sandt nok. »I den Helligaands Navn staa f. Ex. den romersk-katholske Præst nede i Italien og lyser Forbandelse og Fordømmelse over sine kætterske Brødre, Slaverne, græske Katholikerne (saadan?) — de vantro Protestanter ikke at tale om.«.

Det er ikke sandt. Ingen katholsk Præst, hverken i Italien eller i Danmark eller andensteds, heller ikke nogen anden godt oplært Katholik fordømmer noget endnu paa Jorden levende Menneske. Thi vi tro, at alle Levende kunne frelses, og vi bede til Gud om, at alle maa blive frelste; vi tro fredeles, at ganske vist ingen frelses, uden at Gud forlener ham den overnaturlige Tros Naadegave; men at en Ikke-Katholik nok kan besidde denne Naadegave, skjønt den katholske Kirke og ingen anden er det religiøse Samfund, som Kristus har

indstiftet for ved det at føre alle Mennesker til den overnaturlige Tro.

Men nej, siger Anonymus, »ingen kan vide, hvilken Religion den sande er, eller rettere, alle religiøse Retninger ere en Sammenblanding af utvivlsomme Sandheder og lige saa utvivlsomme Vildfarelser.«

Hertil 3 Bemærkninger. For det første bedes Hr. Anonymus om at nævne én utvivlsom Vildfarelse i den katholske Lærebygning. For det andet er det utvivlsomt for enhver bibeltroende Kristen — hvad Anonymus rigtignok ikke er, — at én af de bestaaende kristelige Konfessioner nødvendigvis maa eje alle Kristi Lærdomme og forstaa dem endnu den Dag i Dag saaledes, som Kristus selv har forstaaet dem; thi Herren har ikke alene befalet sine Apostle: »Prædiker mit Evangelium for al Skabningen og lærer alle at holde alt, hvad jeg har befalet Eder«; han har ogsaa lovet: »Se, jeg er alle Dage indtil Verdens Ende med eder,« hvad der efter Sammenhængen vil sige: Jeg vil staa eder og eders Eftermænd bi, saa I kunne prædike min Lære ret og uden Fejltagelse. For det tredje: det er den katholske Kirke og ikke nogen anden kristelig Konfession, der kan fremlægge Beviser for sin Eneret. Og den indbyder alle og enhver til at prøve dem. Det øjensynligste Bevis er Pavernes apostoliske Rækkefølge. Det er jo netop paa Petrus, at Herren har bygget sin Kirke for alle Tider. Det er den katholske Kirke, der hviler paa Petri Efterfølger, den romerske Biskop. Den romersk-katholske Kirke er altsaa Kristi Kirke, en Tanke, der findes udviklet i Brochyren »Til Forsvar for Sandheden, Nr. 1. Kristi Kirke«.

Den katholske Kirke hævder nu paa det bestemteste Helvedlæren, og det i Overensstemmelse med de protestantiske Bekjendelsesskrifter, og hvad der er afgjørende, i Overensstemmelse med *den hellige Skrifs* utvetydige Udtalelser.

At Skriften taler om et evigt Helvede flere Steder, nægter Anonymus ikke. Men han prøver paa flere og saa

forskjellige Udflugter, at han ikke engang tager sig i Vare for ligefrem at modsige sig selv.

1) Theologerne, paastaar han først, der forfægte »Evi-ghedstheorien«, have kun det græske Ord *aionios* at holde sig til. Men det kan akkurat lige saa godt betyde »begrænset i Tiden« som »ubegrænset« eller »evig«.

Det er to Paastande. Begge ere urigtige. Ordet »aionios« findes Matthæus 18, 9; 19, 29 og mange flere Steder som Tillægsord til Ild, Liv, Straf, Fordærvelse m. m. og plejer at oversættes med »evig«: »den evige Ild, det evige Liv, den evige Straf, Fordærvelse« m. m. Men at det ikke er det eneste, vi have at holde os til for af Skriften at kunne bevise Helvedes Evighed, indrømmes af Anonymus selv andensteds, hvad vi strax ville se under Nr. 2. Angaaende Betydningen af Ordet »aionios« maa vi raadspørge Ordbøgerne. Og ved at se efter i 5, Berg-Heibergs, Benselers, Papes, Rosts og Schenkls, fandt jeg ikke andet end, at »aionios« betyder »stedsevarende, evig«. Bretschneider, Forfatter af en »græsk-latinsk Haand-Ordbog over det Ny Testaments Bøger«, skjønt Rationalist, skriver dog udtrykkeligt: »at *aionios* i Forbindelse med »Liv, Ild, Straf, Fordærvelse, Fordømmelse« betyder *evig* eller *hvad der aldrig faar en Ende*, derom kan der ikke være nogen Tvivl, da Jøderne troede, at Lønningen ligesaavel som Straffen efter Opstandelsen vil være evig«. Allertydeligst fremtræder denne Betydning Matth. 25, 46, hvor Frelseren siger: »Og disse (de Fordømte) skulle indgaa til evig Pine, men de Retfærdige til evigt Liv«. Her er ikke nogen Tvivl om, at evigt *Liv* betyder et Liv, der skal vare uden Ophør og Ende. Men nu vilde det være absurd at paastaa, at et og samme Ord i en og samme Sætning en Gang kunde betyde noget, der aldrig skal ende, og anden Gang noget, der med Tiden skal ende. Det har allerede Skt. Augustin gjort opmærksom paa i *De civitate Dei* 21, 23.

2) Tværtimod sin nævnte Paastand, at vi kun havde Ordet »aionios« at støtte os til, indrømmer Anonymus anden-

steds, at en evig Straf omtales gjentagende hos Matthæus og hos Markus ligesaa, f. E. Mark. 9, 47. 48.

Det er ganske rigtigt. Og han kunde gjerne ogsaa have citeret de forudgaaende Vers 43—46. Saa kunde hans Læsere selv have overbevist sig om, at Herren ikke har gjort saa vigtigt et Lærestykke afhængigt af et eneste Ord, men fremsat og indpræntet det ved Hjælp af forskellige, umisforstaaelige Vendinger. Thi i de sidstnævnte Vers (i Vulgata er det Vers 42—47) karakteriserer Herren Helvedilden to Gange som *uudslukkelig* og tilføjer som yderligere Forklaring tre Gange, at Ilden ikke slukkes og at *Ormen* (de Fordømtes Samvittighedsnag) *ikke dor*. Hele Stedet lyder saaledes: »Det er bedre for dig som Krøbling at gaa ind til Livet, end at have to Hænder og komme i Helvede, i den *uudslukkelige* Ild, hvor deres *Orm ikke dor* og *Ilden ikke slukkes*. Og naar din Fod forarger dig, saa hug den af; det er bedre for dig at gaa halt ind til det evige Liv, end at have to Fødder og kastes i Helvedes *uudslukkelige* Ild, hvor deres *Orm ikke dor* og *Ilden ikke slukkes*. Og naar dit Øje forarger dig, saa riv det ud; det er bedre for dig at gaa enøjet ind i Guds Rige, end at have to Øjne og blive kastet i Helvedes Ild, hvor deres *Orm ikke dor* og *Ilden ikke slukkes* .

3) Herrens Ord Mark. 16, 16: »Hvo som ikke tror, skal blive *fordømt*«, finder Anonymus endnu tydeligere; men de, mener han, kunde næppe tages til Indtægt, da de maatte anses for *uægte*.

At de i og for sig alene ere tydeligere end de nys omtalte, Mark. 9, 43—48, vil næppe nogen tilstaa. Herren bruger her ganske vist Ordet »fordømt«; og af andre Udtalelser vide vi, at han vil sige dermed »fordømt *for stedse*, uden noget Haab om at blive frelst efter Forløbet af en om end nok saa lang Tid«. Men *her* siger han det dog ikke udtrykkeligt. Vi vilde derfor ej engang lægge saa stor Vægt just paa dette Skriftsted, som Anonymus gjør. Men hvad vi maa lægge den største Vægt paa, er, at de nævnte Ord ere

utvivlsomt ægte, skrevne af Evangelisten Markus og ikke tilføjede senere af en Falskner.

For at kunne bevise Stedets Ægthed behøve vi ikke just at beraabe os paa den katholske Kirkes Læremyndighed, der har erklæret det for ægte to Gange, paa Koncilierne i Trient og i Vatikanet. Anonymus vilde jo ikke bøje sig for et Konciliums Myndighed. Hvad derimod den videnskabelige Kritik oplyser og forstaar, det vil han vist ikke stride imod. Men den lærer, at de omtalte Vers maa anses for ægte, om de end mangle i en Del gamle Haandskrifter; thi baade ydre og indre Grunde tale for deres Ægthed. Disse Grunde fremsættes kort i »Det nye Testament, oversat efter Vulgata af J. L. V. Hansen« i Anmærkningen til Mark. 16, 8.

4) Anonymus nægter ikke, at Skriften hentyder til en evig Fordømmelse endnu andre Steder, saasom Joh. 3, 15—18 og 36: »Hvo som ikke tror paa Sønnen, han skal ikke se Livet, men Guds Vrede bliver over ham« — for stedse, evindeligt; ja, »den bedste Støtte for Fordømmelseslæren«, mener han, »finde vore Pietister i Pauli Breve«. Men han har fundet paa et radikalt Middel til alligevel at nægte Helvedslæren. »Paulus«, paastaar han nemlig, »var langt fra overdreven konsekvent i sine Læresætninger, saa det kan være baade godt og ondt at paaberaabe sig hans Autoritet«. Samfulde tre Sider fylder han saa med Citater af Skt. Pauli Breve, »hvoraf det da«, efter hvad han mener eller i det mindste skriver, »let vil ses, i hvor betænkelig Grad den berømte Apostel modsiger sig selv«. (? !) Jesus nævnes af Anonymus »den store Mester med sit hele Universet omfattende Blik«, »den store Menneskeven og Menneskekjender«, »Kjærlighedens og Barmhjertighedens største Talsmand«, »Guds Søn« og »Gud«. Men saa paastaar han, at vi ikke kunde være visse paa, hvad Jesus har lært og hvad han ikke har lært; at vi ikke kunde andet end antage, at hans Lære delvis er bleven misforstaaet eller endog fordrejet. Thi, siger han, »der findes nu engang Modsigelser i de Læresætninger, der tillægges ham. Vi antage dem, der udtrykke Kjærlighed og

Barmhjærtighed og stemme overens med vor sunde Fornuft; de andre ikke; dem ladé vi Missionen beholde«.

Af alt, hvad der sammenhobes her, ere kun to Sætninger sande, nemlig de, at Kristus er Gud, og at vi ikke kunne antage noget, der strider mod vor sunde Fornuft, som sandt. Alt andet, hvad der siges her, udfordrer en Kristens Modsigelse. Og det er just her, at Anonymus, som oven for sagt, undergraver selve Kristendommen.

Vi tro, at Kristus er Gud, den evig Ufejlbare og Sanddrue. I denne Sætning indbefattes hele vor Kristentro. Denne Tro forudsætter den fornuftige Overbevisning, at Mennesket Jesus Kristus er en Sandhedslærer. Men til denne Overbevisning kan en Vantro næppe naa ad en anden Vej, end ved Hjælp af Evangeliernes Beretninger om Jesu Liv og Levned, Lære og Gjerninger, idet han foreløbig betragter Evangelierne som en paalidelig historisk Kilde. Kunde nu denne deres Paalidelighed ikke bevises af Videnskaben, saa vilde den nævnte væsentlige Forudsætning for vor Tro komme til at vakle.

Anonymus nægter dristigt denne Paalidelighed, uden alligevel at have nogen fast Mening om deres Oprindelse. Et Sted, Side 61, siger han: »Evangelierne ere skrevne senere end Pauli Breve, antageligt først i det andet Aarhundrede«. Paa følgende Side derimod hedder det: »De tre første Evangelier synes absolut mest ægte«.

Sandheden er, og Videnskaben godtgjør, at alle Evangelier ere absolut ægte, ogsaa det fjerde Evangelium. Det vil sige: de ere virkelig skrevne af de Mænd, under hvis Navn de gaa, Mænd, der vare Jesu Disciple og daglige Omgangsvener (Matthæus og Johannes) eller Elever og Omgangsvener af Jesu Disciple (Markus og Lukas) i det første Aarhundrede. Og disse Mænds Beretninger ere tilforladelige; hvad de fortælle som historiske Kjendsgjerninger om Jesu Liv, Lære, Gjerning, Død og Opstandelse, det er historiske Kjendsgjerninger, som vi hverken kunne benægte eller betvivle fornuftigvis. (En udførlig Redegjørelse for, hvad der

kun er antydet her, haves i »Edgar« S. 135 ff.) Af disse historiske Kjendsgjæringer fremgaar, at Jesus ikke var en falsk Profet, men sendt af Sandhedens Gud, at han ikke kan modsige vor sunde Fornuft, ej heller sig selv, at alle hans Lærestykker ere sande, ogsaa det, at han er Guds Søn, ét med Faderen og Gud som Faderen. (Fortsættes)

Det lutherske Kapel paa Ledreborg.

—o—

Da der i forskjellige Blade, skriver »Berlingske Tidende« for 21. Juli d. A., er fremkommet mindre nøjagtige Meddelelser om de Forhandlinger, der ere blevne førte imellem Kultusministeriet og Lehnsgreve Holstein om Nedlæggelsen af det lutherske Kapel paa Ledreborg, have vi faaet paalidelig Oplysning om Sagen og skulle derefter meddele følgende:

Ledreborg ligger i Allerslev Sogn, som er Annex til Ousted. I dette Pastorat findes altsaa to Sognekirker foruden det omtalte Kapel, medens der kun er een Præst, og for at faa Gudstjenesten i Kapellet besørget, uden at det gaar for meget ud over Tjenesten i de to Sognekirker, er det derfor paalagt to Nabopræster at prædike hver et bestemt Antal Gange i Kapellet, men da ogsaa de begge have hver to Kirker, er det virkelige Forhold dette, at, saa ofte der prædikes i Kapellet, staar en af de seks Sognekirker ubrugt den Dag. Dertil kommer, at Afstanden fra Ledreborg til Allerslev Kirke kun er en Fjerdingsvej, og der foreligger derfor ikke nogen Nødvendighed for at opretholde Kapellet som saadant, medens der ved dets Nedlæggelse vil vindes, at de sex Sognemenigheder, som nu maa skiftes til at undvære Gudstjeneste i deres Sognekirke, ved Nedlæggelsen ville opnaa, at der vil blive holdt Gudstjeneste i hver af Kirkerne hver Søndag.

Derimod er der en anden Omstændighed, til hvilken der under Forhandlingerne er taget meget Hensyn. Kapellet paa Ledreborg er vel lille, men meget smukt udstyret og er derfor mere tiltalende end Allerslev Kirke, som ganske vist i og for sig er en smuk Bygning af forholdsvis anseelig Størrelse, men som er tarvelig udstyret, hvorimod den ved Anvendelse af de fornødne Bekostninger vil komme til at overgaa Kapellet i Skjønhed.

Under disse Omstændigheder har Kultusministeriet ikke ment at burde afslaa Lehns greve Holsteins Andragende om Nedlæggelse af Kapellet, idet man er gaaet ud fra den Betragtning, at i et Land med fri Religionsøvelse vilde det være urigtigt at tvinge en Anderledestroende til Søndag efter Søndag at have protestantisk Gudstjeneste i sit Hus, naar han er villig til at gaa ind paa at opfylde alle rimelige Betingelser, som stilles til ham.

Den Basis, paa hvilken Forhandlingerne føres, er følgende:

1) Lehns greven forpligter sig og alle efterfølgende Lehnsbesiddere til ingensinde at lade det Rum, Kapellet nu indtager, blive benyttet til romersk-katholsk Gudstjeneste.

2) Det Inventarium, der har været brugt til den lutherske Gudstjeneste: Alterkar, Orgel o. s. v., maa ikke bruges til romersk-katholsk Gudstjeneste, men skal overdrages til Ministeriet til Brug i andre lutherske Kirker, særlig i Allerslev Kirke, dog saaledes, at dets Værdi godtgøres Greven, hvis personlige Ejendom det er.

3) Allerslev Kirke forsynes med Orgel, Lysekroner og Varmeapparat og dekoreres paa forskjellig Maade, medens Ousted Kirke faar et Harmonium og nogle andre Gjenstande.

4) Grevskabet overdrager Kirkeministeriet 1 1/2 Td. Land beliggende ved Lejre By, til eventuel Opførelse af et nyt Kapel, eller, hvis dette eventuelt maatte foretrækkes, til Opførelse af en Bolig for en fast Kapellan.

5) Fremdeles udbetaler Greven en Sum af 12,000 Kr.,

hvoraf indtil Halvdelen maa anvendes til den i det foregaaende omtalte Erhvervelse af Inventargjenstande og de ligeledes omtalte Forskjønnelsesarbejder paa Allerslev Kirke. Forsaavidt der hertil maatte medgaa mere end 6000 Kroner, betaler Greven det overskydende Beløb, saaledes at der i hvert Fald bliver 6000 Kr. tilbage, hvilken Kapital anbringes blandt Stiftsmidlerne, og hvis Renter skulle anvendes efter Ministeriets Bestemmelse til Fremme af kirkelige Formaal indenfor Allerslev-Ousted Pastorat, nærmest med det Formaal for Øje, enten at opføre et nyt Kapel eller, hvad der efter Forholdenes Natur vistnok vil blive ønskeligere, at muliggjøre Oprettelsen af et fast Kapellani.

6) Saafremt en senere Lehnsbesidder maatte ønske Gjenoprettelsen af et luthersk Kapel paa Hovedgaardens Grund, skal den omtalte Kapital af 6000 Kr. anvendes dertil, saafremt den ikke forinden maatte være anvendt paa en af de under 5) anførte Maader.

7) De Refusioner, som Grevskabet nu udreder til Sognepræsten og de to Nabopræster, skulle ogsaa fremtidig udredes til dem, eftersom de efter deres egentlige Oprindelse maa betragtes som Vederlag for Tiende af Jord, der i sin Tid er inddragen under Grevskabet.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

— 0 —

Kjøbenhavn. »*Tabelværk til Kjøbenhavns Statistik, Nr. 11*«, som udgives ved Kjøbenhavns Komunalbestyrelses Foranstaltning, giver bl. a. følgende Oplysninger.

Efter den endelige Opgørelse af Folketællingen den 1. Februar 1895 fandtes der i *Hovedstaden* 333,835 Personer, nemlig 152,503 Mænd og 181,332 Kvinder.

Paa *Frederiksberg* var Folketallet 56,100, nemlig 24,445 Mænd og 31,665 Kvinder.

I *Sundbyerne* fandtes der 15,494 Personer, nemlig

7,734 Mænd og 7,760 Kvinder, og i *Utterslev* 2,901 *Personer*, nemlig 1,411 Mænd og 1,490 Kvinder.

Tager man Hovedstaden med de omgivende Kommuner (Frederiksberg, Utterslev og Sundbyerne) som *et samlet Hele*, er Resultatet af Folketællingen den 1. Februar 1895 ialt 408,330 *Personer* mod 328,577 i Aaret 1885.

I Henseende til Befolkningens Fordeling efter *Trossamfund* giver Tabelværket følgende Meddelelser om *Katholicismen*: »Antallet af dens Tilhængere stiger fra 1870—85 fra 1,092 til 1,328, altsaa ikke engang i samme Forhold som hele Befolkningen. De følgende 10 Aar vise derimod en Tilvæxt fra 1,328 til 2,181 eller med over 60 ⁰/₁₀, medens Folketallet samtidig er tiltaget med knap 20 ⁰/₁₀. Tiltrods herfor udgjøre Katholikerne knap $\frac{2}{3}$ pCt. af den hele Befolkning«.

Katholicismens Fremgang i *Kjøbenhavn* siden 1860 fremstiller Tabelværket med følgende Tal:

I Aaret	1860	1870	1880	1885	1890	1895
Katholiker	749	1,092	1,156	1,328	1,736	2,181

Af disse 2,181 *Katholiker* i 1895 vare 962 Mænd og 1,219 Kvinder.

Om *Katholicismen* paa *Frederiksberg*, i *Sundbyerne* og i *Utterslev* meddeler Tabelværket følgende Tal fra 1895. Paa *Frederiksberg* fandtes 375 *Katholiker* (163 Mænd og 212 Kvinder), i *Sundbyerne* 61 *Katholiker* (31 Mænd og 30 Kvinder) og i *Utterslev* 7 *Katholiker* (3 Mænd og 4 Kvinder).

Betragter man Hovedstaden og de omgivende Kommuner under Et, bliver efter Folketællingen 1895 *Katholikerne* samlede Antal 2624. At dette Tal er for lavt, kan være begrundet i, at en Del *Personer* (blandt hvilke maaske flere *Katholiker*) paa *Skemaerne* ikke have opgivet deres *Trosbekjendelse*, og i, at det vel ofte kan hænde, at f. Ex. *Herskaberne* simpelthen opføre paa *Skemaet* deres *Tyende* og andre *Undergivne* som *Protestanter*. Der maa i alt Fald for Tiden læg-

ges mindst 1000 *Katholiker* til, for at det samlede Antal kan naas; men det er jo ogsaa nu allerede tre Aar, siden sidste Folketælling fandt Sted.

— *Sct. Knuds Broderskab* afholdt Tirsdag d. 26. ds. sin halvaarige Generalforsamling. Til Dirigent valgtes Musiker A. Høhling. Formanden aflagde Beretning om Broderskabets Virksomhed i det forløbne Halvaar, heraf ses det, at der i nævnte Tidsrum har været afholdt 15 ordinære Møder, ved disse har Foredrag været afholdte af følgende Herrer: Forretningsfører Stauning, *cand. mag.* V. Rasmussen, Kommunelærer Lyng, Handlungartner Nielsen, Detailh. Christensen, Detailh. A. Schmidt og Politibetjent Berg. — Oplæsning saavel af alvorlig som af humoristisk Natur har fundet Sted ved Møderne af Fru J. Petersen, samt af Herrerne Nielsen, Høhling og Berg. Endvidere har der til Underholdning paa Møderne været afsunget humoristiske Sange af Herrerne Hjalmar Petersen og H. Stoltzner. — Offentlig Fest har der været afholdt i »St. Thomas« d. 15. Maj d. A., og offentligt Agitationsmøde har Broderskabet ladet afholde d. 26. April i Restaurationslokalerne paa Kvægtorvet. — Foredragsholder ved dette Møde var Folketingsmand H. Trier. I Halvaaret har 6 Medlemmer udmeldt sig, medens man i samme Tidsrum har modtaget Indmeldelse af 10 nye Medlemmer. — Det samlede Medlemsantal er nu 34. Kassereren fremlagde derefter Regnskabet, som godkjendtes. Efter at en Del Ændringer i Lovene vare vedtagne, foretoges Valg af Bestyrelse; til Formand valgtes Politibetjent *J. C. B. Berg*, til Næstformand Musiker *A. Høhling*, til Kasserer Fru *J. Petersen* og til Sekretær Bogtrykker *Jul. Hansen*. Til Revisorer valgtes Herrerne *Wiehe* og *Zingel*. —

Maatte det nu lykkes »*Sct. Knuds Broderskab*«, med Guds Bistand, i Fremtiden at hjælpe mange op af Drukenskabens Afgrund, bringe Fred og Hygge i de mange Hjem, hvor Flasken har bragt Kiv og Strid, og endelig, hvad der er det væsentligste, bringe dem tilbage til Kirken,

der nu i deres Forblindelse søge Trøsten og Forglemmelsen paa Værtshusene, og derved glemme det ene Fornødne.

Ordrup. *Vincentiskonferentserne* afholdt i Søndags deres sædvanlige Generalmøde paa St. Andreas Kollegiet, hvis Rekreationssal i Dagens Anledning var festlig smykket med Flag og Blomster. Trods det daarlige Vejr vare henved 30 Vincentsbrødre mødte. I den højærværdigste Biskops Fraværelse præsiderede Sognepræsten ved Rosenkranskirken, højærv. Pastor *Slump*. Efter Mødet, under hvilket Hr. Gosserer *Herm. Hoffmann* bragte Brødrene en Hilsen fra Biskoppen, begav man sig ind i St. Andreas Kirken, hvor højærv. Pastor *Brüggemann* fra Aarhus prædikede under den paafølgende Festandagt.

Nyborg. »Berl. Tid.» for 27. ds. meddeler følgende Privattelegram fra Nyborg: Liget af den for omtrent 2 Aar siden i Paris afdøde danske Gesandt, Grev *Moltke-Huitfeldt*, ankom i Mandags fra Frankrig med Toget Kl. 5³/₄ Efterm. til Nyborg og befordredes strax videre til Øxendrup Station. Her havde Beboerne i Hvidinge rejst en smuk Æreport og 700—800 Mennesker fra Omegnen, Nyborg, Odense og Svendborg havde givet Møde for at følge Liget til Glorup.

I Slotsgaarden var der i Form af et Telt rejst et interimistisk Kapel, i hvilket den højtidelige Bisættelse foretoges af Biskop *Johannes von Buch*, assisteret af de katholske Præster *Pohl* og *Schreiber*. Liget blev derefter indsat i det nyopførte Kapel ved Slottet. Fyens Adel var stærkt repræsenteret. Samtlige Tilstedeværende bleve efter Højtideligheden inviterede til Aften af den unge Greve Moltke-Huitfeldt.

Bekjendtgjørelse.

Med Hensyn til Opkrævning af Menighedens nedenfor nævnte Bidrag har Forstanderskabet vedtaget følgende Ordning, som herved bringes til Menighedens Kundskab:

I Januar Kvartal opkræves Stolepengene,

- April Kvartal — Kirkeskatten for I. Halvaar,

I Juli Kvartal opkræves Bidrag til Præsterne,
- Oktbr. Kvartal — Kirkeskatten f. II. Halvaar.

Bidragene til *Kirkens Funktionærer* ville som hidindtil blive opkrævede af Sakristanen ved Nytaarstid.

Bidragydere, som muligvis skulde ønske at erlægge samtlige Bidrag en Gang aarligt, bedes anmelde dette skriftligt. For Bidragydere, som foretrække selv at indbetale Bidragene, ville Kvitteringerne være fremlagte hver Fredag hos Fabrikant *Herm. Hoffmann* (Kjøbmagergade Nr. 48, Mezzaninetagen), til hvem ogsaa Anmeldelse om Bidrag, Bopælsforandringer o. lg. bedes sendt.

I Juli 1898.

Forstanderskabet
for St. Ansgars Menighed.

Den katolske Syge- og Ligkasse af 1867
giver fri Læge og Sygepenge, eller event. Indlæggelse paa St. Josefs Hospital. Indmeldelser modtages daglig. Love og Blanketter samt nærmere Underretning faas hos Kassereren

Træffes hver Søndag fra Kl. 2-4
samt Lordag Aften fra Kl. 7-9.



F Simonsen.
Petersens Passage 9 A. J. S.

Udenlandsk Literatur

leveres efter Beregning:

1 Franc = 73 Ø., 1 Sh. = 92 Ø., 1 Rmk. = 90 Ø.

Stort Lager Hurtig Forskrivning.

Siegfried Michaelsens Eff.,

Finar Møller.

Telefon 2179. Frederiksborggade 1.

Den katolske Syge- og Ligkasse. Under Læge *Th. Nielsen's* Bortrejse bedes Medlemmerne paa Vesterbro henvende sig til Læge *P. Weng*, *Vesterbrogade Nr. 34.*

Unio. Søndagen den 7. August: Fodtur i 2 Afdelinger: I. Afdeling (kun Herrer) tager Kl. 9 fra Østbanegaarden til Springforbi. Rute: Raavad (Frokost), Stampen, Hjortekjær, Ørholm, Søllerød (circa 1 Mil). Her træffes II. Afdeling (Damer, Herrer og Børn), som tager med Nordbanen Kl. 11³⁸ til Holte og spadsere til Søllerød. Herfra i Fællesskab til Dronninggaard (Jægerhuset og Næsseslottet) og hjem med Banen fra Holte. Frokost og Aftensmad medtages.

St. Knuds Broderskab afholder intet Møde Tirsdag d. 2. August d. A.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 31. Juli. 9. Søndag e. Pintse. Ignatius af Loyola, Bekjender og Ordensstifter. — **1. August M. Petri** Lænkens Fest. — **2. Ti.** Alfons Maria af Liguori, Biskop og Kirkelærer. — **3. O.** Stefans Relikviers Finding. — **4. To.** Dominikus, Bekjender. — **5. F.** Marie Maggiore Kirkens Indvielse i Rom. — **6. L.** Kristi Forklarelse paa Bjærgtet Thabor.

Søndag den 7. August. 10. Søndag e. Pintse. Kajetan, Bekjender.

St. Ansgars Kirke er i Anledning af Kirkens Restauration og Dekoration lukket indtil videre. Sognegudstjenesten holdes foreløbigt i St. Josefssøstrenes Huskapel paa Toldbodvejen 14, hvor der paa Søndage er stille Messe Kl. 6 og 8, Højmesse med Prædiken Kl. 10 og Andagt Kl. 6 Aften. De forskjellige kirkelige Forenings- og Broderskabsmøder bortfalde i August og September.

Gudstjenesten paa Søn- og Helligdage.

M. (stille Messe). H. (Højmesse). Pr. (Prædiken). A. (Andagt). K. (Katechese).
St. Ansgar. Under Reparation.

St. Josefssøstrenes Kapel (Toldbodvejen). Kl. 6 og 8 M., Kl. 10 H. med Pr., Kl. 6 Efterm. A.

Rosenkranskirken Kl. 7 M., Kl. 9 $\frac{1}{2}$ H. med Pr., Kl. 5 A med K.

St. Josefs Hospital. Kl. 6 $\frac{1}{2}$ M., Kl. 9 H. med Pr., Kl. 3 Eftm. A.

St. Josefs Kapellet (Strandvejen 91.) Kl. 8 H., Kl. 2 $\frac{1}{2}$ Eft. Vesper.

St. Annæ Kapel (Chr. II.s Allé, Sundbyerne). Kl. 10 H. med Pr.

Jesu Hjærte Kirken. Kl. 7, 8 $\frac{1}{2}$ M., Kl. 10 H. med Pr., Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Af. A.

St. Andreas Kirken i Ordrup. Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7, 7 $\frac{3}{4}$ M., Kl. 10 H. med Pr., Kl. 7 Aft. A.

Odense. Kl. 8 M., Kl. 10 H., med Pr., Kl. 3 A. med K.

Svendborg. Kl. 10 H. med Pr., Kl. 3 A. med K.

Kolding. Kl. 9 $\frac{1}{2}$ H. med Pr., Kl. 3 A. med K.

Fredericia. Kl. 7 M., Kl. 9 $\frac{1}{2}$ H. med Pr., Kl. 3 A. med K.

Horsens. Kl. 8 M., Kl. 10 H. med Pr., Kl. 2 A med K.

Aarhus. Kl. 6 $\frac{1}{2}$ M., Kl. 9 $\frac{1}{2}$ H. med Pr., Kl. 3 A.

Randers. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ M., Kl. 10 H. med Pr., Kl. 3 A. med K.

I Henhold til Regulativet for Menighedens Forstanderskab § 32 bekendtgjøres det herved, at det fuldstændige specificerede Regnskab for Aaret 1897 er fremlagt til Eftersyn Søndag den 31. Juli og 7. August i Forsamlings salen i Præstehuset, Bredgade 64.

Literatur.

Udkommen er og faas i Kommission hos Andr. Fred. Høst & Søns kgl. Hofboghandel (Bredgade 35): Til den religiøse Oplysnings Fremme. Nr. 10 **Katolsk eller protestantisk? II. Religiøse Kriser.** Ved F. Esser. Pris 25 Øre.

Tidligere udkom Nr. 9. **Et Frafald.** I. Pris 35 Øre.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,
Søxogfyrretyvende Aargang,
og „Katholiken“ Nr. 8.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement, uforandret som hidtil, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbnagergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

Nr 32.

Søndagen den 7. August.

1898.

Indhold: En Helvednægters Taktik. En lille Historie med en alvorlig Lære. Greve Moltke-Huitfeldts Bisættelse paa Glostrup. Efterretninger fra Ind- og Udland: Belgien. — Bekjendtgørelser.

En Helvednægters Taktik.

— 0 —

(Sluttet.)

Hvorledes Anonymus kan paastaa, at der er Modsigelser ligesaavel i Evangelierne som i Skt. Pauli Breve, er vanskeligt at fatte. Thi naar der et Sted siges, at til Opnaelsen af Himlens Salighed kræves Tro, og et andet Sted, at der kræves gode Gjerninger; naar Frelseren en Gang siger, at vi skulle haabe paa Gud som paa vor kjærlige Fader, der tæller alle Haar paa vore Hoveder, og en anden Gang, at vi skulle frygte Gud, der har Magt til at dømme Legeme og Sjæl til Helvede: saa følger efter Logikens Regler, at *begge Delene* ere nødvendige, baade Tro og gode Gjerninger, og at Gud baade er godhedsfuld og retfærdig, at hans faderlige Forsyn vaager over alle Mennesker, og at hans retfærdige Straf rammer alle ubodfærdige Syndere. Men en

Modsigelse imellem to saadanne Udtalelser er ikke til at opspore. Og det kan nok forekomme En uforklarligt, at Anonymus selv ikke har indset det, skjønt han S. 55 skriver: »Troen taler den store Lærer (Kristus) ikke et Ord om *ved denne Lejlighed*« (ved Skildringen af den yderste Dom Math. 25), og: »Om Troen tales heller *ikke her*. (Joh. 5, 29: »De, som have gjort Godt, skulle gaa frem til Livets Opstandelse«). Thi paa begge disse Steder supplerer man uvilkaarlig og af sig selv: men ved andre Lejligheder og paa andre Steder tales nok derom af Sandhedens store Lærer.

Næsten naivt er det, at Anonymus i den urigtige Forudsætning, at der er en Modsigelse mellem Kristi Lære om Guds Retfærdighed paa den ene Side og om Guds Kjærlighed paa den anden Side, vover at sige: Vi antage de af hans Lærestykker, der udtrykke Kjærlighed og Barmhjærtighed, de andre ikke. ◀

Ja, kjære Hr Anonymus, hvis De kunde udslukke Helvedilden ved at nægte, at den brænder, saa kunde vi maaske være med til at nægte den. Men det antager De selv ikke. Vi bibeltroende Kristne antage *alle* Kristi Læresætninger, som ere opskrevne i den hellige Skrift, deriblandt den, at der gives et evigt Helvede. De siger, at De ikke antager alle hans Læresætninger for sande; nogle, mener De, ere sande, andre ikke. Vi kunne, som sagt, ikke anse Deres Synsmaade for andet end ulogisk og inkonsekvent. Men *hvis* vi stillede os paa Deres Standpunkt, maatte vi som besindige Mennesker sige: Kristi Lære om Guds evige Straffedomme er ligesaa godt hjemlet i Skriften, som hans Lære om Guds Barmhjærtighed: det er altsaa i det mindste *muligt*, at Gud vil straffe mig evig, dersom jeg ikke tror paa hans Ord eller ikke efterkommer hans Bud; jeg bør altsaa regne med denne Mulighed og *for en Sikkerheds Skyld* leve, som om jeg var vis paa, at Gud straffer de Vantro og Synderne evig. Slet ikke at tage Hensyn til denne Mulighed, det vilde være utilgivelig Letsindighed og Dumdristighed, som jeg eventuelt vilde angre paa og bøde for hele Evigheden.

5) Men nej, siger Anonymus; jeg antager kun Kristi Lære om Guds Barmhjærtighed og forkaster den om den uudslukkelige Ild, fordi den første stemmer overens med vor sunde Fornuft og den anden strider derimod; i alt Fald kunne de Afdøde ikke allerede nu, før Opstandelsen, brænde, »med mindre man gaar ud fra, at det rent Fysiske kan paavirke det rent Aandelige, at f. E. en Flamme kan brænde en Tanke«.

Flammen kan ikke just brænde en Tanke som saadan. En Tanke kan ikke tænkes eksisterende som saadan, for sig alene, men kun i en tænkende Aand. Og at en Flamme, noget rent Fysisk, eller rettere sagt noget rent Legemligt eller Materielt, kan paavirke en tænkende Aand, derfra gaas rigtignok ud. Men det er noget, som Annoymus selv ikke kan nægte. Den daglige Erfaring overbeviser jo os alle om, at vor rent aandelige Sjæl paavirker vort rent »fysiske«, materielle Legeme paa mangfoldig Maade.

6) Men Kristi Lære om den Ild, der ikke slukkes, og den Orm der ikke dør, skal være aldeles uforenelig med hans Lære om Guds Barmhjærtighed. »Skulde han,« den algode Gud, spørger Anonymus harmfuldt, »finde Behag i, at et Menneske i al Evighed pintes i Helvede, selv om dette Menneske ikke havde troet og tænkt saaledes, som en Flok ukjærlige og ubarmhjærtige Præster havde paalagt ham det? . . . Er han algod, vilde han absolut have undladt at skabe Milliarder af Fornuftvæsener, hvis Lod *kun skulde*¹⁾ blive uendelig Lidelse . . . Det maa være indlysende for ethvert tænkende Menneske . . . Den, der drister sig til at sige, at den alkærlige Gud *uden nogensomhelst tænkelig Bevæggrund*¹⁾ uden nogensomhelst tænkelig Plan skulde have udtalt det store Bliv *for*¹⁾ kun gennem ufattelige Tidsrum *at martr*¹⁾ sine egne Børn, han udtaler en Gudsbespottelse.«

Ja, alt dette er sandt. Men intet af alt dette lærer Skriften, intet af dette tro vi. Hr. Anonymus synes selv at have følt, hvor svag hans Paastande her ere, og derfor har han

¹⁾ Udhævet af os.

brugt mange kraftige Vendinger. Men den nøgterne bibelske Sandhed, som vi Katholiker holde fast ved, er den: Gud skaber Milliarder af Fornuftvæsener *for* at gjøre dem, sine Børn, *salige*. Deres Lod i Evigheden skal efter hans Plan være en uendelig overnaturlig Salighed, ja Deltagelse i hans egen Salighed. »Gud vil« for Alvor og ikke paa Skrømt, »at alle Mennesker skulle blive *salige* og komme til *Sandhedens* Erkjendelse.« Vi skulle nemlig gjøre os værdige til Himlens Salighed. Derfor har han givet os Fornuft og fri Vilje, sin Aabenbaring og Moralloyen og sin Naade, der meddeler os en overnaturlig Værdighed og Evne. Vi skulle ved hans Naades Hjælp bøje os for de Sandheder og de Bud, som han har aabenbaret os i den gamle Pagt og ved sin Søn og som han lærer os nu levende Mennesker — ikke ved »Indre Mission« eller dens »Præster«, men ved den Myndighed, han har indstiftet i sin Kirke, for at den skal prædike hans Evangelium for al Skabningen og lære alle Folk at holde alt, hvad han har sagt, alle Dage indtil Verdens Ende. Alt, hvad der er nødvendigt paa hans Side, for at alle kunne blive salige, og langt mere end det strengt Nødvendige har han gjort ved de nævnte udvortes Foranstaltninger og gjør han uafsladelig ved sin indvortes Naades Ledelse af hvert enkelt Menneske.

Men han berøver os ikke Viljens Frihed. Hans Naade paavirker Viljen, men nøder den ikke. Vi kunne misbruge den. Og hvis vi misbruge den, straffer han os. Thi han er ikke blot naadig og barmhjærtig, men ogsaa retfærdig og alvis. Som alvis Lovgiver gjør han, hvad de menneskelige Lovgivere gjøre, der true med en Straf, stor nok til at afskrække fra Overtrædelser af deres Love. Skal den Straf, som Herren truer med, ikke være en uvirksom Trusel, men i Stand til at afskrække fra Synden i alle Tilfælde, uagtet alle Syndens Tilløkkelser, maa den være en *evig* Straf. Thi kun den Tanke: du gør dig ulykkelig *for stedse!* kan overdøve Fristelsernes fortryllende Smigrerier.

Naar Anonymus mener, at »hvis der eksisterer en kær-

lig Gud, saa maatte han i det mindste unde alle sine Børn, de Troende og de Ikke-Troende, Hvile i Graven,« er det et ensidigt Syn paa Sagen og en urigtig Slutning. Nej, skulle Menneskene, hans Børn, leve i Prøvetiden her nede fredsommeligt med hverandre paa Jorden, er det ikke nok, at han *byder* alle og enhver: du skal ikke slaa ihjel; du skal ikke bedrive Hor; du skal ikke stjæle; du skal ikke sige falsk Vidnesbyrd, fare med Løgn eller føre ærekrænkende Tale. Han maa ogsaa *truc* for ramme Alvor: »Farer ikke vild! Hverken Skjærlevnere eller Afgudsdyrkere eller Ægteskabsbrydere eller Kvindagtige eller Tyve eller Gjerrige eller Drankere eller Bagtalere eller Røvere skulle arve Guds Rige.« Nej, »udenfor« det, der »hvor der skal være Graad og Tænderskæren,« »ere de Urene, de Utugtige, Morderne, Afgudsdyrkerne og de, som øve Trolddom og Løgn!« Herren har ladet denne Sandhed nedskrive for os Kristne i Bibelen;¹⁾ han har ogsaa skrevet den i Hedningernes Hjærter. Mennesket kan jo overdøve denne advarende Stemme i sit Indre. Men det er et fornuftigt Væsen uværdigt. Det minder om den Fugl, der søger at stikke sit Hoved under Vinggen, som om den kunde sikre sig mod den overhængende Dødsfare ved at lukke Øjnene for den.

P. P

En lille Historie med en alvorlig Lære.

(Oversat af P. S.)

— 0 —

Anna var en livlig, godmodig og varmt følende lille Pige. En Ting havde hun imidlertid aldrig lært: nemlig at beherske sit heftige Sind. Dog saalænge hun boede hos sin Moder, gled hendes Dage let og roligt hen; ja hun var

¹⁾ 1 Kor. 6, 9. 10; Matth. 8, 12; Aab. 22, 15.

saa lidt fristet til Heftighed, at hun næppe selv anede, hvor lidt Selvbeherskelse hun egentlig besad.

Da Anna var kommen ud over Børnealderen, søgte Red Murphy, en energisk og opvagt ung Mand, om hendes Haand, og førte hende snart som Brud til sit Hjem.

De vare saa lykkelige paa Bryllupsdagen!

Men nu maatte den unge Kone paatage sig alle de Sysler og Sorger, som en egen Husholdning fører med sig, og som hun indtil nu ikke havde lært at kjende.

Hendes Mand havde en Stilling ved Postvæsenet i en nærliggende Landsby.

Deres lille Hus var et af de pæneste i Landsbyen. Dog blev det rigtig svært for Anna at forlade sit gamle Hjem, men den Glæde hun følte, ved nu endelig selv at være bleven Husmoder, hjalp hende udover Skilsmisens Vanskeligheder.

Alt forekom dem saa nyt og saa sælsomt. Red var saa stolt og saa glad, og hans unge Kone lo saa hjærteligt, da de for første Gang sad ved det lille Bord, med de nye Tallerkener og Fade og spiste de Retter, som Anna havde tilberedt. Alt var lutter Glæde, Skjønhed og Kjærlighed for dem i disse Dage.

Saaledes blev det ved at gaa for dem en lang Tid.

Men ak! Alt er forgængeligt. Intet Sted og ingen Forhold forskaanes af Prøvelser.

Det var en varm Sommerdag.

Anna var beskjæftiget med Madlavning, og da Varmen i Kjøkkenet var bleven næsten uudholdelig, fik Anna en heftig Hovedpine.

Hun følte sig syg og lagde sig for en kort Tid paa Sengen.

Men Kl. 1 maatte Middagsmaden være nede. Hun samlede al sin Energi, stod op og søgte at lave Maden færdig.

Til al Ulykke brændte hun sin Haand. Over sin Smerte, som var meget heftig, glemte hun Maden, der nu kom til at brænde.

Hun saa op paa Klokken. Den var gaet istaa; og nu hører hun allerede sin Mands Skridt! . . .

»Er da Maden ikke rede?« raabte han noget utaalmodig.

Istedenfor nu roligt at fortælle ham Grunden til hendes Mangel paa Punktighed, gav Anna et vredt Svar og — de havde deres *første Strid*.

Efter Maaltidet forlod Red Huset uden at sige et Ord og blev borte indtil Mørket faldt paa.

»O Gud, vor første Strid!« sagde den stakkels syge Kone, da hun var alene.

Træt og nedtrykt som hun var angrede hun bitterlig sine heftige Ord, dog ogsaa hun var stødt over, at han ikke havde lagt Mærke til, at hun var lidende.

De sagde da heller ikke denne Aften et eneste Ord til Forklaring over deres Ordskifte, fordi begge vare for stolte til at ydmyge sig.

Fra nu af forefaldt den ene Trætte og Stridighed efter den anden.

Begge vilde gjerne have undgaaet Sligt, men Anna var ikke vel tilpas, og fra begge Sider faldt der ofte bitre Ord.

Nu skjænkede Gud dem et lille Barn. Denne lykkelige Begivenhed syntes først at skulle forbedre Forholdet imellem dem.

Men desværre viste Annas ubeherskede Heftighed sig kun altfor snart igjen, og kun altfor snart var da ogsaa deres korte Lykke forbi.

»Det er virkelig Skade, Anna, at vi to ikke kunne leve sammen uden disse Stridigheder, der gjør Livet til en Byrde,« sagde Red en Vinterdag, førend han skulde ud.

Den stakkels Annas Øjne fyldte sig allerede med Taarer, hendes Hjærte var rørt, og hun var lige ved at tilstaa for sin Mand, at hun indsaa sine Fejl og bad ham om Tilgivelse, da han pludselig fordærvede det Hele ved strax at fortsætte:

»Det er ene og alene din forkerte Natur, Anna, som gjør Dig saa ulykkelig. Det maa Du dog indse.«

Saaledes endte, hvad der skulde have været en Forso-

ning, med en ny Strid. Da Red var gaaet, græd Anna som om hendes Hjærte skulde briste.

»Min forkerte Natur, jeg ved det nok men han behøvede ikke at sige mig det saaledes. Og har han da ikke ogsaa sine Fejl! Hvorledes kunde jeg under saadanne Omstændigheder sige ham, at det gjorde mig Ondt. . . . Han skulde dog ogsaa have lidt Fornuft.«

»Havde jeg dog ikke været saa haard mod den stakkels Anna! Bare jeg dog ikke var saa heftig, hun har jo netop nu saa meget at bære med vort Barn; men hvor er hun dog ogsaa forbitret!« sagde Red til sig selv med et tungt Suk, da han gik til sit Arbejde.

Saaledes gik det videre, og det blev altid værre. Bagateller foraarsagede stor Strid, indtil endelig Naboerne mærkede det, og begyndte at stikke Hovederne sammen.

En Morgen gik Red yderst forbitret ud for hele Dagen og sagde, at hans eget Hjem var nu bleven ham saa utaaleligt, at han frygtede for at komme tilbage.

Anna satte sig i en meget opbragt Stemning paa en Stol, og tænkte med Harme og inderlig Ærgrelse over Sagen.

»Ja, jeg har en rent forkert Karakter,« sagde hun ved sig selv, »jeg ved ikke, hvorfor jeg altid er saaledes. Dog jeg kan ikke mere forandre det, det er for sent,« sagde hun fortrydelig, hendes Læber dirrede og hendes Øjne fyldtes med Taarer. »Jeg havde stor Lyst at tage Barnet, gaa hjem og blive der. Red vilde jo ikke tage sig det nær, og min Skam vilde ikke være større end den allerede nu er.«

Hun tog Barnet i sine Arme, og Taarer faldt ned over dets uskyldige lille Ansigt.

Grædende viklede hun det varmt ind og forlod Huset med hastige Skridt.

»Hvad er der, Barn?« spurgte hendes Moder, da hendes Datter bleg og skjælvende traadte ind ad Døren.

»O spørg mig ikke, Moder«, hulkede den stakkels ulykkelige Kvinde.

»Du har dog ikke forladt dit Hjem?«

»Jo vist, Moder, for stedse.«

»Sig det ikke, thi Du vil straks vende tilbage,« svarede Moderen strengt, tænkende paa al den Forargelse, som vilde blive Følgen af et saadant Skridt.

»Tal ikke saaledes, kjære Moder,« udbrød Anna, i hvis Ansigt den dybeste Smerte stod skreven.

»Sig mig alt, mit Barn, og vi ville overveje, hvad der er at gjøre,« svarede den kjærlige Moder.

Nu fortalte Anna til sin Moder, med mangt et Suk, hele sin Lidelseshistorie og sluttede sin Beretning med følgende Ord:

»Og alligevel, Moder, elsker jeg ham dog, men han forstaar mig ikke. Naar han bare forstod mig, vilde alt gaa godt.« Og med heftig Graad kastede hun sig i sin Moders Favn.

»Lad mig give Dig et Raad, mit Barn,« svarede hendes Moder. »Jeg har haft de samme Prøvelser, og maa dadle mig selv, at jeg ikke har gjort Dig opmærksom derpaa. Jeg vil sige Dig en lille Hemmelighed. Det er saa at sige sikkert, at smaa Fejl og Misforstaaelser forekomme imellem Ægtefolk sent eller tidligt, og at der let kan falde ubetænksomme Ord. Dog maa Du vide, Barn, at et heftigt Ord ikke kan afstedkomme nogen større Skade, dersom det bliver angret og tilstaaet. Naar Du erkjender, at Du har sagt noget, der har kunnet saare din Mand, hvad han nu ellers muligvis har gjort eller sagt mod Dig i Forvejen, saa gaa og sig ham, at det gjør Dig Ondt, og uden Tvivl vil han ikke blot tilgive Dig, men han vil ogsaa bede Dig om Tilgivelse; og den derpaa følgende Time vil blive endnu mere velsignet end Eders Bryllupsdag.«

Derpaa fortalte Moderen fra sit eget Liv om en af disse Tvistigheder, der let kan forekomme mellem selv de bedste og værdigste Ægtefæller. Slutningen var saa tilfredsstillende, at Stormen, der brusede i den unge Kvindes Bryst, nu allerede begyndte at lægge sig.

Medens Moderen fortalte, havde Annas Tanker ikke

været uvirksomme. Hun stod nu op, tog sin Kaabe og gjorde sig rede til at gaa.

»Hvorhen gaar Du, mit Barn?«

»I Kirke, for at skrifte, derpaa vil jeg bede min Mand om Tilgivelse. Vil Du passe Barnet, medens jeg er borte?«

»Gud velsigne Dig og give Dig Kraft til at udføre din Beslutning,« sagde Moderen dybt rørt.

Da Anna kom tilbage fra Kirken, vilde den gode Kone endelig følge Datteren paa Tilbagevejen, dog tog hun Afsked med hende ved Husets Dør, thi hun mente, at de unge Folk helst skulde være ene ved et saadant Møde.

Da Red samme Aften i en nedtrykt Stemning kom hjem, blev han overrasket ved et behageligt Syn. Ilden brændte i den straalende Kamin, og foran den stod hans unge Kone smukt og renligt paaklædt. Barnet laa i Vuggen, nær ved Kaminen, legende og syngende af lutter Fornøjelse.

Bordet var omhyggelig dækket, og Thekedlen summede over Ilden.

Red var kold og træt, da han traadte ind, men hele dette Syn opvarmede og opfriskede ham.

Han satte sig ved Siden af Vuggen, kælede for Barnet og legede med det.

Anna gik hen til ham fast bestemt paa at undskyldte sig. Men hun vidste ikke, hvorledes hun skulde begynde. Før havde det syntes hende saa let, nu glemte hun i sin Befip-pelse alt hvad hun havde tænkt sig at ville sige ham.

Der kom en skrækkelig Pause, dog hendes Beslutning stod fast, og hun udbrød pludselig:

»O Red, det gjør mig saa Ondt, jeg er saa —«

Da, hun kunde næppe tro det, hørte hun følgende Ord:

»Kjære Anna, jeg tror, jeg var meget haard imod Dig.«

De vendte sig forbausede til hinanden, deres Blik traf sammen; og deri saa hver af dem den Andens Kjærlighed lyse frem. Dette ene Blik havde i et Øjeblik fortalt alt.

Red aabnede sine Arme, hulkende lagde Anna sit Hoved

paa hans Bryst, medens Barnet forbauset saa op ved dette for det saa uvante Syn.

De aflagde gjensidig deres Bekjendelse og tilgav hinanden.

»Med Guds Hjælp ville vi blive lykkeligere end nogen-sinde før,« udbrød Anna. »Moder sagde sandt, da hun forsikrede mig, at vor Forsoning vilde blive lykkeligere end vor Bryllupsdag.«

»Har Du set hende? sagde hun Dig det samme, som hun sagde mig?« udbrød Red.

Og nu fortalte han, at han havde følt sig ulykkelig og havde gjort sig selv Bebrejdelser og var derfor gaaet for at spørge hende til Raads.

De fortalte længe og kjærligt, indtil Anna gjorde sig Bebrejdelser for, at Maden blev kold og at Red var sulten.

»Nu er jeg ikke sulten, kjære Anna,« sagde han. »Har vi ikke haft noget langt bedre?«

De satte sig dog til Bords og gjorde Maaltidet Ære, og saa begyndte de for anden Gang og intet forstyrrede fra nu af Husfreden, thi de havde lært, og det glemte de aldrig mere: *at have Taalmodighed med hinanden*. Og da Lidelserne og Prøvelserne kom, gjorde de sig tappert Umrage for at bære dem med og for hinanden.



I Anledning af
Gebhard Leon Greve af Moltke-Huitfeldts

Bisættelse paa Glorup

den 26. Juli 1898.

— 0 —

Er Aar og Dag end rundne hen,
 Vi glemmer ej det Bud igjen,
 Som smerted' os saa saare:
 Den ædle Mand, vor Greve god,
 Som nys sit Hjem og os forlod,
 Er lagt paa Dødens Baare!

Nu føres under sænket Flag
 Og under Sorg hans Lig i Dag
 Herhid til Glorup Kirke.
 Saa hviskes der »Farvel« paany,
 »Farvel« fra' Hytte, Slot og By
 Med Tak for alt hans Virke!

Et daadrigt Liv blev sluttet her,
 Der satte Spor sig fjernt og nær
 Fra Nord til Spaniens Sletter.
 Som *Danmarks* tro og ædle Søn
 Han værdig var, at Kransen skjøn
 Ham Fædrelandet fletter.

Men Frugten af hans milde Aand:
 Den *Kjærlighed*, hvormed hans Haand
 Har lindret Nød og Smerter,
 Den slynger sig til skjønnest Krans,
 Den skjænker evigt Navnet hans
 En Plads i tusind' Hjærter!

Snart visner Somrens grønne Løv
 Og Rosens Purpur bliver Støv
 Og falmet snart staar Haven.

Lad Taaren tolke da vort Savn —
 Men Greve *Moltke-Huitfeldts* Navn
 Skal lyse over Graven!

Hvor Kirken rækker Spir mod Sky
 I Helligdommens stille Ly
 Han stedes nu til Hvile.
 Men *Troen* vidner: ikke her
 Men hist i Edens Morgenskjær
 Skal Engle se ham smile!

J.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Belgien. For tredie Gang har Belgien haft den Ære, at se *den eucharistiske Kongres* forsamlet indenfor Landets Grændser; 1883 i Lyttich, 1890 i Anvers og i Aar i Bryssel. Biskoppen af Lyttich er ogsaa stedse Præsident for den permanente Komité. Disse eucharistiske Kongresser have stor Betydning. Man vilde ganske miskjende deres Formaal, om man i dem kun vilde se en from Manifestation, som ikke svarede til Tidens Fordringer. Tværtimod, de ere en Nøgle til Løsningen af det sociale Spørgsmaal. Deres Opgave er i Virkeligheden at forberede Folket paa hin »rige Kjærlighedsstrøm«, som ifølge Leo XIII.s Ord skal bringe os Frelse. En Taler paa Kongressen i Anvers sagde, at det sociale Spørgsmaal ikke var noget andet, end Frelserens Anliggende i det allerhelligste Sakramente. Denne Udtalelse er vel en Betragtning værd. At Samfundet er underkastet saa tunge Lidelser i vore Dage, er begrundet i, at det ikke mere kjender Jesus Kristus og nægter ham den Stilling i det offentlige Liv, som tilkommer ham. Abbé Garniers Udtalelse, at Kristus og Gud have mistet Borgerretten i Frankrig, kan ogsaa anvendes paa andre Lande. Den eucharistiske Kongres' For-

maal er det, at bidrage til, at Jesus Kristus, vor Gud og Frelser, faar den Stilling i det offentlige Liv, som tilkommer ham.

Kongressen aabnedes i Aar den 13. Juli om Aftenen med en højtidelig Velsignelse i Kollegiatskirken St. Michael og St. Gudula. Den rummelige Kirke var fyldt indtil den sidste Krog. Kl. 8 holdt Kirkefyrsterne deres Indtog i Kirken; i Processionen deltog Kardinalerne Goossens og Vanutelli, den apostoliske Nuntius Rinaldini med Nuntiatuets Personale, Biskopperne af Lyttich, Gand, Brygge, Tournai, Utrecht (Holland), Birmingham (England), Winnipeg (Kanada), Christchurch (Ny-Seeland), Casale, Monferrato, Crema, Cahors, Krakau (Østerrig), Luxembourg, Lugano (Schweiz), Trier, Julio-polis, Jaffa og Bulgarien, samt Abbederne af Tongerlo, Averbode og Chimay.

Kardinal Goossens istemte *Veni creator* og meddelte derefter den sakramentale Velsignelse. Msgr. Cartuyvels, Rektor for det katholske Universitet i Louvain, holdt Festprædiken over Texten: *Ut omnes unum sint* (at Alle maa blive Eet!).

Deltagelsen i Møderne var større end nogen Sinde tidligere; allerede paa Aabningsdagen havde 8500 Deltagere ladet sig indskrive paa Listerne og tillige lovet at deltage i den højtidelige Slutningsprocession. Ved den festlige Guds-tjeneste, som fejredes daglig Morgen og Aften i forskjellige af Bryssels Kirker og hvor berømte Talere fra Belgien og Frankrig (Jesuit, Benediktinere og Dominikanere) prædikede, vare de store, rummelige Gudshuse stedse for smaa.

Det mest Storartede i Henseende til udvortes Glands var *Slutningsprocessionen* til Ære for det allerhelligste Sakramente, som nu i Løbet af 400 Aar regelmæssig er bleven afholdt hvert Aar den anden eller tredie Søndag i Juli. I Stedet for de indskrevne 8500 Deltagere have mindst 12000 Personer ledsaget det allerhelligste Sakramente gennem Bryssels Gader, der vare fyldte med Hundredtusinder af Tilskuere. Kardinalerne Goossens og Vanutelli bare skiftevis det allerh.

Sakramente; 31 Biskopper gik med Mithra og Stav foran Sakramentet. I Processionen deltog 4500 Medlemmer af katolske Arbejderforeninger, blandt hvilke Svendeforeningen, alle med deres Foreningsfaner. Et Arbejder-Kor af 300 Sangere sang flerstemmige Koralsange.

Efter det Allerhelligste fulgte Indenrigsministeren, Statsministrene Beernaert og Woeste, den forhenværende Minister Grev de Merode-Westerloo, Grev van der Straten-Ponthoz, talrige Senatorer og Rigsdagsmænd, Medlemmer af Kassations- og Appellationsretten og mange andre høje Statsembedsmænd. Processionen havde trods Politiets Forholdsregler (Ledelsen havde Politi-Præsidenten personlig overtaget) store Vanskeligheder ved at bane sig Vej gennem Gaderne, paa Grund af at disse vare opfyldte med Menneskemasse. Lykkeligvis havde begge Logebladenes («Independance Belge» og «Petit Bleu») drengagtige Ophidselser mod Processionen ingen Følger. Siden Fredag havde disse Blade anstrængt alle deres Evner paa at ophidse Pøbelen mod Processionen, blandt andet meddelte de om Lørdagen, at der var bleven solgt Tusinde Blikpiber i Bazarerne — en indirekte Indbydelse til fine og simple Gadedrenge til at udpibe Processionen. Der blev dog ikke foretaget den mindste fjendtlige Demonstration mod Processionen.

Et glimrende og farverigt Skue frembød det i arkitektonisk Henseende saa fremragende Torv under den sakramentale Velsignelse, hvor der i det straalende Solskinsvejr vajede henved 1000 Faner og Bannere — blandt hvilke flere sande Mesterværker af Broderikunst og gammelt Væveri — over den brogede Skare af Troende, Gejstligheden, Infanteriet og Kavalleriet, som afgav militære Æresbevisninger.



St. Knuds Broderskab afholder Møde Tirsdag d. 9. ds Kl: 8^{1/2} i Lokalet Brodgade 67² o. G. *Humoristisk Oplæsning og Sang af Hr. Boiesen.* — Alle ere velkomne.

Unio. Søndagen den 7. August; **Fodtur** i 2 Afdelinger: I. Afdeling (kun Herrer) tager Kl. 9 fra Østbanegaarden til Springforbi. Rute: Raavad (Frokost). Stampen, Hjortekjær, Ørholm, Søllerød (circa 1 Mil). Her træffes II. Afdeling (Damer, Herrer og Børn), som tager med Nordbanen Kl. 11⁵⁸ til Holte og spadserer til Søllerød. Herfra i Fællesskab til Dronninggaard (Jægerhuset og Næsseslottet) og hjem med Banen fra Holte. Frokost og Aftensmad medtages.

— Onsdagen d. 10. ds. Sammenkomst i Slukefter paa Strandvejen for Herrer, Damer og Børn. Madkurve kunne medbringes. Koglebane forefindes og staar til Raadighed fra Kl. 6 Efterm. Talrigt Møde udbedes. Bestyrelsen.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 7 August. 10. **Søndag e. Pintse.** Cajetan. Bekjender, 8. M. Cyriacus og Lidelsesfæller. Mart. — 9. **Ti.** Ferialdag. 10. O. Laurentius. Martyr. — 11. **To.** Oktavdag. — 12. **F.** Klara, Jomfru. — 13. **L.** Johannes Berchmanns, Bekjender.
Søndag den 14. August. 11. **Søndag e. Pintse.**

Gudstjenesten paa Søn- og Helligdage.

M. (stille Messe). H. (Højmesse). Pr. (Prædiken). A. (Andagt). K. (Katechese). St. Ansgar. Under Reparation.

St. Josefssøstrenes Kapel (Toldbodvejen). Kl. 6 og 8 M., Kl. 10 H. med Pr., Kl. 6 Efterm. A.

Rosenkranskirken Kl. 7 M., Kl. 9^{1/2} H. med Pr., Kl. 5 A med K.

St. Josefs Hospital. Kl. 6^{1/2} M., Kl. 9 H. med Pr., Kl. 3 Eftm. A.

St. Josefs Kapellet (Strandvejen 91.) Kl. 8 H., Kl. 2^{1/2} Eft. Vesper.

St. Annæ Kapel (Chr. II.s Allé, Sundbyerne). Kl. 10 H. med Pr.

Jesu Hjærte Kirken. Kl. 7. 8^{1/2} M., Kl. 10 H. med Pr., Kl. 7^{1/2} Af. A.

St. Andreas Kirken i Ordrup. Kl. 6. 6^{1/2}, 7, 7^{3/4} M., Kl. 10 H. med Pr., Kl. 7 Aft. A.

Odense. Kl. 8 M., Kl. 10 H. med Pr., Kl. 3 A. med K.

Svendborg. Kl. 10 H. med Pr., Kl. 3 A. med K.

Kolding. Kl. 9^{1/2} H. med Pr., Kl. 3 A. med K.

Fredericia. Kl. 7 M., Kl. 9^{1/2} H. med Pr., Kl. 3 A. med K.

Horsens. Kl. 8 M., Kl. 10 H. med Pr., Kl. 2 A. med K.

Aarhus. Kl. 6^{1/2} M., Kl. 9^{1/2} H. med Pr., Kl. 3 A.

Randers. Kl. 7^{1/2} M., Kl. 10 H. med Pr., Kl. 3 A. med K.

I Henhold til Regulativet for Menighedens Forstanderskab § 32 bekendtgjøres det herved, at det fuldstændige specificerede Regnskab for Aaret 1897 er fremlagt til Eftersyn Søndag den 31. Juli og 7. August i Forsamlingsalen i Præstehuset, Bredgade 64.

Literatur.

Udkommen er og faas i Kommission hos Andr. Fred. Høst & Søns kgl. Hofboghandel (Bredgade 35): Til den religiøse Oplysnings Fremme. Nr. 10 **Katholsk eller protestantisk? II. Religiøse Kriser.** Ved F. Esser. Pris 25 Øre.

Tidligere udkom Nr. 9. **Et Frafald.** I. Pris 35 Øre.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,
Sexogfyrretyvende Aargang,
og „Katholiken“ Nr. 8.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement. uforandret som hidtil, 1 Kr. Cvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Bogladere samt hos Bladets Hovedkommissionær. Grosserer A. Millech, Kjøbnagergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petittlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

Nr 33.

Søndagen den 14. August.

1898.

Indhold: Pavelig Encyklika. Katholiker, arbejder for eders Presse! Skoleliteratur. Verden og Visdom. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Rom. Krefeld. — Bekjendtgørelser.



Pave Leo XIII.s Encyklika

til

de skotske Biskopper.

Ærværdige Brødre!

Hilsen og den apostoliske Velsignelse.

Kjærligheden, som tvinger Os til at have Omhu for de anderledestroende Brødres Frelse, lader Os aldrig i Ro, naar

Vi se en Mulighed for at tilbagekalde til den gode Hyrdes Arme hine Mennesker, som af mangehaande Vildfarelser holdes borte fra Kristi eneste Hjord. Vi lade ikke Modet synke og lade Os ej heller afskrække af de store Vanskeligheder, som menneskelig Kraft ikke er i Stand til at gjenembryde. »Vi prædike den korsfæstede Kristus. Og det Svage for Gud er stærkere end Menneskene.« (1. Cor. I. 23. 25.). Overfor de saa mangfoldige vildfarende Meninger, overfor de saa mangfoldige allerede følelige eller forestaaende Onder, bestræbe Vi Os for, med Fingeren at pege paa, hvor Frelsen er at søge, idet Vi formane og opfordre alle Nationer til at opløfte »Øjnene mod Bjærgene, hvorfra Hjælpen kommer«.

Ogsaa Skotland, som allerede længe har været delagtiggjort paa det inderligste i den apostoliske Stols Kjærlighed og ogsaa i en særegen Grad er Os dyrebart, er en Gjenstand for Vor Omhu og Vore Hensigter. For tyve Aar siden — med Glæde mindes Vi det — tilegnede Vi Skotterne den første Virksomhed i vort apostoliske Embede, idet vi to Dage efter Tiltrædelsen af Vort Pontifikat gjenoprettede det kirkelige Hierarki iblandt dem. Og nu, da Vi have naaet en Alder, i hvilken det menneskelige Livs Ende ikke er fjærn, have Vi besluttet at henvende Os til Eder, ærværdige Brødre, og at give Eders Folk et nyt Bevis paa apostolisk Omhu.

Den overmaade heftige Storm, som brød løs mod Kirken i det sextende Aarhundrede, har, som det hændte med saa mange andre europæiske Nationer, ogsaa løsrevet Størstedelen af Skotterne fra den katholske Tro, som de i over tusinde Aar saa herligt havde fastholdt. Mon Eders Medborgere i vore Dage skulde forsmaa paa deres Side at mindes det, som de skylde den katholske Kirke, den apostoliske Stol? Vi omtale her kun almindelig bekjendte Ting og Kjendsgjæringer. Der berettes i Eders gamle Annaler om, at Skotten Ninian, da han ved Læsningen af den hellige Skrift blev greben af et mægtigt Begjær efter at skride

fremad i Aanden, har sagt: »Jeg vil staa op, gennemvandre Have og det tørre Land og søge den Sandhed, som min Sjæl elsker. Er det da saa vanskeligt? Blev der ikke sagt til Petrus: »Du er Petrus, og paa denne Klippe vil jeg bygge min Kirke, og Helvedes Porte skulle ikke overvælde den?« I Petri Tro gives der altsaa ingen Mangel, intet Mørke, ingen Ufuldkommenhed, ingen Modsigelse, saa at forkerte Meninger, ligesom Helvedes Porte, ikke formaa noget imod den. Og hvor er vel Petri Tro andetsteds end paa Petri Stol? Ja derhen, derhen maa jeg gaa, for at jeg, idet jeg drager bort fra mit Land og fra min Slægt og fra min Faders Hus, maa blive værdig til i det Land, han har vist mig, at skue Herrens Villie og at finde Beskyttelse i hans Helligdom.« Fuld af Ærefrygt ilede han da til Rom, og efter at han ved Apostlenes Grave i rigt Maal havde øst den katholske Sandhed fra Kilden og Hovedet selv, vendte han paa Pavens Anordning og Befaling tilbage, underviste sine Medborgere i den romerske Tros Lærdomme og grundlagde Kirken i Galloway to Hundrede Aar før den hellige Augustinus kom til Angelsakserne. Denne Tro have den hellige Columba og ligeledes de gamle Munke, hvis herlige Dyder i saa høj en Grad smykkede Abbedstolen i Jona, baade selv bevaret med trofast Hengivenhed og ogsaa undervist Andre i den med stor Omhu. Har maaske ikke Standhaftigheden i den katholske Trosbekjendelse netop gjort en Wallace og en Bruce, disse Lys blandt Eders Folk, til de tapreste Forsvarere af Fædrelandet?

Men siden den Tid er der sket en stor Omvæltning, idet den nedarvede Tro er bleven slukket hos Størstedelen af Befolkningen. Skulde den aldrig opstaa igjen? Jo, der er mange Tegn tilstede, som med Guds Hjælp give godt Haab om Skotterne. Vi se, at Katholikerne stedse blive mildere og venligere behandlede; den katholske Lære er ikke, som tildels forhen, prisgivet almindelig Ringeagt, men Mange vise den Sympathi og ikke Faa hylde den; Fordomme

og forkerte Meninger, som mest hindre en rigtig Bedømmelse, tabe sig lidt efter lidt.

I Almindelighed maa man tildele Skotterne den ikke ubetydelige Ros, at de stedse pleje at holde den hellige Skrift højt i Ære. I Ærefrygten for den hellige Skrift ligger der en vis Overensstemmelse med den katholske Kirke; hvorfor skulde dette ikke engang give Anledning til Gjenoprettelsen af Enheden? Maatte de ikke tage den Bemærkning ilde op, at de have modtaget begge de hellige Testameters Bøger af den katholske Kirke og intet andet Sted fra! Historien aflægger Vidnesbyrd om, at den tredie Synode i Karthago og Pave Innocents I. allerede i Oldtiden have erhvervet sig udødelige Fortjenester i Henseende til Bevarelsen af den hellige Skrift. Bekjendte ere fra en senere Tid Eugen IV.s og Trienter-Konciliets Bestræbelser. Og Vi selv, der tilfulde kjende Tidens Trang, have for ikke ret længe siden i en Rundskrivelse med alvorsfulde Ord henvendt Os til den katholske Verdens Biskopper og paalagt dem at tage de nødvendige Forholdsregler, for at den hellige Skriffs Ukrænkelighed og guddommelige Autoritet maa blive opretholdt.

Men da Kirken stedse skulde vedblive at bestaa, var den hellige Skrift alene ikke tilstrækkelig, den maatte udrustes endnu med en anden Institution. Dens guddommelige Grundlægger maatte nemlig hindre, at denne Skat af himmelske Lærdomme i Kirken ikke i Tidernes Løb blev spildt eller gik tabt, hvad der nødvendigvis vilde være sket, saafremt han havde overladt den til de enkelte Menneskers Vilkaarlighed. Klart er det derfor, at der fra Kirkens Begyndelse af har maattet være et levende og bestandigt Læreembede tilstede, til hvilket ifølge Kristi Villie er bleven overdraget baade Frelsens Lære overhovedet saa vel som den sikre Fortolkning af Skriften, og som, beskyttet af selve Kristi bestandige Bistand, paa ingensomhelst Maade kan falde i Vildiarelse i Henseende til sine Lærdomme. Og den øverste Plads i Læreembedet overdrog han til Een, paa

hvem hele den lærende Kirke skulde hvile som paa sit Grundlag. Thi idet Kristus overgav til Petrus Himmeriges Nøgler, gav han ham tillige Magt til at lede og styre de Øvrige, som skulde være »Ordets Tjenere«: »Styrk dine Brødre«. (Lucas. 22, 32.).

Man kan nu let forstaa, hvor usikker, mangelfuld og hensigtsstridig deres Anskuelse er, som mene, at kunne tolke Skriften ene og alene ved Hjælp af Skriften selv; thi den øverste Regel for Fortolkningen vilde jo saa tilsidst være det enkelte Individ — egen Dom. Enhver vilde da give sig i Færd med Læsningen af den hellige Skrift og forklare det guddommelige Ords Indhold efter sit eget Sindelag, sin egen Aandsretning, sine egne Studier, sin egen sædelige Beskaffenhed. De forskellige Udlæggelser maatte nødvendigvis fremkalde forskellige Opfattelser og Stridigheder, og, hvad der er givet for at fremme Enheden og Endrægtigheden, vilde være bleven forvandlet til en Kilde for det Onde. Naar Katholikerne, skjönt de ikke lige stemme overens i Henseende til de borgelige Forhold, alligevel holdes sammen i en underfuld Troens Enhed, saa kan der ingen Tvivl være om, at dette netop hovedsagelig er en Følge af dette apostoliske Læreembede.

Rigtignok elske saare mange Skotter, som i Troen ere skilte fra os, af ganske Hjærte Kristi Navn og tragte efter at forstaa hans Sædelære og at efterfølge hans hellige Exempel. Men hvorledes skulle de med Aand og Hjærte nogen Sinde opnaa det, som de stræbe efter, naar de i de himmelske Ting ikke lade sig undervise og lede paa den Maade og ad den Vej, som Kristus selv har villet? O maatte dog den guddommelige Barmhjærtighed, som vi anraabe, forunde Moderkirken den saa inderligt attraaede Trøst, at se alle Skotter ret snart vende tilbage »i Aand og Sandhed« til deres Forfædres Tro! Kunne de maaske ikke grunde de skjønneste Forhaabninger paa Gjenoprettelsen af Enheden med os? Den fuldkomne og absolute Sandhed vilde strax straale alle Vegne og de vilde komme i Besiddelse af de største Goder, som

de have mistet ved Skilsmissen. Blandt disse Goder er eet særlig fremragende, og saare bedrøveligt er det, at de savne det. Vi mene det højhellige Offer, i hvilket Jesus Kristus, Præst og Offerlam tillige, daglig opofrer sig til sin himmelske Fader ved Hjælp af sine Præster paa Jorden. Ved dette Offers Kraft tilvendes os Kristi uendelige Fortjenester, som han har erhvervet ved sit guddommelige Blod, som han, fastnaglet til Korset, een Gang har udgydt til Menneskenes Frelse. Troen paa denne ophøjede Hemmelighed blomstrede uforvansket blandt Skotterne paa den Tid, da den hellige Columba vandrede herved, og ligeledes senere, da der paa mange Steder blev bygget herlige Kirker, som aflægge Vidnesbyrd om Eders Forfædres fremragende Kunstsands og Fromhed. Offerets Nødvendighed er indeholdt i selve Religionsens Væsen og Natur. Thi deri bestaar Gudsdyrkelsens Kærne, at anerkjende og tilbede Gud som alle Tings øverste Herre, hvis Magt ogsaa vi og alt vort er underkastet. Evangeliets Lov staar ikke tilbage for den gamle Pagts Lov, den er tværtimod langt fortræffeligere end denne, fordi den har fuldendt, hvad den gamle Lov kun havde begyndt. De i det gamle Testamente brugelige Ofre henvise imidlertid længe før Kristi Fødsel forbilledlig til det paa Korset frembaarne Offer, og efter hans Himmelfart fortsættes dette samme Offer i det eucharistiske Offer.

Der mangler endnu, at vi særlig henvende os til dem, som bekjende det katholske Navn, for at de navnlig ved deres Medhjælp maa fremme Vore Hensigter. Den kristelige Kjærlighed fordrer, at enhver efter Evne og Kræfter drager Omsorg for Næstens Frelse. Derfor forlange Vi først af dem, at de ikke høre op med i dette Øjemed at bede og bønfalde Gud, som alene er i Stand til udgyde det virksomme Lys i Sjælene og at tilskynde Villien efter sin helligste Villie. Da det dernæst er Exemplet, som mest af Alt formaar at vinde de menneskelige Sind, bør de vise sig den Sandhed værdige, som de ved Guds Naade ere delagtige i, og ved et velordnet Liv anbefale den Tro, som de bekjende

sig til. Ogsaa bør de ved Udøvelsen af de borgerlige Dyder virke hen til, at det stedse mere og mere bliver aabenbart, at det er en ubegrundet Bagvaskelse at paastaa, at den katholske Religion er en Fjende af Staten, men at der tværtimod intetsteds kan findes en bedre Støtte for Statens Værdighed og Velfærd end i den katholske Religion.

Saare gavnligt er det ogsaa, samvittighedsfuldt at understøtte Ungdommens katholske Undervisning, at befæste den endnu mere og at værne om den paa alle Maader. Vi ere rigtignok ikke uvidende om, at der blandt Eder bestaar velindrettede Skoler for den videbegjærlige Ungdom, som der modtager en fortræffelig Undervisning. Men man maa bestræbe sig for, at de katholske Studieanstalter ikke i noget-somhelst staa tilbage for de øvrige Anstalter; thi man tør ikke tillade, at vore unge Folk ere mindre udrustede i Henseende til Videnskab og Dannelse — Ting, som den kristelige Tro stedse kræver som saare værdifulde Ledsagere baade til Værn og til Pryd for den. Derfor fordrer ogsaa Kjærligheden til Religionen og til Fædrelandet, at Katholikerne stedse efter Evne og Kræfter søge at hæve og formere alle deres Anstalter, de lavere saavel som de højere.

Særlig bør Gejstlighedens Uddannelse fremmes, thi den kan i vore Dage kun udfylde sin Plads paa en værdig Maade, naar den er fremragende i alskens Dannelse og Videnskab. I denne Henseende anbefale Vi indtrængende til Katholikernes Velgjørenhed Understøttelsen af Blairs-Kollegiet. Alt det Sagte, som den inderligste Kjærlighed til Skotterne har indgivet Os, bør ogsaa I, ærværdige Brødre, hovedsagelig skjænke Eders Omsorg og Kjærlighed. Vedbliver at arbejde med den Iver, som Vi hidtil have bemærket hos Eder, for at der maa blive iværksat, hvad der kunde synes hensigtsmæssigt til Formaalets Opnaelse.

Som et Pant paa de himmelske Naadegaver og som et Tegn paa Vor faderlige Velvillie meddele Vi Eder, ærværdige

Brødre, og Eders Klerus og Folk kjærlighedsfuldt i Herren den apostoliske Velsignelse.

Givet i Rom ved St. Peter den 25. Juli 1898, i vort Pontifikats 21. Aar.

Leo P. P. XIII.

Katholiker, arbejder for eders Presse!

—o—

Laboremus! har den hellige Fader sagt; lader os arbejde! Ja, lader os arbejde for vor katholske Presse! Først og fremmest i vor Menighed, idet vi bevæge Andre til Abonnement. »Vi vare tre Venner, som havde sat os til Opgave, at udbrede katholske Blade og Tidsskrifter,« skrev ifjor en Ven af Nord. Ugeblad. »Vi vare meget forbausede over, at finde blandt vore Stands- og Trosfæller, som ellers samvittighedsfuldt opfyldte deres religiøse Pligter, saa faa Læsere af katholske Blade. Vore Bestræbelser lykkedes det, at udbrede 14 Exemplarer af Ugebladet. I Begyndelsen maatte vi gjendrive allehaande Betænkeligheder og Udflugter. Imidlertid vare dog 14 beredvillige til idetmindste at forsøge et Kvartal. Og Forsøgene endte med et varigt Abonnement. Med Lethed kunde vi overbevise Vedkommende om, at de liberale Blade, som de læste, ikke kunde afholde sig fra hadefulde og dumme Angreb paa den katholske Kirke. Det have de tilstaaet. Vi overbeviste dem fremdeles om, at de ikke vare underrettede om de glædelige Fremskridt, som Kirken og det katholske Liv gjorde i og udenfor Fædrelandet. Og Følgen maatte være, at de slet ikke kjendte noget til Forholdene indenfor vor egen Lejr. Jeg raader til, at man lejlighedsvis undersøger og spørger blandt Medlemmerne af de forskjellige katholske Foreninger. Man vil desværre erfare, at der selv hos det grønne Træ er Mangler tilstede i

Henseende til Pressen, at nemlig en Mængde Medlemmer ikke ere Abonnenter paa Ugebladet eller i det højeste kun kjende den sidste Side af det. Man omgaas med hverandre og af Magelighed. falsk Tolerance, for ikke at bringe Uro i Lejren o. s. v. udtaler man sig helst ikke om saadanne Sager. Og dog finder et godt Ord altid et godt Sted.« — Ganske vist! Vennen har Ret. Vor katholske Presse burde uden Tvivl støttes langt mere, end det hidtil er sket, baade her i Hovedstaden og i vore Provinsmenigheder. Forbauses maa man sandelig som vor gode Ven, naar man hist og her opdager, at endog bedrestillede Katholiker ingen Anelse have om, hvad der staar i Ugebladet, fordi de ikke have abonneret paa det. Lad ogsaa være, at Ugebladet er saare mangelfuldt redigeret — det indrømmer Redaktionen gjerne — men dette bør dog ingen Undskyldning være nu, da Bladet hver Uge bliver ledsaget af en yngre Broder »Katholiken«, der under sin Titel anfører en saa fremragende Forfatter som Johannes Jørgensen som sin Redaktør. *Laboremus igitur!* Arbejder derfor, Katholiker, for eders Presse, ved selv at abonnere og ved at anbefale den til Andre, saa at den maa vinde Fremgang og sprede Lys og Velsignelse blandt Mange.

Skoleliteratur.

—o—

Nu da Ferierne nærme sig deres Ende, og Eleverne atter skulle tage fat paa Fortsættelsen af Studierne til deres Oplysnings Fremme, henledes Opmærksomheden paa en ny Skolebog: „**Tysk Grammatik med Øvelse og Læsestykker**“, særlig beregnet paa Fortsættelsesskoler, ved **C. E.** 1. Hefte. Pris indbunden 60 Øre. *Andr. Fred. Host & Sons* Forlag, Bredgade 34.

Denne lille Bog, som danner et særdeles praktisk Grundlag for den senere videregaaende Undervisning, indeholder

foruden de første grammatikalske Regler, en *righoldig Samling Øvelser*, ordnede efter en tildels ny og praktisk Methode, som sætter Eleven i Stand til, ogsaa *i Hjemmet* med Glæde at kunne beskæftige sig med Indøvelsen af det Læste. Naar dette Hefte grundigt er gennemgaaet, vil Eleven forbauses over den Sikkerhed, han føler hos sig, naar han *selvstændig* skal udarbejde smaa Stiløvelser eller præstere mindre Oversættelser, særlig fra dansk til tysk.

Foruden Øvelserne, der selvfølgelig ogsaa kunne benyttes som Læsestykker, findes endnu 29 mindre *Læsestykker*, saaledes at Anskaffelsen af en særskilt Læsebog derved undgaas.

Endnu bør det tilføjes, at den *ny, tyske Retskrivning* i et og alt er benyttet, ligesom Bogen ogsaa er gjen-nemlæst og korrigeret af flere dygtige Kræfter og Kapaciteter i det tyske Sprog.

Med Held vil dette lille Hefte kunne benyttes baade i Borger- og Realskoler og i Aften- og Fortsættelsesskoler og til privat Undervisning.

Verden og Visdom.

En Fortælling fra Kejsers Marc Aurels Tid.

Efter Anton de Waal.

—o—

(Fortsat.)

Da Justinus gik tilbage til Staden, beskæftigede hans Tanker sig udelukkende med det, som han havde oplevet denne Aften. Det forekom ham som om der efter en lang Nat pludselig var brudt en varm og lys Dag frem for ham, saa at hele hans Hjerter jubledes derover af Glæde. Hvad var det for en Skole? Hvad for et filosofisk System? Hvor kunde det være muligt, at han hidtil, trods al sin Sogen, ikke havde hørt noget derom? Det var jo Lærdomme, som med Naturnødvendighed løftede al gammel Verdensvisdom ud af dens

Hængsler, og som med uimodstaaelig Magt maatte erobre den hele Jord.

Tilbagevejen gennem det vatikanske Distrikt førte ham tæt forbi Neros Circus. Den ensomt beliggende Bygning ragede med sine Obelisker mørk og uhyggelig op mod Nattens Himmel; Justinus tænkte paa de blodige Offre, som engang under de grusomste Pinsler her havde lidt Døden for at vælte Skylden for Roms Brand fra Tyrannens Skuldre. Men det havde jo ganske vist kun været Kristne, og de havde, om just ikke for denne Forbrydelse, dog fortjent Døden paa Grund af deres fordævelige Lære og gyselige Laster.

Justinus ilede videre, og da han nærmede sig Broen, som fører over Tiberen til Mårsmarken, mødte han et Ligtog; det var ikke et enkelt Menneske, der var død, men et større Antal Lig, som bleve befordrede der forbi paa Baarer, hvoraf hver blev ledsaget af to *vespilonnes* eller Ligbærere.¹⁾

Ellers var Vejen fuldstændig tom og øde, og derfor lød ogsaa den Vexelsang, som Følget, der var forsynet med Fakler, istemmede, saa meget ejendommeliger.

Justinus havde aldrig før hørt en saadan Sang ved en Begravelse. Hvor skulde han kunnet ane, at disse Mennesker vare Kristne, som jordede Colosseums Marty-

¹⁾ Fra først af var det vatikanske Cemeterium ikke nogen Katakombe, det vil sige, det havde ikke været en Kirkegaard med underjordiske Gange og Gravkamre eftersom at saadant Anlæg var umuligt paa den Sandbund, der fandtes der. Det maatte snarere kaldes for en Kirkegaard paa en lige jævn Flade oven paa Jorden. Det laa ved den vatikanske Højs Sydside overfor den Landevej, som gik mellem Højen og Neros Circus. Der hellige Petrus' oprindelige og sandelig meget beskedne Grav havde allerede faaet en værdigere Udstyrelse af hans tredje Efterfølger, Anaetius, som lod en Gravbygning opføre (*memoriam construxit*). Denne omfattede i et Slags Kjælderrum (*Hypogeum*) Petrus, og hans nærmeste Efterfølgeres Hvilested og oven over var der bygget et Kapel,

rer paa det vatikanske Coemeterium, og at Sangene vare Salmer, som Kirken fra de ældste Tider plejede at synge ved Begravelser.

Det var den 31te Salme, som altid blev sungen ved denne Lejlighed; Justinus kunde ikke tro sine egne Øren, da han opfattede følgende Ord:

»Jeg vil give Dig Forstaaelse og belære Dig paa den Vej, Du vandrer; jeg vil hæfte mit Øje paa Dig. — Bliver dog ikke som Heste og Muldyr, der ingen Forstand have.«

Hvor mærkeligt! Lød ikke de første Ord som en trøstende Forjættelse for Justinus just i dette Øjeblik? — men den følgende Sætning slog ham endnu mere; den Ubekjendte havde jo brugt de samme Ord om »Heste og Muldyr. som ingen Forstand have«, og betegnet dem som en Udtalelse af en stor Vismand. Efter det maatte der jo bestaa et vist Forhold mellem

eller *cella memoria*, hvor de Troende forsamlede sig til den aarlige Erindringsfest. Til dette Gravsted hørte et Grundstykke, *area*, som sandsynligvis var omgivet af en Mur, hvor Ligene bleve jordede af andre Troende. Denne vatikanske Kirkegaard blev allerede ødelagt under Constantin, da han byggede sin pragtfulde Basilika over Apostelfyrsternes Grav; men der er dog bevaret nogle Indskrifter og Sarkofager derfra, som stamme fra det andet og tredje Aarhundrede. Livia Primitivas Sarkofag er især mærkelig ved de derpaa indrissede symbolske Figurer: den gode Hyrde i Midten og Ankeret og Fiskene paa hver sin Side; alle disse tre Symboler tilhørte den ældste kristne Billedfremstilling.

Licina Amias' Gravsten har to Fiske, der svømme henimod et Anker og derunder Indskriften: „De Levendes Fisk“ paa Græsk samt foroven en Sejrskrans. Som bekendt gjaldt Fiskene hos de gamle Kristne for et hemmeligt Symbol paa Kristus, fordi det græske Ord „ichthys“ (Fisk) i dets fem Bogstaver indeholder Begyndelsesbogstaverne til de Ord: Jesus Kristus, Guds Søn, Forløseren. Herved blive Afbildningerne paa disse to Gravmonumenter forstaaelige i deres Sammenhæng. Vort Haab (Ankeret) her paa Jorden beror paa, at Jesus Kristus, Guds Søn og vor Forløser, efter dette

den Ubekjendte og disse Folk. Justinus fattede en rask Beslutning og henvendte sig til en af de Sorgende, en Mand af Folket, og spurgte ham:

»Hvorfra ere de Ord tagne, som I synge?« —

»De staa i vore hellige Bøger!« —

«I Eders hellige Boger? Hvem ere I da, siden I have Eders egne hellige Bøger?« —

Manden saa skarpt paa Justinus, men tilfredsstillet af hans Ansigts velvillige Udtryk svarede han sagte:

»Vi ere Kristne.« —

»Kristne?« raabte Justinus, »Kristne?« —

Livs Kampe vil, som den gode Hyrde føre os til Paradisets Eng og den evige Herligheds Sejrskrone. — Begge disse Monumenter høre til den ældste kristne Tid, men der findes ogsaa en Sarkofag med Billedhuggerarbejde, der har en hel anden Indskrift og som ligeledes stammer fra det vatikaanske Cemeterium og fra Tiden før Constantin og hvori Saturninus' og Musas Forældre bisatte deres Søn (*Bosio, Roma sotterr. p. 95*): Paa den ene Side af Tavlen, hvorpaa Indskriften staaer, ses den gode Hyrde og ligeoverfor paa den anden Side en Orante eller bedende Kvinde, mellem nogle Træer, paa hvilken der findes Fugle. Det er Himmelhaven, i hvilken Sjælen ved den gode Hyrdes Naade er gaaet ind.

Da man i Aaret 1626 udgravede Fundamentene til Baldachinen over Højalteret (*confessio*) i Peterskirken, gjorde man den mærkelige Opdagelse, at der fandtes hedenske Grave paa begge Sider af den apostoliske Gravhvelving. Det samme var ligeledes Tilfældet i Paulskirken, da man efter Branden 1823 skulde rejse den nye Baldachin over Hedningepostlens Grav. Der fandt man nemlig Askekrukkerne endnu staaende ganske uskadte i et Columbarium. De gamle Rømere begravde deres Døde langs med Landevejene, og saaledes have de Kristne, som havde Besiddelser paa det vatikaanske Omraade og paa Vejen til Ostia, bisat disse to Apostle i Linie med alle de andre Døde. I den fredelige Tid mellem Nero og Domitian blev der saa bygget et austændigere Gravsted for dem, skønt lille og beskedent, indtil Constantin byggede sine Basilikaer over Apostlenes Ben. At Petrus og Paulus Relikvier først skulde være bisatte paa deres nuværende Hvilesteder af Constantin er en Antagelse, som aldeles ikke kan bevises og som Monumenternes Vidnesbyrd modsige.

Hvor vilde han ikke gjerne blevet ved med at spørge, men Ligtoget skred uopholdelig videre hen mod den vatikanske Høj, hvor der altsaa maatte være et Gravsted for Kristne.

Justinus saa længe efter Faklernes Skin og lyttede til den hendoende Sang; det havde altsammen været for ham som et hemmelighedsfuldt Syn, et Drømmebillede.

Hvor hurtigt var ikke, ham selv ubevidst, Cornelias Forjættelse gaaet i Opfyldelse! —

Lodsen er kommen, Justinus, som tager dit lille Skibs Rør med kraftig Haand, for helt at lede det paa nye Baner. Men bliv ikke forbauset, hvis det skrobelige Fartøj skulde knage i alle Fuger under Kampen mod de taarnhøje Bolger.

»Kristne?« — sagde Justinus til sig selv, idet han i dybe Tanker skred hen imod Broen? — »Kristne?« — og nu den Ubekjendte? — og disse herlige Lærdomme — fulde af guddommelig Sandhed! Jeg føler mig som en Blind. Vilde blot Nogen komme og tage mig ved Haanden! Ak kunde dog Nogen aabne mine Øjne!

(Forsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Kjøbenhavn. (*F. J.*) Søndag den 7. August foretog Foreningen »*Unio*« sin første Fodtur iaar. Af I. Afdeling »alene Herrer« startede Kl. 9 ved Østbanegaarden 16, hvoraf to vare henholdsvis 63 og 79 Aar og Resten Ungdom. Man kjørte til Springforbi og her begyndte den egentlige Fodtur, som fortsattes over Raavad, hvor der indtoges den medbragte Frokost, videre over Ørholm til Søllerød, hvor man afventede II. Afdeling. Efter at der var drukket Kaffe

her fortsattes Turen i Fællesskab til Dronninggaard, hvor man nogen Tid spredtes over det smukke Terrain. Da Aftensmaden var spist drog man til Holte og Hjemkjørselen fandt Sted under stor Munterhed. Over hele Turen hvilede ret Præget af Hyggelighed, Familiaritet og Gemytlighed.

Rom. Fra Rom, 6. August, skrives der til os: »Ifølge Deres Ønske begav jeg mig straks til den h. Faders Livlæge, Professor Lapponi, for at forhøre mig angaaende Pavens Helbred. Rygterne, som man systematisk udbreder hvert Aar om Sommeren og ved Slutningen af Vinteren, ere absolut falske. Det bedste Bevis er, at den h. Fader paa Portiunkula-Festen, 2. August, overværede Festen i Portiunkulakapellet, hvor flere Hundreder Personer vare tilstede. Desuden besøger Leo XIII. daglig de vatikanske Haver, hvor han tilbringer de varme Sommerdage. Befandt den h. Fader sig ikke saa vel, vilde han vistnok ikke spadserere i Haven, sagde Professor Lapponi. At de fleste Kardinaler, som ere bosiddende i Rom, for Tiden have forladt Byen, turde ogsaa være et Bevis paa, at den h. Fader ingenlunde er syg.

Krefeld. »De tyske Katholikers Generalforsamlinger« kunne i Aar fejre deres gyldne Jubilæum; de ere nemlig en Frugt af Revolutionsaaret 1848, resp. af Forsamlingsfriheden, som hint Aar bragte med sig. Det nuværende Aars Generalforsamling er den 45de og finder Sted i Krefeld i Dagene fra den 21.—25. August.

Bøn til Velgjørenheden.

Jærnhandler Jensens Hustru (Dronningensgade 13), som i længere Tid har lidt i Ansigtet af Lupus, der vil gøre hende fuldstændig arbejdsudygtig, saafremt Sygdommen ikke standses i sin Væxt, beder gode Mennesker om Hjælp til at kunne gjenne-gaa en Kur i Professor Finsens medicinske Lysinstitut.

Redaktionen er villig til at modtage eventuelle Bidrag. aflægger Regnskab og sørger for at Bidragene anvendes i ovennævnte Øjemed.

Unio. Onsdagen den 24. August Kl. 7 præcis **Præmiekeglespil** i Sluекetter.



St. Knuds Broderskab afholder Møde Tirsdag d. 16. ds Kl. 8 $\frac{1}{4}$ i Lokalet Bredgade 67² o. G. Hr. Barber O. Møller vil oplæse »*Biskop Gunnør og hans Ven.*« (En Fortælling fra den gamle katholske Tid i Danmark). — Derefter humoristisk Oplæsning. — Alle ere velkomne. —

Kirkelig Kalender.

Søndag den 14. August. 11. Søndag e. Pintse. — 15. M. Marias Optagelse i Himlen (fejres følgende Søndag). — **16. Ti.** Hyacinth. Bekjender. — **17. O.** Oktav af St. Laurentius **18. To.** Helena, Enke. — **19. F** Oktavdag. — **20. L.** (Vigiliefastedag) Bernhard Kirkelærer og Bekjender.
Søndag den 21 August. 12. Søndag e. Pintse. Marias Optagelse i Himlen. Joakim, den h. Jomfrus Fæder (Ansgarius-Bonifacius-Kollekt i samtlige Kirker og Kapeller til Fordel for Vikariatets mest trængende Institutioner.)

Gudstjenesten paa Søn- og Helligdage.

M. (stille Messe). H. (Højmesse). Pr. (Prædiken). A. (Andagt). K. (Katechese).
 St. Ansgar. Under Reparation.
 St. Josefsøstrenes Kapel (Toldbodvejen 14). Kl. 6 og 8 M., Kl. 10 H. med Pr., Kl. 6 Efterm. A.
 Rosenkranskirken Kl. 7 M., Kl. 9 $\frac{1}{2}$ H. med Pr., Kl. 5 A med K.
 St. Josefs Hospital. Kl. 6 $\frac{1}{2}$ M., Kl. 9 H. med Pr., Kl. 3 Eftm. A.
 St. Josefs Kapellet (Strandvejen 91.) Kl. 8 H., Kl. 2 $\frac{1}{2}$ Eft. Vesper.
 St. Annæ Kapel (Chr. II.s Allè, Sundbyerne). Kl. 10 H. med Pr.
 Jesu Hjærte Kirken, Kl. 7, 8 $\frac{1}{2}$ M., Kl. 10 H. med Pr., Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Af. A.
 St. Andreas Kirken i Ordrup. Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7, 7 $\frac{3}{4}$ M., Kl. 10 H. med Pr., Kl. 7 Aft. A.
 Odense. Kl. 8 M., Kl. 10 H. med Pr., Kl. 3 A. med K.
 Svendborg. Kl. 10 H. med Pr., Kl. 3 A. med K.
 Kolding. Kl. 9 $\frac{1}{2}$ H. med Pr., Kl. 3 A. med K.
 Fredericia. Kl. 7 M., Kl. 9 $\frac{1}{2}$ H. med Pr., Kl. 3 A. med K.
 Horsens. Kl. 8 M., Kl. 10 H. med Pr., Kl. 2 A. med K.
 Aarhus. Kl. 6 $\frac{1}{2}$ M., Kl. 9 $\frac{1}{2}$ H. med Pr., Kl. 3 A.
 Randers. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ M., Kl. 10 H. med Pr., Kl. 3 A. med K.

St. Knuds Skole (Stenosgade). Det nye Skoleaar begynder Tirsdag den 23. Aug. Anmeldelser af nye Elever sker hos Bestyreren i Skolebygningen

Mariakongregationen for Ynglinge gjenoptager sine Møder Mandag d. 28 Aug. Maatte dog ret mange af de katholske Ynglinge, som hidtil endnu ikke have sluttet sig til Kongregationen, endelig komme og med hele deres Hjærte slutte sig til os!
 Bestyrelsen.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,
Søxogfyrretyvende Aargang,
og „Katholiken“ Nr. 10.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement, uforandret som hidtil, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær. Grosserer A. Millech, Kjøbnagergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

Nr 34.

Søndagen den 21. August.

1898.

Indhold: Cistercienserordenen i Danmark. Pavelig Encyklika. Efterretninger fra Ind- og Udland: Aarhus. Kjøbenhavn. Irland. — Bekjendtgjørelser.

Cistercienserordenen og dens Virksomhed særlig i Danmark.

Nogle Optegnelser

i Anledning af Ordenens 800-Aars Jubilæum

af F. Kerff.

—O—

Fortsat.

Efter Biskop Svends Død havde Ømø Kloster baade gode og onde Dage. De politiske Forhold i Landet vare ikke uden Indflydelse indenfor Klosters Mure. Ved at følge Abbedrækken, som anføres i Klosterkrøniken, kan man bedst følge de forskjellige Tildragelser. Den første Abbed hed Briennius; han var Englænder og forestod Munkene baade under deres Ophold i Sminge og Veng samt førte dem fra Kalvø til det stille Øm. Hans Eftermand var af tysk Herkomst og hed Amilius; han blev afløst af Franskmanden

Vilhelm, der forestod Klosteret fra 1180 til 1193 og stod ved Bisp Svends Dødsleje. Vilhelm var en usædvanlig from Mand, der Dag og Nat under Graad og Taarer var syssel-sat med Bøn og Læsning. Det lille Klosterbibliothek blev under ham beriget med mange Haandskrifter, som Biskop Svend skænkede, hvoraf endog mange vare prægtigt malede og sirede med forgyldte Bogstaver.

Brandanus fulgte som fjerde Abbed; han var dansk af Fødsel og blev efter 4 Aars Forløb valgt til Abbed i Vid-skøl, efterfulgt af Niels, der kun var Abbed i to Aar. Der-paa kom Thorkild, der forestod Klosteret i 17 Aar.

Han havde fra Barn af kjendt Klosteret og var født i Omegnen af Ømø. Han arbejdede Dag og Nat, endog over sine Kræfter, for at Brødrene ikke skulde mangle Noget. Omsider trak han sig tilbage fra Klosters Ledelse, for i Stilhed og Bøn at berede sig paa sit Endeligt; han fik til Efterfølger den navnkundige Abbed Gunner. Gunner var kun Abbed i 6 Aar og 2 Maaneder og blev saa valgt til Biskop i Viborg. Hans Levned er udførligt skildret af en Munk i Øm Kloster og viser os en nidkjær og from Biskop, der var æret og elsket af alle Konger og Bisper, Lærd og Læg. Han var Medarbejder af »jysk Lov« og døde henimod 100 Aar gammel; hans Gravsten ses i Vi-borg Domkirke.

Efter Gunner fulgte Johannes, saa Niels den Anden, derefter Magnus, der var født i Viborg og døde i Øm; efter ham fulgte Mikael, der styrede Klosteret i næsten 12 Aar og blev begravet i det nye Kloster, hvortil den Gang endnu kun Grunden var lagt. Man fandt nemlig Stedet, hvor i sin Tid Apo Hals (som tidligere anført) i Drømme havde set en Kirke staa, bedre beliggende, hvorfor man op-byggede et nyt Kloster paa dette Sted og nedlagde det gamle. Skønt Abbed Mikael blev begravet 1246, hengik der dog 11 Aar, forinden man var naaet saa vidt, at Kirken kunde tages i Brug; Sove- og Spisestuerne vare da indret-tede til Munkene, det øvrige blev saa fuldendt senere.

Krøniken fortæller, hvorledes Brødrene paa Dagen før Allehelgensfest i Forening med Erkedegnen fra Aarhus og en stor Skare af Adelige og Borgere drog i Procession med Kors og Lys, med Røgelsekar og Relikvier fra det gamle Kloster til den nye Kirke. Jubelsange og Salmer lød paa Vejen og under den nye Kirkes Hvælvinger. Aarligt fejredes Mindedagen saavel i Kirken som i Klostret. En Mand ved Navn Oluf, der stod Klostret nær, gav endog ved denne Lejlighed to Ejendomme til Klostret og bestemte, at paa Aarsdagen skulde der gives en Ret Mad mere til hver af Brødrene.

I den Tid, der hengik fra Abbed Mikaels Død til Munkenes Flytning, var Johannes den Anden først Abbed, dernæst Olaf og derpaa Asgot, under hvem Flytningen fandt Sted.

Johannes den Anden var Abbed paa den Tid, da Hertug Abel, der som Skribenten siger, burde have hedt Babel, skændte og brændte trindtom i Jylland. Abels Folk bortslæbte Klostrets Kvæg og saarede endog Abbeden i den venstre Arm. De kongelige Tropper vare ikke stort bedre. Det nærliggende Kloster »Gamle Vissing« blev afbrændt paa Kirken nær, og Munkene i Øm saa sig nødsagede til at forskanse Klostret, ødelægge Baadene paa de nærliggende Søer, for at hindre Fjenden i at nærme sig. Deres Klæde- og Fødemidler gemte de i Kirkens Taarn.

Saavel under denne Abbed som under hans Eftermand havde Klostret Stridigheder med Biskop Peter den Fjerde af Aarhus, der ikke var saa velsindet mod Klostret som hans Formand Peter Elafsen. Uenigheden opstod om Ejendomsretten til visse Jorder, om en Del Bøger, som Peter Elafsen havde skænket dem, samt om deres Bønders Friheder.

Under Abbed Asgot kom der en roligere Tid, dog kortvarig; thi under dennes Eftermand, Johannes den Tredie blev Klostret atter udsat for Forfølgelse. Johannes, med Tilnavn Dovræ, muligvis barnefødt i den nærliggende Landsby

Dover, var Abbed paa Erik Glippings Tid, og Krøniken henviser til, at da kunde man sige med Profeten: »Ve det Land, hvis Konge er et Barn«. Det var jo i denne Tid at Kampen stod mellem Kongehuset og Erkebisen Jakob Erlandsen om Kirkens Rettigheder og Munkene i Ømø vare selvfølgeligt paa Erkebispens Side.

Dronning Margrethe Sambiria lod Klostret føle sin Uvillie, idet hun kom dertil ledsaget af 1600 Ryttere foruden andet Hoffølge, og forblev i 2 Døgn paa Klostrets Bekostning, saa at alt Forraad udtømtes. Abbed Johannes trak sig tilbage for at befries for de timelige Plagerier og for ene at leve for Gud; i hans Sted valgtes *Boetius*. I denes Tid fremkom en stor Strid med Biskop Tyge (Tucho) af Aarhus. Abbed Arnfast af Rye Kloster i Sønderjylland var bleven udnævnt til Biskop af Aarhus, men kom der aldrig, da Kongehuset var fjendtlig sindet mod ham. Tyge blev hans Eftermand; han holdt med Kongehuset mod Erkebisen og overtog endog Styrelsen af Roskilde Stift, skønt Biskop Peter Bang var den retmæssige Biskop. For at faa Gejstligheden med sig, forelagde Tyge paveligt Stadfæstelsesbrev, der imidlertid var forfalsket. Man har villet sige om Arnfast, at han havde forgivet Kong Kristoffer; men Beviset mangler, og Klosterkrøniken kender ikke til dette Rygte, men omtaler ham tvertimod som en meget gudfrygtig Mand. Imidlertid naatte Ømø Kloster lide for hans Skyld. Bisp Tyge havde nemlig sagt, at Arnfast holdtes skjult i Ømø. Skønt han aldrig havde haft Ophold i Øm, som Krøniken siger, vilde man alligevel ikke tro Munkenes Udsagn, og flere Gange mødte Kongens Marsk, Johannes Kalv, med idetmindste 300 Hestfolk for at holde Husundersøgelse, hvilket selvfølgelig ikke førte til noget Resultat.

Der fremkom dernæst en stor Strid mellem Klostret og Bisp Tyge, som fortælles udførligt i Krøniken. Striden gjaldt *Gjæsteretten*, idet Biskoppen paastod Klostret pligtig til at tage imod ham og hans Følge i tre Uger aarlig. Det drejede sig her om store Udgifter for Klostret og da Munkene

paastode, at de ifølge særegne Forrettigheder, som de kunde dokumentere, vare fritagne for denne Byrde, kan man ikke undre sig over, at de søgte at hævde deres Ret. Men Tyge, der baade var en alt andet end kirkelig Herre og en stridbar Natur, søgte paa alle Maader at fremtvinge sit Forlangende. Han plagede dem ved enhver Lejlighed, dels personlig, dels ved sine Underordnede. Blev Klosters Folk overfaldne, tog Tyge Gerningsmændene i Forsvar, Brødre, der bleve udsendte for at opkjøbe Korn, lod Biskoppen mishandle, ja i Horsens overfaldt Bispens Folk Klosters Udsendinge, fratog dem Pengene og tilredte endog en Broder ved Navn Henrik saaledes, at han kort efter døde, samt slæbte en anden Klosterbroder i Fængsel. Der blev sluttet Forlig med Bispen, men snart brød han Forliget, og Striden begyndte paa ny.

Den følgende Abbed, en Mand af adelig Slægt, ved Navn Thuro, skrev til sine Medabbeder i Landet samt til Ordensformanden i Clairveaux. Tilsidst gik Sagen til Rom, og den pavelige Afsending, Kardinal Guido, der kom til Danmark for at ordne Striden mellem Kongen og Erkebispens, sendte en Advarsel til Tyge. Men intet frugtede. Tvertimod ophidsede Tyge Kongen saaledes mod Klosteret, at denne endog truede med at fængsle Abbeden og splitte Klosters Gods. Skønt dette ikke skete, da den sønderjyske Hertug tog Klosteret under sin Beskyttelse, blev Opholdet dog altid vanskeligere i Øm Kloster. En stor Del af Munkene flygtede andetsteds hen, og det saa ud som om Klosteret skulde gaa til Grunde. Tyge blev tilsidst banlyst, men selv dette nyttede ikke; han appellerede til Kongen og Dronningen. Striden endte først ved Biskoppens Død, og Freden, som blev oprettet mellem Kirke og Stat, har vel ogsaa bidraget til, at bedre Tider indtraadte. Krøniken giver ingen Oplysning om Sagens endelige Udfald.

Abbed Thuro døde vistnok i Ømø, thi ifølge Dansk Atlas, IV. Bind, opbevaredes i Ry Kirke hans Gravsten; nu findes den der ikke mere.

Efter Thuro nævnes forskellige Abbeder, saasom Konrad fra Ribe, Johannes fra Horsens, Olavus, Petrus Page o. fl. men der anføres intet mindeværdigt i deres Tid.

Den sidste er Nikolaus den Anden, som blev valgt til Abbed 1320. Dermed slutter Krøniken, der jo, som Indholdet viser, er skreven af forskellige (Slattes.)



Pavelig Encyklika til Italiens Klerus og Folk.

Ærværdige Brødre, højtelskede Sønner!
Hilsen og den Apostoliske Velsignelse!

Oftte have Vi i Løbet af Vort Pontifikat, tvunget af det Apostoliske Embedes hellige Forpligtelse, set Os nødsaget til at klage og protestere i Anledning af forskellige Skridt, som til Skade for Kirken og Religionen bleve foretagne af dem, der som Følge af de almindelig bekjendte Omvæltninger for Tiden styre de offentlige Anliggender i Italien.

Det smerter Os, at Vi nu igen maa gjøre det i Henseende til en meget alvorlig Sag, som Opfylder Vor Sjæl med dyb Sorg. Vi mene Undertrykkelsen af saamange katolske Institutioner, som for nylig blev iværksat i forskellige Egne af Halvøen. Denne ufortjente og uretfærdige Forholdsregel har mødt Misbilligelse hos alle hæderlige Elementer,

og Vi se deri til Vor største Smerte en Fornøyle og endog en Skærpelse af de svære Krænkelser, som Vi have maattet taale i Løbet af de henrundne Aar.

Endskjønt I, ærværdige Brødre, kjende Virkeligheden, anse Vi det dog for passende, endnu en Gang at omtale Grundlæggelsen og Nødvendigheden at disse Institutioner, som vare en Frugt af Vor Omsorg og af eders kjærlige Bestræbelser, for at Alle maa lære Motivet at kjende, som kaldte dem i Live, og tillige det religiøse, moralske og charitative Formaal, som de have for Øje.

Efter at have omstyrtet Pavernes verdslige Herredømme, gav man sig i Færd med Skridt for Skridt at berøve den katholske Kirke dens Livs- og Aktionsbetingelser, saavel som dens naturlige og gjennem Aarhundreder virksomme Indflydelse paa det offentlige og sociale Livs Organisation. Ved en Række systematiske og sideordnede Forholdsregler lukkede man Klostrene og Klosterpensionaterne; ved Kirkegodsets Konfiskation forødede man Størstedelen af Kirkens Ejendele. Gejstligheden forpligtedes til Militærtjeneste; ved uretfærdige Undtagelsesbestemmelser indskrænkede man Friheden med Hensyn til de gudstjenestlige Handlinger; til enhver Tid bestræbte man sig for at berøve alle offentlige Institutioner den religiøse og kristelige Karakter; Sektvæsenet begunstigede man, og medens man ydede Frimureriets hemmelige Selskaber Frihed i videste Omfang, øvede man Intolerance og hadefulde Chikanerier mod hin eneste Religion, som altid havde været til Hæder, Støtte og Kraft for Italiens Folk.

Aldrig have Vi undladt at beklage Os dybt over disse svære og hyppige Attentater. Vi beklagede Os over dem i vor Religions Interesse, som blev udsat for saare store Farer. Vi beklagede Os over dem ogsaa, -- Vi sige dette med Hjærtets hele Oprigtighed -- i vort Fædrelands Interesse, fordi Religionen er en Kilde til en Nations Velfærd og Størhed og det fornemste Grundlag for ethvert godt ordnet Samfund. Og i Virkeligheden, svækker man den religiøse Følelse, som opløfter og forædler Sjælen og dybt indprenter

den Begrebene om Ret og Ære, saa kommer Mennesket ind paa et Skraaplan, det overlader sig til de vilde Drifter og jager tilsidst udelukkende efter de materielle Interesser, og den logiske Følge er Forbitrelse, Tvedragt, Udskejelser, Stridigheder, Ordenens Forstyrrelse, altsammen Onder, som hverken Lovens Strængthed eller haarde Domme og end ikke Anvendelsen af den bevæbnede Magt er i Stand til at styre.

Gjentagne Gange have Vi ved offentlige, til Italiens Folk rettede Skrivelser gjort dem, som bære det frygtelige Ansvar for den offentlige Magt, opmærksomme paa denne naturlige og indre Sammenhæng, som bestaar mellem det religiøse Forfald og Udbredelsen af Revolution og Uorden; Vi henviste bl. a. til, at Socialismen og Anarkiet ubetinget maatte gjøre Fremskridt.

Men man har ikke lyttet til Os. De sneverhjørte og sekteriske Fordomme lagde sig som et Slør over Forstanden, og Krigen mod Religionen blev fortsat med den samme Heflighed. Man ikke blot ikke tog Forholdsregler, for at raade Bod paa den anrettede Ødelæggelse, nej, man vedblev meget mere, i Bøger, Aviser, Skoler, Universiteter, Foreninger, Theatre i videste Omfang at udstrø Irreligiøsitetens og Immoralitetens Sæd, at rokke ved de Grundsætninger, som avle et hæderligt og kraftigt Liv hos et Folk, og at udbrede Mening, hvis uundgaelige Følger ere Forstandens Perversitet og Hjærtets Fordærvelse.

Den Gang, ærværdige Brødre, skuede Vi i det Fjerne en mørk og faretruende Fremtid for Vort Fædreland. Vi troede derfor at Tidspunktet var kommet, for at opløfte Vor Stemme og at sige til Italiens Folk: Religionen og Samfundet er i Fare; det er paa Tide, at I udfolde Eders hele Virksomhed og sætte en fast Bom for de truende Onder ved Hjælp af det levende Ord, ved Foreninger og Forsamlinger, ved Hjælp af Pressen, ved Institutioner, som tjene den kristelige Velgjørenhed og pleje Bønnen, kort sagt, ved Hjælp af allehaande fredelige og lovlige Midler, som synes skikkede til at opretholde den religiøse Følelse hos Folket og at raade Bod paa

Nød og Elendighed, som ere slette Raadgivere, og som paa Grund af Italiens sørgelige, økonomiske Forhold er bleven saa dyb og almindelig. Saaledes lød Vore gjentagne offentliggjorte Advarsler og Formaninger, navnlig i de to Skrivelser, som Vi den 15. Oktober 1890 og den 8. December 1892 rettede til det italienske Folk.

Det er Os en Glæde at kunne konstatere her, at Vore Formaninger ere faldne i en frugtbar Jordbund. Ved eders højhjærtede Bestræbelser, ærværdige Brødre, og ved eders Gejstligheds og de Troendes Anstrængelser har man opnaaet gladelige og velsignelsesrige Resultater, som lade Os haabe endnu gunstigere i en nær Fremtid. Hundreder af Foreninger og Samfund opstode i forskellige Egne af Italien, takket være eders utrættelige Iver: Laanekasser, Fællesbagerier, Asylter for Husvilde, Haandværkerforeninger, selskabelige Foreninger, Foreninger til Bedste for Katekismusskoler og andre, hvis Opgave det er, at pleje de Syge, at understøtte Enker og Forældreløse, og talrige andre Institutioner, som alle tjene den offentlige Velgjørenhed og bleve ledsagede af Folkets Taknemlighed og Velsignelseønsker, og ogsaa i mange Tilfælde have høstet den fortjente Anerkjendelse hos Tilhængere af andre Partiretninger.

I Udfoldelsen af denne rosværdige kristelige Virksomhed, som ikke behøvede at skye Offentlighedens Lys, viste Katholikerne sig fra den bedste Side og holdt de sig stedse indenfor Lovlighedens Grænser.

Da skete imidlertid de ryggesløse Tildragelser, som vare ledsagede af Uordener og Udgydelse af Borgernes Blod og som bragte Sorg over nogle af Italiens Egne. Ingen har lidt mere i sin Sjæl end Vi overfor dette sørgelige Skuespil, Ingen er bleven mere oprørt derover.

Vi tænkte imidlertid, at Lederne af de offentlige Anliggende, naar de søgte efter den første Oprindelse til denne Opstand og til disse morderiske Kampe mellem Brødre, vilde erkjende den skjæbnsvangre men ganske naturlige Frugt af den slette Sæd, som ustraffet blev udstrøet paa Halvoen i

saa vid en Kreds og i saa langt et Tidsrum; Vi tænkte, at de, naar de af Virkningerne drog en Slutning i Henseende til Aarsagerne og drog Nytte af den modtagne haarde Lære, vilde komme tilbage til den sociale Organisations kristelige Grundtræk, ved hvis Hjælp Nationerne maa lade sig fornye, saafremt de ikke ville gaa til Grunde, og at de derfor atter vilde hævde Retfærdighedens, Retskaffenhedens og Religionens Grundsætninger, hvorfra ogsaa et Folks materielle Velfærd hovedsagelig har sit Udspring. Vi tænkte, at de, under deres Bestræbelser for at opdage Ophavsmændene til og de Medskyldige i hine Opstande, vilde komme i Tanker om at søge dem blandt hine Mennesker, som hade den katolske Lære og som ved Naturalismen og den politiske og økonomiske Materialisme ophidse Sindene til alle Slags uordentlige Begjæringer; blandt hine endelig, som skjule deres strafværdige Planer i Skyggen af sektereriske Forsamlinger, hvor de skærpe deres Vaaben mod Samfundets Orden og Sikkerhed.

I Virkeligheden skortede det i Modstandernes Lejr heller ikke paa fremskredne og upartiske Sjæle, som fattede de sande Aarsager til disse beklagelsesværdige Uroligheder og havde det prisværdige Mod, at henvise til dem.

Stor var imidlertid Vor Overtaskelse og Smerte, da Vi erfarede, at man under et absurdt og ved et Kunstknep kun daarligt skjult Paaskud vovede — for at forvirre den offentlige Mening og for lettere at kunne udføre en forudfattet Plan — at udslynge den vanvittige Anklage mod Katholikerne, at det var dem, som forstyrrede Ordenen, for saa at bebrejde dem og lade falde tilbage paa dem den Skade, som den oprørske Bevægelse fremkaldte i nogle af Italiens Egne.

Og endnu større blev Vor Smerte, da der paa disse Bagvaskelser fulgte vilkaarlige og voldsomme Handlinger, og man blev Vidne til, at et Antal af de første og vakreste katolske Blade blev ophævet og undertrykt, at Diöcesan- og Sognekommiteer, bleve gjorte fredløse, at Kongres-Møderne

bleve ophævede, at visse Institutioner blev dømt til Afmagt og andre, endog iblandt dem, som alene have til Formaal at fremme Fromheden blandt de Troende eller at virke for den offentlige eller private Velgjørenhed, blev truede i deres Existens; da man blev Vidne til, at et stort Antal uskyldige og fortjenstfulde Foreninger blev opløste, saa at det ihærdige, kjærlighedsfulde og uegennyttige Arbejde, som ædle Aander og højmodige Hjærter havde skabt i Løbet af mange Aar, blev ødelagt i nogle stormfulde Timer.

Da den tog disse overdrevne og hadefulde Forholdsregler, handlede Statsautoriteten først i Modstrid med tidligere Forsikringer. I lange Tider havde den i Virkeligheden fremsat Halvøens Befolkning saaledes, som om denne var enig med den, fuldkommen solidarisk med den i Henseende til dens revolutionære og mod Pavedømmet fjendtlige Optræden, og nu gav den sig selv tværtimod pludselig et Dementi, idet den tog sin Tilflugt til Undtagelseslove for at undertrykke utallige over Italien udbredte Foreninger, og det uden nogensomhelst anden Grund, end deres Hengivenhed for og Vedhængenhed ved Kirken og den hellige Stols Sag.

Men saadanne Forholdsregler krænkede oven i Kjøbet ogsaa alle Retfærdighedens Grundsætninger og endog Bestemmelserne i de bestaaende Love.

I Følge disse Grundsætninger og Bestemmelser er det Katholikerne, saavel som alle andre Borgere, tilladt, frit at slutte sig sammen i Foreninger for at fremme deres Næstes sædelige og materielle Vel og for at arbejde i Fromhedens og Religionens Tjeneste. En vilkaarlig Fremgangsmaade var det derfor, at opløse saa mange katholske Velgjørenhedsforeninger, som glæde sig ved en fredelig og agtet Tilværelse i andre Lande; og det uden nogetsomhelst Bevis for deres Strafværdighed, uden nogensomhelst forudgaaende Undersøgelse, uden nogetsomhelst Aktstykke, som kunde være i Stand til at bevise deres Deltagelse i de saa uventet opstaaede Uroligheder.

Det var ogsaa en særegen Fornærmelse imod Os, som

have organiseret og velsignet disse nyttige og fredelige Foreninger, og imod Eder, ærværdige Brødre, som med Omhu have fremmet deres Udvikling og vaaget over deres regelrette Fremgang. Vor Protektion og Eders Tilsyn burde have gjort dem endnu ærværdigere og beskyttet dem mod enhver Mistanke.

(Sluittes.)

Elfterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Aarhus. I indeværende Aar er det bleven 25 Aar siden vor Menighed oprettedes. For i denne Anledning at vise vort taknemmelige Sindelag mod Gud, fra hvem alt Godt kommer, og for i Fællesskab at lægge for Dagen, hvor lykkelige vi ere over at være Medlemmer af den hl. katolske Kirke, blev det besluttet at fejre Jubilæet afvigte Søndag d. 14. August. Om Formiddagen holdtes der Levitmesse med Te Deum, under hvilken højærv. P. *Brüggemann* i begejstrede Ord mindede om Dagens Betydning, og om Aftenen samledes ca. 100 af Menighedens Damer og Herrer til Fællesspisning. Her vare følgende særlige Gæster komne tilstede: de højærv. Herrer Pastor *Kerff* fra Horsens, Pastor *Gamel* fra Fredericia og — hvad der var af fremragende Interesse — Pastor *Stræter*, der har grundlagt Menigheden og opført vort herlige Gudshus, med Pastor, Rektor *Lohmann*, tidligere Sognepræst i Aarhus. Højærv. Pastor *Schmid* bød Velkommen og bragte Hilsener fra Menighederne i Fredericia, Kolding og Randers, hvis Sognepræster vare forhindrede i at være nærværende. Ved det paa Fællesspisningen følgende Punschegilde talte P. *Schmid* for Pave og Konge, P. *Günther* for den højærværdigste Biskop Johannes, Hr, Konsul *Stark* for P. Stræter. Endvidere talte Pastor *Kerff* i hjærtelige Ord for de Aarhus Præster i gammel og ny Tid, Fyrbøder *Jensen* for Lærer *Jensen*, Pastor *Lohmann*

for Skt. Josefs-Søstrene, Pastor *Gamøl* for Menigheden, Lærer *Jensen* for Pastor *Gamøl* som Aarhusbarn og Førstkandidat *Rafn* for Menighedens Udvikling. Pastor *Stræter* havde to Gange Ordet for at fortælle om Menighedens første Dage og om Kirkebygningens Historie. Den smukke Fest i den med Blomster, Flag og Vimpler smykkede Sal forløb fortræffeligt, hvortil Menighedsmedlemmernes Imødekommenhed og Hjælpsomhed i høj Grad bidrog, — og var til Trøst og Opmuntring for alle Deltagere. Af de i Anledningen forfattede tre Sange aftrykke vi her følgende:

Et højt Kirkespir og et mindre.

Mel.: »Der er et Land».

Hvor Kattegattets vilde Brus har saaret
Den jyske Halvø dybt med Bugt og Fjord,
Og Kystens Brink fra Arilds Tid har baaret
Den lyse Skov, hvor stærke Urter gror,¹⁾
Du ser *et mægtigt Spir* ved Stranden rage,
Sømærket lig, mod uvejrsvangre Sky.
Det Spir er Vidne om de fordums Dage,
Om Fædres Tro i Aarhus gamle By.

Gak ind i Kirkens Hal og lyt; thi Minder
Fortælle dér om længst henfalmet Glans,
Da Messesang flød under Hvælvets Tinder
Og der om Altret stod en Englekrans,
Da Kristi Ord dér tvætted' Syndebrøde
Og Herren selv blev rakt ved Altrets Fod.
Nu staar den ranke Bygning tom og øde,
Thi Templets Drot sin Helligdom forlod.

Du skrider taus med Sorg og Sind i Øje
Ud af den stolte Kirkes Dømportal:
»Er han ej mer blandt os, den Evighøje?«
»Maa Staden savne end sin Nadversal?«
Vend dine Fjed mod Vest: bag Sommerløvet
Et andet Spir ser over Byen hen;

¹⁾ Skovbunden i *Ris Skov* ved Aarhus er fyldt med Løgplanter, der senere ved deres stærke Lugt.

Hvad Modgangstider synke saa i Støvet,
Har Medgangstider dristigt rejst igjen.

Vel er vort Spir saa højt ej som det gamle,
Og Buen spændes ej saa viden om,
Og kun en liden Flok du ser sig samle
Om Alterbordet i vor Helligdom.
Før Danmarks Folk er atter vendt tilbage
Til Fædres Skik, Aarhundreder maa gaa;
Men vi har Haab, at komme vil de Dage;
Vor Sag er Guds, og Gud vi stole paa.

L. G.

Kjøbenhavn. Vi henlede vore Læsesers Opmærksomhed paa den Bøn, en *Lupus-Patient* fremsatte i forrige Nr. af Ugebladet, idet vi tillige kunne meddele den glædelige Efterretning, at en Velgjører har lovet at være beredt til at betale for tre Maaneders Kur paa Professor Finsens Lysinstitut, naar en Garanti for de tre følgende Maaneders Kur kunde opnaas. Tillige har den herværende Vincentskonferents ved St. Ansgars Kirke bevilget 15 Kr. i nævnte Øjemed. Patienten selv har opnaaet Moderation til det Halve i Henseende til Betalingen; denne beløber sig imidlertid til 35 Kr. for den første og 30 Kr. for hver følgende Maaned. Den Syge mangler saaledes ca. 90 Kr. Maatte de findes ret snart ved Hjælp af den kristelige Velgørenhed blandt Katholikerne! *Redaktionen* modtager Bidrag af enhver Størrelse. Den syge Kones Adresse er: *Jærnhandler Jensen*, Dronningensgade 13.

Irland. I det engelske Parlament blev der fremlagt et nyt Lovforslag, *the local government Bill*, som ikke er noget andet end en Omskrivning af den berømte *Home Rule*. Det er naturligt, at de irlandske Patrioter hilse den med Glæde, hvor ufuldkommen den end er og hvor lidet den end svarer til den grønne Ø's store politiske og økonomiske Fornødenheder. Der findes imidlertid i den *en Artikel*, der viser de drakoniske Loves hele Præg, som Anglikanismen har smedet mod den katholske Kirke. Denne Artikel søger at udelukke den katholske Gejstlighed fra alle

ationale Sager; den vil, at »ethvert Individ, som har modtaget de højere Vielser eller er indtraadt i en religiøs Kongregation«, ikke kan vælges til Grevskabs- eller Kommune-Raad. Dette Lovforslag har derfor vakt retfærdig Uvillie hos Irlænderne, fordi disse ere vante til, at se i deres Gejstlige deres bedste Raadgivere i Løbet af Aarhundreder.

Kirkelige Meddelelser fra Rosenkranskirken.

Døbte:

Bengt Immanuel Mogens Ewald Jørgensen, 25. Januar. — Laurits Carl Theodor Halberg, 6. Februar. — Torild Joseph Nielsen, 6. Marts — Svend Aage Rudolf Jensen, 11. April. — Alfred Christian Johannes Lantov, 8. Maj. — Ingvar Christian Valdemar Jensen, 15. Maj. — Karl Joseph Aloysius Vincents Kristensen, 2. Juli. — Johannes Benedikt Nye-gaard Nielsen 21. Juli. — Ellen Guline Margrethe Brandes, 20. Januar. — Theodora Bonfils, 30. Januar. — Rosalie Elisabeth Birgitta Veronica Hoffmann, 6. Februar. — Maria Margrethe Poulsen, 20. Februar. — Frida Marie Sesiani-Hansen, 13. Marts. — Elvira Theresia Sevaldsen. Harriet Maria Bertha Grünewald-Petersen, 7. Maj. — Ada Maria Christeussen-Winther, 11. Maj. — Anna Maria Klara Ludwig, 17. Maj. — Kristiane Kathrine Maria Olsen, 25. Maj. — Fanny Margrethe Rasmussen, 1. Juli. — Oda Anna Maria Keil, 31. Juli.

Ægtevielser.

Klejnsmed Christian Peter Jensen og Betty Theodora Noline Schnoor, 7. Januar. — Musiker Giuseppe Alfredo Tonti og Ingeborg Sophie Helene Hoybye. 7. Januar. — Arbejdsmand Eduard Konrad Prytz og Laurine Struer, 9. Januar. Arbejdsmand Axel Laurits Theodor Marthinius Halberg og Anna Dorthea Nielsen, 16. Januar. Handelskom-mis Christian Anton Francesco Heins Pultera og Agnes Emilie Wendholtz, 4. Februar. — Værkfører Friederich Gondolf og Ane Kathrine Schultz, 25. April. — Postpakkemester Niels Serinius Petersen og Ma-ren Stine Hansen, 14. Juni. — Cand. Joseph Maria Hoffmann og Blanche Marie Spangenberg, 23. Juni.

Døde:

3. Januar: Carl Josef Aloysius Vincents Kristensen (7 Maaneder). — 20. Februar: Civilingeniør Nicolaus Jakob Maria Joseph Muus (46 A.) — 24. Februar: Handelsagent Frederik Vilhelm Stribolt (38 A.) — 8. Juni: Fhv. Gartner Christian Jensen (77 A.) — 29. Juni: Bengt Immanuel Mogens Ewald-Jørgensen (6 Maaneder). — 24. Juli: Karl Josef Aloysius Vincents Kristensen (7 Uger). — 21. Januar: Enke Juliane Winter, f. Klein (88 A.) — 21. April: Enke Anna Maria Waldher f. Hecht (71 A.) — 26. Juli: Sofie Kappel, f. Bentzen (67 A.).

Unio. Onsdag d. 24. August Kl. 7. præcis Præmiekeglespil i Slæfetter. Tegning (25 Øre pr. Portion) kan ske hos
 F. Simonsen, L. A. Nielsen.
 Petersens Passage Nørre Allé 9. St.

A. C. Møde d. 31. August Kl. 9. i Søvavillonen. Cand. med.
 S. A. Rasmussen: Alkoholmisbrug.

St. Knuds Broderskab afholder intet Møde Tirsdag d. 23 ds.

Kirkelig Kalænder.

Søndag den 21 August. 12. Søndag e. Pintse. Marias Optagelse i Himlen. Joakim, den h. Jomfrus Fæder (**Ansgarius-Bonifacius-Kollekt** i samtlige Kirker og Kapeller til Fordel for Vikariatets mest trængende Institutioner.) — **22. M.** Oktav af Marias Himmelfart. — **23. Ti.** Filip Benitius, Bekjender. — **24. O.** Bartholomæus. Apostel. — **25. To.** Ludvig Bekjender. — **26. F.** Zephyrinus, Martyr og Biskop. — **27. L.** Josef af Calassanz, Bekjender.
Søndag den 28 August. 13. Søndag e. Pintse. Marias Hjærtes Fest.

Gudstjenesten paa Søn- og Helligdage.

M. (stille Messe). H. (Højmesse). Pr. (Prædiken). A. (Andagt). K. (Katechese).
 St. Ansgar. Under Reparation.

St. Josefssøstrenes Kapel (Toldbodvejen 14). Kl. 6 og 8 M., Kl. 10 H. med Pr., Kl. 6 Efterm. A.

Rosenkranskirken Kl. 7 M., Kl. 9 $\frac{1}{2}$ H. med Pr., Kl. 5 A med K.
 St. Josefs Hospital. Kl. 6 $\frac{1}{2}$ M., Kl. 9 H. med Pr., Kl. 3 Eftm. A.
 St. Josefs Kapellet (Strandvejen 91.) Kl. 8 H., Kl. 2 $\frac{1}{2}$ Eft. Vesper.
 St. Annæ Kapel (Chr. II.s Allé, Sundbyerne). Kl. 10 H. med Pr.
 Jesu Hjærte Kirken. Kl. 7, 8 $\frac{1}{2}$ M., Kl. 10 H. med Pr., Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Af. A.
 St. Andreas Kirken i Ordrup. Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7, 7 $\frac{3}{4}$ M., Kl. 10 H. med Pr., Kl. 7 Aft. A.

Odense. Kl. 8 M., Kl. 10 H., med Pr., Kl. 3 A. med K

Svendborg. Kl. 10 H. med Pr., Kl. 3 A. med K.

Kolding. Kl. 9 $\frac{1}{2}$ H. med Pr., Kl. 3 A. med K.

Fredericia. Kl. 7 M., Kl. 9 $\frac{1}{2}$ H. med Pr., Kl. 3 A. med K.

Horsens. Kl. 8 M., Kl. 10 H. med Pr., Kl. 2 A med K.

Aarhus. Kl. 6 $\frac{1}{2}$ M., Kl. 9 $\frac{1}{2}$ H. med Pr., Kl. 3 A.

Randers. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ M., Kl. 10 H. med Pr., Kl. 3 A. med K.

St. Knuds Skole (Stenosgade). Det nye Skolenaar begynder Tirsdag den 23. Aug. Anmeldelser af nye Elever sker hos Bestyreren i Skolebygningen

Gudstjeneste i Helsingør (Sudergade 8.) Onsdag d. 24. Aug. Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Messe med Prædiken; Aften Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Prædiken og Sakraments-Andagt.

Mariakongregationen for Ynglinge gjenoptager sine Møder Mandag d. 29 August Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Aften i Jesu Hjærte Kirke i Stenosgade. Søndag den 4. Septembér holdes Fælleskommunion. — Dagen for Skovturen er endnu ubestemt.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,
Søxogfyrretyvende Aargang,
og „Katholiken“ Nr. 10.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement, uforandret som hidtil, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbnagergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petittlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

Nr 35.

Søndagen den 28. August.

1898.

Indhold: Pavelig Encyklika. Mit Besøg i Kjøbenhavn. Verden og Visdom. Efterretninger fra Ind- og Udland: Rom. Australien. Algier. — Bekjendtgjørelser.

Pavelig Encyklika til Italiens Klerus og Folk.

— 0 —

(Sluttet.)

Lige saa lidt kunne vi forbigaa med Taushed, hvor fordærlige saadanne Forholdsregler ere for Befolkningens Interesser, for Samfundets Opholdelse og Italiens sande Vel. Undertrykkelsen af disse Foreninger forøger endnu mere Folkets moralske og materielle Elendighed, som de søgte at lindre paa alle mulige Maader; den berøver Samfundet en stærk konservativ Kraft, thi alene deres Organisation og Udbredelsen af deres Grundsætninger var en Dæmning mod Socialismens og Anarkiets revolutionære Lærdomme; endelig skærper den endnu mere den religiøse Konflikt, som af alle Elementer, der ere fri for sekteriske Lidenskaber, anses for overordentlig fordærlig for Italien, fordi den ødelægger

Landets Kræfter, Enighed og Harmoni. Vi vide godt, at man bebrejder de katholske Foreninger, at de have Maal for Øje, som stride mod Italiens nuværende politiske Organisation og derfor betegnes de som revolutionære. En saadan Beskyldning er grundet paa en falsk Paastand, som med Hensigt opstilles og udbredes af Religionens Fjender, for at fremstille i et mildt Lys for Offentligheden den hadefulde Ostracisme, hvormed de ville gaa til Værks imod Foreningerne. Det er Vor Agt en Gang for alle at ramme en Pæl gennem disse falske Paastande.

I Følge deres Religions uforanderlige og almindelig bekjendte Grundsætninger ere de italienske Katholiker Modstandere af enhver S sammensværgelse eller Revolte mod den offentlige Myndighed og de yde den den Tribut, som tilkommer den. Deres Optræden i Henseende til Fortiden, som enhver Upartisk maa anerkjende med Ros, er ogsaa en Borgen for deres Optræden i Henseende til Fremtiden og dette maatte være tilstrækkeligt, for at sikre dem den retfærdige Behandling og den Frihed, som alle fredelige Borgere kunne fordr. Vi gaa endnu videre: da de paa Grund af de Grundsætninger, som de bekjende sig til, ere Ordenens fasteste Støtter, kunne de ogsaa fordr, at man respekterer dem, og saafremt Dygtighed og Fortjeneste bleve maalte med en retfærdig Maalestok, vilde de oven i Købet have Ret til at høste særegen Agtelse og Taknemlighed fra Autoriteternes Side.

De italienske Katholiker tør imidlertid, netop fordi de ere Katholiker, ikke give Afkald paa Ønsket om at se deres øverste Hyrde paa ny i Besiddelse af den nødvendige Uafhængighed og den sande og effektive Friheds Fylde, som er en uundgaelig Betingelse for den katholske Kirkes Frihed og Uafhængighed. I denne Henseende ville hverken Trusler eller Voldsgjerninger være i Stand til at forandre deres Sindelag og Anskuelser; de ville underkaste sig den bestaaende Statsorden, men saa snart denne viser, at dens Maal er Pavedømmets Fornedrelse og at det er dens Opgave, at samle alle antireligiøse og sekteriske Elementer, ville de al-

drig, uden at komme i Modstrid med deres helligste Pligter, kunne medvirke til Opretholdelsen af en saadan Orden. Enhver, som vilde kræve af Katholikerne en positiv Medvirkning, for at den bestaaende Statsorden maatte blive opretholdt, vilde stille en ufornuftig og absurd Fordring, thi det vilde da ikke mere være dem tilladt, at følge den apostoliske Stols Forskrifter og Institutioner; de vilde meget mere komme i Modstrid med disse Forskrifter og afvige fra de Grundsætninger, som i denne Henseende ere en Rettesnor for Katholikerne blandt alle andre Nationer.

Det er Grunden til, at Katholikernes Aktion under de nuværende Forhold fuldstændig holder sig borte fra Politik, har koncentreret sig paa det sociale og religiøse Omraade og som Maal har sat sig, at hæve Befolkningen til et højere moralsk Niveau, at lære den Lydighed mod Kirken og dens Overhoved, at beskytte den mod Socialismen og Anarkiets truende Farer, at indgyde den Højagtelse for Autoritets-Principet og endelig at lindre dens Nød ved talrige kristelige Barmhjærtigheds-Gjerninger.

Hvorledes skulle derfor Katholikerne kunne betegnes som Fjender af Fædrelandet, saa de endog maa opleve at de stilles paa samme Trin som de Partier, der forberede Rænker mod den bestaaende Orden og mod Statens Sikkerhed?

Saadanne Bagvaskelser falde allerede til Jorden overfor den sunde Menneskeforstand. De støtte sig ene og alene til den Forudsætning, at Nationens Historie, Enhed og Velværd hviler paa de til Skade for den apostoliske Stol fuldbyrdede Kjendsgjerninger, og dog have Mænd, hvis Dom ingenlunde kunde synes mistænkelig, betegnet det som et umaadeligt Misgreb, at der derved blev rejst en Konflikt med den store Institution, som Gud har givet Sæde midt i Italien, og som var og vil vedblive at være Landets hovedsagelige Kilde til Hæder og Ære. Det drejer sig jo dog her om den underfulde Institution, som behersker Historien, og hvem Italien kan takke for, at det er blevet Nationernes

frugtbare Lærerinde og den kristelige Civilisations Hoved og Hjærte.

Gjøre Katholikerne sig derfor skyldige i en Forbrydelse, naar de længes efter, at der maa blive sat en Grænse for den langvarige Tvedragt, som er en Kilde til de sværeste Onder for Italien baade i social, moralsk og politisk Henseende; naar de fordre, at man skal lytte til deres øverste Hyrdes naturlige Stemme, som saa ofte har krævet den Oprejsning, der tilkommer ham, idet han henviste til den uskat-terlige Vinding, som heraf vilde følge for Italien?

Italiens sande Fjender maa søges andet Steds; man maa søge dem iblandt dem, som drevne af en vantro og sekterisk Aand og uden Følelse for de Onder og Farer, som true Fædrelandet, tilbagevise enhver sand og frugtbringende Løsning af Tvedragten og som kun arbejde paa at gjøre den langvarigere og bitrere ved deres brødefulde Machinationer. Mod disse, og ikke mod de andre, skulde de haarde Forholdsregler have været anvendte, som have ramt saa mange katholske Foreninger, Forholdsregler, som beskæftige Os endnu fra et andet højere Synspunkt, der er af Betydning ikke blot for de italienske Katholiker, men for hele Verdens. Disse Forholdsregler vise stedse mere og mere den pinlige, prekrære og utaaelige Stilling, hvori Vi befinde os. Naar enkelte Tildragelser, som Katholikerne stode helt udenfor, vare nok til at undertrykke tusende Velgjørenhedsanstalter, som ingen Skyld havde, og det trods den Beskyttelse, som de have Ret til at nyde ifølge Grundloven, saa vil ethvert fornuftigt og upartisk Menneske kunne indse, hvad Betydning de saakaldte Garantilove have for Vort apostoliske Embedes Frihed og Uafhængighed. Hvad Frihed have Vi endnu tilbage — naar man vil være ærlig — naar man først berøvede Os største Delen de tidligere moralske og materielle Hjælpemidler, som de kristelige Aarhundreder havde skænket den apostoliske Stol og Kirken i Italien, og nu ovenikjøbet berøves Midlerne til en religiøs og social Virksomhed, som Vor Omsorg og Episkopatets, Gejstlighedens

og de Troendes underfulde Iver havde i Hænde til Religionens Forsvar og til Gavn for det italienske Folk? Hvad Betydning har den saakaldte Frihed, naar en eller anden Tildragelse kan tjene som Paaskud for Anvendelsen af nye Voldsgjerninger og Vilkaarligheder og saaledes tilføje Kirken og Religionen nye og endnu dybere Vunder?

Paa denne Tingenes Tilstand henlede Vi Vore Sønners Opmærksomhed i Italien og i hele Verden. Imidlertid sigte Vi baade til de første og til de sidste, at, selv om Vor Smerte er stor, saa er Vort Mod ikke mindre stort og ikke mindre fast, Vor Tillid til hint Forsyn, som styrer Verden, og bestandig og kjærlig vaager over Kirken, som er identisk med Pavedømmet i Følge den hl. Ambrosius' skønne Ord: »*Ubi Petrus, ibi Ecclesia.*« (Hvor Petrus, der er Kirken.) Begge ere guddommelige Institutioner, som have overlevet al Haan og hvert Angreb, og som, uden nogensinde at have vaklet, saa Aarhundreder drage forbi, idet endog ulykkelige Tider bidrog til at forøge dens Kraft og Energi og Bestandighed.

Vi for Vort Vedkommende ville ikke ophøre med at elske det ædle og herlige Folk, i hvis Midte Vi have set Dagens Lys, lykkelige over at kunne hellige det den sidste Rest af Vore Kræfter, for at bevare hos det Religionens kostbare Skat, for at opretholde dets Sønner indenfor Dydens og Pligtens hellige Sfære, for at lindre deres Nød saavidt Vi formaa.

Og I, ærværdige Brødre, det er Vi forvisset om, ville i denne ædle Opgave yde Os Eders kraftige Bistand med Eders ligesaa oplyste som udholdende Iver. Ja, fortsætter hint hellige Værk, som har til Formaal at gjenoplive Fromheden blandt de Troende, at bevare Sjælene fra de Vildfarelser og Fristelser, som omgive dem paa alle Kanter, og at trøste de Fattige og Ulykkelige med alle de Midler, som Kjærligheden kan indgive Eder. Eders Bestræbelser ville ikke blive uden Frugt, hvad der end tildrager sig og hvordan Menneskene end vurdere dem, thi de have et langt mere op-

højet Maal end denne Jord; og saaledes ville Eders Bestræbelser, selv om de gennemkrydses og gjøres virkningsløse, dog tjene til at fritage Eder overfor Gud og Mennesker for hele Ansvarret i Henseende til den Skade, som tilføjtes Italien ved at man hindrer Eders Hyrdeomsorg.

Og I, Italiens Katholiker, som ere en Hovedgjenstand for Vor Omsorg og Kjærlighed, og som ere udsatte for de pinligste Vexationer, fordi I staa Os nærmere og ere inderligere forenede med den apostoliske Stol, modtager til Støtte og Opmuntring Vort Ord og den faste Forsikring, som Vi give Eder: Ligesom Pavedømmet i de henrundne Aarhundreder, under de vanskeligste Forhold og de mest stormfulde Tider stedse har været det katholske Folks Fører, Forsvar og Frelse, saaledes skal det ogsaa for Fremtiden heller ikke undlade at opfylde sin store, hellige Mission, at forsvare og tilbagefordre Eders Rettigheder og at staa Eder bi i Eders tunge Prøvelser, og det med desto større Kjærlighed, jo mere I blive forfulgte og undertrykte. I have navnlig i de sidste Tider givet talrige Beviser paa Offersind og Iver i det gode. Taber ikke Modet, men holder Eder som hidtil samvittighedsfuldt inden for Lovens Grænser, adlyder med Beredvillighed Eders Sjælehyrder, og forfølger de samme Maal med sand kristelig Iver.

Møde I paa Eders Veje nye Modsigelser og nye Fjendtligheder, saa taber ikke derfor Modet; netop da Eders Modstandere i Kampen mod Eder maa gribe til slige Vaaben, vil Eders Sags Godhed træde desto lysere frem, og de Prøvelser, som I vil faa at gennemgaa, ville forøge Eders Fortjeneste i gode Menneskers Øjne og, hvad der er endnu langt vigtigere, *hos Gud*.

Modtager imidlertid som Pant paa de himmelske Naadegaver og som Tegn paa Vor særegne Kjærlighed, den apostoliske Velsignelse, som Vi af ganske Hjærte meddele Eder, ærværdige Brødre, Gejstligheden og det italienske Folk.

Mit Besøg i Kjøbenhavn.

Rejseerindringer af O. Kobel,
• Lærer i Liegnitz, Preussen.

— 0 —

Dampfløjten lyder. Sejrgudinden paa Langelinie tilvinkede mig en venlig Velkomsthilsen. I den herlige Morgenluft nærmede Skibet sig mere og mere den stolte, skønne Kongestad, der laa badet i Morgensolens Glands. Uvilkaarlig fanges Blikket af Marmorkirkens gyldne Kuppel, Sandserne fængsles af alt det Nye og Skønne. — Og alligevel dukke søde Minder frem om hint Sted, hvor otte majestætiske Taarne knejse over den stolte Piastebý (Liegnitz) og hvor mange Venner og Frænder havde tilvinket mig et hjærteligt »Lykkelig Rejse!« — Endnu ser jeg i Aanden det første Maal for min Rejse, det tyske Riges Hovedstad. Mine Øren gjenlyde endnu af Millionbyens Støj og Tummel. Jeg glemmer ikke mit Ophold i Forstaden til Berlin, Rixdorf, hvor min Broder er Sognepræst, og hvilke Indtryk jeg, som Lærer, fik der. Mit Ønske var jo, som naturligt er, at besøge Skolerne, thi jeg var jo draget ud, for ved Understøttelse fra Statens Side at studere Folkeskoleforholdene i Riget og i Skandinavien. Paa mit Forlangende blev jeg ført til den sidst opførte Skole, som Kommunen i Rixdorf havde ladet opføre for den katolske Ungdom; thi i denne Kommune leve Katholiker og Protestanter som Brødre tilsammen. Skolen ligner Byens øvrige, protestantiske Skoler, er en monumental Bygning, udstyret med Alt, hvad Hygiæne og moderne Pædagogik forlanger af en Skole. I Kjælderens Baderum, højere oppe luftige Klasseværelser, udenfor en herlig Legeplads og — vellønnede Lærere.

Altsaa Dampfløjten lyder, Ankeret falder. Toldrevision. Opsøger et Hotel. Jeg vælger Hotel Mollberg; imens er det allerede blevet sent paa Formiddagen, og jeg skynder mig derfor med at aflægge et Besøg hos Hr. Skoledirektør Theissen og hos ham at udbede mig velvillig Tilladelse til

at besøge Kommunalskolerne. Hr. Skoledirektøren modtog mig meget venligt, omendskjønt han havde det meget travlt; thi Skoleåret var jo lige begyndt. Med stor Beredvillighed gav den venlige Herre mig den ønskede Tilladelse og stillede til min Disposition Læreplanen for de herværende Skoler og alle øvrige Papirer, som kunde tjene til Orientering i Skoleforholdene.

Allerede samme Dags Eftermiddag besøgte jeg Skolen i Østerfarimagsgade. Jeg blev forbauset, ja rent ud sagt, forbløffet. Saadan noget havde jeg ikke ventet: et Palads istedenfor en Skolebygning. Og da jeg traadte ind, saa jeg, hvad en Kommune er i Stand til at gjøre. Børnene i denne Skole betale maanedlig 1 Kr. i Skolepenge og tør til Gjengjæld sidde ved formfuldendte, praktiske Skoleborde og glæde sig ved Synet af det rundt om paa Væggene ophængte Anskuelsesmateriale. Kort sagt, alle Betingelser ere tilstede for efter Evne at lette Lærerens vanskelige Opgave. Meget tilfredsstillet forlod jeg Skolen.

Dagen derpaa besøgte jeg Skolerne i Sølvgade og Hinegade. Er disse Skolers Ydre end ikke saa blændende og indbydende som den før omtaltes, saa er deres Indre alligevel en Fryd for en Pædagog.

Jeg havde den Lykke at overvære Undervisningen i disse Skoler. Jeg vover ikke endnu at udtale min Dom om samme. Kan være, at jeg stiller for store Fordringer, og skulde jeg derfor fælde en Dom, vilde den muligvis kunne findes for stræng. Jeg kommer jo fra et Land, som siges at være Energiens, Ordenens, Strategiens og Punktighedens. En lille Vermuthsdraabe, som under mit Besøg er dryppet ned i mit Bæger, kunde let blive til en Flodbølge, der paa min Hjemrejse vilde faa mit Skib i stærk Slingring og gjøre mig søsyg. Derfor venter jeg med min Dom; *Dieu merci*, d. v. s. Forsigtighed, skal være mit Løsen.

Og det var godt, at jeg endnu ikke havde udtalt en Dom i Almindelighed om Skolevæsenet i Kjøbenhavn; thi allerede de næste Dage fik jeg Lejlighed til at besøge nogle Privat-

skoler og her blev jeg, hvad Undervisningen angaar, paa en overraskende Maade tilfredsstillet. Jeg besøgte de private katholske Skoler i Kjøbenhavn og paa Frederiksberg, Maristbrødrenes og St. Josefssøstrenes Folkeskoler, her finder man en virkelig Masseundervisning, d. v. s. Barnet, som frem-siger sin Lektie eller svarer paa Lærerens Spørgsmaal, taler saa højt, at samtlige andre Børn ogsaa kunne høre det. Skolebøgerne vare i mønsterværdig Orden og Alt, hvad jeg saa og hørte, berettiger til de skønneste Forhaabninger, især naar der henses til de Hjælpebidrag, der staa til Skolernes Raadighed. Kort sagt, jeg fandt en Undervisning, der fuldt ud tilfredsstillede mig. — Jeg kan ikke undgaa at fremhæve Skolen i Bredgade. Blandt andet glædede det mig der særlig at se og høre den Methode, som bruges i Undervisningen i Tysk. Naar disse Skoler, hvad det Udortes og Udstyret af Undervisnings-Apparatet angaar, ikke kunne maale sig med de protestantiske Skoler, staa deres indre Værd paa intet Punkt tilbage.

Meget paafaldende var det for mig, som kommer fra Tyskland, at høre, at disse sidstnævnte Skoler ikke blot ikke bygges af Kommunen, at Kommunen heller ikke giver Lærerne Gage, men at de helt og holdent maa underholdes af Menigheden selv. Det synes mig dog, at Kommunen efter Billighedens og Velvilliens Love burde her ligesom i Tyskland i det mindste bidrage til katholske Børns Konfessions-Skoler, da deres Forældre ved Kommuneskat jo betale Skoleskat til Kommunen.

Men i det Hele maa jeg som Resultat af mit korte Ophold i Kjøbenhavn tilstaa, at jeg har fundet meget, som var lærerigt og glædeligt for mig, og at jeg næsten kunde misunde Kjøbenhavns Borgere den Styrelse, som i mere end i én Retning viser, at den for Alvor tager sig af Folkets Dannelse og deres Børns Opdragelse til kraftige, selvbevidste Statsborgere.

Verden og Visdom.

En Fortælling fra Kejser Marc Aurels Tid.

Efter Anton de Waal.

—o—

(Fortsat.)

FJERDE KAPITEL.

Martyren.

Om Aftenen, efter at Festforestillingen i Colosseum var forbi, havde de Kristne mod en stor Betaling til Arenaens Slaver faaet udleveret Martyrernes Lig, der vare halvt sønderrevne af de vilde Dyr;¹⁾ vi have sét hvorledes de ved Nattens Frembrud bleve baarne over til det vatikanske Kvarter for at bisættes i det daværende Coemeterium.

Blandina var bleven ført fra Amfitheatret over Forum til det mamertinske Fængsel og bleven kastet ned i et snevert og mørkt Hul. — Hun følte en uudsigelig Smerte over, at hun ikke havde maattet lide Døden sammen med de andre Martyrer. Hun havde allerede set Himlen aaben og i de lyse Højder skuet sin guddommelige Brudgoms Herlighed; men i det Øjeblik, hun udstrakte Haanden efter Sejrens Palme, havde en ubekjendt Magt igjen trukket hende ned i Livets Nat.

¹⁾ De første Kristne gjorde sig megen Umage for at komme i Besiddelse af de Martyrers Levninger, som vare blevne dræbte af de vilde Dyr i Amfitheatret. De ældste Efterretninger herom findes i Aposteldisciplen Ignatius' Akter; han blev nemlig i Rom kastet for Løverne i Colosseum. De vilde Dyr havde kun levnet de haardeste Knokler, og de Troende, som sammen med denne Kristi Bekjender vare komne til Rom fra Antiokien, samlede disse og bragte dem med sig hjem som en kostbar Skat. Heraf kunne vi sé, hvor ældgammel Dyrkelsen af Relikvierne er.

Nu sank hun ned paa sit Straaleje, udmattet af alle de Saar, der bedækkede hendes Legeme fra de tidligere udstaaede Pinsler og rettede et vemodigt Længselsblik mod Himlen.

»O Jesus,« sukkede hun og hede Taarer randt ned af Kinderne, »hvad har jeg dog gjort, at Du endnu ikke har fundet mig værdig til at indgaa til dit Bryllupsmaaltid? De Andre hvile nu i sød Fred ved dit Hjærte, og jeg ligger her endnu i Fængslets Nat, banlyst fra dit Aasyn. Hvor længe, Herre, hvortlænge endnu?«

Ved Midnatstid kom Præsten Lucius for at bringe Fangen Trøst.

Der gives overhovedet i en Præsts Liv ikke noget mere opløftende end at staa ved en Dødsseng, hvor Sjælen, lutret gennem Lidelser, allerede helt er forenet med sin Gud, at høre dens barnlige Bøn, at være Vidne til hin stille Hengivelse, ved hvilken de frygtelige Smerter mildnes, og at sé det uforglemmelige, inderlige Blik, som skuer op ad mod Himlen. Med hvilken Andagt maatte nu ikke en Præst i hine Forfølgelsens Tider knæle ved en jomfruelig Martyrs Leje, en hellig Kristi Bekjender, som under de stærkeste Pinsler aflægger sit Vidnesbyrd for Herren og hvis største Smerte er den, at hendes himmelske Brudgom havde fundet noget hos hende, der endnu gjorde hende uværdig til at skue hans Aasyn!

»Nej, kjære Dat:er,« saaledes trøstede Lucius Fangen, »det er ikke for dine Synders Skyld, som Du allerede for lang Tid siden har afvadt med dit Blod, at Herren endnu forholder Dig Sejrens Krans; nej han vil flette nye duftende Blomster deri, for at Du kan indtræde endnu skønnere og rigere i de himmelske Brudes Kor.«

»O! jeg har sét dem,«*) sagde Blandina med Øjet fuldt af salig Forklarelse; »det var en uoverskuelig stor

*) Denne Vision omtales ligeledes i Martyrakterne.

Skarc, alle i hvide guldbræmmede Klæder med skinnende Ansigter og Blomsterkanse, der funkledede som Ædelstene, om Panden. — Og forrest, uudsigelig skønnere end alle de andre saa jeg En; hun havde en kongelig Klædning paa og et straalende Diadem paa Hovedet. Idet hun strakte sine Hænder ud imod mig sagde hun med et venligt Smil: »Kom, Søster!« — men ak, i samme Nu, jeg i sød Længsel vilde flyve derop, blev jeg revet bort derfra og i Stedet for den lyse Skare i det høje saa jeg igjen Mængdens mørke Masse rundt omkring mig i Theatret. — — — — Din Villie ske Herre; din Villie ske!«

Sammen med Præsten Lucius var der endnu kommen en Person til; i Begyndelsen holdt hun sig i Baggrunden, men nu kastede hun sig paa Knæ ved Siden af Slavinden.

Det var den sextenaarige Cæcilia, Cæcilius Maximus Faustus' Datter, hvis Slavinde Blandina var.

»Kommer Du virkelig her til mig paa dette skrækelige Sted, Herskerinde!« sagde Blandina, idet hun kysede den unge Pige paa Haanden.

Men Cæcilia trak den hurtigt tilbage og svarede:

»Søster! hvem har vel større Pligt og mere Ret dertil end jeg? Kejseren havde indbudt min Fader og mig til den store Hoffest i Aften; det vilde have været frygteligt at tage derhen og hvor lykkelig er jeg ikke ved at kunne besøge Dig!«

Cæcilia havde medbragt Forfriskninger og ligeledes Salve til hende. Da nu Præsten trak sig tilbage, begyndte hun ved en lille Lampes matte Skin at vaske hendes af Piskeslagene sønderrevne Ryg, og Blandina lagde sit dødtrætte Hoved paa Cæcilias Skulder. Mere end én Taare faldt fra den unge Piges Øjne ned i det Vand, hvormed hun dybt rørt vaskede Saarene; derpaa torbandt hun dem med Klude, der vare dyppede i lindrende Balsam. Den unge Dame rogtede denne Kjær-

lighedsgjerning med en saadan Dygtighed, at man kunde se, hun allerede ofte før maatte have udøvet dette hellige Barmhjærtighedsværk.

»Hvor jeg er Dig taknemlig, kjære Herskerinde,« sagde Blandina med et inderligt Blik paa Jomfruen, »Du er saa god, saa god; hvor skal jeg ikke bede for Dig!«

»Ja, kjære Søster,« svarede Cæcilia og trykkede et Kys paa hendes Pande, »bed om, at ogsaa jeg maa findes værdig til at faa Kransen og Palmen, som Du er vis paa. Du er saa stærk, og jeg saa blødagtig og svag, at kun en overordentlig Naade vil kunne fore mig til Sejr.«

Det kjære Barn! Hun anede ikke, at der var beredt hende en Sejrskrone, som vilde gjøre den jomfruelige Martyrinde uendelig mere berømt i hele Verden og til alle Tider, end alle de stolte Feltherrer og kloge Statsmænd af Cæciliernes Slægt.

Efter at Præsten Lucius havde lovet saa vidt muligt at komme igjen den næste Nat for at bringe Blandina den hellige Communion, tog han Afsked tilligemed Cæcilia, da Fangevogteren allerede længe havde manet til Opbrud. —

Der var forløbet otte Dage. Cornelia havde ganske glemt det Indtryk, som den vidunderlige Hændelse i Amphiteatret havde gjort paa hende. Med en ægte Romerindes Lidenskabelighed havde hun taget Del i de paafølgende Dages Festligheder, og Slavinden Blandinas Skæbne var fuldstændig ude af hendes Tanker for Øjeblikket. Forresten var der kommen én Grund til. Hendes Gemal havde nemlig rigtig slaaet sig los i de sidste Dage, saa Cornelia omgikkes med den Tanke at blive skilt fra en saa modbydelig Person. Hun havde ingen Børn haft i sit Ægteskab, og trods al sin Rigdom manglede hun dog det, der gjør Livet sødt og lykkeligt: hun holdt nemlig ikke selv af No-

gen, og vidste, at der heller Ingen var, som elskede hende.

Denne Tomhed følte hun ofte midt under alle sine Adspredelser, og al den Hyldest, der blev bragt hende fra alle Sider. Just i disse Dage, hvor Ærgrelsen over hendes Gemal havde gjort hende endnu mere forstemt end ellers, trængte denne Følelse endnu stærkere ind paa hende. Hun kom til at tænke paa en anden Kvinde, som vilde have passet bedre til ham, nemlig Kejserinde Faustia, og idet hun ligesom i Drømme forfulgte sine Tanker, spurgte hun sig selv om hvorfor Skæbnen ikke havde sat hende selv paa Imperatortronen. Men Cornelia vendte sig med et Suk bort fra disse Forestillinger og tænkte paa, at hun, hvis dette var sket, muligvis heller ikke vilde have været lykkelig og tilfreds. —

Nej! stakkels Hjærte! Du vilde heller ikke paa Tronen have fundet, hvad Du søgte. —

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Rom. I Anledning af St. Joakims Fest, Pavens Navnedag, afholdtes i Søndags en Sammenkomst i Pavens Privatbibliothek, hvor 13 Kardinaler, talrige Prælater og Repræsentanter for Roms katholske Foreninger vare tilstede. Pave Leo XIII. henvendte opmuntrende Ord til de forskjellige Deputationer og syntes at befinde sig ganske vel. Audiensen begyndte Kl. 12 og varede indtil Kl. 2.

Australien. Intet Land i Verden kan maaske i Henseende til den katholske Religions Udbredelse i Løbet af de sidste 50 Aar opvise lignende Resultater som Australien. Australien, Nyseeland medregnet, har en Befolkning af 3,775,015 Sjæle, altsaa 0,5 paa en Kvadratkilometer. For

50 Aar siden kjendte man Australien kun som en engelsk Straffekoloni og den katholske Befolkning beløb sig næppe til 50,000 Sjæle, spredte over det uhyre Fladerum af 7,964,541 Kvadratkilometer. I Dag — Nyseeland ikke medregnet — findes der 20 Bispesæder og over 700,000 Katholiker. Nysceland med 269,957 Kvadratkilometer og en Befolkning paa 607,380 Sjæle havde for 50 Aar siden slet ingen Katholiker. Ved Lov var det forbudt Katholikerne at betræde Landet. I 1859 trængte dog 90 Katholiker ind i Landet. Det hellige Messeoffer blev fejret under aaben Himmel, senere i et Telt. Efter mange Kampe lykkedes det endelig at oprette et beskedent Gudshus i den fornemste By paa Nysceland; nu har Byen en herlig Domkirke, indviet til den h. Josef, og 20,000 eller Halvdelen af Indvaanerne ere Katholiker. Da man ifjor i Nywales fejrede Catholicismens gyldne Jubilæum og tillige Indvielsen af den nye St. Patricius-Domkirke, vare 18 australianske Biskopper, 150 Præster og Tusinder af Troende tilstede ved denne festlige Lejlighed. Viktoria tæller nu 1,090,869 Indvaanere; for 50 Aar siden fandt man næppe 6000 Katholiker. I Dag er der et Ærkebispedømme med 3 Suffraganer, herlige Kirker, Klostre, Vælgjørenhedsanstalter og Skoler, som Europa kunde misunde Landet. Den katholske Befolkning beløber sig til 220,000 Sjæle med over 200 Præster og 600 Ordenssøstre. De katholske Skoler besøges af 31,000 Elever. For 50 Aar siden vare Katholikerne endnu proskriberede; i Jubilæumsfestlighederne ifjor deltog ogsaa den protestantiske Befolkning og de højeste Autoriteter.

Algier. Dioceset Algier kan tjene som et Exempel paa de smukke Fremskridt, som den afrikanske Kirke gjør. Paa den h. Kirkelærer Augustinus' Tid havde rigtignok de tre saakaldte Mauritanier over 700 Bispedømmer. Imidlertid har Algier nu 105 Sogne, et Præsteseminar, et Drengeseminar et Missionsinstitut, et Pensionat, som ledes af Basilianere, et Pensionat, som styres af Skolebrødre, henved 250 Præster, 22 Skoler, Asyl eller Lærestalter, som staa under de barmhjærtige Søstres Vejledning, 19 lignende Anstalter under de kristelige Lære-Søstre og 30 andre Anstalter under forskellige Ordener: Trinitarier, Bon-Secours, Gode Hyrde, St. Josefssøstre o. s. v. Foruden disse maa ogsaa nævnes Kardinal Lavigeries Institutioner, nemlig de hvide Fædre og Søstre af den h. Karl og Missionerne i det Indre af Afrika, i Tanganjika, ved Tschadsøen, Timbuctu i Sudan og i de store

Oaser i Sahara. Næsten ligesaa fremragende som Dioceset Algier ere Dioceserne Oran og Constantine. Algiers Kirkehistorie i Løbet af de sidste 100 Aar, d. v. s. siden Frankrig tog Landet i Besiddelse, opfylder med Beundring, naar man navnlig tænker paa Missionæernes Møjsommeligheder og Strabadser, Dristighed og Udholdenhed, som trods alle Hindringer, der ikke mindst bleve beredte dem af den franske Regering selv, have forstaaet her paa denne den gamle kristne Kirkes klassiske Grund at gjenoprette efter mange Aarhundreders Forløb en ny blomstrende Kirke.

Til den i forrige Nr. omtalte Lupus-Patient har Redaktionen med Glæde og Tak modtaget følgende Gaver: P. J. 1 Kr. — E. R. 5 Kr. — Anonym 2 Kr. — H. K. 10 Kr. — Anonym 2 Kr. — D...s 1 Kr. — St. 1 Kr. — St. Ansgars Konferents 15 Kr. — M. N. 1 Kr. — Anonymt 2 Kr. — B. L. 10 Kr. — Ialt 50 Kroner.



St. Knuds Broderskab afholder Møde Tirsdag den 30. ds. Kl. 8 $\frac{1}{4}$ i Lokalet Bredgade 67.² o. G. — Foredrag af Hr. Detailh. Christensen: „En Udflugt til Frederiksborg, Gurre og Helsingør.“ — Alle ere velkomne.

A. C. Møde d. 31. August Kl. 9 i Søvavillonen. Læge S. A. Rasmussen: Om Alkoholmisbrug.

Unio. Den ifølge Sommerprogrammet til den 4. Sept. fastsatte Fodtur udsættes paa Grund af Jubilæet paa St. Andreas Kollegiet til den 11. Sept.

F. Jørgensen,
Skomager, Østergade Nr. 28, 2. S. o. G.
Bestillinger modtages og Reparationer udføres.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 28. August. 13. Søndag e. Pintse. Marias Hjertes Fest. — **29. M.** Johannes den Døbers Halshuggelse. — **30. Ti.** Rosa af Sime, Jomfru. — **31. O.** Raymund Nonnatus, Bekjender. — **1. September, To.** Augustinus, Biskop og Kirkelærer. — **2. F.** Stephanus, Bekjender. — **3. L.** Motivofficium af den ubesmittede Undfangelse.

Søndag den 4. September. 14. Søndag e. Pintse. De hh. Skytsengles Fest.

Mariakongregationen for Ynglinge gjenoptager sine Møder Mandag d. 29 August Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Aften i Jesu Hjærte Kirke i Stenosgade. Søndag den 4. September holdes Fælleskommunion. — Dagen for Skovturen er endnu ubestemt.

St. Andreas Kollegiet i Ordrup. Det nye Skoleaar begynder Torsdag den 1. Sept. Bestyrelsen.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,

Sæxogfyrretyvende Aargang,

og „Katholiken“ Nr. 12.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement, uforandret som hidtil, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær. Grosserer A. Millech, Kjøbnagergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petittlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

N^o 36.

Søndagen den 4. September.

1898.

Indhold: Til den h. Skytsengel. Jesuiterne. Romerkirken og Reformationen. Efterretninger fra Ind- og Udland: Krefeld. — Bekjendtgjørelser.

Til den h. Skytsengel.

— 0 —

Du, som ved Herrens Trone staar,
Skytsengel kær!

Og dog saa venlig med os gaar,

O led os trolig!

Til Himlens Bolig

Vor Fører vær.

Naar Fjenden ligger trindt paa Lur,

Skytsengel kær!

Byg op, byg op saa stærk en Mur!

Beskærm os trolig!

Til Himlens Bolig

Vor Fører vær!

Fuldstor er Fjendens Magt og List,
 Skytsengel kær!
 Men større er din Magt for vist.
 O hjælp os trolig!
 Til Himlens Bolig
 Vor Fører vær!

Giv Raad i Tvivl og Kraft i Strid,
 Skytsengel kær!
 Giv vort forsagte Hjærte Lid.
 Bestyrk os trolig!
 Til Himlens Bolig
 Vor Fører vær!

Bring Jesu Naade i hver Nød,
 Skytsengel kær!
 Før os til Jesus i vor Død.
 O led os trolig!
 Til Himlens Bolig
 Vor Fører vær!

sr.

Jesuiterne.

—o—

Under Overskriften »Jesuiterne« har »Till. til Nationaltidende Nr. 8034, Sønd. 12. Aug.« bragt en lang Artikel, som i Korthed omfatter omtrent alt, hvad der af Løgn og Bagvadskelse nogen Sinde er bleven udslynget mod Jesuiterordenen og da i Grunden ogsaa mod den katholske Kirke, som har godkjendt og stadfæstet selve Ordenen, dens Regler, dens Morallære, og som har anvist dens Stifter og mange af dens mest fremragende Medlemmer Plads blandt sine Helgener.

Den katholske Polemiker befinder sig overfor Fænomener som ovennævnte Artikel i en ikke ringe Forlegenhed.

Han staar her overfor et Dilemma. Enten ved Forfatteren, at alt, hvad han skriver imod Ordenen, er Løgn fra først til sidst; da er det forgjæves at gjendrive ham, da *vil* han ikke indrømme Sandheden. Eller han tager det virkelig for gode Varer, alt det urimelige, alt det utrolige, alt det umulige, han beskylder Jesuiterne for; da mindes man levende om det gamle Mundheld: Mod Dumheden kæmpe selv Guderne forgjæves. De tusind Gange mod Jesuiterne rejste Beskyldninger ere tusind Gange blevne tilbageviste baade fra katholsk og protestantisk Side; men det gjør ingenting, »Nationaltidende« opfrisker dem troskyldig paany. Netop de Beskyldninger, den her henter fra den norske Sømandspræst Tangen, ere udførlig blevne gjendrevne i en lang Række Artikler i »St. Olaf«; det nytter altsammen ikke; »Nationaltidende« lader haant om alle Gjendrivelser og fortæller sine uvidende Læsere de gamle *chroniques scandaleuses* om igjen.

Det maa da paa Forhaand siges at være forgjæves Arbejde, at føje en ny Gjendrivelse til de mange andre; og jeg vilde da heller ikke have paataget mig dette Sisylusarbejde, dersom jeg ikke var bleven opfordret dertil fra en Side, som kunde gøre Krav paa at blive taget Hensyn til. For Resten tror jeg ogsaa selv, at det kan være baade interessant og gavnligt for Ugebladets Læsere paa en lidt udførligere Maade at blive bekendtgjorte med en Orden, der unægtelig har spillet en stor Rolle i Kirken, med de talløse løgnagtige Beskyldninger, dens Fjender have rejst imod den, og med den skamløse Taktik, hvormed de forsøge at give deres Løgne Skin af Sandhed.

Til at begynde med skal jeg da i dette Nummer med nogle Tilføjelser og Forkortelser gjengive en Artikel, som jeg i sin Tid har faaet optaget i »Nyborg Avis« (24. Nov. f. A.). Da denne Artikel indeholder en ganske objektiv Fremstilling af Jesuiterordenens Oprindelse, Formaal og Indretning, kan den godt tjene som Grundlag for de senere Artikler, hvori

jeg nærmere skal belyse »Nationaltid.«s løse Paastande og grove Bagvadskelser.

I Aaret 1521 blev den spanske Fæstning Pampelona belejret af en fransk Hær. I denne Kamp udmærkede en ung spansk Adelsmand, Inigo (senere kaldet Ignatius) af Loyola, sig frem for alle andre, idet han forstod at begejstre sine Landsmænd til en haardnakket Modstand mod Fjendens Overmagt.

Først da Ignatius haardt saaret sank til Jorden, kapitulerede Besætningen.

Den unge Ridders Heltemod havde afnødt selve Fjenden en saadan Beundring, at han uden videre blev frigiven og sendt til sit fædrene Slot Loyola. Paa det langvarige Sygeleje, der fulgte herefter, vendte han sin Hu fra de jordiske Ting til de himmelske, og han besluttede fra nu af kun at tjene Gud, som han hidtil havde tjent Verden. Han fuldendte sin Omvendelse i Manresa, hvor han hengav sig til idelige Bønner og strænge Bodsøvelser.

Naar »Nationaltid.« skildrer Ignatius paa følgende Maade: »En sælsom Karakter med en glødende utæmmet Fantasi, en forunderlig, med Overtro blandet Fromhed, en Fanatisme, der trodsede Alt, en Klogskab, der forstod sig paa de fineste Kunstgreh, og ved Siden deraf en Jærnvillie, vare hans mest fremtrædende Egenskaber«, — saa røber den derved, at dens Kjendskab til Ignatius maa hidrøre fra helt forplumrede Kilder. En Jærnvillie, ja, den havde han, stor Klogskab med (dog ikke i Retning af Snuhed og Forslagenhed, saaledes som »Nationaltid.« nærmest synes at forestille sig den); Fanatisme var han absolut fri for, ej heller kjendte hans Fromhed til Overtro (medmindre »Nationaltid.« vil kalde Troen paa det overnaturlige for Overtro), og hvad Fantasien angaar, da har han saavist i hele sit 60aarige Liv ikke frembragt en Tusendedel af det fantastiske Vrøvl, »Nationaltid.« har vævet sammen i sin 3 Spalter lange Artikel. Nej, Ignatius var intet Fantasimenneske, men al hans Tænken og Handlen har — i alt Fald efter den korte

Gæringsproces, han maatte gennemgaa i Manresa — været præget af en Nøgternhed og Forstandighed, som gerne kan kaldes hans karakteriske Særkende — dog i Forening med en Egenskab, som Nationaltid.« slet ikke omtaler, skjønt den er endnu mere fremtrædende og afgjørende for hele hans Livsretning, nemlig en flammende Kjærlighed til Jesus og en uudslukkelig Iver for Sjælenes Frelse, de Sjæle, for hvilke Jesus har udgydt sit dyrebare Blod.

Paa en Rejse til Jerusalem 1523 fattede Ignatius den Beslutning, at stifte en Orden med det Formaal at omvende Orienten til Kristi Tro. Da dette ikke syntes ham muligt, medmindre han blev Præst, gav den 30aarige Mand sig til at læse Latin Side om Side med 8—10-Aars Dreng. Han fortsatte siden sine Studier i Paris, og her vandt han Peter Faber, Frants Xavier og andre højtbegavede unge Mænd for sin Plan. Den 15. August 1534 aflagde han tilligemed 6 Venner de første Løfter i et Kapel paa Montmartre.

Dermed var Jesuiterordenen grundet; sit Navn »Jesu Selskab« antog den først 3 Aar senere. Ogsaa den oprindelige Plan, at arbejde paa at kristne Orienten, blev ved Tidsomstændighederne forandret.

De unge Venner stillede sig da til Pavens (Paul III.s) Raadighed, og deres Forbindelse blev af ham anerkendt som en ny Orden, 1540. Nu valgtes Ignatius enstemmig til Ordenens første General, og det blev paalagt ham at skrive Ordenens Regler. Dette gjorde han med megen Omhu, og Konstitutionerne ere ogsaa helt og holdent hans Værk, hvad man end senere har skrevet om, at Laynez havde affattet dem. Denne Fejltagelse er vist kun begrundet paa, at de først bleve offentliggjorte efter Ignatius' Død.

Man har ofte paastaaet, at Jesuiterordenen er stiftet mod Protestantismen. Dette er imidlertid ikke rigtig, som et Blik paa Konstitutionernes første Udkast viser. Her er der ikke Tale om Protestantismen. Ordenens egentlige Formaal er, »at forsvare og udbrede Troen (helt i Almindelighed) og arbejde paa Sjælenes Frelse i kristeligt Liv og Lære«. Derved var

det rigtignok ganske naturligt, at, saasnart Ordenen udbredte sig til Tyskland, maatte den indvikles i evindelige Kampe med Protestantismen. Dog have dens Hovedrepræsentanter i det hele taget indtaget en Defensivstilling og stedse ført Kampen med største Mildhed og Kjærlighed. At de have opnaaet store Resultater i disse Kampe, skal villig indrømmes. Skønt stærkt overdrevet, er det dog ikke aldeles usandt, hvad »Nationaltid.« skriver: »Luther, Zwingli og Calvin havde løstrevet det halve (?) Europa fra Pavevælden. Det er Jesuitismens store Triumf, at den har holdt den anden Halvdel af vor Verdensdel tilbage under det Aag, som den var i Færd med at bryde. (NB. Det var det Aag, vor Herre selv har lagt paa Menneskenes Skuldre, og hvorom han har sagt: »Mit Aag er sødt og min Byrde let.«) Hvis ikke »Jesu Selskab« havde lagt sig imellem, vilde nu efter al Sandsynlighed Polen, Bøhmen, Ungarn, Østerrig, hele Schweiz, Norditalien (?), Belgien (?) og Frankrig (?) have været protestantiske Lande. Men Jesuiterne kastede sig mod den fremtrængende Reformation og standsede den, ja, erobrede endogsaa meget af det tabte tilbage«. Tro sit Valgsprog *omnia ad maiorem Dei gloriam*, alt til Guds større Ære, bestemmer Ordenen, at blandt de Midler, der tjene til dens Formaaes Fremme, skal man altid udvælge dem, der under de givne Forhold tjene til Guds større Ære. Derfor lægger den særdeles Vægt paa Missionsvirksomheden i Hedningelandene, paa Prædiken, Skriftestol, den højere Undervisning osv., men hvis det kræves, paatager den sig ogsaa den lavere Skoleundervisning, ja i Nødstilfælde ogsaa Sygeplejen og andre Kjærlighedsgjerninger. For at dens Medlemmer ikke skulle smittes af Verdensaanden, rejses der de største Vanskeligheder mod, at nogen drages til Fyrsternes Hoffer, det være sig som Skriftefader eller Raadgiver eller lignende, men hvor det ikke kan undgaas, forbydes det vedkommende paa det strængeste at indblande sig i de politiske Anliggender. Dette maa hævdes imod de mange Paastande om, at Jesuiterne med Forkjærlighed have søgt slige farlige Pladser.

Jesuiten styres af en General, der vælges paa Livstid, medens de andre Forstandere udnævnes af ham paa en kortere Tid. For at lette Styrelsen er Ordenen inddelt i Provinser, som Regel efter de enkelte Lande, hvori den er; dog findes der i større katholske Lande flere Provinser. I Spidsen for hver Provins staar en Provincial; de enkelte Huse eller Kollegier styres af saakaldte Rektorer resp. Superiorer. Ordenen er væsentlig en Præsteorden. Dog findes der flere Klasser Ikke-Præster, dels Lægbrødre, der besørge de huslige Forretninger, for at Præsterne des friere kunne hellige sig til deres aandelige Arbejder, dels unge Mænd, Scholastikere, der forberede sig til Præstevirksomheden.*) Førend en Lægbroder, Scholastiker eller Præst bliver optaget i Ordenssamfundet, ved at aflægge de tre væsentlige Ordensløfter, maa han gennemgaa en toaarig Prøve, Noviciat, hvor han undervises i Ordensreglerne, prøves og prøver sig selv, om han er i Stand til at føre et Liv i Overensstemmelse med Ordenens Forskrifter. Inden En har bundet sig ved de livsvarige Løfter, staar det ham frit for at vende tilbage, hvad Tid han vil. Et af Hovedmidlerne til at erhverve sig Ordensaanden, er de saakaldte Exercitier, de aandelige Øvelser, en Række Betragtninger over Menneskets Endemaal og Vejen, der fører dertil, over Afgangen fra Maalet ved Synden og Syndens Straffe, Helvede o. s. v., over Omvendelse og alle Omvendelsens Midler, men fremfor alt over Kristi Liv, Lidelse og Forherligelse, hvorved man stadig har for Øje hine Herrens Ord: »Jeg har givet Eder et Exempel«, »Vil nogen komme efter mig, han fornægte sig selv, tage sit Kors og følge mig«. Disse Øvelser anstilles i Noviciatet en hel Maaned igjennem, senere gjentages de hvert Aar i 8 Dage. I Noviciatet ligesom i den senere Uddannelse tages der

*) Opspind er hvad »Nationaltid.« skriver: »Man gjenfinder Jesuiten i alle Lande og *under alle Forklædniuger, som Videnskabsmand, som Læge, som Forretningsmand* o. s. v.« Den Slags forklædte Jesuiter ere kun Romanforfatteres Fantasifostre, i Virkeligheden findes de ikke.

gjerne Hensyn til den Enkeltes Karakter og Evner; deraf kommer det, at der blandt Jesuiterne trods al væsentlig Lighed, findes større individuel Forskjellighed end i andre lignende Samfund. Den uordnede Egenvillie opgives, men ikke Karakteren; tværtimod, denne faar fordoblet Styrke til at arbejde for det fælles Formaal, Guds større Ære ved Sjælens Frelse.

Hvordan kommer en saaledes uddannet Jesuit til at se ud? De, som kun kjender Jesuiten fra Romaner, forestille sig ham gerne som en uhyggelig lang og mager Skikkelse med skarpe asketiske Træk, et stikkende eller lurende Blik, en snigende Gang, med Dolken i Haanden eller Giftflasken i Lommen, ja, mange mene endogsaa at skimte Hestefoden under hans lange sorte Talar. Bjørnstjerne Bjørnson,*) der saa dem paa nært Hold, udraabte forleden i Ryslinge ved Nyborg: »Hvilke fine og intelligente Ansigter! Jeg havde aldrig set Mage til Ansigter. Jeg kunde nok se, at de ikke var bare Skurke, de!« -- Selv »Nationaltid.« giver en næsten sympathetisk Skildring af deres Udvortes. »Jesuitens Fremtræden er behagelig og vindende. Han er intelligent og veltalende, artig og elskværdig, interesseret for Kunst og Videnskab, moderat i sine Udtalelser, imødekommende og tolerant overfor Anderledestænkende, deltagende og kærlig mod Fattige og Lidende«. Men tro ikke, kjære Læser, at »Nationaltid.« vil rose Jesuiterne. Nej, dette vindende Ydre er kun Ulvens Faarepels. »Det tiltalende Indtryk holder sig ikke i Længden; snart opdager man Fanatismens Ild bag den smilende Maske«. Hvorledes det rimes sammen: »fanatisk« og »imødekommende og tolerant overfor Anderledes-tænkende«, denne Modsigelse kan maaske »Nationaltid.« opløse en anden Gang. Imidlertid maa vi i Hr. Sp.s, Artiklens Forfatters, Favør antage, at han endnu aldrig har talt med nogen Jesuit; thi ellers maatte vi sige, at han — løj.

*) Artiklen i »Nyborg Avis« var skreven i Anledning af et Foredrag, Bjørnson havde holdt i Ryslinge.

Jesuitenre have udfoldet en storslaet Virksomhed paa Missionsmarken; det indrømme selv deres værste Fjender. Paa Pavens eller deres Forstanderes Vink staa de rede til at forlade alt, paatage sig ethvert Besvær, trodse alle Farer for at tænde Troens Lys for dem, som sidde i Hedenskabets Mørke. Frants Xavier, »Indiens og Japans Apostel«, straalere som et Mønster for alle Missionærer. Alle Verdensdele have set deres Virksomhed, og alle Vegne have de oprettet blomstrende Missioner. Alle Vegne vare de villige til at dø med og for deres Omvendte. I Nordamerika omvendte de Huroerne og delte deres Skæbne, da deres hele Stamme blev tilintetgjort af Irokeserne; nye Missionærer fulgte efter de Dræbte og omvendte denne grusomste af alle Indianerstammer. I Japan led over 200 Jesuiter Martyrdøden tilligemed den saa haardt forfulgte Kirke.

Om deres Skolevirksomhed siger Baco af Verulam: »Hvad Pædagogiken angaar, kan man ikke udtrykke sig kortere, end naar man siger: Se efter i Jesuiternes Skoler; thi hidtil har man ikke kendt noget bedre end disse«, og Macaulay siger: »Ungdommens højere Opdragelse gik næsten fuldstændig over i deres Hænder og blev af dem ledet med udmærket Dygtighed. Selve deres Modstandere vare tvungne til at indrømme, at de ikke havde deres Mage i den Kunst at behandle og danne ungdommelige Sjæle«. Det er en Kjendsgjerning, at saasart de aabnede deres Skoler i Tyskland, sendte mange Protestanter deres Sønner i Jesuiternes Skoler. Lignende Fortjenester have de erhvervet sig paa alle Videnskabens Omraader.

De i Nyborg-Artiklen kortelig antydede Beskyldninger mod Ordenen udelader jeg her, da Artiklen i »Nationaltid.« tvinger mig til at omhandle dem udførlig senere. Jeg slutter derfor foreløbig med en kort historisk Bemærkning ligesom i »Nyborg Avis«. I Aaret 1773 blev Jesuiterordenen ophævet ved et Breve af Pave Clemens den 14de, efter at han kort i Forvejen endnu havde ytret sig meget rosende om den. Grunden var ikke nogen Forbrydelse fra Ordenens Side, men

ene og alene Trykket fra de fritænkernes Hoffer i Frankrig, Portugal og Spanien. Den undertrykte Orden fandt ivrige Forsvarere i Frederik II. af Preussen og Katharina II. af Rusland. I dette Land vedblev Ordenen med pavelig Tilladelse at bestaa, indtil den i 1814 blev gjenoprettet for hele Verden. Nu arbejde Jesuiterne paa samme Maade som før baade i Europa og i de forskjellige Hedningelande, hadet af mange, elsket af flere. Dog gjør »Nationaltid.« sig skyldig i en lille Overdrivelse, naar den skriver: »Deres Medlemsantal over hele Verden angives til ca. 130,000«. Naar den deler dette Tal med 10, vil den komme Sandheden temmelig nær. sr.

Romerkirken og Reformationen.*)

—o—

I Anledning af Hr. *Uffe Birkedals* Artikler i forskjellige jyske Venstreblade skriver højærv. Pastor *A. Helmke* følgende i »Randers Venstreblad«:

»Hr. Redaktør! Turde jeg i Anledning af Pastor *Uffe Birkedals* Artikel »Romerkirken og Reformationen« bede Dem om godhedsfuldt at optage nedenstaaende korte Bemærkninger. Artiklen indeholder uden Tvivl et skarpt Angreb paa den katholske Kirke og de danske Katholiker, som Hr. *Birkedal* endog vil udelukke af den danske Rigsdag, og vor Bibelfortolkning betegnes som Spilfægteri. Det være mig da tilladt at rette nogle Urigtigheder og imødegaa nogle Paastande, som maa give den med Sagen ubekjendte Læser en urigtig Forestilling om den katholske Kirke. Hr. *B.* siger jo selv, at der kun maa kjæmpes med Aandens Vaaben. De behøver ikke at frygte for, at jeg skal misbruge Deres Imødekommenhed, jeg skal udelukkende holde mig til Defensiven og fatte mig saa kort som muligt.

*) Smlgn. „*Katholiken*“ Nr. 10 for 21. Aug.

1) Katholikerne paastaa ikke, at alt hvad Paven byder at tænke, er Sandhed, ligesom Paven heller ikke tillægger sig en saadan Myndighed. Vi siger, at *Kirken* er i Besiddelse af den af Kristus aabenbarede Sandhed, og at han styrer den ved sin Aand. Men Kirken kan ikke være et enigt Samfund uden en ledende og lærende Myndighed. Denne Myndighed finder vi i Romerbispen (Paven) som Peters Efterfølger. Vi henviser i saa Henseende til Kirkens stadige Overlevering, til de ældste Kirkefædre, hvis Udtalelser om Paven Hr. Birkedal ikke har holdt det for formaalstjenligt at meddele, til den Kjendsgjerning, at Paverne enten selv eller ved deres Sendebud har ført Forsædet paa alle almindelige Kirkemøder, og særlig til den h. Skrift (Matth. 16. og Joh. 21.). Det første Sted hedder det i Følge den dansk-lutherske Oversættelse: »Du er Petrus, og paa denne Klippe (Petra) vil jeg bygge min Menighed og Helvedes Porte skulle ikke faa Overhaand over den . . .« Nu siger Birkedal: Petrus og Petra betyde ikke det samme, Petra hedder Klippe, Petrus Klippemanden. Men der gives ingen græsk Ordbog, som giver Hr. B. Medhold, baade Petrus og Petra betyde Klippe, Sten. Petra er det almindelige Ord, men kunde som Hunkønsord ikke bruges som Tiltale til en Mand, derfor Hankønsformen Petrus som Egenavn. Saaledes i det paa Græsk skrevne Evangelium. Dog, Jesus talte ikke Græsk, men Jødernes daværende Sprog, Aramæisk. I dette Sprog hedder Klippe Kefa og saaledes kaldes Peter selv paa mange Steder i det ny Testamente. Birkedal benægter, at Peter selv af Jesus er kaldet en Klippe, ja han betegner denne Paastand som Spilfægteri, skjønt Jesus hos Johannes 1. siger: »Du er Simon, Jonas' Søn: Du skal kaldes Kefas«, hvortil Joh. føjer: »hvilket betyder Klippe!«

2) Pavens Læremyndighed er ikke vilkaarlig, men nøje afgrændset. Paven er Kirkens øverste Lærer, hans Læremyndigheds Rækkevidde naar derfor ikke længere end Kirkens, d. v. s. den angaar kun det, som er nødvendigt til Frelse, og har som saadan med Politik intet at gjøre. Selv-

følgelig er en Katholik ogsaa i Politiken bunden til de 10 Guds Bud!

3) Katholikerne sige ikke, at Paven er syndfri. Derfor har Petrrs Fald i Kaifas' Gaard intet at gjøre med Pavens Ufejlbarhed, (ganske bortset fra, at han den Gang endnu ikke var Kirkens Overhoved), endnu langt mindre hans Mellemværende med Paulus (Galath. 2.), ej heller senere Pavers mulige Skrøbeligheder.

4) Katholikerne anse ikke de saakaldte Medpaver for retmæssige. Disse Medpaver blev for største Delen paanødt Kirken af Statsmagten, og med Rette har de retmæssige Paver belagt dem med Banlysning. Derimod formaar Hr. Birkedal intet Exempel at anføre, hvoraf fremgaar, at en retmæssig Pave skulde være modsagt af en anden lige saa retmæssig eller af et af Paven stadfæstet Kirkemøde. Dette gjælder selv for Honorius-Spørgsmaalet (se nedenfor). Kirkemødet i Constans (Kostnitz) afsatte de to uretmæssige Pavers mens den retmæssige romerske Pave Gregor XII. i 13. Møde den 4. Juli 1415 for Fredens Skyld traadte tilbage. Hans Efterfølger, Martin V., stadfæstede Kirkemødet kun for saa vidt, dets tidligere Beslutninger ikke stred mod Pavens Frihed og øverste Læremyndighed.

5) Der er aldrig i Kirkens Historie afholdt et almindeligt Møde med bindende Kraft, uden at Paven har stadfæstet det. At det første alm. Kirkemøde i Nicæa, Aar 325, er stadfæstet af Pave Silvester I., bevidner Euseb, Datidens Historieskriver. For det andet Kirkemødes Vedkommende, 381, i Konstantinopel, bevidner selve Photius, Ophavsmanden til det græske Skisma, at Paven har stadfæstet det paa Embeds Vegne. Af alle følgende Kirkemøder haves endnu Akterne i Orlyd.

6) Paa Kirkemødet i Rom 1870 gjaldt det om at hævde og nøje at forklare den pavelige Læremyndighed. At paa et saadant Møde en Meningsforskjel gjorde sig gjældende blandt Biskopperne, idet nogle mere vilde indskrænke, andre mere udvide den pavelige Læremyndighed, beviser kun, at

der har hersket *fuldstændig Ytringsfrihed*, og at Paven ikke er den Aandstyan, hvortil man saa gjerne gjør ham.

7) Paa dette Møde var der ogsaa Tale om Honorius-Spørgsmaalet. Der er navnlig siden den Tid skrevet mange tykke Bøger, ja hele Folianter om denne Sag. Hr. U. Birkedal løser hele Vanskeligheden ved nogle faa Linjer! Han meddeler ikke, hvad Honorius har skrevet, ejheller anfører han hele Dommen, men river kun een Sætning ud af Sammenhængen. Det er umuligt, at Læseren paa den Maade kan faa et rigtigt Indblik i dette Spørgsmaal. Jeg tillader mig at henlede interesserede Læseres Opmærksomhed paa Grev Holstein-Ledreborgs Skrifter: »Aabent Sendebrev« og »Evangelisk-luthersk« hos Andr. Fred. Høst, Kjøbvn. Læseren vil der finde en fuldstændig Redegjørelse for denne Sag. At Pave Honorius er skyldig, er der ingen Tvivl om, men har han paa Embedsvegne for hele Kristenheden forkyndt falske Lærdomme? Det benægte vi. Og det kan vi med Føje, thi Paven siger selv, at han ikke vil afgjøre noget. Naar nu Hr. Birkedal dertil svarer, at dette er Vaas, og naar han paa *sit* Sprog tilføjer, at det kun er Jesuiter, der er Mænd for at klare denne Sag med allehaande Udenomssnak, saa kan man vistnok med samme Hr. Holstein svare ham, at dertil behøves ikke engang juridisk, end sige »jesuitisk« Kløgt, men kun almindelig kjøbenhavnsk Forstand.

8) Hr. Birkedal antyder, at Paverne ikke en Gang selv har været overbeviste om den ufejlbare Lærermyndighed, som ifølge katholsk Opfattelse tilkommer dem, thi de »vidste godt, hvad de gjorde, naar de forbød Læsning i Skriften og selv sørgede for en Oversættelse, der i det for Menigmand uforstaaelige latinske Sprog skulde gjøre mindst mulig Skade«. Den ældste latinske Oversættelse, den saakaldte Itala, skriver sig efter protestantiske og katholske Lærdes Mening fra det 1. eller fra Begyndelsen af det andet christ. Aarhundrede. Men, højstærede Hr. Pastor B., De kan da ikke nægte, at Latinen netop den Gang var Modersmaalet i Italien! Skulde Paven da den Gang lade Bibelen oversætte paa Dansk eller Engelsk! Eller mener Pastoren den saakaldte Vulgata fra 4. Aarhundrede, som endnu bruges af Katholiker, som forstaa Latin? Men ogsaa i det 4. Aarhundrede var Latinen Modersmaalet i Italien! Tillige har Hr. B., uden at tænke over det, ved anførte Ord selv indrømmet, at der den Gang allerede gaves Paver, hvilket han i samme Artikel benægter, endvidere

har han indrømmet, at hine Lærdomme, som Paven efter hans Mening vilde skjule, den Gang allerede fandtes!

9) Læsning af den h. Skrift er paa ingen Maade forbudt Katholikerne, men de, som ikke forstaa Originalsprogene, skulle betjene sig af approberede og med Anmærkninger forsynede Oversættelser. Men de, som forstaa den h. Skrift i det Sprog, hvori den er skreven, blive paa ingen Maade berørte ved denne Indskrænkning. Altsaa frygter Kirken ikke Bibelen, men kun Bibelens Misbrug af Ukyndige. Kirken har dog altid sørget for, at der gaves gode Oversættelser af Bibelen; der gaves f. Ex. i den korte Tid fra Bogtrykkerkunstens Opfindelse indtil Luthers Optræden i 1517, ca. 20 forskjellige Udgaver af trykte tyske Bibler! Dette, som tidt er blevet benægtet eller fortiet i mindre Bøger uden videnskabelig Værd, indrømmes fuldstændig i «Kirkeleksikon for Norden», som udgives af fremragende protestantiske Videnskabsmænd med Professor F. Nielsen i Spidsen. At man i Danmark havde danske Oversættelser af Bibelen, fremgaar af mange Haandskrifter i det kongl. Bibliothek i Kjøbenhavn, af hvilke en Del er trykt.

10) Pastor B. skildrer i mange Vendinger Pavernes formentlige Intolerance. Da jeg har lovet at holde mig til Defensiven, kan jeg ikke gjengjælde Komplimenterne. Men det behøves heller ikke. Det er jo ikke i Middelalderen, men ved Enden af det 19. Aarhundrede, at Pastoren vil udelukke danske Katholiker fra den danske Rigsdag. Han mindes Englændernes Ord: Intet Pavedømme, hint *No-popery* Skrig, med hvilket man i gamle Dage bar en Dukke uklædt som Pave omkring i Londons Gader og brændte den. Men dette Skrig er for længe siden uddødt i England, og Katholiker af alle Stænder sidder der i Over- og Underhuset, uden at det skader Englands Udvikling det allerringeste, tværtimod! Det samme gælder om Holland og de forenede Stater. Kun nordtyske Smaastater som Meklenborg og Brunsvig har endnu haarde Undtagelseslove mod de intolerante Katholiker, mens Protestanter endog kan beklæde Ministerposter i fremragende katholske Lande! Den preussiske Kulturkamp, som af Bismarck og hans Presse blev indledet ved en Kamp mod Paven og Kirkemødet i 1870, og i hvilken der ved en af en protestantisk Majoritet forfattet Lovgivning blev udøvet et Aandstyranni mod Katholikerne, som endog er ukendt i Rusland, endte som bekendt med Bismarcks fuldstændige Nederlag. Senere erklærede Bismarck, at Pavens Ufejlbare var

ham ganske ligegyldig. Han havde som andre snilde Politikere kun benyttet den som politisk Agitationsmiddel.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Krefeld. Med en festlig Højmesse for Medlemmerne af de katholske Arbejderforeninger i St. Josefs Sognekirke aabnedes den 21. August *de tyske Katholikers 45de Generalforsamling*. Kl. 5 Eftermiddag afholdtes et storartet Arbejdersmøde, som var besøgt af over 6000 Arbejdere. Forud gik et stort Festtog, som bevægede sig gennem Byens Gader. I Arbejdertøget deltog henved 120 Foreninger med 7000 Medlemmer. Hele Byen, endog de fjærnestliggende Kvarterer, havde smykket sig til Fest med Flag og Guirlander, og Tusinder og atter Tusinder drog gennem Gaderne, for at beundre Udsmykningen i dens Enkeltheder. Jærnbanetogene bragte hvert Øjeblik sande Strømme af nye Gjæster til Byen. Deltagelsen i Generalforsamlingen var enestaaende og fremkaldte Forbauselse og Beundring endog blandt de Anderledestroende i Krefeld — og dog vare alle disse Tusinder ikke komne for at møde sig, men for at aflægge Vidnesbyrd om det katholske Sindelag og Liv, som opfyldte dem. »Det maa man sige«, ytrede en protestantisk Herre den første Dag, »en saadan Demonstration kan kun sættes i Scene af Katholikerne; saaledes havde jeg ikke forestillet mig en katholsk Generalforsamling; man bliver jo selv begejstret af den almindelige Begejstring!« Fra Dag til Dag voxede de indskrevne Deltageres Antal. Under Generalmødet i Köln beløb *Dagskortenes* Antal sig i sin Tid til 3500 og i Dortmund til 7000, i Krefeld have de i Aar naaet de 9010. Der blev udstedt ca. 3200 Medlemskort, 9010 Dagskort, 1076 Damekort og 8000 Enkeltkort til Havefesten, et Resultat, som aldrig før er opnaaet. Pressen repræsenteredes af 140 Herrer fra Tyskland, Holland, Belgien, Frankrig, Italien, Østrig, Schweiz og Rusland. I Følge Festbladet befordrede Jærnbanen alene Søndag Formiddag 27,000 Personer til Byen og 26,000 om Aftenen fra Byen. Foruden de regelmæssige Tog afsendtes ikke mindre end 40 *Extratog* om Søndagen. Af *Festbladet* var der den anden Dag allerede solgt 253,000 *Exemplarer*, medens der f. Ex. under det store Generalmøde i Dortmund kun solgtes 216,000 Explr. En Mængde vigtige kirkelige og

socialle Anliggender bleve drøftede i de tre Dage, Generalmødet varede, og mange herlige Taler bleve holdte. Opsigt vakte navnlig Viebiskop *Sehmiltz* Tale, hvis Ordlyd vi lejlighedsvis skulle meddele.

Unio. Søndag den 11. September: Fødtur i 2 Afdelinger. — 1. Afd. (kun Herrer) tager Kl 9¹⁰ fra Østbanegaarden til Rungsted. Derfra over Hørsholm (Frokost), Høsterkjøb, Store Maglebjerg. Rulersdal til Ny Holte Kro (c. 1½ Mil).

Her mødes man med 2. Afd. (Damer, Herrer og Børn), som tager fra Nordbanegaarden Kl. 11⁵⁶ til Holte. Herfra i Fællesskab over Ørholm, Brede, Fuglevad til Lyngby og hjem med Bauen. — Frokost og Afteusmad medbringes.



St. Knuds Broderskab afholder intet Møde Tirsdag d. 6. ds. — Medlemmerne med deres Venner og Bekjendte bedes erindre Indbydelsen til Afdelingen „Yduns“ Møde Onsdag d. 7. ds. i Arbejderforeningens Festsal, Nørrevoldgade 92, hvor Caud. mag. W. Rasmussen vil holde Foredrag om „En Rejse i Norge“.

St. Josefs Gilde. Mandag den 5. Septbr. Kl. 8½ afholdes III. Grads møde. I. og II. Gradsbrødre ere berettigede til at deltage. — De aln. Møder for alle Br. optages paany Mandag den 19. Septbr.

Til Lupus-Patienten modtaget med Tak: N. 1 Kr. — R. 4 Kr. — P. J. 3 Kr. — Med det tidligere Indkomne i alt: 58 Kroner. Bidrag modtages fremdeles med Taknemlighed af Redaktionen.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 4. September. 14. Søndag e. Pintse. De hh. Skytsengles Fest. — 5. M. Laurentius Justiniani, Biskop og Bekj. — 6. Ti. Oktavdag — 7. O. Oktavdag (Kl. 8½, h. Messe for Ansgariusforeningen). — 8. To. Marias Fødsel (fejres følgende Søndag). Aarsdagen for den højær. værdigste Biskops Konsekration i 1892. — 9. F. Petrus Claver. Bekjender. — 10. L. Nikolaus af Tolent., Bekjender. Søndag den 11. September 15. Søndag e. Pintse. Marias Fødsel.

Mariakongregationen for Mænd. Fælleskommunion Søndag den 11. September Kl. 8½ i Jesu Hjærte Kirke, Stenosgade. — De ugentlige Kongregationsmøder ere gjenoptagne efter endt Ferie Torsdag d. 1. Sept. og fortsættes hver Torsdag Aften.

St. Andreas Kollegiet i Ordrup. I Anledning af Kollegiets 25aarige Jubilæum holdes i Dag Søndag den 4. Sept. Kl. 10 en højtidelig Pontifikal-Messe med Festprædiken i St. Andreas Kirken.

Mariakongregationen for Ynglinge. Fælleskommunion Søndag d. 4. Sept. Kl. 8½ i Jesu Hjærte Kirke, Stenosgade.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,
Søxogfyrretyvende Aargang,
og „Katholiken“ Nr. 13.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbnagergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

N^o 37.

Søndagen den 11. September.

1898.

Indhold: Marias Fødsel. En Pilgrimsfærd til Kevelaar. St. Andreas Kollegiets Jubilæum. Efterretninger fra Ind- og Udland: Randers. Malmø. Schoppingen. »Fra Vejbyrnet.« — Bekjendtgørelser.

Til den h. Gudsmoders Fødselsfest.

Ave Maria.*)

—o—

Al Glædes Moder, pur og prud,
og Tjenerinde tro mod Gud,
som sidder nu næst hine Tre,
selv en Treenighed at se —
Faderens Datter, født i Løn,
Moder til den korsfæstede Søn,
og Helligaandens rene Viv —
Du, som har levet Jordens Liv,
tænk paa os, naar vor Nød er svar!
husk, at en Dødelig Du var,

*) Johannes Jørgensen: Digte, MDCCCXCIV—MDCCCXCVIII.
Det nordiske Forlag 1898.

og staa os bi, som end det er,
 Du Perlegrundvold, hvid og skær,
 for Herrens Hus i Evighed —
 hjælp os, Du, der al Smerte ved!

Mindes Du end en Sommerkvæld —
 i Nazareth fra Kildens Væld
 Du hentede Vand og gik dermed
 hen til Din Haves Blomsterbed.
 I Natten stod de fjærne Træer,
 blege mod Himlens Stjærneskær,
 og Søen sukkede, tungt og nær.
 Da blev der med et forunderlig tyst,
 Hjærtet bankede stærkt i Dit Bryst,
 som var al svunden Tid kun Vej
 for Gud til denne Stund og Dig.
 Der sænkede sig om Dig et Vingepar,
 en Stemme talte, hvor ingen var,
 »Maria, hil Dig«, sagde den,
 »Gud saa i Naade til Dig hen,
 »Herren har Dig i Varetægt,
 »Velsignet er Du af Evas Slægt.«

Ak, anede Du alt Din Herres Død,
 dengang Du svøbte Ham paa Dit Skød,
 og saae Du Ham naglet til Korsets Træ,
 naar Han legede og lo ved Dine Knæ?
 Og naar Du spiste Dit Paaskelam
 Aar efter Aar sammen med Ham,
 har da allerede Du dunkelt erkendt
 Skærtorsdags-Nadverens Sakrament?
 Eller vidste Du endnu intet, før
 Han lukkede bag sig Hjemmets Dør,
 sin Faders Værk at vare paa
 og iblandt Syndere at gaa?

Mindes Du siden i Ephesus,
 naar der blev mørkt i Disciplens Hus,
 og Du de blanke Stjerner saae
 ude bag Vinduesgitret staa?
 Du stod som de paa Nattevagt,
 Dit Dagværk var forlængst fuldbragt,
 men Ventetiden faldt Dig lang,
 inden Domsbasunen klang.
 Ved Væven Dag for Dag forgik;
 i Natten løftede Du Dit Blik
 og bad: »Hvor længe, ak, endnu?«
 Indtil Johannes, øm i Hu,
 søgte Dig op og tog Dig i Favn;
 Du signede Ham i Herrens Navn.
 Da brast den lange Taalmodts Baand,
 da græd I sammen, Haand i Haand.
 Men Herren har sagt: »Jeg kommer brat.«
 Maaske vi ham skue endnu i Nat;
 til Fryd og Frelse, til Død og Dom
 Amen, ja, Herre Jesus, kom!

Den kom tilsidst, den fjærne Dag,
 da Døden blev sendt til Dit lave Tag
 at løse Din Pagt med Gabriel
 og trøste omsider den trætte Sjæl.
 Ak, Under usigeligt! hellige Gaade!
 Moderkærligheds Fylde af Naade!
 endelig har Du Ham hos Dig igen,
 Dit Barn, Din Søn, Din Herre, Din Ven!

Min Sjæl, er det Kærlighed, Haab eller Tro?
 Jeg ser som under Regnbuebro
 den hvide Throne skinnende klar
 over en Sø af Guld og Glar.
 Til begge Sider, trindt omkring,

Cheruberne staa i en gylden Ring
 med bævende bange Aandedræt
 til Seraphims Hymner og Harpeslæt.

Maria, vor Dronning og Moder, Du,
 hvem Himlens Stjærner klæde nu,
 hvis Throne staaar i Englevist,
 Maria, hør vor Bøn tilsidst!
 Bøj mildt Dit Aasyn til vor Nød
 og led os hjem fra Synd og Død
 til Dig og Ham, som Du har fød.

En Pilgrimsfærd til Kevelaer.

—o—

En Perle i Programmet for de tyske Katholikers 45de Generalforsamling i Krefeld var uden Tvivl *Valfarten til Kevelaer* den 24. August. En Rekreations-Pause var den for Deltagerne i Generalforsamlingens Raadslagnings-Arbejde og tillige i høj Grad opbyggelig for Sjælen og forfriskende for Legemet. Over 2000 Pilgrimme bleve om Morgenens med to mægtige Jærnbanetog bragte fra Krefeld til Naadestedet Kevelaer. Her bleve Pilgrimmene modtagne af Gejstligheden, et Antal Foreninger og en Folkemængde, der talte Tusinder, medens Kevelaers Klokke sendte deres fredelige Hilsen hen over Mængdens Hoveder. Først i den store Procession, som bedende og syngende bevægede sig henimod Valfartskirken, gik samtlige Skoledrenge i Kevelaer med store og smaa Faner, saa fulgte Fanen med Naadebilledet og Ynglingeforeningen med Faner. Derefter kom 100 Ministranter i røde Kjoler med Palmegrene og Faner, saa et Musikkor med Fane og Kirkeforstanderne i Kevelaer. I en lang Række sluttede sig til dem: Haandværker- og Arbejderforeningerne, Handels- og Kontoristforeningerne, Lærerforeningerne og Studenter-

foreningerne med et andet Musikkorps og Faner. Saa fulgte Ordensgejstligheden, Sognegejstligheden, Gejstlige i Ornat og Viebiskop Dr. Fischer, de katholske Adelige, Generalmødets Præsidium, tilsidst de forskjellige katholske Foreninger for Mænd i Kevelaer og St. Sebastians Skyttegilde, alle med deres Foreningsfaner, og endelig alle de fremmede Pilgrimme fra Krefeld.

Efter at Toget var traadt ind i Votivkirken, begyndte den højtidelige *Pontifikalmesse*, som blev celebreret af Viebiskop Dr. *Schmitz* fra Køl'n og overværedes i Koret af Biskop Dingelstad af Münster og Prælaterne Dr. Brunn fra Gaesdonck og Domherre van Ackeren fra Kevelaer.

Efter Evangeliet holdt Biskoppen af Münster følgende Tale til de forsamlede Tusinder: »Lovet være Jesus Kristus! I Faderens og Sønnens og den Helligaands Navn! Amen! Andægtige Tilhørere! Det er en stor Glæde og Ære for mig, at kunne hilse paa de tyske Katholikers Generalforsamling i Bispedømmet Münster. I Kevelaers Valfartshistorie vil denne Dag engang blive nævnet med særlig Betydning. Rigtignok har Kevelaer i de 250 Aar set mange store og glimrende Processioner, men næppe har Byen tilforn set forsamlet her saa mange af Kirkens ædlestes Sønner som i Dag, da Medlemmerne af de tyske Katholikers 45de Generalforsamling have foretaget en Valfart herhen. En Hædersdag er denne Dag ogsaa for den glimrende Generalforsamling, som i disse Dage afholdes i Krefeld. Deltagerne i denne Forsamling have afbrudt deres Raadslagninger og ere komne herhen, for at yde den himmelske Moder deres barnlige Kjærligheds Tribut og anbefale sig til hendes Forbøn. Saaledes ere I Alle komne herhen, Adelsmanden og Borgeren, den Fornemme og den Ringe, Gejstlige og Lægmænd, Alle som den himmelske Moders Børn, og I have derved atter aflagt Vidnesbyrd om de uopløselige Baand, som omslynge den hellige katholske Kirke. Men mere end Ære og Hæder gjælder for os Alle den Velsignelse, som denne Dag uden Tvivl vil bringe med sig. Rig Velsignelse, det tør vi haabe, vil ud-

gyde sig over de enkelte Pilgrimme og over hele Generalforsamlingen. Hvo som sender den allerseligste Jomfru en Hilsen, vil ogsaa modtage en Gjenhilsen. Vi ville være vor Moders gode Børn. At et Barn elsker sin Moder, er en Lov, der er saa gammel som Verden selv. Derfor ville vi ogsaa elske vor himmelske Moder. Trofast ville vi som Børn stedse opfylde vore Pligter mod hende. Vi ville — det er det første — aldrig krænke og bedrøve vor himmelske Moder ved Synden. Men vi ville ogsaa — det er et Barns anden Pligt — ofte og gjerne mindes vor Moder, som Barnet i fremmede Lande mindes Moderen i Hjemmet. Vi leve her i Landflygtighed, vort evige Hjem er hist oppe hos vor himmelske Moder, og hende ville vi ofte mindes ved flittig Rosenkransbøn og saaledes atter og atter overveje i Aanden hendes Lidelser og Glæder. Men vi ville heller ikke glemme den tredie Pligt, Hovedpligten, at et Barn skal efterligne sin Moders Dyder. Vi ville efterligne hendes Ydmyghed, hendes Lydighed, alle hendes Dyder. Gjøre vi det, ville vi heller ikke føle os forladte, naar vi ere omgivne af Gjenvordigheder og Trængsler. Hun er de Bedrøvedes Trøsterinde, de Syges Frelse. Til hende bør Enhver fly i Fristelsens Stund. Hun er den bestandige Hjælps Moder. Hun hjælper i Livet og i Dødens bitre Time. Saa ville vi da paakalde hende i Livets Farer saavel som i Dødens Stund. Men vi ville ikke blot anbefale til hende vore egne Anliggender, men ogsaa vor h. Kirkes Anliggender paa Generalforsamlingen i Krefeld. Maatte hendes mægtige Forbøn nedkalde den rigeste Velsignelse over vor hellige Fader, Pave Leo XIII., som saa inderligt ærer og elsker den hellige Gudsmoder og som er en saa stor Ven af Rosenkransbønnen. Maatte hendes mægtige Forbøn nedkalde Velsignelse over Generalforsamlingens Arbejder og Raadslagninger, saa at en Velsignelsens Kilde derfra maatte udøse sig over hele vort katholske Fædreland. Maatte hendes Forbøn endelig skjænke vor elskede katholske Kirke her i vort Fædreland den fulde Frihed og den uhindrede Udfoldelse af dens velsignelsesrige Virksomhed! Maatte

Himlens Dronning nedbede over os, at de fra Hjemmets Arne forviste Ordensfolk atter vende tilbage, saa vi atter kunne glæde os over deres længe savnede Hjælp i Sjælesorgen og i Ungdommens Opdragelse. Maatte den h. Jomfru navnlig udbrede sin beskyttende Kaabe over vor kjære Ungdom, for at de Unge i Folkeskolen ikke blot maa berige deres Aand med Kundskaber, men for at frem for Alt ogsaa deres Hjærter maa blive forædlede og opfyldte af Kjærlighed til Gud og hans h. Kirke; for at vor studerende Ungdom daglig ved Overværelsen af det h. Messeoffer maa indvie og begynde sit Dagværk og at det ikke maa formenes den at indtræde i Kongregationer og kirkelige Foreninger for der at søge Værn og Tilflugt mod de Farer, som true Ungdommen. Med al Inderlighed ville vi ogsaa anbefale til den h. Jomfrus Forbøn vore fraskilte elskede Trosbrødre, for at de maa vende tilbage til den eneste sande Tro, for at den hellige Jomfru og Gudsmoder Maria maa blive æret og forherliget paa de hellige Steder i *den* Tro og med *den* Røst. Barnet og dets h. Moder ville vi bevare i vore Hjærter og med vor hele Kjærlighed indtil vort sidste Aandedræt, urokkelig tro mod det guddommelige Barn, hvem vi tilbede, opofre og nyde i det allerhelligste Sakramente, og fulde af en urokkelig Tillid til vor himmelske Moder, til hvem vi ville anbefale alle vore Antiggender. Da tør vi ogsaa sikkert imødesee en salig Dødstime, og engang efter dette Livs møjsommelige og farefulde Pilgrimsfærd ville vi drage ind i Guds herlige Stad, hvor Barnet og Moderen har holdt deres Indtog forud for os, for at vi der tillige med den h. Gudsmoder maa være evig, evig salige i den uforanderlige Besiddelse af det guddommelige Barn. Maatte vi Alle, som ere her forsamlede, engang blive delagtige i denne Lykke og Naade! Lovet være Jesus Kristus!*

Efter Pontifikalmessen besøgte Pilgrimmene Naadekapellet, Kirkerne og Korsvejen. Henimod Kl. 12 vendte man tilbage til Krefeld.

St. Andreas Kollegiets Jubilæum.

— 0 —

I det smukkeste Sommervejr vejede Flagene fra Kirke- taarn og Skolebygning, da *St. Andreas Kollegiet* paa Or- drupshøj den 4. September fejrede sit *25 Aars Jubilæum*. Stor Færdsel paa Vejen op til den smukke lille Kirke ty- dede allerede fra Morgenstunden paa, at der var noget sær- ligt paa Færde.

Lidt før Kl. 10 kom ca. 50 festklædte tidligere Elever ind i Kirken og indtog de gamle kjendte Pladser sammen med de nuværende Elever. *Den højærværdigste Biskop* viste Kollegiet den Ære at celebrere en højtidelig Prælat- messe, assisteret af de højærværdige Patres *Perger, Wer- hahn, Drosic og Brandt*. I sin smukke Festtale omtalte højærværdige P. Perger først, at *Kammerherreinde Ber- lings* Tanke oprindeligt havde været at bygge et Hjem for forældreløse Børn paa Ordrupshøj; men Kulturkampen i Tyskland, som gjorde saa mange Patres af Jesu Selskab hjemløse, gav Anledning til at Kollegiet byggedes. Da Byg- ningen var under Opførelse, fandtes en Dag et Brædt, hvor- paa stod: »Denne Bygning opføres i Reaktionens Tjeneste!« Derimod vilde han dog protestere, med mindre man opfat- tede Reaktion som Tilbagevenden til de gode gamle Grund- sætninger, og udviklede dernæst, at Guds frygt, Pligtopfyldelse for Guds Skyld og mandig Selvtugt, vare de tre Grundpri- ciper, hvorefter Opdragelsen lededes. Efter at have mindet afdøde højærværdige Pater *Bieger*, som en udmærket, nid- kjær Lærer, hvis Bortgang følte dybt, nedbad han Guds rige Velsignelse over den afdøde Stifterinde, Skolens Pro- tektor den højærværdigste Biskop, Skolens Lærere samt de tidligere og nuværende Elever.

Utallige vare de hjærlige Gjenkjendelses Scener, der fandt Sted efter Gudstjenesten mellem Patres og de tidligere Elever, ofte forbundne med morsomme Fejltagelser fra for- skjellige Sider. Aarene havde jo gjort deres Ret gjældende

paa Mange. Kl. 12 $\frac{1}{2}$ samledes alle Festdeltagerne i Elevernes Refektorium, som var udsmykket med Blomster. *En Skolefanen*, skjænket af tidligere Elever, skulde overrækkes Kollegiet. Efter en Sang af en forhenværende, meget bekendt Elev, talte Grosserer *C. B. Lohrer* paa Givernes Vegne. Efter først at have mindet om de smaa Forhold, hvorunder Kollegiet begyndte d. 31. August 1873 med 13 Elever, bragte han paa alle gamle »Veteraners« Vegne en hjærtelig Lykønskning til den gamle Skole, som Enhver omfattede med en aldrig svigtende Kjærlighed. Han omtalte dernæst Fanens Betydning som et Samlings-Mærke og Enheds Tegn, hvorunder Alle kunde samle sig, opfordrede Eleverne til at holde sammen ikke alene paa Skolen, men ogsaa ude i Livet, og lod saa Dækket falde for Skolefanen, som er et Pragtstykke, et Dannebrogflag af dobbelt Silke. Paa den ene Side ses i Midten af det hvide Kors Minervas Ugle siddende med udsprede Vinger paa en Bog omgivet af en Bøgegren og i Baggrunden et Andreaskors. Paa den anden Side staar med gul Silke: Collegium S. Andreae Ordrupiense 1873—1898. Topstykket er en Ugle og Bogstaverne *S A C*. Fanen er udført af *M. W. Morch & Co.*, Heibergsgade 8, Kunstbroderiet er fra Søstrene *Levysohns* Broderimagasin, Bredgade 45. Gavebrevet, som ledsagede Fanen, er haandmalet og kunstnerisk udført af en tidligere Elev, Hr. *Erik Juul*. Øverst ses St. Andreas Kollegiet, i højre Hjørne den hl. Andreas, til hvis Fødder Skolefanen støtter sig, ned ad Siden Arabesker med Fugle, Blomster og Blade. Den smukt kaligraferede Text lød saaledes: »Paa St. Andreas Kollegiets 25aarige Jubilæumsdag mødes tidligere Elever i taknemlig Erindring om Skoledagene med de bedste Ønsker for Kollegiets Fremtid. Til den Festgave (Skolefanen), som idag overrækkes Skolen fra tidligere Elever, knytte vi det Ønske, at Lærere og Elever altid maa samles under gamle Dannebrog med de samme Følelser, som besjælede os paa denne Dag«. Højærværdige Pater Rektor modtog paa Kollegiets Vegne Gaven og lovede, at den stedse skulde

holdtes højt i Ære. En Sang sluttede denne smukke Højtidelighed. — Vi kunne endnu tilføje, at Kollegiets nuværende Elever have skjænket *en smuk Statue af den h. Apostel Andreas*, som er udgaaet fra Maiers Kunstanstalt i München og i en nær Fremtid vil blive opstillet i Kirken.

Til Kl. 1 havde Kollegiet indbudt Alle til Festmiddag. Man skulde have Vanskelighed ved at gjenkjende den store Legesal, saa smagfuldt var den udsmykket. I Baggrunden vare Vinduerne blændede med hvide Draperier med Guldstjerner indrammede af rødt Klæde; i Midten saas en Gudsmoders Statue foran en blaa Baggrund og omgivet af talrige Laurbærtræer og Potteplanter. For Vinduerne hang forskellige Landes Flag og paa Pillerne derimellem fandtes 3 Alen høje Blomsterdekorationer. Ligeledes hang store Blomster-Bouketter ned fra Loftet omgivet af Flag, som forbandt Søjlerne, alt et Værk af de højærværdige Patres *Sveinsson* og *Brandt*. Blandt de 200 Festsdeltagere, som vare placerede ved et Tverbord og fire Langborde, saas foruden Skolens Lærere, tidligere og nuværende Elever, den højærværdigste Biskop samt de højærværdige Pastorer Neuvel, Frins, v. Geyr og Esser fra Kjøbenhavn. Den højærværdige P. Rektor bød Velkommen, og meddelte, at Stud. med. *E. d'Archamp* havde overtaget Dirigentposten. Den højærværdigste Biskop udbragte den første Skaal for vor hl. Fader, Pave *Leo XIII.*, som omfattede al boglig Syslen med saa stor Interesse, og mindede i dette Sammenhæng om, at en af den hl. Faders Forgængere havde grundlagt Kjøbenhavns Universitet. Højærværdige Pater Rektor motiverede Skaalen for Hs. Majestæt Kong *Christian IX.*, som den ridderlige Konge, Enhver saa op til. Et nifoldigt Hurra hilste disse 2 Taler. Hr. Fabrikant Herm. Hoffmann talte for den højærværdigste Biskop *Msgr. von Euch* og takkede for den Ære Hs. biskoppelige Højærværdighed havde udvist, ved at være til Stede her i Dag. Højærværdige Pater Werhahn mindede i dybt følte Ord den afdøde Kammerherreinde *Berling*, hvortil Forsamlingen sluttede sig ved at rejse sig. Om For-

middagen var der lagt en Laurbærkrans paa hendes Kiste af de to ældste nuværende Elever. Efter en Sang for Kollegiet, talte tidligere Elev, højærværdige Kapellan Ronge for dette, hvorefter et Utal af Breve og Telegrammer fra tidligere Elever her i Landet, i Sverrig og Tyskland, fra Foreningerne *Unio* og *A. C.*, fra Postmester Grosche i Charlottenlund o. s. v. bleve oplæste af Dirigenten.

Der oplystes, at 364 Elever have besøgt St. Andreas Kollegiet, Størstedelen naturligvis fra Danmark, Sverrig, Norge og Tyskland, men ogsaa Rusland, Ungarn, Østerrig Italien, Spanien, Portugal, Frankrig, England, Island, Amerika ja selv Grønland havde været repræsenterede. De tidligere Elever havde spredt sig over hele Jordkloden fra St. Francisco til Ceylon og Melbourne. 24 ere døde, 35 have taget Examen Artium og 21 fjerde Klasses Hovedexamen og Præliminærexamen. 17 Elever ere blevne katholske Præster, deraf 8 i den danske Mission. Derefter talte Grosserer Jul. May for Lærerne, efter at en Sang for disse var sunget. Efterat Ordet var givet frit, takkede højærværdige P. Droste Festkomiteen for dens Arbejde, Redaktør Birch talte for højærværdige Pater Fels, denne for de gamle Elever, højærværdige Pater Esser for de fraværende Lærere og Elever. Blandt de første mindedes særlig den første Generalpræfekt højærværdige Pater Brinkmann. Stud. jur. Diederich talte for Kollegiets Fremtid, Grosserer Lohrer for Sygeplejeren Br. Musterle, Læge S. A. Rasmussen for Musikken paa Ordrupshøj. Mellem Talerne bleve 2 Sange, »En Dag paa Højen« og »En splinterny Vise« afsungne under stor Jubel. Kaffen indtoges senere atter i Legesalen.

En Fotograf forevige de til Slutning alle Festsdeltagerne, hvad der af forskellige Grunde viste sig at være et ret majsommeligt Arbejde. En kort Festandagt Kl. 5 sluttede Dagen.

Det var en Festdag for alle Deltagere, en Festdag, som aldrig vil gaa Nogen af Minde. Den formede sig som en smuk Hyldest til den gamle Lærestalt, og da Deltagerne

spredte sig, lød det enstemmige Ønske overalt: Vel mødt igjen til det 50aarige Jubilæum i 1923!

L.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—0—

Randers. Vor lille *Vincentforening*, skrives der til os fra Randers, afsluttede i Søndags, Skytsenglefesten, sit ottende Virkeaar. Af Foreningens Regnskab fremgik, at Indtægten i det sidste Aar havde været 68 Kr. 67 Øre, og Udgifterne 87 Kr. 4 Øre. Kassebeholdningen fra det foregaaende Aar var 72 Kr. 50 Øre, som sammen med ovenstaaende Indtægt udgjorde 141 Kr. 17 Øre. Foreningen begynder saaledes sit niende Virkeaar med 54 Kr. 13 Øre som Overskud i Kassen. Maatte den lille, men vigtige Forening ogsaa i Fremtiden blomstre og voxe og virke meget godt i Næstekjærlighedens Tjeneste! Ingen Vincentsbroder tør svigte i denne for ham selv og for Næsten velsignelsesrige Gjerning.

Malmø. En stridende Protestantisme, skriver »St. Olaf«, har i den senere Tid sat sig i Harnisk i Malmø. Malmøbladene beretter om, at en Basar til Indtægt for St. Elisabeths Graasøstre dersteds er under Forberedelse og staar »under Landshöfdingskan fru Dicksons protektion«. Det har givet Anledning til, at det derværende statskirkelige Præsteskab paa en demonstrativ katholskfjendtlig Maade har begivet sig til »Landshöfdingen« for at nedlægge Protest imod den paa-tænkte Basar. Et Malmøblad skriver desangaaende: »Saadant hænder . . . Den som i Lördags Eftermiddag ved Totiden tilfældigvis befandt sig paa Adelgatan, kunde konstatere det med egne Øjne. I et Antal af otte i Procession skred Stadens Højærværdigheder gennem Residensens Port for at fremlægge Landshöfdingen sin Misnøje med Tanken om, at der skulde anordnes en Basar til Indtægt for St. Elisabethssøstrene. En halv Time efter saa man dem komme ud. Paa

Gaden holdt en Droske, i hvilken Seniorens for Malmø Præsteskab tog Plads, og da den kjørte afsted, skiltes Deputationen. Havde Landshøfdingen lovet at lægge sig de Højærværdiges Betæneligheder paa Hjærte? Var Capitolium reddet? Det er Spørgsmaal, som vi ikke kunne besvare. Ligesaa lidt formaa vi at sige, hvorfor denne aandelige Nidkjerhed netop i disse Dage skulde stige vor Sjælehyrder til Hovedet, at de trængte til at sætte en hel Deputationspromenade i Bevægelse for at give deres oprørte Følelser Luft. Eller er det mulig den nye Biskop af Lund, som har fremkaldt et saa mægtigt Værk? A propos Basarprojektet, saa har »Snällposten« taget Ordet imod det. Hovedindholdet af dens Argumentation er, at de indsamlede Penge skulde komme til at gaa til — Rom, og denne Tanke fylder ham aabenbart med dyb Bekymring. Nu kan det først og fremmest stilles i Tvivl om vi skyldte at fæste Lid til Indsenderen paa hans blotte Ord. Men selv om han skulde have Ret i sin Paa-stand, behøver vel ikke det geografiske Begreb Rom at indgyde ham en saa stor Skræk. Hvor mange Basarer, Veldædighedsfester og Udsalg til Missionen ere ikke blevne holdte i dette Land, og hvis Udbytte er gaaet meget længere bort end til Rom? — Saavidt et Malmøblad, medens et andet Blad indeholder et Svar fra et Medlem af tidligere Basarkomitéer til »Snällposten« om, at de indkomne Penge ved de tidligere Basarer ikke ere sendte til Rom, men ere placerede i selve Sverrige. Dernæst tager en »medborgarinne i Malmø« Ordet og paapeger den hjærtelige og oprigtige Taknemmelighed, som Elisabethssøstrene, uegennyttige og uden Hensyn til den Lidendes Konfession, har vakt hos Alle, som har været Formaal for deres Omhu; — at Elisabethssøstrene have været de første og længe de eneste Sygeplejersker i Byen; at de Pengemidler, som indsamles for dem, ene og alene skulle komme Søstrene i Malmø til gode, samt at den nærmeste Mening med at faa en Basar istand er at faa tilvejebragt et Beløb, som kan sætte de ældre og af svært og anstrengende Arbejde udmattede Søstre istand til

at kunne nyde en Hviletid paa et Badested eller andetsteds.« Men det har ikke beroliget enkelte fanatiske Gemytter, som have taget til Gjenmæle mod at hjælpe katholske Søstre, saa selv Lægerne have nedlagt en Protest mod de opskræmmede Fantasibilleder og malplacerede Angreb paa Anderledestroende. Stridens Resultat vil dog blive, at man i det lutherske Sverrige ligesaa godt som i vort Land vil kunne række en Veldædigheds kjærlige Haand over den Kløft, som en beklagelig Trosstrid danner.

Schöppingen i Westfalen. Fra denne By skrives der til os: Efter sex Dages aandelige Øvelser indførtes her i Byen en *Modreforening*. Mindst 430, d. v. s. henved alle Mødre i den vidt udstrakte Menighed havde indmeldt sig. Paa den h. Johannes den Døbers Fest, Fredag den 24. Juni, Eftermiddag Kl. 3, ledsagedes de af otte den Gang tilstedeværende Præster fra Skolebygningen, hvor de havde forsamlet sig, i højtidelig Procession med Kors og Faner til Kirken. En lang Række hvidklædte smaa Piger med Blomsterbuketter i Haanden aabnede Toget og forherligede Festen i Kirken, som sluttedes med Prædiken og sakramental Velsignelse.

Et endnu større Antal af Medlemmer havde den nystiftede *Modreforening* faaet i Frintrop ved Oberhausen i Industriegnene. Det var Søndag den 24. Maj. Over 800 Mødre — thi Menigheden er stor — som alle havde gennemgaaet de 8 Dages Exercitier, der holdtes for dem, lod sig under lignende Højtideligheder optage i denne vigtige og velsignelsesrige Forening. Hver af dem bragte endog en lille Pengegave med til Bestridelse af Foreningens Udgifter og til andre gode Formaal.

Et opbyggeligt Skue var det i Schöppingen at se den rummelige Kirke helt opfyldt af Troende, ikke blot under de aandelige Øvelser for Damer, men i Ugen derefter ogsaa af i det mindste lige saa mange Mænd og Ynglinge, der langtfra at staa tilbage for Menighedens kvindelige Del, tværtimod syntes at ville overgaa deres Nidkjerhed. Endog

de to Dage, da Sessionen fandt Sted i Ahaus, et Par Mil fra Byen, kom alle dertil stævnede unge Mænd saa tidlig og rolig tilbage, at de til Gejstlighedens og Menighedens Trøst og Glæde med al Opmærksomhed hørte Aftenprædikenen.

Til Øvelsernes Afslutning fejrede, Søndagen den 3. Juli, Ynglingernes Marianske Sodalitet sit gyldne Jubilæum. Alle nuværende og tidligere Medlemmer, deriblandt mange gifte og gamle Mænd, holdt Generalkommunion og deltog om Eftermiddagen i Processionen ad den med Flag, Birketrær og Triumfbuer prydede Vej omkring Kirken; og blandt andre Faner bares ogsaa det nye til Festen anskaffede kostbare Kongregationsbanner, som derefter i Kirken indviedes af Sognepræsten. Under Mørsernes Torden optoges mange nye Medlemmer, derpaa holdtes Festprædiken, og tilsidst gjenlød Lovsangen »Store Gud vi love Dig« fra Tusinder af begejstrede Stemmer foran det udstillede hl. Sakramente.

✻ Fra Vejbyrnet ✻

— **Pavernes Regeringstid.** Det 1ste Aarhundrede havde kun fire Paver. Det største Antal opviser det tiende Aarhundrede, nemlig 23 Paver og to Modpaver. Det syvende og det niende Aarhundrede har hvert 20 Paver. Det ellefte tæller 18 Paver og 5 Modpaver, det tolvte 16 Paver og 6 Modpaver. I de øvrige Aarhundreder varierer Pavernes Antal mellem 15 og 8. Modpavernes samlede Tal er 32, men siden Reformationen gaves der ikke mere nogen Modpave. Ordnet efter Nationaliteten gaves der 14 græske, 8 syriske, 2 afrikanske, 2 dalmatiske, 15 franske, 6 tyske, 5 spanske, 2 savoyiske, 1 engelsk, 1 portugisisk, 1 hollandsk og 195 italienske Paver. Længere end 20 Aar har kun 10 Paver regeret — Leo XIII. mediberegnet —, og af disse 10 regerede 3 i dette Aarhundrede. I dette Aarhundrede gaves der heller ikke noget nævneværdigt Interregnum, medens i andre Aarhundreder Pavestolen oftere var maanedsviis vakant. Sex Paver ere blevne ældre end 84 Aar. Pave Leo XIII. er

88 Aar gammel. Længst levede Gregor IX., som i en Alder af 86 Aar blev valgt til Pave og opnaede en Alder af 100 Aar. Længst regeret har Pius IX., fra 1846—1878. I dette Aarhundrede regerede Pius VII. fra 1800 til 1823, Leo XII. bar den pavelige Værdighed i sex Aar, Pius VIII. kun 18 Maanedes, medens Gregor XV., Pave Pius IX.s Forgjænger, bar Tiaraen i 15 Aar.



St. Knuds Broderskab afholder Møde Tirsdag d. 13 ds. Kl. 8^{1/4} i Lokalet, Bredgade 67² o. G. Foredrag af I. Chr. B. Berg: „Afholdsbevægelsen i ældre og i nyere Tid,“ derefter vil Fru I. Petersen oplæse „Abels Død.“ — Alle ere velkomne.

Unio. Søndag den 11. September: Fødtur i 2 Afdelinger. — 1. Afd. (kun Herrer) tager Kl 9¹⁰ fra Østbanegaarden til Rungsted. Derfra over Hørsholm (Frokost), Høsterkjøb, Store Maglebjerg, Rødersdal til Ny Holte Kro (c. 1^{1/2} Mil).

Her mødes man med 2. Afd. (Damer, Herrer og Børn), som tager fra Nordbanegaarden Kl. 11⁵⁵ til Holte. Herfra i Fællesskab over Ørholm, Brede, Fuglevad til Lyngby og hjem med Banen. — Frokost og Aftensmad medbringes.

St. Josefs Gilde. Mandag den 19. Septbr. Kl. 8^{1/2} alm. Møde for alle Brødre i Lokalet, Bredgade 67. 2 Sal o. G.

Copist Wael, Dronning Olgas Vej Nr. 1, 3. Sal, udfører skriftlige Arbejder: Bogføring, Korrespondance, Revision etc.

Til Lupus-Patienten modtaget med Tak: H. 10 Kr. — W. 5 Kr. — M. 5 Kr. — Med det tidligere Indkomne i alt: 78 Kr. Mangler endnu 10—15 Kr., som Redaktionen haaber, ej ville udeblive.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 11. September 15. Søndag e. Pintse. Marias Fødsel. — 12. M. Marias Navnefest. — 13. Ti. Oktavdag. — 14. O. Korsets Ophøjelse. — 15. To. Oktav af Marias Fødsel. — 16. F. Cornelius og Cyprian, Biskopper og Martyrer. — 17. L. Frants af Assisis Vundemærker.
Søndag den 18. September. 16. Søndag e. Pintse. Marias syv Smerter.

Mariakongregationen for Mænd. Fælleskommunion Søndag den 11. September Kl. 8^{1/2} i Jesu Hjærte Kirke, Stenosgade.

Mariakongregationen for Ynglinge. Skovturen er udsat til Søndag den 18. September.

Gudstjeneste i Helsingør. (Sudergade 8, 2. Sal). Tirsdag 13. Sept. Kl. 7^{1/2} Aften: Foredrag og Bøn. Onsdag den 14. Sept. Kl. 9^{1/2} Form. Messe med Prædiken.

Rettelse: Nr. 36, Side 628 Lin. 9 og 10 f. o. Medpaver læs: Modpaver.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,

Søxogfyrretyvende Aargang,

og „Katholiken“ Nr. 14.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbnagergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitolinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

N^o 38.

Søndagen den 18. September.

1898.

Indhold: Jesuiternes Fjender. Verden og Visdom. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Genf. Rom. — Bekjendtgjørelser.

Jesuiternes Fjender.

—o—

I den h. Ignatius' Levnedbeskrivelse fortælles der, at han bad vor Herre om, at han aldrig skulde lade det sit Selskab mangle paa Modsigelser og Forfølgelser, for at dets Medlemmer desto sikrere kunde holde sig fri for al Besmitelse af denne Verdens Aand. Dette Ønske er fuldelig gaet i Opfyldelse. Foruden selve den katholske Kirke er der vist næppe noget Samfund, der til alle Tider har haft saa mange Modstandere, Forfølgere og Undertrykkere som Jesu Selskab.

Den navnkundige Historiker Friedrich v. Hurter karakteriserer Jesuiternes Fjender paa en aandrig Maade i sit Værk »Geburt und Wiedergeburt« (3. Ausg. II. Bd. S. 144 ff.). Jeg gjengiver hans Fremstilling i et kort Udtog.

»De, som larme mod Jesuiterne, kunne deles i to Klasser: de vidende og de ikke-vidende, dem, som angive Tonen, og dem, som stemme i med, dem, som gaa i Spidsen, og dem, som tradske bagefter.« Han begynder Mønstringen med de sidste. »Talrigst,« siger han, »optræde de, som slet ikke ved andet om Jesuiterne, end Navnet, og selv dette ikke, før Aviserne have begyndt at betjene sig af det som et almindeligt Løsen til at slippe alle vilde og negative (verneinenden) Kræfter løs. . . . Denne Slags (Jesuutfjender) karakteriseres bedst ved et Individ i Genf, som i en anarkistisk Forsamling sammen med de andre raabte af fuld Hals »à bas la rotte de Loyola!« men da han havde hørt dette Navn for første Gang, spurgte han, hvem dette afskyelige Menneske egentlig var. Og da han fik den tilfredsstillende Oplysning, at det havde været en sydamerikansk General, brølede han endnu mere utrættelig: »à bas la rotte de Loyola!«

Jeg forbigaar for Korthedens Skyld de andre Kategorier af de uvidende Jesuithadere for strax at gaa over til de egentlige Ledere, til dem, der vide, hvad de tilsigte med deres utrættelige Skrigen mod Jesuiterne. Her »se vi først dem, som betragte *Kristendommen overhovedet* som en antikveret Sag« og derfor hade Jesuiterne som Kristendommens tro Forkyndere; »derefter dem, som med Hensyn til *Kirken* lovprise en Opløsning af dens indre Sammenhæng, en Slappelse af den hierarkiske Orden som en Velsignelse for Menneskeslægten«, de hade Jesuiterne, fordi de »med Vilje og i Gjerning kæmpe for Kirkens Opretholdelse«; derefter *Statsordenens* Fjender, de hade Jesuiterne, fordi disse hævde Autoritetens guddommelige Oprindelse; »derefter dem, som skrige mod enhver *Individets Indskrænkning* ved Anseelsens Magt eller Religionens Indflydelse . . . som mod et Indgreb i deres Rettigheder«, de hade Jesuiterne som Talsmænd for den Slags Indskrænkninger; »endvidere dem, der gjerne vilde gøre Friheden (Tøjlesløsheden) i *Lydighedens* Sted til Samfundets bevægende Kraft«, de hade Jesuiterne som *Lydighedens* Apostle; . . . »besynderlig dem, som i

den Grad ere lænkede til de *matrielle Goder og Bestræbelse*, at de ikke engang have en Anelse om Goder, der overgaa hine uendelig langt«, de hade Jesuiterne, fordi disse netop prædike Nødvendigheden af at stræbe efter hine højere Goder; »endelig og allermest dem, som søge at bemægtige sig Fremtiden ved *Ungdommens Opdragelse*« i den her karakteriserede Aand, disse samt alle de andre »have svoret Jesuiterne dødeligt Had«, fordi de i dem m de de ih rdigste og mest konsekvente Modstandere mod deres ugudelige Planer og Bestræbelse.

Saa vidt Friedrich v. Hurter.

Lad os nu se, hvilke Modstandere »Nationaltid.« fører i Felten mod *la rotte de Loyola*.

Her skulde vi nu egentlig først klage over en uforsvarlig Uærlighed fra »Nationaltid.«s Side. Ærlighed er, navnlig i Aandens Kampe, det, man med Rette forlanger allerførst. Med hvad Slags Vaaben skal man vel forsvare sig mod Løgn, Bedrageri, Underfundighed? Men hvad g r »Nationaltid.«? Den forsikrer sine Læsere, at dens »Karakteristik af Jesuiterordenen . . . er udarbejdet paa Grundlag, ikke af protestantiske, men *romersk-katholske**) Kilder. Dens Læsere, der forstaa lige saa meget af Jesuiterordenen som »Nationaltid.«, nemlig intet, mene da naturligvis: »Ah! saaledes dømme altsaa selve Katholikerne om disse Uhyrer i Menneskeskikkelse.« Og de stakkels godtroende Læsere ane ikke, at de paa en ynkelig Maade ere blevne førte bag Lyset.

Lad os engang se lidt nærmere paa de *romersk-katholske* Kilder. Den første er den katholske Professor Huber ved M nchens Universitet. Lidt senere hedder det: »Huber er som flere andre *fromme og oprigtige Katholiker**) en bestemt Modstander af Jesuitismen«, endnu lidt senere regnes han til de »*retsindige*« Katholiker. »Nationaltid.« lægger stor Vægt paa hans Vidnesbyrd; thi efter at have anført

*) Udhævet af os.

nogle af Jesuiternes uhyggelige Rædselsgjerninger, tilføjer den; »Man lægge vel Mærke til, at alle de ovenanførte Oplysninger om Jesuiternes Fremfærd skyldes en *katholsk* Universitetsprofessor« (katholsk udh. af Nationaltid.).

Hvad nu, om Huber slet ikke havde været *romersk-katholsk*? — Jo, *var*et har han det jo før 1869. Men paa Vatikaner-Konciliets Tid forlod han den romerske Kirke og blev en af dens mest forbitrede Modstandere og en af Lederne i den saakaldte gammel-katholske eller rettere ny-protestantiske Bevægelse. »Pierer«s protestantiske Konversationslexikon (7. Aufl. VII. Bd. Sp. 873) fremhæver udtrykkelig, at Hubers Værk »Der Jesuitenorden« er skrevet »i gammelkatholsk Aand«. Altsaa den *katholske* Hovedkilde er *slet ikke katholsk*.

Det samme gjælder om Friedrich og »Katholiken og Præsten Dr. Michaud«; den ene var en af Gammelkatholicismens Ledere i Tyskland, den anden den egentlige Leder i Frankrig, altsaa begge frafaldne katholske Præster.

Maaske siger »Nationaltid.«: »Det har jeg ikke vidst; jeg har jo skrevet min Artikel efter Pastor Tangen.« Men om vi kunne nøjes med denne Undskyldning? Artiklens Forfatter synes næppe at kunne være uvidende om, at Huber, Friedrich og Michaud ere fremragende Gammelkatholiker. Han har jo for nogle Uger siden selv skrevet en længere Artikel om Gammelkatholicismen, en Artikel, som var holdt i samme overlegne Tone som den foreliggende om Jesuiterne. Vi maa altsaa sagtens forudsætte, at han vidste, hvad han skrev, at han følgelig ogsaa kendte Gammelkatholicismens Hovedførere. Maa vi da ikke nu antage, at han i sin Artikel om Jesuiterne farer med bevidst Løgn? Men vær kun rolig, gode Hr. Sp.! saa slem en Mening have vi ikke om Dem. Den ægte ondsksfulde Løgner forstaar dog saa nogenlunde at skjule sine Løgne. Men i Deres Artikel ligge Usandhederne saa aabenlyst for Dagen, i det hele taget røber Deres Artikel en saa ubegribelig Uvidenhed og Lettroenhed (Beviser i Overflødighed vil De faa lidt efter lidt), at De for

den kyndige Læsers Øjne næsten staar i et nyfødt Barns Uskyldigheds Glans, idet De kun har begaaet den ene, rigtignok ikke saa ganske lette Fejl, at De har tiltaget Dem at skrive om noget, hvoraf De i Virkelighed ikke har den allerringeste Anelse. Og i Deres barnlige Sind har De skrevet, som De bedst kunde. De har kopieret Tangen, idet De troskyldig svor paa Lærerens Ord. Intet Under, at det, De har skrevet, er blevet et Vrægebillede af Sandheden. Thi som det er gaaet Dem, er det uden al Tvivl ogsaa gaaet Pastor Tangen, han har afskrevet andre, som selv havde skrevet efter andre; og saaledes gaar Rækken videre, indtil man kommer til den Slyngel, som med Bevidsthed har sat Løgnen ind i Verden.

Hvad der maa gøre En ondt, er, at »Nationaltid.», som jo dog i Henseende til Oplysning vil staa paa Højde med de bedste Blade, har været blind nok til at lade saadant et Elaborat passere Censuren.

»Nationaltid.« kunde endnu falde paa en anden Udflugt. Lad gaa, at disse Hovedvidner imod Jesuiterne ere Gammelkatholiker. Det kommer ikke saa meget an paa Vidnernes Konfession, men paa, hvad de bevidne. Denne Udflugt vilde ikke være saa ganske ærlig; thi at det kommer »Nationaltid.« netop meget an paa Konfessionen, beviser den ved sin idelig fornyede Fremhæven af, at de anførte Vidner ere *godt, fromme, oprigtige, retsindige* Katholiker. Men Konklusionen vilde være rigtig: det kommer hovedsagelig an paa, hvad de bevidner. Kunne de bevise alle deres svære Anklager mod Jesuiterne, saa ere disse rigtignok brændemærkede for hele Evigheden. Foreløbig er der endnu ikke fremlagt noget Bevis, end ikke for en eneste Anklage; foreløbig er endnu alt løse Paastande. Og da er det nu af stor Vigtighed lidt nøjere at kjende Vidnernes Karakter for at vide, hvor vidt man skal fæste Lid til deres Beskyldninger eller ikke. Er det alvorlige, upartiske, sandhedselskende Mænd, saa vinder deres Beskyldninger derved i Vægt, i modsat Fald falde de sammen i sig selv.

Deres Upartiskhed er vist ikke hævet over al Tvivl. Som frafaldne katholske Præster, som Oprørere imod deres Kirke kunne de vanskelig antages at være upartiske i deres Dom over Mænd, der i det almindelige Omdømme staa som Kirkens trofasteste Talsmænd og Forsvarere. For at gaa den sikre Vej, maa man derfor for hver enkelt Paastand kræve fyldestgørende Beviser af dem.

Men heller ikke Alvor og Sandhedskjærlighed kan tilkjendes dem. Med Hensyn til Hubers Uvederhæftighed vil jeg kun henvise Nationaltid. til St. Olaf; i hvis Nr. 20 og 21 det er bevist ved mangfoldige Exempler, at han gjør sig skyldig i ligefremme Textforfalskninger, altsaa tilvisse ikke kan regnes til de paalidelige Vidner. Men lidt Eftertanke kunde have ført Artiklens Forfatter til det samme Resultat. Netop det første Citat efter Huber, han opvarter med, er et Væv af Usandheder. »Denne verdslige Kløgt, for ikke at kalde den noget værre«, skriver han med Hubers Ord, »dette Had til alle Kættere og Dissentere, denne mørke, asketiske Mysticisme, denne Tilbøjelighed til Overtro, som rigtignok er næret ved Kirkelæren, blev lidt efter lidt Ordenens fremherskende Træk.« Som sagt, lidt Eftertanke, eller hvis Tænkeevnen ikke rakte saa langt, lidt Eftergranskning i Kilderne, maatte have ført Kopisten til den Erkendelse, at disse Ord indeholdt ligesaa mange Usandheder som den har Sætningsled. *1ste Usandhed:* »Denne verdslige Kløgt. Forf. skulde dog have mærket, at den modbevistes ved den mørke, asketiske Mysticisme, hvis denne var Sandhed. I alt Fald staa her Huber *contra* Huber. Sikrere gjendrives den ved Ordenens Regler og dens hele Aandsretning, som ere stik modsatte alt, hvad man kalder verdslig Kløgt. *2den Usandhed:* »dette Had til Kættere og Dissentere«. Forf. har selv, uden at mærke det, været saa elskværdig at gjendrive denne Paastand ved at forsikre os, at Jesuiten er »imødekommende og tolerant overfor anderledes tænkende. *3die Usandhed:* »denne mørke, asketiske Mysticisme«. Derom skriver Forf. lidt senere: »Der er heller ikke over deres (Jesu-

iternes) Ydre det asketiske, tidt mørke og frastødende, som særtegner mange Munke. Tværtimod, Jesuitens Fremtræden er behagelig og vindende. Han er intelligent og veltalende, artig og elskværdig, interesseret for Kunst og Videnskab o. s. v.« Det synes mig altsammen at være Egenskaber, der stride imod mørk, asketisk Mysticisme. *4de Usandhed:* »denne Tilbøjelighed til Overtro«. Forf. kan søge længe, førend han finder Mennesker, som i det hele taget ere saa lidt tilbøjelige til Overtro som Jesuiterne. *5te Usandhed:* at Overtro, resp. Tilbøjelighed dertil næres af Kirkelæren. Her kan man faa rigtig at se, hvor lidt Forf. har tænkt over, hvad han skrev. Han kalder Huber en from, oprigtig, retsindig Katholik og lader ham tale saaledes om sin Kirkelære. En retsindig Katholik, der kalder sin Kirkelære for Overtroens Plejemoder! Gode Hr. Sp!!!

Ikke bedre staar det til med Friedrich. Af ham citeres følgende Udtalelse om det store *Collegium kermanicum (Hungaricum)*, hvor mange Tyskere og Ungarer nyde deres theologiske Uddannelse: »Det Maal, som Jesuiterne stræbe at naa, er ligefrem at knække de unge Menneskers Villie og tilintetgjøre deres Karakter. Dette lykkes lettest med Tyskerne, ikke derimod med Ungarerne. Af disse blive i Gjennemsnit en Trediedel vanvittige og en Trediedel dør deraf: kun en Trediedel udholder denne Methode.« Og Forf. føjer til: »Dette er unægtelig en haard Dom, og dens Hjemmelsmand er endda katholsk Biskop.« Af disse Ord tør vi vel slutte, at Forf. holder Friedrichs Ord for den skære Sandhed. Men eet bliver man ikke rigtig klog paa. Hvem er den katholske Biskop, som har fældet denne haarde Dom? Mon det skal være Friedrich? Da ved vi allerede, at han ikke var Katholik, men Gammelkatholik, og hvad hans Bispeværdighed angaar, ja, da har man sandelig aldrig ved noget Bispevalg tænkt paa Prof. Friedrich. Og dog kan Forf. ikke have tænkt paa nogen anden end ham; thi den *katholske* Biskop maa vist søges oppe paa Maanen, der var i Stand til at skrive saa gal en Dom. Galt er, at

Opdragelsens Maal er at knække de unge Menneskers Villie og tilintetgøre deres Karakter. Forf. læse engang, hvis han ellers er stiv i Latinen, Jesuiternes *ratio studiorum*, da vil han finde, at netop Hovedformalet med al deres Undervisning og Opdragelse er at uddanne Villien og styrke Karakteren. Men galere er, hvad han skriver om Resultaterne med Hensyn til de unge Ungarer. De maa jo være vanvittige i Forvejen, naar de trods den sørgelige Skæbne, der venter dem, alligevel søge Optagelse i Kollegiet. Tror Forf. virkelig, at der blev blot en eneste Ungarer tilbage, dersom Sagen forholdt sig saaledes, som Friedrich har skrevet? Men maaske er et saadant Ræsonnement ikke tilstrækkelig til at overbevise Hr. Sp. Maa jeg da bede ham lægge Mærke til følgende statistiske Tal. Fra 1700—1782 søgtes Kollegiet af 296 Ungarer og Kroater. Om deres Skjæbne siger Kard. A. Steinhuber i sin *Geschichte des Collegium Germanicum Hungaricum* II. Bd. S. 317: »De fleste af disse ungarske og kroatiske Elever vare fortrinlige, talentfulde og stræbsomme unge Mænd, og med ganske faa Undtagelser have de uddannet sig til fromme og dygtige Mænd« — med ganske faa Undtagelser, altsaa ganske vist langt over de to Trediedele, altsaa er sikkert ikke en Trediedel bleven vanvittig og en Trediedel død. 1790 rettede de ungarske Biskopper en Skrivelse til Kejser Josef II., som havde forbudt sine Undersaatter Indtrædelsen i Kollegiet, og bad ham om at tage dette Forbud tilbage (s. St. S. 197). Vilde de vel have gjort det, dersom en Trediedel af Kandidaterne var truet af Vanvid og en Trediedel af Døden? Fra 1818—1894 har Kollegiet ialt talt 910 Elever, deraf vare de 93 Ungarer. I hele den Tid døde ialt 25 Elever, (s. St. S. 458, 462, 513 ff.), om Vanvidstilfælde berettes der ikke med et Ord. Hvad nu de døde angaar, kan det næppe antages, at de alle have været Ungarer. Men om saa var, hvor er da Trediedelen og hvor blive de vanvittige af? »Nationaltid.« ser altsaa, at lidt Omsigt vilde have bevaret den for en slem Blamage.

Om Dr. Michaud behøver jeg ikke at spille et Ord; thi hvad der fortælles om ham, har ingenting med Jesuiterne at gøre. (Sluttes.)

Verden og Visdom.

En Fortælling fra Kejser Marc Aurels Tid.

(Efter Anton de Waal)

—o—

(Fortsat.)

Det var paa den ottende Dag efter Forestillingerne i Colosseum, at Cornelia vilde aflægge et Besøg hos en fjærn Slægtning, Senatoren *Cæcilius Maximus Faustus*, hvis Palads laa i det transtiberinske Distrikt.¹⁾

Hun traf ingen andre hjemme end den unge *Cæcilia*, og i Samtalens Løb kom hun saa igjen til at tænke paa Slavinden *Blandina*. *Cæcilia* talte med en usædvanlig Ærefrygt om hende og tilsidst lokkede *Cornelia* den Hemmelighed ud af hende, at hun endog-saa havde besøgt Slavinden i Fængslet.

»Men det er jo ganske forskrækkeligt, mit kjære Barn,« raabte *Cornelia*, »hvorledes kan en Patricierinde

¹⁾ Den hellige *Cæcilia's* Kirke i Trastevere er bygget paa det samme Sted, hvor hendes tidligere Palads stod. Dette har sin Grund i, at hun enten inden sin Martyrdød forærede de Troende Huset eller at en Kristen har kjøbt Huset af Fiskus og saa overdraget Kirken det til Ejendom. Der er endnu Levninger tilbage af det tidligere Badeværelse, hvor *Cæcilia* led Martyrdøden. Hun døde et Par Aar efter de i vor Fortælling omtalte Begivenheder, under Marc Aurels Regering, sandsynligvis i Aaret 177, og hendes Grav var i San Callistos Katakomber ved den Appiske Vej. I Aaret 821 overførte Pave Paschalis, efter at have opbygget denne Kirke fra Grunden af, hendes Lig fra Katakomberne til Kirken og bisatte det under Højaltret-Fromme Pilgrimme fra nær og fjern besøge ofte hendes oprindelige Gravkammer, især paa hendes Festsdag. Det Kloster, der støder op til hendes Kirke, har i Aarhundreder været Opholdssted for gudindviede Jomfruer.

nedværdige sig saa dybt? Hvad tror Du din Fader vilde sige til det, hvis han fik det at vide?»

»Jeg beder Dig! Fortæl hverken ham eller Andre noget derom; men finder Du det virkelig i og for sig saa uværdigt at beundre Heltemodet hos en Slavinde, for hvem selv de vilde Dyr bøje sig?»

»Ja, ganske vist maa Du beundre hende ligesaa meget som Du har Lyst til. Jeg beundrer jo ogsaa den Gladiator, som modtager Dødsstødet, uden at fortrække en Mine. Men denne Pige er dog kun en Slavinde, som staar uendelig langt under Dig!»

»Du skulde blot se hende, Cornelia,« sagde Jomfruen med Varme, »jeg har nu aldeles ingen Tvivl om, at Gud, der paa en saa underfuld Maade frelste hende fra de vilde Dyrs Klør, har trykket sin Guddommeligheds Stempel paa den stakkels Slavindes Træk; hele den ubeskrivelige Ynde, som Virgil i sine Digte priser hos sine Gudinder, har jeg set lyse paa hendes Ansigt.«

»Du lille Sværmske! — men det er i hvert Fald uforklarligt, at de vilde Dyr skaandede hende og at Løvinden lagde sig for hendes Fødder som en lille Hund; jeg er meget nysgjerrig efter at faa at vide, hvorledes dette virkelig kunde ske.«

»Naa, svarede Cæcilia leende, »Du kan jo gaa med mig hen til hende og spørge hende selv.«

Cornelia lo højt ved dette Forslag, og Cæcilia skyndte sig nu med at give Samtalen en anden Retning.

Paa Hjemvejen overvejede Cornelia alligevel alle Enkelthederne ved hin Begivenhed; det Blik, som Blandina under Toget i Cirkus havde tilkastet hende, trængte atter ind i hendes Hjærte og hun saa' igjen for sig Slavinden staaende paa Catastaen med Armene hævede mod Himlen i hellig Henrykkelse og med Løvinden for hendes Fødder. Det var dog en mærkelig Pige, og naar Cornelia tidligere var kommen i Cæcilias Hus havde hun hver Gang lagt Mærke til Slavindens

ganske ejendommelige og saa at sige aandeliggjorte Væsen, der var udbredt over hele hendes Optræden, Tale og Maade at være paa; efter Cæcilias sidste begejstrede Skildring af hende, syntes Cornelia, at hun var bleven endnu mere tiltrækkende for hende. Nu kunde hun ogsaa ved nærmere Eftertanke godt forstaa, hvorledes det var gaaet til, at Cæcilia havde besøgt Fangen. — Hun havde jo netop selv noget af denne uforklarlige Tiltrækningskraft.

Da de paafølgende Dage ikke havde nogensomhelst Adspredelse at yde Cornelia, traadte Blandinas Billede ofte frem for hendes Sjæl, og lidt efter lidt — hun vidste ikke selv, hvorledes det kom — blev Tanken om hendes Slægtnings halvt i Spøg gjorte Indbydelse om at følge med til Slavinden, mere og mere levende hos hende. Der var virkelig noget meget tillokkende i saaledes ved Nattetid, hemmeligt og ukjendt at besøge et Fængsel og dér komme til at se og tale med denne mærkelige Person; det var noget nyt og tillige æventyrligt, som ikke havde noget tilfælles med Livets almindelige Beskjæftigelser, der vare temmelig ensformige.

Men Cornelia viste denne Tanke fra sig som fuldstændig taabelig; — hvad kom denne simple Slavinde vel hende ved?

Da Cornelia nogle Dage senere var i et Selskab, kom ved Mindet om de prægtige Kejserefester ogsaa hin Begivenhed paa Bane. Man forklarede Sagen som en Virkning af et hemmeligt Tryllemiddel, og en tilstedeværende Filosof vidste at fortælle de mest haarrejsende Ting om de Kristnes sorte Kunst.

Dette æggede Cornelia til Modsigelse:

»Jeg har ofte set denne Slavinde i hendes Herres Hus,« sagde hun, »og jeg véd, at hun er en saa lige-frem og oprigtig Pige, at Mistanken om dæmoniske

Trolddomskunster fuldstændig er forsvunden for mit Vedkommende.«

»Ja, deri ligger just det Afskyelige, det Ryggesløse og Ugudelige,« svarede Filosofen, »at de Kristne vise sig som godmodige og skikkelige Mennesker, medens deres Hjærter i Virkeligheden kun ere fulde af Ondskab og Nederdrægtigheder.«

»Jeg maa alligevel i den Henseende gøre en Undtagelse med denne Slavinde og jeg forstaar heller ikke, hvorfor Tryllekunsten ikke virkede paa de andre Dømte.«

»Jeg finder Sagen temmelig naturlig,« bemærkede en anden. »Slavinden havde i de foregaaende Dage udstaaet forskjellige Pinsler — og saa har Lugten af Saarene været modbydelig for Dyrene.«

»Have da ikke ogsaa de andre Dømte været underkastede den samme Tortur?« spurgte Cornelia. »Disse forsultne Dyr lugte ikke først til deres Ofre, om Kjødet er godt eller ej. Og sig mig saa: hvorfor lagde Løvinden sig saa tam ned ved Pigens Fødder? Nej, for mig er og bliver denne Sag en uløselig Gaade!«

Den følgende Dag traf Cornelia atter sammen med Cæcilia, som tilstod, at hun ogsaa havde besøgt Blandina sidste Nat, og da hun nu med stor Begejstring skildrede de Indtryk, Slavinden havde gjort paa hende, erklærede Cornelia smilende:

»Naa, mit kære Barn, der mangler ikke meget i at Du vil kunne overtale mig til at følge Dig, naar Du næste Gang gaar derhen.«

»Hvorledes?« udbød Cæcilia. »Kunde Du virkelig optage den Indbydelse alvorlig, som jeg gjorde Dig for Spøg?«

»Hvorfor ikke? Tanken morer mig, da den baade er ny og original. Jeg har endnu aldrig besøgt et Fængsel — hvorfor skulde jeg saa ikke ogsaa se en saadan Ting, især da jeg der vil finde en Person, der interesserer mig mere og mere for hver Dag, der gaar.«

»Jeg har i Sinde at gjøre et nyt Besøg i Aften.«

»Vil Du saa ikke hente mig?«

»Er det virkelig dit Alvor?«

»Ja! just fordi det forekommer Dig saa utroligt, vil jeg gjøre det og gaa med Dig der hen. De flove Vrøvlhoveder, jeg har været sammen med, have paastaet, at hendes Frelse skyldtes Tryllemidler og lignende Ting — nu vil jeg dog se, om jeg ikke kan finde en bedre Forklaring.«

Til den fastsatte Tid kom Cæcilia ledsaget af Præsten Lucius til Bagporten af Cornelias Palads, hvorpaa de alle tre begave sig hen til det mamertinske Fængsel.

Forsættes.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

— 0 —

Kjøbenhavn. Den højærværdigste Biskop, Msgr. *Johannes von Euch*, afrejste i Fredags til Udlandet, hvor Biskoppen bl. a. agter at gjenneigaa en Kur i Ems. Hs. biskopelige Højærværdighed kan først ventes tilbage i Slutningen af Maanedens.

— *St. Ansgars Kirkes Restaurering*, som begynde for ca. 8 Uger siden, skrider tilligemed Dekorationen af Kirkens Indre nu rask fremad, saa Kirken forhaabentlig vil kunne gjenaaabnes for Gudstjenesten i Begyndelsen af næste Maaned. Malerarbejdet har været overdraget til Hr. Malermester *Valdemar Schmidt*, som ved Hjælp af en Stab dygtige Malere har udført et baade smukt og smagfuldt Arbejde i Forening med Forgyldere fra Hr. Forgylder *Weber & Verwers* Værksted. En stor Del af Stilladserne, som i sin Tid bleve opførte af Hr. Tømmermester *Christensens* Folk, er nu nedtaget, saa at man faar et bedre Overblik over det Hele. Koret er blevet betydelig udvidet af Hr. Snedkermester *Kolleve*, til hvem alt Snedkerarbejdet

har været overdraget, idet Kommunionbænken er bleven flyttet længere ud i Kirkens Skib. Gasledningen er bleven forandret og fornyet af Hr. Gas- og Vandmester *F. Schæbel*. Imidlertid ville de gamle Lampetter foreløbig blive benyttede, indtil de henimod Jul afløses af nye, smukke Lampetter af Bronze fra Hr. Zinkstøber *L. Rasmussens* Værksted. Kirkens Entré endelig bliver ved Hr. Murmester *Günthers* Bistand belagt med smukke italienske Mosaikfliser. Kort sagt, vor gamle Sognekirke vil, naar den gjenaabnes, fremtræde i en forynget og forskjønned Skikkelse til Guds større Ære og Menighedens Glæde og Opbyggelse. Endnu kan tilføjes, at Hr. Arkitekt *Wipfler* fra Stenosgade med megen Velvillie har haft Overopsynet med Arbejdet og bistaet Alle med sine gode Raad og sin Erfaring paa den kirkelige Kunsts Omraade.

Genf. »Kejserinde *Elisabeth* af Østerrig er bleven myrdet af en Anarkist i Genf!« saaledes meddelte Telegrafens i Lørdags Aftes den bedrøvelige og uhorste Forbrydelse, som Morderen Lucheni udførte med en Stilet, hvormed han overfaldt Kejserinden paa Gaden og gjennemborede hendes Hjærte. Kejserinden levede kun nogle faa Timer, men det lykkedes dog en Præst i Genf at meddele hende den sidste Salvelses Sakramente. Den Myrdede, som var den næstældste Datter af Hertug Maximilian Josef i Bayern og født den 24. December 1837, blev saaledes næsten 61 Aar. I 1854 blev hun gift med Kejser Franz Josef I. af Østerrig. Hun var en overordentlig smuk og majestætisk Skikkelse og havde i den lange Aarrække, hun delte Thronen med Kejseren, forstaaet at vinde Folkets Sympathier. For den haardtprøvede gamle Kejser har Kejserindens sørgelige Død været et tungt Slag. Netop i Aar havde Østerrig-Ungarn rustet sig til at fejre Herskerparrets 50aarige Regeringsjubilæum. Folkets Festglæde er nu forstummet; i Stedet for Glæde og Festtummel drager der nu Sorg ind over Landet, og i Stedet for at staa foran Kejserens Jubelthron, staa Landet nu ved sin Kejserindes Baare.

Kejser Franz Josef maa virkelig tønne Lidelsens Kalk indtil Bærmen. Ved Siden af svære politiske Sorger og Bekymringer hjem søges han ogsaa af de frygteligste Tildragelser indenfor Familiens Kreds. Hvem mindes ikke den eneste Søns og Thronarvings, den ulykkelige Kronprins Rudolfs tragiske Død? En trykkende Hjem søgelse uden Tvivl for en ædel Faders og Kejsers Hjærte. Og efter at Forældrene i ti Aar have lidt usigeligt under dette haarde Slag, kommer nu ogsaa den stakkels Moders voldsomme Død. Gud har tilladt det; hvem véd, hvad han derved har villet? Der kræves sikkert en overordentlig Tillid til Gud, naar den gamle Kejser skal kunne bære disse uhørte Tilskikkelser, uden at tabe Sindets Ligevægt.

Hvad Morderen egentlig har villet, kan man ej forstaa. Han har jo ikke ramt en stolt og intrigant Herskerinde, men en ulykkelig, lidende Moder, som hverken beskæftigede sig med Politik eller offentlige Anliggender, men vankede om i Verden, for forgjæves at søge Hvile for sit Gemyt og for sine Nerver, der vare blevne fuldstændig rystede af de haarde Slag; navnlig havde hun siden Sønnens Død mistet sin hele sjælelige Ligevægt.

I Anledning af det sørgelige Dødsfald har den herværende østerrigske Gesandt, Baron v. Trauttenberg foranstaltet afholdt en højtidelig Sørgegudstjeneste Lørdag den 17. ds. Kl. 11 i Jesu Hjærte Kirke i Stenosgade. R. I. P.

Rom. Pave Leo XIII. takker i sin nyeste *Kundskrivelse*, som beskæftiger sig med *Rosenkransmaanedens* Oktober, del guddommelige Forsyn for den Kraft, det hidtil har skjænket ham. Den h. Fader antager, at dette Resultat fremfor Alt er en Følge af de fælles og virkningsfulde Bønner, som uden Afladelse og i et saa rigeligt Maal ere blevne opsendte for ham til Gud af hele Kirken, ligesom de fordm blevne frembaarne til Herren for Apostelfyrsten Petrus. Saa minder han om den moderlige Beskyttelse, som Himlens ophøjede Dronning lod ham blive til Del; han haaber tillidsfuldt at dø i denne gode Moders Kjærlighed,

da han saa udholdende har bestræbt sig for at gjenoplive og forøge denne Kjærlighed til den h. Gudsmoder. Idet han har anbefalet Rosenkransbønnen, har han villet grundlægge det menneskelige Samfunds Vel paa Udbredelsen af Andagten til Maria som paa en urokkelig Fæstning. Paven henviser i saa Henseende til sin første Rundskrivelse desangaaende af 1. September 1883 og til alle de senere, hvis Indhold den nyeste Encyklika vil tilbagekalde i Erindringen.

Til Lupus-Patienten modtaget med Tak: D. H. 10 Kr. — E. 2 Kr. — Dr. S. 10 Kr. — N. 1 Kr. — Med det tidligere Indkomne ialt: 103 Kroner, hvormed Indsamlingen ophører. Redaktionen sender herved alle Giverne paa den Syges Vegne en hjertelig Tak for de indkomne Gaver, som sætte hende i Stand til at begynde Kuren i denne Uge paa Professor Finsens Lysinstitut. Maatte Gud nu lægge sin Velsignelse til Lægens Gjerning!

St. Josefs Gilde. Mandag den 19. Septbr. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ alm. Møde for alle Brødre i Lokalet, Bredgade 67. 2 Sal o. G.



St. Knuds Broderskab Tirsdag d. 20 ds. Kl. 8 $\frac{1}{4}$ alm. Medlemsmøde i Lokalet, Bredgade 67² o. G.

Fotografier fra Jubilæumsfesten paa Ordrupshøj ligge til Eftersyn hos Fabrikant Herm. Hoffmann, Kjøbmagergade 48. Bestillinger modtages sammesteds à 1 $\frac{1}{2}$ Kr. pr. Stk.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 18. September. 16. Søndag e. Pintse. Marias syv Smertes. — **19. M.** Januarius og Lidelsesfæller, Martyr. — **20. Ti.** Eustachius og Lidelsesfæller, Mart. — **21. Ø.** (Tamperfastedag), Matthæus, Apostel og Evang. — **22. To.** Thomas af Villanova. Biskop og Bekjender, — **23. F.** (Tamperfastedag.) Linus, Pave og Martyr. — **24. L.** (Tamperfastedag). Maria, de Fangnes Hjælp.

Søndag den 25. September 17. Søndag e. Pintse. Kirkevielsesfest.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,

Sexogfyrretyvende Aargang,

og „Katholiken“ Nr. 15.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement. 1 Kr. Kvartalet. modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglaaler samt hos Bladets Hovedkommissionær. Grosserer A. Millech. Kjøbengade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

Nr 39.

Søndagen den 25. September.

1898

Indhold: Jesuiternes Fjender. Sørgenhøjtideligheden for Keiserinde Elisabeth. Efterretninger fra Ind- og Udland: Stockholm. »Munkene«. — Bekjendtgjørelser.

Jesuiternes Fjender.

(Fortsat.)

—o—

Nu lad os gaa videre i »Kildernes« Mønstring. Næst efter Dr. Michaud opføres »en anden katholsk Præst, Abbé Guettée«, som »betegner Jesu Selskab som farligere for Samfundsordenen end Internationale«. Og denne Mand,« tilføjes der, »er en af Frankrigs lærdeste og mest agtede katholske Præster, der har skrevet en Jesuitismens Historie i fire Bind«. Stakkels »Nationaltid.«! Det kan man kalde rigtig at ride sig selv og sine Læsere til Vands. Hvorfor har De ikke læst, hvad Salmonsens Konversationslexikon skriver om ham? »Guettée, Aimé François, fransk Gejstlig (1816—92), var katholsk Præst . . . blev da beskyldt for at hælde til Janse-nismen (hvad han ogsaa virkelig gjorde) og maatte 1856

opgive sin Stilling (d. v. s. han blev suspenderet). 1862 gik han over til den russiske orthodoxe Kirke og blev 1864 udnævnt til Dr. theol. af det gejstlige Akademi i Moskva.« Og denne Mand, siger »Nationaltid.«, »er en af Frankrigs *lærdeste* og *mest agtede(!) katholske Præster*.« Ja, paa denne Maade kan man let faa *katholske* Modstandere af Jesuiterordenen.

Der venter os endnu en større Overraskelse. »I 1761 afgav Pariserparlamentet den Kendelse, at 326 af *Jesuiterordenen godkendte* Skrifter skulde brændes, fordi 28 opmuntrede til Mened, 35 til Tyveri, 36 til Manddrab, 17 til Usædelighed, 68 til Tyranmord. Og denne Domstol bestod ikke af Jøder, ikke af Protestanter, men af *gode romerske Katholiker*.«*) — Om »Nationaltid.« vel har vidst, hvad den her har skrevet? Næppe, eller rettere sagt, ganske vist ikke! Ellers vilde den have undertrykt en saa taabelig Sætning. Lad os engang se lidt nærmere baade paa Anklagen og paa Anklagerne. Mener »Nationaltid.« virkelig Dekretet fra 1761, i Kraft af hvilket en Del jesuitiske Theologers, Kanonisters og Moralisters, deriblandt en Bel-larmins' og Suarez' Værker bleve brændte? Men hvorfor fortæller da »Nationaltid.« ikke ogsaa, at *i samme Aar, den 30. Novbr., afgav 51 Kardinaler, Ærkebiskopper og Biskopper, som paa Kongens Befaling havde forsamlet sig i Paris, en Dom, hvori de frikendte Jesuiterne for de Bebrejdelser, man havde rejst mod deres Lære, billigede deres Ordenskonstitutioner og erklærede, at deres Bortfjernelse fra Skolen vilde være til største Skade for Ungdommen. I denne store Forsamling var der kun fem Prælater, som plæderede for en Forandring af Ordenens Konstitutioner, og kun een, den jansenistisk sindede Biskop af Soissons, Fitz-James, erklærede Jesuiterne for skadelige; men ogsaa han aflagde et glimrende Vidnesbyrd om deres Sæders Renhed. Da der søges efter gode romerske Katholikers Vidnesbyrd, saa turde denne den højeste*

*) Udhævet af os.

franske Gejstligheds Dom ikke forbigaas med Taushed. — Eller skulde »Nationaltid.« maaske snarere mene de berygtede *Extraits des assertions*, som Parlamentet publicerede i Marts 1762? I alt Fald kan hint Dekret ikke godt skilles fra dette »Udtoꝝ af alle de farlige og skadelige Paa-stande, som de saakaldte Jesuiter til alle Tider og uafbrudt have lært og med deres Foresattes og Generalers Billigelse publiceret i deres Skrifter«. Udtoꝝet ser nærmest ud som en Redegørelse for Dekretet og sætter dette først i det rette Lys. Men da maatte »Nationaltid.« jo ogsaa have fortalt sine Læsere, at dette Skamskrift *strax* blev modsagt af Frankrigs Episkopat og af selve Paven, lutter gode romerske Katholiker, hvis Dom unægtelig maa falde tungt i Vægt-skaalen, og at Jesuiterne beviste, at det indeholdt ikke mindre end 758 forfalskede Texter. Døllinger, dengang endnu god romersk Katholik, skriver derom: »Det hele Makværk var et saa plumpt Bedrageri, at man ikke ved, om man mere skal beundre disse Menneskers Frækhed eller deres Uærlighed. Snart var den latinske Text forfalsket, snart den franske Oversættelse; ved Tilføjelser, Udeladelser, Ords eller Sætningstegns Forandring fik' man Ordenens Forfattere til at sige Ting, de slet ikke havde tænkt paa, ja ofte netop paastaa det, de forkastede og gendrev.« (Se Die Jesuiten nach dem Zeugnisse berühmter Männer, 2. Aufl. 1891, S. 232). Dog brød Parlamentet sig ikke om Protesterne, men brændte Biskoppernes Breve og undertrykte Pavens Skrivelse, visselig tydelige Tegn paa deres »gode Katholicisme« (se Buss. Die Ges. Jesu. II. Bd. S. 1228 ff.).

Det lønner sig, hermed at sammenligne Dekretet af 6. Aug. 1762, hvorved Parlamentet erklærede Ordenens Op-hævelse for Frankrig, for ret at faa Øjnene op for Parla-mentets Hykleri og Løgnagtighed. Ordenen blev døds-dømt, fordi *alle* Jesuiter *stedse og til alle Tider* havde udbredt Lærdomme — nu pas engang paa! — som havde befordret det græske Skisma, Arianismen, Socinianismen, Sabellianismen, Nestorianismen, Lærdomme, som rokkede

ved Hierarkiet og tilintetgjorde Kirkens og den apostoliske Stols Autoritet (ellers beskylder man Jesuiterne altid for at være Kirkens troeste Tjenere og den apostoliske Stols stærkeste Støtter!), Lærdomme, som begunstigede Lutheranerne, Kalvinerne og alle det 16de Aarhundredes Vranglærere (tænk engang, kjære »Nationaltid.«, Jesuiterne — Reformationens tro Medhjælper!), Lærdomme, som fornyede Wicliffs, Pelagianernes, Semipelagianernes o. m. a.s Kætterier. Hvem ser ikke, at Parlamentet her ikke taler Fornuftens og Sandhedens, men Hadets og den blinde Lidenskabs Sprog? Altsaa den Orden, om hvis Rettroenhed og opofrende Iver for Troens og Kirkens Sag alle Paver siden Paul III. havde aflagt de mest anerkendende Vidnesbyrd, er egentlig og har stedse været alle Kætteriernes sande Fostermoder! Ved disse aabenbare Løgne domfælder Døket sig selv, og det erkjendes paa Forhaand som Bagvaskelse, naar det derefter beskylder Jesuiterne — atter *alle* og *til alle Tider* — for at have lært Simoni, Gudsbespottelse, Helligbrøde, Magi, Astrologi, Afgudsdyrkelse, Ukyskhed, Mened, Tyveri, Rov, Fadermord, Selvmord, Kongemord o. s. v. Man skulde tro, at det for sit Fædreland bekymrede Parlament maatte have dømt slige Mennesker til at hænges eller brændes alle paa en Gang. Men nej! Der tilbødes dem endog statslig Pension, dersom de vilde forlade Ordenen efter først ved deres Underskrift at have erklæret sig selv skyldige i alle disse Forbrydelser; men hvis de ikke vilde gaa ind paa dette, saa skulde de forlade Landet (se Stimmen aus Maria Laach V. Bd. S. 128 ff.).

Maaske mærker »Nationaltid.« allerede af denne Fremstilling, at det ikke var synderlig heldigt at paaberaabe sig Parlamentets Vidnesbyrd. Endnu mindre rigtigt var det dog, at den kaldte dets Medlemmer »gode romerske Katholiker«. De vare ikke *romerske Katholiker*, i alt Fald ikke Flertallet, som satte de forskellige Voldshandlinger igjennem. Dekreterne og »Udtogets« Ophavsmænd vare Janse- nister, og som saadanne den romerske Kirkes og i Særde-

leshed Jesuiterne forbitrede Fjender (se Buss l. c.). Resten var for en stor Del Voltairianere eller stod dog under de voltairianske Filosofers Paavirkning (se d'Alemberts Brev til Voltaire i »Die Jesuiten n. d. Zeugn. ber. Männer« S. 196 ff.). Men maaske vare de dog *gode* Mennesker, Hædersmænd, som kunde være værdige til at sætte sig til Doms over deres mindre hæderværdige Medmennesker. Intet mindre end dette. Som Løgnere, som Oprørere mod Paven, som Oprørere mod deres Konge (alt dette vare de), kunne de næppe anses for gode Mennesker. Men endnu mere indlysende bliver dette ved det Billede, som den berømte Parlamentspræsident d'Aguesseau, en af sin Tids Hovedjesuitfjender, udkaster af dem: »Man ser nu Magistratspersoner blive Dommere, førend de ere blevne Mænd . . . I deres Sæder afspejler sig snarere alt andet end en Dommers Karakter. *De forene i sig alle Stænders Laster . . . men de bevare ikke engang det udvortes Skin, hvorunder andre skjule deres Laster.* Man ser Magistratspersoner, som henrevne af blind Ungdomslyst, *ikke kjende nogen anden Skole end Theatret, ingen anden Moral end en fad Poesies frivole Grundsætninger, intet andet Studium end en kvindagtig Musiks, ingen anden Beskjæftigelse end Spillet, ingen anden Lykke end Vellysten . . . og kun derved vise de sig som Dommere, at de ere Mestre i den nutildags saa vidt udbredte Videnskab at forfalske Retfærdigheden og omgaa Lovene*« (se St. a. Maria Laach s. St. S. 129 ff.). Se, gode »Nationaltid.«, det er de Autoriteter, man maa ty til for at kunne fordømme Jesuiterne.

Nu støde vi endelig paa en virkelig Katholik, den, som han med Rette kaldes, »udmærkede katholske Theolog Möhler«; men naar »Nationaltid.« paastaar om ham, at han skal have sagt, at Jesuiterordenens Moral har »forgiftet selve Kilderne til det sædelige Liv«, saa er det virkelig Skade, at der ikke er tilføjet, hvor Möhler skal have sagt sligt. Jeg siger »skal have«; thi det kan med absolut Sikkerhed paa-

staas, at sligt *kan* han ikke have sagt, netop fordi han var en udmærket katholsk Theolog. Om ham kan det umuligt antages, at han kun har snakket Jesuiternes Bagtalere efter Munden; han vilde først have set sig om, og da selv ved det mest overfladiske Studium af de jesuitiske Morali-ster have fundet, at en slig Paastand vilde være Løgn og Bagvadskelse.

Den sidste Kilde, »Nationaltid.« har opdaget, er »den ædle og fromme Katholik, Generalvikar von Wessenberg«, som »udtaler, at Jesuiternes Grundsætninger ere saaledes beskafne, at de ,uundgaaelig maa fordærve den kristelige Tros- og Sædelære og forstyrre Forholdet mellem Stat og Kirke!« Ja, Wessenberg var rigtignok en »ædel og from Katholik«! Derom vidner hans lange Modstand mod Paven, imod hvis Villie han med Statens Hjælp i ti Aar holdt sig i sin anmassede Værdighed som Generalvikar. Derom vidne hans særegne kirkelige Grundsætninger, der vare af den Art, at, hvis det var gaet efter dem, saa havde Kirken snart som en knevlet Trælkvinde ligget under Statsmagtens Fødder, og dens Lære vilde saa blidelig være gledet over i Protestantismens undefinerbare Subjektivisme. Mon en saadan Mands Vidnesbyrd kan veje op mod de talløse Pavers, Biskoppers og Theologers og den langt overvejende Masse af de katholske Folks uskrømte Anerkendelse og begejstrede Ros?

Læseren ser, at »Nationaltid.« i sin Søgen efter gode, oprigtige, retsindede, katholske Kilder har udvist større Iver end Evne. Det kan ikke være af Vejen her ganske udtrykkelig og eftertrykkelig at fremhæve de to Hovedfejl, »Nationaltid.« har begaaet, og som have været skjæbnesvangre for den. Den første er en mærkelig Trafik, som den har tilfælles med næsten alle protestantiske Forfattere, der skrive mod den katholske Kirke. Medens de ellers gerne med stolt Foragt se ned paa alt katholsk Forfatterskab, bliver hver »Katholik«, der vidner imod sin Kirke, straks erklæret for en udmærket lærd Mand og en from og oprigtig Katholik; i

vort Tilfælde maatte de ikke katholske Vidner endogsaa først højtidelig optages i den katholske Kirke; ja der manglede ikke meget, saa vare de *in optima forma* blevne kanoniserede. Men ve, naar en Katholik citerer et protestantisk Vidne imod Protestantismen! Da ere de samme Herrer strax parate til enten at fradømme en saadan Mand al Videnskabelighed, eller dog paa det skarpeste lyse ham i Band. Da saaledes jeg i min Brochure om Luther havde citeret Historikeren Droysens Ord om Reformationen: »en Revolution i den rædselsfuldeste Skikkelse, hvoraf der kun opstod frygtelige Ødelæggelser og Forvirringer«, skreg Pastor Bang i »Dansk Kirketidende« op imod mig: »Kan vi ikke snart blive sparede for de latterlige Citater af »protestantiske« Forfattere. Det er jo dog klart, at en Forfatter som Droysen »ikke mere« er »nogen protestantisk Kristen«. Og dog tager de Herrer grundig fejl. Saalænge En protesterer imod den katholske Kirke, ligemeget hvad han ellers tror eller lærer, har ingen Protestant Ret til at sige til ham: Du er ingen protestantisk Kristen. Og selv om En afklæder Bibelen al overnaturlig Karakter, — har ingen troende Protestant Ret til at sige til ham: Du er ikke bibeltro, Du er ingen protestantisk Kristen. Den Ene staar paa samme Trosgrund som den Anden, nemlig den Grund, Luther har lagt. Den Ene følger de samme Principper som den Anden, nemlig de Principper, Luther har lært. I Protestantismen gives der ingen Autoritet, der kan foreskrive Forskningen Veje eller sætte den Skranke: *hucusque nec plus ultra!* Anderledes i den katholske Kirke. Saa snart nogen forkaster en eneste af Kirkens Lærdomme, hører han op at være katholsk Forsker, hvor ivrig end »Nationaltid.« erklærer ham for at være en from, oprigtig og retsindig Katholik.

At kalde Huber, Friedrich, Michaud, Guettée og Pariserparlamentet for gode, oprigtige og retsindige romerske Katholiker gaar ligesaa lidt an som at kalde Hertugen af Augustenborg og Prinsen af Noer og de andre Oprørere

fra 1848 for gode, oprigtige og retsindige danske Patrioter. De have kæmpet mod den katholske Kirke med det samme Had som de sidstnævnte Mænd mod Danmark, og om de end ikke have frarevet Kirken hele Provinser og Lande, have de dog løsrevet mange Sjæle fra dens Skjød.

Den anden Fejl, »Nationaltid.« har gjort, er den, at den kun har set sig om efter antijesuitiske Forfattere. Den har ikke et Øjeblik tænkt paa den gamle Sætning: »*Audiatur et altera pars*«, »lad os ogsaa høre Modparten«. Derved er den kommen til at opfriske alle de gamle Røverhistorier igjen, som selv et Barn skulde skamme sig ved at tro paa. Derved vederfares den f. Ex. det Vanheld, at den nævner en Jesuit Windeck, der skal have talt gyselige Ord om »at dræbe alle Lutheranere og andre Kættere«, skønt denne »blodtørstige Hr. Windeck aldrig har været Jesuit, ja, ikke engang har studeret hos Jesuiterne. Bemeldte Hr. Windeck er med flere andre foregivne Jesuiter et ret betegnende Exempel paa, hvorledes Usandheden kan sætte sig fast i den protestantiske Bevidsthed. Allerede i Aaret 1611 protesterede man fra jesuitisk Side mod, at Paulus Windeck blev udgivet for at være Jesuit (se B. Duhr, Jesuitenfabeln 1891 S. 110). Protesten er snart 300 Aar gammel. I de 300 Aar er der skrevet Bjerge af Bøger baade for og mod Jesuiterne. I de sidste gaar Navnet Windeck atter og atter igjen, fordi deres Forfattere aldrig brød sig om at studere, hvad Jesuiternes Forsvarere havde skrevet. Det vilde rigtig nok ogsaa blive et slemt Hul i hele Sjælelivet, dersom man skulde rykke alle de gamle kjære Fordomme op og kaste dem fra sig.

Til Slutning vil jeg endnu hidsætte nogle Udtalelser af ikke-katholske Forfattere om Jesuiternes Fjender. »Nationaltid.« vil have godt af at drage sig dem til Minde, førend den igjen giver sig til at skrive imod Jesuiterne.

Den engelske Historiker Dallas skriver: »Hvad *Misundelse, Havesyge og Ondskab* havde begyndt, fuldendte *Atheismen, Deismen og den moderne Filosofi*.«

Den tyske Statsraad Dr. L. H. Fischer siger: »Hovedskrifterne mod Jesuiterne findes blandt *Revolutionens første Koryfæer*.«

Den tyske Digter Heine udraaber spodsk: »Stakkels Fædre af Jesu Selskab! I ere blevne *det liberalc Partis* Bussemand og Syndebuk . . . Hvad mig angaar, kunde jeg aldrig være med til at istemme mine Kammeraters Ramaskrig, naar de ved Navnet Loyola geraadede i Raseri som en Oxe ved Synet af en rød Klud.«

Smukkest udtaler Christian Mensch (∴ Professor Kern i Göttingen) sig: »Blandt Ikke-Katholikerne, navnlig Protestanterne, have stedse *de bedste Hoveder* og *de ædlestc Hjærter erklæret sig til Gunst for* Katholikerne eller *Jesuiterne*, saa snart de kun havde gjort sig tilstrækkelig bekendt med deres Væsen, og naar blot ikke nogen anden nærmere Privatinteresse forhindrede dem i at tilkjendegive dette deres Sindelag, t. Ex. Frederik d. Store, Katharina d. Store . . . endvidere Francis Baco, Hugo Grotius, Peter Bayle, Leibnitz, Lessing, Herder, Johannes von Müller, Spittler, Plank, Beckedorff . . . Omvendt derimod er det netop *de mest indskrænkede Hoveder eller de uædlestc Hjærter, de mørkestc Partimænd blandt os Protestanter, som med allerstørst Raseri trække los paa Katholikerne og Jesuiterne*« (Citaterne ere tagne af »Die Jesuiten nach dem Zeugnisse berühmter Männer« 2. Aufl. 1891).

Indskrænkede Hoveder, uædle, misundelige, havesyge, ondskabsfulde Hjærter, mørke Partimænd, Revolutionens første Koryfæer, Atheister o. s. v. »Nationaltid.« ser, at den ved sit blinde Had eller sin Fordom er kommen i temmelig daarligt Selskab. Jeg giver den det Raad, at den engang for Alvor lægger sig efter at studere Jesu Selskabs Historie i egentlige Kildeskrifter; da vil den maaske komme til at tænke og tale med Professor Köllner i Göttingen: »Jeg tager ikke i Betænkning aabent at udtale, at enhver sand Protestant ti Gange hellere maa gaa med Jesuiterne end med den hedenske Vantro og hint frivole Sindelag mod

alt, hvad der er kristeligt og kirkeligt, som højt nok har udgivet sig for Protestantismens Væsen« (se Zeugnisse S. 259). sr.

Sørgenhøjtideligheden for Kejserinde Elisabeth.*)

—o—

I den herværende katholske Jesu Hjærte-Kirke i Stenogade fandt i Lørdags Kl. 11 en højtidelig Sørgegudstjeneste Sted i Anledning af Hds. Maj. Kejserinde Elisabeth af Østerrig-Ungarns Død og Jordefærd. Sørgenhøjtideligheden var ansat til samme Tid, som den er foregaaet i Wien.

Den smukke Kirke var i Anledning af Sørgegudstjenesten yderligere dekoreret. Langs Pulpituret løb en Bremme af sort Klæde med hvide Fryndser, og Koret var fuldstændig hyllet i Sorgens Farve. I Midten af den var henstillet en Katafalk, som Tilfældet er ved Sørgegudstjenester i katholske Kirker. Kun viste den Kongekrone, der var henlagt paa den, hvem det var, for hvem Klokkerne denne Gang ringede til Sørgefest. Overordentlig rigt og smukt var iøvrigt Koret dekoreret. Til Siderne var anbragt sorte Draperier med hvide Baand og indflettede hvide Stjerner, grønne Planter vare opstillede ved Katafalken og ved Alterets Sider, og over det højtidelige Interiør bølgede Lyset fra de talrige høje Voxkjærter, der vare hensatte ved Alter og Katafalk.

Længe før Sørgenhøjtideligheden tog sin Begyndelse var Kirken fyldt af et meget stort Publikum, Damer og Herrer. Paa Pladsen foran Koret var hensat Stole til Hs.

*) Efter »Berl. Tidende for 17. Sept.

Maj. Kongen, der, som tidligere meddelt, havde givet Til-sagn om at komme tilstede, til de øvrige kongelige Herska-ber samt til de særlig Indbudne.

Kort inden Kl. 11 indtraf disse, Damerne i dybeste Sørgedragt, Herrerne i Uniform og for de Flestes Vedkom-mende med østerrigske Ordensbaand eller Dekorationer. Blandt de Tilstedeværende bemærkedes Ds. Exell. Konsejls-præsident *Horring*, Marineminister og Udenrigsminister *Ravn*, Indenrigsminister *Bardenfleth* og Krigsminister *Tuxen*. Derhos saas den herværende østerrig-ungarske Gesandt, Baron *v. Trauttenberg*, tilligemed de andre Med-lemmer af det østerrigske Gesandtskab, den russiske Gesandt Grev *Benckendorff*, den svensk-norske *Chargé d'Affaires*, Baron *Ramel*, samt iøvrigt samtlige herværende Medlemmer af *corps diplomatique*. Endvidere ankom talrige højere-staaende danske Embedsmænd.

Umiddelbart inden Sørgehøjtideligheden skulde tage sin Begyndelse, ankom Hs. Maj. Kongen og de øvrige Herska-ber til Kirken, hvor de modtoges af det østerrigske Gesandt-skab og ledsagedes hen til de for dem bestemte Pladser foran Koret.

Udenfor Kirken, i Stenosgade, havde en overordentlig stor Menneskemængde stillet sig *en haye* til begge Gadens Sider, og ligeledes i den tilstødende Del af Vesterbrogade havde en meget stor Tilskuerskare samlet sig.

I Kirken var ikke blot Siddepladserne, men tillige hver Staaplads fuldstændig optaget. Blandt de Tilstedeværende maa endnu nævnes *Forstanderskabet for den katholske Menighed i Kjøbenhavn*, der gav Møde *in pleno*.

Herskaberne tog strax efter Ankomsten Plads paa de reserverede Stole. Tilhøjre for Midtgangen sad Hs. Maj. Kongen, Hs. Maj. Kong *Georg* af Grækenland, Hs. kgl. H. *Hertugen af Cumberland* og Hs. kgl. H. *Kron-prinsen*.

Ds. Maj. Kongen og Kong *Georg* af Grækenland samt Hs. kgl. H. *Hertugen af Cumberland* bar østerrigske Uni-

former med østerrigske Ordensbaand. Hs. kgl. H. Kronprinsen var iført dansk Generalsuniform.

Til venstre Side af Midtgangen sad i Række Hs. kgl. H. Prins *Valdemar*, Hs. kejserl. H. Storfyrst *Mikhael* af Rusland, Hs. kgl. H. Prins *George William* af Cumberland og Hs. kgl. H. Prins *Christian*. Bag dem saas Hs. H. Prins *Hans* og Hs. H. Prins *Friederich* af Schaumburg-Lippe. Samtlige de andre kongelige Herrer bar ligeledes Uniform. Herskaberne vare ledsagede af et stort og glimrende Følge, der ligeledes tog Plads foran Koret.

Noget inden den egentlige Sørgegudstjeneste begav den østerrigske Gesandts Frue, Baronesse *v. Trauttenberg*, sig, klædt i dybeste Sorg, hen i Koret og nedlagde en stor Krans med vedhængende gule Baand ved Foden af Katafalken, medens hun knælede ned og i længere Tid forblev hensunken i stille Bøn for den afsjælede Kejserinde.

Derpaa begyndte den gribende Ceremoni. Sørgegemesen var den samme, der sædvanlig benyttes. Den celebredes af Sognepræsten, Pastor *Braun*, med Assistance af Pastor *Schmidt* som Diakon og Pastor *Fonlupt* som Subdiakon.

Saa bruste Orgeltonerne frem gennem Kirkens Rum, Pastor Braun celebrerede Messen, og som Svar kom den højtidsstemte Sang fra Kirkens almindelige Sangkor under Ledelse af Rektor *Frins* ved St. Knuds Skole. Sangerkoret havde Plads paa den bageste Del af Pulpituret, og under almindelig, andægtig Taushed klang de smukke Toner af Mitterers »*Kyrie*« og »*Sanctus*« og Hallers »*Benedictus*« under Kirkens Hvælv. Sørgehøjtideligheden varede over en Time. Ved Afslutningen af Messen, under Slutningsliturgien, lod Kirkeklokkerne deres dybe Malmrøst høre, yderligere øgende den højtidsfulde Stemning, der havde grebet alle, som bivaanede Sørgegudstjenesten.

Sognepræst Braun endte, da Klokkeklangen var ophørt, Messen i en Bøn for den hedengangne Kejserinde, en Bøn om, at Gud maatte skjænke hende det evige Liv. Han bad

Gud se i Naade til hendes Ægtefælle, den dybt nedbøjede Monark, og han nedbad derefter Himlens Velsignelse over den danske Konge og hans Trone.

Hs. Majestæt og de andre kongelige Herskaber forlod derefter Kirken, hvorpaa denne langsomt tømtes af Sørgekaren.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Stockholm. *Själamessen öfver kejsersinnan Elisabeth*, skriver »Stockholms Dagblad« for 15. September, egde rum i dag kl. 11 i Katolska kyrkan vid Norra Smedjegatan. Kyrkans altare och kor voro smyckade med praktfulla grupper af exotiska växter, hvilka äfven bildade ram kring den symboliska kistan, hvarpå hvilade ett hyende med kejsersliga emblem. Framför nischerna på båda sidor om koret var dessutom en dekoration af blommande krukväxter arrangerad.

Strax före kl. 11 började de inbjudne infinna sig. Mottagna vid dörren af Österrike-Ungerns t. f. chargé d'affaires härstädes *L. von Callenberg* anvisades herrarne plats til venster om midtelgången och damerna till höger. Bland de inbjudna sågos konungens och drottningens representanter generalen grefve *Jägerberg* och förste kammarherre *Celsing*, såsom kronprinsens representant kammarherre *Rosenblad* och såsom kronprinsessans hoffröken *Weidenhielm*, excellensen *Boström*, statsråden frih. *Akerhielm*, frih. *Rappe*, *Christenson*, *Aunerstedt*, grefve *Wachtmeister* och *Clässon*, förste hofmarskalkarne grefve *Aug. von Rosen* och *O. Prinzsköld*, härvarande medlemmar af diplomatiska kåren, med damer, österrikisk-ungerske generalkonsuln *E. Fränckel*, vice konsuln *R. Schumburg* m. fl.

Slutligen anlände prins *Eugen* och prins *Oscar Bernadotte*, hvilka ledsagades till sina platser på högra sidan om midtelgången.

Kyrkan var för öfrigt nästan fylld af herrar och damer, till hvilka inträdeskort utdelats.

I det de vid messan officierande, biskop *Bitter* assisterad af pastorerna *Lieber* och *Benelius*, i full messkrud trädde fram till altaret, intonerades från läktaren af kyrkans vanliga blandade 4-stämmiga kör, delvis bestående af medlemmar af k. operans kör, »Requiem« af Y. Mitterer samt derefter »Kyrie« af densamme. Kören, som leddes af pastor *E. Wessel*, ackompanjerades af orgel samt basuner från hofkapellet. Presten läste derefter en kyrkobön och sedan episteln, Pauli bref till Thessalonicenserna 4 kap. 13. v.

Kören uppstämde nu »Graduale« af Fr. Witt, hvarefter den härliga psalmen »Dies iræ« ljöd med än smältande veka förlossningstoner, än den Jehovaska straffdomens och rättvisans förkrossande basunaljud. Och slutorden, kärnan af dess innebörd, kommo med bevakande tonfall, undergifvet, nedböjdt i åkallandet af Fadern, ljuft, förvissningsfullt, tröstrikt mot Sonen, Frälsaren: »Huic ego parce Deus, pie Jesu Domine dona eis requiem, Amen.«

Evangeliets ord, Johannes kap. 11 vers 21, ljödo från altaret i höga toner, mot slutet af hvarje mening utdragna till en slags sjungande messning. Derpå följde offerhandlingen, »offertorium«, med dess af sublim musik fyllda kör-afdelniug: »Domine Jesu«, »Sanctus, sanctus, sanctus«, »Benedictus«, »Agnes Dei«, samt i kommunionen »Lux æterna«, allt af Mitterer.

När körens »Sanctus« förklingat, ljuder en klar klockringning från altaret. Det är ministranten, som gifver tecken, att den religiösa handlingens viktigaste afdelning ingått, nämligen konsecrationen. Församlingen reser sig eller sjunker på knä i stum andakt. Ej ett ljud darrar genom templet, då presten läser sin stilla bön till den högste. Rökelsen stiger från korgossarnes kar i en blå, doftande pelare upp till tempeltaket, ock kören åkallar: »Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, dona eis requiem sempiternam«.

Offerhandlingen och kommunionen är fullbordad, korgossarne bära ett florbhängt kors bakom kistan, på hvilken glänsa bokstäfverna I. H. S. (Jesus hominum Salvator). Biskopen utbyter messhaken mot korkåpan (pluviale) och exequierna börja.

Åter strömma toner fyllda af bön om förbarmende, om befrielse, från läktaren, det är Fr. Witts »Libera me, Domine«. Officianten lägger rökelse i karet, messar »Kyrie Eleison«, höjer ett »Pater noster«, bestänker kistan med vigvatten och svänger öfver den rökelsekaret, hvarur offret stiger med

genomträngande doft. Härpå följer: Och inled oss icke i frestelse, utan fräls oss från ondo, och efter ett slutligt »Requiescat in pace» strömma tonerna af Hoffmanns »Trauermarsch» med pompös och frigörande kraft från läktaren.

Det är det ungerska gosskapellet, som under sin kapellmästares ledning bringar sin mördade herskarinna en sista melodisk helsning. Slutligen, under det officianterne skrida ut från altaret och korgossarne försvinna, bärande korset och rökelsekaren, ljudar österrikiska nationalhymnen genom templet . . .

„Munkene“.

(Indsendt til Redaktionen; jfr. »Nord. Ugeblad» Nr. 27, d. A.)

Tillad mig Plads for nedenstaaende i Deres ærede Blad. For et Par Maaneder siden skrev en lollandsk Præst til mig: »Deres Artikel om Munkene er, som jeg forudsagde, bleven taget til Indtægt af Papisterne. Den findes optaget og rosende omtalt i »Katholsk Ugeblad«.« — Men først idag fik jeg vedkommende Nr. af Ugebladet ihænde — og har jeg kun dertil at føje — at den Opfattelse af Munkene i Middelalderen, jeg fremkom med — deles af mange — ialtfald indenfor den »grundtvigske Lejr« — og at min lille Artikel tildels støtter sig paa historiske Skrifter af saa betydelige Mænd indenfor denne Retning, som Professor Fr. Nielsen og Seminarieførstander Holm.

Hvad der er historisk Sandhed vil redelige Lærere aldrig fordølge.

Der er dog en Bemærkning i Omtalen af min Artikel, som jeg maa anholde. Jeg skrev ikke: »Munkene var det eneste Lys i Middelalderens Mørke og Barbari«.

Dette er en Misforstaaelse. Jeg skrev: »Og hvor meget end Munkelivet vanartede siden hen efter, saa maa vi dog aldrig glemme, at i Middelalderens Mørke og Barbari, Kamp og Strid, da brændte Fredens, Barmhjertighedens og Kjærlighedens Ild paa Arnen i Klostrene.« — Men dette udelukker jo langt fra, at den samme Ild ogsaa brændte mange andre Steder i Kristenheden, hvad den visselig gjorde.

Bakkebølle Højskole ved Vordingborg.

O. P. Jensen.

En ung Pige af pæne Forældre ønsker Plads i et katolsk Hjem i Hovedstaden. Vedkommende er vant til at deltage i al indvendig Gjerning, spiller og synger. Løn ønskes. Billet mrkt. „F. S., Odeuse,“ modtager C. B. Lohrer.

Copist Wael, Dronning Olgas Vej Nr. 1, 3. Sal, udfører skriftlige Arbejder: Bogføring, Korrespondance, Revision ect.

**Skræder August Wiehe,
Rømersgade 20, 3. Sal,**

anbefaler sig med smukt Skræderarbejde. Flot Snit og god Pasning garanteres. Smukt Prøvelager i alle Farver til billige Priser. Stof modtages til Forarbejdning.

Unio. Tirsdag den 4 Oktober første Møde i Foreningens nye, smukke **Vinterlokale** i Touristhotellet, Vestre Boulevard 8 (ved Aborrepareren). — Den ordinære halv-aarlige **Generalforsamling** afholdes samme Aften Kl. 9. Eventuelle Forslag til Generalforsamlingen bedes indsendte til Formanden senest den 27. Sept. d. A.

Restancer bedes for Regnskabets Skyld indbetalte til Hr. L. A. Nielsen (Kasserer), Nørre-Alle 9, St. inden d. 30. Sept.

Søndag d. 16. Oktober fejres Foreningens **13aarige Stiftelsesfest** i Wittmarks Lokaler.

A. C. 28. September Kl. 9 Søvavillonen. Hr. Cand. mag. & theol. Niels Hansen: „Hvorfor er der ikke flere Konvertitter?“



St. Knuds Broderskab afholder Møde Tirsdag den 27. ds. 8 $\frac{1}{4}$ Aften i Lokalet, Bredgade 67 $\frac{1}{2}$ o. G. — Alle ere velkomne.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 25. September 17. Søndag e. Pintse. Kirkevielsesfest — **26. M.** Oktavdag. — **27. Ti.** Cosmas og Damianus, Mart. — **28. O.** Wezneslaus, Mart. — **29. To.** Ærkeengelen Michael. — **30. F.** Hieronymus, Bekjender og Kirkelærer. — **1. Oktober. L.*** Oktavdag.

Søndag den 2. Oktober. 18. Søndag e. Pintse. Rosenkransfest. (Ansgarius-Bonifacius-Kollekt i samtlige Kirker og Kapeller, til Bedste for de mest trængende kirkelige Institutioner i Vikariatet.

* Paa Hverdagene i Oktobermaaned bedes under Skolemessen Rosenkransen, det Lauretanske Litani og Bønnen til den h. Josef; paa Søndagene holdes om Aftenen Rosenkransau-
lagt.

St. Franciskus' Kapel (Holmegaard). Søndag d. 2. Okt. Gudstjeneste Kl. 9 højtidelig Messe; Kl. 2 Festandagt med Prædiken.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,
Søxogfyrretyvende Aargang,
og „Katholiken“ Nr. 16.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement. 1 Kr. Kvartalet. modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær. Grosserer A. Millech, Kjøbnagergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitolinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

Nr 40.

Søndagen den 2. Oktober.

1898.

Indhold: Hds. Majestæt Dronning Louise †. Encyklika om Rosenkransbønnen. Et Digt om Rosenkransen. Cistercienserordenens 800 Aars Jubilæum. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Norge. Holland. England. — Bekjendtgjørelser.



Hendes Majestæt Dronning Louise af Danmark

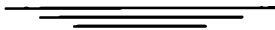
er i Torsdags Morges, den 29. September, afgaaet ved Døden. Dette Budskab vil overalt i vort Fædreland, ogsaa blandt Danmarks Katholiker, blive modtaget med oprigtig Sorg og Deltagelse, og mangen from Bøn for den hensovede Dronning vil uden Tvivl blive opsendt til Gud af vore Trosfæller i disse Dage.

Dronning Louise, der var en Datter af Landgreve Wilhelm af Hessen og Prinsesse Charlotte, blev født i Kassel

den 7. September 1817 og naede saaledes en Alder af 81 Aar. Den 26. Maj 1842 blev hun ægteviet til Prins *Kristian af Glücksborg*, ved hvis Side hun den 15. November 1863 besteg Danmarks Throne og har saaledes været Landets Dronning i 35 Aar. I 1888 tog hun Del i Festlighederne i Anledning af Hs. Majestæt Kong Kristians 25aarige Rege- rings-Jubilæum og i 1892 delte hun med ham den sjældne Lykke at fejre Guldbryllupshøjtidelighedens Glæde.

Det skønneste Eftermæle har den hensovede Dronning efterladt her i Fædrelandet; Trofasthed, Oprigtighed, Huslig- hed, Sjælsstyrke udmærkede hendes hele Vandel og navnlig vil hendes Navn i Fædrelandets Historie blive skrevet i den kristelige Velgjørenheds rene, ædle, uudslettelige Træk.

Hun er nu hensovet, Danmarks ædle Dronning *Louise*. I de kommende Dage ville de danske Katholiker opsende Forbønner for den Afdøde til Herren den Almægtige. Maatte han skjænke det evige Livs uforgængelige Krone til hende, som nu har nedlagt sin jordiske Krone for Guds Throne! Med Døden høre alle sædvanlige menneskelige Hensyn op, og i Dødens Stund er ethvert Menneske overfor Gud ikke hvad dets Stand, men hvad dets Dyd og dets trofaste Medvirkning med Guds Naade har gjort det til. Alt kommer an paa, at den Hensovedes Navn er indskrevet i Livets Bog. Men vi tør haabe, at hendes Navn, som paa Jorden ved Velgjerninger er indskrevet i saa mange Hjærter, ogsaa er indskrevet i Livets Bog. Maatte Herren skjænke vor hensovede Dronning den evige Hvile og lade det evige Lys lyse for hende! Maatte hun hvile i Fred!



Pavelig Encyklika

om

Rosenkransbønnen.

--0--

Ærværdige Brødre! Hilsen og apostolisk Velsignelse!

Naar Vi i Aanden kaste Blikket henover det lange Tidsrum, som Vi i Følge Guds Raadslutning have tilbragt i Pontifikatet, maa Vi tilstaa, at Vi trods manglende Fortjeneste have været ledsaget af det guddommelige Forsyns Beskyttelse i rigeste Maal. Det er imidlertid Vor Overbevisning, at Vi navnlig bør tilskrive dette de forenede, saa overvættes virksomme Bønner, der uafladelig opsendes for Os af hele Kirken til Gud, som de forud blev opsendte til Himlen for Petrus. Først og fremmest frembære vi derfor Vor inderligste Tak til Gud, alle gode Gavers Giver. Saalænge Vi leve, ville Vi takke ham for de Os ydede Velgjerninger. Dernæst gjenkalde Vi i vor Erindring det søde Minde om den ophøjede Himmeldronnings moderlige Beskyttelse. Det taknemmelige Sindelag mod hende ville vi ogsaa bevare fromt og uformindsket i Hjærtet og lovprise hendes Velgjerninger. Fra hende komme nemlig som fra en overvættes rig Kilde de guddommelige Naadegaver; *i hendes Hænder befinde sig Herrens Barmhjertigheds Skatte* (S. Joh. Dam. serm. I, de nativ. Virg.); *Gud har gjort hende til en Kilde for alle Goder* (S. Irenæus c. Valent. I. III. c. 33). I Kjærligheden til denne inderligt elskende Moder, — en Kjærlighed, som Vi bestandig og i stedse stigende Maal bestræbe Os for at nære — tro Vi ogsaa med roligt Hjærte at kunne imødesee Vor sidste Time. Og da Vi allerede længe i den forøgede Andagt til Jomfruen søge at sikre det menneskelige Samfunds Vel som i en fast Borg, saa have Vi heller aldrig ophørt med at fremme *Rosenkransbønnen* blandt de Troende og i det Øjemed have Vi allerede siden den 1. September 1883 offentliggjort forskellige Encyklikaer og Dekreter. Og da det ved Guds barmhjertige Raadslut-

ning forundes Os ogsaa i Aar at opleve Oktobermaaned, som i Følge Vor tidligere Anordning skal være indviet til Rosenkransens himmelske Dronning, kunne Vi ikke undlade at opmuntre Eder til at fejre den. Med faa Ord ville Vi sammenfatte, hvad Vi hidtil have gjort for at fremme denne Andagtsøvelse, og ved dette nye Aktstykke atter bidrage til Sagens Fremgang, for derved desto tydeligere baade at kundgjøre Vor Interesse og Forkjærlighed for denne Bøn, og at tilskynde de Troendes Iver til ogsaa i Fremtiden at fortsætte fromt og usvækket med denne hellige Bøn.

Besjælet af den bestandige Attraa: at oplyse det kristelige Folk om Rosenkransbønnens Kraft og Værdighed, have Vi først henvist til denne Bøns mere himmelske end menneskelige Oprindelse og dernæst vist, at denne underfulde Krans, der er flettet af Engelenes Hilsen og Herrens Bøn og den med disse Bønner forbundne Betragtning, er den fortrinligste Andagtsøvelse og navnlig viser sig saare frugtbringende i Hensende til Opnaelsen af det udødelige Liv. Rosenkransen indeholder nemlig ikke blot udmærkede Bønner, men befæster ogsaa Troen og fremstiller for vore Øjne herlige Dydsmønstre i de Mysterier, som gjøres til Gjenstand for vor Betragtning. Det er ogsaa en Andagtsøvelse, man med Lethed kan hengive sig til og som svarer til Folkets Aand. Betragtningen af Livet, som Familien fra Nazareth førte, giver tillige Folket et herligt Exempel paa en i enhver Henseende fuldkommen Familie. Det kristelige Følk har derhos stedse erfaret, at denne Andagtsøvelse har vist sig at være overvættets kraftig og heldbringende.

Med disse Grunde have Vi hovedsagelig i Vore talrige Opmuntringer anbefalet den hellige Rosenkransbøn og sørget for dens Ophøjethed ved at skaffe den endnu større Udbredelse, idet Vi i saa Henseende fulgte vore Forgængeres Fodspor. Thi Sixtus V. af lykkelig Ihukommelse stadfæstede den nedarvede Skik at bede Rosenkransen, Gregor XIII. indstiftede en særlig Festdag for den, Klemens VIII. indførte den i Martyrologiet, Klemens XI. anordnede, at den skulde fejres

af hele Kirken, Benedikt XIII. optog den i det romerske Breviar. Og ogsaa vi have til Minde om Vor Forkjærlighed for denne Andagtsøvelse anordnet, at denne Festdag tillige med sit Officium skal fejres i hele Kirken som *duplices secundae classis*, at hele Oktobermaaned skal være denne Andagtsøvelse indviet og tillige foreskrevet, at der til det lauretanske Litani endnu tilføjes Paakaldelsen: *Den hellige Rosenkrans' Dronning*, paa en vis Maade som et godt Varsel om Sejren i den nuværende Kamp.

Der mangler endnu kun, at henvise til, at Rosenkransbønnen ejer en ophøjet Værd og er til stor Nytte, fordi den er udrustet med talrige Privilegier og Rettigheder og frem for Alt har en overvættens rig Andel i Afladens Naadeskatte. Indlysende er det derfor, hvor magtpaaliggende det maa være for Alle, som have Omhu for deres Sjæls Frelse, at berige sig ved dens Hjælp. Det drejer sig nemlig om den fuldkomne eller delvise Eftergivelse af de timelige Syndestrafte, som ogsaa efter at Synden er tilgivet maa afsones i dette eller i det hinsides Liv. Saare rig er nemlig Kristi, Gudsmoderens og de Helliges Skat, samlet af deres Fortjenester og paa hvilken Vor Forgænger Klemens VI. med Rette anvendte hine Ord i Visdommens Bog: *En uendelig Skat er den for Menneskene; de, som bruge den, ere blivne delagtige i Guds Venskab.* (VII, 14.). I Kraft af den Myndighed, som Gud har skænket dem, have de romerske Paver ogsaa aabnet disse Naadegavers rige Skatte for Medlemmerne af den hellige Rosenkrans' Broderskaber og Foreninger, som med Andagt bede denne Bøn.

For at Marias Krone ved disse Velgjerninger og Aflad maa straale desto klarere og paa en vis Maade blive smykket med de prægtigste Ædelstene, er ogsaa modnet hos Os den længe i Aanden overvejede Plan: en *Konstitution* over de Rettigheder, Privilegier og Aflad, som den hellige Rosenkrans' Broderskaber og Foreninger nyde. Denne Vor *Konstitution* skal være et Vidnesbyrd om Vor Kærlighed til den ophøjede Gudsmoder og tillige være for alle de Tro-

ende en Spore og en Belønning for Fromheden, for at de ved hendes Hjælp maa blive ophøjede i Dødstimen og finde den sødeste Hvile i hendes Skød.

Dette bønvalde Vi Gud om af Vor dybeste Sjæl og ved den hellige Rosenkrans' Dronnings Forbøn. Og som et Varsel om og et Pant paa de himmelske Naadegaver meddele Vi Eder, ærværdige Brødre, Eders Klerus og det til Eders Omsorg anbettede Folk med største Kjærlighed den apostoliske Velsignelse.

Givet i Rom ved St. Peter den 5. September 1898 i Vort Pontifikats 21de Aar.

Leo XIII. PP.

Den hellige Rosenkransbøn.

— 0 —

Af fagre Roser smaa
 en Krans jeg flette maa;
 de straalers hvidt og gult og rødt
 og fryder Hjærtet sødt.

Den Krans, jeg binde skal,
 er mine Bønners Tal;
 jeg binder den, min Sjæl til Gavn,
 I Jesu Frelsernavn.

Guds Moder mild og god,
 tag kærlig derimod;
 for hver en Blomst jeg føjer ind,
 saa har jeg dig i Sind.

De hvide Rosers Sne
 er som din Sjæl at se,
 er pletfri som den Fryd, du nød
 med Jesus paa dit Skjød.

De røde Rosers Blod
 er dine Taarers Flod,

er al din Kval og Hjærtensød
ved Jesu bitre Død.

De gule Rosers Pragt
det er din Glans og Magt,
det er din rige Himmelløn
hos din opstandne Søn.

Guds Moder i din Glans,
tag mod min Rosenkrans;
jeg bringer ydmyg den til dig,
bed du til Gud for mig!

1012.

Cistercienserordenen og dens Virksomhed særlig i Danmark.

Nogle Optegnelser

i Anledning af Ordenens 800-Aars Jubilæum

af F. Kerff.

—0—

(Sluttet.)

Med Klosterkrøniken afsluttes de kronologiske Efterretninger om Ømkloster. Om Tiden indtil -den saakaldte Reformation vide vi, at en Abbed hed Magnus og levede 1423 en Broder Severin (Abbed) nævnes 1508, og samme Navn findes paa Kirkeklokken i den nærliggende Dover Kirke. Enkelte haandskrevne Bøger paa de kjøbenhavnske Bibliotheker ses at være skrevne af Brødre i Ømkloster. Den sidste Abbed af Ømkloster hed Peder Sørensen og forestod Klosteret, da Kong Kristian III. fængslede Landets Biskopper. Imedens Tiggernunkene bleve fordrevne af Landet paa Kongens Befaling, skete dette ikke med Cisterciensermunkene, hvis Klostre kaldtes Herreklostre. Abbedernes Anseelse har vel ogsaa bidraget til, at man indsaa der maatte gaaes frem med lidt Læmpe, indtil de saa Tid efter anden maatte forsvinde. Det blev dem paabudt at rette sig efter Kristian III. s Ordinans, Klosterskolerne skulde bestaa, Eleverne skulde gaa

klædte i en Slags Munkedragt og rette sig efter Husordenen, men samtidig forbødes det at aflægge Klosterløfter, derefter kunde altsaa nye Optagelser i Klostrene ikke foretages, saa med de daværende Munkes Bortgang maatte Herreklostrene uddø. Tillige indsatte Kongen Abbeden i Sorø Henrik Tornekrannds til en Slags Overabbed for alle Cistercienserklostre i Landet, og efter hans Død Efterfølgeren. Det blev foreskrevet Bønderne at svare de vanlige Afgifter til Klostrene, men nærmest for, at disse Afgifter kunde komme Kongen og hans Lehns mænd tilgode. Man finder med Hensyn til Ømkloster forskellige Udskrivninger fra Kong Kristian III. 1541 paalagdes det Klosteret at underholde to Studenter til Studier i København og sørge for, at de kunde faa frit Ophold, Mad, Drikke, Klæder og Bøger. Aaret efter maatte Klosteret yde et Tusind Daler til Kongen, og tre Aar efter seks hundrede Daler. Vor Kloster, der var beboet af Benediktinermunke og laa paa den sydlige Side af Mossø, altsaa ligeoverfor Ømkloster, pantsatte Kongen 1547 til en Mand ved Navn Mikkell Grop paa den Betingelse, at han skulde forsørge de daværende Munke; fem Aar efter sendes Munken Hr. Bent Bertelsen af Kongen fra Vor til Ømkloster, for der at nyde sin Underholdning; det er den sidste Munk af Vor Kloster, man kender af Navn.

Da Abbed Peder Sørensen ældedes, sendte Kongen Olavus Crysostomus, en humanistisk Professor fra Kjøbenhavn, til Ømø for at affatte en Fortegnelse over Klosters Indbo; denne Fortegnelse giver et Overblik over Klosters Bygninger og Velstand. I Kirken fandtes pragtfulde Messeklæder, saavel grønne som hvide og røde, Kaaber af gyldne Stykker. I Koret fandtes 40 Korbøger til Korsangen, Responsoria, Legenda og Antiphonaria, hver særskilt, samt Messebøger, ialt 40 Bøger. Kirken ejede 4 Klokker.

Tillige nævnes i Kirkeinventariet »I forgyldt Kalk og Disk, som daglig bruges udi Messen«, hvilket tyder paa at man trods Kongens Ordinants har fortsat at læse Konventualmesse daglig indtil 1554.

Fortegnelsen anfører, hvad der fandtes udi Kjælderen, udi Svendekjælderen og Mad-Kjælderen, paa Lofterne, udi Stegerset, Bryggerset og Fadeburet. Saa anføres Indboet i Ladegaarden, i »Raadgordt«, i Høvlehuset og Smedien, i Abildgaard og Abildgaardhusene, og endelig i selve Klosteret.

Det var et ret stort Landbrug, som tilhørte Klosteret, naar man læser, at til Ladegaarden hørte 27 Køer, 120 Faar, 120 Staldøksne, 100 Svin, Stude, Kalve, Heste o. s. v.

Der fandtes i Klostrrets tilliggende Bygninger særlig Bopæl til Gæster og Arbejdsfolk, med Vadmeldsdyner, Lagener og Sengeklæder i stor Mængde. Af Køkkenredskaber finde vi især Tinfade og Tintallerkener, kun 1 Sølvkande, 3 Sølvskaale, 3 Sølvkeer. Hvad der er af Interesse, er især Fortegnelsen over *Abbedens Bibliothek*, vel egentlig Klosterbibliotheket. En Del af Luthers Skrifter findes anførte, Augsburger Konfessionen samt enkelte protestantiske Skrifter; men saa forøvrigt er det i Særdeleshed Skrifter af de fleste Kirkefædre, Prædikesamlinger, Moraltheologi, og en fuldstændig Samling af Cistercienserlitteratur, hellig Bernhards Skrifter og Taler, Cistercienserordenens Historie og forskellige Abbeders trykte Prædikener. Ret betydningsfulde Kirke- og profan-historiske Bøger findes i Fortegnelsen. Efter et løst Skøn kan Bogsamlingen vistnok anslaaes til mellem 1 og 2 Tusind Bind.

Fortegnelsen slutter med, at »Klostrrets Breve ere mange, saa de ikke kan noteres, men de ere med stærke Laas og Lukkelse saa bevaret, at der ikke kan forfares eller forrykkes af dennem i nogen Maader. Tilsidst staar »Denne forskrevne Inventarium er gjort og med Flid og Tro skreven udi Emkloster efter kongelig Majestæts Befaling udi vores efterskrevne Mænds Overværelse, det bestaa vi hver for sig med vores egen Haandskrift.«

Abbed Peter Sørensen har skrevet »manu ad calamum apposita« med ført Pen; han var altsaa saa svagelig, at han ikke mere kunde underskrive; han døde jo samme Aar, 1554. Paa hans Grav blev lagt en Ligsten, der er flyttet i Ry Kirke, man ser hans Billede indhugget i Legemsstørrelse med

Abbedstaven i Haanden. Omskriften lyder »hic tumulatum est corpus D. Petri Severini quondam hujus loci Abbatis Dei gratiá vigilantissimi, qui ex hoc seculo migravit Anno Domini 1554«. (Her er jordfæstet Hrr. Peter Sørensens Lig, ved Guds Naade engang dette Steds aarvaagne Abbed, som forlod denne Verden i det Herrens Aar 1554.)

Efter Abbed Sørensens Død besluttede Kong Kristian III. 4 Aar senere, at lade nedbryde den prægtige Klosterkirke, der vel nærmest var bygget som de endnu bestaaende Cistercienserkirker i Sorø og Lygum (Sønderjylland). Det var ikke underligt, at de derboende Bønder gjorde Alt for at beholde den gamle mindeværdige Kirke, og derfor indsendte et Andragende derom til Kongen. Dette frelste foreløbigt Kirken.

To Aar senere (1560) kom Kong Frederik den 2., til Ømkloster. Han fandt Behag i den smukke Egn og besluttede da at omdanne Klosteret til et kongeligt Hus og Jagtslot. Stedet blev kaldt af Kongen Emborg. Klosterskolen blev nedlagt, og dets Indkomster henlagt til Aarhus Skole; den sidste Klosterforstander Jens Simonsen blev sendt til Landsbyen Rosmus, nord for Aarhus, hvis Kirke Ømkloster ejede. Faa Aar efter forærede Kongen Klosters Staldbygninger til Adelsmanden Holger Rosenkrands, og derpaa blev hele Bygningskomplekset nedrevet. Om Kirken blev nedbrudt samtidig eller allerede tidligere var nedreven, vides ikke. Klostergodset blev henlagt til Skanderborg Slot, og Klosterjorderne i Øm bleve bortfæstede til tvende Bønder, ved Navn, Jens Jensen og Rasmus Hansen.

Saaledes forsvandt det ærværdige gamle Ømkloster, hvor saa mange fromme Mænd i fire hundrede Aar havde levet, tjent Gud og opbygget Næsten.

Som det gik med Ømkloster gik det omtrent med alle de øvrige Cistercienserklostre trindtom i Landet. Der er i Aar særlig Anledning til at mindes, som anført Cisterciensernes Virken i vort Fædreland, og disse Artikler kan maaske tjene til at forøge Interessen for en Tid, hvor man ikke

kendte til Sektkævl her i Landet, men hvor man i Trosenhed bestræbte sig for at *udøve* Religionen til Guds Forherligelse og Næstens aandelige Vel.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Kjøbenhavn. Under de vanskelige pekuniære Skoleforhold, i hvilke vore flinke Lærere og Lærerinder virke i Kirkeskolerne, er det os en Glæde at kunne meddele, at et gammelt, trofast Medlem af Menigheden for nylig har følt sig tilskyndet til at skjænke 50 forskellige Skolebøger til Overlæreren ved Drengeskolen og ogsaa paa anden Maade har vist sin Interesse for Skolesagen. Maatte han finde ret mange Efterlignere!

Norge. Sørgegudstjenesten i den katholske St. Olafs Kirke i Kristiania i Anledning af den østerrigske Kejsers Bisættelse, blev en særdeles smuk og stemningsfuld Højtidelighed. Gudstjenesten holdtes som en privat Sørgegudstjeneste efter Anmodning fra den herværende østerrigsk-ungarske Koloni. Den blev overværet af den apostoliske Vikar, Biskop, Dr. theol. *J.-B. O. Fallize*, den østerrigsk-ungarske Generalkonsul *P. A. Petersen*, Konsul *E. F. T. Kirschenstein*, der repræsenterede den tyske Konsul, som var fraværende, den serbiske Generalkonsul, Generalkonsulen for San Salvador m. fl. Gudstjenesten begyndte med en smuk Vokal-Rekviemmesse (Levitmesse) hvorpaa Sognepræst *Wang* holdt en stemningsfuld Prædiken, hvorunder han ogsaa berørte, hvad den Afdødes Familie havde gjort for den katholske Kirke i Kristiania. En Mængde af de Tilstedeværende rørtes til Taarer. I Kirkens Midtgang var opstillet en Katafalk. Kirken var smukt dekoreret i Hvidt og Sort, og Højtideligheden nød stor Deltagelse. — Siden Østerrig-Ungarn ikke har nogen diplomatisk Repræsentant i Kristiania, saa fik Sørgegudstjenesten der en mere privat Karakter, i Mod-

sætning til den officielle Pontifikal-Sjælemesse, som fandt Sted i Stockholm og som blev omtalt i forrige Nummer af Ugebladet; dog havde Gesandtskabet givet alle østerrigsk-ungarske Konsulatagenter i Norge Ordre til i vedkommende katholske Kirke at lade holde en Sjælemesse for den afdøde Kejsersinde.

Holland. Ogsaa Katholikerne toge med Glæde Del i Festlighederne i Anledning af den unge Dronnings Regeringstiltrædelse. I de katholske Kirker oplæstes et fælles Hyrdebrev fra Ærkebiskoppen af Utrecht og hans Suffraganbiskopper og et højtideligt »Te Deum« var anordnet. Efter at Dronningen havde udtalt Ønsket om, at Festdagen ogsaa maatte blive fejret i religiøs Henseende, blev der samtidig paa denne Dag afholdt en festlig Gudstjeneste i de to Hovedkirker i Haag, den protestantiske Hofkirke og den katholske St. Jakobskirke. Gudstjenesten i den katholske Kirke overværedes af de katholske Medlemmer af Gesandtskaberne, af Generalstaternes katholske »Herrer« og de katholske Embedsmænd. Edsaflæggelsen i den protestantiske Vorfrue-Kirke i Amsterdam overværedes ogsaa af Landets katholske Biskopper. Der fandt ingen protestantisk Gudstjeneste eller Kroning Sted, thi — sige Hollænderne — »Ingen kan krone et frit Folks Dronning, hun er Dronning af Guds Naade.« Ogsaa Ordensregnen, som faldt rigelig ved denne Lejlighed, har berørt den katholske Lejr; betænkt blev endog en Jesuit, Pater van Meurs, der er en bekjendt Digter, Forstanderinden for de barmhjertige Søstre i Leuwarden og Bestyrelsen for den katholske Arbejderforening i Euschede, for ikke at tale om de forskjellige Dekorationer, hvormed Biskopperne, Prælaterne og Domherreerne blev hædrede. Kort sagt, tillige med det øvrige Holland raabte derfor ogsaa Hollands Katholiker: Længe leve vor Dronning Vilhelmine!

England. I protestantiske Blade kan man i den sidste Tid finde gjentaget Paastanden om, at en stor Del af den aktive, *anglikanske* Gejstlighed hemmeligt har modtaget *den katholske Præstevielse*, og at mange af disse pseudo-

anglikanske Gejstlige ere hemmelige Medlemmer af Jesuiterordenen. Man mener i denne Paastand at have fundet en Forklaring for de mangfoldige Konversioner fra den anglikanske til den katholske Kirke, og den protestantiske Presse fordrede med Eftertryk en energisk Optræden fra den kirkelige Øvrigheds Side mod de »forklædte Jesuiter«. En protestantisk Gejstlig fandt paa at udbede sig Oplysninger hos den katholske Ærkebiskop af Westminster, *Kardinal Vaughan*, om denne Sag. Kardinalen svarede i en Skrivelse, som nu af Modtageren er bleven offentliggjort i »Times«, til Gavn og Velsignelse for alle dem, der ligesom Modtageren have troet paa det ovenfor omtalte Æventyr. Kardinalens Skrivelse er dateret den 28. August d. A. og lyder saaledes:

»Deres Brev af 25. d. M. har jeg modtaget. Jeg svarer Dem omgaaende med at forsikre, at det er ligefrem umuligt, at en Katholik skulde kunne faa Tilladelse af en Biskop, en Pave eller af nogensomhelst Repræsentant for den katholske Kirke til at optræde som Gejstlig i Englands anglikanske Kirke eller i nogetsomhelst andet Religionssamfund, for saaledes at udbrede den katholske Kirkes Lærdomme og Praxis. Allerede gjentagne Gange har jeg hørt udtalt den Paastand, at visse Personer, der ere i Embede som Gejstlige i Englands Kirke, skulde være »romerske« Præster, Jesuiter, Pavens Udsendinge eller Agenter o. s. v. Jeg har, saa ofte jeg er bleven spurgt derom, stedse erklæret, at noget saadant var en Umulighed, og jeg har betonet, at jeg vel nok var i Stand til at tale med Sagkundskab. Men det hjalp Intet; de Andre vidste det bsdre. Jeg har forlangt Beviser, men jeg fik intet. Lad mig nu ogsaa overfor Dem gjentage min Fremstilling. Den katholske Kirke er ikke noget hemmeligt Samfund. Den er udbredt over hele Verden, og Enhver kan underkaste dens Metoder og Veje en Prøvelse. Dens Forfattere — Historieskriverne, Theologerne, Kontroversisterne, Kanonisterne o. s. v. — have stedse med den største Aabenhed forklaret og kommenteret dens Op-

træden og dens Grundsætninger. Var det nogen Sinde bleven tilladt en Katholik at optræde som Gejstlig i en falsk Religion, for derved at fremme den romerske Kirkes foregivne Interesser, maatte dette Tilfælde være blevet bekjendt, kommenteret, forsvaret eller forklaret. Men et saadant Tilfælde kan intetsteds paavises, af den simple Grund, fordi en saadan Tilladelse aldrig er bleven givet og aldrig kan blive givet. I den protestantiske Biskop af Liverpols Brev til Mr. Glynn, hvoraf De har sendt mig Udklip, siges der: »Deres Meddelelse om, at henved 50 Gejstlige i Englands Kirke ere Jesuiter, stadfæster fuldstændig min egen Anskuelse.« Velan, naar Biskoppen af Liverpool vil nævne mig ogsaa kun en eneste Gejstlig i Englands Kirke, som han anser for at være en Jesuit, saa vil jeg forpligte mig til, at levere ham et af enhver engelsk Domstol anerkjendt Bevis for, at Manden ikke er Jesuit. Franciskanerne, Dominikanerne og nogle andre Ordenssamfund optage Lægfolk, saakaldte Tertiärer, som affilerede Medlemmer. Men Jesuiterordenen kjender intet til affilerede Medlemmer eller Tertiärer. Ingen kan være Jesuit, uden at hans Navn, Alder, Kald o. s. v. er autentisk fastslaaet. At der gives Gejstlige i Englands Kirke, som tro paa næsten alle den katholske Kirkes Lærdomme og undervise i dem, kan være rigtigt; men en Løgn er det, at paastaa, at de ere Jesuiter eller at de forvalte deres Embeder i Kraft af en Dispens fra Rom. Kardinal *Herbert Vaughan*, Ærkebiskop af Westminster.

— I en Prædiken i Aucaats sagde den katholske Biskop af Calford bl. a, følgende: »I Aaret 1778 beløb Katholikernes Antal i England sig til henved 50,000. Nu findes der i England $1\frac{1}{2}$ Million Katholiker. I Lancashire alene lever der i Dag 30 Gange flere Katholiker, end der for et Aarhundrede siden levede i alle 7 nordlige Grevskaber tilsammen, og i Lancashire alene sker der hvert Aar c. 2000 Konvertioner til den katholske Kirke. Aarsagen til denne Kendsgjerning er, at den romersk-katholske Kirke alene blandt alle Kirker er i Stand til at tale med Autoritet.

I den anglikanske Kirke er der hverken Enighed i Henseende til Troen eller Styrelsen eller Optræden. De protestantiske Kirker have for længe siden ophørt med at prædike en bestemt Lærer.«

— Miss *Sybil Thorald*, den anglikanske Biskop af Winchesters yngste Datter, er vendt tilbage til den katolske Kirke. Hendes Broder er allerede tidligere bleven Katholik.

— Kampen mellem den anglikanske Høj- og Lavkirke er foreløbig standset; kun i »Times« fortsættes der en Blænkerfægtning mellem Lord Halifax, Højkirkenes Ordfører og Lord Grimthorpe af Lavkirken. Stridens Æble er Skriftemaalet. Efter Lord Halifax er det en »guddommelig Institution, det virksomste Middel mod Synden,« og sanktioneret af »anglikanske Kirkes Bønnebog.« For hans Modstander Lord Grimthorpe er Skriftemaalet et Monstrum, et »aandeligt Spionage« og forkastet af Bibelen og den sunde Husfornuft.

— Som Exempler paa Catholicismens Fremskridt i England kunne de to Byer Eastburne og Nottingham tjene. I den første fandtes der i 1866 ialt 7 Katholiker, i Dag besøge 300 katolske Elever Sogneskolerne, Kirkerne ere ikke i Stand til at tage imod de Troende, og en ny, rummelig Kirke er under Opførelse, hvis Omkostninger foreløbig ere beregnede til 250,000 Frcs. I Nottingham var der for 100 Aar siden 6 Personer, som besøgte Gudsljernen i Aspley-Hall, fire engelske Mil fra Byen, hvor der ogsaa en Gang var sat en Pris paa den funktionerende Præsts Hoved. I Dag har Nottingham 13 katolske Kirker og Kapeller og er et Bispesæde.

Unio. Tirsdag den 4. Oktober første Møde i Foreningens nye, smukke **Vinterlokale** i Touristhotellet, Vestre Boulevard 8 (ved Aborrepareren).

Den ordinære halvaarlige **Generalforsamling** afholdes samme Aften Kl. 9. Dagsorden: Beretning om Foreningens Virksomhed. Regnskabsafleggelse. — Valg af Bestyrelse. — Forslag om Forandring af Paragraf 7 i Lovene (Kontingentforhøjelse.)

De ugentlige Møder afholdes i denne Vintersaison om **Tirsdagen**.

Søndag d. 16. Oktober fejres Foreningens **13aarige Stiftelsesfest** i Wittmarks Lokaler.



St. Knuds Broderskab afholder Møde Tirsdag den 4. ds. 8 $\frac{1}{4}$ Aften i Lokalet, Bredgade 67² o. G. — Alle ere velkomne.

St. Josefs Gilde afholder III. Gradsnøde Mandag den 3. Oktober Kl. 8 $\frac{1}{2}$ De Br., som have staaet 5 Aar i Gildet, ville vel dette Møde blive optagne i III. Grad.

Alm. Møde for alle Br. afholdes Mandag den 10. Oktober Kl. 8 $\frac{1}{2}$.

Ærede Damers Opmærksomhed

henledes paa min **Systue** for elegante Tailor-made-Drægter, Kaaber & Overstykker.

Ældre Kaaber moderniseres.

Vilh. Heiden, Skrådermester,
(Hj. af Landemærket) Suhmsgade 2,²

Kirkelig Kalender.

Søndag den 2. Oktober. 18. Søndag e. Pintse. Rosenkransfest. (Ansgarius-Bonifacius-Kollekt i samtlige Kirker og Kapeller, til Bedste for de mest trængende kirkelige Institutioner i Vikariatet. — **3. M.** Votivofficium af St. Ansgar. — **4. Ti.** Frants af Assisi, Bekjender. — **5. O.** Placidus og Lidelsesfæller (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ h. Messe for Ansgariusforeningen). — **6. To.** Bruno, Bekjender. — **7. F.** Markus, Biskop og Bekjender (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ h. Broderskabsmesse til Ære for Jesu gudd. Hjærte. — **8. L.** Birgitte af Sverige, Enke.

Søndag den 9. Oktober. 19. Søndag e. Pintse.

* Paa Hverdagene i Oktobermaaned bedes under Skolemesen Rosenkransen, det Lauretanske Litani og Bønnen til den h. Josef; paa Søndagene holdes om Aftenen Rosenkransandagt.

Jesu Hjærte Kirke. Fra 1ste Søndag i Oktober holdes hver Søn- og Helligdag Aftengudstjeneste med Prædiken Kl. 6.

St. Franciskus' Kapel (Holmegaard). Søndag d. 2. Okt. Gudstjeneste Kl. 9 højtidelig Messe; Kl. 2 Festandagt med Prædiken.

Gudstjeneste i Helsingør (Sudergade 8, 2. Sal) afholdes Onsdag den 12. Okt. Om Formiddagen Kl. 9 $\frac{1}{2}$ h. Messe med Prædiken og om Aftenen Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Sakramentsandagt med Prædiken.

Rosenkransbroderskabet. Paa Rosenkransfesten (Søndag den 2. Oktober) holde Medlemmerne **Fælleskommunion** i Kapellet paa Toldbodvejen Nr. 14 under den h. Messe Kl. 8, som frembæres for alle levende og afdøde Medlemmer af Foreningen. Med Fælleskommunionen er paa denne Dag forbunden en fuldkommen Aftad.

Mariakongregationen for Ynglinge holder Fælleskommunion Søndag den 9. Okt. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i Jesu Hjærte Kirke.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,

Sexogfyrretyvende Aargang,

og „Katholiken“ Nr. 17.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet. modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbnærgade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

Nr. 41.

Søndagen den 9. Oktober.

1898.

Indhold: Som man saar, saa høster man. Verden og Visdom. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Rendsborg. Rom. Turin. — Bekjendtgjørelser.

Som man saar, saa høster man.

— 0 —

Det rædselsfulde Mord i Genf har sat alle Sind i Bevægelse, og endnu har den trykkende Stemning ikke lagt sig. Det er, som om der laa en truende Uvejrssky over Jorden, og ængstelig spørger enhver sig selv, hvor det mon næste Gang vil ramme.

Ganske naturligt spørger nu mange sig, hvorfra dette Onde kan være opstaaet, der truer med at anrette endnu flere og større Ødelæggelser i Verden, og da de sidste opsigtsvækkende Attentater alle ere forøvede af Italienerne, saa vende Blikkene — atter ganske naturligt — sig først og fremmest til Italien for om muligt der at opdage Aarsagen.

Men den findes ikke udelukkende der, den findes ligesaa godt ogsaa i andre Lande; der er næppe nogen Regering, som ikke maa slaa sig for Brystet og sige: *mea culpa*.

Alligevel er det godt at følge Blikket til Italien. Betragtningen af de italienske Tilstande giver i mere end én Retning nyttige Fingerpeg. *Quirino*, »Berl. Tid.«s Specialkorrespondent i Rom, som allerede flere Gange har skrevet i høj Grad oplysende Artikler om de italienske Forhold, skønt han jo en Gang imellem betragter Begivenhederne igennem noget farvede Brillen, er i Anledning af Mordet paa Kejsersinde Elisabeth kommen frem med en Række Betragtninger (Berl. Tid. n. 215. 15. Sept.), som er værd at lægge Mærke til. Det være mig tilladt, her at gengive Hovedtankerne. Idet *Quirino* spørger efter Aarsagerne til de senere Tiders sørgelige Fremtoninger, mener han at kunne konstatere økonomiske, sociale og moralske Sygdomssymptomer. De to første behandler han under et.

»Ser man paa Følgerne af den italienske Enheds Danelse«, saaledes skriver han, »opdager man vel et og andet, der giver mere end blotte Fingerpeg. Det betragtedes jo i sin Tid som den nye Stats Hovedopgave at blive Stormagt. Der maatte saa at sige paa bar Grund skabes en Hær, en Flaade, moderne Fæstninger, Havne, militære Arsenaler, og der maatte endelig bygges Jærnbaner. Det kostede Milliard efter Milliard. Og herefter kom den sørgelige Opdagelse, at Italien ikke havde Mænd til at administrere, ja, at man ligefrem efterhaanden kom ind i et Misregimente, der Aar for Aar blev værre, og næsten endte i Korruption.«

»Næsten« er et alt for lempeligt Udtryk. Korruptionen er saa godt som almindeligt udbredt blandt Embedsstanden. Da heftige Jordskælv i 1894 og 95 havde anrettet store Ødelæggelser i Syditalien, og Befolkningen var kommen i den dybeste Nød, kunde ikke engang de i Tyskland samlede Penge naa de Ulykkelige; de forsvandt i »det Crispi'ske Consortorias vide Lommer« (Deutsche Reichsztg. 22. Dec. 1896). — *Quirino* vedbliver: »Samtidig med, at de uproductive Udgifter steg højere og højere, Administrationen blev mere kortsynet og slet og Skattebyrden blev forfærdelig haard — samtidig hermed voxede Befolkningen voldsomt, i et For-

hold, der var saa meget uheldigere, som der ikke samtidig foregik nogen tilsvarende fremadskridende Kultur af Jorden eller nogen anden Udvikling af Produktionsmidlerne. Dyb Pauperisme og en stigende Udvandring blev Følgen. Det er de fattigste Fattige af disse Emigranter, der ikke naa over til den ny Verden, men gaa op i Europa. Det er blandt disse sidste, at der hist og her findes et villigt Redskab i Hænderne paa dem, der organisere sociale Forbrydelser.«

De her udviklede Tanker, som man fra kirkefjendtlig Side aldrig har vist den tilbørlige Opmærksomhed, have stedse staaet klare for den katholske Bevidsthed, og hele den her skildrede Udvikling er fra katholsk Side fra først af bleven forudsagt. Det kunde slet ikke komme anderledes, *Qui mange du Pape en meurt*. Hvo som forgriber sig paa Paven, gør det til sin egen Fordærvelse.

»Saaledes omtrent,« vedbliver Quirino, »ser den økonomiske Side af Sagen ud, den moralske er ikke mindre alvorlig. Det er bekendt, at Uvidenheden blandt Almuen i Syditalien er meget stor; endelig blev der i 1877 indført Skoletvang. Det lykkedes dog ikke Administrationen at føre denne Lov strengt ud i Livet, den manglede nemlig Penge. Resultatet er, at 40 pCt. af Syditaliens Befolkning ikke kan læse og skrive. De Steder i Syditalien, hvor der i de sidste Decennier overhovedet er givet Undervisning, har denne været af en saadan Art, at den næsten gjorde ondt værre. Den gav de Fattige, der mangle al Forudsætning for Kritik, Lejlighed til at læse den slette og demoraliserende Literatur, som spredtes over Landet. Det er af disse Elementer af misfornøjede, af slet Læsning demoraliserede og opfanatiserede Fattige, hvoraf mange lide af Trang til at gøre sig bemærkede, koste hvad det vil — det er af dem, der blive Rekruter i de anarkistiske Forbryderhære.

»En Omstændighed, der kun bidrager til at gøre Situationen værre, er Konflikten mellem Kirke og Stat, som i intet anden Land, selv om den er aabenlyst tilstede, er saa bitter og skarp som i Italien.«

Her nævner Quirino Hovedgrunden til al den dybe Elenighed, Hovedkilden til hele den moralske Forkommenhed. Konflikten mellem Kirke og Stat er ikke en Omstændighed, der bidrager til at gøre Situationen værre, men *den* Omstændighed, som helt og holdent har forårsaget den fortvivlede Situation.

»Det ser for store Dele af Befolkningen ud, som om Regeringen, der som bekendt af politiske Grunde bekæmper Pavedømmet, favoriserer Irreligiøsiteten og krænker den religiøse Følelse.« Nej, det ser ikke blot saaledes ud, det forholder sig virkelig saaledes. Den af Frimureriet helt beherskede Regering gaar virkelig med velberaad Hu ud paa at slukke den sidste Gnist af religiøs Tro og Følelse i Folkets Hjærte; for kun ad den Vej kan Frimureriet naa Opfyldelsen af sine ugudelige Planer. (Frugterne udeblive ikke.) »De Børn, der gaa i Almueskoler uden Religionsundervisning, faar intet aandeligt Holdepunkt, hverken et religiøst eller moralsk Holdepunkt, og de blive som Ynglinge den allerfrugtbareste Jordbund for den anarkistiske Djævlesæd. Begivenhederne have vist, at det forholder sig saaledes.«

Med hvilken vandalisk Brutalitet den italienske Regering er gaet frem i sit Afkristningsarbejde, det stod i sin Tid at læse i »Schwarzes Blatt« n. 40, af 1. Okt. 1891. I Løbet af de da henrundne 21 Aar var der i Rom alene nedlagt 28 Kirker og større Kapeller, 18 Kirker vare bestemte til ukirkelige Øjemed, f. Exs. *St. Marta* blev et Militærdepot, *San Filippo* en Retssal, *Madonna del Carmino i Trastevere* en Gymnastiksal. I Palermo havde man i samme Tid nedrevet 30 Kirker. Om en lignende Brutalitet vidner den tidligere Ophævelse af en stor Del Velgørenhedsanstalter, og i den nyeste Tid Undertrykkelsen af de mange Foreninger, som havde sat sig det smukke Formaal at gjenoplive den religiøse Bevidsthed i Masserne.

At Italiens dybe Fald i Virkeligheden skyldes dets Kamp mod Kirken, har ogsaa den tidligere Garibaldianerhøvding Achille Fazzari erkjendt og klart udtalt i de Ord: «Italien

maa gjenopvækkes til religiøst Liv, Tronen maa udsones med Alteret. Paa denne Maade vil Italien for stedse blive fri for den Krigsfrygt, der gennembæver det; det vil afryste sin skrækkelige Skattebyrde, tilvende de Forladte og Fattige sin Omhu, sikre alle sine Børn nyttigt Arbejde og i denne store borgelig-fri Opvaagnen gjenvinde sine Aandsgaver for paa ny med Dannelsens Fakkelt at vandre i Spidsen for Nationerne«. (Se Deutsche Reichsztg. 17. Febr. 1889).

Hertil vil jeg føje nogle Reflektioner, som et Tyroler-Blad anstiller i Anledning af Aarsdagen for Roms Erobring (20. Spt.). Den giver i korte Træk et anskueligt Billede af de store Forventninger, som Ung-Italien knyttede til denne Begivenhed, og de større Skuffelser, som fulgte bagefter.

»I Dag er det 28 Aar, siden Revolutionen under kongelig piemontesisk Anførsel har holdt sit Indtog i den evige Stad og lagt sin Haand paa den sidste Rest af St. Peters Arv.

»Hvad var det ikke for en Jubel i alle liberale Organer! Frihedens Sol var opgaet over Italien, Fremskridtet skulde nu paabegyndes med største Hastværk, Oplysning skulde spredes hen over hele Halvøen; Velstand og Lykke lunde ikke udeblive. Hvem blandt de Ældre mindes ikke de opstyltede Tirader i alle Liberalismens Blade? Og hver den, som kjender Italien, ved, at Mindet om hine Revolutionens Sejre fastholdes selv i den usleste Landsby snart i Navne paa Gader og Pladser, snart i Statuer og Indskrifter med ægte italiensk Overdrivelse og Ordskvalder. Fra den Dag daterer »il Risorgimento« (Opstandelsen), »Italia una e nuova e libera« (det ene og ny og fri Italien) — saaledes maa man antage, dersom man vil tro disse døde Historiekilder.

»Men naar man spørger de levende Vidner, som med deres egne Øjne have set den 20. Septembers Frugter, som have medoplevet den italienske Enhedsstats Udvikling . . ., saa faar man et helt anderledes Billede. En Stat, som er rystet i økonomisk Henseende, ydmyget i den indvortes Krig, en Stat, hvis Forvaltning er korrumpet, og hvis Forfatning,

hvormeget den end lovprises, ikke viser sig levedygtig; et Folk, som suger paa Labben; sociale Misforhold, værre end nogensteds i Europa; et Skattetryk, som ikke længer kan bæres af Undersaatterne; en Revolutionens Aand, dels politiske Omvæltningslyster, dels Hungeropstand, der kun med Møje kan kues ved brutal Militærmagt, Krigsdomme og i Sandhed drakoniske Straffe, ved Undertrykkelse af Tale-, Presse- og Forsamlingsfrihed; — kort sagt, i det Indre den sørgelige Modsætning af alt det, som Revolutionen og dens Organer havde lovet, det modsatte af Frihed, Fremskridt og økonomisk Opsving, frem for alt det modsatte af Tilfredshed — et Statsvæsen, hvorpaa der hviler den Forbandelse, som altid rammer den uredelige.«

Herved er det allerede klart, at Italien har høstet, hvad det har saæet; det har saæet Vind, og det har høstet Storm; det har saæet kirkelig Ødelæggelse, og det har høstet Ruin paa alle Statens Omraader. Men Tyrolerbladet vedbliver: »Hermed er det endnu ikke nok. Det samme Italien udbreder sin Velsignelse ogsaa udadtil. Fortvivlelsen over den egne Nationalstats Lykke og Hungeren driver aarlig Tusinder til Udlandet, gode brave Arbejdere, men ogsaa fordærvede Subjekter, som opfyldte Verden med Rædsel og Væmmelse. Det skønne Italien, hvorfra engang Trosbudene drog ud og tillige med Religionen udbredte Kulturen, Længselens og Kunstens Land, hvorhen alle store og geniale Aander drog for der at søge deres Ideal, det Land, som har forsynet næsten alle Museer i Verden med deres første Kunstværker — det eksporterer i Dag, for at bruge et radikalt Blads Udtryk, Anarkister og Tiggere. Det er Sæden af den 20. September 1870; dens Frugter modne« (Se »Germania« n. 218. af 23. Sept. 1898).

I det Foranstaaende er Italiens Skyld og Straf bleven vist. Det kan ikke nægtes, at Italien har dynget en særdeles stor Skyld paa sin Samvittighed og derfor er bleven ramt særdeles haardt af den straffende Refærdighed.

Men Italien er ikke det eneste Land, som har syndet,

og Italien er ikke det eneste Land, som afføder og opelsker Anarkismen. I større eller mindre Grad, kan man sige, gøre alle de andre europæiske Lande sig skyldig i de samme Synder, som have ført en saa stor Ulykke over Italien. Og skal det blive bedre i Verden, saa maa alle Lande omvende sig og gøre Bod for deres Synder.

Den økonomiske og sociale Side af Sagen kan vi se bort fra, skjønt der jo ogsaa i denne Henseende er braadne Kar i alle Lande. Det saakaldte sociale Spørgsmaal er ikke i sin dybeste Grund et Mavespørgsmaal, og derved, at man giver Masserne Brød og Brændevin, kuer man ikke deres anarkistiske Bestræbelser. Var der ikke syndet grovt i andre Retninger, var det sociale Spørgsmaal aldrig kommet til at blive saa akut.

Nej, den dybeste Grund til vor Tids store Onde i det Hele og Anarkismens i Særdeleshed ligger i den religiøse og moralske Side af Sagen. Det er det daarlige Exempel, der i disse Retninger gives fra oven (ved Gjernings- eller ved Undladelsessynder), som virker smittende og ødelæggende udadtil. *Qualis rex, talis grex*. Hjorden følger Klokkefaaret. Dræber den ene i Tusindvis, myrder den anden den enkelte; røver den ene i det store, rapser den anden i det smaa; gør den ene Oprør mod Gud og hans Kirke, gjør den anden Oprør mod Stat og Menneskehed.

Quirino gjør først opmærksom paa »den slette og demoraliserende Literatur«. Han tænker maaske nærmest paa anarkistisk Literatur. Men der maa ligesaa bestemte ja endnu mere bestemte, tænkes paa al irreligiøs og umoralsk Literatur. Den første er kun en Aflægger af de sidste. Og her have vor Tids berømte og berømteste Forfattere at sige et angerfuldt *mea culpa*. Det er disse, der have lagt den onde Sæd i Jorden, hvoraf der fremvoxer Ødelæggelsens Frugter. Og her have ogsaa alle Regeringer uden Undtagelse at sige et angerfuldt *mea culpa*, fordi de have undladt at stemme op for den slette Literaturs Syndflod, ja, endog givet mange

af de slette og sletteste Forfattere Extragratifikationer for deres Ødelæggelsesgerning.

Quirino berører derefter Kampen imellem Stat og Kirke, som tilsidst kommer ud paa et med en Kamp mod selve Religionen. Og atter maa Staterne her sige et angerfuldt *mea culpa*; thi de have alle syndet, den ene mere, den anden mindre, den ene direkte, den anden indirekte. I flere europæiske Stater førtes og føres der en aabenlys Kulturkamp; de vil gjøre Kirken til en Statens Træl eller fuldstændig udrydde den. Men det er indlysende, at en saadan Kamp mod den højeste af Gud indsatte Autoritet maa virke forvirrende, forførende og opløsende paa Folkets brede Masse. »Naar den moderne Stat,« siger det svejtsiske Blad »Der Freischütz«, »træder den kirkelige Autoritet under Fødder, saa maa den ikke undre sig, dersom ogsaa den statslige Autoritet begynder at vakle og tilsidst dens egne lærvillige Disciple som Tigerkatte springe i Struben paa den« (se Germania« n. 219 af 24. Sept. d. A.). »For virksomt at bekæmpe de anarkistiske Forbrydelser og den sociale Omvæltning overhovedet,« saaledes kunde »Germania« skrive Dagen forud, »er det fremfor alt nødvendigt, at man bevarer og resp. genopliver i Folket *Bevidstheden om Retsordenens Ukrænkelighed* og fremfor alt undgaar alt, hvorved denne Bevidsthed kunde svækkes. *Den saak. Kulturkamp* i de forskjellige Lande har, som bekendt, netop ogsaa derved ydet den social-revolutionære Bevægelse mægtig Hjælp, at den *ved disse Voldshandlinger haardt har krænket Folkets Retfærdighedsfølelse* og derved i vide Kredse rystet og vildledet Bevidstheden om Retsordenens Ukrænkelighed« (se »Germ.« n. 218, af 23. Sept.).

Saaledes have mange Stater syndet ved Gjerning. Desuden have de alle uden Undtagelse syndet og vedbliver at synde ved Undladelse. Den sydtyske socialdemokratiske Fører Rüdtt ytrede sig i en Forsamling: »Hvad jeg her har foredraget, have de af Staten godt lønnede Professorer lært mig; jeg uddrager kun Konsekvenserne af deres Lærdomme

og Grundsætninger« (se Deutsche Reichsztg. 12. Febr. 1891). Han berører her vor Tids ømmeste og farligste Saar, et Saar, som man, mærkeligt nok, ikke søger at helbrede, men tværtimod opelsker med en sand Øllebrødskjærlighed. Det er Vantroen, som den læres ved alle Statens Universiteter, Vantroen, som fra Universiteterne har udbredt sig igjennem alle Samfundsklasser; det er denne Vantro, som nu underminerer hele Samfundsordenen og som er den egentlige første Rod til Anarkismen.

Her vil man skrigé op om Aandstvang, der vil indskrænke Videnskabens Frihed. Ak ja, Videnskabens Frihed! Det er et af de mest vildledende Slagørd, hvorpaa vor Tid er saa rig. Videnskaben er ikke fri til at lære, hvad som helst den vil. 2×2 er 4, og ingen fri Videnskab kan gøre det til 5 eller et andet Tal. Det strider imod Fornuften. Og lige saa meget strider det imod Fornuften at nægte Guds Tilværelse. Men medens hin matematiske Fejltagelse kun vilde forvolde lidt Forvirring i Regnskabsbøgerne, fører Nægtelsen af Guds Tilværelse til de fordærveligste Omvæltninger paa alle Omraader. Derfor maa det unægtelig kendes som en af Staternes allervæsentligste Pligter, en Selv- og Samfundsopholdelsespligt som ingen anden, i Stedet for at autorisere og legalisere Vantroens Udbredelse, at forhindre den af alle Kræfter.

Der siges jo gjerne, at Tro er god for Pøbelen, men ikke nødvendig for de Dannede. Da glemmer man, at der ogsaa gives en dannet Pøbel. Den franske Revolution har med Tusinders Blod skrevet Gendrivelsen af hin taabelige Paastand. Dengang var de blodigste blandt de blodige netop dannede Mænd, den literærtannede Marat, den juristisk dannede Robespierre, den kongelig dannede Egalité. Sagen er nemlig den, at hvert Menneske gemmer Dyret i sit indre, og det er kun Troen, som virksomt kan kue det. Lad derfor Socialdemokratiet og Anarkismen brede sig videre, indtil Udbrudets Time slaer, da vil den vantro Dannelse ikke

være noget Værn mod at blive en ny Marat, Robespierre eller Egalité.

Et nunc reges intelligite! Og nu, I Konger, bliver kloge! Lad eder undervise, I Dommere paa Jorden!

Dr. Kiefer.

Verden og Visdom.

En Fortælling fra Kæjsers Marc Aurels Tid.

(Efter Anton de Waal.)

—o—

(Fortsat.)

Cornelia gyste, da hun gik ned ad den lange Trappe, der førte ned til det frygtelige underjordiske Fængsel, og havde hun ikke skammet sig over sin Feighed vilde hun have vendt om paa Halvvejen.

Da Jomfruen nærmede sig Fangen og knælede ned ved Siden af hende, lagde hun hemmelig Fingeren paa Munden, for at opfordre Blandina til Forsigtighed i Anledning af denne hedenske Ledsagerinde.

Blandina modtog de Indtrædende med den Meddelelse:

»Imorgen skal jeg dø! Fangevogteren har i Dag forkyndt mig, at jeg imorgen tidlig igjen skal stilles for Dommeren. Oh, hvor jeg længes efter det Øjeblik! Endelig, endelig kan jeg da faa Lov til at udgyde mit Blod for min Gud og derpaa drage ind til ham og til den evige Glæde!«

Ved disse Ord lyste en saa himmelsk Glæde over Fangens Ansigt, og hun talte med en saa salig Lykke om sin nærforestaaende Henrettelse, at Cornelia stod stum af Forbauselse med Blikket ufravendt heftet paa Slavinden. Blandina vendte sig nu til hende og sagde:

»Hvorledes har jeg dog kunnet fortjene, at en saa fornem Dame har bekvemmet sig til at stige ned i dette

Fangehul til en stakkels Slavinde? Oh, jeg skal bede for Dig og i min Dødsstund tænke paa Dig!»

Cornelia svarede ikke, men det usigelig dybe og inderlige Blik, hvormed Fangen saa' paa hende, trængte ind i hendes Sjæls Inderste; hun havde aldrig før i sit Liv følt sig saa greben.

Cæcilia aabnede nu den Kurv, hun havde medbragt, og rakte Fangen en lille Forfriskning.

»Kære, elskede Herskerinde,« sagde Blandina og heftede med et mildt Smil sit sjælfulde, forklarede Øje paa Jomfruen, „hvoreledes skal jeg dog takke Dig for al den Godhed, Du viser mod en stakkels Slavinde? Mit sidste Aandedrag skal være en Bøn for Dig, og vær vis paa, at jeg ogsaa deroppe ved Guds Trone altid skal bede for Dig! Véd Du,« vedblev hun, »at den skønne Kvinde med den lysende Krone paa Hovedet tilligemed en Skare snehvide Jomfruer ogsaa i Dag har besøgt mig og bragt mig en Krans og en Palmegren fra Paradiset? I Morgen, oh, imorgen skal jeg komme til hende! Hvor jeg er lykkelig, oh saa lykkelig!«

Cornelia havde aldrig nogen Sinde grædt af from Rørelse; nu randt Taarerne ned ad hendes Kinder. Det Hellige og Himmelske, som nu var hende saa nær, greb hende med uimodstaaelig Magt og skjænkede hendes kolde, mørke Hjærte Lys og Varme. Hun tænkte paa Løvinden ved Martyrindens Fødder og langsomt sank ogsaa hun paa Knæ ved Siden af Blandina. Hun *kunde* ikke lade det være, hun *maatte* knæle ved hendes Side.

Isen var brudt; Blandina, den jomfruelige Bekjenderinde, havde faaet den haarde Skal til at briste.

Da Fangevogteren kom og manede til Opbrud, var det ingen Overvindelse for Cornelia at trykke et Kys paa Slavindens Pande, ligesom Cæcilia gjorde det.

»Bed for mig,« sagde hun, »bed for mig!« Mere var hun paa Grund af sin indre Bevægelse ikke i Stand til at sige. — — —

Cornelia vendte taus sammen med sin Slægtning og Præsten Lucius tilbage til sit Palads. Den Nat fik hun ikke Søvn i sine Øjne. Det var en forfærdelig Kamp, der rasede i hendes Sjæl. Lysets og Afgrundens Aandor stredes med hverandre om et Hjærte, som indtil da ganske havde tilhørt Verden og dens Lyst.

„Er Cæcilia ogsaa Kristen?“ spurgte hun sig selv. — Ja, det maatte hun sikkert være, og saa kjendte Cornelia nu altsaa to Sjæle, som vare saa rene og ædle, at alle de Bagvaskelser mod Kristendommen, som hun hidtil havde taget for gode Varer og troet paa, nu pludselig vare forsvundne som Sneen for Solens Varme og Natten for Morgenrøden. —

Da Blandina den næste Morgen blev ført fra Fængslet til Forum foran Domstolen, ventede en Skare Kristne afsides paa hende og blandt dem var Cæcilia; men midt i den øvrige Folkemængde stod ogsaa Cornelia.

Bypræfekten Quintus Lollius Urbicus sad paa Dommersædet omgivet af hele sin Stab af Retskyndige.

Forhøret begyndte.

»Hvad hedder Du?“ spurgte Dommeren.

»Jeg er en Kristen,« svarede Blandina, idet hun tilføjede: »og hos os foregaar der intet Ondt.«*)

»Adlyd den guddommelige Kejsers Befaling og offer!«

»Jeg er jo en Kristen!«

»Hvad hedder da de Kristnes Gud?“

»Gud har intet Navn, som vi Dødelige,« svarede Blandina. »Du kan ogsaa komme til at erkjende ham, hvis Du bliver værdig dertil.«

»Men i denne Guds Tjeneste begaa I Forbrydelser, som Naturen gjør Oprør imod. Spise I ikke Kjødet af

*) Christiana sum, et nihil apud nos mali geritur, ere hendes Ord (Acta mart. Ruinert. I, 142). De følgende Spøragsmaal og Svar ere ligeledes tagne fra Martyrakterne om Blodvidnerne fra Lyon.

smaa Børn og drikke I ikke ogsaa deres Blod ved Eders natlige Orgier?»

»Hvorledes skulde vi gjøre noget saa Forfærdeligt, da vi jo ikke engang nyde Blodet af Dyr?**) Men I, I slagte Mennesker; — hos os foregaar der, som jeg allerede har sagt, in et Ondt.«

»Endnu engang siger jeg, offer til de udødelige Guder!«

»Jeg er en Kristen!«

Urbicus hørte, at Blandina haardnakket blev ved sit Udsagn; Retten trak sig derfor tilbage, og nogle Minutter efter forkyndte en Herold med lydelig Stemme Dommen: Eftersom Blandina bekjender sig til de Kristnes Lære og paa en ugudelig Maade vægrer sig ved at ofre til de udødelige Guder og er den kejserlige Befaling desangaaende overhørig, bør hun henrettes ved Sværdet.

»*Deo gratias!*« Gud være lovet! svarede Blandina. Straks traadte Bøddelknægtene hen til hende; — Likatoren tog den brede Øxe ud af sit Risknippe, medens Folket dannede en stor Kreds omkring Retterstedet.

Blandina knælede ned, hævede endnu engang sine Hænder og Øjne i stum Bøn mod Himlen, lagde sine Arme overkors paa Brystet og lukkede Øjnene. Hendes Sjæl, som var løst fra alt hvad der hørte Jorden og det Jordiske til, hvilede i Haabet om, ja endog i Beskuelsen af den Lykke, som Troen forjættede hende; hendes Bøn var allerede en sød Samtale med hendes himmelske Brudgom. — Aldrig havde Likatorens Øxe truffet et renere Offerlam. -- — (Fortsættes.)

**) Bestemmelserne, der blevne trafte paa Konciliet i Jerusalem (Ap. Gj. 13.), vare endnu i Kraft, idet mindste i mange Egne.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—0—

Kjøbenhavn. St. Ansgars Kirkens Restaurering og Dekoration nærmer sig nu sin Afslutning og man tør haabe, at Kirken vil kunne gjenåbnes for Gudstjenesten *Søndag den 16. Oktober*, efter at have været lukket i 11 Uger, i hvilket Tidsrum Gudstjenesten ved St. Josefssøstrenes velvillige Imødekommenhed har været afholdt i Søstrenes Huskapel paa Toldbodvejen. Vor gamle, ærværdige Sognekirke, der i saa mange Aar har aabnet sine Porte for Menighedsmedlemmernes glædelige og sørgelige Anliggender — hvorfra saa mangt er Barn er baaret ud smykket med Daabsnaadens herlige Klædebon, saa mangt et lykkeligt Brudepar vandret ud for at tiltræde i Forening Jordelivets Pilgrimsfærd ledsaget af Kirkens Velsignelse, men hvorfra ogsaa mangan kjær Afdød er bleven stedet til den sidste Hvile under Kirkens deltagende Forbøn, hvor saa mangan bekymret Sjæl har fundet Trøst og Bønhørelse hos den i Tabernaklet skjulte Gud og Frelser og saa mangan angrende Synder Tilgivelse i Bodens hellige Domstol, hvor Tusinder ere blevne styrkede ved Herrens Bord i den hellige Kommunion og af den Helligaands Naade i Konfirmationens hellige Sakramente, hvor Guds Ord har lydt til dem i over 50 Aar — dette for os Alle saa kjære og ærværdige Gudshus aabner nu atter sine Porte for Menigheden, idet det viser sig for den i en forynget og forskjønned Skikkelse, takket være ædle Velgjøreres højhjærtede Offervillighed og Kærlighed til Herrens Hus. Et festligt *Te Deum* istemt af den ganske Menighed vilde uden Tvivl være berettiget ved den første højtidelige Gudstjeneste i den prægtige Kirke.

Vi ville endnu kun tilføje, at der ogsaa efter Kirkens Gjenåbning vil være rigelig Brug for Menighedens Offervillighed, idet f. Ex. *Orgelet* trænger til en gennemgribende Restaurering, som ikke har fundet Sted i mange Aar, ligesom ogsaa Façaden kunde trænge til et Eftersyn. Enhver

Gave vil derfor ogsaa for Fremtiden blive modtaget med Glæde. — Alt til Guds større Ære og Forherligelse.

Rendsborg. Den overordentlig talrig besøgte *Katholik-Forsamling*, som i Søndags blev afholdt i Skyttehusets Festsal i Rendsborg, vidner om, at der ogsaa i Hertugdømmerne hersker et virksomt katolsk Liv. Sognepræst *Stockhoff* aabnede Mødet med at udbringe et Leve tor Paven og Kejseren. Derefter besteg Overretssagfører *Dr. Bitter* fra Kiel Talestolen og belyste i en glimrende Tale Indifferentismens Fæer og sluttede med en Opfordring til al vlsø Troskab mod vor h. katolske Tro. Hr. Sognepræst *Völker* fra Slesvig talte om Pressen, Hr. Sognepræst *Dinkgrefe* fra Hamburg om det katolske Tysklands Folkeforening i Holsten. Talen havde den Virkning, at 185 Mænd strax meldte sig ind i Foreningen. Til Slutning talte Sognepræst *Spee* fra Flensborg om den kristelige Familie, meden Sognepræst *Münster* fra Neumünster takkede Talerne og Komiteen og udtalte Ønsket om, at den næste Forsamling maatte blive afholdt i Neumünster.

Rom. Værre og værre bliver den hellige Stols Stilling, skriver Ærkebiskop v. Stablewski af Posen i et Hyrdebrev af 19. Septbr. Thi altid tættere trække Uvejrsskyerne sammen over Verden; stadig tydligere ser man den Fare, som hele den guddommelige Ordning trues med. Thi bestandig øges Tallet af hine Elementer, som blottet for alle højere, overnaturlige Maal og Drivfjer med Frækhed forhaane den af Gud indsatte Myndighed og nære Håd mod alle, der stille sig i Vejen for deres blinde Lidenskaber. Saa minder Ærkebispø om den østerrigske Kejserindes rystende Mord og vedbliver: Hvilken frygtelig Advarsel ligger deri for alle, dog paa ingen Maade at undergrave Troen, men derimod at give Kirken, hvis Hænder saa ofte ere länkebundne, den nødvendige Frihed til forsvar for det af Gud indsatte Beskyttelsesvern, som alene er istand til at tæmme hine Lidenskabers vildt brusende Floder, der altid udstrømme fra Vantroen.

Turin. Den eucharistiske Kongres, som blev afholdt i disse Dage i Turin, har vist, at der endnu findes sand og fast Trøstbegejstring i det ulykkelige Italien. I Slutningsprocessionen deltog foruden Piemonts samlede Episkopat 10 000 *Mænd* med talrige Faner og Standarter, medens 100,000 Personer stode opstillede, for at overvære Processionen.

St. Knuds Broderskab afholder intet Møde Tirsdagen den 11. Oktober.

Unio. Søndag d. 16. Oktober Kl. 7½ fejres Foreningens Stiftelsesfest i Wittmacks Lokaler (Holmens Kanal 17 med Festmaaltid, Underholdning og en lille Dans. Biletter à 2. Kr. (Besøgende 4. Kr.) faas hos.

A. V. Günther.
Nørre Alle 11.

Jos. L. M. Hoffmann.
Kjøbmagergade 48.

St. Josefs Gilde Alm. Møde for alle Br. afholdes førstk. Mandag den 10. Oktober Kl. 8½ i Forsamlingslokalet, Bredgade 67

Til Fabriks-Udvidelse søger en Haandværker 12 à 15000 Kr. à 5-6% mod betryggeude Sikkerhed. Billet mrk. M. til C. B. Lohrer.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 9. Oktober. 19. Søndag e. Pintse. 10. M. Frants af Borgia, Bekjender. — **11. Ti.** Votivofficium af S. Ansgar. — **12. O.** Votivofficium af S. Josef. — **13. To.** Eduard, Bekjender — **14. F.** Callistus, Pave og Martyr. — **15. L.** Theresia, Jomfru.

Søndag den 16. Oktober. 20. Søndag e. Pintse.

Gudstjeneste i Helsingør (Sudergade 8, 2. Sal) afholdes Onsdag den 12. Okt. Om Formiddagen Kl. 9½ h. Messe med Prædiken og om Aftenen Kl. 7½ Sakramentsandagt med Prædiken.

Mariakongregationen for Ynglinge holder Fælleskommunion Søndag den 9. Okt. Kl. 8½ i Jesu Hjærte Kirke.

Paramentforeningen ved St. Ansgar gjenoptager sine Møder Torsdag den 20. Oktober Kl. 1 i Forsamlingsværelset i Præsteboligen.

Den offentlige Konvertitundervisning er atter begyndt og holdes som sædvanlig hver Tirsdag og Torsdag Aften Kl. 7½-8¼ i St. Ansgars Kirke's Forsamlingsværelset i Præsteboligen, hvortil Enhver har fri Adgang. Joh. Braun, Sognepræst.

St. Elisabeths Syforening begynder atter sine Møder Mandag d. 17. Okt. Kl. 1½ i Forsamlingsværelset i Præsteboligen ved St. Ansgar.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,
Sexogfyrretyvende Aargang,
og „Katholiken“ Nr. 18.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbnærgade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitolinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

N^o 42.

Søndagen den 16. Oktober.

1898.

Indhold: Jesuiternes religiøse Fanatisme. Verden og Visdom. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Tyskland. England. Rom. — Bekjendtgjørelser.

Jesuiternes religiøse Fanatisme

—0—

I Anledning af Debatteerne om Jesuiterloven i den tyske Rigsdag holdt den protestantiske Sagfører Bangratz en Tale i en protestantisk Forsamling i Landau 17. Novbr. 1890, hvori han bl. a. ytrede sig paa følgende Maade: »Den vildeste Partikamp vilde bryde løs, dersom Jesuiterne kom tilbage til Fædrelandet. Da vil *Protestanternes Fanatisme* opflammes, en Ild vil gaa igjennem Landet, alle andre Interesser ville træde tilbage for denne Kamp. Jeg føler det paa min egen Krop, *hvor fanatisk en Protestant kan blive, og naar en Protestant bliver fanatisk, saa gløder han af Fanatisme ti Gange mere end nogen anden; thi vi ere med Bevidsthed fanatiske!* Jeg ønsker ikke, at vi blive æggede til at vise, hvor lidenskabelige vi kunne blive,« (Pfälzer Zeitung 23. Novbr. 1890. Hos Duhr, Jesuitenfabeln

S. 636). En Præst fra Solingen, Giesecke, tilraabte ved en lignende Lejlighed sine Tilhørere Luthers bekjendte fromme Ønske: »*Herren opfylde Eder med sin Velsignelse og med Had til Paven*«. (Köln. Volkszeitung 8. Juli 1891. Hos Duhr St. s.).

Lignende Citater kunde der fremlægges i Massevis, saa der er ingen Tvivl om, at vide Kredse inden for Protestantismen ere gennemglødede af et fanatisk Had til alt, hvad der kaldes katholsk, men allermest til Jesuiterne.

Men »Nationaltid.« er slet ikke fanatisk. Den er endogsaa saa elskværdig at indrømme, at Jesuiten er »moderat i sine Udtalelser, imødekommende og tolerant overfor anderledes tænkende«.

Desto værre maa vi straks tilføje, at, dersom de her citerede Ord skulle være et sandfærdigt Udtryk for dens Hjærtensmening, saa har den haft et meget svagt Øjeblik, idet den umiddelbart derefter skrev om »Fanatismens Ild bag den smilende Maske« og saa straks begyndte at optælle en næsten uoverskuelig Række af Rædselsgjerninger, som vidne om alt andet end Tolerans og imødekommende Sindelag.

Idet jeg nu paatager mig at gjendrive de af »Nationaltid.« aftrykte Beskyldninger, er det paa ingen Maade min Mening at paastaa, at aldrig nogen Jesuit har begaaet nogen Fejl, at aldrig nogen Jesuit har ladet sig rive bort til intolerante Ytringer eller fanatiske Handlinger. Jesuiterne ere jo ogsaa underkastede den menneskelige Naturs Skrøbelighed. Jeg skal i mine Undersøgelser kun holde mig til de Anklager, »Nationaltid.« har rejst, idet jeg dog begynder med nogle foreløbige Bemærkninger.

Protestantiske Polemikere gjøre sig i deres lidenskabelige Kamp — Lidenskab gjør som bekjendt blind — skyldige i flere Fejl, 1) *gjøre de gjerne en Myg til en Elefant*. Mange smaa Fejl, som ere begaaede af Jesuiter, blive omdigtede til gyselige Forbrydelser. 2) *Fejl, som enkelte Jesuiter have begaaet, lægges imod al Ret og Retfærdighed hele Ordenen til Last*. Der bestaar ikke i Jesuiter-

ordenen den Solidaritet, som gjør alle til Medskyldige af en, som fejler. 3) Mange gaa i deres Had endnu videre, idet de uden videre *gjøre alle dem, de have noget at anke over, til Jesuiter.* Saaledes gaa mange Personer, som aldrig have staaet i noget Samkvem med Jesu Selskab, i den protestantiske Historieskrivning under Navn af Jesuiter. Vi have allerede hørt om Jesuiten« Windeck. Betegnende i denne Retning er »Jesuiter« Rossæus. Hans Navn spillede sammen med Windecks og andres stadig en stor Rolle, naar der var Tale om de blodtørstige Jesuiter. Da nu ved en Disputats i Regensburg i A. 1601 P. Vetter spurgte den protestantiske Prædikant Heilbrunner. med hvad Ret han kunde kalde Rossæus o. a. for Jesuiter, skjönt det var bekjendt, at de ikke vare Jesuiter, svarede Heilbrunner, disse Forfattere havde i det mindste været Papister, men Papisternes og Jesuiternes Lære var en og den samme. Derfor havde det intet at sige, at han havde gjort Rossæus o. a. til Jesuiter (se Duhr, Jesuitenfabeln, S. 393). Paa denne Maade er det let at samle Anker mod Jesuiterne. Det er sørgeligt, men meget betegnende, at Jesuiten, P. Scherer kunde tilraabe sin Tids Protestanter: »*Alt det onde, der sker i den hele Verden, det maa Jesuiterne have gjort*« (se Janssen, Gesch. d. deutschen Volkes v. Bd. S. 75).

Og endnu en lille Bemærkning! Hvorfor mon tale Protestanterne idelig kun om »Jesuiternes« Fanatisme? Hvorfor mon holde de ikke engang en lille Samvittighedsransagelse over deres egen Fanatisme? Med lidt Oprigtighed vilde de snart komme til at sige: »*Mea culpa! mea maxima culpa!* Alt det onde, »Jesuiterne« skulle have gjort, er for intet at regne mod det onde, vi selv have bedrevet.« Er det ikke en historisk Kjendsgjerning, at Reformationen ingen Steder har været en Overbevisningens Sag? At dens Sejr alle Vegne kun er vundet ved en uoverskuelig Række af Voldshandlinger og blodige Grusomheder? I Tyskland, Schweiz og Frankrig er Reformationens Vej bogstavelig talt tegnet med Blod og Ild. I de nordiske Riger blev Protestantismen indført ved

Magtsprog fra Oven; og ogsaa i disse Lande maatte der flyde Blod. I England maatte Katholicismen bogstavelig druknes i Blod; Tusinder af Præster, Munke og Lægfolk maatte her lade deres Liv for Troen. Og selv der, hvor Protestantismen ikke opnaaede en fuldstændig Sejr, havde Katholikerne stadig at klage over uretfærdige Angreb og Overgreb fra deres Side. Protestantismens Udviklingshistorie er, hvor som helst man tager fat paa den, Intolerancens og Fanatismens Historie.

Det kunde da sandelig ikke være paafaldende, om ogsaa Jesuiterne ved den store Indflydelse, de lidt efter lidt vandt i de katholske Lande, havde tænkt paa Revanche og drevet deres Trosfæller til at øve Gjengjæld ved lignende Voldshandlinger. Men det er ikke Tilfældet. Ja, selv Tallet paa dem er kun meget ringe, som i deres polemiske Skrifter have anslaaet en lignende hæftig og usømmelig Tone, som den, der var i almindelig Brug blandt Protestanterne. Naar dog enkelte Jesuiter have anbefalet strengere Forholdsregler mod de Nytroende, saa har der dog altid kun været Tale om *de Straffe, som vare sanktionerede i selve Rigets Lovbog*. Dette maa *eftertrykkelig* fremhæves. Uretfærdig Undertrykkelse ud over Loven eller uden om Loven have de vel aldrig været Talsmænd for.

Nu lad os tage de enkelte jesuitiske Rædselsgjerninger lidt nærmere i Øjesyn.

»Det var »Kontrareformationen« (Modarbejdelsen af den protestantiske Bevægelse), der blev Jesuitismens Løsen.« Naar »Nationaltid.« ved disse Ord vil sige, at de Jesuiter, der arbejdede i de helt eller tildels protestantiserede Lande, satte sig til Hovedopgave for deres Virksomhed direkte at kæmpe mod Protestantismen, saa er det en Fejltagelse. Jesuiternes allerførste Bestræbelse var at bevare det, der endnu bestod, at værne Katholikerne mod den indtrængende Vranglære og at befæste dem i Troen ved at bevæge dem til at føre et ægte kristeligt Liv. Dette har »Nationaltid.« forhaabentlig ikke noget at udsætte paa. Dernæst søgte Jesuiterne

ogsaa at tilbagevinde, hvad der var gaaet tabt. Er det noget, »Nationaltid.« med Rette kan fortænke dem i? Da vilde den sandsynligvis ogsaa blive i høj Grad forarget, dersom den danske Stat gjorde noget Skridt for at gjenvinde Sønderjylland. »Nationaltid.« maa ikke glemme, *at den katholske Kirke havde ældre og helligere Rettigheder*, og Jesuiterne vare fuldkomment i deres Ret, naar de bidrog deres til at gjen- erhverve Kirken disse saa skammelig frarøvede Rettigheder.

Maaske stikker »Nationaltid.«s Fejltagelse endnu dybere. Maaske — ja, det er vel det sandsynligste — har den ogsaa den blandt Protestanterne almindelig udbredte Anskuelse, at Jesuiterordenen netop var stiftet med det Formaal at udrydde Protestantismen. Hvis dette virkelig forholdt sig saaledes, kunde dog ingen fornuftig Protestant have noget at indvende derimod, forudsat, at Jesuiterne ikke benyttede sig af ulovlige Midler. Eller vilde f. Ex. »Nationaltid.« anse det for uret, om de dansksindede Sønderjyder sluttede sig sammen til en Forening i det Øjemed ved Hjælp af alle lovlige Midler at tilvejebringe en Gjenforening med Danmark? — Som det allerede tidligere blev bemærket, er *Jesuiterordenen ikke stiftet mod Protestantismen*, og alle de Følgeslutninger, man drager af denne urigtige Anskuelse, ere Slag i Luften. Men da denne Paastand atter og atter fremsættes paa ny, og da det er den, der egentlig danner Grundlaget for alle de fæle Beskyldninger mod Ordenen, saa tror jeg, det kun kan være hensigtsmæssigt i al Korthed at udpege Beviserne for nævnte Paastands Urigtighed. Det første Bevis ligger i de pavelige Stadfæstelsesbulla. I disse nævnes som Ordenens egentlige Formaal *»at fremme de Troende i kristeligt Liv og kristelig Lære, at udbræde Troen ved offentlige Prædikener, aandelige Øvelser og Kjærlighedsgjærninger*, navnlig ved Undervisning af den mandlige Ungdom og de Uvidende i den kristelige Lære og ved at høre Skriftemaal,« og om end enkelte Gange Kætternes Omvendelse nævnes som delvis Formaal, siges der dog paa de samme Steder, at det *først og fremmest* er de *Troendes Gavn og Hed-*

ningernes Omvendelse, der tilsigtes. Det andet Bevis er Ordenens Konstitutioner. Her nævnes ingen Steder Kætteriets Udryddelse som Ordenens Formaal. Det tredje Bevis er Stifterens, den h. Ignatius' Breve og hans Handlemaade. Ja, denne taler vel det allertydeligste Sprog. Havde han i første Linie tænkt paa de protestantiske Landes Gjenerobring for Kirken, hvor kunde han da falde paa at sende sine første og bedste Kræfter til katholske Egne og hedenske Lande?

Dette har ogsaa Huber erkjendt, og for en Gangs Skyld oprigtig skriver han: Da Ignatius fattede den første Tanke om at stifte en ny Orden, »havde han endnu ikke engang hørt Navnet paa den tyske Reformator, og selv mere end et Decennium (ti Aar) senere synes han endnu ikke at have skjænket den kirkelige Bevægelse i Tyskland den rette Opmærksomhed« (Huber, der Jesuitenorden S. 3. Hos Duhr, Jesuitenfabeln, S. 9). Ganske rigtig! I Begyndelsen tænkte Ignatius ikke paa noget andet end at stifte en Orden, hvis egentlige Opgave det skulde være at omvende Orienten til Troen. Siden efter, medens han studerede Theologi i Paris, lærte han rigtignok Reformationen at kjende; thi den havde ogsaa begyndt sit Minerarbejde ved det store franske Universitet. Og alligevel nævner han ikke Kætternes Omvendelse blandt sin ny Ordens Formaal. Det er altsaa latterligt at ville paastaa, at han havde stiftet den netop med dette Formaal for Øje.

Ganske vist tvivler heller ikke jeg om, hvad ogsaa Pave Benedikt XIV. siger i sit Breve »*Constantem omnium*« af 24 Apr. 1748:« at Gud ved sin Almagt . . . særlig har sat Ignatius og det af ham stiftede Selskab som en Dæmning mod Luther og de andre Kættere i hin Tid«. Det guddommelige Forsyn saa dybere end den hellige Ordensstifter, som kun var et Redskab i dets Haand, og dets Hensigter gik videre end Ignatius'. Protestanterne maa derfor rette deres Anke mod Gud.

Naturligvis, kunde det ikke undgaas, at Jesu Selskabs

Medlemmer, navnlig de, som bleve sendte til de af Kætte-
riet inficerede Lande, snart indvikledes i en hæftig Kamp
med Forkynderne og Tilhængerne af den ny Tro. Men
hvorledes have de ført denne Kamp?

»Nationaltid.« siger, at »her har ovennævnte Professor
Huber og flere andre retsindige Katholiker stillet Jesuitismen
i sit rette Lys. Hvor »Jesu Selskab« fo'r frem, fyldtes Fængs-
lerne, Galgerne rejstes, Baalene flammede, Sværdene blinkede,
og Blodet flød i Strømme«. Det er en gyselig Anklage.
Men Gud ske Tak! Som vi allerede have set, er det ikke
retsindige Katholiker, men frafaldne katholske Præster og
forbitrede Fjender af deres gamle Moder, der have rejst den.
Ikke en eneste Katholik har nogen Sinde rejst en saa van-
vittig Anklage mod Jesu Selskab. Da Anklagen her kun er
holdt i almindelige Udtryk uden Angivelse af et eneste spe-
cielt Tilfælde, kan Svaret foreløbig ogsaa kun i Alminde-
lighed lyde: hvert eneste Ord i Anklagen er Usandhed.
Jesuiterordenen og dens enkelte Medlemmer afskyer og for-
dømmer paa det bestemteste alle de her nævnte Omvendel-
sesmidler. Et særeget Kapitel om de »Lodernden Scheiter-
haufen« (flammende Baal) kan »Nationaltid.« læse hos Duhr
(l. c. S. 628 ff.). Han slutter betegnende: »Jesuiten
have ikke, som protestantiske Fyrster og protestantiske Theologer,
raset mod Anderledestroende med Ild og Sværd, og de af
Jesuiten antændte Baal lue kun i den antijesuitisk over-
hedede Fantasi.« Nu til de enkelte Klagepunkter!

»Medens Jesuiten ude paa Missionsmarken ofrede de-
res Liv som Martyrer, optraadte de i Hjemmet som strenge
Inkvisitorer, der berøvede andre Livet.« Hvorledes vil »Na-
tionaltid.« bevise denne Paastand? Ignatius forbød endogsaa
sin Ordens Medlemmer at antage Embeder ved Inkquisitionen,
og det netop af den Grund, fordi han ikke vilde, at de
havde Magt til at idømme Kættene Dødsstraffen«. Sagen
var kommen paa Bane, ved at Kong Johan af Portugal havde
ytret Ønsket om, at Jesuiten skulde overtage Inkquisitionen
i hans Rige. Den h. Ignatius' Svar lød, som sagt, benæg-

tende. Men Kongen vedblev at trænge paa, og da til sidst, efter to Aars Vægning, mente Ignatius ikke længere at turde staa imod. Men da forlangte han, at Kongen helst skulde bede Paven om, at han skulde befale Selskabet at overtage Embedet, og samtidig gjorde han Forslag om Formildelser i Embedsførelsen. Hvad enten nu Kongen ikke syntes om disse Forslag, eller han døde for tidlig, nok sagt, der blev ikke noget af hele Sagen, og som Genelli siger, »Jesu Selskab har aldrig haft noget at gøre med dette Embede, hvorfor det kun kan ønske sig til Lykke.« (Se Genelli, *Leben d. h. Ignatius*, Insbruck 1848. S. 256 ff.). For Fremtiden ere alle Paastande om det modsatte Bagvadskelser.

Derefter fortæller »Nationaltid.« efter Huber, »at de (Jesuiterne) erhvervede sig saa stor en Indflydelse hos Kejser Ferdinand II., at deres Inkvisitorer fik Lov at gennemrejse Steyermark i fem Aar for at rense Landet for Kættere ved Protestanternes Henrettelse eller Udvisning, samt ved Ødelæggelse af Kirker og Skoler«. — Det er godt, at »Nationaltid« dækker sig med Hubers Autoritet; saa falder Løgneren tilbage paa ham; men »Nationaltid.« kan dog ikke frikendes for en vel stor Lettroenhed og Uvidenhed i Historie. Thi, 1) kan der ikke godt tales om *Kejser* Ferdinand II., da han, dengang han tilbageførte Steyermark til den katholske Tro, kun var Ærkehertug, og der var endnu ingen Tanke om, at han kunde blive Kejser. 2) Ferdinand gjorde i Steyermark *paa den mildeste Maade*, hvad alle protestantiske Fyrster trindt omkring i Europa gjorde paa den raaeste Maade i deres Lande, nemlig give sit Folk sin egen Tro. Derved taler den Omstændighed til hans Gunst, at medens de andre Fyrster paa tvang deres Folk en ny Tro, gengav han sit den gamle Tro, som var røvet det paa en saa lumskelig Maade. I A. 1572 havde nemlig Ferdinands Fader, Ærkehertug Karl, givet de protestantiske Herrer og Riddere i Steyermark fri Religionsøvelse, dog under den Betingelse, at Prædikanterne skulde afholde sig fra at udskælde og forføre Katholikerne. Men fra samme Øjeblik af begyndte der en Udryddelsens Kamp

mod den katholske Kirke. Forhaanelsen af Paven, Gejstligheden, Kirkens Lære og Ceremonier, ogsaa af selve Ærkehertugen og hans Familie, Plyndringer og Ødelæggelser af Kirker og Kirkeredskaber, Voldshandlinger mod Katholiker og navnlig Præster og Munke, skammelige Angreb paa Kvinder og Jomfruer, dette og meget andet vare de Midler, hvormed Protestantismen blev udbredt i Landet. Ærkehertug Karl døde 1590 af Græmmelse over et Oprør, Protestanterne havde stiftet i Graz. Hans Søn Ferdinand tiltraadte Regeringen i A. 1597 og begyndte meget snart at gjenindføre den katholske Tro.¹⁾ 1602 var igjen hele Steyermark, Kärnten og Krain katholske. 3) Herved var *ikke jesuitiske Inkwisitorer* — de eksisterer jo overhovedet ikke — men Biskop Georg Stobæus af Lavant Ærkehertugens Hovedraadgiver; men han advarede ham udtrykkelig mod voldsomme Forholdsregler, Straffe, Fængsel og Vaaben. 4) Følgen deraf var, at hele Landets Omvendelse skete paa et Tilfælde nær *uden Blodsudgydelse*. Rigtignok bleve de protestantiske Præster jagte ud af Landet, protestantiske Kirker og Bedesale ødelagde, og de Protestanter, som ikke vilde vende tilbage til den katholske Kirke, maatte udvandre. Men alt dette forøvedes jo i de protestantiske Lande med meget større Raahed og Grusomhed. Kun en eneste Præst blev kastet i Fængsel og henrettet, fordi han trods gjentagne Formaninger ikke hørte op med at holde oprørske Prædikener. (Se Janssen, Gesch. d. d. Volkes V. Bd. S. 226 ff.). Jesuiterne ere i hele denne Omvendelseshistorie aldeles uskyldige.

¹⁾ Her kunde maaske den ene eller anden tænke paa den gængse Anklage om, at Katholikerne, navnlig Jesuiterne, lærte, at man ikke behøvede at holde Kættere det givne Ord. Men 1) kan der i dette Tilfælde slet ikke være Tale om Uordholdenhed, da Protestanterne selv ikke havde holdt de ovennævnte Betingelser; 2) er det ikke og har det aldrig været katholsk Lære, at man ikke behøvede at holde Kættere sit Ord. Netop fremragende jesuitiske Theologer, Rosefius, Scherer, Becanus o. a. have i særegne Afhandlinger eller Skrifter hævdet, at man ikke blot skyldte Katholikerne, men ogsaa Kætterne, ja selv de Vantro (Muhiamedanerne) Troskab (se Janssen V. Bd. S. 433 f.).

Verden og Visdom.

En Fortælling fra Kejser Marc Aurels Tid.

(Efter Anton de Waal.)

—o—

(Fortsat.)

Efter den romerske Lov havde enhver Forbryder ved sin Død fyldestgjort Retfærdighedens Fordringer, og der var intet i Vejen for, at man kunde tage Liget bort og give det en anstændig Begravelse. Standhaftigheden, hvormed Blandina, den svage Pige, havde bekjendt sin Tro, saa vel som Mindet om hin Scene i Amfitheatret, havde gjort et stærkt Indtryk paa de omkringstaaende Hedninger, derfor hindrede man heller ikke nogle Kristne, der uden Frygt traadte frem og indhyllede Martyrindens Lig i et stort Klæde for at bringe det bort.

»Hvor vil Du begrave hende?« spurgte Cornelia med taarefyldte Øjne, idet hun traadte hen til Cæcilia.

Cæcilia betragtede sin Slægtning med et prøvende Blik.

»De Kristne,« svarede hun undvigende, »ville sandsynligvis begrave hende ved Siden af hendes Trosfæller.«

»Mit kjære Barn,« sagde Cornelia og trykkede Jomfruen blidt i Haanden, »for mig skal Du ikke være bange! Jeg véd godt, at Du er Kristen, og alt det, jeg har oplevet i Nat og i Dag. . . . !«

Cornelia kunde for indre Bevægelse ikke faa et Ord mere frem. — Efter en Pause, hvori hun med stort Besvær havde fattet sig, vedblev hun:

»Hvis jeg kan faa Lov dertil, vil jeg ogsaa gjerne gaa med, for at bevise den Døde den sidste Ære; en saa ædel Sjæl er sandelig en Sjældenhed her paa Jorden.«

Cæcilia trykkede i Taushed sin Slægtnings Haand; hvor hurtigt havde ikke Martyrinden besejret et Hjærte,

som for saa kort Tid siden tilsyneladende var saa langt borte fra Kristendommen!

»Kom i Aften,« sagde hun, »ved Nattens Frembrud og mød mig ved den tredie Milepæl paa den appiske Vej; der er vort Coemeterium, hvor vi ville begrave den Hellige. Men maaske vil Du hellere, at jeg skal komme og hente Dig?«

»Vi kunne jo,« svarede Cornelia, »lade os bringe derhen i en lukket Bærestol. Men kom endelig rigtig tidligt; jeg har saa uhyre meget at tale med Dig om.«

Da de kristne *vespillones* ved Nattens Frembrud viste sig ved Katakomberne, bærende Liget paa en tilhyllet Baare, vare Cæcilia, Cornelia og adskillige Kristne allerede samlede der. Jomfruen havde haft Lejlighed til at sige et Par Ord til Præsten Lucius om hendes Slægtnings underfulde Forvandling, og derfor tillod han ogsaa, at Cornelia steg ned i Coemeteriet sammen med de Andre.

Toget satte sig i Bevægelse under Salmesang og alle de Kristne havde brændende Fakler i Hænderne. Cæcilia havde medbragt en Krans af de smukkeste røde Roser og lagt den paa Baaren.

Man steg langsomt ned ad Trapperne, som førte til den underjordiske Kirkegaard. Den Gang havde Coemeteriet ikke nogen stor Udstrækning; det bestod nemlig fra først af kun af nogle Gravkamre tilligemed Forbindelsesgange, hvor der tilhøjre og tilvenstre var anbragt paa Væggene Marmorplader, som betegne de hellige Dødes Hvilesteder. I et af disse Gravkamre, paa hvis Vægge og Loft var malet Billeder, havde Graverne (*fossore*) udhugget en Nische eller et Slags Hul, hvori Martyrinden skulde indsættes. Med Taarer i Øjnene saa Cæcilia og Cornelia, hvorledes Mændene, med stor Ærefrygt løftede Liget op og lagde det, medens Præsten bad de kirkelige Bønner, ind i Graven,

hvorefter de indmurede en Marmorplade uden Indskrift foran Aabningen.

Hele denne Højtidelighed, som foregik dybt nede i Jordens Skjød ved Fakkeltelysning, havde gjort et ubeskriveligt Indtryk paa Cornelia. I Katakombernes Mørke havde en ny, forunderlig lys Verden aabnet sig for hende og hun selv var med det samme bleven et helt andet Menneske.

Da hun gik ud, saa' hun i en Nischegravs Halvrunding et Maleri, som fængslede hendes Opmærksomhed; da Cæcilia bemærkede, at hun blev staaende stille og betragtede det, sagde hun forklarende til hende:

»Hun, som hviler i denne Grav, er ligesom Blandina bleven henrettet for sin Tros Skyld og bor nu i salig Lykke i den himmelske Have med den evige Glæde, hvorhen Jesus har baaret hende op fra Jorden, ligesom den gode Hyrde bærer sit lille Lam.«

»Jeg sér et Lam til ved Hyrdens Fødder,« vedblev Cornelia eftertænksomt, »og der er endnu et tredje, som ogsaa gjerne vilde tages op af Hyrden.«

»Og han vil ogsaa *gjerne* optage Dig!« svarede Cæcilia, idet hun hæftede sit store sjælfulde Øje paa sin Slægtning.

Cornelia lagde sin Arm om Jomfruens Hals og drog hende til sig uden at svare.

»Kan Du gjettes,« sagde hun endelig, da de begge vare stegne op fra Coemeteriet og i den stille, mørke Aften nu vand'rede ind til Byen ad den Appiske Vej, »kan Du gjettes, hvilket Billede jeg vilde lade male ved den eskelige Blandinas Grav, hvis jeg da kunde faa Lov dertil? Men,« her standsede hun og tænkte sig om, »det vilde vistnok ikke passe til en Kristen.«

»Jeg kunde alligevel have Lyst til at lære dine Tanker at kjende,« svarede Cæcilia smilende.

»Nu vel, — jeg vilde lade male en *Orpheus* omgivet af Løver og Tigre, som bleve tæmmede af hans

Strengespil; al det, som Digte og Sagn have fortalt om denne thraciske Sanger, har jo Blandina virkelig gjort paa en langt vidunderligere Maade i Amfiteatret.«

»Men,« svarede Cæcilia, »det er dog bleven virkeliggjort paa den allervidunderligste Maade af hin *guddommelige* Orpheus, som ved sin Naades hellige Magt tæmmer Menneskenes Hjærter, forvandler Løver til Lam og samler dem alle omkring sig for at de skulle lytte til hans Kjærligheds Toner.«

»Hvor det er skjønt det, Du dér siger!« sagde Cornelia eftertænksomt, og, idet hun i sine stille Tanker fulgte Cæcilia, forestillede hun sig et Gravkammer i Katakomberne som sit fremtidige Hvilested, og da skulde Orpheus' Billede males i Loftet oven over Graven.

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Kjøbenhavn. Fra *St. Elisabeths Syforening*, som atter begynder sine Møder efter endt Ferie *Mandag den 17. ds.*, have vi modtaget følgende Oplysninger, som aflægge et smukt Vidnesbyrd om Foreningens Virksomhed til Gavn for de Fattige i det forløbne Aar. Foreningens Damer have holdt Møde hver Mandag i Vintermaanederne og Møderne bleve gennemsnitlig besøgte af 18 ældre og yngre Medlemmer, som med Flid og Omhu forarbejdede de modtagne Gaver, og mange fixe og nyttige Klædningsstykker ere udgaaede fra Systemen.

Følgende *Gaver* modtoges i Aarets Løb: 43½ Alen Lærred, 89 Alen Hvergarn, 1 Stykke Bomuldstøj, 2 Alen Schirting, 50 Par Strømper, 5 Chemiser, 6 Par Benklæder, 3 Par strikkede do., 13 Klokker, 3 Tørklæder, 6 Par Muffeliser, 12 Forklæder, 2 Skjorter, 3 Uldtrøjer, 2 strikkede

Kjoler, 2 Par Lærredsbenklæder, 3 Lærreds Bluser, 26 Stykker Tøj til Spæde; tillige for 50 Kroner Klæde til Drengedragter, 44 Kroner kontant og i Bøssèn 9 Kroner. Nogle Damer have velvilligst strikket Strømper af 19 Pund Garn og syet 31 Klokker af Klædesrester og endelig er indleveret til Systuen en Del brugt Tøj.

Fra Systuen er til Gjengjæld uddelt til Fattige: 30 Chemiser, 33 Par Benklæder for Piger, 32 Klokker, 29 Kjoler, 32 Forklæder, 4 Svøb, 3 Lister, 4 smaa Trøjer, 17 Livstykke, 80 Par Strømper, 10 Par Muffediser, 29 Skjorter, 22 Par Benklæder for Dreng, 24 Bluser og en Del brugt Tøj.

St. Elisabeths Syforening udtaler her igjennem Ugebladet sin hjærteligste Tak for de tilsendte Gaver og haaber, at Systuen ogsaa i Fremtiden maa finde Støtte hos Menighedens Damer, dels ved at betænke Foreningen med Gaver, dels ved at møde ret talrigt til de ugentlige Sammenkomster, som finde Sted hver *Mandag* Kl. 1 $\frac{1}{2}$ i Forsamlingsværelset ved St. Ansgars Kirke.

Tyskland. Det officiøse Telegraf-Bureaus Meddelelse om, at den preussiske Gesandt ved Vatikanet, Hr. *von Bülow*, som for Tiden opholder sig i Tyskland, sandsynligvis ikke vender tilbage til sin Post, vækker naturligvis stor Opsigt. Bag denne officiøse Meddelelse skjuler der sig uden Tvivl en eller anden særlig politisk Hensigt. Foreløbig sætter Pressen Meddelelsen i Forbindelsen med en Tale, som den h. Fader har ladet oplæse i forrige Uge, da han modtog en Del franske Pilgrimme. Talen indeholder imidlertid ikke noget Nyt i Henseende til Spørgsmaalet om *det franske Protektorat over Katholikerne i Orienten*. Der gjentages kun mundtlig, hvad Leo XIII. allerede tidligere havde erklæret i en Skrivelse til Kardinal Langénieux; den h. Stol *stadfæster de tidligere* Erklæringer og lader saaledes Alt blive ved det Gamle, saa at den bestaaende *tyske* Protektionsret ogsaa vedbliver at bestaa. Om man nu i Berlin er bleven forstemt over, at Fransk mændene muligvis kunde

udlægge denne Tale ligesom Brevet til Kardinal Langénieux paa en tendensiøs Maade eller om andre, hidtil endnu hemmelige Tildragelser i dette Anliggende have hidført en Misstemning, lader sig endnu ikke overskue. Man tør haabe, at der endnu vil kunne findes Midler og Veje til at undertrykke Misstemningen i Spiren og til snarest mulig at oplyse om Misforstaaelserne, som Franskændenes nationale Iver har hidført. I den Forholdsregel, som den tyske Regering har truffet, ligger der i og for sig ikke noget Stødende eller Farligt. Der bebudes jo ikke en Afbrydelse af den diplomatiske Forbindelse, men kun den *nuværende* Gesandts Tilbagetræden, og enhver Stat kan jo frit ombytte sine Gesandter.

England. I flere af den anglikanske Kirkes ritualistiske Bøger finder man adskillige Ting, som minde om Katholicismen, bl. a. et katholsk Skrifteformular, Messeandagter og det lauretanske Litani til den h. Gudsmoder, hvor der end ikke mangler Paakaldelsen, som hentyder til den ubesmittede Undfangelse. Der mangler i denne Messebog kun en Bøn for Paven. I en anglikansk Katekismus finder man bl. a. følgende: »Hvad er det kristelige Offer?« — »Det kristelige Offer er vor Herre Jesu Kristi Legemes og Blods Offer, som virkelig er tilstede paa Altret under Brødets og Vinens Skikkelse og som opofres til Gud for de Levende og Afdøde.« Eucharistiens Offer betegnes i denne Katekismus som »det samme som Korsofret; thi Kristus, som én Gang for alle har opofret sig selv paa Korset og nu opofrer sig til den himmelske Fader, opofrer sig ogsaa selv paa Jorden i den hellige Eucharisti ved Præstens Hænder.« Om den katholske Kirkes Kirkebud minde følgende Forskrifter i denne anglikanske Katekismus: »Hellighold Søn- og Festdagene idet du bivaaner Messen og afholder dig fra legemligt Arbejde. Overhold Fasten og Abstinensen paa de af Kirken fastsatte Dage. Gaa til Skrifte paa Paaskefesten og hver Gang du har begaaet en Dødssynd.« Dette er nogle af »Extremisternes« Grundsætninger indenfor den anglikanske Kirke.

Deres Antal voxer stadig, og paa *den anglikanske Kongres*, som for nylig fandt Sted i *Bradford*, har man heller ikke kunnet tie dem ihjel

Rom. Den 3. Oktober gjenaaabnedes efter Ferien *Vatikanets Arkiver* for Forskere og Studerende.

Unio. Søndag d. 16. Oktober Kl. 7½ fejres Foreningens **Stiftelsesfest** i Wittnacks Lokaler (Holmens Kanal 17) med Festmaaltid, Underholdning og en lille Dans. Billetter à 2 Kr. (Besøgende 4. Kr.) faas hos.

A. V. Günther.
Nørre Allé 11.

Jos. L. M. Hoffmann.
Kjøbmagergade 48.

Til Fabriks-Udvidelse søger en Haandværker 12 à 15 000 Kr. à 5—6% mod betryggende Sikkerhed. Billet mrk. M. til C. B. Lohrer.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 16. Oktober. 20. Søndag e. Pintse. — 17. M. Hedvig, Enke. — 18. Ti. Lukas, Evangelist. — 19. O. Petrus af Alcantara, Bekjender. — 20. To. Johannes af Kent, Bekjender. — 21. F. Ursula og Lidelsesfæller. — 22. L. Margrethe Maria af Alacoque, Jomfru.

Søndag den 23. Oktober. 21. Søndag e. Pintse. De hh. Relikviens Ihukommelse.

Paramentforeningen ved St. Ansgar gjenoptager sine Møder **Torsdag den 20. Oktober** Kl. 1 i Forsamlingsværelset i Præsteboligen.

St. Elisabeths Syforening begynder atter sine Møder **Mandag d. 17. Okt.** Kl. 1½ i Forsamlingsværelset i Præsteboligen ved St. Ansgar.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion **Søndag den 23. Oktober** Kl. 8½ i Jesu Hjærte Kirke.

St. Ansgars Kirke.

Søndag den 16. Oktober gjenaaabnes Kirken, efter endt Reparation, for den sædvanlige Gudstjeneste. Samme Dag holdes i Forbindelse med Højmessén Kl. 10 den af den højærv. Biskop von Euch for alle Vikariatets Sognekirker anordnede **Sorgehøjtidelighed** i Anledning af Hds. Majestæt Dronning Louises Død.

Om Aftenen Kl. 6 er højtidelig Rosenkransandagt med Prædiken og Procession.

Rosenkransbroderskabet holder Møde i St. Ansgars Kirke **Søndag den 16. Okt.** Kl. 6. — *Jomfruernes Forening* deltager i Processionen med Broderskabets Faner.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,

Sexogfyrretyvende Aargang,

og „Katholiken“ Nr. 19.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbnagergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

N^o 43.

Søndagen den 23. Oktober.

1898.

Indhold: En kongelig Tak. Jesuiternes religiøse Fanatisme. Verden og Visdom. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Odense. — Bekjendtgjørelser.

Hs. Maj. Kongens Tak til sit Folk.

I »Berlingske Tidende« for Mandag Aften den 17. Oktober læses følgende smukke Tak fra *Hs. Majestæt Kongen* til Folket i Anledning af Dronning *Louises* Død og Bisættelse:

»Det er mig en sand Hjærtens Trang at udtale min inderligste og mest dybtfølte Tak til mit elskede Folk for den oprigtige og varme Deltagelse, det har vist mig i denne Sorgens Stund, hvor Herren kaldte min saa over Alt elskede Hustru og Landets Moder til Sig.

Mit elskede Folk kan være overbevist om, at hverken jeg eller mine kjære Børn nogensinde vil kunne glemme de Følelser, det derved har lagt for Dagen.

Maatte Livets og Dødens Herre, der i Sin Naade har paalagt os dette tunge Kors, give os den fornødne Kraft til at bære den os tilsendte Prøvelse i al Ydmyghed og Taalmodighed. Der er givet mig den Trøst at vide, at hele mit elskede Danmark i Kjærlighed bevarer Mindet om sin Dronning.

Gud velsigne Folk og Land.

Bernstorf, den 17. Oktober 1898.

Christian R.

Jesuiternes religiøse Fanatisme.

— 0 —

(Fortsat)

» Ved Jesuiternes Hjælp førte Biskop Julius af Würzburg i 1586 (maa være 1585 og 86) omtrent 60,000 Kættene » tilbage til den katholske Kirkes Skød.« — Efter Ordlyden er denne Sætning ingen Bebrejdelse for Jesuiterne; det vilde i det højeste vidne om, at de med Iver og Frugt hengav sig til deres apostoliske Gjerning. For Resten kunde der vistnok navngives flere af Protestantismens Apostle, som i kortere Tid » omvendte« langt flere Katholiker til Protestantismen; Spørgsmaalet er kun: hvorledes. Men da ovenstaaende Sætning efter »Nationaltid«s Mening jo skal være en Bebrejdelse, indeholder den utvivlsomt en forblømt Anklage for Voldshandlinger, som de tidligere nævnte, Fængsel, Galge, Baal, Sværd. Saaledes forstaaet er Sætningen en Bagvadskelse, der fuldstændig er greben ud af Luften. Protestantismen havde bredet sig i Dioceset Würzburg paa samme Maade som andre Steder, d. v. s. Prædikanterne udviste her den samme Intolerance som alle Vegne; »havde Gud givet Forældre et Barn, vilde Prædikanterne ikke døbe det, medmindre Forældrene først fornægtede den katholske Tro og blev lutherske. Var nogen død, vilde de ikke begrave ham, medmindre Familiens Medlemmer først afsvor den katholske Kirke«. Overhovedet indrømmede de Katholikerne ingen Religionsfrihed. Hvorledes gennemførte nu Biskop Julius sit Stifts Omvendelse? Ganske vist udviste han de protestantiske Prædikanter og gav alle de Andre Valget mellem at blive katholsk eller udvandre. Men dette blev af Protestanterne selv næppe betragtet som et Tvangsmiddel. »Hvad der især gjør deres (de Omvendtes) Gjerning skændig og fordømmelig,« saaledes klager Prædikanten Utzinger, »det er, at de have gjort alt dette uden synderlig trængende Nød, letsindig, næsten uden Pres og Tvang. Thi hvad har man vel gjort dem. . .? Man har befalet dem drage ud af Landet, det er det hele.« Og betragtede end Katholikerne selv denne Forholdsregel som haard,

saa kunde de dog med Rette sige til Biskoppens Undskyldning: »Hvo som vil dadle dette hos denne Fyrste, han se vel til hvad de protestantiske Fyrster og Stæder da have be-drevet mod Katholikerne.« Denne Maade at omvende paa var en protestantisk Opfindelse; Protestanterne havde fra først af udøvet den i Praxis, gennemførte den i Augsburg 1555 som Rigslov og haandhævede den med uforlignelig større Haardhed end Katholikerne. Den var ogsaa sanktioneret i den danske Lov.

»Ingen i hvem det og være kand, som overbevises at være affalden til den Papistiske Religion maa tage nogen Arv, men den skal være forfalden til hans næste Slægt og Arvinger. Men haver hand arvet, før end hand forandrer sin Religion, da beholder hand Arven; dog skal hand ikke maa boe i Kongens Riger.« (Christian V.s Danske Lov. Siette Bog. Om Misgjerninger. 1. Cap. Om vildfarende Lære o. s. v. 1. Art. cf, Forordn. af 19. Sept. 1766. § 10.).

For øvrigt kan man kun rose Biskop Julius for den i Sandhed apostoliske Iver, han lagde for Dagen. Han drog personlig omkring og »udsatte sit Liv for Fare, besøgte sine Faar, vogtede, trøstede, belærte og formanede dem«. Mange Steder uddelte han selv den h. Komunnion til 2, 3, 4, ja 5 hundrede Mennesker. Han oprettede Folkeskoler og gennemførte Gejstlighedens Reform, indrettede ny Sogne og byggede eller restaurerede ikke færre end 300 Kirker. Med særlig Kjærlighed tog han sig af de Syge og Lidende; endnu eksisterer mindst 14 Hospitaler, som han lod opføre, og som han ogsaa helligede sin personlige Virksomhed.

I denne Gjerning, det indrømme vi gerne, vare Jesuiterne hans Hovedmedhjælpere, ikke ved Sværd og Baal, men ved Undervisning og Prædiken. Og det kan vel ogsaa om de würzburgske Jesuiter siges, hvad der af en protestantisk Polemiker blev sagt om Jesuiterne i Dillingen: »De maa vel anses for de allerfarligste i Riget; thi de ere overmaade lærde og *ufortrødne i at undervise og prædike*; drives de dog af Djævlen endnu mere end andre til med alle Midler og

Kunster at vinde ung og gammel for det afgudiske Pavedømme, de aftvinge Evangeliet utallige Sjæle og ere saaledes med samt deres fornemme Tilhæng fortvivlede Slyngler, som man ikke let kan komme til Livs.« (Se Janssen Gesch. V. Bd. S. 215 ff.). Selv Huber maa, om end nødig og ikke uden hadefulde Sidehug, give Sandheden Æren. Han mener, at Magt (Gewalt) maaske har gjort det meste ved disse Omvendelser, men han indrømmer dog: »En stor Del af Resultaterne maa tilskrives Jesu Selskabs *aandelige Virksomhed*; thi det arbejdede utrættelig med alle Kunster (!), hvorved Aander overbevises og Hjærter vindes, med theologisk Polemik, med indtrængende Veltalenhed, ved front Exempel, opofrende Menneskekjærlighed, religiøs Pragtudfoldelse o. s. v.« (Huber, Der Jesuitenorden, 1873. S. 133 f.).

»Værst rasede« Jesuiterne »i Piemonts Dale og Savoyen. Her gik det ud over Valdenserne. Nogle af disses Prædikanter bleve landsforviste, andre brændte. Senere aabnedes der et fuldstændigt Krigstog mod dem. Hvor man ikke kunde vinde dem med det gode, anvendtes Pinebæk og Baal. Jesuiten Possevino, der var Lederen af dette, siger endog, at »denne Fremgangsmaade har aldrig været undladt siden Apostlenes Dage, overensstemmende med Kirkens Forordninger og gammel Sædvane«. I San Sisto blev saaledes mere end 1400 Mænd og Kvinder kastede i Fængsel, deres Huse brændte, deres Ejendomme ødelagte, deres Vingaarde hærjede. 60 af Indbyggerne bleve hængte og Byen forvandlet til en Askehob. 88 bleve med Bind for Øjnene førte ned paa en aaben Plads, hvor Bøddelen skar Halsen over paa dem en for en. Paa een Dag bleve 100 Kvinder lagte paa Pinebænken og derefter dræbte. Intet Under, at Valdenserkirken i Norditalien siden hine Dage staar som en uforsonlig Fjende af Pavedømmet.«

Das ist eine grausige Geschichte, hvis den er sand. Men, siger Tyskeren, *Bange machen gilt nicht*.

Lad os først engang antage, den var sand. Hvad vil saa et *protestantisk* Blad bebrejde Katholikerne? Det

maa ikke glemme, hvad der fra protestantisk Side var sket og netop paa samme Tid skete i Tyskland, Holland, England, Frankrig. Her kun et Exempel fra Tyskland, som i Tiden ligger 8 Aar før de ovenfor skildrede Begivenheder. I 1552 hærjede den protestantiske Markgreve Albrecht (Alcibiades) af Brandenburg de katholske Bispedømmer med uhørt Grusomhed. I Stiftet Mainz brændte han Bischofsheim, Miltenberg og Amorbach. I Omegnen af Aschaffenburg forsvandt 8 Landsbyer fra Jorden, »Bønderne bleve pinte paa det grusomste, og de skændigste Gjerninger forøvede mod Kvinder og Jomfruer«. I Speyerer Stift »bleve Steder og Landsbyer hjemsøgte med Rov, Plyndring og Brand«, i selve Speyer bleve, medens Biskoppen laa for Døden, Kirkerne udplyndrede og Domkirken brændt. Senere gik det igen ud over Mainz; her blev den kurfyrstelige Residens samt tre Kirker, Kartheuserklostret og alle Stiftsherrernes Huse brændte, samt alle Skibe, der laa paa Floden, »bleve ofrede til Vulkan,« Soldaterne rasede med Bersærkerraseri mod Borgere, Kvinder og Børn. »Det var,« saaledes praeled Albrecht, »en rigtig fyrstelig Mordbrand i den fordømte Præstecrede.« Lige da gik det i Bispedømmet Bamberg I det biskoppe- lige Palais og de gejstliges Huse lod han plyndre og brænde, mange Slotte og Landsbyer gik op i Luer, i Slottet Eglofstein lod han 40 Bønder sammen med deres Sognepræst »jammerlig klynge op« i Haven. Endnu værre gik det i Bispedømmet Würzburg; 17 Byer, 34 Klostre, 6 Slotte og hened 250 Landsbyer bleve plyndrede og helt eller til Dels nedbrændte. Da engang en Bonde bad Markgreven om at lade en af hans Sønner i Live, spurgte denne, hvilken af de tre han helst vilde have reddet. Den udpegede blev da først myrdet, derefter de andre og selve Faderen kvalt (se Jansen, Gesch. III. Bd. S. 671 ff.). »Nationaltid.« ser, at, selv om Hertugen af Savoyen havde handlet, som den fortæller os, havde det dog kun været Barneleg i Sammenligning med Markgrev Albrechts Evangelisationsmethode. Overhovedet gjør Protestanterne bedst i ikke at bebrejde Katholikerne Gru-

somheder. De sidde selv i et Glashus, og for hver Sten, de kaste, klirre deres egne Ruder.

Og nu videre! Lad os ogsaa indrømme, at P. Possevino har udtalt de Ord, »Nationaltid« lægger i hans Mund; rigtignok ikke i den Sammenhæng, hvori »Nationaltid«. citerer dem. Hvad andet har han da gjort end udtalt en gammel historisk Kjendsgjerning, nemlig at forstokkede Kættere fra de ældste kristne Tider af ere blevne straffede? Naar Hubers Citat er rigtig, lyde hans Ord som saa: »Thi dette (denne Fremgangsmaade) har som en ældgammel Sædvane, der er fremgaaet af Kirkens og Kejsernes (hvorfor undlader »Nationaltid« Ordene »og Kejsernes«?) Edikter, aldrig været undladt siden Apostlenes Dage.« Allerede Apostlene have straffet Kætterne; for kun at citere to Steder, skriver den h. Paulus, at han »har overantvordet Hymenæus og Alexander til Satan« (1 Tim. 1, 20); og til Titus skriver han: »Undgaa et kættersk Menneske . . . Ja du ved, at en saadan er forvendt og synder, fordømt ved sin egen Dom« (Tit. 3. 10. 11.), Pauli Exempel blev efterfulgt af Kirken, som straffede Kæteren med Bandlysning, og hvis han var Præst, med Afsættelse og Degradation. Endnu videre gik de kristelige Kejsere, som straffede særlig farlige Hæretikere, med Infami, Formueskonfiskation og selv med Døden (cf. Cod. Theodos. Lib. XVI. tit 5. Cod. Justin. Lib. I. tit. 5). De samme Straffe stadfæstedes af de tysk-romerske Kejsere og gik vistnok over i alle kristne Landes Love. — Er det noget, Protestanterne forarges over, saa lad dem læse, hvad der staar i *Christian Vs Danske Lov* (6. Bog, 1. Cap. 3 Art.): »Munke, Jesuiter og deslige Papistiske Geistlige Personer maa under deris Livs Fortabclse ikke her i Kongens Lande og Riger lade sig finde eller opholde. Hvo vidende saadanne Personer huse og herberge, eller stæde dennem Platz til deris Romerske Ceremonier at fulddrive, straffis som de, der huse Fredløse«? Denne Lov blev først ophævet i 1849. Dødsstraffen for Anderledestroende var altsaa heller ikke fremmed for den protestantiske Retsbevidsthed. Lige saa strenge

vare Lovene i Sverrig, og de engelske Love, kan man godt sige, vare ligefrem skrevne med Blod. Og hvordan stille selve Reformatorerne sig til Sagen? Luther skrev allerede i de første Aar efter sit Frafald: »Naar vi straffe Tyve med Strikken, Mordere med Sværdet, *Kættene med Ild*, hvorfor angribe vi da ikke meget mere *med alle Slags Vaaben* disse Fordærvsens Lærere, disse Kardinaler, disse Paver og hele det romerske Sodomas Yngel, . . . og *hvorfor vadske vi ikke vore Hænder i deres Blod?*« (Se Janssen II. Bd. S. 106). Og i Slutningen af sit Liv skrev han: »Derpaa skulde man tage ham selv, Paven, Kardinaler og hvad der er hans Afguderis og pavelige Helligheds Tyende, og *rive dem* som Gudsbespottere *Tungen bag ud af Halsen* og *nagle dem* efter Række *op til Galgen*, saaledes som de hænge deres Segl ved Bullerne« (Janssen III. Bd. S. 532), At Calvin og Beza billigede og anvendte Dødsstraffen mod Anderledestænkende, er bekendt. Det samme lærer Calvinisten Parens; han lærte, det var guddommeligt Befaling, at man ikke skulde agte nogen Dødsart, *ingen Pine og Marter for alt for stor* ved Fuldbyrdsen af den guddommelige Hævn. Silvanus, der selv faldt som et Offer for denne Anskuelse, begrundede den med, at Kættene uden Sammenligning vare langt værre end Gudsbespottere og Mordere. Den »milde« Melanchthon bifaldt udtrykkelig Bezas Lære, at *Kættene maatte straffes med Døden*. Zwingli holdt i Nødstilfælde *Biskoppernes og Gejstliges Drab for en af Gud befalet Gerning*. Martin Butzer mente, at Øvrigheden havde Ret til at udrydde Tilhængerne af en falsk Religion, hvortil han udtrykkelig regner Katholikerne, *med Ild og Sværd*. Da Dommen faldt over Silvanus, krævede hans protestantiske Dommere ubønhørlig *hans Død, skønt han tilbage kaldtes sine Vildfarelser* (se Janssen, V. Bd. S. 442 ff. IV. Bd. S. 334 ff.). »Nationalt.« ser, at, dersom Possevino virkelig har udtalt de anførte Ord, saa give alle fremragende Reformatorer ham Medhold. Derfor skulde et protestantisk Blad ikke føre Klagemaal mod Katholiker; thi for endnu en

Gang at sige det: Protestanterne sidde selv i et Glashus, og hver Sten, de kaste mod os, bringer deres egne Ruder til at klirre.

Det forekommer mig, som hørte jeg »Nationaltid.« udraabe: Aha, Pastoren er i Forlegenhed; derfor gør han saa mange Omsvøb. — Men det er ikke Tilfældet. Jeg har kun anført de ovenstaaende Kendsgerninger for at gøre »Nationaltid.« det ret indlysende, at den gjorde bedst i at lade Katholikerne i Fred, da Protestantismen i sin korte Levetid har gjort sig skyldig i uforlignelig større Intolerance overfor Anderledestroende end Catholicismen i 1900 Aar. Dertil kommer endnu den aggraverende Omstændighed, at Protestantismen har trængt sig ind i fremmed Eje; endvidere, at den er bygget op paa den fri Forsknings Princip, at derfor al Utaalsomhed overfor Andre er en Akt af den reneste Vilkaarlighed. Den katholske Kirke derimod hævder guddommelige, uforanderlige Principper, forsvaret ældgammelt Eje, Arven efter Apostlene, og kæmper for de Sjæles evige Vel, som Kristus selv har betroet til dens Varetægt. Jeg vil ved disse Udviklinger ingenlunde sige, at jeg sympatiserer med hvilket som helst udvortes Forholdsregler, der gaa ud over de almindelig brugte *kirkelige* Straffe¹⁾; men vil man fælde

*) At Kirken har *Ret* til at straffe Kætteriet, kan intet fornuftigt Menneske med Føje drage i Tvivl. Familiefaderen har Ret til at straffe sit ulydige Barn. Staten har Ret til at straffe sine oprørske Undersaatter. Paa samme Maade har Kirken Ret til at straffe Kætternes aandelige Oprør imod sit egentlige, inderste Væsen, den guddommelige aabenbarede Sandhed. Meningsforskelle kan der kun være om, hvorvidt Kirken kan gaa i sin Straffemyndighed. Den aandelige Straf: Exkommunikationen, er en Selvfølge; ligesaa den sociale Straf: Afsættelse fra Embedet. Omtvistelig kunde kun Kirkens Ret til korporlig Straf være. Men fra de ældste Tider har ogsaa den, Tugtelse, Fængsel o. a. været i Brug. Dødsstraffen derimod har Kirken aldrig idømt nogen Kætter. Det har stedse været Statsmagten, der har givet denne Straf. Men de største Theologer have anerkendt dens Bemyndigelse dertil (se Wetzer u. Welte 2 Aufl. 11. Bd. Strafgewalt Sp. 857. 6. Bd. Inquisition Sp. 765, og ellers hvilken som helst Lærebog i Kirkeret.).

en retfærdig Dom over Mennesker fra hine gamle Dage, maa man bedømme dem ud fra deres Tids Anskuelse. Gør man det, da falder Historiens Dom langt — langt ugunstigere for Protestanterne end for Katholikerne.

Men nu — er det sandt, hvad »Nationaltid.« har fortalt? Og hvor er dens Beviser? Det eneste Bevis — men et Bevis, som den øjensynlig er stolt af, er de Ord: »Man lægge vel Mærke til, at alle de ovenanførte Oplysninger om Jesuiternes Fremfærd skyldes en *katholsk* Universitetsprofessor.« Beviset er slaaende! Det er kun uheldigt, at den »katholske« Universitetsprofessor ikke er katholsk. Og endnu mere uheldigt er det, at, hvad »Nationaltid.« lader ham sige, *det — har — han — i Virkeligheden — slet — ikke sagt.* — — — Her har Pastor Tangen spillet den godtroende »Nationaltid.« et slemt Puds, og »Nationaltid.« har Skammen af ubetænksomt at have kopieret ham kun alt for tro — eller ikke engang det, som vi skulle se i næste Nummer.

(Fortsættes.)

Verden og Visdom.

En Fortælling fra Kejser Marc Aurels Tid.

(Efter Anton de Waal.)

— 0 —

(Fortsat.)

FEMTE KAPITEL.

Den trange Vej.

Fra at have lært Sandheden at kjende og til at ville bekjende den, er der en lang og trang Vej at vandre for et Menneske. Det, man hidtil havde ansét for rigtigt, skal forkastes, og alt det, man havde vænnet sig til at betragte som Løgn og Vildfarelse, maa nu i Troens Lys opfattes som det eneste Sande. Enhver Konvertits Omvendelseshistorie viser os dette. Men

denne Vej bliver endnu længere og trangere for Hjertet end for Forstanden, da dette nu maa tage Afsked med alle sine Tilbøjeligheder og Lidenskaber, Nydelser og forfængelige Tanker, kort sagt, med alt det, som det hidtil elskede, for herefter kun at elske det, som det tidligere stedse hadede og foragtede. I det gamle Rom, især i Forfølgensens Tider, var dette Skridt: at forlade Hedenskabet og antage Kristendommen, uden Sammenligning endnu sværere. Hele det offentlige og private Liv var paa det nøjeste forbundet med og indflettet i Afgudernes Dyrkelse — og alle disse Baand skulde nu sønderrives. Paa Grund af de mange Forbrydelser, som Folket paadigtede de Kristne, vare Korsets Bekjendere bedækkede med den største Skjændsel, — og man skulde jo træde ind i dette Selskab, der gjaldt for det gemenste Pak. De romerske Statslove havde fastsat Dødsstraf for alle Kristne; man kunde daglig blive Vidne til, hvor strengt Dommerne haandhævede Loven og hvor ivrige de vare i at anvende alle mulige Pinsler for at taa Bekjenderne til at fornægte deres Tro, — og derfor maatte enhver Nyomvendt hvert Øjeblik være beløvet paa at blive lagt paa Pinebænken og lide en smertefuld Dod. Man havde Ægtefælle og Børn, Slægt og Venner, til hvilke Hjertet var knyttet med de helligste Baand — og ubønhørligt lød Evangeliets Ord: »Hvo som ikke hader sin Fader eller Moder, Hustru og Børn og Søster, ja sin egen Sjæl, kan ikke være min Discipel.«

Som Følge heraf var en Konversion i hine Tider uendelig sværere for det naturlige Menneske end i vore Dage, og Offeret langt større. Men Kristendommens Magt og Guddommelighed havde heller aldrig aabenbaret sig saa haandgribeligt som i de talrige Omvendelser, der ikke sjældent bragte Martyrpalmen som Løn.

Nu begyndte denne Kamp ogsaa for Cornelia, dette forkælede Verdensbarn, som hidtil kun havde levet for sine Fornøjelser og efter sin egen Villie.

Skjønt hin Nat og senere Blandinas Hentrettelse og Bisættelse, havde gjort et dybt og uudsletteligt Indtryk paa hende, ængstedes Cornelia dog i de paafølgende roligere Dage ved Tanken om at skulde blive en Kristen. Alting i hendes Indre rejste sig derimod; allerede Tanken paa hendes Forældre og Slægtninge ligesom ogsaa Hensynet til den offentlige Mening, der udøver en saa mægtig Indflydelse paa Menneskenes Beslutninger, stillede taarnhøje Forhindringer i Vejen for hende.

„Nej. Nej,“ raabte hun, „jeg kan ikke. Jeg vil vende mig bort fra de Guder, jeg hidtil har troet paa, — men kan jeg lade være med at deltage i de offentlige Fester og Ofringer, hvortil jeg allerede er bunden ved min Stand? . . . Hvor er Du dog grusom, Du de Kristnes Gud, siden Du kræver det *hele* Menneske.“

„Ak,“ sukkede hun, „jeg bukker under i denne Kamp. Hvorfor var jeg ogsaa saa taabelig at gaa med Cæcilia ned i Fangehullet, for dér at miste min Ro og min hele Livslykke ved en Slavindes Fødder? Cæcilia! — ja *hun* bryder sig ikke om sit Liv, *hun* vilde sandelig den Dag i Dag gaa i Døden med den samme Glæde, som hendes Slavinde, medens *mit* Hjærte er vokset fast med utallige Traade til Verden og til Livet i den.«

De slemme Fordomme, som Cornelia tidligere havde næret mod de Kristne, vare fuldstændigt forsvundne ved hendes Omgang med Blandina og Cæcilia; de mange Martyrer, hun før havde foragtet som usle Forbrydere, forekom hende nu som beundringsværdige Helte, der uden Skyld vare gaaede i Døden for deres Overbevisning. Men var det da aldeles nødvendigt at blive en Kristen, for at være dydig? Havde Marc Aurels Filosofi ikke ligeledes gjort ham til et Mønster paa enhver Dyd og Fuldkommenhed?»

Cornelia søgte nu at adspredde sig; hun vilde bortjage disse Tanker. Hun gjorde sig igjen Umage for

at spøge i sine Venners og Veninders Kreds; hun gik gjentagne Gange i Theatret, hvor en berømt Skuespiller henrev Tilskuerne; — men Blandinas Billede fulgte hende ogsaa i Selskabslivet, og den Skæmt, hun ellers i saa høj Grad lod sprudle, vilde ikke mere komme — ja selv Theatret forekom hende flaut og smagløst.

Pint af den stadige indre Modstrid, følte Cornelia bestandig mere en levende Trang til at udtale sig for en eller anden.

Hun vilde ikke gaa hen til Cæcilia; hun vidste, hvor værgeløs hun vilde staa lige overfor dette Barn som jo ikke kunde vide, hvilken Sjælekamp hun havde. Der var heller ingen blandt hendes lærde Venner, til hvem hun kunde betro sig — Da kom hun i Tanker om Filosofen Justinus, som hun havde lært at skatte fremfor de andre hovmodige og indbildske Filosofer. *Han* havde jo ogsaa i mange Aar forsket efter Sandheden ved alle filosofiske Skoler og i den Anledning berejst hele Orienten. Han vilde sikkert for længe siden være bleven en Kristen, saafremt han havde fundet Sandheden i Kristendommen. Ja Justinus var Manden, der igjen kunde give hendes Aand og Hjerte, den tabte Ro tilbage.

Cornelia anede intet om den Forandring, der ogsaa var foregaaet med ham, siden hans Besøg hos hende.

Justinus var ikke længere i Tvivl om, at Oldingen, hvis Bekjendtskab han havde gjort paa en saa mærkværdig Maade, jo var Kristen; det var altsaa *kristelige* Lærdomme han havde hørt baade af hans og Børnenes Mund. Og det var **Sandheden**, hin Sandhed, som han saa længe havde søgt efter. — Da han hin Aften var kommen hjem, havde han straks sat sig hen for saa nøjagtigt som muligt at nedskrive Samtalen med den Ubekjendte, ligesom ogsaa alle Børnenes Svar, og jo dybere og grundigere han overvejede enhver Sætning, desto klarere blev det Lys, som trængte ind i hans

Sjæl. Han havde læst og studeret meget: hvorfor havde han aldrig tænkt paa ogsaa at forske i de Kristnes hellige Bøger? Men de almindelige Fordomme mod denne Sekt vare saa store, at man næppe der vilde søge Forklaring paa Filosofiens højeste og vigtigste Spørgsmaal.

Justinus var en altfor konsekvent Karakter til ikke straks, som ægte Filosof, at lade sine Handlinger bestemme af sin Erkjendelse. Han havde altfor længe flakket omkring, for at søge Sandheden, til at han ikke nu, hvor han havde opdaget dens Spor, skulde forsøge denne Vej uden at bekymre sig om nogetsomhelst andet og ikke høre op, førend han var kommen i fuldstændig Besiddelse af den. Da — da vilde han endelig faa Ro; da var Lodsens funden, som skulde føre hans Livs lille Skib igjennem Stormen til Fredens salige Havn.

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Kjøbenhavn. I Lørdags *gjenaabnedes St. Ansgars Kirke* efter endt Restaurering og Udsmykning for den offentlige Gudstjeneste, i hvilken Anledning der om Aftenen var Festandagt med Prædiken, Procession og Te Deum.

— Samme Dag holdt Sognepræsten, højærv. Pastor *Braun* efter Levitmessens Kl. 10 en *Mindetale* over vor hensovede *Dronning Louise*. En Katafalk omgivet af Kirkens florbhængte Kandelabre var i den Anledning oprejst foran Kommunionbænken. Formiddags-Gudstjenesten overværedes af Ds. kgl. H. Prinsesse *Marie* og Prins *Jean* af Orleans. Desuden var den franske Admiral *Gervais* og forskjellige katholske Gesandtskabsmedlemmer tilstede.

Lignende Sørgegudstjenester ere i Overensstemmelse med den højærværdigste Biskops Anordning blevne afholdte i de

øvrige katholske Sognekirker her i Landet paa Bisættelsesdagen.

Den højærværdigste Biskop, som havde haabet at være hjemme til denne Dag, blev desværre forhindret paa Grund af Sygdom, der nødte ham til at forlænge sit Ophold i Udlandet, hvorfra Biskoppen først kan ventes hjem i Slutningen af Maanedens.

— Fredag den 4. Oktober afholdt den selskabelige Forening »Unio« sin ordinære *Generalforsamling* i Touristhotellet. Som Dirigent fungerede Hr. Cand. mag. *H. Keiser* med sædvanlig Akuratesse og Paapasselighed. Ifølge Sekretærens Beretning havde »Unio« i Sommer ikke haft fast Sommerlokale, men derimod foretaget de sædvanlige Sommerudflugter, blandt hvilke især maa fremhæves de saakaldte »Fodture«, der baade vare fornøjelige og billige. Medlemsantallet er f. T. 69 Herre og 54 Damer. Regnskabet forelagdes og godkjendtes enstemmigt.

Ved det derefter foretagne Valg til Bestyrelsen blev Fabrikant *H. Hoffmann* gjenvalgt til Næstformand, Assistent *L. A. Nielsen* til Kasserer, Stud. med. *Perch* og Fabrikant *J. Pfafstetter* til Repræsentanter, Naalemager *I. C. Jørgensen* til Supleant for Kassereren og endelig Dhrr. *F. Jørgensen* og *R. Schütten* valgt til Revisorer.

Derefter fulgte Diskussion om et af Bestyrelsen indbragt Forslag om Kontingentforhøjelse, som var en Følge af den dyre Leje for Vinterlokalet; hvilket Forslag vedtoges.

Formanden, Hr. Murmester *A. V. Günther*, sluttede Mødet med et Leve for Unio.

— Søndag den 16. Okt. fejrede »Unio« sin *13aarige Stiftelsesfest* i Wittmacks Lokaler med Festmaaltid og Aftenunderholdning. Festen, som Dhrr. Gejstlige *Braun*, *Dr. Hansen* og *Ronge* bærede med deres Nærværelse, forløb paa den smukkeste Maade. Under Festmaaltidet udbragtes Skaaler for vor h. Fader, for Biskoppen og Gejstligheden og for Foreningen. Af Programmet for Aftenunderholdningen kan fremhæves en munter lille Revu, hvor der i kvikke

Viser satiriseredes særlig over den paa Generalforsamlingen vedtagne Kontingentforhøjelse og over dens Følger. Festen sluttede med en munter lille Svingom.

— Tredie Juledag ifjor blev et Medlem af Menigheden, Tømrersvend *P. Bruncke*, ramt af en svær Ulykke, idet han styrtede ned fra et Stillads i Frihavnen og beskadigede Rygsøjlen. Efter et langt Sygeleje har den unge Mand, der har Hustru og et Barn, nu aabnet en *Cigar- og Tobakshandel m. m. i Blaagaardsgade 37. St.*, som vi anbefale til vore Læseses Søgning.

Odense. »Dagens Nyheder« for 14. ds. skriver: »Da det havde vist sig, at begge *Helgenkriene i St. Knuds Kirke* i Odense vare angrebne af Orm, det ene endog i betydelig Grad, indberettede Kirkeinspektionen, ifølge »Fyns Stiftstid.«, det til Ministeriet. Paa dettes Foranledning bleve saa Skrinene underkastede et sagkyndigt Eftersyn, og i Overværelse af Musæumsdirektør Møllerup fra Nationalmusæet samt Kirkeinspektionen bleve de tømte, og det kostbare Indhold af Helgenlevninger, silkebetrukne Dundyner, Silketæpper m. M. nedlagt i tvende Kister og hensat i Walkendorffs Kapel under Laas og Lukke. Nationalmusæets Konservator behandlede derpaa Skrinene for at ødelægge Ormene og forhindre en Gjentagelse af disse Smaadys Hærværk, og forhaabentlig er det lykkedes ham at bevare de kostbare Relikvier for lange Tider.

Det viste sig, at kun selve Skrinene vare angrebne, hvorimod Indholdet, saavidt man kunde se, ikke havde taget anden Skade, end hvad den høje Alder havde medført. Efterat Skrinene havde været udsatte i 14 Dage for en meget indgaaende Præparering, blev Indholdet atter i Lørdags, d. 8. ds., i Overværelse af ovennævnte Autoriteter samt Kirkens Værge, omhyggelig lagt tilbage i samme Orden, hvori det før laa, og de beskyttende Glaskister, hvorunder Skrinene henstaa, bleve tilskruede og tilkittede.

Da der nu er truffet alle mulige Forsigtighedsregler imod en Gjentagelse af Uheldet, tør man vel haabe, at de

kostbare Helgenlevninger i en lang Aarrække maa hvile i Fred og Ro i de prægtige Skrin, der nu snart i 800 Aar have haft deres Plads her i Kirken«.

A. C. Onsdag d. 26. Oktober Kl. 7. Oplæsning af J. Jørgensen.



St. Knuds Broderskab afholder Møde Tirsdag den 25. ds. i Lokalet Bredgade 67, 2. Sal o. G. Forskellig Underholdning. Sangbogen bedes medtaget. Alle ere velkomne.

St. Josefs Gilde. I Anledning af St. Josefs Gildets 13aarige Bestaaen afholdes en festlig Sammenkomst i Gildets Forsamlingslokale Bredgade 67, 2. Sal o. G. **førstk. Mandag** den 24. Oktober, Aften Kl. 8 præcis. — Program: Foredrag, Sang, Punsch & Kage etc. — **Alle Brødre** opfordres til at møde ved denne Gildets Fødselsfest. Bestyrelsen.

Organist J. Hammermüller. Musikundervisning Evaldsgade 12. 3 Sal.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 23. Oktober. 21. Søndag e. Pintse. De hh. Relikviens Ihukommelse. — 24. M. Rafael, Ærkeengel. — 18. Ti. Votivofficium af St. Ansgar. — 26. O. Evaristus, Martyr og Biskop. — 27. To. Ferialdag. — 28. F. Simon og Judas Thaddæus, Apostle. — 29. L. Votivofficium af den ubesmittede Undtægelse.

Søndag den 30. Oktober. 22. Søndag e. Pintse. — Alfons Rodriguez, Bekjender,

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion Søndag den 23. Oktober Kl. 8½ i Jesu Hjerte Kirke.

Paramentforeningen ved St. Ansgar har gjenoptaget sine Møder Torsdag den 20. Oktober Kl. 1 i Forsamlingsværelset i Præsteboligen.

St. Elisabeths Syforening begyndte atter sine Møder Mandag d. 17. Okt. Kl. 1½ i Forsamlingsværelset i Præsteboligen ved St. Ansgar.

Børnene, som til Paaske skulde annanne Konfirmationens h. Sakramente, bedes anmeldte af Forældre eller Værger inden Maanedens Udgang hos Undertegnede, som træffes Kl. 9—10 Form. og Kl. 3—4 Efterm.

Joh. Braun, Sognepræst.

Vore Læseres Opmærksomhed henledes paa, at der hos Kirkebetjent Stein ved St. Ansgars Kirke kan faas 2 smukke Fototypier af Altertavlerne paa Kirkens Sidealter, det ene forestillende den h. Gudsmoder, det andet den h. Ansgar. Billederne, som kunne bruges i Bønnebøger eller som Lykønskningkort og udelukkende sælges til Fordel for Kirken, koste 50 Øre Parret.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,

Sexogfyrretyvende Aargang,

og „Katholiken“ Nr. 20.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbnagergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petittlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

N^o 44.

Søndagen den 30. Oktober.

1898

Indhold: † Biskop Bernhard Höting. Jesuiternes religiøse Fanatisme. Efterretninger fra Ind- og Udland: Horsens. Osnabrück. Rom. „Fra Vejbyrnet“. — Bekjendtgjørelser.

Bernhard Höting,

Biskop af Osnabrück †.

—o—

Fra *Venedig* kommer der Meddelelse om, at den højærværdigste Biskop af Osnabrück, som for nogle Dage siden havde tiltraadt en Rejse til Rom »*ad limina apostolorum*«, er afgaaet ved Døden den 21. Oktober i en Alder af over 77 Aar.

I *Epe* i Bispedømmet Münster, tæt ved den hollandske Grænse, stod Biskop *Hötings* Vugge i et lille, beskedent Hus ved Landevejen fra Gronau til Enschede. Hans Fader var Tømmermester og ved en god religiøs Opdragelse lagde de fromme Forældre den første Grundvold til deres Søns Fremtid; dog have de næppe tænkt paa, at Sønnen engang skulde iklædes den biskoppelige Værdighed.

Biskop Bernhard Höting blev født den 18. Juli 1821;

i 1846 modtog han Præstevielsens h. Sakramente og, efter at have haft forskjellige Embeder i Bispedømmet Münster, blev han i Efteraaret 1859 kaldet til som Direktør at lede *Gymnasium Carolinum* i *Osnabrück*, en ældgammel, ærværdig Lærestalt, der er bleven grundlagt af Karl den Store ved Diplom af 19. December 804. I 1867 udnævntes Høiting til Generalvikar under Biskop Johannes Heinrich Beckmann; efter dennes Død i Juli 1878 var han under Bispestolens Vakans Kapitularvikar og endelig valgtes han til Biskop af *Osnabrück* og modtog den biskoppelige Konsekration den 3. Maj 1882. Betydelige Opgaver ventede paa den nye Biskop, men han løste dem med ligesaa stor Iver som samvittighedsfuld Klogskab. Efter den lange Kulturkampes Ødelæggelser var det hans første Omsorg, at gjenoprette i alle Retninger ordnede Forhold i sit Bispedømme, hvad der var forbundet med mange Vanskeligheder, navnlig fordi han manglede Præster til Embedernes Besættelse. Som tidligere Skolemand vedblev han ogsaa at være en trofast Ven og Befordrer af Skolevæsenet, ikke mindre skjænkede han Gjenoplivelsen af det kirkelige Foreningsvæsen sin virksomme Protection. Som han var grundigt hjemme paa Videnskabens Omraade, viste den Afdøde sig ogsaa som Kjender og Dyrker af Kunsten, hvad han navnlig lagde for Dagen under sin mangesidige Byggevirksomhed. I Løbet af de 16 Aar, han styrede Bispedømmet, blev den biskoppelige Bolig grundigt restaureret, et i arkitektonisk Henseende fremragende smukt Præsteseminar blev bygget, Domkirkens indre Restauration blev fortsat, St. Johannes Kirken Restaurering fuldendt indtil Dekorationen, ved Domkirken opførtes forskjellige Bygninger i kirkelige Øjemed, Ursulinerindernes Kloster blev gjort dobbelt saa stort som forhen, nye Skoler for Domkirken og St. Johannes Kirken blev opførte, den evige Tilbedelses rummelige og smukke Kloster fuldendtes, medens Udførelsen af Biskoppens Yndlingsplan — Opførelsen af en stor og herlig Jesu Hjærte Kirke — for nylig er bleven paa-begyndt. Til disse Byggeforetager i *Osnabrück* kommer

desuden en hel Række nye Kirker og Skoler i Bispedømmet og i de katholske Missioner og Nordtyskland og i Holsten og Slesvig.

I over 16 Aar har Biskop Bernhard Höting af Osnabrück forvaltet sit ophøjede Hyrdeembede, udmærket af den h. Fader ved Udnævnelsen til pavelig Husprælat, Thronassistent og romersk Greve, elsket af sine Diöcesanere, højagtet ogsaa af alle Ikkekatholiker, som kjendte ham nærmere. Hans Bortgang vækker almindelig Deltagelse, og med Rette skriver det protestantiske »Osnab. Tagebl.«: Denne Bortgang turde for Osnabrück i mange Henseender være et uerstatteligt Tab; ubestridelig har den Afdøde erhvervet sig store Fortjenester overfor Staden; han var ogsaa en Mand, der besad hele Byens, ikke blot den katholskes men ogsaa den evangeliske Befolknings Sympathier, og over hvis Død der derfor hersker almindelig Sorg.«

Som bekendt meddelte Biskop Höting i 1892 i Osnabrück den biskoppelige Konsekration til vor højærværdigste Apostoliske Vikar, Biskop *von Euch*, og saa vidt vi erindre ogsaa i sin Tid til den højærværdigste Apostoliske Vikar for Sverige, Biskop *Albertus Bitter*. »*Pax et veritas*«, »*Fred og Sandhed*« var hans Valgsprog, som han i hele sit Liv er forbleven tro imod. Maatte den hensovede Overhyrde efter sin lange Livskamp for Sandheden nu i det evige Liv finde den Fred, som Gud har beredet dem, der elske ham. Og den afdøde Biskops Liv var i Sandhed gennemtrængt op opflammet af Kjærlighed til Gud. R. I. P.

Jesuiternes religiøse Fanatisme.

—o—

(Fortsat.)

Læseren bedes endnu en Gang at læse »Nationaltid.'s« Fremstilling i Sammenhæng. Den vil skildre Jesuiternes Raseri i *Piemont* og *Savoyen*. Som *Leder* nævnes *Posse-vino* (den ene Jesuit gælder i »Nationaltid.s« Øjne for dem

alle). Der fortælles om de græsselige Myrderier i *San Sisto*, og der sluttes: »Intet Under, at Valdenserkirken i *Norditalien* siden hine Dage staar som en uforsonlig Fjende af Pavedømmet.« Hvilken Læser kan vel faa en anden Opfattelse end, at alle de skildrede Scener gaar for sig i *Norditalien*? Hvem faar ikke af hele Fremstillingen det Indtryk, at *Possevino* — og i ham *Jesuiten* — ere Ophavsmænd til de grusomme Menneskeslagterier? Og hvem er ikke overbevist om, at alt dette fortælles af *Huber*? Og dog fortæller *Huber intet af alt dette*.

»Nationaltid.« bedes at passe paa. For det første taler *Huber om to helt forskellige Begivenheder* — ogsaa *Tangen* holder dem fra hinanden — den ene fra *Norditalien*, den anden fra *Syditalien*; den ene er *Possevinos* Optræden i *Piemont* og *Savoyen*, den anden er *Myrderierne* i *San Sisto* og *Guardia Fiscalda* i *Kalabrien*; i *Piemont* optræder kun *en Jesuit*, i *Kalabrien* tre.

Dernæst vover *Huber* med *Hensyn* til *Norditalien* ikke bestemt at hævde nogen Forsyndelse fra *Jesuiternes* Side, *han opstiller kun Formodninger*; og med *Hensyn* til *Syditalien* — dog det skulle vi senere se.

Om *Possevinos* Optræden i *Piemont* skriver han:

»Hertugen (*Emanuel Filibert*) vilde se sine kætterske Undersaatte tilbageførte til den romerske Kirkes Skød og mente at kunne iværksætte dette ved et fredeligt Colloquium... Men *det lader til*, at det først ved *Jesuiten* *Possevinus*... Indflydelse skete, at *Hertugen*... besluttede sig til voldsomme Forholdsregler mod *Kætteriet*... *Guvernøren*... lod... straks nogle af de mest haardnakkede *Kætttere* brænde, hvad der ikke forfejlede at indgyde de øvrige Frygt. *Det lader til*, at *Hertugen* nu først derved blev fuldtud befæstet i den Overbevisning, at kun *Magt* kunde bringe de kætterske *Rebeller* til *Fornuft*... Han bad *Possevino* følge med *Tropperne*... I *Henhold* til *Antydninger*, *Possevino* selv... har gjort, *synes det*, at han har hjulpet til som *Inkvisitor*.«

Det er øjensynligt, at Huber her fremstiller Jesuitens Skyld som noget usikkert, tvivlsomt. For Tangen derimod bestaar ingen Tvivl. Hos ham hedder det: »*Paa Grund af hans (Possevinos) Indberetning om Hæresiet lod Hertugen sætte en Forfølgelse i Gang.*« I det følgende forøger han Possevinos Skyld. »*Possevin fulgte med for at opflamme Tropperne og tjene som Augiver.*« »Nationaltid.«s Medarbejder lægger da endnn lidt til Possevinos Syndebyrde, idet han gør ham til »Leder« af al den Overlast, der skal være tilføjet Kæetterne, ja gjør ham ogsaa til Ophavsmand af Myrderierne i Syditalien. En ung Kopist vil snart lægge noget til og vise os Jesuiten, hvorledes han staar og med djævelsk Lyst gotter sig over Kæetternes Pinsler. Derfra er der da kun et Skridt tilbage, saa se vi Possevino med Kniven eller en rygende Brand eller glødende Knibtang i Haanden og i egen Person udøve sit blodige Bøddelhaandværk mod de stakkels Kæettere, og alle sige de som Hønen i Eventyret: det er ganske vist.¹⁾

Her paatrænger sig nu ganske af sig selv det Spørgsmaal: Hvorfor har Huber henstillet Sagen, navnlig Jesuitens Skyld, som uvis? At han ikke har gjort det af Forkærlighed for Jesuiterne, er ganske sikkert; thi han hadede Jesuiterne

¹⁾ Denne Tankegang er intet Hjernesvind. Den har mere end en Gang spillet en afgjørende Rolle i den protestantiske Historiedigtning. Det er den, der har bevirket, at det i flere Aarhundreder har været et historisk Dogme hos Protestanterne, at Tilly har sat Ild paa Magdeburg. Det er den samme Tankegang, der har gjort den h. Petrus de Arbues, en Mand, som ikke har underskrevet en eneste Dødsdom, til en Massemorder, den blodtørstigste af alle Inkvisitorer, som har affolket Landet ved sine Myrderier og skamskændt sin Oldingealder ved sin umenneskelige Grusomhed. Og man kan ikke sige, at slige Forvanskninger ikke mere kunde ske i vor kritiske Tid. De kunne endnu ske, de ske endnu dagligen, de ske endog med en næsten ubegribelig Lethed, da vor Tid til Trods for sin kritiske Aand udmærker sig ved en forbavsende Overfladiskhed. Det er nok at minde om, hvordan Mythedannelse endog tog fat her i Kongens Kjøbenhavn. Om nogle overfladiske eller kortsynede Iagttagere havde overset Luthers Statue paa Mar-

af sit ganske Hjærte. Han maa altsaa have haft vægtige Grunde, og dem havde han virkelig ogsaa dels i de Kilder, hvoraf han øste, dels i det Misbrug, han drev med sine Kilder. Huber citerer først Sarpi, og det er ikke mere end ret at betragte alt, hvad Sarpi skriver imod den katholske Kirke og særlig Jesuiterordenen med et meget kritisk Øje, med afgjort Mistænksomhed. Den frafaldne Servitmunk Sarpi nærede et dødeligt Had mod Jesuiterne (se Janssen V. Bd. S. 585) og Pavedømmet, som han betegner som sin Dødsfjende (se den protestantiske Real. Encyclopædie von Herzog und Plitt 2. Aufl. 13. Bd.). Dette Had præger alle hans Værker, navnlig hans Trienter-Konciliets Historie, et Værk fuldt af Had mod Paverne, hvem Sarpi kun tiltror det værste«, derfor »som Tendenskrift ensidig« (s. St.). Ranke har vist, at han tidt omforandrer det, han har fundet i sine Kilder for at give det en Pointe mod Konciliet og Paverne. »Hans Bemærkninger,« skriver han, »ere allesammen gjennemtrængte af Bitterhed og Galde... Hans Fremstilling bærer hans Stemnings Farve, den aabenbarer systematisk Opposition, Modvillie og Had mod det romerske Hof« (Se Wetzer u. Welte, Kirchenlexicon, 2 Aufl. 10. Bd. Sp. 1724).

Det er ikke meget, Huber i det foreliggende Spørgsmaal har taget af Sarpi, der var ikke meget at fiske hos ham, som kunde behage en Mand som Huber. Der er kun det, at Hertug Emanuel Filibert henvendte sig til Paven for at bede ham om Lov til at holde Disputer med Kætterne for at omvende dem; hvorpaa Paven skal have svaret, at Mildhed var til ingen Nytte, mod Kætterne maatte man

morkirken, skreg de op om den Uret, der var vederfaret den store Reformator. Og en Avis trykte det af efter den anden: Luthers Statue savnes paa Marmorkirken; det er ganske vist, og Frederik Nielsen maatte lægge hele sin Autoritet i Vægtskaalen, for at skaffe den forurettede Sandhed Overvægten. Om det vel er lykkedes ham? Hvis han ikke har skrevet det i *alle* Aviser, vil Løgnen vist vedblive at trives Landet rundt, og endnu efter Aartier vil de læses snart hist og snart her: De har glemt at sætte Luthers Statue paa Marmorkirken; det er ganske vist.

bruge Retfærdighed, og hvis den ikke forslog, Magt. Om Possevino ikke et Ord, og deri viser sig Sarpis Upaalidelighed; thi Possevino blev dog sendt i fredelig Mening, og det vist ikke uden Pavens Villie.

I det følgende ser Huber sig derfor henvist til *La Vie du P. Ant. Possevin* af P. Dorigny, et efter Haandskrifterne udarbejdet, ganske fortrinligt Værk. Og her viser Huber nu en mærkværdig Maade at fortolke en Forfatter paa. Han fortæller, at det var *Possevino, der drev Hertugen til Tvangsforholdsregler*. Men Sandheden er, at Possevino rigtignok mindede Hertugen om den Pligt, han havde, at tilbageføre sit Folk til Troens Enhed, men de Midler, han tilraadede, var *Belæring, Udbredelse af Katekismen, Folkemission og Oprettelse af Kollegier*. — Huber fortæller, at Hertugen gav sin Guvernør Ordre til at *odlægge Kætteriets Smuthuller og uddrive Prædikanterne*. Sandheden er, at *Valdenserne, opæggede af sveitsiske Oprørsprædikanter, greb til Vaaben* og tvang Hertugen til at sætte haardt mod haardt. Valdenserne vare nemlig ikke mere de stilfærdige Mennesker, de i gamle Dage siges at have været. Ifølge deres Tilslutning til den sveitsiske Calvinisme havde de ogsaa indsuget denne Sekts Oprørsånd og gjentagne Gange rejst blodige Opstande (se Wetzer u. Welte, Kirchenlexicon 1. Aufl. 11. Bd. S. 786 f.). — Huber fortæller videre, at i den Krig, Hertugen lod aabne mod dem, *synes Possevino at have fulgt Tropperne som Inkvisitor*. Det skal fremgaa af Antydninger, han selv har gjort. Hvordan lyder disse Antydninger? »Han fortæller«, saaledes siger Huber, »at Hertug Emanuel Filibert lod udgaa en Formaning til *Biskopperne*, hvori han opfordrede dem til ikke blot at belære Kætterne, men i *Forening med Inkvisitorerne* ogsaa at anvende Rettens Fordringer mod dem«. Hvor ligger da i disse Ord en Antydning om, *at Possevino har været en af Inkvisitorerne?* — I Hertugens Skrivelser skal der ogsaa staa de Ord, at man skulde straffe de Gejstlige, som ikke vilde komme paa bedre Tanker, da de

lignede Fakler, som ikke hørte op med at sætte Alpedalene og det øvrige Italien i Brand. Ifølge deraf bleve de to til tre Gejstlige, som vare komne fra Udlandet, overgivne til Døden. Naar nu Possevino har forsvaret denne Eksekution — ikke sig selv — med de Ord, vi tidligere have hørt, saa har han derved kun udtrykt hele sin Fortids og Samtids Retsanskuelse; han kunde have føjet til, at dens Haandhævelse i Piemont har været et Mønster paa Mildhed og Maa-dehold, og at dette vistnok har været hans Fortjeneste. For Resten dømmes man endnu den Dag i Dag Oprørsprædikanter til Døden.

Hvorledes forholder det sig nu med Henrettelserne i Kalabrien? Huber fortæller dem efter »tre Breve af et unævnt Øjenvidne, skrevne i Montalto d. 5., 11. og 12. Juni 1561. Og hvad har Jesuiterne haft dermed at gjøre? Derom skriver Huber haanende: »*Teller ikke ved dette Myrdcri savnedes Jesuiterne*, som det fremgaar af Sacchini; de vare nemlig beskjæftigede med Slagtofnens Omvendelse, og det skal skyldes dem, at disse gik i Døden med saa stor Fatning. »Af de mange, som bleve henrettede,« fortæller Ordenens Historieskriver med Praleri, »bleve paa en Dag 88 forgjæves nedhuggede,¹⁾ men de, til hvem Xaverius²⁾ efter Skriftemaalet holdt en skarp Formaning, led alle Døden med godt Mod og i rette Sindelag, hvorved Fædrene igjen led-sagede dem til Henrettelsen. Og de sørgede og beklagede sig over intet andet, end at der først saa sent var kommen saadanne Lærere; havde de været der to Maaneder tidligere,

¹⁾ I Originalen skrives om de *ottant'otto* »*li quali tutti sono stati ridotti et confessati da noi*« d. e. paa Dansk: »hvilke allesammen er bleve tilbageførte (d. v. s. gjenforenede med Kirken) og skriftede af os.« Hvordan kommer Huber til sin besynderlige Oversættelse?

²⁾ Heraf gjør Pastor Taugen *Frants Xavier*; den gode Mand har vist engang hørt om den h. Frants Xavier. Men han var allerede død den 2. Dec. 1552. Den her omtalte Xavier var P. Johannes Xavier.

saa vare de ingenlunde faldne i sligt Vanvid¹⁾ og i en saadan Elendighed« (Huber S. 128). Hele Fremstillingen hos Huber lader Jesuiterne staa for os som nogle skinhellige Hyklere, der ikke gjøre andet for de stakkels Domfældte end prædike, for i deres yderste Nød at fange deres Sjæle.

Men nu spørger jeg: Hvem giver Huber Ret til at drive sligt et hyklerisk Dobbeltspil med sine Kilder? Fra hvilken Kilde øser han det frække Mod at lade, som om de tre Breve af et »unavngivet« Øjenvidne og Sacchini vare to væsentlig forskellige Kilder, da dog Sacchini har øst hele sin Fremstilling af de selvsamme tre Breve? Fra hvilken Kilde øser han det frække Mod at kalde Forfatteren til de tre Breve et »unavngivet« Øjenvidne? Brevskriveren kunde godt være sit Navn bekendt. Han hed Lucio Croci, han arbejdede sammen med Christoph Rodriguez og Giuseppe Riondi, og *disse tre Mænd vare* — kjære »Nationaltid.«, vil De lytte efter — de vare — *Jesuiter*. Det var netop Jesuiterne, de Mænd, som af Huber omtales i en saa haanende Tone, som i de bitreste Vendinger klagede over den spanske Vicekonges overdrevne Strenghed. Det var dem, der ikke blot vilde omvende de Vildledte til Troen, men ogsaa frelse deres Liv. Til en vis Strenghed kunde Vicekongen vistnok have sine gode Grunde. Valdenserne i Kalabrien havde forskrevet sig Prædikanter fra deres imidlertid kalviniserede Trosbrødre i Piemont (se Herzog u. Plitt. 16. Bd. S. 627). Af dem have de øjensynlig ladet sig opfanatisere og ægge til Opstand. Det skimtes ikke utydelig gennem de ovennævnte Ord: »Man vilde ikke se dem i disse Omstændigheder« og endnu klarere gennem de af Huber ikke medtagne Ord: »De vilde ikke saa let have ladet sig forføre«. — Et er ganske vist. Jesuiterne rammes i hele denne Begivenhed *ikke af en Skygge af Dødel*. De have gjort alt, hvad der kunde gjøres under de givne Om-

¹⁾ I Originalen staar: »*Non si vederebbono in quelli termini.*« Det oversættes vist rigtigst med: »Man vilde ikke se dem i slige Omstændigheder.« „Vanvid“ lyder besynderligt.

stændigheder og *indlagt sig sande Fortjenester hos de stakkels Forfarte.*¹⁾ — Og lige saa vist er det paa den anden Side, at, hvo som overlader sig til Hubers Ledelse, han synker ned i en bundløs Sump af Ondskab og Gemenhed, Forfalskning og Bedrageri, Løgn og Bagvadskelse.

I Slutningen af dette Afsnit gjør »Nationaltid.« et svagt Forsøg paa selvstændig Tænkning, idet den skriver: »Intet Under, at Valdenserkirken i Norditalien siden hine Dage staar som uforsonlig Fjende af Pavedømmet.« Ved disse Ord svejses de to usammenhørende Beretninger sammen omtrent som Krop og Hoved paa en Centaur. Men Forsøget er mislykket af flere Grunde, 1) fordi de to Ting nu engang ikke have noget med hinanden at gjøre; 2) fordi selve Paastanden er usand i sig selv. Vil »Nationaltid.« blot læse den lange Artikel, som Valdenseren Dr. Em. Comba har skrevet i Herzog u. Plitt's Real-Encyclopädie. Forfatteren viser sig selv lidt gnaven over, at den katholske Kirke ikke vil anerkjende Valdenserne som sine Børn; uforsonligt Fjendskab mærker man ikke noget til. 3) Dersom Paastanden alligevel var sand, vilde »Nationaltid.« have givet Valdenserne, disse Protestantismens Skødebørn, ret et daarligt Skudsmaal; thi som gode Kristne — og det er de dog vist efter »Nationaltid.'s« Mening — skulde de dog ikke hade, men elske deres Fjende. 4) Endelig falder »Nationaltid.« fuldstændig ud af sin Rolle. Medens Artiklen er skrevet mod Jesuiterne, er det her Pavedømmet, der rammes af Valdensernes Had. Eller skulde »Nationaltid.« maaske med Huber tro, at der ingen Forskjel er mellem Jesuitismen og Catholicismen, vel at mærke, selv den middelalderlige Katholicisme, der altsaa bestod, længe før end Jesuiterordenen blev til (se, Huber, Vorwort S. IX.)? Da acceptere vi Forvekslingen med Glæde.

(Fortsættes.)

¹⁾ Ovenstaaende Enkeltheder skylder jeg den italienske Jesuit P. Thacchi-Venturi, som har gjort indgaaende Kildestudier og for Tiden opholder sig i det store Jesuiterkolleg Exaeten i Holland, hvor han skriver Italiens Historie.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Horsens. I Følge »Horsens Dagblad« har Pastor emerit. *M. C. Jensen* den 11. og 13. Oktober holdt et Par Foredrag i den katholske Kirke i Horsens. Om det første skriver Bladet: »Der var mange Mennesker samlede for at høre ham. Alle Siddepladser vare optagne, og Mange maatte staa op. Efter en Salme talte Foredragsholderen fra en Plads foran Koret ved et lille Bord. Det var efter Opfordring, at han vilde holde et kirkeligt Foredrag. Han mindede om den vaade, kolde Sommer og den gode Høst, der dog fulgte; det kan se graat ud og dog blive godt. Saaledes kan det ogsaa gaa i Menneskelivet, det kan ende bedre end det ser ud til i Udviklingstiden. Og er det saa i det Timelige, saa er det ogsaa saaledes i det Aandelige. Enhver, der har Guds Rige kjær, ønsker en velsignet Høst for det. Men hvorledes skal det ske? Det er i Guds Rige som i Naturen, at dersom vi ikke selv hjælper til, kan der ikke blive en god Høst.

Der er for et Folk som for den Enkelte en Saatid, en Udviklingstid og en Høsttid. Guds Riges Saatid for det danske Folk var — det er Katholiker og Protestanter enige om — da Ansgar, den fromme Munk, kom og først bragte Evangeliet hertil og byggede den første Kirke. Det var kun en ringe Begyndelse, men Banen var brudt, og det er det vigtigste. Han blev ikke Martyr i en vis Forstand, men hele hans Liv var en Martyrdom. Det var Saatiden. Saa kom Udviklingstiden. Ikke ved Tvang, men frivilligt tog Folket mod Kristendommen. Det var Stordaad. Ved hellige Kilder, paa Skovveje rejstes Kapeller og Kristi Kors. Og trods de Fejl, der siden kom frem i Klostrene, voxede der Roser i Klostrenes Haver; der udgik store Mænd fra det stille Klosterliv.

Men der kom andre Tider, hvor Livet ligesom sygnede hen, t. Ex. nær op til vort Aarhundrede Rationalismens Tid; derom er Protestanter og Katholiker enige, at det var en

Tørkens Tid. Man havde kun en tør Moral, der, om end i og for sig god, ikke kunde være Livet. Med det Sværmeri, som man vilde fjærne, fjærnede man ogsaa Kjærnen i Kristendommen. Man kunde ikke længer tale om Jesu Død og Vunder, men holdt Nytteprædikener, hvori man talte om Nytten af Kokoppers Indpodning og lign. Kirkerne bleve tomme.

Nu ere Forholdene i det protestantiske Danmark anderledes, der er Vækkelse og Liv. *Grundtvig* har Æren derfor; Grundtvig er sikkert den største Mand, den protestantiske Kirke i Norden har frembragt. De Prædikener, han holdt i Frederikskirken og Vartov, have givet Gjenklang i alle de protestantiske Kirker i Danmark. Og hvilken Skat har Grundtvig ikke skjænket de danske Kristne i sine Salmer! Højskoler og Friskoler vidne om Grundtvigs folkelige Betydning.

Paa Reformationstiden blev den katholske Kirke i Danmark lagt i Ruiner; en Ting derved beklager ogsaa troende Protestanter: at det var ved en Voldshandling. Det er underligt, at man har kunnet sympatisere med Ingemanns Vers: »Den Dag, de stolte Bisper i Fængsel blev bragt, Guds Ord var paa Guds Alter af Bondehaand lagt.« Det er jo ikke kristen Skik at udbrede Guds Rige ved at kaste Andre i Fængsel; Apostlene gik selv i Fængsel, men kastede ikke Andre deri.

Taleren udviklede dernæst nærmere Grundtvigs Betydning for Vækkelsen af det kirkelige Liv indenfor Protestantismen og hans Opdagelse af den saakaldte »Kirkegrund, Troens og Forsagelsens Ord af Herrens egen Mund«. Tale- ren glemte ikke, at den katholske Kirkes egentlige Grundvold er Jesus og dens ydre Grundmur St. Peter, men byggede man *kouskvent* paa Troens og Forsagelsens Grund, kom man til den katholske Kirke. Grundtvig mente, at fra den fri Fortolkning af den h. Skrift skulde man tilbage til Kirkebegrebet. Det var Skakbrikken, der skulde flyttes. Men Brikken maatte flyttes videre, fra Protestantismen til Katholi-

cismen. Grundtvigs Virksomhed var en frugtbar Begyndelse til at vende tilbage til Moderkirken. Naar man *kouskrent* byggede paa Forsagelsens og Troens Grund, kom man til den katholske Kirke. Grunden var funden, men der skulde bygges videre paa den.

Tror man, at Kristus er Gud, og véd man, at han har lovet at være med sin Kirke alle Dage, saa kan man da ikke tro, at han var med den i Aposteltiden, men forlod den siden, til Reformationen kom. Og kan Helligaanden stifte en Kirke som paa Pinselagen, saa maa vi dog tro, at han ogsaa kan bygge Kirken ret og ikke efter 1500 Aars Forløb finder, at han har bygget forkert.

Det er langt fra, at Taleren vil tale nedsættende om Protestantismen herhjemme, men en anden Sag er, at han ved i mange Aar at overveje og undersøge disse Ting i Lønkamret under Bøn er kommen til den Overbevisning, at den katholske Kirke er den eneste sande. Det er Guds Gjerning i vore Dage at føre alle Kristne tilbage til denne Kirke. Enhed giver Kraft, og det trænges der til i vore Dage, da det Onde stormer frem. Det er velsignet at være troende Protestant, men endnu mere velsignet at faa den fulde Sandhed at se; den katholske Kirke har den i hele sin Fylde. Han opfordrede til at undersøge Sagen og under Bøn søge Vejledning; han var vis paa, at der omsider vilde blive een Hjord og een Hyrde. Han fordømte ikke den, der saa anderledes, men det gjaldt jo at prøve Alt og vælge det Bedste. Lad os bede om en gylden Høst og aldrig glemme den inderlige Kjærlighed til Gud og til hinanden indbyrdes. Kjærligheden er det største. Lad os tale med hinanden om Protestantisme og Catholicisme, men i Kjærlighed. For det gjælder om, at Sandheden maa sejre.

En Salme sluttede Mødet. Af Torsdags-Foredraget skulle vi meddele et Udtog i næste Nummer af Ugebladet.

Osnabrück. Den 24. Okt. indtraf Biskop *Bernhard Höftungs* Lig fra Venedig til Centralbanegaarden i Osnabrück. Da den simple, sort-polerede og med Guldlister smykkede

Kiste blev baaret ud fra Banegaarden, stod Gejstligheden, de katholske Foreninger og en stor Mængde af Byens Borgere beredte til at slutte sig til Ligfølget. Førend Kisten blev løftet op i den med fire Heste forspændte Ligvogn, foretog Domdekanen *Schoo* Indvielsen med Vievand. Toget satte sig derefter i Bevægelse under Klokkeringning fra Byens katholske Kirker. Foran Ligvognen gik Eleverne i Gymnasium Carolinum, den katholske Kjøbmandsforening, Eleverne i det biskoppelige Lærerseminar, den marianske Ynglinge-forening, den katholske Svendeforening med deres Faner og Gejstligheden i Ornat; ved Siden af Ligvognen gik Fakkeltædere, og efter Vognen fulgte Osnabrücks Borgerskab med Repræsentanter for Magistraten, Kommunalraadet og Regeringen; den katholske Arbejderforening sluttede det imponerende Sørgetog, som stille og alvorsfuldt bevægede sig gennem Gaderne, hvis Huse næsten alle flagede paa halv Stang. Vejen til den biskoppelige Residens var fyldt med en utallig Menneskemængde.

Til Bisættelsen, som fandt Sted i Onsdags, vilde ifølge »Osnabr. Volksztg.« Biskoppen af Münster, *Dr. Dingelstad* begive sig, ligesom ogsaa vor højjærværdigste Biskop, Msgr. *von Euch*, der opholdt sig i Meppen, agtede at overvære Sørgegedstjenesten paa sin Hjemrejse til Danmark.

Rom. Et Øjeblik saa det ud, som om det skulde lykkes Franskændene at stifte Splid mellem Tyskland og Paven angaaende Protektoratet over de Kristne i Orienten. Misforstaaelserne ere imidlertid blevne opklarede, idet Kardinal-Statssekretær *Rampolla* har udtalt sig om Sagen overfor den tyske Legationssekretær og Tyskland har slaet sig til Ro efter Oplysningen om Pavens sande Hensigter og Anskuelser. Som Gesandten *von Bülows* Efterfølger nævnes den tyske Gesandt i Bern *von Rotenhahn*.

— I Klemens VIII.s Sal i Vatikanet modtog den h. Fader for nylig ca. 200 engelske Pilgrimme, der hilste Leo XIII. med begejstrede Leveraab, da han traadte ind i Salen, ledsaget bl. a. af den 84aarige Kardinal-Ærkebiskop *Cesia* af Palermo og et talrigt Følge. Paven ytrede i en kort Tale til Pilgrimmene, at det var ham en stor Glæde for anden Gang at modtage et større engelsk Pilgrimstog, og det saa

meget mere som der blandt de Tilstedeværende fandtes Adskillige, som først for nylig vare vendte tilbage til den katholske Kirkes Skød. Det gav ham tillidsfuldt Haab om Fremtiden. Som Nuntins i Belgien havde han i sin Tid besøgt London og opholdt sig der en Maaned og ogsaa gjort Bekjendtskab med Dronning Viktoria og hendes Ægtefælle, Prins Albert, ligesom han ogsaa siden havde staaet i et venskabeligt Forhold til Prinsen, til Lord Palmerston, Lord Aberdeen og andre fremragende engelske Personligheder. Siden den Tid havde han stedse næret den varmeste Interesse for Englands saa intelligente og arbejdsomme Befolkning, og aldrig ophørt med at arbejde navnlig paa dens aandelige Velfærd, hvorom hans apostoliske Skrivelse *ad Anglos* (til Englænderne) vidnede. Hs. Hellighed sluttede med varmt at anbefale Alle, at bede for deres Landsmænds Omvendelse til den katholske Tro og til Kirkens Eenhed.

❧ Fra Vejbyrnet ❧

— Den h. Families Forening og Alle Sjæles Maaned. Paa Alle Sjæles Dag eller i Løbet af Alle Sjæles Maaneden (November) ville Foreningens Medlemmer uden Tvivl ikke undlade at modtage de hh. Sakramenter til Trøst for de lidende Sjæle i Skærsilden. Enhver Familie har Afdøde, mod hvem den har baade Kjærligheds- og Taknemlighedspligter. Disse Pligter kan den opfylde paa den virksomste Maade, naar den opofrer den h. Kommunion for de Afdøde eller lader det h. Messeoffer frembære for dem.

Før den h. Monika døde, sagde hun til sin Søn Augustinus: »Naar jeg er død, saa ihukom mig ved Herrens Alter!« Hvad Monika ønskede for sin Sjæls Hvile, det ønske sikkert ogsaa vore afdøde Slægtninge. Opfylder da dette vore kjære Afdødes sidste Ønske!



St. Knuds Broderskab afholder intet Møde
Tirsdag den 1. Nov. paa Grund af Alle Helgens Dag.
— Tirsdag den Nov. Kl. 8¹/₄ Aften: Oplæsning
af Hr. Berg.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 30. Oktober. 22. Søndag e. Pintse. — Alfonsus Rodriguez, Bekjender. — **31. M.** (Vigiliefastedag) Wolfgang. Bekjender og Biskop.

Tirsdag den 1 November. Alle Helgens Fest. (Befalet Fsteddag, som forpligter til Bivaanelse af den h. Messe) I **St. Ansgars Kirke:** Kl. 7 og 8 stille Messe; Kl. 10 højtidelig Levitmese; Kl. 8 Aften Rosenkransandagt med Prædiken og Procession.

Onsdag den 2. November. Alle Sjæles Dag. I **St. Ansgars Kirke:** Kl. 9 Levit-Sjælemesse; Kl. 8 Aften Rosenkrans for de Afdøde. — **3. To. Oktavdag.** — **4. F.** Karl Borromæus, Bekjender og Biskop (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ h. Broderskabsmesse til Ære for Jesu guddommelige Hærte; Kl. 8 Aften Broderskabsandagt.) — **5. L. Oktavdag.**

Søndag den 6. November. 21. Søndag e. Pintse.

Rosenkransbroderskabet. Det maanedlige Møde i November holdes i **St. Ansgars Kirke** Tirsdag d. 1 Nov. (Alle Helgens Fest) Kl. 8 Aften som Slutning paa Rosekransmaanedens. — Jomfruernes Forening deltager i Processionen med Broderskabets Faner. — Søndag den 6. Nov. bortfalder Mødet.

Torsdag den 3. Nov. Kl. 6 læses i **St. Josefssøstrenes Huskapel** paa Tolbodvejen 14 den h. Messe for alle afdøde Medlemmer af Rosenkransforeningerne.

Jesu Hjærte Kirke. Alle Helgens Fest. Kl. 6, 7 og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe; Kl. 10 Levitmese; Kl. 8 Aften Prædiken og Festandagt.

Mariakongregationen for Ynglinge holder paa Grund af Skrifteaften ikke Møde Mandag den 31. Oktøber.

Børnene, som til **Paaske** skulle annamme **Konfirmationens h. Sakramente**, bedes anmeldte af Forældre eller Værger inden Maanedens Udgang hos Undertegnede, som træffes Kl. 9—10 Form. og Kl. 3—4 Efterm.

Joh. Braun, Sognepræst.

Foredrag.

Søndag den 30. Okt. Kl. 8 Aften holder Hr. Pastor emerit. **M. C. Jensen** et kirkeligt Foredrag i **Rosenkranskirken** i Boyesgade.

Den eucharistiske Forenings Medlemmer anmodes om at møde til sædvanlig Tid til Tilbedelse i **St. Ansgars Kirke** Fredag den 4. November,

Vore Læseres Opmærksomhed henledes paa, at der hos Kirkebetjent Stein ved **St. Ansgars Kirke** kan faas **2 smukke Fototypier** af Altertavlerne paa Kirkens Sidealtre, det ene forestilende den h. Gudsmoder, det andet den h. Ansgar. Billederne, om kunne bruges i Bønnebøger eller som Lykønskningkort og delukkende sælges til Fordel for Kirken, koste 50 Øre Parret.

Mødreforeningen.

I Stedet for det sædvanlige maanedlige Tirsdags-Møde afholdes **Søndag den 6. Novemb. Kl. 3. Efterm.** et Møde med Foredrag i **St. Josefssøstrenes Huskapel** paa Tolbodvejen 14, hvortil alle Hustruer og Mødre i Menigheden indbydes.

Joh. Braun.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,

Sexogfyrretyvende Aargang,

og „Katholiken“ Nr. 21.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement. 1 Kr. Kvartalet. modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær. Grosserer A. Millech. Kjøbnagergade 13. Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen: Brølgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitolinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

Nr. 45.

Søndagen den 6. November.

1898

Indhold: Pastor emer. Jensens Foredrag. »Katholiken«s Redaktør. Verden og Visdom. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Wien. Jerusalem. — Bekjendtgjørelser.

Pastor emer. M. C. Jensens andet Foredrag

i den katholske Kirke i Horsens.

(Efter Horsens Dagbl.)

— 0 —

Den, der havde levet i troende Kredse, vidste hvor let der kunde opstaa Uenighed om Troens Sandheder, saa de, der dog tjente den samme Herre, blev Modstandere. Den Fare forudsaa Jesus den Aften, da han bad om, at hans Disciple maatte blive et, som han og Faderen var et. Jesus indsatte derfor en Myndighed, som skulde dømme i Striden; det er Kirken, som der staar i Math. 18. Kap. 15—18. V. Der har Jesus angivet, at den øverste Myndighed, som skulde dømme i Kristnes Stridigheder, var Kirken. Det varede heller ikke længe, før Striden i Antiokia om Hedningekristnes Stilling opstod, paa Apostelmødet i Jerusalem drøftedes Strids-

spørgsmaalet og det traf en Afgjørelse. Og de Kristne i Antiokia bøjede sig for Afgjørelsen. Dermed var den Vej betraadt, som blev fulgt i de følgende Aarhundreder. Kirken dømte i Stridsspørgsmaalene, og naar den havde talt, var Sagen afgjort. Apostlene døde, men indsatte Biskopper, og derom vare alle Kristne enige, at de vare Apostlenes Efterfølgere. Men som Peter var anset for at være den første af Apostlene, blev Peters Efterfølgere, Biskopperne i Rom, de første blandt Biskopperne. Mens Kirken havde Kamp udadtil, var der forholdsvis Fred indadtil, men siden blev det anderledes. I det 4. Aarhundrede kom den arianske Strid om Kristi Guddommelighed, som Biskopperne ved Kirkemødet i Nicæa afgjorde. Afgjørelsen blev bekendtgjort for alle Kristne og sat i Kraft. Og saaledes videre. Paa Kirkemøderne, ledede af Paven, afgjordes Stridighederne, fordi Kirken havde og har den guddommelige Forjættelse om Helligaandens Vejledning til al Sandhed. Men i det 16. Aarhundrede fremstod Luther og bekæmpede den katholske Kirke. Først Misbrugene, men siden Læren. Det var ud fra to Grundsætninger, han kæmpede, og for disses Skyld fandt Bruddet Sted. Var de nu rigtige, ja, saa var det rigtigt, at Bruddet fandt Sted; men var de falske, saa var Bruddet jo forkert.

Den 1. Grundsætning af disse to har man kaldt det materiale Princip: vi retfærdiggjøres ved Troen *alene*. Den katholske Kirke lærer, at vi retfærdiggjøres ved *Troen*, men Luther siger, ved Troen alene. Han lærer, at Mennesket ved Syndefaldet er blevet helt fordærvet, saa det ikke kan medvirke til sin Frelse. Jesu Kristi Retfærdighed dækker vel Synden, Mennesket bliver dog ved at være fordærvet, Gud tilregner ham det kun ikke. Mennesket forholder sig passivt, Gud gjør alt.

Om denne Anskuelse drejede Luthers Lære sig som Hjulet om sin Axe. Men den Lære strider mod Fornuften, Bibelen og Traditionen. Man siger: men er der ikke meget, som strider mod Fornuften i Kristendommen? Nej, der er

meget over Fornuften, men intet mod Fornuften. Læren om det helt fordærvede Menneske strider mod Fornuften; thi vi se, at der findes noget godt selv hos Hedningerne. Gud kan heller ikke nøjes med, at Synden paa udvortes Maade bliver dækket, uden at Mennesket forandres. Og dersom det er Gud alene, det kommer an paa, hvorfor frelser han da ikke alle? Luther svarede hertil, at det beroede paa, at Gud havde forudbestemt nogle Mennesker til Frelse andre til Fordærvelse. Det har Luther særlig udviklet i et Skrift, som udkom 1525 og hedder »Om Slavevillien«. Aldrig har Luther tilbagekaldt denne Lære om Mangelen paa fri Villie hos Mennesket og om Forudbestemmelsen. Calvin har udviklet den i sine Konsekvenser.

Luthers Princip strider mod Biblen. Thi det gaar ud fra, at Mennesket ikke kan gjøre noget godt, ikke omvende sig. Men til Kain siger Gud dog, at Synden ligger for Døren, men han skal herske over den, og det hedder ofte til Menneskene at de skulle omvende sig. Og Apostelen Jakob siger ordret: »Mennesket bliver ikke retfærdiggjort af Troen alene«; han siger videre, at Troen er død uden Gjerninger. Derfor forkastede Luther ogsaa Jakobs Brev. Og Paulus siger vel, at Mennesket retfærdiggjøres ved Troen, men ikke siger han ved Troen *alene*.

Og Principet strider mod Traditionen. Ingen Kirkelærer har lært den Lære i de 1500 Aar før Luther kom. Men har da Helligaanden forladt Kirken kort efter at den blev stiftet? Det er dog en underlig Paastand, at Kirken skulde have ført falsk Lære, lige til Luther kom. Skulde Lyset være slukket i 1500 Aar, for at tændes paa ny, først da Luther kom. Den katholske Kirke lærer, at vi retfærdiggjøres ved *Tro* og *Gjerninger*, med andre Ord: ved Tro, som er virksom i Kjærlighed. Den lærer, at der er noget godt tilbage hos Mennesket, saa det kan medvirke til sin Frelse. De Mennesker, der vil medvirke, naar Guds Naade drager, blive frelste, de, der skyde Naaden fra sig, gaar fortabt. Og

ved Retfærdiggjørelsen sker der en indre Omdannelse, ikke blot en ydre Dækning.

Her hjemme har Grundtvig brudt med det materiale Princip ved at lære, at der er noget godt tilbage hos det faldne Menneske; han har i »Kristelig Børnelærdom« lært den katolske Kirkes Retfærdiggjørelseslære, ligesom i en Prædiken om Retfærdiggjørelse holdt i Frederikskirken 1832. Martensen bebrejder ham ogsaa dette med rene Ord.

Luthers 2. Princip er det formale Princip: Skriften alene skal være Norm for Kristne med Hensyn til Liv og Lære. Ud fra dette Princip forkastede man Biskoppernes Læremyndighed. Skriften alene skal afgjøre alle Tvistigheder. — Men afgjøre en Trosstrid kan Skriften ikke. Modstandere i to Lejre beraabe sig jo begge paa den. Alle protestantiske Kirker vil paaberaabe sig Skriften som afgjørende, men kommer dog til modsatte Resultater. De lægger nemlig deres egen Mening deri. Det viste sig ogsaa snart, at mens man sagde, man anerkjendte Bibelen som højeste Autoritet, saa satte man sig dog til Døms over den. Luther forkastede 2 Skrifter: Johannes' Aabenbaring og Jakobs Brev. Andre forkastede andre Skrifter, indtil det kom dertil, at protestantiske Lærde forkastede først alt undtagen Pauli 4 Hovedbreve og siden det hele som uægte.

Hvad blev Følgen af dette? En forfærdelig Vantro, Rationalismens Elendighed. Der var en forfærdelig Forvirring. Ingen følte dette dybere end Grundtvig, og saa brød han med Lutherdommens formale Princip. Han fandt en Autoritet, som han satte over Skriften, det var Troens Ord ved Daaben. Derfor forkastede han ikke Skriften, kun mente han i Trosordet at have fundet Nøglen til Skriftens Forstaaelse. Nu blev Livet knyttet til den Kilde, som var bleven bevaret ren i den danske Kirke, og hvorfra Livets Kræfter udvælder.

Grundtvig tyede til Traditionen; Daabspagten var jo den mundtlige Overlevering. Det, Grundtvig dog oversaa, var, at ogsaa Trosordet kan fortolkes. Nu Grundtvig er

død, er der kommet forskjellige Opfattelser af det frem, og hvem skal afgjøre Striden? Vi maa tage Skridtet fuldt ud og gaa hen til den levende Læremyndighed, Kirken. Til Kirkens Biskopper, som er Apostlenes Efterfølgere, med Biskoppen af Rom i Spidsen. Stridighederne komme da frem paa de store Kirkemøder, drøftes og afgjøres. Et Ord, selv Troens, kan ikke afgøre Stridigheder, men kun levende Mennesker. Det var ikke Grundtvig bevidst, hvorhen hans Gjerning førte; vi kunne se klarere i dette Tilfælde, end han kunde.

Taleren haaber at have givet en forstaaelig Fremstilling af Reformationens to Grundprinciper og af, hvorledes Grundtvig har brudt med dem og netop derved givet Livet det Opsving, der er sket. Men er dette rigtigt, saa var det fejl, at der blev brudt med den katholske Kirke, og saa maa vi vende tilbage til den. Et Vidnesbyrd mere om, at den katholske Kirke ejer det rette, er, at alle protestantiske Kirker have nærmet sig Rom. I Danmark have kun de saakaldte Møllerianere eller Bornholmere den samme Lære som Luther. De theologiske, protestantiske Professorer har den ikke. Men naar nu Protestanterne vende sig til katholsk Lære, hvem havde saa Ret paa Reformationens Tid? Og dersom vi maa erkjende, at den katholske Kirke har det rette, da komme vi til at vende tilbage til den. Taleren har endnu aldrig hørt en protestantisk Prædiken, hvori der lærtes om Retfærdiggjørelsen saadan, som Luther lærte.

Foredraget sluttedes med en Henvisning til Disciplenes Vandring til Emaus. Deres Hjærter brændte i dem, men de kendte dog ikke Jesus, da de bad: Bliv hos os, Mester, Dagen hælder. De følte ham nær sig, men kjendte ham først til Fulde siden.

Saadan har Protestantismen det, den føler ham nær, men kjender ham ikke til Fulde. Men bliver Protestanterne ved at bede: Bliv hos os, Mester, saa fører han dem videre til den hellige katholske Kirke, som kjender Jesus i al sin Herlighed.

„Katholiken“s Redaktør.

— 0 —

Da vi tør antage, at Hr. *Johannes Jørgensen* i sin Beskedenhed selv vilde unddrage sine Læsere nedenfor staaende hæderlige Omtale, som Hr. *Birger Hall* lader ham blive til Del i det norske »*Luthersk Kirketidende*« for 24. Oktober d. A., tage vi ikke i Betragtning at meddele den her i »*Nord. Ugeblad*«. Muligvis kunde Hr. Jørgensen ogsaa finde sig foranlediget til at skrive et Par Bemærkninger om den i et eller andet Nummer af »*Katholiken*«.

I ovennævnte Blad, som udkommer i Kristiania, har Hr. *Birger Hall* i en Artikel »*Fra Rejsen*«, hvis femte Afsnit handler om de religiøse Forhold i Danmark, skrevet følgende:

»En Sejr maa man misunde de Romerske; det er den højt begavede Digter *Johannes Jørgensen*, en af *Dr. Brandes's* tidligere intime Venner, men nu af denne Dekadenthøvding bæret med det smukke Navn »den lede danske Renegat, der ikke aabner Munden uden at der springer en Skrubtudse ud af den«. Man vil af denne Titulatur se, at *Jørgensen* er *Brandes* en skarp Torn i Øjet, og han forsømmer heller ingen Lejlighed til at give sine tidligere Meningsfæller den Korreks, de fortjener. Allersidst har han skrevet en Artikel i Anledning af Kejserindemordet, hvori han lægger Hovedskylden paa Anarkisternes Chef *Fyrst Krapotkin*, der fra sit Hus i en af Londons Forstæder vedligeholder en forfærdelig Propaganda Verden rundt. Herover har *Dr. Brandes* følt sig stukken og foranlediget en Udtalelse fra *Krapotkin*, der staar at læse i *Brandes's* Livorgan, »*Politiken*«.

Johannes Jørgensen har som kristelig Apologet, der kæmper Troens og Moralens Kamp mod disse Fjender i Litteraturen, faaet en Betydning, som Kristne af alle Samfund med dyb Taknemlighed maa anerkjende, ikke mindst, da hans katholske Livsstandpunkt kun yderst svagt kommer frem gennem hans Dagbladsartikler og i hans kristelige Trilogi: »*Livs-*

løgn« — »Helvedfjender« — Den yderste Dag«. Man kan ikke længere være bekendt ikke at have læst disse Bøger, saa helstøbte, aktuelle og skønne som de ere. Underlig nok, at denne betydelige Aand finder sig tilrette i Katholicismen med dens middelalderlige Væsen og Overtro; man forklarer det saa, at Jørgensen under sin intense Brydningstid ikke stødte paa virkelig levende Lutherdom, men derimod paa Katholicismen i en forbedret Udgave, saadan som man stundom træffer den i protestantiske Lande, naar det gjælder at holde alle de skarpe Kanter borte og blot virke med det mystiske og milde (»Eksportkatholicisme«). Jørgensen synes ikke at kende synderlig til den romerske Kirkes Udskejelser. Man kunde derfor haabe, at naar disse gaar op for ham, og han lærer den lutherske Tro bedre at kjende (han sees at have studeret enkelte Sider af den ganske grundig i Anledning af sit Forsvar for Indremission), han da vender tilbage til sin Barndoms Tro. Desværre er der imidlertid liden Udsigt dertil, siden han har begyndt med Polemik mod Protestantismen. Rom har som bekendt en stor Force i at sætte sine Proselyter i Arbejde for sin Sag. Saaledes har det nylig sat Fru Nyblom i Vej med at apotheosere Katholicismen. Og Jørgensen har man faaet til at udgive et polemisk Blad, »Katholiken«, som imidlertid endnu skal være meget mildt i Tonen. Han vil da formentlig ved at forsvare og angribe efterhaanden komme til at blive fast indsnøret i de papistiske Lænker«.

Som vore Læsere kunne se, er her baade Godt og Ondt; nogen fortrøstningsfuld Tillid til Hr. Johannes Jørgensens Vankelmodighed har Hr. Hall ikke; han haaber, at Hr. Jørgensen skal blive Protestant, men tilføjer dog, at der »desværre er liden Udsigt dertil«. Gud ske Lov!



Verden og Visdom.

En Fortælling fra Kejser Marc Aurels Tid.

(Efter Anton de Waal.)

—o—

(Fortsat.)

Tidlig næste Morgen ilede Justinus igjen ud til Monte Mario. Portneren, som havde Ordre paa at vise den største Forsigtighed ligeoverfor enhver Fremmed, der kom, kjendte ham igjen og lod ham uden Betænkning træde indenfor.

Ptolomæus sad lige midt imellem sine smaa Tilhørere og talte til dem om Guds Egenskaber, hans Evighed, Visdom, Retfærdighed og Hellighed og om hans Kjærlighed og Barmhjærtighed, og det paa en saa simpel og ligefrem Maade, at det kunde forstaaes af Børn; hans Ord bleve uvilkaarligt varmere, da han skildrede Guds Kjærlighed til Menneskene, som alle — baade Slaver og Frie — vare hans Børn; hans Barmhjærtighed mod de Vildfarende, hans Langmodighed mod Syndere og hans Tilsagn til alle de Gode om den evige Herlighed.

Justinus ligesom plukkede ethvert Ord fra den ærværdige Oldings Læber; hvor følte han dog, at der kom Lys ind i hans Sjæl, at hans Hjærte udvidede sig paa samme Maade, som den lukkede Blomst udfolder sig ved Morgensolens Komme!

Da Undervisningen var forbi, havde han gjerne ønsket den var vedbleven flere Timer endnu, for at han rigtig kunde indsuge alle disse Sandheders forfriskende Strøm i sin forvirrede Sjæl.

Han traadte hen til Ptolomæus og sagde:

»Endelig har jeg da fundet, hvad jeg saa længe har søgt efter! Gud har ført mig til Dig; før Du nu ogsaa mig til ham; jeg vil, jeg maa blive Kristen.«

Justinus blev hele Dagen paa det stille Landsted. Da han om Aftenen tog Afsked fra de Smaas kjære

Kreds, i hvilken han saa hurtig havde følt sig hjemme, gav Oldingen ham den hellige Johannes' Evangelium med hjem, for at gjenne læse det i de følgende Dage og saa igjen komme hen til ham.

Hvor mægtigt blev han ikke greben allerede ved Begyndelsesordene af denne Del af den hellige Skrift: *»I Begyndelsen var Ordet, og Ordet var hos Gud, og Ordet var Gud.«*

Det var saa overvældende stort og ophøjet — Justinus havde aldrig læst noget lignende hos nogen som helst Filosof. Han læste med voxende Interesse videre, og stadig traadte Forløserens Billede guddommeligere og mere og mere lysende frem for hans Øje og stedse inderligere gav han sin hele Sjæl i Tak og Kjærlighed hen til sin Frelser. Omvendelsen blev let for Justinus, der saa længe havde søgt efter Sandheden; ingen jordiske Baand fængslede ham til Verden, ingen Hensyn til Stand, ikke heller Blodets Baand stillede sig i Vejen for ham; Evangeliets Sædekorn mødte hos ham en Jordbund uden Torne, uden Tidsler.

Saa kom Cornelias Indbydelse.

Tidligere havde Justinus ofte haft filosofiske Samtaler og Undersøgelser med hende; det var jo bleven Mode i Rom. Nu kunde han ganske anderledes tale med hende om saadanne Spørgsmaal!

»Det, som jeg hidtil har kunnet byde hende,« sagde han til sig selv, »var kun som stillestaaende Vand fra mudrede Sumpe; nu kan jeg derimod føre hende til den guddommelige Vidsoms friske, med levende Vand sprudlende Kilde. Selv om hun skulde le af mig eller foragte mig og vise mig bort, naar jeg forklarer hende, at deite er Kristendommens Lære, og at jeg af ganske Sjæl bekjender mig til den, saa skal det dog ikke afholde mig fra at tale rent ud. Jeg haaber, at min Varme og Begejstring kan opveje det, jeg endnu mangler af Kundskaber.«

Den Samtale, som Cornelia havde med Filosofen varede længe — meget længe. Han fortalte hende, hvorledes han havde lært Ptolomæus at kjende, hvorledes han havde modtaget den første Belæring af Børnenes Mund, og hvorledes han nu var urokkelig fast overbevist om Kristendommens Guddommelighed. Med en Nyomvendts hellige Ild fremstillede han vor hellige Tros Grundlærdomme for Cornelia, og med en fin Dialektikers Færdighed torstod han at imødegaa enhver Indvending, hun fremkom med. Skjønt hun gjorde sig al mulig Umage for at skjule hvad der rørte sig i hendes Indre, kunde Justinus dog strax mærke, saavel af hendes Svar og Indvendinger som ogsaa af den forandrede Maade, hvorpaa hun nu talte om Religion og Filosofi, hvilke Storme rasede i hendes Sjæl. Gid hun dog ogsaa maatte finde den Lods, som kunde føre hendes Fartøj ud paa det rette Farvand!

Da Justinus havde forladt Cornelia, og hun var bleven ene, var hendes Sjæl endnu mere ophidset og urolig end før. Ligesaa højt som den guddommelige Stemme tilraabte hendes Indre, at hun kun kunde finde Hjælp og Fred, ved ganske at give sig hen til den erkjendte Sandhed, ligesaa mægtigt rejste hele hendes Væsen sig imod den store Afgørelse, der kunde have saa skæbnesvangre Følger for hende.

Dage og Uger gik: Cornelia kunde ikke fatte nogen Beslutning; stadig svarede hun den om Naade manende Stemme: Det lader sig ikke gjøre; jeg kan ikke!

Men hun følte sig usigelig ulykkelig; hun sagde til sig selv, at hvis denne Tilstand varede endnu længere, vilde hun blive gal.

Selv hendes Gemal, der ellers kun brød sig grumme lidt om hende, kunde mærke denne Forandring i hendes Væsen; men hvem kunde hun vel mindre end

ham have betroet Grunden til, at Roserne paa hendes Kinder Dag for Dag blegnede?

Cæcilianus raadede hende til Lufthorandring, til et Ophold ved Havet: »Ak,« sukkede hun, »hvis det blot var det, der kunde hjælpe mig.«

Han vilde spørge en Læge tilraads.

»For mig,« svarede hun med Taarer i Øjnene, »gives der kun ét Lægemedel, men det forekommer mig at være saa uendelig langt borte.«

Nogle Dage derefter kom Justinus igen, denne Gang af sig selv, han indbød Cornelia til sammen med sig at besøge Ptolomæus' Plejehjem for Forældreløse, og efter nogen Vægring gik hun ind paa hans Forslag.

Det, hun nu fik at sé og høre paa Landstedet, maatte end mere bestyrke hendes Overbevisning om Kristendommens Sandhed; hun tilstod det ogsaa ærligt for Præsten, men erklærede samtidig, at det vilde være hende aldeles umuligt aabenlyst at træde over.

Herpaa gav Ptolomæus hende et ganske ejendommeligt Svar:

»Dengang Herren endnu vandrede her paa Jorden,« sagde han, »levede der en rig Dame paa sit Slot i Magdala, som var langt mere indviklet i denne Verdens Net end Du, ædle Frue, nogen Sinde kunde blive. Det, som Menneskene kalde en Tilfældighed, førte hende en Dag hen blandt den Menneskemængde, der lyttede til Mesterens Ord. Hans ophøjede Skikkelse og hans Lære greb paa éngang denne Kvindes Sjæl med en himmelsk Magt, og da senere Herren blev indbudt til en Farsørs Bord, trængte Maria Magdalena, der kun fulgte sit Hjertes uimodstaaelige Indskydelse, ind i Tricliniet. Uden at bryde sig om Gæsternes spottende Blikke og ondsksfulde Bemærkninger kastede hun sig for Jesu Fødder, vædede dem med sine Taarer og aftørrede dem med sit Hovedhaar. — Jeg vil ikke med et eneste Ord, ædle Frue, overtale Dig til at blive Kristen; *den Time*

vil komme, da ogsaa dit Hjertes uendelige Længsel vil drive Dig derhen, hvor Herren findes; Du vil da, beredt til ofre selv det Højeste, kaste Dig for hans Fødder og anraabe ham om dette Ene, at han i sin Naade vil optage Dig.◀

Cornelia følte sig i høj Grad ramt af disse Ord; hun skulde altsaa komme som en Betlerske og paa sine Knæ bede om Optagelse? — Hvor følte hun sig dog langt borte fra denne Ydmyghed og Opofrelse af sit eget Jeg!

Men da hun kom hjem lukkede hun sig inde i sit Værelse, kastede sig paa Knæ, løftede Armene mod Himlen og bad under hede Taarer:

»Min Gud, min Gud, forbarm Dig over mig! Har jeg ved Din Naade lært Dig at kjende, giv mig saa ogsaa Kraft til at kaste mig for Dine Fødder ligesom Magdalena!«

Ja den Time skal komme, svage Hjerte, som vil give Dig Mod til ethvert Offer, selv om det ogsaa var dit Liv! Naar Cæcilia igjen fører Dig ned i Katakomberne, lad hende da vise Dig Abrahams Billede, han som var beredt til med egen Haand at ofre sin eneste Son, dette Forjættelsernes Barn, fordi Gud bød det. Det er med god Grund at de Kristne saa gjerne lode dette Billede male i Martyrernes Gravkammer. Det, som i den gamle Pagt blev fordret af Patriarken, ikke i Gjerningen, men i Vilien, for at prøve hans Lydig-
hed: — med hvilken Glæde have ikke disse trosstærke Helte bragt det som Offer, det Dyrebareste, som Hjertet elsker højere end sit eget Liv! — — —

Den følgende Morgen overraskede hendes Ægtefælle hende med den Meddelelse, at han havde tænkt paa at rejse til Alexandria i Ægypten; han skulde personlig afvikle nogle paatrængende Forretninger dér og saa vilde han med det samme sé at finde et passende

Vinteropholdssted for hende; han vilde allerede rejse næste Dag.

Cornelia gav ham ikke noget Svar herpaa. Hun gjennemskuede sin Mand, — det var ikke Omsorgen for hendes Vel, men hans Hang til Orientens yppige Nydelser, til hvilke han vilde hengive sig uden at være plaget af hendes Nærværelse, — det var disse paatrængende Forretninger, der fik ham til at forlade hende.

Hendes Mistanke blev til Vished, da hendes Slavinder fortalte om den Mængde Kufferter og Kasser, han vilde føre med sig paa denne Rejse og som tydede paa en længere Fraværelse.

Og at han just nu forlod hende, det sønderrev den sidste Traad, der endnu bandt de to Ægtefæller til hinanden.

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Kjøbenhavn. I Lørdags vendte den højærværdigste Biskop atter tilbage til Hovedstaden efter for sit Helbreds Skyld og i Vikariatets Interesse at have opholdt sig i længere Tid i Udlandet, hvor Msgr. *von Euch* ogsaa fik Lejlighed til at overvære Biskoppen af Osnabrücks Bisættelse. Desværre saa Hs. biskoppelige Højærværdighed sig ikke i Stand til at fejre Pontifikal-Gudstjeneste paa Alle Helgens Festen og Alle Sjæles Dagen paa Grund af et Ildebefindende, han havde paadraget sig under det kolde og raa Vejr paa Tilbagereisen til Danmark; imidlertid befinder Biskoppen sig nu atter i Bedring.

Wien. I Anledning af *Dr. Müllers* Død paa »Kejser Frans Josefs Hospital« i Wien gav de liberale Blade, som intet Begreb have om katholske Ting, en mærkelig Beretning om den hellige Kommunionens Meddelelse til de Pestsyge. De vidste bl. a. at fortælle om, at Præsten kun fra det fjærne

havde »vist« den hellige Hostie til den døende Dr. Müller og at alle Tilstedeværende havde været dybt rørte ved dette Syn. Imidlertid skriver nu Præsten ved Hospitalet, Hr. *Josef Viffl* følgende i »Das Wiener Vaterland«:

»Jeg beder den ærede Redaktion overfor urigtige Beretninger i enkelte Dagblade at modtage følgende objektive Fremstilling af min Fremgangsmaade ved Meddelelsen af de hellige Sakramenter til de stakkels Pestsyge i »Kejser Frans Josefs Hospital«. — Jeg vilde af embedsmæssige Grunde undgaa straks fra første Tilfælde af, at lade mig isolere og maatte derfor gaa ind paa den Betingelse, at fuldbyrde de gejstlige Funktioner uden at betræde de Syges Barakke. Jeg traadte hen til det lukkede Vindue, i hvis Nærhed den Syge laa paa sin Seng. Vi saa hinanden Ansigt til Ansigt og min Røst naaede hans Øre. Den Syge blev disponeret for Absolutionen. Den tilstedeværende Søster fik paa samme Maade den nødvendige Anvisning paa, hvorledes hun skulde yde Hjælp ved Meddelelsen af den hellige Kommunion. Hun bar den i et Korporale lagte hellige Hostie fra en Vinduesgesims i et Siderum til den Syges Leje, og denne optog under mit Paasyn det hellige Vandringsbrød med Munden fra Korporalet. Da jeg af ovennævnte Grund ikke turde betræde Sygebarakken, kunde jeg ikke meddele den Syge den sidste Olje. Det var med nøgtern Sandhed Fremgangsmaaden ved begge de hidtil indtrufne Tilfælde. — Jeg tegner med Højagtelse, Josef Viffl, gejstlig Rektor ved »Kejser Frans Josefs Hospital«. Wien, den 23de Oktober 1898«.

Vi kunne tilføje, at allerede for to Uger siden ifølge det fyrstærkebiskoppelige Ordinariats Meddelelse, to Præster frivillig have stillet sig til Disposition for i paakommende Tilfælde at overtage den fuldstændige Sjælesørgertjeneste hos de Pestsyge.

Jerusalem. Den tyske Kejser har ad telegrafisk Vej meddelt Paven, at han under sit Ophold i Konstantinopel har erhvervet et historisk Grundstykke i Jerusalem, nemlig

det Sted, hvor ifølge Traditionen den h. Gudsmoders Hus har staaet og hvor hun har boet efter Frelserens Død og senere selv er hensovet i Herren. Grundstykket, som tilhørte en muhamedansk Familie og kaldes »*Dormition de la Sainte Vierge*«, har Kejseren skjænket til fri Afbenyttelse for »den tyske katholske Forening for det hellige Land«, som har sit Hovedsæde i Aachen. I sit Telegram til Foreningens Præsident, forhenv. Landraad Janssen i Aachen, siger Kejseren: »Jeg glæder mig over, at jeg ved deune Gave kan opfylde et inderligt Ønske hos mine katholske Under-saatter. De bør heri se et Bevis paa den Omsorg, hvormed jeg som Landets Fader, skjønt af en anden Konfession, stedse har bestræbt mig for at vaage over deres religiøse Interesser.«

Det ærværdige Sted, hvor Herrøns hellige Moder engang levede og døde, ligger umiddelbart ved Siden af »*Coenaculum*« eller Nadversalen. Desværre var det af politiske Grunde ikke muligt at erhverve selve Nadversalen, hvor Herren holdt det sidste Aftensmaaltid med sine Apostle, hvorfra Lidelseshistorien tog sit Udgangspunkt, hvor den første og ældste Kirke i Verden har staaet, Moderen til alle de Millioner Kirker, som nu findes paa Jorden. De mest offervillige Forsøg paa at bringe denne Helligdom i kristelige Hænder ere, som sagt, hidtil forblevne resultatløse paa Grund af, at ogsaa Tyrkerne betragte dette Sted som en Helligdom.

Som ovenfor bemærket, betegner »*Dormitio*« det Sted, hvor Jesu Moder opslog sin Bolig og endte sine jordiske Levedage. Paa den h. Kejserinde Helenas Tid stod paa Grundstykket den saak. »Apostelkirke«, som paa Korstogenes Tid kaldtes »Mariakirken«. Paa Grundstykket, som Kejseren nu har skjænket de tyske Katholiker, findes der uden Tvivl mangen Sten, hvis Alder naar op til Kristendommens første Tider, og som paa det samme Sted nu atter kan finde Anvendelse i et katholsk Gudshus. —

Unio. Onsdag den 9. Nov. Kl. 8 **Torske-Gilde** (for Herrer) i Foreningens Lokale (Touristhotellet). Man bedes tegne sig (Kr. 1,50 for Personer) inden Tirsdag Aften den 8. ds. hos Bestyrelsen.

St. Josefs Gilde. II. Grad holder Møde **Mandagen** den 7. Novbr., Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Aften.
— Alm. Møde for alle Brødre **Mandag** den 14. Novbr., Aften Kl. 8 $\frac{1}{2}$, i Forsamlingslokalet Bredgade 67. 2. Sal o. G.



St. Knuds Broderskab. Tirsdag den 8. Nov. Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Aften: Oplæsning af Hr. Berg.

Organist J. Hammermüller.

Musikundervisning. Ewaldsgade 12, 3. Sal.

Taksigelse.

For al udvist Opmærksomhed, for alle kjære Minder, som ere skjænkede os ved vort Sølvbryllup, bringe vi herved vor hjærteligste Tak.

F. Heinlein og Hustru.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 6. November. 23. **Søndag e. Pintse.** — 7. **M.** Oktavdag. — 8. **Ti.** Oktav af Alle Helgener. — 9. **O.** Laterankirkens Indvielse i Rom (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ h. Messe for Ansgariusforeningen). — 10. **T.** Andreas Aoellinus, Bekjender. — 11. **F.** Martinus. Biskop af Tours (saak. Mortensdag). — 12. **L.** Martinus, Pave og Martyr.

Søndag den 13. November. 24. **Søndag e. Pintse.** Marias Ofriug.

Mødreforeningen.

I Stedet for det sædvanlige maanedlige Tirsdags-Møde afholdes **Søndag** den 6. Novemb. Kl. 3 **Efterm.** et Møde med Foredrag i **St. Josefssøstrenes Huskapel** paa Toldbodvejen 14, hvortil alle Hustruer og Mødre i Menigheden indbydes.
Joh. Braun.

Mariakongregationen for Ynglinge fejrer **Søndag** d. 13. November den h. Stanislaus festlige **Mindedag.** Fælleskommunion Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i Jesu Hjerter Kirke; højtidelig Aftengudstjeneste Kl. 6 i St. Ansgars Kirke.

Unio. Lørdag den 12. November Kl. 8 $\frac{1}{4}$ læses i St. Ansgars Kirke en h. Sjælemesse for Foreningens afdøde Medlemmer.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,
Sexogfyrretyvende Aargang,
og „Katholiken“ Nr. 22.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbmagergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

Nr 46.

Søndagen den 13. November.

1898

Indhold: Jesuiternes religiøse Fanatisme. Paveligt Breve om Alle Sjæles Maaned. Literaturanmeldelse. — Bekjendtgjørelser.

Jesuiternes religiøse Fanatisme.

— 0 —

(Fortsat.)

»1558 blev Inkquisitionen indført i Bayern. Alle Protestanter, der ikke vilde afsværges deres Tro, blev udjagne af Landet. Jesuiten Windeck foreslog ligefrem »at dræbe alle Lutheranere og andre Kættere«, og hans Kolega Forer af Dillingen tilraabte de Tropper, der skulde gennemføre Restitutionsediktet i Schwaben, disse Ord: »*Estote ferventes* (Værer brændende nidkære!). Dersom I møde Modstand, saa optænd en Ild saa hed, at Englene endog kunne føle deres Fødder brænde og se Stjernerne smelte«!« —

Dette Afsnit sætter uvilkaarlig Lattermusklerne i Bevægelse hos enhver, der betragter dets enkelte Led i deres komiske Sammenføjning. De tyske Studenter har en Vise, som egentlig ikke er andet end et gemytligt Vrøvleri, idet der i den rimes de urimeligste Ting sammen, omtrent som i følgende Vers:

I Kina har hver Mand en Tot,
Kong Kristian bor paa Bernstorf Slot.

Paa samme Maade er det ovenstaaende Afsnit dannet. Den intet anende Læser maa naturligvis tro; at de tre Led, Inkquisitionen, Windeck og Forer, høre sammen. Men *Inkquisitionen* gik (efter »Nationaltid«). for sig 1558 i *Bayern*, *Windeck* levede i *Baden*, hvor han lige i 1558 havde fuldendt sine Studier paa Universitetet i Freiburg (Duhr, Jesuitenfabeln S. 110 Anm. 2.)¹⁾, og *Forer*, som først fødtes 1580, spiller sin foregivne Rolle 70 Aar senere i *Schwaben*. (Restitutionsediktet blev, som bekendt, givet den 6. Marts 1629). Endnu morsommere er det, at intet af de tre Led er sandt. 1) er Inkquisitionen aldrig bleven indført i Bayern. »Nationaltid« har troskyldig kopieret Tangen, og Tangen har misforstaaet eller mistydet Huber, denne fortæller nemlig, at Hertug Albrecht i 1558 ifølge Jesuiternes Raad lod paabegynde en *Inkquisition* (d. v. s. en Undersøgelse) med det Formaal at udrydde Protestantismen (Huber, der Jesuitenorden S. 131). Hubers Beretning stemmer dog næppe med Sandheden. Den egentlige Grund, hvorfor Hertug Albrecht saa energisk søgte at tilbageføre sit Land til den katholske Tro, var den saakaldte Ortenburger Sammensværgelse, som en Del protestantiske Adelsmænd 1563 havde indgaaet for at indføre den augsburgske Konfession i Bayern (se Janssen IV. B. S. 424 ff.). Hans Hovedraadgivere var efter Protestanternes Mening, ikke Jesuiterne, men Konvertitten *Frederik Staphylus* (S. St. S. 433). Hvad Jesuiterne have bidraget til Bayerns Omvendelse, derom skriver Hertug Albrecht selv 1573: »De have i disse vore sidste ynkværdige Tider gjort og gøre alt til Plantning af Ret og Retfærdighed og det kristelige Folks Opbyggelse ved *Belæring*

*) Windeck passer dog nogenlunde i Sammenhængen, hvis det er sandt, hvad Huber skriver (S. 131), at Hertug Albrecht ogsaa sørgede for Katholicismens Genindførelse i Baden, og at dette fuldstændig lykkedes i Aarene 1570 og 71. Thi muligvis har han dengang allerede beklædt et Professorembede ved Universitetet i Freiburg.

og *Prædikn, Tjeneste i Hospitalerne og mild Veldædighed mod de fattige og spedalske* (S. St. 431). For Resten synes netop Jesuiterne at have bevirket Formildelser i Behandlingen af Protestanterne. Før deres Optræden i Bayern blev nogle Kættere henrettede. Derimod »*har under Hertug Albrecht*«, der indrømmede Jesuiterne stor Indflydelse, »saa vidt vides, *ikke nogen lidt Døden for Troens Skyld*« (Lossen, *Der Kølische Krieg*, Gotha 1882, I. 55. Hos Duhr. S. 636). — 2) Windeck har, som før vist, ikke været Jesuit, ej heller studeret hos dem. Derfor ere i alt Fald Jesuiterne uskyldige i hans blodtørstige Ønsker, ifald han virkelig skulde have næret slige. — 3) Med samme Bestemthed maa ogsaa de Ord, Forer skal have sagt, erklæres for Opdigting. Da Huber, skønt han siger at vilde skrive en objektiv Historie, kun gaar ud paa at samle saa vidt muligt alt, hvad der er sagt ondt om Jesuiterne, og at fremstille det gode, han ikke kan nægte, ej heller forbigaa med Tavshed, i et saa ugunstigt Lys som muligt, og da hans Bog paa denne Maade bliver en uafbrudt Kæde af Løgn, Bagvadskelser og Mistænkeliggørelser, har man Lov til at henvise alt til Fablernes Rige, hvad han ikke beviser med aldeles uomstødelige Aktstykker. Røverhistorien om Forer fortæller han uden nogetsomhelst Bevis, uden Angivelse af nogen Kilde. Vi gør derfor vist ingen Uret, naar vi lægger den i Pulterkamret til alt det andet Skrammel, vi allerede have gjemt der.

»I Belgien fandt Jesuiterne et villigt og lydigt Redskab i Filip II. af Spanien, denne »Sydens Dæmon«, en Konge just efter deres Hjærte, mørk, rænkefuld, fanatisk og kold. Han blev ret Jesuitismens Ærkeengel, »Troens hellige Forsvarer«, og for frem med Baal og Brand mod Protestanterne«. — Ak ja, den stakkels Filip II. er ret bleven en Bussemand for den protestantiske Fantasi. Hans Grusomhed og Fanatisme er lidt efter lidt bleven til en fast Tradition. Det maa være en rigtig Stymper, som ikke har ham paa sit Repertoire. Hvorfor har »Nationaltid.« ikke i det mindste læst »Salmon-

sens Konversationsleksikon«? Der vilde den have fundet, om end langt fra en retfærdig Bedømmelse, saa dog i det mindste en bestemt Forkastelse af sin egen haarde Fordømmelsesdom. »Naar hans Person,« siger Dr. A. Friis, »er bleven til en »Sydens Djævel«, »hvis Smil og Dolk vare Brødre«, da bruger en moderne roligere Betragtning jævner Ord.« Vel kunde Filip være stiv og egensindig og langsom i sine politiske Beslutninger og Foretagender. Vel kunde han være uheldig i Valget af sine Redskaber, saaledes navnlig af Hertug Alba i sin Strid med Nederlandene. Men det er *usandt, at han var mørk og kold*. Hans Brevveksling med sine Døtre (udgivet af Gachard, Paris 1884) viser, at han havde et venligt Sind, et mildt og varmtfølede Hjærte ikke blot overfor sine Børn, men ogsaa overfor sit Tyende (se Historisch-politische Blätter Bd. 94 S. 267). — Det er *usandt, at han var rænkefuld og fanatisk*. Han lod sig i alle sine Foretagender navnlig for Troens Bedste lede af en dyb Overbevisning og ubrødelig Pligtfølelse. (Ogsaa Salmonsens Konversationsleksikon anerkender hans »dybe Pligtfølelse.«) Det vidner ikke om Fanatisme, hvad han i nævnte Brevveksling skriver, at han i Lissabon bivaanede en Auto da Fé, men bortfjernede sig, saa snart Dødsdommen skulde forkyndes over nogle skyldige (Hist.-pol. Bl. S. 271). — Det er *usandt, at han for frem med Baal og Brand mod Protestanterne*. Denne Paastand beror paa den urigtige Mening, at Bevægelsen i Nederlandene var en religiøs Bevægelse og derfor Filips Kamp mod den en Kamp mod Religionen; i Virkeligheden skyldes Nederlandenes Frafald en ganske nedrig Sammensværgelse af Adelsmænd, der kun brugte Religionen som Skalkeskjul (se Weiss, Weltgeschichte, Wien 1870 4. Bd. S. 726). En anden Fejlmening er den, at Filip havde indført Inkquisitionen i Nederlandene. Han har kun fornyet de Anordninger, som hans Fader først har gjort og gennemført til Landets største Gavn. Er Inkquisitionens Love strenge, alt for strenge for vor Tids Aand, saa maa det dog siges, at deres Udførelse i det hele var meget mild (S. St. S. 727).

Og endelig maa det ikke glemmes, at de nederlandske Kalvinisters Fremfærd mod den katholske Kirke med Nødvendighed fremtvang en energisk Reaktion. I Løbet af en Uge ødelagde de 400 Kirker og Altre, ofte under de allergyseligste Forhaanelser af alt det, der er Katholikerne helligt og dyrebart (S. St. S. 738). Det Blod, som den grusomme Alba lod flyde til Gengjæld, falder mere paa Vilhelm af Oranien og hans Kumpaner end paa Filip II. *I alt dette have Jesuiterne ikke haft Del paa nogen Maade.* — Men lige frem latterligt er det at ville stemple Filip II. som »et villigt og lydigt Redskab« i Jesuiternes Hænder, som »Jesuitismens Ærkeengel«. Han har snarere været en Fristerengel for Ordenen. I flere Aar har han voldt den de største Bryderier, idet han vilde gjøre den til et villieløst Redskab i sin Haand, idet han understøttede nogle opsætsige spanske Ordensmedlemmer i deres Bestræbelser for at løsne de spanske Provinsers Sammenhæng med Ordenens øverste Styrelse. Og der behøvedes hele Fastheden hos to Mænd som Pave Sixtus V. og Ordenens General Aquaviva for at forhindre Kongens Planer, der vilde have været Ordenens Ruin (se F. S. Buss, Die Gesellschaft Jesu II. Bd. S. 866 ff.)

»I de blodige Religionskrige i Tyskland og Frankrig, tilstrækkelig brændmærkede ved Ting som Bartholomæusnattens Rædsler, spillede Jesuiterne Hovedrollen.« — Men gode »Nationaltid.« dog, hvor vil De hen? Hovedrollen? Her maa De jo have været stærblind? Det er dog uden al Tvivl Trediveaarskrigen i Tyskland og Hugenotterkrigene i Frankrig, De taler om. Men hvem i al Verden er da endnu saa gal at holde disse Krige for Religionskrige? Revolutionskrige vare de, ikke mere og ikke mindre. Og hvor kunde de tro, at de bømiske Oprørere, Friedrich von der Pfalz, Kristfan IV. af Danmark, Gustav Adolf af Sverrig, Bernhard af Weimar *e tutti quanti*, som dog spillede Hovedrollen i Trediveaarskrigen, vare Jesuiter? og hvem vil De vel indbilde, at Katharina af Medici og Karl IX., Hovedophavsmændene til Bartholomæusnatten, vare Jesuiter? Nej, gode »Na-

tionaltid.«. Følg mit Raad og send Deres Medarbejder endnu en Gang til Skolebænken; han har under sin første Skolegang slidt Bænken til ingen Nytte! En lille Rolle have Jesuiterne jo spillet, baade i Trediveaarskrigen og i Bartholomæusnatten. De have ikke været Skyld i den første; det kan De, med mangfoldige protestantiske, resp. antijesuitiske Forfatteres Vidnesbyrd bevist, læse hos Duhr, S. 105 ff. De have heller ikke været Skyld i Bartholomæusnatten; det kan De se bevist s. St. S. 191 ff. og endnu udførligere i Stimmen aus Maria Laach, 29. Bd. S. 116 ff. og S. 263 ff. Derimod have de ved begge disse sørgelige Begivenheder søgt at *forhindre saa meget ondt, som det stod i deres Magt*. Saaledes trøstede P. Wiltheim de ulykkelige, som under Magdeburgs Brand¹⁾ vare flygtede ind i Domkirken: »Jeg skal for eders Liv og Ære gaa i Borgen hos Tilly;« og *han førte selv Tilly til Stedet og udvirkede en Vagt til deres Beskyttelse* (se Hist.-pol. Bl. 115. Bd. S. 168 f.). Og om de franske Jesuiter i Paris, Lyon og Bordeaux læser jeg, at *de med Livsfare for dem selv reddede mange fra Døden* (se Duhr, S. 179 f.). At frelse andres Liv, det var disse Jesuiteres Gerning, ikke at slagte eller faa andre til at slagte.

»Selv i Sverrig prøvede de paa at øve deres Kunster. Den mere end halvt katholske Johan III. sagde grædende til Possevino; »Jeg vilde gjerne lade alle Tærne paa mine Fødder afhugge, dersom jeg derved kunde hindre den Pine, som min Fader (den protestantiske Gustav Vasa) maa lide i Helvede!«. Men heldigvis fik Jesuiterne dog ikke deres Krig frem her.« — Undskyld, kjære »Nationaltid.«, her tager

¹⁾ Det har indtil for kort siden været et Slags Dogme i den antikatolske Historieskrivning, at det var Tilly, som havde sat Ild paa den ulykkelige erobrede By. Det er imidlertid nu bleven oplyst, at Gustav Adolfs Sendebud, Falkenberg, i Overstemmelse med den svenske Konge har lagt de Miner, der lagde Byen i Grus. Det hele skete netop i den Hensigt at vække Protestanternes Forbitrelse mod den katholske Feltherre (se Hist. pol. Bl. 115. Bd. s. 161 ff.).

De bestemt fejl. De Ord, De lægger Kong Johan i Munden, har han ganske bestemt ikke sagt. Han gik jo ikke over til den Indre-Mission, men til den katholske Kirke; men Katholiken dømmes ikke noget enkelt Menneske til Helvede. For Resten er det ret taabeligt sagt, at Jesuiterne ikke fik deres Krig frem. Jesuiterne kom som Pavens Sendebud for paa fredelig Vis at søge at føre Landet tilbage til den katholske Tro, da Kong Johan ved sin katholske Gemalinde var stemt gunstigt for Catholicismen. Han selv lod sig virkelig optage i Kirkens Skød, hans Søn Sigismund fik fra først af en katholsk Opdragelse. Jesuiterne have ved alt dette ikkê vist det mindste Spor af Utaalsomhed; tværtimod, Possevino gjorde alt for at stemme Paven gunstig for alle de Indrømmelser, Kongen mente at maatte forlange for sine Undersaatters Skyld (se hele denne Historie hos Perger, Jesuitpateren Laurits Nielsen, Kristiania 1896, S. 63 ff.). Det var ikke Jesuiterne, der vilde have deres Krig frem, men det var helt andre Folk. Det havde oprindeligt været Gustav Vasa, som ved Vold og Magt indførte Protestantismen. Det var Johans Broder Karl og hans Tilhængere, der 1594 truede den pavelige Legat og Jesuiterne i Kong Sigismunds Følge med Døden; det var Stænderne, der besluttede, at ingen Katholik maatte beklæde noget Embede i Sverrig, og at hver Svensker, der blev Katholik, skulde miste sine borgerlige Rettigheder; det var Rigsdagen i Jönköping og Stockholm (1599), der erklærede Kong Sigismund samt hans Efterkommere for afsatte paa Grund af deres katholske Tro, ved hvilken Lejlighed der blev henrettet en Snes af Kong Sigismunds tro Tilhængere; det var Gustav Adolf, som lod Anthelius, Ursinus og Missenius henrette for deres katholske Tros Skyld (se Hist.-pol. Bl. 115. Bd. S. 411 og 415). Efter »Nationaltid« at dømme maa alle de nævnte Personer have været Jesuiter eller lærvillige Jesuitelever.

»Ludvig XIV.'s Dragonader, Huguenotternes Lidelser, Ophævelsen af det nantiske Edikt, alt dette var i Frankrig de bitre Frugter af Jesuitismen. Og hvor stor Fanatismen

var (og er) hos disse Ultramontanismens Støtter, kan skønnes af den Omstændighed, at da Ludvig XIV.s Skriftefader, Jesuiten, La Chaise, af Kongens Haand modtog Ordren om Tilbagekaldelsen af Ediktet og Protestanternes Forfølgelse, udbrød han glædestraalende: »Herre, nu lade Du Din Tjener fare i Fred; thi mine Øjne have set Din Frelse!« —

Atter en Gang ligesaa mange Usandheder som Sætningsled!

1. »Ludvig XIV.s Dragonader.« Døllinger, sandelig ingen Ven af Jesuiterne, som har skrevet en Studie om Ludvig XIV., nævner Biskop *Godet*, Madame de Maintenons Skriftefader, og navnlig Krigsministeren *Louvois*, Ludvigs »onde Genius«, som dem, der have tilraadet Voldsomheder mod Protestanterne. Han kender ikke noget til Jesuiternes Skyld (Vortræge, I. 391, 283. Hos Duhr, S. 493). Lavallée beviser, at *Dragonaderne direkte blev befalede af Louvois* (Corresp. gén. II. 202. 381. Hos Duhr s. St.).

2. »Huguenotternes Lidelser«. Kære »Nationaltid«. naar en Forbryder nogen Sinde har fortjent en haard Straf, saa er det Huguenotterne. Der har vel aldrig eksisteret en saa oprørsk og statsfarlig og samtidig saa fanatisk og grusom Sekt som den franske Calvinisme. Hussiterne i Bøhmen vare næsten Lam i Sammenligning med disse Ulve. I den første Krig, som de netop begyndte efter Toleransediktet 1562, udøvede de de mest uhørte Grusomheder. I det første Krigs-aar have de efter deres egne Tilstaaelser, som Aubert Le Mire fortæller, myrdet 4000 Ordensmænd, vanæret 12,000 Nonner, ødelagt 20,000 Kirker, 2000 Klostre og 90 Hospitaler. Det er Tal, som man vist ikke maa tage saa nøje, men som dog tilstrækkelig karakterisere deres Sindelag og Handlemaade. Selv den fanatiske Beza klager: »De have vendt alt op og ned, saa jeg staar bedøvet og forfærdet overfor et saadant Syn. Thi i hundrede Aar vilde Fjenderne (Katholikerne), selv om de bleve Sejrherrer, ikke kunne gjenoprejse, hvad der er bleven ødelagt i Løbet af to Timer« (se Stimmen aus Maria Laach, 29. Bd. S. 120.)

Som karakteristiske Træk hos deres fanatiske Grusomhed fortæller Schiller bl. a., at de endogsaa gennemrodede Gravene og skamskændede de Afdødes Ben. En Huguenot havde lavet sig et Halsbaand af Ørene af de Munke, han havde myrdet, og bar det som et Triumftegn (s. St. S. 272. Duhr følger til, at hvert af de Træk, Schiller fortæller, kan bevises ved samtidige Vidnesbyrd). Have Katholikerne øvet Gengæld, kan man dog paa ingen Maade bevise, at Jesuiterne have givet Opmuntring dertil.

3. »Ophævelsen af det nantiske Edikt«. Det nantiske Edikt var, som bekendt, udstedt den 13. Apr. 1598 af Henrik IV. og indrømmede Huguenotterne en udstrakt, men dog ikke helt uindskrænket Religionsfrihed (cf. Weiss, l. c. S. 838). Ludvig XIV. ophævede Ediktet den 22. Okt. 1685, men man har *ikke et eneste historisk Bevis for*, at Jesuiterne have drevet Ludvig til denne Voldshandling. De tænkte ligesom Paven (Innocens XI.), at man med Kjærlighed maatte *føre* de vildfarende Brødre ind i Kirken og ikke med Magt *trække* dem derhen *ved Haarene* (Weiss, 5. Bd. S. 897). Ellers havde Kongen omtrent hele Frankrigs Stemning for sig, selv Bossuet og Fénélon vare for Ophævelsen (se Duhr S. 493).

4. Men har ikke i det mindste Kongens Skriftefader, *P. de La Chaise*, direkte Medskyld? Nej, paa ingen Maade. Derimod stred allerede hans Karakter. Saint-Simon, sandelig ingen Ven af Jesuiterordenen, skildrer ham paa følgende Maade: »P. de la Chaise har vel kun middelmaadige Aands-evner, men en godmodig Karakter. Ærlig, ligefrem, klog, *sagtmodig, moderat, en afgjort Fjende af alt Angiveri. al Voldsomhed*, alt Praleri, forenede han med sin høje Værdighed Redelighed og *Menneskevenlighed*. Han var stedse, saa ofte man havde at gjøre med ham, høflig, beskeden og meget ærbødig... han var retfærdig, *ikke hævnghjerrig*...; han var vel en Jesuit, men ingen rasende, ej heller nogen krybende. Kongen fortalte en Anekdote om ham, der hæd- rer dem begge lige meget: »Jeg bebrejdede ham en Dag,

at han var alt for god. Han svarede mig: »Ikke er jeg for god, men *Deres Majestæt er for haard*« (se *Stimmen* aus Maria Laach, 32. Bd. S. 401. Se andre Vidnesbyrd s. St.). Hvad der er skrevet ondt om P. La Chaise, hidrører fra Kilder, hvis Upaalidelighed og Uholdbarhed er slaaende bevist af P. Duhr i »Jesuitenfabeln« S. 487 ff. Hvad »Nationaltid.«s Autoritet Huber skriver om de franske Jesuiter, har han netop hentet fra disse forplumrede Vande. — Men har La Chaise ikke jublet af Glæde over Ophævelsen af det nantiske Edikt? Nej, ganske vist ikke. »Nationaltid.« paa-
 staar det jo, fordi Tangen har paa-
 staet det. Men hvad »Nationaltid.« ikke ved, er, at Tangen endog maatte *forfal-*
ske sin Hjemmelsmand Huber for at kunne paa-
 staa det. Huber siger kun (S. 164): La Chaise »*skal have udraabt. . .*«
 Tangen siger dristig: »La Chaise *udbrød*«. Huber nævner
 ingen Kilde til sin Formodning, hvis 'ikke den lidt i For-
 vejjen citerede Hertuginde Elisabeth Charlotte af Orléans
 skal være hans Kilde. Men netop denne Kvinde er den al-
 ler daarligste Kilde, man kan tænke sig. Om hende siger
 Døllinger: »Hvor hendes Lidenskab blander sig i Sagen, er
 hun straks rede til, kritikløs at tilegne sig og udbrede den
 ondskabsfulde Snak og de tomme Opfindelser, hun har øst
 af den ureneste Kilde eller Pøl« (se Duhr, S. 489). Det
 er en Skam med sligt Skarn at ville plette P. La Chaises
 Minde. — En vis Rolle have jo Jesuiterne alligevel spillet
 ved Ophævelsen af det nantiske Edikt. Den ogsaa af »Na-
 tionaltid.« højt skattede Gammelkatholik Michaud har opda-
 get det ved en minutiøs Undersøgelse af Udenrigsmini-
 steriets Akter, hvoraf Korrespondancen med den romer-
 ske Kurie alene udgør 86 Bind. Han sammenfatter Resul-
 tatet af sin Tænkning i følgende Ord: P. de la Chaise »har
 spillet en stor Rolle ved Ophævelsen af det nantiske Edikt«;
 thi »en Maaned *efter* denne Begivenhed skrev han til P.
 Fabri, at Jesu Selskab havde udsendt 5—600 Missionærer
for at omvænde Hæretikerne; man anslog Konvertiternes
 Antal til 6—700,000; 250 Kirker vare under Opførelse«

(se St. a. M. L. I. c. S. 405). Jeg tror et bedre Forsvar for Jesuiternes Adfærd under de omtalte Begivenheder lod sig ikke udtale af Fjendemund.

»Nationaltid.« slutter dette Afsnit af sin Artikel med de Ord: »Alt det Blod, som Jesuiterne have været med til at udgyde, mene de kun at have udgydt *ad maiorem Dei gloriam* (til en yderligere Forherligelse af Gud)«. — Hidtil er det ikke lykkedes »Nationaltid.«, ejheller nogen anden Jesuitfjende, at bevise Jesuiternes Medskyld i nogensomhelst Blodsudgydelse. Det vil heller aldrig lykkes dem i Fremtiden. *Deri hindres Jesuiterne netop ved deres Valgsprog: Omnia ad maiorem Dei gloriam*, alt til en yderligere Forherligelse af Gud. Da de ifølge Skriftens og Kirkens Lære ved, at Troen er Begyndelsen til al Menneskenes Frelse, Fundamentet og Roden til al Retfærdiggørelse, have de fremfor alt skrevet Troens Udbredelse paa deres Fane, de skyer ingen Møje og skræmmes ikke tilbage af noget Offer, hvor det gjælder at fremme dette store og hellige Formaal. Men de vide ogsaa, at Troen er en Overbevisningens Sag. Derfor have de aldrig været Venner af voldsomme Forholdsregler, allermindst af Galge, Hjul, Sværd og Baal. Hvad *Troens Lære* angaar, vil Protestantismen stedse i Jesuiterne møde de mest afgjorte Modstandere. Her gjælder ingen Indrømmelser. Troen maa være hel og ubeskaaren, ellers er det ikke mere Kristi Tro. Men hvad *Protestantismens Bekendelse* angaar, saa vil de stedse finde, at Jesuiten er — for at tale med »Nationaltid.« — »imødekommende og tolerant« overfor dem. Netop i Retning af Religionsfrihed gik f. Eks. i Tyskland Jesuiterne langt videre i deres Indrømmelser end de romerske Theologer, og det paa en Tid, da Protestanterne praktisk taget, endnu ikke syntes at ane, hvad religiøs Tolerance er (cf. Duhr, S. 496 ff.).

Beskyldningerne om religiøs Fanatisme maa sendes til en anden Adresse.

Paveligt Breve

om

Alle Sjæles Dagen og Alle Sjæles Maaned.

— 0 —

I Anledning af Alle Sjæles Dagens 900aarige *Jubilæum* har den hl. Fader udsendt følgende Breve:

Leo P. P. XIII.

Til alle de Troende, som se dette Breve, en Hilsen og den apostoliske Velsignelse.

Da Novembermaaned afslutter det niende Hundred Aar, siden den h. Odilo, Abbed i Clugny, ifølge guddommelig Indskydelse og med Pavens Samtykke og Godkjendelse, først indførte i hele den katholske Kirke Afholdelsen af højtidelige Sørgegudstjenester for de afdøde Kristnes Sjæle, have Vi — idet Vi kjærlighedsfuldt havde til Hensigt at fremme Fromheden blandt de Troende og at bidrage til Sjælenes Frelse ved Hjælp af Kirkens Naadeskatte — tilstaaet alle Troende af begge Kjøen, som med sand Anger have modtaget Skriftemaalets og Alterets hellige Sakramenter og paa en Dag i Novembermaaned have andægtigt besøgt efter eget Valg en Kirke, hvori en saadan Hundredaarsfest finder Sted, og der bedet med Andagt til Gud for Endrægtigheden blandt de kristelige Fyrster, for Hæresiernes Udryddelse, for Syndernes Omvendelse og for vor h. Moder, Kirkens Bønhørelse, — *en fuldkommen Afsad*, som forbønsvis ogsaa kan tilregnes de Troendes lidende Sjæle i Skærsilden. Vi bestemme ogsaa, at Exemplarer af dette Breve, som ere blevne kopierede eller ogsaa ved Trykken mangfoldiggjorte, saafremt de ere forsynede med en offentlig Notars Underskrift og med en kirkelig Dignitars Segl, skulle have samme Troværdighed, som var det det Foreliggende, der blev offentlig bekyndgjort eller fremvist.

Givet i Rom ved St. Peter under Fiskeringen den 17. Oktober 1898 i Vort Pontifikats 21de Aar.

For Kardinal *Machi*
Nicolaus *Marini*, Substitut.

Literatur.

— 0 —

Den guddommelige Eucharisti. Uddrag af Skrifter og Prædikener af P. Eymard. I. *Den virkelige Nærværelse*. Oversat af L. St.-Ch. 350 Sider i lille Ovtavformat. Pris heftet 1 Kr. 50 Øre. I Kommission hos Andr. Fred. Høst & Søns kgl. Hofboghandel, Bredgade 35, Kjøbenhavn.

Peter Julian Eymard var i 16 Aar Medlem af Mariesternes Ordens-Kongregation i Paris, hvor han som Præst var fremragende ved Fromhed, apostolisk Iver og Virksomhed og beklædte de vigtigste Stillinger. Guds Forsyn havde imidlertid udvalgt ham til sit Redskab i en anden Henseende. Med dyb Smerte opfyldte det Guds ærværdige Tjener at maatte se, hvorledes de mod Gud fjendtlig sindede Magter opbøde alt, for at afkristne det menneskelige Samfund, — ved at fortrænge Kristus fra Ægteskabet og Familien, fra Skolen, fra Videnskaben, fra Statens Institutioner og derved jøsrive Menneskene fra Frelseren og bringe dem ind under Løgnens og Lastens Tyranni. I sin stadige aandelige Omgang med Jesus og Maria blev han ogsaa stedse klarere oplyst om Jesu Kristi helligste Villie: *de Troende skulde navnlig samles omkring hans Tabernakel og Alter*, for derved at blive befæstede i Troen og Tilliden og faa et Værn mod Helvedes Fristelser og Verdens Tillokkelser. Under ivrig Anraabelse af Marias Forbøn modnedes i hans Aand den Plan, at grundlægge Steder, hvor *Altrets allerhelligste Sakramente stedse skulde være udstillet* og hvor en religiøs Kongregation Døg og Nat skulde tilbede Frelseren i hans Kjærligheds Sakrament, men hvor ogsaa Alle, som endnu elske Jesus, kunde forene sig i Tilbedelse og Taksigelse, i Afbigt og Fyldestgjørelse for de Krænkelser, som Verden tilføjede Gud, i Bøn for Syndernes Omvendelse og Sjælenes Frelse og Kirkens Frihed i Udøvelsen af dens guddommelige Mission. Fra disse Kjærlighedens Arnesteder skulde Flammerne udbrede sig til Præsterne for stedse at vedligeholde og fornye hos dem Jesu Kristi apostoliske Aand

og for at antænde i de kristelige Menigheder hin Ild, om hvilken Frelseren har sagt, at han var kommen, for at udbrede den over hele Jorden og ikke ønskede noget inderligere end at den maatte brænde af denne hellige Ild.

I al Ydmyghed fremsatte P. Eymard sin Plan for Pius IX., og den h. Fader erklærede i August 1855: »Kirken trænger til denne Institution; man bør ikke forsømme med at grundlægge den, og jeg vil velsigne Foretagendet.« I 1859 udtalte Paven i et Breve sin Anerkjendelse overfor det allerhelligste Sakramentes nidkjære Apostel og sin Glæde over den Velvillie, som mange franske Biskopper lode hans Bestræbelser blive til Del. Allerede i 1863 godkjendte den h. Stol det nye Selskab som en Kongregation med simple Løfter. I 1868 døde dens ærværdige Grundlægger; men hans Institution vedblev at vinde Fremgang i Landene under den eucharistiske Frelseres Velsignelse. I 1875, tyve Aar efter dens Grundlæggelse, fulgte den første Approbation af dens Konstitutioner og efter andre tyve Aars Forløb deres definitive Approbation ved Pave Leo XIII., der omfatter den med den samme faderlige Velvillie, som hans hæderkronede Forgænger paa Petri Stol.

Det er en Bog af denne ærværdige Grundlægger af »Eucharistinerne Kongregation«, som er bleven oversat i vort Modersmaal fra den franske Originaltext og ved disse Linier anbefales til vore Læsere. Originalen har i Løbet af kort Tid oplevet *ni Oplag*, som maa anses for at være et stort Resultat for et asketisk Værk. Idet vi anbefale P. Eymards Bog — det er foreløbig *første Del*, der handler om *Frelserens virkelige Nærværelse i den hellige Eucharisti*; en *anden Del*, som forhaabentlig vil følge efter, handler om *det h. Messeoffer* og *den hellige Kommunion* — tro vi at vise alle dem en Tjeneste, som søge en ret grundig og opbyggelig Bog om den h. Eucharisti. Betragtningerne styrke paa en ganske ualmindelig Maade Troen; de minde os om vore Pligter mod den h. Eucharisti, vise os de Dyder, som Herrens Exempel her

vidner om, og tilskynde os til at følge Idealet, som her fremstilles for vore Øjne. Der er her forenet den dybeste Theologi med sand Poesi i den simpleste Form. Denne Bog er umiskjendelig forfattet af en Aand, der er opfyldt af den mest levende Tro og en glødende Kjærlighed, men som har forstaaet at fremsætte sine Tanker i en populær Form. Den er kun en Fremlæggelse af Indholdet af vor Tro paa den guddommelige Eucharisti uden subjektive Exalteretheder og uden en Bismag af usund Askese. Enhver vil finde i den en ligesaa kraftig som for Aand og Hjærte vederkvægende Næring. Det Hele er gjennemsyret af Guds Aand. Sand, inderlig og opbyggelig Fromhed aander En her i Møde. Mere end nogen Sinde bliver man overbevist om, at den tilbedelsesværdige Eucharisti er Katholicismens Midtpunkt, som stadig dybt fornyer Evangeliet gennem Rummet og Tiden.

Vi kunne endnu tilføje, at Oversættelsen er udmærket og Bogen særdeles smukt udstyret af Hr. Bogtrykker *Wm V. Mohn* med Initialer og Kapitel-Vignetter og vel den smukkeste katholske Bog, der hidtil er udgivet. For den her-værende *eucharistiske Forening* er Bogen uden Tvivl en stor Vinding, idet den saa ret egner sig til Læsning under Tilbedelsen i Gudshuset; foran Tabernaklet vil man ret kunne hente det sande Lys til den rette Forstaaelse af de ophøjede Sandheder, som Bogen indeholder, og den nødvendige Kraft og Naade og Velsignelse til at efterfølge de heldbringende Lærdomme, som den fremsætter. Maatte den bidrage til yderligere at opflamme og vedligeholde Medlemmernes Kjærlighed til den i Sakramentet skjulte Gud og Frelser og føre mange nye og ivrige Medlemmer til Tilbedelsestimerne foran Tabernaklets Helligdom. Baade for Mænd og Kvinder er Bogen vel egnet til at opvække hos dem en levende og virksom Kjærlighed til den Gud og Frelser i Eucharistien, som — det er vort Haab — engang skal blive vort Vandringsbrød paa Rejsen over i Evigheden og hisset vor barmhjærtige Dommer.

Unio. Søndagen d. 20. November Kl. 9; Foredrag (om Stjernesku) af Observator Pechüle i Lokalet i Turist-Hotellet.



St. Knuds Broderskab afholder Møde Tirsdag d. 14. ds. Kl. 8 $\frac{1}{4}$ i Lokalet, Bredgade 67² o. G. Der paabegyndes Oplæsning af Carl Møller: „Paa Farten,“ hvilken Oplæsning da fortsættes paa de følgende Møder. — Alle ere velkomne.

S. J. G. St. Josefs Gilde afholder alm. Møde for alle Bødre **S. J. G. Mandag** d. 14. Novbr., Aften Kl. 8 $\frac{1}{2}$, i Forsamlingslokalet, Bredgade 67, 2. Sal o. G.

C. B. LOHRER.

31, Adelgade, 1. Sal. Telefon Nr. 23013.

Brand-, Glas-, Livs-, Tyveri-, og Seforsikringer tegnes paa billigste Betingelser.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 13. November. 24. Søndag e. Pintse. Marias Of-ring. Stanislaus, Bekjender. — **14. M.** Didakus, Bekjender. — **15. Ti.** Gertrud, Jomfru. — **16. O.** Josafat, Martyr og Biskop. — **17. To.** Gregor Thaumaturg, Biskop og Bekjender. — **18. F.** Indvielse af Peterskirken i Rom. — **19. L.** Elisabeth af Thüringen. Enke.

Søndag den 20. November. 25. og sidste Søndag e. Pintse. Felix af Valois, Bekjender.

Mariakongregationen for Ynglinge fejrer Søndag d. 13. November den h. Stanislaus festlige Mindedag. Fælleskommunion Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i Jesu Hjærte Kirke; højtidelig Aftengudstjeneste Kl. 6 i St. Ansgars Kirke.

Gudstjeneste i Helsingør (Sudergade 8. 2. Sal). Søndag den 20. Nov. Kl. 9 $\frac{1}{2}$ h. Messe med Prædiken; Aften Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Prædiken og Sakramentsandagt.

Den eucharistiske Forening. Medlemmerne gjøres opmærksomme paa, at der fra førstkommande Fredag den 18. Nov. indtræder en Forandring i Henseende til Bedetimerne i St. Ansgars Kirke, idet der i Stedet for de to Timers Tilbedelse paa sædvanlige Fredage paa disse Dage vil blive holdt een Times Tilbedelse fra Kl. 4—5. Under denne Bedetime vil det allerhelligste Sakramente være udstillet i det aabne Tabernakel, og indbydes derfor alle Foreningens Medlemmer til flittig Deltagelse i disse fromme Besøg hos den eucharistiske Frelser. — Paa den første Fredag i hver Maaned vedbliver den gamle Ordning af Tilbedelsen at bestaa.

Elisabethforeningen holder i Anledning af den h. Elisabeths Fest (19. Nov.) Fælleskommunion i St. Ansgars Kirke Søndag d. 20. Nov. Kl. 8 under den højtidelige Prælatmesse, som frembæres for Foreningens levende og afdøde Medlemmer. — Samme Dag tilfalde Kollektterne Elisabethforeningen.

St. Ansgars Kirke. Bønnebøger og Lignende, som bleve udtagne af Stolerummene under Kirkens Restaurering, kunne faas tilbage snarlig ved Henvendelse i Sakristiet efter Gudstjenesten.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,
Sexogfyrretyvende Aargang,
og „Katholiken“ Nr. 23.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Kjøbnagergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petittinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

N^o 47. Søndagen den 20. November. 1898

Indhold: Literatur. Grunden til Katholicismens Fremgang. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. England. Frankrig. Holland. — Bekjendtgjørelser.

To nye Bøger af Joh. Jørgensen.

Digte. 1894 - 1898. — — Lignelser.

(Nordiske Forlag. Kjøbenhavn.)

Naar en Digter fra Protestantismen eller Fritænkeriet gaar over til den katholske Kirke, hedder det gjerne: Nu er det ude med hans Forfattervirksomhed. Hos saare mange Udenforstaaende er det et Slags Dogme, at en Katholik kan ikke præstere noget paa Poesiens Omraade. Ogsaa ved *Johannes Jørgensens* Omvendelse kunde man høre saadanne Røster. Men ligesom en lang Række fremragende Forfattere og Forfatterinder baade i Frankrig, Tyskland og England har ogsaa Johannes Jørgensen paa en glimrende Maade gjendrevet en saa taabelig Paastand. Det er saa langt fra, at der spores nogen Nedgang, at der tværtimod iagttages en stadig Fremgang i forskjellige Retninger. Navnlig den smukke klassiske Ro og Klarhed, der udmærker hans Sprog i denne Periode, er af en yderst velgjørende, ofte betagende

Virkning, især naar man sammenligner den med det famlende og urolige, det søgte og skruede i Udtryk og Ord, som karakteriserede Digterens Begyndelse. Kort efter sin Overgang til Katholicismen udgav han »Den yderste Dag«. Jeg mindes dengang at have læst i en Anmeldelse, at en saadan Prosa har man hidtil ikke kjendt i Danmark. Noget lignende kan ogsaa siges om hans ny *Digtsamling*. Der er sjælfuld Opfatning i Tanken, Renhed i Tonefald, en fortryllende Vellyd i hvert Vers, det heie er som den fineste Harpeleg, som kyndige Hænder have fremlokket af den slumrende Klangbund; det kan ikke være andet, end at den anslaar beslægtede Strengene i hver Læsers Begreb. Maaske vil enkelte Læsere undres over de mange Digte, der synes at vidne om en af Tvivl sønderreven, af Fristelse omtumlet Sjæl, som om der ikke fandtes Fred og Tilfredshed og Trosvished i Digterens Hjærte. Disse Digte ere fra Overgangsperioden og genspejle paa en mesterlig Maade de Sjælekampe, Digteren nødvendigvis maatte gennemgaa, førend han kunde give Afkald paa Fritænkeriets Ubundethed for at give sin Sjæl til Fange under Troens Lydighed, men da ogsaa finde den Fred og Lykke, som er den ydmyge Tros kosteligste Frugt. Det er maaske netop disse Digte, der vil blive læste med særlig Nydelse. De ville vække Takkens dybe Følelse i mangen Konvertits Hjærte over sejrrikt at have bestaaet de samme Kampe og fundet den samme Lykke. Men ogsaa den, som er født Katholik, og som jo maa gennemgaa mange lignende Sjælekampe, førend han er grundet i Hjærtets Fred, vil finde sit eget Indre gjenspejlet i Digte som »Aftenbøn«, »Livets Sang« o. a., der høre til Samlingens bedste Stykker. Ingen, der engang har læst disse Vers, vil glemme dem, men atter og atter læse dem om med fornyet og forøget Nydelse.

Den anden smukt udstyrede Bog, *Lignelser*, danner en ypperlig Pendant til de ovenanmeldte Digte. Skønt skreven i Prosa, er den Poesi, fuldlødig Poesi, hver eneste Linie. Sproget er Musik af en fortryllende Velklang, den smigrer

sig ind i Øret, ind i Sindet, den opfylder Ens hele Væsen. Og dog er alt saa enkelt, saa naturligt, saa ukunstlet, man mener, det kunde slet ikke siges paa en anden Maade; men netop deri bestaar Kunsten. Og gjennem alle de lette Toners bevingede Spil hører man stadig Grundakorden lydelig klinge frem, den dybe, ofte meget alvorlige Tanke, der er Lignelsens egentlige Sjæl. Jeg skal ikke analysere de enkelte Numre; Læseren vil jo finde meget større Nydelse og Tilfredsstillelse af, hvad hans egen Eftertanke aabenbarer ham. I høj Grad poetisk er især »Traaden fraoven« og »Hvedekornet«, tankevægtigt især »Skyggen« og »Giftblanderen«. Der er dog een Tanke i Bogen, jeg ikke synes om. Det er i Indledningen det lille Afsnit om Gretchen. Jeg kan ikke finde, at »hendes Hjærte er af Guld«, og at »hendes Kjærlighed er som dyrebar Salve«. Jeg tror, det havde ikke været svært for Digteren med sin ualmindelige store Belæsthed at udpege et højere Ideal, der var værdigere til at efterlignes. Men jeg indrømmer gjerne, at Billedet næsten paatrængte sig af sig selv, da Digteren advarer sine Læsere mod at gaa i Skole hos Dr. Mephisto eller Prof. Wagner. Og ogsaa af den Grund kan det være berettiget, fordi Digteren i Indledningen vel nærmest taler til den *faldne* Slægt. For den kan Gretchen være et Exempel, ikke ved sin faldne Kjærlighed, men ved sin lidende og bødende Kjærlighed, saaledes som Digteren selv vil det. Det ses let, at denne lille Udsættelse ikke paa nogen Maade kan fratage Bogen et Gran af dens store Værdi. Ogsaa Solen har sine Pletter. Iøvrigt kan jeg kun sige til »Ugebladets« Læsere: Tag og læs. Der vil udkomme mange Bøger til Jul, der fylder mere i Reolen, men næppe mange, der rummer mere og smukkere Poesi end »Lignelser«.

sr.

En anden æret Anmelder skriver til os om ovennævnte Bog følgende:

Af Omfang er Joh. Jørgensens sidste Bog »Lignelser« kun lille, den udgjør ikke mere end 64 smaa Sider, af Ind-

hold er den stor, den giver meget at tale om, meget at tænke paa, aandelig Føde baade for Hovede og Hjærte i lange Tider, ja vel saa længe Dansk bliver talt og læst. Thi samme lille Bog er et sandt Mesterværk, og den har det ved sig, som er et Karakteristikum for klassisk Literatur, at Lærd saavel som Læg, Gammel saavel som Ung med samme Glæde og Tilfredsstillelse kan fordybe sig i og lade sig føre med af de fleste af hans smaa Fortællinger. Bag Navnet »Lignelser« skjuler der sig nemlig en halv Snes smaa Fortællinger, mellem 3 og 10 Sider lange, grebne ud af Menneske- og Naturlivets forskjellige Egne, mesterlig tegnede, som netop den Digter formaar det, og skrevne i et Sprog, saa melodïst, saa harmonisk, saa rent og fint, som vi ikke finde det mange Steder. Det har forekommet nærværende Anmelder, at naar Jørgensen skriver Vers, er det en begavet og beanddet Digter, man derigjennem lærer at kjende, men naar han skriver Prosa, er det en Mester, man har for sig, og man kommer til at spørge sig selv: hvorledes hænger det egentlig sammen, han skriver samme Sprog, som du selv gør, bruger de samme, almindelige Ord, som du selv kan finde paa, og dog lyder det, han har skreven som et helt andet Sprog end dit, rigt, skjønt, let, klingende, medens dit lyder tungt og mat og klodset i Sammenligning hermed? Disse smaa Lignelser eller Fortællinger ere, som bemærket, af et rigt vxlende Indhold, men ogsaa deres Værd og Betydning er forskjelligt. De ere alle gode, man kunde næsten fristes til at sige udmærkede, men nogle ere mere end andre værd at blive national Fællesejendom. Saa-danne som »Traaden ovenfra« og »Hvedekornet« gjælder det især om, de ere formentlig sikre paa Optagelse i fremtidige Ud-gaver af vore danske Læsebøger, og vistnok ogsaa i andre end »vore egne«. I andre af dem er det Literaturens Betydning og Digterens Ansvar, der fremhæves; hertil hører »Skyggen«, der er underlig uhyggelig; den er et Slags »Digtterspejl« og viser, hvad en slet Digter, var han og af de største og mest fejrede, bærer paa sin Samvittighed; for

mangen en Digers Vedkommende er det jo ikke blot hans Gerninger, der paa Dommedag vil vidne imod ham, men maaske ligesaa meget hans Bøger. I »Solens Aag« og »Den vilde Vin« læse vi, hvorledes det vil gaa Menneskeheden, om den faar løsreven sig fra Gud: Det vil gaa den, som et Træ, der ingen Sol faar, som en Gren, der bliver skaaret fra Stammen. Den første og sidste af »Lignelserne« bærer latinsk Overskrift, dog ere de skrevne paa Dansk, og hvad den sidste angaar, let at forstaa og meget smuk. Den første af dem alle er den, som har Ærinde til de færreste; for at have noget Udbytte af den, maa man helst kjende Goethe's »Faust« nogenlunde. Men da den giver sig ud for at være en Fortale, kunne jo alle, der have Lyst, gjøre, som Mangfoldige gjøre ved Fortaler, nemlig springe den over. — Bogen koster kun 1 Krone, og den er en passende Julegave i ethvert katolsk Hjem, hvor man sætter Pris paa gode og rene Bøger.

Niels Hansen,
cand. theol. & mag.

Hvad er Grunden til Katholicismens Fremgang i Danmark?

—o—

Dette Spørgsmaal besvarer Hr. Past. emerit. *M. C. Jensen* i »Nyborg Avis« paa følgende Maade:

»De spørger mig, Hr. Redaktør, om Grunden til, at saa mange i de senere Aar er gaaede over til Katholicismen. Det er et Spørgsmaal, som har stor Interesse, og til hvis Besvarelse jeg gerne vilde forsøge at give et lille Bidrag.

Det ligger klart for Dagen, at der gaar en katolsk Bevægelse gennem alle protestantiske Samfund i vore Dage.

Den berømte lutherske Theolog, nu afdøde Biskop Martensen, saa og udtalte dette allerede 1874 i et Lejlighedsskrift, og siden den Gang har Bevægelsen taget betydeligt større Opsving. I de forenede Stater i Nordamerika, hvilken forhen næsten kun havde protestantisk Befolkning, er nu adskillige (vistnok 10 à 12) Mill. Katholiker, og i England har Katholicismen især i den sidste Menneskealder haft en rivende Fremgang. Og holder vi os blot til vore hjemlige Forhold, da ser Enhver, som følger med den religiøse Udvikling, at den katholske Kirke stadigt vinder flere Tilhængere.

Men nu Grunden hertil? Ja, der er sikkert flere Grunde.

Bevægelsen i katholsk Retning staar uden Tvivl i nøje Forbindelse med, at der rundt om i de protestantiske Samfund har fundet en storartet, aandelig Vækkelse Sted, en Vækkelse til positiv Tro, der i sine Konsekvenser afviger fra de protestantiske Grundsætninger og egentlig først finder sin Fuldendelse i Katholicismen. Men saa længe vakte Protestanter ikke kjender denne, men tværtimod ere uvillig stemte mod den paa Grund af de mange Fordomme, der ere bibragte dem fra tidligste Tid af, saa finde de sig til Rette i Protestantismen. Lærer de imidlertid ved den fremskridende Oplysning den katholske Kirke at kjende, da ser de til deres store Forundring, at de af Tænkemaade og Tro er meget mere Katholiker end Lutheranere, og tidligere eller senere ville de havne i Moderkirken.

Herhjemme hos os er Grundtvigianismen en betydningsfuld Banebryder for Katholicismen. Vækkelsen ved Grundtvig slog jo mægtig igennem, hans varme Vidnesbyrd om Tro og Kristendom gav Genlyd allevegne, og mangfoldige af vort Lands Kristne har tilegnet sig den kristelige Oplysning, Grundtvig gjorde sig til Tolk for. Denne Oplysning kan som en Sum indbefattes i tre Hovedgrundsætninger, som det vel maa være tilladt at anføre her:

1) Det kristelige Liv meddeles Menneskene ikke f. Ex. ved

Læsning i Bibelen, men ved Sakramenterne, der altsaa ere Livskilderne.

- 2) Det faldne Menneske er ikke bleven i Bund og Grund fordærvet ved Syndefaldet; der er bleven Rester af Guds billedet tilbage, hvoraf følger, at ogsaa det faldne Menneske er i Stand til at øve noget godt i sædelig Henseende.
- 3) Der er hinsides ikke alene et Himmerige og et Helvede, men ogsaa et Mellemrige, en Mellemtilstand, hvor de Mennesker havne, der vel ikke endnu ere værdige til at komme i Himlen, men heller ikke ere skyldige til det evige Helvedes Straf. (Dette svarer til, hvad vi Katholiker kalde Skærsilden).

Disse tre sunde og rigtige Grundsætninger, som den grundtvigske Retning aldrig lader sig fravriste, ere ægte katholske (uden at Grundtvig var sig det bevidst) og baner Vej for den katholske Kirkes Lære.

Ogsaa ved den Vægt, Grundtvig lagde paa Troesbekennelsen, Daabens Pagt, og paa den almindelige Kirke som Mellemed mellem Mennesket og Gud, har han gjort et stort Skridt tilbage mod Moderkirken — og det næste Skridt (helt hen til den) følger nu og i Fremtidens Dage saa at sige af sig selv.

Og denne Bevægelse fremskyndes i høj Grad af den Uenighed, der hersker i Protestantismen med dens Hundreder af Sekter og Partier. I gamle Dage var den Uenighed til Dels skjult for det menige Folk. De havde jo deres lutherske Sognepræst og holdt sig til ham, meget sjældent hørte de andre Prædikanter. De kunde gerne bilde sig ind, at i hvert Fald alle protestantiske Præster troede og lærte som deres Sognepræst.

Anderledes i vore Dage. Da kommer alle mere omkring, til Møder, til Sammenkomster osv., og de hører mangfoldige forskellige Prædikanter og Talere; og alle blive saaledes opmærksomme paa den store Forskjel, der er paa de protestantiske Retningers og Sektens Lærdomme. De for-

tolke Bibelen hver paa sin Vis — og faar tidt lige det modsatte ud af den. Hvad hjælper det saa, at de beraabe sig paa Aandens Vidnesbyrd i deres Indre? Thi man kommer dog under Vejr med, at her maa være noget galt — de kan jo ikke alle have Ret, naar de komme til stik modsatte Resultater — Sandheden kan jo kun være én, og Sandhedsaanden kan ikke modsige sig selv. Men hvem har da Ret? hvilken Fortolkning er den rigtige?

Naar saa de troende Protestanter, der sørge over, og ogsaa ere trætte af den uendelige Kiv blandt deres Troesfæller, blive opmærksomme paa den katholske Kirke, da erfare de, at her er et Kirkesamfund — det mægtigste i Kristenheden ogsaa hvad Tallet paa Medlemmer angaar —, der har en enig Opfattelse af de kristelige Sandheder, en Opfattelse, hvis Grundspirer kan eftervises hos Oldkirken, ja hos Apostlene og i det ny Testamente. Altsaa her er fuldkommen Enighed. Gaar man ind i en katholsk Kirke i Danmark, eller i Amerika, eller i Japan — de samme Sandheder blive prædikede allevegne. Se dette kan ikke andet end gøre et dybt Indtryk. Hvorfra denne Enighed mellem 230 Millioner Kristne? Maa den ikke have en højere, en overnaturlig Grund? Er den ikke frembragt ved Guds Aands særlige Styrelse? Og er den ikke en Betingelse for Kirkens Bestaaen gennem Tiderne — gaar ikke det Rige tilsidst til Grunde, der er splidagtig med sig selv?

Man gaar videre og spørger: ved hvilket Middel er denne Enighed bleven bevaret i den katholske Kirke i 1900 Aar? Derved — bliver Svaret — at alle Katholiker underkaste sig Kirkens Afgjørelse af Troesstridighederne. Saa-danne er jo tidt opstaaet i Tidernes Løb; men naar de have truet med at forstyrre Kirkens Fred og Enhed, da have Biskopperne som Kirkens Styrere med Biskoppen af Rom (Paven) i Spidsen samlet sig paa de store Synoder (Kirkeforsamlinger), har drøftet Stridsspørgsmaalene under Bøn og Granskning, og har da endelig fastsat, hvad der var det Rette og burde troes af alle Kristne, alt i Henhold til den

guddommelige Forjættelse (Matth. 16, 8), at Kirken ikke skal kunne overvældes af Helvedes Magt, altsaa heller ikke af Løgnen, hvori Helvede har sin Styrke. Alle Katholiker have saa underkastet sig Kirkens Afgjørelse, og saaledes ere disse Stridigheder bragte til en Afslutning, og Kirken har faaet Fred til at gjøre sin Gerning. Blandt Protestanterne komme Stridspørgsmaalene aldrig ud af Verden, de finde ingen Afgjørelse, og derfor kan der tvistes om dem til Dommedag. Og hver ny Lære føder en ny Retning — eller endog en Sekt. Dette svækker Kristendommens Magt og Indflydelse.

Altsaa: Protestantismens grænseløse Uenighed, — og paa den anden Side den katholske Kirkes imponerende Enhed. og Læren om Kirken som den, der sidder inde med den sande Fortolkning af den guddommelige Aabenbaring, og saaledes afgiver det faste Holdepunkt paa Fortolkningerens gyngende Hav — dette har draget og drager mange troende Protestanter til Katholicismen. Og efterhaanden som de faar Blikket aabnet for de virkelige historiske Forhold, se de klart, at den katholske Kirke er den eneste, ved hvilken vi sættes i direkte Forbindelse med Apostelkirken og dermed med den guddommelige Aabenbaring i Jesus Kristus. Thi det er og bliver dog Protestantismens Achilleshæl (o: dens saarbare Punkt), at den beraaber sig paa Aabenbaringen i Jesus Kristus, samtidig med, at den protesterer mod den Kirke (den katholske), der er det eneste historiske Mellemed mellem os og denne Aabenbaring. (Protestantismen er jo først fremkommen i det 16de Aarhundrede!)

Og saa den katholske Lære! Den er i Besiddelse af en saadan Logik, Klarhed og indre Harmoni, og saa bibeltro, saa troende Protestanter, naar de lære den at kjende, baade maa beundre den og føle sig dragne af den.

Der er blandt Protestanterne saa mange ædle, varmttroende Mennesker, med den reneste Villie og modtagelige for Sandhedens Vidnesbyrd. Men de have fra Barndommen af indsuet den Fordom, at den katholske Lære er en Blanding

af Menneskepaafund og sælsomme Vildfarelser. Naar de nu ved at læse katholske Bøger faar at se, at det modsatte er Tilfældet, er det da saa underlig, at de giver Sandheden Æren og blive Katholiker, eller i ethvert Fald fatter den dybeste Sympathi for Catholicismen?

Der hviler ganske vist en Andagtsfylde og en poetisk Skønhed over den katholske Gudstjeneste, som gør et dybt Indtryk, og mange Protestanter føle sig tiltalte deraf. Dog at dette skulde give nogen det afgørende Stød til at vende tilbage til Catholicismen, det har jeg aldrig erfaret, og det hører vist til sjældne Undtagelser, om det overhovedet nogensinde finder Sted. Det er væsentlig kun protestantiske Polemikere, der tillægger det rent udvortes en saadan Betydning ved stedfindende Overgange til den katholske Kirke.

Jeg sammentrænger det her udviklede i følgende Slutning: Catholicismen er som Kristendom betragtet ubetinget i Besiddelse af en større aandelig Fylde, rigere Trosindhold og sandere Lære end Protestantismen — desuden har den en virkelig Kirke, en af Staten og enhver verdslig Myndighed uafhængig Samfunds-Organisation, hvis Oprindelse, Enhed og Autoritet gaar tilbage lige til Apostlenes Dage — stillet Side om Side med de protestantiske Samfund vil den derfor tilsidst nødvendigvis gaa af med Sejren.

Her kunde være meget mere at sige om dette — men for et Dagblads Spalter er dette vel allerede for meget.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

— 0 —

Kjøbenhavn. Fra Bestyrelsen for *Elisabethforeningen*, der antager sig *forældreløse* og *under uheldige Kaar levende Børn*, idet den sørger for deres Opdragelse og Underhold, ere vi blevne anmodede om at henlede Opmærksomheden paa, at *Kollekterne* i St. Ansgars Kirke, Rosenkranskirken og Kapellet paa St. Josefs Hospital Søndag den

20. November, i Anledning af St. Elisabeths Fest, tilfalde ovennævnte Forening. Elisabethforeningen har i denne Maaned set sig nødsaget til atter at overtage to Børn (et forældreløst og et uheldigt stillet Barn), for at drage Omsorg efter Evne og Kræfter for deres legemlige og aandelige Velfærd, hvorved Foreningens Udgifter jo atter ville blive forøgede. Den har for Tiden 12 Børn, som ere anbragte i Vajsenhuset hos Maristbrødrene, i St. Josefssøstrenes Vajsenhus og i nogle private Hjem. Foreningen tæller 102 Medlemmer og det aarlige Medlemskontingent er dels 4 Kr. dels 2 Kr. Maatte den barmhjertige Gud, som jo har erklæret: »Hvad I have gjort imod den mindste af mine Brødre, det have I gjort imod mig,« skjænke Medlemmerne udholdende Offervillighed, tilføre Foreningen nye Medlemmer og derved de Forældreløse nye Velgjørere! Maatte han ogsaa lægge sin særlige Velsignelse til *Søndags-Kollekten* paa den hellige Elisabeths fromme Forbøn!

Børnene vare og ere Frelserens Yndlinge; derfor bør de ogsaa være vore Yndlinge; til dem skjænkede og skjænker Frelseren sit Hjertes hele Kjærlighed; derfor bør ogsaa vi skjænke dem vor Kjærlighed. Og denne Kjærlighed ville vi bevise dem i Gjærning, idet vi forskaffe de stakkels forældreløse og forsømte Børn en tredobbelt Moder: en *jordisk* Moder, en *aandelig* Moder (den katholske Kirke) og en *himnelsk* Moder, den jomfruelige Gudsmoder Maria. Vi skjænke dermed Børnene de tre herligste og ædleste Gaver, som gives hernede, tre Gaver, som kun en sand Moder kan skjænke sine Børn: *Moderkjærlighed*, *Modervelsignelse*, *Moderværn*.

— I Søndags fejrede den herværende *Mariakongregation for Ynglinge* sin Titularfest til Ære for Ynglingenes Skytspatron, den h. Stanislaus Kostka. Om Morgenen mødte en Mængde Ynglinge ved Herrens Bord i Jesu Hjerte Kirke og om Aftenen afholdtes en højtidelig Festgudstjeneste med Te Deum i St. Ansgars Kirke, ved hvilken Lejlighed Festprædikenen blev holdt af højærv. Pastor

Perger fra Ordrup og 6 nye Medlemmer bleve optagne i Kongregationen. Til Gudstjenestens Forskjønnelse bidrog som sædvanlig Kirkeens dygtige Sangkor under Hr. Michaelsens Ledelse ligesom ogsaa en fremmed ung Mand, som befandt sig paa Gjennemrejse her i Byen og som tilhører en af Hollands bedste Familier, bidrog til Festens større Højtidelighed ved sin smukke Solosang. Den højærværdigste Biskop, som foretog Optagelsen, meddelte ved Andagts Slutning den sakramentale Velsignelse.

England. Det er en sand Glæde at kaste Blikket tilbage paa den katholske Kirkes storartede Udvikling i England i Løbet af de sidste 25 Aar. Antallet af de af Pius IX. ved Bulle af 29. Sept. 1856 oprettede Bispedømmer steg siden 1878 fra 12 til 16 (heri indbefattet det apostoliske Vikariat Wales, som oprettedes den 4. Marts 1895). Siden 1874 voxede Verdenspræsternes Antal fra 1095 til 1657, Ordenspræsternes fra 539 til 940, Kirkernes, Kapellernes og Stationernes Antal fra 1029 til 1482. De mandlige religiøse Ordenssamfunds Huse forøgedes fra 83 til 244, de kvindelige Ordenssamfunds fra 246 til 480. Blandt disse sidste ere navnlig Franciskanerinderne, de barmhjærtige Søstre, Fattigsøstre og Døtrene af det h. Kors stærkt udbredte. Stærkt repræsenterede ere følgende gejstlige Ordener: Augustinerne, Bediktinerne, Kapuzinerne, Karmeliterne, Cistercienserne, Dominikanerne, Franciskanerne, Kartheuserne og Præmonstratenserne, blandt de nyere Jesuiterne, Oratorianerne og Redemptoristerne. De fleste Klostre, nemlig 76, har den gamle ærværdige Benediktinerorden, som atter begynder at blomstre med en ligefrem ungdommelig Kraft og drager Omsorg for flere Sogne. Efter dem følge Jesuiterne, som have 40 Huse, blandt hvilke 6 ere Opdragelses-Anstalter for Ungdommen. Siden 1887 voxede Antallet af Ordenssøstrenes Opdragelses-Anstalter og Pensionater for Piger fra 100 til 130, Opdragelses-Anstalterne for Drengene, Kollegierne og lignende højere Undervisnings-Anstalter fra 65 til 81. I 1874 fandtes

der 75 katholske Hospitaler, Vajsenhuse og Hospitier, i 1887 derimod 150.

Navnlig ere Forholdene i London glædelige. Byen tæller nu mindst 200,000 Katholiker, d. v. s. næsten dobbelt saamange som for 25 Aar siden. London har 409 Gejstlige, Gudstjenesten fejres i Kæmpestaden paa 130 forskellige Steder. For det katholske Ordensvæsens Udvikling maa det engelske Verdensriges Hovedstad være særlig gunstig. Augustinerne, Lateran-Korherrer, Karmelitere, Kapuzinere, Dominikanere, Barmhjærtige Fædre, den gudl. Kjærligheds Missionærer, Oratorianere, Passionister, Redemptorister og Serviter have her hver 1 Ordenshus, Oblaterne, Franciskanerne og Maristbrødrene hver to, Bediktinerne tre og Jesuiterne fire Ordenshuse. Desforuden have i London de barmhjærtige Brødre tre Huse, Maristbrødrene 2 og Xaverianerne og den kristelige Skoles Brødre hver 1 Hus. De kvindelige Ordenssamfund have i London 93 Stationer. 21 Opdragelses-Anstalter og Pensionater for Piger staa under Søstrenes Ledelse og 10 Kollegier og Opdragelses-Anstalter for Drengene ledes af Verdens- og Ordenspræster. Dertil kommer endnu 10 Vajsenhuse og Hjem for forældreløse og forsømte Børn, 6 Hospitaler, 12 Asylter for Gamle, Natteherberger og andre Hjem og 7 Tilflugtssteder for Bodfærdige.

— Den anglikanske Ærkebiskop af Canterbury, Dr. *Temple*, har forkyndt Læren om *Skærsilden*. I en Prædiken i Domkirken sagde han for nylig: »Den anglikanske Kirke tillader rigtignok kun at man tilbeder de hellige Personer i Treenigheden, men der er Forskjel paa at bede til de Døde og at bede for dem.« Hans Logik er i alt Fald noget kort. Men der er dog en stor Forskjel mellem Ærkebiskop Temple og Dr. Temple for 30 Aar siden, da han endnu var Medarbejder ved »Essays and Reviews«. Den Gang forkastede han *Skærsilden* og havde endog sat Djævlen til Disposition. Nu har han ikke blot anvist Helvede dets Plads, men ogsaa gjenoprettet *Skærsilden*.

— Cölibatets Modstandere have dog Ret. Hvor be-

kvent er det ikke, naar de Gejstlige er gifte! For nylig tilbød Mrs. Creighton, Biskoppen af Londons Gemalinde, sig til at repræsentere ham ved Konfirmationen. Hvor net vilde det ikke være, at blive konfirmeret af en saa sart og fin Haand. Et andet Exempel paa øm Omsorg. Historien tildrog sig i et Sogn i Grevskabet Hertford. En Søndag for nylig havde den gamle, svagelige Pastor Altergangstjenesten. Han havde allerede »konsekreret« Skikkelserne, da hans Kone med Hat og Shawl traadte hen til Kommunionbænken og sagde til sin »Gamle«: »Sæt dig ned, min Kære, i Dag plager Gigten dig igjen saa slemt; jeg skal fortsætte Gudstjenesten.« Som sagt, saa gjort! Hun uddelte Brødet og Vinen, sagde de sidste Bønner og sendte de Troende bort »velsignede og styrkede.« *Historisk!*

Frankrig. Foruden det Virvar, som *Dreyfushistorien* fremkalder i hele Landet, er ogsaa følgende Statistik ikke uden Interesse: I det private Liv har Historien hidtil haft 15 Skilsmisser, 32 Dueller, 47 livsfarlige Attentater, 12 Sindssygetilfælde og 7 Selvmord til Følge. Er »Forræderen« virkelig uden Skyld, saa tilkommer der ham ogsaa Oprensning. Det er rigtignok. Men saa bør der ogsaa foretages andre »Revisioner«. Hvormange Præster ere ikke blevne anklagede og dømte, uden at have faaet Tilladelse til at kunne forsvare sig og uden nogensomhelst Rekurs. Hvor mange Præster erfare ikke en skønne Morgen, at deres Gage var bleven standset, uden at de fik at vide, hvorfor denne disciplinære Forholdsregel var taget. Hundrede af Sjælesørgere bleve fjærnedede fra deres Sogne, uden nogensomhelst anden Grund, end fordi de havde grundlagt katolske Skoler. Hvorfor tænker Ingen overfor disse Ofre for en hemmelig Administrationsjustits paa »Revisioner,« medens hele Jødedommen, Frimureriet og den franske Protestantisme reklamerer Dreyfus?

— Apostaten, Exabbé *Charbonnel* har allerede opnaaet glimrende Resultater i Henseende til Vidtløftighed; for nylig har han udfordret en vis Berger til Duel i Anledning

af en Kvinde, som Berger var bekendt med, og fik derfor 15 Dages Fængsel. Saadanne Folk due rigtignok ikke indenfor den katholske Præstestand, og Elementerne, som Protestantismen optager fra den katholske Gejstligheds Rækker, misunde vi den sandelig ikke. Tragedien ender altid med Lystspillet: »Ou la femme?« Med et saadant Lystspil er jo ogsaa den tyske Exjesuit Grev *Poul von Hoensbroechs* Tragedie nu foreløbig endt. Efter at han som Protestant har rejst omkring i Tyskland og skjældt ud over Paven og Catholicismen, har han nu for nylig ved Retten i Berlin haft Strid med et — Ægteskabskontor.

--- Det franske Episkopats ældste Medlem, Biskop *Dobert* af Perigueux, fejrede den 17. f. M. sin 88. Fødselsdag. Den gamle Prælat, der er Biskop siden 1863, glæder sig ved et udmærket Helbred og styrer endnu den Dag i Dag sit Bispedømme med usvækket Energi og Dygtighed.

Holland. En Kongres af Betydning fandt Sted i *Utrecht*, nemlig den første katholske Kongres mod *Misbrugen af Alkohol*. Talrige Borgermestre, Læger, 170 Gejstlige, en Mængde Katholiker af alle Stænder, Medlemmer af Generalstaterne overværede Kongressen. Ærkebiskop *Van de Wetring* af Utrecht aabnede selv Kongressen og Generalpræsidenten for Vincentsforeningen i Holland, Hr. *Borret*, var Præsident for Forsamlingen, som varede i to Dage. Meget interessant var en *Udstilling*, som var forbundet med Kongressen. Man saa et helt antialkoholsk Bibliothek, Tegninger og Billeder og Pyramider af Flasker med uskadelige Drikkevarer, som kunde erstatte de alkoholske. Professor *Bonning* fremviste ved Hjælp af Lysbilleder efter kirurgiske Fotografier Alkoholismens Virkninger i det menneskelige Legeme. Under det sidste Møde greb en protestantisk Præst Ordet og takkede den katholske Ærkebiskop for Kongressens Indkaldelse.

Unio. Søndagen d. 20. November Kl. 9 Foredrag (om Stjerneskul) af Observator Pechüle i Lokalet i Turist-Hotellet. Tirsdag d. 22. Nov. Kl. 9. Oplæsning: Scribe: „Den første Kjærlighed“ (med fordelte Roller, fem Personer).



St. Knuds Broderskab (Afhødsforening) afholder Møde Tirsdag den 22. ds. Kl. 8 $\frac{1}{4}$ i Lokalet Bredgade 67.² o. G. — Oplæsning af Carl Møller „Paa Farten“ (Fortsættelse). Alle ere velkomne.

Plads søges. Et ungt Menneske søger Plads som Karl eller Bud eller ved Hvadsomhelst. Anvise af Møllers Enke, St. Pederstræde 34. 4. Sal.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 20. November. 25. og sidste Søndag e. Pintse. Felix af Valois, Bekjender. — **21. M.** Marias Ofring (fejredes d. 13 ds.) — **22. Ti.** Cæcilia, Jomfru og Martyrinde. — **23. O.** Klemens, Pave og Mart. — **24. To.** Johannes af Korset, Bekjender. — **25. F.** Katharina af Alexandria, Jomfru og Martyrinde. — **26. L.** Silvester, Abbed.
Søndag den 27. November. 1. Søndag i Advent. Kirkeaarets Begyndelse.

Gudstjeneste i Helsingør (Sudergade 8, 2. Sal). Søndag den 20. Nov. Kl. 9 $\frac{1}{2}$ h. Messe med Prædiken; Aften Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Prædiken og Sakramentsandagt.

Den eucharistiske Forening. Hver Fredag Tilbedelsestid fra Kl. 4—5 foran det udstillede Allerhelligste i St. Ansgars Kirke.

Elisabethforeningen holder i Anledning af **den h. Elisabeths Fest** (19. Nov.) **Fælleskommunion** i St. Ansgars Kirke Søndag d. 20. Nov. Kl. 8 under den højtidelige Prælatsmesse, som frembæres for Foreningens levende og afdøde Medlemmer. Kl. 10. Festprædiken — Samme Dag tilfalde **samtligesamlede Kollekt** i St. Ansgars Kirke, Rosenkranskirken og Kapellet i St. Josefs Hospital Elisabethforeningen.

Literatur.

Udkommen er og faas i Kommission hos Andr. Fred. Høst & Søus kgl. Hofboghandel, Bredgade 35, Kjøbenhavn:

P. Eymard: Den guddommelige Eucharisti. I. Den virkelige Nærværelse. Oversat af L. St.-Ch. Pris heftet 1 Kr. 50 Øre.

St. Ansgars Kirke. Bønebøger og Lignende, som bleve udtagne af Stolerummene under Kirkens Restaurering, kunne faas tilbage ved snarlig Henvendelse i Sakristiet efter Gudstjenesten.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,

Sexogfyrretyvende Aargang,

og »Katholiken« Nr. 24.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær. Grosserer A. Millech, Kjøbnagergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petittlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

Nr 48.

Søndagen den 27. November.

1898

Indhold: Det katholske Kirkeaar. Den engelske Statskirkes Undergang. Verden og Visdom. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Rom. Bayern. — Bekjendtgjørelser.

Det katholske Kirkeaar.

— 0 —

Med den første Søndag i Advent begynder *et nyt Kirkeaar*. Som katholske Kristne lade vi os ikke nøje med blot at beregne Tiden efter Solaar; vi have endnu en anden Tidsmaaler, nemlig Kirkeaaet. Vi ere jo ikke blot Børn af Tiden, men ogsaa frem for alt Guds Børn. Vi kjende endnu en anden Sol, end den, der bringer os Morgen og Aften, Foraar, Sommer, Efteraar og Vinter; vi kjende en anden Sol, som oplyser vor Aand og opvarmer vort Hjærte og som skjænker os et evigt Foraar; denne Sol er *Jesus Kristus*, vor Frelser og Forløser; hans Dag straalér lyksaliggjørende i Kirken, som han har erhvervet sig med sit Blod. Efter denne Sol, efter Jesus Kristus, retter vort Kirkeaar sig. Dets Formaål er det at oprulle for vore Øjne de forskjellige

Hemmeligheder i Jesu Kristi Liv i den Orden og Rækkefølge, i hvilken de have tildraget sig.

Hele Kirkeaaaret inddeles i tre Afsnit: *Julefestkredsen*, som begynder med den første Adventssøndag; *Paaskefestkredsen*, hvortil Fastetiden hører, og *Pintsefestkredsen*.

Med Adventens stille Bodstid begynder Kirken stedse sit nye *Kirkeaar*. Advent vil sige *Ankomst* og minder os om Verdensforløserens, Jesu Kristi Komme og Fødsel. Adventstiden er en Forberedelsestid til *Jesu Fødsel* paa Julefesten og symboliserer med sine fire Adventssøndage de fire Tusinde Aar, som gik forud for Jesu Fødsel. Adventstiden er en Bodens, en Indadvendthedens, en Alvorets Tid. I Adventstidens Evangelier opfordrer Jesu Forløber, den h. Johannes den Døber, os med alvorsfulde Ord til Bod. Smerte og Haab ere indeholdte i Kristenhedens Adventsfølelser. Med Smerte se vi tilbage paa Paradiset, som vi have mistet ved vore Stamforældres Syndefald, og med Haab se vi hen til det nye Paradis, som Menneskeslægten havde længtes efter i fire Tusinde Aar, se vi hen til Frelseren, Jesus Kristus, som grundlagde det nye Paradis for os og gjenåbnede Himlen for Menneskeslægten.

Adventstiden vækker vor Længsel efter dette Paradis, og den er derfor en Indadvendthedens Tid. Derom minder os den *violette* Kirkefarve, det kirkelige Forbud mod at deltage i offentlige Forlystelser, Evangelierne om Verdensdommen og om Jesu Forløber, den h. Johannes, som opfordrer os til at berede Herren Vejen, hvad der bedst kan ske ved den værdige Modtagelse af Skriftemaalets hellige Sakramente. Herom minder os ogsaa de tvende Fastedage, som Kirken har anordnet for hver Adventsuge. Med de mest begejstrede Ord udtaler Kirken i Adventstiden sin Længsel efter Frelseren, navnlig i det gribende Udraab: »I Himle, drypper fra oven! og Skyerne nedregne den Retfærdige! Jorden aabne sig og lade Frelseren fremspire!« Herom minder os de fire Kirkebønner paa de fire Adventssøndage: 1. »O Herre, vi bede Dig, omgjord Dig med din Magt og

kom, for at vi ved din Beskyttelse maa vorde udrevne af vore Synders truende Fare og vorde frelste ved din Hjælp.«
 2. »Væk, o Herre, vore Hjerter til at berede din Enbaarnes Veje, for at vi med rensede Hjerter kunne tjene Dig ved hans Komme.«
 3. Bøj, o Herre, dit Øre til vore Bønner, og oplys vor Forstands Mørke med din Besøgelses Naade.«
 4. »Omgjord Dig, o Herre, med din Magt og kom os til Hjælp med din store Kraft, for at din forsonende Kjærligheds Langmodighed, formedelst din Naade, snart maa forunde os, hvad vore Synder have forhindret.«

Denne Forberedelses Væsen fremstiller den h. Apostel Paulus i Brevet til Romerne (13, 11.) med følgende Ord, som læses i Epistelen paa den første Søndag i Advent:
 »Brødre, vi vide, at det nu er paa Tiden, at vi skulle vaagne op af Søvnne. Lader os derfor aflægge Mørkets Gjerninger og iføre os Lysets Vaaben. . . . Ifører den Herre Jesus Kristus.«
 Ville vi altsaa paa en værdig Maade forberede os til Frelserens Komme, skal den højhellige Julefest blive en naaderig Fest for os, saa maa vi i Løbet af Adventstiden lægge Vægt paa følgende to Punkter: 1. Vi maa have en troende Tillid til Frelseren, og 2. vi maa ved en sand Bodsand gjøre os værdige til Frugterne af Kristi Menneskevordelse.

Julefesten er Jesu Kristi Fødselsdag; de paafølgende Uger minde os om Jesu Barndom og offentlige Optræden.

Faaskifestkredsen, som strækker sig fra Søndag Septuagesima indtil Kristi Himmelfart, minder os først om Jesu bitre Lidelse, til hvis værdige Betragtning Fastetiden skal sætte os i den rette Stemning, dernæst om Jesu Død paa Korset paa Golgatha, ved hvilken Jesus bragte Sone for Menneskenes Skyld og Brøde og forløste Menneskeslægten. *Paaskefesten* beskæftiger os med Betragtningen over Jesu Sejr over Døden og med Mindet om hans herlighedsfulde Opstandelse af Graven, hin store Begivenhed, som er *Fundamentet* for vor hellige Religion.

Kristi Himmelfart minder os om, at Jesus opfo'r til

Himlen, efter at han havde fuldbyrdet sit store Værk, Men-
neskeslægtens Forløsning, og at han nu er bleven vor Midler
og Talsmand hos sin Fader i Himlen.

Pintsefestkredsen fremstiller for vore Øjne den Hel-
ligaands Kjærlighed, som delagtiggjør os i Forløsningens
Frugter og fuldbyrder vor *Helliggjørelse*. Paa *Pintse*-
søndagen blev den Helligaand nedsendt over *Kirken*. Søn-
dagene efter *Pintse* symbolisere alle de Aarhundreder, i
hvilke den katholske Kirke har virket, idet den ved den Hel-
ligaands Kraft skrider helliggjørende gennem Aarhundre-
derne og stedse udvikler sig mere og mere paa Funda-
mentet: *Jesus Kristus*.

Dette er Betydningen af Kirkeåret. Lader os foresætte
os nu strax ved Begyndelsen af det nye Kirkeaar, at vi ville
henleve dette Aar ret i Kirkens Aand og betragte med Op-
mærksomhed og Andagt vor hellige Religions ophøjede
Hemmeligheder i den Rækkefølge, som Kirkeåret vil bringe
dem, at vi ville højtideligholde dem paa en værdig Maade
og saaledes arbejde paa vor u dødelige Sjæls Helliggjørelse
og evige Frelse!

Den engelske Statskirkes Udgang.

Forvirringen og Partistriden indenfor den anglikanske
Kirke tager stedse mere Overhaand, og medens paa den
ene Side den katholiserende Strømning daglig bliver stær-
kere, voxer ogsaa den venstre Fløj i Anglikanismen, nemlig
the low- and broadchurch (Lav- og Bredkirken). I denne
Strid mellem Anskuelse har en Skrivelse, som *Hertugen
af Argyll* for nylig rettede til »Times«, vakt stor Opsigt.
Hertugen tilhører ikke selv den anglikanske Kirke, men er
som Skotlænder en Presbyterianer. Desto mærkeligere er det,
naar han bl. a. skriver:

»Da jeg betragter den anglikanske Kirke som en af de kraftigste Organisationer, Verden ejer til den kristne Tros Udbredelse (?), beklager jeg ligesaa levende som nogensomhelst af dens egne Medlemmer de svære Kalamiteter, som for Tiden synes at være ganske uundgaaelige for den. En Lægmand i en fremragende Stilling har for nylig betegnet Manglen paa Disciplin som det fundamentale Onde i den anglikanske Kirke. Denne Anskuelse vinder ogsaa daglig mere og mere Udbredelse i vide Kredse. Biskopperne ere øjensynlig i stor Forlegenhed, fordi de indse, den store Fare, og fordi deres Sympathier gaa i forskjellige Retninger. De behandle de alvorligste Spørgsmaal, som havde de med Dynamit at gjøre. Og det have de ogsaa i Virkeligheden. Intet exploderende Stof kan explodere med større Lethed end de dybe Modsætninger angaaende grundlæggende Begreber i religiøse Sager, som ligge skjulte under den anglikanske Kirkes glatte Overflade. Disse Modsætninger have engang sønderrevet Verden, og selv om deres Explosion ogsaa sker under en anden Form end forhen, saa vil dog den forestaaende Explosion ødelægge meget af det, som er os kjært og dyrebart. Ikke et eneste Dogme gives der, med Undtagelse maaske af Pavens Primat, som ikke bliver drøftet for Tiden i den anglikanske Kirke med ligesaa stor Hidsighed som Reformatorerne og Antireformatorerne i det 16. Aarhundrede stredes om det. Det drejer sig her heller ikke om blodløse Abstraktioner og rene mystiske eller metafysiske Spekulationer. Følelse og Lidenskab skærpe uafledelig Modsætningen. Ethvert Straa som blot svømmer, er allerede tilstrækkeligt til at vise, i hvor diametralt modsatte Retninger Strømmen gaar. Biskoppen af Lincoln, en Højkirkelig, der er meget lærd og fører en dadelløs kristelig Vandel, offentliggjør et Skrift, hvori han kalder Rom *Aabenbaringens* Babylon og anvender paa den romerske Stol alle de Udtryk for Afsky, som findes i denne Bog. Men Lord Halifax, som tilhører den samme Højkirke, søger at opnaa en umiddelbar Forbindelse netop med dette samme Rom. Kan der tænkes større Mod-

sætninger? For at forsone dem med hverandre, raaber man nu paa Disciplin, paa ny Kirkelove.

Jeg som Udenforstaaende opstiller det Spørgsmaal: Hvad kunne de nye disciplinære Kræfter, nye Love udrette i en Kirke, der er saa adspaltet iindtil? Og dernæst: Til hvem vil man da anbetro den nødvendige disciplinære Myndighed? Til det første Spørgsmaal har jeg kun eet Svar. Enhver energisk Straffelov maa ufejlbart føre til et fuldstændigt Brud. Den anglikanske Kirke er fra Begyndelsen til Enden et Kompromis. Kirkeforfatningens nyere Udvikling har stadig søgt at udvide dette Kompromis, at give det et bredere Grundlag. Alligevel mister den anglikanske Kirke uafslædig en stor Del af sine bedste Kræfter enten til Rom eller til Sekterne. Tvinger man den anglikanske Kirke til ganske at give Afkald paa hine Symboler, som en Del af dens Medlemmer elske, saa sker der en Masseudtrædelse henimod Rom. Hvad man nu kalder Mangel paa Disciplin, det har hidtil holdt den anglikanske Kirke sammen; det har forhindret, at de ulige Kræfter gjensidig flaaede hverandre. Alene ved »Mangel paa Disciplin« ere begge Dele blevne holdte i Uvidenhed om, hvor store deres Modsætninger ere. Stiller man dem begge overfor en ny Disciplinærmyndighed, er der ingen Tvivl om, at der maa paafølge en fuldstændig Sammenstyrtning. Men det andet Spørgsmaal: Til hvem skal man da betro Disciplinærmyndigheden, er det allervanskeligste. Ingen er i Stand til at besvare det «

Hvad Hertugen siger om dette andet Punkt, som han underkaster en meget grundig Drøftelse, har kun ringe Interesse for danske Læsere. Vi ville kun fremhæve, at Hertugen af Argyll tilsidst sammenfatter sine Anskuelser paa følgende Maade: England vil vedblive at være protestantisk, saalænge som den 25de blandt de 39 Bekjendelsesartikler vedbliver at bestaa, hvori udtrykkelig fremhæves, at Præstevielsen ikke er noget Sakramente, medens Tridentiner-Konciliet gjør Naademidlernes Virksomhed afhængig af Ordinationens sakramentale Karakter. Nu er det imidlertid en be-

kjendt Sag, at *netop i dette Punkt* staar der en stærk Minoritet i den engelske Kirke paa det modsatte Standpunkt og forlanger, at Præstevielsen skal anerkjendes som et Sakramente. Ligeledes anse de Biskoppernes Succession eller uafbrudte Rækkefølge for en »*articulus stantis et cadentis ecclesiae*« og tillægger Anerkjendelsen af de anglikanske Biskopper og Præster som retmæssig viede, gyldige Præster den højeste Værd. Hertugen af Argylls Fordring lader sig altsaa ikke gennemføre og i saa Fald vil England efter hans Mening jo ikke længe mere »vedblive at være protestantisk«.

Verden og Visdom.

En Fortælling fra Kejsers Marc Aurels Tid.

(Efter Anton de Waal.)

— 0 —

(Fortsat.)

SJETTE KAPITEL.

Bruden.

Der var ingen, der glædede sig mere over Cornelias Forvandling end Cæcilia, Ingen, der bad inderligere om at Herren vilde fuldende det Værk, som hans Naade havde begyndt. Hun kendte jo alle de Baand, hvormed Cornelia havde været knyttet til Verden lige fra Ungdommen af og hvor svært det vilde blive for hende at sønderrive dem. Ak! hun havde god Grund til at frygte for, at de Indtryk, som Veninden havde faaet af Blandina, hendes Martyrium og Begravelse, efterhaanden skulde udviskes under Livets skiftende Fornøjelser og Adspredelser.

Men hine Indtryk havde dog været for dybe, og Forsynet havde ladet saa mange ydre Omstændigheder føje sig sammen, saa at Martyrindens Bøn for denne Sjal ikke skulde blive forgjæves. Hvor bittert Cornelia end

havde følt sig krænkede ved sin Mands Bortrejse, maatte den dog ske, for at hun kunde have Frihed; hun maatte blandt Filosoferne søge Raad hos Justinus, som kort i Forvejen var naaet til Sandhedens Erkjendelse, og hun maatte atter gennem ham lære Præsten Ptolomæus at kjende, denne ærværdige Olding midt iblandt de forældreløse Børn; han skulde blive baade hendes og Justinus' Fører paa Frelsens Vej.

Efter Blandinas Begravelse vare Cornelia og Cæcilia ofte komne sammen; de havde hidtil holdt meget af hinanden som Slægtninge, men nu blev lidt efter lidt det inderligste og hjerteligste Venskabsbaand knyttet mellem dem. Vel var Cæcilia adskillige Aar yngre, men hun var voksen i Henseende til Troen og det kristelige Liv. saa Cornelia følte sig som et Barn eller en lille Skolepige ved Siden af hende.¹⁾ Hvor ofte havde Cornelia ikke Grund til at forundre sig over de faa, simple og dog saa klare Ord, hvormed Cæcilia modbeviste de mange Indvendinger, hun syntes vare uigjendrivelige, og besvarede alle de Spørgsmaal, hun ikke selv med al sin Skarpsindighed kunde forstaa, og med Overbevisningens hele Kraft løste alle de Tvivl, som havde pint hende hele Dagen igjennem.

¹⁾ I gamle Dage kaldtes de Nydøbte, selv om de først modtog Daabens Sakrament i en fremrykket Alder, *pueri* og *infantuli* (Børn og Smaabørn). Denne Benævnelse forekommer hyppigt paa Gravstene. En Indskrift fra Aaret 406 kalder en Sølvsmed, som blev døbt i sit 35. Aar, *puer Helias argentarius*. Paa en anden Gravsten hedder det om en nng Mand, der døde i sit 31. Aar: *Decessit de seclum puer Victorinus, qui vixit annus XXXVII*. (Smlgn. de Rossi, Inscript. I. p 103 og 236). — Fremstillinger af Daaben findes ofte i Katakomberne, især i S. Callistus, i de saakaldte Sakramentskapeller fra Begyndelsen af det tredie Aarhundrede. Det gammeltestamentlige Forbillede paa Daaben mente man at se i det Vand, som Moses fremkaldte ved at slaa paa Klippen i Ørkenen, for at Jøderne kunde stille deres Tørst, og senere i Israeliternes Gjennemgang gennem det røde Hav.

En Dag henimod Slutningen af Aaret kom Cæcilia hen til Cornelia med glædestraalende Ansigt.

»Glæd Dig med mig« sagde hun, »om otte Dage faar jeg Sløret, som evigt skal binde mig til min Brudgom!«

»Brudgom?« spurgte Cornelia forundret. Du har jo aldrig talt et eneste Ord til mig om ham? Det er rigtignok ikke kjønt af Dig. — Men hvem af vore unge Adelige er det, der skal hjemføre Dig?«

»Og jeg har,« vedblev Cæcilia, idet hun i al sin Glæde ikke agtede paa Cornelias Spørgsmaal, »faaet Lov til, at Du maa være tiltsede ved Højtideligheden.«

»Ja det er meget naadigt af Din Fader,« svarede Cornelia, idet hun uvilkaarligt rynkede sin Pande, »at jeg, Din nære Slægtning, maa faa Lov til at overvære Dit Bryllup.«

»Min Fader?« spurgte Cæcilia, idet hun pludselig blev alvorligere. »Ak, han véd slet ikke noget derom, han hænger jo altfor fast ved sine gamle Guder, og jeg vilde faa mange Skænd, hvis han fik noget at vide derom.«

»Dine Ord blive mere og mere gaadefulde.«

Cæcilia førte et Øjeblik Haanden op til Panden og sagde:

»Tilgiv mig, at jeg i min Lykke rént glemte, at Du endnu ikke kjender noget til den salige Forening, som hos os Kristne forbinder Hjærtet med den inderligste Kjærlighed til den Elskeligste.«

Cornelia saa' med store, spørgende Øjne paa Pigen, men Cæcilia vedblev:

»Allerede længe har mit Hjærte ganske været indviet til min Gud og trolovet med ham; men nu kan jeg aabenlyst og højtideligt komme til at knæle ved Alteret og ved hellige Løfter formæle mig med min Gud og Herre i evig Jomfruelighed.«

Cornelia faldt fra den ene Forbauselse i den anden,

»Saa Du vil altsaa aldrig gifte Dig?« udbød hun, »er det muligt? Du er jo eneste Arving, og jeg kjen-der mange af vore unge Patriciere, som have kastet deres Øjne paa Dig; ja jeg kunde endogsaa nævne Dig Navnet paa den Bejler, som din Fader allerede har valgt til Dig som din tilkomment Mand. Du glem-mer vist den Magt, som den romerske Lov har lagt i en Faders Hænder i Henseende til Forholdet mellem ham og hans Datter?«

»Guds Engel,« svarede Cæcilia med et lysende Blik, »vil med trofast Omsorg bevare mig. O ja, min himmelske Brudgom! Du vil vaage over mig, at mit Hjærte og Legeme bliver uskadt. Jeg bærer dit Evan-gelium paa mit Bryst og min Sjæl brænder af en hel-lig Ild.«

»Men har Du ogsaa tænkt paa, at det da upaatviv-leligt vil blive bekjendt, at Du er en Kristen?«

»Kristi Stridsmænd,« svarede Cæcilia, »som fly Mørkets Gjærninger, ere udrustede med Lysets Vaaben. Kunde der vel hændes mig noget lykkeligere, end at føje Martyrdommens Palmegren til Jomfruelighedens Krans?«

Cornelia, der ikke havde ventet dette Svar, sagde med dyb Alvor:

»Jeg er som en Blind, der nylig er bleven seende.« — En ny Verden var gaaet op for hende: Solens Glans, Farvernes og Skikkelsernes Pragt og Mangfoldighed forekom hende som noget ganske fremmed og ukjendt, som noget, hendes Fatteævne hidtil ikke havde været i Stand til at forstaa. — »Og naar skal Du fejre dette dit Bryllup?«

»Paa Herrens Fødselsfest; det er den Dag i Aaret, da et vidunderligt Tegn paa Himlen førte fremmede Fyrster fra det fjerne Østerland til Bethlehem, for at de der kunde bringe den nyfødte Himmelkonge deres Gaver. Det var ogsaa paa den Dag, Herren gjorde

sit første Under, idet han ved Brylluppet i Cana forvandlede Vand til Vin. Ja, kære Veninde! det er den Dag, hvorefter jeg saa længe har sukket, paa hvilken min guddommelige Brudgom vil række mig et Bæger fuldt af sin Kjærligheds søde Vin og Himlens Fyrster ville komme med deres Bryllupsgaver og Englenes Kor synge Bryllupshymner!«

Cornelia saa' tavs paa Cæcilia, hvis Øjne straaledede af hellig Jomfruelighed og paa hvis Ansigt der ligesom lyste et Gjenskin af Paradiset.

Paa den Tid residerede Paverne i det Palads, hvor Senator Pudens engang havde huset Apostelfyrsterne. Pius I, som var den nuværende Pave Anicetus' Forgænger, havde ophøjet den derværende Husbasilika til en Titelkirke under Navn af *titulus Pastoris*. Man havde endnu indtil den Tid bevaret det Træalter, paa hvilket Apostelfyrsten Petrus havde frembaaret det hellige Messeoffer og her var det ogsaa, at Paverne i Reglen foretog de vigtigste Ceremonier, saasom Daabs-handlinger ved Paaskefesten, Indvielsen af Biskopper og Præster og Jomfruernes Indklædning. De offentlige Bade, som Timotheus den ene af Pudens' tvende Søner, havde ladet indrette i det fædrene Hus, afgav et godt Paaskud for de Kristne, saa de kunde forsamle sig i hint Hus, uden at vække Mistanke hos Hedningerne.¹⁾

¹⁾ Kirken *Santa Pudenziana* er en af de ældste Titelkirker i Rom; endnu den Dag idag kan man baade paa dens Bagside og paa den for nylig udgravede Kryptkirke se, at den er bleven ombygget af en ældgammel Bygning. Dens Apsismosaik fra Aaret 398, som er en af de pragtfuldste, der findes i Rom, fremstiller Kristus siddende midt iblandt sine Apostle og bagved dem Pudenziana og hendes Søster Praxedis. Det venstre Sidekapel, hvis Alter gjemmer et Stykke af Apostelfyrsten Petri Træalter, har endnu Mosaikguly; et tidligere Væggemaleri fra det 4. Aarhundrede forestillede Petrus som Lærer siddende i Midten af sin Hjord.

De til Jomfruernes Indklædning fastsatte Fester vare i hin gamle Tid navnlig Julen, Paasken og Apostelfyrsternes Højtid. Paven havde paa Cæcilias indstændige Bøn bestemt den førstnævnte Fest til Aflæggelsen af hendes Løfte. Nu havde hun ogsaa faaet Underretning om hendes Faders Ægteskabsprojekter og følte derfor Trang til paa en højtidelig Maade offentlig for Biskoppen og Gejstligheden samt i hele Kirkens Paasyn at fornye det Løfte, hun allerede for lang Tid siden i sit Hjærte havde givet Gud.

De gudindviede Jomfruer havde en særskilt Æresplads i Nærheden af Altret. Der se vi nu til den fastsatte Tid som Forstanderinder Senator Pudens' to Døtre, Pudenziana og Praxedes, der begge nu vare meget gamle; — hvormange havde de ikke allerede optaget i deres Rækker, — hvormange havde de ikke ogsaa set bortrevne fra deres Kreds med Martyrdommens Palmegren i Haanden!

Selve Stedet saavel som hele Forsamlingen gjorde et overordentlig gunstigt Indtryk paa Cornelia. Der var ingen Afgudsbillede at se. Paa den ophøjede Plads midt i den halvkredsformede Udbygning af Apsis stod der en Trone, hvortil sluttede sig en Del Siddepladser baade til højre og til venstre. Paa Væggen ovenover var der malet ejendommelige Billeder: En Hyrde midt i sin Hjord og med et Lam paa Skuldrene; et Gæstebud, ved hvilket der blev budt Brød og Fisk; en Mand med opløftede Arme mellem to Løver, o. s. v.

Cornelia forstod ikke Betydningen af disse Billeder, særlig ikke det, der forestillede et Gæstebud. Omkring et halvrundt Bord, hvorpaa der laa to Fisk paa et Fad og stod syv Kurve med Brød, sad der en Del Personer. Hvorledes var dog denne profane Afbildning af et Gæstebud kommen herhen, og det endog paa det helligste Sted i Guds Hus? Eller var det maaske

en Fremstilling af en eller anden Hemmelighed ved den kristne Kultus?

I denne rummelige Bedesal havde Kvinderne Plads paa venstre og Mændene paa højre Side; Cornelia saa den samme alvorlige Andagt hos dem alle; hun fandt ogsaa Sangen, der blev ledet af en Forsanger, overordentlig højtidelig; snart var det et lille Kor, som sang og snart medvirkede hele Menigheden. Og hvad var det ikke for ærværdige Skikkelser, baade den gamle Biskop og Præsterne, der omgave ham!

Cornelia saa, at der blev bragt Brød og Vin hen paa Altret som Offergaver. Alle nød af Offergaven, og det med en saa stor Ærefrygt, at det øjensynlig maatte være noget saare helligt i de Kristnes Øjne. Der blev ikke frembaaret noget blodigt Offer af Dyr, der var heller ikke den mindste Indretning tilstede i saa Henseende.

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

— 0 —

Kjøbenhavn. Bestyrelsen for *Elisabethforeningen*, som antager sig forældreløse Børn, meddeler os følgende glædelige Resultat af *Kollekten*, som til Bedste for Foreningen fandt Sted i Anledning af den h. Elisabeth af Thüringens festlige Mindedag i Søndags. I *St. Ansgars Kirke*, hvor Formanden for Foreningen selv foretog Kollekten under Morgen- og Formiddagsgudstjenesten, indkom 80 Kr. 10 Ø., i *Rosenkranskirken* 21 Kr. 50 Øre og i *St. Josefs Hospitals Kapel* 47 Kr. Kollekten indbragte saaledes ialt 148 Kr. 60 Øre. Om Morgenen modtog Bestyrelsen og en Del af Foreningens Medlemmer *den h. Kommunion* under den højtidelige Prælatmesse i St. Ansgars Kirke.

— Da den kolde Aarstid med Frosten synes at nærme sig og da den jo i første Linie føles af fattige Familier og

Enligtstillede, anbefaler *Vincentssforeningen* og *St. Elisabeths Syforening* sig med en hjertelig Bøn til Katholikerne Velgjørenhed, idet man anmoder om at understøtte ovennævnte Institutioner i deres Virksomhed for at lindre de fattige Familiers Nød ved at skjænke dem brugte Klædningsstykker og andre Kjærlighedsgaver. Mangen fattig Familie kan ikke bringe det saa vidt, at den kan skaffe sine ofte talrige Medlemmer nogenlunde varme Klæder for Vinteren. Husleje, Livsunderhold, ofte ogsaa Sygdom opsluger den lille Fortjeneste. Træder der saa i Løbet af Vinteren uregelmæssigt Arbejde eller maaske fuldstændig Arbejdsløshed til, saa er Nød og Elendighed den daglige Gjæst i saadanne beklagelsesværdige Hjem. Ifølge statutmæssig Pligt opsøge Medlemmerne af *Vincentssforeningen* de Fattige i disses Boliger, for efter grundig Undersøgelse og under de forhaandværende Omstændigheder at lindre deres Nød og bringe dem Hjælp og Trøst. Det samme gjør ogsaa *Syforeningens* Bestyrelse. Man kan derfor tillidsfuldt nedlægge sin Gave i de nævnte Foreningers Hænder. Endskjønt det kan forekomme, at i enkelte Tilfælde ogsaa mindre værdige Hjem blive understøttede med Et og Andet, saa beror dette paa Undtagelser, som efter moden Overvejelse tillades, for at bane Vej for bedre Familieforhold resp. fremme kristelig Aand, ordentlig Børneopdragelse, Flid, Sparsommelighed, Orden o. s. v. Det er ikke altid, at Foreningernes Bestræbelser blive kronede med lykkelige Resultater; imidlertid vilde det dog være urigtigt derfor at bedømme Foreningens Virksomhed paa en ugunstig Maade. Vi rette derfor den beskedne og hjertelige Bøn til vore ærede Læsere, at de samle brugte Klædningsstykker, Linned, Skotøj og lignende Sager, som kunne undværes, og stille det til *Vincentssforeningens* og *Syforeningens* Raadighed. Ogsaa nyt Materiale til Klæder og Pengebidrag modtager navnlig *Syforeningen* med bedste Tak og fordeler alt paa en praktisk, sparsommelig Maade til de Fattige. Og Vorherre, som ikke lader et Bæ-

ger Vand forblive uden Løn, vil skænke Giverne hundredfold Belønning.

Rom Den h. Fader har udnævnt Augustinerpateren *Rodríguez* til Direktør for *det astronomiske Observatorium* i Vatikanet.

Bayern. Foreningsvæsenet begynder at blomstre i Bayern. *Jærnbantefunktionærernes Forening* tæller allerede 11,000 Medlemmer og faa snart deres eget Foreningsorgan. Foreningen har allerede opnaaet store Resultater og viser, hvad Arbejderne kunne opnaa, naar de stille sig paa Monarkiets og Kristendommens Grund og ikke lade sig vildlede af Socialdemokratiet. Den katholske *Bondeforening* er nu organiseret i hele Bayern og tæller over 40,000 Medlemmer. Dette er en smuk Begyndelse; men den vil nok naa op til c. 200,000 Medlemmer. Den har 7 til 8 Foreningsorganer og faar nu et Centralorgan »Den kristelige Bonde«. *De katholske Arbejderforeninger* have et Centralorgan i »Arbejderen«, som er udmærket redigeret og udbredt i henved 20,000 Exemplarer. Hele Arbejderstanden i Bayern er saaledes snart organiseret i katholske Foreninger.

— Den bekjendte protestantiske Præst *Fliedner* fra Spanien har fornylig opholdt sig i München, hvor han paa et Møde fortalte, at der i Spanien fandtes 120 protestantiske Bedesale, som blive besøgte af »10,000 regelmæssige Kirkegængere«. Det engelske Blad »*Catholic Times*« derimod skrev fornylig, at der i hele Spanien ikke fandtes 4000 Protestanter. Hvem mon har Ret?

A. C. Onsdag 30 Novbr. Kl. 9. Søvavillonen: Hr. Observator Pechüle: »Stjærneskud«.

C. B. LOHRER.

31, Adelgade, 1. Sal. Telefon Nr. 23013.

Brand-, Glas-, Livs-, Tyveri- og Søforsikringer tegnes paa billigste Betingelser.

Den katholske Syge- og Ligkasse af 1867 giver fri Læge og Sygepenge, eller event. Indlæggelse paa St. Josefs Hospital. Indmeldelser modtages daglig. Love og Blanketter samt nærmere Underretning faas hos Kassereren

Træffes hver Sognedag fra Kl. 9-4
samt Lørdag Aften fra Kl. 7-9.



F Simonsen,
Petersens Passage 9 A, 1. S.



St. Knuds Broderskab (Afholdsforening) holder Møde Tirsdag den 29. ds. Kl. 8 $\frac{1}{4}$ i Lokalet Bredgade 67.² o. G. — Oplæsning af Carl Møllers „Paa Farten“ (Fortsættelse). Alle ere velkomne.

S. J. G. Mandag d. 28. November, Aften Kl. 8 $\frac{1}{2}$, holder **St. Josefs Gilde** alm. Møde for alle Bødre.

Kirkelig Kalænder.

Søndag den 27. November. **1. Søndag i Advent.** Kirkeaarets Begyndelse. — **28. M.** Ferialdag. — **29. Ti.** Ferialdag. — **30. O.** (Fastedag)*) Andreas, Apostel. — **1. December,** To. Ferialdag. — **2. F.** (Fastedag) Bibiana, Jomfru og Martyrinde (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Broderskabsmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjærte; Kl. 8 Aften Andagt med Prædiken) — **3. L.** Frants Xaverius, Bekjender, Indiens Apostel.

Søndag den 4. December. **2. Søndag i Advent.** Barbara, Jomfru og Mart.

*) Onsdag og Fredag i Adventstiden ere befalede Fastedage.

Den eucharistiske Forenings Medlemmer anmodes om at møde til sædvanlig Tid i Dagens Løb til Tilbedelse i **St. Ansgars Kirke** Fredag den 2. December.

Vincentforeningen lader i St. Ansgars Kirke læse en h. Sjælemesse for Foreningens afdøde Medlemmer Tirsdag d. 29. November Kl. 8 $\frac{1}{4}$.

St. Josefs søstrenes Basar,

som afholdes paa Toldbodvejen 14 til Fordel for St. Josefs Hospital Fredag den 2., Lørdag den 3. og Søndag den 4. December, anbefales til Menighedens Velvillie.

St. Ansgars Kirke. I Anledning af Hs. Majestæt, Kejser Frants Josef af Østrigs 50aarige Regeringsjubilæum fejres i St. Ansgars Kirke en højtidelig Pontifikalmesse Fredag den 2. December Kl. 10 $\frac{1}{2}$.

Rosenkansbroderskabet holder sit maanedlige Møde med Procession i St. Ansgars Kirke Søndag den 4. December Kl. 6 Aften. — Jomfruernes Forening deltager i Processionen med Broderskabets Faner.

Literatur.

Udkommen er og faas i Kommission hos Andr. Fred. Høst & Sønns kgl. Hofboghandel, Bredgade 35, Kjøbenhavn: **P. Eymard:** Den guddommelige Eucharisti. I. Den virkelige Nærværelse. Oversat af L. St.-Ch. Pris heftet 1 Kr. 50 Øre.

Rettelse: Nr. 47. S. 794. L. 12. f. o. Begreb læs: Bryst.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,

Sexogfyrretyvende Aargang,

og »Katholiken« Nr. 25.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær. Grosserer A. Millech, Kjøbnagergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitolinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

N^o 49.

Søndagen den 4. December.

1898.

Indhold: Verden og Visdom. Catholicismen i Østasien. Hvilket Evangelium? Højtidsoffrets Afløsning paa Frederiksberg. Efterretninger fra Ind- og Udland: Rom. England. — Bekjendtgørelser.

Verden og Visdom.

En Fortælling fra Kejser Marc Aurels Tid.

(Efter Anton de Waal.)

—O—

(Fortsat.)

Hvor uklart og hemmelighedsfuldt Meget i Offerhøjtideligheden end var for Cornelia, greb den Akt, i hvilken Cæcilia indviede sig til Gud, hende dog mægtigt*). Med en Krans af friske Roser i det udslagne Haar, der faldt ned over Skuldrene, blev Jomfruen af Pudentiana og Praxedis ført hen til Biskoppens Trone midt iblandt Præsterne, der stode i en Halvkreds omkring den. — Cornelia forundrede sig over den ualmin-

*) Sammenlign med Hensyn til det Følgende Wilperts Afhandling: De til Gud indviede Jomfruer i de fire første Aarhundredere. (Herder, Freiburg.)

delig stærke Ros, hvormed Biskoppen i sin Tale priste den jomfruelige Stand. Han kaldte Jomfruerne »Kristi Brude«, der vare formælede med den Udødelige, Blomsterne paa Kirkens Træ, den ædleste Del af Kristi Hjord; de vare Engle, trolovede med Englenes Konge, som baade i Himlen og paa Jorden vilde have Engle, der tilbade ham. Derfor skulde Himlen ogsaa være deres Hjem og hernede deres Plads ved Altret, hvor det jomfrueligste Offer blev bragt. Han fremstillede dem som et levende Bevis paa, at Gud kun kunde æres i Sandhed i Kristendommen. Endelig henviste Biskoppen dem til Jomfruernes Forbillede og Dronning Maria, Jesu Moder, som havde plantet den ubesmittede Jomfrueligheds Fane; Maria var det Mønster, hvorefter de alle skulde danne sig; hun var et Spejl for den jomfruelige Stand og hendes Liv en Skoleorden for alle.*)

Nu fulgte Aflæggelsen af Løftet, der, ligesom det sker ved Daaben, blev indledet med en Række Spørgsmaal og Svar. Cæcilia steg op ad den biskoppelige Trones Trin knælede ned foran Paven lagde sin Haand paa Evangeliebogen og udtalte Indvielsestformularen, ved hvilken hun lovede Gud stedse at bevare sin Jomfruelighed uplettet. Hun endte med de Ord: *Sic me Deus adjuvet et haec sancta Dei evangelia* — »Dertil hjælpe mig Gud og dette Guds hellige Evangelium!«

Hele Menigheden svarede »Amen«, som om den ved sit Vidnesbyrd vilde besegle Løftet. Derpaa lagde Paven et simpelt Slør, som var vævet af hvid Uld og smykket med en smal Purpurstrib, om Cæcilias Hoved og udtalte disse Ord:

»Modtag det hellige Slør, min Datter, for at Du

*) Udtryk og Vendinger, der ere hentede fra Kirkefædrenes Skrifter, hvori de med uudtømmelig Veltalenhed prise den jomfruelige Stands Hæder og Fortrin.

maa bringe det uplettet hen til vor Herre Jesu Kristi Domstol, til ham, for hvem alle Knæ bøje sig i Himlen, paa Jorden og under Jorden; i al Evighed.«

Atter svarede hele Menighe ten »Amen«.

Da den gudindviede Jomfru nu rejste sig for at vende tilbage til sin Plads, blev hun nogle Øjeblikke pludselig staaende med udbredte Arme og lukkede Øjne medens Kinderne luede af en hellig Glød. — — Cornelia trykkede hendes foldede Hænder til sine Læber og stirrede fuld af Forbauselse paa Jomfruen, som stod dér i himmelsk Henrykkelse, indtil Pudentiana og Praxedis, som de Ældste i Jomfruernes Kor, traadte hen til dem, for at omfavne Cæcilia og give hende Fredskysset. De andre Jomfruer gjorde det samme, medens der blev sunget en Vekselsang, hvis Tekst handlede om en Konges Bryllup med sin Dronning.*)

Cornelia havde med spændt Opmærksomhed fulgt hele Handlingen; da Biskoppen lagde Sløret om Cæcilians Hoved, blev hun saa stærkt greben af Bevægelse at Taarerne strømmede ned ad hendes Kinder; og da Jomfruen stod der i salig Henrykkelse med opløftede Arme, forekom hun hende som en Aabenbaring fra Himlen.

Dengang hendes unge Veninde først havde talt om dette Løfte, havde Cornelia tænkt paa en Indvielse af den Slags, som fandt Sted, naar de vestalske Jomfruer bleve udvalgte til Tjeneste hos Gudinden Vesta; men hvor langt højtideligere og mere ophøjet var dog ikke det, hun idag havde set! Det var med en vis Ærefrygt hun saa' op til Cæcilia. Tidligere havde hun altid, naar de skiltes, kysset hende paa Panden, men det turde hun ikke gjøre mere; det forekom hende at det vilde være en Vanhelligelse, da det jo syntes, som om den him-

*) Det var den 44. Salme, der blev benyttet ved Jomfruernes Indklædning.

melske Brudgom allerede havde trykket sin guddommelige Kjærligheds Kys paa denne Pande.

Naar Biskoppen havde betegnet den jomfruelige Stand som det mest slaaende Bevis paa, at den sande Gudsdyrkelse kun var at finde i Kristendommen, saa forekom dette i Begyndelsen Cornelia som en temmelig dristig Paastand; men ved nærmere Eftertanke maatte hun dog indrømme det; thi en Blandina og en Cæcilia vare Blomster, der ikke kunde spire frem af Hedenskabets Jordbund; de kunde kun trives ved Naadens og Sandhedens levende Kilde og ikke i en tør Ørken.

Den Dag, Cæcilias Indklædning skete,*) blev Cornelia *urokkelig* overbevist om Kristendommens Guddommelighed.

„Sig mig dog, mit kjære Barn,« sagde Cornelia, da hun nogle Dage senere besøgte Cæcilia og talte med hende om Højtideligheden og det Indtryk, den havde gjort paa hende, »sig mig dog, hvis Du da har Lov til det, hvad var det, der gjorde saa stærkt Indtryk paa Dig, den Gang Du efter at have modtaget Sløret blev staaende nogle Øjeblikke ubevægelig paa samme Sted?,

Cæcilia rødmede og taug; men Cornelia vedblev saa kjærligt at trænge ind paa sin Veninde, at Jomfruen tilsidst opfyldte hendes Bøn, efter at Cornelia først havde lovet ubrødelig Taushed.

»Jeg ved ikke,« sagde hun, »hvorledes det kom,

*) Paa et Vægmaleri i den hellige Priscillas Coemeterium kan man se Fremstillingen af en kristen Jomfrus Indklædning; hun er afbildet med et Slør i Haanden ved Siden af Biskoppen, der sidder paa en Trone. Ligeoverfor er Maria afbildet som Forbillede paa den til Gud indviede Jomfru. Dette udmærkede Billede stammer vistnok fra den ældste Tid. En senere Fremstilling fra Cyriacas Coemeterium viser os de kloge og de daarlige Jomfruer; hine med brændende Fakler løftede i Vejret, disse med udslukkede og sænkede Fakler.

men pludselig saa jeg i en Have en ubeskrive lig ærværdig Olding, der lignede en Hyrde; han vinkede venlig ad mig, at jeg skulde komme hen til ham. Rundt omkring ham stod der en stor Skare, alle i lyse Dragter og som sang yndige og harmoniske Sange til Lyden af forskellige Instrumenter. Da jeg nu i dybeste Ærefrygt vilde nærme mig Oldingen, traadte pludselig to unge Mænd hen til mig og sagde: »Tag os med Dig hen til ham!« Strax traadte en Engel frem og førte dem begge før mig hen til Oldingen. Denne gav hver af dem en Palmegren og befalede dem saa, ligesom Brudsvende at føre ogsaa mig hen til ham. Jeg fik en duftende Rose og en Lillie af Oldingen, som derefter trykkede et Kys paa min Pande og sagde: »*Filia, pax tecum.* Min Datter, Fred være med Dig!.*)

Cæcilia tav. Cornelia gjorde det samme, begge vare de hensunkne i dyb Eftertanke.

„Og kendte Du saa de to Ynglinge?« spurgte Cornelia efter en Pause.

»Jeg tror,« svarede Cæcilia roligt, »at det var de to Brødre *Valerianus og Tiburtius*, som mange Gange have været i Besøg hos os; den Fne har Fader nok efter Sigende bestemt til Ægtefælle for mig. Men de bade begge Kristendommen, saa jeg forstaar ikke...«

Cæcilia udtalte ikke sin Tanke; men i Cornelias Øjne perlede en Taare: — hvad andet kunde det Syn vel betyde, end at de alle tre vare kaldede til Martyriet?

(Fortsættes.)

*) En lignende Vision findes omtalt i den hellige Perpetuas og Felicitas Martyrakter (Ruinart I. p. 207 ff.)

Katholicismens Stilling i Østasien.

—o—

De katholske Missionærers første Optræden i *Kina* falder i det 13. Aarhundrede, da Kristendommen blev bragt derhen af *Franciskanermunke*. Henimod Slutningen af hint Aarhundrede (1288) fandtes der i det nordlige Kina allerede et Episkopat, som havde flere Suffraganer under sig. Kort efter, da Dynastiet, som beskyttede Missionærerne, blev styrtet, bukkede ogsaa den unge Kristendom under, fordi den endnu ikke havde kunnet fæste dybere Rødder, og under de grusomme Forfølgelser, som udbrød, forsvandt den ganske i nogle Aarhundreder.

Henimod Slutningen af det 16. Aarhundrede (1582) var det Jesuiten *Mateo Ricci* med to Ledsagere, som gjenoptog det af Franciskanerne paabegyndte Værk, og siden den Tid vandt Kirken stedse Fremgang, undertiden grusomt forfulgt; men ikke desto mindre udvidedes stedse dens Omraade og forøgedes Antallet af dens Tilhængere.

Hele det *kinesiske Kejserrige* er af Kirkens øverste Styrelse for Tiden inddelt i fem Kirkeprovindser, som atter deles i 37 apostoliske Vikariater og to apostoliske Præfekturer. Katholikernes samlede Antal i Kina beløber sig ifølge dette Aars Statistik til 532,448 Sjæle. Der findes for Tiden i Kina 3930 katholske Kirker og Kapeller med 759 europæiske og 409 indfødte Præster, 49 Seminarier og 2913 Skoler, som udfolde en velsignelsesrig Virksomhed.

Betydelige Resultater har Kirken navnlig opnaaet i *Mongoliet* og *Mandschuriet*. Indtil 1838 stod begge disse Provindsers udstrakte Omraade under den katholske Biskop i Peking. I dette Aar blev der imidlertid dannet en uafhængig Kirkeprovinds af hele det kinesiske Omraade, som ligger nord for den store Mur. Denne Ordning varede dog kun to Aar, indtil 1840. Saa blev *Mandschuriet* skilt fra Mongoliet og gjort til et selvstændigt apostolisk Vikariat, som atter deltes i tre Underkredse: Mukden, Girin og Ligikar.

Disse Vikariater befinde sig i Hænderne paa franske Missionærer, som ved deres energiske Virksomhed have opnaaet, at den katholske Mission i hine Egne befinder sig i en forholdsvis gunstigere Situation end de andre kristne Missioner. Tildels ligger det vel ogsaa i den Omstændighed, at samtlige katholske Missioner siden Ludvig XIV.s Tid staa under Frankrigs særegne Beskyttelse, en Rettighed, som baade den apostoliske Stol og den kinesiske Regering har indrømmet den franske Regering, og som Frankrig skinsygt vaager over. Den apostoliske Vikar i Mandschuriet, Monsignore Laurentius Gillon, boer med sin Koadjutor, Monsignore Laloier, i Mukden.

Katholikernes samlede Antal i Mandschuriet beløber sig til 21,830. En god Oversigt over Catholicismens Fremgang dersteds viser følgende Tabel:

	1895	1898
Katholsk Befolkning.....	15,830.....	21,880
Kirker og Kapeller.....	54.....	160
Europæiske Missioner	29.....	30
Indfødte Præster.....	7.....	12
Seminarier	2.....	3
Vajsenhuse	16.....	15
Børn i disse Anstalter	1,152.....	1,372
Skoler	—	117
Elevernes Antal	—	2,632

Mongoliet blev ifølge pavelig Skrivelse af 1883 delt i tre af hverandre uafhængige Vikariater: det mellem-, øst- og vestmongolske Vikariat, hvor der findes 14,900 Katholiker med 55 Kirker og Kapeller, 23 Missionærer, 11 indfødte Præster, 35 Skoler og et Seminar.

I 1895 vare Tallene betydelig lavere. Den Gang levede der kun 10,000 Katholiker i *Mongoliet*, som havde til deres Raadighed 55 Kirker, 15 Missionærer, 6 indfødte Præster, 35 Skoler, men intet Seminar. Catholicismen har saaledes faaet en betydelig Tilvæxt i de sidste Aar baade i *Mongoliet* og i Mandschuriet.

I *Korea* vandt den katholske Kirke langt senere Indgang end i *Kina*. Begyndelsen til en kirkepolitisk Forvaltning i *Korea* blev gjort af Pave Gregor XVI. ved en Konstitution i Aaret 1831, idet der oprettedes et apostolisk Vikariat, som svarede til Nabo-Vikariatet i *Kina*. Følgende Tabel giver en Oversigt over den katholske Befolkning og de kirkelige Institutioner i *Korea*:

	1895	1898
Katholiker	22,420	32,000
Missionærer	23	27
Indfødte Præster	—	3
Kirker	—	27
Seminarier	1	1
Skoler	28	31
Elever i disse Skoler	180	385
Vajsenhuse	1	2
Børn i disse Anstalter	159	262

Ogsaa her er der saaledes en betydelig Fremgang i Løbet af de sidste tre Aar. Hvad *Japan* angaar, da fandt den katholske Kirke Indgang først i det 16. Aarhundrede, og Udbredelsen af den katholske Troslære i *Japan* er Jesuiterordenens Fortjeneste, navnlig den h. Frants Xavers.

Efter mangfoldige, grusomme Forfølgelser, som ikke blot en Gang alene truede Katholicismen med fuldstændig Undergang i Landet, lykkedes det Kirken i Slutningen af forrige Aarhundrede at faa Fodfæste i *Japan*, saa at Pave Gregor XVI. allerede i Begyndelsen af dette Aarhundrede oprettede et uafhængigt japanesisk Vikariat. *Japan* er nu delt i fire Bispedømmer: *Tokio*, *Osaka*, *Nagasaki* og *Chokodate*.

Katholikernes Antal beløber sig i *Japan* til 52,170 Sjæle (deraf 33,700 alene i *Nagasaki*s Vikariat), 220 Kirker og Kapeller og 351 Missionsstationer. I 1895 fandtes der kun 46,950 Katholiker med 180 Kirker og 305 Missionsstationer.

Ovenstaaende Fremstilling af Katholicismen i det fjærne Østasien viser tydelig de katholske Missionærers ener-

giske Virksomhed og Uforfærdethed i hine fjærne Verdens-egne, hvor det trods grusomme Forfølgelser og store Vanskeligheder og Hindringer er lykkedes dem at forskaffe den katholske Kirke en agtet Stilling og at vinde et anseeligt Antal Hedninger for den kristne Lære. De katholske Kineseres Antal kan maaske synes at være ubetydeligt overfor de Millioner Undersaatter, som den kinesiske Kejser har; men husker man paa de Vanskeligheder, hvormed Kristendommens Udbredelse havde at kæmpe i Kina, og at Centrene for den katholske Befolkning endnu navnlig findes i Kystbyerne, hvorfra Catholicismen lidt efter lidt maa trænge sig mere og mere ind i det næsten utilgængelige Indre, saa maa man indrømme, at det allerede er et stort og smukt Resultat, som den katholske Mission har opnaaet i det fjærne Østen.

Hvilket Evangelium?*)

— 0 —

Den lutherske Biskop *Dr. Bang*, som ledsagede Kejser Wilhelm til Jerusalem, har sendt til »Morgenbladet« meget interessante Breve fra sin Jorsalfærd. Vi maa fremhæve, at de ere skrevne med den største Nøgtørnhed. Dette træder især frem, naar han siger, at han ikke tør hengive sig til det af Mange nærede sanguinske Haab, at den tyske Kejsers Besøg i Jerusalem skal betegne et nyt Udgangspunkt for Evangeliet ud fra Jerusalem; dette Haab, antager han, »vil ende i Skuffelse som saa mange andre Forhaabninger af lignende Art«.

Derimod finder han »rig Opbyggelse i det historiske Syn paa den Kjendsgjærning, at det rene og uforfalskede Evangelium, der udgik fra Jerusalem; er vendt tilbage til Jerusalem, rent og uforfalsket. Luthers Reformation har gjort sit Indtog i den hellige Stad«.

Denne sidste Sætning kan dog ikke gjøre Krav paa Præ-

*) Efter »St. Olaf«.

dikatet »Nøgtternhed«. Rigtignok har en hel Del Repræsentanter for Reformationen d. v. s. for Sekter, som ere udgaaede fra Reformationen, holdt deres Indtog i den hellige Stad; men vi tør antage, at tillige med disse Repræsentanter holdt ligesaa mange »rene og uforfalskede« Evangelier deres Indtog i Jerusalem. Hvilket er dette ene »rene, uforfalskede« Evangelium, Hr. Biskoppen synes at pege paa? Er det det anglikanske Evangelium, som, efter Ærkebiskoppen af Canterburys nylige Erklæring f. Ex. ogsaa tillader at bede for de Døde? Er det det engelske højkirkelige Evangelium, som lærer et biskoppeligt Hierarki, eller det lavkirkelige, eller det presbyterianske, som forkaster det? Er det den tyske Theologiprofessor Dr. Harnacks og hans utallige tyske Tilhængeres Evangelium, som ikke ved noget om Kristi Guddom, i Modsætning til Lutheranernes, som lærer, at Kristus er Gud og Guds Søn. Er det Calvinisternes Evangelium, som lærer, at Gud har ufravigelig forudbestemt, hvem der skal komme i Himlen, og hvem i Helvede, i Modsætning til alle de Protestanter, hvis Evangelium lærer dem, at Mennesket i al Fald kan gjøre noget for sin Frelse, f. Ex. gribe Troen? Og for kun at tale om Norge, er det Dr. Bangs Evangelium, der med Luther forkaster de gode Gjerningers Fortjenstlighed og anerkjender Bispeværdigheden, eller Dr. Oplands Evangelium, der kun anerkjender det »almindelige« Præstedømme; eller Dr. Krogh-Tonnings Evangelium, der anerkjender det kirkelige Hierarki, men tillige anerkjender de gode Gjerningers Forpligtelse og Fortjenstlighed, eller endog Dr. Brochmans Evangelium, der beviser det samme som Krogh-Tønning, men tillige paastaar, at han sværger paa Luthers Evangelium, som lærer det modsatte?

Vi kunde saaledes opregne flere Hundreder af Evangelier, som alle mere eller mindre vare repræsenterede i Jerusalem. Hvilket af alle disse Evangelier er nu det »rene, uforfalskede«? Hr. Biskop Dr. Bang vil selvfølgelig svare, at det er *hans* Evangelium. Men se, det samme vilde enhver af de tilstedeværende Repræsentanter have svaret for *sit* Evan-

gelium. Men saa kunde det vel falde en eller anden Katholik ind, at til syvende og sidst *hans* gamle, katholske Evangelium, fra hvilket alle Sekter have laant deres saakaldte Evangelium, er det rene, uforsfalskede Evangelium. Men dette, det katholske Evangelium, fandtes i Jerusalem, før Luther eller en anden Reformator var født. Og saa kom Kejser Wilhelm og hans Ledsagere lovlige sent, om det var deres Mening at bringe Evangeliet til Jerusalem.

Højtidsofferets Afløsning paa Frederiksberg.

—o—

Da det i sin Tid frivillige Højtidsoffer til Folkekirkens Præster paa Frederiksberg blev afløst, skete dette ved at Offersummen, beregnet efter mange Aars Gennemsnit, paalignedes *alle* frederiksbergske Skatteydere uden Hensyn til deres Konfession. Enhver Skatteyder maatte pr. Skatteportion betale en vis Afgift til de lutherske Præster paa Frederiksberg.

At dette Forhold var uretfærdigt, siger sig selv. Jøder, Katholiker, Reformerte har ingen Interesse af at ernære de lutherske Gejstlige, især da de fra Folkekirken afvigende Bekendelser samtidigt maa bidrage til deres egne religiøse Institutioners Opretholdelse.

Paa et Møde, som afholdtes i Sommeren 1896, blev det besluttet at søge dette Forhold ændret. Deltagere i Mødet var Repræsentanter for Frederiksbergs Mosaiter, Reformerte, Methodister og Katholiker. Hr. Fuldmægtig Julius *Salomon* fremkom her med Forslag om at anlægge Sag mod Frederiksberg Kommunalbestyrelse til Tilbagebetaling af den ydede Offer afløsning, og han tilbød selv at ville devovere sig for det fælles Bedste. Var Sagen engang afgjort til Fordel for Klageren, vilde Offer afløsningen for Fremtiden ikke længere kunne opkræves hos andre end Folkekirkens Medlemmer.

Som bekendt har Hr. Salomon fornylig *vundet sin Sag* ved Højesteret. Og det er hermed slaet fast, at Medlemmerne af *anerkendte Troessamfund* ikke længere behøve at betale Offer til Følkekirkens Præster.

Formentlig gælder denne Afgørelse ikke blot Frederiksberg, men ogsaa alle andre *Laudkommuner*, til hvis Tal Frederiksberg jo regnes. Der er da ved Dommen i den Salomonske Sag skabt et Præcedens, hvoraf Katholikerne hele Landet over vil kunne nyde godt.

Ved Mødet i 1896 blev det besluttet, at Omkostningerne ved den Salomonske Sag forholdsvis skulde reporteres paa de forskellige Troessamfund. Med stor Beredvillighed har Mosaiterne paa Frederiksberg paataget sig at betale $\frac{7}{10}$ af den temmelig store Regning. For Katholikernes Part kommer der *200 Kroner* eller $\frac{1}{5}$ af hele Beløbet, og det maa saaledes siges, at vi for en ret billig Penge har opnaaet betydelige Fordele, som et vigtigt Principspørgsmaals endelige Afgørelse giver.

Vi nærer ingen Tvivl om, at Katholikerne paa Frederiksberg eller — om man vil — i hele Landet, med Glæde ville bidrage deres Skærv til Udredelsen af ovennævnte Sum. Sognepræsten ved Rosenkranskirken, højjærværdige Pastor *H. Slump*, modtager derfor med Taknemlighed baade større og mindre Bidrag i nævnte Øjemed.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Rom. Aldrig tidligere har Vatikanet maaske set en saa *broget Gruppe* som den, der i Slutningen af forrige Maa-ned var samlet om Eftermiddagen i Sala Clementina. Der var først 33 *Erythræere* fra Afrika, blandt hvilke befandt sig indfødte Præster og Søstre og Drenge og Piger, som vare blevne befriede fra Slaveriet, førte af Kapucinerpater Vincents af Monteleone og nogle Søstre af den h. Annas Or-

den i Piacenza; dernæst 16 *Hinduere*, hvoriblandt flere Søstre fra Madras, førte af Franciskaner-Missionssøstre; fremdeles 10 *Kinesere* fra Schantung og Schansi. førte af Titularbiskop og apostolisk Vikar Fagolla af Minoriter-Ordenen; 26 Dreng og Piger fra *Theben* og *Aichut i Øvreægypten*. førte af en Franciskanerpater og nogle Søstre af samme Orden; 7 Beduiner fra Ørkenen hinsides Jordan og ni Børn fra *Jerusalem* og *Bethlehem*, førte af Franciskanere; 3 af Salesianere førte Indianere fra Patagonien og endelig 8 Indianerbørn fra *Tobostammen* i Bolivia, førte af Franciskanere. Den h. Fader, som først havde modtaget Missionærene i Privataudiens, betraadte Kl. 3½ den ovennævnte Sal, i hvilken det brogede Selskab var opstillet langs Væggene. Paven lod sig alle de Tilstedeværende forestille, idet han først begyndte med Gruppen fra det h. Land, som blev forestillet for ham af Franciskaner-Missionens Generalsekretær, Pater Alberto Bauffi. Derefter fulgte Kineserne, som skjænkede den h. Fader en Blok Sølvets i et smukt Etui og et broderet Tæppe med en kinesisk Dedikation. En kinesisk Klerk maatte oversætte den kinesiske Indskrift paa Latin. Derefter kom Beduinerne, som medbragte en Mængde Devotionalier, — hvad alle de andre Pilgrimme forøvrigt ogsaa gjorde — for at den h. Fader skulde velsigne dem. Derefter bleve de hindostanske Piger forestillede for Paven; de vakte megen Opsigt ved deres ejendommelige Dragter og skjænkede den h. Fader en meget kunstfærdig broderet Albe. Derefter kom de af Pater Michael di Carbonnara førte Erythrære, hvoriblandt to indfødte Gejstlige. En lille femaarig, meget opvagt afrikansk Pige, som talte særdeles godt Italiensk, deklamerede et Digt, over hvilket den gamle Pave blev dybt bevæget og med synlig Glæde velsignede han det lille mørke Barn. Slutningen dannede Børnene fra Ægypten, som overrakte et kostbar Tæppe, hvortil et ægyptisk Papyrus fra Musæet i Turin havde tjent som Mønster. Et af Børnene oplæste en Adresse i det koptiske og latinske Sprog, som sluttede med de Ord, som ogsaa vare broderede paa Tæppet: »*Ubi*

Petrus, ibi Ecclesia, et fiet unum ovile et unus Pastor» (Hvor Petrus er, der er Kirken, og maatte der blive een Hjord og en Hyrde). Efter at den h. Fader tilsidst havde lykønsket alle Missionærerne og Missionssøstrene til deres besværlige men fortjenstfulde Kald og meddelt hele Forsamlingen den apostoliske Velsignelse, vendte han Kl. 5 tilbage til sine private Værelser.

— Den 23. November modtog Pave Leo XIII. i højtidelig Audiens den hidtilværende preussiske Gesandt ved Vatikanet, *von Bülow*, som overrakte sin Tilbagekaldelses-Skrivelse.

— Fra Konstantinopel telegraferes, at den tyrkiske Regering har rettet en formel Ansøgning til den h. Stol om Oprettelsen af et *tyrkisk Gesandtskab ved Vatikanet*. Ved den tyske Kejsers Mægling skal der nemlig været opnaaet en fuldstændig Forstaaelse mellem Paven og Sultanens Regering. Oprettelsen af et tyrkisk Gesandtskab ved Vatikanet og det apostoliske Delegaturs Ophøjelse i Konstantinopel til et *apostolisk Nuntiatur* vil rimeligvis ske henimod Nytaar.

— Den 15. November var det 50 Aar siden den pavelige Ministerpræsident Grev Pellegrino *Rossi* blev myrdet. Ved Indgangen til Pallazzo della Cancelleria, hvor han paa Pius IX.s Befaling skulde aabne Parlamentet i Overensstemmelse med den lige forkyndte nye Forfatning, blev han dræbt med en Dolk. En rasende Folkehob, som blev opbidset af Revolutionsmanden Angelo Brunetti («Ciceruacchio») vilde derefter storme Quirinalet, Pavens daværende Residents, og dræbte med et Bøsseskud Monsignor *Palma*, som paa en uklog Maade havde vist sig ved et af Vinduerne. Pius IX. vilde næppe have undgaaet en lignende Skjæbne, saafremt han ikke i al Hemmelighed var flygtet til Gaeta i Kongeriget Neapel.

England. Forstanderskabet for Londons katholske Forbund (Catholic Association) har i den sidste Tid forberedt en stor *engelsk Arbejder-Valfart* til Rom, som efter al Sandsynlighed vil blive meget imponerende. Som bekendt

fandt i England Leo XIII's berømte Arbejder-Encyklika »*Rerum novarum*« ogsaa indenfor de protestantiske industrielle Kredse begejstret Modtagelse og Bifald, ligesom man ogsaa har søgt at iværksætte deres Grundsætninger paa en gavnlig Maade i de praktiske Forhold.

Til Julen

anbefales de udmærkede *Fortællinger* og *Historier*, som udkomme i »**Nordisk Familie-Bibliothek**« (samlet og udgivet af *Julius Hansen*, Expedition: Schönbergsgade 5. St.)

Disse Fortællinger udkomme i ugentlige Hefter à 10 Øre; Abonnementsprisen for 1 Kvartal er 1 Kr. 30 Øre.

De tre udkomne Kvartaler kunne faas til nedsat Pris; tillige henledes Opmærksomheden paa, at de udkomne Fortællinger kunne faas indbundne i to Bind, som saaledes danne Begyndelsen til en hel Række gode, lærerige og kristelige Bøger. Alt det ovennævnte kan faas baade i Expeditionen (Schönbergsgade) og i Præstehuset i Stenosgade.

Tillige anbefales: *Ign. Schmid*, **Jesu Hjærte Andagten**, en Bønne- og Betragtningbog. Pris indb. 1 Krone; heftet 75 Øre. Bogen kan faas i Stenosgade. *A. v. G.*

Skræder August Wiehe,

Rømersgade 20, 3 Sal,

anbefaler sig med flot Arbejde. Da jeg ikke har Boutik, og alt forarbejdes paa eget Værksted, bliver det billigere end andre Steder. Stort Prøvelager.

F. Jørgensen, Papir-Lager,

Gammeløst 6, 3,

anbefaler alle Sorter Indpakkingspapir, Forretningspapir, Konvolutter etc. Visitkort og andre Tryksager leveres billigst.

Unio. Søndag d. 11. December Kl. 9 i Touristhotellet Foredrag af stud. med. & chirurg. P. H. Perch.



St. Knuds Broderskab (Afholdsförening)

holder intet Møde Tirsdag den 6. December. Foreningen indvier sit nye Lokale, **Vesterbro-gade 24.** St. Mandag den 12. December med Foredrag, Musik og Oplæsning. Nærmere meddeles i en følgende Annonce.

Kirkelig Kalender:

Søndag den 4. December. 2. Søndag i Advent. Barbara, Jomfru og Martyrinde. — 5. M. Petrus Chrysologus Biskop og Kirkelærer. — 6. Ti. Nikolaus, Bekjender og Biskop. — 7. O.

(Fastedag)*) Ambrosius, Biskop og Kirkelærer. (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ h. Messe for Ansgariusforeningen). — **8. To.** Marias ubesmittede Undfangelse (fejres den følgende Søndag). — **9. F.** (Fastedag) Oktavdag — **10. L.** Lorettofest
Søndag den 11. December. 3. Søndag i Advent. Marias ubesmittede Undfangelse.

*) Onsdag og Fredag i Adventstiden ere befalede Fastedage.

St. Josefssøstrenes Basar,

som afholdes paa Toldbodvejen 14 til Fordel for St. Josefs Hospital Fredag den 2., Lørdag den 3. og Søndag den 4. December, anbefales til Menighedens Velvillie.

Rosenkansbroderskabet holder sit maanedlige Møde med Procession i St. Ansgars Kirke Søndag den 4. December Kl. 6 Aften. — Jomfruernes Forening deltager i Procession med Broderskabets Faner.

Den levende Rosenkrans (Jomfruernes Forening) holder Møde med Exhortation Søndag den 11. December Kl. c. 11 $\frac{1}{2}$ paa Toldbodvejen 14, hvortil alle Foreningens Medlemmer indbydes

Mariakongregationen for Mænd fejrer Søndag den 11. December (Marias ubesmittede Undfangelse) sin **Titularfest**. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Fælleskommunion i Jesu Hjærte Kirke; Kl. 6 Aften højtidelig Kongregations-Andagt med Prædiken i St. Ansgars Kirke.

Mødreforeningen. Tirsdag den 6. December Kl. 8 $\frac{1}{4}$ læses i St. Ansgars Kirke den h. Messe for Foreningens Medlemmer og Anliggender. — Efter Messen holdes et kort Foredrag for Mødrene.

St. Ansgars Kirke. Menighedsmedlemmer, som ønske at at leje (4 Kr. aarlig) eller at opsigte **Stolepladser** i St. Ansgars Kirke, anmodes om at meddele saadant til Hr. Kirkeforstander Herm. Hoffmann (Kjøbmagergade 48) eller til Hr. Kirkebetjent P. Stein inden Maanedens Udgang.

Den eucharistiske Forening. Hver Fredag fæles Tilbedelse fra Kl. 4—5 foran det udstillede Allerhelligste i St. Ansgars Kirke. Paa den første Fredag i hver Maaned have Medlemmerne derimod de sædvanlige Bedetimer i Dagens Løb.

Fortrolig Korrespondance. Min hjærteligste Tak for alle de mange Beviser paa Velvillie, som jeg modtog fra Hovedstaden og Provinserne, ja endog fra Udlandet i Anledning af den 30. November. En særlig Tak til den anonyme Giver af 20 Kr. til Elisabethforeningens forældreløse Børn og for enhver from Forbøn, som nedkalder Guds Velsignelse over min Virksomhed. En stakkels katolsk Redaktør her i vort kjære Fædreland kan nok trænge til den.

Redaktionen.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,

Søxogfyrretyvende Aargang,

og »Katholiken« Nr. 26.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær. Grosserer A. Millech, Kjøbnærgade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petittlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

Nr 50.

Søndagen den 11. December.

1898.

Indhold: St. Knuds Broderskab. Verden og Visdom. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Stockholm. Fortegnelse over Literatur. — Bekjendtgjørelser.

St. Knuds Broderskab.

— 0 —

I Ugebladet for katholske Kristne d. 20 ds. læser man om, hvorledes vore Trosfæller i Holland have beskjæftiget sig med Tanken om, hvad der bør gjøres for at hæmme Misbrugen af de berusende Drikke, ja endogsaa ere gaaede et Skridt videre, have bragt Tanken til Handling ved at fremstille disse Ting for Offentligheden, saaledes at man strax faar Syn paa, hvor farlige disse Stoffer ere for det menneskelige Legeme, den almene Sundhedstilstand, og endelig, hvad der er det væsentligste, hvor demoraliserende disse Drikke indvirke paa Befolkningen. — Dog er man ikke blevet staaende derved, men har endogsaa lukket Folks Øjne op for, at der virkelig eksisterer andre Nydelsesmidler, der fuldt ud kunne erstatte de berusende Drikke ved selskabelige Sam-

menkomster o. s. v. — Det tilføjes i Ugebladets Meddelelse, at endogsaa en protestantisk Gejstlig har udtalt sin Beundring for Katholikernes Arbejde i denne for Samfundet saa vigtige Sag. — Nu, kjære Læser, maa man ikke uvilkaarligt spørge sig selv, hvorledes staar det til hos os? — Have vi herhjemme ogsaa skjænket denne Samfundssag en alvorlig Tanke? — Eller have vi det maaske ikke nødtigt? Maaske Drukkenskabens i vort Fædreland ikke er saa stor, at det er Ulejligheden værd at skjænke den en Tanke. — Lad os tage Statistiken tilhjælp og saa engang undersøge, hvorvidt Hollands eller Danmarks Befolkning nyder det største Kvantum Spiritus. — Statistiske Oplysninger fra Februar 1897 se saaledes ud:

Holland med 4,795,000 Indbyggere forbruge 4,58 Liter pr. Ind
 Danmark — 2,172,000 — — — 8,85 — — —

Ja, kjære Læser, Tallene tale tilstrækkeligt tydeligt til at overbevise os om, at vi herhjemme desværre forbruge mere end *det dobbelte Kvantum Spiritus* pr. Individ end Holland. —

Hvad kan der da gøres for at hæmme Drikkeriet herhjemme? Og gøres her i det Hele taget noget for at hæmme denne Plage? Til det første Spørgsmaal er kun ét Svar: »*Lad være at nyde de beruscende Drikke og vis ved dit Exempel, at Du kan leve uden dette Pirringsmiddel, thi Exemplets Magt trækker mere end hundrede Formaningstaler.*« — Det andet Spørgsmaal kunne vi heldigvis besvare med ja, det er nu gaaet op for en stor Del af det danske Folk, at det vil benytte det anviste Middel. — Da Afholdssagen for c. 25 Aar siden dukkede op herhjemme saa man med mistænksomme, tvivlende Blikke paa den og paa dens Forkyndelse, nu pege vi med Stolthed hen paa vor Styrke: over 80,000 danske Mænd og Kvinder have sluttet sig til denne Bevægelse, og vidne højt om, at Livet er lykkeligst uden de berusende Drikke. —

Kjære Katholik, læg Haanden paa Hjærtet og svar mig ærligt, tage Katholikerne herhjemme saamegen Del i denne

Bevægelse som de burde? for Du vil dog vel ikke undskylde Dig med, at den ikke kan vedrøre Dig og dine? — Vor hellige katholske Kirke forkynder jo netop for Dig, at *Troen i Forbindelse med gode Gjæringer* skal være en af Grundpillerne i det Tempel, Du i dit Inderste skal bygge for den almægtige Gud. — Hvor skjøn, og hvor uendelig righoldig er ikke denne Læresætning i Modsætning til Protestanternes *Troen alene*. Men vil Du leve efter denne Lære, kan Du da undslaa Dig for at tage Del i eller støtte den Sag, der kun har dette ene paa sit Program: *hjælpe sin lidende Næste?* —

Hidtil have kun faa af Menigheden herhjemme sluttet sig til denne Organisation; men kæmpende mod gamle Fordomme, lidende under økonomiske Vanskeligheder, holde de dog endnu Stand. Giv dem da en hjælpende Haand, og naar denne lille Forening, »*Sct. Knuds Broderskab*« Uge efter Uge indbyder Katholikerne til at komme til deres Møder, saa tag dog engang imellem imod Indbydelsen. — Man har indvendt dette, at vore Møder vare saa korte, da vi kun kunde opholde os i Lokalet til Kl. 10 Aften. — Man har indvendt, at Lokalet ikke havde central Beliggenhed, man havde for langt at gaa o. s. v. — Nu vel, »*Sct. Knuds Broderskab*« vil ogsaa søge at overvinde disse Hindringer ved at leje et andet Lokale; det koster Anstrengelse at faa Midler dertil, men med Guds Bistand naaes det vel. —

Endnu en Gang, kjære Troesfæller, støt den gode Sag: *Ædruelighedens Fremme*; overvej i Eders Sind, om ikke netop her er en god Gjærning at gjøre, saaledes at Protestantens Beundring ikke alene maa gjælde for Katholikerne i Holland, men udvides til at gjælde for os alle.

J. Chr. B. B.

Verden og Visdom.

En Fortælling fra Kejsers Marc Aurels Tid.

(Efter Anton de Waal.)

—o—

(Fortsat.)

SYVENDE KAPITEL.

Afgjørelsen.

Naar det raakolde Vintervejr blot nogenlunde til-
lod det, vandrede Justinus hver Dag ud til Clivus Cinnæ
for ved Omgangen med Ptolomæus at blive mere og
mere undervist i Kristendommens Sandheder.

Denne havde allerede i de første Dage ført ham
hen til Anicetus, den daværende Biskop i Rom, og han
havde strax optaget ham blandt Katechumenerne og stil-
let ham i Udsigt at blive døbt ved næste Paaskehøjtid.
Justinus begyndte nu offentlig i mange Skrifter at an-
gribe med hellig Iver baade Hedenskabets Taabelighe-
der og Filosofernes Vildfarelser saavel som Jødedom-
mens Blindhed, og paa samme Tid fremsatte og bevi-
ste han Kristendommens Lære. Nogle af disse Skrifter,
hvorved Forfatteren for alle Tider har gjort sig værdig
til Navnet Kirkelærer, ere blevne opbevarede indtil vore
Tider. Justinus vidste meget godt, at han derved ud-
fordrede alle dem, der vare det kristne Navns Fjender
— men kunde der vel blive ham noget Herligere til
Del, end at faa Naade til at maatte udgyde sit Blod for
sin Tros Skyld?

Baade han og Ptolomæus besøgte ofte Cornelia,
thi hendes Mands Fraværelse gav hende det bedste Paa-
skud, hun kunde ønske sig. til at trække sig tilbage
fra alle offentlige Forlystelser og det fornemme Selskab,
for saaledes at faa Lov til at leve Vinteren igjennem
stille og ene for sig selv. Af og til fik hun Brev fra
en Veninde i Alexandria, hvoraf hun fik at vide, at hen-
des Gemal, hvad hun jo nok i Forvejen havde haft

Mistanke om, levede et i højeste Grad udsvævende Liv der; dette bestyrkede hende endnu mere i den Tanke, jo før jo heller at sønderrive det Baand, der endnu offentlig bandt hende til ham. Og naar hun saa først ved lovlig Skilsmisse var bleven fuldstændig fri, vilde derved ogsaa Vejen til offentlig Bekjendelse af Kristendommen være banet for hende. Vel var nu Cornelias Sind efterhaanden blevet roligere, og det kunde hun takke Præsten Ptolomæus for, som foreløbig kun havde paalagt hende to Ting: Bøn og Undervisning i de kristelige Trossandheder. Men hun følte dog stadig mere og mere levende, at hun aldrig vilde faa Fred, før hun havde gjort det afgjørende Skridt; — hvad Følgen end vilde blive. Hun kunde umuligt blive ved med altid at staa udenfor Helligdommens Port, naar der ikke fordredes andet, end at hun selv skulde tage et fast Greb i Laasen for at aabne den.

Afgjørelsen blev fremskyndet ved følgende Begivenhed.

Den tykke Crescens vilde sandsynligvis have glemt den Fornærmelse, som Justinus havde tilføjet ham ved Gæstebudet hos Cæcilianus, hvis han ikke havde troet, at det var paa Grund af Bagvaskelse han siden den Tid ikke havde været indbudt af Cornelia, medens Justinus var en hyppig og velset Gæst der i Huset. Hvor kunde Crescens vel glemme og tilgive det!

Det første Skrift mod Hedningerne og de falske Filosofer, som Justinus udgav, var ganske vist tilstrækkeligt til at overlevere Forfatteren som en Kristen i Bøddelens Hænder. Men under Marcus Aurelius vare Angiverne (eller *delatores*), som under de tidligere Kejsere havde gjort saa mange Ulykker og bragt saa mange af de ædleste og bedste Mænd og Kvinder Døden, fordømte af den offentlige Mening. Ingen vilde have indbudt Crescens mere til sit Bord, hvis han havde gjort sig skyldig i en saadan Skændighed. Derfor søgte

han allerførst at samle noget mere Materiale, og da navnlig at skaffe sig Underretning om saa meget Ufordelagtigt om ham som muligt — og derved gjorde han nogle højst mærkværdige Opdagelser.

Der var nu allerførst de Forældreløses Asyl paa Clivus Cinnæ. Alle Børnene derude vare saa sunde og blomstrende: kunde der vel være Tvivl om, at de bleve fedede for at anvendes ved de Kristnes gyselige Maaltider.*) Dette blev saa meget mere indlysende for Crescens, som han tillige formodede, at Ptolomæus maatte være en kristen Præst

Dennes Besøg sammen med Justinus hos Cornelia, hendes tilbagetrukne Levevis og mange andre Omstændigheder gjorde, hvor utroligt det end kunde synes, det sandsynligt, at hun, den fromme filosofiske Dame, havde

*) Bagvaskelserne, som efter den hellige Justinus' Beretning havde deres Udspring fra Synagogen, vare dels rettede mod de Kristnes Tro, dels mod deres Sæder. I første Henseende bleve de anklagede for at være Atheister, og, hvad Sæderne angik, beskyldte man dem for de gyseligste Ting. Dette omtaler Justinus i sin Dialog med Jøden Tryphon. (Cap. 10.) Man paastod, at de Kristne slagtede Børn i deres Forsamlinger, for at spise deres Kød; derpaa bleve Lysene slukkede og man begik de skammeligste Synder. Den første Anklage havde aabenbart sin Grund i Læren om den hellige Kommunion (•Hvo som æder mit Kød og drikker mit Blod•). Derfor gjaldt de Kristne for Mennesker, der vare uden al Religion og Moral, for Samfundets Bærme, hvis Laster og Forbrydelser fremkaldte Gudernes Vrede, derfor maatte de ogsaa være Skyld i alle de Ulykker, som kom over Landet. Naar Tiberen traadte over sine Bredder, eller der opstod epidemiske Sygdomme, eller de romerske Hære bleve slagne, maatte de Kristne hver Gang bøde derfor. Forgjæves forfattede de kristne Apologeter deres Forsvarsskrifter — forgjæves bevidnede Martyrerne under de gyseligste Pinsler, at der ikke blev foretaget noget-somhelst Syndigt hos de Kristne. Bagvaskelserne vedbleve; Hedningerne troede paa dem, og Følgen blev atter og atter de blodigste Forfølgelser. (Samuenlign Kraus, Encycl. II, S. 938).

ladet sig besnære af dem, og nu i sin Mands Fraværelse vilde søge sig en Elsker blandt dem, der deltog i de Kristnes Mysterier. Hvilke Hensyn behøvede Crescens vel at tage til en Kvinde, som ikke mere indbød ham til sit Bord?

En Dag i Begyndelsen af April fik Cæcilianus to Breve fra Rom. Det ene indeholdt en officiel Meddelelse fra Bypræfekten om, at Cornelia havde indgivet Ansøgning om Skilsmisse; det andet var fra Crescens, som meddelte, at hans Gemalinde havde ladet sig forføre til at gaa over til de Kristnes ryggesløse Sekt, paavirket af to orientalske Svindlere, en vis Ptolomæus og Filosofen Justinus, som han jo godt kjendte.

Skummende af Raseri tog Cæcilianus straks afsted med det første Skib, der sejlede fra Alexandria til Rom. Saasnart han var kommen i Land, opsøgte han Crescens og lod sig af ham meddele de nærmere Omstændigheder ved Sagen; forsynet med disse Vaaben skyndte han sig hen til Bypræfekten Urbicus, for overfor sin Hustrus Skilsmissebegjæring at fremkomme ogsaa med sin, hvori han hævdede, at hun, *paa Grund af at være gaaet over til Kristendommen havde sat en Plet paa sin Stands Ære.*

Urbicus havde kjendt Cornelia lige fra hendes Barn-dom og nu senere som en livsglad, aandrig og ædelt tænkende Dame; derfor tvivlede han ikke et eneste Øjeblik paa, at den Anklage, der var rettet mod hende, jo maatte være fuldstændig ugrundet. Derimod tog han sig saa meget mere af den anden Angivelse angaaende Præsten Ptolomæus' Børneasyl. Det var en højst vigtig Opdagelse og Urbicus var fuldstændig Manden for at straffe en saadan Forbrydelse, som han troede her at være kommen paa Spor efter, med hjærteløs Haardhed.

For at Processen ikke skulde blive altfor indviklet, skulde Cæcilianus efter Præfektens Raad kun indgive Klage

over de to, der vare mest udviklede i Sagen: Cornelia og den kristne Præst Ptolomæus, som man maatte antage havde lokket hende til at slutte sig til denne Sekt. Foreløbig skulde man ikke tænke paa Justinus, som kun havde spillet en underordnet Rolle ved denne Lejlighed.

Urbicus følte sig forpligtet til at indberette hele Sagen til Kejseren. Man besluttede sig imidlertid forinden til at forhøre Cornelia ganske privat, for at overbevise sig om, at denne Anklage imod hende, at hun skulde være bleven Kristen, kun var en Bagvaskelse, alene dikteret af Hævnlyst, hvad han selv endnu fast troede paa, — eller for dog idetmindste ved alvorlige Forstillinger at bringe den Forvildede til Fornuft.

Cornelia blegnede, da Præfekten endelig efter en lang Indledning rykkede ud med Grunden til sit Besøg; men hun fattede sig snart og sagde:

»Paa den ædle og dydsirede Cæcilianus' Anklage kunde jeg ganske roligt svare: jeg er ikke Kristen. — Jeg er det ikke endnu, *denne Stund gjør mig dertil*. Du skal da vide, at hverken Overtalelser eller Magt vil kunne faa mig igjen til at ofre til Afguderne, til Eders Afguder.»

»Men,« raabte Præfekten, »hvorledes er det muligt, at Du, ædle Cornelia, som er et Skud af en ældgammel Slægt, Du med alle dine Talenter og hvem Rom hidtil har beundret som et Mønster paa enhver kvindelig Dyd, kan være bleven Medlem af et Samfund, som efter den almindelige Mening begaar de rædsomste Skændigheder?«

»Alt det har jeg selv tidligere troet paa, bedste Urbicus; men nu kjender jeg Kristendommens Lære og jeg forsikrer Dig, Roms Præfekt, højt og helligt: al den Snak er den rene, skjære Bagvaskelse, og den Lære, hvortil jeg bekjender mig af ganske Hjærte, staar uendelig højt over alle filosofiske Systemer.«

Urbicus tænkte paa Asylet paa Monte Mario.

»Men det er just det Dæmoniske,« svarede han mørkt, »at man foregøgler dem, som endnu kun ere Adepter, et Slags Dydsmønster; ere de først indviede i Mysterierne og have de forpligtet sig ved en frygtelig Ed til Taushed, saa falder Forhænget.«

»Nej, Nej,« raabte Cornelia. »Jeg kunde nævne Dig Kristne, der have været det i mange Aar, ja lige fra deres Barndom, og som Du vilde beundre som Mønstre paa de herligste Dyder. Erindrer Du,« vedblev hun dybt bevæget, »hin Slavinde i Amfitheatret, som de vilde Dyr skaanede? Jeg besøgte hende i Fængslet og har lært hende at kjende; oh, vidste Du blot, hvilken ædel Blomst Du ødelagte, da Du, grusommere end de vilde Dyr, dømte hende til Døden — Du siger, at Rom hidtil har anset mig for et Monster paa enhver kvindelig Dyd: Rom kan i sin Blindhed ikke se den sande Dyds lysende Stjerner, som nu ere blevne synlige paa dens Himmels. Du taler om min Fødsel, om mine Talenter: Oh! hvor lavt sætter jeg ikke disse Gøder i Forhold til den Lykke, at jeg har fundet *Sandheden!*

Urbicus rejste sig; han kunde nok indse, at al Veltalenhed her vilde være spildt. Han kom dog til at tænke paa deres tidligere selskabelige Omgang, hvorfor han, da han gik, gav Cornelia det Raad, at hun endnu samme Dag skulde henvende sig til Kejseren med en Bønsskrivelse om, først at maatte ordne sine Formuesomstændigheder, inden hun blev indkaldt for Retten paa Grund af sin Mands Anklage.

Samme Dag kom Politiet til Landstedet paa Monte Mario, lagde Ptolomæus i Lænker og førte alle Børnene tilligemed Portneren og Tjenestefolkene med sig til Rom, hvor de bleve indespærrede under det strængeste Opsyn.

»Hvad?« udbrød Kejseren, i højeste Grad forbau-

set, da Urbicus aflagde sin Beretning, »skulde Cornelia virkelig være Kristen? Gives der vel en ærbarere Dame i hele Rom end hun? — Ærgrelsen over hendes tølperagtige Ægtefælles daarlige Levned maa have forvirret hendes Forstand. De udødelige Guder forbyde, at jeg skulde blive et Værktøj for en skammelig Vellystnings Hævn! Jeg vil, at der i denne Skilsmiseproces aldeles intet Spørgsmaal bliver rejst angaaende Religionsbekjendelsen. — Hvad derimod Præsten angaar, saa maa der gjøres alt, for at faa Børnene og Tjenestefolkene til at tilstaa,*) og derfor skal man gaa til Værks mod de Skyldige med Lovens hele Streng-
hed!•

Efter en søvnløs Nat lod Kejseren Furius Arule-
nus Rusticus kalde til sig; denne var hans fortrolige
Raadgiver og havde tidligere været hans Lærer. Efter
at han ved Eder baade til Over- og Underverdenens
Guder havde forpligtet sin Raadgiver til ubrødelig Taus-
hed, sendte Kejseren ham hen til Cornelia — med et
ligesaa skjæbnesvangert og vigtigt som hemmeligt Bud-
skab. (Fortsættes).

Efterretninger fra Ind- og Udland

— 0 —

Kjøbenhavn. I Anledning af *den østerrigske Kejsers 50aarige Regerings-Jubilæum* fejredes der den 2. Decbr i St. Ansgars Kirke en højtidelig Gudstjeneste med »Te Deum« ifølge Anmodning af den herværende østerrigsk-ungarske Gesandt, Baron *von Trauttenberg*. Blandt de Tilstedeværende i den festligt smykkede Kirke saas Konsejlspræsident,

*) Den hellige Justinus beklager sig udtrykkeligt over, at man forsøgte at faa Børu og Slaver til at optræde som falske Anklagere mod de Kristne.

Finansminister *Hörring*, Udenrigs- og Marineminister *Ravn* og Krigsminister, Oberst *Tuxen*, tillige flere Gesandter og Konsuler, danske Officerer, som have været i østerrigsk Tjeneste, og alle de herboende Østerrigere samt en Del andre Menighedsmedlemmer. Om Højtideligheden skriver »Dannebrog« følgende:

»Paaklædningen var selvfølgelig Gala, og fortrinsvis blev der baaret østerrigiske Ordener.

Ved Kirkens Indgang saas Baron *v. Trauttenbergs* stavelige Skikkelse; Baronen stod her for at modtage de Ankommende, som han alle hilste paa med et hjærteligt Haandtryk og nogle forbindtlige Ord. Dernede stod ogsaa Biskop *Johannes v. Euch* og alle Kirkens Præster, klædte i glimrende, guldbaldyrede Talarer. Marskaller med sort-gule Skærf anviste Pladserne i Stolene.

Præcis paa Slaget 10 $\frac{1}{2}$ kjørte nogle kongelige Vogne frem.

Først traadte hans kgl. Højh. *Kronprinsregenten*, der var i Generalsuinform og bar østerrigsk Ordenskjærf, ind i Kirken. Hs. kgl. Højh. hilste paa Gesandten, som Kronprinsregenten derpaa i faa, hjærtelige Ord ønsker til Lykke. Derefter hilste Hs. kgl. Højhed paa Biskoppen og Præsterne. Biskop *v. Euch* tilligemed Gesandten førte Kronprinsregenten op gennem Kirken til Pladserne foran Alteret, der vare bestemte til den kgl. Families Medlemmer.

Drs. kgl. Højh. Prins *Cbristian* og Prins *Carl*, der begge bar Elefantordenens blaa Baand, fulgt: Kronprinsregenten og tog Sæde paa hver Side af deres høje Fader.

Sammen med Herskaberne indtraf Kabinetssekretær, Gehejmeetsraad *Rosenstand*, der mødte paa Hs. Maj. Kongens Vegne. Kronprinsregenten ledsagedes tillige af en større Stab af Kavalerer.

Umiddelbart efter de kongelige Personers Ankomst tog Gudstjenesten sin Begyndelse. Organist *Hammcrmüller* spillede et Præludium, hvori var indflettet Brudstykker af den gamle østerrigiske Kejsershymne »Gott erhalte Franz den Kai-

ser«, hvorefter den højtidelige Pontifikalmesse begyndte, som celebreredes af Biskoppen, assisteret af Sognepræsten, Pastor *Braun*, som presbyter assistens, *Johansen* som Diakon, *Ronge* som Subdiakon og *Dr. Hansen* som Ceremonimester.

Efter Messen fulgte et højtideligt »Te Deum«, og endelig sluttedes af med et Postludium, i hvilket der atter var indflettet Motiver af »Gott erhalte Franz den Kaiser«.

Ca. fem Kvarter havde Højtideligheden varet. Nu er den sidste Tone fra Orgelet forstummet, Gesandten forlod sin Stol og gik hen til Hs. kgl. Højh. Kronprinsregenten og Prinserne, som derpaa, ledsagede af Baron v. Trauttenberg, forlod Kirken.

Faa Minuter efter vare ogsaa Ekvipagerne med de øvrige Deltagere i Højtideligheden forsvundne, og dermed er den officielle Højtidelighed i Kjøbenhavn til Ære for den gamle Kejser Franz Joseph endt.

— Vor katholske Afholdsforening »*St. Knuds Broderskab*« indvier sit nye Forsamlingslokale, *Vesterbrogade 24*, paa **Mandag den 12. ds.** med en større Festlighed, hvortil alle Katholiker indbydes. I Aftenens Løb vil bl. a. »*St. Knuds Broderskabs Marsch*« af Hr. A. Høhling blive udført paa Piano, Hr. * * vil foredrage »*Nummer To*«, Monolog med Sange, og Dhrr. Christiansen og Monnet forskjellige *Duetter og Solospil paa Fløjte*. Kl. 8¹/₂ vil højærv. Pater **Svensson** fra Kollegiet paa Ordrupshøj holde et **Foredrag** om »**Vulkan-Eruptioner paa Island**«. Vi henlede vore Læses Opmærksomhed paa denne Festaften, hvor de ville kunne lære vor katholske Afholdsforening at kjende og ved ret talrigt at overvære Festen, hvortil Adgangen er gratis, glæde Foreningens Medlemmer og vise deres Interesse for »*St. Knuds Broderskabs*« Virksomhed indenfor vor Menighed.

— Fra Bestyrelsen for *St. Elisabeths Understøttelsesforening*, som er bleven en Del omordnet, have vi modtaget en Fortegnelse over Foreningens aktive Medlemmer, med Anmodning om at meddele i Ugebladet, at de Trængende, der for Fremtiden søge Hjælp fra *St. Elisabeths Un-*

derstøttelsesforening, kunne opgive deres Navn og Bopæl til en af de nærmestboende Damer, hvis Navne staa anførte paa Fortegnelsen, der følger med dette Nummer af Ugebladet.

Stockholm. I härvarande katolska kyrka vid Norra Smedjegatan firades den 2. Dec. kl. 11 högtidlig pontifikal-messa med anledning af *österrikiske kejsarens regerings-jubileum*. Från templets krön svajade den österrikisk-ungerska flaggan med de båda ländernas vapen jämte den svenska unionsflaggan. Redan långt före den usatta tiden började kyrkan, till hvilken särskilda inträdesbiljetter utdelats, att fyllas af personer, som önskade öfvervara högtidligheten. Främrä delen af kyrkan var reserverad för de kungliga och hofstaten, statsråden, diplomatiska kåren och andra dignitärer jemte damer. Strax före kl. 11 anlände prinsarne *Carl* och *Bernadotte*, derpå *kronprinsen* och prins *Eugen*. Fem minuter efter kl. 11 inträdde *konungen*, som bar sitt österrikiska regementes chefsuniform. Bland öfriga närvaranda märktes statsministern *Boström* och utrikesministern greve *Douglas* jemte flertalet öfriga svenska statsrådsmedlemmar, diplomatiska kåren med damer m. fl. De anländande motogos vid ingången af österrikiske ministern greve *Wodzicki von Granow*.

Omedelbart efter konungens ankomst började gudstjensten efter den vid särskilda högtidligheter brukade katolska s. k. trefaldighetsmessans ritual. Musiken till denna var arrangerad af I. Mitterer. Vid altaret officierade vicarius apostolicus biskop *Alb. Bitter* biträdd af katolska församlingens kyrkoherde *F. M. Lieber* samt pastor *E. Benelius*. Sången utfördes från läktaren på ett särdeles förtjenstfullt sätt af kyrkans vanliga s. k. Ciciliakör, ledd af pastor *Wessel*. Offertoriet var arrangeradt af M. Haller, Te Deum af F. Witt.

Kyrkan hade blifvet rikt prydd med lefvande rosor och andra blommor från kyrkans eget drifhus. Å ömse sidor om de mindre altarena voro två standar placerade, nämligen Elisabethföreningens med Sancta Elisabeths bild och Concordiaföreningens med den Heliga familjen. De talrika brin-

nande vaxljusen och den katolska gudstjenstens rika liturgi gåfvo minnesfesten en särdeles högtidlig och anstående prägel, som den vackra och tiltalande sången ytterligare förhöjde. Upprepade gånger klingade genom messans välljudande latinska rytmer bönerna om Guds välsignelse öfver herskaren paa den habsburgska dubbeltronen, den blide gamle monarken Franz Joseph.

När till sist den apostoliske vikarien trenne gånger högtidligt upprepade bönen *Salvum fac imperatorem et regem Franciscum Josephum*, var det helt visst ingen som icke skulle velat af fullt hjerta instämma i densamma.

Efter messans slut uppsplades den österrikiska folksången i en för tillfället arrangerad sättning af kapellmästaren *Stanek*. Den åhörades stående.

Dermed var jubileumsfesten — den enda som, enligt kejsar Franz Josephs önskan, kommer att här firas, avslutad, och vid tonerna af orgeln, under hela messan förtjenstfullt skött af fru *Gertrud Astedt*, började man lemna kyrkan.

Fortegnelse

over

Katholsk dansk Literatur,

som faas igjennem

Andr. Fred. Høst & Søns kgl. Hofboghandel,

Bredgade 35, Kjøbenhavn.

Det nye Testament, med forklarende Anmærkninger.

Oversat fra Vulgata af J. L. V. Hansen 1893..	Kr. 7,00
Ansgar, en lille Bog om den hellige. 1895.....	— 0,35
Arnold, Efterlignelsen af Jesu hellige Hjærte. 1872	— 1,35
Beugny, G. de., Fredløs. Fortælling fra Revolutionstiden. 1886	— 0,25
Boudreaux, Lyksaligheden i Himlen. 1887	— 1,50
Brinkmann, A., Den h. Birgitta. Et kulturhistorisk Billede. 1894	— 1,50
— Den h. Aloysius af Gonzaga. En sex Søndages Andagt. 1895.....	— 1,50
Bønnebog, fuldstændig, for kath. Krist., 4. Opl. 1891	— 2,00
Bønnebog, lille, for Ungdommen, 4. Opl. 1893. Indb.	— 0,60
Deharbe, J., Fuldstændig Lærebog i den katholske Religion. 1873.....	— 1,00

Deharbe, J. , Katekismus for Melleml. 3. Opl. (under Trykken)	
— Lille Katekismus for mindste Klasse 3. Opl. 1893	Indb. Kr. 0,25
Den h. Franciskus' tredje Orden, eller Ordenslivet i Verden. 1887	— 1,50
Engeln, P. , Den kristne Kirkes Historie. 2. Opl. 1896	— 1,00
Esser, Fred. , Lidt mere Lys om Luther. 1894 ...	— 0,75
— Den h. Franciskus af Assisi, I. og II. Et Livsbillede. 1895 og 96.....	— 0,50
— Ingen Illusion, men Sandhed. Et aabent Brev. 1897	— 0,25
— Afladen og »Afladskræmmeren« Tetzel. I. og II. 1897	— 0,50
— Katholsk eller protestantisk. I. Et Frafald. 1898.....	— 0,35
— Katholsk eller protestantisk. II. Religiøse Kriser. 1898	— 0,25

Juleindsamling til de Fattige i Rosenkranskirkenes Sogn.

I Lighed med de foregaaende Aar agte Undertegnede at foranstalte en Juleuddeling af Fødevarer til de Fattige i Sognet. Det er vort Haab, at Enhver efter Evne vil yde sin Skjærv til dette Øjemed. — Højærværdige Hr. Pastor *Slump* er ogsaa beredvillig til at modtage Gaver.

Frederiksberg i December 1898.

Fru I. Ronge.

Fru Th. Hoffmann.

Lykkesholms Allé, Nr. 14 C.

St. Hans Minde, Valby.

F. Jørgensen, Papir-Lager, Gammel mønt 6, 3,

anbefaler alle Sorter Indpakkingspapir, Forretningspapir, Konvolutter etc. Visitkort og andre Tryksager leveres billigst.

Unio. Søndag d. 11. December Kl. 9 i Touristhotellet
Foredrag af stud. med. & chirurg. P. H. Perch.

C. B. LOHRER.

31, Adelgade, 1. Sal. Telefon Nr. 23013.

Brand-, Glas-, Livs-, Tyveri- og Søforsikringer tegnes paa billigste Betingelser.



St. Knuds Broderskab (Afholdsforening) indvier sit nye Lokale, Vesterbrogade 24, St. (Westergaards Selskabslokaler) Mandag d. 12. ds. Kl. 8¹/₂ Aften med Foredrag af højærv. Pater Svenson fra St. Andreas Kollegiet. tillige musikalsk Aftenunderholdning med rigt Program. Gratis Adgang. — Alle Katholiker ere velkomne.

S. J. G. Førstk. Mandag den 12. Decbr., Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Aften, holder **St. Josefs Gilde** i Forsamlingslokalet Bredgade 67 Møde for alle Br. — *Da der foreligger Sager af særlig Vigtighed, bl. a. om en Forandring i Ydelsen af Begravelseshjælp, opfordres samtlige Brødre til at give Møde.*

De Brødre, som i sidste Halvaar have forandret Bopæl, anmodes om at opgive deres ny Bopæl til Formanden, Bogtr. *Mohn.*

Kirkelig Kalænder.

Søndag den 11. December. 3. Søndag i Advent. Marias ubesmittede Undfangelse. (I St. Ansgars Kirke: Kl. 10 højtidelig Levitmesse med Prædiken; Kl. 6 Aften Kongregations-Andagt med Prædiken). — **12. M.** Vicelin, Biskop og Bekjender. — **13. Ti.** Lucia, Jomfru og Martyrinde. — **14. O.** (Tamperfastedag) Oktavdag. — **15. To.** Oktav af den ubesmittede Undfangelse. — **16. F.** (Tamperfastedag) Eusebius, Biskop og Mart. — **17. L.** (Tamperfastedag) Ferialdag.

Søndag den 18. December. 4. Søndag i Advent.

Den levende Rosenkrans (Jomfruernes Forening) holder Møde med Exhortation Søndag den 11. December Kl. c. 11 $\frac{1}{2}$, paa Toldbodvejen 14, hvortil alle Foreningens Medlemmer indbydes

Mariakongregationen for Mænd fejrer Søndag den 11. December (Marias ubesmittede Undfangelse) sin **Titularfest**. Kl. 8 $\frac{1}{2}$, Fælleskommunion i Jesu Hjærte Kirke; Kl. 6 Aften højtidelig Kongregations-Andagt med Prædiken i St. Ansgars Kirke.

Torsdag den 15. Dec. Kl. 8 $\frac{1}{2}$, holdes i St. Ansgars Kirke en højtidelig **Pontifikal-Sjælemesse** i Anledning af Aarsdagen for apostol. Præfekt **Herm. Grüders Død.**

Vincentkonferentsernes sidste Generalmøde i Aar finder Sted i Dag **Søndag den 11. December** Kl. c. 11 $\frac{1}{2}$, efter Levitmessens i St. Ansgars Kirke. Til Mødet, som afholdes i Bredgade 67. 2 S, o. G., indbydes samtlige aktive og bidragydende Medlemmer og Enhver, som har Interesse for Vincentsbrødrenes Arbejde blandt de Fattige.

Den eucharistiske Forening. Hver Fredag fælles Tilbedelse fra Kl. 4—5 foran det udstillede Allerhelligste i St. Ansgars Kirke.

St. Ansgars Kirke. Menighedsmedlemmer, som ønske at at leje (4 Kr. aarlig) eller at opsigte **Stolepladser** i St. Ansgars Kirke, anmodes om at meddele saadant til Hr. Kirkeforstander **Herm. Hoffmann** (Kjøbmagergade 48) eller til Hr. Kirkebetjent **P. Stein** inden Maanedens Udgang.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,

Sexogfyrretyvende Aargang,

og »Katholiken« Nr. 27.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær. Grosserer A. Millech, Kjøbnagergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johanson: Bredgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petitlinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

N^o 51.

Søndagen den 18. December.

1898.

Indhold: Verden og Visdom. Juletræet. Gyldne Regler for Ægtefolk. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Fortegnelse over Literatur. — Bekjendtgjørelser.

Verden og Visdom.

En Fortælling fra Kejsers Marc Aurels Tid.

(Efter Anton de Waal.)

—O—

(Sluttet.)

Straks efter at Præfekten havde forladt Cornelia havde hun sendt Bud efter Biskop Anicetus, kastet sig for hans Fødder og, efter at have fortalt ham alt, inderligt bønfaaldt ham om ved Daaben at optage hende i Kirkens Skød.

Den hellige Paaskefest stod for Døren, og da Paven gjentagne Gange havde faaet Underretning gennem Ptolomæus om Cornelia og hendes religiøse Udvikling, havde han ingen Betænkeligheder ved at tilstede hendes Optagelse i Kirken paa den forestaaende Fest, endogsaa uden forudgaaende Katechumenat.

Samtalen, som Rusticus næste Morgen i Kejsereus Navn havde med Cornelia, varede længe — meget længe; men forgjæves opbød Senatoren hele sin Veltalenhed, for at kunne bringe sin Herre et gunstigt Svar.

»Ved Du vel,« sagde han tilsidst utaalmodig, »at der aldrig nogen Sinde før er gjort en Kvinde et saadant Tilbud? At blive den guddommelige Marc Aurels Gemalinde! Rom vil fryde sig, naar han forstøder den Kvinde, der som en onskabsfuld Djævel staar ved hans Side, og Rom vil endnu mere glæde sig, naar den ædle Cornelia drager ind i Cæsarerues Palads. Kan Du vel,« vedblev Rusticus med Varme, »finde en ædlere Karakter, en mere fuldkommen Dyd og en større Aandsadel end hos den guddommelige Marcus? Og kan vel nogen Dødelig, ja ikke engang Guderne, tilbyde noget Større og Herligere, end at være Kejsereinde paa Imperatorernes Trone ved Siden af en saadan Ægtefælle?«

»Dette Budskab fra den største og ædleste Hersker, der nogen Sinde har regeret,« svarede Cornelia dybt bevæget. »vilde for et halvt Aar siden have været mit Livs højeste Lykke. I Dag kan jeg derimod ikke bortbytte den evige Glories Krone med et Diadem, som Døden en Gang utønhørligt og for bestandigt vil rive af mit Hoved.«

»Du skal faa Lov til at betænke Dig til i Aften.«

»Jeg behøver ingen Betænkningstid, naar man stiller den Betingelse, at jeg skal fornægte min Tro. Hvis Gud vil give mig Naade dertil, kan jeg dø som Martyr for Sandheden; men jeg kan og maa ikke forlade og fornægte den, end ikke for den store Pris, som Du tilbyder mig. Sig til Kejseren,« vedblev Cornelia dybt bevæget og med skælvende Stemme, »sig til ham, at jeg vil bede for ham til mit sidste Aandedræt, at Gud vil velsigne ham, oplyse ham og belønne ham for hans mange Dyders Skyld.«

»Naa,« sagde Rusticus, idet han utaalmodigt rejste sig, »selv om alle Anklagerne mod de Kristne for de-

res mange Lasters Skyld og hvorom hele Folket taler, efter sin Paastand ere usande, saa er det dog det forfærdeligste Sværmeri, man kan tænke sig; denne Sekt maa i Sandhed være i Besiddelse af dæmoniske Tryllemidler, for at kunne bedaare og forblinde en Aand, hvis Fuldkommenhed hele Rom hidtil har beundret.*

Med disse Ord gik Rusticus.

Da Cornelia var bleven alene, kastede hun sig paa Knæ og holdt begge sine Hænder for Ansigtet. — Fra hvilken Kilde havde hun øst Mod og Kraft til et saadant Offer? — Hun kunde ikke blive klog paa sig selv. Det forekom hende, som om en usynlig Magt havde lagt hende ethvert Ord i Munden.

Cornelia anede ikke, at en Lysets Engel havde staaet ved hendes Side i det afgjørende Øjeblik, — Blandina, den jomfruelige Martyrinde.

Forhøret, som Bypræfekten Urbicus endnu samme Dag begyndte, først over Børnene, førte ikke til noget Resultat. Spørgsmaalet, som blev stillet til hvert enkelt Barn, om der ikke af og til var forsvundet et eller andet af dem, blev benægtet ligesom det næste Spørgsmaal, om ikke en Del Mænd og Kvinder fra Tid til anden havde besøgt deres Hus om Natten. Hvor meget Bypræfekten end forsøgte med Smiger, Trusler, Slikkerier og Prygl, fik han dog ikke andet ud af Børnene, end at deres Forældre vare døde for deres Tros Skyld, at de selv vare Kristne og at de af ganske Hjærte elskede deres Fader Ptolomæus.

Ved Forhøret over Slaverne og Slavinderne kom der, trods de haardeste Pinsler, heller ikke noget frem, uden den enstemmige Erklæring: Der bliver ikke bedrevet noget Ondt hos os.

Urbicus blev i høj Grad skuffet; han havde nemlig ved denne Lejlighed gjort Regning paa at kunne faa opsporet et af de Kristnes Smuthuller, hvor de fejrede deres gyselige Maaltider.

I Stedet for nu at tænke mildere om Ptolomæus, maatte denne kun bøde endnu mere for Bypræfektens Ærgrelse over de resultatløse Forhør og den Skuffelse, de havde bragt ham.

Der havde, som altid ved Retsmøder, samlet sig en stor Mængde nysgjerrige Tilskuere; der var ligeledes adskillige Kristne tilstede, blandt hvilke foruden Justinus ogsaa Præsten Lucius befandt sig. Denne var som ganske ungt Menneske bleven omvendt til Kristendommen af Ptolomæus, hvem han derfor ærede som sin Fader.

Cæcilianus havde indbudt Crescens til at spise hos sig samme Aften; hvad kunde vel bedre skærpe hans Appetit, der forresten altid var glubende, end Overværelsen af en Retsscene og en Kristens Henrettelse? Han formodede tillige, at Justinus vilde indfinde sig dér og selv om det ærgrede ham, at Bypræfekten havde strøget Justinus Navn som Medanklaget i Cæcilianus' Proces, var der dog altid den Mulighed tilstede, at der under Retsforhandlingerne kunde ské et eller andet, som kunde bringe Justinus for Skranken.

Efterat Urbicus tilligemed sine Assessorer havde indtaget deres Pladser og Liktorerne med Risknipper og Øksær vare opstillede paa begge Sider, blev Ptolomæus ført frem.

Efter de sælvnvanlige Forespørgsler om Fødsel og Livsstilling rettede Præsidenten strax det afgjørende Spørgsmaal til ham:*)

»Er Du en Kristen?«

»Naar man vil fragaa Noget,« svarede Oldingen, »skér det enten, fordi man ansér *Sagen* selv for uværdig eller ogsaa fordi man ansér sig *selv* for ikke at

*) Det Følgende er taget efter den hellige Justinus' Beretning i hans anden Apologi.

være den værdig; den sande Kristen gjør ingen af Delene, naar det gjælder om hans Tro.«

»Saa er Du altsaa en Kristen?«

»Du siger det.«

Paa Grund af denne Erklæring fældede Urbicus uden videre Dommen over ham og lod den Anklagede overlevere til Liktorene, for at han kunde blive henrettet.

I dette Øjeblik hørte man en kraftig Stemme, som raabte midt i Mængden:

»Har denne Olding begaaet nogensomhelst Forbrydelse? Ægteskabsbrud, Tyveri eller Mord? Hvorledes kan Du dømme ham til Døden blot for hans Kristensnavns Skyld? Det er en Dom, Urbicus, som hverken er Kejseren, Filosofen eller det høje Senat værdig!«

Det var Lucius, der ophidset over sin elskede Lærers Domfældelse, henvendte disse Ord til Præfekten.

Urbicus, som blev meget vred over denne Bebrejdelse, tog Taleren skarpt i Øjesyn og sagde til ham:

»Du synes ogsaa at høre til den Klasse Mennesker.«

»Naturligvis!« svarede Lucius.

»Liktorer! griber ogsaa denne Mand!«

»Jeg takker Dig,« sagde den Dømte, »fordi Du befrier mig for saa uretfærdige Herrer og lader mig gaa til min himmelske Fader og Konge.«

»*Justinus der henne er ogsaa en Kristen!*« brølede Crescens pludselig; han syntes godt om denne hurtige Retsforfølgning og mente, at der nu var Lejlighed til at ødelægge sin Modstander.

Bypræfekten rejste sig virkelig ogsaa, for at se, hvor den Anklagede stod; men nu lød der pludselig en anden Stemme:

»Er det allerede kommen saa vidt med Dig, Urbicus, at enhver Usling, blot ved at sige, at hans Fjende er en Kristen, kan faa Dig til at overlevere ham i Liktorenes Hænder?«

En Bifaldsmumlen blandt Mængden gav Spørgeren Ret; men Bypræfekten var ude af sig selv af Vrede; han lod Manden føre frem for sig og sagde:

»Du er i al Fald ikke bleven angivet af Nogen; men tilstaa nu kun med det samme, at ogsaa Du er en Kristen.«

»Det er jeg.«

»Saa dømmer jeg ogsaa Dig til Døden.«

»*Deo gratias.*«*)

Da Liktorerne nu grebe ham og lænkede ham til- ligemed de andre, opstod der en lydelig Knurren blandt de Omkringstaaende.

»Jeg er ikke en Kristen,« raabte en Mand af Folket, der stod tæt ved Crescens, »men naar dette Fedesvin her kan faa Lov til at aabne sin snavsede Mund og derved faa et Menneske bragt i Liktorernes Kløer, saa maa jeg sige, at Retfærdigheden i Rom under den retfærdigste af alle Kejsere, er vandret til Scythernes Land.«

Disse Ord frelste Justinus.

»Hvor er hans *delator*, hvor er hans Angiver henne?« raabtes der rundt omkring i Mængden.

»Se engang paa denne oppustede Blære,« raabte Manden igjen, idet han skubbede de Nærmeststaaende til Side, saa at Crescens kom til at staa alene; »saadan en Fyr, der ikke er tre Figner værd, vil styrte en agtværdig Borger i Ulykke?«

»Ud med det Oxehoved!« raabte Mængden, og Crescens søgte skyndsomst at bane sig Vej gennem Vrimslen; men det var først efter mange Puf og Stød og under Folkets Hujen, at det lykkedes ham at naa Udgangen.

»Puh!« stønnede han, da han lykkelig og vel var

*) Justinus har ikke opbevaret Navnet paa denne tredje Bekjender.

kommen ud i det Fri og tørrede Sveden af sit fede Ansigt, idet han snappede efter Luft. . . »Det er noget Rakkerpak! . . . De Kjeltringer vilde have presset mig ud som en Citron, hvis jeg ikke havde været saa behændig. Men hvert Stød skal denne Slyngel Justinus komme til at betale med sit Blod!« —

Næste Nat drog et Ligtog ud ad den Appiske Vej; det var tre Døde, som af Ligtogbærerne bleve bragte paa Baarer ud til deres sidste Hvilested i Coemeteriet. De saakaldte *fossores* havde hugget en fælles Grav for dem alle tre i et Gravkammer i Sidevæggen. Foruden Cæcilia vare ogsaa Cornelia og Justinus tilstede ved deres Lærers og de tvende Trosfællers Begravelse. Paa Cornelias Anmodning blev der over disse Martyrers Grav senere malet et Billede, som forestillede de babyloniske Ynglinge, der vægrede sig ved at tilbede Kong Nabuchodonosors gyldne Statue, en Scene, som vi ofte møde paa Sarkofagernes Skulpturer.

To Dage efter Martyrernes Bisættelse indgav Justinus sin Apologi til det romerske Senat. Det var et Forsvarsskrift for de Kristne og begyndte saaledes:

»Romere! Hvad der igaar og iforgaars er sket i Eders Stad under Urbicus, ligesom alt andet, hvad der paa en lignende Maade gjøres i hele Landet af Dommerne imod enhver Retfærdighedsfølelse, bringer mig til at skrive denne Afhandling til Eder.«

Efter at han, uden at nævne Cornelia og hendes Gemal ved Navn, havde givet en Beretning om Skilsmissen og den derved foranledigede Henrettelse af de tre Martyrer, forsvarer han de Kristnes Lære og Vandel og beder til Slutning Senatet om at offentliggjøre Skriftet, for at Romerne kunde lære denne Sag grundigt at kjende, saa de ikke uden videre fældede Dødsdom over Folk, som vare uskyldige i de Forbrydelser, de bleve beskyldte for.

Da Kejseren kort efter lod foretage en nøjagtig Un-

dersøgelse af disse Forhold og dadlede Urbicus, fordi han var faret saa voldsomt frem, og tillige *ved et Edikt dømte Enhver til Døden, som anklagede en Kristen alene for hans Tros Skyld.**) saa mente de Kristne, at det var Justinus' Apologi, som havde foraarsaget dette. Men den *sande* Grund kunde — Rusticus uden Tvivl have paavist.

Blandt dem, som den paafølgende Paaskefest modtog den hellige Daab af Biskop Anicetus, vare ogsaa Justinus og Cornelia. Begge havde nu fundet den Fred, som Filosofen forgæves havde søgt i den menneskelige Videns Labyrinth, Verdensdamen i Ærens og Rigdommens Glans.

Juletræet.

—o—

Dominus prope est — Herren er nær, den h. Julefest staar for Døren; men der gives, tror jeg, flere Mennesker, som ruste sig til den med verdslige Tanker og Planer, end Mennesker, som overveje den sande Betydning af Apostlen Pauli ovenanførte Ord. Man tænker paa *Julegaver* — og hvorfor ikke; jeg ønsker alle Handlende, som jo maa udfægte en haard Kamp for Tilværelsen, en udmærket Juleforretning. Jeg ønsker ogsaa Alle, som modtage Gaver, at de maa faa det, som de netop ønskede sig og gjerne vilde have og — om man vil — ogsaa Lidt til, og endelig ønsker jeg Giverne, at deres Portemonnaier ikke maa blive altfor slunkne og at Enhver maa strække sig efter Dynen. Damerne, som i den stille Nattetime og for lukkede Døre, sy, strikke, hækle o. s. v., ønsker jeg, at de ikke maa ødelægge deres Øjne og

*) Sammenlign de Rossi, Bullar. 1867. p. 5.

ved deres altfor ivrige Virksomhed ikke maa blive saa angrebne, at de i Sommeren 1899 trænge til at rejse — til et Badested. Ægtemændene, Brødrene, den Forlovede o. s. v., der modtage som Gave disse Frembringelser af en hengiven Haandarbejdskunst, minder jeg i Forvejen om, at de vel bør betænke og alvorligt overveje, hvormegen Møje og ligesom stjaalen Nattehvide der for det meste ligger skjult i disse Beviser paa Taknemlighed, Kjærlighed og Hengivenhed, og at de navnlig bør glæde sig netop over saadanne Gaver, fordi de ere Giverindens eget Arbejde og derved faa en Værdi, som ikke kan betales med det usselige Mammon. For øvrigt bør man passe paa, at Julefesten ikke udarter; allerede nu, forekommer det mig, er der *for megen Pragt og for lidt Varme*.

Navnlig er det jo *Børnene*, som vente paa Julegaver; men disse Gaver skulle da ogsaa berede Børnene Glæde, thi Gaver, som ikke gjøre det, ere værdiløse, dog bør den *festlig-religiøse Stemning* ved denne Lejlighed altid danne Grundtonen i det Hele. I Børnenes Fest skal Jesusbarnet danne Midtpunktet, og i Familiens Fest den hellige Familie i Nazareth — saaledes gjør man det i et kristeligt Hjem, og først da bliver Juletræs-Aftenen en virkelig smuk og opløftende Festlighed. For de kjære Børn, som gjerne ville vide, hvorfra den Skik at have Juletræ hidrører, tilføjer jeg her *en smuk Legend*, som de ikke maa glemme.

I den hellige Nat, i hvilken vor Frelser blev født i Bethlehém, glædede sig ikke blot Menneskene, Hyrderne paa Marken, som modtogte Budskabet om Guds Søns Fødsel af Engle, og de tre Vise fra Østerland, hvem en straalende Stjerne forkyndte Vidundret, men ogsaa Urterne paa Marken og Træerne, som stode i Nærheden af Stalden, hvor Jesusbarnet laa i Krybben, bevogtet af Engle. De vilde alle se og hilse paa det og de rakte og strakte sig, for kun at kaste et Blik ind i den fattige Stald, der var bleven til det herligste Gudstempel, og paa det hellige Barn. En sagte Susen gik henover Markens Urter og gennem Trærnes Kro-

ner, en Susen og Hvisken, der ligesom Menneskenes Bøn tolkede Glæde over det himmelske Vidunder og Tak til hele Verdens Skaber.

Bedst lykkedes det for tre Træer, som stode i Nærheden af hverandre og næsten lige foran Krybben, at betragte det slumrende Jesusbarn. Det var en prægtig Palme, et duftende Oliventræ og en simpel grøn Gran. Den glade Susen i deres Grene og Blade blev stedse stærkere og endte tilsidst i virkelig Ord. »Kom,« sagde Palmen til Oliventræet, «ogsaa vi ville tilbede Jesusbarnet og række det vore Gaver.» — »Tag mig med,« hviskede Grantræet sagte og beskedent. Med Ringeagt saa begge de stolte Træer ned paa deres simple Søster, og Palmetræet sagde: »Hvorfor? Hvad kunde du vel byde det guddommelige Barn, du har jo ikke andet end dine spidse, stikkende Naale, endog dine Taarer ere kun stygt og stinkende Harpax.« Saa trak det stakkels Grantræ sig beskæmmet tilbage og vovede næppe at kaste endnu en Gang et undseligt Blik paa det skønne Barn, som laa i Krybben omgivet af et straalende Lys. Men en af Englene, som holdt Vagt hos Jesusbarnet, havde hørt Trærnes Samtale, det stolte Palmetræs haarde Ord, og følte Medlidenhed med det stakkels Grantræ. Og med himmelsk Godhed besluttede Engelen at hjælpe Grantræet.

Palmen tog det prægtigste Blad i sin Krone og lagde det ned foran Krybben. »Det skal være en Vifte, skønne Barn, som skal skaffe dig Kjølighed, naar Dagene blive varme.« Saaledes talte Palmen.

Nu lod Oliventræet alle sine smaa Grene dryppe velugtende Olie ned over Krybben, saa at hele Stalden blev fyldt af den sødeste Duft.

Det stakkels Grantræ saa med en sørgmodig Mine dog uden Misundelse, paa sine Søstre, der ofrede deres skønne Gaver til Jesusbarnet. »De have Ret,« sagde det stille til sig selv, »jeg er fattig og ikke engang værdig til blot at vise mig for det herlige Guds barn!« Saa traadte Engelen hen til det og sagde:

»Jeg har Medlidenhed med dig, stakkels Grantræ, og da du selv fornedrer dig i din Beskedenhed, saa vil jeg op-høje dig og smykke dig skjønnere end dine Søstre ere det.«

Saa saa Engelen op mod den klare mørkeblaa Himmel, hvor utallige gyldne Stjærner funkede. Han vinkede til dem og se! den ene Stjerne efter den anden fløj ned mod Jorden, og alle dalede de ned paa Grantræets grønne Grene, der nu saa ud, som om de vare smykkede med — mangfoldige straalende Lys.

Det guddommelige Jesusbarn vaagnede; men det ænd-sede ikke den smukke Viftepalme, som laa foran dets Fød-der, ejheller Duften, som fyldte Stalden; dets smaa Øjne hang kun ved det skjønnede straalende Grantræ. Det gud-dommelige Barn smilte hen til det og strakte længselsfuldt sine smaa Arme ud imod det.

Det lille Grantræ blev meget glad og lykkelig herover, men aldeles ikke stolt; det søgte endog at oplyse og for-skjønnede med sit straalende Lys de to Søstre, som nu stode beskæmmede i Mørke, og gjengjældte saaledes Ondt med Godt. Da sagde Engelen med venlig Mildhed:

»Det skål du belønnes for, du simple grønne Træ! For Fremtiden skal du være kaldet til at forherlige vor Herre Jesu Kristi Fødselsfest med dit stedsegrønne Klæde-bon og med de stjerneklare Smaalys, som Menneskene paa hele den vide Jord Aar for Aar ville tænde til Minde om denne hellige og indviede Nat. De Smaa skulle glæde sig over dig, og hos de Store, som have et rent Hjærte, skal du til-bagekalde Mindet om deres Barndoms gyldne Dage. Dette skal for Fremtiden være din Opgave og din Belønning, du smukke, du herlige *Juletræ!*«

Fatter Du, kjære Læser, denne Legendes ophøjede Be-tydning? Er Du ikke i Besiddelse af *Ydmyghedens* Dyd, forstaar Du den ikke, og det vilde være meget slemt.

Mange Ægtepar vilde leve lykkeligere:

1. Naar man bestræbte sig for, at beholde de huslige Tildragelser for sig selv. Det er meget fordærveligt for den ægteskabelige Lykke, naar Manden eller Hustruen meddeler deres Hjertes Kummer til Naboer eller Venner. Trøst faar man i de færreste Tilfælde, men snarere ny Næring til Utilfredshed. Og saa bør man heller aldrig glemme det Ord-sprog: »Hvo som bider Næsen af sig selv, skamferer sit eget Ansigt«.

2. Naar Ægtefællerne bestræbe sig for, ikke at udgive mere, end de faar ind og derhos søge at spare et Par Ører.

3. Naar Mand og Hustru altid vare saa venlige og forekommende overfor hverandre, som de vare det, da de endnu vare forlovede.

4. Naar begge Ægtefæller stedse mindedes, at den anden Ægtehalvdel ikke er nogen Engel, men et skrøbeligt Menneskebarn.

5. Naar begge Ægtefæller fattede og ogsaa udførte den Beslutning, at de gjensidig vilde lette Livet for hverandre, trøste og støtte hverandre.

6. Naar man elskede Pragt og Forfængelighed noget mindre og derimod skattede Tarvelighed i Henseende til Klæder og Bohave noget mere.

7. Naar Ægtefællerne indenfor Hjemmets Mure ikke behandlede hinanden mindre elskværdigt, end i deres Venners og Bekjendtes Hjem.

8. Naar mangan Ægtemand var ligesaa høflig og forekommende overfor sin Hustru som overfor andre Hustruer og Jomfruer i Selskabslivet.

Maatte alle disse Punkter stedse være i den skønneste Orden blandt Medlemmerne af »de kristelige Familiers fromme Forening til Ære for den h. Familie i Nazareth«! *Den fælles Aftenbøn* vil bidrage meget til Opnaaelsen af et godt Resultat.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Kjøbenhavn. »*St. Knuds Broderskab*« afholdt d. 12 ds. sit første Møde i Foreningens nye Lokaler, Vesterbrog: 24. — Lokalerne vare fyldte til sidste Plads, og højærv. Hr. Pastor *Sveinssons* fortrinlige Foredrag hørtes med største Opmærksomhed af Tilhørerne, der alle vare enige om, at man var Foredragsholderen stor Tak skyldig, for hans fortræffelige Skildring af de store Naturomvæltninger paa hans Fødeø. — Saavel Dhr. *Christiansen* og *Monnéts* smukke Fløjtespil som Hr. *Christoffersens* ypperlige Oplæsning vakte livligt Bifald. De højærv. Hrr. Gejstlige Esser, Ronge og Denos bærede denne lille Fest med deres Nærværelse, og da man henad Midnat begav sig hjem, var det med den Overbevisning, at have tilbragt en baade lærerig og fornøjelig Aften med hinanden. — 4 Katholiker underskrev Afholdsløftet og optoges som Medlemmer af Foreningen, et, som det synes, godt Varsel om *St. Knuds Broderskabs* Fremtid. —

Fortegnelse

over

Katholsk dansk Literatur,

som faas igjennem

Andr. Fred. Høst & Søn kgl. Hofboghandel,

Bredgade 35, Kjøbenhavn.

Eymard, P. , Den guddommelige Eukaristi. 1898..	— 1,50
Grüder, Herm. , Det protestantiske og katolske Trosprincip. 1875.....	— 1,00
Hansen, J. L. V. , Schusters Bibelhistorie med mange Billeder, 2. Oplag. 1882.....	Indb. — 1,50
— Luther og Grundtvig. En katolsk Udtalelse. 1883.....	— 0,50
Hammerstein, L. v. , Edgar eller fra Vantroen til den fuldkomne Sandhed. 1889.....	— 1,00
Hirschfeld, H. , Et mørkt Øjeblik. Novelle. 1884.	— 0,25

Holstein, Greve J. L. , Evangelisk-Luthersk. 1872 .	—	1,00
Jensen, Mads C. , Aabent Brev til mine Venner i den danske Folkekirke. 1894	—	0,50
— Hvem har Ret? Strøtanker i Brevform om Nutidens største Spørgsmaal, 2. Opl. 1895 .	—	0,50
Jesusbarnet , Børnenes Forbillede. 1880	—	0,40
Karl den Danske , Greve af Flandern. 1884	—	0,25
Kerff, E. , Det romersk-katholske og det lutherske lønlige og aabenbare Skriftemaal. 1889	—	0,50
Kirke , den katholske, i Danmark. Kirkehist. Skildringer fra 828—1536. 1859	—	1,00
Korsvej eller Via crucis. 1863	—	0,25
Korsvej , lille, med Billeder. 1894	—	0,10
Lachèse, M. , Malerens Plejedatter 1898	—	1,30
Lasserre, H. , Vor Frue af Lourdes. Med Titelbillede. 1894	—	1,00
Lucilia og Dionysius . Kejser og Pave. Katakomberne. Fortællinger. 1884	—	0,50
Majmaaned , 31 Betragtninger. 1886	—	1,00
Manning, Kard. J. , Vatikaner-Konciliets sande Historie. 1879	—	1,00
Mindre Fortællinger af v. Linden, Spillmann og Temme. 1898	—	1,30
P. P. Er Romersk-katholsk ægte Evangelisk? 1889	—	1,50
— Til Forsvar for Sandheden: Nr.1, Kristi Kirke (2. Opl.) . . .	—	0,25
— do. do. Nr.2, Hierarkiet (2. Oplag)	—	0,25
— do. do. Nr.3, 54 af Prof. H. Scharlings Misforstaaelser af katholsk Lære og Praxis .	—	0,75
— do. do. Nr.4, Troskilderne	—	0,25
— do. do. Nr.5, Kirkemøderne	—	0,25
— do. do. Nr.6, Ufejlbaheden	—	0,25
— do. do. Nr.7, Guds Moder	—	0,25
— do. do. Nr.8, Mariadyrkels.	—	0,50
— do. do. Nr.9, St. Josef. . . .	—	0,25
— do. do. Nr.10, Biblen I. Hvad den er	—	0,25
— do. do. Nr.11, Alterets Sakrament	—	0,25

Til Ugebladets Læsere.

Undertegnede Bestyrelsesmedlemmer af *Elisabethforeningen*, *St. Elisabeths Understøttelsesforening* og *Syforeningen* agte ligesom i de foregaaende Aar at foranstalte i Anledning af **Julefesten** en Uddeling af **Fødevarer til de Fattige**. Hvormeget der end lægges Beslag paa Menighedens Offervillighed nære vi dog det tillidsfulde Haab, at man heller ikke i Aar vil glemme de Fattige, for hvem det vilde blive en stor Skuffelse, om Juleuddelingen udeblev i Aar. Vi anmode derfor Enhver, som har Evne og Villie, om at yde sin Skærv i nævnte Øjemed.

Tillige gjøre vi opmærksom paa, at de *Trængende*, som ønske at komme i Betragtning, maa opgive *nøjagtige Adresser* hos en af Undertegnede *inden den 19. December*.

Kjøbenhavn, den 15 December 1898.

Enkefru **M. Larsen**.

Nansensgade 40, 2. S. I. Opg. A.

Kammerhinde **Th. Scavenius**,

Nørrevoldgade 48.

Fru **A. Osterhammel**,

Nørrefarimagsgade 53, 2. S.

Lehnshesse **Stampe-Charisius**,

Kalkbrænderivej 57.

Frøken **Fr. Stratbecher**.

Sommerly, Jægersborg Allé. Charlottenlund.

Julefest i St. Josefs Gilde.

Måndag d. 2. Jan. 1899 (2. Nytaarsdag) afholder St. Josefs Gilde **stor Julefest** i „Thalia“s Lokaler, **Østergade 32**. Fra Kl. 6 **Juletræ** for Børn og Voxne (hvert Barn faar en Julepresent og en Pose Godter). Fra Kl. 9½ **Julebal** for Voxne. Musikken udføres af Hr. Musikdirektør L. Nielsens Orkester. Fri Adgang for Brødrene og deres Hustruer, Børnene å 25 Ø. Til Ballet betales 50 Ø. for en Herre, 25 Ø. for en Dame.

Ikke Medlemmer, indførte ved et Medlem, betale for Adgang til Juleballet: en Herre 65 Ø., en Dame 35 Ø. (til Juleballet alene 25 Ø., Børn 35 Ø.).

Billetter faas hos Bestyrelsen og Festudvalget (herom i næste Nr. af Ugebladet), hvor ligeledes med Tak modtages **frivillige Gaver** (enten i Penge, (gjeustande eller Juletræsdynt) fra Gildets Medlemmer og Andre, der velvilligt ville bidrage til Børnenes Juleglæde.



St. Knuds Broderskab (Afholdsforening),

Møde Mandag d. 19. ds. Kl. 8½ Aften i Lokalet, Vesterbrog. 24. Program: Julehilsen af Formanden for Afdlg. „Bien“, Hr L. Christensen; Afholdsbevæggelsens første Tid og dens Forkjæmpere, Foredrag af Hr.*.* Derefter Hostrup: „Intrigerne,“ oplæses af Hr. Christoffersen til Musik af Hr. A. Høhling. — Alle ere velkomne.

Unio. Tirsdagen d. 27. December **Kl. 5 præcis Julefest** (med forskjellige Adspredelser) for Medlemmernes Børn. Derefter alm. Møde. **Kl. 9 Oplæsning:** „Himlens Alter“, religiøst Skæspil (med fordelte Roller).

Kirkelig Kalender.

Søndag den 18. December. 4. Søndag i Advent. — **19. M.** Forventning af Frelserens Fødsel. — **20. Ti.** Ferialdag. — **21. O.** (Fastedag) Thomas Apostel (Korteste Dag) — **22. To.** Ferialdag. — **23. F.** (Fastedag) Ferialdag. — **24. L.** Vigiliefastedag til Julefesten

Søndag den 25. December. Guds Søns Fødsel i Kød. **Første Juledag.** I St. Ansgars Kirke: **Kl. 5** Morgen Levitmesse med Prædiken; derefter hh. Messer. — **Kl. 10** højtidelig Pontifikalmesse med Prædiken. — **Kl. 6** Aften Festandagt med Prædiken.

Rosenkranskirken. **1. Juledag:** **Kl. 5** Højmesse og derefter stille hh. Messer; **Kl. 9^{1/2}** Højmesse med Prædiken; **Kl. 5** Festandagt.

Jesu Hjerte Kirke. **1. Juledag:** **Kl. 6** Levitmesse med Prædiken; derefter hh. Messer; **Kl. 10** Levitmesse med Prædiken. **Kl. 6** Aften Festandagt med Prædiken.

St. Josefs Hospital. **1. Juledag.** **Kl. 5** Højmesse med Exposition af det Allerhelligste; stille Messe; **Kl. 9** Højmesse med Prædiken; **Kl. 3** Festandagt.

Gudstjeneste i Helsingør holdes **Mandag d. 26. Dec.** (Anden Juledag) i Sudergade 8 2. Sal. **Kl. 9^{1/2}** Messe med Prædiken; **Kl. 7^{1/2}** Aften Prædiken og Sakramentsandagt.

Kirke-Kollekt. Under den højtidelige Gudstjeneste **Kl. 5** og **10** i St. Ansgars Kirke og **Kl. 5** og **9^{1/2}** i Rosenkranskirken paa **1. Juledag** afholdes en **Kollekt** til Kirkernes Opvarmning.

Den eucharistiske Forening. Hver **Fredag** fælles Tilbedelse fra **Kl. 4-5** foran det Allerhelligste i St. Ansgars Kirke.

Memento-Klokke. Paa **Julefesten** kunne Medlemmerne af Rosenkransbroderskabet og de kristelige Familiers alm. Forening vinde en fuldkommen Aflad, naar de værdig modtage Skriftemaalts og Altrets h. Sakramenter og bede i den h. Faders Intention.

Literatur.

Udkommen er og faas i Kommission hos **Andr. Fred. Høst & Søns** kgl. Hofboghandel, Bredgade 35, København.

P. Eymard: Den guddommelige Eucharisti. I. Den virkelige Nærværelse. Oversat af **L. St.-Ch.** Pris heftet **1 Kr. 50 Øre.**

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne,
Sexogfyrretyvende Aargang,
og »Katholiken« Nr. 28.

„Nordisk Ugeblad“ og „Katholiken“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Bøglader samt hos Bladets Hovedkommissionær Grosserer A. Millech, Kjøbnagergade 13, Kjøbenhavn. — Ugebladets Redaktør: A. Johansen: Brølgade 64. — Annoncer: 10 Ø. Petittinien. Private Annoncer modtages kun af Grosserer C. B. Lohrer, Adelgade 31. Træffes 9—2 og 5—7.

Nr 52.

Søndagen den 25. December.

1898.

Indhold: Julehymne. Den h. Julefest. Tre Mindedage efter Jul. St. Ansgarskirkens Restaurering. Julekrybberne. Bethlehem. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Kina. Fortegnelse over Literatur. — Bekjendtgjørelser.

JULEHYMNE.*)

—0—

Du Mø og Moder, Datter af din Søn,
Du milde Gry, hvis Glans af Foraar unge
gjør Vintren blomstersmykt og sommergrøn,
Guds Lærker smaa din Lov blandt Engle sjunge;
trindt brister Is, hvor Julens Klokker ringe,
og midt i gylden Vaar staar hvid og varm
Du selv med Himmelkongen paa din Arm.

Til Dig mit Hjærte gaar, til ham min Tro,
fra dybest Nat min Sjæl sin Tilflugt tager
i Solskinsfavnen af Jer begge to;
al Naadens Moder, jomfruskær og fager,
hvis Medynksblik hver Hjemløs til Dig drager,
drag mig til Herren hjem, da skal engang
jeg kvæde Christ og Dig en Julesang.

*) Efter *Thor Lange*: Gjennem farvet Glas.

Den højhellige Julefest.

I Dag fejre vi den højhellige Julefest, Mindet om hin højhellige Nat, i hvilken »Ordet er blevet Kjød og har opslaaet sin Bolig iblandt os«. Hvilken Glæde maa ikke hvert Menneskehjærte føle ved Betragtningen af Englens glade Budskab, der lyder saaledes: »Jeg forkynder eder en stor Glæde, som skal vederfares alt Folket; thi eder er i Dag i Davids Stad en Frelser født, som er den Herre Kristus.« Hører Du det, kjære Læser, »alt Folket«, alle Mennesker, ogsaa Dig og mig skal der skjænkes Glæde ved Frelserens Fødsel; thi for Alle er Guds enbaarne Søn, vor Herre Kristus, bleven Menneske, han vil forløse alle fra deres Synder. Lad os derfor fejre Julefesten med hellig Glæde og i Aanden tillige med de fromme Hyrder ile hen til det nyfødte Jesubarn, for at skue dets elskelige Ansigt, for at knæle foran dets Krybbe, for at hylde og tilbede det, for at takke det, forat bede til det og gjenelske det. Skjænk det guddommelige Jesubarn dit Hjærte, kjære Læser; hør, det beder dig derom med de Ord: »Min Søn, min Datter, skjænk mig dit Hjærte!« Saa giv ham da dit Hjærte, men et angerfuldt, et ydmygt; et elskende Hjærte. Betænk det vel: Kjærligheden har bevæget Jesus til at stige ned fra Himlen; Kjærligheden har bevæget ham til at blive et stakkels Menneskebarn; Kjærligheden har bevæget ham til at lide for dig, at afsone for dig og endelig at dø paa Korset for dig. Saa skjænk ham til Gjengjæld af Kjærlighed dit Hjærte og elsk ham i Ord og i Gjærning alle dit Livs Dage!

Tre Mindedage efter Jul.

— 0 —

De tre Dage, som følge umiddelbart efter den højtidelige Julefest, ere indviede til den h. Stefanus, den h. Apo-

stel Johannes og de hh. uskyldige Børn. Det er disse Helgeners Dødsdage, den Dag, da de bleve fødte for Himlen, for der at modtage Sejrens Palmegren. Ifølge den katolske Kirkes Anordning følge netop disse Helgeners Mindedage lige efter det guddommelige Barns Fødselsdag, fordi de forkynde et *tredobbelt Vidnesbyrd fra Forløstes Side om Forløseren*, og fordi de vare de Første, som, helliggjorte ved den Naade, Kristus har erhvervet os, bleve befundne værdige til, at aflægge et højtideligt Vidnesbyrd om den menneskevordne Gudssøn.

Paa den anden Juledag fejrer Kirken *den h. Stefanus'* Fest. Han var den nye Pagts Abel, det første Blodvidne. Han bekendte som Diakon med stor Frimodighed sin Tro paa Jesus den Korsfæstede og besøgte denne sin Bekendelse med Døden. Han er saaledes bleven *Martyr* baade i Henseende til *Villie og Gjerning*; som Fanebærer er han gaet foran hele den sejrskronede Skare af hellige Martyrer.

Tredie Juledag fejres *den h. Apostel Johannes*, Jesu Yndlingsdiscipels Dødsdag. Den h. Johannes var Vidne til Jesu Forklarelse paa Taborbjærget og blev tillige med Petrus og Jakobus udvalgte til at ledsage Frelseren ind i Oliehaven. Under Indstiftelsen af Altrets allerhelligste Sakramente hvilede han ved Jesu Bryst. Efter at alle Apostle havde forladt Herren, vendte han dog tilbage og fulgte Jesus. Paa Golgatha stod han ved Foden af den døende Gudssøns Kors og Jesus anbefalede sin elskede Moder til hans Varetægt. Gjærne og med Glæde vilde ogsaa han i Gjerning have bekjendt sin Tro paa Frelseren og udgydt sit Blod for ham; men ifølge Guds Raadslutning skulde han kun være *en Martyr* i Henseende til *Villien*. Uskadt gik han ud af en Kjedel med sydende Olie og heller ikke et Giftbæger voldte ham Skade. Han døde næsten 100 Aar gammel en naturlig Død i Efesus. Han er den eneste Apostel, som ikke led Martyrdøden.

Den fjerde Juledag fejres Mindet om de hellige *uskyldige Børn*. I Livets tidligste Vaar bleve de af Herodes

med grusom Haand revne bort fra deres Mødre i Bethlehem og Omegn, for at opofre Livet for Jesus. De vare endnu ikke i Stand til frivilligt at stadfæste deres unge Livs Offer. Ikke med Ord, men ved deres Død have de bekendt deres Tro paa Frelseren. De ere *Martyrer* alene i Henseende til *Gjerning*. Som yndige Blomster bleve de plantede i Guds Have.

Saaledes var *den h. Stefanus* da en *Villicens* og *Gjærningens Martyr*. Ham bede vi paa hans Fest navnlig om, at opnaa os hos Gud en standhaftig Tro paa Jesus, vor Frelser og Forløser. *Den h. Johannes* var en *Villiens Martyr*. Maatte han opnaa os den Naade, engang at tage Del med ham i Lammets Bryllupsmaaltid! *De hh. uskyldige Born* vare *Gjærningens Martyrer*. Maatte de ved deres Forbøn hos Gud bevare vore Hjærter i Uskyldighed og antænde i dem Kjærligheden til det evige Fædreland, saa at vi med Glæde maa se Døden i Møde og engang opnaa det evige Livs Krone.



St. Ansgarskirken's Restauration

har i disse Dage været Gjenstand for Pressens Opmærksomhed, idet flere Dagblade have skrevet kortere og længere Bemærkninger om den. Alle ere de enige om, at den er vellykket og smukt udført. Det samme ytrede ogsaa Hs. kgl. Højhed *Kronprinsregenten*, da han fornylig i Anledning af den østerrigske Kejsers Jubilæum traadte ind i Kirken.

»Berlingske Tidende« for 9. ds. skriver blandt andet følgende: »Den smukke, lille St. Ansgars Kirke i Bredgade, den katholske Menigheds første Gudshus i Kjøbenhavn siden Reformationens Indførelse, har i de sidste Maaneder

gjennemgaaet en meget indgribende Restaurering, der først er endt for kort Tid siden.

St. Ansgars Kirke byggedes af Professor *Hetsch* i Aaret 1840—42 og indviedes Allehelgensdag 1842. Udadtil virker den kun lidet fremtrædende, indeklemt som den ligger mellem de tilstødende Bygninger og med en Façade, der mindre leder Tanken hen paa en Kirke end paa en akademisk Bygning. (I Façaden, der bærer Indskriften: *Christo Redemptori Sacrum* (Helliget Kristus vor Frelser), ere fem Nischer, i hvilke de fem plastiske Figurer: Moses, Aaron David, Isajas og Johannes den Døber. Over Hovedindgangen er anbragt et Basrelief af vor Frue med Barnet; og øverst oppe, paa hver Side af Frontespicen, findes to store knælende Engle.) Indvendig fik Kirken sit rette Præg, da den første større Udsmykning var bleven foretaget i Aarene 1863—65. Denne Udsmykning skyldes *Jos. Settegast*, en tysk religiøs Kunstner, der er kjendt fra sin Dekoration af flere Kirker i Udlandet. Udsmykningen gjaldt dog dengang ene Koret, det prydedes med de talrige store, smukke Freskomalerier, som ville kjendes af Kirkens Besøgende. (Malerierne bleve udførte i Olie-Fresko paa Stengrund, der i Skjæbhed fuldkommen ligner og i Varighed endog overgaar Kalk-Fresko. Ornamenteringen i Kirkens Apsis udførtes under Settegasts Vejledning af Malermester *Bense*.)

Den hl. Treenighed er det centrale i den fremstillede Billedcyklus. Ved Siden af Billedet af Gud Fader ses en Række Englefigurer, ved Siden af Frelseren de tolv Apostle og ved Siden af Maria en Del danske Helgener, saaledes Knud, Ansgar, Vilhelm og Kjeld, alle fremstillede i Legemsstørrelse.

Selve det store Kirkerum har først nu faaet sin egentlige Dekoration. Man havde hidtil nøjedes med at anbringe Figurer paa Væggene og indsætte farvede, malede Vinduer, der bære Brystbilleder af forskellige Helgener.

Det er Malermester *Vald. Schmidt* og dennes Kompagnon *Nielsen*, hvem den nu fuldførte Restauration af

St. Ansgars Kirken skyldes, og de have med stor Dygtighed forstaaet at skabe et harmonisk, stilfuldt Interiør. (Forgylderarbejdet er udført af *Weber & Verwers* Forgylder-Etablissement og Snedkerarbejdet af Snedkermester *C. Kollevé*.)

Korets talrige Figurer ere blevne opfriskede i Tegning og Farver, saa de nu staa i ren og festlig Glans. Dernæst er der paa begge Sider af den høje Korhvælving blevet malet et Par tilbedende Engle i anselig Størrelse, to kjønne Figurer med heldigt Farvevalg. Under disse ere de to i Guld indfattede gamle Altertavler paany blevne restaurerede af Forgylder Weber. Den ene Altertavle, der er af betydelig Skjønhed og stor kunstnerisk Værd, forestiller Jomfru Maria med Barnet og er malet af den østerrigske Maler *Kuppelwieser*, den anden forestiller Ansgar og er malet af Konvertiten *Johannes Jensen*.

Dekoreringen af Kirkerummet er foretaget med stor Smag og Finhed, stemmende nøje overens med den græske Stil, i hvilken Kirken er opført. Man har fulgt og videre kompletteret de Linier, Kirkens Bygmester har angivet, og derhos er der taget tilbørlig Hensyn til den Lysvirkning, der fremkommer ved malede Vinduers Farvespil.

Loftet træder nu ind som et smukt Led i Dekorationen. Det mørktmalede Bjælkelag deler det i smaa firkantede Tavler, der ere holdte i let graablaa Farve, brudt ved Stjerner i Guld. Foruden enkelte symbolske Malerier ere Væggene blevne beklædte med en dygtig udført Ornamentik, der paa en for Øjet velgjørende og behagelig Maade smelter sammen med hele Interiøret.

Det havde været paatænkt samtidig med den indvendige Restauration at foretage en større ydre ved at opbygge et Taarn over Façademuren ud mod Bredgade. Denne Plan er dog i hvert Fald foreløbig stillet i Bero, ikke mindst paa Grund af de store Udgifter, dens Realisation vilde medføre. Derimod vil der rimeligvis i en nær Fremtid blive opført en Klokkemur ved Kirkens Bagside.

(Vi kunne endnu tilføje, at i denne Uge af Smedemester *Schæbel* ere blevne opsatte nogle nye smukke Gasarme af Bronze, som svare til Kirkens Stil og ere udførte af Metalstøber *Rasmussen*. Julemorgen ville de blive tændte for første Gang og Kirken vil da straae i fuld Belysning ved Hjælp af Auerske Glødenæt.

Over hele Kirkens Gulv, naar undtages Sidegangene, er der nu ogsaa lagt Linoleum, og foran Kommunionbænken er anbragt i hele dens Længde en Knæehynde af rødt Fløjl, medens der over Altertrinene foran Højaltret er lagt et kostbart rødt Brysselertæppe, der tillige bedækker hele Koret.

Det smukke Mosaikarbejde endelig i Kirkens Entré er, som bekjendt, udført af italienske Arbejdere under Murermester *A. V. Günthers* Ledelse.

Vor gamle Sognekirke, Katholikernes ærværdige Moderkirke her i Hovedstaden, Biskoppens Residenskirke, hvorfra han som Apostlenes retmæssige Efterfølger udsender til hele Vikariatet de retmæssige og gyldigt viede Præster, træder saaledes ind i det nye Aar i en forynget og forskjønned Skikkelse som et i Sandhed prægtigt Gudshus, som et rørende Vidnesbyrd og Mindesmærke om storartet Offervillighed og virksom Kjærlighed til Gud og hans hellige Bolig iblandt os, som en Pryd for Hovedstaden og en Ære for Menigheden.

Lader os da ikke glemme, at vor Tak til Gud og Velgjørerne for det restaurerede og udsmykkede Gudshus ikke blot skal lyde i skønne Ord og fromme Talemaader, men vise sig i Gjerningen ved ædle Forsætter for Fremtiden. Maatte Katholikerne elske deres skønne Kirke, være flittige Kirkegængere og bevidne deres Biskop og Sjælesørgere den Højagtelse og Lydighed, som tilkommer dem! Maatte de ikke glemme, at en from og gudfrygtig Menighed er den skønneste Pryd for et Gudshus! Maatte alle kristelige Dyder derfor stedse blomstre i vor Midte! Maatte ogsaa ret mange gode og fromme Anderledestroende føle sig hendragne i Herrens skønne Bolig til vor Gud og Frelser Jæsus Kristus

og til hans eneste Hjord! Det forunde den treenige Gud, det nedbede over os Kirkens Skytspatron, vort Fædrelands store Apostel, den hellige Ansgar!

Julekrybberne.

— 0 —

»Den h. Franciskus,« fortæller St. Bonaventura, »havde ude paa en Mark oprejst en Stald og udstyret den saaledes, at Enhver, som saa den, strax blev mindet om Krybben i Bethlehem og ligesom følte sig hensat til Frelserens Fødested. Saa gik den Hellige tillige med sine Ordensbrødre, ved den hellige Nats Frembrud, til Krybben og forherligede tillige med det talrigt forsamlede Folk i den straalende oplyste Stald Herrens Fødsel med Bøn og Sang. I Midnatstimen fejredes det første hellige Messeoffer, og efter Evangeliet holdt den h. Franciscus en indhængende Prædiken til Ære for Barnet i Bethlehem.«

Brugen af Julekrybber udbredte sig derefter hurtig til Franciskanerordenens Kirker i de forskjellige Byer og blev alle Vegne modtaget med Glæde af det kristne Folk. Den ældste Fremstilling viser os en ganske simpel Scene: paa nøgne Bjælker hviler der et Tag, under hvilket Barnet ligger i Svøb i en Krybbe. At Taget dækker over en Stald, hentydes der til ved en Oxe og et Æsel, som staa ved Siden af Krybben. Disse Dyr ere ikke vilkaarlig hlevne valgte, men minde om Profeten Isajas Ord: »En Oxe kjender sin Herre og et Æsel sin Herres Krybbe, men Israel kjender det ikke, mit Folk hører det ikke.«

Ogsaa Stedet hos Habakuk: »Midt iblandt tamme Dyr er Du bleven kjendt,« har vel haft Indflydelse paa Fremstillingen. Oxen og Æslet, som ikke omtales i Evangeliets Beretning, hentyde saaledes billedligt til Israels Optræden over-

for Messias; men minde tillige om den almindelige Juleglæde, som enhver Skabning skal tage Del i.

Middelalderens Kunst fremstillede ofte Herrens Fødested i Skikkelse af en tempelagtig Bygning, for at hentyde til, at Stalden i Bethlehem var den første kristne Kirke. Tørt Græs eller Halm og Straa have Kunstnerne lagt i Krybben, for at anskueliggjøre Frelserens hellige Fattigdom. Vor Tids figurrige Fremstilling viser os den jomfruelige Gudsmoder, som knæler ved Siden af Krybben, hvori Jesubarnet hviler. Den h. Josef og de fromme Hyrder omgive Krybben og optræde i en tilbedende Stilling. Ovenover Stalden ses en Engel svævende.

Paa en træffende Maade fremstilles Hyrderne baade i en Oldings og Ynglings Skikkelse, for at hentyde til, at baade Gamle og Unge skulle glæde sig over Frelserens Fødsel. Grantræets grønne Grene danne Baggrunden, og rundt om brænde Lys som Sindsbillede paa Juleglæden. Ofte er Belysningen indrettet saaledes, at alt Lys synes at udgaa fra BARNET, for at fremstille Frelseren som Verdens sande Lys,

Som Indskrift er valgt det glade Budskab, som Engelen bragte Hyrderne: »Ære være Gud i det Høje og Fred paa Jorden med de Mennesker, som have en god Villie.«

Krybbeopstillingen varer sædvanligvis indtil Kyndelmisse og med hver ny Fest foretages da en Sceneforandring. Paa Hellig tre Kongers Festen ere Hyrderne borttagne og i deres Sted ser man de hellige tre Konger, som frembære deres Gaver, og i Stedet for Engelen ses nu en Stjerne svæve ovenover Stalden.

De hellige tre Konger optræde i de østerlandske Fyrsters Pragt, forskellige ere de i Henseende til Alder (Yngling, Mand, Olding) og til Race, idet de symbolisere Menneskeslægtens tre Stamfædre (Sem, Cham og Japhet); i alt Fald er en af dem sædvanligvis en Neger. Som paa de gamle Malerier optræder Negerkongen heller ikke i Krybbeopstillingerne lige foran Frelseren. Melchior og Balthasar knæle foran Krybben, medens Negeren Kaspar i tjenende Underda-

nighed staar bagved de Knælende. En Fremstilling, der har en dyb evangelisk Betydning. Enhver Menneskerace er kaldet til Frelsen, men Chams Søn, hvem Faderen Noahs Forbandede ramte, vil sidst og vanskeligst tilegne sig Forløsningen.

Krybbeopstillingen udøver en opløftende Indflydelse paa Børnene. Den er for dem en rig Kilde til Belæring. I længere Tid kunne Børnene dvæle med Andagt og samlede Tanker foran Krybben, medens deres Opmærksomhed under den bedste og mest belærende Tale ofte trættes og let underkastes Adspredelser. Det er pædagogisk Visdom, naar Kirken tillader den ovenfor omtalte Skik og billiger den forstandige og værdige Udsmykning af Krybben indenfor sine Mure. Som man i tidligere Tider, da Bøger vare sjældne, og kostbare, kaldte de religiøse Billeder en »Fattigmands Bibel« (biblia pauperum,) saaledes kan man ogsaa kalde Julekrybberne »Børneverdenens Evangelium».

Bethlehem.*)

— o —

O Bethlehem, du Julestad,
 nu nærme sig de Tfde,
 da du skal atter gjøre glad
 den hele Verden vide.
 Og de, som tro, og de, der ej
 vil vandre Korsets tunge Vej,
 i Bethlehem de mødes.

Ak, Sandhedsordet, er det kun
 en skøn og gammel Sage?
 Hin første Juleaftenstund
 i Kong Herodes' Dage,
 den rinder Eder end i Sind
 hvert Aar, naar Julen ringes ind.
 og I maa se tilbage.

*) Af *Johannes Jørgensen* i »Illustreret Tidende«s »Julemorgen«. 1898.

Lad Slid og Slæb, lad Gøgl og Løgn
 kun fylde Dagens Færden —
 der kommer dog et helligt Døgn,
 født i en anden Verden;
 naar Aaret langsomt rinder ud,
 det kommer som en Sne fra Gud,
 en Sne af Fred paa Jorden.

Ak, Julesne fra Bethlehem,
 fald blidt i bløde Flager
 og saa den Sæd, som skal gaa frem
 paa Evighedens Ager!
 Lad hvide Frøkorn falde tyst
 i mangt et mørkt og frossent Bryst,
 som Nattens Kulde nager.

Ak, Jesubarn paa Krybbestraa,
 lad Verdens Røster tie!
 Der er ej nogen anden Vraa,
 hvor jeg vil heller bie!
 Før mig fra Fald og Fare hjem
 og laan mig Hus i Bethlehem
 hos dig og Sanct Marie.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Kjøbenhavn. I den forløbne Uge har højærv. Pastor *F. Ronge* fra Rosenkranskirken forladt Hovedstaden, for at begive sig til *Silkeborg*, hvor et Kapel og en Skole agtes aabnet. Samtidig ville ogsaa nogle »*Søstre af den kristelige Kjærlighed*«, som have deres Moderhus i Paderborn og her i Landet undervise i de katholske Skoler i Horsens og Kolding, nedsætte sig i Silkeborg.

I *St. Anna Kapel i Sundbyerne* paa Amager, som hidtil blev betjent af Pastor Ronge, vil Gudstjenesten foreløbig blive besørget af andre af Hovedstadens Gejstlige. Vi ønske Pastor Ronge og Søstrene Lykke og Velsignelse i deres nye Virksomhed i det skønne Silkeborg.

— Med dette Nr. tager »*Nordisk Ugeblad for katolske Kristne*« Afsked med sine Læsere i det gamle Aar, for atter om en Uge at hilse paa dem i det nye Aar. Vi ønsker dem alle paa Forhaand et lykkeligt og velsignet Aar og en ubrødelig Troskab mod vort gamle Ugeblad, som med 1899 begynder sit 47de Leveaar; om tre Aar ville vi fejre dets gyldne Jubilæum. Gyldne Aar have alle Ugebladets Aar just ikke været og dets Redaktører have ingenlunde dandset paa Roser; en Tidlang led det endog af Tæring og Nervesvindst, saa det skrumpede ind og kun vovede sig ud hveranden Uge; men i de sidste 10 Aar er det stadig gaaet fremad igjen og har jo i Aar endog anlagt sig en udmærket Ledsager ved Navn »*Katholiken*«, om hvis Redaktør *Johannes Jørgensen* den bekjendte Forfatter Thor Lange skriver, at »hans Sprog er vidunderlig blankt og ædelt og klinger som Orgelbrus og Violoncel«. Ogsaa i det nye Aar agte vi at vandre i Forening rundt til danske Hjem, som ville honorere vore Besøg med 1 Krone Kvartallet, og til Gjengjæld love vi at medbringe hver Uge idetmindste 24 Sider god Læsning, som naar Aaret er omme, vil kunne indbindes og danne en smuk Bog paa mange hundrede Sider. For dem, som tage Del i vort Foreningsliv, er Ugebladet en uundværlig Vejleder, da det er det eneste Organ for disse Foreninger; ja endog de Fattige bør søge at afse Kvartalskronen til Bladet, da de netop ved dettes Hjælp kunne faa Oplysning om vore charitative Institutioner og disses Virksomhed. For enhver Katholik, som overhovedet vil være Katholik ikke blot af Navn, men og, saa af Gavn; og som ønsker at være med, som det hedder og ikke vil være uvidende om vor hellige Kirkes Liv og

Virksomhed her i Landet og andensteds, er og bliver Ugebladet et nødvendigt Organ.

Vi opfordre derfor alle vore Trosfæller her i Hovedstaden og i Provinserne til i Tide at fornye deres Abonnement eller at træde til som nye Abonnenter. Jo flere Abonnenter vi have, desto mere kunne vi ogsaa ofre paa Bladets Indhold og Udstyrelse. Mange nye Abonnenter ere komne til i det sidste Kvartal; men vi nære det glade Haab, at Januar Kvartal vil bringe os endnu flere. — Et godt og velsignet Nytaar for Alle, som have læst ovenstaaende Hilsen!

Kina. Fra Shanghai telegraferes der til den franske Revue »Les Missions Catholiques«: Ødelæggelserne vedvarer i de tre apostoliske Vikariater i den kinesiske Provins Lutchou. Der er allerede anrettet umaadelig Skade, og, om der ikke kommer øjeblikkelig Hjælp, saa maa man frygte for en fuldstændig Ødelæggelse. — Samme Blad har modtaget en Beretning fra den apostoliske Præfekt Chaussée fra Kwantung, hvori der udførlig fortælles, at den franske Missionær Chanés med 13 indfødte Kristne blev myrdet i Pak-tong, 35 engelske Mil fra Kanton. Ligene bleve skrækkelig lemlæstede, og den franske Paters Lig kunde overhovedet ikke mere gjenfindes. Hovedskylden tilskrives Vicekongen, som skal have givet sine Embedsmænd hemmelige Instruksioner om ikke at beskytte de Kristne.

Fortegnelse

over

Katholsk dansk Literatur,

som faas igjennem

Andr. Fred. Høst & Søns kgl. Hofboghandel,

Bredgade 35, Kjøbenhavn.

P. P. Til Forsvar for Sandheden. Nr. 12, Messeofret — 0,25

— do. do. Nr. 13, Ensaliggjø-

rende og ufejlbar — 0,25

P. P.	Til Forsvar for Sandheden. Nr. 14, Munkelivet	— 0,25
—	do. do. Nr. 15, Bispeembdt.	— 0,25
—	do. do. Nr. 16, Biblen II.	
	Hvad der hører til den	— 0,25
—	do. do. Nr. 17, Biblen III.	— 0,25
	Bibelfortolkning . .	— 0,25
Rippel, G.	Den kath. Kirkes Skjønhed, folkelig fremstillet i dens relig. Skikke og Ceremonier. (2. Opl.) 1895	— 2,25
	Salmebog, katholsk, (4. Oplag.) 1891	— 1,00
Schmid, Ign.	Jesu Hjærte-Andagten. 1897	— 1,00
Schmitt, Ludv.	Hans Tavsens eller den danske Luther. 1895	— 1,00
Scupoli, L.	Den aandelige Kamp. 1894	— 1,50
Segur, L. G. de.	Aftentimer for det kath. Folk 1877.	— 1,00
Stolz, A.	Rejse i det hellige Land. 1881	— 1,00
—	Guds Billedbog. Kalender for Tid og Evighed 1883	— 0,50
—	Engelens Hilsen. Kalender for Tid og Evighed. 1886	— 0,50
—	Den hellige Germana. 1885	— 0,25
—	Den hellige Zita. 1883	— 0,25
Thie'e, P.	Troens Triumf. Fortælling. 1880	— 0,50
Thomas A. Kempis	Kristi Efterfølgelse. (Jubilæumsudgave.) 1880. (Indb. fra 3 Kr.)	— 1,50
	Under Polititilsyn. Fortælling. 1881	— 0,50
Waal, Ant.	Krans og Krone. Fortælling fra Aposteltiden. 1896	— 1,00
—	Domitian. Verden og Visdom. 1897 og 98	— 1,50
Waser, P.	Den h. Aloysius af Gonzaga. 1875	— 0,25
Wisemann, Kard. N.	Fabiola eller Katakombernes Kirke. (2. Opl.) 1875	— 4,00

Julefest i St. Josefs Gilde.

Mandag d. 2. Jan. 1899 (2. Nytaarsdag) afholder St. Josefs Gilde **stor Julefest** i „Thalia“s Lokaler, **Ostergade 32**. Fra Kl. 6 **Juletræ** for Børn og Voxne (hvert Barn faar en Julepresent og en Pose Godter). Fra Kl. 9¹/₂ **Julebal** for Voxne. Musikken udføres af Hr. Musikdirektør L. Niensens Orkester. Fri Adgang for Brødrene og deres Hustruer, Børnene å 25 Ø. Til Ballet betales 50 Ø. for en Herre, 25 Ø. for en Dame.

Ikke Medlemmer, indførte ved et Medlem, betale for Adgang til Juleballet: en Herre 65 Ø., en Dame 35 Ø. (til Juletræet alene 25 Ø., Børn 35 Ø.).

Billetter faas hos C. Ertner, Bredgade 67 — R. Hansen, Vesterbrogade 11 C. St. — Henrichsen, Ny Kronprinsessegade 24 — Kliem, Sølvgade 28. — Lafontaine, Ahornsgade 9 — J. Nielsen, Brorsonsgade 10. — H. Rasmussen, Nyhavn 31, St. — Stefani, Regnegade 24 og Swoboda, Steu Blichersvej 13, hvor ligeledes med Tak modtages **frivillige Gaver** (enten i Penge, Gjenstande eller Juletræspynt) fra Gildets Medlemmer og Andre, der velvilligt ville bidrage til Børnenes Juleglæde.

Unio. Tirsdagen d. 27. December K. 5 præcis **Julefest** (med forskjellige Adspredelser) for Medlemmernes Børn. Derefter alm. Møde. Kl. 9 **Oplæsning**: „Himlens Alter“, religiøst Skuespil (med fordelte Roller).

St. Knuds Broderskab afholder intet Møde Mandag d. 26. ds. (2den Juledag).

Kirkelig Kalender.

Søndag den 25. December. Guds Søns Fødsel i Kød. **Første Juledag.** I St. Ansgars Kirke: Kl. 5 Morgen Levitmesse med Prædiken; derefter hh. Messer. — Kl. 10 højtidelig Pontifikalmesse med Prædiken. — Kl. 6 Aften Festandagt med Prædiken.

Mandag den 26. December. Anden Juledag. **St. Stefanus' Fest.** (Gudstjeneste som paa alm. Søndage). — **27. Ti.** Johannes, Apostel og Evangelist. — **28. O.** De bethlehemitiske Børns Fest (i Sct. Ansgars Kirke: Kl. 9 Børnegudstjeneste med Prædiken). — **29. To.** Thomas af Canterbury, Biskop og Martyr. — **30. F.** Oktavdag. — **31. L.** Sylvester, Pave og Mart.

Søndag den 1. Januar 1899. Herrens Omskærelses Fest. **Nytaarsdag.** (Gudstjeneste som paa alm. Søndag). Paa Nytaarsdag afholdes den første **Halvaarskollekt** af Peterspenge til Bedste for den h. Fader.

Rosenkranskirken. 1. Juledag: Kl. 5 Højmesse og Prædiken; derefter stille hh. Messer; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 5 Festandagt.

Jesu Hjærte Kirke. 1. Juledag: Kl. 6 Levitmesse med Prædiken; derefter hh. Messer; Kl. 10 Levitmesse med Prædiken. Kl. 6 Aften Festandagt med Prædiken.

St. Josefs Hospital. 1. Juledag. Kl. 5 Højmesse med Exposition af det Allerhelligste; Kl. 6 stille Messe; Kl. 9 Højmesse med Prædiken; Kl. 3 Festandagt.

Kirke-Kollekt. Under den højtidelige Gudstjeneste Kl. 5 og 10 i St. Ansgars Kirke og Kl. 5 og 10 i Rosenkranskirken paa 1. Juledag afholdes en **Kollekt** til Kirkernes Opvarmning.

Gudstjeneste i Helsingør holdes Mandag d. 26. Dec. (Anden Juledag) i Sudergade 8, 2. Sal. Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Messe med Prædiken; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Prædiken og Sakramentsandagt.

Børnegudstjeneste. Onsdag den 28. Dec. Kl. 9 holdes i St. Ansgars Kirke den aarlige Børnegudstjeneste med Prædiken og Kollekt til Fordel for Jesu h. Barndomsforening til Hedningebørnenes Frelse. Alle Menighedens Børn indbydes til ligemed deres Forældre.

Nytaarsaften. (Lørdag den 31. December): **Takkegudstjeneste** med Prædiken og Te Deum.

St. Ansgars Kirke Kl. 6. Rosenkranskirken Kl. 5.
Jesu Hjærte Kirke Kl. 6. St. Josefs Hospital Kl. 7 $\frac{1}{2}$.

St. Elisabeths Systue er lukket Mandag d. 26. Decbr. samme Dag træffes heller ikke St. Elisabeths Understøttelsesforenings Bestyrelse i Lokalet, som gjenåbnes den 2. Januar.

Den eucharistiske Forening. Hver Fredag fælles Tilbedelse fra Kl. 4-5 foran det Allerhelligste i St. Ansgars Kirke.

Memento-Klokke. Paa Julefesten kunne Medlemmerne af Rosenkransbroderskabet og de kristelige Familiers alm. Forening vinde en fuldkommen Aflad, naar de værdig modtage Skriftemaalets og Altrets h. Sakramenter og bede i den h. Faders Intention.

Rosenkransbroderskabet holder i det nye Aar sit første maanedlige Møde med Procession Søndag den 1. Januar (Nytaarsdag) Kl. 6 Aften i St. Ansgars Kirke. — Jomfruernes Forening deltager i Processionen med Broderskabets Faner.

Hos Kirkebetjent Stein ved St. Ansgars Kirke kan faas 2 **smukke Fototypier** af Altertavlerne paa Kirkens Sidealter, forestillende der h. Gudsmoder og den h. Ansgar. Billederne, som udelukkende sælges til Fordel for Kirken, koste 50 Ø. Parret og kunne passende anvendes som **Jule- og Nytaarskort.**

Udkommen er og faas hos Hr. Grosserer C. B. Lohrer (Adelgade 31): **Katholsk Væggekalendar for 1899.** Pris 20 Øre.